Neofizials isdewums.

Keisara Aleksandra II.

Teesu Ustawi

isdoti us

Keisara

ALEKSANDRA ALEKSANDROWITSCHA

pawehli.



Pehz 1883. g. isdewuma un 1886 un 1887. g. turpinajumeem

un

Nolikumi

par

teesu un semneeku eestahschu reformu Baltijas gubernâs

un

Nofazijumi

par

scho likumu spehkâ zelschanu.

Teesleetu Ministerijas usdewumâ pahrtulkojis Kurzemes Gubernas Prokurora Beedrs

A. Sterste.

Jelgawâ.
Drukats Sieslack'a drukatawâ.
1889.

Дозволено цензурою. — Рига, 7-го Ноября 1889-го года.



Wispahrigs ſatwara norahdijums.

1. Teeſu Eeſtahdijumu Satweršme.
2. Uſtaws par Ziwilteeſaſchanu.
3. Nolikumi par Notarialo Kahrtibu.
4. Uſtaws par Kriminalteeſaſchanu.
5. Uſtaws par Meera Teeſneſchu ſpreeſchameem ſodeem.
6. Wisaugſtakà pawehle un 9. julija d. 1889. g. Wisaugſtaki apſtiprinatee Walſts Padomes nolehmumi.
7. Nolikumi par teeſu reformu Baltijas gubernâs.
8. Nolikumi par ſemneeku eeſtahſchu reformu Baltijas gubernâs.
9. Noſazijumi par teeſu un ſemneeku eeſtahſchu reformas likumu ſpehkâ zelſchanu Baltijas gubernâs.

Teesu Eestahdijumu

Satwerſme.

Pehz 1883. gada iſdewuma un 1886. un 1887. gada tarpinajumeem.



Teesu Eestahdijumu Satwerſme.

Pehz 1883. gada iſdewuma un 1886 un 1887. g. turpinajumeem.

Pirmà grahmata.

Teesu Eestahdijumu Wispahriga Satwerſme.

Eewedums.

1. Teesas wara peeder:
Meera Teesneſcheem,
Meera Teesneſchu Sapulzehm,
Apgabala Teesahm,
Teesu Palatahm un
Waldoſcham Senatam kà wirſejai kaſazijas teesai.

1864. g. 20. now. d., (41475) 1. pant.

2. Preekſchejâ pantâ mineto eestahſchu teesas warai padotas perſonas iſ wiſahm kahrtahm un wiſas leetas, tà ziwilas kà kriminalas (a).

Peeſihmejums. Garigo-, kara-, komerz-, ſemneeku-, ſtanizu un zittautibu teesu waru noſaka ſewiſchki nolikumi (b).

(a) Turpat 2. pant. — (b) Turpat, 2. pant., peeſihm.; 1873. g. 20. mart. d., (52034) III.

3. Meera Teesneſcha wara peeder winam weenam paſcham; Meera Teesneſchu Sapulzes, Apgabala Teesas, Teesu Palatas un Senats ir kolegialas eestahdes.

1864. g. 20. now. d., (41475) 3. pant.

4. Meera Teesneſchu, winu Sapultſchu, Apgabala Teesu un Teesu Palatu pahrſina aprobeſchojahs zaur ſewiſchkeem eezirkneem un apgabaleem. Waldoſchà Senata pahrſinai, ſihmejotees uſ teesas arodu, padota wiſa Walſts.

Turpat, 4. pant.

5. Meera Teesneſchi, winu Sapulzes, Apgabala Teesas un Teesu Palatas luhko zauri leetas par paſchu kodolu; turpretim Waldoſchais Senats, kà wirſejà kaſazijas teesa, neiſſpreeſch leetas par paſchu kodolu wiſpahrigâ teesaſchanas kahrtibâ, bet uſrauga, ka likuma taiſnais ſpehks top apſargats un wiſi teesas eestahdijumi Walſtî weenlihdſigi iſpilda likumu.

Turpat, 5. pant.

6. Iſmeklejumu iſdariſchanai leetâs par noſeegumeem un pahrkahpumeem paſtahw Teesas Iſmekletaji.

Turpat, 6. pant.

7. Apſuhdſeto wainibas waj newainibas noſaziſchanas dehl kriminalleetâs top tanîs gadijumôs, kas mineti Kriminalteeſaſchanas Uſtawâ, teeſu ſaſtahwam peeweenoti Swehrinatee Peeſehdetaji.

Turpat, 7. pant.

8. Prokurora uſraudſibas dehl pee teeſahm paſtahw Wirsprokurori, Prokurori un winu Beedri.

Turpat, 8. pant.

9. Teeſu eeſtahdijumu un prokuraturas eerehdnu pahrſinas preekſchmetus un darbibas kahrtibu noteiz Kriminal- un Ziwilteeſaſchanas Uſtawi un ſchi Satwerſme (a).

Peeſihmejums. Meera Teeſneſcheem un prokuraturas eerehdneem top beſ tam wehl uſdoti ziti peenahkumi, kas noteikti ſewiſchkôs uſtawôs un peelikumôs, pehz peederibas (b).

(a) Turpat, 9. pant. — (b) Turpat, 9. pant., peeſihm.; 1866. g. 14. aprl. d., (43186), 2. pant.; 4. jul. d., (43458) 3, 6, 30. pant.; 1867. g. 11. febr. d., (44236) 2. pant.; 27. jun. d., (44768) noſ., 4. pant.; 3. now. d., (45135) noſ., I, 1—9. pant.; 1868. g. 17. jun. d., (45994); 1869. g. 10. mart. d., (46840), Walſts Pad. nol., III, 2. pant.; 25. maija d., (47136); 3. jun. d., (47188) nol., 16. pant.; 1870. g. 16. jun. d., (48498) nol., 11. pant.; 1871. g. 23. jun. d., (49750), Sen. uk., 8. pant.; 28. dez. d., (50369); 1872. g. 20. jun. d., (51014) noſ., 2. pant., peeſ. 2; 1873. g. 13. jun. d., (52378) II; 1874. g. 1. janw. d., (53983) nol., 136. pant.; 27. jun. d., (53678) nol., 2. pant.; 1877. g. 6. jun. d., (57438); 1878. g. 28. mart. d., (58335); 2. maija d., (58457; 58459); 1879. g. 24. jan. d., (59253) 1, 2. p.; 6. mart. d., (59371); 1880. g. 23. febr. d., nol. kr., № 237. 1885. g. 2. dez. d., nol. kr., 1037. — Salihdſ. nol., kas min. pee 135. pant.

10. Meera Teeſneſchus iſwehl wiſas kahrtas kopâ un apſtiprina waldiba. Swehrinatos Peeſehdetajus eezel ſewiſchkâ preekſch tam noteiktâ kahrtibâ. Wiſus zitus teeſas aroda amata wihrus eezel waldiba (a).

Peeſihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Daſchâs gubernâs Meera Teeſneſchus eezel waldiba uſ II. peelikuma pamata pee ſchahs Satwerſmes (p. 40ª), bet Iſmailas aprinkî uſ ſewiſchku noſazijumu pamata (Wiſaugſt. paw. no 21. ſept. d. 1878 [58863]) (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 10. pant; 1867. g. 11. dez. d., (46278) I, 2. pant. — (b) 1871. g. 23. jun. d., (49750); 1878. g. 2. maija d., (58457); 21. ſept. d., (58863), Wiſaugſt. paw.

11. Pee teeſahm atrodahs:

1) Kanzeleja;
2) Teeſas Priſtawi un Teeſas Sinneſchi;
3) Swehrinati adwokati un priwati adwokati;
4) Teeſas amatu kandidati;
5) Notariji un
6) Swehrinati tulki.

1864. g. 20. now. d., (41475) 11. pant.; 1874. g. 25. maija d., (53573); 1875. g. 3. jun. d., (54768) 1882. g. 18. maija d., nol. kr., № 336.

Pirmâ ſchkira.

Par Meera Teeſneſcheem un winu Sapulzehm.

Pirmà nodaļa.

Wiſpahrigi noſazijumi.

12. Meera Teeſneſchi atrodahs amatâ aprinkôs un pilſehtâs. Aprinkis ar tanî eſoſchahm pilſehtahm ir meera teeſas apgabals (a).

Peeſihmejums. Wirspilſehtas Sw. Peterburga un Maſkawa, kâ ari Odeſas pilſehta ir ſewiſchki, no aprinkeem noſchkirti, meera teeſu apgabali (b). Aſtrachanas, Orenburgas un dewinâs

Reetruma gubernâs war diwus, waj wairak lihdsâs ſtahwoſchus aprinkus ſaweenot weenâ meera teeſu apgabalâ (c).

(a) 1864. g. 29. now. d., (41475) 12. pant. — (b) 1864. g. 1. janw. d., (40457) 15. pant.; 1865. g. 19. okt. d., (42587) noſ., 32—41. pant. — (c) 1871. g. 23. jun. d., (49750) noſ., 8. pant.; 1878. g. 2. maija d., (58457) noſ., 2. pant.

13. Wirspilſehtas Sw. Peterburgu un Maskawu war ſadalit katru wairak meeru teeſu apgabalôs, kas ſaſtahw iſ diwi waj wairak pilſehtas dakahm.

1864. g. 20. now. d., (41475) 13. pant.; 1872. g. 20. jun. d., (51014) noſ., 2. p., 2. peeſ.

14. Meera teeſu apgabals ſadalahs meera teeſneſchu eezirknôs, kuru ſkaits top noſazits ſewiſchkâ ſarakſtâ.

1864. g. 20. now. d., (41475) 14. pant.; 1871. g. 23. jun. d., (49750) noſ., 7. p., ſar.

15. Ik kurâ meera teeſneſcha eezirknî atronahs eezirkna Meera Teeſneſis.

1864. g. 20. now d., (41475) 15. pant.

16. Meera teeſu apgabalâ atronahs amatâ neween Eezirkna, bet ari Goda Meera Teeſneſchi (a).

Peeſihmejums. Uſ ſewiſchku noſazijumu pamata daſchôs walſts apgabalôs paſtahw Papildu Meera Teeſneſchi (pants 40¹ un 45¹) (b).

(a) Turpat, 16. pant. — (b) 1867. g. 11. dez. d., (45278) I, 1. pant.; 1870. g. 1. jun. d., (48452); 16. jun. d., (48498) nol., 54. pant.; 1872. g. 20. jun. d., (41014); 1878. g. 2. maija d., (58457) noſ., 5. pant.

17. Tà Goda, kà Eezirkna Meera Teeſneſchu ſapulze ik kurâ meera teeſu apgabalâ ir augſtakà meera teeſu inſtanze, kuru noſauz par Meera Teeſneſchu Sapulzi. Schai Sapulzei ir par preekſchſehdetaju weens iſ Meera Teeſneſcheem pehz winu paſchu iſwehles (a).

Peeſihmejums. Aſtrachanas, Orenburgas un dewinâs Reetruma gubernâs Meera Teeſneſchu Sapultſchu preekſchſehdetajus eezeļ Teeſleetu Miniſtris iſ Apgabala Meera Teeſneſchu ſkaita (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 17. p. — (b) 1871. g. 23. jun. d., (49750) noſ., 10. p.; 1878. g. 2. maija d., (58457) noſ., 11. pant.

18. Meera Teeſneſcha amatam top peeſawinata ſewiſchka amata ſihme un ſewiſchks ſehgelis.

1864. g. 20. now. d., (41475) 18. p., 1865. g. 31. dez. d., (42846).

Otrà nodaļa.

Par Meera Teeſneſchu iſwehleſchanu, eezelſchanu un apſtiprinaſchanu.

19. Par Meera Teeſneſcheem war tapt iſwehleti tee iſ weetejeem eedſihwotajeem, kas:

1) ne maſak kà diwdeſmit peezus gadus wezi;

2) baudijuſchi iſglihtibu augſtakâs waj widejâs mahzibas eeſtahdês, waj iſturejuſchi peemehrigu eksamenu, waj deenejuſchi ne maſak kà trihs gadus tahdôs amatôs, kuŗus iſpildot tee wareja eeguht praktiſkas ſinaſchanas leetu teeſaſchanâ, un

3) kad pee tam wineem paſcheem, waj winu wezakeem waj ſeewahm, peeder, kaut ari daſchadâs weetâs (un netikween taî gubernâ, kur tee dſihwo, bet ari zitâs): waj nu ſemes iſplatijums, kas diwreiſ tik leels, nekà tas, kas

nosazits preekſch taiſchnas peedaliſchanahs iſwehlot domneekus Aprinka Semſtibas Sapulzēs (Nol. par Semſt. Satw. 23. p. 1. punkts, peel.), waj zits nekuſtams ihpaſchums, kas ne maſak kà peezpadſmit tuhkſtoſch rubkus wehrts, bet pilſehtâs nekuſtams ihpaſchums, kas nowehrtets nodokla uſlikſchanai: wirspilſehtâs ne maſak kà uſ ſeſchi tuhkſtoſcheem, un zitâs pilſehtâs ne maſak kà uſ trihs tuhkſtoſch rubkeem (a).

Peeſihmejums 1. Scha panta 3. punktam par iſſkaidrojumu Walſts Padomes nolehmumâ un Waldoſchâ Senata ukaſôs noſazits: 1) kas no balotejameem tahdâ weetâ, kur neatronahs wina zenſs, neuſrahda pilnigi tizamu apleezinajumu par zenſu, tas newar tapt uſnemts to perſonu ſaraſtâ, kuram teeſiba tapt iſwehletahm (b); 2) tee no Meera Teeſneſcheem, kas pehz winu apſtiprinaſchanas pahrdod ſawu ihpaſchumu un tahdejadi mitejahs apmeerinat praſijumus mantas zenſa ſinâ, newar paturet ſawus amatus, nebuhdami no jauna iſwehleti un apſtiprinati tanî kahrtibâ, kas likumâ noſazita; 3) to perſonu ſaraſtâ, kuram teeſiba tapt iſwehletahm par Meera Teeſneſcheem, wajaga eeweetot ari tahdas, kuru mantas zenſs ſcha panta 3. punktâ peeprafitâ leelumâ ſaſtahdahs tikai ſaweenojot winahm perſoniſki peederigos grunts ihpaſchumus ar winu ſeewu waj wezaku gruntsihpaſchumeem, ne-eewehrojot nekahdu ſtarpibu peedewu grunts ihpaſchumu leelumâ; 4) Meera Teeſneſchu zenſam wajaga wiſur buht weenadam, tas ir, ik preekſch kura aprinka noſazitam daudſumam deſetinu ſemes wajaga, pahrwedot to naudâ, pehz wehrtibas lihdſigam buht wiſur gandrihſ weenai un tai paſchai ſumai; 5) perſonu, kuŗai peeder daſchadôs aprinkôs nepilns zenſs, war atſiht par tahdu, kas apmeerina ſcha panta 3. punktâ minetos praſijumus tikai tanî atgadijumâ, kad tai ik kurâ aprinkî peeder tahda daka zenſa, kas preekſch ſcha aprinka noteikts, ka ſchihs dakas, kopâ nemtas, lihdſinahs pilnai mantas zenſa weenibai (c), un 6) Meera Teeſneſcha nekuſtamâ, pee iſwehles par zenſu peenemtâ ihpaſchuma takſetahs wehrtibas pamaſinaſchana pilſehtâ, kas notikuſi pehz iſwehles, newar tapt eeſkatita par teeſneſcha zenſa ſaudeſchanu, un tapehz ari naw ſaweenota ar zenſa ſaudeſchanas iſnahkumeem; pee jaunahm wehleſchanahm wajaga, noſakot nekuſtamu ihpaſchumu walditaju iſwehles teeſibas pilſehtâs, turetees pee ſcho ihpaſchumu nowehrteſchanas, kas tanî laikâ paſtahw nodokļu nemſchanai. (d).

Peeſihmejums 2. Donas kara ſpehka apgabalâ weeteſee eedſihwotaji war tapt iſwehleti par Meera Teeſneſcheem, kad wini paſchi, waj winu wezaki, waj ſeewas walda apgabala robeſchâs ſemes iſplatijumu, kas dod teeſibu taiſchni peedalitees pee domneeku iſwehles Apgabala Semſtibas Sapulzēs, waj zitu kahdu nekuſtamu ihpaſchumu, kas wehrtets ne maſak kà uſ trihs tuhkſtoſch rubkeem. (e).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 19. p. — (b) 1866. g. 18. marta d., (43125). — (c) 1871. g. 2. apr. d., (49422); 20. aug. d., (49928); 1874. g. 8. janw. d., (53004). — (d) 1882. g. 6. okt. d. nolik. krahj. № 780. — (e) 1878. g. 16. maija d. (58528).

20. Teeſiba tapt iſwehleteem par Meera Teeſneſcheem pehz wezaku nekuſtama ihpaſchuma, peeſchkirama winu nenoſchkirteem dehleem tikai tanî atgadijumâ, kad ik kuram no wineem war peekrift daka no ſcha ihpaſchuma, kas lihdſinahs ſcha panta 3. punktâ noteiktam leelumam.

1864. g. 20. now. d., (41475) 20. pant.

21. Par Meera Teeſneſcheem newar buht:

1) tahdi, kas ſtahw iſmekleſchanâ waj ſem teeſas par noſeegumeem un pahrkahpumeem, tapat tee, kas pehz teeſu ſpreedumeem par pretlikumigeem darbeem ſoditi ar ceſlodſijumu zeetumâ, waj zitu, bahrgaku ſodu, un tee, kas pehz tam, kad tee ſtahwejuſchi ſem teeſas par noſeegumeem un pahrkahpumeem, par kuŗeem noteikti tahdi ſodi, naw pehz teeſu ſpreedumeem attaiſnoti;

2) tee, kas pehz teeſu ſpreedumeem iſ deeneſta iſſlehgti, tà pat tee, kas iſſlehgti iſ garidſneeku kahrtas par netikumeem, waj iſ ſabeedribahm un muiſchneeku ſapulzehm pehz to kahrtu ſpreedumeem, pee kuŗahm wini peeder;

3) kas atſihti par neſpehjigeem makſat, un

4) kas ſtahw ſem aiſbildnibas iſſchkehrdibas dehļ.

Turpat, 21. pant.

22. Garidſneeki un pritſchetniki newar uſnemtees nedſ Goda-, nedſ Ezirkņa Meera Teeſneſchu amatu.

Turpat, 22. pant.; 1869. g. 16. aprl. d. (46974).

23. Tà Goda- kà Gezirkņa- Meera Teesneschi top iswehleti us trim gadeem.

1864. g. 20. now. d., (41475) 23. pant.

24. Meera Teesneschus iswehl Aprinka Semstibas Sapulzes sawâs pehz kahrtas noturamâs sehdês (a).

1. Peesihmejums. Tik ilgi, kamehr Donas kara spehka apgabalâ semstibas eestahschu darbiba aptureta, Meera Teesneschu iswehles kahrtibas sinâ ja-eewehro nosazijumi, kas isteikti 1. Peelikumâ (b).

2. Peesihmejums (pehz 1887. g. Turp.). Pirmâ Peelikumâ isteiktee nosazijumi par Meera Teesneschu iswehles kahrtibu Donas kara spehka agabalâ ir isplatiti ari Rostowas un Taganrogas zirkulôs apgabalôs, kas scha apwidus sastahwâ no jauna nodibinati (c).

(a) Turpat, 24. pant.; 1869. g. 14. aprl. d., (46968) 1. pant. — (b) 1883. g. 11. maija d. nolik. krahj., № 587, 1—13. pant. — (c) 1887. g. 19. maija d. nolik. krahj., 498. l. 20. pant.; 19. now. d. nolik. krahj., 984, Min. Kom. nolehm. — Salihds. 1. Peelik. panti pehz 1887. g. turp., 1. (papiln.), 2, 5 (pap.), 7 (pap.), 8 (pap.) un.

25. Kad us Aprinka Semstibas Sapulzi eerodahs masak par diwpadsmit domneekeem, tad scha aprinka Meera Teesneschu iswehle noteek Gubernas Semstibas Sapulzê.

1864. g. 20. now. d., (41475) 25. pant.

26. Sarakste par tahm personahm, kurahm teesiba tapt iswehletahm par Meera Teesnescheem, jasastahda trihs mehneschus eepreeksch wehleschanahm, ik kurâ meera teesas eezirknî sewischki, Aprinka Muischneeku Preekschneekam pehz weenoschanahs ar Pilsehtas Galwu un weetejeem Meera Teesnescheem (a). Apgabalôs, kur semstibas eestahdes eewestas, bet kur naw muischneezibas preekschstahwju, Aprinka Muischneeku Preekschneeka peenahkumi, sastahdot to personu sarakstu, kurahm teesiba tapt iswehletahm par Meera Teesnescheem, top usdoti Aprinka Semstibas Waldes Preekschneekam (b).

(a) Turpat, 26. pant. — (b) 1877. g. 6. jun. d. (57444).

27. Schinî sarakstâ ja-usnemj:

1) wisi tee, kas atrodahs Goda- un Gezirkņa Meera Teesneschu amatâ, un

2) wisas pahrejahs personas, kas aprinki skaitahs un kurahm, us preekschejo pantu (19—22) pamata ir teesiba eenemt Meera Teesneschu amatu.

1864. g. 20. now. d., (41475), 27. pant.

28. Apleeziba par to, ka sarakstâ usnemteem teescham peeder nekustams ihpaschums tanî leelumâ, kas noteikts 19 un 20. pantâ, top isdota tanî kahrtibâ, kas nolikta schai sinâ preeksch semstibas eestahdem.

(Wisp. Gub. Eestahschu Satw., p. 1817, peel., peelikums: 10, 11. p. 1. punkts; 12, 13 un 70).

Peesihmejums. Lai waretu eewehlet kahdu par Meera Teesnesi pehz wina seewas nekustama ihpaschuma (19. pant. 3. punkts), majadsigs bes tam apleezinajums no schihs pehdejahs, ka winai naw nekahdu eemesłu pret to, ka winas grunts ihpaschums top usrahdits kà wihra mantas zenss.

Turpat, 28. pant. peesihmejums.

29. Us augschâ isteikta pamata sastahditais saraksts top Gubernatoram sinams darits un wiseem par sinu issludinats gubernas awisês diwi mehneschus eepreeksch wehleschanahm.

Turpat, 29. pant.

30. Par personahm, kas usnemtas sarakstâ pret 19—22, 27 un 28. pantôs mineteem noteikumeem, Gubernators dara sawas peesihmes sinamas Aprinka Semstibas Sapulzei.

Turpat, 30. pant.

31. Tai paſchai Sapulzei (30. pant.) ja=eeſneedſ, eepreekſch wehleſchanu eeſahkuma, tikpat ſuhdſibas un paſinojumi par nepareiſu uſnemſchanu ſarakſtâ, waj par tanî eſoſcheem iſlaidumeem, kà ari perſonu paſinojumi, kas ſarakſtâ eeweetotas, bet kas newehlahs tapt iſwehletas par Meera Teeſneſcheem.

Turpat, 31. pant.

32. Stahjotees pee wehleſchanahm, Semſtibas Sapulze wiſpirms iſſchkir uſ preekſchejo (30 un 31.) pantu pamata eenahkuſchahs peeſihmes, ſuhdſibas un paſinojumus. Pehz tam Preekſchſehdetajs ſino Sapulzei par Eezirkna Meera Teeſneſchu ſkaitu, kas uſ nahkameem trim gadeem iſwehlami. Tad nolaſa ſarakſtu par perſonahm, kurahm teeſiba eenemt Meera Teeſneſcha amatu (27. pant.), un Sapulze ſtahjahs pehz ſcha ſarakſta tà pee Goda=, kà pee Eezirkna Meera Teeſneſchu iſwehles.

Turpat, 32. pant.

33. Tikai tee uſſkatami par eewehleteem Meera Teeſneſcha amatâ, kas dabujuſchi wairak iſwehletaju, nekà neiſwehletaju balſu. Ja aprinki tahdu perſonu truhkſt, tad wehleſchanas noteek otrreiſ Gubernas Semſtibas Sapulzê.

Turpat, 33. pant.

34. Ja wiſi ſehdê klahteſoſchee Domneeki weenbalſigi nolemj, tad Semſtibas Sapulze war peeſchkirt Meera Teeſneſcha amatu ari tahdahm perſonahm, kurahm gan naw to ihpaſchibu, kas praſitas 19 un 20. pantâ, bet kas eeguwuſchas wiſpahrigu uſtizibu un zeenibu ſawu nopelnu un derigas darbibas pehz (a).

Peeſihmejums. Schim (34.) pantam par iſſkaidrojumu Waldoſcha Senata ukaſôs noſazits: 1) tahdu perſonu weenbalſiga iſwehle par Meera Teeſneſcheem, kurahm naw to ihpaſchibu, kas praſitas 19 un 20. pantâ, noteek aiſſlahti balſojot (b); 2) perſonas, kas naw baudijuſchas iſglihtibu augſtakâs waj widejâs mahzibas eeſtahdês, bet kurahm ir mantas zenſs un kas apmeerina ari zitus noſazijumus, kas noteikti par Meera Teeſneſcha amata eenemſchanu, war tapt iſwehletas par Meera Teeſneſcheem uſ nahkameem trim gadeem ar Semſtibas Sapulzes Domneeku weenkahrſchu balſu wairumu, tiklihdſ tahs, pehz weenbalſigas iſwehles Semſtibas Sapulzê, nokalpojuſchas 'ne maſak kà trihs gadus Eezirkna Meera Teeſneſchu, un tapat Goda Meera Teeſneſchu amatâ, ja ar ſcho amatu bija ſaweenoti Meera Teeſneſchu Sapulzes Preekſchſehdetaja waj Paſtahwigà Lozekla peenahkumi (c).

(a) Turpat, 34. pant; 1867. g. 6. febr. d., (44207). — (b) 1871. g. 10. marta d., (49339). — (c) 1880. g. 15. jul. d., nolik. krahj. № 555.

35. Pehz tam, kad wehleſchanas nobeigtas, klahtejee Goda= un Eezirkna Meera Teeſneſchi:

1) ſadala Eezirkna Meera Teeſneſchu ſtarpâ meera teeſas eezirknus;

2) iſwehl iſ ſawa widus Meera Teeſneſchu Sapulzes Preekſchſehdetaju (17. pant.), un

3) noteiz pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs rindu, pehz kahdas jaiſpilda Eezirkna Meera Teeſneſchu amata peenahkumi likumâ norahditôs atgadijumôs (43. pant.).

36. Pehz tam Semſtibas Sapulzes Preekſchſehdetajs paſludina to perſonu wahrdus, kas uſ nahkameem trim gadeem eewehletas par Goda= un Eezirkna Meera Teeſneſcheem. Jauneewehletahs perſonas ſwehr pehz formas, kas noſazita peelikumâ pee 225. panta, un top peelaiſtas pee amata iſpildiſchanas.

Turpat, 36. pant.

37. To perſonu ſarakſti, kas iſwehletas par Meera Teeſneſcheem, Semſtibas Sapulzes Preekſchſehdetajam jaſtahda preekſchâ Waldoſchà Senata Pirma=

jam Departamentam apstiprinaschanas dehk. Kad kahds iswehlets par Meera Teesneši pret Gubernatora pecsihmejumeem (30. p.), tad par zehloneem schaî sinâ aridsan jastahda preekschâ Senata isschkirschanai (a).

Peesihmejums. 1879. gadâ, kà pagaidu solis, nolemts: semstibu un pilsehtu eestahdijumi (40. p.) peesuhta, reisâ ar preekschâ stahdijumu Waldoscham Senatam par eewehleto Eezirkņa un Goda Meera Teesneschu apstiprinaschanu, sarakstus par eewehleteem ari weetejam Gubernatoram waj pilsehtas Preekschneekam. Gubernators waj pilsehtas Preekschneeks sawus peesihmejumus par to personu tikumigahm ihpaschibahm un ustizamibu, kuŗus Semstibu Sapulzes un Pilsehtas Domes eewehlojuschas par Meera Teesneschem, zeļ Waldoscham Senatam preekschâ, kursch luhkodams zauri preekschâ stahdijumus par apstiprinaschanu Meera Teesneschu amatâ, tuwaki apswer un pahrbauda weetejahs gubernas preekschneezibas eesneegtahs atsauksmes, sakarâ ar Teesleetu Ministra atsinu schinî leetâ. (b).

(a) Turpat, 37. pant. — (b) 1879. g. 26. sept. d., (60045) 2. pant., 1880. g. 92. janw. nolik. krahj. 1881. g. № 275; 1881. g. 4. sept. d. nolik. krahj., № 617.

38. Kad tahdu personu skaits, kas war tapt iswehletas par Eezirkņa Meera Teesneschem us preekschejo 33 un 34. pantu pamata, naw peeteekams, tad truhkstoscho Teesneschu skaitu lihds nahkamahm wehleschanahm eezeļ Senata Pirmais Departaments us Teesleetu Ministra preekschlikumu, bet ne zitadi, kà is to personu skaita, kas apmeerina schihs Satwersmes 19. panta 1 un 2. punktâ peeminetos nosazijumus.

1864. g. 20. now. d., (41475), 38. pant.

38[1]. Kad Meera Teesneschi eepreeksch deenesta laika beigahm isstahjahs, tad swabadâs weetâs eezeļami ziti us schahdu nosazijumu pamata: 1) Aprinka Semstibas Sapulzehm ir atļauts eewehlet tanîs weetâs, kas kluwuschas swabadas us Meera Teesneschu amatu tapehz, ka pehdejee isstahjahs eepreeksch ta terminu beigahm, us kahdu tee bija iswehleti, isrihkojot papildu wehleschanas, kas isdaramas parindejâs waj ahrkahrtejâs sehdês, pehz teem sarakstem, kas sastahditi pee pirmejahm wehleschanahm. Schinîs sarakstôs atļauts eeweetot ari zitas personas, kuŗahm pehz likuma teesiba tapt iswehletahm par Meera Teesneschem, ja schihs personas issazijuschas wehleschanos, padotees baloteschanai. 2) Aprinka Semstibas Sapulzes iswehl, pehz tam, kad par to eepreeksch sastahdits noleh-mums, Eezirkņa Teesneschus, pehz eespehjas leelakâ skaitâ, ar to noteikumu, ka tos no eewehleteem, kuŗus Waldoschais Senats neapstiprinahs aiz swabadu meera teesas eezirkņu truhkuma, stahda Semstibas Sapulzes Preekschsehdetajs Senatam apstiprinaschanas dehk preekschâ, pehz dabuto iswehletaju-balsu wairuma tanî mehrâ, kà weetas kluhst swabadas. 3) To Meera Teesneschu deenesta laiks, kuŗi pehz preekschejeem (1 un 2.) punkteem no jauna apstiprinati, nobeidsahs reisâ ar triju gadu terminu, us kuŗu iswehleti apgabala pahrejee Meera Teesneschi. (a).

Peesihmejums. Issaidrojot jautajumu: kursch no Eezirkņa Meera Teesneschem un kahdâ kahrtibâ atstahjams ahrpus schtata tanî atgadijumâ, kad meera teesu eezirkņu skaits top pamasinats, Waldoschais Senats nolehmis: 1) kad, pamasinot meera teesas eezirkņu skaitu, israhdahs, ka Eezirkņa Meera Teesneschu skaits ir leelaks, nekà wajadsigs, tad no deenesta atlaischams tas no Senata apstiprinateem Meera Teesneschem, kas pee wehleschanahm dabujis, salihdsinot ar pahrejeem, masaku iswehletaju balsu skaitu; 2) Aprinka Semstibas Sapulzei, nolemjot, ka wajadsigs pamasinat meera teesas eezirkņu skaitu, kas wisi eenemti, reisâ ar scha nolehmuma preekschâ stahdischanu Teesleetu Ministerijas un Waldoschâ Senata zaurluhkoschanai, jaisteiz sawas domas par to, kuŗi no amatâ stahwoscheem Meera Teesneschem, eezirkņu skaitu pamasinot, ihsti atlaischami no deenesta kà tahdi, kas dabujuschi pee wehleschanahm wismasako iswehletaju balsu skaitu (b).

(a) 1867. g. 27. marta d., (44401) 1–3. pant. — (b) 1880. g. 20. now. d., nolik. krahj. 1881. g. № 105.

39. Suhdsibas par Semstibas Sapulzes nolehmumeem leetâs, kas peeminetas augstak 32. pantâ, un tà pat suhdsibas par paschu wehleschanu nelikumigu isdarischanu,

ja-eesneedſ diwu nedeku laikâ, skaitot no tahs deenas, kad wehleschanas nobeigtas, tam, kas kà preekschsehdetajs wadijis Semstibas Sapulzi pa wehleschanu laiku, un kopâ ar wina isskaidrojumeem jastahda preekschâ Waldoschà Senata Pirmà Departamenta galigai isspreeschanai.

1864. g. 20. now. d., (41475), 39. pant.

40. Wirspilsehtâs Sw. Peterburgâ un Maskawâ, kà ari Odesas pilsehtâ Aprinka Semstibas Sapultschu peenahkumi Meera Teesneschu iswehles sinâ top usdoti Pilsehtas Domehm.

Turpat, 40. pant.; 1864. g. 1. janw. d., (40457) noſ.; 15. pant.; 1865. g. 19. okt. d., (42587) noſ. 32. pant.; 1870. g. 16. jun. d., (48498) noſ. 54. pant; 1872. g. 20. jun. d., (51014) preekschr.

40[1]. (Pehz 1886. g. turp.) Aprinka Semstibas Sapulzehm un Sw. Peterburgas, Maskawas un Odesas pilsehtâs Pilsehtas Domehm ir atwehlets, ja israhditos par wajadsigu, eewehlet bes Eezirkna- un Goda Meera Teesneſcheem wehl, wajadsigâ skaitâ, Papildu Teesneschus. Apstiprinat Aprinka Semstibas un Pilsehtas Domju sastahdijumus schinî leetâ ir atwehlets Teesleetu Ministrim un Eekschleetu Ministrim pehz sawstarpigas weenoschanahs. Par jauneerihkoteem Papildu Meera Teesneschu amateem Teesleetu Ministris zeł preekschâ Waldoscham Senatam peenahzigas issludinaschanas pehz. Tanîs weetâs, kur Meera Teesneschus eezeł waldiba, Papildu Teesneschi atronahs amatâ tanîs apgabalôs, kuŗôs tee eezelti pehz schtateem. Nosazijumi par Papildu Teesneschu eezelschanu un pee tam eewehrojamo kahrtibu, winu apstiprinaschana amatâ, kà ari winu eezelschana no waldibas, ir padoti wispahrigeem preekschrakstеem par Meera Teesneſcheem.

1886. g. 7. aprl. d., nolik. krahj., 446, I.

Peesihmejums. Jarenskas un Solwitschegodskas Aprinka Semstibas Sapultschu sastahdijumi par Papildu Meera Teesneschu amatu eerihkoschanu, par Eezirkna un Goda Meera Teesneschu skaitu un tapat par isdewumu leeluma nosazischanu meera teesu eestahdijumu. ustureschanai, luhkojami zauri Gubernas Semstibas Sapulzê.

1882. g. 30. mart. d., nolik. krahj., № 203, III, 8. pant.

40[2]. Dewinâs Reetruma gubernâs (Wilnas, Witebskas, Wolinijas, Grodnas, Kijewas, Kownas, Minskas, Mogilewas un Podolijas gub.), kà ari Astrachanas un Orenburgas gubernâs Meera Teesneschus eezeł waldiba is tahm personahm, kas apmeerina schihs Satwersmes 19. panta 1 un 2. punktâ un 21 un 22. panta aprahditos prasijumus, eewehrojot preekschrakstus, kas isteikti peelikumâ pee scha panta (Peel. II).

1871. g. 23. jun. d., (49750) preekschr. 1. pant.; 1878. g. 2. maija d., (58457) preekschr. 1. pant.

Treschà nodaļa.

Par Eezirkna Meera Teesneschu amatu.

41. Eezirkna Meera Teesnesis israugahs, ar Meera Teesneschu Sapulzes peekrischanu, sawâ eezirknî pastahwigu usturas weetu, kur isteesat sawâ pahrsinâ stahwoschahs leetas, bet luhgumi winam janemj pretim wisur un katrâ laikâ un wajadsibas atgadijumôs jaisteesà leetas tanîs weetâs, kur tahs zehluschahs (a).

Peesihmejums. Goda Meera Teesneſcheem, kuŗeem noteikta pehz 35. panta 3. punkta parindeja kahrtiba, kahdâ teem jaispilda Eezirkna Meera Teesneschu amats, naw teesibas nedſ atstaht sawu dsihwes

weetu beſ Meera Teeſneſchu Sapulzes atklaujas, nedſ zitâ kahdâ ſinâ atrautees no to peenahkumu iſpildi ſchanas, ko tee uſnehmuſchees neera teeſu iſteeſaſchanas kahrtibas ſinâ, likumâ norahditôs atgadijumôs (43. pant.) (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 41. pant. — (b) 1867. g. 11. dez. d., (45278) II.

42. Eezirkņa Meera Teeſneſcha amatu, kà tahdu, kas praſa paſtahwigas darbibas un uſturas eezirknî, newar ſaweenot ar zitu amatu walſts waj ſabeedribas deneſtâ, iſnemjot tikai goda amatus weetejâs labdarigâs un mahzibas eeſtahdês (a).

Peeſihmejumš. Iſſkaidrojot ſcho (42.) pantu Waldoſchais Senats ukaſâ nolehmis, ka Meera Teeſneſcha amatu war ſaweenot ar Semſtibas Sapultſchu Domneeka peenahkumeem (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 42. pant. — (b) 1866. g. 28. now. d., (43914).

43. Eezirkņa Meera Teeſneſcha atſtumſchanas, atbuhtnes, ſlimibas waj nahwes atgadijumâ, wina peenahkumus iſpilda weens no Goda, waj weens no kaiminu Eezirkņa Meera Teeſneſcheem, pehz agrak ſawâ ſtarpâ noliktas rindas (35. pant., 3. punkts).

1864. g. 20. now. d., (41475) 43. pant.

44. Eezirkņa Meera Teeſneſis dabun iſ ſemſtibas nodokleem, bet Sw. Peterburgas, Makkawas un Odeſas pilſehtâs iſ pilſehtu eenehmumeem, ſumu, kas wajadſiga wina algai, braukumeem, rakſtwedeja un ſinneſcha peenemſchanai un kanzelejas iſdewumeem, tanî leelumâ, kahds noteikts ſarakſtâ, kas peelikts pee ſchihs Satwerſmes 238. panta (VI. Peel.).

Turpat, 44. pant.; 1872. g. 20. jun. d., (51014) noſ., 28. pant.

45. Eezirkņa Meera Teeſneſis, kurſch atſazijees no algas, kas winam pehz ſcha amata peenahkahs, dabun noſaukumu „Goda Eezirkņa Meera Teeſneſis," ko tas patur pa wiſu to laiku, kamehr tas beſ atmakſas pahrſin eezirkni.

1864. g. 20. now. d., (41475), 45. pant.

45[1]. (Pehz 1886. gada Turp.). Papildu Meera Teeſneſchi top eezelti, lai iſpilditu Eezirkņa Meera Teeſneſchu peenahkumus tanîs atgadijumôs, kas norahditi 43. pantâ, kà ari, lai atweeglotu tos, kas pahrak apgruhtinati ar eezirkņa leetahm. Scho peenahkumu iſpildiſchana, kà ari to, kas norahditi 57. pantâ, uſdodama Papildu Meera Teeſneſcheem pehz Meera Teeſneſchu Sapulzes nolehmumeem. Preekſch Papildu Meera Teeſneſcheem ſtahw ſpehkâ Satwerſmes 42, 44. un 45. panti.

1886. g. 7. aprl. d., nol. kr., 446, II.

Zeturtà nodaļa.

Par Goda Meera Teeſneſchu amatu.

46. Goda Meera Teeſneſim peenahkahs tanî laikâ, kad tas uſturahs Meera Teeſu Apgabalâ, iſteeſat wiſas leetas, kas peekriht Meera Teeſneſchu iſteeſaſchanai, tanîs atgadijumos, kad abas puſes greeſchahs pee wina kà pee widutaja.

1864. g. 20. now. d., (41475), 46. pant.

47. Goda Meera Teesneſis iſteeſà leetas uſ ta paſcha pamata, kà Eezirkna Meera Teesneſis, un puſehm, kas greeſuſchahs pee Goda Meera Teesneſcha teeſas, naw teeſibas atrautees no wina ſpreeduma, tapat tahs newar uſſahkt to paſchu leetu pee zita Meera Teesneſcha.

Turpat, 47. pant.

48. Goda Meera Teesneſchus war peeaizinat Apgabala Teeſas ſehdes papilnoſchanas dehl, tanî atgadijumâ, kad tânî naw peeteekoſcha Lozekku ſkaita.

Turpat, 48. pant.

49. Goda Meera Teesneſcha amatu war ſaweenot ar jebkuru zitu amatu walſts waj ſabeedribas deeneſtâ, iſnemjot: Prokuroru, winu Beedru, krona pahrwalſchu weetejo eerehdnu un polizijàs amatus, kà ari Pagaſta Wezakà amatu (a).

Peeſihmejnms. (Pehz 1886. gada Turp.). Kareiwi, kas atrodahs ihſtenâ ſauſſemes waj juhras deeneſtâ, nebauda teeſibas tapt iſwehleteem Semſtibas Sapulzês un Pilſehtas Domês par Goda Meera Teesneſcheem, bet war eenemt minetos amatus, ja tos eezel waldiba tanîs apwidôs, kur, pehz likuma, waldiba eezel Meera Teesneſchus (b).

(a) Turpat, 49. pant.; 1870. g. 31. dez. d., (49096). — (b) 1885. g. 23. dez. d. nol. kr. 1886. g., 383.

50. Goda Meera Teesneſchi nedabun nekahdas ſumas algai un iſdewumeem amata dariſchanâs.

1864. g. 20. now. d. (41478), 58. pant.

Peektà nodaļa.

Par Meera Teesneſchu Sapulzehm.

51. Meera Teesneſchu Sapulzes ſanahk kopâ noliktôs terminôs, lai galigi iſſpreeſtu leetas, kas peekriht Meera Teeſu iſteeſaſchanai, kà ari, lai luhkotu zauri, kaſazijas kahrtibâ, luhgumus un proteſtus Meera Teesneſchu galigo ſpreedumu atzelſchanas dehl.

1864. g. 20. now. d., (41475) 51. pant.

52. Uſ ſinameem termineem nolikto Meera Teesneſchu Sapultſchu atklahſchanas laiku un weetu noſaka pee Meera Teesneſchu iſwehles (24—36. p.) Aprinka Semſtibas Sapulze, bet Sw. Peterburgas, Maſkawas un Odeſas pilſehtâs — Pilſehtas Domes, un par to iſſino pee laika wiſeem Meera Teeſu Apgabala eedſihwotajeem (a). Turpretim Aſtrachanas, Orenburgas un dewinâs Reetruma gubernâs peemineto Sapultſchu atklahſchanas laiku un weetu noſaka Teeſleetu Miniſtris, pehz Meera Teesneſchu Sapultſchu preekſchſtahdijumeem (b).

(a) 1864. g. 1. janw. d., (40457) nol., 15. p.; 20. now. d., (41475) 52. p.; 1865. g. 19. okt. d., (42587) nol., 32—41. p.; 1870. g. 16. jun. d., (48498) nol. 54. p.; 1872. g. 20. jun. d., (51014). — (b) 1871. g. 23. jun. d., (49750) noſ., 14. p.; 1878. g. 2. maija d., (58457) noſ., 12. p.

53. Meera Teesneſchu Sapulzes Preekſchſehdetajs, kas iſwehlets, dibinotees uſ ſchihs Satwerſmes 17. panta un 35. panta 2. punkta, paleek ſchinî amatâ trihs gadus. Tanî atgadijumâ, kad tas ſaſlimis, naw klaht waj at-

ſtahdinats, ſapulzejuſchees Teeſneſchi pagaidam eewehl ſawâ ſtarpâ Sapulzes Preekſchſehdetaju (a).

Peeſihmejums. Aſtrachanas, Orenburgas un dewinâs Reetruma gubernâs Meera Teeſneſchu Sapulzes Preekſchſehdetajs top eezelts uſ trim gadeem (17. p. peeſ.) (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 53. p. — (b) 1871. g. 23. jun. d. (49750) noſ., 10. p.; 1878. g. 2. maija d. (58457) noſ., 11. p.

54. Sapulzes Preekſchſehdetajs war, ja tas iſrahdahs par wajadſigu, beſ Sapulzehm noliktôs terminôs (52. p.), atklaht tà ziwil-, kà kriminalleetu iſteeſaſchanai wehl ſewiſchkas Sapulzes, par kuru atklahſchanas laiku un weetu jaiſſino pee laika apgabala Meera Teeſneſcheem.

1864. g. 20. now. d., (41475), 54. pant.

55. Ja ſakrahjees eewehrojami daudſ leetu, tad ſapulzejuſchees Meera Teeſneſchi war ſadalitees Nodaļâs; weenâ no ſchihm Nodaļahm ir par preekſchſehdetaju Sapulzes Preekſchſehdetajs, un zitahm wiſi Sapulzes Meera Teeſneſchi iſwehl Preekſchſehdetajus uſ ſinamu laiku.

Turpat, 55. pant.

56. Jk pee kuras leetas iſſpreeſchanas Meera Teeſneſchu Sapulzê wajaga peedalitees ne maſak kà trim Meera Teeſneſcheem, eeſkaitot ari Sapulzes Preekſchſehdetaju (Salihdſ. Ziwilteeſ. Uſt., 180. p. un Kriminalteeſ. Uſt., 167. p.).

Turpat, 56. pant.

57. Tanîs weetâs, kur ſapulzejahs uſ laiku noliktas Meera Teeſneſchu Sapulzes, weenam no Meera Teeſneſcheem, pehz kopu weenoſchanahs, top uſdoti tikpat ſagatawojoſchee rihkojumi leetâs, kuras Sapulzei peekriht zauri luhkot, kà ari zitu peenahkumu iſpildiſchana, kurus winam ſewiſchki uſleek Ziwil- un Kriminalteeſaſchanas Uſtawi. Schis Meera Teeſneſis top noſaukts par „Meera Teeſneſchu Sapulzes Paſtahwigo Lozekli“ (a). Peenahkumus, kas ſchinî (57.) pantâ iſteikti, war ari uſdot, pehz Sapulzes eeſkata, Papildu Meera Teeſneſcheem (40 un 45¹. p.) (b).

(a) Turpat, 57. pant. — (b) 1867. g. 11. dez. d., (45287) I, 4. pant.; 1878. g. 2. maija d., (58457) noſ., 6. pant.

58. Meera Teeſneſchu Sapulzê ir klaht Apgabala Teeſas Prokurora Beedrs (ſal. 133. pant.), lai dotu atſinas par leetahm dibinotees uſ Krimināl- un Ziwilteeſaſchanas Uſtaweem. Prokuraturas eerehdni war, pehz paſchu eeſkata, peedalitees pee Meera Teeſneſchu Sapulzes rihkojumu ſehdehm.

1864. g. 20. now. d., (41475) 58. pant.; 1867. g. 20. febr. d., (44265).

59. Pee Meera Teeſneſchu Sapulzehm atrodahs amatâ Sekretari, kurus eezel Sapultſchu Preekſchſehdetaji, un, ja wajadſigs, ari Sekretara Palihgi, kuru apalgoſchanai un tapat kanzelejas iſdewumeem Semſtibas Sapulzes, bet Sw. Peterburgas, Maskawas un Odeſas pilſehtâs Pilſehtas Domes, noſaka ſewiſchku ſumu (a).

Peeſihmejums I. Aſtrachanas, Orenburgas un dewinâs Reetruma gubernâs, Meera Teeſneſchu Sapultſchu Kanzelejas ſaſtahws, eerehdneem peeſchkirtà alga un ſumas kanzelejas iſdewumeem noſakamas ſewiſchkôs ſarakſtôs (b).

Peeſihmejums II. (Pehz 1886. g. Turp.). Pee Orſkas un Tſchekabinſkas apgabalu Meera Teeſneſchu Sapulzehm, Orenburgas gubernâ, un Tſchernojaras-Jenotajewas apgabala Sapulzehm, Aſtrachanas

gubernâ, atronahs amatâ zittautibu walodu tulki: Orſkas apgabalâ — Tataru walodas, un Tſchernoſaras-Jenotajewas — Kalmiku walodas, kuri dabun algu iſ ſumahm, kas nahk no ta paſcha awota, no kura minetâs gubernâs top uſtureti meera teeſu eeſtahdijumi. Nineteem Meera Teeſneſcheem atkauts komandet ſchos tulkus darbu dehk uſ teem meera teeſu eezirkneem, kur tee wajadſigi. Schee tulki padoti wiſpahrigeem noſazijumeem par ziwilaroda amata wihru atbildibu par kaunâ iſleetajumeem un nokawejumeem amata darbôs (c). Pee meera teeſu eeſtahdijumeem Orenburgas, Troizkas un Werchneuralſkas apgabalôs, Orenburgas gubernâ, un Aſtrachanas-Kraſnojaras apgabalâ Aſtrachanas gubernâ ari atrodahs amatâ par algu peenemti zittautibu walodu tulki (d). Pee pirmâ Donas apgabala Meera Teeſneſchu Sapulzes, Donas kara pulku apgabalâ, atrodahs amatâ diwi Kalmiku walodas tulki uſ wiſpahrigo ſemſtibas nodokku ſumu rehkena Donas kara ſpehkâ, no kureem weens par algu peenemts. Minetai Meera Teeſneſchu Sapulzei atkauts komandet ſchos tulkus darbu dehk uſ teem meera teeſu eezirkneem, pee kureem peeder Kalmiku nometnes (e).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 59. pant.; 1864. g. 1. janw. d., (40457) nol., 15. pant.; 1870. g. 16. jun. d., (48498) nol., 54. pant.; 1872. g. 20. jun. d., (51014). — (b) 1871. g. 23. jun. d., (49750) noſ., 7. pant., peel., ſar. 1; peeſ. 2; ſar. 2; 1876. g. 17. okt. d., (56461); 1878. g. 2. maija d., (58457) noſ., 9. pant., peel., ſar. 1, 2; peeſ. 2. — (c) 1880. g. 25. mart. d., (60725); 1884. g. 24. jul. d., nol. kr., 688. — (d) 1882. g. 30. mart. d., nol. kr., 291. — (e) 1873. g. 23. janw. d., (51808); 1884. g. 7. febr. d., nol. krahj., 262. 1887 g. 28. apr. d., nol. kr., 449.

60. Meera Teeſneſchu un winu Sapultſchu-ſpreedumu iſpildiſchanas, kâ ari zitu iſpildu darbu dehk, pehz Sapultſchu un winu Preekſchſehdetaju rihkojumeem, pee ſchihm Sapulzehm war tapt eezelti ſewiſchki Teeſas Priſtawi (a).

Peeſihmejums. Aſtrachanas, Orenburgas un dewinâs Reetruma gubernâs top no Teeſas Priſtaweem, kas pee Meera Teeſneſchu Sapulzehm atrodahs amatâ, praſita droſchibas nauda preekſch pametumeem, kas waretu zeltees no winu nepareiſeem darbeem. Droſchibas naudas augſtakais leelums noſakams uſ tſchetriſimti rubkeem. Teeſleetu Miniſtris war, pehz ſawa eeſkata, ari maſinat ſchihs droſchibas naudas leelumu (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 60. pant. — (b) 1871. g. 23. jun. d., (49750) noſ., 17. pant.; 1878. g. 2. maija d., (58457) noſ., 18. pant.

61. To Teeſas Priſtawu ſkaitu, kas pee Sapulzehm atrodahs amatâ, un winu algas leelumu iſ ſemſtibas nodokkeem, bet Sw. Peterburgas, Maſkawas un Odeſas pilſehtâs iſ pelſehtas eenehmumeem, nolemj Semſtibas Sapulzes waj Pilſehtas Domes, pehz peederibas (a).

Peeſihmejums. Aſtrachanas, Orenburgas un dewinâs Reetruma gubernâs, Teeſas Priſtawu ſkaits ik kurâ gubernâ un winu alga top noſazita ſewiſchkôs ſarakſtôs. Teeſleetu Miniſtrim ir atwehlets iſdalit Teeſas Priſtawu ſkaitu, kas ſarakſtâ noſazits, Meera Teeſneſchu Sapultſchu ſtarpâ ik kurâ gubernâ (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 61. pant.; 1870. g. 16. jun. d., (48498) nol., 54. pant.; 1872. g. 20. jun. d., (51014) noſ., 28. pant. — (b) 1871. g. 23. jun. d., (49750) noſ., 7. pant., peel., 1. ſar.; 2. peeſ.; 2. ſar.; 1876. g. 17. okt. d., (56461); 1878. g. 2. maija d., (58457) noſ., 9. pant., peel.; 1, 2. ſar.; 2. peeſ.

61[1]. Noſakot algas leelumu Teeſas Priſtaweem, kas atrodahs amatâ pee Meera Teeſneſchu Sapulzehm, Semſtibas Sapulzehm un peenahzigahm Pilſehtas Domehm ir atwehlets nolemt wineem reiſâ ar to atlihdſibu naudâ par amata darbu iſpildiſchanu. Schihs atlihdſibas leelums top apſihmets ſewiſchkâ takſâ, kuru ſaſtahda Semſtibas Sapulze waj Pilſehtas Dome, un kuram wiſadâ ſinâ wajaga buht maſakam par to atlihdſibu, kas noſazita preekſch Teeſas Priſtaweem, kuri atrodahs amatâ pee wiſpahrigeem teeſu eeſtahdijumeem peenahzigahs Teeſu Palatas apgabalâ (313. pant.). Minetâ atlihdſiba ir ik kura Meera Teeſu Apgabala Teeſas Priſtawu kopigs peederums un iſdalama winu ſtarpâ pehz Meera Teeſneſchu Sapulzes eeſkata (a).

Peeſihmejums. Pee Meera Teeſneſchu Sapulzehm amatâ ſtahwoſchee Teeſas Priſtawi, dewinâs Reetruma gubernâs, dabun par amata darbu iſpildiſchanu atlihdſibu naudâ pehz ſewiſchkas takſas. Atlihdſibas leelumam pehz ſchihs takſas wajaga buht maſakam par to, kahds noſazits preekſch Teeſas Priſtaweem, kuri atrodahs amatâ pee wiſpahrigeem teeſu eeſtahdijumeem peenahzigahs Teeſu Palatas apgabalâ. Scho takſu ſaſtahda gubernas pilſehtu Meera Teeſneſchu Sapulzes, pehz apſpreeſchanas ar Gubernas Muiſchneezibas Preekſchneeku un gubernas pilſehtas Pilſehtas Galwu, pehz kam ta ſtahdama

preekſchâ Teeſleetu Miniſtrim, kurſch to eeſneedſ apſtiprinaſchanas dehł likumu doſchanas kahrtibâ (b). — Teeſas Priſtawi, kas atrodahs amatâ pee Meera Teeſneſchu Sapulzehm Aſtrachanas un Orenburgas gubernâs, dabun par amata darbu iſpildiſchanu atlihdſibu naudâ pehz takſas, kas apſtiprinata 1871. gadâ (c) preekſch Teeſas Priſtaweem pee Meera Teeſneſchu Sapulzehm Donas kara pulku apgabalâ (d).

(a) 1867. g. 5. jun. d., (44659) 1—3. pant.; 1869. g. 19. maija d., (47104) 3. pant. — (b) 1871. g 23. jun. d., (49750) noſ., 16. pant. — (c) 1871. g. 24. maija d., (49653) — (d) 1878. g. 2. maija d. (58457) noſ., 17. pant.

62. Teeſas Priſtawus pee Meera Teeſneſchu Sapulzehm eezeł amatâ ſcho Sapultſchu Preekſchſehdetaji. Wini ſtahw ſem Preekſchſehdetaju uſraudſibas un padoti winu diſziplinarai warai (329. pant.).

1864. g. 20. now. d. (41475), 62. pant.

63. Tanîs weetâs, kur pee Meera Teeſneſchu Sapulzehm ſewiſchku Teeſas Priſtawu naw, tapat ari, kad ſcho pehdejo ſkaits ir nepeeteekams, winu peenahkumi top uſdoti weetejahs polizijas eerehdneem, kas par to dabun atlihdſibu, kahda noſazita pehz takſas teem Teeſas Priſtaweem, kuri atrodahs amatâ pee weetejahs Meera Teeſneſchu Sapulzes, bet kad tahda takſa naw nolikta, tad pehz to Teeſas Priſtawu takſas, kuri atronahs amatâ pee wiſpahrigeem eeſtahdijumeem peenahzigâs Teeſu Palatas apgabalâ.

Turpat, 63. pant.; 1871. g. 10. maija d., (49578).

Seſtà nodaļa.

Par Meera Teeſneſchu amata ſtahwokli, teeſibahm un atbildibu.

64. Taiſchnà uſraudſiba pahr Meera Teeſneſcheem peeder winu apgabala Meera Teeſneſchu Sapulzei. Augſtakà uſraudſiba pahr wiſeem Meera Teeſneſcheem wiſpahrigi, tapat kà pahr winu Sapulzehm peeder Senata Kaſazijas Departamenteem un Teeſleetu Miniſtrim.

1864. g. 20. now. d., (41475) 64. pant.

65. Eezirkņa Meera Teeſneſchu wara aprobeſchojahs ar ta meera teeſas eezirkņa iſplatijumu, kas kuram no wineem noſazits. Goda Meera Teeſneſchi un Meera Teeſneſchu Sapulzes darbojahs wiſa Meera Teeſu Apgabala iſplatijumâ.

Turpat, 65. pant.

66. Iſteeſajot un iſſpreeſchot leetas, kas peekriht Meera Teeſneſchu pahrſinai, un iſpildot zitus, wineem uſliktus peenahkumus, wiſi Meera Teeſneſchi, kà Goda tà Eezirkņu, darbojahs ar tahm paſchahm teeſibahm un bauda weenlihdſigu waru.

Turpat, 66. pant.

67. Wiſeem teem, kas ir klaht Meera Teeſneſim leetas iſteeſajot, peenahkahs eewehrot peeklahjibas noſazijumus, kahrtibu un kluſumu, pee kam teem beſ pretrunas japadodahs Meera Teeſneſcha rihkojumeem ſchinî ſinâ. Scha noſazijuma pahrkahpejus Meera Teeſneſis wiſpirms brihdina ar atgahdinajumu, bet par atkahrtojumu winſch war noteeſat uſ naudas ſodu no diwdeſmit peezahm kapeikahm lihdſ trim rubleem, luhkojotees uſ winu lihdſekleem, un pat iſraidit nepaklauſigos iſ ſehdes telpahm.

Turpat, 67. pant.

68. Apsargot kahrtibu un peeklahjibu Meera Teesneschu Sapulzes sehdēs, Sapulzes Preekschsehdetajs rihkojahs pehz tahm teesibahm, kahdas schihs Satwersmes 149 un 154 — 159. pantōs peeschkirtas wisvahrigo teesu Preekschsehdetajeem.

Turpat, 68. pant.

69. Meera Teesneschi un winu Sapulzes sasinojahs tà sawâ starpâ, kà ari ar zitahm waldehm, teesahm un amata wihreem bes widutibas.

Turpat, 69. pant.

70. Meera Teesneschu Sapulzes dod wiseem sawa apgabala Meera Teesneschem preekschrakstus un dabun no wineem preekschstahdijumus.

Turpat, 70. pant.

71. Wiši Meera Teesneschi, tiklab atteekotees us winu amata klasi, kà ari atteekotees us teesibahm un preekschrozibahm, kas wineem wispahrigi pehz Teesneschа amata peesawinatas, ir lihdsigi Apgabala Teesu un Teesu Palatu Lozekleem (sal. 237—242. pant.).

Turpat, 71. pant.

72. Pa to laiku, kamehr Meera Teesneschi pehz iswehles atrodahs amatâ, tos newar atlaist no deenesta bes luhguma, isnemjot atgadijumus, kas aprahditi schihs Satwersmes 228—230, 295 un 296. pantōs, nedš pahrzelt no weena apwidus us otru, kad tee ar to naw meerâ. Atstahdinaschana no amata us laiku, peelaischama tikai tanî atgadijumâ, kad tee nodoti teesahm, bet galigi no amata tee atzelami tikai pehz kriminalteesas spreedumeem.

Turpat, 72. pant.

73. Atwakinajumus us laiku ne ilgaki par weenu mehnesi atwehl Gezirkna Meera Teesneschem Meera Teesneschu Sapulzes. Winu atwakinaschana us ilgaku laiku, tapat ari atlaischana no deenesta us luhgumeem, stahw Waldoschà Senata Pirmà Departamenta warâ (a).

Peesihmejums. Astrachanas, Orenburgas un dewinâs Reetruma gubernâs, Meera Teesneschi, atteekotees us winu atlaischanu no deenesta waj us atwakinaschanu us laiku pahrak par weenu mehnesi, padoti teem wispahrigeem nosazijumeem, kas atronahs Ustawâ par Deenestu pehz waldibas eezelschanas (b).

(a) Turpat, 73. pant. — (b) 1871. g. 23. jun. d., (49750) nos., 6. pant.; 1878. g. 2. maija d., (58457) nos., 8. pant.

74. Sewischkas instrukzijas Meera Teesneschem un winu Sapulzehm top sastahditas us Sapultschu rihkojumu, zauri luhkotas pehdejâs ne masak kà pusei no wiseem ta apgabala Meera Teesneschem peedalotees un zaur Sapultschu Preekschsehdetajeem Teesleetu Ministrim stahditas preekschâ (171. pant.).

1864. g. 20. now. d., (41475), 74. pant.

75. Meera Teesneschem un winu Sapulzehm peenahkahs ikgadus pehz Teesleetu Ministra noteiktahs formas sastahdit pahrskatus par leetu wirsinaschanos pee wineem par pagahjuschu gadu (174. pant.). Pehz tam, kad schee pahrskati luhkoti zauri Meera Teesneschu Sapulzê, tee stahdami noliktôs terminôs Teesleetu Ministrim preekschâ.

Turpat, 75. pant.

75[1]. Kahrtiba, kahdâ preti nemjamas, usglabajamas un isdodamas naudas sumas, kas eenahk meera teesu eestahdijumôs, tapat kahrtiba, kahdâ we-

dami rehkeni un ſaſtahdami pahrſkati par minetahm ſumahm, top nolemta noſazijumôs, kas ſaſtahdami un, ja tas iſrahdahs par wajadſigu, pahrgroſami pehz Teeſleetu- un Finanſu Miniſtru un Walſts Kontroleera ſawſtarpigas weenoſchanahs. Minetee noſazijumi top iſſludinati wiſeem par ſinu. Schis noleh-mums naw ſpehkâ preekſch ſumahm, ar kurahm uſtura Meera Teeſneſchus un winu Kanzelejas, kà ari preekſch tahm, ar kurahm uſtura Meera Teeſneſchu Sapultſchu Kanzelejas un wiſpahrigi preekſch tahm ſumahm, kuras peeder ſem-ſtibai tanîs gubernâs, kur paſtahw ſemſtibas eeſtahdes, kam peeſchkirta tee-ſiba noſazit pehz ſawa eeſkata kontroles kahrtibu par ſchihm ſumahm.

1868. g. 17. jun. d., (45994).

75². Kahrtibu, kà ſaſtahdami pahrſkati un rehkeni par teeſas poſchkinu un nodokli no papira, kas nemjami meera teeſu eeſtahdijumu uſtureſchanai, no-ſaka Teeſleetu Miniſtris pehz weenoſchanahs ar Finanſu Miniſtri un Walſts Kon-troleeri.

1877. g. 10. maija d., (57322) I, 10. pant.; II.

76. Meera Teeſneſchu diſziplinarà atbildiba par nokawejumeem amatâ no-ſakama dibinotees uſ noſazijumeem, kas iſteikti ſchihs Satwerſmes 262—296. pantôs, atteekotees uſ Apgabala Teeſu Lozekkeem. Kahrtiba, kahdâ tee par amata noſeegumeem un pahrkahpumeem nododami kriminalteeſai un kahdâ ſchi teeſa tu-rama, apſihmeta Kriminalteeſaſchanas Uſtawâ.

1864. g. 20. now. d., (41475) 76. pant.; 1871. g. 15. now. d., (50177).

Otrà ſchkira.

Par wiſpahrigahm teeſahm.

Pirmà nodaļa.

Par Apgabala Teeſahm.

77. Apgabala Teeſa top eerihkota preekſch wairak aprinkeem un paſtahw iſ Preekſchſehdetaja un Lozekkeem.

1864. g. 20. now. d., (41475), 77. pant.

78. Apgabala Teeſas war tapt ſadalitas Nodaļâs. Tahdâ kahrtâ ſa-dalitâs Teeſâs paſtahw Preekſchſehdetaja Beedri, lai paſtahwigi iſpilditu Preekſch-ſehdetaja peenahkumus tanîs Nodaļâs, kuràs winſch naw klaht.

Turpat, 78. pant.

78¹. (Pehz 1886. g. Turp.). Apgabala Teeſas Preekſchſehdetajs iſrau-gahs weenu no tahs Nodaļahm, kurâ tas paſtahwigi ir par preekſchſehdetaju; pahrejahs Teeſas Nodaļas top iſdalitas ſtarp Preekſchſehdetaja Beedreem pehz winu ſawſtarpigas weenoſchanahs, waj, ja weenoſchanahs nenotiktu, pehz Teeſas Kopu Sapulzes nolehmuma.

1885.g. 20. maija d., nolik. krahj., 449, A, I, 1. pant.

78[2]. (Pehz 1886. g. Turp.). Preekſchſehdetajs war uſnemtees preekſchſehdetaja peenahkumus ik kuras Teeſas-Nodalas ſehdē. Schinī atgadijumā pee Nodalas paſtahwoſcham Preekſchſehdetaja Beedram peenahkahs tikai tad peedalitees pee ſehdes, kad klahtejo Nodalas lozekku ſkaits naw peeteekams, lai ſaſtahditos teeſas ſehde. Ja teeſas Preekſchſehdetajs uſnehmees preekſchſehdetaja peenahkumus Nodalas ſehdē, kas neſtahw wina taiſchnā pahrſinā, tad tam peenahkahs iſpildit preekſchſehdetaja peenahkumus pa wiſu ſehdes laiku.

Turpat, 2. pant.

78[3]. Preekſchſehdetajam klaht ne-eſot, wina peenahkumu iſpildiſchana Apgabala Teeſā wiſpahr top uſlikta weenam no Preekſchſehdetaja Beedreem, bet preekſchſehdetaja peenahkumus Nodalā, kas ſtahw Preekſchſehdetaja taiſchnā pahrſinā, iſpilda wezakais no teem Teeſas Lozekleem, kas tanī Nodalā atrodahs amatā. Preekſchſehdetaja Beedru weetā, kad tee naw klaht, ſtahjahs wina pahrſinamo Teeſas Nodalu wezakee Lozekli.

Turpat, 3. pant.

78[4]. Ik uſ kuru gadu top pee laika iſgatawots ſaraksts par teem ſehſchu periodeem ar ſwehrinato peeſehdetaju peedaliſchanos, kas gada laikā gaidami. Pehz tam, kad ſchis ſaraksts eepreekſch apſpreeſts Teeſas Kopu Sapulzē, tas eeſneedſams apſtiprinaſchanas dehl Teeſu Palatas Wezakam Preekſchſehdetajam, kurſch reiſā ar to eezel iſ Teeſas Lozekku ſkaita preekſchſehdetajus tahm ſehdehm, kurās Teeſas Preekſchſehdetaja waj wina Beedra peedaliſchanahs naw nodomata. Ja Teeſneſis, kas eezelts par preekſchſehdetaju ſinama perioda ſehdēs, newar tanīs klaht buht ſlimibas waj zitu eewehrojamu eemeſlu pehz, tad Teeſas Nodalu Kopu Sapulze eezel wina weetā zitu Teeſneſi, paſinodama pee tam Teeſu Palatas Wezakam Preekſchſehdetajam par iſdarito pahrgroſijumu un eemeſleem, kapehz tas notizis.

Turpat, 4. pant.

78[5]. (Pehz 1886. g. Turp.). Apgabala Teeſu Lozekli top ſadaliti pa Nodalahm un war tapt pahrzelti iſ weenas Nodalas otrā pehz Teeſas Kopu Sapulzes nolehmumeem. Sadalot Teeſas Lozekkus pa Nodalahm, Kopu Sapulze raugahs uſ to, ka Nodalu ſaſtahws pehz eeſpehjas atjaunotos, pahrzelot kahdu dalu no Lozekleem iſ ziwilahm Nodalahm kriminalās un otradi.

Turpat, 5. pant.

79. Teeſas Iſmekletaji ſkaitahs par Apgabala Teeſas Lozekleem, bet atrodahs amatā eezirknōs, kas kuram no wineem noſazits (a).

Peeſihmejums. Pee S. Peterburgas Apgabala Teeſas amatā ſtahwoſchee Teeſas Iſmekletaji, kas iſdara iſmeklejumus wirspilſehtā, iſdara tos wiſā pilſehtas iſplatijumā. Kahrtiba, kahdā darbi ſcho Iſmekletaju ſtarpā iſdalami, top noteikta pehz Apgabala Teeſas Nodalu Kopu Sapulzes nolehmuma, kas nahzis uſ ſchihs Teeſas Prokurora preekſchlikumu un Teeſleetu Miniſtra apſtiprinats. Pehdejam atwehlets pahrgroſit Kopu Sapulzes ſaſtahditos noſazijumus par darbu iſdaliſchanas kahrtibu ſtarp wirspilſehtas Teeſas Iſmekletajeem, tiklab pirmo reiſ luhkojot zauri ſchos noſazijumus, kā ari wehlak, pehz peedſihwojumu norahdijumeem (b).

(a) Turpat, 79. pant. — (b) 1871. g. 8. marta d., (49333); 1872. g. 18. janw. d., (50440).

79[1]. Teeſleetu Miniſtrim peeſchkirta teeſiba, nepahrgroſot teeſu eeſtahdijumu ſchtatu, eezelt weenu no Teeſas Iſmekletajeem, kas pec kuras Apgabala Teeſas atrodahs amatā, par Iſmekletaju ſwarigakās leetās. Peeminetee Teeſas Iſmek-

letaji peenemj leetas iſmekleſchanai uſ Apgabala Teeſas Prokurora preekſchlikumu. Apgabala Teeſai ir atwehlets, pehz weenoſchanahs ar prokuraturu, ſadalit tahs leetas, kas ſcho Iſmekletaju eezirknî ſtahw iſteeſaſchanâ, ſtarp pahrejeem pee tahs Teeſas amatâ ſtahwoſcheem Teeſas Iſmekletajeem, un, peemehrojotees ſkaitam, kas wehl eezirknôs palizis, ſadalit ſchihs leetas no jauna.

1870. g. 11. maija d., (48318).

79². Sw. Peterburgas un Maſkawas pilſehtâs paſtahw pee Apgabala Teeſahm, beſ Teeſas Iſmekletajeem, kas norahditi preekſchejôs pantôs (79 un 79¹.), wehl Teeſas Iſmekletaji ſewiſchki ſwarigâs leetâs.

1867. g. 30. okt. d., (45112); 1870. g. 27. jul. d., (48587); 1875. g. 1. now. d., (55214) III., 1879. g. 13. jun. d., (59770).

80. Apgabala Teeſu un winu Nodalu ſkaitu, winu apgabalu iſplatijumu un Teeſas Iſmekletaju eezirknu ſkaitu, noſaka ſewiſchki ſaraksti, bet Apgabala Teeſas Lozekku un Teeſas Iſmekletaju ſkaitu noſaka ſchtati.

1864. g. 20. now. d., (41475) 80. pant.

80¹. Schtatôs noſazitais Teeſas Iſmekletaju ſkaits war, ja tas nepeezeeſchami wajadſigs, tapt no jauna ſadalits: ſtarp Apgabala Teeſahm weenas un tahs paſchas Teeſu Palatas apgabalâ — pehz ſchihs Palatas Departamentu Kopu Sapulzes nolehmuma, ko apſtiprinajis Teeſleetu Miniſtris, bet ſtarp Apgabala Teeſahm daſchadu Teeſu Palatu apgabalôs — pehz Waldoſchâ Senata Pirmâ un Kaſazijas Departamentu Saweenotas Sehdes nolehmuma. Par pahrgroſijumeem Teeſas Iſmekletaju ſadalijumâ ſtarp Apgabala Teeſahm Teeſleetu Miniſtris eepreekſch zek preekſchâ Waldoſcham Senatam, peenahzigas iſſinoſchanas dehk.

1879. g. 3. jun. d. (59738).

80². Jk pee kuras Apgabala Teeſas paſtahw Notarials Archiws, kas atrodahs Wezakâ Notarija pahrſinâ.

1866. g. 14. aprl. d., (43186) 42. p.

Otrâ nodaļa.

Par Swehrinateem Peeſehdetajeem.

81. (Pehz 1887. g. Turp.). Swehrinatee Peeſehdetaji top iſwehleti iſ weetejeem eedſihwotajeem no wiſahm kahrtahm:

1) kas ir Kreewu pawalſtneeki;

2) kas prot Kreewu walodu un pa kreewiſki laſit;

3) kas ne maſak kà diwdeſmit peezus un ne wairak kà ſeptindeſmit gadus wezi, ſkaitot mineto wezumu lihdſ 1. janwara d. tanî gadâ, uſ kuru iſwehle noteek, un

4) kas dſihwo ne maſak kà diwus gadus tanî aprinki, kurâ noteek iſwehle par Swehrinateem Peeſehdetajeem.

1887. g. 28. aprl. d., nol. kr., 362, I.

82. (Pehz 1887. g. Turp.). Par Swehrinateem Peesehdetajeem newar buht:

1) tee, kas stahw ismekleschanâ waj sem teesas par nosseegumeem waj pahrkahpumeem, tà pat tee, kas pehz teesu spreedumeem zeetuschi par pretlikumigeem darbeem eeslodsijumu zeetumâ, waj zitu bahrgaku sodu, un tee, kuri stahwejuschi sem teesas par nosseegumeem waj pahrkahpumeem, par kureem nahk schahdi sodi, kad tee pehz teesu spreedumeem naw tapuschi attaisnoti;

2) tee, kas isslehgti is deenesta pehz teesas spreeduma, waj is garidsneeku kahrtas par netikumeem waj is sabeedribahm un muischneeku sapulzehm pehz to kahrtu spreedumeem, pee kurahm tee peeder;

3) tee, kas atsihti par maksat nesspehjeeem parahdneekeem;

4) kas stahw sem aisbildnibas par isschkehrdibu;

5) akli, kurli, mehmi un besprahtigi;

6) mahjas kalpotaji, un

7) tee, kas krituschi pehdejâ nabadsibâ.

1864. g. 20. now. d., (41475) 82. pant.; 1887. g. 28. aprl. d., nol. kr., 362, II.

83. Swehrinato Peesehdetaju iswehleschanas dehl top sastahditi wispahrigi un parindeji sarakksti.

Turpat, 83. pant.

84. (Pehz 1887. g. Turp.). Wispahrigôs Swehrinato Peesehdetaju sarakkstôs jausnemj:

1) Personas is wisahm kahrtahm, kas walda ar ihpaschuma teesibu semi ne masak par to leelumu, kahds norahdits Nolikumâ par Semstibas Eestahdehm (1886. g. isd.), 23. panta 4. punktâ, waj zitu kahdu nekustamu ihpaschumu, kas wehrts: wirspilsehtâs ne masak kà diwi tuhkstoſch rubkus, pilsehtâs ar pahri par simts tuhkstoſch eedsihwotajeem, ne masak kà tuhkstoſch rubkus, bet zitâs weetâs ne masak kà peezi simti rubkus.

2) Wisas personas, kas walsts waj sabeedribas deenestâ dabun algu waj pensiju schahdâ leelumâ: wirspilsehtâs ne masak kà tuhkstoſch, pilsehtâs ar pahri par simts tuhkstoſch eedsihwotajeem — ne masak kà seschi simti, bet zitâs weetâs ne masak kà tschetri simti rubkus par gadu.

3) Wisas personas, kas dabun atlihdsibu par sawu darbu waj eenemj no sawa kapitala, nodarbibas, weikala waj amata schahdâ leelumâ: wirspilsehtâs — ne masak kà tuhkstoſch rubkus, pilsehtâs ar pahri par simts tuhkstoſch eedsihwotajeem — ne masak kà seschi simti rubkus, un zitâs weetâs — ne masak kà tschetri simti rubkus par gadu, tà pat ari wisas personas, kas eerakstitas pirmâ waj otrâ tirgotaju gildê, kaut tahs ari nenodarbotos ar tirgoschanos.

4) Semneeku kahrtas personas, kas ne masak kà trihs gadus bes wainas ispildijuschas Pagasta Wezako, Galwu, Pagasta un Stanizas Teesneschu, Sahdschas Wezako, Stanizas un Nometnes Atamanu amatus, waj zitus teem lihdsigus amatus daschadu nosaukumu laukeedsihwotaju sabeedribas pahrwaldibâ, tanî skaitâ stanizas sabeedribu pilnwarneeki, waj tee, kas bijuschi Basnizas Wezakee waj ari Semstibas Sapultschu Domneeki.

Peesihmejums. Tanîs apwidôs, kas naw mineti peelikumâ pee 23. panta (1. p.). Nolikumâ par Semstibas Eestahdehm (1886. g. isd.), semes leelums, kas dod teesibu tapt usnemtam Swehrinato

Peeſehdetaju ſarakſtâ, noſazits: Kijewas, Wolinijas un Padolijas gubernâs uſ deſmit deſetinahm, Witebſkas, Wilnas, Kownas, Grodnas, Mogilewas, Minſkas un Donas kara pulku apgabalâ uſ diwdeſmit deſetinahm.

1887. g. 28. aprl. d., nol. kr., 362, I.

85. (pehz 1887. gada Turp.). Swehrinato Peeſehdetaju ſarakſtâ naw uſnemjami:

1) Swehtkalpotaji un pee muhku kahrtas peederigi;

2) perſonas, kuras ſtahw walſts ziwildeeneſtâ pirmo tſchetru klaſu amatôs;

3) teeſu lozekli, iſnemjot Goda Meera Teeſneſchus, un eerehdni, kas pehz ſchtata atrodahs amatâ pee ſcho teeſu kanzelejahm, kà ari Teeſas Priſtawi un Notariji;

4) Prokuraturas eerehdni un pehz ſchtata pee winu kanzelejahm amatâ ſtahwoſchee eerehdni;

5) Wize-Gubernatori;

6) eerehdni, kas ſtahw Walſts Bankas eeſtahſchu Rentmeiſtaru, Kaſeeru un winu Palihgu amatôs, Iſpilditaji, waldibas eeſtahdijumu ehku Pahrraugi, krona Meſchkungi, akziſes aroda eerehdni, kà ari Aprinka Paſtmeiſtari un dſelſszeļu un telegrafa ſtaziju Preekſchneeki, kur wineem ſchinî nodarbibâ naw peedoti palihgi;

7) polizijas eerehdni wiſpahri;

8) wiſi kara wihri, kas ſtahw ihſtenâ kara-ſauſſemes waj juhras deeneſtâ, iſnemjot tos, kas ſtahw klaſes amatôs ſauſſemes un juhras kara ſpehka arodu pahrwaldês, eeſtahdês un eetaiſês, tà pat tee ziwileerehdni, kas atrodahs pee kara pulkeem waj deen pee kara tecſahm kara un juhras arodôs; kara wihri un klaſes eerehdni, kuri kara ſauſſemes un juhras arodôs ſtahw galweno pahrraugu un leetu noliktawu pahrraugu amatôs; tà pat to darbnizu preekſchneeki, kuràs iſgatawo mundeerus; bahku meiſtari un pahrraugi; prowianta magaſinu, pulwera noliktawu pahrraugi un arſenalu pahrraugi kaſaku kara pulkôs; krona mantas uſraugi juhras ſpehka eetaiſês un komandâs; krona mantas apſargataji pee noliktawahm, zeetokſchņu artilerijahm, artileriju parkeem un artilerijas aroda techniſkahm eetaiſehm, un, beſ tam, kara laikâ wiſi tee kara ſauſſemes un juhras arodu amata wihri, kuru atſwabinaſchanu no Swehrinato Peeſehdetaju peenahkumeem atſihſt par wajadſigu ſcho arodu galwenàs preekſchneezibas, pehz peederibas;

9) Tautas ſkolu un baſnizas draudſchu ſkolu un pilſehtas elementar-ſkolu ſkolotaji.

Turpat.

86. Atzelts (Turpat, VII.).

87. (pehz 1887. g. Turp.) Swehrinato Peeſehdetaju wiſpahrigôs ſarakſtôs uſnemjami laulati wihri un dehli, kad pirmejo ſeewas un pehdejo mahtes, waj tehwi, kuri aiſ kautkahdeem eemeſleem newar buht par Swehrinateem Peeſehdetajeem, walda nekuſtamu ihpaſchumu tanî leelumâ, kas nolikts 84. panta 1. punktâ (pehz 1887. g. Turp.), waj kureem ir kapitals, kas eenes ta paſcha panta 3. punktâ noteikto eenehmumu, waj kuri eerakſtiti pirmâ waj otrâ tirgotaju gildê.

1887. g. 28. apr. d., nolik. krahj., 362, I.

88. (Pehz 1887. gada Turp.). Nenoschkirti dehli tikai tad, us preekscheja panta (87. pehz 1887. g. Turp.) pamata, usnemjami Swehrinato Peesehdetaju sarakstâ, kad is wezaku grunts ihpaschuma waj is eenahkuma no kapitaleem ik kuram no teem war peenahktees daka, kura naw masaka par to, kas noteikta 84. panta 1 un 3. punktôs (pehz 1887. gada Turp.).

1865. g. 20. now. d. (41475) 88. p.; 1887. g. 28. apr. d., nol. krahj., 362, III.

89. (Pehz 1887. gada Turp.). Swehrinato Peesehdetaju wispahrigos sarakstus sastahda ik par kuru aprinki: 1) atteekotees us personahm, kuras walda semi waj zitu nekustamu ihpaschumu aprinki — weetejahs Aprinka Semstibas Waldes Preeschsehdetajs; 2) atteekotees us personahm, kuras walda nekustamu ihpaschumu pilsehtâ, waj eerakstitas pirmâ waj otrâ tirgotaju gildê — weetejahs pilsehtas Galwa; 3) atteekotes us semneeku kahrtas personahm, isnemjot tahs, kuras, us 84. panta 1—3 punktu (pehz 1887. g. Turp.) pamata usnemjamas wispahrigôs sarakstôs — Aprinka waj Apgabala Waldes Pastahwigais Lozeklis semneeku leetâs waj Meera Widutajs; 4) atteekotees us wisahm zitahm personahm — aprinka waj pilsehtas polizijas preekschneeks, pehz peederibas, pee kam tee, kas atrodahs walsts waj sabeedribas deenestâ, top eeweetoti sarakstôs pehz tahm sinahm, ko pasneegufchas peenahzigahs preekschneezibas.

Peesihmejums I. Apwidôs, kur semstibas eestahdes naw eewestas, sarakstu par personahm, kas walda semi waj zitu nekustamu ihpaschumu aprinki, sastahda weetejahs polizijas preekschneeks.

Peesihmejums II. Wirspilsehtâs un Odesas pilsehtâ Swehrinato Peesehdetaju wispahrigos sarakstus sastahda: 1) atteekotees us personahm, kas stahw walsts un sabeedribas deenestâ — peenahzigo teesu un walschu un arodu preekschneeki; 2) atteekotees us personahm, kas peeder pee tirgotaju kahrtas wispahri, kâ ari us winu prikastschikeem — weetejais Tirgotaju Wezakajs; 3) atteekotees us pilsonu kahrtas personahm, kas nodarbojahs ar pastahwigu tirgoschanos — weetejais Pilsonu Wezakais 4) atteekotees us amatneeku kahrtas personahm — weetejais Amatneeku Wezakais (Sw. Peterburgâ un Maskawâ); 5) atteekotees us personahm Ochtas preekschpilsehtâ (Sw. Peterburgâ) — Ochtas Preekschpilsehtas Waldes Wezakais un 6) par wisahm zitahm personahm, kas naw minetas preekschejôs punktôs — Eezirknu Pristawi.

1887. g. 28. apr. d., nol. krahj., 362, I.

90. (Pehz 1887. g. Turp.). Preekschejâ pantâ (89 pehz 1887. g. Turp.) norahditee wispahrigee sarakstî sastahdami alfabeta kahrtibâ un tanîs wajaga buht apsihmeteem ik kuras, sarakstâ usnemtas personas wahrdam, tehwa wahrdam, uswahrdam, dsihwes kahrtai, tizibai, isglihtibai un dsihwes weetai, tà pat wajaga tanîs buht aprahditeem pamateem, kapehz weena waj otra persona usnemjama wispahrigâ sarakstâ.

Turpat

91. (Pehz 1887. gada Turp.) Ne wehlak, kà 1. jun. d. ikgadus Swehrinato Peesehdetaju wispahrigee sarakstî nosuhtami weetejahs Komisijas Preekschsehdetajam, kuras usdewums ir sastahdit to paschu Peesehdetaju parindeju sarakstu. Preekschsehdetajs, atsinis, ka tee sastahditi pehz likuma prasijumeem, rihkojahs, lai schee sarakstî taptu eespeesti weetejâs awisês ne wehlak kà ik kura gada 1. oktobra deenâ.

Peesihmejums. Kijewas, Wolinijas, Podolijas, Witebskas, Wilnas, Kownas, Grodnas, Mogilewas gubernâs aprinka komisiju preekschsehdetajeem peenahkahs Swehrinato Peesehdetaju wispahrigus sarakstus ne wehlaki kà 1. augusta d. ikgadus stahdit preekschâ Gubernatoram zaurluhkoschanas dehl. Peeminetu gubernu Gubernatoreem ir teesiba isslehgt is mineteem sarakstem, nenorahdot eemeslus, personas, kuras tee neatrod par eespehjamu peelaist pee Swehrinata Peesehdetaja peenahkumu ispildischanas, un pehz tam tee suhta schos sarakstus Komisiju preekschsehdetajeem atpakaï ne wehlaki kà 1. septembra d.

Turpat.

92. atzelts [Turpat, VII.].

93. (Pehz 1887. g. Turp.). Ik weenam ir teesiba pasinot Komisijai, kas sastahda parindejus sarakstus, ka kahds nepareisi waj ne pa wisam naw eeweetots wispahrigôs sarakstôs, norahdot pamatus. Pamatigus pasinojumus schinî sinâ Komisija nemj wehrâ sastahdot parindeju sarakstu.

1887. g. 28. aprl. d., nolik. krahj., 362, I.

94 lihds **96.** atzelti [Turpat, VII.].

97. (Pehz 1887. g. Turp.). Komisija Swehrinato Peesehdetaju parindeju sarakstu sastahdischanai, sastahdahs ik kurâ aprinki, sem Aprinka Muischneezibas Preekschneeka preekschsehdibas, no weetejahs Meera Teesneschu Sapulzes Preekschsehdetaja, aprinka Eezirkna Meera Teesnescheem, Aprinka Polizijas Preekschneeka un Polizijmeistara, kur tahdi eezelti, Aprinka Semstibas Waldes Preekschsehdetaja, Pilsehtas Galwas, weetejâ Apgabala Teesas Prokurora Beedra, semneeku leetu Aprinka Waldes Pastahwigâ Lozekla waj Meera Widutaja, kâ ari no personahm, kuras schim noluhkam ikgadus eezek Aprinka Semstibas Sapulze, ne masak kâ trihs. Neatkarigi no tam, Komisijas Preekschsehdetajs war peeaizinat tahs sehdê weetejos Teesas Jsmekletajus un Nodokku Jnspektorus, lai dabutu no wineem Komisijai wajadsigas sinas waj aisrahdijumus; us scha pamata peeaizinatee amata wihri peedalahs pee Komisijas pahrspreedumeem un nolehmumeem lihdsigi winas pastahwigeem lozekkeem.

Peesihmejums I. Wirspilsehtâs un Odesas pilsehtâ schinî (97. pehz 1887. g. Turp.) pantâ peeminetâ Komisija sastahdahs, sem Aprinka Muischneezibas Preekschneeka preekschsehdibas, is Pilsehtas un Aprinka Meera Teesneschu Sapultschu Preekschsehdetajeem, wiseem pilsehtas un aprinka Eezirkna Meera Teesnescheem, Aprinka Semstibas Waldes Preekschsehdetaja, scho pilsehtu wispahrigas polizijas pahrwaldibas amata wihreem, kurus preekisch tam eezehlis Ekschleetu Ministris, Pilsehtas Galwas, weetejahs Apgabala Teesas Prokurora Beedra, semneeku leetu Aprinka Sehdes Pastahwigâ Lozekla, kâ ari is personahm, kuras schim noluhkam ikgadus, ne masak kâ trihs, eezek Pilsehtu Domju un weetejo Aprinka Semstibas Sapultschu saweenotas sehdes.

(Nol. par Semst. Eest., 1886. g. isd., 45. pant.).

Peesihmejums II. Apwidôs, kur Aprinka Muischneezibas Preekschneeka amats naw eestahdits, preekschsehdetaja peenahkumi Komisijâ, kas mineta schinî (97. pehz 1887. gada Turp.) pantâ, usleekami weetejahs Meera Teesneschu Sapulzes Preekschsehdetajam.

Peesihmejums III. Apwidôs, kur semstibas eestahdes naw eewestas, Komisijas sastahwâ, kas mineta schinî (97. pehz 1887. g. Turp.) pantâ, Semstibas Waldes Preekschsehdetaja un to personu weetâ, kas iswehlamas Aprinka Semstibas Sapulzehm, nahk ik kurâ aprinkâ diwi waj trihs is weetejeem nekustama ihpaschuma walditajeem us Gubernatora peeaizinajumu.

Peesihmejums IV. Donas kara pulku apgabalâ Swehrinato Peesehdetaju parindejus sarakstus sastahda us wispahriga pamata ik kurâ apgabalâ atschkiru sewischkas komisijas, kas sastahw, sem Apgabala muischneezibas Preekschneeka preekschsehdibas, is weetejo Meera Teesneschu Sapulzes Preekschsehdetaja, is wiseem Meera Teesnescheem, Apgabala Teesas Prokurora Beedra, semneeku leetu Aprinka Sehdes Pastahwiga Lozekla un apgabala polizijas preekschneeka; Tscherkasu apgabalâ Komisijas sastahwam wehl peewee-nojahs Nowotscherkaskas pilsehtas polizijmeistars (a). Nosazijumi par Swehrinato Peesehdetaju sarakstu sastahdischanu Donas kara pulka apgabalâ isplatiti ari us schinî apwidû no jauna eerihkoteem Rostowas un Taganrogas ziwileem apgabaleem (b).

(a) 1887. g. 28. aprl. d., nol. kr., 362, I. — (b) 19. maija d., nol. krahj., 498, I, 20. pant.

97[1]. (Pehz 1887. g. Turp.). Parindeju sarakstu sastahdischanai eezeltahs Komisijas Preekschsehdetajs sadala to, ja tas israhdahs par wajadsigu, nodalâs, no kurahm katra sastahda parindeju sarakstu par sinamu pilsehtas waj aprinka dalu. Pee tam to personu skaits, kas eeweetojamas ik kuras nodalas parindejâ sarakstâ, nosakams peemehrigi eedsihwotaju daudsumam tanî pilsehtas un aprinka dalâ, preekisch kuras nodala sastahdita. Muischneezibas Preekschneeks ispilda Preekschsehdetaja peenahkumus un Prokurora Beedrs ir klaht ik kurâ no minetahm nodalahm, Komisijas pahrejee lozekki turpretim isdalami pa nodalahm

pehz sawstarpigas weenoschanahs, eewehrojot pee tam, ka nodalâ wisadâ sinâ peedalitos Meera Teesneschi, kas Komisijâ pastahw, un ta apwidus polizijas eerehdni, preeksch kura nodala sastahdita.

1887. g. 28. aprl. d., nol. kr., 362, I.

98. Ja to personu skaita, kurahm teesiba buht par Swehrinateem Peesehdetajeem, eeweetojamas parindejôs sarakstôs tikai tahs, kuras pehz tam nahkoscha gada laikâ peeaizinamas peedalitees teesas sehdês.

1864. g. 20. now. d., (41475) 98. pant.

99. (Pehz 1887. g. Turp.). Komisija iswehl tahs personas, kas preekschejâ (98.) pantâ peeminetas, is wispahrigeem sarakstеem pehz sawa eeskata, kà ari usmanigi apspreedusi, kahdâ mehrâ kura persona, kas apmeerina 81, 82, 84, 85, 87 un 88. (pehz 1887. g. Turp.) pantôs noliktos nosazijumus, pehz sawahm tikumigahm ihpaschibahm un ziteem eemesleem, spehj ispildit Swehrinata Peesehdetaja peenahkumus. Gubernâs, kas naw ar wahrdu minetas peesihmejumâ pee 91. panta (pehz 1887. g. Turp.), Komisijahm ir teesiba usnemt parindejôs sarakstôs, pehz personahm, kuras eeweetotas wispahrigos sarakstôs, ari tahdas personas, kas gan nebija apsihmetas wispahrigôs sarakstôs, bet kas apmeerina 81, 82, 84, 85, 87 un 88. (pehz 1887. g. Turp.) pantôs minetos prasijumus, pee kam Komisija pasino Semstibas Sapulzei, Pilsehtas Domei, Gubernatoram waj peenahzigai preekschneezibai, pehz peederibas, nokawejumus waj wispahrigo sarakstu sastahditaju peelaistahs nepareisibas, ko ta eewehrojusi.

1887. g. 28. apr. d., nol. kr., 362, I., VII.

100. (Pehz 1886. g. Turp.). Swehrinato Peesehdetaju parindejâ sarakstâ eeweetojamas:

1) Sw. Peterburgas pilsehtâ un aprinki — diwi tuhkstoscha tschetri simti personas;

2) Maskawas pilsehtâ un aprinki — tuhkstots astoni simti personas;

3) Aprinkôs, kurôs us nahkamu gadu naw nodomati wairak kà tschetri Apgabala Teesas sehschu periodi ar Swehrinato Peesehdetaju peedalischanos — seschdesmit personas ik us kuru tahdu periodu;

4) Aprinkôs, kurôs us nahkamu gadu nodomati wairak kà tschetri mineto sehschu periodi — seschdesmit personas ik us kuru no pirmajeem tschetreem periodeem un tschetrdesmit personas ik us kuru tahkaku periodu.

1884. g. 12. jun. d., nol. krahj.. 485, II.

Peesihmejums. (Pehz 1887. g. Turp.). Apgabala Teesas Preekschsehdetajs dara ikgadus us 1. oktobra d. peenahzigas Komisijas Preekschsehdetajam sinamu par nahkama gada laikâ nodomateem Apgabala Teesas sehschu periodeem ar Swehrinato Peesehdetaju peedalischanos, apsihmejot weetas, kur peeminetahs sehdes taps noturetas.

1887. g. 28. apr. d., nol. krahj.. 362, IV.

101. (Pehz 1887. g. Turp.). Komisija, isgatawodama parindeju sarakstu, sastahda tai paschâ reisâ sewischku Peesehdetaju weetneeku sarakstu. Schinî sarakstâ usnemjami tikai tee, kam dsihwes weeta tanîs pilsehtâs, kur, nosazitôs terminôs (138. p.), atklahjamas Teesas sehdes ar Swehrinato Peesehdetaju peedalischanos.

1864. g. 20. now. d., (41475) 101. p.; 1887. g. 28. apr. d., nol. kr., 362, VIII.

102. (Pehz 1886. g. Turp.). Peesehdetaju weetneeku sarakstôs usnemjamas seschas personas ik us kuru nahkamo Apgabala Teesas sehschu periodu ar Swehrinato Peesehdetaju peedalischanos.

1884. g. 12. jun. d., nol. kr.. 485, II., III.

102[1]. Atzelts [1884. g. 12. jun. d., (2314) III.].

103. Atzelts [1887. g. 28. apr. d., nol. kr., 362, VII.].

104. (Pehz 1887. g. Turp.). Komisija newar ne weenu eesaukt, lai tas ispilditu Swehrinata Peesehdetaja peenahkumus wairak kà weenreis par gadu. Bes tam, personahm, kas weenâ gadâ nahkuschas ispildit scho peenahkumu, ir teesiba atteiktees no ta nahkamâ gadâ.

1887. g. 28. aprl. d., nol. kr., 362, I.

105. Isnehmumi is preekschejâ (104.) pantâ mineteem nosazijumeem peelaischami weenigi tanî atgadijumâ, kad to personu skaits, kas spehj buht par Swehrinateem Peesehdetajeem, aprinkî waj pilsehtâ israhdahs par nepeeteekamu.

1864. g. 20. now. d., (41475), 105. pant.

106. (Pehz 1887. g. Turp.). Suhdsibas par to, ka parindejâ sarakstâ waj Peesehdetaju weetneeku sarakstâ usnemtas personas, kas nebija eeweetojamas wispahrigôs sarakstôs (81, 82, 84, 85, 87 un 88. panti pehz 1887. g. Turp.), tà pat to personu suhdsibas, kurahm teesiba atteiktees no Swehrinata Peesehdetaja peenahkumu ispildischanas, dibinotees us preekschejeem (104. pehz 1887. g. Turp., un 105.) panteem, eesneedsamas weetejai Apgabala Teesai diwu nedeku terminâ no ta laika, kad dabuta sina par usnemschanu sarakstâ (107. pants, pehz 1887. g. Turp.).

1887. g. 28. aprl. d., nol. kr., 362, I.

107. (Pehz 1886. g. Turp.). Sastahdijusi tiklab parindeju, kà weetneeku sarakstus, Komisija isdala tanîs usnemtahs personas us Apgabala Teesas sehschu periodeem, kas nodomatas nahkamâ gadâ ar Swehrinato Peesehdetaju peedalischanos, nosakot personahm, kas katram no scheem periodeem peeschkirtas, weenu mehnesi, kurâ laikâ tahm wajaga buht gatawahm us Teesas aizinajumu eerastees, ispildit Swehrinato peenahkumus. Ja weenâ un tanî paschâ mehnesî gaidami diwi waj wairak sehschu periodi, tad wajadsigais Swehrinato Peesehdetaju skaits top nosazits reisâ. Tahdâ kahrtâ isdalitahm personahm top zaur weetejo poliziju darits sinams, kahdâ laikâ tahm jaeerodahs pee Teesas, bet Swehrinato sarakstî top issludinati dezembra mehnescha pirmajâs deenâs weetejâs awisês; tanî paschâ reisâ Komisija tos peesuhta weetejahs Apgabala Teesas Preekschsehdetajam.

1884. g. 12. jun. d., (2314) IV; 1887. g. 28. aprl. d., nol. kr., 362, VIII.

Peesihmejums I. (Pehz 1887. g. Turp.). Swehrinato Peesehdetaju sarakstôs, parindejôs, weetneeku- un pehz teesas sehschu periodeem sastahditôs — jaapsihmé ik kuras schinîs sarakstôs usnemtas personas wahrds, tehwa wahrds, uswahrds, dsihwes kahrta, tiziba, isglihtiba un dsihwes weeta.

1887. g. 28. apr. d., nolik. krahj., 362, V.

Peesihmejums II. (Pehz 1887. g. Turp.). Dewinâs Reetruma gubernâs, tà pat Besarabijas, Jekaterinoslawas, Poltawas, Kersonas un Tschernigowas gubernâs sastahdot Swehrinato Peesehdetaju parindejus, weetneeku- un pehz teesas sehschu periodeem sastahdamos sarakstus, jaeewehro, ka ebreju skaits, kas schinîs sarakstôs usnemjami, buhtu peemehrigs ebreju tizibas personu kopskaita prozentam no wisu eedsihwotaju daudsuma tanî apwidû, kas atrodahs katras Komisijas pahrsinâ.

Turpat.

108. (Pehz 1886. g. Turp.). Ja kurſch, kas eeweetots Swehrinato Peeſehdetaju parindejâ waj weetneeku ſarakſtâ, war luhgt Apgabala Teeſas Preekſchſehdetajam, lai to pahrwed no ta perioda, kuram tas peeſkaitits (107. pant., pehz 1886. g. Turp.), zitâ, iſſkaidrojot ſawus eemeſlus. Preekſchſehdetajs war paklauſit tahdus luhgumus pehz paſcha waras, ja tam nerodahs nekahdi kawekli.

1884. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 485, IV.

109. Kahrtibu, kahdâ Swehrinatee Peeſehdetaji eeſauzami, peedalitees pee kriminalleetu zaurluhkoſchanas un iſſpreeſchanas, noſaka Kriminalteeſaſchanas Uſtaws.

1864. g. 20. now. d., (41475), 109. pant.

Peeſihmejums I. (pehz 1886. g. Turp.), peeſihmejums II. un III., peeſihm. IV. (pehz 1886. g. Turp.) un peeſihm. V. (pehz 1886. g. Turp.) atzelti [1887. g. 28. apr. d., nolik. krahj., 362, VII.].

Peeſihmejums. (Pehz 1887. g. Turp.). Ja pehz kura ſehſchu perioda beigahm teeſas eeſtahdijums dara tahs Komiſijas preekſchſehdetajam, kura ſaſtahda Swehrinato Peeſehdetaju parindejus ſarakſtus, ſinamu, kahdas perſonas eeraduſchahs iſpildit Swehrinata Peeſehdetaja peenahkumus, kâ ari, kahdas perſonas teeſa atlaiduſi no ſcho peenahkumu iſpildiſchanas aiſ likumigeem eemeſleem, waj, kuras atſlumtas tadehk, ka tahm pehz likuma naw teeſibas buht par Swehrinateem Peeſehdetajeem.

Turpat, VI.

Treſchâ nodaļa.

Par teeſu Palatahm.

110. Teeſu Palata top eerihkota ik kurâ apgabalâ, kas ſaſtahw iſ wairak gubernahm waj apwideem, pehz ſewiſchka ſarakſta.

1864. g. 20. now. d., (41475), 110. pant.

111. Teeſu Palata eedalahs Departamentôs.

Turpat, 111. pant.

112. Ja kurſch Teeſu Palatas Departaments ſaſtahw iſ Preekſchſehdetaja un ſinama ſkaita Lozekļu, kas ſchtatôs noteikts.

Turpat, 112. pant.

113. (Pehz 1886. g. Turp.). Teeſu Palatas wiſu Departamentu Kopu Sapulzê ir par Preekſchſehdetaju weens no Departamentu Preekſchſehdetajeem, kas preekſch tam eezelts. Schis Preekſchſehdetajs dehwejams par Wezako. Atteekotees uſ preekſchſehdetaja uſdewumu iſpildiſchanu Palatas Departamentôs un uſ Lozekļu ſadaliſchanu ſtarp Departamenteem, peemehrojama kahrtiba, kahda nolikta 78^{1}. (pehz 1886. g. Turp.), 78^{3}. (pehz 1886. g. Turp.) un 78^{5}. (pehz 1886. g. Turp.) pantôs preekſch Apgabala Teeſahm, bet Lozekļu pahrzelſchana no Palatas Ziwildepartamenteem Kriminaldepartamentôs un otradi, iſdarama tikai, kad tas wiſai wajadſigs.

1885. g. 14. maija d., nolik. krahj., 432, III, 4. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par Waldoſchà Senata Kaſazijas Departamenteem.

114. Waldoſchà Senata ſaſtahwà top ſaſtahditi diwi Kaſazijas Departamenti, lai pahrſinatu teeſas arodu kà wirſejà kaſazijas teeſa, weens preekſch kriminalleetahm, otrs preekſch ziwilleetahm.

1864. g. 20. now. d., (41475), 114. pant.

115. Waldoſchà Senata Kaſazijas Departamenti atrodahs Sw. Peterburgâ.

Turpat, 115. pant.

116. No Senata Kaſazijas Departamenteem ſaſtahdahs, likumâ noteiktôs atgadijumôs, winu Kopu Sapulze.

Turpat, 116. pant.

117. Lai galigi iſſpreeſtu jautajumus par domſtarpibahm peekritibas ſinâ ſtarp teeſahm un waldibas eeſtahdehm (Ziwilteeſaſch. Uſt. 244. p.; Kriminalteeſ. Uſt., 245. p.), lai iſſchkirtu leetas, kas norahditas Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1327. pantâ, kà ari, lai apſpreeſtu Teeſleetu Miniſtra preekſchâ liktos jautajumus, kas daſchadâs teeſâs neweenlihdſigi top iſſpreeſti, waj ari praktikâ ſazel ſchaubas (ſchihs Satw. 259[1]. pant.), ſaſtahdahs Senata Pirmà un Kaſazijas Departamentu Kopu Sapulze. Tà pat, zitôs atgadijumôs, kas ihpaſchi mineti Ziwilteeſaſchanas un Kriminalteeſaſchanas Uſtawôs, ſaſtahdahs: Pirmà un Ziwilkaſazijas Departamentu Saweenota Sehde un Pirmà un Kriminalkaſazijas Departamentu Saweenota Sehde (Kriminalteeſaſch. Uſt., 1094. p.).

Turpat, 117. p.; 1864. g. 20. now. d., (41476) 245. p.; (41477) 244. p., 1327; 1877. g. 10. jun. d (57471) IV.

Peeſihmejums. (Pehz 1886. gada Turp.), Preekſchſehdetajam Kaſazijas Departamentu Kopu Sapulzê atwehlets, kad winſch to atſihſt par wajadſigu, iſſpreeſchamà jautajuma ſwariguma pehz, ſaſaukt Pirmà un Kaſazijas Departamentu Kopu Sapulzi.

1885. g. 14. maija d., nol. krahj., 432, III., 4. p.

117[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Pirmâ un Kriminalkaſazijas (Kriminalteeſ. Uſt. 1094. p.), tà pat Pirmà un Ziwilkaſazijas Departamentu Saweenotâs Sehdês, Kaſazijas Departamenta Senatoru ſkaits, kas peedalahs pee pahrſpreeſchanas, ne-eeſkaitot Preekſchſehdetaju, newar buht leelaks par Pirmà Departamenta Senatoru ſkaitu. Pirmà un Ziwilkaſazijas Departamentu Saweenotâ Sehdê beſ tam jaeewehro, ka ik kura ſcho Departamentu Senatoru ſkaits, kas pee pahrſpreeſchanas peedalahs, neſneedſahs pahri par tſchetreem.

1885. g. 14. maija d., nol. krahj.. 432, III., 2. p.

117[2]. (Pehz 1886. g. Turp.). Leetâs, kas atteekahs uſ Otrà Departamenta pahrſinas preekſchmeteem, ſcha Departamenta Senatori peeaizinami Pirmà un Kaſazijas Departamentu Kopu Sapulzê lihdſigi ar Pirmà Departamenta Senatoreem; turpretim Saweenotâs Sehdês, kas minetas 117. pantâ, Pirmà un Otrà Departamentu Senatori, tahdâs leetâs, peeaizinami lihdſigâ ſkaitâ, bet ar to noſazijumu, ka winu kopſkaits neſneegtos pahri par to, kas norahdits augſtak 117[1]. pantâ (pehz 1886. g. Turp.).

Turpat, 3. pant.

118. Ik kurâ Waldoschà Senata Kasazijas Departamentâ atrodahs pehz schtateem noteikts Senatoru skaits, no kureem weens top eezelts par Preekschsehdetaju.

1864. g. 20. now. d., (41475) 118. pant.

119. (Pehz 1886. g. Turp.). Par Preekschsehdetaju Senata Kasazijas Departamentu Kopu Sapulzê top eezelts weens no scho Departamentu waj Senata Pirmà un Kasazijas Departamentu Saweenotas Sehdes Preekschsehdetajeem.

1885. g. 14. maija d., nol. krahj., 432, I.

119[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Lai isschkirtu leetas, kas atteekahs uf usraudsibu pahr teesu eestahdijumeem un teesas aroda amata wihreem, isnemjot prokuraturas eerehdnus, tà pat ari zitôs atgadijumôs, kas ihpaschi apsihmeti schinî Satwersmê un Kriminal- un Ziwilteesaschanas Ustawôs, Waldoschà Senata Kasazijas Departamentu sastahwâ sastahdahs Senata Pirmà un Kasazijas Departamentu Saweenota Sehde, sem sewischka Preekschsehdetaja, is diweem Waldoschà Senata Kriminalkasazijas Departamenta, diweem Ziwilkasazijas Departamenta Senatoreem un diweem Pirmà Departamenta Senatoreem. Mineto Departamentu Senatori eezekami peedalischanahs dehk schinî Sehdê pehz rindas, tanî kahrtibâ, kas wispahrigi noteikta Waldoschà Senata Satwersmê, pee kam weenâ reisâ atjaunojama ne wairak kà puse no Sehdes sastahwa. Apsihmetàs Saweenotas Sehdes Preekschsehdetajs eezekams schinî amatâ pehz tahs kahrtibas, kas norahdita schihs Satwersmes 209 un 219. pantâ.

1877. g. 10. jun. d., (57471) III, A, 1, 3. pant.; 1885. g. 14. maija d., nol. krahj., 432, II.

119[2]. (Pehz 1886. g. Turp.) Lai issprees tu leetas par Walsts noseegumeem un par pretlikumigahm sabeedribahm, kas paredsetas Sodu Likumu 318—324. pantôs (1885. g. isdew.), kad par to isnahk Wisaugstakà pawehle, sastahdahs Waldoschà Senata Sewischka Sehde, is Preekschsehdetaja un peezeem Senatoreem, kurus eezel Wisaugstaka wara, tanî kahrtibâ, kas norahdita Senata Satwersmes 13 un 14. pantôs (1886. g. isdew.), reisâ ar Senatoru wispahrigu sadalischanu pa Departamenteem, ar kahrtu weetneeku peedalischanos, ja likumâ par noseegumu nosazits sods, kas saweenots ar kahrtas teesibu atnemschanu waj aprobeschoschanu.

1872. g. 7. jun. d., (50956) 2, 3, 11, 21. p.; 1874. g. 4. jun. d., (53606) III; 1878. g. 9. maija d., (58489) I, 1. p. b; 5. p.

119[3]. (Pehz 1886. gada Turp.) Senata Pirmà un Kasazijas Departamentu Saweenotas Sehdes pahrsinai peekriht: 1) leetas, kas atteekahs uf usraudsibu pahr teesu eestahdijumeem un teesas aroda amata wihreem, isnemjot Wirsprokurorus, Prokurorus un winu Beedrus; 2) leetas par Wirssekretaru un winu Palihgu, Meera Teesneschu, ApgabalaTeesu Preekschsehdetaju, Preekschsehdetaju Beedru un Lozekku, Teesu Palatu Preekschsehdetaju un Lozekku, kà ari Prokuroru, Wirsprokuroru un winu Beedru nodoschanu teesahm, tà pat par Swehrinato Peesehdetaju nodoschanu teesahm, kad tee pahrkahpuschi sawa amata peenahkumus; 3) leetas par luhgumeem, lai atkauj meklet pametumus, kas zehluschees teesas aroda eerehdnu nepareisu waj partejisku darbu pehz; 4) luhkot zauri atsaukstmes un luhgumus par teesneschu atstatischanu; 5) issprees t joutajumus par leetu pahrzelschanu no

weena teesu apgabala otrâ; 6) leetas par teesu sewischku instrukziju pahrgrosischanu un par wispahrigu instrukziju doschanu teesu eestahdijumeem; 7) leetas par domstarpibahm Teesu Palatu starpâ; 8) leetas par suhdsibahm un protesteem pret Teesu Palatu nolehmumeem, atteekotees us to, waj personas, kas pee winahm wehlahs buht par adwokateem, apmeerina waj neapmeerina likumâ prasitos formalos nosazijumus; 9) sadalit no jauna starp Apgabala Teesahm, kas peeder pee daschadu Teesu Palatu apgabaleem, schtatôs nolikto Teesas Ismekletaju skaitu.

1885. g. 14. maija d., nol. kr., 432, III, 1. p.; 20. maija d., nol. krahj., 449. A, IX; 19. now. d., nol. krahj., 990.

Peesihmejums. Saweenotas Sehdes pahrsinai ari peekriht:

1) luhkot zauri preekschlikumus par leetu pahrzelschanu no agrakahs kahrtibas teesu eestahdijumeem tanîs, kas darbojahs us Keisara Aleksandra II Ustawu pamata. un

2) isschkirt domstarpibas starp pirmahs un otrahs kahrtibas teesahm.

1885. g. 14. maija d., nol. kr., 432, III, 1. p., peesihm.

119[4]. (pehz 1886. g. Turp.) Lai isspreestu Waldoscha Senata pahrsinâ esoschahs disziplinarahs leetas par teesas aroda amata wihreem, sastahdahs, Senata sastahwâ, Augstakà Disziplinarsehde is Kasazijas Departamentu Preekschsehdetajeem, wiseem Pirmà un Kasazijas Departamentu Saweenotas Sehdes (119[1]. pehz 1886. g. Turp.) Senatoreem un tschetreem Kasazijas Departamentu Senatoreem, kurus Wisaugstaka wara ikgadus eezel, tanî kahrtibâ, kas nosazita Waldoschà Senata Satwersmê. Preekschsehdetaja peenahkumi Augstakâ Disziplinarsehdê top usdoti weenam no Preekschsehdetajeem, pehz Keisara Majestates eeskata.

1885. g. 20. maija d.. nol. kr., 449, A, III.

Peektà nodala.

Par teesu eestahdijumu kanzelejahm.

120. Apgabala Teesu un Teesu Palatu Kanzelejas pastahw is schtatôs nolikta Sekretaru un winu Palihgu skaita, bet Waldoschà Senata Kasazijas Departamentu kanzeleja is Wirssekretareem un Winu Palihgeem (a).

Peesihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Teesleetu Ministrim atwehlets, turpmak lihds teesu eestahdijumu pastahwigu schtatu apstiprinaschanai, pahrgrosit Teesu Palatu un Waldoschà Senata Kasazijas Departamentu kanzeleju eerehdnu sadalijumu, kas nosazits scho eestahdijumu pagaidu schtatôs, tà pat ari sumu sadalijumu, kas noliktas winu algahm, ar to nosazijumu, ka ik par kuru tahdu rihkojumu jaleek Waldoscham Senatam preekschà, issludinaschanas dehk (b).

(a) 1884. g. 20. now. d., (41475) 120. pant. — (b) 1884. g. 12. jun. d., nolik. kr., 484, VI; 1886. g. 9. maija d., nol. kr., 478.

121. Ar Wirssekretara Palihga un Sekretara Palihga amatu war saweenot Arkiwara un kaseera peenahkumus (a). Pee daschahm Apgabala Teesahm atrodahs amatâ sewischki Arkiwari, kas amata preekschrozibu sinâ (isnemjot algas leelumu) ir lihdsigi Apgabala Teesu Sekretara amatam (b).

Peesihmejums. Kischinewas Apgabala Teesâ diweem Sekretara Palihgeem usdoti Moldaweeschu walodas tulku peenahkumi (c).

(a) Turpat, 121. pant. — (b) 1870. g. 14. jun. d., (48495) — (c) 1871. g. 10. maija d., (49576).

122. (Pehz 1886. g. Turp.). Pee Kasazijas Departamentu Kopu Sapulzes pastahw sewischka Kanzeleja is schtatôs noteikta Wirssekretaru, winu Pa-

lihgu un zitu eerehdnu skaita (sal. 120. pant., pehz 1886. g. Turp.). Personas, kuras peeder pee schihs Kanzelejas sastahwa, ispilda kanzelejas peenahkumus ari tanîs leetâs, kuras luhkojamas zauri Saweenotâ Sehdê, kas sastahdita Kasazijas Departamentu sastahwâ (119[1]. pant., pehz 1886. g. Turp.) (a). Kasazijas Departamentu Kopu Sapulzes Kanzelejai top usdota ari pahrsina par darbu weschanu Augstakâ Disziplinarsehdê, kas eestahdita Waldoschâ Senata sastahwâ (119[4]. pant., pehz 1886. g. Turp.) (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 122. pant.; 1877. g. 10. jun. d., (57471) III, A, 1, 6. pant.; — (b) 1885. g. 20. maija d., nolik. krahj., 449, A, IV; 1886. g. 9. maija d., nolik. krahj., 478.

122[1]. Waldoschâ Senata Kriminalkasazijas Departamenta Wirssekretars waj wina Palihgs ispilda sekretara peenahkumus Waldoschâ Senata Sewischkâ Sehdê. (119[2]. pant.).

1872. g. 7. jun. d., (50956) 22. pant.; 1874. g. 4. jun. d., (53606) III.

123. Papiru pahrrakstischanas dehk pastahw teesu Kanzelejâs kanzelejas eerehdni, kuru algoschanai tanî leelumâ, kahdu nosaka winu preekschneezibas pehz sawa ceskata, tà pat rakstitaju peenemschanai un kanzelejas isdewumeem, top dota pehz schtateem sewischka suma.

1864. g. 20. now. d., (41475) 123. pant.

Treschà schkira.

Par prokuraturas eerehdneem.

124. Prokurora usraudsiba top usdota Wirsprokuroreem un winu Beedreem sem Teesleetu Ministra kà General-Prokurora augstakahs pahrraudsibas.

1864. g. 20. now. d., (41475) 124. pant.

125. Jk pee kuras Apgabala Teesas un ik pee kuras Teesu Palatas atrodahs amatâ sewischks Prokurors un schtatôs noteikts Prokurora Beedru skaits (a).

Peesihmejums. Teesleetu Ministrim atwehlets, tanîs atgadijumôs, kad tas nepeezeeschami wajadsigs, pahrgrosit schtatôs noteiktâ Apgabala Teesu Prokuroru Palihgu wispahriga skaita sadalijumu. Par scheem pahrgrosijumeem Teesleetu Ministris eepreekisch leek preekschâ Waldoscham Senatam, peenahzigas isskudinaschanas dehk (b).

(a) Turpat. 125. pant. — (b) 1879. g. 3. jun. d., (59738).

126. No Apgabala Teesas Prokurora Beedreem daschi pastahw pee paschas Teesas, bet pahrejee tahs Teesas apgabala zitâs pilsehtâs, pehz sewischka saraksta.

1864. g. 20. now. d. (41475), 126. pant.

127. Pee Senata Kasazijas Departamenteem atrodahs amatâ Wirsprokurori un winu Beedri (a). Teesleetu Ministrim ir atwehlets, ar Wisaugstako apstiprinajumu, sadalit Wirsprokuroru Beedrus Kasazijas Departamentu, to Kopu Sapulzes un Saweenotas Sehdes starpâ (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 127. pant. — (b) 1881. g. 12. maija d., nol. kr., № 325, 3. pant.

128. (Pehz 1886. g. Turp.). Prokurora peenahkumu ispildischanas dehk pee Waldoschâ Senata Kasazijas Departamentu Kopu Sapulzes, tà pat pee

Pirmà un Kasazijas Departamentu Saweenotas Sehdes un pee Augstakahs Disziplinarahs Sehdes pastahw sewischks Wirsprokurors.

1885. g. 20. maija d., nol. kr., 449, A, V.

128[1]. Prokurora peenahkumu ispildischanas dehl pee Waldoschà Senata Sewischkas Sehdes (119[2]. p.), Teesleetu Ministris eezel weenu is prokuraturas eerehdneem.

1872. g. 7. jun. d., (50956) 11. pant.; 1877. g. 10. jun. d., (57471) III, A, 2. pant.; 1881. g. 12. maija d., nol. kr., № 325.

129. Prokuroru un Wirsprokuroru Beedri darbojahs sem to Prokuroru un Wirsprokuroru rihzibas, pee kureem wini atrodahs amatâ. Apgabala Teesu Prokurori stahw sem Teesu Palatu Prokuroreem, bet schee pehdejee stahw taischnâ atkaribâ no Teesleetu Ministra.

1864. g. 20. now. d., (41475) 129. pant.

130. Pasinojot teesahm sawas atsinas par leetahm, prokuraturas eerehdni dara weenigi pehz sawas pahrleezinaschanahs un us pastahwoschu likumu pamata.

Turpat, 130. pant.

131. Ik weenâ leetâ, kas top isteesata ziwil- waj kriminalteesâ, ik kursch Prokurors war stahtees sawa Beedra weetâ, usnemdamees to leetu us sawu atbildibu. Teesu Palatu Prokurori war, tiklab pehz paschu eeskata, kà ari us Teesleetu Ministra rihkojumu, usnemtees waj usdot saweem Beedreem ikkura wineem padota prokuraturas eerehdna peenahkuma ispildischanu (a).

Peesihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Teesleetu Ministrim teesiba usdot Kasazijas Departamentu Kopu Sapulzes Wirsprokuroram prokuraturas peenahkumu ispildischanu leetâs, kas luhkojamas zauri Waldoschà Senata Kasazijas Departamentôs (b).

(a) Turpat, 138. p.; 1872. g. 22. febr. d., (50567). — (b) 1885. g. 20. maija d., nol. krahj., 449, A., VI.

132. Kad Wirsprokurors, Teesu Palatas waj Apgabala Teesas Prokurors ir slims waj naw klaht, tad winu amatu ispilda winu Beedri, waj nu pehz pirmejo noteikuma, waj pehz wezakuma, skaitot no eezelschanas schinîs amatôs, bet atstahdinaschanas atgadijumâ, weenumehr pehz wezakuma, skaitot no eezelschanas.

1864. g. 20. now. d., (41475) 132. pant.

133. Ahrpus tahs pilsehtas, kurâ atrodahs Apgabala Teesa, preekschejâ (132.) pantâ minetôs atgadijumôs, Apgabala Teesas Prokurora Beedra amatu ispilda zits wina Beedrs, kuru Apgabala Teesas Prokurors ar scho noluhku komandejis.

Turpat, 133. pant.

134. Pee Wirsprokuroreem un Prokuroreem pastahw Sekretari, kuru algoschanai, kà ari wispahrigi preeksch prokuraturas eerehdnu kanzelejas isdewumeem, top dota schtatôs noteikta suma.

Turpat, 134. pant.

135. To personu darbu preekschmeti, kurahm usdota prokurora usraudsiba, aprobeschojahs wispahri ar teesas aroda leetahm; daschi ziti peenahkumi,

kas beſ tam ſchihm perſonahm uſdodami, ir noſaziti ſewiſchkôs uſtawôs un nolikumôs, pehz peederibas.

Turpat, 135. p.; 1869. g. 15. apr. d. (46971); 26. maija d. (47136); 1870. g. 16. jun. d. (48498) nol., 11. p.; 1872. g. 3. febr. d. (50504); 1874. g. 1. janw. d. (52983) nol., 81. p.; 27. jun. d. (53678) nol., 26. p.; 1875. g. 28. janw. d. (54330) Walſts Pad. nol., I., 3. p.; 1879. g. 9. marta d. (59399) I. noſchk., 5. p.; 24. apr.. d. (59548) I., 9. p. 1885. g. 14. maija d., nol. kr., 535; 2. dez. d., nol. kr., 1037.

136. Ja leetu iſſpreeſchot teeſa atklahj likuma nepilnibu un Apgabala Teeſas Prokurors atſihſt par wajadſigu aiſkuſtinat likuma doſchanas jautajumu, tad, neatkarigi no leetas iſſpreeſchanas teeſâ uſ Kriminal- un Zimilteeſaſchanas Uſtawu pamata, winſch ſino par atraſto likuma nepilnibu Teeſu Palatas Prokuroram, kura warâ ſtahw aiſkuſtinato jautajumu ſtahdit preekſchâ Teeſleetu Miniſtrim.

1864. g. 20. now. d., (41475), 136. pant. 1885 g. 14. maija d., nol. kr., 535; 2. d., nol. kr., 1037.

Zeturtà ſchkira.

Par teeſu eeſtahdijumu eekſchejo eekahrtojumu.

Pirmà nodaļa.

Par teeſu ſehdehm.

137. Teeſu eeſtahdijumi notura ſawas ſehdes preekſch tam noſazitâs ehkâs.

1864. g. 20. now. d., (41475) 137. pant.

138. Kriminalleetu iſteeſaſchanas dehl Apgabala Teeſu ſehdes atklahjamas neween pilſehtâs, kurâs ſchihs Teeſas atrodahs, bet ari zitâs weetâs, kas peeder pee winu apgabaleem. Schihs ſehdes atklahjamas waj nu noliktôs paſtahwigôs terminôs un noteiktâs weetâs, waj ari, pehz Teeſas ſewiſchka noſehmuma, tanî paſchâ weetâ, kur noſeegums padarits (a).

Peſihmejums. Apgabala Teeſai, iſbrauzot kriminalleetu iſteeſaſchanas dehl, ir teeſiba tanî apwidû, kur atrodahs Meera Teeſneſchu Sapultſchu telpas, leetat ſchihs telpas ar tanîs eſoſchahm mehbelehm un pahrejo peederumu beſ jebkahdas atlihdſibas. Bet iſdewumi, kurus Teeſas ſehdes praſa, ſedſami iſ kanzelejas ſumas, kas Teeſai pehz ſchtateem peeſchkirta. Lai apſihmetahs, telpas waretu Teeſai eerahdit, Apgabala Teeſas Preekſchſehdetajam wajaga, noſakot ſehſchu eeſahkuma deenu ik kurâ pilſehtâ, rihkotees pehz Meera Teeſneſchu Sapulzes ſehſchu laika un Sapulzes Preekſchſehdetajam eepreekſch darit ſinamu, kad Teeſas ſehdes Sapulzes weetâ taps atklahtas, ne maſak, kà trihs nedeļas lihdſ ſehſchu eeſahkumam (b).

(a) Turpat, 138. p. — (b) 1877. g. 23. marta d. (57089).

138[1]. Teeſu Palatas ſehdes walſts noſeegumu leetâs un tanîs leetâs, kas apſihmetas 2. peeſihmejumâ pee Kriminalteeſaſchanas Uſtawa 1031. panta, atklahjamas waj nu tanî pilſehtâ, kurâ Palata eerihkota, waj, ja tas wajadſigs, pehz Palatas nolehmuma ſchinî ſinâ, kahdâ no zitahm pilſehtahm, kas peeder pee winas apgabala.

1878. g. 9. maija d. (58488); (58489) I., 7. p.

139. Teeſas ſehdes iſtabâ leekahm perſonahm weetas eerahdamas atſchkiru.

1864. g. 20. now. d., (41475) 139. p.

140. Teesu Palatu un Apgabala Teesu sehdehm (Departamentôs un Nodaļâs) wajaga pastahwet ne masak kà is trim lozekleem, eeskaitot Preeksch-sehdetaju. Sehdê wajaga buht klaht teesas Sekretaram.

Turpat, 140. p.; 1877. g. 10. jun. d. (57471).

140[1]. Jk kurâ Kasazijas Departamentâ sastahdahs: 1) Departamenta sehde un 2) ta Nodaļu sehdes. Pirmà pastahw ne masak kà is septineem Senatoreem, eeskaitot Preeksch-sehdetaju, bet pehdejahs sastahdahs ne masak kà is trim Senatoreem. Nodaļâ ir par preeksch-sehdetaju wezakais no Senatoreem, kas tanî ir klaht. Sehdê wajaga buht klaht Wirssekretaram (a).

Peesihmejums I. Nodaļu skaitu Departamentâ, kà ari rindu, pehz kuras Senatori peedalahs pee sehdes, nosaka Departaments rihkojumu sehdê (b).

Peesihmejums II. No peedalischanahs Departamentu sehdês atswabinami tikai tee no Sawee-notas Sehdes lozekleem (119[1]. p.), kureem usdots leetas Sehdê zelt preeksch-â (c).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 140. pant.; 1877. g. 10. jun. d., (57471) III, A, 4. p. — (b) 1777. g. 10. jun. d., (57471) III, A, 5. p. — (c) 1877. g. 10. jun. d., (57471) III, A, 1. p.; peesk.

141. Sehdê ir klaht weens no prokuraturas eerehdneem, kuri pee teesas stahw amatâ. Luhkojot zauri leetas, kurâs pehz Kriminal- un Siwilteesaschanas Ustaweem netop prasitas Prokuroru eepreekschejas atsinas, prokuraturas eerehdni, pehz paschu eeskata, war sehdê klaht buht waj nè.

1864. g. 20. now. d., (41475) 141. pant.

142. Teesneescheem apspreeschot spreedumus, kas leetâs taisami, prokuraturas eerehdni newar buht klaht.

Turpat, 142. pant.

143. Preeksch-sehdetaja rihkojumu ispildischanas dehl, atteekotees us kahrtibas ustureschanu Teesas sehdê, atrodahs sehdes istabâ Teesas Pristaws, waj zita persona, kas stahjahs scha weetâ pehz Preeksch-sehdetaja eeskata, bet Senatâ pehz Wirsprokurora rihkojuma (a). Teesu Palatâs un Apgabala Teesâs peemineto rihkojumu ispildischanu war usdot Teesas Sinneescheem (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 143. p. — (b) 1882. g. 18. maija d., nol. kr., № 336, I, 1. p.

144. Sehdi atklahj un slehds Preeksch-sehdetajs. Ja Preeksch-sehdetajs naw klaht, tad wina weetâ, ar wisahm wina teesibahm un peenahkumeem stahjahs wezakais no klahteesoscheem Lozekleem.

Turpat, 144. pant.

145. Kad klahtejo Lozekļu skaits ir nepeeteekams, ko sastahdit sehdi, tad Preeksch-sehdetajs peeaizina tahs Teesas zitas Nodaļas waj Departamenta Lozekli, un proti jaunako pehz eezelschanas amatâ.

Turpat, 145. pant.

146. Kad tanî kahrtibâ, kas preekschejâ (145.) pantâ norahdita, naw eespehjams papilnot sehdi, tad peesauzami: Apgabala Teesâ — weetejais Teesas Ismekletajs, waj, ja to aisstawè ismekleschanas darbi — tad weens no Goda Meera Teesneescheem; Teesu Palatâ — weetejahs Apgabala Teesas Lozeklis, pehz schihs Teesas Preeksch-sehdetaja nosazijuma, isnemjot Lozekļus, kas peedali-juschees Apgabala Teesâ pee to leetu isteesaschanas, kas isspreeschamas tanî Palatas sehdê.

Turpat, 146. pant.

147. Teesas Jsmekletaji, kas peeaizinati Apgabala Teesas sehdē (146. p.), newar peedalitees pee to kriminalleetu isteesaschanas, kurās tee isdarijuschi ismekleschanu.

Turpat, 147. pant.

148. Weenā un tanī paschā sehdē newar buht klaht teesneschi, kas sawā starpā stahw radneezibā taisnā linijā, bes pakahpenu aprobeschojuma, bet sahnu linijās lihds zeturtai un swainibā lihds otrai pakahpenei, to eeskaitot.

Turpat, 148. pant.

149. Preekschsehdetajs wada sehdes darbus, usluhkodams, ka teesu sehdēs top apsargata peeklahjiba un kahrtiba, kahda nolikta preekschleetu klausischanas un isteesaschanas. Pee wina greeschahs wisi, kureem teesiba peedalitees pee isskaidrojumeem preekschā zelamā leetā.

Turpat, 149. pant.

150. Teesu eestahdijumu sehdes ir waj nu rihkojumu, waj teesas sehdes, waj, beidsot, wisu Nodaļu waj Departamentu Kopu Sapulzes.

Turpat, 150. pant.

151. Teesas rihkojumu sehdes sastahdahs:

1) lai eepreeksch apspreestu instrukzijas teesu eestahdijumeem (169. p.).

2) lai luhkotu zauri leetas par disziplinarsodeem, kas usleekami teesas aroda personahm (274. p.);

3) lai pahrspreestu leetas, kas atteekahs uz teesas aroda pahrwaldibu;

4) lai taisitu nolehmumus par teem jautajumeem, kas zehluschees leetu isteesajot, un kas pehz Kriminal- un Ziwilteesaschanas Ustawu preekschraksteem isspreeschami ihpaschi teesas rihkojumu sehdē;

5) lai isspreestu leetas un jautajumus, kas peekriht Swehrinato Adwokatu Padomes pahrsinai, tanis atgadijumōs, kad schahdas Padomes naw (378. p.), (a), un, bes tam,

6) Waldoschā Senata Kasazijas Departamentōs, — lai apspreestu, uz Teesleetu Ministra preekschlikumu, jautajumus, kas daschadās teesās top isspreesti neweenadi; waj kas sazel praktikā schaubas (259[1]. p.) (b).

(a) Turpat, 151. p. — (b) 1877. g. 10. jun. d., (57471) IV.

152. Rihkojumu sehdes noteek pee slehgtahm durwim.

1864. g. 20. now. d., (41475) 152. pant.

153. Teesas sehdes, kurās isspreesch kriminal- un ziwilleetas, noteek atklahti. Atgadijumi, kurōs leekas personas schinīs sehdēs naw peelaischamas, nosaziti Kriminal- un Ziwilteesaschanas Ustawōs.

Turpat, 153. pant.

154. Wiseem teem, kas atrodahs teesas atklahtā sehdē, peenahkahs stingri eewehrot nosazijumus par peeklahjibu, kahrtibu un klusumu, bes pretrunas paklausot schinī sinā Preekschsehdetaja rihkojumeem.

Turpat, 154. pant.

155. Ja preekschejā (154.) pantā apsihmetos nosazijumus pahrkahpusi leeka persona, kas atrodahs teesas sehdē, tad Preekschsehdetajs war pahrkahpejam

pawehlet atstaht sehdi, likt isweſt nepaklausigo, waj pat rihkotees, lai to apzeetinatu, tomehr ne ilgaki kà us diwdesmit tschetrahm stundahm.

Turpat, 155. pant.

156. Ahrkahrtigôs atgadijumôs, kad naw eespehjams isschkirt tos, kas teesas sehdê zehluschi nekahrtibas, Preekschsehdetajs, ja wina peekodinajums netop eewehrots, war issuhtit wisas leekas personas is sehdes sahles ahrâ.

Turpat, 156. pant.

157. Ja kahds no leetas dalibneekeem waj winu pilnwarneekeem, pa leetas preekschâ zelschanas laiku, pahrkahpj noteikumus, kas apsihmeti augstak, 154. pantâ, tad Preekschsehdetajam teesiba issazit wainigam brihdinajumu waj rahjeenu, peemetinajot, ka tanî atgadijumâ, ja tas atkahrtotos, winu is sehdes iswedihs un leetu isspreedihs bes wina mutiskeem isskaidrojumeem. Pehz tam, teem pascheem pahrkahpumeem atkahrtojotees, wainigo war is sehdes isweſt.

Turpat, 157. pant.

158. Nosazijumi, kas nolikti preekschejâ (157.) pantâ, eewehrojami ari tanî atgadijumâ, ja leetas dalibneeks, waj wina pilnwarneeks, pee leetas preekschâ zelschanas klahtbuhdams, leetà aiskaroschus isteikumus pret sawa pretineeka personu, priwatu waj gimenes dsihwi, waj ari ispausch apkaunojoschus apstahkļus par winu, kaut gan tas leetas isskaidroschanas dehl pa wisam naw wajadsigs.

Turpat, 158. pant.

159. Preekschsehdetajs war, lai atkal nodibinatu kahrtibu teesas sehdê un lai apsargatu teesas swabadibu un droschibu, peeprasit weetejahs polizijas, bet atkahrtigôs atgadijumôs ari tuwakahs kara spehka komandas peepalihdsibu. Schee peeprasijumi ispildami us mata un bes kaweschanahs (a).

Peesihmejums. Peeprasot kara spehka komandas peepalihdsibu jaeewehro nosazijumi, kas peelikti pee Wispahrigas Gubernu Satwerſmes (pehz 1879. g. Turp.) 541. panta. (peesihm.) (b).

(a) Turpat, 159. pant. — (b) 1877. g. 3. okt. d., (57748).

160. Teesu Departamentu un nodaļu Kopu Sapulzes sastahdahs:

1) lai isklausitu nolehmumus, kas atteekahs us kaut kuru teesu, waj us teesu eestahdijumeem wispahrigi;

2) lai pahrspreestu jautajumu par kandidateem us lozekļu amateem, kas pee teesas kluwuschi swabadi (213. pant.)

3) lai apswehrinatu teesas aroda amata wihrus tanîs atgadijumôs, kas norahditi schinî Satwerſmê (225, 303, 411. pant.) un Nolikumâ par Notarialo Kahrtibu (16. pant.);

4) lai nolemtu, kursch no teesu eestahdijumu lozekļeem war baudit brihwlaiku (185. pant.);

5) lai spreestu par teesas aroda amata wihru atlaischanu no deenesta waj atzelschanu no amata us to nosazijumu pamata, kuri isteikti schihs Satwerſmes 228—231, 295 un 296. pantôs, un par atwakinaschanu pehz 232. panta 1. punkta;

6) lai taisitu spreedumus leetâs par disziplinar-sodeem, kas usleekami teesas aroda personahm (277, 288. pant.);

7) lai galigi apspreestu instrukzijas, ko sastahdijuschas teesas (169, 172. pant.);

8) lai luhkotu zauri ikgadigus pahrskatus par leetu wirsischanos teesâ un lai isklausitu pahrskatus, kas dabuti no teesahm (176, 177, 179. p.);

9) lai taisitu nolehmumus, kad tee, kas wehlahs eestahtees par teesas amatu Kandidateem, netop peenemti (410. p.);

10) lai isspreestu tahdas leetas un jautajumus, kurus Kriminal- un Ziwilteesaschanas Ustawi ihpaschi nodod Kopu Sapultschu zaurluhkoschanai;

11) wisôs zitôs atgadijumôs, kad Apgabala Teesâ Preekschsehdetajs, Teesu Palatâ Wezakais Preekschsehdetajs, un Senata Kasazijas Departamentôs scho Kopu Sapulzes Preekschsehdetajs atsihst par wajadsigu, isspreeschamâ jautajuma swariguma pehz, sasaukt Kopu Sapulzi (a).

Bes tam Kopu Sapulzes sastahdahs:

12) Apgabala Teesâ — lai eezeltu weenu no tahs Lozekkeem weetejâ Gubernas semneeku leetu Sehdê zauri luhkot semneeku suhdsibas leetas, atteekotees us wineem peederigu nekustamu ihpaschumu, kas nopirkts agrakôs laikôs us winu dsimtkungu wahrda (Lik. par Kahrt., Sew. Peel., III. — Nol. par Semn. Eestahd., 123. p., 8. pees.) (b);

13) Teesu Palatâ — lai wisai wajadsigôs atgadijumôs par jaunu sadalitu schtatôs nolikto Teesas Ismekletaju skaitu starp Apgabala Teesahm weenas un tahs paschas Teesu Palatas apgabalâ (80[1]. p.) (c);

14) Senata Kasazijas Departamentôs — lai apspreestu scho Departamentu Kopu Sapulzei Teesleetu Ministra preekschâ liktos jautajumus, kurus daschadas teesas neweenlihdsigi isspreesch, waj kuri sazeł praktikâ schaubas (259[1]. p.) (d).

15) (pehz 1886 gada Turp.). Teesu Departamentu un Nodaļu Kopu Sapulzes sastahdahs ari: lai sadalitu Teesu Palatas waj Apgabala Teesas preekschsehdetajus un Lozeklus Departamentu waj Nodaļu starpâ (e).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 160. p. — (b) 1869. g. 15. aprl. d., (46971). — (c) 1879. g. 3. jun d., (59738). — (d) 1877. g. 10. jun. d., (57471) IV. — (e) 1885. g. 20. maija d., nol. kr., 449, A, VI

161. (pehz 1886. gada Turp.). Kopu Sapultschu sehdes noteek pee slehgtahm durwim, isnemjot atgadijumus, kas norahditi schinî Satwersmê, kà ari Ziwil- un Kriminalteesaschanas Ustawôs. Kopu Sapulzês peenahkahs buht klaht wiseem klahtejeem teesneescheem. Kopu Sapultschu sehdes war atklaht sastahwâ, kas masaks par diwi treschdaļahm no klahtejo teesneschu skaita, tikai lai isspreestu leetas un jautajumus, kas naw atleekami us wehlaku laiku.

1885. g. 20. maija d., nol. kr., 449, A, VIII.

162. Teesu sehdês leetas isschkiramas pehz klahtesoscho lozekļu balsu wairuma. Ja balsis dalahs lihdsigi, tad leeta isschkirama pehz tahm domahm, kuras peenehmis Preekschsehdetajs.

Turpat, 162. pant.

163. Sekretars waj Wirssekretars sastahda ik par kuru teesas sehdi wispahrigu schurnalu, kurâ ja-apsihmè:

1) gads, mehness, deena un stunda, kad sehde eesahkusees;
2) kuri Lozekli tanî klaht bijuschi;
3) kahdas leetas tanî sehdê preekschâ zeltas un isspreestas, un
4) kahdas leetas atliktas, lihds kahdam laikam un kahdu zehlonu pehz.

Pehz tam, kad sehdes lozekli luhkojuschi zauri scho schurnalu, Preeksch-sehdetajs paraksta to ne wehlaki kà lihds nahkamai sehdei, un Sekretars waj Wirssekretars to apleezina.

Turpat, 163. pant.

164. Neatkarigi no wispahriga schurnala, ik kurâ kriminal- un zivil-leetâ sastahdams sewischks protokols, pehz nosazijumeem, kas isteikti Kriminal- un Zivilteesaschanas Ustawôs. Pee scheem protokoleem peeweenojami jautajumi, kas teesai isschkirschanas dehl tapuschi preekschâ likti, ja tee isteikti rakstiski, ar teesas waj swehrinato peesehdetaju ussihmetahm resoluzijahm par teem, tà pat lozekku sewischkas domas, ja tahdas stahditas preekschâ.

Turpat, 164. pant.

165. Par leetahm, kas isteesatas teesu eestahdijumu sehdês, atkauts eespeest rakstôs wiseem par sinu, us to nosazijumu pamata, kas isteikti Zensuras Ustawâ (4. pant., peez., peel.: 14. pant., pehz 1876 un 1879. gadu Turp.) un Kriminalteesaschanas Ustawâ (1213[15]. p.).

Turpat, 165. pant.; (41481); 1866. g. 12. dez. d., (43978) 11. p.; 1875. g. 4. febr. d., (54353).

Otrà nodaļa.

Par teesu eestahdijumu instrukzijahm.

166. Nosazijumi, kas atteekahs us eekschejo eekahrtojumu un darbu weschanu teesu eestahdijumôs, top nosaziti instrukzijâs: wispahrigâ — preeksch wiseem teesu eestahdijumeem, un sewischkâs — ik preeksch kuras teesas ihpaschi.

1864. g. 20. now. d., (41475) 166. pant.

167. (Pehz 1886. g. Turp.). Teesleetu Ministerijâ sastahdito wispahrigo instrukziju teesu eestahdijumeem, tà wispahrigeem, kà meera teesu eestahdijumeem, Teesleetu Ministris leek preekschâ pahrspreeschanas dehl Waldoschà Senata Pirmà un Kasazijas Departamentu Saweenotai Sehdei, kuras atsina, kopâ ar instrukzijas projektu, eesneedsama Kasazijas Departamentu Kopu Sapulzei zaurluhkoschanas un apstiprinaschanas dehl. Pehz apstiprinajuma instrukzija issinojama wiseem par sinu, eespeeschot to Waldibas nolikumu un rihkojumu Krahjumâ. Tahdâ paschâ kahrtibâ issinojami pahrgrosijumi un papilnojumi, kas notiktu peeminetâ instrukzijâ. Nodomajumus par wajadsigeem pahrgrosijumeem isdotâ instrukzijâ war aisskustinat tiklab Teesleetu Ministris, Waldoschà Senata Kasazijas Departamenti waj Kasazijas un Pirmà Departamentu Saweenotà Sehde, kà ari wisi teesu eestahdijumi, us kureem apsihmetà instrukzija atteekahs. Pee tam Teesu Palatu un Meera Teesneschu Sapultschu preekschstahdijumi par atrasteem apstahkleem, kas prasa instrukzijas nosazijumu papilnojuma waj pahrlabojuma, eesneedsami Senata Pirmà un Kasazijas Departamentu Saweenotai Sehdei, bet zitu teesu eestahdijumu preekschstahdijumi minetâ leetâ eesneedsami teem teesu eestahdijumeem, kas usraudsibas sinâ augstaki par pirmeem.

1885. g. 12. maija d., nol. kr., 449, A, IX.

168. Instrukzijâs, kas ik preekſch kuras teesas ihpaſchi iſdotas, iſteizami tee noſazijumi par darbu weſchanas ſihkumeem, kurus ik kura teesa atſihſt par wajadſigeem, lai apſargatu tanî, pehz likumeem, eekſchejo kahrtibu.

1864. g. 20. now. d., (41475) 168. pant.

169. Ik kura teesa ſaſtahda ſewiſchko inſtrukziju projektus, kas top luhkoti zauri wiſpirms rihkojumu ſehdê, un pehz tam teesas Kopu Sapulzê.

Turpat, 169. pant.

170. Sewiſchkâs inſtrukzijâs preekſch teeſahm newar nekahdâ ſinâ buht pahrkahpti noſazijumi, kas nolikti likumôs un wiſpahrigâ inſtrukzijâ.

Turpat, 170. pant.

171. (Pehz 1887. g. Turp.). Sewiſchkahs inſtrukzijas ſtahdamas zaur Teeſu Palatu Wezakeem Preekſchſehdetajeem preekſchâ Teeſleetu Miniſtrim, kurſch, ja atrod tanîs kautko, kas neſakriht ar likumeem waj neder peemehroſchanai, dara to ſinamu, pahrgroſiſchanas dehl, Senata Pirmâ un Kaſazijas Departamentu Saweenotai Sehdei zaur ſchihs Sehdes Preekſchſehdetaju.

1864. g. 20. now. d., (41475) 171. pant.; 1885. g. 14. maija d., nol. kr., 432, III, 1. pant., e.

172. Sewiſchkas inſtrukzijas preekſch Senata Kaſazijas Departamenteem apſtiprina winu Kopu Sapulzes un dara ſinamas Teeſleetu Miniſtrim ſinaſchanas dehl.

Turpat, 172. pant.

173. Sewiſchkas inſtrukzijas teeſahm iſſludinamas wiſeem par ſinu un war tapt pahrgroſitas waj papilnotas ne zitadi, kà preekſchejôs pantôs (169—172. p.) noliktâ kahrtibâ (a).

Peeſihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.) Eekam teeſas wehl naw ſewim ſaſtahdijuſchas ſewiſchkas inſtrukzijas, Teeſleetu Miniſtrim atwehlets iſdarit noſazijumôs par eekſchejo eekahrtojumu teeſu eeſtahdijumôs wiſus tos pahrgroſijumus, kas iſrahdijuſchees praktikâ par wajadſigeem, ar to noſazijumu, ka ſchee pahrgroſijumi ne weenâ ſinâ nebuhtu pretim noſazijumeem, kas uſnemti Teeſu Uſtawôs (b).

(a) Turpat, 173. p. — (b) 1866. g. 15. marta d. (43113) Walſts Pad. nol. 1—3. p.; 1866. g. 4. jul. d. (43459).

Treſchà nodaļa.

Par teeſas aroda pahrſkateem.

174. Ik kura gada eeſahkumâ Teeſleetu Miniſterijâ ſanahk wiſu teeſu eeſtahdijumu un prokuraturas eerehdnu pahrſkati par leetu wirſiſchanos un par teeſajameem pagahjuſchâ gadâ. Schee pahrſkati ſaſtahdami pehz formahm, kuras noſaka Teeſleetu Miniſtris, un tanîs terminôs, kurus winſch noteiz.

1864. g. 20. now. d., (41475), 174. pant.

175. Pahrſkatus ſaſtahda: par Apgabala Teeſahm — to Preekſchſehdetaji kopâ ar apgabala Prokuroreem; par Teeſu Palatu apgabaleem — Palatu Wezakee Preekſchſehdetaji kopâ ar Palatu Prokuroreem; par Senata Kaſazijas Departamenteem — ſcho Departamentu Kopu Sapulzes Preekſchſehdetajs pehz weenoſchanahs ar Wirsprokuroreem.

Turpat, 175. pant.

176. Apgabala Teesas pahrskati luhkojami zauri tahs Nodaļu Kopu Sapulzē un stahdami preekschâ weetejai Teesu Palatai.

Turpat, 176. pant.

177. No pahrskateem, ko Palata dabujusi us preekschejà panta (176.) pamata, un no paschas Palatas pahrskateem sastahdams wispahrigs pahrskats par wisu Teesu Palatas apgabalu, kursch pehz tam, kad to luhkojusi zauri Palatas Departamentu Kopu Sapulze, stahdams preekschâ Teesleetu Ministrim.

Turpat, 177. pant.

178. Apgabala Teesu Prokurora un winu Beedru pahrskati stahdami preekschâ weetejai Teesu Palatai, kura, sastahdijusi no teem kà ari no Palatas prokuraturas pahrskateem wispahrigu pahrskatu, stahda to preekschâ Teesleetu Ministrim.

Turpat, 178. pant.

179. Pahrskatu par Waldoschà Senata Kasazijas Departamenteem, pehz tam, kad tas Departamentu Kopu Sapulzē luhkots zauri, schihs Sapulzes Preekschsehdetajs eesneedz Wisaugstakai Warai, un nosuhta Teesleetu Ministrim norakstu no ta, ko usnemt wispahrigâ pahrskatâ.

Turpat, 179. pant.

180. Preekschâ stahdot sawu pahrskatu, ik kura teesa pasneedz wisus wajadsigos isskaidrojumus, kurus pahrskatâ newareja usnemt, un reisâ ar to ari salihdsinajumu ar pahrskatu par pehdejo gadu.

Turpat, 180. pant.

181. Ja pehz pahrskata israhdahs, ka kahdas sugas leetas, waj leetas wispahrigi, eewehrojami masinajuschahs waj wairojuschahs, tad preekschstahdijumâ pehz eespehjas jausrahda zehloni, kadehł leetas wairojuschahs waj masinajuschahs un kadehł winu gahjeens nowilzinajees waj pa-ahtrinajees.

Turpat, 181. pant.

182. Teesleetu Ministerijâ sastahdams wispahrigs pahrskats par teesas arodu wisâ Walstî, kuru Teesleetu Ministris eesneedz Wisaugstakai Warai.

Turpat, 182. pant.

183. Teesu eestahdijumu pahrskati issludinami wiseem par sinu.

Turpat, 183. pant.

183[1]. Apgabala Teesu Preekschsehdetaji, diwreis gadâ, 1. janwara un 1. julija d., dara Teesleetu Ministerijai sinamas, sewischku preekschstahdijumu formâ, wisas sinas par nahkamà pusgada laikâ us 138. panta pamata nodomateem Teesas Nodalas parindejeem isbraukumeem, lai isteesatu kriminalleetas ahrpus tahs weetas, kur Teesa pastahwigi atrodahs. — Pehz tam Pagaidu Nodaļu Preekschsehdetaji peegahdà Ministerijai, tuhlin pehz sehschu slehgschanas, pirms Teesas Nodaļa isbraukusi is sehdes weetas, wisas sinas par Pagaidu Nodalas sastahwu un darbeem, pehz sewischkas, Teesleetu Ministra apstiprinatas formas, ar Nodalas Preekschsehdetaja un weetejà prokuraturas eerehdņa parakstu (a). — Kahrtiba, kahdâ sakrahjamas sinas Teesleetu Ministerijâ par Apgabala Teesu Nodaļu darbeem pa isbraukumu laiku (138. p.), isplatita ari

uſ Teeſu darbeem tanîs weetâs, kur tahs paſtahwigi atrodahs, ar to noſazijumu, ka Apgabala Teeſu Preekſchſehdetaji peegahdà Miniſterijai tuhlin ik pehz kuru Teeſas Kriminalnodalas ſehſchu beigahm, ſihkas ſinas par wiſahm leetahm, kas tanîs ſehdês luhkotas zauri, pehz formas, kuru preekſch tam Teeſleetu Miniſterija ihpaſchi noſazijuſi (b).

(a) 1872. g. 22. now. d., (51558). — 1874. g. 3. jan. d., (52986).

183². Wiſpahrigahs teeſas, uſ ſewiſchku noſazijumu pamata par teeſas pahrſkateem kriminalleetâs, peegahdà Teeſleetu Miniſterijas Statiſtiſkai Nodalai par wiſahm leetahm, kas tanîs zehluſchahs, ſinojumus par leetu uſſahkſchanu, pahrſkatu tabelas par winu teeſaſchanu un ſtatiſtiſkas liſtes, pehz iſdotahm formahm un minetôs noſazijumôs noteiktâ laikâ. Teeſleetu Miniſtrim teeſiba, ahrkahrtigas wajadſibas atgadijumâ un pehz peedſihwojumu norahdijumeem, papilnot augſtak norahdito pahrſkatu tabelu formas, neaiſkarot pee tam nekahdi paſchu noſazijumu kodolu.

1871. g. 13. maija d., (49596); 11. now. d., (50150) noſ.; forma; 1872. g. 22. now. d., (51559) noſ.

183³. Kahrtiba, kahdâ preti nemjamas un iſdodamas ſumas, kas eenahk wiſpahrigâs teeſâs, tà pat kahdâ wedami rehkeni un pahrſkati par minetahm ſumahm, top noteikta noſazijumôs, kuŗus ſaſtahda pehz Teeſleetu un Finanſu Miniſtru un Walſts Kontroleera ſawſtarpigas weenoſchanahs.

1866. g. 15. mart. d., (43113) noſ., 12. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par brihwlaiku teeſu eeſtahdijumôs.

184. Teeſu eeſtahdijumu Preekſchſehdetajeem, — Preekſchſehdetaju Beedreem un Lozekleem, iſnemjot Teeſas Iſmekletajus, ir ikgadus trihs mehneſchi brihwlaika, bet ik kurſch no teem par ſewi war baudit tikai puſotra mehneſcha brihwlaiku, ja tee ſchinî ſinâ neweenojahs ſawâ ſtarpâ.

1864. g. 20. now. d., (41475) 184. pant.

185. Pirms brihwlaiks ſahkahs, ik kura teeſa, ſawu Departamentu waj Nodalu Kopu Sapulzê, pati nolemj, kuŗas no tahm perſonahm, kas peeder pee teeſas ſaſtahwa, war tanî gadâ dabuht brihwlaiku, un pehz tam no pahrejeem Lozekleem ſaſtahdahs Sehde leetu teeſaſchanas dehl tanî laikâ.

Turpat, 185. pant.

Peekta ſchkira.

Par kahrtibu, kahdâ teeſas un teeſas aroda amata wihri ſaſinojahs.

186. Teeſu eeſtahdijumi un teeſas aroda amata wihri ſaſinojahs tà ſawâ ſtarpâ, kà ari ar zitu arodu eeſtahdijumeem un perſonahm, beſ widutibas, iſnemjot atgadijumus, kas norahdîti nahkoſchôs 187—190. pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41475) 186. p.; 1871. g. 19. maija d., (49615) noſ., 13. p.

187. Teesleetu Ministris sasinojahs ar teesu eestahdijumeem: waj nu zaur prokuraturas eerehdneem, kuri pee teem atrodahs amatâ, waj zaur scho eestahdijumu Preekschsehdetajeem.

Turpat, 187. pant.

188. Pee teesu eestahdijumeem pastahwoschee prokuraturas eerehdni sasinojahs ar zitahm teesahm zaur prokuraturas eerehdneem, kas pee schihm atrodahs.

Turpat, 188. pant.

189. Walsts teesu eestahdijumi un amata wihri sasinojahs ar teesu un ziteem waldibas eestahdijumeem un amata wihreem Somijas Leelknasa walstî zaur Teesleetu Ministri. Bet robeschu aprinku un gubernu eestahdijumi un personas sasinojahs leetâs par isbehguschu noseedsneeku isdoschanu un zitôs nekawejamôs atgadijumôs taischni ar tureenes weetejeem eestahdijumeem un personahm.

Turpat, 189. pant.; 1867. g. 27. now d., (45213).

190. Walsts teesu eestahdijumi un amata wihri sasinojahs ar ahrwalstju teesu- un ziteem eestahdijumeem, ar Teesleetu Ministra widutibu, zaur Ahrleetu Ministeriju (a).

Peesihmejums I. Warschawas teesu apgabala teesu eestahdijumi sasinojahs bes widutibas ar Pruhsijas karaka walsts robeschu teesu eestahdijumeem, us sewischku nosazijumu pamata [1879. g. 4. aprl. d., (59474)] (b).

Peesihmejums II. (pehz 1886. g. Turp.). Warschawas Teesu Palatai, Warschawas teesu apgabala Abgabala Teesahm un Meera Teesneschu Sapulzehm, kà ari, zaur schihm Sapulzehm, winahm padoteem Meera Teesneschem, tà pat peeminetahs Palatas un Apgabala Teesu Preekschsehdetajeem un Prokuroreem atwehlets sasinotees bes widutibas ar Austreeschu teesu eestahdijumeem un prokuraturas eerehdneem Lwowas un Krakawas apgabalôs us to nosazijumu pamata, kas nolikti Wisaugstaki 17. aprl. m. d. 1884. g. apstiprinatâ lihgumâ (c).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 190. p. — (b) 1879. g. 4. aprl. d., (59474). — (c) 1884. g. 17. apr. d., nol. kr., 741, I, II.

191. Waldoschà Senata Kasazijas Departamenti un to Kopu Sapulze sasinojahs tà sawâ starpâ un ar ziteem Senata Departamenteem, kà ar pahrejeem eestahdijumeem un amata wihreem pehz wispahrigas kahrtibas, kas pastahw preeksch Waldoschà Senata sasinoschanahs.

1864. g. 20. now. d. (41475) 191. pant.

192. Teesu Palatas suhta sawâ pahrsinâ stahwoscheem teesu eestahdijumeem un amata wihreem pawehles un dabun no wineem sinojumus; turpretim ar eestahdijumeem un personahm, kas nestahw sem tahm, tà pat sawâ starpâ un ar sweschem arodeem, sasinojahs zaur pasinojumeem.

Turpat, 192. pant.

193. Apgabala Teesas sasinojahs, tà sawâ starpâ, kà ari ar ziteem arodeem un personahm, zaur pasinojumeem.

Turpat, 193. pant.

194. Apgabala Teesas dod Teesas Ismekletajeem un polizijas eerehdneem pawehles un dabun no teem preekschstahdijumus.

Turpat, 194. pant.

195. Teesas Ismekletaji sasinojahs, tà sawâ starpâ, kà ari ar wiseem ziteem amata wihreem un waldibas eestahdehm, isnemjot Teesu Palatas un Apgabala Teesas (192 un 194. p.), zaur pasinojumeem.

Turpat, 195. pant.

196. Prokuraturas eerehdni sasinojahs ar tahm teesahm, pee kurahm tee atrodahs amatâ, zaur preekschlikumeem, un dabun no tahm pasinojumus.

Turpat, 196. pant.

197. Prokurori dod saweem Beedreem, un Teesu Palatu Prokurori bes tam wiseem prokuraturas eerehdneem pee Apgabala Teesahm, kas stahw scho Palatu pahrsinâ, pawehles un dabun no wineem preekschstahdijumus. Lihdsigu pakahpenu prokuraturas eerehdni, kà ari tahdi, kas atrodahs amatâ daschadôs teesas apgabalôs, sasinojahs sawâ starpâ zaur pasinojumeem.

Turpat, 197. pant.

197[1]. Prokuraturas eerehdni greeschahs ar preekschlikumeem pee polizijas eerehdneem, wisôs sawôs peeprasijumôs peepalihdsibas dehl isdarot pehtijumu waj eepreekscheju ismeklejumu, tà pat ispildot teesas spreedumus.

1871. g. 1. jun. d., (49689).

198. Jk kuram teesu waj zitam eestahdijumam un amata wihram, kad tas dabujis zita eestahdijuma waj amata wihra likumigu peeprasijumu, peenahkahs to ispildit bes kaweschanahs un par ispildischanu pasinot tam eestahdijumam waj tai personai.

1864. g. 20. now. d., (41475) 198. pant.

199. Eestahdijumi un personas, kas naw ihstâ laikâ dabujuschi pasinojumus, ka winu likumigee peeprasijumi ispilditi, pâsino par to peenahzigam Prokuroram.

Turpat, 199. pant.

Sestà schkira.

Par teesas aroda amata wihru eezelschanu, atlaischanu un pahrzelschanu.

Pirmà nodaļa.

Par teesas aroda un amata wihru eezelschanu.

Pirmà noschkira.

Par nosazijumeem, sem kahdeem amati teesas arodâ eenemjami.

200. Teesas aroda amatôs war tapt eezelti tikai Kreewu pawalstneeki.

1864. g. 20. now. d., (41475) 200. pant.

201. Teesas aroda amatôs newar tapt eezelti:

1) tee, kas stahw ismekleschanâ waj sem teesas par noseegumeem waj pahrkahpumeem, tà pat tee, kas, pehz teesu spreedumeem, soditi par pretlikumigeem

darbeem, ar eeſlodſijumu zeetumâ, waj ar zitu bahrgaku ſodu, un tee, kas bijuſchi ſem teeſas par noſeegumeem waj pahrkahpumeem, par kureem nahk tahdi ſodi, kad tee pehz teeſas ſpreedumeem naw attaiſnoti;

2) tee, kas iſſlehgti iſ deeneſta pehz teeſas ſpreeduma, waj iſ garidſneeku kahrtas par netikumeem, waj iſ ſabeedribahm un muiſchneeku ſapulzehm pehz to kahrtu ſpreedumeem, pee kurahm tee peeder;

3) kas atſihti par neſpehjigeem makſat, un

4) kas iſſchkehrdibas dehl ſtahw ſem aiſbildnibas.

Turpat, 201. pant.

202. Teeſu eeſtahdijumu Preekſchſehdetaju, Preekſchſehdetaju Beedru un Lozekļu, to ſtarpâ ari Teeſas Iſmekletaju, tà pat prokuraturas eerehdnu, Wirsſekretaru, Sekretaru un winu Palihgu amatôs, eewehrojot kahrtibu, kas norahdita nahkamôs 203—211. pantôs, eezelamas tikai perſonas, kurahm ir uniwerſitatu waj zitu augſtaku mahzibas eeſtahſchu apleezibas, ka ſchihs perſonas beiguſchas teeſleetu ſinatnu kurſu waj iſturejuſchas ekſamenu ſchinîs ſinatnês, waj ari tahdas perſonas, kas peerahdijuſchas deeneſtâ ſawas ſinaſchanas teeſas leetâs.

Turpat, 202. pant.

203. Par Apgabala Teeſas Lozekļeem war tapt eezeltas perſonas, kas deenejuſchas teeſas arodâ ne maſak kà trihs gadus, ne ſemakôs amatôs, kà Apgabala Teeſas Sekretars.

Turpat, 203. pant.

204. Par Apgabala Teeſas Lozekļeem war tapt eezelti ari Swehrinati Adwokati, kas bijuſchi ſchinî amatâ ne maſak kà deſmit gadus un dabujuſchi Swehrinatu Adwokatu Padomju apleezibas, kà ari to teeſu eeſtahdijumu apleezibas, pee kureem tee paſtahweja, ka tee pa wiſu ſcho laiku pareiſi, kahrtigi un beſ wainas iſpildijuſchi ſawus peenahkumus.

Turpat, 204. pant.

205. Par Teeſas Iſmekletajeem war, beſ tahm perſonahm, kas norahditas preekſchejôs (203 un 204.) pantôs, tapt eezelti ari pee teeſahm paſtahwoſchee teeſas amatu Kandidati (407. p.), kas ſaſneeguſchi diwdeſmit peezu gadu wezumu, ja tee nodarbojuſchees ar teeſas praktiku ne maſak kà tſchetrus gadus, un, pehz teeſu eeſtahdijumu Preekſchſehdetaju un pee teeſahm amatâ ſtahwoſcho Prokuroru apleezibas, eeguwuſchi peeteekamas ſinaſchanas iſmeklejumu iſdariſchanâ.

Turpat, 205. pant.

206. Apgabala Teeſu Preekſchſehdetaji un Preekſchſehdetaju Beedri un Teeſu Palatu Lozekļi eezelami iſ tahdahm perſonahm, kuras bijuſchas wismaſak trihs gadus teeſas amatôs ne ſemaki par Apgabala Teeſas Lozekļeem un Prokuroreem.

Turpat, 206. pant.

207. Teeſu Palatas Preekſchſehdetaju amatôs eezelamas perſonas, kas bijuſchas wismaſak trihs gadus teeſas amatôs ne ſemaki par Teeſu Palatas Prokuroru waj Lozekļi, waj par Apgabala Teeſas Preekſchſehdetaju waj Preekſchſehdetaja Beedru.

Turpat, 207. pant.

208. Waldoſchà Senata Kaſazijas Departamentu Senatori eezelami iſ perſonahm, kas ne maſak kà trihs gadus bijuſchas Wirsprokurora, Wirsprokurora Beedra, waj Teeſu Palatas Preekſchſehdetaja, Lozekla waj Prokurora amatôs.

Turpat, 208. pant.

209. Kaſazijas Departamentu un to Kopu Sapulzes Preekſchſehdetaji eezelami iſ ſcho Departamentu Senatoreem.

Turpat, 209. pant.

210. Prokuraturas eerehdnu amatôs war tapt eezeltas perſonas, kuras nodarbojuſchahs ar teeſas praktiku: preekſch Apgabala Teeſas Prokurora Beedra amata — ne maſak kà tſchetrus gadus; preekſch Apgabala Teeſas Prokurora un Teeſu Palatas Prokurora Beedra amata — ne maſak kà ſeſchus gadus; preekſch Teeſu Palatas Prokurora un Wirsprokurora Beedra amateem — ne maſak kà aſtonus gadus; preekſch Wirsprokurora amata — ne maſak kà diwpadſmit gadus.

Peeſihmejums. Par nodarboſchanos ar teeſas praktiku, kas dod teeſibu tapt eezeltam Prokuroru un winu Beedru amatôs, eeſkatami ari Swehrinatu Adwokatu darbi.

Turpat, 210. pant. peeſ.

211. Wirsſekretaru, Wirsſekretaru Palihgu, tà pat ari Sekretaru un winu Palihgu amatôs eezelami tahdi, kas beiguſchi teeſleetu ſinatnu kurſu augſtakâs mahzibas eeſtahdês, waj iſturejuſchi eksamenu ſchinîs ſinatnês (202. p.), waj ari peerahdijuſchi deeneſtâ ſawas ſinaſchanas teeſas leetâs.

Turpat, 211. pant.

Otrà noſchkira.

Par kahrtibu, kahdà noteek eezelſchana amatôs teeſas arodà.

212. Apgabala Teeſu Preekſchſehdetajus, Preekſchſehdetaju Beedrus un Lozekkus, to ſkaitâ ari Teeſas Iſmekletajus, Wezakos Notarijus, tà pat Teeſu Palatu Wezakos Preekſchſehdetajus, Departamentu Preekſchſehdetajus un Lozekkus eezelt Wiſaugſtakà wara, uſ Teeſleetu Miniſtra preekſchſtahdijumu.

1864. g. 20. now. d. (41475) 212. p.; 1866. g. 14. apr. d. (43186) 43. p.

213. Kad Apgabala Teeſâ waj Teeſu Palatâ Lozekla amats, tanî ſkaitâ ari Teeſas Iſmekletaja amats, tizis ſwabads, tad tuhlin jaſaſtahda Teeſas waj Palatas kopu ſapulze, lai pahrſpreeſtu, Prokuroram peedalotees, par kandidateem uſ ſcheem amateem, iſ tahdahm perſonahm, kas apmeerina ſchihs Satwerſmes 200—206. pantôs noteiktos noſazijumus.

1864. g. 20. now. d., (41475) 213. pant.

214. Apgabala Teeſu un Teeſu Palatu preekſchſtahdijumi par preekſchejâ (213.) pantâ apſihmeteem kandidateem, kuri iſſazijuſchi, ka tee ar meeru peenemt ſcho Teeſu Lozekku amatu, eeſneedſami Teeſleetu Miniſtrim zaur Teeſu Palatas Wezako Preekſchſehdetaju.

Turpat, 214. pant.

215. Teesleetu Ministris stahda preekschâ Keisara Majestatei tà par teem kandidateem, kurus norahdijuschas teesas (213 un 214. p.), kà ari par ziteem, kureem teesiba, pehz schihs Satwerssmes 200—206. panteem, eenemt swabadahs weetas.

Turpat, 215. pant.

216. Senata Kasazijas Departamentu Senatori un tiklab scho Departamentu, kà ari winu Kopu Sapulzes Preekschsehdetaji, top eezelti pehz Wisaugstakeem Ihpascheem ukaseem, pehz Keisara Majestates taischna eekata.

Turpat, 216. pant.

217. Waldoschà Senata Kasazijas Departamentu Wirssekretarus apstiprina Teesleetu Ministris, uf peenahzigo Wirsprokuroru preekschstahdijumu, bet Wirssekretaru Palihgus un zitus Kanzelejas eerehdnus eezel Wirsprokurori.

Turpat, 217. pant.

218. Apgabala Teesu un Teesu Palatu Sekretarus un Sekretaru Palihgus un zitus Kanzelejas eerehdnus, tà pat Wezako Notariju Palihgus pee Sw. Peterburgas un Maskawas Apgabala Teesahm, iswehl scho eestahdijumu Preekschsehdetaji, kuri ari tos apstiprina pehz tam, kad peenahzigi pahrleezinajuschees par winu spehju.

Turpat, 218. p.; 1869. g. 27. janw. d. (46695) I.

219. Senata Kasazijas Departamentu Wirsprokurori un Teesu Palatu Prokurori top eezelti, uf Teesleetu Ministra preekschstahdijumu, pehz Ihpascheem Wisaugstakeem ukaseem.

1864. g. 20. now. d., (41475), 219. pant.

220. Tahdâ pat kahrtibâ (219. p.) top eezelts Senata Kasazijas Departamentu Kopu Sapulzes Wirsprokurors (128. p.).

1864. g. 20. now. d. (41475) 220. p.; 1881. g. 12. maija d.. nol. kr., № 325, 2. pant.

221. Wirsprokuroru Beedrus un Teesu Palatu Prokurorus, tà pat ari Apgabala Teesu Prokurorus eezel Wisaugstakà wara, uf Teesleetu Ministra preekschstahdijumu.

1864. g. 20. now. d., (41475) 221. pant.

222. Apgabala Teesu Prokuroru Beedrus eezel Teesleetu Ministris, uf Teesu Palatas Prokurora preekschstahdijumu.

Turpat, 222. pant.

223. Sekretarus pee Wirsprokuroreem un Prokuroreem eezel tee prokuraturas eerehdni, pee kureem tee pastahw.

Turpat, 223. pant.

224. Personahm, kas eezeltas teesas amatôs, ja-eerodahs deenestâ ne wehlaki kà weenu mehnesi no tahs deenas, kurâ tahm pasinots par eezelschanu amatâ. Teem, kas atrodahs tahlak par simts werstehm no tahs teesas, kurp tee eezelti, top peelikts kà werstu laiks pa weenai deenai ik uf peezdesmit werstehm attahluma.

Turpat, 224. pant.

225. Ik kurſch, kas pirmoreiſ eezelts teeſneſcha amatâ, apſwehrinams ihpaſchi uſ ſcho amatu zaur tahs tizibas garidſneeku, pee kuras winſch peeder, wiſu tahs Teeſas Departamentu waj Nodaļu atklahtâ ſehdê, kurâ tas eeſtahjahs, pehz ſchê klaht peeliktas formas (Peelik. III.).

Turpat, 225. pant.

Otrà nodaļa.

Par teeſas aroda amata wihru atlaiſchanu un pahrzelſchanu.

Pirmà noſchkira.

Par atlaiſchanu no deeneſta un par pahrzelſchanu.

226. Teeſas aroda amata wihru atlaiſchana no deeneſta ſtahw ta eeſtahdijuma warâ, kas winus eezehlis amatôs, un winu pahrzelſchana uſ ziteem teeſu eeſtahdijumeem waj uſ zitahm weetahm — ta eeſtahdijuma, kuram peeder teeſiba eezelt ſchinîs jaunajôs amatôs. Pee tam ja-eewehro ſemaki, 243. pantâ, noteiktee noſazijumi.

1864. g. 20. now. d., (41475) 226. pant.

227. Teeſas Iſmekletaji war, ja tas wiſai wajadſigs, tapt pahrzelti no weena eezirkņa otrâ, tahs paſchas Apgabala Teeſas pahrſinâ, bet ne zitadi, kà pehz Apgabala Teeſas Kopu Sapulzes nolehmumeem, kas taiſiti uſ ſchihs Teeſas Prokurora preekſchlikumu un Teeſleetu Miniſtra apſtiprinati (Sal. 80[1]. p.).

Turpat, 227. pant.

228. Ja perſonas, kas eezeltas teeſas amatôs, ne-eerodahs deeneſtâ tanîs terminôs, kas noteikti augſtak, 224. pantâ, beſ ihpaſchi eewehrojameem eemeſleem, tad ja-atſihſt, ka tahs atſazijuſchahs no amata, un winas ja-atlaiſch no ta, pehz tam, kad tahs Teeſas Kopu Sapulzê, kurp ſchihs perſonas bija eezeltas, eepreekſch pahrſpreeſti nenahkſchanas eemeſli.

Turpat, 228. pant.

229. Ja teeſas aroda amata wihrs weena gada laikâ, ſkaitot no ta laika, kad tas tik grùhti ſaſlimis, ka tam nepawiſam naw eeſpehjams atnahkt deeneſtâ, ne-eeſneedſ luhgumu atlaiſchanas dehl no deeneſta, tad teeſas eeſtahdijuma Preekſchſehdetajs, bet atteekotees uſ prokuraturas eerehdneem Teeſu Palatas Prokurors waj Teeſleetu Miniſtris atgahdina tam ar rakſtu, ka tam peenahkahs atſtaht deeneſtu. Kad nahkamo diwu nedeļu laikâ pehz tam apſihmetais luhgums netop eeſneegts, tad tahdâ atgadijumâ amata wihrs war tapt no deeneſta atlaiſts beſ luhguma.

Turpat, 229. pant.

230. Preekſchâ ſtahdit par amata wihra atlaiſchanu no deeneſta, uſ preekſchejà (229. panta) pamata, war tikai pehz tahs teeſas Kopu Sapulzes nolehmuma, pee kuras ſchi perſona atrodahs amatâ; nolehmumi ſchinî ſinâ taiſami

pehz tam, kad eeprasiti isskaidrojumi no schihs personas un isklausita Prokurora atsina.

Turpat, 230. pant.

231. Suhdsibas par Apgabala Teesu un Teesu Palatu nolehmumeem, kuri taisiti us 228—230. pantu pamata, war tapt eesneegtas diwu nedelu laikâ no tahs deenas, kad tee pasludinati. Schihs suhdsibas luhkojamas zauri augstakâ teesâ, tà pat tahs Kopu Sapulzê.

Turpat, 231. pant.

Otrà noschkira.

Par atwakinaschanu.

232. Atwakinajumus teesas aroda amata wihreem, pahri par brihwlaiku, us terminu ne pahri par tschetreem mehnescheem, atwehl:

1) Teesu eestahdijumu Preekschsehdetajeem, Preekschsehdetaju Beedreem un Lozekkeem — to teesu Kopu Sapulzes, pee kurahm tee peeder;

2) Prokuroru Beedreem — Prokurori, pee kureem tee pastahw; Apgabala Teesas Prokuroram — Palatas Prokurors; un Wirsprokuroreem, winu Beedreem un Teesu Palatu Prokuroreem — Teesleetu Ministris;

3) Kanzelejas eerehdneem un ziteem teesas eerehdneem — teesu eestahdijumu Preekschsehdetaji, un Senata Kasazijas Departamentu Kanzelejâs — scho Departamentu Wirsprokurori.

1864. g. 20. now. d., (41475) 232. pant.

233. Atwakinajumi, pahri par brihwlaiku, ilgaki par weenu mehnesi, peepaturot algojumu, un wispahr ilgaki par tschetreem mehneschem, peelaischami ne zitadi, kà ar Wisaugstako atkauju.

Turpat, 233. pant.

234. Atkaujot atwakinajumus un preekschâ stahdot atwakinaschanas dehl wajaga eewehrot:

1) ka tahs paschas personas nedabun atwakinajumu lihds weenam mehnesim — wairak kà weenreis gada laikâ, un atwakinajumu ilgaki par mehnesi — ne wairak kà weenreis diwu gadu laikâ; isnehmumi is scha nosazijuma peelaischami tikai atgadijumôs, kad tas wisai wajadsigs, un

2) ka atwakinajumu pehz netruhktu teesu eestahdijumôs wajadsigo sehdes lozekku un darbwedeju.

Turpat, 234. pant.

Septita schkira.

Par teesas aroda amata wihru teesibahm un preekschrozibahm.

235. Teesas aroda amata wihri bauda teesibas un preekschrozibas, kahdas peeschkirtas wiseem teem, kas stahw walsts deenestâ, eewehrojot pee tam nahkamos sewischkos noteikumus.

1864. g. 20. now. d., (41475) 235. pant.

236. Personas, kas apmeerina schinî Satwersmê noteiktos nosazijumus (200—211. p.), war tapt eezeltas amatôs teesas arodâ neatkarigi no winu tschineem.

Turpat, 236. pant.

237. Teesu Palatu un Apgabala Teesu Lozekki, isnemjot teesas Jsmekletajus, tà pat ari Meera Teesneschi, stahw wisi, pehz teesnescha amata un peenahkumeem, weenâ un tanî paschâ amata klasê. Palatu un Apgabala Teesu Preekschsehdetajeem top peesawinatas, pehz scha winu amata, salihdsinot ar Lozekkeem augstakas amatu klases.

Turpat, 237. pant.

237[1]. (Pehz 1886. gada Turp.) Wezakums tahdu personu starpâ, kas atrodahs weenadôs amatôs pee teesu eestahdijumeem (isnemjot Senatorus), skaitams ne pehz winu eezelschanas weenâ waj otrâ teesu eestahdijumâ, bet pehz laika, kad tee eezelti weenada nosaukuma amatâ. To personu starpâ, kuras reisâ eezeltas, wezakums noteizams pehz deenesta ilguma. Laiks, kas pawadits Apgabala Teesas Preekschsehdetaja amatâ, eerehkinams nosakot schihs personas wezakumu Teesu Palatas Lozekku starpâ, kad ta top pahrzelta us scho pehdejo amatu.

1885. g. 20. maija d., nol. kr., 449, A. X.

238. Teesas amata wihru algojumi, winu amatu klases, un schkiras pensijas un mundeeru isschuwumu sinâ, top noteiktas schê klaht peelikta sarakstâ (Peel. IV.).

Turpat, 238. pant.; peel. I.

239. Teesu Palatu Preekschsehdetaji un Lozekki, Apgabala Teesu Preekschsehdetaji, Preekschsehdetaju Beedri un Lozekki, kà ari Meera Teesneschi, bauda pa wisu to laiku, kamehr tee deen schinîs amatôs, wispahr wisas ta tschina teesibas un preekschrozibas, kursch lihdsinahs winu amata klasei.

Turpat, 239. pant.

240. Ja tahs personas, kuras apsihmetas preekschejâ (239.) pantâ, atstahj teesnescha amatu, tad winas reisâ ar to mitejahs baudit teesibas un preekschrozibas, kahdas schim amatam peeschkirtas pehz 239. panta. Bet tee no teesu eestahdijumu Preekschsehdetajeem, kas no scha amata pahreet taischni Teesas Lozekla waj Meera Teesnescha amatâ, bauda ari schinîs amatôs joprojam teesibas un preekschrozibas, kas peeder amatu klasehm pehz winu agrakà, Preekschsehdetaja, amata.

Turpat, 240. pant.

241. Personas, kas stahwejuschas teesu eestahdijumu Preekschsehdetaju, Preekschsehdetaju Beedru un Lozekku amatôs, kà ari Meera Teesneschi, atstahjot teesnescha amatu, nesaudè teesibu us paaugstinajumu wisôs tanîs tschinôs, kas wineem war peenahktees, wispahrigâ kahrtibâ par paaugstinaschanu tschinôs, pehz winu deenesta laika apsihmetôs amatôs, tomehr ne augstaki par tschineem, kuri lihdsinahs scho amatu klasehm.

Turpat, 241. pant.

242. Teesneschu kahrtas amata wihreem pehz preekschejà 239. panta peesawinatahs teesibas un preekschrozibas peeder tà wineem paschheem personiski, kà ari winu gimenehm, un tee no winu behrneem, kuri us scha pamata eestahjahs walsts deenestâ waj mahzibas eestahdês, war deenestâ waj eestahdês palikt ari pehz tam, kad winu tehwi atstahjuschi teesnescha amatu.

Turpat, 242. pant.

243. Teesu eestahdijumu Preekschsehdetaji, Preekschsehdetaju Beedri un Lozekki newar tapt nedz atlaisti bez luhguma, isnemjot atgadijumus, kas norahditi 228—230, 295 un 296. pantôs, nedz pahrzelti no weena apwidus otrâ, ja tee ar to naw meerâ. Atstahdinaschana no amata us sinamu laiku peelaischama tikai tad, kad tee nodoti teesahm, bet ar galigu atstahdinaschanu waj atzelschanu no amateem tee sodami tikai pehz kriminalteesas spreedumeem.

Turpat, 243. pant.

244. Teesu eestahdijumu Preekschsehdetaji, Preekschsehdetaju Beedri un Lozekki, prokuraturas eerehdni un teesu kanzeleju eerehdni dabun, par wiseem braukumeem amata darischanâs, us to eestahdijumu un personu rihkojumu, kuru usdewumâ tee brauz, brauzamu naudu turp un atpakaļ, kà ari deenas- un korteļa naudu pehz amata klasehm, pa to laiku, ko tee pateesibâ sabijuschi komandejumâ, eewehrojot pee tam, atteekotees us schihs naudas isdoschanu, wispahrigos nosazijumus schinî leetâ.

Turpat. 244. p.; 1880. g. 13. maij d., nol. kr. № 440.

245. Prokurori un winu Beedri, kas bez paschu luhguma top pahrzelti, us schihs Satwersmes 226. panta pamata, no weenas pilsehtas us otru, dabun, bez brauzamas naudas, neluhkojotees us attahkumu, palihdsibu no simts peezdesmit lihds peezi simti rubļeem, pehz Teesleetu Ministra nosazijuma.

1864. g. 20. now. d., (41475) 245. pant.

246. Ne weenam no teesas aroda amata wihreem naw teesibas eenemt zitu amatu tà teesas, kà zitôs arodôs, waj sabeedribas deenestâ. Isnehmumi is scha nosazijuma apsihmeti schihs Satwersmes 42, 49 un 121. pantôs.

Turpat, 246. pant.

247. (Pehz 1886. g. Turp.). Teesas aroda amata wihri, kas atstahj deenestu, un pehz winu nahwes ari to gimenes, dabun pensijas is teesas aroda emeritalkasas, dibinotees us emeritalkasas Ustawa, kura stahw Teesleetu Ministerijas pahrsinâ (Lik. Swod. III. sehj., III. Grahm., 1886. gada isdew.), neatkarigi no pensijas, ko teem nahkahs dabut is Walsts Rentejas, us wispahrigà Ustawa pamata par Pensijahm.

1864. g, 20. now. d. (41475), 247. p.; 1885. g. 3. jun. d., nol. kr.. 530. not.

248. Teesu eestahdijumu Preekschsehdetaji, Preekschsehdetaju Beedri, Lozekki un Meera Teesneschi dabun apbalwojumus weenigi pehz Keisara Majestates Pascha eeskata.

1864. g. 20. now. d., (41475), 248. pant.

Astotà schkira.

Par usraudsibu pahr teesu eestahdijumeem un par teesas aroda amata wihru atbildibu.

Pirmà nodaļa.

Par usraudsibu pahr teesu eestahdijumeem un teesas aroda amata wihreem.

249. (Pehz 1886. g. Turp.). Usraudsiba pahr teesu eestahdijumeem un teesas aroda amata wihreem, isnemjot prokuraturas eerehdnus (252. pant.), peeder apakschneezibas kahrtibâ augstakeem teesu eestahdijumeem, proti:

1) Waldoschà Senata Kasazijas Departamenteem un Pirmà un Kasazijas Departamentu Saweenotai Sehdei — pahr wiseem teesu eestahdijumeem un teesas aroda amata wihreem Walsti;

2) Teesu Palatahm — pahr teesu eestahdijumeem un amata wihreem, kas atrodahs amatâ ik kuras apgabalâ, isnemjot Palatas Wezako Preekschsehdetaju un tahs Departamentu Preekschsehdetajus, kà ari Meera Teesneschus, winu Sapulzes un pee schihm pehdejahm pastahwoschus eerehdnus (64. pant.);

3) Apgabala Teesahm — pahr wiseem amata wihreem, kuri peeder pee winu sastahwa un pee tahm atrodahs amatâ, isnemjot scho teesu Preekschsehdetajus.

1885. g. 20. maija d., nol. krahj., 449, A, XI.

249[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Ta Teesa, kas apakschneezibas kahrtibâ augstaka, war peeprasit no eestahdijumeem un amata wihreem, kuri stahw winas pahrsinâ, sinas un isskaidrojumus. Apakschneezibas kahrtibâ augstako teesu eestahdijumu usraudsiba isdarama tiklab leetâs, kas eenahk noteiktâ kahrtibâ schinîs eestahdijumôs zaarluhkoschanas dehk, kà ari suhdsibâs, sinojumôs un pasinojumôs, kuri scheem eestahdijumeem taischni top eesneegti, tà pat ari us prokuraturas eerehdnu preekschlikumeem un pehz zitahm sinahm.

1885. g. 20. maija d., nolik. krahj., 449, A, XII.

250. (Pehz 1886. g. Turp.). Teesa, kas atklahj nepareisu darbu, waj kautkahdas nekahrtibas waj launâ isleetajumus teesas aroda eestahdijumâ waj pee amata wihra, kas stahw winas pahrsinâ: 1) isskaidro schim eestahdijumam waj schai personai, kas ihsti eeskatams par nepareisibu waj nokawejumu ik kurâ sewischkâ atgadijumâ; 2) atzel nolehmumus un rihkojumus, kas pretigi likumâ noteiktai kahrtibai, waj wispahrigai waj sewischkahm instrukzijahm, ja zaur atzehlumu netop pahrkahpti Ziwil- un Kriminalteesaschanas Ustawa nosazijumi par augstakahs instanzes teesibu un waras robeschahm un par kahrtibu, kahdâ nolehmumi un rihkojumi atzekami, un 3) spex sokus, lai atkal eestatitu pahrkahpto kahrtibu ik kurâ leetâ waj atgadijumâ par sewi, bet kad ta atsihst par wajadsigu saukt wainigos pee atbildibas, tad aiskustina disziplinar-teesaschanu (270. pant., pehz 1886. g. Turp., un nahk.).

1885. g. 20. maija d., nolik. krahj., 449, A, XIII, 1. pant.

251. (Pehz 1886. g. Turp.). Ik kurâ teesâ tuwakà usraudsiba par leetu ahtru un kahrtigu wirsinaschanos un par to, ka amata wihri stingri ispilda sawus peenahkumus, peeder Preekschsehdetajam, kursch, eewehrojis kautkahdus nokawejumus, waj nu nowehrsch tos ar pascha rihkojumeem, waj speh sohkus, lai sauktu wainigos pee atbildibas disziplinar-teesaschanas kahrtibâ. Peeminetà Teesu Palatas Wezakà Preekschsehdetaja un Apgabala Teesas Preekschsehdetaja usraudsiba ir isplatita us wiseem Palatas waj Teesas Departamenteem waj Nodalahm un wiseem amata wihreem. Preekschsehdetajam Apgabala Teesâ, un Teesu Palatâ Wezakam Preekschsehdetajam ir teesiba pahrskatit ik kuras Nodalas waj Departamenta un wisu to amata wihru darbu weschanu, kuri peeder pee Teesas waj Palatas sastahwa.

Turpat, 2. pant.

251[1]. (Pehz 1886 gada Turp) Teesu Palatas Wezakais Preekschsehdetajs pahrrauga, ka Palatas pahrsinâ stahwoschâs Apgabala Teesâs leetas wirsinatos kahrtigi un bes nokaweschanas un ka wisi amata wihri, kuri pee scho Teesu sastahwa peeder un pee tahm atrodahs amatâ, stingri ispilditu sawus peenahkumus. Dabujis sinat par kautkahdeem nokawejumeem waj atkahpschanos no likumigas kahrtibas, ko padarijusi Apgabala Teesa waj amata wihri, kuri peeder pee schihs Teesas un atrodahs pee tahs amatâ, Wezakais Preekschsehdetajs, pehz atgadijuma swariguma, waj nu dara sinamu eewehroto nepareisibu peenahzigahs Teesas Preekschsehdetajam, waj taischni pats atgahdina un aisrahda tahm personahm, kas to peelaidduschas, waj beidsot leek preekschâ eewehrotos nepareisos darbus Teesu Palatai apspreeschanas dehl.

Turpat, 3. pant.

252. Nedz teesu eestahdijumi, nedz to preekschsehdetaji nepahrspreesch prokuraturas eerehdnu darbus, bet dara scho nepareisos waj pretlikumigos sohkus sinamus prokuraturas augstakeem eerehdneem, pehz peederibas, waj sino par teem Teesleetu Ministrim.

1864. g. 20. now. d., (41475) 252. pant.

253. (Pehz 1886. g. Turp.). Prokuraturas eerehdni, kureem peenahkahs pahrraudsit, ka likumi taptu apsargati, par wiseem eewehroteem teesu eestahdijumu waj teesas aroda amata wihru nokawejumeem, pehz atgadijuma swariguma, waj nu pasino apsihmeto eestahdijumu Preekschsehdetajeem, waj ari leek preekschâ teesai apspreeschanas dehl, waj sino, usraudsibas kahrtibâ, Teesu Palatu Prokuroreem, kuri, no sawas puses, stahda par to preekschâ Teesleetu Ministrim.

1885. g. 20. maija d., nolik. krahj., 449, A, XIV.

254. (Pehz 1886. g. Turp.). Wispahriga usraudsiba pahr wiseem teesu eestahdijumeem un teesas aroda amata wihreem Walstî peeder Teesleetu Ministrim, kà General-Prokuroram. Winam teesiba peeprasit no teesas aroda eerehdneem, lai tee pasneegtu winam wajadsigas sinas un isskaidrojumus rakstiski, bet wajadsigôs atgadijumôs ari personiski.

Turpat.

255. (Pehz 1886. g. Turp.). Eewehrojis, ka kautkurâ teesas eestahdijumâ leetas sakrahjuschahs, lehnam waj nepawisam newirsahs us preekschu, waj,

ka likumiga kahrtiba netop eewehrota, Teesleetu Ministris leek preekschâ ta teesas eestahdijuma Preekschsehdetajam spert sokus, lai nowehrstu pamanitahs nekahrtibas waj nepareisibas, un preekschâ stahdit isskaidrojumu par to eemesleem, bet kad atrod par wajadsigu, tad issaka personahm, kuras tahs peelaiduschas, peemehrigus atgahdinajumus un norahdijumus waj sauz winas pee atbildibas.

Turpat.

256. Teesleetu Ministris war isdarit teesu eestahdijumu rewisiju personiski, waj zaur sawu Beedru, un usdot Apgabala Teesu un meera teesu eestahdijumu rewisiju Teesu Palatu Lozekleem (a). Neatkarigi no ta, tà pat pirms tas nosaka rewisiju, Teesleetu Ministrim teesiba usdot Waldoschà Senata Kasazijas Departamentu Wirsprokuroreem, winu Beedreem, Teesu Palatu Prokuroreem un Apgabala Teesu Preekschsehdetajeem, apskatit Apgabala Teesu un meera teesu eestahdijumu darbu weschanu, ihsti ar noluhku eeguht no tam Ministerijai wajadsigas sinas (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475), 256. p. — (b) 1872. g. 21. maija d., (50857).

257. Ja Senata Kasazijas Departamenti atrod par wajadsigu isdarit teesu eestahdijumu rewisiju zaur scho Departamentu Senatoreem, tad winu Kopu Sapulzes atsina schinî leetâ stahdama preekschâ Keisara Majestatei zaur Teesleetu Ministri.

1864. g. 20. now. d., (41475) 257. pant.

258. Kad Teesleetu Ministris pahrleezinahs, ka leetas sakrahjuschahs, waj ka to wirsinaschanahs nowilzinahs aiss pascha teesas eestahdijuma palaidibas, tad eekustina par to disziplinar-teesaschanu.

Turpat, 258. pant.

259. Teesleetu Ministris war zaur sewischkahm waj zirkular-pawehlehm usdot pee teesu eestahdijumeem amatâ stahwoscheem Prokuroreem waj Wirsprokuroreem spert likumigos sokus, lai apturetu nosazijumu pahrkahpschanu par eekschejo eekahrtojumu un darbu weschanu teesu eestahdijumôs.

Turpat, 259. pant.

259[1]. Teesleetu Ministrim atwehleta teesiba likt preekschâ Waldoschà Senata Kasazijas Departamenteem un to Kopu Sapulzehm, kà ari Pirmà un Kasazijas Departamentu Kopu Sapulzei, apspreeschanas dehl, jautajumus, kas winam kluwuschi sinami un kurus daschadas teesas isspreesch neweenadi, waj kuri sazel praktikâ schaubas. Tee schinî kahrtibâ taisitee Kasazijas Departamentu spreedumi, kuru eespeeschanu rakstôs Waldoschais Senats atsihst par derigu, issludinami wispahrigâ kahrtibâ, tomehr nenorahdot leetu, kurâ Senata isspreestais jautajums zehlees.

1877. g. 10. jun. d., (57471) IV.

260. Teesu eestahdijumu Kanzelejas stahw sem scho eestahdijumu Preekschsehdetaju taischnas usraudsibas, bet Waldoschà Senata Kasazijas Departamentu Kanzelejas — sem scho Departamentu Wirsprokuroru usraudsibas. Tuwakà usraudsiba pahr darbu weschanu Kanzelejâs un pahr Kanzelejas eerehdneem peeder Sekretareem un Wirssekretareem, pehz peederibas.

1864. g. 20. now. d., (41475) 260. p.; 1877. g. 10. jun. d., (57471) III, A, 6. p.; 1881. g. 12. maija d., nol. krahj., № 325.

Otrà nodaļa.

Par teesas aroda amata wihru atbildibu.

261. Teesas aroda amata wihri sauzami pee atbildibas: waj disziplinar-teesaschanas kahrtibâ, waj pehz kriminalteesas spreedumeem. Nosazijumi par disziplinar-sodeem un par kahrtibu, kahdâ tee usleekami, isteikti nahkoschôs 262—296. pantôs. Kriminalteesas kahrtiba pahr teesas aroda amata wihreem noteikta Kriminalteesaschanas Ustawâ.

1864. g. 20. now. d., (41475) 261. pant.

Pirmà noschkira.

Par disziplinar-sodeem.

262. Sodi, ar kahdeem teesas aroda amata wihri war tapt soditi disziplinar-teesaschanas kahrtibâ, nenododot tos kriminalteesai, ir:

1) brihdinajums;
2) peesihmejums;
3) rahjeens bes eerakstischanas deenesta listê;
4) nowilkumi no algas us Sodu Likumu 413—415. pantu pamata;
5) aresta ne ilgaki, kà septinas deenas, un
6) pahrzelschana no augstaka amata us semaku.

1864. g. 20. now. d., (41475) 262. pant.

263. (Pehz 1886. gada Turp.). Sodi, kas mineti 262. pantâ, nahk teesas aroda amata wihreem: 1) par teem nokawejumeem deenestâ, par kureem Sodu Likumôs noteikti sodi, kas apsihmeti ta pascha panta 2—6. punktôs, kà ari atkaitijums no deenesta laika, un 2) wisôs atgadijumôs, kuros schi Satwerssme waj Kriminal- un Ziwilteesaschanas Ustawi nosaka saukt schihs personas pee disziplinar-atbildibas.

1885. g. 20. maija d., nol. kr., 449, A, XIV.

264. (Pehz 1886. g. Turp.). Disziplinar-atbildibas kahrtibâ, teesu eestahdijumu Preekschsehdetajeem, Preekschsehdetaju Beedreem un Lozekleem, kà ari Meera Teesneschem war nahkt tikai brihdinajumi un nowilkumi no algas, pee kam ar brihdinajumeem tee sodami par teem deenesta pahrkahpumeem, par kureem Sodu Likumôs noteikti peesihmejumi, rahjeeni, kas netop eerakstiti deenesta listê, un atkaitijumi no deenesta laika (Sodu Lik., 1885. g. isdew., 65. pant., 3, 8 un 9. punkti), bet ar nowilkumeem no algas tikai tanîs atgadijumôs, kas paredseti Sodu Lik. 413—415. pantôs. Apsihmetee sodi usleekami tikai pehz tam, kad peenahzigà disziplinar-teesa luhkojusi zauri leetu us to nosazijumu pamata, kas nolikti schihs Satwerssmes 270—290. pantôs.

Turpat.

265. Teesiba issazit brihdinajumu waj peesihmejumu kahdam teesu eestahdijumam pilnâ sastahwâ waj sehdes sastahwâ peeder weenigi Waldoschà Senata Kasazijas Departamenteem.

1864. g. 20. now. d., (41475) 265. pant.

266. Prokuraturas eerehdneem un Senata Kasazijas Departamentu Wirssekretareem disziplinar-sodi nahk pehz Teesleetu Ministra taischna eekata, bet ne zitadi, kà pehz tam, kad no wineem eeprasiti isskaidrojumi. Tomehr Kasazijas Departamentu Wirsprokurorus war, us schahda pamata, sodit tikai ar brihdinajumeem, un Wirsprokuroru Beedrus, Teesu Palatu Prokurorus un winu Beedrus, tà pat ari Apgabala Teesu Prokurorus, tikai ar brihdinajumeem, peesihmejumeem un rahjeeneem, ne-eerakstot tos deeneesta listès.

Turpat, 266. pant.

267. Apgabala Teesu un Teesu Palatu Kanzelejas eerehdneem disziplinar-sodi nahk pehz scho eestahdijumu Preekschsehdetaju eekata, bet Wirssekretaru Palihgeem un ziteem semakeem Senata Kasazijas Departamentu eerehdneem — pehz Wirsprokuroru eekata.

Turpat, 267. pant.

268. Ar nowilkumu no algas un pahrzelschanu no augstaka amata us semaku (262. pant., 4 un 6. punkt.) teesas aroda amata wihri war tapt soditi tikai tad, kad teesa luhkojusi zauri leetu disziplinar-teesaschanas kahrtibâ (270—292. pant.).

Turpat, 268. pant.

269. Brihdinajumi, peesihmejumi un rahjeeni issakami waj nu mutiski, waj rakstiski.

Turpat, 269. pant.

Otrà nodschkira.

Par disziplinar-teesaschanas kahrtibu.

270. (Pehz 1886. g. Turp.). Leetas, kuras peekriht disziplinar-teesaschanai, pahrsin: 1) atteekotees us Teesu Palatu Preekschsehdetajeem un Lozekkeem, Apgabala Teesu Preekschsehdetajeem, Wirsprokuroreem, Teesu Palatu Prokuroreem, Wirsprokuroru un Palatu Prokuroru Beedreem, kà ari atteekotees us Waldoschà Senata Kasazijas Departamentu un winu Kopu Sapulzes Kanzeleju eerehdneem un us zitahm personahm, kuras stahw amatôs pee scheem Departamenteem un to Kopu Sapulzes — Augstakà Disziplinar-Sehde (119⁴. pant. pehz 1886. g. Turp.); 2) atteekotees us Apgabala Teesu Preekschsehdetaju Beedreem un Lozekkeem, Wezakeem Notarijeem, Teesas Jsmekletajeem un Meera Teesneescheem, kà ari us Apgabala Teesu Prokuroreem un winu Beedreem — Teesu Palatas; 3) atteekotees us pahrejeem teesas aroda eerehdneem — tee teesas eestahdijumi, pee kureem wini stahw amatâ.

1885. g. 20. maija d., nolik. krahj., 449, A, XIV.

271. Ja leeta, kas peekriht disziplinar-teesaschanai, atteekahs us diweem waj wairak teesas aroda amata wihreem, no kureem ziti teesajami augstakâ, ziti semakâ teesâ, tad wini wisi weenkop teesajami augstakâ no schihm teesahm.

1864. g. 20. now. d., (41475) 271. pant.

272. Disziplinar-teesaschana top eekustinata: atteekotees us Teesneescheem, tanî skaitâ ari us Teesas Jsmekletajeem — waj pehz paschu teesu un Meera

Teesneschu Sapultschu nolehmumeem, pehz peederibas, waj pehz Teesleetu Ministra preekschlikumeem; atteekotees us ziteem teesas aroda eerehdneem — waj us Preekschsehdetaju rihkojumeem, waj prokuraturas eerehdnu preekschlikumeem (a).

Peesihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.) Tas apstahklis, ka semaka instanze atsinusi eemeslus par nepeeteekameem, lai sauktu pee disziplinar-atbildibas, nekawè disziplinar-teesaschanas eekustinaschanu zaur augstaku instanzi (b).

(a) Turpat, 272. pant. — (b) 1885. g. 20. maija d., nol. kr.. 449, A, XV.

273. Disziplinar-teesaschanu newar eesahkt pehz tam, kad weens gads aistezejis no ta laika, kad tas darbs waj nokawejums padarits, kas sodams disziplinar-kahrtibâ.

Turpat, 273. pant.

274. Tahs teesas Preekschsehdetajs, kurai us preekschejà 270. panta pamata peekriht disziplinar-leeta, leek preekschâ teesas rihkojumu sehdè apspreeschanas dehl eemeslus disziplinar-teesaschanas eesahkschanai, kopâ ar wiseem papireem un sinahm, kas us to atteekahs.

Turpat, 274. pant.

275. Disziplinar-teesaschana, kas eesahkta pehz priwatpersonas suhdsibas zaurluhkoschanas, newar tapt beigta, kaut ari schi persona pehz tam luhgtu, lai winas suhdsibu atstahtu ne-eewehrotu.

Turpat, 275. pant.

276. Eepreeksch apspreeschot disziplinar-leetu, teesa sawahk leetâ wajadsigahs sinas un peepraša isskaidrojumus no teesajamà amata wihra, kuram teesiba tos peeneest mutes wahrdeem waj ar rakstu.

Turpat, 276. pant.

277. Pehz tam, kad leeta peenahzigi isskaidrota, ta eesneedsama zaurluhkoschanas un isspreeschanas dehl teesas Departamentu waj Nodaļu Kopu Sapulzei.

Turpat, 277. pant.

278. Laiks, kad leeta Kopu Sapulzè taps luhkota zauri, jadara teesajamam sinams, kuram teesiba atnahkt us scho laiku pee teesas, lai pasneegtu personiski isskaidrojumus. Pilnwarneeku suhtischana naw peelaischama.

Turpat, 278. pant.

279. Teesa war, ja ta atrod par wajadsigu, aizinat teesajamo us nolikto terminu zaur rakstiśku aizinajumu. Aizinamà neatnahkschana terminâ, bes eewehrojameem eemesleem, neaptur leetas zaurluhkoschanu.

Turpat, 279. pant.

280. Disziplinar-leetâs teesneschu atstatischana peelaischama us wispahriga pamata.

Turpat, 280. pant.

281. (Pehz 1886. g. Turp.). Disziplinar-leetas klausamas pee slehgtahm durwim.

1885. g. 20. maija d., nol. kr., 449, A, XVI.

282. (Pehz 1886. g. Turp.). Luhkojot zauri disziplinar-leetas, teesa naw saistita zaur nekahdahm sewischkahm formahm, pee kam kahrtiba, kahdâ leeta isskaidrojama, stahw weenigi teesas warâ; bet eekam teesa taisa spreedumu, ta isklausa Prokurora waj Wirsprokurora atsinu, pehz peederibas, un pehz tam teesajamâ galigo isskaidrojumu.

Turpat.

283. Ja pee disziplinar-teesaschanas atklahjahs kahds zits apsuhdsamà pahrkahpums waj nokawejums, tad teesa, pehz apstahkleem, waj isteesà abas leetas weenkop, waj dod jaunajai leetai sewischku wirseenu, tanî kahrtibâ, kas norahdita augstak, 272 un 274. pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41475), 283. pant.

284. Teesas spreedums pasludinams klahtejam teesajamam tuhlin. Lai klausitu spreedumu, kas taisits teesajamam klaht neesot, winu aizina pee teesas, bet ja tas stahw deenestâ zitas pilsehtas teesâ, tad spreedums winam sludinams schihs pehdejahs teesas Kopu Sapulzê pee slehgtahm durwim (a).

Peesihmejums (pehz 1886. gada Turp.). Spreedums, pehz kura pee disziplinar-atbildibas sauktais top attaisnots, kad tas gahjis likumigâ spehkâ, issludinams, ja attaisnotais to luhds, Senata un, pehz wina deenesta weetas peenahzigâs gubernas awisês (b).

(a) Turpat, 284. p. — (b) 1885. g. 20. maija d., nol. kr., 449, A. XVII.

285. Spreedumi, kurôs nolemts issazit Meera Teesneschem waj Teesas Ismekletajeem brihdinajumu, war, pehz teesas eeskata, tapt sludinati wineem ari winu dsihwes weetâ.

Turpat, 285. pant.

286. Pret Apgabala Teesu, kà ari teem Teesu Palatu spreedumeem, kas taisiti pirmâ instanzê, noteesateem teesiba eesneegt suhdsibu weenas nedelas laikâ no spreeduma sludinaschanas deenas.

Turpat, 286. pant.

287. Leetâs, kuras Apgabala Teesas un Teesu Palatas isspreeduschas disziplinar-kahrtibâ pirmâ instanzê, Prokuroru protesti peelaischami septinu deenu laikâ no spreeduma taisischanas deenas.

Turpat, 287. pant.

288. (Pehz 1886. gada Turp.). Suhdsibas un protesti eesneedsami tahs teesas Preekschsehdetajam, kas leetu isspreedusi, un kopâ ar wiseem pee leetas peederigeem papireem nosuhtami augstakai teesai, isteesaschanas dehl: — Teesu Palatâ — tahs Departamentu Kopu Sapulzê, bet Waldoschâ Senatâ — Augstakâ Disziplinar-Sehdê. Pret Teesu Palatas spreedumeem, ko ta taisijusi kà otras instanzes disziplinar-teesa, tà pat pret wiseem Waldoschâ Senata Augstakahs Disziplinar-Sehdes spreedumeem, suhdsibas un protesti netop peelaisti.

1885. g. 20. maija d., nol. kr., 449, A, XVIII.

289. Luhkojot zauri leetas par suhdsibahm un protesteem, ja-eewehro nosazijumi, kas noteikti augstaki, 278—285. pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41475), 289. pant.

290. (Pehz 1886. gada Turp.). Disziplinar-kahrtibâ taisitee spreedumi darami sinami, kad tee gahjuschi likumigâ spehkâ, Teesleetu Ministrim.

1885. g. 20. maija d., nol. kr., 449, A, XVIII.

291 atzelts, pehz 1886. gada Turp.

292. Ja, leetu disziplinar-kahrtibâ luhkojot zauri, top atklahti tahdi apstahkli, kuru pehz wainigais nododams kriminalteesai, tad disziplinar-teesaschana top beigta un teesajamais nodots kriminalteesai pehz Kriminalteesaschanas Ustawa nosazijumeem.

1864. g. 20. now. d., (41475), 292. pant.

293 un **294.** atzelti, pehz 1886. gada Turp.

295. (Pehz 1886. gada Turp.). Kad teesnesis, par noseegumu waj pahrkahpumu, kas neatteekahs us deenestu, top sodits kriminalkahrtibâ ar kautkuru sodu, kaut ari ar to nebuhtu saweenota deenesta teesibu saudeschana, tad schis apstahklis nododams Waldoschâ Senata Augstakahs Disziplinar-Sehdes apspreeschanai, kura, peeprasijusi isskaidrojumu no ta teesnescha, war, pehz apstahkleem, nolemt, ka tas no amata atlaischams.

1885. g. 20. maija d., nol. kr., 449 A, XX, 1. p.

295[1]. (Pehz 1886. gada Turp.) Teesnesis, kursch nemts ismekleschanâ waj nodots teesahm par noseegumu, kas neatteekahs us deenestu, bet par kuru nahk eeslodsijums zeetumâ waj zits kahds bahrgaks sods, war tapt pagaidam atstahdinats no deenesta, lihds tahs leetas beigahm, kas par winu eekustinata. Pee tam jaeewehro kahrtiba, kura norahdita 295. (pehz 1886. g. Turp.) pantâ, tomehr ar to nosazijumu, ka nekawejamôs atgadijumôs Augstakâ Disziplinar-Sehde war nolemt, ka schis solis speerams ari ne-eeprasot eepreekisch isskaidrojuma no atstahdinamâ teesnescha.

1885. g. 20. maija d., nol. kr., 449, A, XX, 2. pant.

295[2]. (Pehz 1886. g. Turp.). Ja Teesleetu Ministris eewehro: 1) ka teesnesis padarijis tahdus deenesta nokawejumus, par kureem winam gan nenahk atzelschana no amata pehz teesas spreeduma, bet kas sawa swariguma un beeschas atkahrtoschanahs pehz leezina, ka wainigais teesnesis neprot eewehrot sawa stahwokka prasijumus, waj ari, ka tas taischni nebehdâ par saweem peenahkumeem; waj 2) ka teesnesis padarijis, ahrpus deenesta, tahdus tikumibai pretigus un apkaunoschus darbus, par kureem tas gan naw saukts pee kriminalatbildibas, bet kuri tapehz, ka tee nesaderahs ar teesneschа amata zeenibu, un tapehz, ka nahkuschi klajâ, atnemj wainigam teesnesim schinî amatâ wajadsigo ustizibu un zeenischanu; waj ari 3), ka teesnesis, nostahdijis sewi, zaur saweem darbeem deenesta weetâ, tahdâ stahwokli, kas sazel nopeetnas schaubas, waj tas turpmak ispildihs sawus peenahkumus meerigi un bespartejiski, tomehr atsakahs no winam preekschâ liktas pahrzelschanas us zitu apwidu lihdsigâ deenestâ — tad Teesleetu Ministris nodod schos apstahkkus Waldoschâ Senata Augstakahs Disziplinar-Sehdes pahrspreeschanai, kura, eeprasijusi no teesneschа isskaidrojumu, war nolemt: pirmôs diwôs atgadijumôs — atlaist to no amata, bet pehdejâ atgadijumâ — pahrzelt winu us zitu apwidu, lihdsigâ teesneschа amatâ.

Turpat, 3. pant.

296. (Pehz 1886. g. Turp.). Nosazijums, kas isteikts 295. pantâ (pehz 1886. g. Turp.), isplatits ari us teesnescheem, kas tapuschi personiski

apzeetinati par parahdeem, waj kas atsihti, noteiktâ kahrtibâ par nespehjigeem makſat.

1885. g. 20. maija d., nolik. krahj., 449, A, XXI.

Dewitâ ſchkira.

Par perſonahm, kas pee teeſu eeſtahdijumeem atrodahs.

Pirmà nodaļa.

Par Teeſas Priſtaweem un Teeſas Sinneſcheem.

Pirmà noſchkira.

Par Teeſas Priſtaweem wiſpahri.

297. Teeſas Priſtawi atrodahs pee Waldoſchà Senata Kaſazijas Departamenteem, pee Teeſu Palatahm un pee Apgabala Teeſahm, lai iſpilditu darbus, kuŗus teem uſdod Kriminal- un Zivilteeſaſchanas Uſtawi un ſchi Statwerſme.

1864. g. 20. now. d., (41475) 297. p.

298. Teeſas Priſtawu ſkaitu ik pee kuŗas teeſas noſaka ſchihs teeſas ſchtats.

Turpat, 298. pant.

299. Par Teeſas Priſtaweem newar buht:

1) tee, kas naw ſaſneeguſchi dſimdeſmit weena gada wezumu;

2) ahrſemneeki;

3) tee, kas atsihti par neſpehjigeem makſat;

4) tee, kas ſtahw Waldibas deeneſtâ waj deeneſtâ pehz iſwehles;

5) tee, kas pehz teeſas ſpreedumeem, ſoditi ar kahrtas teeſibu atnemſchanu waj aprobeſchoſchanu, kà ari Swehtkalpotaji, kuŗeem atnemta garidſneeku kahrta pehz garigas teeſas ſpreedumeem;

6) tee, kas ſtahw iſmekleſchanâ par noſeegumeem un pahrkahpumeem, par kuŗeem nahk kahrtas teeſibu atnemſchana waj aprobeſchoſchana, un tee, kas bijuſchi ſem teeſas par tahdeem noſeegumeem un pahrkahpumeem, kad tee naw attaiſnoti pehz teeſas ſpreedumeem;

7) tee, kas iſſlehgti iſ deeneſta pehz teeſas ſpreeduma waj iſ garidſneeku kahrtas par netikumeem, waj iſ ſabeedribahm un muiſchneeku ſapulzehm pehz to kahrtu ſpreedumeem, pee kuŗahm tee peeder;

8) tee, kuŗeem pehz teeſas ſpreeduma aiſleegts mekletees zita leetâs.

Turpat, 299. pant.

300. Teeſas Priſtawus pee Apgabala Teeſahm un Teeſu Palatahm iſwehl ſcho teeſu Preekſchſehdetaji, bet pee Senata Kaſazijas Departamenteem to Wirsprokurori, pehz tam, kad tee pahrleezinajuſchees, ka kandidati tikumibas ſinâ bauda labu ſlawu un ſpehj iſpildit peenahkumus, kuŗus tee uſnemjahs.

Turpat, 300. p.; 1881. g. 12. maija d., nol. kr., № 325.

301. Teesas Pristawi, kuri us preekschejà (300.) panta pamata isweh-leti, top peelaisti pee sawa deenesta peenahkumu ispildischanas tikai tad, kad tee eemakssajuschi pee teesas, pee kuras tee eezelti, noteikto droschibas naudu un kad tee swehrejuschi amata swehrestu.

1864. g. 20. now. d., (41475), 301. pant.

302. Droschibas nauda, kas no Teesas Pristaweem top prasita pame-tumu pehz, kahdi waretu zeltees no winu nepareiseem darbeem, top noteikta ik preeksch kura teesas apgabala, likumu doschanas kahrtibâ, us Teesleetu Ministra preekschlikumu (a).

Peesihmejums. Schinî (302.) pantâ minetà droschibas nauda noteikta (ar isnehmumeem, kas norahditi schihs Satwerssmes II. Grahmatâ) preeksch wiseem teesas apgabaleem us seschi simti rubkeem (b).

(a) Turpat, 302. p. — (b) 1866. g. 17. apr. d. (43202); 1867. g. 16. okt. d. (45051); 1869. g. 31. marta d. (46920).

303. Teesas Pristawus noswehrina us scho amatu tahs tizibas garids-neeks, pee kuras tee peeder, pehz schè peeliktas formas, tahs teesas Departa-mentu waj Nodaku Kopu Sapulzê, pee kurahm schee Pristawi top eezelti (Peel. III.).

1864. g. 20. now. d., (41475) 303. pant.

304. Pehz tam, kad Teesas Pristaws nodewis amata swehrestu, winam isdod:

1) apleezibu par wina eestahschanos Teesas Pristawa amatâ, norahdot weetu, kura tam nolemta preeksch dsihwes; schinî apleezibâ apsihmejama wehlaki Pristawa ik kura dsihwes weetas pahrmaina;

2) sewischku amata sihmi, kas Teesas Pristawa amatam peesawinata, preeksch nesaschanas ispildot amata peenahkumus, un

3) sewischku sehgeli.

1864. g. 20. now. d. (41475) 304. p.; 1865. g. 31. dez. d. (42846).

305. Teesas Pristaweem wajaga buht pastahwigai dsihwes weetai:

1) teem, kas stahw amatâ pee Senata Kasazijas Departamenteem un pee Teesu Palatahm — tanî pilsehtâ, kur Senats waj Palata atrodahs;

2) no teem, kas stahw amatâ pee Apgabala Teesahm — dascheem tanî pil-sehtâ, kurâ apgabalâ Teesa atrodahs, un pahrejeem zitâs weetâs, kas peeder pee teesas apgabala sastahwa.

1864. g. 20. now. d., (41475) 305. pant.

306. Dsihwes weetu Teesas Pristaweem nosaka un war wehlaki pahr-grosit to teesu Preekschsehdetaji, pee kurahm Pristawi atrodahs amatâ, bet Se-nata Kasazijas Departamentôs to Wirsprokurori.

Turpat, 306. pant.

307. Teesas Pristawam naw teesibas pahrmainit winam noteikto dsih-wes weetu, ar peedraudejumu, ka zitadi to atlaidihs no amata.

Turpat, 307. pant.

308. Teesas Pristawi war schinî amatâ tapt apstiprinati ne ahtraki kà weenu gadu pehz tam, kad tee us preekschejà (301.) panta pamata peelaisti pee to peenahkumu ispildischanas, ko tee usnehmuschees. Teesas Pristawu ap-

ſtiprinaſchana ſtahw to perſonu warâ, kuŗahm, pehz ſchihs Satwerſmes 300. panta atwehlets iſwehlet tos ſchinîs amatôs.

Turpat, 308. pant.

309. Ja par kuŗa Teeſas Priſtawa eezelſchanu, lai iſpilditu amatu, (301. pant.) un par apſtiprinaſchanu tanî, jaiſſludina wiſeem par ſinu.

Turpat, 309. pant.

310. Ja Teeſas Priſtawu ſkaits ir nepeeteekams, tad teeſu eeſtahdijumu Preekſchſehdetajeem teeſiba uſdot wina amatu iſpildiſchanu, par atlihdſibu, kahda noteizama Teeſas Priſtaweem pehz takſas (313. p.), iſpildu-polizijas eerehdneem, greeſchotees ar peepraſijumeem ſcho eerehdnu komandeſchanas dehl pee weetejahs polizijas preekſchneezibas.

Turpat, 310. pant.

311. Iſpildot Teeſas Priſtawu peenahkumus, iſpildu-polizijas eerehdni ſtahw pilnigi ſem teeſu eeſtahdijumu Preekſchſehdetaja waras, lihdſigi Priſtaweem paſcheem.

Turpat, 311. pant.

Otrâ noſchkira.

Par Teeſas Priſtawu teeſibahm un preekſchrozibahm, peenahkumeem un atbildibu.

I. Teeſas Priſtawu teeſibas un preekſchrozibas.

312. Teeſas Priſtawi dabun algojumu pehz ſchtata, tanî leelumâ, kas noteikts pee ſchihs Satwerſmes 238. panta peelikkâ ſarakſtâ (Peel. IV.).

1864. g. 20. now. d., (41476) 312. p.

313. Beſ tam, par amata darbu iſpildiſchanu top noteikta Teeſas Priſtaweem par labu atlihdſiba naudâ, pehz ſewiſchkas takſas, kuŗa, pehz Teeſu Palatu preekſchſtahdijumeem Teeſleetu Miniſtrim, apſtiprinama un pahrgroſama likumu doſchanas kahrtibâ (a).

Peeſihmejums. 1866. gadâ ſpehkâ zelta ſchè klaht peelikkâ (Peel. V.) atlihdſibas takſa Sw. Peterburgas un Maskawas Teeſu Palatu apgabalu Teeſas Priſtaweem, kuŗa, 1869. gadâ iſplatita kâ uſ Harkowas un Odeſas Teeſu Palatu apgabaleem, tà ari uſ ziteem teeſu apgabaleem, kuŗi wehlati wehl taptu atklahti, lihdſ kamehr ir preekſch kuŗa no teem buhs ſaſtahdita takſa tanî kahrtibâ, kas noteikta ſchinî (313.) pantâ (b).

(a) Turpat, 313. p. — (b) 1866. g. 1. jun. d. (43362); 1869. g. 1. maija d. (47104) 4. p.

314. Preekſchejâ 313. pantâ apſihmetà atlihdſiba ir wiſu Walſts Teeſas Priſtawu kopigs peederums, ko Teeſleetu Miniſtris iſdala, noteiktôs terminôs, pa Teeſu Palatu apgabaleem, lai to iſdalitu ſtarp Teeſas Priſtaweem peemehrigi winu puhlineem un weetejeem apſtahkleem, pehz Teeſu Palatu eeſkata, bet tur, kur eerihkotas Teeſas Priſtawu Padomes (333. p.), uſ ſcho Padomju rihkojumu.

1864. g. 20. now. d., (41475), 341. pant.

315. Teeſas Priſtawi iſ tahdu perſonu ſkaita, kuŗahm pehz Uſtawa par Zimildeneſtu teeſiba eeſtahtees walſts deneſtâ, paaugſtinami tſchinôs uſ wis-

pahriga pamata, ja teesa, pee kuras tee atrodahs amatâ, apleezina, ka tee kahrtigi ispildijuschi sawus peenahkumus.

Turpat, 315. pant.

316. Tanî atgadijumâ, kad Teesas Pristawam rahdita pretestiba, winam teesiba peeprasit weetejahs polizijas waras peepalihdsibu, kuŗai peenahkahs peepalihdset winam bes kaweschanahs (a).

Peesihmejums. Ja pretestiba naw nowehrschama zaur polizijas sokeem, tad top peesaukts kara spehks wispahrigâ, schinî sinâ noteiktâ kahrtibâ (Sal. Wisp. Gub. Satw., 541. p., pees., peel., pehz 1886. gada Turp.) (b).

(a) Turpat, 316. p. — (b) 1875. g. 23. apr. d., (54612).

317. Ik par kuŗu pretestibu Teesas Pristawam, kad tas ispilda sawus peenahkumus waj par wina aiskahrschanu, winsch sastahda sewischku protokolu, kuŗu paraksta leezineeki kà ari weetejahs polizijas eerehdni waj kalpotaji, ja tee pee tam bijuschi klaht.

1864. g. 20. now. d., (41475), 317. pant.

318. Preekschejâ 317. pantâ apsihmeto protokolu Pristaws stahda preekschâ peenahzigam Prokuroram waj wina Beedram, kuŗsch speŗ sokus, lai ismekletu protokolâ norahdito notikumu un sauktu wainigos pee likumigas atbildibas.

Turpat, 318. pant.

319. Tanî kahrtibâ, kas noteikta 317 un 318. pantôs, Teesas Pristaws sastahda un stahda preekschâ Prokuroram waj wina Beedram sewischku protokolu ari tanî atgadijumâ, kad polizija neispilda Pristawa peeprasijumus peepalihdsibas dehl.

Turpat, 319. pant.; 1875. g. 23. apr. d., (54612).

320. Ik kuŗa Teesas Pristawa aiskahrschana, kad tas ispilda sawus peenahkumus un ik kuŗa pretestiba pret wina likumigeem peeprasijumeem waj rihkojumeem, eeskatama par noseegumeem pret waldibas eestahditu waru, par ko wainigee sodami us to nosazijumu pamata, kas noteikti Sodu Likumu 270—273, 285 un 286. pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41475), 320. pant.

II. Teesas Pristawu peenahkumi un atbildiba.

321. Teesas Pristaweem, kas stahw amatâ pee Waldoschâ Senata Kasazijas Departamenteem un pee Teesu Palatahm, top usdots, tahs pilsehtas robeschâs, kuŗâ Senats waj Palata atrodahs, peegahdat prahwneekeem pawehstes un papirus tanîs leetâs, kas schinîs teesâs top teesatas, un ispildit darbus, kuŗus teem usdod Kasazijas Departamenta Preekschsehdetajs waj Teesu Palatas Preekschsehdetajs.

Turpat, 321. pant.

322. Teesas Pristaweem, kuŗi stahw amatâ pee Apgabala Teesahm, bes preekschejâ 321. pantâ norahditeem peenahkumeem, top usdots ispildit teesas spreedumus un zitus darbus, kas peeder pee winu peenahkumeem tahs Teesas apgabala robeschâs, pee kuŗas schee Pristawi stahw amatâ.

Turpat, 322. pant.

323. To kahrtibu, kahdâ Teesas Pristawi ispilda preekschejôs 321 un 322. pantôs apsihmetos peenahkumus, nosaka Kriminal- un Ziwilteesaschanas Ustawi.

Turpat, 323. pant.

324. Teesas Pristawam newajaga usnemtees kaut kurus darbus, kas atteekahs us wina seewu, waj wina radneekeem lihds zeturtai un swaineescheem lihds otrai pakahpenei, to eeskaitot.

Turpat, 324. pant.

325. Teesas Pristaweem peenahkahs turet grahmatas, kurâs eeraksta ik kuru wineem dotu usdewumu, kà ari par ispilditeem amata darbeem, un stahdit preekschâ schihs grahmatas, kontroles dehl pehz nosazijumeem, kas buhs noteikti wispahrigâ Instrukzijâ (166 un 167. pant.).

Turpat, 325. pant.

326. Ik par kuru nelikumigu leegschanos ispildit sawus peenahkumus, par nowilzinaschanu peegahdajot wineem eedotos papirus, tà pat par scho papiru nodoschanu ne noliktâ kahrtibâ un ne peenahzigahm personahm, par waras robeschu pahrkahpschanu un ziteem pretlikumigeem darbeem, Teesas Pristawi, luhkojotees us nokawejuma waj kaunâ isleetajuma swarigumu, sodami waj nu ar disziplinar-sodu, waj nododami kriminalteesai.

Turpat, 326. pant.

327. Par nepateesahm apleezibahm deenesta peenahkumus ispildot, Teesas Pristawi sodami kà par wiltojumeem deenestâ.

Turpat, 327. pant.

328. Bes wispahrigeem disziplinar-sodeem, kuri noteikti schihs Satwerssmes 262. pantâ, Teesas Pristawi war par darbeem, kas isdariti ar nokawejumeem, tapt soditi ar tahs atlihdsibas aisturaschanu, kura apsihmeta augstak, 313 un 314. pantôs, kà ari ar naudas sodu no peezeem lihds simts rubleem.

Turpat, 328. pant.

329. Teesas Preekschsehdetajam, bet Senata Kasazijas Departamentôs Wirsprokuroram, ir teesiba issazit Teesas Pristawam peesihmi waj rahjeenu un sodit to ar arestu lihds septinahm deenahm; bet aisturet winam peenahkoscho atlihdsibu un wispahrigi uslikt naudas sodus (328. p.), kà ari nodot to teesahm, war tikai tad, kad wina waina luhkota zauri, disziplinar-teesaschanas kahrtibâ, tanî teesâ, pee kuras Pristaws stahw amatâ, us to nosazijumu pamata, kas noteikti schihs Satwerssmes 262—292. pantôs.

Turpat, 329. pant.

330. Suhdsibas par Teesas Pristawu personiskeem darbeem, kà ari par winu wilzinaschanos, eesneedsamas tahs teesas Preekschsehdetajam, pee kuras tee stahw amatâ, bet Senata Kasazijas Departamentôs — to Wirsprokuroreem.

Turpat, 330. pant.

331. Ja Teesas Pristaws, ispildot deenesta peenahkumus, zaur neapreesseem waj pretlikumigeem darbeem padara kam saudejumus, tad, neatkarigi no atbildibas disziplinar- waj kriminalkahrtibâ, atlihdsiba par saudejumeem ismaksa-

jama, pehz teesas spreeduma, no Teesas Pristawa eemakſatahs droſchibas naudas (kihlahm), bet ja iſrahditos, ka ta nepeeteekama, tad ik no kuras zitas wainigà mantas.

Turpat, 331. pant.

332. Teesas Pristaws, kura droſchibas nauda pilnigi waj pa dakai iſleetata, ko atlihdſinat wina padaritos ſaudejumus, atſtahdinams no peenahkumu iſpildiſchanas lihdſ tas papilnojis waj eemakſajis jaunu droſchibas naudu.

Turpat, 332. pant.

Treſchà noſchkira.

Par Teesas Pristawu Padomehm.

333. Ik kura apgabala Teesu Palatas Teesas Pristaweem atwehlets, pehz kopigas weenoſchanahs, iſwehlet iſ ſawa widus Teesas Pristawu padomi, kas paſtahw iſ Padomes Wezakà un Lozekleem.

1864. g. 20. now. d., (41475) 333. pant.

334. Schinî noluhkâ wiſi apgabala Teesas Pristawi, ar Palatas atlauju, ſaſtahda kopu ſapulzi, kurâ par preekſchſehdetaju ir weens no wineem paſcheem, pehz winu iſwehles, waj Teesu Palatas waj Apgabala Teesas Lozeklis, kas eezelts uſ winu luhgumu.

Turpat, 334. pant.

335. Teesas Pristawu Padomes Lozekku ſkaitam, eeſkaitot tanî Padomes Wezako, wajaga buht, peemehrigi Teesu Palatas apgabala Teesas Pristawu ſkaitam, ne maſakam par peezeem un ne leelakam par dewineem.

Turpat, 335. pant.

336. Teesas Pristawu Padomes Wezakais un Lozekki top iſwehleti ar weenkahrſchu balſu wairumu. Kad balſis, kuras dabujuſchi wairak kandidatu uſ Padomes Wezakà waj Lozekka amatu, iſdalahs lihdſigi, tad par eewehletu eeſkatams tas, kas agrak apſtiprinats Teesas Pristawa amatâ. (308. p.).

Turpat, 336. pant.

337. Teesas Pristawu Padomes Wezakais dara ſinamu Padomes Lozekku ſarakſtu tà Teesu Palatas, kà ari wiſu tahs Palatas pahrſinâ ſtahwoſcho Apgabala Teesu Preekſchſehdetajeem un Prokuroreem un iſſludina to weetejâs awiſês.

Turpat, 337. pant.

338. Teesas Pristawu Padome atrodahs paſtahwigi tanî pilſehtâ, kurâ paſtahw Teesu Palata, ja Pristawu kopu ſapulze, ar Palatas atlauju, nenoſaka zitu kahdu pilſehtu, kur Padomei paſtahwigi jaatrodahs.

Turpat, 338. pant.

339. Teesas Pristawu Padome atjaunojama, ja to wehlahs ne maſak kà puſe no wiſeem Padomes pahrſinâ ſtahwoſcheem Teesas Pristaweem. Padomes Wezakais un Padomes Lozekki iſwehlami no jauna tanî kahrtibâ, kas noteikta preekſchejôs 334—337. pantôs.

Turpat, 339. pant.

340. Teesas Pristawu Padomes pahrsinai peekriht:

1) pahrraudsit Teesas Pristawu darbus, kuri atteekahs us deenesta peenahkumu ispildischanu;

2) isschkirt suhdsibas un strihdus, kas zehluschees Teesas Pristawu starpâ;

3) luhkot zauri Padomei eesneegtahs priwatperſonu suhdsibas par Teesas Pristawu darbeem, atteekotees us to usdewumu ispildischanu, kurus schihs perſonas wineem dewuschas;

4) isdalit starp apgabala Teesas Pristaweem par winu ispildu-darbeem, to atlihdsibas sumu, kahda teem nahkahs us schihs Satwersmes 313 un 314. pantu pamata;

5) uslikt Teesas Pristaweem weeglus disziplinar-sodus, bet ja tee nelabojahs, waj kad waina leelaka, stahdit preekschâ par winu nodoschanu bahrgakai atbildibai (328 un 329. pant.)

Turpat, 340. pant.

341. Sodi, ar kahdeem Teesas Pristawus war sodit winu Padome pehz paschas waras, ir schahdi:

1) brihdinajums;

2) peesihmejums, un

2) rahjeens.

Turpat, 341. pant.

342. Pret Padomes nolehmumeem, atteekotees us Teesas Pristawu sodischanu ar preekschejâ 341. pantâ apsihmeteem sodeem, noteesato suhdsibas netop peelaistas. Par wiseem ziteem Padomes nolehmumeem Teesas Pristawi war, diwu nedelu terminâ no ta laika, kad wineem schee nolehmumi pasludinati, eesneegt suhdsibu Teesu Palatai, kuras nolehmumi schinîs suhdsibâs ir galigi.

Turpat, 342. pant.

343. Priwatperſonas, kuras greesuschahs ar suhdsibu par Teesas Pristaweem pee winu Padomes, nesaudè teesibu, preekschejâ 342. pantâ noteiktâ terminâ, pahrsuhdset Padomes nolehmumu pee Teesu Palatas, kura issprees schahdas leetas galigi.

Turpat, 343. pant.

Zeturtà noſchkira.

Par Teesas Pristawu sabeedribu, galwojot ziteem par zitu.

344. Tanîs teesas apgabalôs, kur sastahdahs Teesas Pristawu Padomes, Pristawu kopu sapulzei ir atwehlets luhgt, zaur sawu Padomi, Teesu Palatai, lai winu eemaksatà droschibas nauda taptu atdota atpakal un lai atlautu dibinat Teesas Pristawu sabeedribu, kurâ galwo zits par zitu par to saudejumu atlihdsinaschanu, ko kahds no wineem padarijis ispildot sawus deenesta peenahkumus.

1864. g. 20. now. d., (41475) 344. pant.

345. Ja Teesas Pristawu Padome, eesneegdama luhgumu, kas apsihmets preekschejâ 344. pantâ, norahda droschus lihdsekkus ko atlihdsinat saudejumus,

kas waretu zeltees zaur Pristawu darbeem (352. pant.), tad Teesu Palata rihkojahs, ka winu eemaksatà droschibas nauda taptu nodota Padomei.

Turpat, 345. pant.

346. No ta laika, kad droschibas nauda atdota atpakaļ tanî kahrtibâ, kas norahdita 345. pantâ, Teesas Pristawu Padome eeguhst pilnigu disziplinaru waru pahr wineem tanîs robeschâs, kahdas noteiktas schihs Satwerksmes 328. pantâ, ar to nosazijumu, ka pret Padomes nolehmumeem schinî sinâ nekahdas Teesas Pristawu suhdsibas naw peelaischamas. Bet ari schinî atgadijumâ Teesas Pristawi naw atswabinati no teesu Preekschsehdetaju un Wirsprokuroru disziplinarahs waras, tanîs robeschâs, kas norahditas 329. pantâ.

Turpat, 346. pant.

347. To Teesas Pristawu Padomes pahrsinâ, kuri nodibinajuschi sabeedribu ar galwoschanu zits par zitu, stahw atlaist winus no deenesta us luhgumeem, atzelt tos, kurus Padome atsihst par neustizameem waj nespehjigeem, kà ari peenemt winu weetâ zitus, isnemjot personas, kuras apsihmetas schihs Satwerksmes 299. pantâ.

Turpat, 347. pant.

348. Teesas Pristawu Padomei peenahkahs pahrraudsit, ka pehz pahrmainahm, kas notikuschas winu starpâ us preekschejà 347. panta pamata, Pristawu skaits ik pee kuras teesas nebuhtu masaks, kà noteikts schtatôs (298. p.), un ka tee wisadâ sinâ atrastos tanîs weetâs, kurâs teem dsihwes weeta nosazita (305 un 306. pant.).

Turpat, 348. pant.

349. Ja to Teesas Pristawu Padome, kuri nodibinajuschi sabeedribu, atsihst par wajadsigu pawairot winu skaitu pahri par to, kahds noteikts schtatôs, tad pahri par scho skaitu peenemtee nedabun algojuma pehz schtata, kas noteikts schihs Satwerksmes 312. pantâ.

Turpat, 349. pant.

350. Ik par kuru pahrmainu Pristawu sastahwâ Teesu Palatas apgabalâ, kas notikusi us preekschejà 348. panta pamata, Pristawu Padomei peenahkahs tuhlin sinot Palatas un wisu tahs pahrsinâ stahwoschu Apgabala Teesu Preekschsehdetajeem un Prokuroreem, un issludinat wiseem par sinu.

Turpat, 350. pant.

351. Teesas Pristawi, kas dibinajuschi sabeedribu ar galwoschanu zits par zitu, bauda jo projam sawa amata teesibas un preekschrozibas, kuras apsihmetas 312—320. pantôs, ar isnehmumu, kas norahdits 349. pantâ, kà ari ispilda peenahkumus un paleek atbildigi, kà tas noteikts schihs Satwerksmes 321—330. pantôs.

Turpat, 351. pant.

352. Tanîs Teesu Palatu apgabalôs, kur sastahdahs Teesas Pristawu sabeedriba us preekschejôs 344—351. pantôs isteikteem pamateem, Teesas Pristawu Padomei taischni peenahkahs atlihdsinat saudejumus, kurus padarijis kahds no wineem ispildot usdewumus schinî amatâ. Priwatpersonas, kuras naw meerâ ar Padomes rihkojumeem schinî sinâ, war waj nu par teem suhdset pee Teesu

Palatas, kura isspreesch galigi schahdas strihdus leetas, waj mekletees saudejumu sinâ wispahrigâ zivilteesaschanas kahrtibâ.

Turpat, 352. pant.

Peektà noschkira.

Par Teesas Sinneescheem.

352[1]. Bes Teesas Pristaweem, pee Teesu Palatahm un Apgabala Teesahm war tapt eezelti ari Teesas Sinneschi. Scheem pehdejeem top usdots peegahdat prahwneekeem pawehstes un papirus, kà ari, pehz Preekschsehdetaja usdewuma, ispildit zitus darbus, kas neatteekahs uf teesas spreedumu ispildischanu.

1882. g. 18. maija d., nolik. krahj., № 336, I, 1. pant.

352[2]. Teesas Sinneschi dabun algu tanî leelumâ, kahds noteikts schtatâ un, bes tam, par deenesta darbu ispildischanu — sewischku atlihdsibu pehz taksas, kas apstiprinama likumu doschanas kahrtibâ.

Peesihmejums. Lihds tam, kamehr scho taksu apstiprinahs, uf wiseem teesas apgabaleem Walstî isplatita taksa par atlihdsibu Teesas Sinneescheem, kuri pastahw pee Warschawas apgabala wispahrigeem teesu eestahdijumeem (Peel. VII, 2. d.), ar to nosazijumu, ka pahrgrosijumi tanî peelaischami tikai likumu doschanas kahrtibâ.

Turpat, 2. p., peez.

352[3]. Noteikumi, kas atrodahs Teesu Eestahdijumu Satwerssmes 298—300, 303, 305—309, 324—327, 329 un 330. pantôs, ir isplatiti ari uf Teesas Sinneescheem. Ispildot deenesta peenahkumus, schihs personas rihkojahs pehz nosazijumeem, kas nolikti preekisch Teesas Pristaweem.

Turpat, 3. pant.

352[4]. Teesas Sinneschu amatam top peesawinats sewischks mundeers un sewischka amata-sihme.

Turpat, 4. pant.

Otrà nodaļa.

A. Par Swehrinateem Adwokateem.

Pirmà noschkira.

Wispahrigi nosazijumi.

353. Swehrinati Adwokati pastahw pee teesahm, lai nodarbotos ar leetahm pehz prahwneeku, apsuhdsamo un zitu leetas dalibneetschu personu iswehles un usdewuma, kà ari noteiktôs atgadijumôs, pehz Swehrinatu Adwokatu Padomju un teesu eestahdijumu Preekschsehdetaju nosazijuma.

1864. g. 20. now. d., (41475) 353. pant.

354. Par Swehrinateem Adwokateem war buht personas, kurahm ir Uniwersitatu, waj zitu augstaku mahzibas eestahschu apleezibas, ka tahs nobeiguschas teesleetu sinatnu kursu, waj isturejuschas eksamenu schinîs sinatnês, ja

tahs, beſ tam, deenejuſchas ne maſak kà peezus gadus teeſas arodâ tahdôs amatôs, kurus iſpildot tahs wareja eeguht praktiſkas ſinaſchanas teeſas leetu iſdariſchanâ, waj bijuſchas ne maſak kà peezus gadus par teeſas amatu kandidateem (407. p.), waj ari nodarbojuſchahs ar teeſas praktiku ſem Swehrinatu Adwokatu rihzibas, kà winu Palihgi (a).

Peeſihmejums. Perſonas, kas ſtahw Keiſara Majeſtates Pilsgalma Kambara-kungu un Kambara Junkuru amatôs, patur pilsgalma amatus, ja tahs peenemj Swehrinatu Adwokatu amatus (b).

(a) Turpat, 354. p. — (b) 1866. g. 22. febr. d., (43041).

355. Par Swehrinateem Adwokateem newar buht:

1) tee, kas wehl naw ſaſneeguſchi diwdeſmit peezu gadu wezumu;

2) ahrſemneeki;

3) kas atſihti par neſpehjigeem makſat;

4) kas ſtahw deneſtâ pehz Waldibas eezelſchanas, waj pehz iſwehles, iſnemjot perſonas, kas eenemj goda- waj ſabeedribas amatus beſ algas;

5) kas ſoditi pehz teeſas ſpreedumeem, ar kahrtas teeſibu atnemſchanu waj aprobeſchoſchanu, kà ari Swehtkalpotaji, kureem pehz garigas teeſas ſpreeduma atnemta garidſneeku kahrta;

6) kas ſtahw iſmekleſchanâ par noſeegumeem un pahrkahpumeem, par kureem nahk kahrtas teeſibu atnemſchana waj aprobeſchoſchana, un tee, kas bijuſchi ſem teeſas par tahdeem noſeegumeem waj pahrkahpumeem, kad tee pehz teeſas ſpreedumeem naw attaiſnoti;

7) kas iſſlehgti iſ deeneſta pehz teeſas ſpreeduma, waj iſ garidſneeku kahrtas par netikumeem, waj iſ ſabeedribahm un muiſchneeku ſapulzehm pehz to kahrtu ſpreedumeem, pee kurahm tee peeder;

8) tee, kureem pehz teeſas ſpreeduma aiſleegts mekletees zitu leetâs, kà ari tee, kas iſſlehgti iſ Swehrinatu Adwokatu ſkaita.

1864. g. 20. now. d., (41475), 355. pant.

356. Swehrinati Adwokati peerakſtahs pee Teeſu Palatahm un iſwehl dſihwes weetu kahdâ no tahs Palatas apgabala pilſehtahm, pee kuras tee peerakſtiti.

Turpat, 356. pant.

Otrà noſchkira.

Par Swehrinatu Adwokatu Padomi.

1) Swehrinatu Adwokatu Padomes ſaſtahdiſchanahs.

357. Jk kura apgabala Teeſu Palatas Swehrinati Peeſehdetaji iſwehl iſ ſawa widus, tanî kahrtibâ, kas norahdita nahkamôs 358—365. pantôs, uſraudſibas dehl pahr wiſeem tanî apgabalâ paſtahwoſcheem Adwokateem, pee Teeſu Palatas ſewiſchku Padomi, kà ari ſchihs Padomes Preekſchſehdetaju un Preekſchſehdetaja Beedru, kurſch tanî atgadijumâ, kad Preekſchſehdetajs ſlims waj naw klaht, iſpilda wina weetu (a).

Peeſihmejums. 1875. gadâ Swehrinatu Adwokatu Padomju eerihkoſchana tanîs Teeſu Palatu apgabalôs, kur tahs lihdſ tam nebija atklahtas, pagaidam aptureta (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41475) 357. p. — (b) 1874. g. 5. dez. d., (54130).

358. Teesu Palatas apgabala Swehrinati Adwokati, kad to naw masak par diwdesmit, greeschahs pee Palatas ar luhgumu, lai atlautu iswehlet Padomi. Us tahdu luhgumu Palata eezek weenu no saweem Lozekteem, kas lai ispilditu preekschsehdetaja peenahkumus Swehrinatu Adwokatu kopu sapulzê iswehlot Padomes Lozekkus.

1864. g. 20. now. d., (41475) 358. pant.

359. Palatas eezeltais Lozeklis sa=aizina noteiktâ deenâ, wisus apgabala Swehrinatus Adwokatus, tanî weetâ, kur Palata atrodahs, un, ja ne masak kà puse no wineem atnahkuschi, atklahj winu kopu sapulzi, kura stahjahs pee Padomes Preekschsehdetaja, Preekschsehdetaja Beedra un Lozekku iswehles, pee kam iswehle ik us kuru amatu noteek sewischki.

Turpat, 359. pant.

360. Iswehle noteek ar weenkahrschu balsu wairumu. Ja balsis, kuras dabujuschi wairak kandidatu us to paschu amatu, dalahs lihdsigi, tad par eewehletu eeskatams tas, kas agrak usnemts Swehrinatu Adwokatu sarakstâ.

Turpat, 360. pant.

361. Padomes Lozekku skaitam, eeskaitot tanî Preekschsehdetaju un Preekschsehdetaja Beedru, wajaga buht, samehrâ ar Padomes pahrsinâ stahwoscheem Swehrinateem Adwokateem, ne masak par peezi un ne wairak par peezpadsmit, pehz kopu sapulzes eeskata un eepreekscheja, pirms Padomes Lozekku wehleschanahm nolemta, nosazijuma.

Turpat, 361. pant.

362. Pehz wehleschanu beigahm, Teesu Palatas Lozeklis, kas ispildija preekschsehdetaja peenahkumus Swehrinatu Adwokatu kopu sapulzê, to slehds, pasludinajis eewehleto Padomi par atklahtu.

Turpat, 362. pant.

363. Padomes Lozekku sarakfts top nodots Teesu Palatas Prokuroram un issinots wiseem par sinu.

Turpat, 363. pant.

364. Swehrinatu Adwokatu Padome atjaunojama ik gadus. Schinî noluhkâ Padomes Preekschsehdetajs sasauz Swehrinatu Adwokatu kopu sapulzi, bet preekschsehdetaja peenahkumus tanî ispilda ta persona, kuru preeksch tam iswehlejuschi sanahkuschee Swehrinati Adwokati is sawa widus. Eepreeksch Padomes Lozekku iswehles, kopu sapulzê top nolasits pahrskats par Padomes darbeem pagahjuschâ teesas gadâ.

Turpat, 364. pant.

365. Ja Padomes atjaunoschanas dehk us kopu sapulzi atnahk masak kà puse no schihs Padomes pahrsinâ stahwoscheem Swehrinateem Adwokateem, tad sapulze eeskatama par neisdewuschos un Padomes Preekschsehdetajs dara zaur pawehstehm sinamu wiseem Swehrinateem Adwokateem, ka, ja tee neatnahks jaunâ terminâ, ko tas nolizis preekscha wehleschanahm, Swehrinatu Adwokatu Padomes sastahws paliks tas pats. Kad ari schinî jaunajâ terminâ neatnahk wismasak puse no Swehrinateem Adwokateem, tad par to top sastahdits protokols, jaunas

wehleschanas nenoteek, un tiklab Padomes Preekschsehdetajs un wina Beedrs, kà ari wisi Lozekki patur sawus amatus lihds nahkamahm wehleschanahm, par ko ari jaissludina wiseem par sinu.

Turpat, 365. pant.

366. Ja kahdâ pilsehtâ, kurâ Teesu Palatas naw, dsihwo wairak nekà desmit Swehrinati Adwokati, tad wini war, ar tahs Swehrinatu Adwokatu Padomes atkauju, kas pastahw pee weetejahs Teesu Palatas, is sawa widus iswehlet Padomes Nodalu pee Apgabala Teesas, tanî sastahwâ un ar tahm, Padomei peederigahm teesibahm, kuras ta noteiz pati. Par tahdas Swehrinatu Adwokatu Padomes Nodalas eerihkoschanu un par teesibahm, ko Padome tai atwehlejusi, wajaga darit sinamu Teesu Palatai.

Turpat, 366. pant.

II. Swehrinatu Adwokatu Padomes teesibas un peenahkumi.

367. Pee Swehrinatu Adwokatu Padomes peenahkumeem un teesibahm peeder:

1) luhkot zauri to personu luhgumus, kuras wehlahs peerakstitees pee Swehrinatu Adwokatu skaita, waj isstahtees no scha amata, un pasinot Teesu Palatai par winu peerakstischanu, waj par winu luhgumu atraidischanu;

2) luhkot zauri suhdsibas par Swehrinatu Adwokatu darbeem un pahrraudsit, ka tee zeeschi ispilditu likumus, noliktos nosazijumus un wisus peenahkumus, ko tee usnehmuschees, saweem pilnwaras dewejeem par labu;

3) isdot Swehrinateem Adwokateem apleezibas par to, ka Padome tos nekad naw atradusi par wainigeem;

4) nosazit Adwokateem rindu, kahdâ teem bes atlihdsibas jameklejahs tahdu personu leetâs, kuras bauda pee teesas nabadsibas teesibu;

5) nosazit, pehz rindas, Adwokatus, kas lai mekletos tahdu personu leetâs, kuras greesuschahs pee Padomes ar luhgumu dot winahm Adwokatus (392. p.);

6) noteikt atlihdsibas leelumu Adwokatam pehz taksas, tanî atgadijumâ, ja tas ar prahwneeku schinî sinâ neweenojahs un kad winu starpâ naw noslehgts rakstiks lihgums;

7) isdalit starp Swehrinateem Adwokateem prozenta nodewas, kas nosazitas schihs Satwersmes 398. pantâ;

8) nolemt sodus scheem Adwokateem, kà pehz paschas Padomes eeskata, tà ari us suhdsibahm, ko Padomei eesneeds.

Turpat, 367. pant.

368. Swehrinatu Adwokatu Padomei teesiba ar paschas waru sodit tos par to peenahkumu pahrkahpschanu, ko tee usnehmuschees:

1) ar brihdinajumeem;

2) ar rahjeeneem;

3) ar aisleegumu ispildit Adwokata peenahkumus Padomes noteiktâ laikâ, tomehr ne ilgaki par weenu gadu;

4) ar isslehgschanu is Swehrinatu Adwokatu skaita, un

5) ihpaſchi ſwarigôs atgadijumôs, ar nodoſchanu kriminalteeſai.

Peeſihmejums. Tee, kas iſſlehgti iſ Swehrinatu Adwokatu ſkaita, ſaudè teeſibu eeſtahtees ſchinî amatâ wiſâ Walſti.

Turpat, 368. pant.; peeſ.

369. Swehrinatu Adwokatu, kurſch diwreiſ ſodits ar aiſleegumu iſpildit uſ ſinamu laiku Adwokata peenahkumus, Padome iſſlehdſ iſ Adwokatu ſkaita, ja atgadahs jauna waina, kuru Padome atſihſt par tahdu, kas pelna to paſchu ſodu.

Turpat, 369. pant.

370. Par Padomes nolehmumeem, atteekotees uſ Swehrinatu Adwokatu ſodiſchanu waj uſ atſwabinaſchanu no ſoda, top ſinams darits ta eeſtahdijuma Prokuroram, pee kura Padome paſtahw.

Turpat, 370. pant.

371. Padome newar nolemt neweenu no 338. pantâ peemineteem ſodeem, ne-eeprasijuſi eepreekſch no apſuhdſamà iſſkaidrojumus, Padomes noteiktâ laikâ.

Turpat, 371. pant.

372. Ja apſuhdſamais noteiktâ terminâ neſtahda preekſchâ iſſkaidrojumu waj neatnahk, beſ eewehrojameem zehloneem, tad Padome taiſa nolehmumu dibinadamahs uſ tahm ſinahm, kas winai ir, un uſ winai ſinameem apſtahkleem.

Turpat, 372. pant.

373. Padomes warâ ſtahw atſiht par eewehrojameem tos zehlonus, kapehz Swehrinats Adwokats naw atnahzis waj naw Padomei eeſneedſis peeprafito iſſkaidrojumu.

Turpat, 373. pant.

374. Tas apſtahklis, ka Padome uſlikuſi ſodu Swehrinatam Adwokatam, waj winu attaiſnojuſi, neatnemj priwatperſonai teeſibu peeprafit pee teeſas no ſcha Adwokata ſaudejumu atlihdſibu.

Turpat, 374. pant.

375. Neweens Swehrinatu Adwokatu Padomes nolehmums naw ſpehkâ, kad pee ta peedalijuſchees maſak kà puſe no Padomes lozekkeem. Ja balſis dalahs lihdſigi, tad pahrſwars dodams tahm domahm, kuras peenehmis Preekſchſehdetajs; bet ſodus, kas apſihmeti ſchihs Satwerſmes 368. panta 3—5. punktôs, Padome war nolemt tikai ar diwu treſchdaku leelu balſu wairumu.

Turpat, 375. pant.

376. Par wiſeem Padomes nolehmumeem, iſnemjot tos, kas ſoda Swehrinatus Adwokatus ar brihdinajumu waj rahjeenu, war peeneſt ſuhdſibas Teeſu Palatai diwu nedeku laikâ no tahs deenas, kad ſchee nolehmumi paſludinati. Prokuroru proteſti peelaiſchami tahdâ paſchâ terminâ, tikai pret nolehmumeem, kas apſihmeti augſtak, 370. pantâ.

Turpat, 376. pant.

377. Palatas nolehmumi par ſchihm ſuhdſibahm un proteſteem (376. p.) ir galigi.

Peeſihmejums. Wiſi noſazijumi, kas iſteikti ſchihs Satwerſmes 370—377. pantôs, atteekahs lihdſigâ mehrâ tiklab uſ Swehrinatu Adwokatu Padomehm, kà ari uſ to Nodaļahm.

Turpat, 377. pant. peeſ.

378. Tur, kur Swehrinatu Adwokatu Padomes waj tahs Nodalas naw, Padomes teesibas un peenahkumi peeder weetejai Apgabala Teesai.

Turpat, 378. pant.

Treschâ noschkira.

Par Swehrinatu Adwokatu teesibahm, peenahkumeem un atbildibu.

I. Eestahschanahs kahrtiba Swehrinatu Adwokatu skaitâ.

379. Tam, kas wehlahs eestahtees Swehrinatu Adwokatu skaitâ, wajaga eesneegt par to luhgumu scho Adwokatu Padomei, pee kam luhgumâ jaisskaidro: kahdâ pilsehtâ ihsti tas iswehl sewim dsihwes weetu, kà ari, ka wina eestahschanahs Swehrinata Adwokata amatâ nestahw zelâ ne weens no teem kawekkeem, kuri apsihmeti schihs Satwersmes 355. pantâ, ar to nosazijumu, ka, ja wehlaki israhditos, ka leeta otrada, winsch neween isslehdsams is Swehrinatu Adwokatu skaita, bet ari nododams teesahm. Pee luhguma japeeleek wisi dokumenti, kas wajadsigi, lai pahrleezinatos, ka luhdsejs apmeerina nosazijumus, kas prasami preeksch eestahschanahs Swehrinatu Adwokatu skaitâ.

1864. g. 20. now. d., (41475), 379. pant.

380. Luhkojusi zauri dokumentus, kas apsihmeti preekschejâ 379. pantâ, un apswehrusi wisas sinas, kuras ta atsihst par wajadsigahm, Swehrinatu Adwokatu Padome nolemj waj nu usnemt luhdseju Swehrinatu Adwokatu skaitâ, par ko winam top isdota peenahzīga apleeziba, waj atraidit to ar wina luhgumu.

Turpat, 380. pant.

381. Pehz tam, kad Swehrinatu Adwokatu skaitâ usnemtais stahdijis preekschâ 380. pantâ apsihmeto apleezibu tam teesas eestahdijumam, pee kura Swehrinatu Adwokatu Padome waj Padomes Nodaka pastahw, schis eestahdijums rihkojahs, lai winu noswehrinatu pehz schè klaht peeliktas formas (Peel. III.). Ik kursch swehr pehz sawas tizibas nosazijumeem.

Turpat, 381. pant.

382. Pehz noswehrinaschanas, Swehrinatu Adwokatu skaitâ usnemtais usnemjams scho Adwokatu sarakstâ, par ko peenahzigi japeesihmè us apleezibas, kuru tam isdewusi Padome, un par wina peenemschanu Swehrinatu Adwokatu skaitâ teesas eestahdijums issludina wiseem par sinu.

Turpat, 382. pant.

II. Swehrinatu Adwokatu teesibas un peenahkumi.

383. Swehrinati Adwokati war usnemtees mekleschanos leetâs it wisôs tahs Teesu Palatas apgabala teesas eestahdijumôs, pee kuras tee peerakstiti.

Turpat, 383. pant.

384. Swehrinatam Adwokatam, kursch usnehmees mekletees leetâ, kas eesahkusees tanî apgabalâ, kurâ tas peerakstits, ir teesiba, us prahwneeka wehleschanos, turpinat mekleschanos wisâs teesâs, lihds leetas galigai isspreeschanai,

kautschu tas notiktu ari ahrpus ta apgabala, padodotees schinî atgadijumâ tahs weetas Swehrinatu Adwokatu Padomei, kur leeta top teesata.

Turpat, 384. pant.

385. Swehrinatam Adwokatam, kuram wajadsigs aisbraukt us zitu pilsehtu, lai turpinatu mekleschanos leetâ us preekschejâ 384. panta pamata, peenahkahs wispirms nodot wisas pahrejahs, pee wina esoschahs, leetas, kas isteesajamas wina atbuhtnê, ar sawu pilnwaras deweju peekrischanu, zitam Swehrinatam Adwokatam.

Turpat, 385. pant.

386. Prahwneeki patur teesibu atnahkt pee teesas personiski, tà pat eesneegt luhgumus un zitus papirus un ustizet eesneegt tos leekahm personahm, kà ari isskaidrot sawas leetas un peeprasijumus, bes peenahkuma iswehlet Swehrinatus Adwokatus.

Turpat, 386. pant.

387. Tanîs pilsehtâs, kur dsihwo peeteekams Swehrinatu Adwokatu skaits, prahwneeki war dot pilnwaras preeksch mekleschanahs winu prahwas leetâs, tahs pilsehtas teesâs, tikai personahm, kas peeder pee Swehrinatu Adwokatu skaita.

Turpat, 387. pant.

388. Swehrinatu Adwokatu skaits, kas atsihts par peeteekamu (387. p.) aprinka un gubernu pilsehtâs, kà ari wirspilsehtâs, top noteikts sewischkâ tabelâ, kuru Teesleetu Ministris, us Teesu Palatu preekschstahdijumeem, eesneedz, zaur Walsts Padomi, Wisaugstakai warai apstiprinaschanas dehk.

Turpat, 388. pant.

389. Prahwneekeem naw aisleegts ari tanîs atgadijumôs, kas apsihmeti preekschejôs 387 un 388. pantôs, dot pilnwaras us prahwu weschanu saweem wezakeem, laulateem draugeem, behrneem un tahm personahm, kurahm ar pilnwaras deweju ir kopiga prahwa, waj kuras pahrsina pehz pilnwarahm scho prahwneeku ihpaschumus waj leetas.

Peesihmejums. Pilnwaras, kas dotas prahwas weschanas dehk personahm, kuras nepeeder pee Swehrinatu Adwokatu skaita, eekam scho skaits sasneedsis tabelâ noteikto daudsumu (388. pant.), paleek spehkâ.

Turpat, 389. pant.; peesk.

389[1]. Pilsehtas Walde suhds un atbild pee teesas, pilsehtas mantas leetâs, zaur sewischku pilnwarneeku, kursch war buht pilsehtas sabeedribas pahrwaldibas amata wihrs, neisnemjot ari tos apwidus, kur atrodahs peeteekams Swehrinatu Adwokatu skaits.

1870. g. 16. jun. d., (48498) nol., 118. pant.

390. Swehrinati Adwokati wed ziwilleetas waj nu us pilnwaras pamata, ko teem isdewuschi prahwneeki, waj pehz pasinojuma, ko prahwneeks eesneedsis teesai, waj Swehrinatu Adwokatu Padomes usdewumâ, us prahwneeku luhgumu (367. pant., 4 un 5. p.), waj beidsot teesas Preekschsehdetaja usdewumâ (Ziwilteesk. Ust. 254. p.).

1864. g. 20. now. d., (41475) 390. pant.

391. Prahwneekam ir teesiba peesihmet, waj tas ustiz Swehrinatam Adwokatam mekleschanos sawâ leetâ pilnâ mehrâ, lihds ta galigi nobeidsahs, jeb waj winsch dod tam pilnwaru tikai preekssch sinama darba. Naw aisleegts weenâ un tanî paschâ leetâ peenemt wairak Swehrinatus Adwokatus.

Turpat, 391. pant.

392. Tanîs weetâs, kur pastahw tabelâ noteiktais (388. pant.) Swehrinatu Adwokatu pilnais skaits, ik kuram prahwneekam, kas nespehj pats eerastees pilsehtâ, kur wina leeta teesajama, waj kas naw warejis weenotees ar weetejeem Swehrinateem Adwokateem par mekleschanos wina leetâ, ir teesiba greestees pee Swehrinatu Adwokatu Padomes ar luhgumu peedot tam Adwokatu, kas westu wina leetu. Padomei peenahkahs ispildit scho luhgumu, pehz 367. panta 5. punkta nosazijuma.

Turpat, 392. pant.

393. Kriminalleetâs Swehrinati Adwokati usnemjahs aisstahwet teesajamo waj nu pehz weenoschanahs ar winu, waj pehz teesas eestahdijuma Preekschsehdetaja nosazijuma.

Turpat, 393. pant.

394. Swehrinats Adwokats, kuram Padome waj teesas Preekschsehdetajs usdewuschi wirsinat leetu (367. pant. 4 un 5. punkt., 390, 392, 393. pant.), newar atteiktees no usdotâ peenahkuma ispildischanas, nestahdijis preekschâ peeteekamus eemeslus preekssch tam.

Turpat, 394. pant.

395. Atlihdsibas daudsums Swehrinateem Adwokateem par mekleschanos leetâs stahw atkarâ no winu weenoschanahs ar pilnwaras dewejeem. Nolihgumam schaî sinâ wajaga buht rakstiskam.

Turpat, 395. pant.

396. Ik us trim gadeem Teesleetu Ministris nosaka, pehz Teesu Palatu un Swehrinatu Adwokatu Padomju preekschstahdijumeem, sewischku taksu, kura, pehz tam, kad ta apstiprinata likumu doschanas kahrtibâ, top issludinata wiseem par sinu:

1) lai apsihmetu teesas spreedumôs teesas ismaksu daudsumu, kas peedsenamas no ta, kursch leetâ uswarets, pretejai pusei par labu, par Adwokata peenemschanu, un

2) lai noteiktu atlihdsibas daudsumu Adwokateem tanîs atgadijumôs, kad prahwneeki naw slehguschi ar wineem rakstiskus nolihgumus schaî sinâ (a).

Peesihmejums. 1868. gadâ nosazita schè klaht peelikta taksa (Peel. VI.) preekssch atlihdsibas Sw. Peterburgas un Maskawas Teesu Palatu apgabalu Swehrinateem Adwokateem, par mekleschanos zi-willeetâs. Schi taksa isplatita tiklab us atklahto Teesu Palatu apgabaleem, kâ ari us wiseem no jauna eerihkojameem teesu apgabaleem, lihds kamehr ik preekssch kura apgabala buhs sastahdita taksa tanî kahrtibâ, kas nolikta schinî (396.) pantâ (b).

(a) Turpat, 396. pant. — (b) 1868. g. 3. jul. d., (46077) I—III; 1872. g. 11. jan. d., (50406).

397. Tahdu personu leetâs, kuras bauda pee teesas nabadsibas teesibu, preekschejà 396. panta 1. punktâ apsihmetà, peedsenamà atlihdsiba par Swehrinata Adwokata peenemschanu, nahk par labu tam Swehrinatam Adwokatam, kuru Adwokatu Sapulze eezehlusi, lai mekletos leetâ nabadsigai personai par labu (367. pant., 4. punkt.).

1864. g. 20. now. d., (41475) 397. pant.

398. No atlihdſibas, ko Swehrinati Adwokati dabun, top nowilkts no tahs ſumas, kas wineem pehz takſas peenahkahs, ſinams prozents, kurſch noſakams reiſâ ar takſu, lai ſaſtahditu pa wiſu Kreewiju kopu ſumu, ko atlihdſinat puhlinus teem Swehrinateem Adwokateem, kureem teeſu eeſtahdijumu Preekſchſehdetaji uſdod teeſajamo aiſſtahweſchanu (ſal. Peel. VI: 17. pant.). Scho ſumu ikgadus ſadala: ſtarp wiſeem teeſu apgabaleem — Teeſleetu Miniſtris, peemehrigi aiſſtahwetaju ſkaitam iſ Swehrinateem Adwokateem, kureem Preekſchſehdetaji dewuſchi uſdewumus, bet ſtarp Adwokateem apgabalôs — Swehrinatu Adwokatu Padomes (a).

Peeſihmejums. Teeſu Palatahm top uſdots ſaſtahdit ſihkus noſazijumus, kahdâ kahrtibâ nemjamas nodewas no Swehrinateem Adwokateem, kuras noſazitas ſchinî (398.) pantâ, tà pat noſazijumus par kontroli un par rehkenu weſchanu par to. Apſtiprinat ſchos noſazijumus atwehlets Teeſleetu un Finanſu Miniſtreem un Walſts Kontroleeram pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs. Palatai top uſdots ſpert ſokus, ka Swehrinatu Adwokatu Padomes un Apgabalu Teeſas zeeſchi eewehrotu apſihmetos noſazijumus (b).

(a) Turpat, 398. pant.; 1868. g. 3. jul. d., (46087) I, 17. pant.; III; 1872. g. 1. janw. d., (50406). — (b) 1878. g. 23. marta d., (58322).

399. Prahwneeka wakâ weenumehr ſtahw peenemt weena Swehrinata Adwokata weetâ otru, waj uſnemtees uſ ſewi mekleſchanos leetâ, pehz tam, kad tas atlihdſinajis Adwokatam par wina puhlineem, pehz nolihguma, waj, ja nolihguma naw, pehz takſas.

1864. g. 20. now. d., (41475) 399. pant.

400. Swehrinateem Adwokateem ir aiſleegts pirkt waj zitâ zekâ eeguht ſawu pilnwaras deweju teeſibas winu prahwâs, ne ween uſ ſawu wahrdu, bet ari tanî weidâ, kà kad tee eeguhtu ſchihs teeſibas preekſch zitahm perſonahm. Wiſi ſchahdi lihgumi atſihſtami par nepilnſpehzigeem un Adwokati ſodami par teem pehz winu Padomes nolehmuma.

Turpat, 400. pant.

401. Swehrinats Adwokats newar darbotees teeſâ, kà pilnwarneeks, pret ſaweem wezakeem, ſeewu, behrneem, meeſigeem brahleem, mahſahm, tehwotſcheem un brahleneem un mahſizahm.

Turpat, 401. pant.

402. Swehrinats Adwokats netikween newar buht reiſâ abu pretejo puſchu pilnwarneeks, bet ari newar pahreet tanî paſchâ leetâ no weenas puſes pee otras.

Turpat, 402. pant.

403. Swehrinatam Adwokatam nebuhs iſpauſt ſawa pilnwaras deweja noſlehpumus, neween tanî laikâ, kad tas darbojahs wina leetâ, bet ari tanî atgadijumâ, kad tas atſtahdinats no tahs un pat ne pehz leetas beigahm.

Turpat, 403. pant.

404. Ja zaur Swehrinata Adwokata wainu nokaweti likumigee termini un ja noliktee noſazijumi un formas kautkurâ zitâ ſinâ pahrkahptas, prahwneekam teeſiba, ja tam zehlees no tam kahds pametums, peepraſit no Adwokata ſawus ſaudejumus zaur to teeſu, kurâ tas leetu wadija (Sal. Peel. VI, 16. pant.).

Turpat, 404. p. 1868. g. 3. jul. d. (46077) I., 16. p.; III., 1872. g. 11. janw. d. (50406).

405. Par darbeem, kas padariti ar nodomu kaitet pilnwaras dewejeem, Swehrinati Adwokati, uſ prahwneeku ſuhdſibu un pehz tam, kad winu waina iſmekleta, beſ tam, ka no teem top peedſihti ſaudejumi, war tapt nodoti kriminalteeſai.

1864. g. 20. now. d., (41475), 405. pant.

406. Jk kuram Swehrinatam Adwokatam jawed ſarakſts par tahm leetahm, kas tam uſdotas, un jaſtahda ſchis ſarakſts Adwokatu Padomei preekſchâ tuhlin, kad ta to peepraſa.

Turpat, 406. pant.

B. Par Priwatadwokateem.

406[1]. Ziwilleetâs, tikpat tahdâs, kas top teeſatas wiſpahrigôs, kà ari tahdâs, kas top teeſatas meera teeſas eeſtahdijumôs, war buht par pilnwarneekeem, beſ Swehrinateem Adwokateem un perſonahm, kas norahditas 389. pantâ, kà ari apſihmetas 406[18]. pantâ, tikai perſonas, kas dabujuſchas 406[2]—406[16]. pantôs noliktâ kahrtibâ ſewiſchkas apleezibas par teeſibu mekletees zitu leetâs. Tahdu apleezibu formu iſdod Teeſleetu Miniſtris.

1874. g. 25. maija d. (53573) noſ., 1. p.

406[2]. Apleezibas par teeſibu mekletees zitu leetâs iſdod Meera Teeſneſchu Sapulzes, Apgabala Teeſas un Teeſu Palatas. Schihs apleezibas, ar 406[3] un 406[4] norahditeem iſnehmumeem, dod teeſibu mekletees tikai pee tahs teeſas, kura iſdewuſi apleezibu.

Turpat, 3. pant.

406[3]. Pilnwarneeki, kureem iſdotas apleezibas no Meera Teeſneſchu Sapulzehm, war mekletees ari tanîs leetâs, kas top teeſatas pee, Sapulzes pahrſinâ ſtahwoſcheem, Meera Teeſneſcheem.

Turpat, 4. pant.

406[4]. Pilnwarneekam, kas uſnehmees, uſ winam iſdotas apleezibas pamata, mekletees leetâ, kas top teeſata meera teeſas eeſtahdijumôs, Apgabala Teeſâ waj Teeſu Palatâ, ir teeſiba, uſ prahwneeka waj teeſajamà wehleſchanos, mekletees tanî paſchâ leetâ ari Waldoſchà Senata Kaſazijas Departamentôs.

Turpat, 5. pant.

406[5]. Tam, kas wehlahs dabut apleezibu par teeſibu buht par pilnwarneeku, wajaga eeſneegt par to luhgumu peenahzigam teeſas eeſtahdijumam, peeleekot klaht dokumentus, kas apleezina wina perſonu. Luhgumâ wajaga buht iſſkaidrotam, ka naw ne weena no teem kawekleem, kas mineti Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 246. pantâ, lai eeguhtu teeſibu buht par pilnwarneeku; ja tomehr wehlaki iſrahdahs, ka leeta otrada, tad luhdſejam apleeziba top atnemta un winſch pats top saukts pee atbildibas uſ Sodu Likumu 943. panta pamata.

Turpat, 6. pant.

406[6]. Teeſai, kurai 406[5]. pantâ norahditais luhgums eeſneegts, teeſiba pahrleezinatees, waj tam, kas wehlahs dabut apleezibu par mekleſchanos leetâs, ir peenahzigas ſinaſchanas. Schis noſazijums naw ſpehkâ: 1) preekſch perſo-

nahm, kuras jaw dabujuschas apleezibu no zitas, lihdsigas waj augstakas teesas, un 2) preekisch personahm, kuzahm ir uniwersitatu waj zitu augstaku mahzibas eestahschu apleezibas, ka tahs beiguschas teesleetu sinatnu kursu, waj isturejuschas ekfamenu schinîs sinatnês.

Turpat, 7. pant.

406[7]. Luhkojusi zauri luhdseja preekschâ stahditos dokumentus, un, apswehrusi ari wisas sinas, kuras ta atsihst par wajadsigahm, teesa nolemj: waj nu atkaut luhdsejam buht par pilnwarneeku teesas leetâs, par ko tam top isdota peenahzīga apleeziba, waj atraidit luhdseju ar wina mekleschanos, kaut ari tas apmeerinatu wisus nosazijumus, kas pehz likuma prasami.

Turpat, 8. pant.

406[8]. Teesa sino par personahm, kuras dabujuschas apleezibu par teesibu buht par pilnwarneekcem, Teesleetu Ministrim un issludina scho personu wahrdus weetejâs Gubernas Awisês.

Turpat, 9. pant.

406[9]. Tahm personahm, kuras dabujuschas apleezibas, peenahkahs samaksat par tahm sewischkas nodewas, proti: 1) tschetrdesmit rubkus par gadu — par Meera Teesneschu Sapulzes apleezibahm, un 2) septindesmit peezi rubkus — par Apgabala Teesas un Teesu Palatas apleezibahm. Ir atkauts dabut apleezibas no wairak teesahm, samaksajot ik par kuru apleezibu ihpaschi.

Turpat, 10. pant.

406[10]. Preekschejâ 406[9]. pantâ apsihmetà maksa eemaksajama par gadu us preekschu janwara mehnesi. Tas, kas dabun apleezibu tanî laikâ no 1. julija lihds 1. janwara d., eemaksà tikai pusgada maksu.

Turpat, 11. pant.

406[11]. Nodewu nauda no apleezibahm, kuras isdod Apgabala Teesas un Teesu Palatas, peeskaitama krona eenehmumeem; turpretim nodewas no apleezibahm, kuras isdod Meera Teesneschu Sapulzes, nahk par labu kà pabalsts preekisch meera teesas eestahdijumu ustureschanas: aprinkôs — aprinka semstibai, un pilsehtâs, kur meera teesas eestahdijumi top ustureti is pilsehtas eenehmumeem — scheem eenehmumeem.

Peesihmejums. Tanîs gubernâs, kur semstibas eestahdes naw eewestas, nodewas no apleezibahm, kuras isdod Sapulzes, peeskaitamas ik kuras gubernas semstibas nodewahm, tà pat kà palihdsiba preekisch meera teesas eestahdijumu ustureschanas.

Turpat, 12. p.; peesi.

406[12]. Kahrtiba, kahdâ pahrraugami eenehmumi is nodewahm par apleezibahm, nosakama pehz Teesleetu Ministra weenoschanahs ar Finansu Ministri un Walsts Kontroleeru.

Turpat, 13. pant.

406[13]. Teesu eestahdijumi, pee kureem pastahw personas, kas dabujuschas apleezibas, tanî atgadijumâ, ja schihs personas dara nepareisi waj nelahdsigi, stahjahs, tiklab pehz paschu taischna eeskata, kà ari us Apgabala Teesu un Teesu Palatas preekschlikumeem, pee mineto darbu zaurluhkoschanas un war sodit schihs personas ar schahdeem disziplinar-sodeem: 1) ar brihdinajumu waj peesihmejumu; 2) ar rahjeenu; 3) ar aisleegumu ispildit pilnwarneeka pee-

nahkumus ne pahri par weenu gadu, un 4) ar isslehgschanu is pilnwarneeku skaita.

Turpat, 14. pant.

406[14]. Pret 406[7]. pantâ norahditeem Apgabala Teesu un Teesu Palatu nolehmumeem, atteekotees us to, waj tas, kursch wehlahs buht par pilnwarneeku, apmeerina waj neapmeerina schinî sinâ likumâ noteiktos formalos nosazijumus, tà pat pret nolehmumeem, kas norahditi 406[13]. pantâ 3 un 4. punktôs, peelaischamas, diwu nedeku terminâ, priwatpersonu suhdsibas un prokuraturas protesti; schihs suhdsibas un protesti luhkojami zauri Teesu Palatâ, kura tos isspreesch galigi. Pret Teesu Palatas nolehmumeem, par personahm, tiklab tahdahm, kuras wehlahs buht, kà ari tahdahm, kuras jau pee winas pastahw kà pilnwarneeki, minetahs suhdsibas un protesti war tapt peenesti tanî paschâ terminâ Waldoschà Senata Kasazijas Departamentam.

Turpat, 13. pant.

406[15]. Neatkarigi no disziplinar-sodeem, ko usleek pilnwarneekeem teesas eestahdijumi, Teesleetu Ministrim atwehlets atstahdinat no mekleschanahs teesas leetâs tahdas personas, kuras, pehz winam peenahkuschahm droschahm sinahm, parahda sawôs darbôs nekreetnu wirseenu, kas nesaderahs ar pilnwarneeka amatu.

Turpat, 16. pant.

406[16]. Us personahm, kurahm ir apleezibas par teesibu mekletees teesas leetâs, isplatiti, atteekotees us atlihdsibas leelumu, 395 un 396. pantu nosazijumi.

Turpat, 17. pant.

406[17]. Preekschejo 406[1]—406[16]. pantu nosazijumi ir pilnigi spehkâ ari preeksch Swehrinatu Adwokatu Palihgeem (354. p.).

Turpat, 2. pant.

406[18]. Leetâs, kas top teesatas pee Meera Teesneescheem, peelaischamas pee mekleschanahs kà pilnwarneeki ari tahdas personas, kurahm naw apleezibas, kahda schinîs nosazijumôs (406[1]—406[16]. p.) nolikta, bet ne wairak kà trijâs leetâs gada laikâ, ta pascha meera teesas apgabala robeschâs. Pirms schihs personas top peelaistas pee teesas darbeem, Teesnesis jautà tahs, waj winas jaw naw meklejuschahs tanî gadâ, meera teesas apgabala robeschâs, zitu leetâs, un ja tahs meklejuschahs, tad zik reisas. Par nepateesu isteikumu schinî sinâ wainigee sodami us Sodu Likumu 943. panta pamata. Bet ja Meera Teesnesis atsihst, ka kahda no tahm personahm, kuras isleetajuschas kaut ari tikai weenreis teesibu mekletees pee wina bes sewischkas apleezibas, neapmeerina nosazijumus, kuri nepeezeeschami wajadsigi preeksch Priwatadwokata, tad winsch stahda preekschâ Meera Teesneschu Sapulzei, us kuras nolehmumu tahdai personai war tapt aisleegts mekletees turpmak leetâs apgabala robeschâs. Neatkarigi no tam, peeminetahm personahm peemehrojami 406[13]—406[15]. panti.

Turpat, 18. pant.

406[19]. Seeweetes newar dabut Priwatadwokata amatu teesas leetâs, kas nosazits 406[1]. pantâ.

1876. g. 7. janw. d., (55455).

Treſchà nodaļa.

Par teeſas amatu Kandidateem.

407. Tee, kas nobeiguſchi teeſleetu ſinatnu kursu augſtakâs mahzibas eeſtahdês, tà pat perſonas, kurahm ir apleezibas, ka tahs iſturejuſchas ekſamenu ſchinîs ſinatnês, war tapt eezelti par teeſas amatu Kandidateem.

1864. g. 20. now. d., (41475) 407. pant.

408. Teeſas amatu Kandidatus eezel ſchinî amatâ Teeſleetu Miniſtris. Wini top ſadaliti pa Apgabala Teeſahm, Teeſu Palatahm un Waldoſchà Senata Kaſazijas Departamenteem, waj ari top eezelti pee prokuraturas eerehdneem.

Turpat, 408. p.; 1868. g. 1. jul. d., (57471). 3. pant.

409. Apgabala Teeſu un Teeſu Palatu Preekſchſehdetajeem, tà pat Waldoſchà Senata Kaſazijas Departamentu Wirsprokuroreem atwehleta ari teeſiba eezelt pee ſcheem eeſtahdijumeem teeſas amatu Kandidatus.

1864. g. 20. now d., (41475) 409. pant.; 1868. g. 1. jul. d., (46066) 3. pant.

410. Teeſas eeſtahdijuma Preekſchſehdetajs war atraidit to perſonu luhgumus par peenemſchanu Kandidatu amatâ, kuras apſihmetas preekſchejâ 407. pantâ, tikai pehz Apgabala Teeſas Nodaļu waj Teeſu Palatas Departamentu Kopu Sapulzes nolehmumeem, iſſkaidrojot atraidijuma eemeſlus.

1864. g. 20. now. d., (41475) 410. pant.

411. Kandidati, kuri wehl naw bijuſchi deeneſtâ, noſwehrinami ar amata ſwehreſtu tahs Apgabala Teeſas, waj tahs Teeſu Palatas Kopu Sapulzê, pee kurahm tee eezelti.

Turpat, 411. pant.

412. Kandidati ſkaitahs walſts deeneſtâ, bet algu pehz ſchtata nedabun (a). Teeſleetu Miniſtrim tomehr atwehlets peeſchkirt Kandidateem, kà atlihdſibu par winu puhlineem, weenreiſigas palihdſibas iſ ſewiſchkas ſumas, preekſch tam noteiktâ kahrtibâ (b).

(a) Turpat, 412. pant. — (b) 1875. g. 8. aprl. d. (54569).

413. Kandidati nodarbojahs teeſas eeſtahdijumôs un pee Prokuroreem waj winu Beedreem uſ Preekſchſehdetaja, Prokurora waj Prokurora Beedra rihkojumu, pee kura tee eezelti, un ſem to taiſchnas pahrraudſibas.

1864. g. 20. now. d., (41457) 413. pant.

414. Kandidateem, kad tee no darbeem ſwabadi, peenahkahs apmeklet to teeſas eeſtahdijumu ſehdes, pee kureem tee paſtahw.

Turpat, 414. pant.

415. Teeſas amatu Kandidati war tanî atgadijumâ, kad Teeſas Iſmekletaju ſkaits naw peeteekams un ja tas wiſai wajadſigs, tapt komandeti, ar teeſas atkauju, iſdarit iſmeklejumus noſeegumu un pahrkahpumu leetâs. Iſpildot ſchos uſdewumus wini darbojahs ar Teeſas Iſmekletaju teeſibahm.

Turpat, 415. pant.

416. Ja Swehrinatu Adwokatu ſkaits naw peeteekams, teeſas eeſtahdijumu Preekſchſehdetaji war uſdot Kandidateem aiſſtahwet teeſajamos kriminalleetâs;

bet tanîs weetâs, kur naw Swehrinatu Adwokatu Padomes, Kandidateem war atwehlet, ja tee to wehlahs, waj pehz Preekſchſehdetaja uſdewuma, aifſtahwet prahwneekus, kuri bauda nabadſibas teeſibu.

Turpat, 416. pant.

417. Kandidati, kas ar ſekmehm nodarbojuſchees ar deeneſta darbeem ſchinî amatâ, war tapt eezelti amatôs pehz ſchtata teeſas arodâ, uſ noſazijumu pamata, kas nolikti ſchihs Satwerſmes 205 un 211. pantôs.

Turpat, 417. pant.

418. Teeſas amatu Kandidati top ſoditi ar brihdinajumeem, peeſimejumeem un rahjeeneem pehz Preekſchſehdetaju, Prokuroru waj Prokuroru Beedru eeſkata, pee kureem tee paſtahw.

Turpat, 418. pant.; 1868. g. 1. jul. d., (46066) 2. pant.

419. Par teeſas amatu Kandidatu peenemſchanu un par winu iſſtahſchanos no ſcha amata teeſu Preekſchſehdetaji ſino Teeſleetu Miniſtrim.

1864. g. 20. now. d., (41475), 419. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par Notarijeem.

420. Pahrſina par notarialo kahrtibu, ſem teeſu eeſtahdijumu pahrraudſibas, top uſdota Notarijeem un Wezakeem Notarijeem, kas paſtahw pee Notarialeem Arkiweem, dibinotees uſ Nolikuma par Notarialo kahrtibu.

1864. g. 20. now. d., (41475), 420. pant.; 1866. g. 14. aprl. d., (43286), nol. 1. pant.

Peektà nodaļa.

Par Swehrinateem Tulkeem.

421. Apgabala Teeſu pahrſinâ, kur Teeſleetu Miniſtris atſihſt par wajadſigu, paſtahw Swehrinati Tulki.

1875. g. 3. jun. d. (54768) I.

422. Swehrinatu Tulku amatu newar ſaweenot ar zitu amatu teeſas arodâ, iſnemjot weenigi Notarija amatu.

Turpat, III., 2. pant.

423. Swehrinatus Tulkus eezel un atlaiſch Teeſleetu Miniſtris. Wini ſtahjahs pee amata iſpildiſchanas pehz tam, kad tee noſwehrinati Apgabala Teeſas klajâ ſehdê (Peel. III., forma II.).

Turpat, 3. pant.

424. Atwakinajumu Swehrinatam Tulkam atwehl Apgabala Teeſas Preekſchſehdetajs ne zitadi, kà kad Tulka peenahkumu iſpildiſchanas dehl eezelta, uſ wina paſcha preekſchſtahdijumu, zita perſona, kas iſturejuſi 425. pantâ mineto pahrbaudijumu.

Turpat, 8. pant.

425. Swehrinati Tulki: 1) iſgatawo un ſalihdſina, tiklab uſ priwatperſonu luhgumeem, kà ari uſ teeſu un waldibas eeſtahdijumu peepraſijumeem aktu, dokumentu un zitu minetôs eeſtahdijumôs eeſneedſamu papiru tulkojumus no tahm waj tanîs ahrſemju walodâs, uſ kuŗahm atteekotees pehz pahrbaudijuma Teeſleetu Miniſtra norahditâ kahrtibâ, top atſihts, ka teem tanîs walodâs peenahzigas ſinaſchanas, un 2) iſgatawo un ſalihdſina uſ tahdeem pat luhgumeem waj peepraſijumeem noraſtus no tanîs walodâs rakſtiteem akteem, dokumenteem un papireem.

Turpat, 4. pant.

426. Atlihdſibu par tulkojumu un noraſtu iſgatawoſchanu un ſalihdſinaſchanu uſ teeſu un waldibas eeſtahdijumu peepraſijumeem, Swehrinati Tulki dabun uſ takſas pamata, kuŗu Teeſleetu Miniſtris noteizis pehz weenoſchanahs ar Finanſu Miniſtri. Par darbeem, ko tee iſdara uſ priwatperſonu luhgumu, top noſazita atlihdſiba pehz ſchihs paſchas takſas, waj pehz labprahtigas weenoſchanahs ar luhdſejeem, uſ ſewiſchku noſazijumu pamata, kas iſdoti pehz mineto Miniſtru weenoſchanahs.

Turpat, 5. pant.

427. Swehrinateem Tulkeem ir ſehgelis ar gubernas brunoga uſtehlojumu un uſraſtu apkahrt: „**Ta un ta** (wahrds un uſwahrds) Swehrinata Tulka ſehgelis **tur un tur** (pilſehtas waj aprinka noſaukums)", ko peeſpeeſt pee iſgatawojameem tulkojumeem un noraſteem, kà ari apleezinajumeem ka tulkojums waj noraſts ſalihdſinats.

Turpat, 6. pant.

428. Swehrinatam Tulkam peenahkahs weſt regiſtri, kuŗâ apſihmejami wiſpahri wiſi tà iſgatawotee, kà ari ſalihdſinatee tulkojumi un noraſti. Regiſtru iſgatawo Swehrinats Tulks pats, pehz kam to winam iſdod ar ſchnori, ſehgeli un Apgabala Teeſas Sekretara apleezinajumu lapu pa lapai un ar tahs Teeſas Lozekka paraſtu.

Turpat, 7. pant.

429. Zitas Swehrinatu Tulku teeſibas un peenahkumi top noſaziti uſ 5, 6, 17, 20, 57—60, 64, 67—69, 132, 198, 211, 212 un 215. pantu pamata Nolikumôs par notarialo kahrtibu.

Turpat, 1. pant.

Peelikums III.

Swehresta formas.

I. Swehresta forma preekſch teeſneſcha amata (pee 225. pant.).

„Apſolos un ſwehru pee wiſuſpehziga Deewa, Wiņa ſwehta Ewangeliuma un ta Kunga Dſihwu daroſcha Kruſta preekſchâ, ka buhſchu uſtizigs Keiſara Majeſtatei Kungam un Keiſaram, Wiſas Kreewijas Patwaldneekam, iſpildiſchu ſwehti Walſts likumus, ſpreedſchu teeſu pehz ſkaidras ſirdsapſiņas, beſ kahdas partejibas kaut kuŗam par labu, un dariſchu wiſâs leetâs tà, kà to praſa amats, kuŗu uſņemjos, atgahdadamees, ka manim par wiſu to buhs jadod atbildiba likuma preekſchâ un Deewa preekſchâ Wiņa paſtarâ teeſâ. Scho apleezinadams ſkuhpſtu ſawa Peſtitaja wahrdus un kruſtu. Amen."

II. Swehresta forma preekſch Teeſas Priſtawa amata (pee 303. p.).

„Apſolos un ſwehru pee wiſuſpehziga Deewa, Wiņa ſwehta Ewangeliuma un ta Kunga Dſihwu daroſcha Kruſta preekſchâ, ka buhſchu uſtizigs Keiſara Majeſtatei Kungam un Keiſaram, Wiſas Kreewijas Patwaldneekam, iſpildiſchu uſtizigi un pehz labas ſirds apſiņas wiſus ta amata peenahkumus, kuŗu uſņemjos, un wiſus likumus un noſazijumus, rihkojumus un uſdewumus, kuŗi atteekahs uſ ſcheem peenahkumeem, ka nepahrkahpſchu manim atwehletas waras robeſchas un ne weenam ar nodomu nepadariſchu pametumus waj ſaudejumus, bet turpretim apſargaſchu manim uſtizetas intreſes kà ſawejas, atgahdadamees, ka manim par wiſu to buhs jadod atbildiba likuma preekſchâ un Deewa preekſchâ Wiņa paſtarâ teeſâ. Scho apleezinadams ſkuhpſtu ſawa Peſtitaja wahrdus un kruſtu. Amen."

III. Swehresta forma preekſch Swehrinata Adwokata amata (pee 381. pant.).

„Apſolos un ſwehru pee wiſuſpehziga Deewa, Wiņa ſwehta Ewangeliuma un ta Kunga Dſihwu daroſcha Kruſta preekſchâ, ka buhſchu uſtizigs Keiſara Majeſtatei Kungam un Keiſaram, Wiſas Kreewijas Patwaldneekam, iſpildiſchu zeeſchi un pehz ſawas labakahs ſapraſchas Walſts likumus, nerakſtiſchu un nerunaſchu pee teeſas it neka, kas waretu wahjinat pareiſtizigo baſnizu, walſti, kauſchu ſabeedribu, gimeni un kreetnu tikumibu, bet, ka iſpildiſchu uſtizigi un pehz labas ſirdsapſiņas ta amata peenahkumus, kuŗu uſņemjos, neaiſkahrſchu zeenibu pret teeſahm un eeſtahdehm un apſargaſchu ſawu pilnwaras deweju intreſes, waj to perſonu intreſes, kuŗu leetas manim taps uſdotas, atgahdadamees, ka manim par wiſu to buhs jadod atbildiba likuma preekſchâ un Deewa preekſchâ Wiņa paſtarâ teeſâ. Scho apleezinadams ſkuhpſtu ſawa Peſtitaja wahrdus un kruſtu. Amen."

Peelikums IV.

(Pee 238. pant.).

Saraksts par teesas aroda eerehdnu algojumeem, amata klasehm, schkirahm pehz pensijas un pehz usschuwuma us mundeera.

Amatu nosaukums.	Algojums par gadu ik kuram sudr. rublôs.				Klases un schkiras.		
	Algas.	Galda naudas.	Korteļa naudas.	Pa wisam.	Pehz amata.	Pehz usschuwuma us Teesleetu Ministerijas mundeera.	Pehz pensijas.
I. Teesu eerehdni:							
Senata Kasazijas Departamentu Senatori	3000	2000	2000	7000	III	III	I
Is teem Preekschsehdetajam papildu algojuma. Senata Pirmà un Kasazijas Departamentu Kopu Sapulzê un Saweenotâ Sehdê . .	—	—	—	2000			
Is teem Preekschsehdetajam papildu algojuma. Departamentôs . .	—	—	—	1000			
Teesu Palatas Wezakais Preekschsehdetajs	3000	1500	1500	6000	IV	IV	II
Teesu Palatas Departamenta Preekschsehdetajs	3000	1000	1000	5000	IV	IV	II
Apgabala Teesas Preekschsehdetajs	2500	1000	1000	4500	IV	IV	II
Apgabala Teesas Preekschsehdetaja Beedrs	2000	750	750	3500	V	V	III 1 pakp.
Teesu Palatas Lozeklis . . .	2000	750	750	3500	V	V	III 1 pakp.
Apgabala Teesas Lozeklis . .	1200	500	500	2200	V	V	III 1 pakp.
Meera Teesnesis. Algojumam un wiseem amata isdewumeem Wirspilsehtâs . .	—	—	—	2200	V	V**)	III 1 pakp.
Meera Teesnesis. Algojumam un wiseem amata isdewumeem zitâs weetâs*) . .	—	—	—	1500	V	V**)	III 1 pakp.
Teesas Ismekletajs	1000	500	***)	1500	VI	VI	III 2 pakp.

*) Ja Semstibas Sapulzes atrod, ka 1500 rubļu leelais algojums, kas nosazits preeksch Meera Teesneschem, dahrdsibas waj zitu kahdu weeteju eemeslu pehz naw peeteekams, tad tahs war mekletees pee augstakas Waldibas, lai to paaugstinatu sewischkôs meera teesas eezirknôs, waj weselôs meera teesas apgabalôs, kur tas israhditos par wajadsigu, tomehr ne pahri par algojumu, kas 2200 rubļus leels un nosazits preeksch Apgabala Teesas Lozekka. Algojuma leelums Reetruma gubernu Meera Teesneschem kà ari Astrachanas un Orenburgas gubernu (tà Eezirkņa, tà Papildu Meera Teesneschu) top nosazits sewischkôs sarakstôs. Teesleetu Ministris, pehz weenoschanahs ar Finansu un Eekschleetu Ministreem, dibinotees us weetejo Meera Teesneschu Sapultschu sakrahteem fakteem, nosaka ik preeksch kura meera teesas apgabala, kahda daka no Eezirkņa Meera Teesnescha wispahriga algojuma nolemjama ihsti scha Teesnescha usturam un kahda daka nolemjama preeksch amata isdewumeem. — Iswehlot par Meera Teesneschem ahrpus schtata esoschus Pilsehtas Preekschneekus, kas stahw sem Alekšandra Komitejas preeksch Eewainoteem gahdibas, tà pat eezekot minetôs amatôs tahdus Pilsehtas Preekschneekus Reetruma gubernâs, wini patur, pahri par algojumu, agrakâ deenestâ eemantoto muhscha algojumu is krona kasas. — Korteļa un galda

Amatu nosaukums.		Algojums par gadu it kuram sudr. rublôs.				Klases un schkiras.		
		Algas.	Galda naudas.	Korteka naudas.	Pa wisam.	Pehz amata.	Pehz uzschuwuma uz Teesletu Ministerijas mundeera.	Pehz pensijas.
II. Prokuraturas eerehdni.								
Senata Pirmà un Kasazijas Departamentu Kopu Sapulzes un Saweenotas Sehdes Wirsprokurors		3000	2000	2000	7000	IV	IV	II
Senata Kasazijas Departamenta Wirsprokurors		3000	2000	2000	7000	IV	IV	II
Wirsprokurora Beedrs . . .		2500	1000	1000	4500	V	V	III
Teesu Palatas Prokurors . .		3000	1000	1000	5000	IV	IV	II
Teesu Palatas Prokurora Beedrs		2000	1000	1000	4000	V	V	III 1 pakp.
Apgabala Teesas Prokurors .		2000	750	750	3500	V	V	III 1 pakp.
Apgabala Teesas Prokurora Beedrs		1000	500	500	2000	VI	VI	III 2 pakp.
III. Kanzelejas eerehdni.								
Senata Pirmà un Kasazijas Departamentu Kopu Sapulzes un Saweenotas Sehdes Wirssekretars		1800	500	500	2800	VI	VI	III 2 pakp.
Senata Kasazijas Departamenta Wirssekretars		1800	500	500	2800	VI	VI	III 2 pakp.
Senata Pirmà un Kasazijas Departamentu Kopu Sapulzes un Saweenotas Sehdes Wirssekretara Palihgs	Wezakais	1000	400	400	1800	VII	VII	V
	Jaunakais	600	300	300	1200	VIII	VIII	VI
Senata Kriminal- un Ziwilkasazijas Departamentu Wirssekretara Palihgs	Wezakais	1000	400	400	1800	VII	VII	V
	Jaunakais	600	300	300	1200	VIII	VIII	VI

naudas pahrmakſas, kas waretu notikt pee to perſonu pahrzelſchanas, atſtahſchanahs waj nahwes, kuras deen meera teeſas eeſtahdijumôs tanîs apwidôs, kur naw eewestas ſemſtibas eeſtahdes, ſedſamas iſ gubernas klauſibu naudas.

**) (Pehz 1886. g. Turp.). Wiſeem teem Meera Teeſneſchu amatôs ſtahwoſcheem, no deeneſta atlaiſteem kareiwjeem, kuri pee atlaiſchanas apbalwoti ar mundeeru, atwehleta teeſiba walkat to teeſas ſehdês. (a) Meera Teeſneſcha amatam Aiſkaukaſijâ peeſchkirta VI. klaſe pehz paaugſtinaſchanas tſchinôs, VI. ſchkira pehz uſſchuwuma uſ mundeera un III. ſchkiras 2. pakahpene pehz penſijas (b).

(a) 1878. g. 9. marta d., (58269) — (b) 1867. g. 9. dez. d., (45261) ſcht.; 1883. g. 26. aprl. d., nol. krahj., 446, X; nolik. krahj., 447, ſatw., 149. pant. peeſ.

Amatu nosaukums.	Algojums par gadu ik kuram sudr. rubłôs.				Klases un schkiras.		
	Algas.	Galda naudas.	Korteła naudas.	Pa wisam.	Pehz amata.	Pehz usschuwuma us Teesleetu Ministerijas mundeera.	Pehz pensijas.
Teesu Palatas Sekretars . .	1000	400	400	1800	VII	VII	V
Teesu Palatas Sekretara Palihgs.	400	200	200	800	VIII	VIII	VI
Apgabala Teesas Sekretars. .	600	300	300	1200	VIII	VIII	VI
Arkiwars	500	250	250	1000	VIII	VIII	VI
Apgabala Teesas Sekretara Palihgs.	300	150	150	600	IX	IX	VII
Meera Teesneschu Sapulzes Sekretars	Wirspilsehtâ un Odesas pilsehtâ — pehz Pilsehtas Domes, un zitâs weetâs — pehz Aprinka Semstibas Sapulzes nospreeduma.				VIII	VIII	VI
Meera Teesneschu Sapulzes Sekretara Palihgs					X	X	VIII
Senata Kasazijas Departamenta Wirsprokurora Sekretars. .	900	300	300	1500	VIII	VIII	VI
Teesu Palatas Prokurora Sekretars	900	300	300	1500	VIII	VIII	VI
Apgabala Teesas Prokurora Sekretars	500	250	250	1000	VIII	VIII	VI
Teesas Pristaws Apgabala Teesâ	300	150	150	600	VIII	VIII	VI
Senata Pirmà un Kasazijas Departamentu Kopu Sapulzes un Saweenotas Sehdes Teesas Pristaws	300	150	150	600	X	X	VII
Senata Kasazijas Departamenta un Teesu Palatas Teesas Pristaws	300	150	150	600	X	X	VII
Teesas Pristaws pee Meera Teesneschu Sapulzes . . .							
IV. Notariata eerehdni.							
Apgabala Teesas Wezakais Notarijs.	1200	500	500	2200	V	V	III 1 pakp.

***) Neatkarigi no algojuma' Teesas Ismekletajeem top nosaziti korteła un sirgi preeksch braukumeem, us ta pascha pamata, kà Stanu Pristaweem un wispahri polizijas eerehdneem, bet tanîs atgadijumôs, kad naw eespehjams wineem eerahdit korteli dabâ, Teesas Ismekletajam jadabun korteła nauda, bet wirspilsehtâs, bes tam, wehl brauzama nauda, tanî leelumâ, kas schtatôs noteikts.

Peesihmejums. (Pehz 1887. g. Turp.). Teesleetu Ministrim atwehleta teesiba atłaut, ka teesu eestahdijumu ehkâs esoschas swabadas telpas top eerahditas par dsihwokli teem, pee schihm eestahdehm deenejoscheem, amata wihreem, kureem usdots pahrsinat usraudsibas waj saimneezibas nodału, ar to nosazijumu, ka korteła nauda scheem amata wihreem wairs netaptu dota, tà pat, ka apsihmeteem eerehdneem taptu dota atlihdsiba par winu puhlineem, usraugot un pahrsinot minetahs ehkas, is to kreditu atliku=

Amatu nosaukums.	Algojums par gadu ik kuram sudr. rublôs.				Klases un schkiras.		
	Algas.	Galda naudas.	Korteļa naudas.	Pa wisam.	Pehz amata.	Pehz uschķirumu ma uf Teesłeeschu Ministerijas munderu.	Pehz pensijas.
Sw. Peterburgas un Maskawas Apgabala Teesu Wezakà Notarija Palihgs	600	300	300	1200	VIII	VIII	VI
Notarijs	—	—	—	—	VIII	—	—
Notarijs, kas eezelts no waldibas	—	—	—	—	IX	IX	VII
Swehrinats Tulks	—	—	—	—	VIII	—	—

meem, kuri aſignejami ko algot to teesu eeſtahdijumu perſonu ſaſtahwu, pee kureem ſchee amata wihri atrodahs deeneſtâ.

1887. g. 24. febr. d., nol. kr., 288. pant.

1864. g. 20. now. d., (41475) 238. pant., peel.; 1865. g. 19. okt. d., (42587); 1866. g. 14. aprl. d., (43186) 7, 17, 18, 42. un peeſ. pant.; 1867. g. 27. jun. d., (47769); 1869. g. 27. janw. d., (46695) l;, 31. okt. d., (47598); 1870. g. 14. jun. d., (48495) 2. pant.; 16. jun. d., (48498); 1871. g. 23. jun. d., (49750) noſ., 7. pant.; ſar.; 1872. g. 20. jun. d., (51014); 1873. g. 11. now. d., (52771); 18. dez. d., (52906); 1875. g. 3. jun. d., (54768); 19. febr. d., (54401) ſar., III, 6. pant.; 1877. g. 10. jun. d., (57471) III, A, 2, 6. pant. ſcht.; 1878. g. 9. marta d., (58269); 2. maija d., (58457) noſ., 9. pant., peel., ſar. 1.; 2. peeſ. 1879. g. 27. aprl. d., (59549); 1880. g. 21. febr. d., nolik. krahj., № 211, 3. pant. 1881. g. 12. maija d., nolik. krahj., № 325; 29. maija d., nolik. krahj., № 391; 1882. g. 2. now. d., nolik. krahj., № 754.

Peeſihmejumi pee I. nodaļas.

Peeſihmejums I (pehz 1886. gada Turp.) Preekſchſehdetaja amats Senata Pirmà un Kaſazijas Departamentu Kopu Sapulzê un Saweenotâ Sehdê atzelts. No jauna eerihkotam Preekſchſehdetaja amatam Senata Pirmà un Kaſazijas Departamentu Saweenotâ Sehdê peeſchkirts algojums aſtonu tuhkſtoſch rublu leelumâ (algas 3000 rub., galda naudas 2000, korteļa naudas 2000 un peedewu algoj. 1000 rub.) par gadu, Kaſazijas Departamentu Kopu Sapulzes Preekſchſehdetajam peeſchkirts peedewu algojums, tuhkſtots rublu par gadu.

1885. g. 14. maija d. nol. kr., 432, II, IV, V.

Peeſihmejums II (pehz 1886. gada Turp.). Apgabala Teesu Lozekleem pehz ſaraksta noliktais algojums paleelinats: 1) deſmit Lozekleem Sw. Peterburgas un deſmit — Maskawas Apgabala Teesâs par ſeſchi ſimti rublеem ik kuram, peezeem Lozekleem Harkowas, ſeſcheem Odeſas, deſmit Kijewas, peezeem Wilnas un aſtoneem Warſchawas Apgabala Teesâs par peezi ſimti rublеem ik kuram, un 2) ſimts trihsdeſmit Lozekleem pahrejâs Apgabala Teesâs, proti: Sw. Peterburgas Teesu Palatas apgabalâ — ſeptineem, Maskawas — diwdeſmit trim, Harkowas — dewinpadſmit, Odeſas — trihspadſmit, Kijewas — tſchetrpadſmit, Wilnas — aſtoneem, Warſchawas — diwpadſmit, Kaſanas — diwdeſmit weenam un Saratowas — trihs-

padsmit par peezi simti rublеem ik kuram. — 3) Atteekotees uſ peedewu algojuma iſmakſaſchanu Apgabala Teeſu Lozekleem, eewehrojami ſchahdi noſazijumi: a) Teeſâs, kas ar wahrdu minetas ſcha peeſihmejuma 1. punktâ, peedewu algojumi nahk par labu wezakeem Lozekleem ik kurâ no ſchihm Teeſahm, bet Teeſâs, kas peeminetas ſcha peeſihmejuma 2. punktâ — ik kuras Teeſu Palatas apgabalâ to Apgabala Teeſu wezakeem Lozekleem, kuras peeder pee ſchihs Palatas apgabala, iſnemjot Apgabala Teeſas, kas norahditas 1. punktâ. b) Wezakums ſkaitams no ta laika, kad kura perſona eezelta par Apgabala Teeſas Lozekli, bet kad eezelſchana notikuſi reiſâ — tad pehz deeneſta ilguma. Ja Apgabala Teeſas Lozeklis pahreet uſ to paſchu amatu zitas Teeſu Palatas apgabalâ, waj pee kahdas no Teeſahm, kas minetas 1. punktâ, tad winſch dabun peedewu algojumu tikai tanî atgadijumâ, ja winam uſ to teeſiba pehz wezakuma jaunajâ deeneſta weetâ un, pee tam, tikai no ta laika, kad peedewu algojums kluwis ſwabads.

1885. g. 30. aprl. d., nol. kr., 423, 5. now. d., nol. kr., 956. 5. p.

Peeſihmejumi pee II. nodaļas.

Peeſihmejums 1 (pehz 1886. gada Turp.). Apgabala Teeſu Prokuroru Beedri dabun pahri par algojumu, kas nolikts ſarakſtâ, ik kurſch peezi ſimts rubkus par gadu kanzelejas iſdewumeem (a). Apgabala Teeſu Prokuroru Beedri Sw. Peterburgâ, Maskawâ, Odeſâ, Kijewâ un Warſchawâ dabun pahri par algojumu, kas nolikts ſarakſtâ, un par ſumu kanzelejas iſdewumeem, brauzamu naudu: Sw. Peterburgâ un Maskawâ pa tuhkſtots rubku, bet Odeſâ Kijewâ un Warſchawâ pa ſeſchi ſimti rubk. par gadu, pee kam brauzama nauda wineem top iſmakſata ſwabadai leetaſchanai ik mehneſchus, kopâ ar pahrejo algojumu pehz ſchtata. Uſ teem paſcheem pamateem dabun pa ſeſchi ſimti rubleem brauzamas naudas par gadu ari Odeſas, Kijewas un Warſchawas Apgabala Teeſu Prokurori (b).

(a) 1865. g. 19. okt. d., (42587) ſcht.; 1867. g. 10. janw. d., (44094) ſcht.; 9. dez. d., (45261) ſcht.; 1868. g. 30. jun. d., (46062) ſcht.; 1869. g. 3. febr. d., (46719); 8. aprl. d., (46950) ſcht.; 30. dez. d., (47848) ſcht.; 1870. g. 26. jun. d., (48517) ſcht.; 1871. g. 25. janw. d., (49183); 1872. g. 22. febr. d., (50566) 3. p.; 12. dez. d., (51635) ſcht.; 1873. g. 20. marta d., (52034) ſcht.; 8. maija d., (52240) ſcht.; 1875. g. 19. febr. d., (54401) ſcht.; 1876. g. 20. janw. d., (55490) ſcht.; 1877. g. 19. jul. d., (57589) ſcht. — (b) 1865. g. 19. okt. d., (42587) ſcht.; 1866. g. 5. dez. d., (43950); 1874. g. 10. dez. d., (54143); 1884. g. 10. janw. d., nol. kr., 97, I; 1885. g. 23. apr. d., nol. kr., 458, II.

Peeſihmejums 2 (pehz 1886. gada Turp.). Diweem Kiſchinewas Apgabala Teeſas Prokurora Beedreem, kas atrodahs amatâ Iſmailas eezirknî, peeſchkirts peedewu algojums katram pa ſeſchi ſimti peezdeſmit rublеem par gadu.

1884. g. 11. dez. d., nolik. krahj., 1885. g., 61, I.

Peeſihmejums 3 (pehz 1886. gada Turp.). Teeſas Iſmekletaji dabun pahri par ſarakſtâ nolikto algojumu ſinneſchu peenemſchanai un ziteem amata iſdewumeem: wirspilſehtâs — pa pusotra tuhkſtoſch, bet zitôs apwidôs — pa peezi ſimti rublеem par gadu ik kurſch.

1865. g. 19. okt. d., (42587) ſcht.; 1872. g. 29. febr. d., (50584) II; 1873. g. 1. maija d., (52187) 2. p. — Sal. nolik., kas mineti pee 1. peeſ. II. nod. IV. peeſ., zit. a.

Peelikums V.

(pee 313. panta, peef.)

Pagaidu taksa preekſch atlihdſibas Teeſas Priſtaweem.

1. Par pawehſtju, aizinajumu un zitu ſinu peegahdaſchanu prahwneekeem, leezineekeem, parahdneekeem, peedſinejeem un zitahm perſonahm, tik lab no teeſas eeſtahdijumeem, kà ari no Teeſas Priſtaweem paſcheem, Priſtawam nahkahs:

kad ſuhdſibas wehrtiba neſneedſahs pahri par 2000 rubkeem — rub. 25 kap.
„ „ „ „ „ „ 5000 „ — „ 50 „
„ „ „ ſneedſahs „ „ 5000 „ 1 „ — „
kad ſuhdſibas wehrtiba naw noſazita, tad
ik par kuru no augſtak apſihmeteem darbeem nahkahs . . — „ 50 „

2. Par wiſeem darbeem iſdarot kuſtamas mantas aprakſtiſchanu:

a) Kad reiſà ar to iſdarita mantas nowehrteſchana, waj tahs zena noſazita, tad Priſtawam nahkahs:

par mantas aprakſtiſchanu, kuras zena neſneedſahs pahri par 25 rub. — r. 25 k.
„ „ „ „ „ 50 „ — „ 50 „
„ „ „ „ „ 100 „ 1 „ — „
„ „ „ „ „ 200 „ 2 „ — „
par mantas aprakſtiſchanu, kuras zena neſneedſahs pahri par 300 „ 3 „ — „
„ „ „ „ „ 400 „ 4 „ — „
„ „ „ „ „ 500 „ 5 „ — „
„ „ „ „ „ 5000 „ ik par kureem 100 r., kas pahri par 500 r. — r. 50 k.
„ „ neſneedſahs pahri par 25,000 r. ik par kureem 1000 r., kas pahri par 5000 r. 2 r. — k.
„ „ ſneedſahs pahri par 25,000 r. ik par kureem 1000 r., kas pahri par 25,000 r. 1 r. — k.

b) kad aprakſtiſchana iſdarita beſ nowehrteſchanas un aprakſtitahs mantas zena naw iſdibinata, tad Priſtawam nahkahs:

Ik par kuru ſem ſewiſchka numura aprakſtitu preekſchmetu, kad aprakſtitu preekſchmetu naw wairak par 50 . . . . . — rub. 5 kap.
ir lihdſ 100. . . . . — „ 4 „
wairak par 100. . . . . — „ 3 „

Pilnigi weenadi preekſchmeti uſnemjami ſarakſtâ ſem kopu numura, un tahdâ atgadijumâ Priſtawam nahkahs par weſelas partijas weenlihdſigu preekſchmetu uſnemſchanu ſarakſtâ augſtak noſazità maksa par katru partijas №, kà par ſewiſchka preekſchmeta №, un beſ tam ſewiſchka atlihdſiba par ſkaitijumu ik par deſmit gabaleem . . . . — rub. 1 kap.

No leetahm, kas iſmehrojamas waj ſwerамas, ik par kureem deſmit pudeem waj aſim . . . . . — „ 3 „

3. Tanîs atgadijumôs, kad Teesas Pristaws, nesastahdidams sarakstu, tikai salihdsina mantu ar agrak sastahdito sarakstu, winam nahkahs:

a) kad mantas zena sinama, un pee tam

| | | |

bet pahri par 5000, ik par kureem 5000 „ . . 1 „ — „
kad ihpaschuma zena naw sinama . . . . . — „ 50 „

7. Par sarakstischanos ar Renteju, Pilsehtas Waldi un ziteem teesas un waldibas eestahdijumeem par nesamaksateem, us aprakstamahs nekustamahs mantas gukoscheem Walsts nodokku, semstibas un pilsehtas klausibu parahdeem, — Teesas Pristawam nahkahs:

kad ihpaschuma zena nesneedsahs pahri par 500 rubk. . . — rubk. 50 kap.
„ „ „ „ „ „ 2000 „ . . 1 „ — „
„ „ „ „ „ „ 5000 „ . . 1 „ 50 „
sneedsahs „ „ 5000 „ . . 2 „ — „

8. Par kustamas waj nekustamas mantas isuhtrupeschanu Pristawam nahkahs:

kad zena, par kahdu ihpaschums pahrdots,
nesneedsahs pahri par 25 rubk. . . . . — rubk. 25 kap.
„ „ „ 50 „ . . . . . — „ 50 „
„ „ „ 100 „ . . . . . 1 „ — „
„ „ „ 250 „ . . . . . 2 „ — „
„ „ „ 500 „ . . . . . 3 „ — „
sneedsahs „ „ 500 „ . . . . . 4 „ — „

Kad mantu isuhtrupejot eenemj wairak par 500 rbk., tad Pristaws dabun no tahs sumas, kas eenemta pahri par 500 r., 1/4 prozenta.

9. Par sarakstischanos strahpes naudu peedsenot no pirzeja, kursch neispilda sawus peenahkumus samaksas sinâ, kad tas naw eemaksajis noteikto rokas naudu, Pristaws dabun no wina . . . . . — rubk. 50 kap.

10. Par atspreestas kustamas mantas atnemschanu, kas apkihlata, winas walditajam neatdota spreedumâ noteiktâ terminâ, un ari naw isdota Pristawam us wina pirmo peeprasijumu, Pristawam nahkahs ik par kuru atnemto preekschmetu waj aprakstito sewischku partiju, kad preekschmetu skaits naw leelaks par 10, ... — rubk. 25 kap.
Ja schis skaits pahri par 10 . . . . . — „ 10 „

11. Par parahdneeka personisku apzeetinaschanu un wina nosuhtischanu us eeslodsischanas weetu Pristawam nahkahs . . . . . 4 rubk. — kap.

12. Kad Teesas Pristaws isdod peedsinejam, parahdneekam, apkihlatas mantas glabatajam, parahdneeku eeslodsischanas weetas usraugam waj zitam kahdam: schurnala waj mantas saraksta israkstus waj norakstus, waj apleezinojumu, par to, ka parahdneekam nosuhtita pawehste par ispildischanu, — Teesas Pristawam nahkahs ik par kuru isdotâ dokumenta lokschi . . — rubk. 20 kap.

Par nepilnu lokschi top nemts kà par pilnu, ja peerakstitas wairak kà diwas lapas puses, ja turpretim naw peerakstitas wairak kà diwas lapas puses, tad Pristawam nahkahs . . . . . — rubk. 10 kap.

Peesihmejums. Ik kuras diwdesmit peezas rindinas skaitamas par lapas pusi.

Par peesihmejumeem uſ iſpildu-raksta, ka parahdneeks naw apmeerinajis peedsineju u. t. l. Pristawam nahkahs . . . . . — rubk. 10 kap.

Beſ tam par ſehgeku peelikſchanu pee mantu ſaraksta un pee ziteem dokumenteem Teeſas Pristawam nahkahs ik par kuru dokumentu — rubk. 5 kap.

13. Par eeweſchanu waldiſchanâ Pristawam nahkahs 2 rub. — kap.

14. Ja pawehſte nodotama waj zits kahds darbs Pristawam iſdarams ne tur, kur winam dſihwes weeta, tad winſch dabun brauzamo un deenas naudu uſ to noſazijumu pamata, kas iſteikti Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 858 un 864. pantôs. Zik ilgu laiku Pristaws atradees zelâ, tas aprehkinams pehz werſtu laika, kas noteikts Ziwilteeſ. Uſtawa 300. pantâ; deenas naudu Pristaws dabun, kad winſch bijis zelâ ne maſak kà 24 ſtundas.

Peeſihmejums. Schi nauda naw peeweenojama wiſpahrigai atlihdſibas ſumai, kahda nahkahs Teeſas Pristaweem, bet iſdodama ik kuram ſewiſchki.

15. Pehz ſchihs takſas nolikto atlihdſibu Teeſas Pristawi war dabuht un wineem ir teeſiba to peedſiht no tahs perſonas, uſ kuras peepraſijumu Pristaws iſdarijis kahdu darbu.

1866. g. 1. jun. d., (43362) peel., 1—15; 1868. g. 28. febr. d., (45543); 10. apr. d., (45691); 1869. g. 19. maija d., (47104) 1. pant.; 1870. g. 23. dez. d., (49058); 1873. g. 27. now. d., (52837); 1874. g. 16. now. d., (54045).

Peelikums VI.

(Pee 396. panta, peeſ.).

Pagaidu takſa preekſch atlihdſibas Swehrinateem Adwokateem.

1. Par mekleſchanos leetâ diwâs inſtanzês, Swehrinats Adwokats dabun atlihdſibu peemehrigi ſuhdſibas wehrtibai:

no ſumas pahri par 500 rub. lihdſ 2000 rub. . . .		10%
„ „ „ „ 2000 „ „ 5000		
no pirmejeem 2000 rub. . .	200 rub.	
no pahrejahs ſumas.		8%
no ſumas par 5000 rub. lihdſ 25,000 rub:		
no pirmejeem 5000 rub. . .	440 rub.	
no pahrejahs ſumas.		4%
no ſumas par 25,000 rub. lihdſ 50,000 rub.:		
no pirmejeem 25,000 rub. .	1240 rub.	
no pahrejahs ſumas.		2%
no ſumas par 50,000 rub. lihdſ 75,000 rub.:		
no pirmejeem 50,000 rub. .	1740 rub.	
no pahrejahs ſumas		1%

no sumas pahri par 75,000 rub.:

no pirmejeem 75,000 rub. . 1990 rub.
un no pahrejahs sumas . . . . . ½%

Peesihmejums. Tanî atgadijumâ, kas norahdits Ziwilteesaschanas Ustawa 274. pantâ, atlihdsiba aprehkinama pehz suhdsibas wehrtibas, kahdu teesa nosazijusi.

2. Kad suhdsetajs pats pahrgrosijis prasijumu, kas bija zelts eesuhdsibas luhgumâ, us Ziwilteesaschanas Ustawa 332. panta pamata, tad suhdsetaja Swehrinatam Adwokatam atlihdsiba aprehkinama peemehrigi schai pahrgrositai wehrtibai.

3. Leetâs, kuras naw nowehrtejamas, tà pat suhdsibâs par atlihdsibu, kad schinîs leetâs taisitee spreedumi atwehl tikai teesibu meklet atlihdsibu, bet nenosaka atlihdsibas leeluma (Ziwilteesasch. Ust. 896, 1317, 1330 un 1335. pant.), atlihdsibu Adwokatam par mekleschanos diwâs instanzês nosaka teesa, peemehrojotees tiklab leetas swarigumam un nosihmei preeksch prahwneekeem, winu lihdsekleem, kà ari laikam un puhlineem, ko Adwokats isleetajis, no 50 lihds 1200 rub.

4. Leetâs, kas teesajamas apsargoschas teesaschanas kahrtibâ, atlihdsibu Adwokatam nosaka teesa, peemehrojotees tam, waj leeta wairak waj masak sareschgita, lihds 600 rubleem.

5. Wisâs leetâs, kuru wehrtiba masaka par 500 rubleem, kad tahs top teesatas wispahrigôs teesas eestahdijumôs, Adwokats dabun par mekleschanos diwâs instanzês atlihdsibu, pehz teesas eeskata, lihds 50 rubleem.

6. No wisas preekschejôs pantôs apsihmetahs atlihdsibas Swehrinats Adwokats dabun par mekleschanos par leetas kodolu: 1) pirmâ instanzê diwas treschdakas un 2) otrâ instanzê weenu treschdaku.

7. Par leetas weschanu schkihreju teesâ atlihdsiba nosakama kà par mekleschanos pirmâ instanzê.

8. Par mekleschanos Waldoschâ Senata Kasazijas Departamentâ, kasazijas kahrtibâ, Swehrinats Adwokats dabun zeturto daku no atlihdsibas, kas noteikta 1. pantâ.

9. Tanî atgadijumâ, kad leeta atstatijumu pehz top beigta (Ziwiltees. Ust. 571—576. p.) tahs puses Swehrinatam Adwokatam, kahda zehlusi atstatischanas eerunu, teesiba dabut zeturtdaku atlihdsibas, kahda noteikta par pilnu mekleschanos pirmâ waj otrâ instanzê, luhkojotees us to, kur leeta tapusi nobeigta.

10. Ja pilnwaras dewejs atnemj pilnwaru (Ziwiltees. Ust. 251. p.), ko tas dewis Swehrinatam Adwokatam mekletees leetâ, bes ka pehdejais buhtu dewis us to peeteekamu eemeslu, tà pat, kad leeta nobeidsahs ar islihgschanu, Swehrinatam Adwokatam teesiba dabut, pehz teesas nolehmuma, pilnu atlihdsibu — ja winsch leetu bija nobeidsis pirmâ instanzê un pahrzehlis us otru — kà par mekleschanos diwâs instanzês (scha peel. 1—5. p.); bet kad tas

wadijis leetu tikai pirmâ waj otrâ instanzê ween — kà par mekleschanahs nobeigschanu tanî instanzê, kurâ tas schinî leetâ meklejahs (scha peel. 6. p.).

Peesihmejums. Swehrinatam Adwokatam teesiba dabut pilnu atlihdsibu tanîs atgadijumôs, kas mineti scha peelikuma 10. pantâ, ari par to mekleschanos, kas norahdita augstak 7 un 8. pantôs.

11. Kad Swehrinats Adwokats gruhtas slimibas pehz, waj tapehz, ka nepeezeeschama wajadsiba peespeesch to aisbraukt, waj zita kahda eemesla pehz, peespeests atsazitees no mekleschanahs leetâ, pirms ta nobeigta, tad winam teesiba dabut pehz teesas nolehmuma ne wairak kà pusi no atlihdsibas, kura noteikta preekschejâ pantâ.

Ja Adwokats atsakahs bes eewehrojameem eemesleem, tad winsch nedabun it nekahdu atlihdsibu par mekleschanos nenobeigtâ leetâ.

12. Tanî atgadijumâ, kad prahwa pasaudeta, suhdsetaja Swehrinatam Adwokatam teesiba dabut kà atlihdsibu par pasaudeto prahwu, tikai zeturtdaku tahs atlihdsibas, kura tam peenahktos us augstak isteikto nosazijumu pamata, ja tas suhdsibas leetâ buhtu uswarejis, un wisadâ sinâ schi zeturtdaka newar buht leelaka par 200 rubleem pirmâ instanzê un par 100 rubleem otrâ instanzê, lai suhdsibas wehrtiba buhtu zik leela buhdama.

13. Ja suhdsetajam peespreests masak, ne kà tas peeprasijis, waj kad atbildetajs attaisnots ne pilnâ suhdsibas wehrtibâ, tad teesa nolemj atlihdsibu Adwokatam: atteekotees us suhdsetaja peeprasijumeem waj atbildetaja attaisnojumeem, kas atsihti par pamatigeem, us 1. panta pamata, bet atteekotees us wisahm pahrejahm suhdsibas dakahm tikai weenu zeturtdaku waj treschdaku (sal. scha peel. 12 un 14. pant.) tahs atlihdsibas, kahda tam peenahktos, ja tas leetâ buhtu uswarejis.

14. Atbildetaja Adwokatam, tanî atgadijumâ, kad tas pasaudejis prahwu teesiba dabut treschdaku tahs atlihdsibas, kura tam peenahktos, us augstak isteiktu nosazijumu pamata, ja tas leetâ buhtu uswarejis.

15. No uswaretahs puses newar peedsiht uswaroschai pusei par labu wairak, nekà peenahkahs pehz taksas weenam Swehrinatam Adwokatam, kaut ari pretejai pusei buhtu bijuschi wairak Adwokati.

16. Atgadijumôs, kas norahditi Teesu Eestahdijumu Satwerssmes 404. pantâ, Adwokats saudè ik kuru teesibu dabut atlihdsibu par mekleschanos.

17. No tahs sumas, kas Swehrinatam Adwokatam peenahkahs pehz schihs taksas par mekleschanos leetâ, top atskaitiiti 10%, lai sastahditu kapitalu, kas norahdits Teesu Eestahdijumu Satwerssmes 398. pantâ.

18. Swehrinatu Adwokatu Padomei teesiba peeprasit, ka prahwneeks, kursch nebauda nabadsibas teesibu un greesees pee Padomes ar luhgumu dot tam Adwokatu (Teesu Eest. Satw. 392. pant.), peegahdatu waj nodroschinatu augstak, 12 waj 14. pantâ, noteikto atlihdsibu par peeprasito mekleschanos, tà pat ari naudu, ko eemaksat suhdsibas poschkinas un segt zitus isdewumus, kas wajadsigi leetas weschanai. Pirms tas naw ispildits, Padome naw peespeesta dot Adwokatu.

1868. g. 3. jul. d., (46077); 1872. g. 11. janw. d., (50406).

Peelikums VII, II.

Taksa preekſch atlihdſibas Teeſas Sinneſcheem, kuri atrodahs amatâ pee Warſchawas teeſu apgabala teeſas eeſtahdijumeem.

1. Par pawehſtju, aizinajumu un ik kuru ſinu peegahdaſchanu prahwneekeem, leezineekeem, parahdneekeem, peedſinejeem un zitahm perſonahm, tiklab no teeſas eeſtahdijumeem, kà ari no Teeſas Priſtaweem, Sinneſim peenahkahs 15 k.

2. Ja Teeſas Sinneſim wajaga nodot pawehſti, aizinajumu waj kahdu zitu ſinu, ne tanî weetâ, kur tam dſihwes weeta, tad winſch dabu brauzamu naudu turp un atpakaļ ik par werſti 8 kap. un deenas naudas par diwdeſmittſchetrahm ſtundahm 25 kap. Pee tam laiks, kuru Teeſas Sinneſis iſleetajis zelâ, aprehkinams pehz werſtu laika, kahds noſazits Ziwilteeſ. Uſt. 300. pantâ, un deenas nauda iſdodama Sinneſim, kad tas ari maſak kà diwdeſmit tſchetras ſtundas bijis zelâ.

3. Schinî takſâ nolikto atlihdſibu peedſen Sinneſim par labu teeſa waj Teeſas Priſtaws, kas peegahdà pawehſti, aizinajumu waj paſinojumu zaur winu, no tahs perſonas, kuras labâ ſchis darbs top darits.

4. Atlihdſiba, kas peedſihta Teeſas Sinneſim par labu, ir wiſu tahs teeſas Sinneſchu kopu peederums, pee kuras tas atrodahs amatâ, un top iſdalita winu ſtarpâ, peemehrigi winu puhlineem un weetejeem apſtahkleem, pehz teeſas eeſkata.

1876. g. 30. jun. d., (56149) peel.

Teesu Eestahdijumu Satwerſmes ſatwara rahditajs.

Pirmà grahmata. Teesu eestahdijumu Wispahriga Satwerſme. 1—429. pant.

Pirmà ſchkira. Par Meera Teesneſcheem un winu Sapulzehm. 12—76. pant.

Pirmà nod. Wispahrigi noſazijumi. 12—18. pant.

Otrà nod. Par Meera Teesneſchu iſwehli, eezelſchanu un apſtiprinaſchanu. 19—40[2]. pant.

Treſchà nod. Par Eezirkņa Meera Teesneſchu amatu. 41—45[1]. pant.

Zeturtà nod. Par Goda Meera Teesneſchu amatu. 46—50. pant.

Peektà nod. Par Meera Teesneſchu Sapulzehm. 51—63. pant.

Seſtà nod. Par Meera Teesneſchu teeſibahm un atbildibu. 64—76. pant.

Otrà ſchkira. Par wispahrigeem teesu eestahdijumeem 77—123. pant.

Pirmà nod. Par Apgabala Teesahm. 77—80[2]. p.

Otrà nod. Par Swehrinateem Peeſehdetajeem. 81—109. pant.

Treſchà nod. Par Teesu Palatahm. 110—113. pant.

Zeturtà nod. Par Waldoſchà Senata Kaſazijas Departamenteem. 114—119[4]. pant.

Peektà nod. Par teesu eestahdijumu kanzelejahm. 120—123. pant.

Treſchà ſchkira. Par prokuraturas eerehdneem. 124—136. pant.

Zeturtà ſchkira. Par teesu eestahdijumu eekſchejo eekahrtojumu. 134—185. pant.

Pirmà nod. Par teesu ſehdehm. 134—165. pant.

Otrà nod. Par teesu eestahdijumu inſtrukzijahm. 166—173. pant.

Treſchà nod. Par teesas aroda pahrſkateem. 174—183[3]. pant.

Zeturtà nod. Par brihwlaiku teesu eestahdijumòs. 184 un 185. pant.

Peektà ſchkira. Par kahrtibu, kahdà teesas un teesas aroda amata wihri ſaſitzojahs. 186—199. p.

Seſtà ſchkira. Par teesas aroda amata wihru eezelſchanu, atlaiſchanu un pahrzelſchanu. 200—234. pant.

Pirmà nod. Par teesas aroda un amata wihru eezelſchanu. 200—225. pant. Pirmà noſchk. Par noſazijumeem, ſem kahdeem amati teesas arodà eenemjami. 200—211. pant. Otrà noſchk. Par kahrtibu, kahdà noteek eezelſchana amatòs teesas arodà. 212—225. pant.

Otrà nod. Par teesas aroda amata wihru atlaiſchanu un pahrzelſchanu. 226—234. pant. Pirmà noſchk. Par atlaiſchanu no deeneſta un par pahrzelſchanu. 226—231. pant. Otrà noſchk. Par atwalinaſchanu. 232—234. pant.

Septità ſchkira. Par teesas aroda amata wihru teeſibahm un preekſchrozibahm. 235—248. pant.

Aſtotà ſchkira. Par uſtaudſibu pahr teesu eestahdijumeem un par teesas arodu amata wihru atbildibu. 249—296. pant.

Pirmà nod. Par uſtaudſibu pahr teesu eestahdijumeem un teesas aroda amata wihreem. 249—260. pant.

Otrà nod. Par teesas aroda amata wihru atbildibu. 261—296. pant. Pirmà noſchk. Par diſziplinar-ſodeem. 262—269. pant. Otrà noſchk. Par diſziplinar-teesaſchanas kahrtibu. 270—296. pant.

Dewità ſchkira. Par perſonahm, kas pee teesu eestahdijumeem atrodahs. 297—429. pant.

Pirmà nod. Par Teesas Priſtaweem un Teesas Sinneſcheem 297—352[4]. pant. Pirmà noſchk. Par Teesas Priſtaweem wispahri. 297—311. pant. Otrà noſchk. Par Teesas Priſtawu teeſtbahm un preekſchrozibahm, peenahkumeem un atbildibu. 312—332. pant. Treſchà noſchk. Par Teesas Priſtawu Padomehm. 333—343. pant. Zeturtà noſchk. Par Teesas Priſtawu ſabeedribu, galwojot zitteem par zitu. 344—352. pant. Peektà noſchk. Par Teesas Sinneſcheem. 352[1]—352[4]. p.

Otrà nod. Par Swehrinateem Adwokateem. 353—406[19]. pant. Pirmà noſchk. Wispahrigi noſazijumi. 353—356. pant. Otrà noſchk. Par Swehrinatu Adwokatu Padomi. 357—378. p. Treſchà noſchk. Par Swehrinatu Adwokatu teeſibahm, peenahkumeem un atbildibu. 379—406[19]. pant.

Treſchà nod. Par teesas amatu Kandidateem. 407—419. pant.

Zeturtà nod. Par Notarijeem. 420. pant.

Peektà nod. Par Swehrinateem Tulkeem. 421—429. pant.

—

Peelikumi.

Peelikums III. Swehresta formas. 79 un 80. l. p.

Peelikums IV. (Pee 238. pant.). Saraksts par teesas aroda eerehdnu algojumeem, amata klasehm, schkirahm pehz pensijas un pehz usschuwuma us mundeera. 80—84. lap. p. Peesihmejumi pee I. Nodalas. 83—84. lap. p. Peesihmejumi pee II. Nodalas. 84. lap. p.

Peelikums V. (pee 313. panta, peesch.). Pagaidu taksa preeksch atlihdsibas Teesas Pristaweem. 1—15. pant.

Peelikums VI. (Pee 396. panta, peesch.). Pagaidu taksa preeksch atlihdsibas Swehrinateem Adwokateem. 1—18. pant.

Peelikums VII, II. Taksa preeksch atlihdsibas Teesas Sinneescheem, kuri atrodahs amatâ pee Warschawas teesu apgabala teesas eestahdijumeem. 1—4. pant.

Ustaws

par

Zivilteesaschanu.

Pehz 1883. gada isdewuma un 1886 un 1887. gada turpinajumeem.

Uſtaws

par Ziwilteeſaſchanu.

Wiſpahrigi noſazijumi.

1. Jk kurſch ſtrihdus par ziwilteeſibu peekriht teeſu eeſtahdijumu iſſchkirſchanai.

Peeſihmejums. Tahdi waldibas eeſtahſchu un perſonu prakſijumi, kurus likums, pehz wiņu ihpaſchibas, peeſchkir pee neſtrihdameem, nepeelaiſchoſcheem eerunu ſazihſtes kahrtibâ, peekriht waldibas, bet ne teeſu eeſtahdijumu pahrſinai.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1. pant.; peeſihm.

2. Priwatperſonas un beedribas, kuru likumigas teeſibas aiſkar waldibas weetu waj perſonu rihkojumi, war teeſâ zelt ſuhdſibu, lai aiſkahrtahs teeſibas no jauna zeļ ſpehkâ, bet tahda ſuhdſiba neaptura waldibas weetu waj perſonu rihkojumu, kamehr par to naw nahzis teeſas ſpreedums.

Turpat, 2. pant.

3. Waldibas eeſtahdehm un perſonahm naw teeſibas nedſ iſſchkirt ſtrihdamus apſtahkļus, kas zehluſchees kahdu leetu zaurſkatot, un kas peekriht teeſas iſſpreeſchanai, nedſ nodot ſcho leetu teeſas eeſtahdijumam; bet wiņas tikai paſludina luhdſejam, ka tas war ar ſuhdſibu greeſtees, noſazitâ kahrtibâ, pee peenahzigas teeſas.

Turpat, 3. pant.

4. Teeſas eeſtahdijumi war ſtahtees pee ziwilleetu teeſaſchanas ne zitadi, kà uſ to perſonu luhgumu, kuŗahm gar tahm leetahm daļa, un iſſpreeſt tahs ne zitadi, kà kad iſklauſits pretineeka iſſkaidrojums, waj ari kad notezejis laiks, kas bija noteikts iſſkaidrojuma peeneſchanai.

Turpat, 4. pant.

5. Ziwilſuhdſibu atlihdſibas dehļ par ſkahdi un ſaudejumu, kas padarits zaur noſeegumu waj pahrkahpumu, war zelt kriminalteeſâ, kriminalleetu iſteeſajot, waj ari, atſchkiru, ziwilteeſâ, pirms notezejis noilguma laiks.

Turpat, 5. pant.

6. (Pehz 1887. g. Turp.). Preekſchejâ (5.) pantâ norahditâ atgadijumâ ziwilteeſa ſtahjahs pee teeſaſchanas tikai pehz tam, kad kriminalteeſaſchana pabeigta par to preekſchmetu, iſ kura zeļahs ziwilſuhdſiba, beſ ween ja ſuhdſetajs peenes apleezibu par to, ka kriminalteeſaſchana aptureta tapehz, ka apſuhdſamais kritis gara ſlimibâ (Uſt. par krim. teeſ., 1883. g. iſdew. 356. pant.), waj ari par to, ka kriminalteeſa, tapehz ka apſuhdſamais naw uſmeklets, ir likuſi wiņa mantu nemt

aiſbildnu pahrwaldibâ (Uſt. par krim. teeſ. 846. un 851. pant.). Kad kriminalleetas teeſaſchanu atjauno, tad ziwilleetas teeſaſchana jaaptur.

Turpat, 6. pant.; 1887. g. 14. apr d., nolik. krahj., 396, I.

7. Suhdſetajs neſaudè teeſibas zelt ſuhdſibu ziwilteeſâ, kaut ari apſuhdſamais pehz kriminalteeſas ſpreeduma nebuhtu atſihts par wainigu, ja no wina darbeem ſuhdſetajam zehlees ſaudejums waj pametums.

Turpat, 7. pant.

8. Kad ziwilleetu teeſajot, iſ winas apſtahkleem nahk gaiſmâ pretlikumigs darbs, kurſch praſa kriminalpeemekleſchanas, tad ſcho preekſchmetu zaur Prokuroru kriminalteeſai nododot, top aptureta ziwilleetas teeſaſchana, ja winas iſſpreeſchana ſtahw atkarâ no ta, kà taps iſſpreeſts kriminalapſtahklis.

Turpat, 8. pant.

9. Wiſeem teeſu eeſtahdijumeem leetas jaiſſpreeſch pehz paſtahwoſchu likumu taiſchnas noſihmes, bet ja tanîs gaditos nepilniba, neſkaidriba, truhkums waj pretruna, tad ſpreedums jadibina uſ likumu wiſpahriga gara.

Turpat, 9. pant.

10. Aiſleegts ir apturet leetas iſſpreeſchanu aiſ ta eemeſla, ka likumôs atrodahs nepilniba, neſkaidriba, truhkums waj pretruna. Par ſcha noſazijuma pahrkahpſchanu wainigee nahk pee atbildibas, kà par taiſnas teeſas leegſchanu.

Turpat, 10. pant.

11. Ziwilleetas ir iſſpreeſchamas pehz kodola tikai diwâs teeſas inſtanzês.

Turpat, 11. pant.

12. Teeſas leeta naw zaurluhkojama pehz kodola augſtakâ teeſas pakahpenê, ja ta nebija iſſpreeſta ſemakâ.

Turpat, 12. pant.

13. Pee wiſeem teeſu eeſtahdijumu darbeem ziwilleetu teeſaſchanas ſinâ, atſkaitot likumâ ihpaſchi norahditus atgadijumus, ir atkauts prahwneekeem un leekahm perſonahm buht klaht, kà ari prahwneekeem peneſt mutiſkus iſſkaidrojumus.

Turpat, 13. pant.

14. Prahwneekeem ir teeſiba ſawâ weetâ atſuhtit teeſâ pilnwarneekus wiſâs leetâs, kas teeſajamas teeſu eeſtahdijumôs.

Turpat, 14. pant.

15. Wairak ſuhdſetaju waj atbildetaju, kas nemj dalibu weenas paſchas leetas teeſaſchanâ, war ſuhdſet un atbildet ſewiſchki kurſch, waj ari nodot ſcho teeſibu weenam kopu pilnwarneekam.

Turpat, 15. pant.

16. Wiſus darbus leetas teeſaſchanas ſinâ, par kureem peeminets ſchinî Uſtawâ, war darit neween prahwneeki paſchi, bet ari winu pilnwarneeki, atſkaitot tos atgadijumus, kas likumâ ihpaſchi norahditi, kà iſnehmumi.

Turpat, 16. pant.

17. Ik weens top atsihts spehjigs meklet un aisstahwet pee teesas sawas teesibas; isnehmumi is scha nosazijuma apsihmeti nahkoschôs pantôs.

Turpat, 17. pant.

18. Tee, kam atnemtas wisas kahrtas teesibas, no ta laika, kad wineem par to sludinats galigs teesas spreedums, newar meklet un aisstahwet pee teesas tahs teesibas, kuras teem atnemtas.

Turpat, 18. pant.

19. Wisu to weetâ, kuri stahw sem aisbildnibas, kà nepilngadibas pehz, tà ari garigu waj meesigu kaischu pehz, suhds un atbild winu wezaki waj aisbildni.

Turpat, 19. pant.

20. Tee, kas stahw sem aisbildnibas isschkehrdibas pehz, nesaudè teesibas suhdset un atbildet pee teesas, bet teem peenahkahs pasinot ik par kuru leetu, kas iszehlusees, peenahzigai aisbildnibas eestahdei. Bes tam wini newar, ja aisbildnis ar to naw meerâ, isredset pilnwarneeku, nobeigt leetu ar islihgumu, atkahptees teesâ no kahdahm teesibahm, zelt strihdu par dokumenta wiltojumu un eelaistees atbildè us tahdu strihdu.

Turpat, 20. pant.

21. Kad parahdneeks issludinats par nespehjigu maksat, tad wina teesiba, suhdset un atbildet pee teesas, pahreet us konkursa pahrwaldi, atskaitot tikai tahs leetas, kuràs pahrwalde isdod parahdneekam apleezibu, ka pati atsakahs no scho leetu weschanas. Schinî atgadijumâ teesas ismakšas nekriht us konkursa masu.

Turpat, 21. pant.

22. Nosazijums, kas noteikts preekschejâ (21.) pantâ, sihmejahs ari us pahrwaldehm, kuras dibinatas us Tirdsneezibas Ustawa 1868. panta pamata, kamehr taps pahrluhkoti likumi par tirgotaju maksaschanas nespehju.

Peesihmejums. (Pehz 1887. g. Turp.). Schinî Ustawâ peeminamo Tirdsneezibas Ustawa pantu sarakšts, pehz 1857. g. isdewuma, kà ari to Tirdsneezibas Ustawa pantu sarakšts, kuri ar wineem saskan pehz 1887. g. isdewuma, ir sche peelikts klaht. Schis peesihmejums atteekahs ari us 28., 1074. un 1400. panteem (peesihm., peelik. VI, 3, 7, 9, 15, 16, 19 (peesihm.), 20, 21, 26, 27, 29 un 30. pant.).

Turpat, 22. pant.

23. Pirms konkursa eestahdischanas par parahdneeku, kas nespehj maksat, ik kuram wina parahdu-dewejam ir atwehlets us sawa rehkena peeweenotees pee jaw teesajamas leetas par maksat-nespehjeja mantibu un pahrsuhdset teesas eestahdijumu spreedumus. Bet konkursa pahrwaldes sinâ stahw, waj nu turpinat schahdu meklešchanos us sawa rehkena, waj ari to atstaht, ar wisahm agrakahm teesaschanas ismakšahm, us ta parahdu-deweja atbildibas, kursch winu usnehmees us sewi.

Turpat, 23. pant.

24. Suhdsibas, kas us testamenta dibinatas, pehz wispahrigeem nosazijumeem par leetu peekritibu, zelamas pret to personu (testamenta ispilditaju waj mantineeku), kurai uslikts peenahkums ispildit testamenta noteikumus.

Turpat, 24. pant.

25. Teſtamenta iſpilditajeem ir teeſiba weſt ſuhdſibas wiſâs tanîs leetâs, kurâs wineem uſ teſtamenta pamata peeder ſchi teeſiba, waj ari kurâs ſuhdſiba iſrahdahs wajadſiga, lai tee waretu iſpildit teſtamenta taiſitaja uſdotos noteikumus.

Turpat, 25. pant.

26. Tee, kam pehz ſabeedribas lihguma dota pilnwara paſcheem pahrwaldit tirdſneezibas nama leetas, kuram ſinama firma, war ſcha nama leetâs ſuhdſet un atbildet pee teeſas ari beſ ſewiſchkas pilnwaras, ja nolihgumâ naw noſazits otradi. Tahda pati teeſiba pilnigâ ſabeedribâ ir weenam no beedreem, ja winam pehz ſabeedribas dibinaſchanas lihguma, dota pilnwara rihkotees ſabeedribas leetâs.

Turpat, 26. pant.

27. Wiſas zitas beedribas, ſabeedribas un kompanijas war ſuhdſet un atbildet pee teeſas ne zitadi, kà zaur ſewiſchku pilnwarneeku.

Turpat, 27. pant.

28. Tanîs apwidôs, kuri naw padoti Komerzteeſas pahrſinai, ſtrihdus leetas, kas ſihmejahs uſ tirdſneezibas leetu peekritibu (Tirdſn. Uſt. 1300—1307. pant.) ſtahw wiſpahrigu ziwilteeſu pahrſinâ, uſ ſcha Uſtawa pamata (Skat. augſchâ 22. panta peeſihm.).

Turpat, 28. pant.

Pirmà grahmata.

Teeſaſchanas kahrtiba meera teeſu eeſtahdijumôs.

Pirmà nodaļa.

Par leetu peekritibu.

29. Meera Teeſneſcha iſteeſaſchanai peekriht:

1) ſuhdſibas par perſoniſkahm peenahzibahm un lihgumeem un par kuſtamu mantibu, kad wehrtiba neſneedſahs pahrak par peezſimti rubleem;

2) ſuhdſibas par ſkahdes un ſaudejumu atlihdſibu, kad winu leelums neſneedſahs pahri par peezſimti rubleem, waj ari ſuhdſibu zelot tas naw ſkaidri ſinams;

3) ſuhdſibas par perſoniſkeem aiſkahrumeem;

4) ſuhdſibas par trauzetas waldiſchanas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ, ja no trauzeſchanas laika naw pagahjuſchi wairak kà ſeſchi mehneſchi;

5) ſuhdſibas par ſewiſchkas dalibas teeſibu (Ziwillik. pant. 442, 445—451), ja no winas trauzeſchanas naw pagahjis wairak kà gads.

1864. g. 29. pant.

30. Beſ tahm leetahm, kas peeminetas preekſchejâ (29.) pantâ, Meera Teeſneſis war peenemt ſawâ iſteeſaſchanâ ik kuru ziwilſtrihdu un ſuhdſibu, ja

abas prahwneeku puſes winam luhdſ leetu iſſpreeſt pehz apſinas. Meera Teeſneſchu ſpreedumi, kas taiſiti uſ ſchahdeem luhgumeem, eeſkatami par galigeem un naw pahrſuhdſami apelazijas kahrtibâ.

Turpat, 30. pant.

31. Meera Teeſneſchu iſteeſaſchanai nepeekriht:

1) ſuhdſibas par ihpaſchuma teeſibu waj ari par nekuſtama ihpaſchuma waldiſchanas teeſibu, kura dibinata uſ formala dokumenta;

2) ſuhdſibas, kas ſaweenotas ar krona walſchu intereſehm, atkaitot ſuhdſibas par trauzetas waldiſchanas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ (a), kà ari ſuhdſibas wehrtibâ ne pahrak par peezſimti rubleem, atlihdſibas dehl par noganijumeem un ziteem apſkahdejumeem Walſts Mantu Miniſterijas pahrſinâ ſtahwoſchâs krona datſchâs (b);

3) ſuhdſibas laukpagaſtneeku ſtarpâ, kuras iſteeſajamas winu paſchu teeſahm, atkaitot to atgadijumu, kad ſuhdſetajs un atbildetajs ſawſtarpigi weenojuſchees tahdas ſuhdſibas iſſpreeſchanu nodot Meera Teeſneſim (z);

4) ſtrihdi par priwilegijahm uſ atklahjumeem un atradumeem (d).

(a) Turpat, 31. pant. — (b) 1878. g. 12. dez. d., (49122). — (z) 1864. g. 20. now. d., (41477), 31. pant. — (d) 1874. g. 20. okt. d., (53966).

32. Suhdſiba eeſneedſama tam Meera Teeſneſim, kura eezirknî atbildetajs dſihwo waj uſturahs kahdu laiku.

1864. g. 20. now. d., (41477), 32. pant.

33. Suhdſiba, kas ſihmejahs uſ wairak atbildetajeem, kuri dſihwo daſchadôs Meera Teeſneſchu eezirknôs, eeſneedſama Meera Teeſneſim weenâ no ſcheem eezirkneem, pehz ſuhdſetaja iſwehles.

Turpat, 33. pant.

34. Suhdſibas par trauzetas waldiſchanas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ, par ſewiſchkas dalibas teeſibu, par noganijumeem un pahrpluhdinajumeem un zaur zaurim par nekuſtamai mantai padaritas ſkahdes atlihdſinaſchanu, eeſneedſamas ſchihs mantas atraſchanahs weetâ (a). Dſelſszeļa waldes ſuhdſibas pret ſemes turetajeem gar dſelſszeļa liniju par uſzehlumu, ſakrahwumu, iſrakumu un apſtahdijumu iſnihzinaſchanu waj pahrzelſchanu, eeſneedſamas tanî weetâ, kurâ atrodahs iſnihzinamà waj pahrzeļamà manta (b).

(a) Turpat, 34. pant. — (b) 1869. g. 6. janw. d., (46628), 7., 8. pant.

35. Suhdſibas pret kompanijahm, beedribahm un ſabeedribahm eeſneedſamas tam Meera Teeſneſim, kura eezirknî atrodahs winu walde waj firma.

1864. g. 20. now. d., (41477), 35. pant.

36. Tahs ſuhdſibas pret kompanijahm, beedribahm un ſabeedribahm, kas zeļahs iſ lihgumeem, kuri noſlehgti ar winu weetejeem kantoreem waj agenteem, eeſneedſamas: waj nu ſcho kantoru waj agentu atraſchanahs weetâ, waj ari waldes waj firmas atraſchanahs weetâ.

Turpat, 36. pant.

36[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Suhdſibas, kas zeļahs iſ lihguma par laukſtrahdneeku ſadereſchanu, war tapt eeſneegtas weetejai teeſai, pehz lihguma iſpildiſchanas weetas.

1886. g. 12. jun. d., nolik. kr. 619, Walſts Pad. nol., V, 2. pant.

37. Prahwneekeem ir teesiba pehz sawstarpigas weenoschanahs greestees pee ta Goda- waj Eezirkna Meera Teesneescha, ko paschi iswehl, lai isteesà tahdu leetu, kuru peekriht isteesat tur, kur atbildetajam dsihwes waj usturas weetas.

1864. g. 20. now. d., (41477), 37. pant.

38. Pretsuhdsiba, kura peekriht Meera Teesneescha isteesaschanai, isschkirama tam pascham Teesnesim, kuram eesneegta pirmejà suhdsiba.

Turpat, 38. pant.

39. Ja pretsuhdsiba, kas zeeschi saistita ar pirmejo suhdsibu, pehz sawas wehrtibas nepeekriht Meera Teesneescha pahrsinai, tad Teesnesis beidsot pee sewis leetas teesaschanu un atkauj prahwneekeem teesatees Apgabala Teesâ.

Turpat, 39. pant.

40. Domstarpibas par leetas peekritibu starp weena apgabala Meera Teesneescheem isschkir ta pascha apgabala Meera Teesneschu Sapulze.

Turpat, 40. pant.

41. Domstarpibas par leetas peekritibu starp daschadu apgabalu Meera Teesneescheem isschkir ta Meera Teesneschu Sapulze, kuras pahrsinamâ apgabalâ leeta wispirms eesahkusees.

Turpat, 41. pant.

42. Domstarpibas par leetas peekritibu starp Meera Teesneschu Sapulzehm, waj ari starp Meera Teesnesi waj Meera Teesneschu Sapulzi no weenas puses un starp Apgabala Teesu no otras puses, isschkir ta Teesu Palata, kuras pahrsinamâ apgabalâ leeta wispirms eesahkusees.

Turpat 42. pant.

43. Luhgums, lai norahda peenahzigu Meera Teesnesi waj peenahzigu teesu, eesneedsams weenam no teem eestahdijumeem, starp kureem iszehlusees domstarpiba par leetas peekritibu. Schis luhgums top nosuhtits lihds ar isskaidrojumu zaurluhkoschanas dehl tam eestahdijumam, kuram, us eepreekscheja panta pamata, nahkahs isschkirt domstarpibu par leetas peekritibu. Leetas teesaschana pa tahm starpahm top aptureta, kamehr naw isschkirta domstarpiba, kas iszehlusees par peekritibu.

Turpat, 43. pant.

Otrà nodaļa.

Par pilnwarneekeem.

44. Par pilnwarneekeem meera teesu eestahdijumôs war buht, bes Swehrinateem Adwokateem ari Priwatadwokati, bet zitas personas tikai tôs atgadijumôs un us teem pamateem, kas norahditi Teesu Eestahdijumu Satwersmê.

1864. g. 20. now. d., (41477) 44. pant.; 1874. g. 25. maij. d., (53573) nosaz. 1., 16., 18. pant.

45. Newar buht par pilnwarneekeem meera teesu eestahdijumôs teesajamâs leetâs:

1) tee, kas naw ſaſneeguſchi pilngadibas;

2) tee, kas peeder pee muhku kahrtas, beſ ween tanis leetâs, kurâs wini meklejahs ſawu kloſteru un weentunizu labâ, waj ari kloſteru preekſchneezibas uſdewumâ;

3) baltahs garidſneezibas ſwehtkalpotaji, beſ ween tanis leetâs, kurâs wini meklejahs garigu leetu pahrwaldes waj ſawu ſeewu un behrnu labâ, kà ari to audſeknu labâ, kuri atrodahs winu aiſgahdibâ;

4) tee, kas atſihti par neſpehjigeem makſat, lihdſ tam, kamehr naw noteikta winu makſaſchanas neſpehjas ihpaſchiba.

5) tee, kas ſtahw aiſbildnibâ;

6) ſkolneeki, audſekni, ſtudenti un klauſitajees, kuri turpina mahzibas waj akademiſko kurſu, kamehr to naw beiguſchi, beſ ween tanîs leetâs, kurâs wini uſnemjahs mekletees wezaku waj brahku un mahſu weetâ;

7) ta meera teeſas apgabala Meera Teeſneſis, kurâ leeta top teeſata, kà ari weetejahs Meera Teeſneſchu Sapulzes Prokurora Beedrs;

8) tee, kas no baſnizas atſchkirti pehz garigas teeſas ſpreeduma;

9) tee, kam atnemtas wiſas kahrtas teeſibas, waj ari wiſas ſewiſchkas, perſoniſki un zaur kahrtu peeſchkirtas teeſibas un preekſchrozibas, kà ari tee, kuri zaur Wiſſchehligo manifeſtu atſwabinati no tahdeem paſcheem ſodeem;

10) perſonas, kuras nodotas teeſahm uſ apſuhdſibu par tahdeem noſeegumeem, par kureem nahk wiſu kahrtas teeſibu ſaudeſchana, waj ari wiſu ſewiſchku, perſoniſki un zaur kahrtu peeſchkirtu teeſibu un preekſchrozibu atnemſchana, ja ſchihs perſonas naw attaiſnotas pehz teeſas ſpreeduma;

11) tee, kas iſſlehgti iſ deeneſta zaur teeſu waj iſ garidſneeku kahrtas netiklibas pehz, waj ari iſ ſabeedribahm un muiſchneeku ſapulzehm pehz to kahrtu ſpreedumeem, pee kurahm wini peeder;

12) wiſi tee, kureem aiſleegts, pehz teeſas ſpreeduma, mekletees teeſas leetâs.

1864. g. 20. now. d., (41477), 45. pant.

46. Prahwneeki dara Meera Teeſneſim ſinamu par winu iſwehleteem pilnwarneekeem mutiſki, waj rakſtiſki. Wini war ari dot ſawam pilnwarneekam noteiktâ kahrtibâ apleezinatu pilnwaru.

Turpat, 46. pant.

47. Mutiſki peneſtu paſinojumu par pilnwarneeka iſwehleſchanu Meera Teeſneſis eeraksta ſawâ ſchurnalâ, kuru paraksta ari prahwneeks, ja prot rakſtit. Rakſtiſku paſinojumu ſchinî ſinâ war iſdarit waj uſ paſcha luhguma raksta, waj ari ſewiſchkâ pilnwarâ. Tahdâ paſinojumâ pilnwaras deweja wahrds jaapleezina Meera Teeſneſim, Notarijam, Polizijai, waj ari weetejai pagaſta preekſchneezibai.

Turpat, 47. pant.; 1874. g. 17. apr. d., (53379) uſt. 48. pant. 2. punkt.; 51. pant. 1. punkt.; 1881. g. 10. aug. d., nolik. krahj., 1882. g. № 61.

48. Pilnwarneeks, kuram prahwneeks uſdewis leetas weſchanu pee Meera Teeſneſcha, war winu nobeigt ar iſlihgumu, kaut ari par to nebuhtu peeminets pilnwarâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 48. pant.

49. Pilnwarneeks war atſazitees no mekleſchanahs leetas labâ, bet newar pehz tam Teeſtahtees par pretejahs puſes pilnwarneeku, un ja wina pilnwaras deweja naw klaht, tad pilnwarneeks tam paſino par ſawu atſtahſchanos jaw tik laiku, ka pilnwaras dewejam buhtu eeſpehjams lihdſ terminam nahkt paſcham waj ari atſuhtit zitu pilnwarneeku.

Turpat, 49. pant.

50. Pilnwaras dewejs war atſaukt ik kurâ laikâ pilnwarneekam doto pilnwaru, paſinodams par to Meera Teeſneſim ar rakſtu waj mutes wahrdeem, bet Meera Teeſneſim naw ſcha zehlona pehz jaatleek teeſaſchana, nedſ janogaida jauna pilnwarneeka eewehleſchana un atnahkſchana. Wiſi darbi, ko pilnwarneeks likumigi iſdarijis, pirms Meera Teeſneſis dabun peemineto paſinojumu, paleek ſpehkâ.

Turpat, 50. pant.

Treſchâ nodaļa.

Par ſuhdſibas zelſchanu un par aizinaſchanu pee teeſas.

51. Eeſuhdſibas luhgumu war peneſt Meera Teeſneſim ar rakſtu waj mutes wahrdeem.

1864. g. 20. now. d., (31477) 51. pant.

52. Luhgums, kas peneſts mutes wahrdeem, pehz tam kad Meera Teeſneſis to eerakſtijis grahmatâ, laſams preekſchâ ſuhdſetajam, kurſch to paraksta, ja prot rakſtit.

Turpat, 52. pant.

53. Eeſuhdſibas raksts, kas nepeekriht Meera Teeſneſcha zaurluhkoſchanai, ſuhtams ſuhdſetajam atpakaļ lihdſ ar peenahzigu paſludinajumu, bet par mutes wahrdeem peneſta luhguma nepeenemſchanu ſuhdſetajam, uſ wina wehleſchanos, jaiſdod rakſtiſks apleezinajums.

Turpat, 53. pant.

54. Kà ar rakſtu, tà ari mutes wahrdeem peneſtâ luhgumâ ſuhdſetajam buhs:

1) norahdit tiklab ſawu un leezineeku, — ja winſch uſ teem atſauzahs, — kà ari atbildetaja: dſihwes kahrtu, wahrdu, tehwa wahrdu, uſwahrdu waj peewahrdu un dſihwes weetu;

2) norahdit peerahdijumus, uſ kureem winſch dibina ſawu ſuhdſibu;

3) apſihmet ſuhdſibas wehrtibu, iſnemjot leetas, kuras naw wehrtejamas;

4) iſſkaidrot, ka ihſti winſch luhdſ, waj ka meklè.

Turpat, 54. pant.

55. Par ſuhdſibas wehrtibu atſihſtama ta ſuma, kas uſdota eeſuhdſibas luhgumâ, peeſkaitot pee kapitala ſumas ari prozentus, kas peepraſiti lihdſ eeſuhdſeſchanas deenai.

Turpat, 55. pant.

56. Ja taptu zelts strihdus pret eesuhdsibas luhgumâ usdoto mantas wehrtibu, tad winu noteiz leetprateji tanî terminâ, kuru preekſch tam noleek Meera Teesneſis.

Turpat, 56. pant.

57. Suhdsetajs, kurſch dibina ſawus praſijumus uſ rakſtiſkeem peerahdijumeem, nodod tos Meera Teesneſim pret kwihtu reisâ ar eesuhdsibas luhgumu un wiſadâ ſinâ ne wehlak, kà pulkſten 2 pehz pusdeenas preekſch tahs deenas, kurâ noteikts atnahkt pee teesas.

Turpat, 57. pant.

58. Uſ eesuhdsibas luhguma pamata Meera Teesneſis aizina atbildetaju pee teesas, daridams ſinamu atnahkſchanas terminu tiklab ſchim, kà ari suhdsetajam.

Turpat, 58. pant.

59. Atnahkſchanas terminſch atbildetajam ſkaitams no pawehſtes nodoſchanas laika, ne maſak kà weena deena ik uſ kurahm peezpadſmit werſtehm attahkuma no wina dſihwes weetas lihdſ Meera Teesneſim.

Turpat, 59. pant.

60. Ja pee Meera Teesneſcha atnahk abas prahwneeku puſes paſchas, tad winſch war tuhlin ſtahtees pee ſcho ſtrihdus iſteeſaſchanas, tomehr neatlikdams zitu leetu iſteeſaſchanu, kuras noteikts klauſit tanî deenâ.

Turpat, 60. pant.

61. Prahwneeki, leezineeki un zitas perſonas top aizinatas pee teesas zaur pawehſtehm, kuràs ja-apſihmè:

1) ſuhdsibas preekſchmets;
2) kas top aizinats un uſ ka luhgumu;
3) weeta, kurp janahk;
4) deena un, ja wajadſigs, ari ſtunda, kurâ janahk;
5) iſnahkumi, kureem aizinamais war tapt padots par neatnahkſchanu.

Pawehſtes beigâs wajaga buht Meera Teesneſcha parakſtam.

Turpat, 61. pant.

62. Pawehſtes peegahdà aizinamahm perſonahm ſinneſis, kas atrodahs deneſtâ pee Meera Teesneſcha, waj polizija waj ari weetejà pagaſta waj ſahdſchas preekſchneeziba.

Turpat, 62. pant.

62[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Leetàs par laukſtrahdneeku patwaligu aiſeeſchanu no darba, kad aiſgahjuſchà ſtrahdneeka weeta naw ſinama, pawehſte par aizinaſchanu pee teesas top ſuhtita uſ to weetu, kur winſch peerakſtits, polizijas waj pagaſta preekſchneezibai, lai to nodod pehz peederibas. Pawehſtes nenodoſchana neaptura leetas teeſaſchanu pee Meera Teesneſcha noliktâ terminâ, ja ſuhdsiba ir dibinata uſ lihguma, kas noſlehgts pehz lihgſtamahs liſtes.

1886. g. 12. jan. d., nolik. kr. 619, Walſts Pad. nol., V, 3 pant.

63. Pawehſte top eedota aizinamam paſcham.

1864. g. 20. now. d., (41477), 63. pant.

64. Ja aizinamà naw mahjàs, tad pawehſte top atſtahta pee wina mahjneekeem, waj ari pee wina mantas waj mahjas pahrwalditaja,

waj ari pee ta no kaimineem, kurſch ar meeru pawehſti peegahdat aizinamai perſonai, un par to iſdod kwihtu.

Turpat, 64. pant.

65. Ja ſinneſis newar uſmeklet neweenas no preekſchejâ (64.) pantâ peeminetahm perſonahm, tad atſtahj weenu pawehſtes eksemplaru, lai to nodotu aizinamam, pilſehtâ — pee polizijas eerehdna un uſ laukeem — pee weetejahs pagaſta waj ſahdſchas preekſchneezibas, waj pee polizijas kalpotaja (ſimtneeka waj deſmitneeka).

Turpat, 65. pant.

66. Pawehſti nedodot, uſ winas top uſſihmets winas nodoſchanas laiks; otrs pawehſtes eksemplars, kuru ſanehmejs parakſta, apſihmedams ſanemſchanas laiku, top ſtahdits preekſchâ Meera Teeſneſim. Ja pawehſtes ſanehmejs newar waj negrib parakſtitees, tad par to top uſſihmets uſ abeem pawehſtes eksemplareem ar peeminejumu, kam un kad ta eedota un kapehz naw ſanehmeja parakſta.

Turpat, 66. pant.

67. Deena, kas nolikta atnahkſchanai pee Meera Teeſneſcha, war tapt atlikta uſ abu prahwneeku puſchu luhgumu.

Turpat, 67. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par prahwneeku atnahkſchanu pee teeſas un par teeſaſchanas kahrtibu pee Meera Teeſneſcha.

68. Leetu iſteeſaſchana pee Meera Teeſneſcha noteek klaji un mutes wahrdeem, tomehr ſehde war ari buht neklaja, ja abas prahwneeku puſes to luhdſ un Meera Teeſneſis atſihſt, ka ſchis luhgums pelna eewehroſchanu.

1864. g. 20. now. d. (41477), 68. pant.

69. Atbildetajs, nedodams iſſkaidrojumu par leetas kodolu, war zelt atſtumſchanas eerunu ſchinîs atgadijumôs:

1) kad leetâ peekriht zitam Meera Teeſneſim, waj zitam teeſas eeſtahdijumam;

2) kad pee ta paſcha waj zita Meera Teeſneſcha, waj ari zitâ teeſâ top teeſata leeta par to paſchu preekſchmetu un ſtarp tahm paſchahm perſonahm, waj ari leeta, kurai zeeſcha ſaite ar zelto ſuhdſibu;

3) kad ſuhdſetaja praſijums wisnotaļ ſihmejahs uſ zitu atbildetaju;

4) kad ſuhdſibu zehluſi perſona, kurai naw teeſibas ſuhdſet un atbildet pee teeſas.

Turpat, 69. pant.

70. Iſſkaidrojees eepreekſch ar abahm puſchm, Meera Teeſneſis winahm leek preekſchâ beigt leetu ar iſlihgumu, norahdidams, pehz ſawahm domahm, ihſto zeku preekſch tam. Meera Teeſneſim jaſper ſoli ari pa leetas teeſaſchanas

laiku, lai prahwneekus ſameerinatu un tikai neſekmibas atgadijumâ winſch ſtahjahs pee ſpreeduma taiſiſchanas.

Turpat, 70. pant.

71. Prahwneeku iſlihgums jataiſa ar rakſtu, kuru, pehz preekſchâ laſiſchanas, parakſta wini waj tee, kam wini to uſtiz. Leeta, kas nobeigta ar iſlihgumu, naw atjaunojama.

Turpat, 71. pant.

72. Meera Teeſneſis, ſtahjees pee leetas teeſaſchanas, leek ſuhdſetajam iſſtahſtit leetas apſtahkļus un iſſkaidrot ſawus praſijumus; tad iſklauſa atbildetaja iſſkaidrojumus, atkaudams weenai un otrai puſei pehz tam pa rindai papilnot ſawus iſſazijumus un pats likdams jautajumus, kas wajadſigi leetas iſſkaidroſchanas labad. Kad Meera Teeſneſis atrod, ka leeta peeteekami iſſkaidrota, tad nobeidſ prahwneeku ſazihſti.

Turpat, 72. pant.

73. Leetâs par trauzetas waldiſchanas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ Meera Teeſneſis nepahrbauda dokumentus, kuri apleezina ihpaſchuma teeſibas uſ nekuſtamu mantu, bet tikai eeſtata atkal ſpehkâ trauzeto waldiſchanu.

Turpat, 73. pant.

74. Uſ luhgumeem, lai iſpilda tahdus lihgumus un peenahzibas, kuras noſlehgtas waj apleezinatas noſazitâ kahrtibâ, atbildetajs top aizinats wiſihſakâ laikâ, un ja Meera Teeſneſis atſihſt ſcha eerunas par tahdahm, kas nepelna eewehroſchanas, tad, taiſijis ſpreedumu par peenahzibas iſpildiſchanu beſ kaweſchanas, iſdod taî paſchâ reiſâ ſuhdſetajam iſpildu rakſtu par ſcho ſpreedumu.

Turpat, 74. pant.

75. Leetas iſteeſaſchanas atlikſchana uſ weenas puſes praſijumu ir atkauta tikai ahrkahrtigôs atgadijumôs un ne zitadi, kà pehz tam, kad abas puſes atnahkuſchas pee teeſas un mutes wahrdeem iſſkaidrojuſchahs ſawâ ſtarpâ.

Turpat, 75. pant.

76. Lai waretu dabuht leetas iſſkaidroſchanai wajadſigahs ſinas waj dokumentu norakſtus iſ kahdas teeſas waj waldibas weetas, waj no amata wihra, Meera Teeſneſis iſdod prahwneekam, uſ wina luhgumu, leezibu, ka ſinas waj dokumenta norakſts teeſcham wajadſigs un ihſti uſ kuru laiku.

Turpat, 76. pant.

77. Leetas teeſaſchana pee Meera Teeſneſcha apturama:

1) uſ wiſu prahwneeku ſawſtarpigu weenoſchanos;

2) kad weens no prahwneekeem waj pilnwarneekeem mirſt, top ahrprahtigs waj ſaudè teeſibas.

Turpat, 77. pant.

78. Leetas teeſaſchana top atjaunota, kad abas prahwneeku puſes, waj weena no winahm to luhdſ.

Turpat, 78. pant.

79. Meera Teeſneſis, eeſkatijis leetu teeſajot, ka ta nepeekriht wina teeſaſchanai (29—31. pant.), beidſ pee ſewis winas tahļako teeſaſchanu.

Turpat, 79. pant.

80. Tahdus atgadijumus, kurôs Meera Teesneſis ſaſtop iſteeſaſchanas kahrtibâ kahdas gruhtibas, winſch iſſchkir, apſwehrdams ſchinî grahmatâ noteiktos noſazijumus peemehrigi ſihkeem noſazijumeem par teeſaſchanas kahrtibu wiſpahrigâs teeſu weetâs.

Turpat, 80. pant.

Peektà nodaļa.

Par peerahdijumeem.

Pirmà noſchkira.

Wiſpahrigi noſazijumi.

81. Suhdſetajam japeerahda ſawa ſuhdſiba. Atbildetajam, kurſch zeļ eerunas pret ſuhdſetaja praſijumeem, japeerahda ſawas eerunas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 81. pant.

82. Meera Teesneſis neſawahļ pats peerahdijumus waj ſinas, bet dibina ſawu ſpreedumu weenigi uſ teem peerahdijumeem, ko peenes prahwneeki.

Turpat, 82. pant.

Otrà noſchkira.

Leezineeku iſſazijumi.

83. Neweenam naw teeſibas atſazitees no leezinaſchanas; iſ ſcha noſazijuma top iſnemti:

1) prahwneeku radneeki taiſnâ linijâ uſ augſchu un uſ leju, kà ari meeſigi brahļi un mahſas;

2) tee, kam atlez labums, kad leeta iſſpreeſta weenai waj otrai puſei par labu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 83. pant.

84. Pee leezinaſchanas netop peelaiſti:

1) tee, kas atſihti par prahtâ jukuſcheem un neſpehjigeem iſſkaidrotees nedſ mutes wahrdeem, nedſ ar rakſtu, kà ari tee, kas prahta ſpehjibu ſatreekuma pehz atrodahs, uſ peenahzigas eeſtahdes rihkojumu, ahrſta uſluhkoſchanâ waj dſeedinaſchanâ;

2) tee, kam winu meeſigu waj garigu truhkumu pehz newareja buht ſinaſchanas par peerahdamo apſtahkli;

3) behrni pret wezakeem;

4) prahwneeku laulati draugi;

5) garidſneeki par to, kas wineem uſtizets pee bikts;

6) tee, kas atſchkirti no baſnizas pehz garigas teeſas ſpreeduma un kam atnemtas wiſas kahrtasteeſibas, waj ari kas nahkuſchi tahdâ ſodâ, ar kuru ſaweenota teeſibas ſaudeſchana buht par leezineeku.

Wiſas ſchihs perſonas Teeſneſis pats atſtata no leezinaſchanas ari beſ prahwneeka norahdijuma waj luhguma, kad Teeſneſis eeſkata peeminetos neſpehjibas zehlonus.

Turpat, 84. pant.

85. Behrni no ſeptini lihdſ tſchetrpadſmit gadeem war tapt iſklauſchinati, bet beſ noſwehrinaſchanas.

Turpat, 85. pant.

86. Uſ pretejahs puſes atſtatijumu no leezinaſchanas top atſtumti:

1) prahwneeka radneeki taiſnâ linijâ beſ pakahpenu aprobeſchojuma, bet ſahnu linijâ pirmo triju pakahpenu radneeki un diwu pirmo pakahpenu, ſwaineeſchi, ja prahwneeks uſ teem atſauzahs;

2) ta prahwneeka aiſbildni, uſ kureem winſch atſauzahs waj ari tee, kuri ſtahw wina aiſbildnibâ;

3) tee, kas prahwneeku peenehmuſchi behrna weetâ, ja winſch uſ teem atſauzahs, waj ari tee, ko prahwneeks peenehmis behrna weetâ;

4) tee, kam prahwa ar weenu no puſehm un tee, kuru labums ſtahw atkarâ no leetas iſſpreeſchanas par labu tai puſei, kura uſ wineem atſauzahs;

5) pilnwarneeki, ja uſ teem atſauzahs winu pilnwaras deweji.

Turpat, 86. pant.

87. Leezineeku atſtatijums japeepraſa pirms winu noſwehrinaſchanas, waj leezinaſchanas, ja ſchi noteek beſ ſwehreſta.

Turpat, 87. pant.

88. Ja prahwneeks pats neuſnemjahs peegahdat leezineeku, tad tas top aizinats zaur pawehſti. (a). Perſonas, kurahm pirmo diwu klaſu tſchini, Walſts Padomes Lozekli, Miniſtri un ſewiſchku nodaku Wirspahrwaldneeki, winu Beedri, Stahſts-Sekretari, Senatori, General-Gubernatori, kara apgabala kara pulku Komandetaji, General-Adjutanti, kà ari, winu pahrſinâ ſtahwoſcha apgabala robeſchâs, diwiſiju Preekſchneeki un wineem pehz amata lihdſigi ſauſſemes un juhras kara ſpehku eerehdni, Arkijereji, Gubernatori, pilſehtu Preekſchneeki un Wirspolizeimeiſtars Maſkawas pilſehtâ, kà ari peemineto amata wihru peenahkumu iſpilditaji, kad wini top aizinati kà leezineeki, war luhgt Meera Teeſneſim, triju deenu laikâ no pawehſtes ſaņemſchanas, lai winus iſklauſchina winu dſihwe, weetâ. Schinî atgadijumâ iſklauſchinaſchana noteekahs uſ noſazijuma pamatas kas iſteikts 93. pantâ. (b).

(a) Turpat, 88. pant. — (b) 1869. g. 29. maija d., (47147) 5. pant.; 1881. g. 12. augſt. d., nolik. krahj., № 568.; 1883. g. 2. jun. d., nolik. krahj., № 508.

89. Leezineeki iſ apakſchkareiweem, kuri atrodahs ihſtenâ deeneſtâ, top aizinati zaur ſawu tuwako preekſchneezibu. Ofizeeri top aizinati taiſchni zaur pawehſtehm, bet aizinajums pee teeſas tos neatſwabina no deeneſta peenahkumeem, ja wini naw dabujuſchi atwakinajumu no ſawas preekſchneezibas. Kad kara preekſchneeziba apleezinajuſi, ka aizinamam leezineekam iſ kareiweem, kara deeneſta apſtahkku pehz, naw bijis eeſpehjams perſoniſki atnahkt pee teeſas, tad aizinamais top iſklauſchinats ſawa deeneſta weetâ.

1864. g. 20. now. d., (41477), 89. pant.

89[1]. Leezineeki iſ dſelſszeku deeneſtâ ſtahwoſchahm perſonahm, kuru amati apſihmeti ſewiſchkâ ſaraksta, ko ſaſtahda pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs Satikſmes Zeku un Teeſleetu Miniſtri un Walſts Padomes Kodifikazijas Nodaļas Wirspahrwaldneeks, aizinami zaur pawehſtehm, kuras top peegahdatas winu tuwakai weetejai preekſchneezibai ne wehlak kâ ſeptinas deenas pirms ta laika, kas noteikts pawehſtê.

1873. g. 27. now. d., (52835), I., 1882. g. 23. janw. d., nolik. krahj., № 66.

90. Leezineeki iſ ſwehtkalpotajeem un tee, kas peeder pee muhku kahrtas, ja naw atnahkuſchi pehz pirmahs pawehſtes, top aizinati zaur ſawu tuwako preekſchneezibu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 90. pant.

91. Par neatnahkſchanu noſazitâ terminâ leezineekam, ja tas nepeenes eewehroſchanu pelnoſchas attaiſnoſchanahs, top uſlikts, pehz Meera Teeſneſcha nolehmuma, naudas ſods no diwdeſmit peezahm kapeikahm lihdſ peezeem rubkeem, luhkojotees pehz leetas ſwariguma un leezineeka turibas; turklaht winam noleek otru atnahkſchanas terminu. Schis naudas ſods leezineekam uſleekams ari tad, ja tas neatnahk otrureiſ. (a).

Peeſihmejums. I. Naudas ſodi, kas uſleekami uſ ſcha (91.) panta pamata, top peeweenoti kapitalam, ko eetaiſit apzeetinaſchanas weetas preekſch areſtâ eeleekamahm perſonahm Meera Teeſneſchu eezirknôs. (b).

Peeſihmejums. II. Pee leezineeku neatnahkſchanas likumigeem zehloneem (91 un 93. pant.) peezôs Wologdas gubernas ſeemeļ-rihta aprinkôs (Weļikouſtjugas, Nikolskas, Jarenskas, Solwitſchegodskas un Uſtſiſſolskas) peeder winu dſihwoſchana tahlak par diwiſimti werſtehm no tahs weetas, kurp winus aizina. (ž).

(a) Turpat, 91. pant. — (b) 1869. g. 19. maija d. (47107) I., 1. pant. — (ž), 1882. g. 30. mart. d., nolik. krahj., № 230, III., 4. pant.

92. Leezineeks war waj nu diwu nedeļu laikâ pehz Meera Teeſneſcha nolehmuma paſludinaſchanas par winam uſlikto naudas ſodu, waj ari atnahkdams pee teeſas uſ no jauna noliktu terminu, peneſt ſawu attaiſnoſchanos tam paſcham Meera Teeſneſim, kurſch ari winu atſwabina no naudas ſoda, ja atſihſt, ka wina attaiſnoſchanahs pelna eewehroſchanu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 92. pant.

93. Leezineeku, kurſch ſlimibas pehz newar atnahkt pee Meera Teeſneſcha, ſchis iſklauſchina wina dſihwes weetâ un prahwneeku klahtbuhtnê, ja wini to wehlahs. Tà pat ari leezineeku iſklauſchinaſchana top iſdarita winu dſihwes weetâ tanî atgadijumâ, kad leetâ iſklauſchinams leelaks ſkaits perſonu, kas dſihwo weenâ weetâ. (b).

Peeſihmejums. Tanîs weetâs, kas norahditas otrâ peeſihmejumâ pee 91. panta, Meera Teeſneſis war luhgt Teeſas Iſmekletajam, lai iſklauſchina leezineeku. Scho uſdewumu iſpildit Iſmekletajs ir peeſpeeſts tanîs atgadijumôs, kad ſchis darbs iſdarams wina paſtahwigâ waj pagaidu uſturas weetâ. (b.)

(a) Turpat, 93. pant. — (b) 1882. g. 30. mart. d., nolik. krahj., № 230, III., 5. pant.

94. Leezineeki, kuri dſihwo Meera Teeſneſcha eezirknî, kas ſtahw attahku no tahs weetas, kur noteekahs leetas iſteeſaſchana, war tapt iſklauſchinati zaur ta eezirkna Meera Teeſneſi, kurâ wini dſihwo, prahwneekeem par to eepreekſch ſinamu darot un wineem klaht eſot, ja wini atnahk preekſch tam noliktâ terminâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 94. pant.

95. Leezineeki isklauschinami pehz winu noswehrinaschanas, ja prahwneeki pehz sawstarpigas weenoschanahs winus neatswabina no swehresta. Kad garidsneeka naw klaht, tad Meera Teesnesis winus isklauschina bes swehresta, atgahdinadams wineem peenahkumu, issazit pehz skaidras apsinas wisu, kas teem sinams, un nemdams no wineem paraksta, ka tee wisu, ko leezinajuschi, apsolahs apstiprinat zaur swehrestu, ja kahds no prahwneekeem to prasitu.

Turpat, 95. pant.

96. No swehresta top atswabinati:

1) wisu kristigu tizibu Swehtkalpotaji un pee muhku kahrtas peederigi;

2) tee, kas peeder pee tizibas schkirahm un sektehm, kuras swehresta neatlauj; swehresta weetâ wini dod apsolijumu issazit pilnigu pateesibu pehz skaidras apsinas.

Turpat, 96. pant.

97. Ja kursch leezineeks isklauschinams sewischki, prahwneekeem klaht esot, ja wini atnahkuschi pee isklauschinaschanas.

Turpat, 97. pant.

98. Leezineeki, kuri wehl naw leezibas nodewuschi, newar buht klaht pee zitu leezineeku isklauschinaschanas.

Turpat, 98. pant.

99. Kad leezineeks sawu leezibu nodewis, Meera Teesnesis atlauj pusehm no sewis likt leezineekeem jautajumus par wiseem, pehz winu domahm, nepeezeeschami wajadsigeem preekschmeteem.

Turpat, 99. pant.

100. Lai nowehrstu pretrunas leezineeku issazijumôs par swarigeem preekschmeteem, Meera Teesnesis noteiz leezineeku isklauschinaschanu waigu waigâ.

Turpat, 100. pant.

101. Leezineeka issazijuma kodols top eerakstits protokolâ, kuru, kad tas leezineekam lasits preekschâ, paraksta tiklab schis, kà ari Meera Teesnesis. Ja leezineeks neprot rakstit, tad par to jaussihmè protokolâ, kuru tad paraksta Meera Teesnesis weens pats.

Turpat, 101. pant.

102. Leezineeku issazijumu spehku noswer Meera Teesnesis, luhkodamees us leezineeka ustizamibu un wina issazijuma skaidribu, pilnibu un tizamibu.

Turpat, 102. pant.

103. Leezineekam, kas wehlahs dabuht atlihdsibu par darbu nokawejumu, waj par zeļa isdewumeem, jadara tas sinams pehz isklauschinaschanas beigahm. Schi atlihdsiba jamaksa tai pusei, kura atsaukusees us leezineeku.

Turpat, 103. pant.

104. Atlihdsibu leezineekam Meera Teesnesis noteiz no desmit kapeikahm lihds weenam rublim deenâ, luhkojotees us darba deenas wehrtibu un ziteem weetejeem apstahkleem.

Turpat, 104. pant.

Treschâ noschkira.

Rakstiski peerahdijumi.

105. Wisadus dokumentus, tiklab tos, kas noslehgti un apleezinati nosazitâ kahrtibâ, kà ari priwatdokumentus un zitus papirus Meera Teesneſis nemj wehrâ pee leetas isspreeschanas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 105. pant.

106. To rakstisko dokumentu satwaru, kuri noslehgti un apleezinati nosazitâ kahrtibâ, newar apgahst ar leezineeku issazijumeem.

Turpat, 106. pant.

107. Ja prahwneeks zel schaubas par dokumenta ihstenibu, tad Meera Teesneſis pahrleezinahs par dokumenta ihstenibu, to salihdsinadams ar ziteem dokumenteem, waj ari salihdsinadams rokas rakstu un isklauschinadams leezineekus, par ko ari sastahda protokolu.

Turpat, 107. pant.

108. Schaubas par dokumenta ihstenibu newar zelt tas, kas scho dokumentu isdewis waj sastahdijis, ja winu schi persona parakstijusi.

Turpat, 108. pant.

109. Schaubu zelschana par krepoſta-, notarialu un noteiktâ kahrtibâ apleezinatu dokumentu ihstenibu neteek peelaista.

Turpat, 109. pant.; 1866. g. 14. aprl. d., (43186).

110. Kad pret rakstisteem dokumenteem, kuri swarigi pee leetas isspreeschanas, top zelts strihdus par wiltojumu, tad Meera Teesneſis leek wispirms preekschâ tai pusei, kura schos dokumentus peenesusi, nemt tos atpakal; ja wina ar to naw meerâ, tad winsch isskaidro tam, kas norahda us wiltojumu, zik swarigi tee isnahkumi, kureem tas padots, ja nepeerahda, ka wiltojums teeschahm pastahw. Kad prahwneeks tomehr neatsakahs no strihdus par wiltojumu, tad Meera Teesneſis aptur pee sewis leetu, un dokumentus, kuri norahditi par wiltoteem, nosuhta weetejam Apgabala Teesas Prokuroram, lai liktu teesai preekschâ isspreest nosazitâ kahrtibâ jautajumu par wiltojumu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 110. pant.

111. Strihdus par wiltojumu, kas zelts pret tahdu dokumentu, no kura naw atkarigs spreeduma kodols, neaptur leetas isteesaschanu.

Turpat, 111. pant.

Zeturtà nodaļa.

Atsihschanahs.

112. Kad weena puse, leetu isteesajot pee Meera Teesneſcha, atsihst pati, ar rakstu waj mutes wahrdeem, tahda apstahkla pateesibu, kursch apstiprina winas pretineeka teesibas, tad schis apstahklis usskatams par tahdu, kas nepraſa turpmaku peerahdijumu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 112. pant.

113. Atſihſchanahs, ko iſteiz weens no leetas dalibneekeem, ir ſpehkâ tikai preekſch ta, kurſch winu iſteizis.

Turpat, 113. pant.

114. Atſihſchanahs, kuru iſteizis weens no leetas dalibneekeem, ir ſwarâ preekſch ziteem tikai tanî atgadijumâ, ja wini uſnehmuſchees galwot zits par zitu.

Turpat, 114. pant.

Peektâ noſchkira.

Swehreſts.

115. Prahwneekeem naw leegts, pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs, luhgt Meera Teeſneſim, lai leetu iſſpreeſtu uſ ſwehreſta pamata, ko uſnemahs weens no teem; bet Meera Teeſneſis newar nedſ uſſpeeſt ſwehreſtu, nedſ ari winu uſlikt ſuhdſetajam waj atbildetajam.

1864. g. 20. now. d., (41477) 115. pant.

116. Prahwneeki ſwehr paſchi un wineem par to, ka ir ar meeru iſſchkirt leetu zaur ſwehreſtu, waj nu jaeeſneedſ ſewiſchks luhguma rakſts, kas winu paſchu, bet ne winu pilnwarneeku parakſtits, waj ari jaapleezina ar ſawu parakſtu protokolâ, kuru par to ſaſtahda Meera Teeſneſis.

Turpat, 116. pant.

117. Swehreſts peenemjams par peerahdijumu tam, par ko winſch dots un naw apgahſchams ar ne kahdeem ziteem peerahdijumeem.

Turpat, 117. pant.

118. Prahwneeku ſwehreſts naw peelaiſchams:

1) leetâs, kurâs ir daliba nepilngadigeem un zaur zaurim teem, kam naw atkauta ſwabada rihkoſchanahs ar mantibu;

2) par apſtahkleem, kuri ſtahw ſakarâ ar kahdu noſeegumu waj pahrkahpumu;

3) leetâs, kuras ſaweenotas ar krona walſchu, ſemſtibas eeſtahſchu, pilſehtu waj pagaſtu ſabeedribu labumu;

4) beedribu, ſabeedribu un kompaniju leetâs;

5) tahdu dokumentu taiſchnas noſihmes apgahſchanas dehl, par kuru ihſtenibu naw zeltas ſchaubas.

Teſtâ noſchkira.

Apſkatiſchana uſ weetas un leetprateju atſina.

119. Apſkatiſchana uſ weetas, leetpratejeem peedalotees waj nepeedalotees, iſdarama gan uſ prahwneeka luhgumu, gan pehz Meera Teeſneſcha eeſkata.

1864. g. 20. now. d., (41477) 119. pant

120. Apſkatiſchanu iſdara pats Meera Teeſneſis, klaht eſot diweem uſtizameem leezineekeem un prahwneekeem, kuri top aizinati mutes wahrdeem waj zaur pawehſti (a).

Peeſihmejums. Tanîs weetâs, kas norahditas otrâ peeſihmejumâ pee 91. panta, Meera Teeſneſis war luhgt Teeſas Iſmekletajam, lai iſdara apſkatijumu uſ weetas. Scho uſdewumu iſpildit Iſmekletajs ir peeſpeeſts tôs atgadijumôs, kad ſchis darbs iſdarams wina paſtahwigâ waj pagaidu uſturas weetâ (b).

(a) Turpat, 120. pant. — (b) 1882. g. 30. mart. d., nolik. krahj., № 230, III, 5. pant.

121. Prahwneeku neatnahkſchana neaptura apſkatiſchanu un neatnahkuſchee ſaudè teeſibu ſuhdſetees par Meera Teeſneſcha darbeem pee apſkatijuma iſdariſchanas.

1864. g. 20. now. d., (41477), 121. pant.

122. Meera Teeſneſis war uſ prahwneeku luhgumu, waj pehz ſawa eeſkata, eeprafit leetprateju atſinu par tahdu preekſchmetu, preekſch kura nowehrteſchanas waj apſpreeſchanas wajadſiga ſewiſchka ſinaſchana.

Turpat, 122. pant.

123. Leetprateji top iſwehleti tani ſkaitâ no weena lihdſ trim, pehz prahwneeku ſawſtarpigas weenoſchanahs, bet ja weenoſchanahs naw panahkama, tad tos eewehl Meera Teeſneſis. Winu atſtatijums peelaiſchams to paſchu zehlonu pehz, kà leezineeku atſtatijums.

Turpat, 123. pant.

124. Par apſkatiſchanu uſ weetas un leetprateju iſſazijumeem ſaſtahdams protokols, kuru paraksta Meera Teeſneſis, prahwneeki, leezineeki un leetprateji. Ja kahda no ſchihm perſonahm neprot rakſtit, tad par to peeminams protokolâ (a).

Peeſihmejums. Naudas ſodi par Meera Teeſneſcha aizinato leetprateju neatnahkſchanu beſ eewehroſchanu pelnoſchas attaiſnoſchanahs, kà ari par atſtnas nenodoſchanu noſazitâ terminâ, top peeweenoti kapitalam, ko eetaiſit apzeetinaſchanas weetas preekſch areſtâ eeleekamahm perſonahm Meera Teeſneſchu eezirknôs (b).

(a) Turpat, 124. pant. — (b) 1869. g. 19. maija d., (47107) I, 2. pant.

Seſtà nodaļa.

Par ſuhdſibu nodroſchinaſchanu.

125. (Pehz 1886. g. Turp.). Paklauſit luhgumu par ſuhdſibas nodroſchinaſchanu ſtahw Meera Teeſneſcha warâ, bet kad peedſinejs praſa nodroſchinaſchanas, uſrahdidams peedſihſchanai tahdu parahda rakſtu, kas apleezinats noteiktâ kahrtibâ, tad Meera Teeſneſim naw teeſibas atraidit ſcho luhgumu (a). Ja faderetaja ſuhdſiba pret ſtrahdneeku dibinata uſ fadereſchanas lihguma pee laukdarbeem, kas ſlehgts pehz lihgſtamàs liſtes, tad Meera Teeſneſim ari naw teeſibas atraidit ſuhdſetaja luhgumu, lai nodroſchina wina ſuhdſibu pee paſchas eeſuhdſeſchanas (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41477), 125. pant. — (b) 1886. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 619, Walſts Padom. nolehm., V, 4. pant.

126. Pee Meera Teesneſcheem zelamo ſuhdſibu nodroſchinaſchana iſdarama pehz noſazijumeem, kas noteikti ſcha Uſtawa otrâ Grahmatâ (590—652². pant.).

1864. g. 20 now. d., (41477), 126. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374), Walſts Pad. nolehm., II, A, 7. pant. B, 1. pant.

127. Meera Teesneſim ir teeſiba, uſ ſuhdſetaja luhgumu, praſit no atbildetaja, kurſch kahdu laiku uſturahs Meera Teesneſcha eezirknî, lai tas, ja ſpreedumu pahrſuhdſ, dod kihlas waj ari peenes kahda uſtizama weeteja eedſihwotaja apgalwojumu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 127. pant.

128. Ja ſcho praſijumu neiſpilda, tad Meera Teesneſim ir teeſiba apkihlat atbildetaja kuſtamu mantibu, tahs naudas ſumas mehrâ, kura no wina peeſpreeſta.

Turpat, 128. pant.

Septitâ nodaļa.

Par ſpreedumu.

129. Puſes iſklauſijis, Meera Teesneſis apſwer wiſus leetas ſinâ peeweſtus apſtahkļus un, noteizis pehz apſinas pahrleezibas peerahdijumu noſihmi un ſpehku, taiſa ſpreedumu, kurſch nedrihkſt preti runat likumam.

1864. g. 20. now. d., (41477) 129. pant.

130. Spreedumu taiſot, Meera Teesneſis uſ weenas waj abu puſchu norahdijumu war nemt par mehrauklu wiſpahri paſihſtamus eeradumus, bet tikai tanî atgadijumâ, kad likums ihſti atļauj weeteju eeradumu peemehroſchanu waj ari tanîs atgadijumôs, kuri naw ihpaſchi iſſchkirti likumâ.

Turpat, 130. pant.

131. Meera Teesneſim naw teeſibas taiſit ſpreedumu par tahdeem preekſchmeteem, par kureem naw zelts praſijums, nedſ peeſpreeſt wairak, kà prahwneeki praſijuſchi.

Turpat, 131. pant.

132. Meera Teesneſis ne-eekuſtina jautajumu par noilgumu, ja prahwneeki paſchi uſ to neatſauzahs.

Turpat, 132. pant..

133. Spreedumu taiſidams, Meera Teesneſis peeſpreeſch uſwaroſchas puſei, ja wina to praſa, teeſaſchanas iſmakſu atlihdſibu no uſwaretahs puſes.

Turpat, 133. pant.

134. Meera Teesneſis iſſpreeſch galigi leetas par ſuhdſibahm, kuru wehrtiba neſneedſahs pahri par trihsdeſmit rubleem.

Turpat, 134. pant.

135. Tanîs leetâs, kuras Meera Teesneſis iſſpreeſch galigi, winſch noleek ſpreedumâ terminu, lihdſ kuram uſwaretai puſei atkauts winu iſpildit labprahtigi.

Turpat, 135. pant.

136. Ja uſwaretai puſei naw nekahdu lihdſekku, ko eemakſat pehz ſpreeduma peeſpreeſto naudas ſumu, tad Meera Teeſneſis war nolikt nomakſu uſ noteikteem termineem, luhkojotees uſ to, zik leela peedſenamâ ſuma un kahdi parahdneekam lihdſekli, ko nomakſat parahdu, par ko, uſ prahwneeku wehleſchanos, wineem iſdod apleezibu.

Turpat, 136. pant.

137. Ja parahdneeks nemakſâ kahrtigi, kad winam uſ preekſcheja (136.) panta pamata atkauts makſat terminôs, tad, uſ ſuhdſetaja luhgumu, Meera Teeſneſis nolemj peedſiht no wina beſ kaweſchanas wiſu peeſpreeſto ſumu.

Turpat, 137. pant.

138. Tanîs leetâs, kuras Meera Teeſneſis neiſſpreeſch galigi, ſpreeduma eepreekſcheja iſpildiſchana peelaiſchama ne zitadi, kà uſ prahwneeka luhgumu un turklaht tikai ſchinîs atgadijumôs:

1) kad peedſihſchana noſpreeſta pehz dokumenta, kas noſlehgts un apſtiprinats pee teeſas waj apleezinats pee notarija un naw apſtrihdets ihſtenibas ſinâ, waj ari pehz priwatdokumenta, ko atſinuſi ta puſe, pret kuru tas peeneſts;

2) kad, pehz nomas laika notezeſchanas, nomatajam peenahkahs pehz ſpreeduma atſtaht waj nodot nomoto mantu, waj ari, kad ſpreedumâ noteikts atdot mantu, kura atradahs nelikumigâ waldiſchanâ;

3) kad ſtrihdus leetâ par perſonu ſaderejumu ſaderetajam uſlikts peenahkums atlaiſt to perſonu, kas pee wina ſtahw deneſtâ waj darbâ, waj ari ſchai pehdejai atkauts aiſeet no ſaderetaja;

4) kad ſuhdſetajs peenes par droſchibu peeteekamas kihlas un uſnemjahs atbildibu par ſkahdi, ja Meera Teeſneſchu Sapulze leetu iſſpreeſtu zitadi, un kad turklaht war domat, ka zaur nowilzinaſchanu pehzak iſpildiſchana kluhs neeeſpehjama.

Turpat, 138. pant.

139. Spreedumu taiſijis, Meera Teeſneſis to ihſumâ uſrakſta un paſludina prahwneekeem wiſu klahteſoſcho preekſchâ.

Turpat, 139. pant.

140. Meera Teeſneſis, ſpreedumu ſludinajis, iſſkaidro prahwneekeem, ka teem teeſiba pahrneſt leetu zaurluhkoſchanas dehl uſ Meera Teeſneſchu Sapulzi, kahds terminſch preekſch tam nolikts un ka, ſcho terminu nokawejot, taiſitais ſpreedums eet likumigâ ſpehkâ.

Turpat, 140. pant.

141. Pehz ſpreeduma paſludinaſchanas, Meera Teeſneſim tas jaiſgatawo galigâ formâ ne wehlak kà triju deenu laikâ.

Turpat, 141. pant.

142. Meera Teeſneſcha ſpreedumâ, kas iſgatawots galigâ formâ, atrodahs:

1) gada, mehneſs un datuma norahdijums, kad ſpreedums taiſits;

2) prahwneeku dſihwes kahrta, wahrds un uſwahrds waj peewahrds;

3) leetas apſtahkli ihſs iſſtahſtijums, peewedot prahwneeku praſijumus;

4) ſpreeduma kodols un apſwehrumi, uſ kureem tas dibinats;
5) teeſaſchanas iſmaksu norahdijums, kuras peeſpreeſtas uſwarejuſchai puſei;
6) norahdijums, waj ſpreedums iſpildams beſ kaweſchanas;
7) Meera Teeſneſcha paraksts.

Turpat, 142. pant.

143. Meera Teeſneſis eeraksta ſawus ſpreedumus waj nu ik par kuru leetu ſewiſchkâ protokolâ, waj weenâ wiſpahrigâ grahmatâ.

Turpat, 143. pant.

144. Spreeduma noraksts Meera Teeſneſis iſdod ne wehlak kà treſchâ deenâ no ta laika, kad par to eenahzis luhgums.

Turpat, 144. pant.

Aſtotà nodaļa.

Par aiſmuguras ſpreedumu un par atſauksmi.

145. Ja atbildetajs neatnahk noliktâ terminâ, tad Meera Teeſneſis, uſ ſuhdſetaja luhgumu, taiſa aiſmuguras ſpreedumu, bet ja neatnahk ſuhdſetajs, tad beidſ leetas teeſaſchanu; ſuhdſetajs tomehr neſaudè teeſibu leetu atjaunot, eeſneegdams no jauna eeſuhdſibas rakſtu. Schinî atgadijumâ beigtà teeſaſchana neaptur noilgſchanas.

1864. g. 20. now. d., (41477), 145. pant.

146. Aiſmuguras ſpreedumâ Meera Teeſneſis peeſpreeſch ſuhdſetajam tos praſijumus, ko tas peerahdijis.

Turpat, 146. pant.

147. Ja Meera Teeſneſis kaut kahdâ kahrtâ dabun ſinat, ka ſuhdſetaja waj atbildetaja neatnahkſchanai bija par zehloni kahdi nepahrwarami kawekli, waj ari ka aizinaſchanas pawehſte nebija atbildetajam peegahdata, tad atlikdams leetas iſſpreeſchanu, noteiz prahwneekeem jaunu atnahkſchanas terminu, par ko atnahkuſcham paſludina mutes wahrdeem, bet neatnahkuſcham ſuhta pawehſti. Schinî atgadijumâ eemeſli, kuri der par pamatu leetu atlikt, jauſraksta protokolâ.

Turpat, 147. pant.

148. Pirms aiſmuguras ſpreedums taiſits par leetas kodolu, Teeſneſis war rihkotees, iſklauſchinadams leezineekus, uſ kureem prahwneeki ir atſaukuſchees, iſdaridams apſkatiſchanu uſ weetas, waj ari eeprasidams leetprateju atſinu, ja pehz leetas apſtahkleem to atſihſt par wajadſigu. Par ſcheem rihkojumeem atſauksme naw peelaiſchama un winus war pahrſuhdſet tikai reiſâ ar apelaziju par leetas kodolu.

Turpat, 148. pant.

149. Atbildetajs, kas nokawejis noliktu atnahkſchanas terminu, bet eeradees teeſâ pirms leetas iſſpreeſchanas pehz kodola, top peelaiſts pee mutiſkeem iſſkaidrojumeem. Pehz tam taiſitais ſpreedums naw uſluhkojams par aiſmugurisku.

Turpat, 149. pant.

150. Aiſmuguras ſpreeduma noraksts peeſuhtams atbildetajam lihdſ ar pawehſti.

Turpat, 150. pant.

151. Diwu nedeku laikâ no aiſmuguras ſpreeduma noraksta ſanemſchanas, atbildetajam ir teeſiba atnahkt pee Meera Teeſneſcha un luhgt, lai ſuhdſetaju aizina un leetu iſteeſâ no jauna.

Turpat, 151. pant.

152. Lihdſ kà atſaukſme peenemta, aiſmuguras ſpreedums atſihſtams par nepilnſpehzigu un leeta atwirſinama atpakaļ tanî ſtahwoklî, kurâ ta atradahs pirms ſpreeduma.

Turpat, 152. pant.

153. Ja atbildetajs neatnahk otrureiſ, tad uſ ſuhdſetaja luhgumu top taiſits otrs aiſmuguras ſpreedums, pret kuru atſaukſme naw peelaiſchama.

Turpat, 153. pant.

154. Kà ſuhdſetajs, tà ari atbildetajs war eeſneegt par aiſmuguras ſpreedumu apelazijas ſuhdſibu, ja tikai leeta pehz ſawas wehrtibas ir pahrſuhdſama.

Turpat, 154. pant.

155. Terminſch apelazijas ſuhdſibas eeſneegſchanai par aiſmuguras ſpreedumu ſkaitams no ſpreeduma ſludinaſchanas laika.

Turpat, 155. pant.

155[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Suhdſibâ, kas dibinata uſ lihguma par laukſtrahdneeku ſadereſchanu, kura noſlehgta pehz lihgſtamahs liſtes, ſuhdſetajam, kuram par labu iſnahzis aiſmuguras ſpreedums (145. pant.), ir teeſiba neatnahkt, kad leetu, uſ atbildetaja luhgumu, iſteeſà otrkahrt, (151. pant.). Ja jaunais ſpreedums neiſnahktu ſuhdſetajam par labu, tad winſch war eeſneegt pret to apelazijas ſuhdſibu, kaut ari leeta pehz ſawas wehrtibas nebuhtu pahrſuhdſama apelazijas zelâ.

1886. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 619, Walſts Pad. nolehm., V, 6. pant.

Dewitâ nodaļa.

Par Meera Teeſneſchu ſpreedumu iſpildiſchanu.

156. Schahdi Meera Teeſneſchu ſpreedumi atſihſtami par likumigâ ſpehkâ gahjuſcheem:

1) ſpreedumi tanîs leetâs, kuru wehrtiba neſneedſahs pahri par trihsdeſmit rubļeem;

2) ſpreedumi leetâs par augſtaku ſumu, waj ari ſuhdſibâs, kas naw wehrtejamas, ja naw peeneſta apelazija noteiktâ terminâ;

3) aiſmuguras ſpreedumi, ja noteiktâ terminâ naw peeneſta nedſ atſaukſme, nedſ apelazija.

1864. g. 20. now. d., (41477), 156. pant.

157. Par Meera Teesneſcha ſpreedumu, kas gahjis likumigâ ſpehkâ, waj ari eepreekſch iſpildams, Meera Teesneſis, uſ prahwneeka wehleſchanos, winam iſdod iſpildu rakſtu (a).

Peeſihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Spreedumi ſuhdſibu leetâs, kuras zehluſchahs iſ lihguma par laukſtrahdneeku ſadereſchanu, ir eepreekſch iſpildami. Uſ ſtrahdneeka luhgumu, lai beidſ lihgumu par ſadereſchanu, kas noſlehgta pehz lihgſtamahs liſtes, iſpildot winam par labu iſnahkuſcho ſpreedumu, no ſaderetaja top atpraſita ſtrahdneeka paſe un lihgſtamâ liſte. Ja ſaderetajs winas neatdod atpakaļ, tad Meera Teesneſis iſdod ſtrahdneekam apleezibu, ka tas tuhlin war dabuht jaunu paſi un liſti (b).

(a) Turpat, 157. pant. — (b) 1886. g. 12. jun. d., nolik. trahj., 619, Walſts Pad. nolehm., V, 4., 5., pant.

158. Meera Teesneſcha ſpreedumus iſpilda waj weetejee polizijas eerehdni, waj pagaſtu un ſahdſchu preekſchneezibas, waj ari Teesas Priſtawi, kuri atrodahs amatâ pee Meera Teesneſchu Sapulzes. Wiſas ſchihs perſonas ſpreedumu iſpildiſchanas ſinâ padotas Meera Teesneſim.

1864. g. 20. now. d., (41477), 158. pant.

159. Meera Teesneſchu ſpreedumi un nolehmumi iſpildami pehz noſazijumeem, kas iſteikti ſcha Uſtawa otrâ Grahmatâ (a).

Peeſihmejums. Noſazijumi, kas iſteikti 1222[1]—1222[10]. pantôs, peemehrojami ari tahm leetahm, kuras iſteeſajamas meera teeſu eeſtahdijumôs, wehrâ nemjot turklaht 58, 59 un 61—66. pantus.

(a) Turpat, 159. pant. — (b) 1879. g. 7. mart. d., (59374), Walſts Pad. nolehm., II, A, 7. pant.

160. Wiſi ſtrihdi, kas iſzelahs ſpreedumu iſpildiſchanas dehl, kà ari ſuhdſibas par iſpildiſchanas kaweſchanu, jaiſſpreeſch tam Meera Teesneſim, kura eezirknî noteek iſpildiſchana.

1864. g. 20. now. d., (41477), 160. pant.

161. Schaubas, kas iſzelahs ſpreedumu iſpildot ſpreeduma noſihmes ſinâ, iſſchkir tas Meera Teesneſis, kurſch taiſijis ſpreedumu.

Turpat, 161. pant.

Deſmitâ nodaļa.

Par Meera Teesneſchu ſpreedumu pahrſuhdſeſchanu.

162. Par Meera Teesneſchu ſpreedumeem tanîs ſuhdſibu leetâs, kuru wehrtiba ſneedſahs pahri par trihsdeſmit rubļeem, waj ari kuras naw wehrtejamas, war peneſt apelazijas ſuhdſibas Meera Teesneſchu Sapulzehm. Apelazijas ſuhdſibas peneſchanai ir noliktš mehneſs laiks no ſpreeduma ſludinaſchanas deenas.

1864. g. 20. now. d., (41477), 162. pant.

163. Apelazijas ſuhdſibâ janorahda pamati, kuru pehz winas eeſneedſejs tura ſpreedumu par nepareiſu. Jaunu praſijumu peneſchana apelazijâ naw peelaiſchama.

Turpat, 163. pant.

164. Apelazijas ſuhdſiba peneſama, diwôs eksemplarôs, tam Meera Teesneſim, kurſch leetu iſſpreedis.

Turpat, 164. pant.

165. Meera Teesneſis noſuhta weenu apelazijas ſuhdſibas ekſemplaru, lihdſ ar wiſeem peelikumeem un teeſaſchanas akteem, ne wehlak kà triju deenu laikâ no winas ſanemſchanas, Meera Teeſneſchu Sapulzei un otru ekſemplaru pecſuhta, lihdſ ar pawehſti, pretejai puſei.

Turpat, 165. pant.

166. Blakus ſuhdſibas par Meera Teeſneſcha rihkojumeem war peneſt tikai reiſâ ar apelaziju, atſkaitot ſuhdſibas par gauſchibu, par eeſuhdſibas luhguma, atſaukſmes, waj apelazijas ſuhdſibas nepeenemſchanu un par nolehmumeem, kas taiſiti uſ luhgumeem par ſuhdſibas nodroſchinaſchanu waj par ſpreeduma eepreekſcheju iſpildiſchanu; ſchinîs atgadijumôs blakus ſuhdſibas war eeſneegt atſchkiru no apelazijas.

Turpat, 166. pant.

167. Blakus ſuhdſibas peneſamas ſeptinu deenu laikâ no teeſas nolehmuma ſludinaſchanas, atſkaitot ſuhdſibas par gauſchibu, kuru eeſneegſchanai laiks naw nolikts.

Turpat, 167. pant.

168. Suhdſibas par Meera Teeſneſcha gauſchibu waj ari par eeſuhdſibas luhguma, atſaukſmes waj apelazijas ſuhdſibas nepeenemſchanu eeſneedſamas Meera Teeſneſchu Sapulzei, bet zitas ſuhdſibas Meera Teeſneſim paſcham, kurſch tahs, ſeptinu deenu laikâ no ſuhdſibas eeſneegſchanas, ſtahda preekſchâ Sapulzei lihdſ ar ſawu iſſkaidrojumu.

Turpat, 168. pant.

169. Meera Teeſneſchu Sapulzê ſchihs ſuhdſibas iſſpreeſchamas beſ prahwneeku aizinaſchanas, bet atnahkuſchee prahwneeki top peelaiſti pee mutiſkeem iſſkaidrojumeem.

Turpat, 169. pant.

Weenpadſmitâ nodaļa.

Par teeſaſchanas kahrtibu Meera Teeſneſchu Sapulzês.

170. Prahwneeks, kuram apelazijas ſuhdſiba darita ſinama, war lihdſ tai deenai, kas noteikta leetas klauſiſchanai, eeſneegt Meera Teeſneſchu Sapulzei ar rakſtu ſawu iſſkaidrojumu par ſuhdſibu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 170. pant.

171. Weenas puſes neatnahkſchana uſ Meera Teeſneſchu Sapulzes ſehdi neaptur leetas iſſpreeſchanu un atnahkuſchais prahwneeks top peelaiſts pee mutiſkeem iſſkaidrojumeem.

Turpat, 171. pant.

172. Ja neatnahk abas prahwneeku puſes, tad leetas iſſpreeſchana jaatleek lihdſ nahkamai ſapulzei, par ko japaſludina abahm puſehm.

Turpat, 172. pant.

173. Leetu isteesaschana Meera Teesneschu Sapulzē noteek klaji un mutiski. Winu atklahj ar to, ka nolasa pahrsuhdseto Meera Teesnescha spreedumu un par scho spreedumu peenesto suhdsibu. Pehz tam noteek mutiska sazihste starp prahwneekeem.

Turpat, 173. pant.

174. Peerahdijumu pahrbaudischanu isdara pati Sapulze, waj ari winas usdewumâ weens no Lozekkeem.

Turpat, 174. pant.

175. Sapulzes Preekschsehdetajs war prahwneekeem likt jautajumus leetas isskaidroschanas labad.

Turpat, 175. pant.

176. Kad Sapulzes Preekschsehdetajs eeskata, ka zaur prahwneeku mutiskeem isskaidrojumeem leeta tapusi peeteekami skaidra, tad nobeidz sazihsti.

Turpat, 176. pant.

177. Sapulzes Preekschsehdetajam ir peenahkums prahwneekus uswedinat us islihgschanu.

Turpat, 177. pant.

178. Ja prahwneeki wehlahs leetu beigt ar islihgumu, tad winu islihgums eerakstams protokolâ, kas wineem parakstams.

Turpat, 178. pant.

179. Nepilngadigu, kurlmehmu un prahtâ jukuschu, kà ari krona pahrwaldibas, semstibas eestahdijumu, pilsehtu un pagastu sabeedribu leetâs un jautajumôs par leetas peekritibu, Prokurora Beedrs dod sawu atsinu, kad sazihste starp prahwneekeem pabeigta.

Papilnojums. (Pehz 1886. g. Turp.). Prokurora Beedrs dod atsinu ari leetâs, kurâs dselszeki ir suhdsetaji waj atbildetaji.

Turpat, 179. pant.; 1885. g. 12. jun. d. nolik. krahj., 671, Walsts Pad. nol., II.

180. Tas Meera Teesnesis, par kura spreedumu waj darbu suhdsiba peeneſta, nenemj dalibas nedz pee leetas teesaschanas Meera Teesneschu Sapulzē, nedz pee spreeduma taisischanas tanî leetâ. Ja wina isskaidrojumi buhtu wajadsigi, tad Sapulze to peeaizina, bet isskaidrojumus nodewis, tas tuhlin atstahj sehdi.

1864. g. 20. now. d. (41477), 180. pant.

181. Meera Teesneschu Sapulze taisa spreedumus pehz balsu wairuma. Kad balsis isdalahs weenlihdsigi, tad Preekschsehdetaja balss dod pahrswaru.

Turpat, 181. pant.

181[1]. (Pehz 1887. g. Turp.). Meera Teesneschu Sapultschu spreedumi sarakstami tanî kahrtibâ, kas norahdita 142. pantâ, peeminot to Teesneschu wahrdus, kuri peedalijuschees pee spreeschanas, un peewedot Prokurora atsinu, ja ta nodota.

1877. g. 26. maija d., nolik. krahj. 499, II.

182. Meera Teesneschu Sapulzes spreedumus paraksta Preekschsehdetajs un Lozekki, kas pee spreeschanas nehmuschi dalibu, un apleezina Sekretars.

1864. g. 20. now. d. (41477), 182. pant.

183. Sapulzes Preekſchſehdetajs ſludina prahwneekeem ſpreedumu tanî paſchâ ſehdê; ſareſchgitâs leetâs winſch war atlikt ſpreeduma ſludinaſchanu, bet ne wehlak, kà lihdſ tahs paſchas Sapulzes pehdejai ſehdei. (a).

Peeſihmejums. Wirspilſehtu (Peterburgas un Maskawas) Meera Teeſneſchu Sapultſchu ſpreedumi iſgatawojami galigâ formâ ne wehlak, kà ſeptiņâs deenâs no winu ſludinaſchanas. (b).

(a) Turpat, 183. pant.; — (b) 1874. g. 15. janw. d., (53044).

184. Meera Teeſneſchu Sapulzes ſpreedumi eeſkatami par galigeem un iſpildameem beſ kaweſchanas tanî kahrtibâ, kas norahdita 156—161. pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41477) 184. pant.

Diwpadſmitâ nodaļa.

Par Meera Teeſneſchu un winu Sapultſchu ſpreedumu atzelſchanu.

185. Luhgumi par meera teeſu eeſtahdijumu ſpreedumu atzelſchanu war buht trejadi:

1) luhgumi par tahdu ſpreedumu kaſaziju, kuri naw pahrſuhdſami apelazijas zekâ;

2) luhgumi par ſpreedumu jaunu zaurluhkoſchanu, un

3) to perſonu luhgumi, kuras naw leetâ nehmuſchas dalibu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 185. pant.

186. Luhgumi par ſpreeduma kaſaziju top peelaiſti:

1) ja likuma taiſchna noſihme redſami ne-eewehrota, waj likums nepareiſi iſtulkots;

2) ja naw eewehrotas teeſaſchanas eeraſchas un formas, kas tik ſwarigas, ka beſ winu eewehroſchanas ſpreedumam newar tapt peeſchkirts teeſas ſpreeduma ſpehks;

3) ja pahrkahptas peekritibas waj waras robeſchas, kuras likumâ atwehletas Meera Teeſneſim waj Meera Teeſneſchu Sapulzei.

Turpat, 186. pant.

187. Luhgumi par ſpreeduma jaunu zaurluhkoſchanu peelaiſchami tanî atgadijumâ, kad nahk gaiſmâ jauni apſtahkli, waj ari kad dokumentôs, uſ kureem ſpreedums dibinats, ir atraſts wiltojums.

Turpat, 187. pant.

188. To perſonu luhgumi, kuras leetâ naw nehmuſchas dalibu, peelaiſchami, kad likumigâ ſpehkâ gahjuſchais ſpreedums aiſkar winu teeſibas.

Turpat, 188. pant.

189. Luhgumi par Meera Teeſneſchu ſpreedumu atzelſchanu peeneſami Meera Teeſneſchu Sapulzei un luhgumi par Meera Teeſneſchu Sapultſchu ſpreedumu atzelſchanu — Waldoſcham Senatam (a). Luhgumi par Sapulzes ſpreedumu atzelſchanu eeſneedſami, eewehrojot noſazijumu, kas iſteikts 746. pantâ, Sapulzes Paſtahwigam Lozeklim, kurſch pee ſcho luhgumu peenemſchanas, atpakaļ atdoſchanas, atſtahſchanas beſ wirſeena un pee preekſchâ ſtahdiſchanas

Waldoſcham Senatam eewehro to kahrtibu, kas noteikta preekſch Teeſu Palatahm (Salihdſ. 801. pantu) (b).

(a) Turpat, 189. pant., — (b) 1867. g. 10. apr. d., (44453).

190. Luhgumam peeleekams klaht ſpreeduma noraksts un wiſi dokumenti, uſ kureem luhgums dibinats (a). Luhgumu par Meera Teeſneſchu Sapultſchu ſpreedumu atzelſchanu eeſneedſot, jaeeleek kihlam deſmit rublu, beſ ka luhgums netop peenemts. Kihlas, ja Waldoſchais Senats ſuhdſibu atſtahjis beſ eewehroſchanas, nahk kronim par labu, bet ja ſuhdſiba atſihta par pamatigu, tad top atdotas atpakaļ winu eelizejam. No kihlu eemakſaſchanas atſwabinatas zaur zaurim wiſas krona pahrwaldes (b).

Peeſihmejums. Ja Waldoſchais Senats atſihſt, ka ſuhdſibas peeneſejs atrodahs tahdâ ſtahwoklî, kurſch wiſadâ ſinâ attaiſno nabadſibas teeſibas atwehleſchanu, tad nolemj, ka winam kihlas atdodamas atpakaļ, ja tikai wina ſuhdſiba, kaut gan palikuſi ne-eewehrota, tomehr naw beſ nekahda pamata (z).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41477), 190. pant. — (b) 1868. g. 1. jul. d., (46066), 3. pant. — (z) 1868. g. 1. jul. d., (46066), 4. pant.

191. Luhgumi par Meera Teeſneſchu ſpreedumu atzelſchanu eeſneedſami mehneſi laikâ un par Meera Teeſneſchu Sapultſchu ſpreedumu atzelſchanu — tſchetru mehneſchu laikâ.

1864. g. 20. now. d., (41477), 191. pant.

192. Preekſchejâ 191. pantâ noſazitais terminſch jaſkaita:

1) luhgumeem par kaſaziju, no ſpreeduma ſludinaſchanas deenas;

2) Luhgumeem par jaunu zaurluhkoſchanu, no tahs deenas, kad luhdſejam tizis ſinams tas jaunais apſtahklis, kurſch der par pamatu ſpreeduma jaunai zaurluhkoſchanai, un wiltojuma atgadijumâ, — no tahs deenas, kad gahjis likumigâ ſpehkâ kriminalteeſas ſpreedums, pehz kura dokuments atſihts par wiltotu;

3) to perſonu luhgumeem, kuras leetâ naw dalibu nehmuſchas, no ta laika, kad luhdſejam ſpreedums tizis ſinams.

Turpat, 192. pant.

193. Meera Teeſneſchu Sapulze, ja atſihſt, ka luhgums par ſpreeduma atzelſchanu pelna eewehroſchanu, atzeļ pahrſuhdſeto ſpreedumu un nodod leetu zitam Meera Teeſneſim zaurluhkoſchanas dehļ. Tapat ari Waldoſchais Senats, atzehlis Meera Teeſneſchu Sapulzes ſpreedumu, nodod leetu zitai Meera Teeſneſchu Sapulzei zaurluhkoſchanas dehļ.

Turpat, 193. pant.

194. Meera Teeſneſis waj Meera Teeſneſchu Sapulze, kuru zaurluhkoſchanai leeta nodota, ſtahjahs pee winas iſſpreeſchanas ne zitadi, kà pehz abu prahwneeku puſchu aizinaſchanas un eewehrojot pee ſchihs leetas iſteeſaſchanas noſazijumus, kas iſteikti 810—813. pantôs.

Turpat, 194. pant.

Trihspadſmitâ nodaļa.

Par Meera Teeſneſchu un winu Sapultſchu Lozekļu atſtatiſchanu.

195. Meera Teeſneſim jaatſtahjahs un winu war prahwneeki atſtatit ſchinîs atgadijumôs:

1) kad ir daliba pee leetas winam paſcham, wina ſeewai, wina radneekeem, taiſnâ linijâ beſ pakahpenu aprobeſchojuma un ſahnu linijâs pirmo tſchetru pakahpenu radneekeem un pirmo triju pakahpenu ſwaineeſcheem, kà ari teem, kurus winſch peenehmis behrnu weetâ;

2) kad Teeſneſis ir par aiſbildni weenam no prahwneekeem, waj pahrwalda wina leetas, waj ari kad prahwneeks pahrſina Teeſneſcha leetas waj mantibu;

3) kad Teeſneſis waj wina ſeewa ir pehz likuma weenam no prahwneekeem tuwakee mantineeki, waj ari ſtahw prahwâ ar weenu no teem.

1864. g. 20. now. d., (41477), 195. pant.

196. Luhgumu par Meera Teeſneſchu atſtatiſchanu, pamatus norahdot, peenes ſuhdſetajs pee paſchas eeſuhdſeſchanas un atbildetajs ne wehlak kà pirmo reiſu atnahkot pee teeſas.

Turpat, 196. pant.

197. Ja Meera Teeſneſis atſihſt atſtatiſchanas eemeſlus par pareiſeem, tad nodod winam eeſneegto ſuhdſibas luhgumu ar wiſeem wina peelikumeem tam Gezirkna- waj Goda Meera Teeſneſim, kurſch jaw agrak uſ Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmes pamata eezelts iſpildit wina amatu ſchahdôs atgadijumôs.

Turpat, 197. pant.

198. Kad Meera Teeſneſis neatſihſt peeneſtos eemeſlus par peeteekameem, ko ſewi atſtatit, bet prahwneeks, kad winam par to paſludinats, paſtahw uſ atſtatiſchanu, tad wina luhgumu ſchinî ſinâ Meera Teeſneſis, ne wehlak kà diwu deenu laikâ no wina eeſneegſchanas, lihdſ ar ſawu iſſkaidrojumu, ſtahda preekſchâ iſſchkirſchanas dehl Meera Teeſneſchu Sapulzei, ja winas ſehdes jaw eeſahkuſchahs, waj ari ja tahm wajag buht atklahtahm nedelas laikâ; zitadi winſch leetu nodod tuhlin zitam Meera Teeſneſim, pehz preekſcheja (197.) pantâ iſteiktem noſazijumeem un pa tam jautajumu par ſawu atſtatijumu ſtahda preekſchâ Meera Teeſneſchu Sapulzei, lai to luhko zauri winas pirmâ ſehdê.

Turpat, 198. pant.

199. Luhgums par Meera Teeſneſchu Sapulzes Lozekku atſtumſchanu japeenes mutes wahrdeem waj ar rakſtu Sapulzes Preekſchſehdetajam pirms ſehdes atklahſchanas ſchinî leetâ un jaiſſchkir Meera Teeſneſchu Sapulzei beſ atſtumjamà Teeſneſcha peedaliſchanahs un pehz Prokurora Beedra atſinas iſklauſiſchanas.

Turpat, 199. pant.

Tſchetrpadſmitâ nodaļa.

Par Teeſaſchanas iſmakſahm.

200. (Pehz 1886. g. Turp.). Teeſaſchana pee Meera Teeſneſcheem un Meera Teeſneſchu Sapulzes ir atſwabinata no ſtempeļu nodokleem. (ſal. Uſtw. par Stemp. nod. 1886. g. iſdw., 48. pant. 2. punkt. 51. pant.

1864. g. 20. now. d., (41477), 200. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379) uſt. 48. pant., 2. punkt; 51, 1. punkt.; 1881. g. 10. augſt. d., nolik. krahj., 1882. g., № 61.

200[1]. No ziwilleetahm, kas teesajamas meera teesu eestahdijumôs, nemj kà pabalstu semstibai preeksch scho eestahdijumu usstureschanas: a) teesas poschkinu un b) papira nodokli, us nahkoscho nosazijumu pamata (200[2]—200[10].).

1877. g. 10. maija d., (57322) I, 1. pant.

200[2]. Teesas poschkinu nemj ik no kura eesuhdsibas raksta, kas Meera Teesnesim peenests mutiski waj rakstiski, kà ari ik no kuras pretsuhdsibas, no trescho personu luhguma par peeweenoschanos pee leetas, no atsaukschmes par aismuguras spreedumu un apelazijas suhdsibas weenas kapeikas leelumâ ik no kura mehklejamahs waj nostrihdamahs sumas rubka. Tanîs leetâs, kas naw wehrtejamas, teesas poschlinu noteiz Meera Teesnesis, spreedumu taisidams, ne pahri par peezi rubkeem.

Turpat, 2. pant.

200[3]. Papira nodoklis nemjams desmit kapeiku leelumâ ik no kuras ziwilleetâ eesneegta luhguma un wina peelikumu lokschnes, kà ari ik no kuras to papiru lokschnes, ko eesneedsj prahwneeki, waj ari ik no kuras ispildu rakstu, spreedumu norakstu, isdodamo sinu lokschnes u. t. t. No luhguma, kas peenests mutes wahrdeem, nodoklis nemjams par weenu lokschni.

Turpat, 3. pant.

200[4]. Poschlinu un nodoklu nemschanai (200[2] un 200[3]. pant.) naw padotas: a) leetas, kurâs prahwneeki us sawu wehleschanos greeschahs isspreeschanas dehl pee Goda Meera Teesneschem, b) leetâs, kuras Meera Teesneschi isschkir pehz apsinas us 30. panta pamata, z) suhdsibas, kuru wehrtiba nesneedsahs pahri par desmit rubkeem; d) ziwilprasijumi, kas zehluschees is kriminalleetahm, kuru zaurluhkoschana noteek reisâ (5. pant.) ar kriminalleetas teesaschanu; e) krona walschu suhdsibas, kuras stahw, pehz 31. panta 2. punkta, meera teesu eestahdijumu pahrsinâ.

Turpat, 4. pant.

200[5]. Eesuhdsibas raksts top atstahts bes tahlaka wirseena, kad naw peelikti klaht no luhdseja peenahzigee nodokli (200[2]. un 200[3].). Winu peeneschanai top luhdsejam nolikts septinu deenu laiks, peeskaitot werstu laiku. Kad schis laiks notezejis, tad eesuhdsibas rakstu luhdsejam dod atpakal un leetu war atjaunot tikai jaunu eesuhdsibas luhgumu eesneedsot.

Turpat, 5. pant.

200[6]. No prahwneekeem peenestahs poschlinas un nodokli wineem atdodami atpakal, a) ja wini islihgst pirms leetas isspreeschanas; schinî atgadijumâ prahwneekeem atdod atpakal tikai to naudu, ko tee eemakajuschi tanî instanzê, kurâ notizis islihgums; b) kad prahwneeks, pirms wina luhgumam, atsaukschmei waj suhdsibai dots tahlaks wirseens, pasino, ka winsch tos atstahj bes sekmehm; luhgums schinî sinâ japeenes ne wehlak kà mehnes laikâ no poschlinu nomakschas deenas; z) kad teesas poschlina waj nodoklis eemakschats leelakâ mehrâ nekà nosazits. Schinî atgadijumâ pahrmakschajums top atdots atpakal tam, kas winu eemakschajis.

Turpat, 6. pant.

200[7] Truhzigas personas ir atswabinatas no nosazito poschlinu un nodokku (200[2]. un 200[3]. pant.) samakschas, kad Meera Teesnesis atsinis, ka winas

nespehj tos samakšat. Par atšwabinaschanu no poschkinu un nodoklu samakšas, kà ari par tahda luhguma atraidischanu Meera Teesnesis taisa nolehmumu sewischki ik kurâ leetâ un ik par kuru personu, kas tahdu luhgumu zehlusi. Suhdsibas par schahdeem nolehmumeem naw peelaischamas.

Turpat, 7. pant.

200⁸. Par nepateesu sinu peeneschanu, atteekotees us sawu truhzibu, wainigeem nahk sods pehz Sodu Likumu 943. panta.

Turpat, 8. pant.

200⁹. Bes scheem nosazijumeem meera teesu eestahdijumi, teesas poschkinas un nodoklus peedsenot, eewehro wispahrigus noteikumus, kuri atrodahs 839—890. pantôs, kad tee noteikumi naw preti scheem nosazijumeem.

Turpat, 9. pant.

200¹⁰. Rehkenu nodoschanas kahrtibu par teesas poschkinahm un nodokleem, kas eestahditi pehz preekschejeem panteem (200¹—200⁹.), noteiz Teesleetu Ministris pehz weenoschanahs ar Finanšu Ministri un Walsts Kontroleeri.

Turpat, 10. pant.; 1877. g. 19. augšt. d., (57656); 1878. g. 26. aprl. d., (58449).

201. Par norakstu isdoschanu no Meera Teesneschu un winu Sapultschu spreedumeem un protokoleem top nemtas Meera Teesneschu un winu Sapultschu kanzelejahm par labu desmit kapeikas no lokšnes, skaitot ik kurâ lapas puse diwdesmit peezas rindinas.

1864. g. 20. now. d., (41477), 201. pant.; 1869. g. 19. maija d., (47107) I. 3. pant.

Otrà grahmata.

Teesaschanas kahrtiba wispahrigâs teesâs.

Pirmà schkira.

Par teesaschanu Apgabala Teesâs.

Pirmà nodaļa.

Par leetu peekritibu.

Pirmà noschkira.

Wispahrigi nosazijumi.

202. Apgabalu Teesahm peekriht wisas suhdsibas, kuras nestahw Meera Teesneschu pahrsinâ (a).

Peesihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Leetu peekritiba dselszeku suhdsibâs un suhdsibâs pret dselszekeem ir noteikta us scha Ustawa nosazijumu wispahriga pamata tanis atgadijumôs, kas naw paredseti schinî sinâ sewischkôs nosazijumôs, kuri atrodahs wispahrigâ Kreewijas Dselszeku Ustawâ (1886. g. isdew.) (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41447), 202. pant.; (b) 1885. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 671, ust., 125. pant.

203. Suhdsiba peenesama tai teesai, kuras apgabalâ atbildetajam pastahwiga dsihwes weeta. Ja scha nosazijuma ir isnemti likumâ ihpaschi norahditi atgadijumi, kurôs par leetas peekritibu noteikti sewischki nosazijumi.

1864. g. 20. now. d., (41477), 203. pant.

204. Pastahwiga dsihwes weeta skaitama tur, kur kuram pehz sawas nodarbibas, weikala waj pehz sawas mantibas, waj ari pehz kara- waj ziwildeenesta ir peemihtne waj mahju eerihziba.

Turpat, 204. pant.

205. Ja atbildetajs pehz sawas nodarbibas, waj weikalu dabas nedsihwo pastahwigi weenâ weetâ, bet tam ir peemihtne waj eerihziba daschadâs weetâs, tad suhdsetajam atkauts iswehlet no schihm weetahm to, kur winsch war safneegt atbildetaju.

Turpat, 205. pant.

206. Suhdsetajs war saukt atbildetaju pee teesas ari tanî weetâ, kur schis atrodahs us kahdu laiku, lai gan tam sche nebuhtu peemihtnes waj mahju eerihzibas. Ja scha nosazijuma ir isnemta ihsa peetura zeku brauzot.

Turpat, 206. pant.

207. Atbildetajs, kas saukts pee teesas us preekschejà (206.) panta pamata, war luhgt, lai leetu pahrzeltu us to Teesu, kuras apgabalâ winam pastahwiga dsihwes weeta. Naw teesibas par scho luhgt tahdam, kas newar norahdit, ka winam Walsti pastahwiga dsihwes weeta.

Turpat, 207. pant.

208. Leetas pahrzelschana no weenas teesas us otru neteek peelaista, ja suhdsetaji ar to naw meerâ, kad suhdsiba par lihguma ne-ispildischanu safneeds atbildetaju tahs teesas apgabalâ, kurâ peenahzahs, pehz lihguma, isdarit ispildischanu.

Turpat, 208. pant.

209. Suhdsibas, kas zeļahs is lihguma, kurâ norunata wina ispildischanas weeta, waj ari is lihguma, kura ispildischana, pehz peenahzibas ihpaschibas, war notikt tikai noteiktâ weetâ, eesneedsamas tai teesai, kura nolihguma ispildischanas sinâ ir weetejà.

Turpat, 209. pant.

210. Suhdsiba pret atbildetaju, kursch atrodahs ahrsemês, waj ari kura dsihwes weeta suhdsetajam naw sinama, japeenes tur, kur atrodahs wina nekustama manta; bet ja atbildetajam nekustamas mantas naw, waj ari suhdsetajam ta naw sinama, tad suhdsetajs, pehz sawa eeskata, war eesahkt suhdsibu winam sinamâ atbildetaja pehdejâ dsihwes weetâ, waj ari tanî weetâ, kur noslehgta waj ispildama ta peenahziba, is kuras schi suhdsiba zehlusees.

Turpat, 210. pant.

211. Atbildetajs, kas saukts pee teesas us preekschejà (210.) panta pamata, war luhgt, pehz 207 un 208. panteem, lai leetu pahrzelt us to teesu, kuras apgabalâ winam pastahwiga dsihwes weeta.

Turpat, 211. pant.

212. Suhdſibas par ihpaſchuma, waldiſchanas waj leetoſchanas teeſibu un ik par kuru zitu teeſibu uſ nekuſtamu mantu waj uſ winas peederumeem, peeneſamas tur, kur ſchi manta atrodahs.

Turpat, 212. pant.

213. Suhdſibas par nekuſtamas mantas waldiſchanas trauzeſchanu un par ſchai mantai padaritahm ſkahdehm un ſaudejumeem eeſneedſamas tur, kur ſchi manta atrodahs.

Turpat, 213. pant.

213[1]. Dſelſszeļa waldes ſuhdſibas pret ſemes walditajeem gar dſelſszeļu liniju par uſzehlumu, ſakrahwumu, iſrakumu un apſtahdijumu iſnihzinaſchanu waj pahrzelſchanu eeſneedſamas tanî weetâ, kurâ atrodahs manta, kas iſnihzinama waj pahrzeļama.

1869. g. 6. janw. d., (46628), 7, 8. pant.

214. Suhdſibas par kihlu-ſihmehm, kas iſdotas uſ nekuſtamu mantu, eeſneedſamas tai teeſai, kuras pahrſinâ atrodahs eekihlatà manta.

1864. g. 20. now. d., (41477), 214. pant.

215. Suhdſibas par mantojumu, mantineeku ſtrihdi, kà ſawâ ſtarpâ, tà ari pret teſtamentu ihſtenibu un pilnſpehzibu, un ſuhdſibas par mantojuma iſdaliſchanu peneſamas tai teeſai, kuras pahrſinamâ apgabalâ atklahjahs mantojums. Schai paſchai teeſai peeneſamas ari ſuhdſibas pret nomiruſcho ihpaſchneeku, ja naw mantineeku, kas atſihti par tahdeem, waj kas ſtahjuſchees waldiſchanas teeſibâs.

Turpat, 215. pant.

216. Strihdi pret mantas iſdalijumu zeļami tanî teeſâ, kuras pahrſinamâ apgabalâ iſdalijums iſdarits.

Turpat, 216. pant.

217. Leetas par literaturas, mahkſlas un muſikas raſchojumu ihpaſchuma teeſibu aiſkarſchanu eeſahkamas, pehz ſuhdſetaja eeſkata, waj nu tanî Apgabala Teeſâ, kuras pahrſinamâ apgabalâ notikuſi ſchihs teeſibas aiſkarſchana, waj ari tanî, kurai atbildetajs peekritigs pehz ſawas dſihwes weetas.

Turpat, 217. pant.

218. Suhdſiba, kas atteekahs uſ atbildetajeem, kuri dſihwo daſchadôs teeſu apgabalôs, waj ari uſ mantahm, kuras atrodahs daſchadôs apgabalôs, peneſama, pehz ſuhdſetaja eeſkata, weenai no tahm teeſahm, kurahm leeta war peekriſt.

Turpat, 218. pant.

219. Suhdſiba, kas atteekahs uſ kuſtamu un nekuſtamu mantu, peneſama, pehz ſuhdſetaja eeſkata, waj nu tur, kur atrodahs nekuſtama manta, waj ari tur, kur atbildetajam dſihwes weeta.

Turpat, 219. pant.

220. Suhdſibas pret kompanijahm, beedribahm un ſabeedribahm peneſamas tai teeſai, kuras pahrſinamâ apgabalâ atrodahs winu walde waj firma.

Turpat, 220. pant.

221. Tahs ſuhdſibas pret kompanijahm, ſabeedribahm waj beedribahm, kas zeļahs iſ lihgumeem, kuri noſlehgti ar winu weetejeem kantoreem waj agenteem, eeſneedſamas: waj nu ſcho kantoru waj agentu atraſchanahs weetâ, waj ari waldes waj firmas atraſchanahs weetâ.

Turpat, 221. pant.

222. Strihdus leetâs, kas zeļahs beedreem un lihdſdalibneekeem ſawâ ſtarpâ lihgumu neiſpildiſchanas peħz, waj ſawſtarpigôs aprehkenôs pee lihgumu iſpildiſchanas, kà ari par praſijumeem, kurus zeļ dalibneeki un treſchas perſonas pret beedribu waj ſabeedribu, kas jaw beiguſi ſawu darbibu, ſuhdſibas peeneſamas tai teeſai, kuras pahrſinamâ apgabalâ atrodahs waj atradahs ſabeedriba waj kompanija pirms ſtrihdus ſahkuma.

Turpat, 222. pant.

223. Peħz tam, kad parahdneeks iſſludinats par neſpehjigu makſat, wiſas ſuhdſibas pret winu peeneſamas tai teeſai, kuras pahrſinamâ apgabalâ iſteeſà leetu par wina makſaſchanas neſpehju.

Turpat, 223. pant.

224. To ahrſemneeku leetas, kuri atrodahs Kreewijâ, tiklab ſawâ ſtarpâ, kà ari ar kreewu pawalſtneekeem, peekriht kreewu teeſu eeſtahdijumu iſteeſaſchanai peħz wiſpahrigeem likumeem par leetu peekritibu.

Turpat, 224. pant.

225. Iſ preekſchejâ (224.) pantâ norahditâ noſazijuma ir iſnemtas ſuhdſibas, kas top peeneſtas pret perſonahm, kuras peeder pee ahrſemju ſuhtneezibahm. Kreewu pawalſtneeki, kam ir naudas praſibas no ſchihm perſonahm, war greeſtees pee Ahrleetu Miniſterijas, kurai peenahkahs paſtahwet uſ to, lai wini taptu apmeerinati (a).

Peeſihmejums. Perſonas, kuras kalpo pee Ahrſemju Suhtneem un Wehſtneekeem un ziteem diplomatiſkeem Agenteem, ſtahw teeſu eeſtahdijumu pahrſinâ peħz wiſpahrigeem likumeem par peekritibu, bet winas aizinamas pee teeſas, ja winu dſihwes weeta ſinama, zaur Ahrleetu Miniſterijas widutibu (b).

(a) Turpat, 225. pant. — (b) 1868. g. 19. febr. d., (45503) 2. pant.

226. Pretſuhdſiba peekriht tai paſchai teeſai, kurai peeneſta pirmejà ſuhdſiba, ja tikai wina peħz ſawas ſugas nepeekriht zitai teeſai.

1864. g. 20. now. d., (41477), 226. pant.

227. Lihgumu noſlehdſot, wina noſlehdſeji war noteikt to pirmahs pakahpenes teeſu, kuras iſſchkirſchanai wini padod ſtrihdus, kas waretu wineem zeltees ſawâ ſtarpâ par ſcho lihgumu un par wina iſpildiſchanu.

Turpat, 227. pant.

228. Wiſâs leetâs, atſkaitot leetas par nekuſtamahm mantahm, puſes war peħz ſawſtarpigas weenoſchanahs iſwehlet ſtrihdus iſſchkirſchanas dehl ari ne to Apgabala Teeſu, kurai peekriſtu leetu iſſchkirt peħz wiſpahrigas kahrtibas par leetu peekritibu.

Turpat, 228. pant.

Otrà noſchkira.

Domſtarpibas par leetas peekritibu un winu iſſchkirſchanas kahrtiba.

I. Domſtarpibas ſtarp teeſu eeſtahdijumeem.

229. Jk kura teeſa pati ſpreeſch, waj peeneſtà ſuhdſiba peekriht winas pahrſinai waj nè, un tai nekahdâ ſinâ naw jagreeſchahs pee augſtakahs teeſas, lai ta iſſchkirtu winas ſchaubas.

1864. g. 20. now. d., (41477), 229. pant.

230. Domſtarpibas par leetu peekritibu ſtarp Apgabala Teeſahm iſſchkir ta Teeſu Palata, kuras pahrſinamâ apgabalâ atrodahs ſchihs Teeſas.

Turpat, 230. pant.

231. Domſtarpibas ſtarp teeſahm, kuras atrodahs daſchadu Palatu apgabalôs, iſſchkir ta Palata, kuras pahrſinamâ apgabalâ leeta wiſpirms zehluſees.

Turpat, 231. pant.

232. Leetas par domſtarpibahm peekritibas dehl eeſahkahs tikai uſ weenas prahwneeku puſes blakus ſuhdſibu pret Apgabala Teeſu; ſuhdſibai peeleekami klaht norakſti no to teeſu nolehmumeem, kuràs eeſahkahs domſtarpiba par leetas peekritibu.

Turpat, 232. pant.

233. Suhdſibas norakſts japeeſuhta pretejai puſei un turpmakâ leetas gahjeenâ jaeewehro noſazijumi, kas noteikti par blakus ſuhdſibahm; pa tahm ſtarpahm teeſaſchana top aptureta pirmàs pakahpenes teeſâ.

Turpat, 233. pant.

234. Domſtarpibas par peekritibu iſſchkir Palatas Kopu Sapulze pehz tam, kad iſklauſijuſi Prokurora atſinu.

Turpat, 234. pant.

235. Suhdſiba par Palatas nolehmumu eeſneedſama Waldoſchà Senata Kaſazijas Departamentam diwu nedeku laikâ no ſcha nolehmuma ſludinaſchanas deenas, klaht peeſkaitot werſtu laiku.

Turpat, 235. pant.

236. Domſtarpibas par peekritibu ſtarp Apgabala un Komerzteeſahm top iſſchkirtas tanî kahrtibâ, kas norahdita 229—235. pantôs.

Turpat, 236. pant.

236[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Leetas par domſtarpibahm ſtarp Teeſu Palatahm, kà ari ſtarp ſenakahs eetaiſes teeſu eeſtahdijumeem un teeſahm, kuras darbojahs pehz Teeſu Uſtaweem, peekriht Senata Pirmà un Kaſazijas Departamenta Saweenotai Sehdei.

1885. g. 14. maija d., nolik. krahj. 432, III. 1. pant. ſch.; peeſihm. 2. punkt.

II. Domſtarpibas ſtarp teeſu un waldibas eeſtahdijumeem.

237. Jk kuras ſchaubas par to, waj leeta, kas teeſâ eeſahkuſees, peekriht waldibas waj teeſu eeſtahdijumu zaurluhkoſchanai, iſſchkir teeſa, kuras warâ ſtahw leetu peenemt waj ari atſiht, ka ta nepeekriht teeſas iſſpreeſchanai.

1864. g. 20. now. d., (41477), 237. pant.

238. Ne weenai waldibas weetai waj perſonai naw teeſibas nemt ſawâ zaurluhkoſchanâ leetu, kura jaw top teeſata teeſas eeſtahdijumâ, pirms wiſu teeſajumu naw atzehluſi augſtaka teeſas inſtanze.

Turpat, 238. pant.

239. Pret teeſas nolehmumeem, kuri peemineti 237. pantâ, top peelaiſta blakus ſuhdſiba atſchkiru no apelazijas.

Turpat, 239. pant.

240. Waldibas weeta waj perſona, atſihdama, ka winas pahrſinai peekriht leeta, ko teeſa peenehmuſi, dara par to teeſai ſinamu zaur Prokuroru, kas pee teeſas atrodahs amatâ, norahdidama tos pamatus, kuru pehz wina eeſkata leetu par peekrihtoſchu ſawai pahrſinai.

Turpat, 240. pant.

241. Preekſchejâ (240.) pantâ norahditâ atgadijumâ, kà ari ja ſuhdſibu eeſneeguſi priwatperſona, leeta nahk Teeſu Palatas zaurluhkoſchanâ un pa tahm ſtarpahm teeſaſchana top aptureta tanî teeſâ, kurâ domſtarpiba par peekritibu zehluſees, kamehr ta naw iſſchkirta; bet teeſa war ſchinî atgadijumâ ſpert likumâ noteiktos ſoļus, lai nodroſchinatu ſuhdſibu.

Turpat, 241. pant.

242. Scho leetu iſſpreeſchanas dehļ Teeſu Palatâ ſaſtahdahs ſewiſchka ſehde, ſem Palatas Wezakà Preekſchſehdetaja preekſchſehdibas, iſ Gubernatora un diweem Teeſu Palatas Lozekkeem, kà ari iſ Krona Palatas Pahrwaldneeka un Walſts Mantu Pahrwaldneeka, waj ari iſ wezakà no ſcheem abeem pehz deeneſta, un iſ weetejà tahs ſewiſchkahs pahrwaldes waj aroda preekſchneeka, uſ kuru atteekahs domſtarpiba par peekritibu, pehz ſawas ſugas (a).

Peeſihmejums. Odeſas Teeſu Palatas ſewiſchkas ſehdes ſaſtahwâ, kura ſaſtahdama uſ ſcha (242.) panta pamata, top peeaizinati: Gubernatora weetâ — Pilſehtas Preekſchneeks, Krona Palatas Pahrwaldneeka weetâ — Odeſas muitas apgabala Preekſchneeks (b).

(a) Turpat, 242. pant.; 1866. g. 23. maija d., (43336) 1. pant.; 22. dez. d., (44024) 7., 8. pant. 1867. g. 9. dez. d., (45259). — (b) 1869. g. 26. maija d., (47133); 1871. g. 4. jun. d., (49705) Walſts Padom. nolehm., II., 3, 4. pant.

243. Preekſchejâ (242.) pantâ norahditahs ſehdes ſpreedumi ir galigi, bet ja jautajums par domſtarpibu peekritibas dehļ ir eekuſtinats paſchâ Teeſu Palatâ, tad leeta war tapt pahrzelta uſ Waldoſcho Senatu tanî kahrtibâ, kas norahdita 240. pantâ.

1864. g. 20. now. d., (41477), 243. pant.

244. Waldoſchâ Senatâ tos jautajumus par domſtarpibu peekritibas dehļ, kas zehluſchees ſtarp teeſu un waldibas eeſtahdijumeem, iſſchkir galigi Pirmà un Kaſazijas Departamentu Kopu Sapulze. Jautajumi par domſtarpibu peekritibas dehļ ſtarp wiſpahrigeem teeſu eeſtahdijumeem un Pareiſtizibas garigahm teeſahm top iſſchkirti pehz tam, kad iſklauſita Wiſſwehtakà Sinoda Wirsprokurora atſina.

Turpat, 244. pant.

Otrà nodaļa.

Par pilnwarneekeem.

245. Tanîs weetâs, kur naw peeteekama ſkaita Swehrinato Adwokatu (Teeſu Eeſtahd. Satw.), pilnwarneeki war tapt iſwehleti iſ Priwatadwokateem, bet iſ zitahm perſonahm tikai tôs atgadijumôs, kas norahditi Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmê (a).

Peeſihmejums. Tur, kur eeweſti 1870. gada Pilſehtu Nolikumi, Pilſehtas Walde pilſehtas mantas leetâs ſuhdſ un atbild teeſâ zaur ſewiſchku pilnwarneeku, kurſch war ari buht pilſehtas ſabeedribas waldes amata wihrs, neatkaitot ari tos apgabalus, kur atrodahs peeteekams ſkaits Swehrinatu Adwokatu (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41477), 245. pant.; 1874. g. 25. maija d., (53573) noſaz. 1—3, 5., 16. pant. — (b) 1870. g. 16. jun. d., (48498) Wiſaugſt. uk. Sen. 1, 2., 4. pant. nolik., 118. pant.; 1872. g. 20. jun. d., (51014).

246. Par pilnwarneekeem newar buht:

1) tee, kas neprot laſit un rakſtit;

2) nepilngadigi;

3) pee muhku kahrtas peederigi, beſ ween tanîs leetâs, kurâs wini meklejahs ſawu kloſteru waj weentulnizu labâ, waj ari kloſteru preekſchneezibas uſdewumâ;

4) baltahs garidſneezibas ſwehtkalpotaji, beſ ween tanîs leetâs, kurâs wini meklejahs gariga aroda waj ſawu ſeewu un behrnu labâ, kà ari audſeknu labâ, kuri atrodahs winu gahdibâ;

5) tee, kas atſihti par neſpehjigeem makſat, lihdſ tam, kamehr naw noteikta winu makſaſchanas neſpehjas ihpaſchiba;

6) ſkolneeki, audſekni, ſtudenti un klauſitajees, kuri turpina mahzibas- waj akademiſko kurſu, kamehr to naw nobeiguſchi, beſ ween tanîs leetâs, kurâs wini uſnemjahs mekletees ſawu wezaku, waj brahku un mahſu weetâ;

7) tee, kas ſtahw ſem aiſbildnibas;

8) teeſu eeſtahdijumu lozekki un prokuraturas eerehdni, beſ ween tanîs leetâs, kurâs wini meklejahs ſawu behrnu, wezaku, mahſu waj ſawas ſeewas weetâ, ja ſchihs leetas top teeſatas ne tanî teeſâ, pee kuras tee atrodahs amatâ un ne tanîs weetâs, kuras ſtahw ſchihs teeſas pahrſinâ.

9) tee, kas no baſnizas atſchkirti pehz garigas teeſas ſpreeduma;

10) tee, kam atnemtas wiſas teeſibas, waj ari wiſas ſewiſchkas, perſoniſki un zaur kahrtu peeſchkirtas teeſibas un preekſchrozibas, kà ari tee, kuri zaur Wiſſchehligo manifeſtu atſwabinati no tahdeem paſcheem ſodeem;

11) perſonas, kuras nodotas teeſahm apſuhdſibas dehk par tahdeem noſeegumeem, par kureem nahk wiſu kahrtas teeſibu ſaudeſchana, waj ari wiſu ſewiſchku, perſoniſki un zaur kahrtu peeſchkirtu teeſibu un preekſchrozibu atnemſchana, ja ſchihs perſonas naw attaiſnotas pehz teeſas ſpreeduma;

12) tee, kas iſſlehgti iſ deeneſta zaur teeſu, waj iſ garidſneeku kahrtas netiklibas pehz, waj ari iſ ſabeedribas un muiſchneeku ſapulzehm pehz to kahrtu ſpreedumeem, pee kurahm wini peeder;

13) wiſi tee, kureem pehz teeſas ſpreeduma aiſleegts mekletees teeſas leetâs.

1864. g. 20. now. d., (41477), 246. pant.

247. Pilnwaras doſchana tahdai perſonai, kas nepeeder pee Swehrinateem Adwokateem, ir apſtiprinama zaur pilnwaras rakſtu, kas apleezinats noſazitâ kahrtibâ.

Turpat, 247. pant.

248. Pilnwaras doſchanu Swehrinatam Adwokatam war apſtiprinat:
1) zaur pilnwaras rakſtu, kas apleezinats noſazitâ kahrtibâ;
2) zaur pilnwaras rakſtu, uſ kura pilnwaras deweja parakſtu apleezinajuſi polizija, Notarijs waj Meera Teeſneſis;
3) zaur pilnwaras deweja un pilnwarneeka mutiſku iſſazijumu, kas eerakſtits teeſas ſchurnalâ.

Turpat, 248. pant.; 1874. g. 17. apr. d., (53379) uſt. 6. pant., 5. punkt.; 1878. g. 26. dez. d., (59161), I. 2. pant.

249. Pilnwarneeks teeſâ ſtahjahs prahwneeka weetâ un wiſi wina darbi, kurus tas iſdarijis winam dotahs pilnwaras robeſchâs, ir ſpehkâ preekſch pilnwaras deweja.

1864. g. 20. now. d., (41477), 249. pant.

250. Tas, ka pilnwarneekam ir atwehleta teeſiba: peeneſt apelazijas ſuhdſibu, luhgt, lai tahdu ſpreedumu atzel, kas gahjis likumigâ ſpehkâ, nobeigt leetu ar iſlihgumu, zelt ſtrihdu par wiltojumu, waj ari dot atbildi tahda ſtrihdus ſinâ, iſwehlet widutajus preekſch ſchkihreju teeſas un atdot pilnwaru zitai perſonai, — ihpaſchi jaiſſaka pilnwarâ; zitadi top atſihts, ka pilnwarneekam naw dota wara iſdarit ſchos darbus.

Turpat, 250. pant.

251. Pilnwaras dewejs war ik kurâ laikâ atnemt pilnwarneekam doto pilnwaru, paſinodams par to teeſai ar rakſtu waj mutes wahrdeem; bet teeſai naw peenahkums nedſ atlikt teeſaſchanu ſcha zehlona pehz, nedſ nogaidit, kamehr jauns pilnwarneeks eezelts un atnahk. Wiſi darbi, ko pilnwarneeks iſdarijis likumigi, pirms teeſa dabun tahdu paſinojumu, paleek ſpehkâ.

Turpat, 251. pant.

252. Pilnwarneekam ir teeſiba atſazitees no mekleſchanahs leetas labâ, bet winſch newar pehz tam eeſtahtees par pretejahs puſes pilnwarneeku, un ja wina pilnwaras dewaja naw klaht, tad winam buhs tam paſinot par ſawu atſtahſchanos jaw tik laiku, ka pilnwaras dewejam buhtu eeſpehjams lihdſ terminam nahkt paſcham waj ari atſuhtit zitu pilnwarneeku.

Turpat, 252. pant.

253. Tahdas perſonas pilnwarneekam, kura dſihwo ne tanî pilſehtâ, kur atrodahs teeſa, jadara teeſai ſinama ſawa atſaziſchanahs tanî paſchâ laikâ, kad winſch to noſuhta ſawam pilnwaras dewejam.

Turpat, 253. pant.

254. Teeſas Preekſchſehdetajs, nemdams wehrâ pilnwaras deweja dſihwes weetas attahkumu no teeſas un zitus leetas apſtahkļus, noleek terminu, pehz kura notezeſchanas pilnwarneeks atſihſtams ſwabads no ſawa peenahkuma. Lihdſ tam laikam pilnwarneekam peenahkahs mekletees leetas labâ ſawas pilnwaras robeſchâs. Preekſchſehdetajam tomehr teeſiba atſwabinat pilnwarneeku no mekleſchanahs leetas labâ, eezekot wina weetâ Swehrinatu Adwokatu, kamehr prahwneeks iſwehl jaunu pilnwarneeku.

Turpat, 254. pant.

255. Ja pilnwarneeks mirſt, tad leetas teeſaſchana apturama, kamehr wina weetâ naw eezelts jauns pilnwarneeks, waj ari kamehr pretejâ puſe naw

luhgusi teesai aizinat klahtne-esoscho prahwneeku tanî kahrtibâ, kas nosazita par aizinaschanu pee teesas. Ja pehz ta termina notezeschanas, kas nolikts atnahkschanai pee teesas, klaht ne-esoschais prahwneeks neatnahk un neatsuhta pilnwarneeka, tad teesa, us pretejahs puses luhgumu, dod leetai turpmaku wirseenu.

Turpat, 255. pant.

Treschà nodaļa.

Par eesuhdsibas raksteem.

256. Teesa stahjahs pee leetas teesaschanas ne zitadi, kà us eesuhdsibas raksta pamata, kursch rakstams pehz sche klaht peeliktas formas (Peelik. I).

1864. g. 20. now. d., (41477), 256. pant.; 1874. g. 17. apr. d., (53379), ust., 6. pant., 1. punkt.; 69; 1878. g. 26. dez. d., (59161), I, 1, 2. pant.

257. Eesuhdsibas rakstam sewî jasatur:

1) norahdijums, kurâ teesâ luhgums top eesneegts;

2) kà suhdsetaja, tà ari atbildetaja wahrds, tehwa wahrds, uswahrds waj peewahrds, dsihwes kahrta un dsihwes weeta;

3) suhdsibas wehrtibas norahdijums, atskaitot leetas, kuras naw wehrtejamas un atgadijumus, kas likumâ ihpaschi noteikti;

4) to leetas apstahkku isstahstijums, is kureem zelahs schi suhdsiba;

5) peerahdijumu un likumu norahdijums, us kureem suhdsiba dibinata;

6) luhguma punkts, kursch satur sewî suhdsetaja prasijumus t. i. to, par ko winsch teesai luhds taisit spreedumu.

1864. g. 20. now. d. (41477), 257. pant.

258. Suhdsibahm, kas zelahs is daschadeem pamateem, nebuhs buht sajauktahm kopâ weenâ eesuhdsibas raksta, kaut ari tahs sihmetos us weenu personu. Jk par kuru sewischku suhdsibu jaeesneeds sewischks suhdsibas raksts.

Turpat, 258. pant.

259. Eesuhdsibas rakstu war eesneegt teesai pats prahwneeks waj wina pilnwarneeks, waj ari peesuhtit pa pastu. Pilnwara us suhdsibas raksta eesneegschanu war buht apsihmeta paschâ luhguma rakstâ.

Turpat, 259. pant.

260. Ja suhdsetajs neprot rakstit, waj ir slims, tad luhgumu wina weetâ war parakstit tas, kam winsch to ustiz, norahdot zehloni, kura pehz luhdsejs pats naw parakstijis luhguma rakstu.

Turpat, 260. pant.

261. Ahrsemneeku luhguma raksteem wajag buht rakstiteem kreewu walodâ; tee war buht parakstiti ari zitâ walodâ, bet ar tahdu tulkojumu kreewu walodâ, ko apleezinajis Swehrinats Tulks, waj ari kahds amata wihrs waj priwatperssona, kas teesai pasihstama un prot to walodu, kurâ luhguma raksts parakstits.

Turpat, 261. pant.

262. Suhdſibu zekot zitas perſonas weetâ, luhguma rakſtâ jaiſſkaidro, kahda likumiga teeſiba luhdſejam mekletees ſchihs perſonas weetâ.

Turpat, 262. pant.

263. Lihdſ ar eeſuhdſibas rakſtu jaeeſneedſ:

1) tee dokumenti paſchi, uſ kureem luhdſejs dibina ſawu ſuhdſibu, waj ari norakſti, waj iſrakſti iſ teem;

2) ſweſchâs walodâs rakſtitu dokumentu tulkojumi;

3) pilnwara, ja luhguma rakſtu eeſneedſ pilnwarneeks, atſkaitot atgadijumu, kas norahdits 248. panta 3. punktâ;

4) ſuhdſibas poſchkinas un, ja wajadſigs, nauda preekſch aizinaſchanas zaur ſludinajumu;

5) norakſti no luhguma rakſta un wiſeem pee wina peelikteem dokumenteem pehz atbildetaju ſkaita, ar ſuhdſetaja parakſtu.

Turpat, 263. pant.

264. Dokumentus eeſneedſot, jaeewehro ſchahdi noſazijumi:

1) eeſuhdſibas rakſtâ, waj ari ſewiſchkâ ſarakſtâ jaapſihmè, kahdi dokumenti ihſti top eeſneegti lihdſ ar winu;

2) dokumentu paſchu weetâ ſuhdſetajam teeſiba eeſneegt winu norakſtus, kas apleezinati noſazitâ kahrtibâ, waj ari paſcha prahwneeka apleezinati;

3) plaſchu dokumentu weetâ, kà: rehkenu grahmatu, regiſtru u. t. t., atkauts eeſneegt iſrakſtus ihſti no teem panteem, uſ kureem ſuhdſetajs dibina ſawu teeſibu;

4) prahwneekam, kuram naw eeſpehjams aiſ kahdeem kawekleem eeſneegt nedſ dokumentus paſchus, uſ kureem winſch luhguma rakſtâ atſauzahs, nedſ winu norakſtus, jaiſteiz luhguma rakſtâ winu ſatwara kodols un janorahda kawekli, kuru pehz dokumentus newareja eeſneegt.

Turpat, 264. pant.

265. Wiſus rihkojumus, atteekotees uſ teeſâ eenahkuſcheem luhguma rakſteem, iſdara Teeſas Preekſchſehdetajs uſ nahkoſchu noſazijumu pamata.

Turpat, 265. pant.

266. Luhguma rakſtu atdod atpakaļ:

1) kad naw norahdits, kas ihſti un pret ko zehlis ſuhdſibu;

2) kad to naw eeſneedſis pats ſuhdſetajs un naw pilnwaras, uſ kuras pamata ſuhdſibu war zelt zita perſona;

3) kad luhguma rakſtâ naw norahdits, ko ſuhdſetajs luhdſ;

4) kad naw norahdita ſuhdſibas wehrtiba, iſnemjot atgadijumus, kad to newar noteikt;

5) kad luhguma rakſtâ eeweetoti aiſkaroſchi iſteikumi.

Turpat, 266. pant.

267. Wiſôs preekſchejâ (266.) pantâ norahditôs atgadijumôs eeſuhdſibas rakſts top atdots luhdſejam atpakaļ lihdſ ar paſludinajumu, kurâ iſſkaidroti zehloni, kuru pehz luhguma rakſts naw peenemts. Klaht eſoſcham prahwneekam atdodamais luhguma rakſts paſneedſams taiſchni, bet klaht ne-eſoſcham peeſuhtams zaur Teeſas Priſtawu waj Teeſas Sinneſi, waj ari pa paſtu.

Turpat, 267. pant.; 1882. g. 28. maija d., nolik. krahj., № 336, I, 1, 3. pant

268. Pret Teesas Preekschsehdetaja rihkojumu, kad luhguma raksts atdots atpakaļ, luhdsejs war peeneest suhdsibu Teesu Palatai diwu nedeku laikâ, skaitot no tahs deenas, kad winam schis rihkojums pasludinats.

1864. g. 20. now. d., (41477), 268. pant.

269. Luhguma raksts top atstahts bes turpmaka wirseena, kamehr no luhdseja dabun papildu peelikumus waj sinas:

1) kad atbildetaja dsihwes weeta naw skaidri apsihmeta un turklaht naw norahdits, ka suhdsetajam ta naw sinama;

2) kad luhguma raksts, wina norakstš waj ari eesneegto dokumentu norakstš sarakstiti, neeewehrojot nosazijumus par stempeku nodokkeem;

3) kad pee luhguma raksta neatrodahs winâ peeminetee peelikumi;

4) kad naw eesneegti peenahzigâ skaitâ norakstš, kuri nododami pretejai pusei;

5) kad naw peeliktas teesas poschkinas waj ari nauda, ko atbildetaju aizinat;

6) kad naw apsihmeta luhdseja dsihwes weeta.

Turpat, 269. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379), ust. 6. pant., 1. punkt.; 69, 73. peesihm. I., 1878. g. 26. dez. d., (59161) I, 2. pant.

270. Atgadijumôs, kas apsihmeti preekschejà (269.) panta pirmôs peezôs punktôs, suhdsetajam top nolikts septinu deenu laiks, klaht peeskaitot werstu laiku, ko peegahdat truhkstoschahs sinas un peelikumus. Kad schis laiks notezejis, tad luhguma raksts top luhdsejam atdots atpakaļ un leetu war atjaunot ne zitadi, kà no jauna eesuhdsibas rakstu eesneedsot. Ja eesuhdsibas rakstâ naw apsihmeta luhdseja dsihwes weeta, tad par luhguma raksta nepeenemschanu jaiskar teesas usgaidamâ istabâ issludinajums weena mehnesa laikâ un luhguma raksts jaatstahj kanzelejâ, kamehr neatnahk luhdsejs.

1864. g. 20. now. d., (41477) 270. pant.

271. Kad eesuhdsibas raksts teesâ eenahzis, Teesas Preekschsehdetajs usdod pahrraudsibu par leetu, pehz sewischkas rindas, weenam no teesas Lozekkeem, kà leetas preekschâ zehlejam, un luhguma rakstu, kà ari pee wina peederigos peelikumus nodod glabat teesas kanzelejai, kur winus, kà ari wisus papirus, kas turpmak eenahktu, prahwneeki war skatit zauri.

Turpat, 271. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par suhdsibas wehrtibu.

272. Par suhdsibas wehrtibu atsihstama ta suma, kas usdota eesuhdsibas rakstâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 272. pant.

273. Suhdsibas wehrtiba noteizama:

1) naudas suhdsibâs — pehz kapitala sumas, peeskaitot peeprasamos prozentus lihds suhdsibas zelschanas deenai;

2) ſuhdſibâs par ihpaſchuma teeſibu uſ nekuſtamu mantu — pehz ſuhdſetaja pirmà uſdewuma, kad to nenoſtrihd atbildetajs ſawâ pirmâ iſſkaidrojumâ teeſas preekſchâ;

3) ſuhdſibâs, kuras zeļ wairak perſonas, kas peepraſa winahm peenahzigas dakas no wiſa weſela, — pehz wiſu peepraſamo daku kopſumas;

4) ſuhdſibâs par teeſibu dabuht terminôs iſmakſas un makſajumus, — pehz wiſu iſmakſu un makſajumu kopibas;

5) ſuhdſibâs par teeſibu, kura naw aprobeſchota zaur terminu, waj ari atteekahs uſ wiſu muhſchu, — pehz makſajumu waj iſmakſu kopſumas deſmit gadu laikâ. (a).

6) ſuhdſibâs par atlihdſibas leelumu tahs mantas ihpaſchneekam, kura pehz dſelſszeļa waldes praſijuma, uſ Satikſmes Zeļu Uſtawu pamata, iſnihzinama waj pahrzeļama, — pehz ſtarpibas ſtarp dſelſszeļa waldes peeſolijumu un iſnihzinamahs waj pahrzeļamahs mantas ihpaſchneeka praſijumu. (b).

(a) Turpat, 273. pant. — (b) 1869. g. 6. janw. d., (46628), 8. pant., peeſihm.

274. (Pehz 1886. g. Turp.). Ja zeļahs ſtrihdus par to, kahda wehrtiba ſuhdſibai par ihpaſchuma teeſibu uſ nekuſtamu mantu, tad par ſuhdſibas wehrtibu atſihſtama augſtakà no tahm wehrtibahm, ko uſdewuſi weena waj otra puſe, bet wina ne kahdâ ſinâ newar buht ſemaka par to wehrtibu, kas noteikta Uſtawâ par Poſchkinahm pee nekuſtamu mantu wehrtibas apſihmeſchanas krepoſtaktôs (Uſt. par Poſchkin. 402. pant. pehz 1886. g. Turp.; 403. pant. pehz 1886. g. Turp.).

1864. g. 20. now. d., (41477) 274. pant.; 1883. g. 19. maija d., nolik. krahj., № 641; 1864. g. 14. febr d., nolik. krahj., 290.; 1886. g. 17. febr. d., nolik. krahj., 293.

Peektà nodaļa.

Par darbeem pirms leetas klauſiſchanas.

Pirmà noſchkira.

Aizinaſchana pee teeſas.

275. Uſ eeſuhdſibas rakſta pamata Teeſas Preekſchſehdetajs rihkojahs par atbildetaja aizinaſchanu pee teeſas waj nu zaur pawehſti, ja atbildetaja dſihwes weeta norahdita eeſuhdſibas rakſtâ, waj ari zaur ſludinajumu laikrakſtôs, ja atbildetaja dſihwes weeta ſuhdſetajam naw ſinama.

1864. g. 20. now. d., (41477) 275. pant.

I. Aizinaſchana zaur pawehſti.

276. Pawehſte ſaſtahdama diwôs ekſemplarôs. Tanî jaapſihmè:

1) kas top aizinats pee teeſas;
2) uſ ka luhguma;
3) kahdâ leetâ;
4) pee kuras teeſas un kahdâ terminâ;

5) kas pee pawehſtes peelikts klaht;
6) likuma panti, kuri noteiz neatnahkſchanas iſnahkumus.

Turpat, 276. pant.

277. Pawehſte lihdſ ar eeſuhdſibas rakſta norakſtu un pee ta klaht peeliktu dokumentu norakſteem peegahdajama atbildetajam wina dſihwes weetâ, kas uſdota ſuhdſetaja luhguma rakſtâ.

Turpat, 277. pant.

278. Suhdſetajam, kas dſihwo teeſas apgabalâ, pawehſti peegahdà Teeſas Priſtaws waj Teeſas Sinneſis.

Turpat, 278. pant.; 1882. g. 18. maija d., nolik. krahj., № 336, I, 1., 3. pant.

279. Atbildetajam, kurſch atrodahs zitas teeſas apgabalâ, pawehſte top noſuhtita ſchinî teeſâ, kura ari gahdà, lai to peeſuhtitu atbildetajam.

1864. g. 20. now. d., (41477), 279. pant.

280. Atbildetajam, kurſch dſihwo tahdâ gubernâ, kurâ naw eeweſts ſchis Uſtaws, pawehſte noſuhtama weetejâ polizijas waldê, kura ari gahdà, lai to peeſuhtitu atbildetajam.

Turpat, 280. pant.

281. Atbildetajam, kurſch atrodahs ahrſemês, un kura dſihwes weetu ſuhdſetajs norahdijis, pawehſte top noſuhtita zaur Ahrleetu Miniſteriju.

Turpat, 281. pant.

282. Pawehſte lihdſ ar peelikumeem janodod atbildetajam paſcham, bet ja Teeſas Priſtaws waj Teeſas Sinneſis wina neatrod mahjâs, tad atdod to wina mahjneekeem waj ari wina mahjas waj mantas pahrſinatajam, waj ari tam no kaimineem, kurſch ar meeru peegahdat pawehſti un par to dod kwihtu.

Turpat, 282. pant.; 1882. g. 18. maija d., ndlik. krahj., № 336, I, 1, 3. pant.

283. Ja atbildetajam pawehſte nodota ne paſcham, bet zaur zitu perſonu, tad Teeſas Priſtaws waj Teeſas Sinneſis peeſit pawehſtes norakſtu ar ſawu parakſtu pilſehtâs pee polizijas waldes nama un ſahdſchâs — pee ſahdſchas wezakà waj deſmitneeka nama un dara par to ſinamu polizijas waj pagaſta waldei.

1864. g. 20. now. d. (41477), 283. pant.; 1882. g. 18. maija d., nolik. krahj., № 336, I, 1., 3. pant.

284. Priſtaws waj Sinneſis nododamâ pawehſtê uſſihmè winas nodoſchanas laiku, un par winas ſanemſchanu, uſ otra eksemplara, praſa parakſtu, ari ar laika apſihmejumu. Ja pawehſtes ſanehmeji newar waj negrib parakſtitees, tad Priſtaws waj Sinneſis eeraksta abôs pawehſtes eksemplarôs, kam un kad ihſti ta nodota un kapehz naw ſanehmeja paraksta.

1864. g. 20. now. d., (41477), 284. pant.; 1882. g. 18. maija d., nolik. krahj., № 336, I, 1., 3. pant.

285. Ja Teeſas Priſtaws waj Teeſas Sinneſis newar uſmeklet ne weenas no 282. pant. peeminetahm perſonahm, tad atſtahj weenu pawehſtes eksemplaru, nodoſchanas dehl atbildetajam, pilſehtâ, — pee polizijas eerehdna un uſ laukeem — pee weetejahs pagaſta waj ſahdſchas preekſchneezibas, waj polizijas kalpotaja (ſimtneeka waj deſmitneeka), beſ tam iſpildidams 283. pantâ noteikto noſazijumu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 285. pant.; 1882. g. 18. maija d., nolik. krahj., № 336, 1., 3. pant.

286. Pristaws waj Sinneſis, pawehſti peegahdajot, war pehz ſawa eeſkata nemt lihdſa weenu waj diwus leezineekus waj weetejas polizijas kalpotajus kà leezineekus tam atgadijumam, ja atbildetajs waj wina mahjneeki leegtos ſanemt pawehſti.

1864. g. 20. now. d., (41477), 286. pant.; 1882. g. 18. maija d., nolik. krahj., № 336, 1, 3. pant.

287. Pawehſti war nodot atbildetajam ari ahrpus mahjas.

1864. g. 20. now. d., (41477), 287. pant.

288. Suhdſibas leetâs pret beedribahm un kompanijahm, aizinaſchanas pawehſte peegahdajama kantora waj beedribas waldes pahrſinatajam waj winas agentam, bet ſuhdſibâs pret pilnu ſabeedribu waj tirdſneezibas namu — weenam waj otram no dalibneekeem, kas dſihwo tanî weetâ, kur atrodahs firma. (a).

Peeſihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Suhdſibas leetâs pret dſelſszeļeem pawehſtes par aizinaſchanu pee teeſas un wiſi ziti papiri, kas nododami atbildetajam, top noſuhtiti atbildetajai zeļa waldei, ja ſuhdſiba zelta pehz waldes atraſchanahs weetas, un zitôs atgadijumôs — winas pahrwaldei. (b).

(a) Turpat, 288. pant.; 1885. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 671., uſt., 134. pant.

289. Suhdſibas leetâs pret perſonu, kura iſſludinata par neſpehjigu maksat, pawehſte peegahdajama tam, kas pehz teeſas nolehmuma pahrſina wina leetas.

1864. g. 20. now d., (41477) 289. pant.

290. Ja aizinajums iſdarits pehz atbildetaja dſihwes weetas, ko ſuhdſetajs nepareiſi uſdewis, tad Teeſas Preekſchſehdetajs dara ſuhdſetajam ſinamu par atraſto kluhdu un ſuhdſetaja ſinâ ſtahw luhgt, lai aizinatu no jauna pehz wina norahdijuma; pirmais aizinajums atſihſtams par ſpehkâ ne-eſoſchu. Pirmà aizinajuma iſmakſas top uſliktas ſuhdſetajam un naw peedſenamas no atbildetaja.

Turpat, 290. pant.

291. Par aizinamahm perſonahm teeſas uſgaidamâ iſtabâ jaiſkar ſludinajumi, norahdot winu wahrdu, uſwahrdu waj peewahrdu un dſihwes kahrtu.

Turpat, 291. pant.

292. Sludinajumi par aizinamahm perſonahm paleek teeſas uſgaidamâ iſtabâ, kamehr nepaeet terminſch, kas nolikts prahwneeku atnahkſchanai pee teeſas.

Turpat, 292. pant.

II. Aizinaſchana zaur ſludinajumu laikrakſtôs.

293. Atbildetajs, kura dſihwes weetu ſuhdſetajs newarejis uſdot, aizinams zaur ſludinajumu laikrakſtôs.

Turpat, 293. pant.

294. Kad ſuhdſetaja luhguma rakſtâ norahdita nekuſtama manta, kas peeder atbildetajam Kreewijâ, bet kad ſuhdſetajs newarejis uſdot wina dſihwes weetu, tad beſ tam, ka atbildetaju aizina zaur ſludinajumu, jaſuhta uſ to nekuſtamo mantu ari pawehſte par wina aizinaſchanu pee teeſas.

Turpat, 294. pant.

295. Aizinaſchana pee teeſas top iſſludinata trihskahrtigi trijôs zits pehz zita nahkoſchôs numurôs Senata Iſſinojumôs, kuri ir Sw. Peterburgas

Senata Awischu Peelikums, kà ari Kreewijâ isnahkoschâs ahrsemju awisês: weenâ frantschu un weenâ wahzu.

Turpat, 295. pant.

296. Teesleetu Ministris noteiz ik preekisch kura gada sahkuma, ne wehlak kà nowembra mehnesi, kurâs Kreewijâ isnahkoschâs ahrsemju awisês jaeespeesch sludinajumi nahkamâ gadâ; par scho top issludinats wiseem par sinu Senata Awisês un Teesleetu Ministra noteiktâs awisês.

Turpat, 296. pant.

297. Bes atbildetaja aizinaschanas pehz teesas rihkojuma, suhdsetajam atwehlets us sawa rehkena, bes teesibas us ismaksu atlihdsibu no atbildetaja, eespeest aizinaschanas sludinajumus Sw. Peterburgas un Maskawas Uniwersitatu Awisês.

Turpat, 297. pant.; 1874. g. 13. now. d., (54038); 1875. g. 18. marta d., (54507).

298. Aizinajumâ, ko issludina awisês, jaapsihmè wiss, kas apsihmejams pawehstê, ihsi peeminot wisus dokumentus, kas eesneegti lihds ar luhguma rakstu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 298. pant.

Otrà noschkira.

Termini atnahkschanai pee teesas.

299. Prahwneekeem nolikti schahdi termini atnahkschanai pee teesas:
1) weena mehnes laiks, ja atbildetajam dsihwes weeta Kreewijâ;
2) tschetru mehneschu laiks, ja winsch atrodahs ahrsemês;
3) seschu mehneschu laiks, ja atbildetaja dsihwes weeta naw sinama.

1864. g. 20. now. d., (41477) 299. pant.

300. Aizinot zaur pawehsti, termini skaitami no tahs deenas, kad pawehste nodota atbildetajam, waj ari 282. un 283. pantôs norahditai personai. Kreewijâ dsihwojoscha atbildetaja atnahkschanai pee teesas pee mehnes laika top peeskaitits klaht werstu laiks, kursch skaitams pa weenkahrscheem zekeem peezdesmit un pa dselszeka lihnijahm trihs simti werstu deenâ.

Turpat, 300. pant.

301. Aizinot zaur sludinajumu, terminsch skaitams no tahs deenas, kad pehdejo reisu eespeests issludinajums Senata Issinojumôs.

Turpat, 301. pant.

302. Atbildetajam, kura dsihwes weetu suhdsetajs dabujis sinat pehz aizinaschanas zaur sludinajumu, war peesuhtit, us suhdsetaja luhgumu, pawehsti, noleekot terminu pehz 299. panta 1. un 2. punkteem.

Turpat, 302. pant.

303. Ja aizinami pehz weenas un tahs paschas suhdsibas wairak atbildetaji, kuri dsihwo daschadâs weetâs, tad wineem janoleek atnahkschanai wisgarakais no teem termineem, kuri pehz likuma noleekami kahdam no wineem.

Turpat, 303. pant.

304. Ja pee atbildetaja aizinaſchanas noteek tahda atkahpſchanahs no nolikteem noſazijumeem, kura der par eemeſlu atjaunot terminus, tad no ta, kas wainigs pee ſchahdas atkahpſchanahs, uſ weenas waj otras puſes luhgumu, war peedſiht neween atlihdſibu par ſaudejumeem, bet ari weltigas teeſaſchanas iſmakſas.

Turpat, 304 pant.

Treſchà noſchkira.

Teeſas ſaſinoſchanahs kahrtiba ar prahwneekeem.

305. Wiſus papirus, kas prahwneekeem uſrahdami, wineem peegahdà Teeſas Priſtawi waj Teeſas Sinneſchi lihdſ ar pawehſtehm, pee kuru nodoſchanas jaeewehro noſazijumi, kas iſteikti 282—289. pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41477) 305. pant.; 1882. g. 18. mai. d., nolik. krahj., № 336, I, 1, 3. pant.

306. Teeſas Priſtawam waj Teeſas Sinneſim beſ kaweſchanas jaſtahda teeſai preekſchâ tahs pawehſtes otrs ekſemplars, lihdſ ar kuru winſch nodewis papiru.

1864. g. 20. now. d., (41477) 306. pant.; 1882. g. 18. mai. d., nolik. krahj., № 336, I. 1, 3. pant.

307. Papirus, kas nododami prahwneekeem, kuri atrodahs teeſâ, war wineem nodot Teeſas Sekretars pret peenahzigu kwihtu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 307. pant.

308. Swehrinatee Adwokati war zits zitam rahdit papirus ſawu pilnwaras deweju leetâs un nodot winu norakſtus beſ Teeſas Priſtawu waj Teeſas Sinneſchu widutibas.

Turpat, 308. pant.; 1882. g. 18. mai. d., nolik. krahj. № 336, I. 1, 3. pant.

Zeturtà noſchkira.

Prahwneeku atnahkſchana pee teeſas un winu uſturas weetas iſwehleſchana.

309. Terminâ, kas nolikts atnahkſchanai, prahwneekeem ja-atnahk pee teeſas paſcheem, waj jaatſuhta pilnwarneeki. Teeſâ atnahkuſcheem prahwneekeem waj winu pilnwarneekeem jauſdod kanzelejâ ſawa iſwehletà uſturas weeta tanî pilſehtâ, kur atrodahs teeſa.

1864. g. 20. now. d., (41477), 309. pant.

310. Uſ iſwehleto uſturas weetu top nofuhtitas wiſas teeſas pawehſtes, kà ari pretejahs puſes papiri, un kamehr prahwneeks naw teeſai paſinojis, ka winſch pahrmainijis uſdoto weetu, winſch newar atſauktees, ka neko neſin no pawehſtehm un papireem, kas winam peeſuhtiti pehz pirmà uſturas weetas norahdijuma.

Turpat, 310. pant.

311. Teesas kanzelejâ top atstahti papiri un pawehstes us ta prahwneeka wahrdu, kursch teesas kanzelejâ naw usdewis sawu iswehleto usturas weetu tanî pilsehtâ, kur atrodahs teesa.

Turpat, 311. pant.

Peektà noschkira.

Eepreekscheja rakstiska sagatawoschana.

312. Prahwneeku eesneedsamo sazihstes rakstu skaits ir aprobeschots us tschetri — pa diwi ik no katras puses. Schee raksti ir: eesuhdsibas raksts, atbilde, eeruna un atspehkojums.

1864. g. 20. now. d., (41477), 312. pant.

313. Terminâ, kas nolikts atnahkschanai pee teesas, atbildetajam jastahda teesai preekschâ rakstiska atbilde us eesuhdsibas rakstu.

Turpat, 313. pant.

314. Atbildê jaisteiz skaidri: waj atbildetajs atsihst suhdsetaja prasijumus un tos apstahkus, us kureem schee prasijumi dibinati.

Turpat, 314. pant.

315. Atbildê jaisteiz apstahkli, us kureem dibinats atbildetaja strihdus un japeewed peerahdijumi, kas apstiprina scho strihdu.

Turpat, 315. pant.

316. Dokumentu eesneegschanas sinâ atbildetajam jaturahs pee nosazijumeem, kas isteikti 263. un 264. pantôs.

Turpat, 316. pant.

317. Atbildes un pee winas peeliktu dokumentu noraksti peegahdajami suhdsetajam, kursch war waj nu eesneegt teesai raksti sku eerunu pret atbildi, diwu nedelu laikâ no atbildes noraksta sanemschanas deenas, waj ari luhgt, lai noleek sehdi leetas klausischanai.

Turpat, 317. pant.

318. Suhdsetaja eerunas noraksts peegahdajams atbildetajam, kursch, diwu nedelu laikâ no wina sanemschanas deenas, war eesneegt teesai sawu atspehkojumu, waj ari luhgt, lai noliktu sehdi leetas klausischanai.

Turpat, 318. pant.

319. Eerunas un atspehkojuma sinâ jaeewehro nosazijumi, kas isteikti 314—316. pantôs.

Turpat, 319. pant.

320. Ja weena puse palaisch garam terminu sawa isskaidrojuma eesneegschanai, tad pretejà puse war luhgt Teesas Preekschsehdetajam, lai bes kaweschanas noliktu sehdi leetas klausischanai.

Turpat, 320. pant.

321. Kad notezejis terminsch atspehkojuma eesneegschanai, tad teesiba luhgt sehdes nolikschanu leetas klausischanai atwehleta tapat suhdsetajam, kà atbildetajam.

Turpat, 321. pant.

322. Ta prahwneeka pretineekam, uſ kura luhgumu nolikta ſehde, par ſcho japaſino zaur pawehſti.

Turpat, 322. pant.

323. Kad nolikts leetu klauſit, tad wina eerakſtama parindejâ ſarakſtâ, kurſch norahda, kahdâ kahrtibâ pa rindai leetas zekamas preekſchâ.

Turpat, 323. pant.

Seſtà nodaļa.

Par leetas klauſiſchanu.

Pirmà noſchkira.

Leetas preekſchâ zelſchana un prahwneeku mutiſka ſazihſte.

324. Leetas preekſchâ zelſchana un prahwneeku mutiſka ſazihſte noteek atklahtâ teeſas ſehdê.

1864. g. 20. now. d., (41477), 324. pant.

325. Ja ſehdes atklahtiba, pehz leetas ſewiſchkas dabas, waretu buht kaitiga tizibai, wiſpahrigai kahrtibai waj tikumibai, tad teeſa, pehz paſchas eeſkata waj uſ Prokurora peepraſijumu, war nolemt, ka ſehdei janoteek pee ſlehgtahm durwim. Schinî ſinâ iſdaritais rihkojums weenmehr klaji paſludinams un eerakſtams ſehdes ſchurnalâ.

Turpat, 325. pant.

326. Teeſas ſehde war notikt pee ſlehgtahm durwim ari tanî atgadijumâ, kad abas puſes par to luhdſ un teeſa atſihſt, ka winu luhgums pelna eewehroſchanu.

Turpat, 326. pant.

327. Leetas preekſchâ zelſchanu iſdara teeſas Lozeklis uſ to papiru un dokumentu pamata, kurus leetâ prahwneeki eeſneeguſchi.

Turpat, 327. pant.

328. Leetas preekſchâ zelſchana noteek, pehz Preekſchſehdetaja eeſkata, waj nu mutes wahrdeem, waj pehz rakſtiſka uſſihmejuma, kurâ atrodahs ihſs leetas apſtahkku atſtahſtijums.

Turpat, 328. pant.

329. Pehz tam, kad leetas preekſchâ zehlejs iſſkaidrojis leetas kodolu, eeſahkahs prahwneeku ſazihſte. Weenas paſchas puſes atnahkſchana uſ ſehdi newar buht par kawekli peelaiſt ſcho puſi, leetu preekſchâ zekot, pee mutiſka iſſkaidrojuma.

Turpat, 329. pant.

330. Prahwneeku mutiſka ſazihſte paſtahw eekſch tam, ka wiſpirms ſuhdſetajs, tad atbildetajs iſteiz tiklab ſawus praſijumus, kà ari tos apſtahkkus un aprahdijumus, uſ kureem ſchee praſijumi dibinati.

Turpat, 330. pant.

331. Prahwneeki war mutiskas sazihstes laikâ peeweſt jaunus aprahdijumus, lai isskaidrotu tos leetas apstahkļus, kurus tee norahdijuschi teesai eesneegtôs rakstôs. Ja top peeweſti jauni leetas apstahkļi waj jauni peerahdijumi, kas naw norahditi tanîs rakstôs, tad pretejai puſei atkauts luhgt, lai atleek ſehdi.

Turpat, 331. pant.

332. Suhdſetajs war pamasinat ſawus prasijumus, kas uſdoti eesuhdſibas rakstâ, bet newar tos paleelinat, pahrgrosit winu kodolu, waj ari zelt jaunus prasijumus, beſ ween ja wini zeļahs taischni iſ prasijumeem, kas uſdoti eesuhdſibas rakstâ.

Turpat, 332. pant.

333. Neteek eeskatits par prasijumu paleelinajumu waj pahrgrosijumu peļz winu kodola, kad suhdſetajs tos apsihmè noteiktaki, kad winsch pee teem peeleek klaht prozentus un peeaugļus, waj ari tanî atgadijumâ, kad leetas preekſchmets atſweſchinats waj paſaudets, un suhdſetajs prasa, lai winam atbildetajs atlihdſina mantas wehrtibu.

Turpat, 333. pant.

334. Suhdſetajam, kas pahrgrosa ſawus prasijumus, jadara par scho teesai ſinams ar rakstu tanî paschâ ſehdê.

Turpat, 334. pant.

335. Teesas Preekſchſehdetajs un Lozekki, ar Preekſchſehdetaja atkauju, war prasit noteiktu isskaidrojumu no ta prahwneeka, kursch isteizahs neskaidri waj nenoteikti, waj ari kad no wina wahrdeem naw redſams: waj winsch atſihſt waj atraida apstahkļus un dokumentus, uſ kureem pretejà puſe dibina ſawu prasijumu waj eerunu.

Turpat, 335. pant.

336. Tahdâ leetâ, kurâ atrodahs wairak prasijumu waj preekſchmetu, kuru ſaweenoſchana, pee mutiskas ſazihstes, nebuhtu leetderiga, teesa war nolemt, lai prahwneeki dod ſawus isskaidrojumus ik par kuru prasijumu waj preekſchmetu ſewiſchki.

Turpat, 336. pant.

337. Mutiskas ſazihstes laikâ Preekſchſehdetajs uſwedina prahwneekus uſ iſlihgſchanu, ja atſihſt to par eespehjamu. Ja iſlihgums panahkts, tad jaſaſtahda, ar prahwneeku parakstu, protokols, kuram galiga ſpreeduma ſpehks un kursch naw pahrſuhdſams.

Turpat, 337. pant.

338. Mutisku ſazihſti wada teesas Preekſchſehdetajs. Kad winsch atrod, ka leeta tapuſi peeteekami ſkaidra, tad beidſ mutisku ſazihſti, bet ne agrak, kamehr naw iſklauſijis no abahm puſehm weenlihdſigu ſkaitu mutisku isskaidrojumu.

Turpat, 338. pant.

339. Teesas ſpreedumam wajag buht dibinatam uſ dokumenteem un ziteem rakſtiſkeem peerahdijumeem, ko prahwneeki eesneeguſchi, kà ari uſ aprahdijumeem, kas peeweſti mutiskas ſazihstes laikâ.

Turpat, 339. pant.

Otrâ noſchkira.

Pretſuhdſibas zelſchana.

340. Atbildetajam teeſiba zelt pretſuhdſibu ne wehlak, kà pirmâ atbildes rakſtâ, bet ja tahds naw eeſneegts, tad pirmâ ſehdê, kas notureta par leetu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 340. pant.

341. Kad pretſuhdſiba peeteikta, tad leetas preekſchâ zelſchana atleekama uſ weenas waj otras puſes luhgumu, waj ari pehz teeſas eeſkata.

Turpat, 341. pant.

342. Ja uſ preekſchejà (341.) panta pamata leetas preekſchâ zelſchana atlikta, tad Teeſa noleek papildu terminu no trim lihdſ ſeptinahm deenahm, kurâ laikâ atbildetajam jaeeſneedſ ar rakſtu ſawa ſuhdſiba.

Turpat, 342. pant.

Treſchâ noſchkira.

Prokurora atſiņa.

343. Prokurori iſteiz ſawu atſinu ſchôs atgadijumôs:

1) krona pahrwaldibas leetâs;

2) ſemſtibas eeſtahſchu, pilſehtu un ſahdſchu ſabeedribu leetâs;

3) nepilngadigu, beſwehſts noſuduſchu, kurlmehmu un ahrprahtigu perſonu leetâs;

4) jautajumôs par leetu peekritibu un par domſtarpibahm peekritibas dehl;

5) ſtrihdôs par dokumentu wiltojumu un zaur zaurim tanîs atgadijumôs, kur ziwilleetâ nahk gaiſmâ tahdi apſtahkli, kas luhkojami zauri kriminalteeſâ;

6) luhgumôs par teeſneſchu atſtumſchanu;

7) laulibas leetâs un leetâs par dſimſchanu laulibâ;

8) luhgumôs, lai iſdod apleezibu par nabadſibas teeſibu;

9) leetâs par ſkahdes un ſaudejumu atlihdſibas peedſihſchanu, kuri padariti zaur waldibas aroda amatu wihru rihkojumeem, kà ari par ſaudejumu peedſihſchanu no teeſas aroda eerehdneem.

1864. g. 20. now. d., (41477) 343, 1325 un 1334. pant.

344. Atgadijumôs, kas norahditi 343. pantâ, leeta japeeſuhta Prokuroram, wismaſak trihs deenas pirms to zeļ preekſchâ.

Turpat, 344. pant.

345. Pehz leetas preekſchâ zelſchanas un prahwneeku mutiſkas ſazihſtes, Prokurors iſteiz ſawu atſinu mutes wahrdeem.

Turpat, 345. pant.

346. Prokurora atſinas kodols eerakſtams ſehdes protokolâ.

Turpat, 346. pant.

347. Pehz Prokurora atſinas prahwneeki war tikai norahdit kluhdas, ja winſch tahs buhtu peelaidis, leetas apſtahkļus atſtahſtidams.

Turpat, 347. pant.

Septitâ nodaļa.

Par pa=ihſinatu teeſaſchanu.

348. Wiſas leetas war teeſat pa=ihſinatâ kahrtibâ, ja prahwneeki uſ to weenojahs un teeſa no ſawas puſes neatrod tam ſewiſchkus kawekkus.

1864. g. 20. now. d., (41477), 348. pant.

349. Beſ tam, pa=ihſinatâ kahrtibâ jaiſteeſâ leetas:

1) ſuhdſibâs par prezehm un krahjumeem, kas nemti uſ parahda, par namu, dſihwokku un wiſadu telpu nomaſchanu, par deeneſtneeku ſadereſchanu un zaur zaurim par ſelku, amatneeku, algadſchu u. z. darameem darbeem;

2) ſuhdſibâs par naudas un zitas mantas nodoſchanu un ſanemſchanu glabaſchanâ;

3) uſ luhgumeem par lihgumu un peenahzibu iſpildiſchanu;

4) ſuhdſibâs atlihdſibas dehk par ſaudejumeem, pametumeem un patwarigu waldijuma eenemſchanu, kad ar tahm naw ſaweenoti ſtrihdi par ihpaſchuma teeſibu uſ nekuſtamu mantu;

5) par ſtrihdeem, kas zehlahs pee ſpreedumu iſpildiſchanas;

6) par ſtrihdeem priwilegiju dehk.

Turpat, 349. pant.

350. Pee pa=ihſinatahs kahrtibas, Teeſas Preekſchſehdetajs, eeſuhdſibas rakſtu dabujis, noleek noteiktu terminu, kad prahwneekeem jaatnahk pee teeſas, norahdot gadu, mehneſi un deenu. Schis terminſch newar buht ihſaks par ſeptinahm deenam un garaks par weenu mehneſi, tomehr peekaitot klaht werſtu laiku.

Turpat, 350. pant.

351. Leetâs, kuras praſa nekawejamas iſſpreeſchanas, Preekſchſehdetaji war nolikt ari ihſaku atnahkſchanas terminu, ja atbildetajs dſihwo ne tahlak par deſmit werſtehm no teeſas.

Turpat, 351. pant.

352. Suhdſibâs par tahdu lihgumu un peenahzibu iſpildiſchanu, kas noſlehgtas un apleezinatas noſazitâ kahrtibâ, Teeſas Preekſchſehdetajs noleek prahwneekeem wiſihſako atnahkſchanas terminu un war aizinat atbildetaju uſ pirmo teeſas deenu, kas nahk pehz aizinaſchanas pawehſtes nodoſchanas.

Turpat, 352. pant.

353. Suhdſetajam jaeeſneedſ wiſi dokumenti, uſ kureem dibinata wina ſuhdſiba, pee paſchas eeſuhdſibas rakſta eeſneegſchanas. Atbildetajam jaeeſneedſ wiſi dokumenti, uſ kureem dibinatas wina eerunas pret ſuhdſibu, ne wehlak kâ tanî deenâ, kas nolikta atnahkſchanai pee teeſas.

Turpat, 353. pant.

354. Kad prahwneeki atnahkuſchi, tad Teeſas Preekſchſehdetajs, eepreekſch ar wineem iſſkaidrojees, tuhlin noteiz ſehdi leetas klauſiſchanai, ja puſes ar to meerâ, kâ ari, ja Preekſchſehdetajs pahrleezinajees, ka leeta ſawas weenkahrſchibas pehz war tapt iſſpreeſta ne=eepraſot rakſtiſkus iſſkaidrojumus. Zitadi Preekſch=

ſehdetajs noleek prahwneekeem terminu, kur teem jaeeſneedſ eepreekſchejee rakſtiſkee iſſkaidrojumi, kam jader par ſagatawojumu uſ mutiſku ſazihſti, kà ari noteiz ſehdes deenu leetas klauſiſchanai.

Turpat, 354. pant.

355. Prahwneeku rakſtiſkee iſſkaidrojumi wineem peeſuhtami uſ wiſpahriga pamata, noteizot ik katrai puſei, ja weena no winahm to praſa, ſewiſchku terminu, kad iſſkaidrojumu eeſneegt.

Turpat, 355. pant.

356. Atbildetajam ir teeſiba luhgt, lai winam paildſina dokumentu eeſneegſchanas terminu, tikai tanî atgadijumâ, kad tas peenes apleezinajumu, ka naw wehl warejis tos dabuht tapehz, ka bija nolikts atnahkſchanai pee teeſas ihſs laiks. Schinî atgadijumâ Preekſchſehdetajs winam noteiz dokumentu eeſneegſchanas terminu un atleek turpmako leetas zaurluhkoſchanu. Kad ſchis jaunais terminſch notezejis, tad leeta top iſſpreeſta, kaut ari dokumenti nebuhtu peeneſti.

Turpat, 356. pant.

357. Suhdſetajam ir teeſiba luhgt, lai winam paildſina dokumentu eeſneegſchanas terminu, tikai tanî atgadijumâ, kad atbildetajs par ſawu attaiſnoſchanos peenes tahdus peerahdijumus, kurus ſuhdſetajs newar zitadi apgahſt, kà ween jaunus dokumentus eeſneegdams. Schinî atgadijumâ prahwneekeem top nolikts jauns atnahkſchanas terminſch un turpmakâ leetas gahjeenâ jadara pehz preekſchejà (356.) panta noſazijuma.

Turpat, 357. pant.

358. Ja ſuhdſetajs neatnahk mutiſkas ſazihſtes deenâ, tad teeſa paſludina, ka leeta beigta lihdſ jaunam eeſuhdſibas luhgumam, waj ari uſ atbildetaja wehleſchanos ſtahjahs pee apſpreeſchanas un taiſa ſpreedumu pehz wiſpahrigeem noſazijumeem, pahrbaudidama, uſ atbildetaja praſijumu, peerahdijumus, waj ari iſdaridama zitus darbus, lai leetu ſagatawotu iſſpreeſchanai.

Turpat, 358. pant.

359. Ja atbildetajs neatnahk mutiſkas ſazihſtes deenâ, tad Teeſa taiſa aiſmuguras ſpreedumu uſ wiſpahriga pamata.

Turpat, 359. pant.

360. Tanî deenâ, kas nolikta leetas preekſchâ zelſchanai, noteek ſtarp prahwneekeem mutiſka ſazihſte; pirms ſazihſtes leetas kodolu atſtahſta preekſchâ zehlejs Lozeklis.

Turpat 360. pant.

361. Mutiſku ſazihſti wada Teeſas Preekſchſehdetajs; winam ir teeſiba likt prahwneekeem jautajumus, lai leetu pilnigi iſſkaidrotu, un peenahkahs prahwneekus uſwedinat uſ iſlihgſchanu, tikpat pehz pirmahs atbildes, kà ari pehz ſazihſtes beigahm.

Turpat, 361. pant.

362. Ja Teeſa, leetu pa-ihſinatâ kahrtibâ teeſadama, pahrleezinahs, ka to, ſareſchgibas pehz, newar iſſkaidrot mutiſkâ ſazihſtê, tad winas warâ

ſtahw atkaut prahwneekeem, lai eeſneedſ pa weenam rakſtiſkam iſſkaidrojumam tanî kahrtibâ, kas norahdita 317—320. pantôs.

Turpat, 362. pant.

363. Pehz mutiſkas ſazihſtes beigahm Preekſchſehdetajs atſtahſta ihſumâ leetas kodolu un prahwneeku praſijumus; tad teeſa taiſa ſpreedumu pehz wispahrigeem noſazijumeem.

Turpat, 363. pant.

364. Leetâs, kas peeminetas 352. pantâ, teeſa, ja atſihſt, ka atbildetaja zeltahs eerunas nepelna eewehroſchanu, taiſa nolehmumu par peenahzibas iſpildiſchanu beſ kaweſchanas, preekſch kam ari tanî paſchâ reiſâ iſdod ſuhdſetajam iſpildu rakſtu.

Turpat, 364. pant.

365. Teem atgadijumeem, par kureem pa-ihſinatâ kahrtibâ naw noſaziti ſewiſchki iſnehmumi, japeemehro wiſpahrigi noſazijumi.

Turpat, 365. pant.

Aſtotà nodaļa.

Par peerahdijumeem.

Pirmà noſchkira.

Wiſpahrigi noſazijumi.

366. Suhdſetajam japeerahda ſawa ſuhdſiba. Atbildetajam, kurſch zel eerunas pret ſuhdſetaja praſijumeem, no ſawas puſes japeerahda ſawas eerunas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 366. pant.

367. Teeſa nekahdâ ſinâ neſawahk pati peerahdijumus waj ſinas, bet dibina ſpreedumu weenigi uſ teem peerahdijumeem, ko peenes prahwneeki.

Turpat, 367. pant.

368. Kad teeſa, iſklauſijuſi puſes, atrod, ka par daſcheem winu peeweſteem apſtahkleem, kas ſwarigi pee leetas iſſpreeſchanas, naw peneſti peerahdijumi, tad paſludina par to prahwneekeem un noteiz peemineto apſtahkļu iſſkaidroſchanai terminu.

Turpat, 368. pant.

369. Ja prahwneeki luhdſ iſklauſchinat leezineekus, waj atſauzahs uſ peerahdijumeem, kas praſa pahrbaudiſchanas, tad teeſa nolemj, kahdâ kahrtâ, zaur ko, kad un kur leezineeki jaiſklauſchina, waj ari japahrbauda peerahdijumi.

Turpat, 369. pant.

Otrà noſchkira.

Leezineeku iſſazijumi.

370. Ne weenam naw teeſibas atſazitees no leezinaſchanas. Iſ ſcha noſazijuma top iſnemti tikai:

1) prahwneeku radneeki taisnâ linijâ uſ augſchu un uſ leju, kà ari meesigi brahli un mahſas, beſ ween ja winu leeziba ſihmetos uſ kahrtas teesibu peerahdijumeem;

2) tee, kam atlez labums, kad leeta iſſpreesta weenai waj otrai puſei par labu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 370. pant.

371. Pee leezinaſchanas netop peelaiſti:

1) tee, kas atſihti par prahtâ jukuſcheem un tee, kas neſpehj iſſkaidrotees nedſ mutes wahrdeem, nedſ ar rakſtu, kà ari tee, kas prahta ſpehjibu ſatreekuma pehz atrodahs, uſ peenahzigas eeſtahdes rihkojumu, ahrſta uſluhkoſchanâ waj dſeedinaſchanâ;

2) tee, kam winu meesigu waj garigu truhkumu pehz newareja buht ſinaſchanas par peerahdamo apſtahkli;

3) behrni pret wezakeem;

4) prahwneeku laulati draugi;

5) garidſneeki par to, kas wineem uſtizets pee bikts;

6) tee, kas atſchkirti no baſnizas pehz garigas teeſas ſpreeduma un tee, kam atnemtas wiſas kahrtas teeſibas, waj ari kas nahkuſchi tahdâ ſodâ, ar kuru ſaweenota teeſibas ſaudeſchana buht par leezineeku.

Wiſas ſchihs perſonas teeſa pati atſtata no leezinaſchanas ari beſ prahwneeka norahdijuma waj luhguma, kad teeſa eeſkata peeminetos neſpehjibas zehlonus.

Turpat, 371. pant.

372. Behrni no ſeptini lihdſ tſchetrpadſmit gadeem war tapt iſklauſchinati, bet beſ noſwehrinaſchanas.

Turpat 372. pant.

373. Uſ pretejahs puſes atſtatijumu no leezinaſchanas top atſtumti:

1) prahwneeka radneeki taiſnâ linijâ, beſ pakahpenu aprobeſchojuma, un ſahnu linijâ pirmo triju pakahpenu radneeki un diwu pirmo pakahpenu ſwaineeſchi, kad prahwneeks uſ teem atſauzahs, beſ ween ja winu leeziba attiktos uſ kahrtas teeſibu peerahdijumeem;

2) ta prahwneeka aiſbildni, uſ kureem winſch atſauzahs, waj ari tee, kuri ſtahw wina aiſbildnibâ;

3) tee, kas prahwneeku peenehmuſchi behrna weetâ, ja winſch uſ teem atſauzahs, waj ari tee, ko prahwneeks peenehmis behrna weetâ;

4) tee, kam prahwa ar weenu no puſehm un tee, kuru labums ſtahw atkarâ no leetas iſſpreeſchanas par labu tai puſei, kura uſ wineem atſauzahs;

5) pilnwarneeki, ja uſ wineem atſauzahs winu pilnwaras deweji.

Turpat, 373. pant.

374. Prahwneekam, kas atſauzahs uſ leezineeku, tanî paſchâ reiſâ janorahda tee apſtahkli, par kureem leezineeks iſklauſchinams, un jauſdod wina dſihwes kahrta, wahrds, uſwahrds waj peewahrds un dſihwes weeta.

Turpat, 374. pant.

375. Leezineeku atstatijumi japeenes pirms winu aizinaschanas un wismasak pirms winu apswehrinaschanas; pehz swehresta leezineeku atstatischana naw peelaischama.

Turpat, 375. pant.

376. Teesas nolehmumâ par leezineeku isklauschinaschanu jaapsihmè: leezineeku dsihwes kahrta, wahrds, uswahrds waj peewahrds, apstahkli, par kureem wini isklauschinami, isklauschinaschanas weeta un pati isklauschinaschanas deena, ja isklauschinaschana isdarama teesas sehdê.

Turpat, 376. pant.

377. Atkauts ir, us prahwneeku luhgumu, isklauschinat leezineekus, pirms pretineeks peenes sawu atsaukschmi, kad leezineeks gruhti saslimis, waj ari us pascha leezineeka luhgumu, kad winam jaaisseko us zitu weetu un winsch newar drihsâ laikâ pahrnahkt tanî pilsehtâ, kur leetu teesâ.

Turpat, 377. pant.

378. Schahds isdarijums tomehr teesu nekawè luhkot zauri, pahrbaudit un peenemt leezineeku atstatischanas eemeslus, kurus pehzak war peenest pretejâ puse.

Turpat, 378. pant.

379. Leezineeks, ko prahwneeks pats neusnemahs peegahdat, aizinams zaur pawehsti, kurâ jaapsihmè:

1) prahwneeku dsihwes kahrta, wahrds, uswahrds waj peewahrds;
2) leetas preekschmets;
3) isklauschinaschanas weeta, deena un stunda;
4) likumâ noteiktee sodi par leezineeka neatnahkschanu.

Turpat, 379. pant.

380. Leezineeki is apakschkareiweem, kuri atrodahs ihstenâ deenestâ, top aizinati zaur sawu tuwako preekschneezibu. Ofizeeri top azinati taischni zaur pawehstehm, bet aizinajums pee teesas tos neatswabina no deenesta peenahkumeem, ja wini naw dabujuschi atwalinajumu no sawas preekschneezibas. Kad kara preekschneeziba apleezinajusi, ka aizinamam leezineekam, is kareiweem, kara deenesta apstahkku pehz naw bijis eespehjams personiski atnahkt pee teesas, tad aizinamais top isklauschinats sawa deenesta weetâ.

Turpat, 380. pant.

380[1]. Leezineeki is dselszelu deenestâ stahwoschahm personahm, kuru amati apsihmeti sewischkâ sarakstâ, ko sastahda pehz sawstarpigas weenoschanahs Satiksmes Zelu un Teesleetu Ministru un Walsts Padomes Kodifikazijas Nodalas Wirspahrwaldneeks, aizinami zaur pawehstehm, kuras top peegahdatas winu tuwakai weetejai preekschneezibai ne wehlak kà septinas deenas pirms ta laika, kas noteikts pawehstê.

1873. g. 27. now. d., (52835) I.; 1882. g. 23. jan. d., nolik. krahj., № 66.

381. Leezineeki is swehtkalpotajeem un tee, kas peeder pee muhku kahrtas, ja naw atnahkuschi pehz pirmahs pawehstes, top aizinati zaur sawu tuwako preekschneezibu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 381. pant.

382. Leezineeki, kas dſihwo tahlak par diwdeſmit peezahm werſtehm no tahs pilſehtas, kur atrodahs teeſa, war luhgt, lai winus iſklauſchina winu dſihwes weetâ. Schi iſklauſchinaſchana noteek, kad eepreekſch par to paſinots prahwneekeem un wineem klaht eſot, ja wini atnahk uſ nolikto terminu.

Turpat, 382. pant.

383. Leezineekam, kas dſihwo tanî paſchâ pilſehtâ, kur atrodahs teeſa, waj ari tuwak par diwdeſmit peezahm werſtehm no ſchihs pilſehtas, par neatnahkſchanu pee teeſas noſazitâ terminâ, ja tas nepeenes eewehroſchanu pelnoſchas attaiſnoſchanahs, top uſlikts pehz teeſas nolehmuma naudas ſods no peezdeſmit kapeikahm lihdſ diwdeſmit peezeem rubkeem, luhkojotees pehz leetas ſwariguma un leezineeka turibas, un winam top nolikts otrs atnahkſchanas terminſch. Naudas ſods top leezineekam uſlikts ari tad, kad tas neatnahk otrreiſ (a).

Peeſihmejums I. Naudas ſodi, kas uſleekami uſ ſcha (383.) panta pamata, top peeweenoti kapitalam, ko eetaiſit wiſpahrigas apzeetinaſchanas weetas (b).

Peeſihmejums II. Naudas ſodi, kurus uſleek Donas kaſaku kara ſpehka apwidus teeſas eeſtahdijumi uſ ſcha panta pamata, kâ ari uſ 528. panta pamata, top peeweenoti peeminetâ kara ſpehka wiſpahrigam kapitalam (z).

(a) Turpat, 383. pant. — (b) 1869. g. 19. maija d., (47107) I, 4. pant. — (z) 1877. g. 26. now. d. (57908).

384. Leezineeks war, waj nu mehneſs laikâ pehz nolehmuma paſludinaſchanas par winam uſlikto naudas ſodu, waj ari atnahkdams pee teeſas no jauna noliktâ terminâ, peeneſt ſawu attaiſnoſchanos teeſai, kura ari winu atſwabina no naudas ſoda, ja atſihſt, ka wina attaiſnoſchanahs pelna eewehroſchanu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 384. pant.

385. Leezineeku iſklauſchinaſchana noteek atklahtâ teeſas ſehdê.

Turpat, 385. pant.

386. Teeſa war uſdot leezineeku iſklauſchinaſchanu weenam no ſaweem Lozekleem ſchinîs atgadijumôs:

1) kad leezineeks neſpehzibas, gruhtas ſlimibas, deeneſta peenahkuma, waj zitu eewehroſchanu pelnoſchu zehlonu pehz newar atnahkt pee teeſas;

2) kad pehz leetas apſtahkleem iſrahdahs wajadſigs iſdarit iſklauſchinaſchanu uſ weetas;

3) kad wajadſigs iſklauſchinat leelaku ſkaitu perſonu, kuras dſihwo weenâ weetâ, ahrpus tahs pilſehtas, kur atrodahs teeſa (a);

4) kad amata wihri, kas peemineti 88. pantâ, triju deenu laikâ no pawehſtes ſanemſchanas, zaur kuru tee top aizinati kâ leezineeki, peenes Teeſas Preekſchſehdetajam luhgumu, lai winus iſklauſchina winu dſihwes weetâ (b).

(a) Turpat, 386. pant. — (b) 1869. g. 29. maija d., (47147) 6. pant.

387. Atgadijumôs, kas apſihmeti 382. un 386. pantôs, leezineeku iſſazijumu protokols nolaſams teeſas ſehdê; ja leezineeku iſſazijumôs buhtu neſkaidriba waj nepilniba, tad teeſa war nolikt jaunu iſklauſchinaſchanu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 387. pant.

388. Teeſas Lozeklis, kurſch leezineekus iſklauſchina, bauda Teeſas Preekſchſehdetaja teeſibas, atteekotees uſ kahrtibas uſtureſchanu teeſas ſehdês

un uſ to neiſpratumu un domſtarpibu iſſchkirſchanu, kas zekahs prahwneeku ſtarpâ.

Turpat, 388. pant.

389. Par iſklauſchinataja darbeem war ſpeeneſt teeſai ſuhdſibas triju deenu laikâ no iſklauſchinajuma beigahm. Suhdſibas war ari eeſneegt paſcham iſklauſchinatajam, waj ari winſch tahs war eerakſtit protokolâ, uſ prahwneeka waj leezineeka praſijumu.

Turpat, 389. pant.

390. Prahwneekeem un winu pilnwarneekeem ir teeſiba buht klaht pee leezineeku iſklauſchinaſchanas, kaut ari ta notiktu priwatnamâ un atweſt ſew lihdſa leekas perſonas, bet ne wairak par diwahm ik no katras puſes.

Turpat, 390. pant.

391. Ik kurſch leezineeks iſklauſchinams ſewiſchki teem prahwneekeem klaht eſot, kas atnahkuſchi pee iſklauſchinaſchanas. Leezineeki, kuri wehl naw leezibas nodewuſchi, newar buht klaht pee zitu leezineeku iſklauſchinaſchanas.

Turpat, 391. pant.

392. Ja reiſâ atnahk ſuhdſetaja un atbildetaja leezineeki, tad pa preekſchu iſklauſchinami pirmee un pehz tam pehdejee.

Turpat, 392. pant.

393. To kahrtibu, kurâ pa rindai iſklauſchinami weenas puſes peegahdatee leezineeki, noteiz Teeſas Preekſchſehdetajs, kurſch pee tam nemj wehrâ ſchihs puſes norahdijumus.

Turpat, 393. pant.

394. Ik weenam leezineekam, pirms winſch noſwehrinats, leekami jautajumi, lai noteiktu wina perſonu un ſakaru ar leetas dalibneekeem.

Turpat, 394. pant.

395. Leezineeki noſwehrinami pehz ſawas tizibas eeraſchahm, atſkaitot to atgadijumu, kad abas puſes, pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs, atſwabina leezineeku no ſwehreſta.

Turpat, 395. pant.

396. No ſwehreſta ir atſwabinati wiſadâ ſinâ:

1) wiſu kriſtigu tizibu Swehtkalpotaji un pee muhku kahrtas peederigi;

2) tee, kas peeder pee tizibahm un ſektehm, kuras ſwehreſtu neatkauj; ſwehreſta weetâ wini dod apſolijumu, iſſazit pilnigu pateeſibu pehz ſkaidras apſinas.

Turpat, 396. pant.

397. Leezineeka iſklauſchinaſchana eeſahkahs ar to, ka winam leek iſſtahſtit, kas winam ſinams par teem apſtahkleem, uſ kureem prahwneeki atſauzahs.

Turpat, 397. pant.

398. Leezineeks atbild uſ jautajumeem un dod ſawus iſſazijumus mutes wahrdeem.

Turpat, 398. pant.

399. Teesas Preekschsehdetajs war apturet leezineeku, kursch stahstidams noklihst us tahdeem apstahkleem, kas nepeeder pee leetas.

Turpat, 399. pant.

400. Kad leezineeks sawus issazijumus nodewis, tad Teesas Preekschsehdetajs atkauj pusehm likt leezineekam jautajumus par wiseem teem preekschmeteem, kurus katrs no teem atsihst par wajadsigu isskaidrot. Teesas Preekschsehdetajs un Lozekli, ar Preekschsehdetaja atkauju, war likt leezineekam ari sawus jautajumus.

Turpat, 400. pant.

401. Leezineekus isklauschinot Teesas Preekschsehdetajs un Lozekli, ar Preekschsehdetaja atkauju, war leetas isskaidroschanas dehl likt prahwneekam jautajumus.

Turpat, 401. pant.

402. Ik weenam isklauschinatam leezineekam japaleek teesas sehdē, kamehr wisu leezineeku isklauschinaschana naw pabeigta, ja Teesas Preekschsehdetajs winam neatkauj aiseet agrak.

Turpat, 402. pant.

403. Leezineeks war tapt isklauschinats no jauna tanî paschâ sehdē waj ari pehzak, ja pats to wehlahs, waj ari ja to nolemj teesa us kahda prahwneeka luhgumu waj pehz sawa eeskata.

Turpat, 403. pant.

404. Lai isskaidrotu pretrunas leezineeku issazijumôs par swarigeem preekschmeteem, teesa noteiz, ka leezineeki isklauschinami waigu waigâ.

Turpat, 404. pant.

405. Pee leezineeka isklauschinaschanas, kursch neprot kreewu walodas, aizinams tulks un leezineeka issazijumi usrakstami abâs walodâs.

Turpat, 405. pant.

406. Leezineeka issazijums eerakstams, pehz eespehjas, ar skaidreem wina pascha pahrdeem protokolâ, kuru leezineeks, kad tas winam lasits preekschâ, paraksta winam saprotamâ walodâ; to weetâ, kuri neprot rakstit, protokolu paraksta winu klahtbuhtnē weens no Teesas Lozekkeem.

Turpat, 406. pant.

407. Leezineekam, kursch wehlahs dabuht atlihdsibu par darbu nokawejumu un zeka ismaksahm, japasino par to ne wehlak, kà isklauschinaschanas deenâ.

Turpat, 407. pant.

408. Teesas Preekschsehdetajs waj ari isklauschinatajs noteiz leezineekam peenahzigâ mehrâ atlihdsibu, kura us leezineeka luhgumu tuhlin peedsenama no ta prahwneeka, kas luhdsis leezineeku aizinat. Leezineeku suhdsibas par to, ka noteiktà atlihdsiba nepeeteekama, naw peelaischamas.

Turpat, 408. pant.

409. Leezineeku issazijumus war atsiht par peerahdijumu tikai teem notikumeem, preeksch kureem pehz likuma netop prasita rakstiska apleeziba. Is scha wispahrigà nosazijuma ir isnemti schahdi atgadijumi:

1) kad dokumentu par to, ka manta nodota glabaschanâ, newareja saſtahdit ugunsgrehka, pahrpluhſchanas waj zita nelaimes atgadijuma pehz;

2) kad dokuments noſaudets kahdas peepeſchas nelaimes, peemehram, ugunsgrehka, pahrpluhſchanas pehz u. t. t., bet to apſtahkli, ka tahds dokuments ir paſtahwejis un kahds ir bijis wina ſatwars, war peerahdit, beſ leezineeku iſſazijumeem, ari zaur ziteem peerahdijumeem;

3) kad teeſiba uſ nekuſtamu mantu dibinahs uſ meerigas, neſtrihdamas un nemitigas waldiſchanas waj leetaſchanas pa likumâ noteikta noilguma laiku.

Turpat, 409. pant.

410. Noteiktâ kahrtibâ noſlehgtu un apleezinatu rakſtiſku dokumentu ſatwars naw apgahſchams zaur leezineeku iſſazijumeem, atſkaitot ſtrihdus par wiltojumeem.

Turpat, 410. pant.

411. Leezineeku iſſazijumu ſpehku, luhkojotees pehz leezineeka uſtizamibas, wina iſſazijumu ſkaidribas, pilnibas un tizamibas, noteiz teeſa, kurai ari japeewed ſpreedumâ pamati, pehz kureem wina peenehmuſi leezineeku iſſazijumus par peerahdijumu, waj ari kapehz dota preekſchroka weena leezineeka iſſazijumam par otra iſſazijumu.

Turpat, 411. pant.

Treſchâ noſchkira.

Pehtiſchana zaur kaimineem.

412. Strihdus leetâs par waldamahs ſemes plaſchumu un weetu waj ſemes waldiſchanas ilgumu, kad weena waj otra puſe atſauzahs uſ weetejo eemihtneeku leezibu, kaut gan neweens no teem nebuhtu minets pee wahrda, teeſa war noteikt pehtiſchanu zaur kaimineem.

1864. g. 20. now. d., (41477) 412. pant.

413. Preekſch tahdas pehtiſchanas teeſa ſuhta weenu no ſaweem Lozekkeem un noteiz paſchu pehtiſchanas laiku.

Turpat, 413. pant.

414. Prahwneeki top aizinati uſ pehtiſchanas weetu noliktâ terminâ.

Turpat, 414. pant.

415. Paſinojumi par to, kad pehtiſchana nolikta, top noſuhtiti tai pagaſta waj pilſehtas waldei, kur atrodahs ſtrihdamâ nekuſtamâ manta.

Turpat, 415. pant.

416. Teeſas Lozeklis, pirms termina nonahzis uſ weetas, ſaſtahda pehz ſinahm, kuras dabutas no weetejas waldes, wiſu mahju ſaimneeku un zitu tahs weetas wezu eemihtneeku ſarakſtu, kuri war leezinat par ſtrihdamâ ſemes gabala waldiſchanu.

Turpat, 416. pant.

417. Schinî ſarakſtâ newar uſnemt:

1) prahwneekus un laudis, kuri pee wineem kalpo;

2) prahwneeku radneekus taiſnâ linijâ beſ pakahpenu aprobeſchojuma un ſahnu linijâ pirmo triju pakahpenu radneekus un pirmo diwu pakahpenu ſwaineeſchus;

3) tos, kuru naw mahjâs, kà ari tos, kurus gruhtas ſlimibas waj zitu nepahrwaramu kawekku pehz newar aizinat pee leezinaſchanas.

Turpat, 417. pant.

418. Prahwneeku neatnahkſchana noliktâ terminâ, neaptur pehtiſchanu.

Turpat, 418. pant.

419. Noliktâ deenâ Teeſas Lozeklis, diwu lihdſ peezu peeſauktu leezineeku un atnahkuſcho prahwneeku klahtbuhtnê, ſtahjahs pee ſarakſta apſtiprinaſchanas ſchahdâ kahrtibâ.

Turpat, 419. pant.

420. Teeſas Lozeklis leek preekſchâ atnahkuſchahm puſehm, waj winas, iſwehlejuſchas no peemineta ſarakſta wezakos eemihtneekus, newehlahs pakautees uſ winu iſſazijumeem.

Turpat, 420. pant.

421. Abas puſes war atſauktees ari uſ ziteem kaimineem beſ teem, kas uſnemti ſarakſtâ.

Turpat, 421. pant.

422. Ja kaimini iſwehleti pehz kopu atſaukſchanahs, tad prahwneeki war noteikt, lai ſtrihdus, kas iſzehlees par waldiſchanas teeſibu, taptu iſſchkirts weenigi uſ paſchu iſwehleto kaiminu iſſazijumu pamata.

Turpat, 422. pant.

423. Par tahm perſonahm, kas iſwehletas pehz kopu atſaukſchanahs, top ſaſtahdits ſarakſts, kuru parakſta prahwneeki.

Turpat, 423. pant.

424. Ja prahwneeki neweenojahs uſ kopu atſaukſchanos, tad kaimini iſwehlami uſ nahkoſchu noſazijumu pamata.

Turpat, 424. pant.

425. Teeſas Lozeklis wezako eemihtneeku ſarakſtu, ko tas ſaſtahdijis un parakſtijis, dod atnahkuſcheem prahwneekeem, lai ſkata zauri un parakſta.

Turpat, 425. pant.

426. Prahwneeki war, ſarakſtu parakſtidami, norahdit uſ nepareiſibahm, kas pehz winu domahm peelaiſtas ſarakſtu ſaſtahdot, un luhgt, lai to iſlabotu un papilnotu.

Turpat, 426. pant.

427. Teeſas Lozeklis, prahwneeku peeſihmejumus un luhgumus iſſchkirdams, par to uſſihmè ſarakſtâ paſchâ un paſludina prahwneekeem.

Turpat, 427. pant.

428. Prahwneeku eeruna pret ſcho nolehmumu neaptur pehtiſchanu.

Turpat, 428. pant.

429. Iſ ſarakſta, kas apſtiprinats uſ peemineteem pamateem, zaur loſi jaiſwehl diwpadſmit zilweki; bet ja ſarakſtâ pawiſam naw wairak uſnemti kà diwpadſmit, tad iſ teem zaur loſi iſwehlami ſeſchi zilweki.

Turpat, 429. pant.

430. Puſehm ir teeſiba atſtatit zaur loſi iſwehletos zilwekus to zehlonu pehz, kuri norahditi 371—373. pantôs.

Turpat, 430. pant.

431. Beſ tam ik katrai puſei atkauts atſtatit ne wairak, kà diwus kaiminus, neiſſkaidrojot aiſdomas eemeſlus.

Turpat, 431. pant.

432. Atſtatito kaiminu weetâ nemjami ziti, tanî kahrtibâ, kas norahdita 429. pantâ, pee kam galigâ ſarakſtâ naw japaleek maſak par ſeſchahm perſonahm.

Turpat, 432. pant.

433. Pehz iſwehles zaur loſi un pehz atſtatijumeem, ja tahdi bijuſchi, galigi iſwehleto leezineeku wahrdi eerakſtami protokolâ, uſſihmejot tanî wiſu, kas notizis.

Turpat, 433. pant.

434. Kaiminus aizina weetejà polizijas, pagaſta waj ſahdſchas preekſchneeziba uſ to laiku, ko nolizis teeſas Lozeklis.

Turpat, 434. pant.

435. Ja kahds no kaimineem neatnahk, waj naw uſmeklets uſdotâ weetâ, tad atnahkuſchee iſklauſchinami, pirms atnahk ziti.

Turpat, 435. pant.

436. Kaimini iſklauſchinami ſem ſwehreſta, eewehrojot noſazijumus, kas noteikti par leezineeku iſklauſchinaſchanu.

Turpat, 436. pant.

437. Teeſai ir atwehlets noteikt, pehz ſawa eeſkata, kaiminu leezibas tizamibu un ſpehku, atſkaitot 422. pantâ norahdito atgadijumu.

Turpat, 437. pant.

Zeturtà noſchkira.

Rakſtiſki peerahdijumi.

I. Rakſtiſku peerahdijumu un ſinu peeneſchanas un eeprakſiſchanas kahrtiba.

438. Pee rakſtiſkeem peerahdijumeem peeder neween kreposta-, notariali, apleezinati dokumenti un priwatdokumenti, par kureem peeminets Ziwillikumôs, bet ari ziti papiri.

1864. g. 20. now. d., (41477) 438. pant.; 1866. g. 14. aprl. d., (43186).

439. Ik katram prahwneekam teesiba prasit no pretejahs puses, lai wina eesneegtu teesas kanzelejâ tos dokumentus, us kureem wina dibina sawas teesibas, ka pats tos war skatit zauri.

1864. g. 20. now. d., (41477) 439. pant.

440. Prahwneeks war prasit, lai pretejà puse eesneedz dokumentu, us kuru ir aisrahdijums winas peeneestâ dokumentâ, un kursch sihmejahs us leetas strihdameem apstahkleem.

Turpat, 440. pant.

441. Prahwneeks war prasit, lai dokumentu eesneedz originalâ, bes ween ja peerahdits, ka dokumenta originals isnihzinats un winu dabut pawisam naw eespehjams.

Turpat, 441. pant.

442. Ik katrai pusei peenahkahs, us sawa pretineeka prasijumu, peeneest dokumentus, kas atrodahs winas sinâ un kas der strihdameem leetas apstahkleem par apstiprinajumu.

Turpat, 442. pant.

443. Tai pusei, kura prasa no sawa pretineeka, lai tas peenes dokumentus:

1) sihki jaapsihmè prasamais dokuments, un

2) janorahda pamati, kuru pehz wina domà, ka dokuments atrodahs pee pretineeka.

Turpat, 443. pant.

444. Ja prahwneeks atsakahs peeneest prasamo dokumentu, neleegdams, ka tas pee wina atrodahs, tad teesa war atsiht, ka tee apstahkli ir peerahditi, kuru apstiprinaschanas dehk prahwneeks atsauzees us scho dokumentu.

Turpat, 444. pant.

445. Us weena waj otra prahwneeka prasijumu, tahm personahm, kuras nenemj leetâ dalibu, japeenes teesai originalâ waj norakstâ tee dokumenti, kas pee winahm atrodahs un taischni peeder pee leetas, atskaitot priwatsarakstischanahs papirus un tirdsneezibas grahmatas tanîs atgadijumôs, kad scho grahmatu eeprasischana pehz likuma naw atkauta. Sarakstischanahs papirus ar treschu personu war eeprasit no winas tikai tanî atgadijumâ, kad wina leetâ nehmusi dalibu kà prikastschiks, komisionars, maklers waj widutajs pee lihguma noslehgschanas.

Turpat, 445. pant.

446. Prahwneekam, atsauzotees us dokumentu, kas atrodahs pee treschas personas, jaispilda nosazijumi, kas noteikti 443. pantâ.

Turpat, 446. pant.

447. Luhguma noraksts par dokumenta eeprasischanu japeesuhta treschai personai libds ar pawehsti, kurâ nolikts laiks, kad teesâ eesneedsams dokuments pats waj apleezinats noraksts no ta.

Turpat, 447. pant.

448. Teesaschanas ismaksas, kas zelahs dokumentu eeprasot no treschas personas, netop peeskaititas pee wispahrigahm teesaschanas ismaksahm, bet usleekamas prasitajam.

Turpat, 448. pant.

449. Strihdus leetâs, kas zekahs tirdſneezibas un ruhpneezibas uſnehmumôs, weenai puſei atſauzotees uſ grahmatahm un dokumenteem, kuri peeder pee ſabeedribu un beedribu leetahm, ſchee dokumenti un grahmatas ir jaeeſneedſ teeſai.

Turpat, 449. pant.

450. Ja naw eeſpehjams eeſneegt dokumentus un grahmatas, tad teeſa ſuhta weenu no ſaweem Lozekkeem, lai winas ſkatitu zauri un iſrakſtitu iſ tahm pehz abeju puſchu norahdijumeem un winu klahtbuhtnê wiſu to, kas atteekahs uſ leetu.

Turpat, 450. pant.

451. Tahdus dokumentus, kuru wiſu ſatwaru prahwneeks waj treſcha perſona newehlahs iſpauſt aiſ zehloneem, kas ſihmejahs uſ winu perſonu, ſkata zauri weens no Teeſas Lozekkeem pehz teeſas noteikuma, weenai waj abahm puſehm klaht eſot, un tahs ſcho dokumentu weetas, kuras atteekahs uſ leetu, iſrakſta Teeſas Lozeklis.

Turpat, 451. pant.

452. Ta dokumenta paſcha waj to ſinu eeprakſiſchanas dehl, kas atrodahs zitas teeſas waj waldibas weetas waj amata wihra aktôs un leetâs, prahwneekam, uſ wina luhgumu, top iſdota leeziba, ka dokuments pats waj ſinas wajadſigas un ihſti uſ kuru laiku.

Turpat, 452. pant.

453. Wiſahm teeſas un waldibas eeſtahdehm un amata wihreem ir peenahkums prahwneekam, kas peenes apleezibu, uſ wina mutiſku luhgumu tuhlin iſdot waj uſ rakſtiſka luhguma pamata iſſuhtit praſamahs ſinas un dokumentu norakſtus. Uſ rakſtiſka luhguma pamata tahdas ſinas un norakſti jaiſdod ari beſ apleezibas.

Turpat, 453. pant.

454. (Pehz 1887. g. Turp.). Akti un dokumenti paſchi, kuri atrodahs teeſas waj waldibas eeſtahdês waj ari pee amata wihreem, naw iſdodami luhdſejam, bet kad leeziba uſrahdita, noſuhtami taiſchni tai teeſai, kura leetu iſteeſâ. Tekoſcho leetu grahmatas un akti naw ſuhtami originalâ, bet no teem iſdodami iſrakſti. Kad leetâs par ſkahdes un ſaudejumu atlihdſibu, kuri zehluſchees no noſeeguma (6. pant. pehz ſcha Turp.), puſes atſauzas uſ kriminalteeſajumu, kurâ peeminetais noſeegums iſmeklets, tad jaſuhta leeta pati.

Turpat, 454. pant.; 1887. g. 14. aprl. d, nolik. krahj. 396, I.

455. Teeſas waj waldibas weetai waj ari amata wihram, pee kura prahwneeks greeſchahs ar luhgumu, lai iſdod dokumentu waj ſinas, ja naw eeſpehjams iſpildit ſcho luhgumu lihdſ teeſas apleezibâ noliktam laikam, jaiſdod prahwneekam par to apleezinajums un janorahda, uſ kuru laiku ſinas waj dokumenti war tapt iſdoti. Uſ ſcha apleezinajuma pamata teeſa dod prahwneekam peemehrigu paildſinajumu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 455. pant.

II. Rakſtiſku peerahdijumu ſpehks.

456. Neweenu rakſtiſku dokumentu, kas eeſneegts teeſâ, wina newar atraidit beſ zaurluhkoſchanas.

Turpat, 456. pant.

457. Krepoſta-, notarialeem un apleezinateem dokumenteem, ja lihgumi, kas winôs atrodahs, pehz ſawa kodola naw preti likumeem, ir peerahdijuma ſpehks tik pat ſtarp puſehm, kas noſlehguſchas lihgumu, kà ari ſtarp winu mantineekeem un pehznahzejeem teeſibâs, beſ ween ja wini apgahſch dokumentu ihſtenibu, waj peerahda, ka dokumenti ſaudejuſchi ſawu ſpehku.

Turpat, 457. pant. 1866. g. 14. aprl. d. (43186)

458. Teem priwatdokumenteem, kuŗus atſihſt par ihſteneem waj nu tee, pret ko wini eeſneegti, waj ari teeſa pehz peenahzigas iſmekleſchanas, ir ſtarp lihdſejeem, winu mantineekeem un pehznahzejeem teeſibâs tahds pats ſpehks, kà dokumenteem, kuŗi noſlehgti un apleezinati tanîs weetâs un pee tahm perſonahm, kas ſchim noluhkam eeſtahditas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 458. pant.

459. Akteem, kas noſlehgti un apleezinati noſazitâ kahrtibâ, ir preekſchroziba par priwatdokumenteem un ziteem rakſtiſkeem peerahdijumeem, bet ſchos war eewehrot tik daudſ ween, zik tee taiſchni neruna preti pirmejeem, waj ari der wineem par papilnojumu. Priwatu un zitu neformalu dokumentu peerahdoſchu ſpehku un preekſchrozibu noteiz teeſa pehz ſawa eeſkata.

Turpat, 459. pant.

460. Dokuments, kuŗam naw atſihts krepoſta,-notariala waj apleezinata dokumenta ſpehks, patur priwatdokumenta ſpehku.

Turpat, 460. pant.; 1866. g. 14. aprl. d., (43186).

461. Dokumenti, kuŗi pehz likuma padoti ſtempeļu nodokkeem, top peenemti par peerahdijumu ari tanî atgadijumâ, kad wini rakſtiti, ne-eewehrojot noſazijumus par ſtempeļu nodokkeem.

1864. g. 20. now. d., (41477), 461. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379) uſt. 76—83. pant.

462. (Pehz 1887. g. Turp.). Perſonahm, kuŗas peedalijuſchahs pee preekſchejâ (461.) pantâ apſihmeto dokumentu uſrakſtiſchanas waj eeſneegſchanas un naw nomakſajuſchas, pee paſchas dokumentu eeſneegſchanas, naudas ſodu, kas no tahm nahkahs pehz Uſtawa par Stempeļu Nodokkeem, top uſlikts ſchis naudas ſods pehz teeſas nolehmuma, tanî kahrtibâ, kas norahdita peeminetâ Uſtawâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 462. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379), uſt., 107—111, 113. pant. 1879. g. 24. ſept. d., (60034) uk. Sen.; 1887. g. 16. jun. d. nolik. krahj. 586, III.

463. Dokumenta noraksts, kas apleezinats, kà peenahkahs, der par wina ſatwara apſtiprinajumu, ja naw zeltas ſchaubas par noraksta pareiſibu, un peenemjams paſcha dokumenta weetâ, atſkaitot tos atgadijumus, kuŗôs pehz likuma ſewiſchki praſams, lai dokumentu eeſneedſ originalâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 463. pant.

464. Dokumenti, kas noſlehgti ahrſemju walſtîs pehz tur paſtahwoſcheem likumeem, kaut ari winu noſlehgſchana nebuhtu weenada ar ſchahdu dokumentu noſlehgſchanas kahrtibu Kreewijâ, jaatſihſt par likumigeem dokumenteem, ja ween netop apgahſta winu ihſteniba.

Turpat, 464. pant.

465. Dokumentus, kas noſlehgti ahrſemju walſtîs, war eeſneegt pee leetas ne zitadi, kà ar Kreewu Suhtneezibas, Wehſtneezibas waj Konſulata apleezinajumu, ka tee teeſcham faſtahditi pehz tahs walſts likumeem.

Turpat, 465. pant.

466. Suhdſibâs pret perſonahm, kuras nepeeder pee tirgotaju kahrtas, tirdſneezibas grahmatas war peenemt kà peerahdijumu ſtrihdôs par pretſchu peegahdaſchanu un naudas aiſnemſchanu tikai tad, kad peerahdits, ka prezes teeſcham peegahdatas, waj nauda aiſnemta, un kad ſchaubas waj ſtrihdus atteekahs uſ peegahdato, waj parahdâ iſnemto pretſchu, waj apſolità makſajuma laiku, daudſumu, ihpaſchibu waj zenu.

Turpat, 466. pant.

467. Suhdſibâs pret perſonahm, kuras nepeeder pee tirgotaju kahrtas, tirdſneezibas grahmatahm ir peerahdijuma ſpehks tikai weena gada laikâ, ſkaitot no prezes peegahdaſchanas waj naudas iſmakſaſchanas.

Turpat, 467. pant.

468. Tirdſneezibas grahmatas netop peenemtas par peerahdijumu:

1) kad winâs atrodahs no jauna eeliktas lapas, waj weetahm atraſti pahrtaiſijumi un iſkaſijumi;

2) kad tanîs pantôs atrodahs nepareiſibas par labu tai perſonai, kuŗai peeder grahmatas;

3) kad tirgotajs uſ ſcho paſchu grahmatu pamata agrak zehlis ſuhdſibu par nomakſu un bijis peerahdits, ka winſch ſamakſu jaw dabujis;

4) kad winſch pehz teeſas ſpreeduma atſihts par kaunprahtigu bankrotetaju;

5) kad winſch pehz teeſas ſpreeduma ſaudejis wiſas waj daſchas ſewiſchkas teeſibas un preekſchrozibas.

Turpat, 468. pant.

469. Preekſchejâ (468.) pantâ norahditôs atgadijumôs grahmatas, ſaudedamas peerahdijuma ſpehku tirgotajam par labu, neſaudè ſcha ſpehka pret winu.

Turpat, 469. pant.

470. Sihktirgotaju un maſtirgotaju, daſchadu pretſchu peegahdataju, maiſneeku, pagrabu turetaju un amatneeku grahmatahm ir peerahdijuma ſpehks pret to perſonu, kam prezes waj krahjumi peegahdati, waj kam par labu darbi padariti, bet tikai atteekotees uſ teem panteem, kuŗôs ir wina kwihts.

Turpat, 470. pant.

471. Kad pretſchu waj krahjumu ſanehmejs waj ſtrahdneeku ſaderetajs tura pee ſewis atrakſtamahs grahmatas jeb rewerſus, ar norahdijumu tanîs, kas peegahdats, waj noſtrahdats un kahda par to nahkahs makſa, tad ſchihs atrakſtamahs grahmatas jeb rewerſi der par peerahdijumu pret winu, ja winſch, noturejis pee ſewis grahmatu ilgak par ſeptinahm deenahm no ta laika, kad ſchee panti tanî eerakſtiti, naw pretojees pret winu nepareiſibu.

Turpat, 471. pant.

472. Rehkeni, ſihmes un wiſadi priwatpapiri neder par peerahdijumu tam par labu, kas winus wedis waj rakſtijis, ja parahdneeks tos naw parakſtijis. Winus war peenemt par peerahdijumu pret to, kas winus wedis waj rakſtijis.

Turpat, 472. pant.

473. Kwihts, kas uſrakſtits uſ paſcha dokumenta, peenemjams par peerahdijumu pret kwihta deweju.

Turpat, 473. pant.

474. Schis noſazijums iſplatams ari uſ teem dokumenteem, kuri ſaſtahditi diwôs eksemplarôs, ja weenas puſes rokâs atrodahs eksemplars ar otras puſes kwihtu, ka iſpildiſchana notikuſi uſ dokumenta pamata.

Turpat, 474. pant.

475. Kwihts par peenahzibas iſpildiſchanu, kas rakſtits ne uſ paſcha dokumenta, ir peerahdijums tam par labu, kam winſch iſdots, ja tanî apſihmets, uſ kuru peenahzibu ihſti ſchis kwihts atteekahs.

Turpat, 475. pant.

476. Noſlehgſchanas waj apleezinaſchanas deena, kas apſihmeta krepoſta-, notarialôs un apleezinatôs dokumentôs, uſſkatama par tizamu.

Turpat, 476. pant.; 1866. g. 14. aprl. d., (43186).

477. Priwatdokumentôs noſlehgſchanas deena eeſkatama par tizamu tikai preekſch tahm perſonahm, kuras paſchas nehmuſchas pee dokumenta dalibu, kà ari preekſch winu mantineekeem un pehznahzejeem teeſibâs; wiſas zitas perſonas, uſ kuru intereſehm ſihmejahs dokuments, war zelt ſtrihdu, ka tanî apſihmetà deena naw tizama.

1864. g. 20. now. d., (41477) 477. pant.

478. Dokuments, ko eeſneedſ teeſai weena puſe, war deret par peerahdijumu ari otrai puſei par labu, kaut ari ta puſe, kas dokumentu eeſneeguſi, pehzak no wina atteiktos un luhgtu eeſkatit to par nepilnſpehzigu, ja tikai naw zeltas ſchaubas par akta ihſtenibu.

Turpat, 478. pant.

Peektà noſchkira.

Atſihſchanahs.

479. Atſihſchanos war iſteikt teeſas preekſchâ waj nu rakſtiſki, kahdâ teeſai eeſneedſamâ papirâ, waj ari mutes wahrdeem, pa mutiſkas ſazihſtes laiku; ja pehdejâ atgadijumâ pretejà puſe wehlahs iſleetat atſihſchanos ſewim par labu, tad uſ winas luhgumu ta jaeerakſta protokolâ.

1864. g. 20. now. d., (41477), 479. pant.

480. Kad weena puſe pati atſihſt tahda apſtahkla pateeſibu, kurſch apſtiprina pretineeka teeſibas, tad ſchis apſtahklis uſſkatams par tahdu, kas neprafa turpmaku peerahdijumu.

Turpat, 480. pant.

481. Puſe, kura iſſazijuſi atſihſchanos, war atſaukt winu tikai tanî atgadijumâ, kad atſihſchanahs atteekahs ne uſ winas paſchas darbeem un kad wina war peerahdit, ka winu nomaldinajuſi tahda apſtahkla neſinaſchana, kas tikai wehlak nahzis gaiſmâ.

Turpat, 481. pant.

482. Atſihſchanahs, ko iſſazijis weens no leetas dalibneekeem, patur peerahdijuma ſpehku tikai pret to, kas winu iſſazijis.

Turpat, 482. pant.

483. Atſihſchanahs, kuru iſteizis weens no leetas dalibneekeem, ir ſwarâ preekſch ziteem tikai tanî atgadijumâ, ja wini uſnehmuſchees zits par zitu galwot.

Turpat, 483. pant.

484. Tahdas perſonas atſihſchanahs, kas iſſludinata par neſpehjigu makſat, ir beſ ſpehka leetâs par wina mantibu no ta laika, kad winſch atſihts par neſpehjigu makſat.

Turpat, 484. pant.

Deſtâ noſchkira.

Swehreſts.

485. Prahwneekeem naw leegts, pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs, luhgt teeſai, lai leetu iſſpreeſch uſ ſwehreſta pamata, kuru uſnemjahs weens no wineem; bet teeſa newar nedſ peeſpeeſt prahwneekus pee ſwehreſchanas, nedſ no ſewis likt to preekſchâ ſuhdſetajam waj atbildetajam.

1864. g. 20. now. d., (41477) 485. pant.

486. Prahwneekeem, kas weenojuſchees uſ ſwehreſtu, par to teeſai jaeeſneedſ luhguma rakſts, ko wini kopâ parakſtijuſchi.

Turpat, 486. pant.

487. Luhgumâ, lai peelaiſch pee ſwehreſta, ſkaidri jaiſteiz:
1) kurſch prahwneeks uſnemjahs ſwehreſtu;
2) kahdi darbi waj apſtahkli ihſti jaapſtiprina ar ſwehreſtu;
3) laiks, kad prahwneeks apſolahs atnahkt, lai nodotu ſwehreſtu.

Turpat, 487. pant.

488. Luhguma rakſtam par ſwehreſtu wajag buht paſchu prahwneeku, bet ne winu pilnwarneeku parakſtitam.

Turpat, 488. pant.

489. Lihdſ ar luhgumu jaeeſneedſ prahwneeku agrak iſgatawots ſwehreſta rakſts, ſkaidri norahdot tos apſtahkļus, par kureem weenam no prahwneekeem atwehlets ſwehreſts, kà ari paſchus iſteikumus un wahrdus, kas jaapſtiprina ar ſwehreſtu.

Turpat, 489. pant.

490. Teeſas Preekſchſehdetajs, ſanehmis luhgumu par ſwehreſtu, eepreekſch dod pamahzijumu prahwneekeem, lai iſlihgtu beſ ſwehreſchanas.

Turpat, 490. pant.

491. Nolehmumâ par ſwehreſta peelaiſchanu jaapſihmè:
1) to prahwneeku wahrdi, kuri weenojuſchees, lai weens no teem nodotu ſwehreſtu;

2) laiks, kad prahwneekam janahk uſ ſwehreſta nodoſchanu;
3) apſtahkli, kureem par apſtiprinajumu ſwehrests nododams.

Turpat, 491. pant.

492. Schis nolehmums top darits ſinams prahwneekeem, winus aizinot uſ nolikto terminu un peekodinot tam, kas uſnehmees ſwehret, ka wina neatnahkſchana noſazitâ terminâ waj ari atſaziſchanahs no ſwehreſchanas taps uſluhkota kà atſihſchanahs ta apſtahkla ſinâ, par kuru ſwehrests bija nolikts.

Turpat, 492. pant.

493. Prahwneeki top noſwehrinati baſnizâ waj winu tizibas luhgſchanas namâ. Pareiſtizigas perſonas ſwehr Swehta Ewangeliuma preekſchâ un zitu tizibu perſonas pehz winu tizibas likumeem. Prahwneeki uſ garidſneeku kahrtas ſwehreſta weetâ nodod iſſazijumus pehz muhku apſolijuma waj pehz amata ſwehtuma.

Turpat, 493. pant.

494. Nolikta deenâ atnahkuſcham prahwneekam Preeſteris waj wina tizibas garidſneeks atgahdina ſwehreſta ſwehtumu un ſodu, kas noteikts likumôs par nepateeſu ſwehreſtu. Prahwneeki ſwehr weenumehr paſchi un ſwehreſchana otra weetâ naw atlauta.

Turpat, 494. pant.

495. Swehreſtam wajag buht mutiſkam, pehz prahwneeka iſgatawota ſwehreſta raksta, kuru paraksta noſwehrinatais prahwneeks un Preeſteris waj wina tizibas garidſneeks.

Turpat, 495. pant.

496. Ja ſwehrests nenoteek tapehz, ka tas miris, kuram winſch bija jaiſpilda, tad leeta iſſpreeſchama uſ peerahdijumu un prahwneeku iſſkaidrojumu pamata, kas tanî leetâ atrodahs.

Turpat, 496. pant.

497. Swehrests netop peelaiſts:

1) leetâs par kahrtas teeſibahm un par dſimſchanu laulibâ;
2) leetâs par ihpaſchuma teeſibu uſ nekuſtamu mantibu;
3) beedribu, ſabeedribu un kompaniju leetâs;
4) leetâs, kurâs nemj dalibu nepilngadigi un zaur zaurim tee, kam naw atlauta ſwabada rihkoſchanahs ar mantibu;
5) par apſtahkleem, kuri ſtahw ſakarâ ar kahdu noſeegumu waj pahrkahpumu;
6) krona walſchu, ſemſtibas eeſtahſchu, pilſehtu un pagaſtu ſabeedribu leetâs;
7) tahdu dokumentu taiſchnas noſihmes apgahſchanas dehl, par kuru ihſtenibu naw zeltas ſchaubas.

Turpat, 497. pant.

498. Swehrests peenemjams kà peerahdijums tam, par ko winſch dots, un naw apgahſchams ar ne kahdeem ziteem peerahdijumeem.

Turpat, 498. pant.

Dewitâ nodaļa.

Par peerahdijumu pahrbaudiſchanu.

Pirmâ noſchkira.

Wiſpahrigi noſazijumi.

499. Peerahdijumu pahrbaudiſchana noteek, waj uſ prahwneeku luhgumu, waj ari pehz teeſas eeſkata. Teeſa war nolikt tikai to peerahdijumu pahrbaudiſchanu, par kureem zelts ſtrihdus.

1864. g. 20. now. d., (41477), 499. pant.

500. Peerahdijumu pahrbaudiſchana noteek atklahtâ teeſas ſehdê, atſkaitot likumâ norahditos atgadijumus, kur wina war tapt uſdota weenam no Teeſas Lozekkeem.

Turpat, 500. pant.

501. Peerahdijumu pahrbaudiſchanas weeta un laiks paſinojams puſehm, un winu ſinâ ſtahw, buht klaht pee tahs paſchahm waj zaur pilnwarneekeem.

Turpat, 501. pant.

502. Prahwneeku neatnahkſchana pee pahrbaudiſchanas winas neaptura, beſ ween ja winu klahtbuhtne iſrahdahs wajadſiga, lai pahrleezinatos, ka pahrbaudamais preekſchmets ir ihſtais un tas pats.

Turpat, 502. pant.

503. Par pahrbaudijumu ſaſtahdams protokols, norahdot wiſu, kas notizis un iſrahdijees. Protokolu parakſta puſes, kuras bijuſchas klaht pee pahrbaudiſchanas.

Turpat, 503. pant.

504. Atteekotees uſ ta Teeſas Lozekka teeſibahm, kurſch iſdara pahrbaudiſchanu, un uſ ſuhdſibahm, ko par winu eeſneedſ, jaeewehro noſazijumi, kas noteikti 388. un 389. pantôs.

Turpat, 504. pant.

505. Kad peerahdijumu pahrbaudiſchana iſdarama zitas teeſas apgabalâ, tad ſchai pehdejai top peeſuhtits norakſts no nolehmuma par pahrbaudiſchanu un winai paſchai ari atwehlets nolikt terminu, kurâ iſdarit pahrbaudiſchanu.

Turpat, 505. pant.

506. Teeſai, kura dabujuſi peemineto norakſtu, jaiſpilda winâ iſteiktais nolehmums un protokols par peerahdijumu pahrbaudiſchanu janoſuhta tai teeſai, kura leetu luhko zauri.

Turpat, 506. pant.

Otrâ noſchkira.

Apſkatiſchana uſ weetas.

507. Teeſa war, uſ prahwneeka luhgumu waj ari pehz ſawa eeſkata, nolikt apſkatiſchanu uſ weetas, leetpratejeem peedalotees waj nepeedalotees.

1864. g. 20. now. d., (41477) 507. pant.

508. Teesa usdod weenam waj wairakeem no saweem Lozekkeem, lai isdara apskatischanu.

Turpat, 508. pant.

509. Teesas nolehmumâ par apskatischanu jaapsihmè: apskatischanas weeta, winas preekschmeti un laiks, kad tai janoteek.

Turpat, 509. pant.

510. Prahwneeki, kuri ir klaht pee apskatischanas, war apskatitaju wehribu greest us preekschmeteem, kuri prasa apskatischanas.

Turpat, 510. pant.

511. Pee apskatischanas protokola japeeleek klaht, ja wajadsigs, plani un sihmejumi.

Turpat, 511. pant.

512. Apskatischanas protokols nolasams teesas sehdè, prahwneekus peelaischot pee mutiskeem isskaidrojumeem, bes teesibas zelt eerunas pret to, kas apleezinats apskatischanas protokolâ un ko pee ta sastahdischanas prahwneeki naw peeminejuschi.

Turpat, 512. pant.

513. Pret apskatischanas protokolu newar zelt strihdu leezineeki, kuri naw nehmuschi dalibu pee apskatischanas, waj ari kaut gan bijuschi klaht pee apskatischanas, bet naw peeminejuschi protokolâ sawus peesihmejumus.

Turpat, 513. pant.

514. Jsmakšas par apskatijuma isdarischanu teesa aprehkina ik reisas sewischki un tahs jaeemaksâ teesas kanzelejâ tanî kahrtibâ, kas norahdita 864. pantâ.

Turpat, 514. pant.

Treschà noschkira.

Leetprateju atsina.

515. Teesa war, us prahwneeka luhgumu waj pehz sawa eeskata, eeprasit leetprateju atsinu par tahdu preekschmetu, kura zaurluhkoschana waj nowehrteschana prasa sewischkas sinaschanas mahzibâs, technikâ waj saimneezibâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 515. pant.

516. Nolehmumâ par ispehtischanu zaur leetpratejeem teesa apsihmè: par kahdeem preekschmeteem prasama winu atsina, kahdas personas iswehletas un us kuru laiku tahm janahk us sehdi, lai nodotu sawu atsinu.

Turpat, 516. pant.

517. Tahdâs leetâs, kuras prasa plaschas un sareschgitas ispehtischanas, teesa war iswehlet weenu no saweem Lozekkeem, lai usluhko ispehtischanas gahjeenu.

Turpat, 517. pant.

518. Leetpratejus eewehl prahwneeki pehz sawstarpigas weenoschanahs, bet ja tahda weenoschanahs nenoteek teesas noliktâ laikâ, tad leetpratejus eewehl teesa pati.

Turpat, 518. pant.

519. Leetprateji eewehlami trihs, tomehr, ja prahwneeki weenis prahtis un ſuhdſiba maſwehrtiga, war eewehlet weenu paſchu perſonu, lai iſdara iſpehtiſchanu.

Turpat, 519. pant.

520. Tikai teem jauſnemjahs iſpehtiſchana, no kureem, pehz winu dſihwes kahrtas, amata waj nodarbibas, war domat, ka teem ir ſewiſchkas ſinaſchanas. Wini war atteiktees no ſcha peenahkuma aiſ teem paſcheem zehloneem, kuri atſwabina no peenahkuma buht par leezineeku.

Turpat, 520. pant.

521. Pehz prahwneeku ſawſtarpigas weenoſchanahs eewehleto leetprateju atſtatiſchana naw atlauta.

Turpat, 521. pant.

522. To leetprateju atſtatiſchanas eemeſlus, kuri eewehleti ne uſ prahwneeku paſchu weenoſchanos, war peneſt tikai trijâs deenâs no ta laika, kad prahwneekeem paſinots, ka teeſa eezehluſi leetpratejus, beſ ween ja atſtatiſchanas eemeſls zehlees waj nahzis gaiſmâ wehlak. Schinî atgadijumâ atſtatiſchanas eemeſli peneſami, pirms ſahkahs iſpehtiſchana.

Turpat, 522. pant.

523. Leetpratejus war atſtatit to paſchu zehlonu pehz, kà leezineekus.

Turpat, 523. pant.

524. Teeſas Lozeklim, kuram uſdots iſdarit iſpehtiſchanu zaur leetpratejeem ne tanî weetâ, kur teeſa atrodahs, teeſa war atwehlet ari paſchu leetprateju iſwehli, ja prahwneeki naw paſchi tos iſwehlejuſchi, ſawſtarpigi weenodamees.

Turpat, 524. pant.

525. Leetprateju atſinai wajag buht rakſtiſkai, apſihmejot tos aprahdijumus, uſ kureem ta dibinata. Ja iſpehtamais preekſchmets weenkahrſchs un naw gruhts, waj ari kad leetprateji peeder pee teem, kas maſ prot rakſtit un neprot labi kreewu walodas, tad teeſa war no wineem eeprafit mutiſku atſinu rakſtiſkas weetâ; ſchinî atgadijumâ ta eerakſtama protokolâ, kuru paraksta leetprateji.

Turpat, 525. pant.

526. Ja wajadſigs papilnot iſpehtiſchanu, waj iſſkaidrot leetprateju atſinu, tad teeſa war praſit no wineem papildu iſſkaidrojumu, waj ari atſinu no leetpratejeem, kas winu weetâ eewehleti no jauna.

Turpat, 526. pant.

527. To leetprateju weetâ, kuri no iſpehtiſchanas atſazijuſchees, eewehlami ziti pehz wiſpahrigas kahrtibas.

Turpat, 527. pant.

528. Leetpratejeem, kas ſawu eewehli peenehmuſchi, par neatnahkſchanu pee iſpehtiſchanas, beſ eewehroſchanu pelnoſchas attaiſnoſchanahs, waj ari par atſinas nenodoſchanu noſazitâ terminâ, top uſlikts naudas ſods no peezdeſmit

kapeikahm lihdſ diwdeſmit peezeem rubkeem, un winu weetâ eezekami ziti, ja tas eeſpehjams. (a).

Peeſihmejums. Naudas ſodi, kas uſlekami uſ ſcha (528.) panta pamata, top peeweenoti kapitalam, ko eetaiſit wiſpahrigas apzeetinaſchanas weetas. (b).

(a) Turpat, 528. pant. — (b) 1869. g. 19. maija d., (47107). I, 5. pant.

529. Par ſaweem puhlineem, par darbu nokawejumu un par iſpehtiſchanas iſmakſahm leetprateji war praſit atlihdſibas. Schis praſijums japaſino ar rakſtu waj mutes wahrdeem, tanî reiſâ, kad atſinu eeſneedſ.

1864. g. 20. now. d. (41477) 529. pant.

530. Teeſa noteiz atlihdſibas leelumu peemehrigi puhlina ihpaſchibai, darba deenas makſai, zeku garumam, iſleetatâ laika ilgumam un ziteem wehrâ nemjameem apſtahkleem. Teeſas nolehmums beſ kaweſchanas iſpildams.

Turpat, 530. pant.

531. Leetprateju ſuhdſibas par teeſas nolehmumu atlihdſibas ſinâ naw peelaiſchamas.

Turpat, 531. pant.

532. Atlihdſiba leetpratejeem top peedſihta wiſpirms no tahs puſes, kura luhguſi iſpehtiſchanas, waj ari no abahm puſehm weenlihdſigi, ja winas abas to luhguſchas, waj ja iſpehtiſchanu bija noteikuſi teeſa pehz ſawa eeſkata.

Turpat, 532. pant.

533. Teeſai naw peenahkums padotees leetprateju atſinai, ja ta neſaſkan ar tizameem leetas apſtahkleem.

Turpat, 533. pant.

Zeturtâ noſchkira.

Rakſtiſku peerahdijumu pahrbaudiſchana.

I. Wiſpahrigi noſazijumi.

534. Peerakſtijumu un rehkenu pahrbaudiſchanu, ſalihdſinot ar originalgrahmatahm un dokumenteem, iſdara, ja wajadſigs, teeſas uſdewumâ weens no winas Lozekleem, waj nu paſchâ teeſâ waj ari tanî weetâ, kur atrodahs dokumenti un grahmatas.

1864. g. 20. now. d., (41477), 534. pant.

535. Prahwneekeem top paſinots par ſchihs pahrbaudiſchanas laiku un wini war pee tahs buht klaht.

Turpat, 535. pant.

536. Salihdſinatos rehkenus, kas apſtiprinami lapu pa lapai, paraksta prahwneeki, kuri pee pahrbaudiſchanas bijuſchi klaht un Teeſas Lozeklis. Ja leetâ nemj dalibu wairak ſuhdſetaju waj atbildetaju, tad apſtiprinajumu lapu pa lapai war iſdarit weens no katras puſes, pehz zitu iſwehles.

Turpat, 536. pant.

537. Kad pahrbaudiſchana pabeigta, tad ſaſtahdams protokols, apſihmejot, eekſch ka paſtahw neſtrihdamee un eekſch ka ſtrihdamee aprehkenu panti.

Turpat, 537. pant.

538. Lai weſtu ſkaidribâ daudſkahrtigus waj ſajauktus aprehkenus, teeſa war iſwehlet leetpratejus pehz wiſpahrigeem noſazijumeem.

Turpat, 538. pant.

539. Kad lihdſ ar dokumentu, kas rakſtits ſweſchâ walodâ, eeſneegts kreewu tulkojums, tad teeſa war, luhkojotees uſ dokumenta ſatwaru, uſ wina ſwaru leetâ un pehz walodas, kurâ tas ſarakſtits, peetikt ar ſcho tulkojumu, ja pretejâ puſe neprafa, lai to pahrbauda.

Turpat, 539. pant.

540. (Pehz 1886. g. Turp.) Teeſa uſdod tulkojumu pahrbaudit pehz ſchtata eezeltam waj Swehrinatam Tulkam waj leetpratejam, waj ari noſuhta tulkojumu lihdſ ar originaldokumentu uſ weetejo gimnaſiju, waj tuwako uniwerſitati, kur ir tahs walodas ſkolotaji, kurâ dokuments ſarakſtits, waj ari, beidſot, uſ Ahrleetu Miniſteriju. Gimnaſiju waj uniwerſitatu ſkolotaji un ziti ſweſchu walodu tulki, kurus aizina uſ teeſas eeſtahdehm, dabun atlihdſibu par ſaweem puhlineem un zeku iſmakſahm pehz ſcha Uſtawa noſazijuma par leetpratejeem (529—531, 860 un 862. pant.). Atlihdſiba Aſijas Departamenta tulkeem un Swehrinatam Tulkam top makſata pehz noſazijumeem, kas iſteikti Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmê (1883. g. iſdew. 426. pant.) un Miniſteriju Satwerſmê (2338. pant., peeſihm., pehz 1886. g. Turp.).

Turpat, 540. pant.; 1868. g. 22. mai. d., (45888) 20, 24. pant.; 1874. g. 5. febr. d., (53122) 1, 2. pant.; 1875. g. 3. jun. d., (54768) II, III, 5. pant.; 1877. g. 11. (janw. d. (56831) I, 2. pant.; 1879. g. 18. mai. d. (59654).

541. Teeſa war nolemt, ka dokuments pahrbaudams, ja prahwneeks, pret kuru dokuments eeſneegts, zek ſchaubas par wina ihſtenibu waj ari ſtrihdu par wiltojumu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 541. pant.

542. Schaubas par dokumenta ihſtenibu newar zelt perſona, kura dokumentu iſdewuſi waj ſaſtahdijuſi, ja pati to parakſtijuſi.

Turpat, 542. pant.

543. Schaubu zelſchana par krepoſta,- notarialu un noſazitâ kahrtibâ apleezinatu dokumentu ihſtenibu naw peelaiſchama.

Turpat, 543. pant. 1866. g. 14. aprl. d., (43186).

544. Peenahkums peerahdit, ka dokuments wiltots, peekriht tam prahwneekam, kurſch zehlis ſtrihdu par wiltojumu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 544. pant.

II. Teeſaſchana ſchaubu dehl par dokumenta ihſtenibu.

545. Schaubas par dokumenta ihſtenibu zelamas ne wehlak, kà pirmâ teeſas ſehdê pehz tam, kad dokuments uſrahdits tai puſei, kura iſſaka ſchaubas.

Turpat, 545. pant.

546. Kad ſchaubas zeltas par dokumenta ihſtenibu, tad tai puſei, kura dokumentu eeſneeguſi, jaatſauzahs tanî paſchâ ſehdê, waj wina wehlahs iſleetat ſcho dokumentu. Ja wina nedod atſaukſmes un pati atſakahs no dokumenta, par kuru zeltas ſchaubas, tad tas iſſlehdſams iſ peerahdijumu ſkaita; bet ja

wina iſſaka wehleſchanos iſleetat ſcho dokumentu, tad jaiſdara iſmekleſchana par wina ihſtenibu.

Turpat, 546. pant.

547. Iſmekleſchana par ta dokumenta ihſtenibu, pret kuru zeltas ſchaubas, top iſdarita;

1) dokumentu apluhkojot un wina ſatwaru ſalihdſinot ar ziteem dokumenteem;

2) tos leezineekus iſklauſchinot, kuri dokumentâ peemineti, waj ari uſ kureem atſauzahs weena waj otra puſe, pabalſtidama waj atſpehkodama dokumenta ihſtenibu;

3) ſalihdſinot rokrakſtu un parakſtu dokumentâ, pret kuru zeltas ſchaubas, ar tahs paſchas perſonas rokrakſtu un parakſtu zitôs neſchaubigôs dokumentôs.

Turpat, 547. pant.

548. Dokumenta apluhkoſchanu un wina ſatwara ſalihdſinaſchanu ar ziteem dokumenteem iſdara weens no Teeſas Lozekleem pehz Preekſchſehdetaja uſdewuma. Apluhkojamo un ſalihdſinamo dokumentu apleezina ſchis Lozeklis.

Turpat, 548. pant.

549. Par wiſeem dokumentâ eewehroteem pahrtaiſijumeem, iſkaſijumeem, peerakſtijumeem waj iſdſehſumeem japeemin apluhkoſchanas protokolâ.

Turpat, 549. pant.

550. Ta dokumenta ſatwars, pret kura ihſtenibu zeltas ſchaubas, jaſalihdſina ar dokumenteem, kuri pehz paſchas winu ſaſtahdiſchanas kahrtibas ir neſchaubigi, waj ari kurus abas puſes atſihſt par tahdeem.

Turpat, 550. pant.

551. Papirus un dokumentus iſwehlet, ko rokrakſtus ſalihdſinat, ir atkauts prahwneekeem pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs, bet ja weenoſchanahs nenoteek, tad to iſdara teeſa pehz ſawa eeſkata.

Turpat, 551. pant.

552. Teeſa iſwehl it ihpaſchi krepoſta-, notarialus waj apleezinatus dokumentus un papirus, ko neſchaubigi rakſtijuſi waj parakſtijuſi ta perſona, kuras rokrakſts jaſalihdſina, eewehrojot turklaht, lai ſalihdſinamee dokumenti attiktos pehz eeſpehjas uſ weenu laiku.

Turpat, 552. pant.; 1866. g. 14. apr. d., (43186).

553. Parakſta un rokrakſta ſalihdſinaſchanu dokumentôs war uſdot leetpratejeem, kuri top eewehleti un nodod ſawu atſinu uſ wiſpahriga pamata.

1864. g. 20. now. d., (41477) 553. pant.

554. Kad iſmekleſchana pabeigta par dokumentu, pret kura ihſtenibu zeltas ſchaubas, un puſes iſklauſitas, tad teeſa atſihſt dokumentu par ihſtenu, waj ari iſſlehdſ to iſ peerahdijumu ſkaita.

Turpat, 504. pant.

III. Teeſaſchana ſtrihdus dehl par dokumentu wiltojumu.

555. Strihdu par dokumenta wiltojumu war zelt ik kurâ leetas ſtahwoklî.

Turpat, 555. pant.

556. Kas wehlahs zelt strihdu par dokumenta wiltojumu, tam jaeesneedſ teesâ par to sewiſchks paſinojums. Kad strihdus par dokumenta wiltojumu zelts mutes wahrdeem teesas sehdê, tad par to saſtahdams sewiſchks protokols.

Turpat, 556. pant.

557. Scha paſinojuma waj protokola norakſts top peesuhtits prahwneekam paſcham, bet ne wina pilnwarneekam, atſkaitot to atgadijumu, kad ſchim ir pilnwara, dot atbildi strihdâ par dokumenta wiltojumu. Tai perſonai, kurai peesuhtits norakſts, jadod diwu nedeku laikâ ſkaidra atſaukſme par to, waj wina nodomajuſi iſleetat pee leetas teeſaſchanas peemineto dokumentu, waj nè.

Turpat, 557. pant.

558. Ja atſaukſme naw eesneegta noſazitâ laikâ, waj ari kad atſaukſmê teikts, ka prahwneeks, kas dokumentu eesneedſis, negrib winu iſleetat, tad ſchis dokuments iſſlehdſams iſ teeſaſchanas un leeta iſſpreeſchama uſ zitu peerahdijumu pamata.

Turpat, 558. pant.

559. Dokumenta eesneedſeja atſaukſme par to, waj winſch nodomajis dokumentu iſleetat waj nè, jadara ſinama otrai puſei, kurai, ſeptinu deenu laikâ no ſcha paſinojuma, japeenes ſawi peerahdijumi, ka dokuments wiltots.

Turpat, 559. pant.

560. Eesneegtee wiltojuma peerahdijumi jadara ſinami prahwneekam, kurſch uſ dokumentu atſauzees, lai eesneegtu eerunas ſeptinu deenu laikâ no ſcha paſinojuma.

Turpat, 560. pant.

561. Kad eeruna dabuta un, ja wajadſigs, dokuments eepreekſch iſmeklets tanî kahrtibâ, kas noteikta 547—554. pantôs, tad teeſa, iſklauſijuſi prahwneeku iſſkaidrojumus un Prokurora atſinu, taiſa nolehmumu, waj nu atraididama strihdu par wiltojumu, waj ari atſihdama dokumentu par wiltotu un iſſlehgdama to iſ peerahdijumu ſkaita.

Turpat, 561. pant.

562. Prahwneekam, kurſch zehlis strihdu par wiltojumu, top uſlikts naudas ſods no deſmit lihdſ trihs ſimts rubleem, ja winſch nepeenes peenahzigâ terminâ peerahdijumus, ka wiltojums paſtahw (559. pants), waj ari ja teeſa atſihſt, ka wina strihdus nepelna eewehroſchanu.

Turpat, 562. pant.

563. Ja tas, kas zehlis strihdu par dokumenta wiltojumu, taiſchni apſuhdſ kahdu ſcha wiltojuma dehl un ja wiltoſchana naw dſehſta zaur noilgumu waj apſuhdſamâ nahwi, kâ ari ja dokuments pehz pahrbaudiſchanas ziwilteeſâ atſihts par wiltotu un tapehz praſa iſmekleſchanas, tad teeſa peeſuhta Prokuroram ſawu nolehmumu ſchinî ſinâ lihdſ ar paſchu dokumentu.

Turpat, 563. pant.

564. Nododama Prokuroram leetu par wiltojumu, kura dehl kahds teeſcham top apſuhdſets, teeſa waj nu aptur pee ſewis wiſu ziwilteeſaſchanu, kamehr leeta beidſahs kriminalkahrtibâ, waj ari, uſ weenas waj otras puſes

luhgumu, turpina leetas teesaschanu tanîs dakâs, kurâs spreedums naw atkarigs no dokumenta, pret kuru zeltas schaubas.

Turpat, 564. pant.

565. Kad leetai par wiltojumu dots zelsch kriminalkahrtibâ, tadehl ka apsuhdsiba schihs wiltoschanas dehl zelta pret kahdu personu, un kriminalteesas spreedumâ, pehz kura teesajamais attaisnots, naw nolemts: waj dokuments atsihstams par ihstenu waj par wiltotu, tad scho dokumentu, us weenas waj otras puses luhgumu, war ismeklet un pahrbaudit zriwilteesa, lai noteiktu, waj tas ihstens, jeb waj isslehdsams is peerahdijumu skaita.

Turpat, 565. pant.

Desmitâ nodaļa.

Par blakus teesaschanu.

Pirmâ noschkira.

Blakus luhguma raksti wispahri.

566. Blakus luhgumi, kurus war isschkirt atschkiru no leetas paschas, isspreeschami, neaisnemjot suhdsibas kodolu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 566. pant.

567. Pee blakus luhguma raksta, kursch pehz sawa satwara usrahdams pretineekam, japeeleek klaht tikpat pascha luhguma raksta, kà ari lihds ar to eesneegto dokumentu norakstî.

Turpat, 567. pant.

568. Kad peenemts blakus luhguma raksts, kursch usrahdams pretineekam, tad luhguma raksta un wisu pee wina peelikto dokumentu norakstî japeesuhta pretineekam, pee kam Teesas Preekschsehdetajs noleek deenu, kurâ schim jadod saws isskaidrojums, waj ari kurâ janahk pee teesas abahm prahwneeku pusehm.

Turpat, 568. pant.

569. Kad noliktais laiks notezejis, teesa stahjahs pee eesneegtà luhguma isspreeschanas, nenogaididama pretineeka atnahkschanas waj isskaidroschanas.

Turpat, 569. pant.

570. Pee sehdes atnahkuschahm pusehm atkauta mutiska sazihste pehz wispahrigas kahrtibas.

Turpat, 570. pant.

Otrà noschkira.

Atstatijumi un eerunas.

571. Atbildetajs, nedodams isskaidrojumu par leetas kodolu, war zelt atstatischanas eerunu schinîs atgadijumôs:

1) kad leeta peekriht zitai teesai;

2) kad tanî paſchâ waj zitâ teeſâ top teeſata leeta, par to paſchu preekſchmetu un ſtarp tahm paſchahm perſonahm, waj ari leeta, kuŗai zeeſcha ſaite ar zelto ſuhdſibu;

3) kad ſuhdſetaja praſijums wisnotaļ atteekahs uſ zitu atbildetaju;

4) kad ſuhdſibu zehluſi perſona, kuŗai naw teeſibas ſuhdſet un atbildet pee teeſas;

5) kad ahrſemneeks, kas neſtahw kreewu deeneſtâ un newalda Kreewijâ nekuſtamu mantu, nenodroſchina teeſaſchanas iſmaksas un tos ſaudejumus, kas war zeltees atbildetajam.

1864. g. 20. now. d., (41477) 571. pant.

572. Atſtatiſchanas teeſiba atwehleta neween atbildetajam, bet ari ſuhdſetajam tanî atgadijumâ, kad tai perſonai, kuŗa atbildetaja wahrdâ rihkojahs kà pilnwarneeks, naw uſ to pilnwaras.

Turpat, 572. pant.

573. Atſtatiſchanas eeruna japabalſta ar peerahdijumeem waj ari jaatſauzahs uſ teem.

Turpat, 573. pant.

574. Atſtatiſchanas eeruna pret leetas peekritibu zeļama eepreekſch wiſeem ziteem atſtatijumeem. Ziti atſtatijumi uſdodami wiſi reiſâ.

Turpat, 574. pant.

575. Atſtatijumi zeļami ne wehlak, kà pirmâ atbildes rakſtâ, ja tas eeſneegts, waj ari pirmâ teeſas ſehdê.

Turpat, 575. pant.

576. Jk kuŗâ leetas ſtahwoklî war zelt ſchahdas atſtatiſchanas eerunas:

1) atſtatiſchanas eerunu pret leetu, kuŗa top teeſata zitâ teeſâ, ja par ſchihs leetas teeſaſchanu atbildetajam nebija ſinams, eelaiſchotees uſ atbildi;

2) atſtatiſchanas eerunas, kas dibinatas uſ prahwneeka neſpehjibu ſuhdſet un atbildet pee teeſas;

3) atſtatiſchanas eerunas, kas dibinatas uſ to, ka pilnwarneekam naw pilnwaras.

Turpat, 576. pant.

577. Kad atſtatijums zelts tapehz, ka ahrſemneeks naw nodroſchinajis teeſaſchanas iſmaksas un ſaudejumus (571. pant. 5. punkt.), tad teeſa, luhkojotees uſ ſuhdſibas ihpaſchibu, noteiz apmehram ſcha nodroſchinajuma leelumu.

Turpat, 577. pant.

578. Teeſas nolehmuma iſpildiſchanas dehļ preekſchejâ (577.) pantâ norahditâ atſtatijuma ſinâ ſuhdſetajs war luhgt, lai taptu ſperti ſoļi, ko nodroſchinat teeſaſchanas iſmaksas un ſaudejumus, uſ to noſazijumu pamatu, kas noteikti par ſuhdſibu nodroſchinaſchanu.

Turpat, 578. pant.

579. Norahdijums uſ to, ka eeſuhdſibas rakſtâ naw eewehrotas likumâ preekſchâ rakſtitas formas, neatſwabina atbildetaju no peenahkuma atbildet uſ luhguma rakſta ſatwaru.

Turpat, 579. pant.

580. Atbildetaja luhgumu, lai leetu pahrzeltu uſ to teeſu, kuras apgabalâ winam, uſ 207. un 208. pantu pamata, paſtahwiga dſihwes weeta, teeſa paklauſa tikai tanî atgadijumâ, kad leeta pehz ſawas ihpaſchibas neprafa nekawejamas iſſchkirſchanas.

Turpat, 580. pant.

581. Teeſa, paklauſidama atbildetaja luhgumu par leetas pahrzelſchanu, war, uſ ſuhdſetaja luhgumu, ſpert ſolus, lai nodroſchinatu ſuhdſibu.

Turpat, 581. pant.

582. Teeſa, nolehmuſi leetas pahrzelſchanu, atdod ſuhdſetajam wina eeſuhdſibas rakſtu, apſihmedama tanî atbildetaja uſdoto paſtahwigo dſihwes weetu, kurâ winam wajag ſanemt aizinamahs pawehſtes ſchinî ſuhdſibas leetâ.

Turpat, 582. pant.

583. Uſ luhguma rakſta pamata, kas ſchahdâ kahrtâ atpakaļ atdots, leeta top eeſkatita par eeſuhdſetu, ja ſuhdſetajs triju mehneſchu laikâ eeſneedſ eeſuhdſibas rakſtu tanî teeſâ, kuras apgabalâ atbildetajs uſdewis ſawu paſtahwigo dſihwes weetu.

Turpat, 583. pant.

584. Teeſai peenahkahs, neatkarigi no atſtatijumeem, kuŗus zeļ prahwneeki, nepeenemt leetu ſawâ iſteeſaſchanâ:

1) kad leeta, pehz ſawas ſugas, ir iſnemta iſ Apgabala Teeſas pahrſinas;

2) kad ta peekriht zitai Apgabala Teeſai pehz nekuſtamas mantas atraſchanahs weetas;

3) kad iſrahdahs, ka prahwneekam naw teeſibas mekletees pee teeſas;

4) kad iſrahdahs, ka pilnwarneekam naw pilnwaras leetu weſt.

Turpat, 584. pant.

585. Atſtatiſchanas eerunas, kas eeſneegtas atſchkiru no iſſkaidrojumeem par leetas kodolu, iſſchkiramas pehz ſewiſchka teeſas nolehmuma. Zitadi teeſa war, uſ prahwneeka luhgumu waj pehz leetas apſtahkleem, iſſpreeſt atſtatijumus atſchkiru, waj ari reiſâ ar leetas iſſpreeſchanu pehz winas kodola.

Turpat, 585. pant.

586. Par teeſas nolehmumu, pehz kura atſtatijums atſihts par pamatigu, peelaiſchama blakus ſuhdſiba, atſchkiru no apelazijas.

Turpat, 586. pant.

587. Par nolehmumu, pehz kura atſtatijums atſtahts beſ eewehroſchanas, ſuhdſiba, atſchkiru no apelazijas par ſpreeduma kodolu, peelaiſchama tikai weenâ atgadijumâ: kad atſtatijums atteekahs uſ leetas peekritibu.

Turpat, 587. pant.

588. Suhdſibas eeſneegſchanai par teeſas nolehmumu, pehz kura atſtatijums, leetas peekritibas dehļ, atſtahts beſ eewehroſchanas, ir nolikts ſeptiņu deenu laiks. Kamehr ſuhdſiba naw iſſchkirta teeſâ, pret kuru ta peeneſta, turpmakâ leetas teeſaſchana apturama.

Turpat, 588. pant.

589. Atbildetajam, kurſch apgalwo, ka teeſiba zelt ſuhdſibu nepeeder tai perſonai, kura ſuhdſ, waj ir beigufees un dſehſta pirms ſuhdſibas ſahkuma zaur peenahzibas iſpildiſchanu, pehz teeſas ſpreeduma, ar iſlihgumu tanî paſchâ leetâ, waj ari uſ noilguma pamata, — naw teeſibas prafit, lai ſchihs eerunas taptu luhkotas zauri eepreekſch un atſchkiru no wina iſſkaidrojumeem par leetas kodolu.

Turpat, 589. pant.

Treſchâ noſchkira.

Suhdſibu nodroſchinaſchana.

I. Wiſpahrigi noſazijumi par ſuhdſibas nodroſchinaſchanu.

590. Suhdſibu nodroſchinaſchana, pirms naw dots ſpreedums par leetas kodolu, peelaiſchama waj nu paſchâ leetas eeſahkumâ, waj ari turpmakahs teeſaſchanas laikâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 590. pant.

591. Pee eeſuhdſeſchanas ſuhdſiba nodroſchinama tikai tanîs atgadijumôs, kad teeſa, apſwehruſi ſuhdſetaja peerahdijumus, eeſkata, ka tahdu ſuhdſibu nenodroſchinot, kura iſrahdahs tizama, ſuhdſetajam war ſuſt eeſpehja dabuht apmeerinajumu.

Turpat, 591. pant.

592. Kad luhgums par nodroſchinaſchanu paſchâ leetas eeſahkumâ atraidits, luhdſejam neſuhd teeſiba mekletees par to no jauna turpmakas teeſaſchanas laikâ.

Turpat, 592. pant.

593. Nodroſchinaſchana peelaiſchama tikai tanîs ſuhdſibâs, kurâs top prafita ſinama naudas ſuma.

Turpat, 593. pant.

594. Nodroſchinaſchanu nolemjot, teeſa noteiz naudas ſumu, lihdſ kurai tai jaſneedſahs peemehrigi ſuhdſibas wehrtibai, kas ar peerahdijumeem apſtiprinata.

Turpat, 594. pant.

595. Paklauſit luhgumu par nodroſchinaſchanu ſtahw atkarâ no teeſas nolehmuma, bet kad peedſinejs praſa nodroſchinaſchanas, eeſneegdams peedſihſchanai tahdu parahdu rakſtu, kas apleezinats notarialâ, waj krepoſta un apleezinaſchanas kahrtibâ, tad teeſa newar winu ar to luhgumu atraidit.

Turpat, 595. pant.; 1866. g. 14. aprl. d. (43186).

596. Pret teeſas nolehmumeem ſuhdſibas nodroſchinaſchanas ſinâ peelaiſchamas blakus ſuhdſibas, atſchkiru no apelazijas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 596. pant.

597. Suhdſibas eeſneegſchana neaptur teeſas nolehmuma iſpildiſchanu par ſuhdſibas nodroſchinaſchanu; bet ſuhdſiba pret nolehmumu, kurſch atzel nodroſchinaſchanas dehl ſpertos ſolus, aptur wina iſpildiſchanu.

Turpat, 597. pant.

598. Zelto ſuhdſibu nodroſchinaſchanu war atkaut teeſas Preekſchſehdetajs ar ſawa paſcha waru, ja luhgums par to eeſneegts tahdâ laikâ, kad naw teeſas ſehdes, un kad no ſuhdſetaja iſſkaidrojumeem Preekſchſehdetajs eeſkata, ka nodroſchinaſchanas dehl beſ kaweſchanahs jaſper ſoki.

Turpat, 598. pant.

599. Ja luhgums par nodroſchinaſchanu top paklauſits, tad Preekſchſehdetajs iſdod luhdſejam, ar ſawu parakſtu, uſ Teeſas Priſtawa wahrdu, pawehli, kura iſpildama tanî paſchâ kahrtibâ, kà teeſas ſpreedumi.

Turpat, 599. pant.

600. Par ſoleem, kas ſperti nodroſchinaſchanas dehl, Preekſchſehdetajs pirmâ ſehdê pehz tam dara ſinamu teeſai, kuras warâ ſtahw, apſtiprinat waj pahrgroſit ſcho rihkojumu.

Turpat, 600. pant.

601. Atbildetajam, kurſch uſwarejis pehz likumigâ ſpehkâ gahjuſcha teeſas ſpreeduma, ir teeſiba meklet no ſuhdſetaja ſaudejumus, kas zehluſchees no ſuhdſibas nodroſchinaſchanas.

Turpat, 601. pant.

II. Nodroſchinaſchanas weidi.

602. Suhdſibas top nodroſchinatas: uſleekot aiſleegumu uſ nekuſtamas mantas, apkihlajot kuſtamu mantu un eeprafot apgalwoſchanu (a). Suhdſibâs, kas naw nodroſchinatas ſchinî zekâ, no atbildetaja war nemt parakſtu, ka tas neatſtahs to weetu, kurâ dſihwo waj uſturahs kahdu laiku. (b).

(a) Turpat, 602. pant. — b) 1879. g. 7. marta d., (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A, 1. pant.

603. Luhgumâ par nodroſchinaſchanu luhdſejam janorahda, kahdâ zekâ ſuhdſibu war nodroſchinat.

1864. g. 20. now. d., (41477) 603. pant.

604. Aiſleegums top uſlikts ſuhdſibas ſumas mehrâ waj nu uſ atbildetaja ſinamas nekuſtamas mantas, waj ari zaur zaurim uſ winam peederigas mantas, lai ta atraſtos kur atraſdamahs.

Turpat, 604. pant.

605. Wiſpahrigs aiſleegums par noteiktu naudas ſumu, kas uſleekams atbildetaja mantai, lai ta atraſtos kur atraſdamahs, top peelaiſts tikai leetâs par peedſihſchanu pehz parahda rakſteem, kas noſazitâ kahrtibâ apleezinati. Wiſôs zitôs atgadijumôs ſuhdſetajam janorahda atbildetaja manta, uſ kuras war uſlikt aiſleegumu.

Turpat, 605. pant.

606. Kad uſleek wiſpahrigu aiſleegumu, tad atbildetajs war luhgt, lai to pahrwehrſch aiſleegumâ, kas uſleekams uſ wina norahdamas mantas, bet ja pretejà puſe zek ſtrihdu, tad winam japeerahda, ka ſchi manta, pehz ſawas wehrtibas, peeteekama zeltahs ſuhdſibas nodroſchinaſchanai.

Turpat, 606. pant.

607. Kuſtamu mantu war apkihlat uſ ſuhdſetaja praſijumu, lai gan atbildetajam ir ari nekuſtama manta.

Turpat, 607. pant.

608. Suhdſibu war nodroſchinat ne tikai weenâ zekâ ween, bet ari pa wairak zekeem, kas norahditi 602. pantâ.

Turpat, 608. pant.

609. Kad ſuhdſibas preekſchmets ir ihpaſchuma teeſiba uſ kuſtamu un nekuſtamu mantu, tad ſchihs ſuhdſibas nodroſchinaſchanai japaſtahw ſtrihdamas mantas apkihlaſchanâ waj ari aiſleeguma uſlikſchanâ uſ tahs.

Turpat, 609. pant.

610. Ja aiſleegums top uſlikts uſ ſtrihdamas nekuſtamas mantas, tad winas walditajam aiſleegts zirſt meſchu, kas tanî atrodahs, atſkaitot to daudſumu, kahds wajadſigs, ko uſturet nekuſtamâ ihpaſchumâ eerihkoto ſaimneezibu.

Turpat, 610. pant.

611. Preekſcheja (610). pantâ norahditâ atgadijumâ teeſa war uſ ſuhdſetaja luhgumu atwehlet abahm puſehm teeſibu eezelt pahr meſchu pahrraudſibu, pehz Meſchu Uſtawa 683. panta.

Turpat, 611. pant.

612. Manta, kas norahdita ſuhdſibas nodroſchinaſchanas labad paſchâ lihgumâ, uſ kura dibinata ſuhdſiba, top peenemta kà nodroſchinajums it ihpaſchi eepreekſch wiſahm zitahm mantahm. Suhdſetajs war praſit zita waj papildu nodroſchinajuma tikai tanî atgadijumâ, kad norunatahs mantas waj winas dakas neatrodahs.

Turpat, 612. pant.

613. Atbildetaja luhgums, lai weenu nodroſchinajumu pahrwehrſch otrâ, ir paklauſams, kad ſuhdſetajs pret to nezek ſtrihdu.

Turpat, 613. pant.

614. Ja ſuhdſetajs zek ſtrihdu pret atbildetaja luhgumu par nodroſchinajuma pahrwehrſchanu, tad teeſa war paklauſit ſcho luhgumu tikai tanî atgadijumâ, kad atbildetajs peerahda, ka wina luhdſamais nodroſchinaſchanas ſolis pilnigi lihdſigs agrakam, un ka agrako ſoli ſpehkâ atſtahjot winam zeltos weltigs apgrubtinajums.

Turpat, 614. pant.

615. Wiſus zitus ſuhdſibas nodroſchinaſchanas weidus ir atkauts pahrwehrſt peeteekamâ ſkaidras naudas ſumâ, waj ari walſts krediteeſtahſchu biletes pehz birſchas zenas, kaut ari ſuhdſetajs ar to nebuhtu meerâ.

Turpat, 615. pant.

III. Kahrtiba, kahdâ uſleekams aiſleegums uſ nekuſtamas mantas un kahdâ tas atzelams.

616. Aiſleegums uſ nekuſtamas mantas top uſlikts eeſpeeſchot Senata Iſſinojumôs aiſleeguma ſinu.

Turpat, 616. pant.

617. Aiſleeguma uſlikſchanas un atzelſchanas dehl luhdſejam jaeemakſà weens rublis peezdeſmit kapeikas par aiſleeguma waj atzehluma ſinas eeſpeeſchanu un beſ tam pehz Paſta Uſtawa peenahziga apdroſchinaſchanas makſa par naudas peeſuhtiſchanu Senata Speeſtawai.

Turpat, 617. pant.; 1876. g. 23. now. d., (56626) II.

618. Jk kurâ ſludinajumâ jaapſihmè tahs perſonas tſchins waj dſihwes kahrta, wahrds, tehwa wahrds un uſwahrds waj peewahrds, kuras nekuſtamai mantai uſleekams aiſleegums, leetas preekſchmets, peedſenamà ſuma un nekuſtamà manta, kurai aiſleegums uſleekams, atſkaitot atgadijumus, kas norahditi 605. pantâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 618. pant.

619. Suhdſetajam ir teeſiba dabuht par noteiktu makſu no teeſas, kura nolehmuſi uſlikt aiſleegumu, ſcha nolehmuma un aiſleeguma ſinas norakſtus tahdâ ſkaitâ, kahdâ wehlahs, ko eeſneegt tanîs teeſas waj waldibas weetâs, kur winſch grib aiſkawet aiſleegtahs nekuſtamahs mantas atſweſchinaſchanu.

Turpat, 619. pant.

620. Kamehr teeſas nolehmums par nodroſchinaſchanu naw atzelts, tamehr preekſchejâ (619.) pantâ peeminetai norakſta eeſneegſchanai ir tahds pats ſpehks, kà eeſpeeſtam aiſleegumu iſſludinajumam.

Turpat, 620. pant.

621. Kad tas eemeſls iſnihzinats, kura pehz uſ nekuſtamas mantas bija uſlikts aiſleegums, tad ſchis aiſleegums top atzelts, eeſpeeſchot Senata Iſſinojumôs ſinas tahdâ paſchâ kahrtibâ, kahda augſchâ minetà par aiſleeguma uſlikſchanu.

Turpat, 621. pant.

622. Nekuſtamas mantas walditajam un kaut kurai perſonai, uſ kuras teeſibahm atteekahs atkahwums, ir teeſiba dabuht par noteiktu makſu no teeſas, kura nolehmuſi atzelt aiſleegumu, ſcha nolehmuma un atkahwuma ſinas norakſtus tahdâ ſkaitâ, kahdâ to wehlahs.

Turpat, 622. pant.

623. Preekſchejâ (622.) pantâ apſihmetà norakſta eeſneegſchanai ir tahds pats ſpehks, kà eeſpeeſtam atkahwuma iſſludinajuuam.

Turpat, 623. pant.

IV. Kuſtamas mantas apkihlaſchanas kahrtiba.

624. Atbildetaja kuſtama manta top apkihlata waj taiſchni pee wina paſcha waj ari pee tahm perſonahm un tanîs weetâs, kur ta atrodahs.

Turpat. 624. pant.

625. Suhdſibu nodroſchinot, nekuſtama manta, kas drihſ bojajahs, naw apkihlajama.

Turpat, 625. pant.

626. Suhdſetaja luhgumâ, lai apkihlà atbildetaja kuſtamu mantu, jauſdod, kur un pee ka wina atrodahs.

Turpat, 626. pant.

627. Teesas nolehmumâ par apkihlaschanu janorahda, kurâ weetâ ihsti un kahda manta apkihlajama.

Turpat, 627. pant.

628. Mantas apkihlaschana noteek pehz nosazijumeem, kas isteikti 968—979. pantôs.

Turpat, 628. pant.

629. Apkihlatà manta paleek tanî telpâ, kur wina atradahs, peeleekot sehgeli pee aprakstiteem preekschmeteem un nemjot no ihpaschneeka paraksta, ka mantu, pehz saraksta, glabahs weselu, pee 1017. pantâ peedraudetas atbildibas par isschkehrschanu.

Turpat, 629. pant.

630. Manta, no kuras glabaschanas atsakahs ihpaschneeks, top nodota sewischkam glabatajam pehz nosazijumeem, kas norahditi 1009—1020. pantôs.

Turpat, 630. pant.

V. Kahrtiba, kurâ apkihlajama atbildetaja kustama manta un naudas sumas, kas atrodahs pee treschahm personahm waj teesas un waldibas weetâs.

631. Ispildu raksts, ko isdod, kad nolemts apkihlat atbildetaja kustamu mantu waj naudas sumas, kuras atrodahs trescho personu rokâs, usrahdams schihm personahm pret paraksta, par ko tanî paschâ reisâ top pasinots ari atbildetajam.

Turpat, 631. pant.

632. Us preekschejâ (631.) pantâ peeminetà paraksta pamata treschahm personahm peenahkahs neisdot atbildetajam mantu, kas tam peeder.

Turpat, 632. pant.

633. Waldibas waj teesas weetai, waj amata wihram, pee kureem atrodahs glabaschanâ waj pahrsinâ atbildetaja manta waj wina naudas sumas, peenahkahs, lihds kà dabun ispildu raksta pehz teesas nolehmuma par apkihlaschanu, turpmak, lihds jaunam pasinojumam, neko neisdot atbildetajam, atskaitot atgadijumus, kas likumâ ihpaschi norahditi.

Turpat, 633. pant.

634. Par 632. un 633. pantôs norahditu nosazijumu ne-eewehroschanu, ja no ta zeekahs saudejums suhdsetajam, wainigee ir atbildigi pret winu, kad atbildetajs nespehj maksat.

Turpat, 634. pant.

635. Kad apkihlajami maksajumi, kurus atbildetajs dabun terminôs no treschahm personahm pehz lihgumeem un dokumenteem, tad ispildu raksts jausrahda schihm personahm, eepraſot no winahm atsauksmi par to: waj tahs atbildetajam ko maksà, kahdâ mehrâ un kad pehdejais maksajums isdarits.

Turpat, 635. pant.

636. No ta laika, kad ispildu raksts usrahdits treschahm personahm, winahm peenahkahs wisus turpmakos maksajumus nodot ne atbildetajam, bet tai teesai, kura uslikusi apkihlajumu, waj ari weetejai rentejai.

Turpat, 636. pant.

637. Ispildu rakstâ par naudas sumu apkihlaschanu Teesas Pristawam, waj ari tai teesas waj waldibas weetai, kur schis raksts usrahdits, peenahkahs ik reis apsihmet to sumu, kura teescham apkihlata.

Turpat, 637. pant.

638. Personahm, kas norahditas 635. pantâ, par nepateesu usdewumu top uslikts naudas sods, diwreis leelaks par to sumu, kuru winas slehpuschas sawâ atsaukschmê. Schis naudas sods, pehz tahs sumas nomaksas, kura teescham peenahzahs no usdewejeem, nahk kronim par labu.

Turpat, 638. pant.

639. Par leegschanos dot atsaukschmi waj ari paraksta, par kuru peeminets 631. pantâ, wainigeem top uslikts, pehz teesas nolehmuma, naudas sods no desmit lihds simts rubleem, par ko jadara sinams pee paschas paraksta waj atsaukschmes prasischanas. Peedsinejam atwehleta teesiba zelt suhdsibu pret treschu personu noteiktâ kahrtibâ.

Turpat, 639. pant.

640. Ja taptu peerahdits, ka pee tahs personas, no kuras prasits paraksts waj atsaukschme, teescham atradahs tanî laikâ atbildetajam peederigas wehrtibas leetas, waj ari nahzahs no wina maksajumi, tad wainigo par tahdu leegschanos, bes naudas soda nomaksas, war saukt pee atbildibas tahs sumas leelumâ, kura lihds tai deenai, kad pirmo reisu atsaukschme waj paraksts peeprasits, atradahs winas rokâs waj ari peenahzahs no winas pehz lihguma ar atbildetaju.

Turpat, 640. pant.

VI. Apgalwoschana pee teesas un tahs peenemschanas kahrtiba.

641. Kà suhdsibas nodroschinajums peenemjama weenas waj wairak personu apgalwoschana; bet ik kuram galwineekam, ja winsch galwo ne par wisu suhdsibu, jausdod, par kahdu sumu ihsti winsch galwo.

Turpat, 641. pant.

642. Apgalwoschanu war dot waj nu tikai par sumas samaksu, waj ari lihds ar to par winas samaksu terminâ. Ja naw apsihmets, us kahdeem nolihgumeem galwineeks galwo, tad jaatsihst, ka winsch galwo par nomaksu terminâ.

Turpat, 642. pant.

643. Par galwineekeem netop peenemti:

1) tee, kas peeder pee teesas pahrwaldibas waj prokuraturas sastahwa tanî apgabalâ, kur leetu teesâ;

2) Swehrinati Adwokati preeksch saweem pilnwaras dewejeem;

3) maksat nespehjeji;

4) wisi tee, kureem pehz likuma naw atkauts usnemtees peenahzibas zaur lihgumeem.

Turpat, 643. pant.

644. Apgalwoschanu peenemj ta teesa, kura nolehmusi suhdsibu nodroschinat.

Turpat, 644. pant.

645. Atbildetajam, kurſch peeſola ſawâ weetâ galwineekus, waj nu tee japeegahdà teeſâ perſonifki waj jaeeſneedſ winu apgalwoſchanas rakſts, kas apleezinats krepoſtleetu nodalâ waj pee notarija, un abôs atgadijumôs, uſ ſuhdſetaja praſijumu, jaapſtiprina ar dokumenteem waj leezineekeem, ka wina galwineeki ſpehj makſat.

Turpat, 645. pant.

646. Teeſas Preekſchſehdetajs, pehz galwotaja atnahkſchanas waj apgalwoſchanas rakſta eeſneegſchanas, noleek prahwneekeem deenu, kurâ teem jaatnahk teeſas ſehdê, lai nodotu mutiſkus iſſkaidrojumus jautajumâ par preekſchâ liktà apgalwojuma peenemſchanu.

Turpat, 646. pant.

647. Teeſa noklauſchina atnahkuſcho galwineeku, waj winſch meerâ peenemt apgalwoſchanu un praſa no wina, lai uſdod ſinas par ſawu mantibu, eenahkumeem, dſihwes weetu, nodarbibu, amatu un teem apſtahkleem, kuri pehz 643. panta waretu kawet apgalwojuma peenemſchanu.

Turpat, 647. pant.

648. Ja ſuhdſetajs neatnahk noteiktâ deenâ, tad teeſas warâ ſtahw peenemt preekſchâ likto apgalwojumu, ja tas iſrahdahs peeteekams preekſch wiſas ſuhdſibas waj winas dakas.

Turpat, 648. pant.

649. Apgalwojums, ko teeſa peenehmuſi pehz galwineeka atnahkſchanas, jaapſtiprina zaur wina parakſtu, kuram tahds pats ſpehks, kà apgalwoſchanas rakſtam.

Turpat, 649. pant.

650. Galwineeks atbild ar wiſu ſawu mantu par to ſumu, par kuru tas galwojis, ja parahdneeks nenolihdſina no wina peeſpreeſto naudas ſumu.

Turpat, 650. pant.

651. Galwineeks, kas galwojis par nomakſu terminâ, atbild, lihdſ kà parahdneeks neiſpilda ſpreedumu tuhlin, kad uſrahdita pawehſte par iſpildiſchanu, bet weenkahrſchs galwineeks — tikai tad, kad parahdneeka mantas nepeeteek, ko nolihdſinat no wina peeſpreeſto naudas ſumu.

Turpat, 651. pant.

652. Kamehr ſuhdſiba, kurâ apgalwojums peenemts, naw iſſpreeſta pehz kodola, ſuhdſetajam naw teeſibas praſit, lai wina ſuhdſibu nodroſchina zaur galwineeka mantu, bet kad jaw par leetas kodolu nahzis ſpreedums, kuru peenahkahs iſpildit, tad ſuhdſetajam teeſiba luhgt, lai uſleek aiſleegumu waj apkihlajumu uſ galwineeka mantibas, kamehr naw dabujis galigu apmeerinajumu no paſcha atbildetaja mantibas.

Turpat, 652. pant.

VII. Parakſta nemſchana par dſihwes weetas neatſtahſchanu.

652[1]. Suhdſibas leetâs, kas naw nodroſchinatas, uſleekot aiſleegumu uſ noteiktas nekuſtamas mantas, waj apkihlajot kuſtamu mantu, waj ari eeprafot apgalwojumu, ſuhdſetajs war luhgt teeſai, kurâ leeta top teeſata, lai tuhlin nemtu no atbildetaja parakſtu, ka tas neatſtahs dſihwes waj pagaidu uſturas

weetu. Teesa isschkir schahdus luhgumus, peemehrodamahs 590—601. pantu nosazijumeem.

1879. g. 7. mart. d., (59374), Walsts Pad. nolehm., II, A, 1. pant.

652². Paraksts par dsihwes weetas neatstahschanu atbildetajam atdodams atpakal:

1) kad suhdsiba nodroschinata weenâ waj otrâ zeklâ, kas norahditi preekschejâ (652¹.) pantâ;

2) pehz diwu mehneschu laika no tahs deenas, kad suhdsetajam par labu taisits spreedums, kas nodots eepreekschejas ispildischanas dehk, waj ari no tahs deenas, kad spreedums gahjis likumigâ spehkâ, ja tiklab weenâ, kà ari otrâ atgadijumâ peedsinejs pirms peemineta termina notezeschanas naw luhdsis teesai parahdneeka aizinaschanas, lai tas usdotu lihdsekkus, ko nolihdsinat peedsenamo sumu.

3) atgadijumôs, kas norahditi 1222³. panta 2 un 3. punktôs.

Turpat.

652³. (Pehz 1886. g. Turp.). Paraksts par dsihwes weetas neatstahschanu (652¹ un 1222¹. pant.) nemjams no personahm, kuras atrodahs ihstenâ deenestâ saussemes kara spehkâ, flotê waj robeschu sargôs, ne zitadi, kà zaur winu taischno preekschneezibu. Deenestâ stahwoschà persona, kura schahdâ kahrtâ ar paraksstu apsolijusees neatstaht dsihwes weetu, newar baudit atwakinajumus; bet ja schi persona eezelta zitâ amatâ waj ari tai usdots komandejums, kur tai jaatstahj sawa kara spehka nodaka waj kugis, tad kara-, juhras- waj robeschu sargu preekschneeziba tuhlin par to pasino peenahzigai teesai.

1885. g. 14. maija d. nolik. krahj. 455.

Zeturtà noschkira.

Treschahs personas peesaukschana pee leetas.

653. Atbildetajam, kursch domà, ka winam teesiba luhgt, lai treschu personu peesauz pee leetas, jaeesneedz par to luhguma raksts, ne wehlak kà tanî terminâ, kas winam nolikts atnahkschanai pee teesas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 653. pant.

654. Suhdsetajs, kursch atbildetaja eerunu pehz wehlahs peesaukt klaht pee leetas treschu personu, war sawu prasijumu schinî sinâ usdot pirmâ teesas sehdê, bet winam jaeesneedz luhguma raksts ne wehlak, kà nahkamâ deenâ.

Turpat, 654. pant.

655. Luhgumâ par treschas personas peesaukschanu pee leetas jaapsihmè wina dsihwes weeta un jaisteiz tee leetas apstahkli un pamati, kuru pehz luhdsejs domà, ka schi persona peesauzama pee leetas. Ja naw norahdita wina dsihwes weeta, tad teesa nemas nestahjahs pee wina aizinaschanas.

Turpat, 655. pant.

656. Noraksti no luhguma raksta par treschas personas peesaukschanu pee leetas japeesuhta tiklab peesauzamam, kà ari pretejai pusei.

Turpat, 656, pant.

657. Kad eenahzis luhguma raksts par treschas personas peesaukschanu pee teesas, tad Teesas Preekschsehdetajs, nemdams wehrâ schihs personas dsihwes weetu un leetas apstahkkus, noteiz winam atnahkschanas terminu un atleek sehdes deenu, ja ta jau bijusi nolikta.

Turpat, 657. pant.

658. Ja weena waj otra puſe zeļ eerunas pret treſchas perſonas peeſaukſchanu pee leetas, tad wiņa aizinama pehz ſcha ſtrihdus iſſchkirſchanas zaur teeſu.

Turpat, 658. pant.

659. Ja peeſauzamais neatnahk noliktâ terminâ, tad leetai ſtarp prahwneekeem jadod turpmaks wirſeens. Schinî, kà ari tanî atgadijumâ, kad peeſauzamà perſona atſakahs peedalitees pee leetas, prahwneeks, kurſch luhdſis, lai winu peeſauz, war mekletees pee teeſas, lai nodroſchina wiņa atpraſijumu no peeſauzamahs perſonas.

Turpat, 659. pant.

660. Peeſauzamai perſonai, kas atnahkuſi noliktâ terminâ, atwehlets eeſtatitees wiſôs teeſaſchanas aktôs, dot rakſtiſkus iſſkaidrojumus un, kà leetas dalibneekam, peedalitees pee mutiſkas ſazihſtes.

Turpat, 660. pant.

661. Iſmakſas, kas zehluſchahs aizinot treſcho perſonu, kura leegufees pee leetas nemt dalibu, zeeſch tas prahwneeks, kurſch luhdſis, lai winu peeſauz pee leetas, bet ſchim ir teeſiba luhgt, lai treſchà perſona wiņam atlihdſina iſmakſas, ja winſch pehz pirmejahs leetas beigahm zeļ pret to ſawu atpraſijuma ſuhdſibu.

Turpat, 661. pant.

Peektà noſchkira.

Treſchahs perſonas peeweenoſchanahs pee leetas.

662. Pee dalibas nemſchanas leetâ top peelaiſts tikai tas, kas, ſchinî ſinâ luhgumu eeſneedſot, pats ir klaht, waj ari ſawâ weetâ atſuhtijis pilnwarneeku.

1864. g. 20. now.' d., (41477), 662. pant.

663. Treſchà perſona, kurai atlez labums, kad leeta iſſpreeſta weenai waj otrai puſei par labu, war ik kurâ leetas ſtahwoklî uſdot ſawu wehleſchanos nemt leetâ dalibu weenkop ar ſuhdſetaju waj atbildetaju. Norakſti no ſchahda treſchahs perſonas luhguma rakſta peeſuhtami leetas dalibneekeem.

Turpat, 663. pant.

664. Teeſas nolehmumu, pehz kura treſchai perſonai leegts waj atļauts nemt leetâ dalibu, war pahrſuhdſet atſchkiru no apelazijas.

Turpat, 664. pant.

665. Treſchai perſonai, kura peeteiz uſ ſtrihdamo mantu ſawas ihpaſchas teeſibas, neatkarigi no ſuhdſetaja waj atbildetaja teeſibahm, par to jaeeſneedſ eeſuhdſibas rakſts pret weenu waj otru prahwneeku, waj pret abeem reiſâ.

Turpat, 665. pant.

666. Turpmakà teeſaſchana par treſchahs perſonas eeſuhdſibu ir padota wiſpahrigeem noſazijumeem.

Turpat, 666. pant.

Seſtà noſchkira.

Teeſneſchu un Prokurora atſtatiſchana.

667. Teeſneſcheem jaatſtahjahs un wiņus war prahwneeks atſtatit ſchinîs atgadijumôs:

1) kad ir daliba pee leetas Teesneſim, wina ſeewai, waj wina radneekeem, taiſnâ linijâ beſ pakahpenu aprobeſchojuma un ſahnu linijâs pirmo tſchetru pakahpenu radneekeem un pirmo triju pakahpenu ſwaineeſcheem, kà ari teem, ko Teeſneſis peenehmis behrna weetâ;

2) kad Teeſneſis ir par aiſbildni weenam no prahwneekeem, waj pahrwalda wina leetas, waj ari kad prahwneeks pahrſina Teeſneſcha leetas waj mantibu;

3) kad Teeſneſis waj wina ſeewa ir pehz likuma tuwakee mantineeki weenam no prahwneekeem, waj ari ſtahw prahwâ ar weenu no teem.

1864. g. 20. now. d., (41477) 667. pant.

668. Teeſneſis atſtahjahs no dalibas pee leetas teeſaſchanas un iſſpreeſchanas, waj nu pehz ſawa paſcha atſaukſmes, waj ari uſ weenas waj otras puſes luhgumu.

Turpat, 668. pant.

669. Teeſneſcha atſtatijums prahwneekeem japeeteiz ne wehlak kà pirmâ ſehdê, kura nolikta leetas klauſiſchanai, beſ ween ja atſtumſchanas zehlonis raſtos wehlak pa teeſaſchanas laiku.

Turpat, 669. pant.

670. Atſtatijumu war peeteikt waj ar ſewiſchku luhguma rakſtu waj mutes wahrdeem, eerakſtot tos protokolâ. Pee tam ſkaidri janorahda atſtatiſchanas zehloni un ſcheem par pabalſtu peewedamee peerahdijumi.

Turpat, 670. pant.

671. Luhgums par atſtatiſchanu uſrahdams atſtatamam Teeſneſim, kuram ne wehlak kà nahkamâ ſehdê jadod pret to atſaukſme; ilgaks nowilzinajums uſſkatams par atſtumſchanas apſtiprinajumu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 671. pant.

672. Ta Teeſneſcha atſaukſme, kurſch zel eerunas pret atſtumſchanu, ſkatama teeſai zauri, atſtatamam teeſneſim nepeedalotees, pehz tam, kad Prokurora atſina iſklauſita aiſklahtâ ſehdê.

Turpat, 672. pant.

673. Teeſas nolehmums par Teeſneſcha atſtumſchanu uſluhkojams par galigu un ſuhdſiba par to naw peelaiſchama, bet kad teeſa atſakahs atſtumt Teeſneſi, tad pret to ſuhdſiba peelaiſchama.

Turpat, 673. pant.

674. Suhdſiba triju deenu laikâ no nolehmuma ſludinaſchanas eeſneedſama tanî teeſâ, kura taiſijuſi ſcho nolehmumu.

Turpat, 674. pant.

675. Schi ſuhdſiba kà ari pee winas peederigee iſrakſti iſ protokola un norakſts no teeſas nolehmuma par atſtatijumu tuhlin janoſuhta augſtakai teeſai zaurluhkoſchanas dehl.

Turpat, 675. pant.

676. Kamehr ſuhdſiba augſtakâ teeſâ naw iſſpreeſta, atſtatamam Teeſneſim naw janemj daliba pee leetas iſſpreeſchanas.

Turpat, 676. pant.

677. Kad atſtumſchana peeteikta pret wairak Teeſneſcheem, tà ka pehz tam atlikuſcho ſkaits naw peeteekams preekſch nolehmuma taiſiſchanas jautajumâ par atſtumſchanu, tad leetas teeſaſchana apturama un luhgums par atſtumſchanu lihdſ ar atſtatamo Teeſneſchu atſaukſmehm ſtahdams preekſchâ augſtakas teeſas iſſchkirſchanai.

Turpat, 677. pant.

678. Ja top atſihts, ka luhgums par atſtumſchanu pelna eewehroſchanu, tad augſtakà teeſa, Teeſneſchu ſkaita papilnoſchanas dehl, aizina Teeſas Iſmekletajus waj Goda Meera Teeſneſchus, waj ari leetu nodod zitai lihdſigas pakahpenes teeſai.

Turpat, 678. pant.

678[1]. Waldoſchâ Senatâ tanîs atgadijumôs, kas norahditi preekſchejôs 677 un 678. pantôs, atſaukſmes un luhgumus ſkata zauri Pirmà un Kaſazijas Departamentu Saweenota Sehde.

1877. g. 10. jun. d., (57471) III, A, 3. pant. 5. punkt.

679. Prokuroreem jaatſtahjahs no peedaliſchanahs pee leetu teeſaſchanas uſ to paſchu zehlonu pamateem, kà Teeſneſcheem, nododot ſawu peenahkumu iſpildiſchanu ſchinîs leetâs zitam prokuraturas eerehdnim, pehz noſazijumeem, kas noteikti Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmê.

1864. g. 20. now. d., (41477), 679. pant.

680. Prahwneeks war paſinot teeſai, ka ir likumigi zehloni atſtumt Prokuroru, kurſch pats neatſtahjahs preekſchejâ (679.) pantâ norahditâ atgadijumâ. Schinî atgadijumâ teeſa, neapturedama leetas teeſaſchanu, dara par Prokurora iſtureſchanos ſinamu wina tuwakai preekſchneezibai turpmakas nolemſchanas dehl.

Turpat, 680. pant.

Septitâ noſchkira.

Teeſaſchanas apturešchana, atjaunoſchana un iſnihzinaſchana.

681. Leetas teeſaſchana top aptureta:

2) uſ wiſu prahwneeku ſawſtarpigu weenoſchanos;

2) kad weens no prahwneekeem waj pilnwarneekeem mirſt, top ahrprahtigs waj ſaudè wiſas kahrtas teeſibas.

1864. g. 20. now. d., (41477), 681. pant.

682. 681. panta 2. punktâ apſihmetee apſtahkli neaptur nedſ Prokurora atſinas, nedſ teeſas ſpreeduma doſchanas par leetas kodolu, ja jaw nobeigta mutiſka ſazihſte.

Turpat, 682. pant.

683. Teeſaſchanu apturot pehz prahwneeku ſawſtarpigas weenoſchanahs, wineem jaiſſkaidro teeſai: kurſch no wineem uſnemjahs atbildibu par wiſahm agrakahs teeſaſchanas iſmakſahm. Puſes, kas naw iſpildijuſchas ſcho noſazijumu, ſaudè teeſibu praſit zita no zitas iſmakſu atlihdſibu.

Turpat, 683. pant.

684. Isſmakſas, kuras prahwneeki parahdâ, peedſenamas, no ka nahkahs, beſ kaweſchanas, nenogaidot teeſaſchanas atjaunoſchanu un galigu leetas iſſpreeſchanu.

Turpat, 684. pant.

685. Kar-ejas un kara atgadijumôs leetas teeſaſchana netop aptureta, bet aiſgahjejeem un klaht ne-eſoſcheem teeſa paildſina terminu, ko atraſt un eewehlet pilnwarneekus.

Turpat, 685. pant.

686. Teeſaſchanu apturot, teeſa war, uſ leetas dalibneeku luhgumu, ſpert ſoku ſuhdſibas nodroſchinaſchanas ſinâ.

Turpat, 686. pant.

687. Leetas teeſaſchana top atjaunota uſ abu waj weenas prahwneeku puſes luhgumu; bet pehdejâ atgadijumâ tam, kas wehlahs teeſaſchanu atjaunot, jaluhdſ teeſai, lai ta aizina wina pretineeku tanî kahrtibâ, kas norahdita par aizinaſchanu uſ eeſuhdſibas raſſta pamata.

Turpat, 687. pant.

688. Teeſaſchanu atjaunojot, wina eeſahkahs ar to darbu, pee kura ta bija aptureta.

Turpat, 688. pant.

689. Aptureta teeſaſchana top atſihta par iſnihzinatu, kad triju gadu laikâ no aptureſchanas naw eeſneegts luhgums, lai winu atjauno.

Turpat, 689. pant.

690. Tapehz, ka teeſaſchana iſnihzinata, ſuhdſetajs neſaudè teeſibu lihdſ noilguma beigahm, no jauna zelt ſuhdſibu, eeſneedſot jaunu eeſuhdſibas rakſtu.

Turpat, 690. pant.

691. Kad ſuhdſiba top zelta no jauna, tad prahwneeki war iſleetat ſewim par labu teeſas protokolâ, pee pirmahs teeſaſchanas, eerakſtitu pretejahs puſes atſihſchanos un leezineeku iſſazijumus, ja wini wairs neatrodahs ſtarp dſihwajeem.

Turpat, 691. pant.

692. Kad teeſaſchana iſnihzinata, tad pirmejà ſuhdſiba neaptur leetas noilgſchanu.

Turpat, 692. pant.

Weenpadſmità nodaļa.

Par ſpreedumu.

Pirmà noſchkira.

Spreeduma taiſiſchana.

693. Pehz mutiſkas ſazihſtes beiguma Teeſneſchi aiſeet ſewiſchkâ iſtabâ, kur, iſklauſito leetu apſpreeduſchi, taiſa tanî ſpreedumu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 693. pant.

694. Pirms leetas apſpreeſchanas Teeſas Preekſchſehdetajs ſaſtahda jautajumus, kuri zeļahs iſ prahwneeku praſijumeem un eerunahm.

Turpat, 694. pant.

695. Jautajumi, kuri atteekahs uſ leetas ſtrihdameem apſtahkleem, pehz eeſpehjas jaatſſchkir no jautajumeem par likuma noſihmi un peemehroſchanu.

Turpat, 695. pant.

696. Strihdi, kas zeļahs jautajumus ſaſtahdot, iſſchkirami pehz noſazijumeem, kas noteikti par ſpreeduma taiſiſchanu.

Turpat, 696. pant.

697. Kad jautajumi ſaſtahditi, tad teeſa ſtahjahs pee paſchas ſpreeduma taiſiſchanas. Schim noluhkam Preekſchſehdetajs nopraſa wiſu Lozekļu domas pehz wezuma deeneſtâ, eeſahkdams ar jaunako. Sawas domas Preekſchſehdetajs nodod pehz wiſeem ziteem lozekļeem.

Turpat, 697. pant.

698. Spreedumi taiſami pehz balſu wairuma. Ja balſis dalahs weenlihdſigi, tad Preekſchſehdetaja domas dod pahrſwaru.

Turpat, 698. pant.

699. Kad zeļahs wairak nekâ diwejas domas un neſaſtahdahs nedſ balſu wairums nedſ lihdſigums, tad Teeſneſchi, kas peeder pee tahm domahm, kurahm ir wismaſakais ſkaits balſu, iſſkaidro, kuras no tahm domahm, ko peenehmuſi leelakâ puſe Lozekļu, ik kurſch atſihſt par taiſnakahm, un tad winu balſis peeweenojamas pee weenahm no tahm domahm, kuras peenehmuſi leelakâ puſe Lozekļu.

Turpat, 699. pant.

700. Leetâ taiſitâ teeſas reſoluzija uſrakſtama Preekſchſehdetajam, parakſtama tà winam, kà wiſeem Lozekļeem, kas nehmuſchi dalibu pee leetas apſpreeſchanas, un paſludinama atklahtâ teeſas ſehdê, kaut gan mutiſkâ ſazihſte buhtu notikuſi pee aiſklahtahm durwim. No ta laika, kad reſoluzija parakſtita, Teeſneſim naw teeſibas pahrgroſit ſawas nodotahs domas.

Turpat, 700. pant.

701. (Pehz 1887. g. Turp.). Reſoluzijâ jaapſihmê:

1) gads, mehneſs un deena, kad notikuſi teeſas ſehde;

2) pee leetas ſpreeſchanas dalibu nehmuſcho Lozekļu wahrdi, kà ari Prokurora wahrds, ja winſch par leetu nodewis atſinu;

3) prahwneeku dſihwes kahrta, wahrds, tehwa wahrds, uſwahrds un peewahrds;

4) ſpreeduma kodols, norahdot, waj ſpreedums eepreekſch iſpildams waj nè un waj teeſaſchanas iſmakſas uſleekamas weenam no prahwneekeem, jeb waj iſdalamas ſtarp abahm puſehm.

Turpat, 701. pant.; 1887. g. 26. maija d., nolik. kraj. 499, I.

702. Sareſchgitâ leetâ waj ari tahdâ, kas praſa ilgas apſpreeſchanas, ir atkauts atlikt reſoluzijas taiſiſchanu lihdſ zitai ſehdei, par ko Teeſas Preekſchſehdetajs paſludina klaji.

Turpat, 702. pant.

703. Sewischku domu nodoschana, ja tahdas isteiktas resoluziju taisot, top peelaista tikai pirms spreeduma parakstischanas.

Turpat, 703. pant.

704. Teesas resoluziju sludinot, Preekschsehdetajs noleek deenu, kurâ prahwneeki war nahkt islasit rakstiski isgatawoto teesas spreedumu.

Turpat, 704. pant.

705. Teesas nolehmums atteekahs waj nu us leetas kodolu, waj us blakus jautajumeem, kuri zehluschees is leetas. Pirmâ atgadijumâ teesas nolehmumus sauz par spreedumeem un pehdejâ — par blakus nolehmumeem.

Turpat, 705. pant.

706. Teesai naw teesibas nedz taisit spreedumus par preekschmeteem, par kureem naw zelts prasijums, nedz peespreest wairak par to, ko prahwneeki prasijuschi, nedz eekustinat jautajumu par noilgumu, ja prahwneeki us to naw atsaukuschees.

Turpat, 706. pant.

707. Lihgumi un dokumenti, kas noslehgti ahrsemês, apspreeschami us tahs walsts likumu pamata, kuras robeschâs tee noslehgti, un atsihstami par pilnspehzigeem, ja tikai nolihgums, kas tanî atrodahs, naw pretigs wispahrigai kahrtibai un naw aisleegts Walsts likumôs.

Turpat, 707. pant.

708. Lihgumi, kas noslehgti ahrsemês pehz ahrsemju likumeem, nesaudè sawu spehku Kreewijâ ir pehz noilguma notezeschanas, ja pehz tahs walsts likumeem, kur tee noslehgti, noteikts garaks noilguma laiks.

Turpat, 708. pant.

709. Ja zelahs gruhtibas peemehrojot ahrsemes likumus, tad teesa war luhgt Ahrleetu Ministerijai, sasinotees ar peenahzigo ahrsemju waldibu, lai ta peegahdà atsinu par to jautajumu, kas iszehlees.

Turpat, 709. pant.

710. Teesas spreedumus un blakus nolehmumus isgatawo weens no teesas Lozekleem pehz Teesas Preekschsehdetaja noteikuma.

Turpat, 710. pant.

711. (Pehz 1887. g. Turp.). Spreedumâ, bes ta, kas norahdits resoluzijâ, jaatrodahs:

1) Prahwneeku prasijumu un Prokurora atsinas peewedumam, ja ta nodota;

2) teesas apswehrumeem, peewedot apstahkkus, us kureem spreedums dibinats, un norahdijumam us likumeem, kurus teesa nehmusi par mehrauklu;

Turpat, 711. pant.

712. Blakus nolehmumâ jaapsihmè ta leeta, kurâ winsch taisits, teesas apswehrumi un resoluzija.

Turpat, 712. pant.

713. Spreedums jaisgatawo ne wehlak, kà diwu nedeku laikâ no resoluzijas sludinaschanas. Winu paraksta Preekschsehdetajs un Lozekli un apstiprina Sekretars.

Turpat, 713. pant.

714. Teesas spreedumi un nolehmumi usskatami par sludinateem tanî deenâ, kas nolikta prahwneekeem, us 704. panta pamata, preeksch spreeduma waj blakus nolehmuma zaurskatischanas.

Turpat, 714. pant.

715. Prahwneeki war lasit spreedumu teesas kanzelejâ un ari dabuht norakstus no wina, kà ari no protokoleem un wiseem teesas pasludinajumeem un rihkojumeem, eemakssajot nosazitahs poschlinas.

Turpat, 715. pant.

716. Prahwneeki war luhgt, lai wineem wisa spreeduma noraksta weetâ isdotu israkstu is scha spreeduma, pastahwoschu is teesas resoluzijas un apsweh-rumeem, us kureem ta dibinata.

Turpat, 716. pant.

717. Norakstus un israkstus paraksta Preekschsehdetajs un apstiprina Sekretars.

Turpat, 717. pant.

Otrà noschkira.

Aismuguras spreedums.

718. Kad neatnahk weena waj abas puses us sehdi, kas nolikta leetas preekschâ zelschanai un mutiskai sazihstei, tad jaeewehro schee nosazijumi:

1) ja neatnahk atbildetajs, tad suhdsetajs war luhgt, lai winu peelaisch pee mutiskeem isskaidrojumeem un lai taisa aismuguras spreedumu;

2) ja neatnahk suhdsetajs, tad atbildetajs war luhgt, lai leetu beids un peedsen no suhdsetaja teesaschanas ismakssas un saudejumus, kas suhdsetajam zehluschees, to aizinot pee teesas; bet suhdsetajs nesaudè teesibu atjaunot leetu, eesneedsot jaunu eesuhdsibas rakstu; schinî atgadijumâ nobeigtà teesaschana neaptur leetas noilgschanu;

3) ja neatnahk abas puses, tad leeta isslehdsama is rindas un jauna sehde noleekama ne zitadi, kà us weenas waj otras puses luhgumu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 718. pant.

719. Kad atbildetajs personiski waj zaur pilnwarneeku neatnahkdams, peesuhtità atbildè isskaidro, ka winsch luhds, lai bes wina atnahkschanas un bes mutiskeem isskaidrojumeem us peeminetahs atbildes pamata stahjahs pee spree-schanas, tad teesas spreedums naw usskatams par aismurisku un ir pahrsuh-dsams tikai apelazijas kahrtibâ.

Turpat, 719. pant.

720. Ja suhdsetajs atsauzahs us leezineekeem un peewed peerahdijumus, kas prasa pahrbaudischanas, tad teesa pehz termina notezeschanas, kas nolikts atbildetaja atnahkschanai pee teesas, neisspreesdama leetu pehz kodola, taisa blakus

nolehmumu par leezineeku isklauschinaschanu un par peerahdijumu pahrbaudischanu. Tahds teesas nolehmums neteek atsihts par aismugurisku un pret to newar eesneegt atsauksmi.

Turpat, 720. pant.

721. Atbildetajs, kas atnahzis, pirms spreedums taisits par leetas kodolu, top peelaists pee mutiskeem isskaidrojumeem. Pehz tam taisamais spreedums naw usskatams par aismugurisku.

Turpat, 721. pant.

722. Aismuguras spreedumâ teesa peespreesch suhdsetajam wisus prasijumus, kurus tas peerahdijis.

Turpat, 722. pant.

723. Aismuguras teesaschanas ismakšas peedsenamas no atbildetaja, kas pehz spreeduma uswarets, kaut ari pehzak aismuguras spreedums buhtu atzelts.

Turpat, 723. pant.

724. Ja leetâ nemj dalibu wairak atbildetaju, no kureem ziti atnahkuschi, ziti nè, tad teesas taisamais spreedums naw eeskatams par aismugurisku un pret to newar eesneegt atsauksmi. Schis nosazijums tomehr naw peemehrojams teem neatnahkuscheem atbildetajeem, kuru dsihwes weeta naw teesai usdota.

Turpat, 724. pant.; 1878. g. 17. janw. d., (58093).

725. Aismuguras spreedums top atbildetajam sludinats, peesuhtot winam israkstu is spreeduma (716. pant.) usturas weetâ, kuru tas iswehlejees (309. pant), bet ja ta naw usdota teesas kanzelejâ, tad teesai usdotâ atbildetaja dsihwes weetâ (204—206. pant.).

Peesihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Norakšti no aismuguras spreedumeem suhdsibâs pret dselsszekeem peesuhtami atbildetaja zeka waldei waj pahrwaldei pehz nosazijuma, kas isteikts peesihmejumâ pee 288. panta (pehz 1886. g. Turp.).
1864. g. 20. now. d., (41477) 725. pant.; 1878. g. 17. janw. d., (58093).; 1885. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 671. ust. 134. pant.

726. Aismuguras spreeduma resoluzija, ja tas dots pret atbildetaju, kura dsihwes weetu suhdsetajs naw usdewis, top issludinata pehz nosazijumeem, kas isteikti 294—297. pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41477) 726. pant.

727. Neatnahkuscham atbildetajam ir teesiba tanîs leetâs, kas teesajamas parastâ kahrtibâ, mehnes laikâ un leetâs, kas teesajamas paihsinatâ kahrtibâ, diwu nedeku laikâ, eesneegt pret aismuguras spreedumu atsauksmi tai teesai, kura dewusi spreedumu.

Turpat, 727. pant.

728. Atsauksmes eesneegschanas terminsch skaitams waj nu no ta laika, kad atbildetajs teescham dabujis israkstu is aismuguras spreeduma, waj ari no ta laika, kad atbildetajam usrahdita pawehste par spreeduma ispildischanu, luhkojotees us to, kas pa preekschu notizis. Pee scha laika peeskaitams klaht werstu laiks.

Turpat, 728. pant.; 1878. g. 17. janw. d., (58093).

729. Atsauksmê jaatrodahs luhgumam, lai aismuguras spreedums taptu atsihts par nepilnspehzigu, un atbildei par eesuhdsibas raksta kodolu, waj ari norahdijumam us tahdu atbildi, ja ta jaw eesneegta.

1864. g. 20. now. d., (41477) 729. pant.

730. Par teesas nolehmumu, pehz kura atsaukſme netop peenemta, ir atlauts eesneegt blakus suhdsibu, atschkiru no apelazijas. Par teesas nolehmumu, kursch atsaukſmi peelaisch, suhdsibu war eesneegt tikai reisâ ar apelaziju.

Turpat, 730. pant.

731. Kad atsaukſme peenemta, tad aismuguras spreedums atsihstams par nepilnspehzigu un leeta atwirsinama atpakal tanî stahwoklî, kurâ ta atradahs pirms spreeduma.

Turpat, 731. pant.

732. Atsaukſmes eesneegschana aptur aismuguras spreeduma ispildischanu, bet teesa war us suhdsetaja luhgumu spert sohus, lai suhdsibu nodroschinatu.

Turpat, 732. pant.

733. Atsaukſme pret otru aismuguras spreedumu, kas taisits tapehz, ka atbildetajs otrreis neatnahzis, naw peelaischama; bet tiklab atbildetajs, kà ari suhdsetajs war peenest pret scho spreedumu apelaziju.

Turpat, 733. pant.

734. Pret pirmo aismuguras spreedumu suhdsetajs un atbildetajs war peenest apelaziju us wispahriga pamata.

Turpat, 734. pant.

735. Aismuguras spreedums, par kura ispildischanu suhdsetajs naw luhdsis triju gadu laikâ, saudè spehku un wisa aismuguras teesaschana uskatama par tahdu, kas neaptur leetas noilgschanu. Suhdsetajs tomehr nesaudè schinî atgadijumâ teesibu leetu atjaunot, jaunu eesuhdsibas rakstu eesneedsot.

Turpat, 735. pant.

Treschà noschkira.

Spreedumu eepreekscheja ispildischana.

736. Apgabala teesas spreedums, kamehr naw gahjis likumigâ spehkâ, naw ispildams, ja tanî naw nolemta eepreekscheja ispildischana.

1864. g. 20. now. d., (41477) 736. pant.

737. Spreeduma eepreekscheja ispildischana peelaischama ne zitadi, kà us prahwneeka luhgumu, schinîs atgadijumôs:

1) kad peedsihschana nospreesta pehz dokumenta, kas noslehgts waj apleezinats krepostа waj apleezinaschanas kahrtibâ un naw apstrihdets ihstenibas sinâ, waj ari pehz priwatdokumenta, ko atsihst ta puse, pret kuru tas peenests;

2) kad pehz nomas laika notezeschanas nomatajam peenahkahs pehz spreeduma atstaht waj nodot nomato mantu, waj ari kad spreedumâ noteikts atdot mantu, kura atrodahs nelikumigâ waldischanâ;

3) kad strihdus leetâ par personu saderejumu, saderetajam uslikts peenahkums atlaist to personu, kas pee wina stahw deenestâ waj darbâ, waj ari schai atlauts aiseet no saderetaja;

4) kad pehz sewischkeem leetas apstahkleem no spreeduma ispildischanas nokaweschanas waretu zeltees eewehrojams saudejums tam prahwneekam, kuram par labu isnahzis spreedums, waj ari pati ispildischana israhditos ne-eespehjama (a);

5) kad aiſmuguras ſpreedums taiſits pret atbildetaju, kura dſihwes weeta teeſai naw uſdota (b).

(a) Turpat, 737. pant. — (b) 1878. g. 17. janw d., (58093).

738. Atgadijumôs, kas norahditi 737. panta 1 — 3 un 5. punktôs, teeſas warâ ſtahw peelaiſt ſpreeduma eepreekſcheju iſpildiſchanu, ne-eepraſot waj eepraſot nodroſchinajumu no tahs puſes, kura luhdſ iſpildiſchanas. Spreeduma eepreekſcheja iſpildiſchana, uſ ta paſcha panta 4. punkta pamata, peelaiſchama ne zitadi, kà eepraſot no luhdſeja peeteekamu nodroſchinajumu, tam atgadijumam, ka Teeſu Palata waretu pahrgroſit Apgabala Teeſas ſpreedumu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 738. pant., 1878. g. 17. janw. d., (58093).

739. Spreedumu war eepreekſch iſpildit, pehz teeſas eekſata, wiſâs dalâs waj ari tikai daſchâs dalâs, ja tahs war atſchkiru iſpildit.

1864. g. 20. now. d., (41477), 739. pant.

740. Eepreekſcheja iſpildiſchana, kaut ari tas, kas winas luhdſ, dotu nodroſchinajumu, naw peelaiſchama, kad pehz iſpildijuma dabas tai puſei, pret kuru iſpildiſchana peepraſita, war zeltees no tahs tahds pametums, kurſch naw ſkaidri naudâ nowehrtejams, kapehz ari otra puſe to newar nodroſchinat.

Turpat, 740. pant.

741. Paklauſit luhgumus par Apgabala Teeſas ſpreedumu eepreekſcheju iſpildiſchanu, kurôs ta naw nolemta, ſtahw Palatas warâ, kuras zaurluhkoſchanai peekriht leeta apelazijas teeſaſchanas kahrtibâ.

Turpat, 741. pant.

742. Schee luhgumi zeļami preekſchâ pretejai puſei un iſſpreeſchami Palatai, neatkarigi no ſpreeduma taiſiſchanas par leetas kodolu, pehz noſazijumeem par blakus luhgumu iſſpreeſchanu.

Turpat, 742. pant.

Otrà ſchkira.

Par wiſpahrigu teeſu eeſtahdijumu ſpreedumu pahrſuhdſeſchanas kahrtibu.

Pirmà nodaļa.

Par apelaziju.

Pirmà noſchkira.

Apelazijas ſuhdſibu peeneſchanas kahrtiba.

743. Jk pret kuru Apgabala Teeſas ſpreedumu par leetas kodolu prahwneekeem ir teeſiba peeneſt apelazijas ſuhdſibu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 743. pant.

744. Apelazijas ſuhdſiba eeſneedſama tanî teeſâ, kura taiſijuſi ſpreedumu.

Turpat, 744. pant.

745. Apelazijas ſuhdſibâ jaiſſkaidro:

1) waj pret wiſu ſpreedumu top peeneſta ſuhdſiba waj tikai pret kahdahm wina dalahm, un pret kurahm ihſti;

2) kahdi leetas apſtahkli waj likumi apgahſch ſpreeduma pareiſibu;

3) eekſch ka paſtahw ſuhdſibas peeneſeja luhgums;

4) pahrſuhdſetaja dſihwes weeta.

Turpat, 745. pant.

746. Pee apelazijas ſuhdſibas peeleekami klaht noraksti no tahs pehz to perſonu ſkaita, kuras ſtahweja ar pahrſuhdſetaju ſtrihdâ Apgabala Teeſas ſpreeduma ſludinaſchanas laikâ.

Turpat, 746. pant.

747. Apelazijas ſuhdſibâ naw jaeeweeto praſijumi, kuri naw zelti Apgabala Teeſâ. Netop eeſkatits kà jaunu praſijumu zelſchana, kad pahrſuhdſetajs meklè ſtrihdamà preekſchmeta peeaugkus waj prozentus, kas ſakrahjuſchees pa leetas teeſaſchanas laiku, waj ari kad luhdſ, lai peedſihtu tahs atſweſchinatahs waj ſaudetahs mantas wehrtibu, kura ſaſtahda leetas preekſchmetu.

Turpat, 747. pant.

748. Terminſch apelazijas ſuhdſibas eeſneegſchanai nolikts: leetâs, kas teeſajamas pa-ihſinatâ kahrtibâ, — weens mehneſs un wiſâs zitâs leetâs — tſchetri mehneſchi.

Turpat, 748. pant.

749. Schis terminſch (748. pant.) ſkaitams no ſpreeduma ſludinaſchanas deenas.

Turpat, 749. pant.

750. Suhdſibas eeſneegſchanai pret Apgabala Teeſas ſpreedumu, tapehz ka nahkuſchi gaiſmâ jauni apſtahkli waj atraſts wiltojums dokumentâ, uſ kura ſpreedums bija dibinats, tſchetru mehneſchu terminſch ſkaitams no tahs deenas, kad luhdſejs atklahjis jaunu apſtahkli, waj ari no tahs deenas, kad gahjis likumigâ ſpehkâ kriminalteeſas ſpreedums, pehz kura dokuments atſihts par wiltotu.

Turpat, 750. pant.

751. Ja prahwneeks mirſt pirms winam peederiga pahrſuhdſibas termina beigahm, tad ſcha termina notezeſchana top aptureta, kamehr naw ſpreedums, uſ pretejahs puſes luhgumu, ſludinats aiſbildnim, kas eezelts pahr palikuſcho mantu waj ari perſonahm, kas pehz miruſchà apſtiprinatas mantojuma teeſibâs.

Turpat, 751. pant.

752. Pretejai puſei atlauts luhgt, kur peenahkahs, lai tuhlin pahr mantu taptu eezelts aiſbildnis, neatkarigi no ta, waj miruſchà mantneeki ſchini ſinâ meklejahs, waj nè.

Turpat, 752. pant.

753. Ja pilnwarneeks, kuram dota teesiba peeneſt apelazijas ſuhdſibu, mirſt pirms apelazijas termina beigahm, tad ſcha termina paildſinaſchana preekſch pilnwaras deweja eeſahkahs no tahs deenas, kad winam ſpreedumu ſludina.

Turpat, 753. pant.

754. Atgadijumôs, kas apſihmeti 751. un 753. pantôs, apelazijas peeneſchanai top ſkaitits tas laiks, kas palizis no miruſchà nahwes deenas, ja winam nepalika maſak kà weens mehneſs; zitadi noleekams mehneſs laiks.

Turpat, 754. pant.

755. Apelazijas ſuhdſiba uſ teeſas nolehmumu dodama atpakaļ, lihdſ ar paſinojumu:

1) kad ta eeſneegta pehz noliktà termina notezeſchanas;

2) kad ſuhdſibu peeneſis pilnwarneeks, kam naw dota pilnwara peeneſt apelaziju.

Turpat, 755. pant.

756. Apelazijas ſuhdſiba, uſ teeſas nolehmumu, kas paſludinams luhdſejam, top atſtahta beſ turpmaka wirſeena:

1) kad wina rakſtita ne-eewehrojot noſazijumus par ſtempeļu nodokleem;

2) kad ſuhdſibai naw peeliktas klaht teeſas poſchkinas;

3) kad naw peelikti klaht noraksti no apelazijas peenahzigâ eksemplaru ſkaitâ.

Atgadijumâ, kas apſihmets ſcha panta pirmâ punktâ, luhdſejam noleekams preekſch ſtempeļu nodokla, kà ari pee apelazijas klaht nepeelikto poſchkinu waj noraksta eeſneegſchanas, terminſch ne ilgak, kà lihdſ apelazijas laika beigahm, bet ja atliktos no ſcha laika maſak kà ſeptinas deenas, tad — ſeptinas deenas no ta laika, kad ſludinats teeſas ſpreedums, kas taiſits ſchinî ſinâ.

Turpat, 756. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379) uſt., 6. pant., 1. punkt., 73; peeſim. I; 1878. g. 26. dez. d., (59161) I, 2. pant.

757. Blakus ſuhdſibas par apelazijas atpakaļ atdoſchanu peelaiſchamas diwu nedeļu laikâ no tahs deenas, kad wina ſanemta.

1864. g. 20. now. d., (41477), 757. pant.

758. Apelazijas ſuhdſibu ſanehmuſi, Apgabala Teeſa peeſuhta winas noraksta pretejai puſei, lai ſchi waretu uſ to eeſneegt iſſkaidrojumu Teeſu Palatai.

Turpat, 758. pant.

759. Ja apelazijas ſuhdſibâ naw uſdota pretejahs puſes dſihwes weeta, tad ſuhdſibas noraksts noſuhtams tanî ſchihs puſes dſihwes weetâ, kas uſdota leetu teeſajot Apgabala Teeſâ.

Turpat, 759. pant.

760. Pretejai puſei noleekams, ko eeſneegt iſſkaidrojumu uſ apelazijas ſuhdſibu, mehneſs laiks no noraksta ſanemſchanas deenas, peeſkaitot klaht werſtu laiku no winas dſihwes weetas lihdſ tai weetai, kur atrodahs Teeſu Palata. Par to, kurâ deenâ apelazijas ſuhdſibas noraksts nodots pretejai puſei, top paſinots ſuhdſibas peeneſejam.

Turpat, 760. pant.

761. Isſkaidrojums pret apelazijas ſuhdſibu top peenemts ari pehz preekſchejâ (760.) pantâ norahditâ termina beigahm, lihdſ tai deenai, kas nolikta leetas klauſiſchanai; bet ſchinî atgadijumâ pahrſuhdſetajam ir teeſiba luhgt, lai ſehdi atleek.

Turpat, 761. pant.

762. Paſchu apelazijas ſuhdſibu lihdſ ar wiſeem leetas akteem, kà ari otrus pawehſtu ekſemplarus, ar kureem reiſâ eedoti leetas dalibneekeem apelazijas ſuhdſibas norakſti, Apgabala Teeſa tuhlin, kad tos ſanehmuſi, nofuhta Teeſu Palatai.

Turpat, 762. pant.

Otrà noſchkira.

Leetu teeſaſchana, kas Teeſu Palatà eenahkuſchas apelazijas zelà.

763. Pirms termina beigahm, kas nolikts isſkaidrojuma eeſneegſchanai pret apelaziju, prahwneekeem jauſdod Teeſu Palatas kanzelejâ ſawa iſwehleta uſturas weeta tanî pilſehtâ, kur atrodahs Palata. Ja weena waj otra puſe ne-eewehro ſcho noſazijumu, tad wiſi papiri un pawehſtes, kas tai peeſuhtamas, paleek Palatas kanzelejâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 763. pant.

764. Pretejai puſei ir atwehlets lihdſ ar isſkaidrojumu pret apelaziju, un ne buht wehlak, kà tanî terminâ, kas nolikts ſcha isſkaidrojuma eeſneegſchanai (760.), luhgt, lai ſpreedumu pahrgroſitu neween tanîs preekſchmetôs, kurus aiſnemj apelazija, bet ari zitâs ſpreeduma dalâs, kas atteekahs uſ pahrſuhdſetaja teeſibahm.

Turpat, 764. pant.

765. Preekſchejâ (764.) pantâ norahditais isſkaidrojums eeſneedſams Palatai, kura to dara ſinamu pretejai puſei uſ wiſpahriga pamata.

1864. g. 20. now. d., (41477), 765. pant.

766. Ik weenam no teem, kas ir par ſuhdſetajeem waj atbildetajeem weenâ puſê, ir atwehlets peeweenotees pee apelazijas, kuru weens no teem eeſneedſis. Schi peeweenoſchanahs jaiſdara eeſneedſot par to ſewiſchku luhguma rakſtu Teeſu Palatai tanî terminâ, kas norahdits 760. pantâ.

Turpat, 766. pant.

767. Kad dabuts isſkaidrojums pret apelazijas ſuhdſibu, waj ari pagahjis ta eeſneegſchanai noſazitais terminſch (760. pant.), tad Teeſas Preekſchſehdetajs noleek deenu leetas klauſiſchanai, par ko ari paſino prahwneekeem.

Turpat, 767. pant.

768. Sehdê, kas nolikta leetas klauſiſchanai, leetas apſtahkkus atſtahſta preekſchâ zehlejs Lozeklis, pehz kam klahteſoſchahs puſes top peelaiſtas pee mutiſkas ſazihſtes.

Turpat, 768. pant..

769. Pee prahwneeku ſazihſtes pirmais wahrds peeder pahrſuhdſetajam, bet ja pahrſuhdſibu eeſneeguſchas abas puſes, tad ſuhdſetajam.

Turpat, 769. pant.

770. Prahwneeku neatnahkschana pee leetas preekschâ zelschanas nekawè taisit spreedumu ari bes winu mutisku isskaidrojumu isklauschinaschanas. Tapehz, ka weena puse neatnahk, otrai nesuhd teesiba peenest mutiskus isskaidrojumus.

Turpat, 770. pant.

771. Peerahdijumu pahrbaudischanu isdara waj nu Palatas sehde waj weens no winas Lozekkeem waj ari Apgabala Teesa.

Turpat, 771. pant.

772. Palatai jaisspreesch ik kura leeta, nesuhtot to atpakal us Apgabala Teesu jaunas teesaschanas un isspreeschanas dehk.

Turpat, 772. pant.

773. Palata skata zauri tikai tahs Apgabala Teesas spreeduma dakas, kuras pahrsuhdsejusi weena waj otra puse.

Turpat, 773. pant.

774. Palatas spreedumâ ja-apsihmè skaidri: waj wina apstiprina waj atzel Apgabala Teesas spreedumu, waj ari zitas dakas apstiprina un zitas atzel, un us kahdeem pamateem.

Turpat, 774. pant.

775. Spreedumu taisijusi, Palata suhta leetu atpakal us Apgabala Teesu lihds ar sawa spreeduma norakstu.

Turpat, 775. pant.

776. Ja Apgabala Teesas spreedums top atzelts, tad Palata usleek leetas teesaschanas ismaksas uswaretai pusei, bet tanî atgadijumâ, kas norahdits 870. pantâ, isdala tahs starp abahm pusehm.

Turpat, 776. pant.

777. Wisôs atgadijumôs, par kureem preekschejôs pantôs neatrodahs sewischki nosazijumi, leetu isteesaschanai Palatâ peemehrojami tee nosazijumi, kas nolikti preeksch Abgabala Teesahm.

Turpat, 777. pant.

Treschà noschkira.

Apelazijas teesibas atjaunoschana.

778. Apelazijas teesibu war atjaunot, ja apelazijas suhdsibas peegahdaschana waj atpakalsuhtischana nokaweta zaur ta amata wihra wainu, zaur kura widutibu notika suhtischana, waj ari zaur nokaweschanos zekâ sewischku neparedsetu apstahkku pehz.

1864. g. 20. now. d., (41477) 778. pant.

779. Luhgumi, lai apelazijas teesibu atjauno, eesneedsami diwu nedeku laikâ no tahs deenas, kad sludinats teesas nolehmums, pehz kura atsihts, ka apelazijas suhdsibas peeneschanas terminsch palaists garam, un skatami zauri tai teesai, kura taisijusi spreedumu.

Turpat, 779. pant.

780. Par teesas nolehmumu, kas isnahzis us luhgumu par apelazijas teesibas atjaunoschanu, war peneest suhdsibu Teesu Palatai diwu nedeku laikâ no scha nolehmuma sludinaschanas.

Turpat, 780. pant.

781. Ja apelazijas teesiba top atjaunota, tad apelazijas suhdsibas eesneegschanai, pehz teesas eeskata, noleekams jauns terminsch, kursch newar buht garaks par apelazijas terminu.

Turpat, 781. pant.

782. Jaunais terminsch, kas nolikts apelazijas suhdsibas eesneegschanai, skaitams no tahs deenas, kad pasludinats teesas nolehmums par apelazijas teesibas atjaunoschanu.

Turpat, 782. pant.

Zeturtâ noschkira.

Teesaschana blakus suhdsibâs par Apgabala Teesu.

783. Suhdsibas par Apgabala Teesas blakus nolehmumeem netop peelaistas atschkiru no apelazijas par leetas kodolu, atskaitot atgadijumus, kas sewischki norahditi likumâ (239, 586, 587, 596, 664, 673, 730, 757 un 780. pant.).

1864. g. 20. now. d., (41477), 783. pant.

784. Blakus suhdsiba eesneedsama tai Apgabala Teesai, par kuru wina top peeneesta, atskaitot suhdsibas par gauschibu un par atraidijumu peenemt un stahdit Palatai preekschâ suhdsibu, kas teesai jaw bija eesneegta; schihs suhdsibas eesneedsamas taischni Palatai.

Turpat, 784. pant.

785. Blakus suhdsibas eesneedsamas diwu nedeku laikâ no nolehmuma sludinaschanas, atskaitot atgadijumus, kas sewischki norahditi likumâ. Suhdsibas eesneegschanai par gauschibu naw terminsch nolikts.

Turpat, 785. pant.

786. Pee blakus suhdsibas, ja wina kaut kahdâ sinâ atteekahs us pretejahs puses teesibahm, japeeleek klaht tiklab paschas suhdsibas, kà ari pee winas peederigu dokumentu noraksti.

Turpat, 786. pant.

787. Blakus suhdsibas eesneegschana neaptur nedz leetas teesaschanas, nedz pahrsuhdsetà nolehmuma ispildischanas, atskaitot atgadijumus, kas ihpaschi norahditi likumâ.

Turpat, 787. pant.

788. Peenehmuši blakus suhdsibu, Apgabala Teesa peesuhta tahs noraksta pretejai pusei, lai ta peeneestu sawu isskaidrojumu.

Turpat, 788. pant.

789. Schahdai isskaidrojuma peeneschanai nolikts diwu nedeku laiks no tahs deenas, kad peegahdats blakus suhdsibas noraksts.

Turpat, 789. pant.

790. Pehz iſſkaidrojuma ſanemſchanas, waj ari pehz termina beigahm, kurâ tas bija eeſneedſams, teeſa nofuhta blakus ſuhdſibu un pret winu eenahkuſcho iſſkaidrojumu Teeſu Palatai, peeweenodama tam, ja atſihſt par wajadſigu, ari ſawu iſſkaidrojumu.

Turpat, 790. pant.

791. Palatas nolehmums par blakus ſuhdſibu jaſludina uſ wiſpahriga pamata un pehz tam jadara ſinams Apgabala Teeſai, par kuru ſchi ſuhdſiba bija peeneſta.

Turpat, 791. pant.

Otrà nodaļa.

Par ſpreedumu atzelſchanu.

792. Luhgumi par ſpreedumu atzelſchanu war buht trejadi:

1) luhgumi par ſpreedumu kaſaziju;

2) luhgumi par ſpreedumu jaunu zaurluhkoſchanu;

3) to perſonu luhgumi, kuras naw leetâ dalibu nehmuſchas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 792. pant.

793. Luhgumi par ſpreedumu kaſaziju peelaiſchami:

1) ja likuma taiſchna noſihme redſami ne-eewehrota, waj likums nepareiſi iſtulkots;

2) ja naw eewehrotas teeſaſchanas eeraſchas un formas, kas tik ſwarigas, ka winu ne-eewehroſchanas pehz ſpreedumam newar tapt peeſchkirts teeſas ſpreeduma ſpehks;

3) ja pahrkahptas peekritibas waj waras robeſchas, kuras likumâ atwehletas Teeſu Palatai.

Turpat, 793. pant.

794. Luhgumi par ſpreedumu jaunu zaurluhkoſchanu peelaiſchami:

1) kad nahk gaiſmâ jauni apſtahkli, waj ari kad dokumentôs, uſ kureem ſpreedums dibinats, ir atraſts wiltojums un

2) kad Teeſu Palatas ſpreedums taiſits pret to atbildetaju, kurſch nebija atnahzis pee leetas klauſiſchanas un kura dſihwes weeta nebija uſdota.

Turpat, 794. pant.; 1878. g. 17. janw d., (58093)

795. Treſchu perſonu luhgumi, kuras leetâ naw nehmuſchas dalibu, peelaiſchami, kad likumigâ ſpehkâ gahjuſchais ſpreedums aiſkar winu teeſibas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 795. pant.; 1871. g. 3. maija d., (49553) 6. pant.

796. Luhguma rakſta eeſneegſchanai par ſpreeduma atzelſchanu ir nolikts tſchetru mehneſchu laiks.

1864. g. 20. now. d., (41477), 796. pant.

797. Preekſchejâ (796.) pantâ noſazitais terminſch ſkaitams:

1) luhgumeem par kaſaziju, — no ſpreeduma ſludinaſchanas deenas;

2) luhgumeem par jaunu zaurluhkoſchanu, — no tahs deenas, kad luhdſejam tizis ſinams tas jaunais apſtahklis, kurſch der par pamatu luhgumam

par spreeduma jaunu zaurluhkoschanu, un wiltojuma atgadijumâ — no tahs deenas, kad gahjis likumigâ spehkâ kriminalteesas spreedums, pehz kura dokuments atsihts par wiltotu, bet tanî atgadijumâ, kas norahdits 794. panta 2. punktâ, — no ta laika, kad atbildetajs teescham dabujis israkstu is aismuguras spreeduma, waj ari winam usrahdita pawehste par ta spreeduma ispildischanu, luhkojotees uf to, kas pa preekschu notizis;

3) to personu luhgumeem, kuras leetâ naw dalibu nehmuschas — no ta laika, kad luhdsejam spreedums tizis sinams.

Turpat, 797. pant.; 1878. g. 17. janw. d., (58093).

798. Luhgumâ par spreeduma kasaziju waj jaunu zaurluhkoschanu jaapsihmè, ko luhdsejs ihsti eekata par nelikumigu un atzekamu, un uf kahdeem pamateem.

1864. g. 20. now. d., (41477), 798. pant.

799. Treschahs personas luhgumâ skaidri janorahda, kahdu spreeduma daku luhdsejs eekata par tahdu, kas aiskar wina teesibas, un ka winsch prasa.

Turpat, 799. pant.

800. Lihds ar luhgumu par spreeduma atzelschanu eesneedsami wisi dokumenti, uf kureem luhgums dibinats, un apleezinats noraksts no pahrsuhdsamà spreeduma (a). Lihds ar luhgumu par Teesu Palatas spreeduma atzelschanu jaeeleek kihlahm simts rublu, bes ka luhgums netop peenemts. Ja Waldoschais Senats suhdsibu atstahjis bes eewehroschanas, tad kihlas nahk kronim par labu, bet ja suhdsiba atsihta par pamatigu, tad kihlas top atdotas atpakaf winu eelizejam. No kihlu eemakfaschanas ir atswabinatas wisas krona pahrwaldes zaur zaurim (b).

Peesihmejums. Waldoschais Senats tanî atgadijumâ, kas norahdits peesihmejumâ pee 190. panta, war kihlas atdot atpakaf (z).

(a) Turpat, 800. pant. — (b) 1868. g. 1. jul. d., (46066) 3. pant. — (z) Turpat, 4. pant.

801. Luhgumi par spreedumu atzelschanu eesneedsami Waldoschà Senata Kasazijas Departamentam (a). Pee luhguma rakstu eesneegschanas par spreedumu atzelschanu jaeewehro nosazijumi, kas noteikti par apelazijas suhdsibu peeneschanu 744, 746, 755, 757—760, 762 un 764. pantôs. Peeminetee luhguma raksti, pehz Palatas nolehmuma, kas sludinams luhdsejam, top atstahti bes turpmaka wirseena tôs atgadijumôs, kas norahditi 269. (punkt. 3), 756. (punkt. 1, 3) un 800. pantôs (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41477) 801. pant. — (b) 1867. g. 10. aprl. d., (44453) 1. 2. pant.

802. Leetas preekschâ zelschanas deenu noteiz Senata Kasazijas Departamenta Preekschsehdetajs.

1864. g. 20. now. d., (41477), 802. pant.

802[1]. Wisi Senata Kasazijas Departamentâ eenahkuschee priwatpersonu luhgumi un suhdsibas par teesas weetu galigu spreedumu atzelschanu top eepreeksch luhkoti zauri Departamenta rihkojumu sehdê: 1) to luhgumu atstumschanas dehl, kuri eesneegti bes likumâ noteiktu formalu nosazijumu eewehroschanas, waj ari kurôs neatrodahs nekahdu norahdijumu uf spreeduma atzelschanas eemesleem un 2) pehz tam pahrejo leetu isdalischanas dehl klausischa-

nai Departamenta waj wina Nodalas teesas-sehdēs. Rihkojumu sehdē taisito resoluziju ussihmē Preekschsehdetajs un pehz tam winu ispilda bes sihka nolehmuma sastahdischanas.

1877. g. 10. jun. d., (57471) III, B, 4. pant.

802². Departamenta sehdē luhkojamas zauri tahs leetas, kurās israhdahs wajadsiba isskaidrot likumu taischno nosihmi, mehrauklai pee winu weenadas istulkoschanas un peemehroschanas. Wisas zitas leetas isschkiramas Departamentu Nodaku sehdēs.

Turpat, 5. pant.

802³. Ja Nodalā leetu klausot kahds no winā klahtesoscheem Senatoreem isteiz domas, ka wajadsigs isskaidrot likumu nosihmi, winu weenadas leetaschanas dehl, tad leeta nododama zaurluhkoschanas dehl Departamenta sehdei, kursch to isschkir galigi.

Turpat, 6. pant.

803. Leetas preekschā zelschanu, kura noteek klajā sehdē, isdara weens no Senatoreem, pehz sewischki nosazitas rindas, waj ari pehz winu sawstarpigas weenoschanahs.

1864. g. 20. now. d., (41477), 803. pant.

804. Pehz tam, kad Senators leetu zehlis preekschā un isklausita Wirsprokurora atsina, Senats stahjahs pee nolehmuma taisischanas.

Turpat, 804. pant.

804¹. Kasazijas Departamenta waj wina Nodalas teesas-sehdē taisito resoluziju par winā zaurluhkoto leetu usraksta Departamenta Preekschsehdetajs, waj Preekschsehdetajs-Senators waj ari, winu usdewumā, Senators, kas leetu preekschā zehlis waj leetas issprees chanā nehmis dalibu.

1877. g. 10. jun. d. (57471) III, B, 7. pant.

804². Tanīs leetās, kurās Departamenta waj Nodalas sehde neatsihst par wajadsigu sihki isteikt apswehrumus, kas nemti spreedumam par pamatu, nolehmumi galigā formā naw sastahdami, bet ukasi schinīs leetās suhtami us to resoluziju pamata, kuras tanīs taisitas. Schinī atgadijumā resoluzijā jaapsihmē: 1) kad un kur (Departamentā waj Nodalā) notikusi sehde, 2) kas peenesis luhgumu waj suhdsibu, 3) leetas preekschmets, 4) norahdijums us likumeem un wehrā nemteem kasazijas spreedumeem un 5) Sehdes atsina. Nolehmumus un spreedumus isgatawo galigā formā Senatori, kas leetas zehluschi preekschā.

Turpat, 8. pant.

805. Spreeduma jauna zaurluhkoschana peelaischama tikai tanīs atgadijumōs, kad, pehz 794. panta 1. punkta, no jauna atklahtee apstahkli, waj ari peerahditais wiltojums dokumentōs, un pehz ta pascha panta 2. punkta, luhdseja zeltahs eerunas pahrgrosa spreeduma kodolu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 805. pant.; 1878. g. 17. janw. d., (58093).

806. Luhgums par spreeduma jaunu zaurluhkoschanu top atstahts bes eewehroschanas, ja tas eesneegts pehz desmit gadu notezeschanas no ta laika, kad spreedums taisits.

1864. g. 20. now. d., (41477), 806. pant.

807. Teesas spreedums, par kuru suhdsibu peenesusi treschà persona, war tapt atzelts tikai tanîs dalâs, kuras atteekahs uf treschahs personas teesibahm, kas eesneegusi luhgumu, lai spreedumu atzek, bes ween ja ta spreeduma zitas dalas stahw ar tahm neraisamâ saitê.

Turpat, 807. pant.

808. Otrkahrtigs luhgums par spreeduma kasaziju netop peenemts, ja luhdsejs jaw atraidits ar prasijumu, lai spreedumu atzek.

Turpat, 808. pant.

809. Ja pahrsuhdsetais spreedums top atzelts, tad Senats nodod leetu no jauna teesat un isspreest zitai Palatai, tuwakai pee tahs, kur leetu teesaja.

Turpat, 809. pant.

810. Teesas eestahdijums, kuram leeta nodota, aizina prahwneekus un turpmakais leetas gahjeens noteek pehz wispahrigeem nosazijumeem. Ja spreedums atzelts tapehz, ka nebija eewehrotas teesaschanas swarigas eeraschas un formas, tad leetas teesaschana jaturpina, eesahkot ar to darbu waj rihkojumu, kursch atsihts par spreeduma kasazijas eemeslu.

Turpat, 810. pant.

811. Teesas eestahdijumam naw teesibas, winam nodoto leetu no jauna apspreeschot, stahtees pee agrakà spreeduma pareisibas waj nepareisibas apspreeschanas, bet winsch taisa jaunu spreedumu, it kà agrakais nebuhtu bijis.

Turpat, 811. pant.

812. Wisus blakus luhgumus, kas eesneegti jaunai isspreeschanai nodotâ leetâ, isschkir tas pats teesas eestahdijums, kuram atwehleta leetas jauna zaurluhkoschana. Winam teesiba noteikt, ka peerahdijumi pahrbaudami wisôs tanîs preekschmetôs, kas peeder pee isnihzinatahs teesaschanas sastahwa waj ari atteekahs uf spreeduma atzeltahm weetahm, un spert, uf prahwneeka luhgumu, sokus suhdsibas nodroschinaschanas dehk.

Turpat, 812. pant.

813. Likuma ihstahs nosihmes isskaidrojuma sinâ teesas eestahdijumeem jaturahs pee Senata istulkojumeem, un kasazijas suhdsibas pret otru spreedumu, kas taisits uf scha pamata, nebuht netop peenemtas.

Turpat, 813. pant.

814. Luhguma eesneegschana, lai spreedumu atzek, neaptur spreeduma ispildischanu, kamehr naw nahzis Senata nolehmums, ka leeta nododama jaunai zaurluhkoschanai. Is scha nosazijuma ir isnemti 794. panta 2. punktâ norahditee luhgumi, uf kuru pamata Teesu Palatas sinâ stahw apturet spreeduma ispildischanu, ja par to luhds atbildetajs.

Turpat, 814. pant.; 1878. g. 17. janw. d., (58093).

815. Wisi Senata Kasazijas Departamenta spreedumi un nolehmumi, kuri isskaidro likuma ihsto nosihmi, top wiseem par sinu issludinati, mehrauklai pee likuma weenadas istulkoschanas un leetaschanas.

1864. g. 20. now. d. (41477) 815. pant.; 1877. g. 10. jun. d., (57471) III, B, 9. pant.

Treschà schkira.

Par termineem.

Pirmà nodaļa.

Wispahrigi noſazijumi par terminu ſkaitiſchanu.

816. Terminu nolikschana tanîs atgadijumôs, kad wini likumâ naw noteikti, ſtahw atkarâ no teeſas eeſkata.

1864. g. 20. now. d., (41477), 816. pant.

817. Terminu garumam, kurus teeſa noleek pehz eeſkata, wajag buht tahdam, ka buhtu eeſpehjams iſpildit to darbu, kura dehl terminſch noliktš.

Turpat, 817. pant.

818. Termini, kas likumâ noteikti un kurus noleek teeſa, top ſkaititi pehz mehneſcheem, nedekahm un deenahm.

Turpat, 818. pant.

819. Terminſch, kas ſkaitams pehz mehneſcheem, notek taî paſchâ pehdejà mehneſa datumâ.

Turpat, 819. pant.

820. Ja pehz mehneſcheem ſkaitamà termina beigas kriht tahdâ mehneſi, kuram naw ta paſcha datuma, tad terminſch notek ſcha mehneſa beidſamâ deenâ.

Turpat, 820. pant.

821. Pehz nedekahm ſkaitamais terminſch notek taî paſchâ pehdejàs nedekas deenâ.

Turpat, 821. pant.

822. Kad termina beigas pehz wispahriga aprehkena kriht tahdâ deenâ, kurâ ſehdes ſlehgtas, tad ſchi deena, kà ari pa rindai nahkamahs ſwehtku deenas netop eeſkaititas rehkenâ, bet par termina pehdejo deenu ſkaitama pirmà ſehdes deena pehz tam.

Turpat, 822. pant.

823. Weetejo ſwehtku deenas netop terminu rehkenâ eeſkaititas tikai tanîs atgadijumôs, kad weetejee teeſu eeſtahdijumi pehz likuma atſwabinati no ſehdehm.

Turpat, 823. pant.

824. Terminus deenahm ſkaitot, rehkenâ netop eeſkaitita ta darba iſdariſchanas deena, no kuras eeſahkahs termina ſkaitiſchana, un pehz tam pehdejà deena nolikto deenu ſkaitâ uſluhkojama par termina beigahm.

Turpat, 824. pant.

825. Pehdejâ termina deenâ prahwneeka teeſiba, kura atkarahs no termina, turpinahs lihdſ wiſas deenas beigahm, t. i. lihdſ pulkſten diwpadſmiteem nakti; bet kad darbs bija iſdarams waj peeteizams teeſâ, tad lihdſ pulkſten trijeem pehz pusdeenas, bet ja ſehde turpinahs pehz pulkſten trijeem, tad lihdſ ar ſehdes ſlehgſchanu beidſahs ari prahwneeka teeſiba, kas aprobeſchota zaur terminu.

Turpat, 825. pant.

826. Ja tanî deenâ, kas nolikta atnahkſchanai pee teeſas, naw teeſâ ſehdes, tad atnahkſchanas terminſch notek taî deenâ, kad nolikta pirmà ſehde pehz tam.

Turpat, 826. pant.

827. Terminſch, ko teeſa noleek uſ noteiktu datumu waj norahditu deenu, ſkaitams par notezejuſchu paſchâ ſchinî deenâ.

Turpat, 827. pant.

828. Kad luhgums waj ſuhdſiba eenahk no klaht ne-eſoſchahm perſonahm, janemj wehrâ ta deena, kad papirs ſanemts paſtâ tanî pilſehtâ, kur atrodahs teeſa.

Turpat, 828. pant.

829. Kad teeſaſchana aptureta uſ 681. panta pamata, tad apturami ari wiſi tekoſchee, bet wehl nenotezejuſchee termini.

Turpat, 829. pant.

830. Terminu aptureſchana ſkaitama no ta notikuma laika, kura pehz teeſaſchana aptureta.

Turpat, 830. pant.

831. Kad aptureta teeſaſchana top atjaunota, tad no teeſas eeſkata ſtahw atkarâ, peemehrigi katras leetas apſtahkleem un aptureſchanas eemeſleem, noteikt termineem jaunu tezeenu, ne-eeſkaitot rehkenâ agrak notezejuſcha termina laiku, waj ari eeſkaitit rehkenâ ſcho laiku.

Turpat, 831. pant.

Otrà nodaļa.

Par terminu paildſinaſchanu un atjaunoſchanu.

832. Termina paildſinaſchana atkauta tikai weenreiſ. Iſ ſcha wiſpahriga noſazijuma iſnemti:

1) atgadijumi, kurôs prahwneeki ſawſtarpigi weenojahs, un

2) atgadijumi, kurôs ne-eeſpehjams iſdarit teeſas noſazitos darbus, nepahrwaramu kawekku pehz.

1864. g. 20. now. d., (41477), 832. pant.

833. Termina paildſinaſchana naw peelaiſchama:

1) lai eeſneegtu atſaukſmes par aiſmuguras ſpreedumeem, apelazijas un blakus ſuhdſibas, kà ari luhguma rakſtus par ſpreeduma atzelſchanu, un

2) kad luhgums, lai terminu paildſina, nahk pehz noliktà termina beigahm, beſ ween ja luhdſejs peerahda, ka paſinojumâ par terminu azim redſot bijuſi kluhda waj kahds nokawejums, kuru pehz nebija eeſpehjams terminu pareiſi eewehrot.

Turpat, 833. pant.

834. Prahwneeka ſlimiba newar winam deret par termina nokaweſchanas attaiſnojumu, nedſ par eemeſlu to paildſinat.

Turpat, 834. pant.

835. Nokaweto terminu war atjaunot, ja taptu peerahdits, ka teesai nosuhtita papira peegahdaschana nokaweta ne ais paschа prahwneeka wainas, bet ais to amata wihru wainas, zaur kuru widutibu bija isdarita suhtischana, waj ari ihpaschu neparedsetu apstahkku pehz, kuri nestahweja atkarâ no priwatpersonas gribas.

Turpat, 835. pant.

836. Luhgumu par nokawetâ termina atjaunoschanu luhkot zauri un paklausit stahw tahs teesas weetas warâ, kurai issuhtitais raksts bija adresets.

Turpat, 836. pant.

837. Luhguma eesneegschanai par termina atjaunoschanu ir nolikts diwu nedeku laiks, peeskaitot werstu laiku, no tahs deenas, kurâ sludinats teesas nolehmums par termina nokaweschanu.

Turpat, 837. pant.

838. Luhguma noraksts par termina atjaunoschanu peesuhtams pretejai pusei, noleekot terminu atnahkschanai pee teesas. Terminus atjaunojot, jauni termini top nolikti un skaititi pehz nosazijumeem, kas isteikti 781 un 782. pantôs.

Turpat, 838. pant.

Zeturtâ schkira.

Par teesaschanas ismakschm.

Pirmâ nodaļa.

Wispahrigi nosazijumi.

839. Teesaschanas ismakschas ziwilleetâs ir tschetradas:
1) stempeļu poschlinas;
2) teesas poschlinas;
3) kanzelejas poschlinas;
4) teesaschanas makschas.

1864. g. 20. now. d., (41477), 839. pant.

840. Stempeļu poschlinas pastahw is stempeļu nodokļu nomakschas.

Turpat, 840. pant. 1874. g. 17. aprl. d., (53379) ust., 1—3. pant., 68.

841. Teesas poschlinas top nemtas no eesuhdsibas raksteem, atsauksmehm pret aismuguras spreedumeem un no apelazijas suhdsibahm.

1864. g. 20. now. d., (41477) 841. pant.

842. Kanzelejas poschlinas pastahw is makschahm par ispildu rakstu, dokumentu noraksta, sinu un tam lihdsigu papiru isdoschanu, kà ari is nodokļa par sehgeļa peelikschanu.

Turpat, 842. pant.

843. Teesaschanas makschas waj nu nahk par labu leetpratejeem, leezineekeem, teesas Pristaweem un prahwneekeem, waj ari top isleetatas zitam no-

teiktam noluhkam, par peemehru: issludinaschanai awisēs, teesas Lozekku komandeschanai un leezineeku waj zitu personu aizinaschanai.

Turpat, 843. pant.

Otrà nodaļa.

Par stempeļu poschkinahm.

844. Luhguma raksti un pee wineem peederigi peelikumi, kà ari wisi papiri, kas eesneedsami Apgabala Teesâs, Teesu Palatâs un Waldoschà Senata Kasazijas Departamentôs, waj Prokuraturas eerehdneem, teesas weetu Preekschsehdetajeem un Lozekkeem, kà ari ispildu raksti, spreeduma noraksti, isdodamahs sinas un tam lihdsigi papiri ir padoti stempeļu nodoklim seschdesmit kapeiku leelumâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 844. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379) ust., 6. pant., 1., 2. punkt.; 1878. g. 26. dez. d., (59161) I, 2. pant.

845. Tanî paschâ reisâ, kad luhds, lai isgatawo ispildu rakstu, noraksta waj isdod kahdas sinas, ari janomaksa peenahzigs stempeļu nodoklis.

1864. g. 20. now. d., (41477) 845. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379) ust., 6. pant., 1, 2. punkt.; 68; 1878. g. 26. dez. d., (59161) I, 2. pant.

846. Ja nosazijums, kas atrodahs 844 un 845. pantôs, netop eewehrots, tad teesa dara pehz 269 un 270. panteem.

1864. g. 20. now. d., (41477), 846. pant.

847. Darischanas teesâs un pee teesas aroda amata wihreem, kà ari wisas scho weetu un amata wihru sasinoschanahs sawâ starpâ un ar zitahm teesas waj waldibas weetahm un amata wihreem walsti, top westas us weenkahrscha papira bes stempeļu nodokku nemschanas.

Turpat, 847. paut.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379) Walsts Pab. nolehm., III, 3. pant.

Treschà nodaļa.

Par teesas poschkinahm.

848. Ik no kura eesuhdsibas raksta nemjama poschkina peezdesmit kapeiku leelumâ no pilneem simts rubļeem; par nepilneem simteem top nemts: no sumas, kura nesneedsahs pahri par peezdesmit rubļeem, diwdesmit peezas kapeikas, un kas sneedsahs pahri par peezdesmit rubļeem — peezdesmit kapeikas. Tahda pati poschkina nemjama: no pretsuhdsibahm, treschu personu luhgumeem par peeweenoschanos pee leetas, no atsaukschmehm pret aismuguras spreedumeem un no apelazijas suhdsibahm.

1864. g. 20. now. d., (41477), 848. pant.; 1869. g. 26. maija d., (47135).

849. Leetâs, kuras naw wehrtejamas, teesas poschkinu noteiz Apgabala Teesa pee spreeduma taisischanas no weena lihds peezdesmit rubļeem.

1864. g. 20. now. d., (41477) 849. pant.

850. Poſchkinu leelums no eeſuhdſibas rakſteem, apelazijas ſuhdſibahm un atſaukſmehm top noteikts pehz ſcho luhgumu, ſuhdſibu un atſaukſmju ſkaita, neatkahrigi no to perſonu ſkaita, kuras tos eeſneedſ weenkopu.

Turpat, 850. pant.

851. Poſchkinas nemjot no apelazijas ſuhdſibas waj atſaukſmes, jaſkatahs newis uſ ſuhdſibas pirmejo wehrtibu, bet tikai uſ to ſumu, kuru luhdſejs praſa peedſiht, waj kuras peeſpreeſchanu winſch noſtrihd.

Turpat, 851. pant.

852. Poſchkinas top peeliktas klaht pee paſcha eeſuhdſibas rakſta, pahrſuhdſibas waj atſaukſmes. Schis noſazijums neſihmejahs uſ eeſuhdſibas rakſteem, kad ſuhdſiba naw wehrtejama, waj ari paſtahw eenahkumu peedſihſchanâ, kuru ſuma luhguma rakſtâ naw apſihmeta: ſchini atgadijumâ teeſas poſchkinu noteiz teeſa pee ſpreeduma taiſiſchanas, peemehrigi peeſpreeſtai ſumai; ſchi poſchkina peedſenama no uſwaretahs puſes.

Turpat, 852. pant.

853. Luhgumi par teeſaſchanas iſmakſu atpakaļ atdoſchanu ir atſwabinati no teeſu poſchkinu makſas.

Turpat, 853. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par kanzelejas poſchkinahm.

854. (Pehz 1887. g. Turp.). Iſdodot prahwneekeem iſpildu rakſtus, ſpreedumu un dokumentu waj zitu papiru norakſtus, kà ari leezibas, ſinas u. t. t. top nemtas par pahrrakſtijumu tſchetrdeſmit kapeikas no lokſnes, ſkaitot ik kurâ lapas puſê diwdeſmit peezas rindinas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 854. pant.; 1886. g. 23. dez. d., 1887. g. nol. kr., 5, VI.

855. (Pehz 1887. g. Turp.). Ik kuram papiram, ko uſ preekſchejà (854.) panta pamata prahwneekeem iſ teeſas iſdod, peeleekams ſehgelis, par ko top nemta ſewiſchka poſchkina diwdeſmit kapeiku leelumâ.

Turpat, 855. pant., 1886. g. 23. dez. d., 1887. g. nolik. kr. 5, VI.

856. Poſchkinas, kas noliktas 854 un 855. pantôs, jaeemakſà teeſâ lihdſ ar ſtempeku nodokli.

Turpat, 856. pant., 1874. g. 17. aprl. d., (53379).

Peektà nodaļa.

Par teeſaſchanas makſahm.

857. Suhdſetajam, kurſch newar uſdot atbildetaja dſihwes weetu, jaeemakſà ſeſchi rubki, ko iſſludinat awiſês aizinajumu, kà ari apdroſchinaſchanas

maksa, ko nosuhtit scho naudu, kurp nahkahs. Tahdu paschu naudas sumu eemaksâ suhdsetajs, ja aismuguras spreedums issludinams us 726. panta pamata (a).

Peesihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Par wisu teesas leetâs islaischamo sludinajumu trihskahrtigu eespeeschanu Senata Isstrojumôs (Sen. Satw. 1886. g. isdew. 329. pant., peelik., 10. pant.), atskaitot aisleeguma un atzehluma sinas, top nemti trihs rubki ik no kura sludinajuma (b). Schim likumam par isskaidrojumu zaur Waldoschâ Senata ukasu noteikts: teesu Pristawu sludinajumi par nekustamu mantu pahrdoschanu uhtrupê (1033 un 1149. pant.) maksâ Senata un Gubernas awisês trihs rubki ik par kuru sludinajumu (c).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41477) 857. pant. — (b) 1876. g. 23. now. d., (56626) II. — (c) 1882. g. 15. febr. d. un 18. maija d., nolik. krahj., № 712. Sen. Uk.

858. Teesu eestahdijumu Lozekli, kuri top suhtiti ahrpus pilsehtas robeschas preeksch apskatischanas us weetas, leezineeku isklauschinaschanas un tam lihdsigeem darbeem, dabun pehz tahs teesas rihkojuma, kura winus suhta, brauzamo naudu turp un atpakaļ, kà ari deenas un korteļa naudu, — pehz klases, kas peeschkirta winu amatam, — pa to laiku, ko wini teescham pawadijuschi komandejumâ, eewehrojot tur klaht, pee schihs naudas ismaksaschanas wispahrigos nosazijumus schinî sinâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 858. pant.; 1880. g. 13. maija d., nolik. krahj., № 440, II.

859. Brauzamahs naudas aprehkenam wajag buht dibinatam us pasta aroda tabulahm par tahkumeem un kur naw pastzeku, — us weetejas polizijas waldes sinahm.

1864. g. 20. now. d., (41477) 859. pant.

860. Atlihdsibu leetpratejeem par atsinas nodewumu noteiz teesa, us winu prasijumu, no diwdesmit peezahm kapeikahm lihds diwdesmit peezeem rubkeem, peemehrojotees 529 un 530. pantu nosazijumeem, neskaitot ismaksas par ispehtijuma isdarischanu.

Turpat, 860. pant.

861. Atlihdsiba leezineekeem par darba nokawejumu top noteikta pehz 407 un 408. pantu nosazijumeem, no diwdesmit peezahm kapeikahm lihds trim rubkeem, peemehrojotees darba deenu maksai un ziteem weetejeem apstahkleem.

Turpat, 861. pant.

862. Leetpratejeem un leezineekeem, ja tos aizina no sawahm dsihwes weetahm ahrpus pilsehtas robeschahm, waj ari ja tos teesa suhta ahrpus pilsehtas robeschahm apskatischanas dehl us weetas, bes 860. un 861. pantôs apsihmetahs atlihdsibas, ir teesiba dabuht par braukumu desmit kapeikas no werstes turp un atpakaļ.

Turpat, 862. pant.

863. Garidsneeki, kuri top aizinati noswehrinaschanas dehl, preekschejâ (862.) pantâ norahditôs atgadijumôs dabun zeļa ismaksas weenlihdsigi ar leezineekeem un leetpratejeem pa desmit kapeikahm no werstes.

Turpat, 863. pant.

863[1]. (Pehz 1887. g. Turp.). Wisu tizibu garidsneeki, kurus peeaizina wispahrigi teesu eestahdijumi, lai isdara noswehrinaschanu, dabun par atnahkschanu pee teesas un ustureschanos tanî weenu rubli puhlinu atlihdsibas

ik no kuras leetas, neluhkojotees uſ to, zik leels noſwehrinamo ſkaits. Schi atlihdſiba iſmakſajama ari tanî atgadijumâ, kad noſwehrinaſchana nenoteek, bet garidſneeks ſchinî noluhkâ atnahzis uſ teeſas aizinajumu waj teeſâ uſkawets.

1886. g. 15. dez. d., 1887. g. nolik. kr., 70, I.

864. (Pehz 1887. g. Turp.). Pehz 858, 862, 863 un 863[1]. (pehz ſcha Turp.) panteem peenahzigo naudu eepreekſch eemakſâ tas prahwneeks, uſ kura luhgumu iſdarama peerahdijumu pahrbaudiſchana. Bet ja pahrbaudiſchana nolikta pehz teeſas paſchas eekſata, waj ari uſ abeju puſchu praſijumu, tad peenahzigâ nauda jaeemakſâ abahm puſehm weenlihdſigi.

Turpat, 864. pant., 1886. g. 15. dez. d., 1887. g. nolik. kr. 70, II.

865. Leetpratejeem peenahzigâ atlihdſiba top uſlikta, pehz 532. panta, waj nu weenai waj abahm prahwneeku puſehm.

Turpat, 865. pant.

866. Atlihdſiba Teeſas Priſtaweem un Sinneſcheem top noteikta uſ ſewiſchku takſu pamata, pehz noſazijumeem, kas atrodahs Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmê (313. un 352[2]. pant.).

Turpat, 866. pant.; 1882. g. 18. maija d., nolik. krahj., № 336, I, 2. pant.; peeſihm.

867. Peedſenamahs ſumas leelums, kas nahkahs uſwaroſchai puſei no uſwaretahs puſes par pilnwarneeka peenemſchanu, waj zaur zaurim par leetas weſchanu, noteizams pehz takſas, kas nolikta preekſch Swehrinateem Adwokateem.

1864. g. 20. now. d., (41477), 867. pant.

Seſtâ nodaļa.

Par teeſaſchanas iſmakſu atlihdſinaſchanu prahwneekeem.

868. Prahwneekam, pret kuru ſpreedums iſnahzis, uſ pretejahs puſes praſijumu, ja-atmakſâ, — atſkaitot likumâ norahditos atgadijumus, — wiſas teeſaſchanas iſmakſas, kas pretejai puſei zehluſchahs ſchinî leetâ un beſ tam jadod winai atlihdſiba par leetas weſchanu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 868. pant.

869. Ja leeta top beigta uſ atſtatijuma pamata nepeekritibas pehz, tad atbildetajam teeſiba praſit wiſas winam zaur preekſchejo teeſaſchanu zehluſchahs iſmakſas.

Turpat, 869. pant.

870. Kad leeta iſſpreeſta pa dalai weenai, pa dalai otrai puſei par labu, tad teeſa noteiz, kuram no prahwneekeem un kahdâ mehrâ teeſiba dabuht atlihdſibu par teeſaſchanas iſmakſahm.

Turpat, 870. pant.

871. Peenahkumu, atlihdſinat teeſaſchanas iſmakſas tahdâ leetâ, kurâ nemj dalibu wairak perſonas, noteiz teeſa peemehrigi tam, ko kurſch no wineem meklè waj noſtrihd.

Turpat, 871. pant.

872. Krona waldes naw atſwabinatas no peenahkuma atlihdſinat uſ-waroſchai puſei wiſas teeſaſchanas iſmakſas, kas tai leetâ zehluſchahs (a).

Peeſihmejums. Suhdſibâs par ſemes iſſlehgſchanu iſ walſts obroka nomakſas, kuras peneſtas teeſai beſ eepreekſcheja paſinojuma weetejai Krona Palatai, waj ari pirms pagahjis ſeſchu mehneſchu laiks no praſijumu peeneſchanas Krona Palatai, lai ſemi iſſlehdſ iſ obroka nomakſas, — kronis ir atſwabinats no teeſaſchanas iſmakſu atlihdſinaſchanas tani ſuhdſetaja praſijumu dakâ, kuru kronis atſihſt par pareiſu, pirms Apgabala Teeſa dewuſ ſpreedumu (b).

(a) Turpat, 872. pant. — (b) 1871. g. 3. maija d., (49553) 1—5. pant.; 1873. g. 9. jun. d., (52364) 3. pant.

873. Priwatperſonai, kura uſwareta pehz teeſas ſpreeduma leetâ pret krona waldi, ja-atlihdſina waldei wiſas teeſas poſchlinas un teeſaſchanas iſmakſas, kuras nahkahs priwatperſonahm.

1864. g. 20. now. d., (41477) 873. pant.

Septitâ nodaļa.

Par teeſas un kanzelejas poſchlinu un teeſaſchanas makſu eenahkſchanu un iſdaliſchanu.

874. Teeſas poſchlinas nofuhta teeſu eeſtahdijumi weetejahm Rentejahm, kur tahs top peeweenotas walſts eenahkumam. (a).

Peeſihmejums. I. Donas Kaſaku apgabalâ teeſas poſchlinas, atſkaitot poſchlinas no apelazijas ſuhdſibahm, top peeweenotas ne walſts eenahkumam, bet kara ſpehka ſumahm. (b).

Peeſihmejums. II. No teeſas poſchlinahm, kuras nemj Jekaterinodaras un Wladikaukaſas Apgabala Teeſas, iſnemjot poſchlinas no apelazijas ſuhdſibahm, japeeſkaita: Kubanas apgabalâ, — walſts rentejai weena zeturtdaļa un kara ſpehka ſumahm trihs zeturtdaļas un Terekas apgabalâ — walſts rentejai trihs zeturtdaļas un kara ſpehka ſumahm weena zeturtdaļa. (c).

(a) 1864. g. 23. marta d., (40700). 2. pant.; 16. now. d., (41460), 1, 2. pant.; 20. now. d., (41477) 874. pant.; 1865. g. 30. now. d., (42728) 1, 3—5. pant. — (b) 1873. g. 20. marta d., (52034) Walſts Pad. nolehm., V. — (c) 1876. g. 20. aprl. d., (55801.

875. Kanzelejas poſchlinas nahk par labu pehz ſtata noſazitai teeſu kanzeleju uſtureſchanai un atlikums no ſcha nodokļa, kas ſawahkts ik kuras teeſas kanzelejâ, nahk weenigi par labu ſchihs kanzelejas eerehdneem.

1864. g. 20. now. d., (41477) 875. pant.

876. No tahs naudas, kas eemakſata ſludinajumeem (857. pant.), teeſas eeſtahdijums nofuhta lihdſ ar aizinajumu waj paſinojumu par aiſmuguras ſpreedumu Senata Speeſtawas Kantorim un uſ Teeſleetu Miniſtra noteiktu awiſchu radakzijahm, kuras iſnahk Kreewijâ frantſchu un wahzu walodâs (295. un 296. pant.), weenu rubli peezdeſmit kapeikas katrai.

Turpat, 876. pant.

877. Nauda, kas eemakſata preekſch teeſas Lozekļu komandeſchanas waj ari leezineeku, leetprateju un garidſneeku aizinaſchanas, top nodota pehz peederibas.

Turpat, 877. pant.

878. Atlikumi no tahs naudas, ko prahwneeki eemakſâ iſdewumeem, top uſ atpraſijumu atdoti atpakaļ; bet ſumas, kas maſakas par weenu rubli, netop ſuhtitas pa paſtu.

Turpat, 878. pant.

Aſtotà nodaļa.

Par iſnehmumeem iſ wiſpahrigeem noſazijumeem teeſaſchanas iſmakſu ſinâ.

879. Krona waldes ir atſwabinatas no ſtempeļu nodokļa un teeſas un kanzelejas poſchķinahm, bet winahm jaeemakſà teeſaſchanas makſas uſ wiſpahriga pamata (a).

Peeſihmejums I. Krona pahrſinâ nemto ahrſemju kloſteru nekuſtamu ihpaſchumu pahrwalde, tiklab Beſarabijas gubernâ, kà ari Aiſkaukaſijâ makſà eeſuhdſibas, pahrſuhdſibas un kaſazijas poſchķinas un wiſus kanzelejas un zitus nodokļus lihdſigi priwatperſonahm (b).

Peeſihmejums II. 1876. un 1878. gadôs zaur Waldoſcha Senata ukaſeem iſſkaidrots, ka ſemſtibas un pilſehtu eeſtahdes ſuhdſibâs par kauſchu apgahdibu ir atſwabinatas no poſchķinu nomakſas, kas norahditas ſcha Uſtawa 839. panta 1—3. punktôs (z).

Peeſihmejums III. Nakts patwerſmes apgahdaſchanas beedriba Peterburgâ ir atſwabinata no ſtempeļu nodokļa un teeſas poſchķinahm, bet tai jamakſà kanzelejas poſchķinas likumâ noteiktôs atgadijumôs (d).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41477) 879. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379) uſt., 46. pant., 1. punkt. — (b) 1873. g. 21. now. d., (52803) 5. pant.; 1875. g. 3. augſt. d., (54961) 3. pant. — (z) 1876. g. 23. febr. d., (55624); 1878. g. 21. jun. d., (58650). — (d) 1872. g. 23. jun. d., (51028).

880. No teeſaſchanas iſmakſu nolihdſinaſchanas ir atſwabinatas tahs perſonas, kurahm teeſa atwehlejuſi nabadſibas teeſibu.

Peeſihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Beſ tam peelaiſchamee iſnehmumi no ſtempeļu nodokļa noteikti Uſtawâ par Stempeļu Nodokļeem (1886. g. iſd.) un no poſchķinu makſaſchanas — Uſtawâ par Poſchķinahm.

1864. g. 20. now. d., (41477) 880. pant.; peeſihm. 1874. g. 17. aprl. d., (53379) uſt., 63. pant., 2. punkt.

881. Teem, kas wehlahs baudit nabadſibas teeſibu, jaeeſneedſ Apgabala Teeſai apleeziba no winu deeneſta waj ſabeedribas preekſchneezibas waj no weeteja Meera Teeſneſcha par to, ka wineem naw peeteekamu lihdſekļu, ko leetu weſt.

1864. g. 20. now. d., (41477), 881. pant.

882. Apleezibâ ja-atrodahs ſkaidrahm ſinahm par luhdſeja mantibu, eenahkumeem un familijas ſtahwokli.

Turpat, 882. pant.

883. Par nepateeſu ſinu peneſchanu, atteekotees uſ ſawu truhzibu, wainigee ſodami pehz Sodu Likumu 943. panta un tee, kas wainigi pee tahdas nepateeſas apleezibas iſdoſchanas, ſodami pehz Sodu Likumu 364. panta. Tahdâ paſchâ ſodâ kriht prahwneeks, ja nepaſino par apſtahkļu pahrmainiſchanos, kuru pehz winſch kluwis ſpehjigs ſamakſat poſchķinas un nodokļus, no kureem tas atſwabinats.

Turpat, 883. pant.

884. Luhgumu, lai iſdod apleezibu par nabadſibas teeſibu, teeſa iſſpreeſch pehz Prokurora atſinas iſklauſiſchanas.

Turpat, 884. pant.

885. Wiſa teeſaſchana par nabadſibas leezibas atwehleſchanu ir atſwabinata no ſtempeļu nodokļa.

Turpat, 885. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379) uſt., 64. pant., 1. punkt.

886. Nabadsibas teesibai ir spehks tikai tanî leetâ, kurâ wina dota un tikai lihds tam laikam, kamehr, apstahkleem pahrmainotees, persona, kurai ta dota, nekluhst spehjiga maksat.

1864. g. 20. now. d., (41477), 886. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379), ust., 63. pant., 2. punkt.

887. Preeksch ta prahwneeka, kuram isdota apleeziba par nabadsibu, 857—865. pantôs norahditahs teesaschanas ismaksas top nolihdsinatas is krona kasas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 887. pant.

888. Ja leeta top isspreesta par labu tai personai, kurai teesa atwehlejusi nabadsibas teesibu, tad wisu preeksch winas nomaksatu naudu, kà ari stempeku un teesas nodokkus kronis peedsen waj nu no winai peespreestahs mantas, waj ari no leetâ uswaretahs puses.

Turpat, 888. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379) ust., 63. pant., 2. punkt.; 64, 1. punkt.

889. Nabadsibas teesiba neatswabina prahwneeka, kuram ta dota, no teesaschanas ismaksu atlihdsinaschanas pretejai pusei.

1864. g. 20. now. d., (41477), 889. pant.

890. Wisôs tôs atgadijumôs, kur us augschejo nosazijumu pamata teesâ jaeemaksà nauda teesaschanas ismaksahm waj poschkinahm, waj stempeku nodokleem, prahwneeki, kas atrodahs ahrsemês, war schihs naudas weetâ eesneegt Kreewijas Konsula waj Diplomatiska Agenta kwihtu par naudas sumas eemaksu, kas peemehriga prasamam isdewumam. Scho nosazijumu ne=eewehrojot, luhguma raksts top luhdsejam atdots atpakal zaur Ahrleetu Ministeriju.

Turpat, 890. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379), ust., 72. pant.

Peektâ schkira.

Par teesas spreedumu ispildischanu.

Pirmà nodaļa.

Par spreedumu likumigu spehku.

891. No ta laika, kad teesas resoluzija par leetas kodolu sludinata, teesas eestahdijums newar pats winu nedz atzelt, nedz pahrgrosit. Blakus nolehmumi war tapt atzelti un pahrgrositi, leetas apstahkleem mainotees.

1864. g. 20. now. d., (41477), 891. pant.

892. Spreedums eet likumigâ spehkâ:

1) kad winsch dots Apgabala Teesâ un prahwneeki naw peenesuschi pahrsuhdsibas noliktâ terminâ;

2) kad winsch dots Apgabala Teesâ aismugurisi un pret winu naw peenesta noliktâ terminâ nedz atsaukssme, nedz apelazija;

3) kad winsch dots Teesu Palatâ.

Turpat, 892. pant.

893. Spreedums, kas gahjis likumigâ spehkâ, ir saistoschs neween preekſch prahwneekeem, bet ari preekſch teesas, un wisahm zitahm teesas un waldibas weetahm un amata wihreem Walſti.

Turpat, 893. pant.

894. Likumigâ spehkâ gahjis spreedums war tapt atzelts tikai tôs atgadijumôs un taî kahrtibâ, kas norahdita likumôs.

Turpat, 894. pant.

895. Spreedums eet likumigâ spehkâ tikai atteekotees uſ to ſtrihdamo preekſchmetu, kuru tahs paſchas prahwneeku puſes meklè waj noſtrihd un uſ ta paſcha pamata.

Turpat, 895. pant.

Otrà nodaļa.

Iſpildu teeſaſchana par ſaudejumu, eenahkumu un iſmakſu aprehkeneem.

896. Ja teeſa ſawâ ſpreedumâ atſihſt, ka uſwaretai puſei ja-atdod uſwaroſchai par labu no atſpreeſtahs mantas ſanemtee eenahkumi, waj ari jadod winai atlihdſiba par ſaudejumeem un teeſaſchanas iſmakſahm, waj janodod rehkens par leetu un mantas pahrwaldiſchanu, bet neatrod par eeſpehjamu noteikt paſchu peeſpreeſchamo ſumu, tad uſwaroſchà puſe war meklet ſcho ſumu iſpildu teeſaſchanas kahrtibâ, neſaudedama, turklaht, teeſibu zelt ſuhdſibu wiſpahrigâ kahrtibâ.

1864. g. 20. now. d. (41477), 896. pant.

897. Iſpildu teeſaſchanai top peemehroti wiſpahrigee ziwilteeſaſchanas noſazijumi ar teem iſnehmumeem, kas norahditi nahkoſchôs pantôs.

Turpat, 897. pant.

898. Luhgums, lai peedſen ſaudejumus, eenahkumus un teeſaſchanas iſmakſas, eeſneedſams tai Apgabala Teeſai, kurâ iſteeſata galwenà ſuhdſiba.

Turpat, 898. pant.

899. Luhguma eeſneegſchanai nolikti ſchahdi termini: par ſaudejumu un eenahkumu peedſihſchanu, waj par rehkenu-nodoſchanas eeprakſiſchanu — trihs mehneſchi no tahs deenas, kad ſpreedums gahjis likumigâ ſpehkâ, un par teeſaſchanas iſmakſu peedſihſchanu — diwi nedeļas no tahs deenas, kad leetâ ſludinata teeſas reſuluzija.

Turpat, 899. pant.

900. Luhgumâ ja-atrodahs meklejamahs ſumas aprehkenam, iſnemjot leetas par eenahkumu peedſihſchanu un par rehkenu-nodoſchanas eeprakſiſchanu; ſchinîs leetâs peedſinejs war, meklejamo ſumu neapſihmedams, luhgt teeſai, lai eeprakſa no atbildetaja rehkenu-nodoſchanu.

Turpat, 900. pant.

901. Kad luhgums par ſaudejumu waj teeſaſchanas iſmakſu peedſihſchanu ſanemts, tad teeſas Preekſchſehdetajs iſrihko atbildetaja aizinaſchanu, nolikdams winam preekſch atnahkſchanas diwu nedeļu terminu, peeſkaitot klaht werſtu laiku.

Turpat, 901. pant.

902. Tahdu ſaudejumu praſiſchana, kuri naw bijuſchi uſdoti pa preekſchejas teeſaſchanas laiku, netop peelaiſta.

Turpat, 902. pant.

903. Leetâs par eenahkumu peedſihſchanu teeſa noleek atbildetajam terminu no weena lihdſ trim mehneſcheem, kurâ winam jaeeſneedſ teeſai aprehkens par eenahkumeem, ko no mantas ſanehmis, un par iſdewumeem, kurus pee winas iſdarijis, pa wiſu to laiku, par kuru teeſas ſpreedumâ noſazits peedſiht eenahkumus. Tahds pats terminſch top nolikts leetâs, kurâs eeprakſama rehkenu nodoſchana par leetu waj mantu pahrwaldiſchanu.

Turpat, 903. pant.

904. Kad dabuta atbilde, waj notezejis prahwneeku atnahkſchanas terminſch, tad noleekama deena, kur winu iſſkaidrojumi ſkatami zauri un kur wini paſchi, ſem preekſchâ zehleja Lozekļa pahrraudſibas, pahrbauda aprehkena pantus un tam klaht peeliktos dokumentus.

Turpat, 904. pant.

905. Wiſus ſawus peeſihmejumus, iſſkaidrojumus waj eerunas prahwneeki eeſneedſ ar ſewiſchkeem rakſteem, waj ari preekſchâ zehlejs Lozeklis, pehz ſawa eeſkata, tos eerakſta pahrbaudiſchanas protokolâ.

Turpat, 905. pant.

906. Preekſchâ zehlejs Lozeklis war turpinat iſſkaidroſchanu, nolikdams jaunus atnahkſchanas terminus, kamehr wiſi aprehkena panti naw tikuſchi pilnigi ſkaidri, bet puſe, kura neatſihſt preekſchâ zehleja Lozekļa noſazitu iſſkaidroſchanas turpinaſchanu par leetderigu, war luhgt teeſai, lai beidſ iſſkaidroſchanas darbus.

Turpat, 906. pant.

907. Pehz iſſkaidroſchanas darbu beigahm, top nolikta teeſas ſehde leetas zaurluhkoſchanai; ſchinî ſehdê teeſas Lozeklis, kurſch iſdarijis pahrbaudiſchanu, zeļ leetu preekſchâ, norahdidams, kahdus iſnahkumus winſch dabujis no aprehkeneem; pehz tam prahwneeki, ja tee ir klaht, peenes teeſai ſawus iſſkaidrojumus.

Turpat, 907. pant.

908. Teeſas ſehdê ir atļauts peeneſt tikai tos peerahdijumus, kuri bija eeſneegti waj uſ kureem prahwneeki atſaukuſchees iſſkaidroſchanas darbu laikâ. Prahwneekeem naw teeſibas luhgt, lai atliktu ſehdi jaunu peerahdijumu peeneſchanas dehļ.

Turpat, 908. pant.

909. Atbildetaja neatnahkſchana 901 un 903. pantôs noliktâ terminâ, neaptur aprehkena pahrbaudiſchanu. Pehz tam taiſitais ſpreedums netop uſſkatits par aiſmuguriſku un atſaukſme pret winu naw peelaiſchama, beſ ween

ja atbildetajs, 727. pantâ noliktâ terminâ, luhdſ, lai aprehkenu no jauna luhko zauri, un ja peerahda, ka aizinaſchanas pawehſte winam pa wiſam naw bijuſi peegahdata.

Turpat, 909. pant.

910. Atbildetajs, kas atnahk pehz termina, kurſch nolikts atnahkſchanai, bet pirms ſehdes deenas, top peelaiſts pee iſſkaidrojumeem uſ wiſpahriga pamata.

Turpat, 910. pant.

911. Ja neatnahk atbildetajs, kuram peenahkahs eeſneegt aprehkenu waj nodot rehkenus, tad peedſinejs war eeſneegt teeſai tuwenu aprehkenu par tahm ſumahm, kuras winſch atſihſt par peedſenamahm. Atbildetajs top peelaiſts peedalitees pee ſcha aprehkena pahrbaudiſchanas tikai tanî atgadijumâ, kad winſch reiſâ eeſneedſ no wina praſamo aprehkenu waj nodod rehkenus.

Turpat, 911. pant.

912. Atbildetajam atwehlets lihdſ pirmai ſehdei eemakſat teeſai to ſumu, kahdu winſch pehz apſinas atſihſt par peeteekamu, lai peedſineju pilnigi apmeerinatu, waj ari dot par ſcho ſumu uſtizamu nodroſchinajumu.

Turpat, 912. pant.

913. Ja peedſinejs atſihſt, ka peeſolità ſuma winu peeteekami neapmeerina un pehz tam teeſa winam peeſpreeſch ne wairak, kà atbildetajs peeſolijis, tad uſ peedſineja kriht wiſas iſpildu teeſaſchanas iſmakſas.

Turpat, 913. pant.

914. Atgadijumâ, kas norahdits 911. pantâ, teeſa noteiz pehz ſawa apſwehruma to ſumu, kas peedſenama no neatnahkuſchà atbildetaja, tomehr ne pahrak, kà uſdewis peedſinejs, un war, uſ ſuhdſetaja luhgumu, ſpert ſokus, lai ſcho ſumu nodroſchinatu, waj ari nolemt, ka ſpreedums eepreekſch iſpildams.

Turpat, 914. pant.

915. Spreeduma iſpildiſchana apturama, ja atbildetajs, atnahkdams mehneſs laikâ no tahs deenas, kurâ winam likta preekſchâ pawehſte par ſpreeduma iſpildiſchanu, eeſneedſ aprehkenu waj nodod rehkenus un praſa, lai teeſa tos luhko zauri. Schinî atgadijumâ teeſas pirmais ſpreedums atſihſtams par nepilnſpehzigu un jaunâ ſpreedumâ peedſenamà ſuma war tapt peeſpreeſta ari pahrak par to, kahda apſihmeta pirmâ ſpreedumâ.

Turpat, 915. pant.

916. Lihdſ ar luhgumu, lai peedſen teeſaſchanas iſmakſas, peedſinejam jaeeſneedſ teeſai ſihks aprehkens par teeſaſchanas iſmakſahm, kas zehluſchahs pa preekſchejahs teeſaſchanas laiku.

Turpat, 916. pant.

917. Par apleezinajumu, kahdas bijuſchas teeſaſchanas iſmakſas, lihdſ ar aprehkenu jaeeſneedſ kwihti un ziti dokumenti, kà ari ja-atſauzahs uſ teeſaſchanas akteem.

Turpat, 917. pant.

918. Aprehkenâ, kas ſaſtahdits par to, kà teeſaſchanas iſmakſas iſdalamas ſtarp prahwneekeem pee ſpreeduma iſpildiſchanas, janorahda, kahdâ mehrâ un kuŗôs pantôs luhdſejs domà iſdarit ſcho iſdaliſchanu.

Turpat, 918. pant.

919. Pehz pahrbaudischanas teesas Lozeklis saſtahda wispahrigu rehkenu par teesaſchanas ismakſahm, apſwehrdams, ja wajadſigs, jautajumu, kà tahs iſdalamas.

Turpat, 919. pant.

920. Teesas nolehmuma iſpildiſchana par teesaſchanas ismakſu peedſihſchanu apturama, ja ir aptureta ta ſpreeduma iſpildiſchana, kura pehz bija iſdarits aprehkens.

Turpat, 920. pant.

921. Uſwaroſchà puſe, kura naw meklejuſi teesaſchanas ismakſu iſpildu teesaſchanas kahrtibâ, war to meklet wispahrigâ kahrtibâ ſeſchu mehneſchu laikâ no tahs deenas, kad ſpreedums gahjis likumigâ ſpehkâ.

Turpat, 921. pant.

922. Teesas ſpreedumâ, kas taiſams iſpildu teesaſchanas kahrtibâ, jaapſihmè ſkaidri, no kura prahwneeka un kahdâ mehrâ peedſenamas iſpildu teesaſchanas ismakſas.

Turpat, 922. pant.

923. Apelazijas ſuhdſibas par teesas ſpreedumeem, kas taiſiti iſpildu teesaſchanas kahrtibâ, peeneſamas mehneſs laikâ.

Turpat, 923. pant.

Treſchà nodaļa.

Wispahrigi noſazijumi par teesas ſpreedumu iſpildiſchanu.

924. Iſpildami ir tee teesas ſpreedumi, kas gahjuſchi likumigâ ſpehkâ, waj ari nodoti eepreekſchejai iſpildiſchanai.

1864. g. 20. now. d., (41477) 924. pant.

925. Teesas eeſtahdijumu ſpreedumi iſpildami ne zitadi, kà uſ peedſineja wehleſchanos, un teesas eeſtahdijumeem naw peenahkuma pahrraudſit winu iſpildiſchanu.

Turpat, 925. pant.

926. Tam, kas wehlahs, lai ſpreedumu iſpilditu, jagreeſchahs pee teesas, kas ſpreedumu taiſijuſi, ar mutiſku waj rakſtiſku luhgumu, lai winam iſdod iſpildu rakſtu.

Turpat, 926. pant.

927. Iſpildu raksts ſaſtahdams pehz formas, kas peelikta klaht ſchim pantam (Peelik. II), norahdot pamatus, kuru pehz ſpreedums iſpildams.

Turpat, 927. pant.

928. Iſpildu rakſtu paraksta Teesas Preekſchſehdetajs un apleezina Sekretars lapu pa lapai, peeleekot Teesas ſehgeli.

Turpat, 928. pant.

929. Iſpildu raksts iſdodams tikai weenâ eksemplarâ, bet ja pehz ſpreeduma nododamas wairak mantas paſchas, tad atkauts iſdot ſewiſchku iſpildu

rakſtu ik par kuru no ſchihm mantahm, ar ſkaidru norahdijumu, par kuru ihſti tas iſdots.

Turpat, 929. pant.

930. Pehz tahda ſpreeduma, kas nahzis wairak perſonahm par labu, uſ winu luhgumu iſdodams waj nu weens pats iſpildu rakſts, waj ari ik kuram saws iſpildu rakſts, norahdot, kahdâ dakâ ſpreedums iſpildams par labu tam, kam ſchis rakſts iſdots.

Turpat, 930. pant.

931. Uſ tahda ſpreeduma pamata, kas dots pret wairak perſonahm, tai puſei, kurai tas iſnahzis par labu, top iſdots, uſ winas luhgumu, weens waj wairak iſpildu rakſti, pehz atbildetaju ſkaita, norahdot kahdâ dakâ ihſti ſpreedums iſpildams, atteekotees ik uſ kuru atbildetaju.

Turpat, 931. pant.

932. Paſaudeta, noſagta waj ari iſnihzinata iſpildu rakſta originala weetâ top iſdots wina norakſts, bet ne zitadi, kà uſ teeſas ſpreedumu, kas taiſams pehz pretejahs puſes aizinaſchanas un winas iſklauſiſchanas, ja wina atnahkuſi terminâ, kas preekſch tam nolikts. Iſpildu rakſta norakſtâ top uſſihmets, ka tas iſdots pirmejà iſpildu rakſta weetâ.

Turpat. 932. pant.

933. Spreeduma iſpildiſchanas zeli ir:
1) mantas paſchas nodoſchana tai perſonai, kurai wina peeſpreeſta;
2) peedſihſchana no parahdneeka kuſtamas mantas, un
3) peedſihſchana no parahdneeka nekuſtamas mantas.

Turpat, 933. pant.

934. Peedſinejam teeſiba luhgt teeſai, lai winam atkautu iſdarit uſ atbildetaja rehkena tos darbus, ko ſchis nebuhtu iſdarijis teeſas noliktâ terminâ.

Turpat, 934. pant.

935. Peedſinejam atkauts iſwehletees weenu waj wairak zeļus, ko iſpildit ſpreedumu. (a).

Peeſihmejums I. (Pehz 1886. g. Turp.) 1878. un 1880. gadôs Waldoſchâ Senata ukaſôs iſkaidrots: 1) pehz teeſu ſpreedumeem no ſemneekeem un ſemneeku ſabeedribahm peeſpreeſto priwatparahdu. peedſihſchana iſdarama, eewehrojot noſazijumus, kas norahditi Sewiſchkâ Peelikumâ pee Likumeem par Lauſchu Kahrtahm (I. Wiſpahr. Nolik. 24. pant., peeſihm. III., pehz 1886. g. Turp.; II. — Noſaz. par Iſpirk.; 126. pant.; IV. — Leelkreew. Weetej. Noſaz. 257. pant.) (b); 2, no ſemſtibahm peeſpreeſtâ nauda peedſenama, preekſch tam noſazitâ kahrtibâ, weenigi no winas naudas lihdſekleem, no tekoſcheem eenehmumeem un eenahkumeem un no aiſtaupu kapitaleem (c).

Peeſihmejums II. (Pehz 1886. g. Turp.). To naudas ſumu peedſihſchanas kahrtiba, kuras pee ſpreeſtas no dſelſszeļeem, ir iſteikta Kreewijas dſelſszeļu wiſpahrigà Uſtawa noſazijumôs. (1886. g. iſdew.) (d)

(a) Turpat, 935. pant. — (b) 1878. g. 11. janw. d., (58075) 2. punkt. — (c) 1880. g. 3. marta d., nolik. krahj. 1882. g., № 60., uk. Sen. — (d) 1885. g. 12. jun. d., nolik. kr. 671, uſt. 138—144. pant.

936. Peedſihſchana war tapt uſlikta taî paſchâ laikâ uſ wairak mantahm, kas peeder atbildetajam, tikai tanî atgadijumâ, kad ta wehrtiba, kas weenai no winahm, neſedſ pilnigi peedſenamo ſumu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 936. pant.

937. Wiſi darbi ſpreeduma iſpildiſchanas ſinâ top uſlikti ta teeſas apgabala Priſtaweem, kurâ ſchee darbi iſdarami.

Turpat, 937. pant.

938. Iſpildu rakſtu peedſinejs eeſneedſ tahs Apgabala Teeſas Preekſchſehdetajam, kuras pahrſinamâ apgabalâ ſpreedums iſpildams, lai eewehl Teeſas Priſtawu (a). Ja ſpreedums iſpildams ta teeſas eeſtahdijuma apgabalâ, kurſch ſpreedumu dewis, tad peedſinejs, peeteikdams wehleſchanos dabuht iſpildu rakſtu, war reiſâ luhgt, lai eewehl Teeſas Priſtawu, kas iſpilditu ſpreedumu. Schinî atgadijumâ Teeſas Priſtaws eewehlams tad pat, kad iſdod iſpildu rakſtu. (b).

(a) Turpat, 938. pant. — (b) 1879. g. 7. marta d., (59374) Walſts Pad. nolehm., II., A, 8. pant.

939. Lihdſ ka Teeſas Priſtaws eewehlets, Teeſas Preekſchſehdetajs nodod winam iſpildu rakſtu, waj ari iſdod to prahwneekam, lai nodotu Priſtawam.

Turpat, 939. pant.

940. Priſtaws, ſtahjees pee iſpildiſchanas, par to, kahdu peedſihſchanas zeku peedſinejs iſwehlejees, ſino teeſas Preekſchſehdetajam. Tapat winſch tam ſino par wiſeem termina paildſinajumeem pee ſpreeduma iſpildiſchanas.

Turpat, 940. pant.

941. Teeſas Priſtawam, uſ tahs perſonas peeprafijumu, pret kuru ſpreedums top iſpildits, jauſrahda winai iſpildu rakſts originalâ.

Turpat, 941. pant.

942. Stahdamees pee ſpreeduma iſpildiſchanas weenâ no teem zekeem, kas norahditi 933. pantâ, waj ari pahreedams no weena zeka uſ otru, Teeſas Priſtaws peeſuhta atbildetajam paſcham waj ari uſ wina uſturas weetu pawehſti par iſpildiſchanu, pehz noſazijumeem, kas iſteikti 282 — 289. pantôs.

Turpat, 942. pant.

943. Pawehſtei par iſpildiſchanu jaſatur ſewî:

1) iſpildamâ ſpreeduma apſihmejums;

2) peedſineja dſihwes kahrta, wahrds un uſwahrds un wina iſwehletâ uſturas weeta tanî pilſehtâ waj aprinkî, kur ſpreedums iſpildams;

3) atgahdinajums atbildetajam, ka, ja neiſpildihs ſpreedumu labprahtigi, tad pehz pawehſtê nolikta laika notezeſchanas taps iſleetata peeſpeedu iſpildiſchana tahdâ un tahdâ zekâ.

Turpat, 943. pant.

944. Atbildetajam, kad ſanehmis pawehſti par iſpildiſchanu, jauſdod otrâ pawehſtes ekſemplarâ waj ar ſewiſchku parakſtu uſturas weeta, ko winſch iſwehlejees tanî pilſehtâ waj aprinkî, kur ſpreedums iſpildams.

Turpat, 944. pant.

945. Ja peedſinejs waj atbildetajs nenorahda, uſ 943 un 944. pantu pamata, ſawu iſwehleto uſturas weetu, kurp ſuhtami wiſi papiri un pawehſtes, waj ari nepaſino par tahs weetas pahrmainu, tad tee top atſtahti wcetejas Apgabala Teeſas waj Meera Teeſneſchu Sapulzes kanzelejâ, ſkatotees uſ to, katras ſpreedums iſpildams.

Turpat, 945. pant.

946. Kà peedsinejam, tà ari atbildetajam atkauts peeaizinat ik no katras puses ne wairak kà diwus leezineekus, kas lai buhtu klaht pee wiseem ispildischanas darbeem. Schee leezineeki nedabun atlihdsibu.

Turpat, 946. pant.

947. Leezineeku neatnahkschana neaptur Pristawa darbus ispildischanas sinâ.

Turpat, 947. pant.

948. Peedsinejam ir teesiba norahdit peedsihschanas zehlus, un ja Pristaws nenemtu wehrâ wina norahdijumus, tad prasit, lai par to eeraksta schurnalâ.

Turpat, 948. pant.

949. Peedsinejs war buht klaht pee wiseem Pristawa darbeem spreeduma ispildischanas sinâ, bet tam naw jaeejauzahs paschâ ispildischanâ un naw teesibas darit pascham kahdus rihkojumus, kuri peeder pee Pristawa darbu aploka.

Turpat, 949. pant.

950. Teesas Pristawam jaeeraksta wisi sawi spreeduma ispildischanas darbi sewischkâ schurnalâ, kurâ ja-apsihmè:

1) Pristawa wahrds un uswahrds un teesa, pee kuras winsch atrodahs amatâ;

2) teesas resoluzija, kura ispildama un laiks, kad Pristaws dabujis ispildu rakstu;

3) tiklab peedsineja, kà ari tahs personas, pret kuru spreedums ispildams, un pee ispildischanas klaht bijuschu leezineeku wahrds, tehwa wahrds, uswahrds un dsihwes kahrta;

4) gads, mehnes, datums un stunda, kad spreeduma ispildischana eesahkta;

5) weeta, kur winsch top ispildits;

6) wisu to darbu sihks aprakstš, kuri isdariti pee ispildischanas un ik kura darba ispildischanas deena, tapat ari norahdijums, ka ispildischana atlikta un aptureta;

7) peedsihtahs naudas suma, waj ari mantas nodoschanas laiks;

8) suma, kas peenahkahs Teesas Pristawam, kà atlihdsiba.

Turpat, 950. pant.

951. Uz tahs personas peeprasijumu, pret kuru spreedums top ispildits, un tahs, uz kuras luhgumu tas ispildams, Pristawam jaisdod par noteiktu maksu apleezinati israkstì iz scha schurnala.

Turpat, 951. pant.

952. Teesas Pristawam naw teesibas atlikt winam nodotà spreeduma ispildischanu un jo masak beigt waj apturet darbus jaw eesahktâ ispildischanâ, bes ween ja par to nahzis teesas nolehmums, waj ari peedsinejs sewischki ar rakstu isteiz, ka ar to meerâ, waj kad parahdneeks peenes no Polizijas, Notarija waj Meera Teesnescha apleezinatu peedsineja rakstu par to, ka pehz spreeduma peespreestà suma winam jaw nomaksata.

Turpat, 952. pant.

953. Par nokawejumeem ſpreedumu iſpildot, Teeſas Priſtawam, beſ ſodeem, kas zaur zaurim likumâ noteikti par nokawejumeem deeneſtâ, pehz teeſas nolehmuma, jamakſà kapitali, prozenti un zitas iſmakſas, kad peerahdits, ka wina nokawejuma pehz zehluſees mantas noſlehpſchana, waj ari noſlehpees pats atbildetajs, kurſch pehz teeſas nolehmuma likumâ norahditôs atgadijumôs bija perſonifti apzeetinams.

Turpat, 953. pant.; 1879. g. 7. mart. d. (59374)

954. Teeſas Priſtaws iſdod naudu, ko ſanehmis ſpreedumu iſpildidams par labu peedſinejam, pret wina kwihtu; bet ja ſchi nauda newar tapt nodota peedſinejam, tad winu eemakſà teeſai, pee kuras Priſtaws atrodahs amatâ.

1864. g. 20. now. d., (41477), 954. pant.

955. Kad taî paſchâ laikâ iſdarami peedſinumi pehz wairak iſpildu rakſteem no weenas un tahs paſchas perſonas, tad peedſihto waj, wina mantu pahrdodot, eenemto naudu Teeſas Priſtaws iſdala ſtarp parahdu dewejeem un atlikumu atdod parahdneekam.

Turpat, 955. pant.

956. Ja peedſihtahs ſumas nepeeteek, ko pilnigi nolihdſinat wiſus peedſenamos praſijumus, tad teeſas Priſtaws to eemakſà weetejâ Apgabala Teeſâ, kura pee peedſihtahs ſumas iſdaliſchanas dara pehz 1214—1222. pantôs norahditas kahrtibas.

Turpat, 956. pant.

957. Par ſpreeduma iſpildiſchanu Teeſas Priſtaws uſſihmè iſpildu rakſtâ un pehz ſpreeduma iſpildiſchanas eeſneedſ ſcho rakſtu tai teeſai, kura winu iſdewuſi, un tai perſonai, pret kuru ſpreedums iſpildits, iſdod peenahzigu kwihtu.

Turpat, 957. pant.

958. Wiſi iſdewumi, kas zekahs ſpreedumu iſpildot, tai ſkaitâ ari Teeſas Priſtawam peenahzigà atlihdſiba, peedſenami no tahs perſonas, pret kuru ſpreedums bija iſpildams.

Turpat, 958. pant.

959. Ja parahdneeks mirſt pa ſpreeduma iſpildiſchanas laiku, tad iſpildiſchana apturama lihdſ aiſbildna eezelſchanai, waj lihdſ mantineeku apſtiprinaſchanai miruſchà mantibâ, beſ ween ja, uſ peedſineja luhgumu, teeſa buhtu nolehmuſi iſpildiſchanu turpinat; bet nekuſtama ihpaſchuma pahrdoſchana uhtrupê, par kuru bija iſlaiſti ſludinajumi noſazitâ kahrtibâ, nekahdâ ſinâ netop atlikta.

Turpat, 959. pant.

960. Peedſinejam atwehlets luhgt, kur peenahkahs, lai tuhlin taptu eezelts pahr mantibu aiſbildnis, neatkarigi no miruſchà mantineeku luhguma ſchinî ſinâ.

Turpat, 960. pant.

961. Ja pa to laiku, kamehr parahdneeks wehl bija dſihws, ſpreeduma iſpildiſchana nebija uſſahkta, tad pee tahs ſtahjahs tikai tad, kad pawehſte par iſpildiſchanu noſuhtita aiſbildnim, kas eezelts pahr wina mantibu, waj ari mantineekeem, kas apſtiprinati ſchinî mantibâ.

Turpat, 961. pant.

962. Suhdſibas par ſpreeduma nepareiſu iſpildiſchanu un wiſi ſtrihdi par iſpildiſchanu, atſkaitot ſtrihdus, kas atteekahs uſ ſpreeduma iſtulkoſchanu, iſſchkir ta teeſa, kuras apgabalâ ſpreedums top iſpildits.

Turpat, 962. pant.

963. Strihdi un ſuhdſibas, kas zeltas pehz diwahm nedelahm no ſtrihdamâ darba iſdariſchanas laika, top atſtahtas beſ zaurluhkoſchanas.

Turpat, 963. pant.

964. Strihdi, kas atteekahs uſ iſpildamâ ſpreeduma iſtulkoſchanu, iſſchkiramî tai teeſai, kura ſpreedumu dewuſi.

Turpat, 964. pant.

965. Strihdus zelſchana waj ſuhdſibas eeſneegſchana neaptur Priſtawa iſpildiſchanas darbus, beſ ween ja nahzis teeſas nolehmums, ka tee apturami.

Turpat, 965. pant.

966. Strihdi un ſuhdſibas par ſpreedumu iſpildiſchanu top iſſchkirtas pa=ihſinatâ kahrtibâ, peeſuhtot pretejai puſei luhguma noraſtu un iſklauſot winu, ja ta atnahk preekſch tam noliktâ terminâ.

Turpat, 966. pant.

967. Suhdſibas eeſneegſchana par teeſas nolehmumu, kas taiſits uſ preekſchejâ (966.) panta pamata, neaptur ſcha nolehmuma iſpildiſchanu, beſ ween ja par to buhtu nahzis augſtakas teeſas nolehmums.

Turpat, 967. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par peedſihſchanu no kuſtamas mantas.

Pirmà noſchkira.

Kuſtamas mantas apkihlaſchana.

968. Ja peedſihſchana top uſlikta uſ kuſtamas mantas, tad pawehſtê par iſpildiſchanu ja=apſihmê ta manta, kas apkihlajama un terminſch, pehz kura notezeſchanas notiks apkihlaſchana, t. i. norahditahs mantas aprakſtiſchana, ſperot ſolus ſchihs mantas apſargaſchanas ſinâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 968. pant.

969. Pee tahs mantas apkihlaſchanas, kas atrodahs turpat, kur parahdneeks, Teeſas Priſtaws ſtahjahs, uſrahdidams parahdneekam pawehſti par iſpildiſchanu.

Turpat, 969. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374) Walſts Pab. nolehm., II. A, 9. pant.

970. Klaht ne=eſoſcham preekſch atnahkſchanas pee wina mantas apkihlaſchanas top nolikts ſeptinu deenu laiks no pawehſtes eedoſchanas deenas, peeſkaitot klaht werſtu laiku.

1864. g. 20. now. d., (41477), 970. pant.

971. Iſ preekſchejâ (970.) pantâ apſihmetà noſazijuma peelaiſchams iſnehmums, kad apkihlajamà manta drihſ bojajahs, waj ari kad jabihſtahs, ka to war noſlehpt. Pirmâ atgadijumâ pee mantas apkihlaſchanas un pahrdoſchanas un otrâ pee winas apſehgeleſchanas ſtahjahs, uſ peedſineja luhgumu, tuhlin, nenogaidot ta termina notezeſchanas, kas nolikts parahdneeka atnahkſchanai.

Turpat, 971. pant.

972. Apkihlajums iſdarams parahdneekam, peedſinejam un winu peeaizinateem leezineekeem klaht eſot; tomehr tas apkihlaſchanas neaptur, ja kahds no wineem neatnahk.

Turpat, 972. pant.

973. Newar apkihlat ne kahdâ ſinâ:

1) ik deenas neſamas drehbes, kas wajadſigas pehz gada laika;

2) weleklu un traukus tanî mehrâ, kahdâ tee wajadſigi parahdneekam un wina gimenei preekſch deeniſchkas leetaſchanas;

3) winu gultas drahnas un gultas;

4) uſturas leetas un malku, kas atrodahs mahjâ, tahs uſtureſchanai weena mehneſa laikâ wajadſigâ mehrâ;

5) ſwehtbildes, kurahm naw nedſ rihſu, nedſ wehrtigu iſgreſnojumu;

6) parahdneekam peederoſchus gimenes un zitus papirus, iſnemjot parahdu peenahzibas, akzijas, obligazijas un tam lihdſigus prozentu papirus:

7) ihſtenâ deneſtâ ſtahwoſchu perſonu wajadſigo uniformu (a);

8) Kaſaku kara ſpehka deneſtâ ſtahwoſcho perſonu uniformu, pehz ſtata noteikto apbrunojumu un frontes ſirgus (b);

9) kuſtamu mantu, kas pehz ziwillikumeem top atſihta par nekuſtamas mantas peederumu (z);

10) ſemneeku kuſtamu mantu, kas top atſihta par wajadſigu ſemneeku ſaimneezibâ. (Salihdſ. Sew. Peelik. pee Likum. par Kahrt.) (d);

beſ tam 11) paſta ſtanzijas ſirgi, ekipaſchas, ſirgu leetas un ziti peederumi, kas noteikti lihgumâ, ko ſlehdſ paſta turetajs ar Kroni par ſtanzijas tureſchanu, netop apkihlati un pahrdoti paſta turetaja parahdu dehl pa wiſu to laiku, kamehr lihgums ſpehkâ (e).

(a) Turpat, 973. pant., 1—7. punkt. — (b) 1874. g. 20. now. d., (54063). — (z) 1864. g. 20. now. d., (41477) 973. pant., 8. punkt. — (d) 1871. g. 23. jul. d., (49843); 21. dez. d., (50338). — (e) 1878. g. 21. now. d., (59041).

974. War apkihlat, tikai kad zitas mantas naw:

1) ſemkopibas rihkus, maſchinas, inſtrumentus un wiſadus rihkus, kas peeder pee ſemes ſaimneezibas;

2) darba- un mahju lopus;

3) graudu, ſeena, ſalmu un zitu ſemes raſchojumu krahjumus, kas wajadſigi nahkamai ſehjai un kauſchu un darba lopu uſturam ſemes ſaimneezibâ lihdſ jaunai pļaujai;

4) grahmatas, inſtrumentus un rihkus, kas parahdneekam wajadſigi wina deeniſchkôs darbôs pehz wina dſihwes kahrtas, amata waj weikala.

1864. g. 20. now. d., (41477), 974. pant.

975. Kuſtamas mantas, kas norahditas preekſchejà (974.) panta pirmôs trijôs punktôs, pahrdodamas atſchkiru no nekuſtamas mantas tikai tad, kad tahs war atſchkirt beſ nekuſtamas mantas poſtiſchanas, waj ari kad paſchu nekuſtamo mantu newar pahrdot.

Turpat, 975. pant.

976. Ja peedſihſchana iſdarama pret weenu no laulateem draugeem, tad top aprakſtita un pahrdota wiſa kuſtama manta, kas atrodahs winu kopu dſihwoklî, atſkaitot otra laulata drauga drehbes un weleklu, kà ari leetas, par kurahm ir peeneſti uſtizami peerahdijumi, ka tahs peeder ſchim laulatam draugam.

Turpat, 976. pant.

977. Parahdneekam ir teeſiba praſit, lai daſchas no wina leetahm netaptu apkihlatas, ja zitas leetas, pehz iſdarita apwehrtejuma, peeteek, ko nolihdſinat peedſenamo ſumu. Peedſinejam atwehleta teeſiba, ja parahdneeks ar to meerâ, atſwabinat daſchas leetas no apkihlaſchanas un pahrdoſchanas, kaut ari pahrejahs leetas nebuhtu peeteekamas, ko pilnigi nolihdſinat wina peedſenamo ſumu.

Turpat, 977. pant.

978. Priſtawam japeeaizina, lai buhtu klaht pee apkihlaſchanas, weetejas polizejas lozeklis:

1) ja mahjas ahrdurwis aiſſlehgtas un nekauj tahs atdarit;

2) ja neatdara eekſchejo iſtabu durwis, waj leedſahs atſlehgt aiſſlehgto telpu atſlehgas;

3) ja apkihlajums noteek parahdneekam klaht ne-eſot;

Turpat, 978. pant.

979. Kad Priſtaws, pee apkihlaſchanas ſtahdamees, atrod, ka ta jaw iſdarita zita peedſinuma dehl, tad winſch, ſalihdſinajis mantu ar ſarakſtu, kas ſaſtahdits pee agrakà apkihlajuma, apkihlà tikai tos preekſchmetus, kuri naw eerakſtiti agrakâ ſarakſtâ; bet ſchinî atgadijumâ apkihlajums top atzelts tikai, kad abas peedſenamahs ſumas nolihdſinatas, waj ari kad abi peedſineji ar ſcho atzelſchanu meerâ.

Turpat, 979. pant.

Otrà noſchkira.

Kuſtamas mantas aprakſtiſchana.

980. Kuſtamas mantas ſarakſtam jaſatur ſewî:

1) numuru apſihmejums uſ ſihmitehm, kas peeliktas pee apkihlatahm leetahm;

2) ik kuras apkihlatahs leetas noſaukums un aprakſts un, ja wajadſigs, winas mehra, ſwara waj ſkaita apſihmejums.

1864. g. 20. now. d., (41477) 980. pant.

981. Kad aprakſtami dahrgi metali gabalôs waj iſſtrahdajumôs, tad janorahda winu prowe, ja ta ſinama.

Turpat, 981. pant.

982. Kad aprakſtamas dahrgeem akmeneem iſgreſnotas leetas, tad janorahda ſcho akmenu ſkaits, leelums un noſaukums.

Turpat, 982. pant.

983. Kad aprakſtamas grahmatas, tad janorahda ſazerejuma wirsraksts, ſarakſtitaju wahrdi un iſdoſchanas laiks, — ja tee apſihmeti preekſchlapâ, — kà ari ſehjumu ſkaits.

Turpat, 983. pant.

984. Kad aprakſtamas bildes, tad janorahda winu mehrs, ſatwars un mahkſlineeku wahrdi, ja tee ſinami.

Turpat, 984. pant.

985. Kad aprakſtamas prezes, kà ari iſſtrahdajumi un fabriku un ruhpneezibas eetaiſchu materials, kas atrodahs pretſchu eepakajumôs, tad ja-apſihmè:

1) numuri un ſihmes uſ pretſchu eepakajumeem;
2) ſchinîs eepakajumôs glabajamo pretſchu noſaukums un aprakſts.

Turpat, 985. pant.

986. Kad aprakſtamas kreditеeſtahdijuma biletes, obligazijas, akzijas un tam lihdſigi papiri, tad ja-apſihmè winu ſkaits, ſuga, nominalwehrtiba un numurs. Paſchi dokumenti eeſneedſami teeſai, ja apkihlatà manta pehz nowehrtejuma iſrahdahs par nepeeteekoſchu, ko nolihdſinat peedſenamo ſumu.

Turpat, 986. pant.

987. Kad aprakſtams uhdens brauzamais kugis, tad janorahda, beſ wina kermena un galweno daku mehra, garuma un platuma, ari ſmagums, kuru winſch war neſt, koku ſuga, no kureem wina kermens paſtahw. kuga rihki pehz winu noſaukuma un daudſuma un ja eeſpehjams, tad ari laiks, kad winſch buhwets.

Turpat, 987. pant.

988. Kuſtamas mantas aprakſtot top iſſchkirtas jaunas leetas no leetatahm, leetaſchanai derigas no nederigahm.

Turpat, 988. pant.

989. Wiſôs tôs atgadijumôs, kur atrod waj ari uſ Teeſas Priſtawa praſijuma war uſrahdit fakturas, inwentarus, katalogus waj ari zitadi noſauzamas pretſchu grahmatas un leetu ſarakſtus, tur jauns ſarakſts netop faſtahdits, bet tikai ſalihdſinats agrakais ar leetahm, kuras atrodahs pee rokas. Schinî ſarakſtâ jauſſihmè leetas, kuras no jauna peenahkuſchas klaht un kuru truhkſt ſalihdſinot ar agrako ſarakſtu.

Turpat, 989. pant.

990. Preekſchmeti, uſ kureem treſchà perſona peeteikuſi ſawu teeſibu, eerakſtamas ſarakſtâ ar peeſihmejumu: kas peeteizis uſ teem ſawu teeſibu un eekſch ka ta paſtahw.

Turpat, 990. pant.

991. Aprakſtito preekſchmetu ſkaits, mehrs un ſwars ſarakſtâ jauſſihmè burteem un ſkaitleem.

Turpat, 991. pant.

992. Sarakſtam iſwelkama ſchnore zauri un peeleekams teeſas Priſtawa ſehgelis.

Turpat, 992. pant.

993. Sarakſtâ ja-apſihmè wina ſahkuma un beiguma deena. Sarakſta beigâs japeemin wiſi tanî iſdaritee pahrlabojumi, bet iſkaſijumi ſarakſtâ naw peelaiſchami.

Turpat, 993. pant.

994. Sarakſtu paraksta peedſinejs un parahdneeks, ja wini pee apraksſtiſchanas bija klaht, leezineeki, ja tee bija peeaizinati, un Teeſas Priſtaws. Par zehloneem, kuru pehz ſarakſtu naw parakſtijuſchi weena waj otra puſe waj leezineeki, top tanî ſewiſchki peeminets.

Turpat, 994. pant.

995. Peedſinejs, parahdneeks un peeaizinatee leezineeki war peneſt Teeſas Priſtawam ſawus peeſihmejumus par wina ſaſtahdito ſarakſtu un likt preekſchâ, pehz winu domahm, wajadſigos pahrgroſijumus.

Turpat, 995. pant.

996. Teeſas Priſtawam, kurſch atſtahjis winam peneſtos peeſihmejumus beſ eewehroſchanas, uſ peneſeju praſijumu ja-iſſkaidro ſarakſta beigâs zehloni, kas winu uſ to wedinajuſchi.

Turpat, 996. pant.

997. Uſ peedſineja waj parahdneeka praſijumu, Teeſas Priſtawam jaiſdod par noteiktu makſu ſarakſta noraksti ar zaurwilktu ſchnori un ar ſawu ſehgeli un parakſtu.

Turpat, 997. pant.

998. Glabatnehm un pretſchu eepakajumeem, kà ari ik kuram preekſchmetam, kas neatrodahs tanîs telpâs, Teeſas Priſtaws peeleek ſawu ſehgeli un ſihmiti, uſſihmedams numuru pehz ſarakſta. Beſ tam puſehm, kas ir klaht pee aprakſtiſchanas, atwehleta teeſiba peelikt aprakſtitahm leetahm ſawus ſehgelus.

Turpat, 998. pant.

999. Peedſinejam waj parahdneekam, kurſch naw atnahzis pee aprakſtiſchanas, waj parakſtijis ſarakſtu beſ peeſihmejumeem, naw teeſibas wehlak ſchehlotees, ka ta iſdarita nepareiſi. Schis noſazijums neatteekahs uſ to atgadijumu, kad pee tahdas mantas aprakſtiſchanas, kura drihſumâ eet bojâ, ſtahjahs nenogaidot parahdneeka atnahkſchanas.

Turpat, 999. pant.

Treſchâ noſchkira.

Kuſtamas mantas nowehrteſchana.

1000. Kuſtamas mantas nowehrteſchana iſdarama pee winas apkihlaſchanas un uſſihmejama ſarakſtâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1000. pant.

1001. Ik kura aprakſtita preekſchmeta wehrtibu noteiz peedſinejs waj parahdneeks, kad peedſinejs naw atnahzis. Ja top zelts ſtrihdus pret nowehrtejumu, tad ta zehlejam, uſnemjot iſmakſas uſ ſawa rehkena, teeſiba praſit, lai nowehrteſchanu iſdaritu leetprateji.

Turpat, 1001. pant.

1002. Leetprateji, kas lai mantu nowehrtè, top eezelti pehz peedſineja un paradneeka ſawſtarpigas weenoſchanahs, bet ja ſchee neweenojahs, waj naw klaht, waj ari aiſ kahda zita zehlona, tad pehz Teeſas Priſtawa eekata.

Turpat, 1002. pant.

1003. Leetprateji netop noſwehrinati.

Turpat, 1003. pant.

1004. Par leetprateju ſuhtiſchanu waj komandeſchanu, ja tee naw atnahkuſchi uſ pirmo aizinajumu, Teeſas Priſtaws greeſchahs pee winu tuwakahs preekſchneezibas.

Turpat, 1004. pant.

1005. Perſonahm, kas aizinatas, lai iſdara nowehrteſchanu, par atrauſchanos no ſcha peenahkuma iſpildiſchanas, nepeeneſot peerahdijumus, ka wineem bijuſchi likumigi kawekli, top uſlikts ſods pehz 29. panta Uſtawâ par Meera Teeſneſchu ſpreeſchameem ſodeem.

Turpat, 1005. pant.

1006. Weetejà gubernas preekſchneeziba ik preekſch kureem trim gadeem ſaſtahda ſewiſchkus noſazijumus, kurus apſtiprina Eekſchleetu Miniſtris pehz ſaſinas ar Teeſleetu un Finanſu Miniſtreem, lai noteiktu leetpratejeem peenahzigo atlihdſibu. Schee noſazijumi top iſſludinati wiſeem par ſinu.

Turpat, 1006. pant.

1007. Nowehrteſchanu, kas norunata rakſtiſkâ lihgumâ, kurâ jaw eepreekſch norahditi winas iſdaritaji, iſpilda ſchee pehdejee.

Turpat, 1007. pant.

1008. Preekſchmeti, kuri nowehrteti paſchâ rakſtiſkâ lihgumâ, naw pahrwehrtejami.

Turpat, 1008. pant.

Zeturtà noſchkira.

Apkihlatas mantas glabaſchana.

1009. Apkihlatà manta top nodota glabatajam, waj ari noneſta ſewiſchkâs telpâs.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1009. pant.

1010. Glabataju eewehl peedſinejs un parahdneeks, pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs, un ja tahda naw panahkama, tad Teeſas Priſtaws.

Turpat, 1010. pant.

1011. Teesas Pristawam jaeezek par glabatajeem turigas personas un ihpaschi tahdas, kuras usnemjahs mantas glabaschanu tanî paschâ weetâ.

Turpat, 1011. pant.

1012. Ja abas puses naw weenojuschahs, to isteikdamas ar rakstu, tad Teesas Pristaws par glabataju newar eewehlet:

1) to, kas pehz likuma newar buht par leezineeku;

2) sawus radneekus un swaineeschus lihds otrai pakahpenei, to lihds skaitot;

3) peedsineju, parahdneeku, winu laulatus draugus, mahjneekus, radneekus taisnâ linijâ bes pakahpenu aprobeschojuma un sahnu linijâ otras pakahpenes radneekus, kà ari swaineeschus lihds otrai pakahpenei, to lihds skaitot, bes ween ja ne weens zits neusnemtos mantas glabaschanu.

Turpat, 1012. pant.

1013. Personai, kas eezelta par glabataju, top isdots norakstš no apkihlatahs mantas saraksta, par kuras sanemschanu winsch parakstahs us saraksta originala.

Turpat, 1013. pant.

1014. Glabatajs dabun maksu par glabajumu pehz sawstarpigas weenoschanahs ar parahdneeku un peedsineju; bet ja tahda weenoschanahs naw panahkama, tad tahdâ mehrâ, kahds noteikts us sewischku nosazijumu pamata.

Turpat, 1014. pant.

1015. Nosazijumus par glabaschanas maksu sastahda ik preeksch kureem trim gadeem weetejà gubernas preekschneeziba un apstiprina Eekschleetu Ministris pehz sasinas ar Teesleetu- un Finansu Ministreem; tad tos issludina wiseem par sinu.

Turpat, 1015. pant.

1016. Glabatajam naw teesibas leetat sewim par labu wina glabaschanai ustizeto mantu, nedz nodot winu ziteem, bet ta jaglabà wesela, zitadi winsch saudè glabaschanas maksu un ir atbildigs par saudejumeem.

Turpat, 1016. pant.

1017. Par glabaschanai ustizetas mantas isschkehrschanu, bes naudas soda, kas noteikts preekschejâ (1016). pantâ, glabatajs kriht atbildibâ pehz kriminallikumeem (Sod. Lik. 1681 un 1682. pant.; Ust. par Meera Tees. spreeschameem sod. 177. pant.).

Turpat, 1017. pant.

1018. Glabatajam peenahkahs nodot rehkenus par peeaugleem, ko nesusi apkihlatà manta.

Turpat, 1018. pant.

1019. Jauns glabatajs eezelams un apkihlatahs mantas winam nodamas pehz nosazijumeem, kas atrodahs preekschejôs (1010. un nahk.) pantôs.

Turpat, 1019. pant.

1020. Ismaksas par pahrdotahs mantas glabaschanu top aprehkinatas un nolihdsinatas no tahs sumas, kas eenahk pee isuhtrupeschanas.

Turpat, 1020. pant.

Peektà noſchkira.

Aplikhlatahs mantas iſuhtrupeſchana.

1021. Kad mantas aprakſtiſchana un nowehrteſchana pabeigta, tad peedſinejs un parahdneeks uſdod Teeſas Priſtawam, kurâ weetâ un uſ kuru laiku wini pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs noleek uhtrupi. Ja parahdneeks un peedſinejs neweenojahs, waj ne-eeſneedſ atſaukſmes, tad iſuhtrupeſchanas weetas un termiņa ſinâ jaeewehro noſazijumi, kas atrodahs nahkoſchôs pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1021. pant.

I. Kuſtamas mantas iſuhtrupeſchanas weetas un iſuhtrupetaji.

1022. Mantas iſuhtrupeſchanas weetu un deenu Teeſas Priſtaws ap ſihmè paſchâ ſarakſtâ.

Turpat, 1022. pant.

1023. Kuſtama manta iſuhtrupejama tanîs weetâs, kuras preekſch tam ik gadus noteiz gubernas preekſchneeziba.

Turpat, 1023. pant.

1024. Kuſtama manta, kuras noweſchana ſaweenota ar grùhtibahm un eewehrojamahm iſmakſahm, iſuhtrupejama tur, kur to glabà.

Turpat, 1024. pant.

1025. Mantu glabaſchanai lihdſ uhtrupei un paſchai iſuhtrupeſchanai war tapt eerahditas un nomatas pilſehtâs ſewiſchkas telpas.

Turpat, 1025. pant.

1026. Iſuhtrupeſchanu iſdara Priſtaws klaji, polizijas waj pagaſta waldes lozeklim klaht eſot.

Turpat, 1026. pant.

II. Iſuhtrupeſchanas termini.

1027. Uhtrupes terminus noteiz Priſtaws, luhkojotees pehz mantu daudſuma un ihpaſchibas, no ſeptinahm deenahm lihdſ ſeſchahm nedeļahm no tahs deenas, kad pabeigta mantas aprakſtiſchana un nowehrteſchana.

Turpat, 1027. pant.

1028. Leetas, kas ahtri bojajahs waj ari tahdas, kas praſa leelu, mantas wehrtibai nepeemehrigu glabaſchanas iſmakſu, war iſuhtrupet ihſakâ terminâ.

Turpat, 1028. pant.

1029. Iſuhtrupeſchanas deenu war atlikt ne zitadi, kà kad ar to meerâ wiſi parahdu deweji, kuri ſawus praſijumus peedſen no aprakſtitahs mantas.

Turpat, 1029. pant.

III. Uhtrupes iſſinojumi.

1030. Uhtrupe top darita ſinama zaur Priſtawa iſſinojumeem, kuròs ja-apſihmè: uhtrupes preekſchmeti, weeta, deena un ſtunda, mantas ihpaſchneeka wahrds un ſuma, par kahdu manta nowehrteta preekſch ſoliſchanas. Preekſch-

meti apsihmejami issinojumôs pehz wispahriga nosaukuma, kas peemehrigs winu sugai, nepeeminot tos sihki pee wahrda.

Turpat, 1030. pant.

1031. Issinojumi top peesisti wismasak nedeku, bet tanî atgadijumâ, kas norahdits 1028. pantâ, ne masak kà deenu pirms uhtrupes, pee polizijas nameem, us tirgeem un tam lihdsigâs weetâs, tanî Meera Teesnescha eezirknî, kur isdarama uhtrupe, kà ari pee tahs mahjas ahrdurwim, kurâ uhtrupei janoteek.

Turpat, 1031. pant.

1032. Issinojumi par barku, laiwu un zitu kugneezibas leetu isuhtrupeschanu top peesisti peestahtnês un pee pahrdodameem kugeem.

Turpat, 1032. pant.

1033. Par tahdas mantas isuhtrupeschanu, kuras wehrtiba sneedsahs pahri par simts rubleem, aprinkos, kur isnahk awises, bes peemineteem issinojumeem, top ari sludinats weetejâs awisês.

Turpat, 1033. pant.; 1882. g. 15. febr. d. un 18. maija d., nolik. krahj. № 712.

1034. Issludinajumam jasatur sewî tas pats, kas issinojumeem un tas jaeespeesch tikai weenâ awischu numurâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1034. pant.

1035. Awischu redakzija, kurâs eelikts issludinajums, tuhlin kad tas eespeests, peesuhta uhtrupi isdaroscham Teesas Pristawam ta numura weenu eksemplaru, kurâ atrodahs issludinajums. Awischu numurs top usglabats lihds ar uhtrupes aktu.

Turpat, 1035. pant.

1036. Par islaisteem issinojumeem un issludinajumeem Pristaws ussihmè schurnalâ.

Turpat, 1036. pant.

1037. Kà peedsinejam, tà ari parahdneekam atwehleta teesiba bes issinojumeem un issludinajuma, ko islaisch Pristaws, issludinat ik katram us sawa rehkena Pristawa sastahditos uhtrupes issinojumus.

Turpat, 1037. pant.

1038. Ja isuhtrupeschanas deena un weeta taptu pahrgrosita pehz teesas preekschraksta waj ari us prahwneeku weenoschanos, tad Pristawam jaislaisch jauni issinojumi un issludinajums un jaeeraksta par to schurnalâ.

Turpat, 1038. pant.

1039. Issinojumôs par uhtrupes atzelschanu janorahda tikai, ka tahdas un tahdas mantas isuhtrupeschana, kas bija nolikta us tahdu un tahdu deenu, ir atzelta ais tahda un tahda zehlona.

Turpat, 1039. pant.

IV. Preekschmeti, kuri isuhtrupejami sem sewischkeem nosazijumeem.

1040. Bilschu, statuju un zitu daikraschojumu, kà ari sazerejumu un tulkojumu eemantoschana uhtrupê nedod pirzejam mahkslineeka waj rakstneeka ihpaschuma teesibas.

Turpat, 1040. pant.

1041. Sazerejumi un tulkojumi rokrakſtôs, kà ari eeſpeeſti, kad tos pats ſazeretajs waj tulkotajs wehl naw nodewis pahrdoſchanai, naw iſuhtrupejami nedſ ſazeretaja waj tulkotaja dſihwes laikâ, ja winſch pats ar to naw meerâ, nedſ pehz wina nahwes, ja ar to naw meerâ wina mantineeki.

Turpat, 1041. pant.

1042. Rokrakſti, kas eemantoti iſdoſchanas dehl, kà ari teeſiba winus eeſpeeſt, top pahrdoti ne zitadi, kà ar peenahkumu iſpildit wiſus nolihgumus, kurus noſlehdſis winu agrakais ihpaſchneeks.

Turpat, 1042. pant.

1043. Swehtbildes ar neatdalitahm rihſahm, eerahmejumeem un ziteem iſgreſnojumeem, newar tapt iſuhtrupetas, bet atdodamas peedſinejam pehz labprahtigas weenoſchanahs ar parahdneeku waj wina radneekeem. Kad labprahtiga weenoſchanahs naw panahkama, waj ari kad peedſinejs ir zittizibneeks, tad ſwehtbildes lihdſ ar eerahmejumeem top nodotas tuwakai pareiſtizigas draudſes baſnizai, beſ ne kahdas atlihdſibas par to parahdu dewejeem. Ja tomehr iſrahditos, ka parahdneekam naw zitas mantibas, bet winam ir galwineeki, tad ſwehtbildes top nodotas peedſinejam pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs ne ar parahdneeku waj wina radneekeem, bet ar wina galwineekeem, un ja weenoſchanahs nebuhtu panahkama, tad baſnizai; bet parahds peedſenams no galwineekeem.

Turpat, 1043. pant.

1044. No ſwehtbildehm nonemtu rihſu waj zitu iſgreſnojumu metala iſſtrahdajumus atkauts iſkauſet un iſgreſnojumus, kas paſtahw iſ dahrgakmeneem waj pehrlehm, atdalit un pehz tam weenus un otrus iſuhtrupet. Schahdâ paſchâ kahrtâ jadara ar ſchihm leetahm ari tad, kad winas tikai pagatawotas preekſch ſwehtbildes, bet nebija wehl pee winas peeſtiprinatas.

Turpat, 1044. pant.

V. Iſuhtrupeſchanas kahrtiba.

1045. Teeſas Priſtaws, lizis, kad wajadſigs, apkihlato mantu noweſt uſ uhtrupes weetu, ſalihdſina winu ar ſarakſtu un par winas ſanemſchanu iſdod glabatajam kwihtu.

Turpat, 1045. pant.

1046. Uhtrupei noliktâs deenâs atkauts wiſeem, kas wehlahs, apſkatit iſuhtrupejamahs leetas.

Turpat, 1046. pant.

1047. Uhtrupei jaeeſahkahs pulkſten deſmitôs rihtâ un naw jaturpinahs ilgak, kà lihdſ pulkſten ſeſcheem pehz puſdeenas.

Turpat, 1047. pant.

1048. Ja pulkſten deſmitôs neatnahk ne weens, kas wehlahs lihdſ ſolit, waj ari atnahk tikai weens, tad iſuhtrupetajam, Teeſas Priſtawam, jagaida pirzeju atnahkſchana lihdſ pulkſten diweem pehz puſdeenas; bet ja pulkſten diwpadſmitôs atnahk ne maſak kà diwi pirzeji, tad, uſ winu praſijumu, Priſtaws ſtahjahs pee iſuhtrupeſchanas.

Turpat, 1048. pant.

1049. Ja uhtrupe nebeidsahs weenâ deenâ, tad winu turpina nahkamâs deenâs, kamehr to pabeids.

Turpat, 1049. pant.

1050. Isuhtrupeschanas ehrtibas dehk Teesas Pristaws war sadalit pahrdodamo mantu partijâs.

Turpat, 1050. pant.

1051. Peedsinejs war pee solischanas nemt dalibu us wispahriga pamata, bet parahdneekam, wina aisbildnim, personai, kas nehmusi dalibu pee mantas saraksta sastahdischanas, waj kas winu isuhtrupè, kà ari polizijas waj pagasta waldes lozeklim, kursch ir klaht pee isuhtrupeschanas, naw teesibas peedalitees pee solischanas.

Turpat, 1051. pant.

1052. Mantas ihpaschneekam, kursch atrodahs pee isuhtrupeschanas, ir atlauts prasit, lai weenus waj otrus preekschmetus isuhtrupè agrak par ziteem.

Turpat, 1052. pant.

1053. Solischanu atklahjot, teesas Pristaws issauz ik kura preekschmeta zenu, kas noteikta nowehrtejot, un prasa: „kas sola wairak?" Pirzeju solitahs zenas Pristaws pasludina mutes wahrdeem, kamehr pahrsolijumi turpinahs.

Turpat, 1053. pant.

1054. Kad pahrsolijumi beiguschees, tad Pristaws issauz trihs reisas schos wahrdus: „waj neweens wairak?" un ja pehz treschahs reisas nenahk pahrsolijums, tad peesit ar weseru, pehz kam pahrsolijums netop peenemts.

Turpat, 1054. pant.

1055. Isuhtrupejamee preekschmeti paleek tam, kas sola wisaugstako zenu.

Turpat, 1055. pant.

1056. Pristawa schurnalâ ja-apsihmè:

1) uhtrupes deena;
2) isuhtrupejamà preekschmeta numurs pehz saraksta;
3) wisaugstakà zena, kas solita uhtrupê;
4) pirzeja dsihwes kahrta, wahrds, uswahrds waj peewahrds, ko schis usraksta pats ar sawu roku, bet ja winsch neprot raksstit, tad zita persona, kurai winsch ustiz;
5) waj pee uhtrupes bija klaht parahdneeks waj wina weetneeks.

Turpat, 1056. pant.

VI. Uhtrupes isnahkumi.

1057. Pirzejs pee paschas isuhtrupeschanas eemaksà ne masak kà peekto daku no wina solitahs pehdejahs zenas. Pahrejais winam jasamaksà skaidrâ naudâ ne wehlak kà lihds pulksten diwpadsmiteem nahkamâ deenâ pehz tam.

Turpat, 1057. pant.

1058. Mantas top nodotas pirzejeem tikai tad, kad no wineem pilnigi sanemta uhtrupê solità suma.

Turpat, 1058. pant.

1059. Ja fuma, kas eenahkuſi weenu daļu mantas pahrdodot, peeteekama, ko pilnigi nolihdſinat peedſenamo praſijumu un iſdewumus, kas pee iſpildiſchanas zehluſchees, tad pahrejee preekſchmeti naw iſuhtrupejami, bet atdodami atpakaļ winu ihpaſchneekam.

Turpat, 1059. pant.

1060. No ſumas, kas eenahkuſi uhtrupē, wiſpirms nolihdſinami mantas apkihlaſchanas, glabaſchanas un iſuhtrupeſchanas iſdewumi un atlikums iſleetajams, ko nolihdſinat peedſenamos praſijumus.

Turpat, 1060. pant.

1061. Uhtrupē pahrdotee preekſchmeti wiſadā ſinā paleek pirzeju ihpaſchums.

Turpat, 1061. pant.

VII. Uhtrupes, kas neiſdewuſchahs un naw ſpehkā.

1062. Uhtrupe atſihſtama par neiſdewuſchos:

1) kad neatnahk ne weens ſolitajs, waj ari atnahk tikai weens;

2) kad no atnahkuſcheem neweens nepahrſola nowehrteto zenu;

3) kad pehz uhtrupes beigahm pirzejs, rokas naudu eemakſajis, nenomakſā terminā atlikumu.

Turpat, 1062. pant.

1063. Kad uhtrupe neiſdodahs tapehz, ka ſolitaji neatnahk, tad klaht eſoſcheem parahdu dewejeem atwehlets, pehz balſu wairuma, peemehrigi winu praſijuma ſumahm, waj nu luhgt, lai iſrihko jaunu uhtrupi, waj ari paturet paſcheem neiſuhtrupeto mantu pehz nowehrtejuma.

Turpat, 1063. pant.

1064. Teeſiba, paturet mantu paſcham, peeder ſewiſchķi tam parahdu dewejam, uſ kura luhgumu mantas bija apkihlatas un tad tam, kura praſijums leelaks.

Turpat, 1064. pant.

1065. Manta, kura naw pahrdota otrā uhtrupē, ja parahdu deweji to nepatur ſewim par labu, ir atſwabinama no apkihlajuma, un parahdu dewejeem atwehlets iſdarit peedſihſchanu no zitas parahdneekam peederigas mantas.

Turpat, 1065. pant.

1066. Preekſcheja (1065.) pantā norahditā atgadijumā mantas apkihlaſchanas, glabaſchanas un iſuhtrupeſchanas iſmakſas kriht uſ peedſineju, kas lizis to apkihlat, waj ari uſ parahdu dewejeem, kas praſijuſchi mantas pahrdoſchanas, kad wini paſchi atſakahs to paturet ſewim par labu.

Turpat, 1066. pant.

1067. Peedſinejam atwehleta teeſiba luhgt, lai noliktu jaunu uhtrupi, ja pehz rokas naudas eemakſas atlikums naw nomakſats terminā (1057. pant.). Schinī atgadijumā rokas nauda peeweenojama wiſpahrigai ſumai, kas eenahkuſi no iſuhtrupejamahs mantas.

Turpat, 1067. pant.

1068. Jaunu uhtrupi war nolikt uſ wiſpahriga pamata:

1) kad wiſa eekihlatà manta, pirms kihlu ſihmes terminſch notezejis, nahk uhtrupê uſ eekihlataja parahdu deweju praſijumu un augſtakà zena, kas uhtrupê ſolita, ir ſemaka par to ſumu, kuru nahkahs dabuht kihlu turetajam;

2) kad kihlu turetajs newehlahs mantu pats paturet.

Turpat, 1068. pant.

1069. Uhtrupe atſihſtama par nepilnſpehzigu, ja mantu pirkuſi perſona, kurai, pehz 1051. panta, naw teeſibas peedalitees pee ſoliſchanas. Schini atgadijumâ pirzeja eemakſatà nauda nahk par labu to parahdu nolihdſinaſchanai, kas peedſenami zaur mantas iſuhtrupeſchanu, un pati manta, uſ parahdu deweju jaunu praſijumu, war tapt no jauna iſuhtrupeta.

Turpat, 1069. pant.

1070. Jauna uhtrupe noleekama beſ otrkahrtejas nowehrteſchanas un iſrihkojama pehz noſazijumeem, kas nolikti par pirmo uhtrupi, tikai ar to ſtarpibu, ka otrâ uhtrupê mantu war pahrdot ſem nowehrtetahs zenas.

Turpat, 1070. pant.

Seſtà noſchkira.

Peedſihſchana no iſpehrkameem prozentu papireem, akzijahm un obligazijahm.

1071. Kad peedſihſchana iſdarama no iſpehrkameem, uſ muiſchneeku ſemehm iſrakſtiteem prozentu papireem, kuri no Walſts Bankas wehl naw iſdoti ihpaſchneekeem, tad jaeewehro noſazijumi, kas norahditi Sewiſchkâ Peelikumâ pee Likumeem par Lauſchu Kahrtahm (II. Nolik. par Iſpirk.).

1864. g. 20. now. d., (41477) 1071. pant.

1072. Walſts prozentu papiri, kà ari priwatbeedribu akzijas un obligazijas top nodotas peedſinejam pehz zenas, par kahdu ſawſtarpigi weenojahs peedſinejs un parahdneeks; bet ja weenoſchanahs naw panahkama, tad pehz zenas, par kuru ſchee papiri teeſcham tapuſchi pahrdoti pehz beidſamahm Sw. Peterburgas birſchâ iſſludinatahm un jaw teeſas atraſchanahs weetâ dabutahm ſinahm.

Turpat, 1072. pant.

1073. Ja atnahk perſona, kas ſola par peemineteem papireem augſtaku zenu un tanî paſchâ reiſâ eemakſà par wineem naudu, bet peedſinejs newehlahs winus paturet ſew par labu pehz ſchihs zenas, tad papiri atdodami atnahkuſcham pirzejam, bet peedſinejam top ſamakſats wina praſijums no eemakſatahs naudas.

Turpat, 1073. pant.

1074. Ja peedſinejs naw ar meeru peenemt walſts prozentu papirus, akzijas un obligazijas pehz zenas, kas noteikta uſ 1072. pantâ norahditeem pamateem, un ne-atnahk ne weens, kas wehletos par wineem makſat wairak, waj ari ja peedſinejs un parahdneeks neweenojahs un teeſai naw ſinu par apkihlato prozentu papiru, akziju waj obligaziju zenu, tad ſchee papiri top pahrdoſchanas dehk peeſuhtiti Sw. Peterburgas birſchas Hofmaklerim, kurſch, patu-

rejis pahrdoschanas isdewumus, kà ari kurtaschas daku us Tirdsneezibas Ustawa 2535. panta pamata, un peenahzigo nosuhtischanas naudu, peegahdà teesai pahrejo eenemto sumu. (Skat. 22. pant., peesihm.).

Turpat, 1074. pant.

1075. Parastâ kahrtibâ prasamo formalibu weetâ, kuras jaeewehro, kad weena persona nodod otrai walsts prozentu papirus, akzijas un obligazijas, teesa, winus nododama peedsinejam, waj ari nosuhtidama pahrdoschanas dehl Hofmaklerim, peeleek no sewis, paschu papiru numurus skaidri apsihmejot, apleezibu par to, ka, pirmâ atgadijumâ, tee papiri, teesas spreedumu ispildot, pahrgahjuschi peedsineja ihpaschumâ, un otrâ atgadijumâ, ka teesas spreeduma ispildischanas dehl schee papiri peesuhtiti Hofmaklerim, lai tos pahrdod un ka pehz tam Hofmaklerim atwehlets nodot scho apleezibu tai personai, kurai papiri taptu pahrdoti, apsihmejot wina wahrdu us paschas apleezibas.

Turpat, 1075. pant.

1076. Papirus pahrdoschanas dehl peesuhtot Sw. Peterburgas birschas Hofmaklerim, ir preekisch kuras sewischkas papiru sugas japeeleek pa weenai apleezibai, ja ir kuras papiru sugas kopwehrtiba nesneedsahs pahri diwtuhkstosch rubkeem, zitadi schee papiri, ja eespehjams, jasadala partijâs, no kurahm katrai pehz nominalwehrtibas naw jasneedsahs pahri diwtuhkstosch rubkeem un ir kurai partijai japeeleek klaht sewischka apleeziba.

Turpat, 1076. pant.

1077. Eesneedsot, kur peenahkahs, prozentu papirus, akzijas un obligazijas pahrrakstischanas dehl us winu eemantotaja wahrdu, teesas apleeziba, kas isdota us 1075. panta pamata, ispilda wisu to formalibu weetu, kuras prasamas pehz nosazijumeem par walsts prozentu papireem un pehz beedribu statuteem, par scho papiru pahreju no weenas personas us otru.

Turpat, 1077. pant.

Septità noschkira.

Peedsihschana no parahdneeka kapitaleem un zitas kustamas mantas, kas atrodahs pee treschas personas.

1078. Apkihlajuma uslikschana us parahdneeka kapitaleem waj kustamas mantas, kas atrodahs pee treschas personas, waj ari us sumahm, kas no winas peenahkahs parahdneekam, isdarama tanî kahrtibâ, kas norahdita 631—640. pantôs, tikai ar scheem isnehmumeem:

1) Pristaws nodod pret kwihtu treschai personai pawehsti, kurâ norahdits laiks, kad parahdneekam nosuhtita pawehste par ispildischanu;

2) treschai personai pehz schihs pawehstes sanemschanas ir peenahkums, wisu mantu, kas nahkahs atbildetajam nodot Pristawam, kursch ispilda spreedumu, waj weetejai Apgabala Teesai.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1078. pant.

Aſtotà noſchkira.

Peedſihſchana no parahdneeka kapitaleem, kas atrodahs waldibas waj teeſas weetâ, waj kredit eeſtahdè.

1079. Ja peedſinejs norahda, ka parahdneekam atrodahs kapitali kahdâ waldibas waj teeſas eeſtahdijumâ, waj winam peenahkahs no tureenes naudas iſmakſajums, tad Priſtaws peeſuhta ſchim eeſtahdijumam iſpildu rakſtu, apſihmedams laiku, kad parahdneekam noſuhtita pawehſte par iſpildiſchanu.

1864. g. 20. nov. d., (41477) 1079. pant.

1080. Peedſinejs, kas wehl naw ſtahjees pee iſpildiſchanas, war ari pats greeſtees pee waldibas waj teeſas eeſtahdijuma ar luhgumu, lai peedſen no parahdneeka kapitaleem, kas atrodahs ſchinî eeſtahdijumâ, waj no iſmakſajumeem, kas winam nahkahs no tureenes; turklaht winam japeenes iſpildu rakſts originalâ un teeſas Priſtawa apleezinajums, ka parahdneekam noſuhtita pawehſte par iſpildiſchanu.

Turpat, 1080. pant.

1081. No iſpildu ſihmes ſanemſchanas deenas, tai weetai, kurâ atrodahs parahdneeka kapitals, waj ari no kuras ſchim nahkahs naudas iſmakſajumi, jadara pehz 633 un 1078. pantu noſazijumeem.

Turpat, 1081. pant.

1082. Kad eenahk wairak praſijumu par parahdneeka kapitalu, waj winam peenahzigu iſmakſajumu iſleetaſchanu, ko nolihdſinat wairak, nekâ weenu peedſenamo ſumu, tad waldibas waj teeſas eeſtahdijums, kurâ atrodahs ſchee kapitali, waj no kura parahdneekam nahkahs naudas iſmakſajumi, noſuhta wiſas winam peenahzigahs ſumas weetejai Apgabala Teeſai.

Turpat, 1082. pant.

1083. Ja, parahdneeka mantu apkihlajot, teeſai top eeſneegtas krediteeſtahſchu biletes uſ parahdneekam peederigeem kapitaleem un parahdneeks, pee teeſas aizinats un teeſas noſazitâ laikâ, neiſdara tanîs pahrweduma uſrakſtu, tad teeſa, iſdaridama par to uſ ſchihm biletehm uſrakſtu, praſa, lai krediteeſtahde eeſuhta peedſenamo ſumu no ta kapitala, kas apſihmets biletês, waj ari, ja peedſenamà ſuma lihdſiga tai ſumai, kas nahkahs pehz biletehm, tad nodod peedſinejam paſchas biletes, iſdaridama uſ tahm pahrweduma uſrakſtu, uſ kura pamata krediteeſtahdehm ir peenahkums iſdot peedſinejam kapitalus, kas atrodahs winu glabaſchanâ (a).

Peeſihmejums. Naudas ſumahm, kuras noteikts iſdot kà aiſdewumu no Semneeku Semes-Bankas, kà ari ſumahm, kas eenahkuſchas Bankâ no ſemneekeem kà rokas nauda par pirkto ſemi, waj kà peemakſa pee aiſdewuma, newar uſlikt nekahdus peedſinumus, kas iſdarami no ſemes pirzeja (b).

(a) Turpat, 1083. pant. — (b) 1883. g. 22. mart. d., nolik. krahj., № 392, 19. pant.

Dewitâ noſchkira.

Peedſihſchana no algas un ziteem peeſchkihrumeem.

1084. Parahdneeka algu un zitus peeſchkihrumus apkihlajot jaewehro noſazijumi, kas iſteikti 1079—1082. pantôs.

1864. g. 20. nov. d., (41477) 1084. pant., 1871. g. 7. dez. d., (50276) 118. pant.; 1880. g. 19. febr. d., nolik. krahj., № 328., noſaz., 86, 87. pant.

1085. Atſkaitijumu parahdu nolihdſinaſchanaiſ dara parahdneeka taiſchnà preekſchneeziba no wina dabujameem peeſchkihrumeem: kà no algas, pee tahs peeleekamahm ſumahm ſem daſchadeem ſkolaukumeem, kà: no korteka un galda naudas, arendehm, penſijahm, weenreiſigeem naudas dahwinajumeem un wiſadeem iſmakſajumeem, kas top iſdariti waj ir noteikti parahdneekam par labu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1085. pant.

1086. No wiſeem preekſchejâ (1085.) pantâ peemineteem peeſchkihrumeem peedſineja praſijumu nolihdſinaſchanas dehl top iſdarits atſkaitijums uſ ſchahda pamata:

1) no eerehdna peeſchkihrumeem, kurſch dabun par gadu ne pahri par peezſimti rubleem, ja-atſkaita, ja winſch neprezejees — weena treſchdaļa, un ja prezejees waj ari atraitnis, bet winam ir behrni — weena zeturtdaļa no wiſas ſumas, kas winam ik gadus peenahkahs no krona;

2) no eerehdna peeſchkihrumeem, kurſch dabun pahri par peezſimti bet ne pahri par tuhkſtoſch rubleem par gadu, ja tas neprezejees — diwas peektdaļas, ja prezejees waj atraitnis un winam ir behrni — weena treſchdaļa no wiſas ſumas, kas winam peenahkahs no krona;

3) no eerehdna peeſchkihrumeem, kurſch dabun wairak nekà tuhkſtoſch rubkus par gadu, ja tas neprezejees — puſe, ja prezejees waj ir atraitnis, bet winam ir behrni — diwas peektdaļas no wiſas ſumas, kas winam ik gadus peenahkahs no krona.

Bet ja parahdneeka ſeewai waj behrneem ir paſcheem ſawa, uſturam peeteekama manta, waj ari wini paſchi dabun ſewiſchku algu, atſchkiru no wihra waj tehwa, tad atſkaitijums no wina peeſchkihrumeem iſdarams uſ ta paſcha pamata, kà no neprezejuſchahs waj atraitna, kam naw behrnu.

Turpat, 1086. pant.

1087. Parahdu un peedſinumu dehl naw ja-atſkaita:

1) no penſijahm, kas peeſchkirtas par eewainojumeem;

2) no pabalſteem, kas peeſchkirti parahdneekam, ko paglabat wezakus, ſeewu waj behrnus, waj ari tapehz, ka tas iſpoſtits zaur uguns grehku, pahrpluhdumu waj zitu nelaimes notikumu, kà ari no palihdſibahm, ko ſneedſ eerehdnam wina paſcha waj wina gimenes lozekku ſlimibas dſeedinaſchanas dehl;

3) no ſumahm, kas iſdotas braukumeem deeneſta leetâs.

Turpat, 1087. pant.; 1882. g. 23. now. d., nolik. krahj. 1883. g., № 109.

1088. Krona peedſinuma nolihdſinaſchanai no miruſcha eerehdna, kam naw palizis mantas, top aiſtureta treſchdaļa penſijas, kuru dabun wina atraitne.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1088. pant.

1089. Preekſchejâ (1088.) pantâ iſteiktais noſazijums neſihmejahs uſ penſijahm, kuras noteiz atraitnehm Sw. Peterburgas Atraitnu Nams; no tahm naw nekas atſkaitams, lai nolihdſinatu peedſinumus, kas kriht uſ ſchihm atraitnehm.

Turpat, 1089. pant.

1090. No eenahkumeem, kurus dabun laizeji walditaji no krona muiſchahm, kas, pirms terminſch notezejis, atrodahs pehz Wiſaugſtakà dahwajuma

uſ kahdu laiku winu leetaſchanâ, atſkaitijumi, ko nolihdſinat priwatprahſijumus, iſdarami pehz Uſtawa par krona muiſchu pahrwaldiſchanu Reetruma un Baltijas gubernâs. (Lik. Swods, VIII. Sehj. I. Dal., 1876. g. iſdew., peelik. pee 2. panta, peeſihm. III: 44. un 45. pant.).

Turpat, 1090. pant.

Deſmitâ noſchkira.

Blakus teeſaſchana un ſtrihdi, kas zehlahs peedſinumus iſdarot no kuſtamas mantas.

1091. Teeſas Priſtawam naw teeſibas apturet apkihlaſchanu uſ parahdneeku waj treſchu perſonu eerunahm, ka manta, kas atrodahs parahdneeka waldiſchanâ, nepeeder winam, beſ ween ja taptu ſamaksata wiſa peedſenamâ ſuma, waj ari peedſinejs buhtu meerâ ar apkihlajuma apturešchanu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1091. pant.

1092. Ja kahds atrod, ka tam peeder kahda teeſiba uſ aprakſtito mantu waj winas daku, tad tam, lai nowehrſtu mantas iſuhtrupeſchanu waj jaw eenemtahs naudas iſmakſaſchanu, jazek ſuhdſiba tanî teeſâ, kuras apgabalâ iſdarits apkihlajums. Uſ ſchihs ſuhdſibas pamata jaaizina parahdneeks un peedſinejs.

Turpat, 1092. pant.

1093. Suhdſibas eeſneegſchana aptur ſtrihdamahs kuſtamahs mantas iſuhtrupeſchanu tikai tanî atgadijumâ, kad teeſa, kuŗai par to eeſneegta ſuhdſiba, leek to mantu apkihlat pehz noſazijumeem par ſuhdſibu nodroſchinaſchanu.

Turpat, 1093. pant.

Peektâ nodaļa.

Par peedſihſchanu no nekuſtamas mantas.

1094. Pee nekuſtamu mantu aprakſtiſchanas, nowehrteſchanas un iſuhtrupeſchanas jaeewehro noſazijumi, kas iſteikti 978, 991 — 997, 999, 1003—1008, 1029, 1034—1039, 1047—1049, 1051, 1064 un 1069. pantôs. Sewiſchkee noſazijumi, kuŗi ihſti atteekahs uſ nekuſtamahm mantahm, ir iſteikti nahkoſchôs pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1094. pant.

Pirmâ noſchkira.

Wiſpahrigi noſazijumi.

1095. Kad ſuhdſetajs leek peedſiht no nekuſtamas mantas, tad parahdneekam peeſuhtamâ pawehſtê jaapſihmê, ka ja parahds nebuhs nomakſats diwu mehneſchu laikâ no pawehſtes nodoſchanas deenas, tad ſtahſees pee pawehſtê apſihmetas, winam peederigas nekuſtamas mantas aprakſtiſchanas un iſuhtrupeſchanas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1095. pant.

1096. Nosuhtot parahdneekam pawehsti par ispildischanu, teesa usleek aisleegumu us parahda deweja norahditas nekustamas mantas.

Turpat, 1096. pant.

1097. No ta laika, kad parahdneeks dabujis pawehsti par ispildischanu, winam aisleegts, peedraudot likumigu atbildibu ar sawu personu un mantu:

1) atsweschinat scho nekustamo ihpaschumu, isnemjot to atgadijumu, kas norahdits nahkoschâ (1098.) pantâ;

2) zirst tanî meschu, bes ween zik wajadsigs saimneezibas ustureschanai, un zaur zaurim atsweschinat waj isposit tahdus preekschmetus, kuri pehz likuma usskatami par nekustamas mantas peederumu.

Turpat, 1097. pant.

1098. Tanî laikâ, kas apsihmets 1095. pantâ, lihds nekustamas mantas isuhtrupeschanas deenai, parahdneekam teesiba pahrdot winu waj eekihlat pilnigi waj pa dalai, bet ar to nosazijumu, ka, pirms pirkschanas waj eekihlaschanas lihguma noslehgschanas, Apgabala Teesâ, pehz nekustamahs mantas atraschanahs weetas, buhtu eemaksata nauda, kas peeteekama, ko nolihdsinat peedsenamo sumu.

Turpat, 1098. pant.

1099. Lihgumi par nekustamu mantu, kurus parahdneeks noslehdsis, pirms dabujis pawehsti par peedsihschanu no schihs mantas, patur sawu spehku lihds tanîs nosazitam terminam.

Turpat, 1099. pant.

1100. Lihgumus pahr nekustamu mantu, kurus atbildetajs noslehdsis pehz tam, kad dabujis pawehsti par ispildischanu, teesa war isnihzinat, us peedsineja luhgumu, un nekustamo mantu isuhtrupejot, us pirzeja luhgumu, ja schee lihgumi nahk par skahdi weenam waj otram.

Turpat, 1100. pant.

Otrà noschkira.

Nekustamu mantu aprakstischana.

1101. Kad notezejis 1095. pantâ noliktais laiks, tad Teesas Pristaws stahjahs, us peedsineja prasijumu, pee nekustamas mantas aprakstischanas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1101. pant.

1102. Par deenu, kurâ stahsees pee aprakstischanas, parahdneekam top pasinots zaur pawehsti.

Turpat, 1102. pant.

1103. Aprakstijumam jasatur sewî:

1) ispildu raksta apsihmejums, us kura pamata peedsihschana isdarama;

2) weeta, kur nekustamà manta atrodahs, t. i. kahdâ gubernâ, aprinki un Meera Teesnescha eezirknî, waj ari kahdâ pilsehtâ, tahs dalâ, kwartalâ un eelâ un sem kahda numura;

3) is kahdahm dalahm ta pastahw, norahdot tiklab wisas nekustamas mantas, kà ari winas sewischku daku nosaukumu;

4) kam peeder aprakſtamâ nekuſtamâ manta, waj wiņa neatrodahs kopu ihpaſchumâ ar kahdu zitu perſonu un uſ kahdas teeſibas pamata, waj wiņa naw eekihlata un par kahdu ſumu ihſti;

5) uſ kahda dokumenta pamatu nekuſtamâ manta nahkuſi parahdneeka rokâs, ja to war noteikt pehz wiņa eeſneegteem dokumenteem.

Turpat, 1103. pant.

1104. Aprakſtijumâ janorahda:

1) nekuſtamas mantas robeſchas un apkahrtejo walditaju wahrdi;

2) pee nekuſtamahs mantas peederoſcho ſemju, meſchu un uhdeņu plaſchums;

3) kahdas nekuſtamâ mantâ ſaimneezibas eetaiſes, fabrikas waj zitas eeſtahdes un kahdâ ſtahwoklî atrodahs tahs, kà ari pee wiņahm peederigahs ehkas;

4) pahrejahs ſinas, kuras iſſkaidro nekuſtamahs mantas ſtahwoklî un ſaſtahwu, kà: par nekuſtamo mantu noſlehgtee lihgumi, darba lopi, ſemkopibas rihki, maſchinas, attahkums no ruhpneezibas pilſehtahm, kugojamahm upehm, dſelſszeļeem u. t. t.;

Turpat, 1104. pant.

1105. Ja ſemes mehrs naw ſinams, tad wiņas plaſchums apſihmejams tuweni, norahdot iſſehjamahs labibas un eepkaujamâ ſeena daudſumu nekuſtamâ ihpaſchumâ.

Turpat, 1105. pant.

1106. Par ſemes gabaleem, kas peeſchkirti zaur peenahkumeem uſ laiku ſaiſtiteem ſemneekeem, kur nomeſtees un ko leetat, aprakſtijums netop ſaſtahdits. Scha aprakſtijuma weetâ ſtahjahs apleezinats norakſts no ſemes grahmatas, papilnots zaur ſinahm par tahm pahrmainahm, kas zehluſchahs pehz ſchihs grahmatas apſtiprinaſchanas.

Turpat, 1106. pant.; 1881. g. 28. dez. d., nolik. krahj. 1882. g., № 1, Wisaugſt. uk. Sen., 1—3. pant.; noſaz. 1—16. pant.; 1883. g. 8. febr. d., nolik. krahj. № 383.

1107. Namu aprakſtot janorahda:

1) waj wiņſch muhra waj koka un ar ko jumts;

2) wiņa mehrs garumâ, platumâ un augſtumâ;

3) ſtahwu un dſihwojamo iſtabu ſkaits.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1107. pant.

1108. Ehkas, kas ſtahw atſchkiru no nama, bet peeder pee wiņa, aprakſtamas ik kuŗa ſewiſchki, norahdot:

1) wiņu leelumu, t. i. garumu, platumu, augſtumu un ſtahwu ſkaitu;

2) materialu, no kuŗa tahs taiſitas, t. i. waj wiņas muhra waj koka un ar ko jumtas;

3) kahdam noluhkam tahs taiſitas.

Turpat, 1108. pant.

1109. Fabrikas un ruhpneezibas eetaiſes aprakſtot janorahda:

1) kahdâs ehkâs tahs atrodahs, t. i. muhra waj koka ehkâs un ar ko tahs jumtas;

2) ehku leelums, ſtahwu, kà ari dſihwojamu un darba iſtabu ſkaits; pee kalnu ruhpneezibas eetaiſehm, beſ tam: raktuwju, kaufejamo zepku un zitu eetaiſchu ſkaits un leelums;

3) dambju, darba ſtahwu un zitu darbâ leetajamo maſchinu ſkaits;
4) iſſtrahdajumu daudſums, t. i. no kura un lihdſ kuram daudſumam tee ſneedſahs pehdejôs peezôs gadôs.

Turpat, 1109. pant.

1110. Sarakſtâ uſnemjama wiſa kuſtama manta, kura naw atſchkirama no aprakſtamahs nekuſtamahs mantas waj nu pehz ſawa noteikuma waj ari uſ Ziwillikumu pamata.

Turpat, 1110. pant.

1111. Pee aprakſtiſchanas parahdneekam jaeeſneedſ dokumenti, plani un zaur zaurim wiſi papiri, kuri noteiz kuſtamas mantas plaſchumu un parahdneeka teeſibu uſ ſcho mantu.

Turpat, 1111. pant.

1112. Parahdneekam, kas ne-eeſneedſ pirms aprakſtiſchanas beigahm preekſchejâ (1111). pantâ apſihmetos dokumentus un papirus, naw teeſibas ſchehlotees par aprakſtiſchanas nepareiſibu, kas tapehz buhtu zehluſees.

Turpat, 1112. pant.

1113. Sinas par parahdâ palikuſcheem walſts, ſemſtibas un pilſehtas nodokleem, teeſas Priſtaws eepraſa no weetejahs: Rentejas, Pilſehtas Waldes, waj Domes un zitahm waldibas waj teeſas weetahm, pehz peederibas. Scho ſinu nepeeſuhtiſchana nekawè beigt aprakſtiſchanu.

Turpat, 1113. pant.; 1870. g. 16. jun. d. (48498) 81. pant.

1114. Strihdami ſemes gabali top uſnemti ſaraksta, apſihmejot winu leelumu un robeſchas un norahdot, kur par teem leeta atrodahs teeſaſchanâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1114. pant.

1115. No nekuſtamas mantas, kuras wehrtiba azim redſot ſneedſahs pahri par peedſenamo ſumu, iſuhtrupeſchanai top aprakſtita tikai daka, kas ſamehriga ar peedſenamo ſumu. Schis noſazijums neſihmejahs uſ nedalamahm nekuſtamahm mantahm, kà ari uſ tahdahm, kuras naw dalamas beſ iſpoſtiſchanas.

Turpat, 1115. pant.

1116. Tahdas nekuſtamas mantas walditajam, kura nepeeder pee nedalamahm, ir teeſiba ſadalit winu iſuhtrupeſchanai gabalôs.

Turpat, 1116. pant.

Treſchà noſchkira.

Nekuſtamu mantu nowehrteſchana.

1117. Pee aprakſtiſchanas beigahm peedſinejam jaeeſneedſ Teeſas Priſtawam paraksts, apſihmejot zenu, kuru winſch noteiz aprakſtamai nekuſtamai mantai. Schis paraksts uſrahdams nekuſtamas mantas ihpaſchneekam, ja winſch ir klaht pee aprakſtiſchanas.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1117. pant.

1118. Nekuſtamas mantas ihpaſchneeks, kurſch atrod peedſineja noteikto zenu par ſemu, war ſeptinu deenu laikâ no tahs deenas, kad winam uſrahdits peedſineja paraksts, eeſneegt nekuſtamas mantas ſihki apſkaititu nowehrtejumu pehz ta, zik leels ir widejais tihrais gada-eenahkums pa pehdejeem peezeem gadeem, waj ari kad winſch walda nekuſtamu mantu maſak par peezeem gadeem, tad pa wiſu waldiſchanas laiku.

Turpat, 1118. pant.

1119. Sem ſkaidra eenahkuma no nekuſtamas mantas jaſaprot atlikums, ko dabun, atſkaitot no wiſpahrigà eenahkuma paraſtos iſdewumus par nekuſtamo mantu un nodoklus un wiſadas klauſchas, kas kriht uſ nekuſtamo mantu.

Turpat, 1119. pant.

1120. Saws nowehrtejums atbildetajam ja-apſtiprina zaur nekuſtamas mantas eenahkumu un iſdewumu grahmatahm, rehkeneem, lihgumeem un wiſpahri zaur dokumenteem, kuri neleek ſchaubitees, ka uſdewumi ir pareiſi.

Turpat, 1120. pant.

1121. Peedſinejam teeſiba ſkatit zauri ſchihs ſinas un pehz tam waj nu peenemt atbildetaja nowehrtejumu, waj ari ſeptinu deenu laikâ eeſneegt ſawas eerunas.

Turpat, 1121. pant.

1122. Ja peedſinejs naw meerâ ar atbildetaja nowehrtejumu, tad leetprateji noteiz ſkaidra eenahkuma widejo leelumu, kas dabuts no nekuſtamas mantas par peezeem gadeem waj pa wiſu waldiſchanas laiku.

Turpat, 1122. pant.

1123. Leetprateji eewehlami nepahru ſkaitâ, pehz peedſineja un parahdneeka ſawſtarpigas weenoſchanahs, bet ja tahda nebuhtu panahkama, tad tos eewehl Teeſas Priſtawi iſ apkahrtejeem walditajeem.

Turpat, 1123. pant.

1124. Kad leetprateji noteikuſchi tihra eenehmuma widejo leelumu, tad nekuſtamà manta nowehrtejama pehz nahkoſcheem noſazijumeem:

1) ſemes, augku- un ſaknu dahrſu un ſiwju ſwejas wehrtiba noteizama pehz tam, zik leels ir widejais tihrais gada-eenahkums pa deſmit gadeem kopâ;

2) nenowezojuſchos muhra ehku wehrtiba noteizama pehz tam, zik leels widejais tihrais gada-eenahkums pa aſtoneem gadeem kopâ;

3) jaunu koka ehku wehrtiba noteizama pehz tam, zik leels widejais tihrais gada-eenahkums pa ſeſcheem gadeem kopâ;

4) wezas, bet wehl eenahkumu neſoſchas muhra un koka ehkas wehrtejamas uſ puſi ſemak nekà jaunas;

5) ſahdſchâs, kur naw eeſpehjams noteikt ehku eeneſibu uſ ſcha panta 2, 3 un 4. punktu pamata, zena noteizama pehz materiala wehrtibas.

Turpat, 1124. pant.

1125. Pee preekſchejâ (1124.) pantâ iſdaritâ nowehrtejuma japeeſkaita klaht to nekuſtamas mantas daku wehrtiba, kuras waj nu ſewiſchki wehrtejamas, waj ari naw neſuſchas walditajam eenahkumus, un proti:

1) ſemes gabalu wehrtiba, kuri pehz ſemes grahmatas peeſchkirti ſemneekeem, kur nomeſtees un ko leetat;

2) meſchu, atſchkirtu neapdſihwotu ſemes gabalu un dihkâ ſtahwoſchas ſemes wehrtiba;

3) wiſu to ſaimneezibas ſaru wehrtiba, kas turetajam wehl naw neſuſchi eenahkumu;

4) kuſtamo mantu wehrtiba, kas aprakſtitas uſ 1110. panta pamata.

Turpat, 1125. pant.; 1881. g. 28. dez. d., nolik. krahj. 1882. g., № 1, Wisaugſt. uk. Sen., 1—3. pant.; noſaz., 1—16. pant.; 1883. g. 8. febr. d., nolik. krahj., № 383.

1126. Preekſcheja (1125.) pantâ apſihmetà nekuſtamas mantas nowehrteſchana iſdarama pehz nahkoſcheem noſazijumeem:

1) ſemes gabalu wehrtiba, kas pehz ſemes grahmatas peeſchkirti ſemneekeem, kur nomeſtees un ko leetat, noteizama pehz tam, zik leels aiſdewums, kurſch pee iſpirkſchanas top iſdots pehz Sewiſchka Peelikuma pee Likumeem par Lauſchu kahrtahm (II. Nolik. par Iſpirk.);

2) meſchi, atſewiſchkas neapdſihwotas weetas, nekahda eenahkuma neneſoſchas, dihkâ ſtahwoſchas ſemes, wiſi no jauna eetaiſiti ſaimneezibas ſari, kas walditajam wehl naw neſuſchi eenahkuma, kà ari ehkas, kas naw pabeigtas buhwet, janowehrtè pehz weetejeem apſtahkleem un gaidameem labumeem.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1126. pant.; 1881. g. 28. dez. d., nolik. krahj. 1882. g., № 1, Wisaugſt. uk. Sen., 1—3; noſaz. 1—16. pant.; 1883. g. 8. febr. d., nolik. krahj., 383.

1127. Teeſas Priſtaws eeſneedſ nekuſtamas mantas aprakſtijumu un nowehrtejumu tai teeſai, pee kuras janoteek nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanai.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1127. pant.

Zeturtà noſchkira.

Aprakſtitahs nekuſtamahs mantas pahrwaldiſchanas kahrtiba.

1128. Aprakſtità nekuſtamà manta paleek lihdſ uhtrupei agrakà walditaja waldiſchanâ, kurſch to pahrwalda, eewehrojot noſazijumus, kas noteikti 1097. pantâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1128. pant.

1129. Nekuſtama manta, kas aprakſtita uſ praſijumu, kurſch zelts uſ kihlu raksta pamata, nahk lihdſ uhtrupei, ja kihlu turetajs to wehlahs, wina pahrwaldiſchanâ, lihdſ ar teeſibu iſleetat ſewim par labu, prozentu weetâ, nekuſtamas mantas eenahkumus (a).

Peeſihmejums. (Pehz 1887. g. Turp.). Beſarabijas, Wilnas, Witebſkas, Wolinijas, Grodnas, Kiewas, Kownas, Kurſemes, Widſemes, Minſkas un Podolijas gubernâs, ka ari Poļu Karaļawalſts gubernâs, ahrpus oſtu un zitahm pilſehtu apdſihwotahm weetahm, parahdu praſijumu nodroſchinajumam, kad kihlahm nemta nekuſtama manta, un zaur zaurim peedſinumeem parahdu praſijumôs newar buht tas iſnahkums, preekſch ahrſemneekeem, ka wini eemantotu tahdas nekuſtamas mantas ihpaſchumu waj taptu par winas ihſteem walditajeem waj leetatajeem. (1064, 1129, 1171, 1173, 1175, 1209, 1556, 1565, 1574, 1824, pant.; Ziwilkod. III, gr. 2071, 2072, 2085 — 2091. pant.; Balt. gub. Weet. Nolik. krahj. III. daļ., 1864. g. iſdew., 1336, 1412, 2457. pant.) (b).

(a) Turpat, 1129. pant. — (b) 1887. g. 14. mart d., nolik. krahj., 378., 1, 2. pant.

1130. Parahdneekam waj kihlu turetajam jaſanemj nekuſtama manta pehz aprakſtijuma un janodod wina tahdâ paſchâ ſtahwoklî un ar to paſchu kuſtamo mantu, kà winu ſanehmis.

Turpat, 1130. pant.

1131. Parahdneekam ir peenahkums nodot rehkenu pa aprakſtitahs mantas pahrwaldiſchanas laiku. Eenehmumi, kuŗus winſch eewahzis no nekuſtamahs mantas, peeweenojami tai ſumai, kas eenahk ſcho mantu iſuhtrupejot.

Turpat, 1131. pant.

Peektà noſchkira.

Nekuſtamu mantu iſuhtrupeſchana.

1132. Kad aprakſtiſchana un nowehrteſchana pabeigta, tad parahdneeks un peedſinejs war uſdot Teeſas Priſtawam, kurâ weetâ, uſ kahdu laiku un kahdâ kahrtibâ jaiſdara iſuhtrupeſchana. Ja ſchinî ſinâ weenoſchanahs netop panahkta ſtarp parahdneeku un peedſineju, tad iſuhtrupeſchanas kahrtibas ſinâ jaeewehro nahkoſchee noſazijumi (a).

Peeſihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Pee nekuſtamu mantu pahrdoſchanas dewinâs reetruma gubernâs: Witebſkas, Mogilewas, Wilnas, Minſkas, Grodnas, Kownas, Kiewas, Podolijas un Wolinijas, ja-eewehro ſewiſchki noſazijumi, kas iſdoti ſchinî ſinâ (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41477) 1132. pant. — (b) 1864. g. 5. mart. d., (40656 a, Piln. Lik. krahj. 1886. g.), 2, 25. pant.; 23. mart. d., (40692); 1865. g. 10. dez. d., (42759); 1866. g. 4. febr. d., (42971); 1867. g. 27. janw. d., (44176); 24. now. d., (45195); 1868. g. 12. janw., d. (45390); 1. mart. d., (45550), Min. Kom. nol., 1, 3. pant.; 1873. g. 9. jun. d., (52362); 1879. g. 11. dez. d., (60269) I.; 1882. g. 9. now. d., nolik. krahj., 755; 1884. g. 27. dez. d., nolik. krahj., 1885. g. 36.

I. Weetas, kuŗâs nekuſtamas mantas iſuhtrupejamas, un perſonas, kuŗas to iſdara.

1133. Nekuſtamas mantas, kas nowehrtetas ſemak par peezſimti rubļeem, iſuhtrupejamas weetejâ Meera Teeſneſchu Sapulzê; nekuſtamas mantas, kas nowehrtetas uſ peezſimti rubļeem waj augſtak, kà ari wiſas nekuſtamas mantas, kas atrodahs tahs pilſehtas aprinki, kur ir Apgabala Teeſa, iſuhtrupejamas pee ſchihs Teeſas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1133. pant.

1134. Ja nekuſtama manta iſuhtrupejama Meera Teeſneſchu Sapulzê, tad wiſus rihkojumus, kas praſa teeſas nolehmuma, iſdara Meera Teeſneſchu Sapulzes Paſtahwigais Lozeklis. Winam ari jaeeſneedſ wiſi luhgumi un ſuhdſibas, kas atteekahs uſ nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanu.

Turpat, 1134. pant.

1135. Peedſinejam un parahdneekam ir teeſiba praſit, lai nekuſtama manta, kas nowehrteta ſemak par peezſimti rubļeem, taptu iſuhtrupeta weetejâ Apgabala Teeſâ.

Turpat, 1135. pant.

1136. (Pehz 1886. g. Turp.). Priwatu kalnu ruhpneezibas eetaiſchu iſuhtrupeſchana, kuŗas ſtahw Urala Kalnu pahrwaldes pahrſinâ, iſdarama Peterburgas Apga-

bala Teesâ un Aismaskawas gubernu ruhpneezibas eetaischu isuhtrupeschana — Maskawas Apgabala Teesâ.

Turpat, 1136. pant.; 1865. g. 17. maija d., (42108) I, II, 1. pant.; 1881. g. 29. dez., nolik. krahj 1882. g., № 50.

1137. Mantas, kas eekihlatas walsts krediteestahdês un priwatbankâs, kad peenahzigas nomaksas nokawetas, top pahrdotas tanî kahrtibâ, kas noteikta scho eestahschu un banku statutôs.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1137. pant.

1138. Atgadijumôs, kas apsihmeti 1136 un 1137. pantôs, nekustama manta war tapt isuhtrupeta Meera Teesneschu Sapulzê waj Apgabala Teesâ, pehz mantas walditaja weenoschanahs ar suhdsetaju, waj ar to krediteestahdi, kurâ wina eekihlata.

Turpat, 1138. pant.

1139. Nekustamas mantas sarakstu dabujis, Meera Teesneschu Sapulzes Pastahwigais Lozeklis waj Apgabala Teesas Preekschsehdetajs eewehl weenu no weetejeem Teesas Pristaweem, kas lai isuhtrupê.

Turpat, 1139. pant.

1140. Peedsinejam un parahdneekam atwehlets, pehz sawstarpigas weenoschanahs, norahdit to no Teesas Pristaweem, kuram wini wehlahs usdot isuhtrupeschanu.

Turpat, 1140. pant.

1141. Isuhtrupeschanas dehk eewehletais Teesas Pristaws noteiz uhtrupes deenu un rihkojahs, laisdams klajâ issinojumus par uhtrupi.

Turpat, 1141. pant.

II. Nekustamu mantu isuhtrupeschanas termini.

1142. Nekustamu mantu isuhtrupeschana noteek ne masak kà tschetrreis par gadu. Schos terminus noteiz ik kureem trim gadeem Eekschleetu Ministris, pehz sasinas ar Finansu un Teesleetu Ministreem.

Turpat, 1142.pan t.

1143. Nekustamas mantas uhtrupes deena newar tapt nolikta:

1) agrak par weenu mehnesi, ja nekustama manta nowehrteta ne pahrak par peezsimti rubleem;

2) agrak par diweem mehneschem, ja wina nowehrteta pahri par peezsimti, bet ne pahrak par desmit tuhkstosch rubleem;

3) agrak par trim mehneschem, ja wina nowehrteta pahri par desmit tuhkstosch rubleem.

Turpat, 1143. pant.

1144. Nekustamahm mantahm, kas nowehrtetas ne pahrak par simts rubleem, preekschejâ (1143.) pantâ apsihmetee termini top skaititi no tahs deenas, kad iskahrts issinojums par uhtrupi, un zitahm nekustamahm mantahm — no tahs deenas, kad weetejâs awises isnahzis sludinajums.

Turpat, 1144. pant.

1145. Ja nekuſtamas mantas aprakſtijums dabuts tahdâ laikâ, ka lihdſ tuwakam terminam, kas nolikts uhtrupehm, newar tapt iſlaiſti wajadſigee ſludinajumi, tad uhtrupe noleekama uſ nahkamo terminu.

Turpat, 1145. pant.

III. Iſſinojumi par nekuſtamu mantu iſuhtrupeſchanu.

1146. Iſſinojumus par nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanu ſaſtahda Teeſas Priſtaws, kuram iſuhtrupeſchana uſdota.

Turpat, 1146. pant.

1147. Iſſinojumeem par nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanu jaſatur ſewî:

1) nekuſtamas mantas walditaja un peedſineja dſihwes kahrta, wahrds un uſwahrds waj peewahrds;

2) ta Teeſas Priſtawa wahrds, uſwahrds un dſihwes weeta, kuram uſdota iſuhtrupeſchana;

3) iſuhtrupejamahs nekuſtamahs mantas ihſs aprakſts un winas atraſchanahs weeta;

4) apſihmejums, waj nekuſtama manta taps pahrdota wiſa kopâ waj pa dakahm un pa kahdahm ihſti;

5) waj nekuſtama manta eekihlata, un ja eekihlata, tad kur un kam ihſti;

6) uhtrupes weeta un laiks;

7) zena, no kuras eeſahkſees ſoliſchanahs.

Turpat, 1147. pant.

1148. Iſſinojums par uhtrupi, wismaſak mehneſi pirms uhtrupes, iſkarams pee paſchas nekuſtamas mantas un pee ee-ejas tanî teeſas weetâ, kurâ janoteek iſuhtrupeſchanai.

Turpat, 1148. pant.

1149. Beſ tam:

1) par nekuſtamahm mantahm, kuras nowehrtetas ne pahrak par ſimts rubleem, ſchee iſſinojumi iſuhtami Meera Teeſneſcheem un polizijas un pagaſta waldehm tanî aprinki;

2) par nekuſtamahm mantahm, kas nowehrtetas pahrak par ſimts lihdſ tuhkſtoſch rubleem, iſſinojumi eeſpeeſchami weetejâs awiſês;

3) par nekuſtamahm mantahm, kas nowehrtetas pahrak par tuhkſtoti lihdſ deſmit tuhkſtoſch rubleem, ſchee iſſinojumi eeſpeeſchami tiklab weetejâs, kà ari apkahrtejo gubernu Gubernas Awiſês;

4) par nekuſtamahm mantahm, kas nowehrtetas pahrak par deſmit tuhkſtoſch rubleem, ſludinajumi iſlaiſchami, beſ Gubernas Awiſehm, ari Sw. Peterburgas Senata Iſſinojumôs.

Turpat, 1149. pant.; 1882. g. 15. febr. d. un 18. maija d., nolik. krahj., № 712.

1150. Nekuſtamas mantas aprakſtijumam un nowehrtejumam, teeſas weetu preekſchrakſteem un zaur zaurim wiſeem papireem, kuri atteekahs uſ uhtrupi, wajag buht pee-eetameem teeſas kanzelejâ wiſeem, kas to wehlahs, pa wiſu laiku, no iſſinojuma eeſpeeſchanas lihdſ ſoliſchanahs ſahkumam.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1150. pant.

IV. Isuhtrupeschanas kahrtiba.

1151. Uhtrupes isdarischanai top sastahdits ik par kuru nekustamu mantu waj ari ik par kuru sewischku pahrdodamu nekustamas mantas gabalu, uhtrupes raksts, kurâ jaeeraksta: nekustamas mantas waj winas gabala nosaukums, zena, no kuras eesahkahs solischanahs us nekustamu mantu, parahdâ palikuschee maksajumi, kas guk us nekustamas mantas un ismaksas, kas zelahs zaur nekustamas mantas isuhtrupeschanu.

Turpat, 1151. pant.

1152. Wairak ne kà weenu parahdneeka nekustamu mantu isuhtrupejot, winam atwehlets norahdit, kura no tahm jaisuhtrupè pa preekschu.

Turpat, 1152. pant.

1153. Ta pati teesiba parahdneekam atwehleta ari tanî atgadijumâ, kad nekustamà manta sadalita gabalôs.

Turpat, 1153. pant.

1154. Ismaksu rehkenu par nekustamas mantas isuhtrupeschanu sastahda Teesas Pristaws un apstiprina, pehz eepreekschejas zaurluhkoschanas, Meera Teesneschu Spulzes Pastahwigais Lozeklis waj ari Apgabala Teesas Preekschsehdetajs, pehz peederibas.

Turpat, 1154. pant.

1155. Kad peedsenamà suma, eekrahjuschees parahdi un ismaksas nolihdsinatas, weenu waj wairak nekustamas mantas waj winu dalas isuhtrupejot, tad zitas top atswabinatas no uhtrupes.

Turpat, 1155. pant.

1156. Ik kursch, kas wehlahs pirkt nekustamu mantu, war nemt pee solischanahs dalibu pats waj zaur pilnwarneeku, kursch apgahdats ar sewischku pilnwaru us to.

Turpat, 1156. pant.

1157. Solischanos wada Teesas Pristaws, klaht esot Meera Teesneschu Sapulzes Pastahwigam Lozeklim waj Preekschsehdetaja eewehletam Apgabala Teesas Lozeklim; wina eesahkahs ar to, ka nolasa uhtrupes rakstu un leek jautajumu, waj kahds newehlahs pahrsolit uhtrupes rakstâ apsihmeto zenu.

Turpat, 1157. pant.

1158. Ik kursch pahrsolijums eesihmejams uhtrupes rakstâ pret solitaja uswahrdu, pasludinams teem, kas pee uhtrupes klaht, un eerakstams uhtrupes rakstâ waj nu pascheem solitajeem, waj ari, us winu wehleschanos, Pristawam.

Turpat, 1158. pant.

1159. Uhtrupes rakstu paraksta:

1) tas, kas solijis wisaugstako zenu;
2) peedsinejs un parahdneeks, ja wini pee solischanahs bijuschi klaht;
3) Teesas Pristaws, kas isdarijis isuhtrupeschanu;
4) persona, kura pahrraudsijusi isuhtrupeschanu (1157. pant.).

Turpat, 1159. pant.

1160. Nekustama manta paleek tam, kursch solijis augstaku zenu par ziteem.

Turpat, 1160. pant.

V. Soliſchanas iſnahkumi.

1161. Pirzejs, kas ſolijis augſtako zenu, eemakſà tuhlin pehz uhtrupes beigahm, ne maſak kà deſmito daku zenas un pahrejo pehz tam nahkamo ſeptinu deenu laikâ.

Turpat, 1161. pant.

1162. Turklaht nekuſtamas mantas pirzejam ſeptinu deenu laikâ no uhtrupes deenas jaeemakſà teeſâ, beſ tahs ſumas, ko winſch par nekuſtamo mantu ſolijis, ari krepoſta poſchkinas no ſchihs mantas.

Turpat, 1162. pant.

1163. No pirzeja eemakſatahs ſumas wiſpirms nolihdſinami wiſi eekrahjuſchees parahdi walſts, ſemſtibas un pilſehtu nodokkôs, kas peenahkahs no nekuſtamas mantas lihdſ uhtrupes deenai, kà ari iſmakſas par nekuſtamas mantas aprakſtiſchanu un iſuhtrupeſchanu.

Turpat, 1163. pant.; 1882. g. 19. janw. d., nolik. krahj., № 84, 3. pant.; 21. dez. d., nolik. krahj. 1883. g., № 138.

1164. Meera Teeſneſchu Sapulzes Paſtahwigais Lozeklis waj Apgabala Teeſa, luhkojotees pehz tam, kur notika uhtrupe, kad ſeptinas deenas notezejuſchas no ſoliſchanahs deenas, ſaſtahda nolehmumu par nekuſtamas mantas apſtiprinaſchanu uſ pirzeja wahrdu, ja winſch nomakſajis wiſas tahs ſumas, kas apſihmetas 1161 un 1162. pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1164. pant.

1165. Uſ ſcha nolehmuma pamata pirzejam top iſdots ihpaſchuma rakſts, norahdot tanî pahrdoto nekuſtamo mantu uſ ta aprakſtijuma taiſchna pamata, pehz kura uhtrupe iſdarita.

Turpat, 1165. pant.

1166. Nekuſtamas mantas pirzejs war ſkaidras naudas weetâ eemakſat uſ pirkſchanas ſumas rehkena tos praſijumus, kuru dehl nekuſtamà manta tapa iſuhtrupeta.

Turpat, 1166. pant.

1167. Ja uhtrupê eenemtà ſuma ir nepeeteekama, ko nomakſat wiſus pret parahdneeku zeltos praſijumus, tad nekuſtamahs mantas pirzejs war ar tam peederigeem praſijumeem nolihdſinat tikai to ſumas daku, kura winam peenahkahs pehz aprehkena.

Turpat, 1167. pant.

1168. Iſ noſazijuma, kas noteikts preekſchejâ (1167.) pantâ, ir iſnemti kihlu raksti, kuri peenemjami makſajuma weetâ, peemehrigi tai kapitala ſumai un prozenteem, kas peenahkahs pehz ſcheem kihlu raksteem.

Turpat, 1168. pant.

1169. Atklahti iſuhtrupetu zilts-muiſchu atpirkſchana naw atlauta.

Turpat, 1169. pant.

V. Uhtrupes, kas naw iſdewuſchahs un naw pilnſpehzigas.

1170. Uhtrupe ja-atſihſt par neiſdewuſchos:

1) kad neatnahk ne weens ſolitajs, waj ari atnahk tikai weens;

2) kad no atnahkuſcheem ne weens nepahrſola nowehrteto zenu;

3) kad pehz uhtrupes beigahm pirzejs, rokas naudu eemaksajis, nenomaksà terminâ atlikumu.

Turpat, 1170. pant.

1171. Kad uhtrupe neisdodahs, tad parahdu dewejeem ir teesiba luhgt, lai isrihko jaunu uhtrupi, waj ari paturet sewim nekustamo mantu par to sumu, no kuras eesahkahs solischanahs.

Turpat, 1171. pant.

1172. Jaunu uhtrupi war, us parahdu deweju wehleschanos, isdarit weenas waj otras wirspilsehtas Apgabala Teesâ.

Turpat, 1172. pant.

1173. Parahdu dewejam, kursch patur nekustamo mantu sew par labu, jaapmeerina wisi ziti parahdu deweji tahdâ mehrâ, kà wineem peenahkahs pehz aprehkena.

Turpat, 1173. pant.

1174. Domu starpiba starp parahdu dewejeem jautajumâ par jaunu isuhtrupeschanu isschkirama pehz klahtesoschu parahdu deweju balsu wairuma, peemehrigi winu prasijumu sumai.

Turpat. 1174. pant.

1175. Ja ari otra uhtrupe neisdodahs, tad parahdu dewejam japatur nekustama manta sew par labu, waj jawirsina peedsihschana us zitu, parahdneekam peederigu mantu, nomaksajot, peemehrigi ik kura peedsenamai sumai, ismaksas, kas zehluschahs zaur nekustamas mantas isuhtrupeschanu.

Turpat, 1175. pant.

1176. Ja pirzejs nenomaksà pilnigi pirkschanas sumu noliktâ terminâ, tad wina eemaksatà rokas nauda peeweenojama wispahrigai no mantas eenemtai sumai.

Turpat, 1176. pant.

1177. Nekustamas mantas pirzejam, kas ne-eemaksà noliktahs rokas naudas, top uslikts naudas sods triju prozentu leelumâ no wina solitahs zenas. Pehz tam uhtrupe jaatjauno preeksch zitahm klaht esoschahm personahm, eesahkot no preekschpehdejahs solitahs zenas. Ja solischanu atjaunojot nerodahs pahrsolijumu, tad nekustamo mantu war paturet tas solitajs, kursch bija solijis augstako zenu, ja winsch to wehlahs; zitadi noteek jauna solischanahs.

Turpat, 1177. pant.

1178. Peeminetà soda nauda peedsenama, isuhtrupetajam sasinojotees ar weetejo poliziju, pehz tahs personas dsihwes weetas, kurai uslikts naudas sods.

Turpat, 1178. pant.

1179. Peedsihtà soda nauda nahk par labu, ko nomaksat to peedsenamahs sumas daku, kura paliktu nenolihdsinata no pehzak par isuhtrupejamo nekustamo mantu eenemtahs sumas; soda naudas atlikums, kas waretu rastees, bet tanî atgadijumâ, ja peedsenamo sumu pilnigi sedz otrâ uhtrupê panahktà zena, wisa schi soda nauda nahk par labu weetejeem kauschu apgahdibas eestahdijumeem.

Turpat, 1179. pant. — Salihds. 1864. g. 1. janw. d., (40457) 2. pant.; (40458) 73, 76. pant. un turpm.; 25. maija d., (40934) 119. pant.

1180. Uhtrupe atsihstama par nepilnspehzigu:

1) kad pehzak israhdahs pee teesas, ka isuhtrupetà nekustamà manta naw peederejusi parahdneekam;

2) kad kahds nepareisi taptu atstumts no solischanas, waj ari kad pahrsolijums nepareisi taptu atraidits;

3) kad nekustamu mantu pirkusi tahda persona, kurai nebija teesibas nemt dalibu pee solischanahs;

4) kad nekustama manta pahrdota pirms termina, kas bija nolikts uhtrupes issinojumôs.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1180. pant.

1181. Preekschejà (1180.) panta 1. punktâ norahditâ atgadijumâ nekustama manta atdodama atpakaļ winas likumigam ihpaschneekam un pirzejam atwehlama teesiba peedsiht wina nomaksato sumu no parahdneeka waj no parahdu dewejeem, kuru prasijums nolihdsinats no tahs sumas, kas eenemta no nekustamahs mantas.

Turpat, 1181. pant.

1182. Jauna uhtrupe noleekama ne agrak kà 1143. pantâ norahditâ terminâ, bes pahrwehrteschanas, un isdarama pehz nosazijumeem, kas noteikti par pirmo uhtrupi, tikai ar to starpibu, ka otrâ uhtrupê mantu war pahrdot ari sem nowehrtejuma.

Turpat, 1182. pant.

1182[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Tôs apwidôs un atgadijumôs, kur pehz likuma, us muischneeku prasijumu, war semneekus peespeest eemantot par ihpaschumu wineem peeschkirto semi, ar waldibas palihdsibu, tur uhtrupes solijums par apdsihwotahm semehm newar tapt apstiprinats us pirzeja wahrdu, ja solità suma nesasneeds nekustamahs mantas nowehrtejumu. Schinî pehdejâ atgadijumâ japeemehro nosazijumi, kas isteikti Sewischkâ Peelikumâ pee Likumeem par Lauschu Kahrtahm (II. — Nolik. par Ispirk. 67. pant. peesihm. 3, pehz 1886. g. Turp.).

1880. g. 28. maija d., nolik. krahj., № 475, I.

Sestà noschkira.

Eekihlatas nekustamas mantas isuhtrupeschaana.

1183. Kad krediteestahdê eekihlatà nekustamà manta jaisuhtrupè priwatprasijumu dehl, tad issinojumi par uhtrupi japeesuhta krediteestahdei tanî paschâ reisâ, kad tos nosuhta awischu redakzijai.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1183. pant.

1184. Krediteestahdei, kad ta scho issinojumu dabujusi, tuhlin japasino tai teesai, kurâ uhtrupe isdarama, kahda suma pahrwedama us pirzeja wahrdu un kahdâ kahrtibâ ta nomaksajama pehz noslehgtà aisnehmuma nolihgumeem.

Turpat, 1184. pant.

1185. Kad uhtrupê nahk priwatpersonai eekihlata nekustama manta, tad uhtrupes issinojumi japeesuhta ari tai, ja tahs dsihwes weeta sinama; schinî

atgadijumâ kihlu turetajam jadara pehz noſazijuma, kas iſteikts preekſchejâ (1184.) pantâ.

Turpat, 1185. pant.

1186. Krediteeſtahdei waj priwatperſonai, kam nekuſtama manta eekihlata, top paſinots uhtrupes iſnahkums.

Turpat, 1186. pant.

1187. Ja augſtakà uhtrupê ſolità zena buhtu ſemaka ne kà ta, par kuru nekuſtamà manta eekihlata, tad jadara pehz noſazijuma, kas iſteikts 1068. pantâ.

Turpat, 1187. pant.

Septitâ noſchkira.

Kopu ihpaſchumâ ſtahwoſchas nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchana.

1188. Kad peedſihſchana jaiſdara no weena waj wairakeem nedalitas nekuſtamas mantas walditajeem, tad ſchi aprakſtama wiſâ ſaſtahwâ, bet iſuhtrupejama tikai parahdneeka teeſiba uſ wina daku beſ tahs eepreekſchejas atdaliſchanas. Schis noſazijums peemehrojams ari tahdu nedalamu mantu iſuhtrupeſchanai, kuras peeder wairak perſonahm.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1188. pant.

1189. Nekuſtamas mantas, par kurahm peeminets preekſchejâ (1188.) pantâ, war pahrdot weſelâ ſaſtahwâ, ja to wehlahs wiſi kopu ihpaſchneeki, un parahdu deweji, kureem par tahdu wehleſchanos jadara ſinams, nezek pret to eerunu. Uhtrupê eenemtà nauda iſdalama ſtarp nekuſtamas mantas ihpaſchneekeem, pee kam parahdneekam peenahzigà daka iſleetajama, ko apmeerinat parahdu dewejus.

Turpat, 1189. pant.

1190. Strihdus ſtarp iſuhtrupetas nekuſtamas mantas kopu ihpaſchneekeem par parahdneekam peenahzigas dakas leelumu aptur tahs ſumas iſdoſchanu parahdu dewejeem, par kuru ſtrihdus top weſts, lihdſ ſcho ſtrihdu iſſchkir teeſa.

Turpat, 1190. pant.

1191. Parahdu deweji, ſawa labuma apſargaſchanas dehl, war nemt dalibu pee ſcha ſtrihdus.

Turpat, 1191. pant.

Aſtotà noſchkira.

Blakus teeſaſchana un ſtrihdi.

1192. Kad aprakſtita un nowehrteta ta ſeme, kas palikuſi paſcha muiſchneeka waldiſchanâ pehz ſemes peeſchkirſchanas ſemneekeem, uſ Sewiſchka Peelikuma pamata pee Likumeem par Lauſchu Kahrtahm, tad parahdneekam teeſiba luhgt, lai uhtrupi aptur, ja tas peenes peerahdijumus, ka no wina peedſenamo ſumu war nolihdſinat ar diwu gadu tihru eenehmumu no aprakſtitahs muiſchas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1192. pant.

1193. Schis luhgums peenesams tai teesai, kur janoteek uhtrupei, un isschkiroms 966. pantâ norahditâ kahrtibâ.

Turpat, 1193. pant.

1194. Atbildetajam, kas atwehl peedsinejam diwu gadu eenahkumus no sawas muischas, us peedsineja prasijumu, jadod nodroschinajums, ka winsch pareisi un kahrtigi terminâ, pa pusgadeem us preekschu, isdarihs nomaksas, waj nu zaur apgalwoschanu, waj kahdâ zitâ nodroschinaschanas zekâ, pehz sawstarpigas weenoschanahs ar peedsineju.

Turpat, 1194. pant.

1195. Ja eenahkums netop terminâ nomaksats, tad peedsinejam teesiba prasit, waj nu lai isuhtrupè parahdneeka aprakstito muischu, waj ari lai peedsen no dotà nodroschinajuma.

Turpat, 1195. pant.

1196. Par eenahkuma nenomaksaschanu terminâ, no parahdneeka top peedsihti parahda dewejam par labu desmit prozenti nepildu soda no terminâ nenomaksatahs sumas, neatkarigi no nemaksatà parahda peedsihschanas.

Turpat, 1196. pant.

1197. Personai, kura atrod, ka parahdneeka waldischanâ stahwoschà un aprakstità nekustamà manta waj winas daka peeder ne parahdneekam, bet schai personai paschai, jazek suhdsiba peenahzigâ teesâ, lai nowehrstu nekustamahs mantas isuhtrupeschanu.

Turpat, 1197. pant.

1198. Us treschas personas suhdsibu aizinami tiklab aprakstitahs nekustamahs mantas walditajs, kà ari peedsinejs. Par zelto suhdsibu japasino tai teesai, kurâ isdarama uhtrupe.

Turpat, 1198. pant.

1199. Suhdsibas zelschana par nekustamas mantas peederibu treschai personai aptur nekustamas mantas waj winas strihdamas dakas isuhtrupeschanas darbus tikai tanî atgadijumâ, kad teesa, kurai par to peenesta suhdsiba, suhdsetaja peerahdijumus zaurluhkojusi, nolemj uslikt aisleegumu us schihs nekustamahs mantas, pehz nosazijumeem par suhdsibu nodroschinaschanu.

Turpat, 1199. pant.

1200. Suhdsibas zelschana par aprakstitas nekustamas mantas daku, nekawè isuhtrupet zitas winas nestrihdamas dakas.

Turpat, 1200. pant.

1201. Tas, ka nekustamas mantas dakas isuhtrupeschana aptureta, us 1199. panta pamata, dod peedsinejam teesibu prasit, lai nekustama manta taptu no jauna nowehrteta pehz nosazijumeem, kas isteikti 1117—1126. pantôs.

Turpat, 1201. pant.

1202. Suhdsibas par to, ka pee mantas aprakstischanas un nowehrteschanas, waj ari darbôs, kas isdariti pirms aprakstijuma un nowehrtejuma sastahdischanas, naw eewehroti likuma preekschraksti, jaeesneds diwu nedelu laikâ no pahrsuhdsamà darba isdarischanas deenas.

Turpat, 1202. pant.

1203. Lihdſ ſuhdſibas iſſchkirſchanai iſſinojumu klajâ laiſchana apturama un ja ſuhdſiba atſihta par pamatigu, tad uhtrupes darbi ja-atjauno no pehdejâ pareiſâ darba.

Turpat, 1203. pant.

1204. Suhdſiba par to, ka pee iſſinojumu klajâ laiſchanas par nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanu naw eewehroti likumâ noteiktee noſazijumi, japeenes ne wehlak kâ diwas nedeļas pirms tahs deenas, kurâ nolikta uhtrupe.

Turpat, 1204. pant.

1205. Suhdſibas par nepareiſu iſdarijumu pee ſoliſchanahs ja-eeſneedſ ſeptinu deenu laikâ.

Turpat, 1205. pant.

1206. Teeſas Priſtaws, kas wainigs pee nepareiſas iſuhtrupeſchanas, ſaudè winam par to peenahzigu atlihdſibu.

Turpat, 1206. pant.

1207. Beſ tam tee, kas wainigi pee nepareiſas iſuhtrupeſchanas, war nahkt diſziplinarſodâ un no wineem japeedſen ſaudejumi, kas zehluſchees priwatperſonahm, ja ſchihs ta praſa.

Turpat, 1207. pant.

1208. Peedſihſchana no nekuſtamas mantas eenahkumeem, kura peeder parahdneekam uſ ihpaſchuma teeſibas pamata, atkaitot atgadijumu, kas norahdits 1192. pantâ, war notikt ne zitadi, kà uſ parahdu deweja un parahdneeka ſawſtarpigu weenoſchanos, pee kam janoteiz, kahdâ kahrtibâ jaiſſina no nekuſtamas mantas dabunamee eenahkumi un ſem kahdeem noſazijumeem nekuſtamà manta pagaidam japahrwalda.

Turpat, 1208. pant.

Seſtà nodaļa.

Par atſpreeſtas mantas peeſpeeſtu nodoſchanu.

1209. Suhdſetajs, kuram teeſa peeſpreeduſi nekuſtamu mantu, pehz iſpildu rakſta uſrahdiſchanas, eewedams ſchihs nekuſtamas mantas waldiſchanâ, noteiktâ kahrtibâ, pee kam, ja ſuhdſetajs ta praſa, par nekuſtamu mantu faſtahdams aprakſtijums.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1209. pant.

1210. Pa leetas teeſaſchanas laiku, glabatajs apkihlatu kuſtamu mantu iſdod, kad winam uſrahda iſpildu rakſtu, Teeſas Priſtawam, kurſch tad ſcho mantu nodod ſuhdſetajam.

Turpat, 1210. pant.

1211. Atſpreeſtà kuſtamà manta, kas naw bijuſi apkihlata un naw atdota winas walditajam pehz ſpreeduma noliktâ terminâ, waj ari naw iſdota Priſtawam uſ wina pirmo praſijumu, top atnemta, eewehrojot noſazijumu, kas iſteikts 978. pantâ.

Turpat, 1211. pant.

1212. Atgadijumôs, kas norahditi preekſchejâ (1211.) pantâ, Priſtawa ſchurnalu paraksta weetejahs polizijas Lozeklis, kurſch bijis klaht pee mantas atnemſchanas.

Turpat, 1212. pant.

1213. Ja teeſas atſpreeſtà manta waj winas dala neatrodahs, tad winas zena pehz teeſas nolehmuma peedſenama no zitas atbildetaja mantas.

Turpat, 1213. pant.

Septità nodaļa.

Par peedſihtahs ſumas iſdaliſchanas kahrtibu ſtarp wairak parahdu dewejeem.

1214. Ja peedſihtà ſuma naw peeteekama, ko pilnigi nolihdſinat wiſus zeltos praſijumus, tad Teeſas Priſtaws to nodod weetejai Apgabala Teeſai.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1214. pant.

1215. Iſ nodotahs ſumas, pehz Apgabala Teeſas nolehmuma, tuhlin nolihdſinamas peedſihſchanas iſmakſas un praſijumi, kas nodroſchinati zaur kihlahm, pehz kihlu rakſtu wezuma, un pehz tam atlikums nahk par labu, ko nolihdſinat pahrejos praſijumus peemehrigi winu leelumam, uſ to noſazijumu pamata, kas iſteikti nahkoſchôs pantôs.

Turpat, 1215. pant.

1216. Ja ſeſchu nedeļu laikâ no peedſihtahs ſumas nodoſchanas deenas Apgabala Teeſai naw panahkta labprahtiga weenoſchanahs ſtarp parahdneeku un parahdu dewejeem par tahs ſumas iſdaliſchanu, kas atlikuſi, ko nolihdſinat winu praſijumus, tad Preekſchſehdetajs uſdod weenam no Apgabala Teeſas Lozekleem ſaſtahdit aprehkenu par tahdu iſdaliſchanu.

Turpat, 1216. pant.

1217. Saſtahditais aprehkens uſrahdams klaht eſoſcheem parahdu dewejeem, kuŗus ſchim noluhkam aizina uſ teeſas kanzeleju preekſch tam noliktâ deenâ.

Turpat, 1217. pant.

1218. Parahdu deweju ſtrihdus pret aprehkenu peenemj Apgabala Teeſas Lozeklis tikai ſeptinu deenu laikâ no tahs deenas, kas nolikta aprehkena uſrahdiſchanai, un iſſchkiŗ Apgabala Teeſa.

Turpat, 1218. pant.

1219. Saſtahditais aprehkens ſtahdams preekſchâ Apgabala Teeſai, lai to apſtiprina, kaut ari ne weens nebuhtu zehlis ſtrihdu pret ſcho aprehkenu.

Turpat, 1219. pant.

1220. Uſ parahdu deweju waj parahdneeka luhgumu war ſaweenot weenkop wairak teeſajumus, kas eeſahkti daſchadâs teeſâs iſdaliſchanas dehk. Schinî atgadijumâ iſdaliſchanu iſdara ta Apgabala Teeſa, kuŗai parahdneeks

peekritigs pehz ſawas dſihwes weetas, ja ſtarp parahdu dewejeem un parahdneeku nenoteek weenoſchanahs, iſdaliſchanu iſdarit zitâ teeſâ.

Turpat, 1220. pant.

1221. Augſtak norahdito iſdaliſchanas kahrtibu teeſa eewehro ari tanî atgadijumâ, kad peedſineju apmeerinaſchanai ir ſtahditi preekſchâ parahdneeka eenahkumi, waj atſkaitijumi no wina algas, penſijahm un arendahm, waj ari kad parahdneeka nekuſtamai mantai, to neiſuhtrupejot, pehz nowehrtejuma japeekriht weenam no parahdu dewejeem.

Turpat, 1221. pant.

1222. Netop peelaiſti nemt dalibu pee iſdaliſchanas tee parahdu deweji, kuri ſawus iſpildu rakſtus peenes peedſihſchanas dehl pehz ſeſchu nedeku notezeſchanas no tahs deenas, kad peedſihtà ſuma nodota Apgabala Teeſai. Tomehr, tiklab ſchee parahdu deweji, kà ari tee, kas dabujuſchi apmeerinajumu peemehrigi ſuhdſibu leelumam, patur teeſibu praſit papildu apmeerinajuma no pahrejahs parahdneeka mantas, waj luhgt, lai winſch taptu atſihts par neſpehjigu makſat.

Turpat, 1222. pant.

Aſtotà nodaļa.

Par aiſleegſchanu parahdneekam atſtaht dſihwes weetu un par lihdſekļu uſmekleſchanu, ko nolihdſinat peedſenamo ſumu.

Pirmà noſchkira.

Par aiſleegſchanu parahdneekam atſtaht dſihwes waj pagaidu uſturas weetu.

1222[1]. Kad peedſinejs nenorahda, kahdâ zekâ ſpreedums iſpildams un kad aprakſtità un apwehrtetà manta, waj no winas iſuhtrupeſchanas eenemtà ſuma naw peeteekama, ko pilnigi nolihdſinat waj nodroſchinat praſijumu, tad teeſa, uſ peedſineja luhgumu, nolemj nemt no parahdneeka parakſtu par dſihwes waj pagaidu uſturas weetas neatſtahſchanu, ja tahds parakſts naw tizis nemts uſ 652[1]. panta pamata.

1879. g. 7. marta d., (59374) Walſts Pad. nolehm., II., A. 2. pant.

1222[2]. Uſ luhgumu, lai nemj parakſtu par dſihwes weetas neatſtahſchanu, ja tas peeneſts tahdâ laikâ, kad naw teeſas ſehdes, Preekſchſehdetajs iſdod luhdſejam ar ſawu parakſtu pawehli uſ Teeſas Priſtawa wahrda, lai ſpex ſcho ſoli, peemehrojotees nofazijumeem, kas iſteikti 598. un 600. pantôs.

Turpat,

1222[3]. Parakſts, kas nemts 1222[1]. pantâ norahditôs atgadijumôs, atdodams parahdneekam atpakaļ: 1) kad pagahjuſchi diwi mehneſchi no wina nemſchanas deenas, ja peedſinejs ſchinî laikâ naw luhdſis teeſai parahdneeku aizinat, lai tas uſdod lihdſekļus, ko nolihdſinat peedſenamo ſumu (1222[4]. pant.); 2) kad ſaſtahdits protokols, kas peeminets 1222[5]. pantâ; 3) kad pilnigi nolihdſinata peedſenamà ſuma.

Turpat,

Otrà noſchkira.

Par lihdſekku uſmekleſchanu, ko nolihdſinat peedſenamo ſumu.

1222[4]. Tanîs atgadijumôs, kurôs, uſ 1222[1]. panta pamata, atkauts nemt no parahdneeka prakſtu par dſihwes weetas neatſtahſchanu, peedſinejam ir atwehlets, ari nekustotees pee ſcha lihdſekka, luhgt teeſai, kuras apgabalâ parahdneekam dſihwes weeta, waj kur winſch kahdu laiku uſturahs, lai winu aizina pee teeſas, kur uſdot, waj winam ir lihdſekki, ko nolihdſinat praſijumu un eekſch ka tee ihſti paſtahw.

1879. g. 7. marta d., (59374) Walſts Pad. nolehm., II, A, 3. pant.

1222[5]. Parahdneeka iſſazijums, kà ari wina atteikſchanahs dot iſſazijumus, jaeeraksta protokolâ.

Turpat,

1222[6]. Kad parahdneeks ſawâ iſſazijumâ uſdod, ka winam naw nekahdu lihdſekku, ko nomakſat peedſenamo ſumu, waj ari kad parahdneeka norahditâ manta iſrahdahs preekſch tam par nepeeteekamu, tad peedſinejs war atjaunot luhgumu, lai parahdneeku aizina, kamehr wina praſijums naw pilnigi nolihdſinats.

Turpat.

1222[7]. Parahdneekam ir teeſiba, nenogaidot aizinajuma, uſ peedſineja luhgumu, atnahkt pee teeſas, kuras apgabalâ winam dſihwes waj pagaidu uſturas weeta, un luhgt, lai ſaſtahda protokolu, eerakſtot tanî wina uſdewumu par winam peederigeem lihdſekkeem, waj ari par lihdſekku truhkumu, ko nolihdſinat peedſenamo ſumu.

Turpat, 3. pant.

1222[8]. Zaur pawehſti aizinatam (276—292. pant.) parahdneekam, kas uſturahs tanî pilſehtâ, kur atrodahs Apgabala Teeſa, kas winu aizinajuſi, ja atnahk paſcham terminâ, kas nolikts uſ 352. panta pamata. Parahdneekam, kas dſihwo ahrpus tahs weetas, kur atrodahs teeſa, kas winu aizinajuſi, ja atnahk paſcham waj nu pee ſchihs teeſas, nenokawejot 299. (1. punkt.) un 300. pantôs apſihmeto terminu, waj ari pee Meera Teeſneſcha, kura eezirknî winſch uſturahs, tik laiku, ka parahdneeka atſaukſme par lihdſekkeem, ko nolihdſinat peedſenamo ſumu, nahktu rokâ Apgabala Teeſai pirms noliktà atnahkſchanas termina notezeſchanas. Meera Teeſneſcha ſaſtahditam protokolam ir tahds pats ſpehks un tahdi paſchi iſnahkumi, kà protokolam, kas ſaſtahdits Apgabala Teeſas ſehdê; parahdneekam ſchis protokols jaſtahda preekſchâ tai teeſai, no kuras nahzis aizinajums, ne wehlak kà tanî terminâ, kas nolikts perſoniſkai atnahkſchanai.

Turpat, 4. pant.

1222[9]. Ja parahdneeks neatnahk pee teeſas, waj neſtahda preekſchâ Meera Teeſneſcha ſaſtahdito protokolu, (1222[8]. pant.) beſ eewehroſchanu pelnoſcheem zehloneem, tad Teeſas Preekſchſehdetajs leek parahdneeku atweſt pee teeſas tanî kahrtibâ, kas norahdita Kriminalteeſaſchanas Uſtawa 390—392, 394. un 396. pantôs. Parahdneeks, kas uſturahs ahrpus pilſehtas, kur atrodahs teeſa, kas winu aizinajuſi, top weſtin atweſts pee ta Meera Teeſneſcha, kura eezirknî winſch uſturahs.

Turpat, 5. pant.

1222[10]. Ja atweschanas pawehli ispildot (1222[9]. pant.), israhdahs, ka parahdneeks noslehpees is dsihwes waj pagaidu usturas weetas, tad teesa, pee-mehrodamahs Kriminalteesaschanas Ustawâ 846—849. panteem, leek parahdneeku usmeklet, pee kam schinî sinâ islaistâ sludinajumâ ja-apsihmè spreedums, kura ispildischanas dehl peedsihschana isdarama. Parahdneeku, kas usmeklets tanî pilsehtâ, kur atrodahs Apgabala Teesa, kas islaidusi meklleschanas sludinajumu, atwed polizija, protokola sastahdischanas dehl, pee schihs Teesas, bet ja winsch usmeklets ahrpus peeminetahs pilsehtas, tad winsch atwedams pee Meera Teesnescha, kura eezirknî tas atrasts.

Turpat, 6. pant.

1223.—1266. pantu weetâ stahjuschees ziti (skat. semak, peesihmejumu pee scheem panteem).

Peesihmejums. Siwilteesaschanas Ustawa panti: 1223, 1224, 1228—1232. un 1237. ir atzelti un nosazijumi, kas isteikti ta pascha Ustawa pantôs: 1225—1227, 1233—1236. un 1238—1266. peemehrojami kâ solis tikai pee tahdu parahdneeku apzeetinaschanas, kas atsihti par neusmanigeem maksat nespehjejeem, us VI. Peelikuma pamata pee 1400. panta (peesihm.).

1879. g. 7. mart. d., (59374), Walsts Pad. nolehm., II, A, 10. pant.

Dewitâ nodaka.

Par Somijas Leelknasa walsts teesu spreedumu ispildischanu.

1267. Somijas Leelknasa walsts teesu spreedumi ispildami Keisara walstî tikai tad, kad tas atkauts pehz Keisara Walsts teesu nolehmumeem, kas taisiti pehz nahkoschôs pantôs isteikteem nosazijumeem.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1267. pant.; 1875. g. 10. febr. d., (54401) nosaz., 225. pant.

1268. Luhgumi par Somijas Leelknasa walsts teesu spreedumu ispildischanu Keisara Walstî eesneedsami tai Apgabala Teesai, kuras pahrsinamâ apgabalâ spreedums ispildams.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1268. pant.; 1875. g. 10. febr. d., (54401) nosaz., 225. pant.

1269. Pee luhguma japeeleek klaht:

1) spreeduma norakstu, tahs teesas apleezinats, kura to taisijusi, ar usrakstu par ispildischanu, waj ar teesas apleezinajumu, ka spreedums jaispilda, un apstiprinats Leelknasa walsts Stats-Sekretariatâ;

2) spreeduma tulkojums;

3) scho dokumentu norakstî.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1269. pant.; 1875. g. 10. febr. d., (54401) nosaz. 225. pant.

1270. Atbildetaja aizinajums pee teesas noteek us wispahriga pamata.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1270. pant.

1271. Luhgumi, lai Somijas Leelknasa walsts teesu spreedumus ispilda, isschkirami pa-ihsinatâ kahrtibâ (348—365. pant.).

Turpat, 1271. pant.; 1875. g. 10. febr. d., (54401) nosaz., 225. pant.

1272. Teesas, schihsle etas zauri luhkodamas, neapspreesch strihdus kodolu, ko isschkihruschas Somijas Leelknasa walsts teesas, bet tikai noteiz: waj zaur-

luhkojamâ ſpreedumâ neatrodahs tahdi rihkojumi, kas pretigi wiſpahrigai kahrtibai, waj naw atkauti Keiſara Walſts likumôs (a).

Peeſihmejums. Teeſahm ir uſlikts peenahkums noſwehrinat perſonas konkurſa leetâs, kas top iſteeſatas Somijas Leelkņaſa walſtî pehz ſche klahtpeelikteem noſazijumeem. (III. Peelik.) (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41477), 1272. pant.; 1875. g. 10. febr. d., (54401) noſaz. 225. pant. — (b) 1866. g. 19. dez. d., (44019).

Deſmitâ nodaļa.

Par ahrwalſtju teeſu ſpreedumu iſpildiſchanu.

1273. Ahrwalſtju teeſu ſpreedumi iſpildami uſ ſewiſchku noſazijumu pamata, kuri ſchinî ſinâ noteikti ſawſtarpigôs traktatôs un lihgumôs. Tanîs atgadijumôs, kad tanîs naw noteikti paſchi iſpildiſchanas noſazijumi, jaeewehro ta kahrtiba, kas norahdita nahkoſchôs pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1273. pant.

1274. Ahrwalſtju teeſu ſpreedumi iſpildami Keiſara walſtî tikai tad, kad tas atkauts pehz Walſts teeſu nolehmumeem.

Turpat, 1274. pant.

1275. Lihgumi par ahrwalſtju teeſu ſpreedumu iſpildiſchanu Walſtî jaeeſneedſ tai Apgabala Teeſai, kuras pahrſinamâ apgabalâ ſpreedums iſpildams.

Turpat, 1275. pant.

1276. Pee lihguma japeeleek klaht:

1) ſpreeduma norakſts, tahs teeſas apleezinats, kura to taiſijuſi, ar uſrakſtu par iſpildiſchanu, waj teeſas apleezinajumu, ka ſpreedums ja-iſpilda. Teeſas apleezinajumam wajag buht apſtiprinatam Kreewu Suhtneezibâ waj Konſulatâ; Suhtneezibas waj Konſulata parakſtam wajag buht apleezinatam Ahrleetu Miniſterijâ;

2) ſpreeduma tulkojums kreewu walodâ;

3) ſcho dokumentu norakſti.

Turpat, 1276. pant.

1277. Atbildetaja aizinajums pee teeſas noteek uſ wiſpahriga pamata.

Turpat, 1277. pant.

1278. Lihgumi, lai ahrwalſtju teeſu ſpreedumus iſpilda, iſſchkiſami paihſinatâ kahrtibâ (348—365. pant.).

Turpat, 1278. pant.

1279. Teeſas, ſchihs leetas zaurluhkodamas, neapſpreeſch ſtrihdus kodolu, ko iſſchkihruſchas ahrwalſtju teeſas, bet tikai noteiz: waj zaurluhkojamâ ſpreedumâ neatrodahs tahdi rihkojumi, kas pretigi wiſpahrigai kahrtibai, waj naw atkauti Keiſara Walſts likumôs.

Turpat, 1279. pant.

1280. Uſ augſtak norahditeem pamateem taiſitee ſpreedumi iſpildami pehz wiſpahrigeem noſazijumeem par teeſu ſpreedumu iſpildiſchanu Walſtî.

Turpat, 1280. pant.

1281. Ahrwalſtju teeſu ſpreedumi naw iſpildami un teem naw nekahda ſpehka Walſtî, ja tee iſſchkiſ ſuhdſibas par ihpaſchuma teeſibahm uſ nekuſtamu mantu, kas atrodahs Kreewijâ.

Turpat, 1281. pant.

Treſchà grahmata.

Iſnehmumi iſ ziwilteeſaſchanas wispahrigas kahrtibas.

Pirmà ſchkira.

Par krona pahrwaldibas leetahm.

Pirmà nodaļa.

Wispahrigi noſazijumi.

1282. Par krona pahrwaldibas leetahm atſihſtamas tahs, kuras ſaweenotas ar krona, apanaſchu un pilsgalma arodu un zitu waldibas eeſtahdijumu, walſchu un arodu labumu, kà ari kloſteru, baſnizu, biſkapu-namu un wiſu kriſtigu un mohamedanu garigu eeſtahſchu leetas.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1282. pant.

1283. Krona pahrwaldibas leetas teeſajamas pehz wispahrigeem ziwilteeſaſchanas noſazijumeem, ar nahkoſchôs pantôs norahditeem iſnehmumeem.

Turpat, 1283. pant.

1284. Suhdſibas zelt un atbildet uſ tahm no krona walſchu puſes peekriht Krona Palatahm, Walſts Mantu Pahrwaldehm un zitahm weetejahm waldehm, waj ari ja tahdu naw, tad ik kura aroda weetejeem preekſchneekeem.

Turpat, 1284. pant.; 1866. g. 22. dez. d., (44024), 7, 8. pant.

1285. Krona waldes ſuhdſ un atbild pee teeſas ne zitadi, kà zaur ſewiſchkeem pilnwarneekeem, kuri eewehlami iſ peenahziga aroda eerehdneem, waj ari iſwehlami no tahm perſonahm, kurahm pehz likuma teeſiba buht par pilnwarneekeem, pehz labprahtigas weenoſchanahs ar tahm.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1285. pant.

1286. Suhdſibu zelot waj atbildi dodot uſ ſuhdſibu, krona walſchu pilnwarneekeem jaeeſneedſ teeſai rakſtiſka pilnwara waj ari preekſchraksts par mekleſchanos leetâ, ja wini peeder pee peenahzigà aroda eerehdneem.

Turpat, 1286. pant.

1287. Wiſas ſuhdſibas, kuras zel krona waldes pret priwatperſonahm, peekriht teeſu eeſtahdijumu pahrſinai uſ wispahrigu likumu pamata par leetu peekritibu.

Turpat, 1287. pant.

1288. Priwatperſonu ſuhdſibas pret krona waldehm jaeeſneedſ uſ wispahriga pamata waj nu pehz tahs weetas, kur atrodahs ſtrihdamà manta, waj ari pehz tahs, kur priwatperſonai padariti ſaudejumi, waj pehz tahs weetas, kur atrodahs teeſas waj waldibas weeta, waj ari eerehdnis, kas pahrſtahw pee teeſas krona waldi.

Turpat, 1288. pant.

1289. Krona walschu leetas nepeekriht meera teesu eestahdijumu pahrsinai, atkaitot likumâ ihpaschi norahditos atgadijumus, nedſ ari isteesajamas pa-ihſinatâ kahrtibâ. Winas ari newar nobeigt teesa ar prahwneeku ſwehrestu waj islihgumu (a).

Peesihmejums I. Walsts Bankas un winas pahrsinâ stahwoschu eestahdijumu leetas, kurâs ſuhdſibas dibinatas uſ wekſeleem, ja to luhdſ augſtak norahditee eestahdijumi, isteesajamas Apgabala Teesâ pa-ihſinatâ kahrtibâ (b).

Peesihmejums II. (Pehz 1886. g. Turp.). Leetas to dselszeku ſuhdſibâs, kurus uſtur kronis, un ſuhdſibâs pret ſcheem zeekeem naw isnemtas iſ meera teesu eestahdijumu pahrsinas, ja ſchihs leetas, pehz ſuhdſibu ſugas un wehrtibas, peekriht ſcho eestahdijumu pahrsinai uſ wispahrigu nosazijumu pamata par leetu peekritibu. Peemineto ſuhdſibu leetas war beigt ar islihgumu un tahs no ſchihm leetahm, kuras peekriht Apgabala Teesu pahrsinai, war, beſ tam, teesat pa-ihſinatâ kahrtibâ (z).

(a) Turpat, 1289. pant., — (b) 1871. g. 31. maija d., (Pilu. Lik. kr. 1872. g. № 49676 a), (z) 1885. g. 12. jun. d., nolik. kr., 671, Walsts Pad. Nol., III.

1290. Teesas ſpreedumi krona pahrwaldibas leetâs taiſami ne zitadi, kà pehz Prokurora atſinas iſklauſiſchanas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1290. pant.

1291. Suhdſibas leetâs, kas zeltas pret krona waldehm, netop peelaiſta nedſ paſchu ſuhdſibu nodroſchinaſchana, nedſ teesas ſpreedumu eepreekſcheja iſpildiſchana; bet ſuhdſibas leetâs par ihpaſchuma teesibu uſ nekuſtamu mantu teesa, uſ ſuhdſetaja luhgumu, war aiſlecgt ſchihs mantas atſweſchinaſchanu lihdſ leetas galigai iſſchkirſchanai. Schinî atgadijumâ, atteekotees uſ meſcha apſargaſchanu ſtrihdamâ nekuſtamâ ihpaſchumâ, jaeewehro noſazijumi, kas iſteikti 610 un 611. pantôs.

Turpat, 1291. pant.

1292. Teesas ſpreedums ſludinams abahm puſehm uſ wispahriga pamata; bet beſ tam teesa noſuhta ſpreeduma norakſtu tai weetejai krona waldei, kura peemineta 1284. pantâ.

Turpat, 1292. pant.

1293. Apelazijas waj kaſazijas peeneſchanas terminſch krona waldei ſkaitams no tahs deenas, kad wina, uſ preekſcheja (1292.) panta pamata, dabujuſi ſpreeduma norakſtu.

Turpat, 1293. pant.

1294. Jk kurâ leetâ, kas ſaweenota ar krona walſchu labumeem, Prokuroram ir teeſiba eeſneegt Senata Kaſazijas Departamentôs, likumâ noteiktôs atgadijumôs, preekſchſtahdijumu, lai atzel teesas ſpreedumu.

Turpat, 1294. pant.

1295. Krona pahrwaldibas leetâs Miniſtreem un Wirspahrwaldneekeem, kà ari Wiſſwehtakà Sinoda Wirsprokuroram un Apanaſchu Departamenta Pahrwaldneekam ir teeſiba, neatkarigi no leetâ dalibu nemjoſchahm puſehm, eeſneegt Senata Kaſazijas Departamentôs preekſchſtahdijumus, lai atzel Teesu Palatu ſpreedumus, bet ne zitadi, kà uſ wispahriga pamata un atgadijumôs, kas norahditi 792 un 793. pantôs.

Turpat, 1295. pant.; 1882. g. 31. mart. d., nolik. krahj., № 223.

1296. Tahda ſpreeduma iſpildiſchanas dehl, pehz kura krona walde uſwareta, peedſinejs eeſneedſ iſpildu rakſtu taiſchni tam arodam, kuram, uſ ſpreeduma pamata, ſchis jaiſpilda.

1864. g. 20. now. d. (41477) 1296. pant.

1297. Strihdi par krona mantu, kuri zehluschees starp Ministerijahm un Wirspahrwaldehm, isschkirami pehz scho Ministeriju un Pahrwalschu galweno preeschneeku weenoschanahs; bet ja weenoschanahs naw panahkama, tad tee nodo-dami isschkirschanas dehl Waldoscha Senata Pirmam Departamentam.

Turpat, 1297. pant.

1298. Strihdi, kuri zehlahs mantas dehl apanaschu un garigu leetu arodeem ar zitahm krona waldehm, kà ari daschadu tizibu garigu leetu arodu strihdi sawâ starpâ un ar apanaschu arodu, isschkirami teesahm pehz schinî no-dalâ isteikteem nosazijumeem.

Turpat, 1298. pant.

1299. Leetas par nekustamahm mantahm, kuras eemantojuschi Keisara Nama Lozekki us priwatihpaschuma teesibas pamata un kuras nestahw Keisara Pilsgalma Ministerijas pahrsinâ, isteesajamas teesu eestahdijumôs us wis-pahriga pamata (a).

Peesihmejums. Leetas par wisahm nekustamahm mantahm, kuras stahw Apanaschu Departa-menta un zitu Keisara Pilsgalma Ministerijas eestahdijumu pahrsinâ, isteesajamas tanî kahrtibâ, kas no-likta krona pahrwaldibas leetâs ar scheem isnehmumeem: 1) teesas galigs spreedums, pehz kura nekusta-mas mantas peederums top peespreests zitam kahdam, pirms ispildischanas eesneedsams Teesneetu Mini-strim, kursch scho spreedumu nosuhta Keisara Pilsgalma Ministrim preekschâ stahdischanas dehl Wisaugsta-kam Wina Keisara Majestates labeeskatam, un 2) Wisaugstaka pawehle, kas nahkusi teesas spreeduma sinâ, zaur Teesneetu Ministri leekama preekschâ taischni tam eestahdijumam, kas spreedumu taisijis.

(a) Turpat, 1299. pant. — (b) 1864. g. 20. now. d., (41477) 1299. pant., peesihm., 1866. g. 5. august. d. (43533); 1869. g. 20. febr. d., (46779).

Otrà nodaka.

Par to leetu teesaschanu, kuras zehlahs is podrada, peegahdu un obroka gabalu isnomaschanas lihgumeem.

1300. Leetas, kas zehlahs starp krona waldehm un priwatpersonahm is podradu, peegahdu un obroka gabalu isnomaschanas lihgumeem, isteesajamas tanî kahrtibâ, kas nosazita par krona pahrwaldibas leetahm, ar nahkoschôs pan-tôs norahditeem isnehmumeem.

1864. g. 20. now. d., (41477). 1300. pant.

1301. Par krona pahrwaldibas weetu un personu rihkojumeem, par winu gauschibu waj besdarbibu, kas peelaista pa podrada waj peegahdajuma is-pildischanas laiku, jaschehlojahs pee winu preekschneezibas un par galwenahs preekschneezibas rihkojumeem, gauschibu waj besdarbibu — pee Waldoschà Senata Pirmà Departamenta.

Turpat, 1301. pant.

1302. Kad galigs aprehkens isdots, par wina nepareisu sastahdischanu, kà ari par wiseem krona pahrwaldibas weetu un personu darbeem, tiklab lih-guma ispildischanas laikâ, kà ari pehz wina beigahm, lihdsejam ir atwehlets waj nu schehlotees pee peenahzigas preekschneezibas, preekschejâ (1301.) pantâ norahditâ kahrtibâ, waj ari zelt pret kroni teesas zekâ suhdsibu, tiklab par nau-das sumu waj dokumentu isdoschanu, kas lihdsejam nahkahs no krona, kà ari

par ſaudejumeem, kas winam padariti zaur to weetu un perſonu nepareiſeem darbeem, gauſchibu waj beſdarbibu.

Turpat, 1302. pant.

1303. Suhdſibas zelſchanai pret kroni ir ſeſchu mehneſchu terminſch. Schis terminſch ſkaitams:

1) no galiga aprehkena iſdoſchanas deenas, ja ſuhdſibai par eemeſlu ir ſchis aprehkens waj ari darbi, kas padariti pirms ſchis aprehkens iſdots;

2) no tahs deenas, kad pehz ſcha aprehkena pehdejo reiſu makſats, ja priwatperſona eeſkata, ka wina, luhkojotees pehz aprehkena, nedabun pilnigas atlihdſibas;

3) no tahs deenas, kad pehdejo reiſu luhgts, lai kihlas atdod atpakaļ, ja ſuhdſibai par eemeſlu ir kihlu aiſtureſchana pehz galiga aprehkena iſdoſchanas.

Turpat, 1303. pant.

1304. Ja lihdſejs, kad tam galigs aprehkens paſinots, ſchehlojees pee preekſchneezibas, tad tas ſaudè teeſibu zelt ſuhdſibu teeſas zeļâ.

Turpat, 1304. pant.

1305. Suhdſiba zeļama tanî Apgabala Teeſâ, kuras pahrſinamâ apgabalâ atrodahs krona walde, kas taiſijuſi galigu aprehkenu, ja lihgumâ naw noteikts, ka ſtrihdus iſſchkiſrams zitâ teeſâ.

Turpat, 1305. pant.

1306. Suhdſibas eeſneegſchana neaptur krona waldes rihkojumu, kamehr naw nahzis teeſas ſpreedums.

Turpat, 1306. pant.

1307. Strihdi ſtarp krona waldehm un priwatperſonahm, kas zeļahs iſ lihgumeem par obroka gabalu iſnomaſchanu, tiklab pehz galiga aprehkena paſinojuma, kà ari pa lihguma iſpildiſchanas laiku, iſſchkiſrami waj nu peenahzigai preekſchneezibai, uſ 1301. panta pamata, waj ari teeſas zeļâ.

Turpat, 1307. pant.

1308. Preekſchejâ (1307) pantâ norahditâ atgadijumâ priwatperſonas ſuhdſiba pret kroni jazeļ tanî terminâ, kas nolikts 1303. pantâ.

Turpat, 1308. pant.

1309. Priwatperſonas, kas ſauktas pee atbildibas par Miniſteriju, Wirspahrwalſchu waj Walſts-Kontroles atraſtahm nepareiſibahm un kluhdahm krona walſchu pabeigtôs aprehkenôs par lihgumeem un peenahzibahm ar kroni, war, lai iſſargatos no atbildibas, zelt ſuhdſibu uſ 1302 un 1303. pantu pamata. Schinî atgadijumâ 1303. pantâ noliktais terminſch ſkaitams no ta laika, kad priwatperſonai darits ſinams, ka wina ſaukta pee atbildibas.

Turpat, 1309. pant.

Treſchà nodaļa.

Teeſaſchanas kahrtiba leetàs par patwaligu mantas waldiſchanas eenemſchanu waj waldiſchanas trauzeſchanu.

1310. Priwatperſonu leetas pret krona waldehm, kà ari priwatperſonu un krona walſchu leetas ar 1298. pantâ norahditeem arodeem par nekuſtamas

mantas patwaligu waldischanas eenemschanu waj waldischanas trauzeschanu peekriht weetejà Meera Teesneścha pahrsinai, kad no patwaligas waldischanas eenemschanas waj waldischanas trauzeschanas laika naw pagahjuschi wairak, kà seschi mehneschi.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1310. pant.

1311. Preekschejâ (1310.) pantâ apsihmetais seschu mehneschu terminsch skaitams krona nekustamai mantai, kas atrodahs us kahdu laiku priwatpersonu waldischanâ, ne no patwaligas waldischanas eenemschanas laika, bet no tahs deenas, kad nekustamu mantu kronis atnehmis atpakal, ja agrak par to naw krona waldei peegahjis rakstisks pasinojums waj suhdsiba par patwaligu waldischanas eenemschanu.

Turpat, 1311. pant.

1312. Pehz 1310. pantâ noteiktà termina notezeschanas, schihs leetas war eesahkt ne zitadi, kà Apgabala Teesâ pehz nosazijumeem, kas noteikti augstak 1283—1296. pantôs.

Turpat, 1312. pant.

1313. Schihs leetas war eesahkt pee Meera Teesneścheem tiklab krona walschu pilnwarneeki, kà ari weetas un personas, kuru taischnâ pahrsinâ atrodahs manta.

Turpat, 1313. pant.

1314. Priwatpersonas un beedribas, kas walda krona walschu mantas us leetaschanas teesibu pamata, war, ja winu waldischanu kahds trauzè, ari paschi no sewis zelt suhdsibas, lai trauzeto waldischanu no jauna eestata spehkâ. Winu eesuhdsibas raksta noraksts peesuhtams atbildetajam un krona waldei; pee turpmakas teesaschanas jaeewehro nosazijumi, tas nolikti par krona walschu leetahm.

Turpat, 1314. pant.

1315. Suhdsibâs par patwaligu waldischanas eenemschanu, kuras zel priwatpersonas pret krona waldehm, pawehstes par scho pehdejo aizinaschanu pee teesas nosuhta Meera Teesneschi weetahm un personahm, kas norahditas 1284. pantâ.

Turpat, 1315. pant.

Otrà schkira.

Atlihdsibas peedsihschana par skahdi un saudejumeem, kas padariti zaur amata wihru rihkojumeem.

Pirmà nodaļa.

Atlihdsibas peedsihschana par skahdi un saudejumeem, kas padariti zaur administrazijas aroda, kà ari pehz eewehles deenoschu amata wihru rihkojumeem.

Pirmà noschkira.

Atlihdsibas peedsihschana par skahdi un saudejumeem, kas padariti zaur administrazijas aroda amata wihru rihkojumeem.

1316. Atlihdsiba par skahdi un saudejumeem, kas padariti zaur administrazijas aroda amata wihru negahdibu, neapskatibu waj gauschibu, jameklè pehz

wispahrigeem ziwilteesaschanas nosazijumeem, ar nahkoschôs pantôs noteikteem isnehmumeem.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1316. pant.

1317. Atlihdsibas suhdsibas jaeesneedsi:

1) pret personahm, kuras eenemj semakus amatus lihdsi dewitai klasei, to lihdsi skaitot — Apgabala Teesâ, kas atrodahs tahs gubernas pilsehtâ, kurâ notizis amata wihra rihkojums waj darbs, no kura zehlusees skahde waj saudejumi;

2) pret personahm, kas eenemj amatus no astotahs klases lihdsi peektai, to lihdsi skaitot — Teesu Palatai, kuras apgabalâ notizis darbs waj rihkojums, no kura zehlusees skahde waj saudejumi;

3) pret personahm, kas eenemj amatus augstak par peekto klasi — Waldoschâ Senata Kasazijas Departamentam.

Turpat, 1317. pant.

1318. Terminsch suhdsibas eesneegschanai ir trihs mehneschi no tahs deenas, kad luhdsejam darits sinams rihkojums, kuru tas atsihst par tahdu, kas aiskar wina teesibas, waj ari seschi mehneschi no tahs deenas, kad tahds rihkojums ispildits, ja tas ispildits bes eepreekschejas pasinoschanas.

Turpat, 1318. pant.

1319. Eesuhdsibas raksta noraksts, lai us to dod isskaidrojumu noliktâ terminâ, peesuhtams tam eerehdnim waj ari ik kuram tahs waldibas weetas lozeklim, pret kuru zelta suhdsiba.

Turpat, 1319. pant.

1320. Scho leetu (1316. un 1. punkt. 1317. pant.) isspreeschanas dehl Apgabala Teesâ sastahdahs sewischka sehde, sem Teesas Preekschsehdetaja preekschsehdibas, is Wize-Gubernatora, diweem Teesas Lozekleem un diweem Lozekleem no weetejo walschu eerehdneem. No weetejahm waldehm peeaizinami schihs sehdes sastahwâ: waj nu 1) Krona Palatas Nodalas Preekschneeks un Walsts Mantu Pahrwaldê gubernas robeschâs deenoschais sewischku usdewumu Eerehdnis waj Mescha Rewisors, pehz Pahrwaldneeka eeskata, waj ari 2) wezakais no wineem pehz deenesta, un tahs waldes tuwakais preekschneeks, pee kuras peeder atbildetajs.

Turpat, 1320. pant.; 1866. g. 22. dez. d., (44024) 7, 14, 18. pant. 1868. g. 1. jan. d., (45356); 1882. g. 21. dez. d., nolik. krahj., 1883. g. № 137, I—III, IV, 2. punkt.; VI, XI, 4, 5. punkt.; 1883. g. 26. aprl. d., nolik. krahj., № 447, satw., 101, 116, 117. pant.

1321. Teesu Palatâ scho leetu isspreeschanas dehl sastahdahs sewischka sehde, sem Wezakâ Palatas Preekschsehdetaja preekschsehdibas, is weeteja Gubernatora, diweem Teesu Palatas Lozekleem, Krona Palatas Pahrwaldneeka un Walsts Mantu Pahrwaldneeka, waj ari is wezakâ no wineem pehz deenesta un is tahs waldes tuwakâ preekschneeka, pee kuras peeder atbildetajs, peemehrigi preekschejâ (1320.) panta nosazijumam (a).

Peesihmejums. Odesas Teesu Palatas sewischkas sehdes sastahwâ, kura sastahdama, us scha (1321.) panta pamata, schinî pantâ peemineto personu weetâ peeaizinamas personas, kas norahditas peesihmejumâ pee 242. panta (b).

(a) 1864. g. 20. nom. d., (41477) 1321. pant.; 1866. g. 23. maija d., (43336) 1. pant.; 22. dez. d., (44024) 7, 8. pant. — (b) 1869. g. 26. maija d., (47133); 1871. g. 4. jun. d., (49705) Walsts Pad. nolehm., II, 3, 4. pant.

1322. Waldoschâ Senata Kasazijas Departaments skata schihs leetas zauri ar Senata Pirmo Departamentu Saweenotâ Sehdê.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1322. pant.

1323. Kad isskaidrojums dabuts, waj ari kad tas terminsch notezejis, kas nolikts isskaidrojuma eesneegschanai (1319. pant.), tad leeta zekama preekschâ us wispahriga pamata.

Turpat, 1323. pant.

1324. Puses, kas ir klaht leetu preekschâ zekot, peelaischamas pee mutiskeem isskaidrojumeem.

Turpat, 1324. pant.

1325. Spreedumi taisami ne zitadi, kà pehz Prokurora waj, pehz peederibas, Wirs-Prokurora atsinas isklausischanas.

Turpat, 1325. pant.

1326. Par Apgabala Teesas sewischkas sehdes (1320.) spreedumu apelazijas suhdsibas peenesamas Teesu Palatai, kura leetu isspreesch galigi un par Palatas sewischkas sehdes spreedumeem (1321. pant.) — Waldoschâ Senata Kasazijas Departamentam, kursch schihs suhdsibas ari isspreesch galigi.

Turpat, 1326. pant.

1327. Par Senata Kasazijas un Pirmà Departamentu Saweenotas Sehdes spreedumeem tanis leetâs, kas taischni winâ eesahkuschahs (1317. pant. 3. punkt.), apelazijas suhdsibas peenesamas wisu Waldoschâ Senata Kasazijas Departamentu un Pirmà Departamenta Kopu Sapulzei.

Turpat, 1327. pant.

1328. Apelazijas suhdsibu eesneegschanai ir nolikts us wispahriga pamata tschetru mehneschu terminsch no spreeduma sludinaschanas deenas.

Turpat, 1328. pant.

1329. Scho apelazijas suhdsibu zaurluhkoschanas dehl Teesu Palatâ un Senatâ top sastahditas sewischkas sehdes, kas minetas 1321 un 1322. pantôs.

Turpat, 1329. pant.

1330. Sehde, atsihdama amata wihru par wainigu, ka tas padarijis skahdi un saudejumus, war noteikt ari atlihdsibas sumu par skahdi un saudejumeem, ja tikai winu leelums skaidri apleezinats. Zitadi suhdsetajs, kura atlihdsibas suhdsiba atsihta par pareisu, war prasit, lai atlihdsibas leelumu noteiz waj nu ispildu teesaschanas kahrtibâ, waj ari wispahrigâ siwilteesaschanas kahrtibâ.

Turpat, 1330. pant.

Otrà noschkira.

Atlihdsibas peedsihschana par skahdehm un saudejumeem, kurus padarijuschi amata wihri, kas deen pehz eewehles.

1330[1]. Atlihdsiba par skahdi un saudejumeem, kas padariti zaur to amata wihru negahdibu, neapskatibu waj gauschibu, kuri deen pehz eewehles

muiſchneeku, pilſehtu (ſabeedribu waj kahrtu) un ſemſtibu eeſtahdēs, meklejama uſ to noſazijumu pamata, kas iſteikti 1316. un 1318—1330. pantôs, eewehrojot turklaht ſchos ſewiſchkos noſazijumus (1330[2]—1330[5]).

1881. g. 8. dez. d., nolik. krahj. 1882. g., № 5, 1. pant.

1330[2]. Atlihdſibas ſuhdſibas zekamas:

1) pret Gubernas Muiſchneezibas Preekſchnecku — Waldoſcha Senata Kaſazijas Departamentâ;

2) pret Aprinka Muiſchneezibas Preekſchneekeem, Pilſehtas Galwahm, Pilſehtas un Semſtibas Walſchu Preekſchſehdetajeem un Lozekkeem un perſonahm, kas eenemj amatus no aſtotahs lihdſ peektai klaſei, to lihdſ ſkaitot, — tanî Teeſu Palatâ, kuras apgabalâ notizis amata wihra darbs waj rihkojums, zaur kuru padarita ſkahde waj ſaudejumi, un

3) pret pahrejeem muiſchneezibas, pilſehtu (ſabeedribu waj kahrtu) un ſemſtibas pahrwalſchu eewehleteem amata wihreem, — tanî Apgabala Teeſâ, kas atrodahs tahs gubernas gubernas-pilſehtâ, kur notizis darbs waj rihkojums, zaur kuru padarita ſkahde waj ſaudejumi.

Turpat, 2. pant.

1330[3]. (Pehz 1886. g. Turp.). Scho leetu zaurluhkoſchanas dehk, uſ ſcha Uſtawa 1320 un 1321. pantu pamata, ſaſtahdamo ſewiſchko ſehſchu ſaſtahwâ peeaizinami krona pahrwaldibas eerehdņu weetâ: Teeſas Palatâ — Gubernas Muiſcheezibas Preekſchneeks un tahs pilſehtas Pilſehtas Galwa, kur atrodahs Palata, un Apgabala Teeſâ — weetejee Muiſchneeku Aprinka Preekſchneeks un Pilſehtas Waldes lozeklis, ko Dome eewehl uſ kahdu laiku iſpildit Pilſehtas Galwas peenahkumus, bet tur, kur paſtahw Pilſehtas Galwas Beedra amats, — peeaizinams ſchis pehdejais (Pilſ. Nolik. 1886. g. iſdew. 70 un 83. pant.).

1881. g. 8. dez. d., (557), 3. pant.

1330[4]. Tanîs gubernâs, kur muiſchneezibas eewehles nenoteek (Kahrtu Lik. 174. pant.), bet ir eeweſtas ſemſtibas eeſtahdes, Aprinka Muiſchneezibas Preekſchneeka weetu Apgabala Teeſas ſehdē eenemj Gubernas Semſtibas Waldes Preekſchſehdetajs. Odeſas Teeſu Palatas ſewiſchkas ſehdes ſaſtahwâ peeaizinams Odeſas Aprinka Muiſchneezibas Preekſchneeks, un ja ſuhdſiba zelta pret winu, tad Odeſas Aprinka Muiſchneezibas Deputats, waj ari pehz balſu wairuma wezakais weetejahs Muiſchneeku Aiſbildnibas Peeſehdetajs (Kahrtu Lik. 247 un 259. pant.).

1881. g. 8. dez. d., nolik. krahj. 1882. g., № 5, 4. pant.

1330[5]. Ja ſuhdſiba zelta pret tahs pilſehtas Galwu, kur atrodahs Teeſu Palata, tad ſcha amata wihra weetu ſewiſchkâ Palatas ſehdē eenemj Pilſehtas Waldes lozeklis, kas eewehlets uſ kahdu laiku iſpildit wina peenahkumus, waj Pilſehtas Galwas Beedrs, kur paſtahw ſchahds amats.

Turpat, 5. pant.

1330[6]. Atlihdſiba par ſkahdi un ſaudejumeem, kas padariti zaur laukpagaſtu ſabeedribu pahrwaldibâ eewehleto amata wihru negahdibu, neapſkatibu waj gauſchibu, meklejama pehz wiſpahrigas ziwilteeſaſchanas kahrtibas.

Turpat, 6. pant.

Otrà nodaļa.

Par ſaudejumu peedſihſchanu no Teeſneſcheem, Prokuroreem un ziteem teeſas aroda eerehdneem.

1331. Luhgumi, lai atļauj meklet ſaudejumus, kas zehluſchees no Teeſneſchu, Prokuroru un zitu teeſas aroda eerehdnu nepareiſeem waj partejiſkeem darbeem pee leetas teeſaſchanas waj ſpreeduma taiſiſchauas, ja-eeſneedſ: pret Apgabala Teeſas eerehdneem un Meera Teeſneſcheem — Teeſu Palatai un pret augſtaku teeſas eeſtahdijumu Preekſchſehdetajeem, Lozekleem un Prokuroreem — Waldoſchà Senata Pirmà un Kaſazijas Departamentu Saweenotai Sehdei.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1331. pant.; 1867. g. 11. dez. d., (45277); 1877. g. 10. jun. d., (57471) III. A, 3. pant. 3. punkt.

1332. Pilnwarneekam, kas eeſneedſ luhgumu, lai atļauj meklet ſaudejumus, uſ preekſchejà (1331.) panta pamata, wajag uſ to ſewiſchkas pilnwaras.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1332. pant.

1333. Ja Teeſu Palata waj Senats, luhgumu eepreekſch zaurluhkojuſchi, atſihſt, ka tas paklauſams, tad peeſuhta luhguma norakſtu apſuhdſamam, lai ſchis noliktà laikà uſ to dod iſſkaidrojumu.

Turpat, 1333. pant.

1334. Kad rakſtiſks iſſkaidrojums dabuts, waj ari wina eeſneegſchanai noliktais terminſch notezejis, tad eeſneegtais luhgums iſſchkirams aiſklahtà ſehdè, eepreekſch iſklauſot preekſchâ zehleja Lozekļa preekſchzehlumu un Prokurora waj Wirs-Prokurora atſinu.

Turpat, 1334. pant.

1335. Teeſu Palata waj Senats, atſinuſchi, ka luhgums, lai atļauj meklet ſaudejumus, paklauſams, noteiz Apgabala Teeſu, pee kuras luhdſejs war greeſtees ar ſuhdſibu par ſcho ſaudejumu atlihdſinaſchanu.

Turpat, 1335. pant.

1336. Turpmaka teeſaſchana ſuhdſibas leetâs par ſaudejumu atlihdſinaſchanu padota wiſpahrigeem noſazijumeem.

Turpat, 1336. pant.

Treſchà ſchkira.

Par teeſaſchanu laulibas leetâs un leetâs par dſimſchanu laulibâ.

Pirmà nodaļa.

Par teeſaſchanu laulibas leetâs.

1337. Ziwilteeſai peekriht leetas tiklab par paſchu laulatu draugu, kà ari no winu laulibas dſimuſchu behrnu ziwilahm, perſoniſkahm un mantas teeſibahm, kas ſaweenotas ar likumigas laulibas paſtahweſchanu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1337. pant.

1338. Leetas teesaschana ziwilteesâ apturama, kad tanî atrodahs tahdi apstahkli, kas luhkojami zauri garigai teesai un kad bes winu isschkirschanas newar taisit spreedumu par suhdsibu, kas zelta ziwilteesâ, par ko ari prahwneekeem jadara sinams.

Turpat, 1338. pant.

1339. Leetas par teesibahm, kas saweenotas ar laulibu, eesahkamas tanî Apgabala Teesâ, kuras apgabalâ atbildetajam dsihwes weeta, bet ja leetâ naw atbildetaja, tad pehz suhdsetaja dsihwes weetas.

Turpat, 1339. pant.

1340. Pehz diwu gadu notezeschanas no tahs deenas, kad weens no laulateem draugeem miris, beidsahs teesiba zelt strihdu par pakal palikuschâ laulata drauga, kâ ari no tahs laulibas dsimuscho behrnu personiskahm, ar laulibu saweenotahm, pilsoniskahm teesibahm.

Peesihmejums. Schinî (1340.) pantâ isteiktais nosazijums netop isplatits nedz uz laulibahm, kuras sehgtas preekisch 6. februara deenas 1850. gadâ, nedz uz behrneem, kas no tahm laulibahm dsimuschi.

Turpat, 1340. pant., peesihm.

1341. Eesneedsot leetâ israkstus is basnizas- un zitahm garigâ aroda grahmatahm, jaeewehro nosazijumi, kas isteikti 452 un 453. pantôs.

Turpat, 1341. pant.

1342. Prahwneeku eesneegto dokumentu pahrbaudischanu un salihdsinaschanu ar garigâ aroda basnizas grahmatahm isdara teesas Lozeklis, prahwneekeem klaht esot, tanîs weetâs, kur schihs grahmatas glabâ.

Turpat, 1342. pant.

1343. Spreedumi taisami ne zitadi, kâ pehz Prokurora atsinas isklausischanas.

Turpat, 1343. pant.

1344. Prokuroram ir peenahkums sawahkt peenahzigus peerahdijumus, ko atspehkot suhdsetaja nepareisus prasijumus tanîs leetâs, kuras naw atbildetaja.

Turpat, 1344. pant.

1345. Preekschejâ (1344.) pantâ norahditâs leetâs Prokuroram ir teesiba eesneegt suhdsibas par teesu spreedumeem, eewehrojot wispahrigos nosazijumus par priwatpersonu suhdsibu eesneegschanu pret teesas spreedumeem.

Turpat, 1345. pant.

Otrâ nodaļa.

Leetu teesaschana par dsimschanu laulibâ.

1346. Leetas par dsimschanu laulibâ teesajamas uz wispahriga pamata, ar schinî nodaļâ norahditeem isnehmumeem.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1346. pant.

1347. Teesiba peerahdit dsimschanu laulibâ nebeidsahs zaur noilgumu.

Turpat, 1347. pant.

1348. Likumigai laulibai pastahwot, teesiba zelt strihdu par to, ka dsimuschais behrns naw dsimis laulibâ, peeder tikai behrna mahtes wihram, pee kam winam japeerahda, ka winsch dsihwojis schkirts no sawas seewas pa wisu to laiku, kurâ war krist behrna aismeschanahs (Ziwil. Lik. 119 un 125. pant.

Turpat, 1348. pant.

1349. Strihdus par behrna dsimschanu laulibâ netop peelaists, ja behrns eerakstits basnizas grahmatâ kà laulibâ dsimis un scho eerakstu parakstijis behrna mahtes wihrs, waj kahds zits, us wina luhgumu.

Turpat, 1349. pant.

1350. Leetu par behrna dsimschanu ahrlaulibâ, likumigai laulibai pastahwot, war eesahkt gada laikâ no behrna dsimschanas, ja wihrs pa dsimschanas laiku atradahs walsts robeschâs un diwu gadu laikâ, ja winsch atradahs ahrsemês.

Turpat, 1350. pant.

1351. Preekschejâ (1350.) pantâ apsihmetais leetas eesahkschanas terminsch skaitams no tahs deenas, kad wihrs dabujis sinat, ka dsimis behrns, kuru winsch atsihst par ahrlaulibâ dsimuschu, tikai tanî atgadijumâ, kad wina seewa sinajusi slehpt no wina behrna dsimschanu.

Turpat, 1351 pant.

1352. Ja wihrs ir miris pirms behrna dsimschanas un pirms ta termina notezeschanas, kurâ winam atwehlets pehz preekschejeem panteem zelt strihdu pret dsimschanu laulibâ, tad teesiba eesahkt un turpinat scho suhdsibu pahreet us wina likumigeem mantineekeem, bet tikai tanî atgadijumâ, kad winsch preeksch sawas nahwes naw isskaidrojis, ka atsihst scho behrnu par laulibâ dsimuschu.

Turpat, 1352. pant.

1353. Preekschejâ (1352.) pantâ norahditâ atgadijumâ mantineekeem wajag: pirmkahrt, eesahkt suhdsibu ne wehlak, kà triju mehneschu laikâ, no tahs deenas, kad miris behrna mahtes wihrs, un otrkahrt, peerahdit, ka wihram ne mas nebij sinams, ka behrns ir buhtiba.

Turpat, 1353. pant.

1354. Kà peerahdijums dsimschanai likumigâ laulibâ top atsihta garidsneezibas leeziba, kas isdota is basnizas grahmatahm us to nosazijumu pamata, kahdi pastahw garigôs arodôs.

Turpat, 1354. pant.

1355. Leeziba is basnizas grahmatahm par dsimschanu usluhkojama par peeteekamu tikai tad, kad ne weens nezel strihdu pret winas pareisibu; zitadi wina jasalihdsina ar basnizas grahmatahm, peemeerigi 1342. pantam.

Turpat, 1355. pant.

1356. Ja naw eespehjams dabuht leezibu is basnizas grahmatahm tapehz, ka truhkst scho grahmatu, waj ari tapehz, ka winâs norahditee apstahkli

ſchaubigi, tad par peerahdijumu dſimſchanai likumigâ laulibâ war peenemt: deewgaldneeku ſarakſtus, zilts grahmatas, pilſehtneeku ſarakſtus, deeneſta liſtes un rewiſijas rullus un papildam pee ſcheem dokumenteem peenemjami leezineeku iſſazijumi, un tai ſkaitâ, kad eeſpehjams, kriſtijuſchâ garidſneeka un klaht bijuſcho baſnizas kalpu un kuhmu iſſazijumi.

Turpat, 1356. pant.

Treſchà nodaļa.

Teeſaſchana laulibas leetâs un par dſimſchanu laulibâ pee raſkolnikeem.

1356[1]. Leetas par teeſibahm, kas zekahs iſ laulibahm, kuras ſlehgtas ſtarp raſkolnikeem, kà ari leetas par ſcho laulibu ſchkirſchanu un winu atſihſchanu par nepilnſpehzigahm, peekriht ziwilteeſai.

1874. g. 19. aprl. d., (53391) noteik., 31. pant.

1356[2]. Preekſchejâ (1356[1].) pantâ norahditahs leetas teeſajamas Apgabala Teeſâs pehz ſcha Uſtawa wiſpahrigeem noſazijumeem, eewehrojot tur klaht noſazijumus, kas iſteikti nahkoſchôs pantôs.

Turpat, 32. pant.

1356[3]. Raſkolniku laulibu leetu peekritiba Apgabala Teeſahm noteizama:

1) leetâs par perſoniſkahm un mantas teeſibahm, kas zekahs iſ laulibas ſabeedribas, kà ari leetâs par laulibas ſchkirſchanu, laulatu draugu uſtizibas pahrkahpſchanas pehz, waj ari aiſ laulibas ſadſihwes neſpehjibas, — peemehrigi ſcha Uſtawa 1339. pantam.

2) (Pehz 1887. g. Turp.) leetâs par laulibu nepilnſpehzibas atſihſchanu (Ziwil. Lik. 1887. g. iſdew. 78. pant.) pehz tahs weetas, kur lauliba eerakſtita baſnizas grahmatâ;

3) leetâs par laulibu ſchkirſchanu ar perſonahm, kam atnemtas wiſas kahrtas teeſibas, — pehz luhdſeju dſihwes weetas;

4) leetâs par laulibu ſchkirſchanu tapehz, ka weens no laulateem draugeem noſudis beſ wehſts — pehz tahs weetas, kur lauliba eerakſtita baſnizas grahmatâ, ja leetas peekritibu newar noteikt uſ ſcha Uſtawa 1451. panta pamatâ.

Turpat, 33. pant.

1356[4]. Preekſchejâ (1356[3].) pantâ peeminetahm leetahm japeemehro tee noſazijumi par laulibas leetu teeſaſchanu, kuri atrodahs ſcha Uſtawa 1340—1353. pantôs. Beſ tam 1356[3]. panta 4. punktâ norahditâs leetâs jaeewehro noſazijumi, kas atrodahs ſcha Uſtawa 1451—1460. pantôs, un leetâs par laulibu ſchkirſchanu, laulibas pahrkahpſchanas pehz, waj ari tapehz, ka weens no laulateem draugeem neſpehjigs laulibas ſadſihwei, — noſazijumi, kas noteikti Ziwillikumu 47—49. pantôs.

Turpat, 34. pant.

1356⁵. Par peerahdijumu dſimſchanai no laulibas, kas eerakſtita baſnizas grahmatâ, der ſchihs grahmatas un peenahzigâ kahrtibâ apleezinati iſrakſti iſ tahm. Bet kad par dſimſchanu naw eerakſtits baſnizas grahmatâ, waj ari kad ſchinî grahmatâ iſdarità eerakſta pareiſiba ir noſtrihdeta, tad par peerahdijumeem jaatſihſt zilts grahmatas, pilſehtneeku ſarakſti, rewiſijas rulli, raſkolniku wahrdu ſarakſti, wezaku deeneſta liſtes un leezineeku iſſazijumi.

Turpat, 35. pant.; 1883. g. 3. maija d., nolik. krahj., № 469, II, c.

1356⁶. Ja leetu par laulibas nepilnſpehzibu teeſajot zelahs ſchaubas par radneezibas waj ſwainibas pakahpenehm, tad war eeprafit weetejahs garigas preekſchneezibas atſinu.

1874. g. 19. aprl. d., (53391) noteik., 36. pant.

1356⁷. Leetu par tahdas laulibas nepilnſpehzibas atſihſchanu, kura ſlehgta pirms kà weens no laulateem draugeem ſaſneedſis laulibai noſazito pilngadibu (Ziwil. Lik. 3. pant.), war eeſahkt tikai tas laulatais draugs, kurſch dewees laulibâ ſchihs nepilngadibas laikâ. Tas atlaujams tikai, kamehr ſchis laulats draugs neſaſneedſ to wezumu, kas noteikts laulibu ſlehgſchanai un tikai tanî atgadijumâ, kad no laulibas naw zehluſees ſeewas gruhſnejiba.

Turpat, 37. pant.

1356⁸. Teeſiba zelt ſtrihdu pret laulibas pilnſpehzibu beidſahs pehz diwu gadu notezeſchanas no tahs deenas, kad weens no laulateem draugeem miris.

Turpat, 38. pant.

1356. Neſpehjiba laulibas ſadſihwei apleezinama zaur apluhkojumu weetejâ ahrſtu eeſtahdê.

Turpat, 39. pant.

Zeturtà ſchkira.

Par leetu iſſchkirſchanu ſameerinaſchanas zelâ.

Pirmà nodaļa.

Par iſlihgumeem.

1357. Prahwneekeem atlauts ik kurâ leetas ſtahwoklî paſinot teeſai, ka tee wehlahs beigt leetu ar iſlihgumu un noſlehgt meera lihgumu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1357. pant.

1358. Kad leetâ nemj dalibu ne diwas perſonas ween, bet wairak prahwneeku, tad ik weenam no teem ik kurâ leetas ſtahwoklî ir teeſiba iſlihgt ar ſawu pretineeku waj pretineekeem, pat atſchkiru no wiſahm zitahm perſonahm, kas leetâ nemj dalibu.

Turpat, 1358. pant.

1359. Islihgumi noslehdsami:
1) zaur norakstijumu, kas apleezinams pee Notarija waj Meera Teesneescha;
2) eesneedsot islihguma luhgumu, waj sastahdot islihguma protokolu.

Turpat, 1359. pant.; 1866. g. 14. aprl. d., (43186) 128. pant., 7. punkt.

1360. Islihguma luhgumi eesneedsami ar prahwneeku paraksstu tai teesai, kur leetu teesâ.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1360. pant.

1361. Islihguma luhgumam, ko suhta teesas weetai pa pastu waj ari eesneedsi us pilnwaras pamata, wajag buht eepreeksch apleezinatam pee Notarija waj Meera Teesneescha; scho nosazijumu ne-eewehrojot, luhgums top atstahts bes sekmehm.

Turpat, 1361. pant.; 1866. g. 14. aprl. d., (43186), 128. pant., 7. punkt.

1362. Islihguma luhgumeem par apstiprinajumu, pirms leetu eeskata par issckirtu, islihdseji noklauschinami, lai pahrleezinatos, waj wini labprahtigi weenojuschees us islihgschanu un lai apstiprinatu islihguma luhgumâ apsihmetos nolihgumus.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1362. pant.

1363. Pee islihgschanas war stahtees ari teesas sehdê, pee kam prahwneeki war luhgt, lai winus sameerina pee slehgtahm sehdes durwim.

Turpat, 1363. pant.

1364. Par islihgschanu, kas notikusi teesas sehdê, jasastahda protokols, kursch, pehz nolasischanas, parakstams prahwneekeem un teesas Lozekkeem, un pehz tam atsihstams weenlihdsigâ spehkâ ar teesas spreedumu, kas gahjis likumigâ spehkâ un naw pahrsuhdsams.

Turpat, 1364. pant.

1365. Kad prahwneeki peekahpjahs, weenodamees us islihgschanu, tad tas winus nesaista, ja islihgschana neisdodahs aiss kahda eemesla.

Turpat, 1365. pant.

1366. Leeta, kas beigta zaur islihgumu, eeskatama par nobeigtu us wiseem laikeem un nedz prahwneeki, kas islihgumu taisijuschi, nedz winu mantineeki newar atjaunot scho leetu.

Turpat, 1366. pant.

Otrâ nodaļa.

Par schkihreju teesu.

1367. Wisas personas, kurahm teesiba swabadi rihkotees ar mantu, war nodot to strihdu issckirschanu, kas winu starpâ zelahs, weenam waj wairakeem schkihreju teesneescheem, nepahru skaitâ, pehz sawstarpigas prahwneeku weenoschanahs.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1367. pant. peesihm.; 1866. g. 6. jun. d., (43371) 3. pant.

1368. Wisus strihdus, kas issckirami siwilteesâs, war luhkot zauri un issckirt Schkihreju teesa, atskaitot:

1) leetas par perſoniſkahm kahrtas teeſibahm;

2) leetas, kas ſaweenotas ar behrngadenu un zitu ſem aiſbildnibas ſtahwoſchu perſonu labumeem;

3) leetas, kas ſaweenotas ar krona walſchu waj ar ſemſtibu, pilſehtu un laukpagaſtu ſabeedribu labumeem;

4) leetas, kas kaut kahdâ ſinâ ſaweenotas ar noſeegumu waj pahrkahpumu, beſ tahm, kuras uſ kriminallikumu pamata war beigt ar iſlihgumu, tà pat ari atlihdſibas praſijumus par ſkahdi un ſaudejumeem, kas padariti zaur noſeegumu, kad ſchee praſijumi zekami ziwilteeſâ pehz kriminalteeſaſchanas beigahm.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1368. pant.

1369. Prahwneeku weenoſchanahs, ka leeta iſſchkirama zaur ſchkihreju teeſu, jaiſteiz ſchkihreju lihgumâ.

Turpat, 1369. pant.

1370. Schkihreju lihgums japaraksta prahwneekeem un wiſeem iſwehleteem ſchkihreju teeſneſcheem, kureem ſawâ paraksta jaiſteiz, ka tee ar meeru uſnemtees buht par ſchkihreju teeſneſcheem.

Turpat, 1370. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379) uſt., 51. pant., 3. punkt.; 1882. g. 25. maija d., nolik. krahj., № 366, I, B.

1371. Schkihreju lihgumâ jaapſihmè:

1) tiklab prahwneeku, kà winu iſwehleto ſchkihreju teeſneſchu wahrds, tehwa wahrds, uſwahrds un dſihwes kahrta;

2) ſtrihdus preekſchmets, kurſch nododams ſchkihreju teeſas iſteeſaſchanai.

Beſ ſcheem nepeezeeſchami wajadſigeem noteikumeem, ſchkihreju lihgumâ war uſnemt, pehz lihdſeju labprahtigas weenoſchanahs, ari zitus noteikumus, kà: par ſchkihreju teeſneſchu ſehdes weetu, par darbu wadiſchanu, par dokumentu glabaſchanu, par to, kahdâ kahrtibâ puſes leetu iſſkaidros, par to, kahdâ terminâ ſchis ſtrihdus ſchkihreju teeſneſcheem iſſchkirams, par ſuhdſibas nodroſchinaſchanu, par nepildu-ſodu, kas uſleekams peenahkuma nepilditajam un, beidſot, wiſus zitus noteikumus, kas naw pretim likumeem.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1371. pant.

1372. Ja ſchkihreju lihgumâ naw nolikts terminſch, lihdſ kuram ſpreedums taiſams, tad ſchkihrejeem leeta jaiſſpreeſch tſchetru mehneſchu laikâ no tahs deenas ſkaitot, kad ſchkihreju lihgums apleezinats.

Turpat, 1372. pant.

1373. Kamehr naw notezejuſchi termini, kas leetas iſſpreeſchanai nolikti 1371 un 1372. pantôs, prahwneekeem naw teeſibas luhgt, lai leetu iſteeſà teeſas eeſtahdijumi.

Turpat, 1373. pant.

1374. Schkihreju lihgumam wajag buht apleezinatam pee Notarija waj Meera Teeſneſcha. Pats lihgums pehz apleezinaſchanas top nodots ſchkihreju teeſneſcheem un ta noraksti — prahwneekeem.

Turpat, 1374. pant.; 1866. g. 14. aprl. d., (43186) 128. pant. 7. punkt.

1375. Tahdas leetas teeſaſchana teeſas eeſtahdijumôs, kura pehz lihguma nododama Schkihreju Teeſas iſſpreeſchanai, apturama, lihdſ kà ſchkihreju lihgums uſ-

rahdits, lai ta buhtu kahdâ ſtahwokli buhdama; bet teeſas ſpertee ſoki ſuhdſibas nodroſchinaſchanas ſinâ paleek ſpehkâ, kamehr leetu naw iſſpreeduſi Schkihreju Teeſa, ja ſchkihreju lihgumâ par to naw ſewiſchkas norunas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1375. pant.

1376. Schkihreju Teeſneſchu pahrmaina, pirms leeta nobeigta, peelaiſchama tikai ſchinîs atgadijumôs:

1) uſ prahwneeku ſawſtarpigu weenoſchanos;

2) uſ weena waj otra prahwneeka praſijumu, ja pehz ſchkihreju lihguma ſaſtahdiſchanas zehluſees pirmo diwu pakahpenu ſwainiba ſchkihreju teeſneſim ar pretejo puſi, waj ari ja pehz ſchkihreju lihguma ſaſtahdiſchanas, winſch eeſahzis prahwu ar luhdſeju.

Turpat, 1376. pant.

1377. Praſijums, lai ſchkihreju teeſneſis taptu pahrmainits, uſ preekſcheja (1376.) panta 2. punkta pamata, japeenes tam Meera Teeſneſim waj tai Apgabala Teeſai, kuras pahrſinai peekriſtu pati leeta pehz ſuhdſibas wehrtibas.

Turpat, 1377. pant.

1378. Schkihreju teeſneſchi naw peeſpeeſti eewehrot teeſaſchanas formalibas, bet teem japadodahs ſchinî ſinâ ſchkihreju lihgumâ noſaziteem noteikumeem.

Turpat, 1378. pant.

1379. Wiſus wajadſigos dokumentus, ſinas un iſſkaidrojumus prahwneeki nodod ſaweem iſwehleteem ſchkihrejeem, beſ kahdahm ſewiſchkahm formalibahm.

Turpat, 1379. pant.

1380. Ja weens waj otrs prahwneeks wilzinatos eeſneegt dokumentus un leetâ wajadſigas ſinas, tad Schkihreju Teeſa war winam nolikt terminu, lihdſ kuram tee eeſneedſami.

Turpat, 1380. pant.

1381. Ja terminſch nokawets, kà ari ja weena waj otra puſe neatnahk pee teeſas, lai peneſtu iſſkaidrojumu, tad Schkihreju Teeſa war iſſpreeſt leetu beſ winas jauneem iſſkaidrojumeem uſ to ſinu un dokumentu pamata, kuri tai pee rokas.

Turpat, 1381. pant.

1382. Dokumentu peeneſchanai noliktee termini, kas peemineti 1380. pantâ, nedod Schkihreju Teeſai teeſibas, atlikt leetas iſſchkirſchanu wehlak par to laiku, kas preekſch tam nolikts.

Turpat, 1382. pant.

1383. Atteekotees uſ ſinu, norakſtu un dokumentu peeneſchanu, kas wajadſigi pee leetu iſteeſaſchanas Schkihreju Teeſâ, jaeewehro noſazijumi, kas iſteikti 452—455. pantôs.

Turpat, 1383. pant.

1384. Leetas teeſaſchana un wiſi Schkihreju Teeſas darbi beidſahs:

1) kad prahwneeki ſawſtarpigi weenojahs leetu beigt;

2) kad ſuhdſetajs waj atbildetajs mirſt;

3) kad pa teesaschanas laiku nahk gaismâ tahds kriminalapstahklis, kuram waretu buht swars pee tahs leetas isspreeschanas, kas nodota Schkihreju Teesas isteesaschanai;

4) kad prahwneeki neiswehl jaunus schkihreju teesneschus to weetâ, kas nomiruschi waj to, kas atstahjuschees aiz 1376. pantâ norahditeem zehloneem, waj ari kad nenodod leetas isschkirschanu nepahru kaitâ pahri palikuscheem schkihreju teesneschem.

Turpat, 1384. pant.

1385. Ja schkihreju teesneschi leetu nepabeidz noliktâ terminâ, tad prahwneeki war, weenodamees ar teem, nolikt papildu lihgumâ jaunu terminu leetas isschkirschanai.

Turpat, 1385. pant.

1386. Ja papildu terminâ isspreeschana naw notikusi, waj ari ja prahwneeki un schkihreju teesneschi naw sawstarpigi weenojuschees nolikt jaunu terminu, tad Schkihreju Teesa eeskatama par slehgtu un neisdewuschos.

Turpat, 1386. pant.

1387. Schkihreju Teesa taisa spreedumu pehz apsinas.

Turpat, 1387. pant.

1388. Spreedumu Schkihreju Teesâ taisa schkihreju teesneschi pehz balsu wairuma, pehz eepreekschejas apspreeschanas sawâ starpâ.

Turpat, 1388. pant.

1389. Schkihreju Teesas spreedumâ jaapsihmè prahwneeku un schkihreju teesneschu wahrds, tehwa wahrds un uswahrds, prahwneeku prasijumi un peerahdijumi un pamati, kurus Teesa nehmusi wehrâ, leetu isspreesdama.

Turpat, 1389. pant.

1390. Schkihreju Teesas spreedumu paraksta wisi schkihreji.

Turpat, 1390. pant.

1391. Ja kahds no schkihreju teesneschem atsakahs parakstitees, tad ziti par to peemin uz pascha spreeduma un tam, ja ween to parakstijis schkihreju teesneschu wairums, ir tahds pats spehks, kà wisu parakstitam spreedumam.

Turpat, 1391. pant.

1392. Schkihreju Teesas spreedums sludinams prahwneekeem pret parakstu uz pascha spreeduma; ja wini naw atnahkuschi preeksch tam noliktâ terminâ, tad spreedums usskatams kà sludinats prahwneekeem pehdeja termina deenâ, kas bija nolikta spreeduma taisischanai.

Turpat, 1392. pant.

1393. Apelazija par Schkihreju Teesas spreedumu netop peelaista.

Turpat, 1393. pant.

1394. Lihds kà spreedums sludinats, Schkihreju Teesas darbi usskatami par nobeigteem un leeta lihds ar schkihreju lihgumu un spreeduma originalu, ne wehlak kà septinu deenu laikâ no wina sludinaschanas, nododama, luhkojotees pehz suhdsibas zenas, waj nu Meera Teesnesim waj Apgabala Teesai, ka eezirknî waj apgabalâ leeta isspreesta.

Turpat, 1394. pant.

1395. Schkihreju Teesas spreedums ispildams uf wispahriga pamata. Ispildu rakstu isdod Meera Teesnesis waj teesa, kam Schkihreju Teesas spreedums nodots.

Turpat, 1395. pant.

1396. Schkihreju Teesas spreedumi, uf prahwneeku suhdsibahm, atsihstami par nepilnspehzigeem un atzelami, tikai, kad tee taisiti pehz nolikta termina notezeschanas waj ari uf tahda schkihreju lihguma pamata, kursch naw wisu to personu parakstits, kas pee wina taisischanas nehmuschas dalibu, waj zaur zaurim bes schkihreju lihgumâ nosazitu noteikumu eewehroschanas.

Turpat, 1396. pant.

1397. Schkihreju teesneschu spreedumi atsihstami par nepilnspehzigeem un teem naw nekahda spehka, nedz swara:

1) atteekotees uf personahm, kuras naw peedalijuschahs pee schkihreju lihguma noslehgschanas;

2) atteekotees uf tahdeem preekschmeteem, kuri nebija nodoti Schkihreju Teesas isspreeschanai uf schkihreju lihguma pamata;

3) atteekotees uf leetahm, kas norahditas 1368. pantâ.

Turpat, 1397. pant.

1398. Luhgumi par Schkihreju Teesas spreedumu atzelschanu peenesami mehnes laikâ no winu sludinaschanas deenas, klaht peeskaitot werstu laiku no tahs weetas, kur atrodahs Schkihreju Teesa lihds tai weetai, kur atrodahs teesas eestahdijums.

Turpat, 1398. pant.

1399. Luhgumi par Schkihreju Teesas spreedumu atzelschanu eesneedsami tam teesas eestahdijumam, kuram nodots spreeduma originals.

Turpat, 1399. pant.

1400. Schinî Schkirâ isteiktee nosazijumi peemehrojami ari tahm Schkihreju Teesahm, kuras top eestahditas Komerzteesahm peekritigâs tirdsneezibas leetâs.

Turpat, 1400. pant.

Peesihmejums. Bes teem isnehmumteem, is wispahrigas siwilteesaschanas kahrtibas, kas norahditi scha Ustawa 1282—1400. pantôs, ir isdoti sche klaht peeliktee pagaidu nosazijumi: 1) par teesaschanu robeschu strihdus leetâs (Peelik. IV.) (a); 2) par teesaschanas kahrtibu leetâs par dsimtszinsa teesibu uf nekustamu mantu tureschanu waj leetaschanu Neetruma gubernâs (Peelik. V.) (b), un 3) par teesaschanu leetâs par maksaschanas nespehju. (Peelik. VI.) (a).

(a) 1868. g. 16. janw. d., (45400) II. — (b) 1882. g. 25. maija d., nolik. krahj., № 444. — (c) 1868. g. 1. jul. d., (46067).

Zeturtá grahmata.

Apsargoscha teesaschana.

Pirmà schkira.

Par miruschas personas mantineeku aizinaschanu un par winas mantas apsargaschanu.

1401. Mantineeku aizinaschana noteek Siwillikumu 1239. pantâ norahditôs atgadijumôs uf ta Meera Teesnescha rihkojumu, kura eezirknî atrodahs mantojums.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1401. pant.

1402. Meera Teesneſis iſrihko aizinajumu waj nu uſ priwatperſonu luhgumu waj uſ polizijas paſinojumu, waj ari uſ Prokuraturas eerehdnu waj miruſchà preekſchneezibas praſijumu. Priwatperſonahm ir teeſiba greeſtees ſchinî ſinâ ar luhgumu tiklab pee Eezirkņa Meera Teeſneſcha, kà ari pee weena no apkaimê dſihwojoſcheem Goda Meera Teeſneſcheem.

Turpat, 1402. pant.

1403. Meera Teeſneſis, aizinaſchanu iſrihkodams, tuhlin uſdod weenam no Teeſas Priſtaweem, kas ſtahw amatâ pee Meera Teeſneſchu Sapulzes (Teeſ. Eeſtahd. Satwerſ. 60, 61 un 63. pant.), aprakſtit, uſ Ziwillikumu 1225. panta 1. punkta un 1226. panta pamata, miruſchà atſtahto mantu, kà ari apſehgelet un glabat to lihdſ mantineeku atnahkſchanai.

Turpat, 1403. pant.

1404. Mantas ſarakſts top ſaſtahdits, leezineekeem klaht eſot, peemehrojotees ſcha Uſtawa 980—999, 1094, 1103—1114. pantôs norahditeem noſazijumeem. Miruſchà radneekeem un wiņa mantineeku aiſbildneem, ja tahdi eezelti, ir teeſiba buht klaht pee ſaraksta ſaſtahdiſchanas.

Turpat, 1404. pant.

1405. Suhdſibas par Meera Teeſneſcha rihkojumeem mantas glabaſchanas ſinâ peeneſamas Meera Teeſneſchu Sapulzehm, tanî kahrtibâ, kas noteikta 167—169. pantôs par blakus ſuhdſibahm.

Turpat, 1405. pant.

1406. Terminſch ſuhdſibas peeneſchanai ſkaitams no pahrſuhdſamà darba iſpildiſchanas deenas, ja tas iſdarits ſuhdſetajam klaht eſot; zitadi no tahs deenas, kad wiņam ſludinats pahrſuhdſamais nolehmums, peeſkaitot ſchinî atgadijumâ klaht werſtu laiku (300. pant.).

Turpat, 1406. pant.

1407. Suhdſibas eeſneegſchana neaptur nedſ pahrſuhdſeta nolehmuma iſpildiſchanu, nedſ turpmakos Meera Teeſneſcha darbus, beſ ween ja Meera Teeſneſchu Sapulze nolemj apture ſchanu.

Turpat, 1407. pant.

1408. Uſ aizinajumu atnahkuſchee miruſchà mantineeki, ja wini atſihſt par wajadſigu meklet teeſas peepalihdſibas ſawu mantoſchanas teeſibu noteikſchanas dehl, dara to ſinamu meera teeſu waj wiſpahrigo teeſu eeſtahdijumeem uſ wiſpahrigu likumu pamata par ſuhdſibu peekritibu, pehz mantojuma ſugas un zenas (a).

Peeſihmejums. (Pehz 1887. g. Turp.). Teeſu eeſtahdijumi taiſa nolehmumus par mantineeku eeweſchanu wiņu rokâ pahrgahjuſchas nekuſtamas mantas waldiſchanâ un par apſargatahs kuſtamahs mantas nodoſchanu wiņeem, kà ari iſdod ſchihm perſonahm teſtamentus ar apſtiprinajuma uſrakſtu (Ziwillik., 1887. g. iſd. 1066⁶. pant.), ne agrak, kà kad nomakſatas wiſas kronim peenahzigas poſchkinas, waj ari kad nodroſchinata wiņu nomakſa noteiktâ kahrtibâ (Uſt. par Poſchk., 363. pant., peeſihm. II, peelik. pehz 1886. g. Turp.) (b).

(a) Turpat, 1408. pant. — (b) 1882. g. 15. jun. d. nolik. krahj., № 477, nolik. 15. pant.; 28. dez. d., nolik. krahj. № 788, 1883. g. 19. maija d., nolik. krahj., № 640; 1886. g. 17. febr. d., nol. kr., № 293.

Otrà ſchkira.

Par mantojuma daliſchanu.

1409. Luhgums par tahda mantojuma daliſchanu, kas paſtahw iſ nekuſtamas mantas, waj ari iſ kuſtamas mantas pahraki par peezſimti rublu wehrtibâ, eeſneedſams, Ziwillikumu 1317. pantâ norahditôs atgadijumôs, tai Apgabala Teeſai, kuras pahrſinamâ apgabalâ atrodahs dalamà manta. Luhgums, lai dala kuſtamu mantu wehrtibâ ne pahri par peezſimti rubleem, eeſneedſams Ezirkna Meera Teeſnesim pehz tahs weetas, kur atrodahs manta.

1864. g. 20. now. d. (41477), 1409. pant.

1410. Kad eenahzis luhgums par mantojuma daliſchanu, tad Teeſas Preekſchſehdetajs iſrihko wiſu kopmantojuma lihdſihpaſchneeku aizinaſchanu, pehz noſazijumeem, kas noteikti ſcha Uſtawa 275—304. pantôs.

Turpat, 1410. pant.

1411. Teeſaſchana mantojuma daliſchanas ſinâ noteek ſem preekſchâ zehleja Lozekla taiſchnas pahrraudſibas.

Turpat, 1411. pant.

1412. Preekſchâ zehlejs Lozeklis war uſdot pahrſinaſchanu par darbeem pee mantojuma daliſchanas projekta ſaſtahdiſchanas weenam no teeſas apgabalâ dſihwojoſcheem Notarijeem.

Turpat, 1412. pant.

1413. Kad lihdſmantineeki atnahkuſchi, waj ari atnahkſchanas terminſch notezejis, tad preekſchâ zehlejs Lozeklis noleek ſehdi, ko eezelt perſonas, kam lihdſmantineeki uſdod, pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs, lai wed ſkaidribâ mantojuma ſaſtahwu un ſtahwokli, kà ari lai mantas ſaraksta un nowehrtè un ſaſtahda daliſchanas projektu.

Turpat, 1413. pant.

1414. Ja mantineeki neweenojahs to perſonu iſwehlè, kurahm jawed ſkaidribâ mantiba un jaſaſtahda daliſchanas projekts, tad tahs eezek preekſchâ zehlejs Lozeklis.

Turpat, 1414. pant.

1415. Notarijam ir teeſiba uſaizinat Teeſas Priſtawu, lai tas buhtu palihdſigs pee ſaraksta ſaſtahdiſchanas, un pee nowehrteſchanas, ja wajadſigs peeſaukt leetpratejus.

Turpat, 1415. pant.

1416. Sarakſtiſchana noteek pehz ſcha Uſtawa noſazijumeem. Sarakſtâ jaapſihmè ſinamee parahdi, peenahzibas un aiſleegumi, kas guk uſ mantojuma.

Turpat, 1416. pant.

1417. Perſonas, kas ſaſtahda daliſchanas projektu, iſteiz ſawâ atſinâ tos pamatus, kurus winas pee tam nehmuſchas wehrâ.

Turpat, 1417. pant.

1418. Suhdſiba par to, ka pee ſarakſtiſchanas un nowehrteſchanas naw eewehroti likumâ noteikti noſazijumi, peneſama Apgabala Teeſai 1202. pantâ noliktâ terminâ un iſſpreeſchama pehz teem noſazijumeem, kas norahditi 965 un 966. pantôs.

Turpat, 1418. pant.

1419. Mantas ſarakſts, nowehrtejums un dalischanas projekts top eeſneegti preekſchâ zehlejam Lozeklim, kurſch leetas turpmakâ gahjeenâ par mantojuma dalischanu dara pehz 904—908. pantu noſazijumeem.

Turpat, 1419. pant.

1420. Teeſas nolehmums par mantojuma dalischanu neatnemj dalibneekeem teeſibas tôs atgadijumôs, kas apſihmeti Ziwillikumu 1332. pantâ un tanî terminâ, kas nolikts to paſchu likumu 1335. pantâ, peneſot wajadſigos peerahdijumus, zelt pahrdalischanas dehl ſuhdſibu, kuru teeſa luhko zauri un iſſpreeſch tanî kahrtibâ, kas nolikta par teeſaſchanu wiſpahrigâs teeſâs.

Turpat, 1420. pant.

1421. Blakus- un apelazijas ſuhdſibas un luhgumi, lai ſpreedumus atzel leetâs par mantojuma dalischanu zaur teeſu, top eeſneegti un iſſpreeſti pehz noſazijumeem, kas iſteikti ſchinî Uſtawâ.

Turpat, 1421. pant.

1422. Lihdſmantneekeem, pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs, ir teeſiba greeſtees ar luhgumu par mantojuma dalischanu pee weetejà Ezirkna- waj Goda Meera Teeſneſcha, kurſch ſchinî atgadijumâ dara wiszaur pehz augſtak iſteikteem noſazijumeem.

Turpat, 1422. pant.

1423. Prokurora eeprekſcheja atſina praſama tikai tad, kad leetas par mantojuma dalischauu, pehz ſawas dabas, peekriht wina gahdibai.

Turpat, 1423. pant.

Treſchâ ſchkira.

Par eeweſchanu nekuſtamas mantas waldiſchanâ.

1424. Lai nekuſtamas mantas eemantotajs taptu eeweſts tahs waldiſchanâ, winam jaeeſneedſ tai Apgabala Teeſai, kuras apgabalâ manta atrodahs, apſtiprinaſchanas dokuments, kas praſams pee nekuſtamu mantu pahrejas no weena ihpaſchneeka uſ otru.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1424. pant.

1425. Apgabala Teeſa, pahrleezinajuſees, ka dokuments taiſits pehz likumâ noteikteem preekſchraksteem un ka naw nedſ aiſleeguma par mantas pahreju uſ zitu ihpaſchneeku, nedſ ſtrihdus par paſchu dokumentu, ſaſtahda nolehmumu par eemantotaja eeweſchanu nekuſtamas mantas waldiſchanâ; iſſinojums par ſcha nolehmuma ſatwaru top iſſtahdits teeſas uſgaidamâ iſtabâ (291. pant.) lihdſ eeweſchanai waldiſchanâ (a).

Peeſihmejums. Nolehmumi par mantineeku eeweſchanu uſ wiņeem pahrgajuſchas nekuſtamas mantas waldiſchanâ top taiſiti, eewehrojot noſazijumus, kas norahditi peeſihmejumâ pee 1408. panta (b).

(a) Turpat, 1425. pant. — (b) 1882. g. 25. jun. d., nolik. krahj., № 477., nolik., 15. pant.; 23. dez. d. nolik. krahj., № 718; 1883. g. 19. maija d., nolik. krahj., № 640.

1426. Eeweſchana peederumâ noteek uſ iſpildu raksta pamata, pehz teeſas nolehmuma par eeweſchanu (925. pant.) zaur Teeſas Priſtawu, nekuſtamas mantas eemantotajam un leezineekeem klaht eſot.

1864. g. 20. now d., (41477) 1426. pant.

1427. Pee eeweſchanas tahdas nekuſtamas mantas waldiſchanâ, kura atrodahs aprinki, klahtbuhſchanas dehl peeaizinami wiſi ſchihs mantas apkahrtejee walditaji, weetejais ſahdſchas wezakajs, leezineeki, it ihpaſchi iſ teem laudim, kas dſihwo tanî nekuſtamâ mantâ, kà ari rentneeki un dſiwi no ſemneekeem, kas uſ laiku zaur peenahkumeem ſaiſtiti, ja teem ir paſtahwiga dſihwes weeta ſchihs nekuſtamahs mantas robeſchâs. Tomehr eeweſchana netop aptureta, ja neatnahk wiſas ſchihs perſonas.

Turpat, 1427. pant.; 1881. g. 28. dez. d., nolik. trahj. 1882. g., № 1, Wisaugſt. uk. Sen., 1—3. pant.; nolik. 1—16. pant.; 1883. g. 8. febr. d., nolik. trahj., № 383.

1428. Eeweſchana waldiſchanâ top iſdarita nekuſtamas mantas jaunà ihpaſchneeka wahrdu paſludinot, apſtiprinaſchanas dokumentu nolaſot un pehz tam eeweſchanas rakſtu ſaſtahdot.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1428. pant.

1429. Eeweſchanas rakſtâ ja-apſihmè: kas ihſti ir eeweſts waldiſchanâ un kahdas nekuſtamas mantas waldiſchanâ, norahdot to, no ka wina ir pahrgahjuſi uſ eemantotaju un uſ kahdu dokumentu pamatu.

Turpat, 1429. pant.

1430. Eeweſchanas rakſtu paraſta tee, kas pee eeweſchanas bijuſchi klaht.

Turpat, 1430. pant.

1431. Par to, kà eeweſchana waldiſchanâ iſdarita, jauſſihmè uſ paſcha apſtiprinaſchanas dokumenta, par ko eeweſchanas iſdaritajs paſino wezakam Notarijam, kurſch par to, ka eeweſchana iſdarita, eeraksta krepoſtlectu regiſtrî un un noſuhta Peterburgas Senata Speeſtawai ſludinajumu, ko eeſpeeſt noteiktâ kahrtibâ Senata Iſſinojumôs.

Turpat, 1431. pant.

1432. Uſ ſchahda pamata krepoſtleetu regiſtrî eerakſtità deena par eeweſchanu nekuſtamas mantas waldiſchanâ uſſkatama par tahdu, kurâ eeſahkahs nekuſtamas mantas pateeſà nodoſchana un teeſibas apſtiprinaſchana uſ ſcho mantu. (Ziwillik. 707. pant.).

Turpat, 1432. pant.

1433. Strihdi un ſuhdſibas par iſdarijumeem pee eeweſchanas waldiſchanâ, zelamas un iſſchkiramas 962—967. pantôs norahditâ kahrtibâ.

Turpat, 1433. pant.

1434. Tas, kas nokawejis 963. pantâ ſuhdſibas peeneſchanai waj ſtrihdus zelſchanai nolikto terminu, neſaudè teeſibas eeſahkt ſuhdſibu to terminu laikâ, kas nolikti Ziwillikumôs.

Turpat, 1434. pant.

1435. Nekuſtamas mantas eemantotajam, kad tas, 925. pantâ noteiktâ kahrtibâ, dabujis iſpildu rakſtu pehz Abgabala Teeſas nolehmuma par eeweſchanu nekuſtamas mantas waldiſchanâ, ir teeſiba ar luhgumu, lai iſdara paſchu eeweſchanu, greeſtees pee ta eezirkņa Meera Teeſneſcha, kur atrodahs nekuſtamà manta.

Turpat, 1435. pant.

1436. Preekſchejâ (1435.) pantâ norahditâ atgadijumâ Meera Teeſneſchi wiszaur eewehro noſazijumus, kas augſchâ iſteikti 1426—1434. pantôs, bet

eeweſchanas darbu iſpildiſchanas dehk Meera Teeſneſis war aizinat Teeſas Priſtawu ſewim lihdſ (a).

Peeſihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Sewiſchki noſazijumi par ſemneeku eeweſchanu wiņu eemantotas ſemes waldiſchanâ ir iſteikti Sewiſchkâ Peelikumâ pee Likumeem par Lauſchu Kahrtahm (II — Nolik. par Iſpirk., 109. pant., peeſihm. II. peelik.) (b).

(a) Turpat, 1436. pant. — (b) 1871. g. 8. mart. d., (49335) 14, 16—19. pant.; 16. okt. d., (50042), I, 14, 16—19. pant.; II, 13, 15, 16. pant.; 1872. g. 17. okt. d., (51412); 1883. g. 22. mart., nolik. krahj., № 392, 14—18. pant.

1437. Ja pee eeweſchanas waldiſchanâ zeļahs kahda blakus teeſaſchana, tad ta iſſchķirama, nemjot wehrâ 1424—1436. pantôs iſteiktos noſazijumus, kà ari noteikumus par teeſu ſpreedumu iſpildiſchanu.

1864. g. 20. now. d. (41477), 1437. pant.

Zeturtâ ſchķira.

Par zilts muiſchu atpirkſchanu.

1438. Luhgumi par zilts muiſchu atpirkſchanu eeſneedſami tai Apgabala Teeſai, kuras pahrſinamâ apgabalâ atrodahs atpehrkamâ muiſcha.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1438. pant.

1439. Lihdſ ar luhgumu par atpirkſchanu jaeeſneedſ:

1) pirkſchanas kontrakta norakſts un wiņâ apſihmetâ naudas ſuma, par kuru muiſcha bija pahrdota (Ziwillik. 1367. pant. 1. punkt.);

2) diwkahrtigâ mehrâ krepoſta poſchkinas, kas eemakſatas pee pirkſchanas kontrakta taiſiſchanas (Ziwillik. 1367. pant., 2. punkt.; 1371. pant.).

3) peerahdijumi, ka luhdſejam teeſiba atpirkt to muiſchu (Ziwillik. 1355—1362. pant.).

Turpat, 1439. pant.

1440. Preekſcheją (1439.) pantâ iſteiktos noſazijumus ne-eewehrojot, luhguma rakſts top luhdſejam atdots atpakaļ pehz ſewiſchka teeſas nolehmuma.

Turpat, 1440. pant.

1441. Luhguma rakſts, kas eeſneegts eewehrojot 1439. pantâ preekſchâ rakſtitos noſazijumus, pehz teeſas nolehmuma, peeſuhtams tai perſonai, kuras waldiſchanâ atrodahs atpehrkamâ muiſcha, lai dotu iſſkaidrojumu uſ luhguma rakſtu un ſinas par iſmakſahm, kas iſleetatas muiſchas uſtureſchanai un uſlaboſchanai. (Ziwillik. 1367. pant. 2. punkt.).

Turpat, 1441. pant.

1442. Muiſchas turetajam top dots mehneſs terminſch, ko eeſneegt iſſkaidrojumu un ſinas par iſmakſahm; pehz ſcha termiņa notezeſchanas teeſa, nenogaidijuſi leetas dalibneeku atnahkſchanu, taiſa nolehmumu par luhdſeja teeſibu atpirkt muiſchu, uſ wiņa peneſtu peerahdijumu pamata. Schis nolehmums nekahdâ ſinâ naw uſſkatams par aiſmugurisku un atſaukſme pret to naw peelaiſchama.

Turpat, 1442. pant.

1443. Kad 1442. pantâ praſamais iſſkaidrojums eeſneegts, tad teeſa, iſklauſijuſi leetas dalibneekus, ja tee atnahkuſchi, un apſwehruſi leetas ſinâ peeneſtos peerahdijumus, nolemj par atpirkſchanas teeſibu, noteikdama, ja luhgums top paklauſits, ari to iſmakſu leelumu, kuras peenahkahs pirzejam par muiſchas

uſtureſchanu un uſlaboſchanu. Atpirkſchanas dokuments top iſdots ne zitadi, kà pehz teeſas noteikta iſmakſu leeluma nolihdſinaſchanas.

Turpat, 1443. pant.

1444. Nekuſtamas mantas turetajs, kas naw, 1442. pantâ noliktâ terminâ, peeteizis praſijumu par to iſmakſu atlihdſibu, kuras tas iſleetajis muiſchas uſtureſchanai un uſlaboſchanai, neſaudè teeſibas, uſ tanì paſchâ pantâ apſihmeta teeſas nolehmumu pamata, zelt ſcho praſijumu triju mehneſchu terminâ, kas nolikts 899. pantâ.

Turpat, 1444. pant.

1445. Par Apgabala Teeſas nolehmumeem, kas taiſiti apſargoſchâ kahrtibâ, top peelaiſtas uſ Teeſas Palatu blakus ſuhdſibas, kuras peeneſamas un iſſchkiramas 784—790. pantôs norahditâ kahrtibâ.

Turpat, 1445. pant.

1446. Pret Teeſas Palatas nolehmumeem top peelaiſti luhgumi par kaſaziju tôs atgadijumôs, kas norahditi 793. pantâ.

Turpat, 1446. pant.

1447. Strihdi par atpirkſchanas teeſibu luhkojami zauri un iſſchkirami pehz ſcha Uſtawa wiſpahrigeem noſazijumeem, bet ſtrihdi par iſmakſahm, kas iſleetatas muiſchas uſtureſchanai un uſlaboſchanai — tanì kahrtibâ, kas noteikta 898—923. pantôs.

Turpat, 1447. pant.

1448. Ja atpirkſchanu iſdarijis weens no pahrdeweja radneekeem, tad tapehz ziti wina tuwakee radneeki, kas naw atpirzejam dewuſchi Ziwillikumu 1357. pantâ noteiktas rakſtiſkas atkaujas uſ atpirkſchanu, neſaudè teeſibas, atpirkſchanai nolikta termina laikâ (Ziwillik. 1363. pant.), peeneſt luhgumu par atpirkſchanu, uſ ſcha Uſtawa 1438 un 1439. pantu pamata, wajadſigos peerahdijumus eeſneedſot.

Turpat, 1448. pant.

1449. Augſchâ iſteiktais noſazijums neatteekahs uſ teem atgadijumeem, kad atpirkſchana atkauta beſ atkaujas rakſtu eeſneegſchanas. (Ziwillik. 1359.pant.).

Turpat, 1449. pant.

1450. Prokurora eepreekſcheja atſina atpirkſchanas leetâs top praſita tôs atgadijumôs, kas norahditi 1423. pantâ.

Turpat, 1450. pant.

Peekta ſchkira.

Pahrleezinaſchanahs par noſuſchanu beſ wehſts.

1451. Ja weens, kam pamats domat, ka ta perſona, pee kuras mantibas, waj nu pee wiſas waj pee kahdas dalas, tam likumiga daliba, ir noſuduſi beſ wehſts, kà ari prokuraturas eerehdni, war luhgt Apgabala Teeſai, kuras pahrſinâ atrodahs ſchi mantiba, lai iſlaiſch ſludinajumu par beſwehſts noſuduſcho un ſper ſokus wina mantibas apſargaſchanas dehl.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1451. pant.

1452. Lihdſ ar luhgumu jaeeſneedſ Ziwillikumu 57. pantâ noteiktee waj ziti peerahdijumi, tiklab par noſuſchanu beſ wehſts, kà ari par luhdſeja teeſibahm uſ beſwehſts noſuduſchà mantibu un jaeemakſà ſcha Uſtawa 857. pantâ noteiktà naudas ſuma, ko iſlaiſt iſſludinajumu. Ja ſchis noſazijums naw eewehrots, tad teeſa dara pehz 1440. panta.

Turpat, 1452. pant.

1453. Ja Apgabala Teeſa atſihſt, ka peeneſtee peerahdijumi peeteekami apſtiprina domas par noſuſchanu beſ wehſts, tad nolemj iſlaiſt, uſ 295. panta pamata, iſſludinajumu par beſwehſts noſuduſcho un eezelt aiſbildni, kas aiſſtahwetu wina teeſibas un apſargatu wina mantibu.

Turpat, 1453. pant.

1454. Aiſbildnis wed mantibu ſkaidribà un gahdà par beſwehſts noſuduſchà uſmekleſchanu, ſchinî noluhkâ wiſpirms iſlaiſdams iſſludinajumus Gubernas Awiſês un Senata Iſſinojumôs, un atkahrtodams tos ik pusgadus.

Turpat, 1454. pant.

1455. Kad pagahjuſchi peezi gadi pehz pirmà iſſludinajuma (1453. pant.), tad Apgabala Teeſa, uſ tahs perſonas luhgumu, kas eekuſtinajuſi leetu par beſwehſts noſuſchanas atſihſchanu, waj ari uſ mantineeku luhgumu, kas atnahkuſchi uſ aizinajumu, ſtahjahs pee leetas zaurluhkoſchanas, par ko tanî paſchâ reiſâ iſſludina awiſês, 295. pantâ noteiktâ kahrtibâ.

Turpat, 1455. pant.

1456. Apgabala Teeſa wiſpirms iſdara iſmeklejumu par beſwehſts noſuduſcho zaur weenu no ſaweem Lozekleem, kurſch dara ſchinî atgadijumâ pehz Ziwillikumu 58. panta un Kriminalteeſaſchanas Uſtawa 454—466. panteem.

Turpat, 1456. pant.

1457. Leetas par noſuſchanu beſ wehſts iſſpreeſchamas ne zitadi, kà pehz Prokurora atſinas iſklauſiſchanas.

Turpat, 1457. pant.

1458. Apgabala Teeſas nolehmums par noſuſchanu beſ wehſts ſludinams winas atklahtâ ſehdê un iſſludinams awiſês.

Turpat, 1458. pant.

1459. Apgabala Teeſas nolehmums, pehz kura noſuſchana beſ wehſts atſihta, neatnemj par noſuduſchu atſihtam teeſibas luhgt ſchai teeſai, Ziwillikumu 1244. pantâ noliktâ terminâ, lai tam atdotu atpakaļ wina mantu, peemehrigi noſazijumam, kas iſteikts peeminetâ pantâ.

Turpat, 1459. pant.

1460. Preekſchejâ (1459.) pantâ noliktais terminſch ſkaitams no tahs deenas, kad iſnahzis klajâ Apgabala Teeſas pirmais iſſludinajums par beſwehſts noſuduſcho (1453. pant.).

Turpat, 1460. pant.

Peelikumi.

Peelikums I.

(pee 256. panta).

Eesuhdsibas raksta forma.

Sw. Peterburgas Apgabala Teesai.

Luhds suhdsetajs (jaapsihmè dsihwes kahrta, wahrds, uswahrds waj peewahrds un dsihwes weeta). Ja luhdsejs greeschahs pee teesas zitas personas weetâ, tad jasaka: Luhds tahds un tahds (dsihwes kahrta, wahrds, uswahrds waj peewahrds un dsihwes weeta) us suhdsetaja (dsihwes kahrta, wahrds, uswahrds waj peewahrds un dsihwes weeta) pilnwaras pamata, waj ari kà tahda un tahda suhdsetaja (dsihwes kahrta, wahrds, uswahrds waj peewahrds un dsihwes weeta) aisbildnis

leetâ

pret atbildetaju (dsihwes kahrta, wahrds, uswahrds waj peewahrds un dsihwes waj usturas weeta).

Pehz tam jaisteiz:

1) leetas apstahkli un tee peerahdijumi, aprahdijumi waj likumi, us kureem luhdsejs dibina sawu luhgumu;

2) suhdsibas wehrtiba un, ja suhdsiba zelta nekustamas mantas dehl, tad tahs weetas skaidrs apsihmejums, kur atrodahs strihdamà manta;

3) luhguma punkts, kas eesahkahs ar wahrdeem: „Dibinadamees us wisu, kas augschâ isteikts, luhdsu Apgabala Teesai nolemt:" (jaisteiz luhdseja prasijumi);

4) kahdi dokumenti, nauda un norakſti ir peelikti klaht pee luhguma raksta. (Ja top peelikts klaht leels skaits dokumentu, tad par wineem war buht sastahdits sewischks luhdseja parakstits sarakſts, par ko japeemin schinî punktâ).

Beigâs ja-apsihmè luhguma raksta parakstischanas gads, mehnes un datums; pehz tam luhdsejs paraksta sawu dsihwes kahrtu, wahrdu, uswahrdu waj peewahrdu.

Peesihmejums 1. Dsihwes weetu apsihmejot, jausdod: ja wina pilsehtâ — pilsehtas daka, kwartals, eela un nama numurs, waj wina saimneeka wahrds, un ja ahrpus pilsehtas, — tad guberna, aprinkis un tani meests, sahdscha, zeemats, muischa un t. t.

Peesihmejums 2. Ja luhdsejam atbildetaja dsihwes waj usturas weeta naw sinama, tad tas janorahda, luhguma raksta eesahkumâ, atbildetaja wahrdu peeminot, un jaisskaidro sewischkâ punktâ, pehz luhguma punkta, us kura scha Ustawa panta pamata suhdsiba top zelta tani teesâ, kurai suhdsetajs eesneedz luhguma raksta.

1864. g. 20. now. d., (41477), 256. pant., peelik.

Peelikums II.

(pee 927. panta).

Ispildu raksta forma.

Ispildu raksts.

Pehz Keisara Majestates Pawehles.

Tahdâ un tahdâ gadâ, tahdâ un tahdâ deenâ, tahda un tahda teesa, pastahwoscha is tahdeem un tahdeem Lozekkeem (sche jaeeraksta pee spreeduma taisischanas peedalijuschos Preekschsehdetaja un wisu teesas Lozekku wahrdi, tehwa wahrdi un uswahrdi), isklausijusi suhdsibas leetu, ko zehlis (jaapsihmè suhdsetaja dsihwes kahrta, wahrds, tehwa wahrds, uswahrds un dsihwes weeta) pret (jaapsihme atbildetaja dsihwes kahrta, wahrds, tehwa wahrds, uswahrds un dsihwes weeta) par to un to (sche jaeeraksta suhdsibas preekschmets; ja leetas preekschmets ir nekustama manta, tad jaapsihmè winas plaschums, guberna, aprinkis un eezirknis, kur ta atrodahs; pee naudas peedsinumeem jaapsihmè peedsenamà suma un prozenti, ja tee ir peeprasiti un t. t.), nolehma: (sche jaeeraksta burtu pa burtam teesas spreeduma kodols (salihds. scha Ust. 701. pant. 4. punkt.) un ja-apsihmè leetas teesaschanas ismakšu leelums (scha Ust. 711. pant. 4. punkt.).

Schis spreedums, us tahda un tahda pamata (sche ja-eeraksta: waj spreedums gahjis likumigâ spehkâ tapehz, ka nepahrsuhdsets, waj winsch nodots eepreekschejai ispildischanai u. t. t.), ir ispildams.

Pehz Keisara Majestates Pawehles tahdâ un tahdâ deenâ, tahda un tahda teesa pawehl: wisahm weetahm un personahm, us ko tas war sihmetees, pareisi ispildit scho spreedumu un weetejahm polizejas un kara spehku preekschneezibahm sneegt spreedumu ispildoscham Teesas Pristawam pehz likuma peenahzigu pabalstu bes ne kahdas wilzinaschanas.

Schis ispildu raksts isdots (ja-apsihme tahs personas dsihwes kahrta, wahrds, tehwa wahrds un uswahrds, kuŗai ispildu raksts isdots).

Teesas Preekschsehdetaja parakstš un Sekretara apleezinajums.

(S. W.)

1864. g. 20. now. d., (41477), 927. pant., peelik.

Peelikums III.

(pee 1272. pant., peesihm.)

Nosazijumi par noswehrinaschanu, konkursa leetâs, kuŗas teesâ Somijas Leelkunga walsti.

1. Apgabala Teesahm uslikts peenahkums noswehrinat tahdas Walsti us dsihwi nometuschahs waj us kahdu laiku dsihwojoschas personas, kuŗahm kà parahdu dewejahm konkursa leetâs, kas top teesatas Somijas Leelkunga walsti waj kà tahdahm, kas wehlahs atdot mantu, waj atteiktees no mantoschanas par labu aisdewejeem, waj ari kà pahrsinatajahm par parahdu nolihdsinaschanai ee-

nahkuſcho mantibu un par winas aprakſtiſchanu jadod ſwehraſts uſ Somijas Leelknaſa walſtî paſtahwoſcho nolikumu pamata, kad ſchihs perſonas deeneſta darbu waj dſihwes weetas attahkuma pehz, waj ari aiſ ziteem likumigeem eemeſleem newar perſoniſki atnahkt pee peenahzigahs teeſas Somijas Leelknaſa walſtî.

1860. g. 19. dez,. d. (44019) 1. pant.

2. Augſchâ (ſcha peelik 1. pant.) norahditas perſonas ſwehr Apgabala Teeſâ ik kuŗa pehz ſawas tizibas eeraſchahm un pehz formas, kuru Somijas teeſas ſchôs atgadijumôs peeſuhta zaur peenahzigu preekſchneezibu kreewu tulkojumâ.

Turpat, 2. pant.

3. Schinî kahrtibâ dotam ſwehreſtam ir tahds pats ſpehks it ka tas buhtu notizis konkurſa teeſâ, ja pee noſwehrinaſchanas uſnemtais Apgabala Teeſas protokols, lihdſ ar apleezinatu tulkojumu tanî walodâ, kas leetajama Somijas teeſas weetâs, top eeſneegts konkurſa teeſai taî kahrtibâ, kas noteikta preekſch Somijas Leelknaſa walſts 9. nowembra deenâ 1868. gadâ iſdotâ Konkurſa Uſtawâ un wina papildu noſazijumôs (par mantas daliſchanu ſtarp laulateem draugeem un par parahdu nomakſu pehz parahdneeka nahwes, par atteikſchanos no mantoſchanas un par mantas atſchkirſchanu, kas palikuſi pehz weena laulata drauga nahwes), waj ari ſewiſchkâ konkurſa teeſas norahditâ kahrtibâ.

Turpat, 3. pant.; 1868. g. 9. now. d.

Peelikums IV.

(pee 1400. pant. peeſihm.)

Par teeſaſchanu robeſchu ſtrihdus leetâs.

1. Leetas, kuras galigi atſihtas par iſteeſajamahm robeſchu ſtrihdu iſſchkirſchanas kahrtibâ, peekriht Apgabala Teeſai. Schi neſtahjahs pee leetas teeſaſchanas, kamehr naw eeſneegts eeſuhdſibas rakſts, kaut ari no weena paſcha nekuſtamas mantas walditaja. Schis noſazijums neatteekahs uſ tahm leetahm, kuŗâs nemj dalibu kronis, waj ari tee arodi, kuŗi aiſſtahwami lihdſigi kronim.

1868. g. 16. janw. d., (45400) II, 1. pant.

2. Kad eeſuhdſibas rakſts eenahzis, tad weenam no Apgabala Teeſas Lozekleem top uſdots peenemt prahwneeku iſſkaidrojumus un gahdat par prahwneeku peeneſto peerahdijumu pahrbaudiſchanu.

Turpat 2. pant.

3. Teeſas Lozeklis aizina prahwneekus uſ wiſpahriga pamata.

Turpat, 3. pant.

4. Turpmakâ leetas gahjeenâ jaeewehro ſcha Uſtawa noſazijumi un Mehrneezibas Likumu 1149—1167, 1182 un 1183. panti, ar ſcheem iſnehmumeem: 1) Mehrneezibas Likumu 1164 un 1165. pantôs peeminetas iſtaujaſchanas weetâ ſtahjahs pehtiſchana zaur kaimineem (ſcha Uſtawa 412—437. pant.); 2) Mehrneezibas Likumu 1183. pantâ noteikto naudas ſodu weetâ uſwaretà puſe atlih-

dſina uſwaroſchai puſei wiſas teeſaſchanas iſmakſas, kas ſchai zehluſchahs (ſcha Uſt. 868. pant.).

Turpat, 4. pant.; 1874. g. 17. aprl. d., (53379) Walſts Pad. nolehm., III, 3. pant.

5. Ja raſtos wajadſiba iſdarit pahrbaudiſchanu uſ weetas, tad teeſa, ſuhtidama ſchinî noluhkâ ſawu Lozekli, dara ſinamu, ja iſdarami techniſki darbi (kad prahwneeki naw ſawſtarpigi weenojuſchees iſwehlet priwatu ſemes mehrneeku), Gubernas Waldei, lai ſuhta techniki iſ Gubernas Sihmetawas eerehdnu ſaſtahwa.

1868. g. 16. janw. d., (45400) II, 5. pant.

6. Kad teeſas ſpreedums par to, zik kuŗam ſemturim peekriht ſemes, ir gahjis likumigâ ſpehkâ, tad leetas dalibneeki war nokahrtot ſawas robeſchas labis prahtis, pehz ſchinî ſinâ paſtahwoſcheem noſazijumeem.

Turpat, 6. pant.

7. Ja ſemturi triju mehneſchu laikâ no tahs deenas, kad ſpreedums gahjis likumigâ ſpehkâ (ſcha peelik 6. pant.) neweenojahs labprahtigi nokahrtot robeſchas, tad, uſ weena waj otra luhgumu, teeſa ſtahjahs pee ſemes ſadaliſchanas un ik kuŗa gabala robeſchu noliſchanas, peemehrigi Mehrneezibas Likumu 1170—1181. panteem un ſcha peelikuma 3—5. panteem.

Turpat, 7. pant.

8. Teeſu ſpreedumu iſpildiſchanu ſchinîs leetâs, ar robeſchu nodibinaſchanu dabâ, kà ari mehriſchanas dokumentu iſgatawoſchanu un planu un mehriſchanas grahmatu iſdoſchanu ſemturеem, iſdara mehrneezibas eeſtahdes pehz Mehrneezibas Likumeem.

Turpat, 8. pant.

9. Leetas par ſemes gabalu un tanîs atrodoſchos leetajamu meſchu atdaliſchanu teeſajamas weenkop, bet ne katra par ſewi, pee kam jawed ſkaidribâ, kahda ſcho meſchu ſuga un ihpaſchiba.

Turpat, 9. pant.

10. Noſazijumi, kas iſteikti ſcha peelikuma 1—9. pantôs iſplatami ari uſ leetu teeſaſchanu par ſemes gabalu atdaliſchanu no tahdeem krona meſcheem, uſ kuŗeem guk ſerwituti (Meſchu Uſt. 660—667. pant.).

Turpat, 10. pant.

11. Strihdi par ſemes gabalu robeſchu aiſkarſchanu tanîs atgadijumôs, kas norahditi ſcha Uſtawa 29. panta 4. punktâ, peekriht Meera Teeſneſchu iſteeſaſchanai, kuŗi ſchos ſtrihdus pehz ſcha Uſtawa 73. panta iſſchkirdami, uſmeklè weenigi pee generalmehriſchanas nodibinatahs robeſchas un turklaht weenigi pehz mehrneezibas walſchu iſdoteem planeem un mehriſchanas grahmatahm, bet ne pehz kahdeem ziteem kreposta dokumenteem (Salihdſ. Mehrneez. Lik. 965. pant., peeſihm.). Wiſôs zitôs atgadijumôs leetas par ſchahdeem ſtrihdeem iſteeſajamas Apgabala Teeſahm.

Turpat, 11. pant.

Peelikums VI.

(pee 1400. pant. peesihm.).

Teesaschana leetâs par maksaschanas nespehju un par parahdneeku personisku apzeetinaschanu.

1. Leetu teesaschana par maksaschanas nespehju.

1. (Pehz 1887. g. Turp.). Leetas par maksaschanas nespehju isteesajamas pehz nosazijumeem, kas isteikti Tirdsneezibas Ustawa IV. Grahmatas V. Schkirâ 1879. g. isdew., ar pahrgrosijumeem un papilnojumeem, kas norahditi scha peelikuma 2. un nahkoschôs pantôs.

1868. g. 1. jul. d., (46067) 1. pant.

2. Leetas par maksaschanas nespehju peekriht Apgabala Teesahm pehz parahdneeka pastahwigas dsihwes weetas (scha Ust. 203—205. pant.).

Turpat, 2. pant.

3. Leetu par maksaschanas nespehju war eekustinat ari tanî teesâ, kuras apgabalâ parahdneeks, neturedams pastahwigas dsihwes weetas, atrodahs us kahdu laiku; bet tiklab parahdneekam, kà ari ik kuram wina parahdu dewejam ir teesiba luhgt, lai leetu pahrzelt us to teesu, kuras apgabalâ parahdneekam ir pastahwiga dsihwes weeta (scha Ust. 206 un 207. pant.); pee tam leetâs par tirgotaju maksaschanas nespehju jaeewehro nosazijumi, kas isteikti Tirdsneezibas Ustawa 1923, 1924, 1926 un 1927. pantôs. (Skat. augschâ 22. pant., peesihm.).

Turpat, 3. pant.

4. Luhgumam eenahkot par leetas pahrzelschanu, teesa neaptura leetas zaurluhkoschanu par parahdneeka maksaschanas nespehju, bet issludinajumôs apsihmè to teesu, us kuru leeta top pahrzelta un kurp tapehz parahdu dewejeem jagreeschahs ar saweem prasijumeem.

Turpat, 4. pant.

5. Par leetas eekustinaschanu maksaschanas nespehjas dehl war peenest luhgumu ari tai teesai, kuras apgabalâ parahdneekam naw pastahwigas dsihwes waj ari usturas weetas us kahdu laiku, ja schihs teesas pahrsinamâ apgabalâ isdarama peedsihschana no parahdneeka mantas. Schinî atgadijumâ teesa, neapturedama peedsihschanu, rihkojahs, lai parahdu dewejeem, kuru prasijumi naw nodroschinati zaur kihlahm waj eekihlajumu (salihdz. scha peelik. 12. pant.), netaptu ismaksata peedsihtà nauda, un tai personai, kura peeteikusi parahdneeka maksaschanas nespehju, noleek terminu ne ilgak par diweem mehnescheem, ko peenest peenahzigas teesas apleezibu, ka ir eesneegts luhgums, lai parahdneeku atsihtu par nespehjigu maksat. Kad schis laiks nokawets, tad peedsihtà nauda top ismaksata pehz peederibas.

Turpat, 5. pant.

6. Tapat ari atwehlets peeteikt parahdneeka maksaschanas nespehju tai teesai, kuras pahrsinamâ apgabalâ noteek no parahdneeka peedsihtahs naudas sumas isdalischana; bet schis peeteikums jaisdara, pirms notezejis scha Ustawa 1222. pantâ noliktais seschu nedeku terminsch. Kad schahds peeteikums pee-

nesta, teesa neisdala un neismakšà parahdu dewejeem, kuru prasijumi naw nodroschinati zaur kihlahm waj eekihlajumu (salihds. scha peelik. 12. pant.), peedsihto naudu, kamehr naw peenesta leeziba us preekscheja 5. panta pamata par to, ka peenahzigai teesai eesneegts luhgums, lai parahdneeku atsihtu par nespehjigu maksat.

Turpat, 6. pant.

7. Tirdsneezibas Ustawa 1895. pantâ noteiktahs parahdneeka noswehrinaschanas weetâ no wina teek nemts paraksts, ka winsch no sawas mantibas neko naw slehpis un neslehps, ar peedraudejumu, ka zitadi nahks sodâ it kà par kaunprahtigu bankroteschanu. (Skat. augschâ 22. pant. peesihm.).

Turpat, 7. pant.

8. Leetâ par maksaschanas nespehju issludinaschana islaischama tanî kahrtibâ, kas norahdita scha Ustawa 295 un 296. pantôs un bes tam trijôs zits pehz zita nahkoschôs abu wirspilsehtu Awischu un weetejo Gubernas Awischu numurôs. Issludinajums peesitams pee teesas durwim un ja pilsehtâ ir birscha, — tad ari pee birschas.

Turpat, 8. pant.

9. Tirdsneezibas Ustawa 1888. pantâ nolikto terminu weetâ stahjahs weens pats preeksch wiseem wispahrigs tschetru mehneschu terminsch, kursch skaitams no tahs deenas, kad pehdejais sludinajums bija eespeests Senata Issinojumôs. (Skat. augschâ 22. pant., peesihm.).

Turpat, 9. pant.

10. Apgabala Teesa eezel Swehrinatus Aisgahdnus maksat nespehjeja leetâs pehz sawa eeskata, it ihpaschi is leekahm ustizamahm personahm, waj Swehrinateem Adwokateem, kurus parahdu deweji norahda un kuri isteiz ar rakstu, kad tee ar meeru usnemtees scho peenahkumu.

Turpat, 10. pant.

11. Parahdneeka kustamas mantas apkihlaschanu un aprakstischanu, us Swehrinata Aisgahdna prasijumu waj ari, kad Aisgahdnis wehl naw eezelts, us teesas rihkojumu, isdara Teesas Pristaws us scha Ustawa nosazijumu pamata.

Turpat, 11. pant.

12. Peedsihschana pehz ispildu raksteem, kas isdoti, pirms islaists issludinajums, ka parahdneeks atsihts par nespehjigu maksat, netop aptureta, bet wisas peedsihtahs un wehl preeksch issludinaschanas peedsinejeem nenodotahs sumas eemaksajamas Apgabala Teesâ, kura isteesà leetu par maksaschanas nespehju, un peeweenojamas konkursa masai. Schis nosazijums neatteekahs us peenahzibahm, kas nodroschinatas zaur kihlahm un eekihlajumeem un noslehgtas noteiktâ kahrtibâ; scho peenahzibu nolihdsinaschana netop aptureta, ar to nosazijumu, ka pehz nolihdsinaschanas pahri palikusè suma peeweenojama konkursa masai.

Turpat, 12. pant.

13. Apgabala Teesa dara ar walsts prozentu papireem, akzijahm un obligazijahm, kas atrodahs konkursa masâ, pehz scha Ustawa 1075—1077. panteem.

Turpat, 13. pant.

14. Ja leetu par maksaschanas nespehju isteesajot nahktu klajâ kaunprahtigas maksaschanas nespehjas peerahdijumi, tad Apgabala Teesa dara pehz Kriminalteesaschanas Ustawa 27. panta un ja kaunprahtigas maksaschanas nespehjas dehl aisdomâ stahwoschâ persona naw apzeetinata, tad teesa, isklausijusi Prokurora atsinu, speż sokus, kas noteikti ta pascha Ustawa 415—432. pantôs.

Turpat, 14. pant.

15. Kad konkursa walde newar tapt iswehleta parahdu deweju truhkuma pehz (Tirds. Ust. 1915. pant.), tad teesa usleek Swehrinatam Aisgahdnim peenahkumu usmeklet parahdneekam peederigu mantibu, pahrdot to, zelt suhdsibas un atbildet us tahm. Pee tam tiklab parahdneekam, kà ari parahdu dewejeem ir atwehleta teesiba luhgt, lai Swehrinata Aisgahdna weetâ taptu eezelta zita persona. (Skat. augschâ 22. pant., peesihm.).

Turpat, 15. pant.

16. Apgabala Teesa, us parahdu deweju waj parahdneeka luhgumu, war ik kurâ laikâ prasit no Konkursa Waldes sinu par konkursa leetas stahwokli un isdarit zaur saweem Lozekleem schihs Waldes darbu rewisiju. Konkursa Waldes Preekschsehdetajam un Lozeklim, kà ari Swehrinateem Aisgahdneem, ja tee atkahpjahs no noteikteem nosazijumeem, top disziplinarâ kahrtibâ atskaitits no wineem peenahzigas atlihdsibas (Tirds. Ust. 2021. pant.), tomehr ne pahrak kà weena zeturta daļa. Par swarigakeem amata noseegumeem Teesu Palata peeminetahs personas nodod teesahm un winas teesajamas Apgabala Teesâs pehz Kriminalteesaschanas Ustawa 1077. un nahkoscheem panteem. (Skat. augschâ 22. pant., peesihm.).

Turpat, 16. pant.

17. Suhdsibu leetas par Konkursa Waldes nolehmumeem teesajamas pehz nosazijumeem, kas isteikti augschâ scha Ustawa 784—791. pantôs.

Turpat, 17. pant.

18. Blakus- un apelazijas suhdsibas par Apgabala Teesas nolehmumeem un spreedumeem leetâs par maksaschanas nespehju peenesamas schinî Ustawâ norahditâ kahrtibâ, bet ir atswabinatas no teesas poschlinu nomaksas. Apelazijas suhdsibas peeneschanai ir nolikts mehnesis terminsch (748 un 749. pant.).

Turpat, 18. pant.

19. Us leetahm par maksaschanas nespehju, kurâs nemj dalibu krona waldes, ir isplatiti nosazijumi, kas isteikti scha Ustawa 1290 un 1292—1295. pantôs.

Peesihmejums. Us leetahm par maksaschanas nespehju, kuras top isteesatas pehz scha peelikuma nosazijumeem, naw isplatiti Tirdsneezibas Ustawa 2007—2012. panti. (Skat. augschâ 22. pant. peesihm.).

Turpat, 19. pant. peesihm.

20. Leetas par netirgotaju maksaschanas nespehju (Tirds. Ust. 1858. pant. un peesihm., pehz 1876. g. Turp.) top isteesatas us to nosazijumu pamata, kas isteikti augschâ, scha peelikuma 1—19. pantôs, eewehrojot nahkoschus sewischkus nosazijumus (21—30. pant.). (Skat. augschâ 22. pant., peesihm.).

Turpat, 20. pant.

21. Leeta par netirgotaja maksaschanas nespehju war tapt eekustinata, kad pastahw maksaschanas nespehjas sihmes, kas norahditas Tirdsneezibas Ustawa 1878 un 1879. pantôs, ne zitadi kà us pascha parahdneeka usdewumu, waj ari us weena waj wairak parahdu deweju luhgumu. (Skat. augschâ 22. pant., peesihm.).

Turpat, 21. pant.

22. Teesa dabujusi, us preekscheja (21.) panta pamata parahda deweja luhguma rakstu, lai parahdneeku issludinatu par maksat nespehjeju, aizina parahdneeku pehz eespehjas ihsâ terminâ (scha Ust. 352. pant.) un dabujusi pascha parahdneeka isskaidrojumu, aizina tuhlin teesai sinamos parahdu dewejus. Wisi ziti parahdu deweji war pehz wehleschanahs nemt leetâ dalibu. Kad leeta isskaidrojusees us peeneszo norahdijumu un sinu pamata, tad top taisits spreedums, waj nu par luhdseju atraidischanu, waj ari par soku sperschanu, kas norahditi scha peelikuma 23—25. pantôs.

Turpat, 22. pant.

23. Atsinusi, ka parahdneeka usdewums waj parahdu deweju prasijums, us scha peelikuma 21 un 22. panta pamata, pelna eewehroschanu, teesa wehl nepasludinadama maksaschanas nespehju, tuhlin: 1) nemj no parahdneeka parakstu us scha peelikuma 7. panta pamata, tapat ari par to, ka winsch neatstahs pilsehtu bes teesas atlaujas un 2) isrihko wisas parahdneeka kustamas un nekustamas mantas aprakstischanu un nowehrteschanu.

Turpat, 23. pant.

24. Kad ir westa skaidribâ parahdneeka mantiba, tad teesa, us parahdu deweju waj parahdneeka luhgumu, usdod weenam no teesas Lozekleem sastahdit, us wisu sawahkto usdewumu un sinu pamata, wispahrigu rehkenu par parahdneeka mantibu un parahdeem. Tad pat top nolikta deena, kurâ parahdneekam un wiseem sinameem parahdu dewejeem jaatnahk pee teesas, lai dotu par leetu mutiskus isskaidrojumus.

Turpat, 24. pant.

25. Ja pehz tam, kad preekschejâ (24.) pantâ peeminetais rehkens luhkots zauri un isklausiti atnahkuscho personu isskaidrojumi, pehz wisahm peenestahm sinahm un norahdijumeem israhditos, ka parahdneeka mantiba ir nepeeteekama, ko pilnigi nolihdsinat wisus peeprasitos un neschaubigos parahdus, tad teesa ar spreedumu atsihst parahdneeku par nespehjigu maksat; zitadi teesa atraida parahdneeka atsihschanu par nespehjigu maksat.

Turpat, 28. pant.

26. Kad parahdneeks usdod teesai, ka nespehj maksat (Tirds. Ust. 1878. pant. 1. punkt.), waj ka wina manta nepeeteekama (1222^1—1222^7. pant.), kà ari kad Apgabala Teesâ eemaksatà suma (1214. pant.) israhdahs par nepeeteekamu, ko pilnigi nolihdsinat wisus peedsenamos prasijumus un parahdneeks nenorahda zitas mantibas, waj ari zita zeka, ko nomaksat parahdu, tad teesa, us weena waj wairak parahdu deweju luhgumu, tuhlin nolemj issludinat parahdneeku par nespehjigu maksat, neisdaridama scha peelikuma 23. panta 2. punktâ un 24. un 25. pantôs norahditu rihkojumu, par mantibas un parahdu skaidribâ weschanu. (Skat. augschâ 22. pant. peesihm.).

1879. g. 7. mart. d., (59374), Walsts Pad. nolehm., II, A, 11. pant.

27. Ja parahdneeks noſlehpjahs iſ ſawas uſturas weetas, kad peedſihſchana peeprafita, (Tirdſ. Uſt. 1879. pant. 3. punkt.), tad teeſa, uſ weena waj wairak parahdu deweju luhgumu, lai parahdneeku atſihtu par neſpehjigu makſat, parahdneeka neaizinadama, iſſkaidro leetu pehz parahdu deweju peeneſteem norahdijumeem un ſinahm. Ja pehz ſchihm ſinahm un norahdijumeem parahdneeka manta, kas ſinama, iſrahdahs nepeeteekama, tad teeſa tuhlin nolemj iſſludinat parahdneeku par neſpehjigu makſat, neiſdaridama rihkojumu, kas peeminets ſcha peelikama 23. panta 2. punktâ un 24 un 25. pantôs. (Skat. augſchâ 22. pant. peeſihm.).

Turpat, 12. pant.

28. Kad makſaſchanas neſpehja atſihta, (ſcha peelik. 25—27. pant.), tad teeſa pee leetas turpmakahs iſteeſaſchanas eewehro wiſpahrigus noſazijumus, ar nahkoſcheem pahrgroſijumeem.

1868. g. 1. jul. d., (46067), 26. pant.

29. Noſazijumi par parahdneeka apzeetinaſchanu, kas iſteikti Tirdſneezibas Uſtawa 1882, 1902, 1930. (6. punkt.) un 2001. (1. punkt. un peeſihm.) pantôs, naw peemehrojami leetahm par netirgotaju makſaſchanas neſpehju. Schinîs leetâs parahdneeku, kamehr wina makſaſchanas neſpehjas daba naw noteikta, war uſ Meera Teeſneſchu uſleekamu ſodu 63. panta pamata, apzeetinat tikai tanî atgadijumâ, ja tas pahrkahpj uſ ſcha peelikuma 23. panta pamata doto paraſſtu par pilſehtas neatſtahſchanu. To, kas atſihts par makſat neſpehjeju aiſ neuſmanibas, war apzeetinat ne zitadi, kà uſ parahdu deweju luhgumu, eewehrojot noſazijumus, kas iſteikti ſemak ſcha peelikuma 31—67. pantôs. Kad iſ leetas apſtahkleem nahk klajâ kaunprahtigas makſaſchanas neſpehjas peerahdijumi, tad teeſa dara pehz ſcha peelikuma 14. panta. (Skat. augſchâ 22. pant., peeſihm.).

Turpat, 27. pant.

30. Leetu teeſaſchanai par netirgotaju makſaſchanas neſpehju netop peemehroti noſazijumi, kas iſteikti Tirdſneezibas Uſtawa 1923—1927. pantôs, bet ta paſcha Uſtawa 1932—1935 un 1937. pantôs iſteikto noſazijumu weetâ ſtahjahs noſazijumi, kas iſteikti 1480—1485 un 1488. pantôs Likumôs par Ziwilteeſaſchanu. (Skat. augſchâ 22. pant., peeſihm.).

Turpat, 28. pant.

II. Par perſoniſku apzeetinaſchanu.

31. Tahdu parahdneeku perſoniſkai apzeetinaſchanai, kuri atſihti par makſat neſpehjeeem aiſ neuſmanibas, uſ ſcha peelikuma pamata, peemehrojami nahkoſchi noſazijumi (32—67. pant.).

1879. g. 7. wart. d., (59374) Walſts Pad. nolehm., II, A, 10. pant.

Pirmà noſchkira.

Wiſpahrigi noſazijumi.

32. No perſoniſkas apzeetinaſchanas ir atſwabinati:

1) behrngadeni un nepilngadigi;

2) tee, kas wezaki par ſeptindeſmit gadeem;

3) seeweetes, kas us gruhtahm kahjahm, un lihds seschahm nedełahm pehz dsemdibahm;

4) wezaki, ja winu apgahdibâ stahwoschi masi behrni paleek bes ustura;

5) swehtkalpotaji. Par scheem pehdejeem jadara sinams eparkijas preekschneezibai, lai ta spertu wajadsigôs sołus; (a)

6) (pehz 1886. g. Turp.) ofizeeri un apakschkareiwi, kas atrodahs ihstenâ deenestâ, kara spehku reserwa ofizeeri un eerehdni, kamehr beidsahs ihstenà deenesta obligatoriskais laiks par isglihtibu, kuru tee dabujuschi is kara aroda lihdsekłeem, ofizeeri un eerehdni, kuri obligatoriski atrodahs reserwâ, un reserwas apakschkareiwi tanî atgadijumâ, ja tos aizina deenestâ, saussemes un juhras kara spehkus sasauzot pilnâ sastahwâ, — pa wisu to laiku, kamehr wini atrodahs saussemes kara spehku rindâs, waj us kara kugeem.

(a) 1864. g. 20. now. d., (41477) 1225. pant.; 1879. g. 7. mart. (59374) Walsts Pad. nolehm., II, A, 10. pant. (b) 1875. g. 6. maija d., (54663) I, 4. pant.; 21. maija d., (54725) nosaz., 5, 27. pant.; 1876. g. 30. okt. d., (56523) nolik., 19. pant.; 1880. g. 29. janw. d., (60451) I, 5. pant.; 1882. g. 24. jun. d., nolik. krahj. 1883. g., № 365., nolik., 37. pant., peesihm 2; 86.; 1884. g. 1. jun. d., nolik. krahj., 642., Ministru Kom. nolehm., I, II.; 16. jun. d., nolik. krahj. 624., nosaz. 45, 49. pant.

33. Parahdneeka personiska apzeetinaschana netop peelaista, ja tahs luhds wina laulats draugs, waj radneeks taisnâ linijâ, bes aprobeschojuma, un sahnu linijâ lihds otrai pakahpenei scho lihds skaitot.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1226. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374) Walsts Pad. nolehm., I. A, 10. pant.

34. Parahds semak par simts rubłeem, newar deret par eemeslu personiskai apzeetinaschanai.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1227. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374) Walsts Pad. nolehm. II, A, 10. pant.

35. Us nolehmuma pamata par personisku apzeetinaschanu top isdots sewischks ispildu raksts.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1233. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374) Walsts Pad. nolehm. II, A, 10. pant.

36. Apzeetinaschanas ilgumu noteiz teesa, parahdneekam, kas kahrtigi nemaksà, pehz nenomaksatahs peedsenamahs sumas leeluma, schahdâ mehrâ:

par parahdu no simta lihds diwi tuhkstosch rubłeem — seschi mehneschi;

par parahdu pahri diwi tuhkstosch rubłeem lihds desmit tuhkstosch rubłeem — weenu gadu;

par parahdu pahri desmit tuhkstosch rubłeem lihds trihsdesmit tuhkstosch rubłeem — diwi gadi.

par parahdu pahri trihsdesmit tuhkstosch rubłeem lihds seschdesmit tuhkstosch rubłeem — trihs gadi;

par parahdu pahri seschdesmit tuhkstosch rubłeem lihds simts tuhkstosch rubłeem — tschetri gadi;

par parahdu pahri simts tuhkstosch rubłeem — peezi gadi.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1234. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374) Walsts Pad. nolehm., II, A, 10. pant.

37. Teesas nolehmums par personisku apzeetinaschanu saudè sawu spehku pehz seschu mehneschu notezeschanas, ja peedsinejs naw, kam peenahkahs, schinî laikâ usrahdijis teesas nolehmumu ispildischanas dehł.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1235. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374) Walsts Pad. nolehm., II, A, 10. pant.

38. Suhdsibu pret teesas nolehmumu par personisku apzeetinaschanu war peeneſt diwu nedeku laikâ no nolehmuma ſludinaſchanas deenas, waj no ſtahſchanahs pee ta iſpildiſchanas. Suhdsibas eeſneegſchana neaptur nolehmuma iſpildildiſchanu.

1864. g. 20. now. d., (41477); 1236. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374) Walſts Pad. nolehm., II, A, 10. pant.

Otrâ noſchkira.

Parahdneeku apzeetinaſchana un winu noſuhtiſchana uſ apzeetinaſchanas weetahm.

39. Iſpildu rakſts, kas iſdots uſ teesas nolehmumu par personisku apzeetinaſchanu, iſpildiſchanas dehk uſrahdams uſ wispahriga pamata.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1238. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II, A., 10. pant.

40. Lihdſ ar iſpildu rakſtu, peedſinejam jaeeſneedſ uſtura nauda, kas nolikta pehz ſewiſchkas tabelas kahrtigi nemakſajoſchu parahdneeku uſturam pa winu apzeetinaſchanas laiku, beſ ka parahdneeks newar tapt apzeetinats.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1239. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A., 10. pant.

41. Uſtura nauda ja-eemakſa ne maſak kà pa weenu mehneſi uſ preekſchu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1240. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A., 10. pant.

42. To parahdneeku uſturam, kas perſoniſki apzeetinati krona peedſinumu dehk, uſtura naudu peegahdà tee arodi, kuru labâ top iſdarita peedſihſchana.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1241. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A., 10. pant.

43. Kara- waj ziwildeeneſtâ ſtahwoſcha parahdneeka preekſchneezibai Teeſas Priſtaws tuhlin ſino par teesas taiſitu nolehmumu, ka parahdneeks perſoniſki apzeetinams, tiklab lai ſcho nolehmumu iſpilditu, kà ari lai atnemtu pee parahdneeka eſoſcho krona mantu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1242. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A., 10. pant.

44. Generali, ſchtaba- un wirsoſizeeri, tiklab tee, kas atrodahs fronta deeneſtâ, kà ari tee, kam ir komanda un kas atrodahs ſchtaba un kara waldês, war tapt apzeetinati ne zitadi, kà taiſchnai waj tuwakai kara preekſchneezibai peedalotees.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1243. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A., 10. pant.

45. Parahdneeka weetejai kara preekſchneezibai, kas dabujuſi Teeſas Priſtawa paſinojumu par winas pahrſinâ ſtahwoſcho kara ofizeeru apzeetinaſchanu uſ ſcha peelikuma 43 un 44. panta pamata, lai ſcho paſinojumu iſpilditu, jaſpeſ ſoki diwideſmit tſchetru ſtundu laikâ. Zitadi ta pati atbildiga par nokaweſchanu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1244. pant.; 1869. g. 5. aprk. d. (46939) 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm., II., A., 10. pant.

46. Ja kara deeneſta apſtahkku pehz raſtos ſewiſchkas gruhtibas iſpildit teeſas nolehmumu par ofizeera apzeetinaſchanu diwideſmit tſchetru ſtundu laikâ, tad kara preekſchneeziba noleek ſcha nolehmuma iſpildiſchanai zitu, pehz eeſpehjas ihſu terminu, paſinodama par to teeſai, kura taiſijuſi nolehmumu par ofizeera apzeetinaſchanu.

1864. g. 20. now. d. (41477) 1245 pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374), Walſts Pad. nolehm., II., A., 10. pant.

47. Parahdneeks newar tapt apzeetinats:

1) no pulkſten aſtoneem wakarâ lihdſ pulkſten aſtoneem rihtâ;

2) baſnizâ;

3) Keiſara pili un Suhtnu, Wehſtneeku, Ahrſemju Miniſtru un zitu diplomatiſku agentu dſihwoklôs;

4) teeſas un waldibas weetâs pa ſehdes laiku.

1864. g. 20. now, d., (41477) 1246. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm., II., A., 10. pant.

48. Apzeetinamà parahdneeka ſlimiba tikai tad war tapt eewehrota, kad pee ahrſta apluhkoſchanas, kas iſdarita Teeſas Priſtawa klahtbuhtnê, teeſcham iſrahdahs, ka ſlimneeka pahrweetoſchana ſaweenota ar breeſmahm preekſch wina weſelibas.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1247. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A., 10. pant.

49. Uſ peedſineja ſuhdſibu teeſa war noteikt, lai ſlimneeku ahrſts no jauna apluhko, weenam no teeſas Lozekleem waj weetejam Meera Teeſneſim klaht eſot.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1248. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A., 10. pant.

50. Parahdneekam, kurſch eeſtata, ka tas nepareiſi apzeetinats, ir teeſiba praſit no Teeſas Priſtawa, — pee pehdeja perſoniſkas atbildibas par neiſpildiſchanu, — lai winu tuhlin weh pee weetejahs Apgabala Teeſas Preekſchſehdetaja, waj ari, ja areſta weetâ naw Apgabala Teeſas, — pee Meera Teeſneſcha.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1249. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A., 10. pant.

51. Teeſas Preekſchſehdetajam un Meera Teeſneſim ir teeſiba atſwabinat parahdneeku, kuru Priſtaws nepareiſi apzeetinajis, par ko tee eeraſta Priſtawa ſchurnalâ.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1250. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A., 10. pant.

52. Par apzeetinaſchanu faſtahdamâ ſchurnalâ ja-apſihmè:

1) iſpildu raksts, uſ kura pamata iſdarita perſoniſka apzeetinaſchana;

2) no parahdneeka peedſenamà kapitala ſuma un prozenti;

3) teeſas noliktais parahdneeka perſoniſkas apzeetinaſchanas terminſch;

4) peedſineja eemakſatahs uſtura naudas leelums;

5) peedſineja iſwehletà uſturas weeta pehz 943. panta;

6) iſmakſu leelums par ſpreeduma iſpildiſchanu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1251. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A., 10. pant.

53. Apzeetinaſchanas weetas Preekſchneekam top iſdots noraksts no ſchurnala.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1252. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A., 10. pant.

54. Par parahdneeka ſanemſchanu un ſchurnala noraksta dabuſchanu apzeetinaſchanas weetas Preekſchneeks parakſtahs uſ ſchurnala originala.

1864. g. 20. now. d., (41477). 1253. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374) Walſts Pad. nolehm., II, A, 10. pant.

55. Apzeetinato nowedot apzeetinaſchanas weetâ, Teeſas Priſtawam jausrahda Preekſchneekam iſpildu raksta originals par parahdneeka perſoniſku apzeetinaſchanu un janodod uſtura nauda. To neiſpildot, Preekſchneekam ja-atraida parahdneeka ſanemſchana.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1254. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374) Walſts Pad. nolehm., II, A, 10. pant.

56. Perſona, kas apzeetinama aprinki waj pilſehtâ, kur naw apzeetinaſchanas weetu, top noſuhtita uſ to tuwako apzeetinaſchanas weetu, kad peedſinejs eemakſajis Priſtawam wajadſigo brauzamo naudu.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1255. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374), Walſts Pad. nolehm.. II, A, 10. pant.

Treſchâ noſchkira.

Atſwabinaſchanas zehloni un kahrtiba.

57. Perſoniſka apzeetinaſchana beidſahs:

1) kad pilnigi nomakſata wiſa peedſenamà ſuma un ſpreeduma iſpildiſchanas iſmakſas;

2) kad parahdi atlaiſti un zaur zaurim, kad peedſinejs meerâ ar parahdneeka atſwabinaſchanu;

3) kad parahdneeks ſaſneedſis ſeptindeſmit gadu wezumu;

4) kad notek tas terminſch, uſ kuru parahdneeks apzeetinats;

5) kad peedſinejs peenemj no treſchas perſonas apgalwoſchanu par parahdneeku;

6) kad naw eemakſata uſtura nauda pa mehneſi uſ preekſchu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1256. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A., 10. pant.

58. Apzeetinatà atſwabinaſchanu tôs atgadijumôs, kas norahditi preekſchejà (57). panta 1, 2. un 4 — 6. punktôs iſdara apzeetinaſchanas weetas Preekſchneeks taiſchni pats.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1257. pant.; 1879. g. 7. marta d. (59374) Walſts Pad. nolehm. II., A., 10. pant.

59. Peedſenamo ſumu un iſmakſas (ſcha peelikuma 57. pant. 1. punkt.) war nomakſat apzeetinaſchanas weetas Preekſchneekam, kurſch noſuhta dabuto naudas ſumu weetejai Rentejai un par winu iſdoto kwihtu ſtahda preekſchâ weetejai Apgabala Teeſai.

1864. g. 23. mart. d., (40700), 2. pant.; 16. now. d., (41460), 1, 2. pant.; 20. now. d., (41477), 1258. pant.; 1865. g. 30. now. d., (42728), 1, 2, 4, 5. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374) Walſts Pad. nolehm., II, A, 10. pant.

60. Par to ka peedsinejs atlaisch apzeetinatam parahdneekam parahdu. waj ari, ka ir ar meeru, lai winu atswabina no aresta (scha peelik. 57. pant, 2 un 5. punkt.), peedsinejs ussihmè us Pristawa schurnala noraksta, kas nodots apzeetinaschanas weetas Preekschneekam.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1259. pant.; 1879. g. 7. mart. d. (59374) Walsts Pad. nolehm., II, A, 10. pant.

61. Apzeetinatà parahdneeka atswabinaschanu tapehz, ka tas saſneedsis septindesmit gadu wezumu (scha peelik. 57. pant. 3. punkt.), nolemj weetejahs Apgabala Teesas Preekschsehdetajs, kad winam eesneegta leeziba is basnizas grahmatahm par parahdneeka dsimschanu, waj zits kahds dokuments, kas apleezina wina wezumu.

1864. g. 20. now. d., (41477) 1260. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374), Walsts Pad. nolehm., II, A, 10. pant.

62. Kad naw eemakſata ustura nauda (scha peelik. 57. pant. 6. punkt.) tad apzeetinaschanas weetas Preekschneeks deenu pirms ta termina beigahm, par kuru ustura nauda eemakſata, pasino parahdu dewejam, lai eemakſà scho naudu, atgahdinadams winam to, ka pehz pastahwoscheem likumeem tanì atgadijumâ, ja ustura nauda netaptu eemakſata, winsch saudè teesibu neween turpmak apzeetinat parahdneeku, bet ari peedsiht to prasijumu, kura dehl notikusi parahdneeka apzeetinaschana.

1864. g. 20 now. d., (41479), 1261. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374), Walsts Pad. nolehm. II, A, 10. pant.

63. Kad parahdu dewejs mirst, tad pasinojums, par kuru peeminets preekschejâ (62.) pantâ, peesuhtams wina mantineekeem ar tahdu paschu atgahdinajumu, noleekot wineem diwu nedelu terminu, ko eemakſat ustura naudu.

1864. g. 20. d., (41477) 1262. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374) Walsts Pad. nolehm., II, A, 10. pant

64. Ja pehz tam parahdu dewejs, waj wina mantineeki diwu nedelu laikâ no pasinojuma, kas wineem peesuhtits, us scha peelikuma 62 un 63. panta pamata, ne-eemakſà ustura naudu, tad Preekschneeks atswabina parahdneeku no personiska apzeetinajuma, pee kam schis pehdejais ir swabads ari no ta parahda, kura dehl winam bija atnemta brihwiba.

1864. g. 20. now. d. (41477) 1263. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374) Walsts Pad. nolehm. II, A, 10. pant.

65. Parahdneeks, kas atswabinats no apzeetinajuma to zehlonu pehz, kas norahditi scha peelikuma 57. pantâ, newar tapt otrkahrt apzeetinats par to paschu parahdu.

1864. g. 20. d., (41477), 1264. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374), Walsts Pad. nolehm., II, A, 10. pant.

66. Pee parahdneeka atswabinaschanas, apzeetinaschanas weetas Preekschneekam jaussihmè us Teesas Pristawa schurnala noraksta:

1) atswabinaschanas laiks un zehlonis;
2) dokuments, us kura pamata notikusi atswabinaschana;
3) aprehkens par ustura naudu.

1864. g. 20. now. (41477), 1265. pant. 1879. g. 7. mart. d., (59374) Walsts Pad. nolehm.. II, A, 10. pant.

67. Apzeetinaſchanas weetas Preekſchneeks ir atbildigs tahs peedſenamahs ſumas leelumâ, par kuru parahdneeks bija eeſlodſits zeetumâ:

1) ja winſch atſwabina parahdneeku ne tanîs atgadijumôs, kas norahditi ſcha peelikuma 57. pantâ;

2) ja winſch zaur ſawu peekahwibu waj beſruhpibu dewis parahdneekam eeſpehju behgt.

1864. g. 20. now. d., (41477), 1266. pant.; 1879. g. 7. mart. d., (59374), Walſts Pab. nolehm., II, A, 10. pant.

Peelikums

pee Ziwilteeſ. Uſt. 1887. g. Turpinajuma.

(pee 22. panta, peeſihm.)

To pantu tabela, kas peeweſti Ziwilteeſaſchanas Uſtawâ iſ tirdſneezibas Uſtawa pehz 1857. g. iſdewuma un kas ar teem ſaſtan Tirdſneezibas Uſtawâ pehz 1887. g. iſdewuma.

Ziwilteeſaſchanas Uſtawa panti.	Tirdſneezibas Uſtawa panti, 1857. g. iſdew.	Tirdſneezibas Uſtawa panti, 1887. g. iſdew.
22	1868	488.
28	1300—1307	42—50.
1074	2535	Tirdſn. Uſt., 592. pant. (peelik. I.) 121. pant.
1400 (peeſihm., peelik. VI.): 3. pant.	1923	544.
	1924	545.
	1926	547.
	1927	548.
7 —„—	1895	516.
9 —„—	1888	509.
15 —„—	1915	536.
16 —„—	2021	642.
19 —„— peeſihm.	2007—2012	628—633.
20 —„—	1858 un peeſihm.	479. un peeſihm.
21 —„—	1878	498.
	1879	500.
26 —„—	1878., 1. punkt.	498., 1. punkt.
27 —„—	1879., 3. punkt.	500., 3. punkt.
29 —„—	1882	503.
	1902	523.
	1930, 6. punkt.	551., 6. punkt.
	2001, 1. punkt. un peeſihm.	622., 1. punkt. un peeſihm.
30 —„—	1923—1927	544—548.
	1932—1935	553—556.
	1937	558.

Ziwilteesaschanas Ustawa satwara rahditajs.

Wispahrigi nosazijumi. 1—28. pant.

Pirmà grahmata. Teesaschanas kahrtiba meera teesu eestahdijumôs. 29—201. pant.

Pirmà nod. Par leetu peekritibu. 29—43. pant.

Otrà nod. Par pilnwarneekeem. 44—50. pant.

Treschà nod. Par suhdsibas zelschanu un par aizinaschanu pee teesas. 51—67. pant.

Zeturtà nod. Par prahwneeku atnahkschanu pee teesas un par teesaschanas kahrtibu pee Meera Teesnescha. 68—80. pant.

Peektà nod. Par peerahdijumeem. 81—124. pant. Pirmà noschk. Wispahrigi nosazijumi. 81—82. pant. Otrà noschk. Leezineeku issazijumi. 83—104. pant. Treschà noschk. Rakstiski peerahdijumi. 105—111. pant. Zeturtà noschk. Atsihschanahs. 112—114. pant. Peektà noschk. Swehrests. 115—118. pant. Sestà noschk. Apskatischana us weetas un leetprateju atsina. 119—124. pant.

Sestà nod. Par suhdsibu nodroschinaschanu. 125—128. pant.

Septità nod. Par spreedumu. 129—144. pant.

Astotà nod. Par aismuguras spreedumu un par atsauksmi. 145—155¹. pant.

Dewità nod. Par Meera Teesneschu spreedumu ispildischanu. 156—161. pant.

Desmità nod. Par Meera Teesneschu spreedumu pahrsuhdseschanu. 162—169. pant.

Weenpadsmità nod. Par teesaschanas kahrtibu Meera Teesneschu Sapulzès. 170—184. pant.

Diwpadsmità nod. Par Meera Teesneschu un winu Sapultschu spreedumu atzelschanu. 185—194 p.

Trihspadsmità nod. Par Meera Teesneschu un winu Sapultschu Lozekiu atstatischanu. 195—199. p.

Tschetrpadsmità nod. Par Teesaschanas ismaksahm. 200—201. pant.

Otrà grahmata. Teesaschanas kahrtiba wispahrigàs teesàs. 202—1281. pant.

Pirmà schkira. Par teesaschanu Apgabala Teesàs. 202—742. pant.

Pirmà nod. Par leetu peekritibu. 202—244. pant. Pirmà noschk. Wispahrigi nosazijumi. 202—228. pant. Otrà noschk. Domstarpibas par leetas peekritibu un winu isschkirschanas kahrtiba. 229—244. pant.

Otrà nod. Par pilnwarneekeem. 245—255. pant.

Treschà nod. Par eesuhdsibas raksteem. 256—271 p.

Zeturtà nod. Par suhdsibas wehrtibu. 272—274. p.

Peektà nod. Par darbeem pirms leetas klausischanas. 275—323. pant. Pirmà noschk. Aizinaschana pee teesas. 275—298. pant. Otrà noschk. Termini atnahkschanai pee teesas. 299—304. pant. Treschà noschk. Teesas sasinoschanahs kahrtiba ar prahwneekeem. 305—308. pant. Zeturtà noschk. Prahwneeku atnahkschana pee teesas un winu usluras weetas iswehleschana. 309—311. pant. Peektà noschk. Eepreekscheja rakstiska sagatawoschana. 312—323. p.

Sestà nod. Par leetas klausischanu. 324—347. pant. Pirmà noschk. Leetas preekschà zelschana un prahwneeku mutiska sazihsche. 324—339. pant. Otrà noschk. Pretsuhdsibas zelschana. 340—342. pant. Treschà noschk. Prokurora atsina. 343—347. pant.

Septità nod. Par pa-ihsinatu teesaschanu. 348—365. pant.

Astotà nod. Par peerahdijumeem. 366—498. pant. Pirmà noschk. Wispahrigi nosazijumi. 366—369. pant. Otrà noschk. Leezineeku issazijumi. 370—411. pant. Treschà noschk. Pehtischana zaur kaimineem. 412—437. pant. Zeturtà noschk. Rakstiski peerahdijumi. 438—478. pant. Peektà noschk. Atsihschanahs. 479—484. pant. Sestà noschk. Swehrests. 485—498. pant.

Dewità nod. Par peerahdijumu pahrbaudischanu 499—565. pant. Pirmà noschk. Wispahrigi nosazijumi. 499—506. pant. Otrà noschk. Apskatischana us weetas. 507—514. pant. Treschà noschk. Leetprateju atsina. 515—533. pant. Zeturtà noschk. Rakstisku peerahdijumu pahrbaudischana. 534—565. pant.

Desmità nod. Par blakus teesaschanu. 566—692. Pirmà noschk. Blakus luhguma raksti wispahrl. 566—570. pant. Otrà noschk. Atstatijumi un eerunas. 571—589. pant. Treschà noschk. Suhdsibu nodroschinaschana. 590—652³. pant. Zeturtà noschk. Treschahs personas peesaukschana pee leetas. 653—661. pant. Peektà noschk. Treschahs personas peeweenoschanahs pee leetas. 662—666. pant. Sestà noschk. Teesneschu un Prokurora atstatischana. 667—680. pant. Septità noschk. Teesaschanas apturischana, atjaunoschana un isnihzinaschana. 681—692. pant.

Weenpadsmità nod. Par spreedumu. 693—742. p. Pirmà noschk. Spreeduma taisischana. 693—717. pant. Otrà noschk. Aismuguras spreedums. 718—735. pant. Treschà noschk. Spreedumu eepreekscheja ispildischana. 736—742. pant.

Otrà schkira. Par wispahrigu teesu eestahdijumu spreedumu pahrsuhdseschanas kahrtibu. 743—815. pant.

Pirmà nod. Par apelaziju. 743—791. pant. Pirmà noschk. Apelazijas suhdsibu peeneschanas kahrtiba. 743—762. pant. Otrà noschk. Leetu teesaschana, kas Teesu Palatà eenahkuschas apelazijas zelà. 763—777. pant. Treschà noschk. Apelazijas teesibas atjaunoschana. 778—782. pant. Zeturtà noschk. Teesaschana blakus suhdsibàs par Apgabala Teesu. 783—791. pant.

Otrà nod. Par spreeduuu atzelschanu. 792—815. p.

Treschà schkira. Par termineem. 816—838. pant.

Pirmà nod. Wispahrigi nosazijumi par terminu skaitischanu. 816—831. pant.

Otrà nod. Par terminu paildsinaschanu un atjaunoschanu. 832—838. pant.

Zeturtà schkira. Par teesaschanas ismaksahm. 839—890. pant.

Pirmà nod. Wispahrigi nosazijumi. 839—843. pant.

Otrà nod. Par stempelu poschlinahm. 844—847. pant.

Treschà nod. Par teesas poschlinahm. 848—853. pant.

Zeturtà nod. Par kanzelejas poschlinahm. 854—856. pant.

Peektà nod. Par teesaschanas maksahm. 857—867. p.

Sestà nod. Par teesaschanas ismaksu atlihdsinaschanu prahwneekeem. 868—873. pant.

Septità nod. Par teesas un kanzelejas poschlinu un teesaschanas maksu eenahkschanu un isdalischanu. 874—878. pant.

Aſtotà nod. Par iſnehmumeem iſ wispahrigeem noſazijumeem teeſaſchanas iſmakſu ſmà. 879—890. pant.
Peektà ſchkira. Par teeſas ſpreedumu iſpildiſchanu. 891—1281. pant.
Pirmà nod. Par ſpreedumu likumigu ſpehku. 891—895. pant.
Otrà nod. Jſpildu teeſaſchana par ſaudejumu, eenahkumu un iſmakſu aprehkeneem. 896—923 p.
Treſchà nod. Wispahrigi noſazijumi par teeſas ſpreedumu iſpildiſchanu. 924—967. pant.
Zeturtà nod. Par peedſihſchanu no kuſtamas mantas. 968—1093. pant. Pirmà noſchk. Kuſtamas mantas apkihlaſchana. 968—979. pant. Otrà noſchk. Kuſtamas mantas aprakſtiſchana. 980—999. pant. Treſchà noſchk. Kuſtamas mantas nowehrieſchana. 1000—1008. pant. Zeturtà noſchk. Apkihlatas mantas glabaſchana. 1009—1020. pant. Peektà noſchk. Apkihlatahs mantas iſuhtrupeſchana. 1021—1070. pant. Seſtà noſchk. Peedſihſchana no iſpehrkameem prozentu papireem, akzijahm un obligazijahm. 1071—1077. pant. Septitä noſchk. Peedſihſchana no parahdneeka kapitaleem un zitas kuſtamas mantas, kas atrodahs pee treſchas perſonas. 1078. pant. Aſtotà noſchk. Peedſihſchana no prahdneeka kapitaleem, kas atrodahs waldibas waj teeſas weetà, waj krediteeſtahdè. 1079—1083. pant. Dewitä noſchk. Peedſihſchana no algas un ziteem peeſchkihrumeem. 1084—1090. pant. Deſmitä noſchk. Blakus teeſaſchana un ſtrihdi, kas zelahs peedſinumus iſdarot no kuſtamas mantas. 1091—1093. pant.
Peektà nod. Par peedſihſchanu no nekuſtamas mantas. 1094—1208. pant. Pirmà noſchk. Wispahrigi noſazijumi. 1095—1100. pant. Otrà noſchk. Nekuſtamu mantu aprakſtiſchana. 1101—1116. pant. Treſchà noſchk. Nekuſtamu mantu nowehrteſchana. 1117—1127. pant. Zeturtà noſchk. Aprakſtitahs nekuſtamahs mantas pahrwaldiſchanas kahrtiba. 1128—1131. pant. Peektà noſchk. Nekuſtamu mantu iſuhtrupeſchana. 1132—1182[1]. pant. Seſtà noſchk. Eekihlatas nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchana. 1183—1187. pant. Septitä noſchk. Kopu ihpaſchumà ſtahwoſchas nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchana. 1188—1191. pant. Aſtotà noſchk. Blakus teeſaſchana un ſtrihdi. 1192—1208. pant.
Seſtà nod. Par atſpreeſtas mantas peeſpeeſtu nodoſchanu. 1209—1213. pant.
Septitä nod. Par peedſihtahs ſumas iſdaliſchanas kahrtibu ſtarp wairak parahdu dewejeem. 1214—1222. pant.
Aſtotà nod. Par aiſleegſchanu parahdneekam atſtaht dſihwes weetu un par lihdſeklu uſmekleſchanu, ko nolihdſinat peedſenamo ſumu. 1222[1]—1266, pant. Pirmà noſchk. Par aiſleegſchanu parahdneekam atſtaht dſihwes, waj pagaidu uſturas weetu. 1222[1]—1222[3]. pant. Otrà noſchk. Par lihdſeklu uſmekleſchanu, ko nolihdſinat peedſenamo ſumu. 1222[4]—1266. pant.
Dewità nod. Par Somijas Leelknaſa walſts teeſu ſpreedumu iſpildiſchanu. 1267—1272. pant.
Deſmità nod. Par ahrwalſtju teeſu ſpreedumu iſpildiſchanu. 1273—1281. pant.
Treſchà grahmata. Jſnehmumi iſ ziwilteeſaſchanas wispahrigas kahrtibas. 1282—1400. p.
Pirmà ſchkira. Par kroņa pahrwaldibas leetahm. 1282—1315. pant.
Pirmà nod. Wispahrigi noſazijumi. 1282—1299 p.
Otrà nod. Par leetu teeſaſchanu, kuras zelahs iſ podzeda, peegahdu un obroka gabalu iſnomaſchanas lihgumeem. 1300—1309. pant.
Treſchà nod. Teeſaſchanas kahrtiba leetàs par patwaligu mantas waldiſchanas eenemſchanu waj waldiſchanas trauzeſchanu. 1310—1315. pant.
Otrà ſchkira. Atlihdſibas peedſihſchana par ſtahdi un ſaudejumeem, kas padariti zaur amata wihru rihkojumeem. 1316—1336. pant.
Pirmà nod. Atlihdſibas peedſihſchana par ſtahdi un ſaudejumeem, kas padariti zaur adminiſtrazijas aroda, kà ari pehz eewehles deenoſchu amata wihru rihkojumeem. 1316—1330[6]. pant. Pirmà noſchk. Atlihdſibas peedſiſchana par ſtahdi un ſaudejumeem, kas padariti zaur adminiſtrazijas aroda amata wihru rihkojumeem. 1316—1330. pant. Otrà noſchk. Atlihdſibas peedſihſchana par ſtahdehm un ſaudejumeem, kuŗus padarijuſchi amata wihri, kas deen pehz eewehles. 1330[1]—1330[6]. pant.
Otrà nod. Par ſaudejumu peedſihſchanu no Teeſneſcheem Prokuroreem un ziteem teeſas aroda eerehdneem. 1331—1336. pant.
Treſchà ſchkira. Par teeſaſchanu laulibas leetàs un leetàs par dſimſchanu laulibà. 1337—1356[9]. p.
Pirmà nod. Par teeſaſchanu laulibas leetàs. 1337—1345. pant.
Otrà nod. Leetu teeſaſchana par dſimſchanu laulibà. 1346—1356. pant.
Treſchà nod. Teeſaſchana laulibas leetàs un par dſimſchanu laulibà pee raſtolnikeem. 1356[1]—1356[9]. p.
Zeturtà ſchkira. Par leetu iſſchkirſchanu ſameerinaſchanas zelà. 1357—1400. pant.
Pirmà nod. Par iſlihgumeem. 1357—1366. pant.
Otrà nod. Par ſchkihreju teeſu. 1367—1400. pant.
Zeturtà grahmata. Apſargoſcha teeſaſchana. 1401—1460. pant.
Pirmà ſchkira. Par miruſchas perſonas mantineeku aizinaſchanu un par wiņa mantas apſargaſchanu. 1401—1408. pant.
Otrà ſchkira. Par mantojuma daliſchanu. 1409—1423. pant.
Treſchà ſchkira. Par eeweſchanu nekuſtamas mantas waldiſchanà. 1424—1437. pant.
Zeturtà ſchkira. Par zilts muiſchu atpirkſchanu. 1438—1450. pant.
Peektà ſchkira. Pahrleezinaſchanahs par noſuſchanu beſ wehſts. 1451—1460. pant.

Peelikumi.

Peelikums I. (pee 256. panta). Eeſuhdſibas rakſta forma. 185. lap. p.
Peelikums II. (pee 927. panta). Jſpildu rakſta forma 186. lap. p.
Peelikums III. (pee 1272. pant., peeſihm.) Noſazijumi par noſwehrinaſchanu, konkurſa leetàs, kuras teeſà Somijas Leelknaſa walſtì. 186. lap. p.
Peelikums IV. (pee 1400. pant. peeſihm.) Par teeſaſchanu robeſchu ſtrihdus leetàs. 187—188. lap. p.
Peelikums VI. (pee 1400. pant. peeſihm.). Teeſaſchana leetàs par makſaſchanas neſpehju un par parahdneeku perſoniſku apzeetinaſchanu. 189—199. lap. p.
Peelikums pee 22. pant. peeſihm. pehz 1887. g. Turp. 199. lap. p.

Zivilteesaschanas Ustawâ pamanitas schahdas kluhdas:

37.	pantâ	1.	rind.	no	lejas:	usturas weetas ..	jalasa:	usturas weeta
45.	„	5.	„	„	aug.:	weentunizu	„	weentulnizu
66.	„	1.	„	„	aug.:	nedodot	„	nododot
77.	„	1.	„	„	lejas:	saudè teesibas ...	„	saudè **kahrtas** teesibas
88.	„	4.	„	„	aug.:	Stahsts=Sekretari .	„	Stahts=Sekretari
88.	„	3.	„	„	lejas:	dsihwe	„	dsihwes
88.	„	2.	„	„	„	pamatas	„	pamata,
Starp 111 un 112. pant.					„	Zeturtà **nodaļa**..		Zeturtà **noschkira**
193. lap p. 27. pant. 2 rind. no					„	peelikama	„	peelikuma

Nolikumi

par

Notarialo Kahrtibu.

Pehz 1883. gada isdewuma un 1886 un 1887. g. turpinajumeem.

Nolikumi

par Notarialo Kahrtibu.

Pirmà ſchkira.

Par notarialahs kahrtibas eerihkojumu.

Pirmà nodaļa.

Par Notarijeem, winu eezelſchanu un peenahkumeem.

1. Pahrſinaſchana par notarialo kahrtibu, ſem teeſu pahrraudſibas, top uſdota Notarijeem un Wezakeem Notarijeem, kuri paſtahw pee Notarialeem Arkiweem.

1866. g. 14. apr. d. (43186) nol., 1. p.

2. Tanîs pilſehtâs, meeſtôs un ſahdſchâs, kur Notariju naw, aktu uſrahdijumu apleezinaſchana, pehz ſcho Nolikumu noſazijumeem, atwehleta Meera Teeſneſcheem.

Turpat, 2. pant.

3. Notariji eezelami wirspilſehtâs, gubernas un aprinka pilſehtâs un, ja tas wajadſigs — ari aprinkôs.

Turpat, 3. pant.

4. Notariju ſkaits, pehz apſtahkleem un eedſihwotaju daudſuma ik kurâ apwidû, top noſazits ſewiſchkâ ſarakſtâ, kuru ſaſtahda Teeſleetu Miniſterija, pehz ſaſinoſchanahs ar Eekſchleetu un Finanſu Miniſterijahm (a).

Peeſihmejums. Pee weenoſchanahs atteekotees uſ ſchinî (4.) pantâ mineteem preekſchmeteem Donas kara pulku apgabalâ, peedalahs ari Kara Miniſterija (b).

(a) Turpat, 4. p. — (b) 1873. g. 20. marta d. (52034).

5. Par Notarijeem war buht tikai Kreewijas pawalſtneeki, kas pilngadigi, naw apwainoti zaur teeſu waj pehz ſabeedribas ſpreeduma, un kas neſtahw nekahdâ zitâ amatâ, nedſ walſts nedſ ſabeedribas deneſtâ.

1866. g. 14. apr. d. (43186) nol., 5. p.

6. Notarija amatâ war ari tahdas perſonas tapt eezeltas, kurahm, pehz Uſtawa par Deneſtu pehz eezelſchanas zaur waldibu, naw teeſibas tanî eeſtahtees, ja tahs tikai apmeerina zitus noſazijumus, kas ſchinîs Nolikumôs noteikti.

Turpat, 6. pant.

7. Ja to perſonu ſkaits, kas wehlahs eeſtahtees par Notarijeem tanîs apwidôs, kur ſchis amats pehz Teeſleetu, Finanſu un Eekſchleetu Miniſtru wee-

noſchanahs atſihts par wajadſigu, ir nepeeteekams, tad ſchinî amatâ waldiba eezel pagaidam, tanî kahrtibâ, kas norahdita 15 un 16. pantôs, nolemjot tanîs atgadijumôs, kad tas atſihts par wajadſigu, peemehrigu atlihdſibu (a).

Peeſihmejums. Ja to perſonu ſkaits naw peeteekams, kuras wehlahs eeſtahtees par Notarijeem tanîs Aiſkaukaſijas apwidôs, kur ſchis amats atſihts par wajadſigu, Teeſleetu Miniſtris, pehz Apgabala Teeſu preekſchſtahdijumeem, uſdod weetejeem Meera Teeſneſcheem iſpildit Notarija peenahkumus (b).

(a) Turpat, 7. p. — (b) 1867. g. 9. dez. d. (45260) 11. p.; 1883. g. 26. apr. d., nol. krahj., № 447, ſatw., 154. p.

8. Tam, kas wehlahs eeſtahtees Notarija amatâ, wajaga, peedſinuma nodroſchinaſchanas dehl tanî atgadijumâ, ja tas daritu nepareiſi ſawâ amatâ, preekſchâ ſtahdit Apgabala Teeſai droſchibas naudu, kuras daudſumu noſaka, pehz weetejeem apſtahkleem, Teeſleetu Miniſtris, pehz weenoſchanahs ar Eekſchleetu Miniſtri (a).

Peeſihmejums. Pee weenoſchanahs par ſchinî (8) pantâ mineteem preekſchmeteem, Donas kara pulku apgabalâ, peedalahs ari Kara Miniſterija (b).

(a) 1866. g. 14. apr. d. (43186) nol., 8. p. — (b) 1873. g. 20. marta d. (52034).

9. Pee droſchibas naudas, kas eemakſata uſ preekſchejâ (8.) panta pamata, peeweenojama beſ tam, pehz 210. panta, daka no makſas, ko Notarijs dabun par iſpildameem amata darbeem.

1866. g. 14. apr. d. (43186) nol., 9. p.

10. Meera Teeſneſchi, kuri pahrſin notarialahs leetas, tapat tee amata wihri, kas eezelti pagaidam, lai iſpilditu notarialos peenahkumus (7. p.), neeemakſâ droſchibas naudu (8 un 9. pant.)

Turpat, 10. pant.

11. Notarijs, kura droſchibas nauda iſleetata pilnigi waj pa dakai, lai ſegtu no wina, kà no amata wihra, nolemtos peedſinumus, atſtahdinams uſ ſinamu laiku, pehz Apgabala Teeſas nolehmuma, no amata, lihdſ kamehr tas eemakſajis waj papilnojis droſchibas naudu.

Turpat, 11. pant.

12. Notarijs, kurſch ſeſchu mehneſchu laikâ naw no jauna eemakſajis nedſ papilnojis agrako droſchibas naudu lihdſ noteiktam daudſumam, atlaiſchams no amata.

Turpat, 12. pant.

13. Pehz Notarija nahwes un wiſpahrigi tanî atgadijumâ, kad tas atſtahjahs no amata, wiſa eemakſatà un zaur daku no notarialahm nodewahm (210. p.) papilnotà droſchibas nauda top iſdota winam waj wina mantineekeem pehz Apgabala Teeſas nolehmuma, un pee tam ne agrak, kà ſeſchus mehneſchus pehz iſſludinajuma weetejâs Gubernas Awiſês par to perſonu aizinaſchanu, kuras wehletos peeteikt kaut kahdus peedſinumus, kas ſamakſajami iſ ſchihs droſchibas naudas.

Turpat, 13. pant.

14. Pehz tam, kad noteiktâ kahrtibâ peeteiktee peedſinumi apmeerinati, droſchibas naudas atlikums, tanî atgadijumâ, kad Notarijs neſpehjigs makſat, iſleetajams uſ parahdu deweju luhgumu wina parahdu atlihdſinaſchanai; bet

peedsihschana no droschibas naudas neatswabina Notariju no atbildibas ar wisu wina mantu.

Turpat, 14. pant.

15. Tas, kas wehlahs dabut Notarija amatu, peelaischams pee ta ne zitadi, kà pehz tam, kad Apgabala Teesas Preekschsehdetajs, Wezakais Notarijs un Prokurors pahrbaudijuschi to praschanâ pareisi sastahdit aktus, un notarialahs darbu weschanas formu, kà ari to likumu sinaschanâ, kas wajadsigi, lai ispilditu scho amatu.

Turpat, 15. pant.

16. (Pehz 1887. gada Turp.) Notarijus eezel un atlaisch Teesu Palatas Wezakais Preekschsehdetajs, pehz Apgabala Teesas Preekschsehdetaja preekschstahdijuma. Wini stahjahs pee amata ispildischanas pehz tam, kad tee nosweherinati Apgabala Teesas klajâ sehdê (Teesu Eest. Satw. 1883. isd., 303. p., Peel. III., II. forma). Notariji war tapt atlaisti no amata bes luhguma tikai pehz teesas spreeduma, waj tanî kahrtibâ, kas norahdita scho Nolikumu 59[1]. pantâ.

1887. g. 24. apr. d., nol. kr., 414, I.

17. Notariji skaitahs walsts deenestâ, peesawinot teem wispahri astoto klasi amata sinâ; bet teesibas us paaugstinaschanu tschinôs un us pensiju schinî amatâ teem naw.

1866. g. 14. apr. d. (43186) nol., 17. p.

18. Tee Notariji, kurus eezel waldiba (7. p.), bauda deenesta teesibas lihdsigi Apgabala Teesas Sekretaru Palihgeem.

Turpat, 18. pant.

19. Notarijeem naw atwehlets usnemtees Swehrinatu Adwokatu peenahkumus.

Turpat, 19. pant.

20. Notariji stahw to Apgabala Teesu pahrsinâ, kuru apgabalâ atrodahs winu dsihwes weeta, un ispilda peenahkumus, ko wineem schee Nolikumi usdod, sem scho Teesu pahrraudsibas.

Turpat, 20. pant.

21. Notariji ispilda sawus amata peenahkumus tikai tahs Teesas apgabalâ, kuras pahrsinâ ik kursch pastahw. Aktam, ko tee isdarijuschi zitâ apgabalâ, naw notariala akta spehka.

Turpat, 21. pant.

22. Sawa apgabala robeschâs Notariji ispilda sawus amata peenahkumus atteekotees us wisahm personahm, kuras pee teem greeschahs, kaut ari scho pehdejo dsihwes weeta atrastos ahrpus scha apgabala.

Turpat, 22. pant.

23. Wisâs Notarijam usdotâs leetâs un atteekotees us akteem un dokumenteem, kas pee wina atrodahs glabaschanâ, winam peenahkahs glabat noslehpumu, isnemjot atgadijumus, kas likumâ norahditi. Par scha nosazijuma pahrkahpschanu tas sauzams pee atbildibas pehz Sodu Likumu 423. panta.

Turpat, 23. pant.

24. Notarijam ir ſehgelis ar gubernas brunoga ſihmejumu un uſrakſtu apkahrt: ta un ta (wahrds un uſwahrds) Notarija ſehgelis, tur un tur (pilſehtas waj aprinka noſaukums), ko peelikt pee wina iſdodameem akteem.

Turpat, 24. pant.

25. Jk kura Notarija ſehgela noſpeedums un paraksta eksemplars uſglabajami weetejâ Notarialâ Arkiwâ, lai ſalihdſinatu tos ar iſrakſteem iſ akteem, ko tee iſdod.

Turpat, 25. pant.

26. Notarijam peenahkahs weſt:

1) regiſtru, kurâ apſihmejami wiſpahri wiſi akti, proteſti un apleezinajumi, ko tas iſdara, kà ari pee wina uſrahditee aiſnehmuma nolihgumi un kontrakti;

2) diwas aktu grahmatas, kurâs jaeeraksta pilnigi akti, kas noſlehdſami notarialâ kahrtibâ (79. un nahk. p.); weena no ſchihm grahmatahm top noſazita preekſch akteem, kas atteekahs uſ nekuſtamu ihpaſchumu, un otra preekſch wiſeem ziteem;

3) grahmatu, kurâ eeraksſtamas nodewas, ko tas nemj (193. un nahk. pant.);

4) wiſpahrigu alfabetiſku rahditaju par wiſeem noſlehgteem akteem un apleezinajumeem, un

5) ſaraksſtu par wiſeem dokumenteem, kas pee wina atrodahs glabaſchanâ.

Turpat, 26. pant.

27. Notarialos regiſtrus un grahmatas iſgatawo Notarijs pats. Regiſtri un grahmatas winam top iſdotas zaurſchnoretas, ar ſehgeli un Apgabala Teeſas Sekretara apleezinajumu lapu pa lapai un ar tahs Teeſas Lozekka paraksſtu.

Turpat, 27. pant.

28. Notariju regiſtreem wajaga buht weenlihdſiga formata, winu lapas puſes eedalamas peezâs rubrikâs, kurâs jaeeraksta:

1) leetas numurs, eeſahkot ik no kura gada pirmahs deenas;

2) deena, mehneſs un gads, kad akts noſlehgts waj apleezinats;

3) to perſonu wahrds, tehwa wahrds, uſwahrds, dſihwes kahrta un dſihwes weeta, preekſch kurahm akts waj apleezinajums iſdarits, waj proteſts zelts;

4) akta ſatura apſihmejums un par akta noſlehgſchanu eemakſatahs nodewas daudſums, un

5) to perſonu kwihts, kurahm iſdots iſrakſts iſ aktu grahmatas waj apleezinajums, kurâ iſrakſtams ſanehmeja wahrds, tehwa wahrds, uſwahrds, amats waj kahrta.

Turpat, 28. pant.

29. Notariju aktu grahmatahm wajaga aridſan buht weenlihdſiga formata. Jk par kuru lapu tanis Notariji makſà ſinamu poſchlinu.

Turpat, 29. pant.

30. Lapu ſkaits preekſch aktu grahmatahm naw noteikts. Lapahm, ſkaitot ik kuru pa diwahm lapas puſehm, wajaga buht deſmit werſchoku garahm

un aſtonus werſchokus platahm. Ik uſ kuŗas lapas top noteikta rubrika, kuŗâ jaapſihmè iſraksti waj noraksti (127. p.).

Peeſihmejums. Rindu ſkaitu ik uſ kuŗas lapas puſes un zitus ſihkumus, kuŗi atteekahs uſ ſcho preekſchmetu, wajaga noſazit Teeſleetu Miniſtrim, pehz ſaſinoſchanahs ar Finanſu Miniſtri.

Turpat, 30. pant. peeſ.

31. Tukſchas weetas regiſtrôs wajaga pahrſtrihket, bet iſkaſijumi un peerakſtijumi rindu ſtarpâ, ja tee naw apleezinati ar to perſonu parakſtu, kuŗas dewuſchas kwihtu par iſraksta ſanemſchanu, naw ſpehkâ.

Turpat, 31. pant.

32. Grahmatas, kuŗâs eeraksta nodewas, top ſaſtahditas un weſtas pehz wiſpahrigeem noſazijumeem par rehkenu grahmatahm.

Turpat, 32. pant.

33. Notarijeem peenahkahs uſglabat wiſus aktus un grahmatas, tà pat ari ſawus ſehgeļus, droſchâ weetâ un gahdat par to, ka tahs uſturetos weſelas.

Turpat, 33. pant.

34. Pehz gada no ta laika, kad aktu grahmata nobeiguſees, Notarijam peenahkahs to preekſchâ ſtahdit, ar regiſtru un wiſeem peenahzigeem peelikumeem, weteja Notarialâ Arkiwâ, apſihmejot ar paſchu roku, grahmatas galâ, aktu ſkaitu, kas tanî eerakſtiti, bet regiſtrî — pantu ſkaitu.

Turpat, 34. pant.

35. Wezakais Notarijs ſalihdſina uſrakſtus, kas apſihmeti 34. pantâ, apleezina ar ſawu parakſtu, ka tee pareiſi un atſtahj grahmatas un regiſtrus Notarialâ Arkiwâ, glabaſchanas dehk.

Turpat, 35. pant.

36. Notariju grahmatas, kuŗâs eerakſtamas nodewas, jaſtahda preekſchâ rewiſijas dehk peenahzigeem eeſtahdijumeem, pehz wiſpahrigeem noſazijumeem par rehkenu un pahrſkatu weſchanu par krona eenahkumeem.

Turpat, 36. pant.

37. Notarijeem peenahkahs ikdeenas buht ſawôs kantorôs ne maſak kà ſeſchas ſtundas, kas noſazitas pehz Apgabala Teeſas apſtiprinajuma un par kuŗahm top iſſinots wiſeem par ſinu.

Turpat, 37. pant.

38. Notarijeem nebuhs aiſbraukt no ſawas uſturas weetas, beſ peenahzigas atkaujas, uſ ta paſcha pamata, kas preekſch wiſeem amata wihreem ſpehkâ.

Turpat, 38. pant.

39. Atwakinajumu Notarijam atwehl Apgabala Teeſas Preekſchſehdetajs ne zitadi tomehr, ka pehz tam, kad wina peenahkumu iſpildiſchanas dehk eezelta zita uſtizama perſona, pehz wina paſcha preekſchſtahdijuma, pee kam jaeewehro noſazijumi, kas iſteikti 8, 14, 19 un 25. pantôs, un ari tas, ka pats Notarijs atbild ar ſawu mantu par ta darbeem, kuŗſch iſpilda wina amatu.

Turpat, 39. pant.

40. Preekſchejâ (39.) pantâ noliktee noſazijumi jaeewehro ari tanî atgadijumâ, kad Notarijs gruhti waj ilgi ſlims.

Turpat, 40. pant.

41. Pehz Notarija nahwes, wina atlaischanas no deenesta waj atstahdinaschanas no amata, wina grahmatas, regiſtrus, aktus un ſehgeli tuhlin atnemj weetejais Meera Teeſneſis un nodod ar aprakſtijumu Notarialâ Arkiwâ, pee kam ſehgelis top kruſtiſki eewihlets.

Turpat, 41. pant.

Otrà nodaļa.

Par Notarialeem arkiweem un Wezakeem Notarijeem.

42. Notarials Arkiws, ſem Wezakà Notarija pahrſinas, top eerihkots ik pee kuras Apgabala Teeſas, lai uſglabatu tanî krepoſta, aiſleegumu un atkahwumu grahmatas, kà ari Notariju grahmatas, regiſtrus, aktus, dokumentus, ſehgelus un parakſtus, un ari to perſonu, kuras iſpilda winu weetu.

1866. g. 14. apr. d. (43186) nol., 42. p.

43. Wezakais Notarijs ſtahw walſts deeneſtâ un top peelihdſinats, algojuma, deeneſta teeſibu un preekſchrozibu, kà ari eezelſchanas un atlaiſchanas kahrtibas ſinâ, Apgabala Teeſu Lozekleem.

Turpat, 43. pant.

43[1]. (Pehz 1887. gada Turp.) Pee Sw. Peterburgas, Maskawas, Odeſas, Saratowas un Kurſkas Apgabala Teeſu Wezakeem Notarijeem paſtahw pa weenam Palihgam. Schee Palihgi ſtahw walſts deeneſtâ un top peelihdſinati algojuma, deeneſta teeſibu un preekſchrozibu, kà ari eezelſchanas un atlaiſchanas ſinâ, Apgabala Teeſu Sekretareem.

1887. g. 9. jun. d., nol. kr., 618. IV.

44. (Pehz 1887. gada Turp.) Kad Wezakais Notarijs ir ſlims waj naw klaht, tad wina peenahkumu iſpildiſchana uſdodama pagaidam waj Apgabala Teeſas Sekretaram waj zitam ſchihs Teeſas eerehdnim, pehz Preekſchſehdetaja eeſkata, bet Sw. Peterburgâ, Maskawâ, Odeſâ, Saratowâ un Kurſkâ top uſdota, minetôs atgadijumôs, Wezako Notariju Palihgeem.

Turpat.

45. Wezakam Notarijam ir Arkiwa ſehgelis ar gubernas brunoga ſihmejumu un uſrakſtu apkahrt: „ta un ta (pehz pilſehtas noſaukuma, kurâ Arkiws paſtahw) Notarialà Arkiwa,“ ko peelikt tur, kur wajadſigs.

1866. g. 14. apr. d. (43186) nol., 45. p.

46. Ik kuŗa Wezakà Notarija ſehgeļa noſpeedums un parakſta eksemplars, kà ari ik kuŗa Wezakà Notarija Palihga parakſta eksemplars darami ſinami, ſalihdſinaſchanas atgadijumam, wiſeem Notarialeem Arkiweem, kà ari Sw. Peterburgas Senata Tipografijai.

Turpat, 46. p.; 1859. g. 27. janw. d. (46695) I.

47. Wezakam Notarijam peenahkahs turet, beſ aiſleegumu un atkahwumu grahmatahm par ihpaſchumeem tanî teeſas apgabalâ, kurâ tas paſtahw:

1) regiſtru par wiſeem wina iſdodameem iſrakſteem un norakſteem no aktu un krepoſta grahmatahm, kà ari par aktu norakſteem, kas Arkiwâ top uſglabati;

2) kreposta grahmatas;
3) kreposta leetu regiſtrus un pee teem peederigos rahditajus;
4) grahmatu, kurâ eerakſtamas nemtahs nodewas;
5) ſchurnalu par wiſahm leetahm, kas pee wina top iſdaritas.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 47. p.

48. Iſrakſtu un norakſtu regiſtri wedami pehz noſazijumeem par Notariju regiſtreem.

Turpat, 48. pant.

49. Regiſtrus iſgatawo Wezakais Notarijs pats, pehz kam tee winam top iſdoti zaurſchnoreti, ar ſehgeli un Apgabala Teeſas Sekretara apleezinajumu lapu pa lapai un ar tahs Teeſas Lozekla parakſtu.

Turpat, 49. pant.

50. Ik preekſch kura aprinka un pilſehtas, kas atrodahs teeſas apgabala robeſchâs, wajaga buht ſewiſchkahm kreposta grahmatahm un ſewiſchkeem kreposta leetu regiſtreem.

Turpat, 50. pant.

51. (Pehz 1887. gada Turp.). Preekſch leelahm waj beeſchi apdſihwotahm pilſehtahm un aprinkeem kreposta grahmatas un kreposta leetu regiſtri war tapt ſaſtahditi, pehz Apgabala Teeſas Nodaku kopu ſapulzes nolehmuma, ik preekſch kuras pilſehtas dakas, waj aprinka ik kura ſtana ihpaſchi, waj ari preekſch wairak pilſehtas dakahm waj aprinka ſtaneem.

1887. g. 24. apr. d., nol. kr., 415.

52. Kreposta grahmatas top ſaſtahditas no, Wezakà Notarija apſtiprinateem, akteem, kuri atteekahs uſ nekuſtameem ihpaſchumeem.

1866. g. 14. apr. (43186) 52. p.

53. Kreposta leetu regiſtrî, kas ſaſtahdams pehz Teeſleetu Miniſtra norahditas formas, top ik kuram nekuſtamam ihpaſchumam par ſewi noſazita ſewiſchka lapa, kurâ jaapſihmè:

1) ihpaſchuma noſaukums waj numurs un ihpaſchneeka wahrds;

2) apſtiprinamà akta apſihmejums, ar peeſihmi, kad apſtiprinaſchana notikuſi, kahds winas numurs un lapas puſe kreposta grahmatâ, kà ari kahdâ deenâ notikuſi eeweſchana waldiſchanâ, un

3) ihpaſchuma teeſibas aprobeſchojums un ſchahdu aprobeſchojumu iſnihzinaſchana, peeſihmejot laiku, kad tee eeſtatiti waj iſnihzinati, kà ari winu numuru un lapas puſes kreposta waj aiſleegumu un atkahwumu grahmatâs.

Turpat, 53. pant.

54. Kreposta leetu regiſtra lapas, kurâs eerakſtiti atſchkiru nekuſtami ihpaſchumi, kuri wehlak top ſaweenoti par weenu, nobeidſamas ar peenahzigu aiſrahdijumu uſ to, kà ari norahdot regiſtra lapas puſi, uſ kuru ihpaſchums jaunâ ſaſtahwâ pahrzelts. Tas pats noſazijums jaeewehro, ja kahds ihpaſchums top ſadalits wairak ſewiſchkâs dakâs, ſemes gabalu noſchkirſchanas waj atſweſchinaſchanas pehz.

Turpat, 54. pant.

55. Ik preekſch kura krepoſta leetu regiſtra ſaſtahdami trihs rahditaji: pirmais, kurâ aprinka nekuſtamee ihpaſchumi, kas regiſtrî eerakſtiti, ſakahrtojami, pehz noſaukumeem, alfabetiſkâ kahrtibâ, bet ihpaſchumi pilſehtâs pehz numureem, norahdot uſ regiſtra lapas puſehm; otrais — ihpaſchneeku wahrdi alfabeta kahrtibâ ar tahdu pat norahdijumu; treſchais — to perſonu waj eeſtahdijumu noſaukumi alfabeta kahrtibâ, kuru labâ regiſtrî taiſitas peeſihmes par kautkureem ihpaſchuma teeſibas aprobeſchojumeem, tà pat ar norahdijumu uſ regiſtra lapas puſehm.

Turpat, 55. pant.

56. Wezakee Notariji web grahmatas, kurâs eerakſtamas nemtahs poſchlinas, peemehrigi wiſpahrigeem noſazijumeem par rehkenu un pahrſkatu weſchanu krona eenahkumu leetâ.

Turpat, 56. pant.

Treſchà nodaļa.

Par uſraudſibu pahr Notarijeem, Wezakeem Notarijeem un winu Palihgeem un par winu atbildibu.

57. Uſraudſiba pahr to, ka Notariji, Wezakee Notariji un winu Palihgi iſpilda ſawus peenahkumus, top eerihkota uſ Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmes wiſpahrigo noſazijumu (249. un nahk. p.) pamata.

1866. g. 14. apr. d. (43186) nol., 57. p.; 1869. g. 27. janw. d. (46695) I.

58. Notariju, kà ari to perſonu grahmatas un leetas, kuri iſpilda winu peenahkumus, tà pat Wezako Notariju grahmatas, war ik kurâ laikâ tapt apkatitas, pehz peenahzigas Apgabala Teeſas eeſkata, zaur perſonahm, kurahm Teeſa to uſdod.

1866. g. 14. apr. d. (43186) nol., 58. p.

59. ([Pehz 1886. gada Turp.] Pehz 1887. gada Turp.). Par nokawejumeem un amata waras launâ iſleetajumeem Notariji, Wezakee Notariji un winu Palihgi ſauzami pee atbildibas pehz noſazijumeem, kas noteikti Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmes (1883. g. iſd.) 261, 262, 263 (pehz 1886. g. Turp.), 264 (pehz 1886. g. Turp.), 265—269, 270 (pehz 1886. g. Turp.), 271—280, 281 (pehz 1886. g. Turp.), 282 (pehz 1886. g. Turp.), 283—287, 288 (pehz 1886. g. Turp.), 289, 290 (pehz 1886. g. Turp.) un 292 un Kriminalteeſaſchanas Uſtawa 1066—1080, 1081 (pehz 1886. g. Turp.), 1082 (pehz 1886. g. Turp.) un 1083—1123. pantôs (1883. g. iſd.).

1887. g. 24. apr. d., nol. kr., 414, I.

59[1]. (Pehz 1887. gada Turp.). Ja tahdi Notarija amata nokawejumi waj darbi top atklahti, kas leezina, ka Notarijs neprot eewehrot ſawa ſtahwokļa praſijumus, waj, ka tas nebehdà par ſaweem peenahkumeem, tà pat, ja tas pa-

dara ahrpus deeneſta, tahdus darbus, kas neſaderahs ar wina amata zeenibu, kas pretigi tikumibai waj apkaunoſchi — tad Apgabala Teeſas Preekſchſehdetajs waj Prokurors leek preekſchâ wiſas ſinas, kuras atteekahs uſ ſcho preekſchmetu, Teeſai pahrſpreeſchanas dehl, kura, eeprafijuſi no Notarija waj iſklauſijuſi wina iſſkaidrojumus, taiſa rihkojumu ſehdê, ſem Teeſas Preekſchſehdetaja preekſchſehdibas, atſinu par jautajumu, waj eeſpehjams atſtaht Notariju turpmak ſchinî amatâ, un, reiſâ ar to, nekawejamôs atgadijumôs ſpex tuhlin ſokus, lai apſargatu Notarijam uſtizetu priwatu ihpaſchumu (41 un 58. p.). Minetâ Teeſas atſina, ar wiſeem, winas pahrſpreeſteem, fakteem par Notarija darbibu, top ſtahdita preekſchâ Teeſu Palatas Wezakam Preekſchſehdetajam, kura warâ ſtahw, ja tas to atrod par wajadſigu, atlaiſt Notariju no amata beſ luhguma. Preekſchſehdetaja rihkojums, kas notizis uſ norahditeem pamateem, naw pahrſuhdſams, bet par apſtahkleem, kas wedinajuſchi uſ Notariju atlaiſchanu, Wezakais Preekſchſehdetajs tuhlin ſino Teeſleetu Miniſtrim.

Turpat, II.

60. Suhdſibas par Notariju un Wezako Notariju nepareiſeem darbeem, wineem iſpildot ſawus peenahkumus, tà pat ſuhdſibas par to, ka tee leeguſchees iſpildit ſchos peenahkumus, japeenes tai Apgabala Teeſai, kuras pahrſinâ tee ſtahw.

1866. g. 14. aprl. d., (43186) nol., 60. pant.

60[1]. Preekſchejâ (60.) pantâ norahditâ kahrtiba, kahdâ eeſneedſamas ſuhdſibas par Wezako Notariju, peemehrojama ari ſuhdſibahm par winu Palihgeem pa to laiku, kad tee iſpilda Wezako Notariju peenahkumus pehdejo ſlimibas waj atbuhtnes pehz. Zitôs atgadijumôs ſuhdſibas par Palihga darbeem eeſneedſamas Wezakam Notarijam paſcham.

1869. g. 27. janw. d., (46695) I.

61. Suhdſibas par Notariju darbeem eeſneedſamas diwu nedeku terminâ no tahs deenas, kad Notarijs leedſees darit waj padarijis to darbu, par kuru ſuhdſiba top eeſneegta.

1866. g. 14. aprl d., (43186) nol., 61. pant.

62. Suhdſibas par Notarijeem waj Wezakeem Notarijeem eeſneedſamas wineem paſcheem. Notariju un Wezako Notariju peenahkums ir, ſtahdit preekſchâ ſchihs ſuhdſibas ne wehlak, kà ſeptinu deenu laikâ pehz eeſneegſchanas, ar iſſkaidrojumu Apgabala Teeſai, kura, ja ta atſihſt par wajadſigu, paſino otrai puſei, kas pee akta noſlehgſchanas peedalijuſees, ka ſuhdſiba eeſneegta, nofakot ſehdes deenu ſuhdſibas zaurluhkoſchanai.

Turpat, 62. pant.

63. Apgabala Teeſu nolehmumi ſchinîs ſuhdſibâs, kuri atraida luhgumu par akta noſlehgſchanu, war tapt pahrſuhdſeti pee Teeſu Palatas tanî terminâ, kas noteikts 61. pantâ. Ja turpretim Teeſa ſawâ nolehmumâ apſtiprinajuſi ta Notarija darbu, kas noſlehdſis aktu waj iſdarijis apleezinajumu, tad wajadſigs eeſneegt ſuhdſibu peenahzigai teeſai, lai apgahſtu tahdu aktu waj apleezinajumu ſpehku.

Turpat, 63. pant.

64. Suhdsiba pret Notariju saudejumu atlihdsibas dehl, ko tas padarijis saweem darbeem, eesneedsama tanî Apgabala Teesâ, kuras pahrsinâ Notarijs pastahw.

Peesihmejums. Sewischkas atkaujas preekisch suhdsibas eesneegschanas pret Notariju saudejumu atlihdsinaschanas dehl naw wajadsigs.

Turpat, 64. pant.; pees.

Otrà schkira.

Par Notariju darbu aploku un kahrtibu.

Pirmà nodaka.

Wispahrigee nolikumi.

65. Pee Notariju darbu aploka peeder:

1) daschadu aktu noslehgschana preekisch teem, kuri to wehlahs, isnemjot tos aktus, kas zaur likumu no tam atswabinati (sal. 81. pant.; pees.; un 82. pant.);

2) israkstu isdoschana is aktu grahmatahm un norakstu isdoschana no akteem;

3) daschadu aktu usrahdijuma apleezinaschana, protestu apleezinaschana un wispahri apleezinajumu isdarischana tanîs atgadijumôs, kas norahditi scho Nolikumu 128. pantâ.

4) tahdu dokumentu peenemschana glabaschanâ, kuŗus eesneeguschas priwatpersonas (a);

5) mantojuma isdalijuma projekta sastahdischana atgadijumôs, kas likumâ norahditi (Ziwiltees. Ust., 1412, 1415) (b).

(a) 1866. g. 14. aprl. d., (43186) 65. pant.; 1868. g. 16. janw. d., (45400) III; 25. now. d., (46480) 2. pant. — (b) 1866. g. 14. aprl. d., (43187) 1412. pant., 1415. pant.

66. Akti war tapt noslehgti, pehz puschu eeskata, waj mahjas waj notarialâ (waj peeteikumu) kahrtibâ, isnemjot aktus par ihpaschuma teesibas us nekustamas mantas pahreeschanu waj aprobeschoschanu, kuŗeem weenumehr wajaga tapt noslehgteem pee Notarijeem un pahrwehrsteem, pehz scho Nolikumu 137. panta, par krepostu akteem, ar peedraudejumu, ka zitadi paschi lihgumi un notaisijumi taps eeskatiti par nepilnspehzigeem.

1866. g. 14. aprl. d., (43186) 66. pant.

Peesihmejums (pehz 1886. gada Turp.). Wisaugstaki pawehlets: Tahdu aktu noslehgschana zaur Notarijeem un apstiprinaschana zaur Wezakeem Notarijeem, kas nodibina teesibas us nekustamu ihpaschumu Karsas un bijuschâ Batumas apgabalôs, peelaischama, lihds sewischkam rihkojumam, tikai tanî atgadijumâ, ja ihpaschuma teesiba us mantu top apleezinata zaur krepostu aktu, kas noslehgts us kreewu likumu pamata.

1884. g. 26. okt. d., nol. kr., 874, Min. Kom. nol., I.

67. Wisôs aktôs un apleezinajumôs, ko Notariji noslehds un isdara, wajaga apsihmet:

1) noslehguma gadu, mehnesi un deenu, un, kad tas wajadsigs, ari stundu;

2) Notarija wahrdu, tehwa wahrdu, uſwahrdu un dſihwes weetu, un
3) wina parakſtu.

Turpat, 67. pant.

68. Uſ Notarija iſdodameem iſrakſteem, norakſteem un apleezinajumeem japeeleek Notarija ſehgelis un jaapſihmè numurs, ſem kahda akts waj apleezinajums eerakſtiti regiſtrî, un iſdoſchanas laiks.

Turpat, 68. pant.

69. Iſrakſtus, norakſtus un apleezinajumus, kas rakſtiti uſ wairak lapahm, Notarijam wajaga zaurſchnoret, numurot pa lapas puſehm un apleezinat lapu pa lapai.

Turpat, 69. pant.

70. Parakſti uſ akteem un apleezinajumeem un to perſonu kwihti, kuras dabun iſrakſtu, norakſtu waj apleezinajumu, war buht tiklab kreewu, kà ari zitâ walodâ, bet pehdejâ atgadijumâ ar tulkojumu kreewu walodâ.

Turpat, 70. pant.

71. Kahda parakſta tulkojumu, kas taiſits ſweſchâ walodâ, Notarijs apleezina, bet ja winam, tahs walodas nepraſchanas pehz, ſtahjahs ſchaî ſinâ kawekli zelâ, tad parakſtu apleezina leeka perſona, kura winam paſihſtama un kura prot mineto walodu. Notarijs apleezina ſchihs perſonas parakſtu.

Turpat, 71. pant.

72. Apſihmejot perſonas, tiklab aktôs un apleezinajumôs kà ari parakſtôs, wajaga pilnigi iſrakſtit winu wahrdus, tehwa wahrdus, uſwahrdus, dſihwes kahrtu un dſihwes weetu, lai neraſtos nekahdas ſchaubas par winu ihſtenibu.

Turpat, 72. pant.

73. Kahdu Notarijam nepaſihſtamu perſonu ihſtenibu, kuras peedalahs pee akta noſlehgſchanas waj apleezinaſchanas, wajaga apleezinat zaur diwahm, winam paſihſtamahm perſonahm, kuras uſtizamas, neatſtumjot ari tahs perſonas radneekus waj kalpotajus, kuru Notarijs nepaſihſt. Par perſonas ihſtenibas apleezinaſchanu wajaga eerakſtit aktâ waj apleezinajumâ.

Turpat, 73. pant.

74. Ja naw eeſpehjams pahrleezinatees par kahda leetas dalibneeka ihſtenibu tahdâ kahrtâ, kas preekſchejâ pantâ norahdita, tad Notarijs peeſihmè par to aktâ waj apleezinajumâ, apſihmedams, kahdus zitus peerahdijumus waj ſinas par perſonas ihſtenibu tas ihſti eewehrojis.

Turpat, 74. pant.

75. Notarijam aiſleegts, ar nepilnſpehzibas peedraudejumu, noſlehgt aktus waj iſdarit apleezinajumus no ſewis un tikpat uſ ſawu, kà ari uſ ſawas ſeewas, waj winu radneeku wahrdu, taiſnâ linijâ neaprobeſchojot pakahpenes, bet ſahnu linijâs — pirmo tſchetru pakahpenu radneeku un pirmo triju pakahpenu ſwaineeſchu, kà ari uſ tahdu perſonu wahrdu, kuras ſtahw ſem aiſbildnibas, kuras peenehmuſchas winu, waj kuras winſch peenehmis behrna weetâ.

Turpat, 75. pant.

76. Sewiſchki rihkojumi paſcham Notarijam waj zitahm, preekſchejâ (75.) pantâ apſihmetahm perſonahm par labu, kas uſnemti aktôs waj apleezi-

najumôs, ko Notarijs pats noſlehdſis, top atſihti par nepilnſpehzigeem, bet paſchi akti waj apleezinajumi paleek ſpehkâ.

Turpat, 76. pant.

77. Tos aktus un apleezinajumus, preekſch kureem, beſ augſtak iſteikteem noſazijumeem, noteikti Ziwil-Likumôs ſewiſchki noſazijumi un formas, wajaga ſaſtahdit, zeeſchi eewehrojot pehdejahs.

Turpat, 77. pant.

78. Notariala akta ſpehks top noſazits uſ Ziwilteeſaſchanas Uſtawa pamata.

Turpat, 78. pant.

Otrà nodaļa.

Par kahrtibu, kahdâ notarialee akti noſlehdſami, par iſrakſteem iſ aktu grahmatahm un par norakſteem no akteem.

1. Par kahrtibu, kahdâ notarialee akti noſlehdſami.

79. Akti, ko Notarijs noſlehdſ top ſaukti par notarialeem (waj peeteikumu akteem), bet tee, ko Wezakais Notarijs apſtiprina — par kreposta akteem.

1866. g. 14. aprl. d., (43186) 79. pant.

80. Jk par kuŗa akta noſlehgſchanu, kuŗâ Notarija peedaliſchanahs ir pehz likuma wajadſiga, Notarijam peenahkahs ſinot ta teeſu apgabala Wezakam Notarijam, kuŗa pahrſinâ atrodahs peenahzigais nekuſtams ihpaſchums.

Turpat, 80. pant.

81. (Pehz 1887. gada Turp.) Akti par kahrtas teeſibahm, tà pat deeneſta un mehriſchanas akti padoti ſewiſchkeem noſazijumeem, kas iſteikti Likumu Swodâ pehz peederibas. Kahrtiba, kahdâ noſlehdſami teſtamenti, noteikta Ziwil-Likumôs (1887. gada iſd., 1013 un nahk. pant.)

1866. g. 14. apr. d. (43186) 81. p.

Peſihmejums I. Scha nolikuma noſazijumi naw iſplatiti 1) uſ notaiſijumeem un lihgumeem, kas uſrahdami pee Pagaſta Waldehm. Tee war tapt noſlehgti uſ Wisp. Nol. par ſemn. 91. panta pamata (Lik. par Kahrt., Sew. Peel., 1876. gada iſd., I.); 2) uſ nolihgumeem un notaiſijumeem, kuŗus ſlehdſ muiſchu ihpaſchneeki ar pagaidam — ſaiſtiteem ſemneekeem, kà tee norahditi 26. pantâ Nolikumâ par ſemneeku leetu Gubernas un Aprinka Eeſtahdehm (Lik. par Kahrt., Sew., Peel., 1876. g. iſd., III.), un 3) uſ tahdu perſonu notaiſijumeem un lihgumeem, kuŗas atrodahs ſem karantinas pahrraudſibas.

Turpat, 81. p., peeſ.; 1869. g. 5. apr. d. (46935); 1881. g. 28. dez. d. (575) Jhp. uk.. 1—3. p.; nol., 1—16. p.; 1883. g. 8. febr. d. (1373).

Peſihmejums II. Sewiſchki noſazijumi par to, kà noſlehdſamas: 1) ihpaſchuma apleezibas par nekuſtameem ihpaſchumeem, kuŗus nopirkuſchi eepreekſch 19. februara d. 1861. gadâ bijuſchee dſimtkaudis uſ ſawu dſimtkungu wahrdu (a), un 2) pirkſchanas akti waj ihpaſchuma apleezibas par ihpaſchumeem, ko ſemneeki, kas no dſimtbuhſchanas atſwabinati, atpirkuſchi no dſimtkungeem (b), tà pat waldiſchanas ſarakſtiſjumi un ihpaſchuma apleezibas par ſemi, kuŗa nodota bijuſcho walſts ſemneeku pagaſta ſabeedribahm (c). — iſteikti Sewiſchkâ Peelikumâ pee Likumeem par Kahrtahm (1876. g. iſd.). Sewiſchki noſazijumi par to, kahdâ kahrtibâ noſlehdſami kreposta akti par ſemes gabalu pirkſchanu, kas eemantojami ar Semneeku Semes Bankas peepalihdſibu, iſteikti Kredita Uſtawâ (1887. g. iſd., VII. ſchk., 16—36. p.) (d). Akti par ſemi un obroka gabaleem, ne pahri par peezi ſimts rubleem wehrtibâ, kuŗus apanaſchu pahrwaldiba pahrdod pagaſta ſabeedribahm un ſemneeku kahrtas perſonahm par ſewi, noſlehdſami eewehrojot ihpaſchos, ſchè

klaht peeliktos, nosazijumus (e). Atteekotees uſ kahrtibu, kahdâ noſlehdſamas ihpaſchuma apleezibas par nekuſtameem ihpaſchameem Zarſkoje-Selo, Peterhofas un Gatſchinas pilſehtâs, kurus pilspahrwaldes atſweſchina par priwatu ihpaſchumu par welti, ja-eewehro nosazijumi, kas ſchè klaht peelikti (f).

(a) 1861. g. 19. febr. d. (36657) 32. p.. peel.; 8. p. — (b) 1861. g. 19. febr. d. (36659) 5. p., 2. peeſ.; 6, 23—26, 109, 110; 1862. g. 19. janw. d. (37888). — (c) 1866. g. 24. now. d. (43888); 1867. g. 31. marta d. (44418); 16. maija d. (44590) 7. pant. — (d) 1883. g. 22. marta d. (1453). — (e) 1887. g. 4. marta d., nol. kr., 363. — (f) 1883. g. 26. apr. d. (1524) I., 1—5. p.; II.

82. Kreewu pawalſtneeku aktu noſlehgſchana ahrſemês, karâ un uſ kugeem, iſdarama pehz nosazijumeem, kas iſteikti Ziwil-Likumu 911—916. pantôs.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 82. p.

83. Notarijam peenahkahs neween pahrleezinatees par to perſonu ihſtenibu, kas peedalahs pee akta noſlehgſchanas, waj winu pilnwarneeku, bet ari pahrleezinatees, waj teem, kuru wahrdâ un uſ kuru wahrdu aktu wajadſigs noſlehgt, ir likumiga teeſibu-ſpehja.

Turpat, 83. pant.

84. Noſlehdſot ik kuru notarialu aktu wajaga buht wiſadâ ſinâ klaht diweem leezineekeem, kas apleezina, ka tas pateeſi top noſlehgts; tee paſchi war ari apleezinat akta noſlehdſeju ihſtenibu.

Turpat, 83. pant.

85. Noſlehdſot pirkſchanas aktu par nekuſtamu mantu, wajadſiga triju leezineeku klahtbuhtne.

Turpat, 85. pant.

86. Par leezineekeem pee aktu noſlehgſchanas war buht tikai pilngadigas perſonas, kas prot laſit un rakſtit un Notarijam paſihſtamas, waj nu perſoniſki, waj uſ droſcha apleezinajuma pamata par winahm.

Turpat, 86. pant.

87. Par leezineekeem pee aktu noſlehgſchanas, ar peedraudejumu, ka zitadi akts ſaudè notariala akta ſpehku, newar buht:

1) akli, kurli, mehmi, beſprahtigi un ahrprahtigi;

2) tahdi, kas neprot kreewu walodu;

3) perſonas, kuŗahm par labu paſchâ aktâ taiſits kaut kahds rihkojums, kà ari tee, kas atrodahs ar tahm, waj ar akta dalibneekeem, waj ar paſchu Notariju ſakarâ, kas apſihmets 75. pantâ;

4) deenetaji Notarija kantorî un tà wina, kà wina kantorî deenejoſcho perſonu deeneſtneeki;

5) tee, kam atnemtas kahrtas teeſibas, waj kas ſoditi ar tahdeem ſodeem, ar kuŗeem ſaiſtita teeſibas atnemſchana buht par leezineeku.

Turpat, 87. pant.

88. Tee, kas wehlahs noſlehgt aktu, waj eeſneedſ gatawu projektu, waj, lai to ſaſtahditu Notarijs, iſſkaidro winam nodomatà akta ſaturu un noſazijumus.

Turpat, 88. pant.

89. Luhkojis zauri noſazijumus waj projektu, Notarijs iſjautà akta dalibneekus: waj tee pateeſi pehz paſchu gribas wehlahs to noſlehgt, un waj tee ſaprot akta ſatwaru un noſihmi.

Turpat, 89. pant.

90. Notariji newar peenemt noſlehgſchanas dehk aktus, kuŗus likums aiſleedſ noſlehgt, kà ari tahdus, kuŗi ſatur ſewî kaut ko pret likumeem, kas apſarga pahrwaldibas kahrtibu, wiſpahrigu tikumibu waj priwatperſonu godu.

Turpat, 90. pant.

Peeſihmejums. (Pehz 1886. gada Turp.). Ja dewinâs Reetruma gubernâs top noſlehgti notarialâ kahrtibâ akti, pahrkahpjot pee tam Wiſaugſtakahs pawehles no 10. jul. d. 1864. gadâ (41039) un 10. dezembra d. 1865. g. (42759), tà pat Wiſaugſtaki 27. dezembra d. 1884. gadâ apſtiprinatos noſazijumus par ſemes ihpaſchumu eegubſchanu par ihpaſchumu, eekihlaſchanu un arendeſchanu apſihmetâs gubernâs, ahrpus pilſehtahm un meeſteem (nol. krahj., 1885. g., 36), tad Gubernators paſino weetejai Apgabala Teeſai, zaur Prokuroru, par Wezakâ Notarija waj Notarija nepareiſeem darbeem, lai tos ſauktu par ſcheem darbeem pee likumigas atbildibas.

1884. g. 27. dez. d., nol. kr., 1885. g., 36. noſ., 10—12. p.

91. Noſlehdſot aktu, pee ka peedalahs perſona, kuŗa neprot kreewu walodu un runà Notarijam nepaſihſtamâ walodâ, wajadſiga tulka peepalihdſiba.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 91. pant.

92. Akta projektâ, tuhlin aiſ norahdijumeem, kas rakſtiti preekſchâ 67. pantâ (1 un 2. p.), kà ari aiſ leezineeku (84—87. p.) un ta lihdſekka apſihmejuma, zaur kuŗu Notarijs pahrleezinajees tiklab par leezineeku kà ari par akta dalibneeku (73 un 74. pant.) ihſtenibu, iſteizams akta ſaturs un noſakams, kuŗam nahkahs iſdot akta iſrakſtus iſ aktu grahmatas.

Turpat, 92. pant.

93. Akta projektâ japeemin ſihki wiſi dokumenti, kas ſtahditi preekſchâ preekſch akta noſlehgſchanas, kà; pilnwaras, ihſtenibas apleezibas u. t. l., iſkaidrojot pee tam, waj tee ſtahditi preekſchâ originalâ waj norakſtôs.

Turpat, 93. pant.

94. Dokumenti paſchi, waj apleezinati norakſti no teem, uſglabajami pee Notarija, apſihmejot uſ teem gadu, mehneſi, deenu un ta akta numuru, pee kuŗa tee peeder.

Turpat, 94. pant.

95. Akta projektu Notarijs nolaſa puſehm, paſinodams tahm, zik leelas nodewas par to jamakſà.

Turpat, 95. pant.

96. Kad puſes iſteikuſchas, ka tahs ar meeru ar akta ſaſtahdijumu un ſamakſajuſchas nodewas, tad projekts eerakſtams aktu grahmatâ.

Turpat, 96. pant.

97. Akteem wajaga buht rakſtiteem Kreewu walodâ un pee tam uſ Kreewijas naudu, Kreewijas mehreem un ſwaru, waj peemetinajot parwedumu tanîs, ja akts, pehz puſchu wehleſchanahs, top noſlehgts uſ ahrſemju naudu, mehru un ſwaru.

Turpat, 97. pant.

98. Akti ar parakſteem ſweſchâ walodâ eerakſtami aktu grahmatâ ar ſcho parakſtu tulkojumu Kreewu walodâ.

Turpat, 98. pant.

99. Aktus wajaga rakſtit ſkaidri, un wiſadas ſumas, ſkaitli, numuri un termini tanîs wismaſak weenreiſ iſrakſtami burteem.

Turpat, 99. pant.

100. Tukſchas weetas, pahrlabojumi, peemetinajumi un ſaihſinajumi peelaiſchami tanîs ne zitadi, ka ar norahdijumu uſ teem akta beigâs, kuru parakſta noſlehgſchanas dalibneeki.

Turpat, 100. pant.

101. Tukſchahs weetas wajaga pahrſtrihpot un pahrlabojumi iſdarami tà, ka pahr nepareiſi waj leeki eerakſtito pahrwelk ſmalku ſtrihpu.

Turpat, 101. pant.

102. Ja noſazijumi, kas noteikti abôs preekſchejôs (100 un 101.) pantôs, netop eewehroti, tad akts ſaudè notariala akta ſpehku.

Turpat, 102. pant.

103. Iſkaſijumi aktôs naw peelaiſchami, ar peedraudejumu, ka zitadi wiſs, kas iſkaſijuma weetâ eerakſtits, taps atſihts par nepilnſpehzigu un Notarijs nodots kriminalteeſai, ja tas wainigs, ka peelaidis iſkaſijumu.

Turpat, 103. pant.

104. Kad akts eerakſtits grahmatâ, tad to no jauna laſa preekſchâ puſehm, waj ari puſes paſchas to iſlaſa leezineekeem klaht eſot.

Turpat, 104. pant.

105. Perſonahm, kas peedalijuſchahs pee akta noſlehgſchanas, kà ari iſlaſijuſchas waj iſklauſijuſchas ta ſaturu uſ paſchu wehleſchanos, beſ leezineekeem, peenahkahs, parakſtot to, iſſkaidrot leezineekeem, ka tas wineem laſits preekſchâ waj ka tee to iſlaſijuſchi; par ko japeemin paſchâ aktâ.

Turpat, 105. pant.

106. Neatkarigi no puſchu wehleſchanahs, leezineekeem wiſadâ ſinâ wajaga buht klaht, netikween pee noſazijumu paſinojuma, bet ari pee tahda akta laſiſchanas, kuru noſlehdſ kurls, mehms, akls waj kurlmehms.

Turpat, 106. pant.

107. Kurlam, kas laſit prot, wajaga paſcham iſlaſit aktu un iſſkaidrot, waj ta ſaſtahdijums ſakriht pilnigi ar wina gribu, par ko jaapſihmè tanî aktâ, pirms tas parakſtits.

Turpat, 107. pant.

108. Noſlehdſot aktu tahda kurla wahrdâ waj uſ tahda kurla wahrdu, kurſch neprot laſit nedſ rakſtit, peeaizinama, beſ paraſteem leezineekeem, wehl perſona, kurai tas uſtiz un kura prot ar to iſſkaidrotees zaur ſihmehm. Tahda perſona war buht aridſan kurlam rada, bet tai wajaga apmeerinat wiſus zitus noſazijumus, kas preekſch leezineeka praſami.

Turpat, 108. pant.

109. Notarijam wajaga pahrleezinatees zaur jautajumeem, kuri neatteekahs uſ noſlehdſamà akta preekſchmetu, waj kurlà perſona, kas neprot ne laſit nedſ rakſtit, pateeſi ſaprot winai rahditahs ſihmes.

Turpat, 109. pant.

110. Mehmam waj kurlmehmam, kas prot laſit un rakſtit, kad wina wahrdâ waj uſ wina wahrdu top noſlehgts akts, wajaga, kad tas iſlaſijis aktu,

uſrakſtit uſ ta ar paſcha roku, ka winſch to laſijis un pilnigi meerâ ar ſaturu.

Turpat, 110. pant.

111. Noſlehdſot aktu tahda mehma waj kurlmehma wahrdâ waj uſ wina wahrdu, kurſch neprot laſit nedſ rakſtit, wajaga, beſ perſonas, kas prot iſſkaidrotees ar winu zaur ſihmehm, peeaizinat wehl otru, kuŗai ſchihs ſihmes paſihſtamas un kuŗai wajaga apmeerinat wiſus noſazijumus par leezineekeem (86 un 87. p.), kaut ari ta buhtu radneezibâ ar mehmo waj kurlmehmo.

Turpat, 111. pant.

112. Kad akts iſlaſits tanî kahrtibâ, kas apſihmeta preekſchejôs pantôs, tad to paraksta aktu grahmatâ noſlehgſchanas dalibneeki, kâ ari leezineeki, un pehz tam — Notarijs.

Turpat, 112. pant.

113. Ja tas, kas noſlehdſ aktu, newar parakſtit to tadehļ, ka tas neprot laſit nedſ rakſtit waj aiſ ziteem zehloneem, tad winſch war uſdot zitai perſonai aktu parakſtit; par ko jaapleezina leezineeku parakſtâ.

Turpat, 113. pant.

114. Notarijam atwehlets noſlehgt aktus tahdu perſonu wahrdâ, kuŗahm ſlimibas waj zitu eewehrojamu eemeſlu pehz naw eeſpehjams atnahkt uſ wina kantori, ari ſcho perſonu mahjâs, ahrpus ſtundahm, kas noſazitas preekſch klahtbuhſchanas kantorî (37. p.), eewehrojot pee tam wiſus augſtak noteiktos noſazijumus.

Turpat, 114. pant.

II. Par iſrakſteem iſ aktu grahmatahm un norakſteem no notarialeem akteem.

115. Noſlehgta akta iſrakſtu Notarijs iſdod, eewehrodams noſazijumus, kas iſteikti 67—72, 99—103 un nahkamôs pantôs.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 115. p.

116. Notarijs war tikai teem iſdot iſrakſtu, kuŗeem aktâ atwehleta teeſiba to dabut, winu pilnwarneekeem, mantineekeem un wiſpahrigi tahm perſonahm, uſ kuŗahm winu teeſibas pahrgahjuſchas, tiklihdſ tahs par to ſtahda preekſchâ likumigus peerahdijumus.

Turpat, 116. pant.

117. Perſonahm, kuŗas preekſchejâ (116.) pantâ naw minetas, iſrakſti iſdodami tikai pehz teeſas nolehmuma.

Turpat, 117. pant.

118. To aktu otrejos un nahkamos iſrakſtus (duplikatus), kuŗu iſrakſti iſdoti noſlehgſchanas dalibneezehm puſehm, Notarijam atwehlets iſdot tikai uſ tahdu perſonu peeprafijumu, kas aktâ apſihmetas.

Turpat, 118. pant.

119. Aktôs, kuŗu iſrakſts iſdots tikai weenai puſei, otrejee un nahkamee iſrakſti war tapt iſdoti tikai ar otras puſes peekriſchanu, kas pee akta noſlehgſchanas peedalijuſees, waj pehz teeſas nolehmuma, kas taiſits pehz tam,

kad schi puse aizinata preekschâ un, ja ta noteiktâ terminâ atnahkusi, winas isskaidrojumi isklausiti.

Turpat, 119. pant.

120. Israkstâ, kas isdots pehz teesas preekschraksta waj personahm, kuras aktâ naw apsihmetas, wajaga peeminet teesas preekschrakstu waj peerahdijumus par teesibu dabut mineto israkstu.

Turpat, 120. pant.

121. Israkstam is aktu grahmatas, ir tahds pats spehks kà originalam, isnemjot tos atgadijumus, kurôs pehz likuma top prasits, ka originalais akts taptu stahdits preekschâ.

Turpat, 121. pant.

122. Notarijs newar isdot norakstus no akteem, kas eerakstiti aktu grahmatâ, it neweenam zitam, kà ween tahm personahm, kas noslehguschas aktu, winu pilnwarneekeem, mantineekeem un wispahri teem, us kureem pahrgahjuschas winu teesibas.

Turpat, 122. pant.

123. Notarijs newar neweenai leekai personai isdot sinas par akteem, kas eerakstiti notarialâs grahmatâs.

Turpat, 123. pant.

124. Isnehmumi is preekschejôs (122 un 123.) pantôs noteikteem nosazijumeem top peelaisti:

1) preekisch teesas aroda amata wihreem, pehz peenahzigas pahrleezinaschanahs, ka sinas waj norakšti teem wajadsigi deenesta peenahkumu ispildischanas dehl, un

2) preekisch priwatpersonahm, ja puses ar to meerâ, waj kad teesiba dabut sinu waj rakstu peeschkirta pehz teesas nolehmuma.

Turpat, 124. pant.

125. Israkstu un norakstu pareisibu apleezina Notarijs, eewehrodams kahrtibu, kas norahdita 67 un 68. pantôs.

Turpat, 125. pant.

126. Ja par kuru israksta waj noraksta isdoschanu japeesihmè aktu grahmatâ, apsihmejot, kam ihsti tas isdots.

Turpat, 126. pant.

127. Personahm, kas dabun israkstus waj norakstus, peenahkahs israkstit Notarija registrî kwihtu, ka sanehmuschi.

Turpat, 127. pant.

Treschà nodaļa.

Par apleezinajumu isdarischanu.

I. Wispahrigi nosazijumi.

128. Notariji war, ja tee, kas pee wineem greeschahs, to wehlahs, isdarit apleezinajumus:

1) par norakstu pareisibu;

2) par parakſtu ihſtenibu;
3) par laiku, kad dokumenti pee Notarija uſrahdîti;
4) par to, ka ſinamas perſonas atrodahs ſtarp dſihwajeem;
5) ka weena puſe otrai dewuſi iſſkaidrojumus;
6) (pehz 1887. g. Turp.) par to, ka uſrahditas pilnwaras, aiſnehmuma nolihgumi pehz uſrakſtiſchanas un pehz termina (Ziwillik., 1887. gada iſd., 2036, 2056. p.), lihgumi: par nekuſtamu mantu nomaſchanu (ſal. 160. p.), par perſoniſku kalpoſchanu, par podradeem, un daſchadi proteſti.
7) par iſlihguma ſarakſtijumeem un luhgumeem, kà ari par ſchkihreju ſarakſtijumeem (Ziwilteeſ. Uſt. 1359, 1361 un 1374. p.).

1866. g. 14. apr. d. (43186); 1868. g. 25. now. d. (46480) 1. p.; ſal. 1782. g. 8. apr. d. (15379) 179, 187. p.; 1800. g. 19. dez. d. (19692) II., 4. pant. 3. p.; 7, 30. p.

129. Apleezinajumi apſihmejami Notariju regiſtrôs tanî kahrtibâ, kas norahdita 28. pant.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 129. p.

130. Iſdarot apleezinajumu Notarijeem wajaga rihkotees pehz noſazijumeem, kas iſteikti 90, 99—101 un 103. pantôs.

Turpat, 130. pant.

131. Proteſtejot wekſeļus Notariji rihkojahs pehz teem noſazijumeem, kas iſteikti Wekſeļu Uſtawâ.

Turpat, 131. pant.

II. Norakſtu pareiſibas apleezinaſchana.

132. Apleezinajot norakſtu pareiſibu no dokumenteem, kas Notarijam ſtahditi preekſchâ, winam peenahkahs ſalihdſinat norakſtu ar originalu un norahdit apleezinajumâ, kurſch winam ſtahdijis preekſchâ to dokumentu, no kura nemts norakſts, tà pat, waj norakſts nemts no originala waj no zita norakſta, un waj originalâ waj pirmejâ norakſtâ nebija iſkaſijumu, peemetinajumu, iſſtrihpotu wahrdu waj kahdu ſawadibu.

Turpat, 132. pant.

III. Parakſtu ihſtenibas apleezinaſchana.

133. Lai apleezinatu parakſtu ihſtenibu uſ akta, kas naw pee Notarija noſlehgts, wajadſigs, ka tee taptu taiſiti winam klahtefot, waj ka tahs perſonas, kas parakſtijuſchahs, winam klaht eſot, tos atſihtu.

Turpat, 133. pant.

134. To perſonu ihſteniba, kuras Notarijam naw paſihſtamas, apleezinama tanî kahrtibâ, kas noteikta 72 un 73. pantôs, norahdot uſ to apleezinajumâ.

Turpat, 134. pant.

135. Parakſtu pareiſiba top apleezinata uſ paſcha parakſtità dokumenta.

Turpat, 135. pant.

IV. Laika apleezinaſchana, kad dokuments uſrahdits.

136. Laiks, kad dokuments uſrahdits pee Notarija, apleezinams uſ paſcha dokumenta, apſihmejot perſonas, kuras to uſrahdijuſchas.

Turpat, 136. pant.

137. Notarijeem atkauts peenemt wiſadus papirus, pehz uſrahditaju wehleſchanahs, lai tos eerakſtitu aktu grahmatâ, ja tikai winu ſaturs naw pret likumeem (90. p.).

Turpat, 137. pant.

138. Notarija peeſihme uſ papira, kas uſrahditajam atdodams atpakaļ, apleezina tikai to, ka tas, pehz uſrahditaja wehleſchanahs, eerakſtits noteiktâ deenâ aktu grahmatâ.

Turpat, 138. pant.

V. Apleezinaſchana, ka perſonas atrodahs ſtarp dſihwajeem.

139. Lai apleezinatu, ka perſona atrodahs ſtarp dſihwajeem, Notarijam peenahkahs wiſpirms pahrleezinatees, ka tas, par kuru apleeziba top peepraſita, pateeſi atrodahs ſtarp dſihwajeem, un kad winam paſcham ſchi perſona naw paſihſtama, tad ari par winas ihſtenibu tanî kahrtibâ, kas noteikta 73 un 74. pantôs.

Turpat, 139. pant.

140. Apleezinajumôs, kas uſ ſcha pamata (139. p.) iſdodami, wajaga buht apſihmetam laikam, kad Notarijs pahrleezinajees par to, ka perſona atrodahs ſtarp dſihwajeem, un ari lihdſeklim, ko tas iſleetajis, lai pahrleezinatos par wina ihſtenibu.

Turpat, 140. pant.

VI. Iſſkaidrojumu peeteikuma apleezinaſchana no weenas puſes otrai.

141. Notarijam atkauts uſnemtees iſdarit no weenas perſonas otrai kautkahdu peeteikumu, peemehram peeteikumu no nama ihpaſchneeka nomneekam par korteļa uſteikſchanu, no parahdu deweja parahdneekam pehz praſibas par peeprafijumu, lai ſamakſatu parahdu u. t. t., ja zaur ſchahdu peeteikumu grib panahkt noluhku, kas naw pret likumu.

Turpat, 141. pant.

142. Notarijs iſdod apleezibu, ka peeteikums iſdarits, tiklab tai puſei, kura winam to uſdewuſi, kà ari pretejai puſei, kad ta to peeprafa.

Turpat, 142. pant.

143. Notarija apleezibâ jaapſihmè abu puſchu wahrdi, kà ari weeta, deena, mehneſs un gads, un ja to peeprafa, ari ſtunda, kad peteikums iſdarits, tà pat ari peeteikuma ſaturs.

Turpat, 143. pant.

144. Pretejahs puſes atbilde uſ peeteikumu tikai tad uſnemjama apleezibâ, kad ſchi puſe pati to peeprafa, waj ar to meerâ un apleezina ſawu peekriſchanu ar ſawu parakſtu.

Turpat, 144. pant.

145. Par to, ka perſona, kurai paſinojums bija peeteizams, naw bijuſi ſatrahpama, waj ka ta leegušees ſlimibas waj zita kahda likumiga eemeſla pehz peenemt Notariju, pehdejs, pehz uſdeweja wehleſchanahs, iſdod tam peenahzigu apleezibu.

Turpat, 145. pant.

VII. Peeteikumu aktu apleezinaſchana.

146. Notarijs apleezina aiſnehmuma praſibu, nolihgumu un daſchadu proteſtu uſrahdijumu uſ paſcha akta, apſihmejot perſonas, kas to uſrahdijuſchas.

Turpat, 146. pant.

147. Apleezinajot aktu uſrahdijumu, Notarijeem peenahkahs pahrleezinatees par to perſonu ihſtenibu un likumigu teeſibu ſpehju, kuras peedalahs pee apleezinajuma iſdariſchanas (72—74, 83 un 89. pant.).

Turpat, 147. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par kahrtibu, kahdâ Notariji peenemj dokumentus glabaſchanâ.

148. Notarijeem atļauts peenemt glabaſchanâ, leezineekeem klaht eſot, dokumentus, wehſtules un wiſadus papirus, pat aiſſehgeletôs paketôs.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 148. p.

149. Par dokumenta peenemſchanu glabaſchanâ Notarijs iſdod uſrahditajam kwihtu, ar ſawu un pee peenemſchanas klaht bijuſcho leezineeku parakſtu un peeſihmè par to ſawâ regiſtrî.

Turpat, 149. pant.

150. Uſ dokumenta uſrahditaja wehleſchanos, Notarijam peenahkahs, kwihta weetâ, noſlehgt par dokumenta peenemſchanu glabaſchanâ aktu notarialâ kahrtibâ, eerakſtot ſchinî aktâ ari paſchu dokumentu, bet ja pehdejs ſtahdits preekſchâ aiſſehgeletâ paketâ, tad ar norahdijumu par paketa un ſehgeku ahrejo iſſkatu.

Turpat, 150. pant.

151. Dokuments, kas peenemts glabaſchanâ, top tikai tad atdots atpakaļ, kad uſrahdits kwihts waj iſrakſts, waj kad teeſa to nolehmuſi.

Turpat, 151. pant.

152. Tam, kas dabun dokumentu atpakaļ, peenahkahs kwitet par to, diweem leezineekeem klaht eſot, Notarija regiſtrî.

Turpat, 152. pant.

153. Kwihta waj iſrakſta uſrahditajam, kas Notarijam naw paſihſtams, peenahkahs uſrahdit likumigu peerahdijumu par teeſibu ſanemt dokumentu.

Turpat, 153. pant.

Treſchà ſchkira.

Par Wezako Notariju darbu aploku un kahrtibu.

Pirmà nodaļa.

Par Wezako Notariju darbu aploku.

154. Wezakam Notarijam top uſdots:

1) pahrſinat Notarialo Arkiwu;

2) iſdot iſrakſtus iſ aktu grahmatahm, kas ſchinî Arkiwâ top uſglabatas, norakſtus no notarialeem akteem un dokumenteem, kas pee teem peeder, tà pat atdot atpakaļ wiſadus dokumentus, kas nodoti Arkiwâ glabaſchanas dehļ;

3) apſtiprinot aktus par nekuſtameem ihpaſchumeem, kas atrodahs tanî teeſu apgabalâ, kurâ Arkiws paſtahw, tà pat weſt krepoſta grahmatas, krepoſta leetu regiſtrus un rahditajus (a);

4) (pehz 1887. gada Turp.) iſdot apleezibas par ihpaſchumeem, kas ſtahdami preekſchâ kà kihlas (Nol. par Krona Podr., 1887. g. iſd. 66. p.; Kred. Uſt. 1887. g. iſd., IV. ſchkira, 27. p., peeſ., peel.; 39^{1}—39^{3}. p.; VI. ſchk., 28. p. un 1. peeſ.; XI. ſchk., 132. p., 2. p.) waj, kuŗus nodomats pahrwehrſt par tahdeem, kuŗu atſweſchinaſchana aiſleegta (Ziwillik., 1887. g. iſd., 478. pant., 2. p.) (b):

Peeſihmejums. Wezakam Notarijam top wehl uſdots paſinot Gubernas ſemneeku leetu Sehdehm, kuŗas norahditas 99. pantâ, Nolikumâ par Atpirkſchanu (Lik. par Kahrt., Sew. Peelikums, II), ſinas par ihpaſchumeem, kuŗâs noteek ſemneeku ſemes atpirkſchana. Wezakeem Notarijeem peenahkahs peegahdat uſ Gubernas Sehdes peepraſijumu ſchihs ſinas beſ kaweſchanahs un ne wehlaki, kà mehneſa laikâ.

(a) 1866. 14. aprl. d., (43186) 154. p. — (b) 1867. g. 27. now. d., (45214) 1. p.; ſal. 1862. 6. febr. d., (37950) nol., 107. p.; 1884. g. 14. janw. d., (1980); 1885. 3. jun. d., nol. kr., 560, nol., 28. p.; peeſ.; 1887. g. 26. maija d., nol. kr., 501.

155. Wezakà Notarija peenahkumi pahrſinot Notarialo Arkiwu paſtahw pahrraudſibâ, ka tanî eſoſchas grahmatas, aktes un dokumenti taptu uſglabati un kahrtibâ turēti (a).

Peeſihmejums. Wezako Notariju Palihgu peenahkums ir peepalihdſet pehdejeem Notarialâ Arkiwa pahrſinaſchanâ, darbu weſchanâ un grahmatu, aktu un dokumentu glabaſchanâ pehz inſtrukzijas, ko iſdod Teeſleetu Ministris. Tomehr apſtiprinat krepoſta aktus un iſdot kihlu apleezibas, iſrakſtus un norakſtus Wezakà Notarija Palihgs war tikai tad, kad tas iſpilda Wezakà Notarija amatu pehdejà ſlimibas waj atbuhtnes pehz (b).

(a) 1866. g. 14. aprl. d., (43186) 155. p. — (b) 1869. g. 27. janw. d. (46695) I.

156. Wezakais Notarijs ſaſtahda un iſdod iſrakſtus un norakſtus pehz teem paſcheem noſazijumeem, kà Notarijs.

1866. g. 14. oprl. d., (43186) 156. pant.

Otrà nodaļa.

Par aktu apſtiprinaſchanu, kas atteekahs uſ nekuſtameem ihpaſchumeem.

157. Notarialee akti, kas nodibina teeſibas uſ nekuſtamu mantu, top pahrwehrſti par krepoſta akteem zaur to, ka ta teeſu apgabala Wezakais Notarijs, kurâ manta atrodahs, tos apſtiprina.

1866. g. 14. aprl. d., (43186) 157. pant.

158. Wezakam Notarijam top uſdots apſtiprinat nahkamos aktus, kas nodibina nekuſtamas mantas ihpaſchuma teeſibas pahreeſchanu:

1) pirkſchanas nolihgumus;

2) dahwinajuma ſarakſtijumus;

3) ſarakſtijumus par atſaziſchanos no mantoſchanas teeſibahm un ſewiſchkus ſarakſtijumus;

4) iſdalijuma aktus, pehz ka kopiga manta paleek par weena lihdſdalibneeka ihpaſchumu, waj winu ſtarpâ top iſdalita dakâs;

5) iſlihgumu- un wiſus notaiſijumus, pehz kureem weena puſe otrai nodod ihpaſchuma teeſibu, un

6) wiſpahri wiſus aktus par nekuſtameem ihpaſchumeem, kas pehz Ziwil-Likumeem noſlehdſami krepoſta kahrtibâ.

Turpat, 158. pant.

159. Wezakam Notarijam top uſdots apſtiprinat aktus un eerakſtit krepoſta leetu regiſtrî peeſihmes par nekuſtamas mantas ihpaſchuma teeſibas aprobeſchojumeem, kas paſtahw:

1) ihpaſchuma eekihlaſchanâ;

2) eekſch tam, ka ihpaſchneeks nodod, ſweſchai perſonai waj zitam nekuſtamam ihpaſchumam par labu, muhſcha waldiſchanas teeſibu, leetaſchanas, ſemes gabalu atpirkſchanas waj priwatdalibas (klauſchu, ſerwitutu, Ziw. Lik. 432 un 433. p. teeſibu;

3) aiſleegumâ atſweſchinat ihpaſchumu.

Turpat, 159. pant.

160. Nolihgumi par mantas nomu un par mantas nodoſchanu tureſchanâ war tapt noſlehgti waj mahjas-, waj notarialâ waj krepoſta kahrtibâ, peemehrojotees noſazijumeem, kas iſteikti Ziwillikumu 1701, 1702 un 1703. pantôs.

Turpat, 160. pant.

161. Lai apſtiprinatu notariaku aktu, wajaga uſrahdit iſrakſtu iſ aktu grahmatas ta teeſu apgabala Wezakam Notarijam, kurâ manta atrodahs, gada laikâ pehz akta noſlehgſchanas deenas, pee kam to uſrahda waj nu puſes perſoniſki, waj, winu uſdewumâ, weens no weetejeem Notarijeem tanî pilſehtâ, kurâ atrodahs Notarialais Arkiws, waj ari zaur pilnwarneeku.

Turpat, 161. pant.

162. Uſdewums uſrahdit iſrakſtu apſtiprinaſchanas dehl war tapt apſihmets uſ paſcha iſraksta.

Turpat, 162. pant.

163. Noſuhtit iſrakſtus pa paſtu taiſchni uſ Arkiwu, waj Wezakam Notarijam, kas pahrſin arkiwu, naw atwehlets (a).

Peeſihmejums. Aiſkaukaſijas gubernâs un apwidôs Notarijam un Meera Teeſneſcheem, kas iſpilda winu weetu, atkauts noſuhtit iſrakſtus iſ akteem, kas apſtiprinami zaur Wezakeem Notarijeem, ſcheem pehdejeem pa paſtu (b).

(a) Turpat, 163. p. — (b) 1867. g. 9. dez. d. (45260) 11. p.; 1883. g. 26. apr. d., nol. kr., № 447, Walſts Padom. nol., III., 2. p.

164. Kad israksts usrahdits, Wezakais Notarijs peesihmè par to sawâ schurnalâ, apsihmejot usrahdijuma deenu, mehnesi un gadu un to personu, kas usrahdijusi.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 164. p.

165. Par usrahdità israksta ihstenibu Wezakais Notarijs pahrleezinajahs, salihdsinadams ta Notarija parakstu un sehgeli, kas to isdewis, ar wina parakstu un sehgeļa nospeedumu, kas Arkiwâ top usglabati.

Turpat, 165. pant.

166. Paraksta un sehgeļa ihstenibu us israksta, ko isdewis zita teesu apgabala Notarijs, waj persona, kas ispilda wina peenahkumu, wajaga apleezinat scha apgabala Wezakam Notarijam.

Turpat, 166. pant.

167. Apstiprinajot israkstu Wezakam Notarijam peenahkahs pahrleezinatees: 1) ka Ziwillikumi neaisleedz noslehgt un apstiprinat aktu, un 2) ka manta, kas apsihmeta usrahdità israkstâ, pateesi peeder tai pusei, kas to atsweschina, waj ir ar meeru, ka ihpaschuma teesiba top aprobeschota (a).

Peesihmejums. (Pehz 1887. gada Turp.) Atteekotees us pahrleezinaschanos par to, waj persona, kas Reetruma gubernâs pehrk muischu, naw poļu tautibas, Wezakais Notarijs eewehro schahdus nosazijumus: 1) ja tahdas muischas pirzejs, kura atrodahs kautkurâ no dewinahm Reetruma gubernahm, stahda preekschâ peenahzigam Wezakam Notarijam Walsts Mantu Ministra isdotu apleezibu par to, ka tas bauda labumus un preekschrozibas, kas noteiktas 23. marta d. 1864. g. Nolikumôs un papildu nosazijumâ pee pehdejà, tad no tahda pirzeja naw peeprasami it nekahdi ziti apleezinajumi par wina tautibu; 2) ja Wezakam Notarijam, kas apstiprina krepostu aktu, droschi sinams, ka persona, kas Reetruma gubernâs pehrk muischu, naw poļu tautibas, tad akts par muischas pirkschanu war tapt apstiprinats sem wina atbildibas ar to nosazijumu, ka schurnalâ, kas saskahdams us 47 un 164. pantu pamata, ja-eeraksta apleezinajums par to, ka pirzejs naw poļu tautibas; 3) tanî atgadijumâ, kad muischas pirzejs nestahda preekschâ Walsts Mantu Ministra apleezibu, kas apsihmeta scha peesihmejuma 1. punktâ, un naw wezakam Notarijam, kas apstiprina krepostu aktu, pasihstams, tad akts agraki netop apstiprinats, kà kad pirzejs peenesis apleezibu no General-Gubernatora waj Gubernatora, prhz peederibas, kas isdota pehz 27. dezembra d. 1884. g. taî sinâ, ka naw it nekahdu kaweklu muischas pirkschanai (b).

(a) 1866. g. 14. apr. d. (43186) 167. p. — (b) 1866. g. 4. febr. d. (42971) 1—3. p.; 14. apr. d. (43186) nol., 47, 157, 164. p.; 1877. g. 19. jul. d. (57589) I., 1, 2. p.; 1879. g. 11. dez. d. (60269) I.; 1882. g. 9. now. d. (1166); 1886. g. 1. now. d., nol. kr., 1004, Min. Kom. nol.

168. Lai pahrleezinatos, ka manta peeder tai pusei, kura to atsweschina, Wezakam Notarijam peenahkahs issinat to is krepostа, aisleegumu un atkahwumu grahmatahm, kà ari is krepostа leetu registreem un rahditajeem pee schihm grahmatahm un registreem, waj peeprasit, ka taptu stahditi preekschâ ziti peerahdijumi par mantas peederibu, peemehrigi nosazijumeem, kas noteikti Ziwillikumôs.

Turpat, 168. pant.

168[1]. Atteekotees us wiseem akteem par nekustamas mantas ihpaschuma teesibas pahreeschanu, kuri Apgabala Teesu Wezakeem Notarijeem apstiprinaschanas dehl top stahditi preekschâ, Wezakais Notarijs greeschahs pee weetejà Gubernas Mehrneeka ar peeprasijumu tuhlin pasneegt sinas, kurâ weetâ noslehdsamâ aktâ apsihmetais ihpaschums atrodahs pehz wispahrigas un sewischkas mehrischanas planeem. Tahdâ kahrtibâ peegahdatahs sinas Wezakais Notarijs peesihmè: 1) sewischkâ usrakstâ wirs akta galwenà israksta, ar sawu parakstu, apsihmejot gadu, mehnesi un deenu, un 2) krepostа leetu registrî. Tas apstahklis, ka no Gubernas Mehrneekeem peeprasitahs sinas naw dabutas, newar deret

par eemeſlu Wezakeem Notarijeem atraidit waj nowilzinat notarialo aktu apſtiprinaſchanu, kas pahrwehrſchami par krepoſta akteem.

1876. g. 15. apr. d. (55791).

169. Pahrleezinajees par to, ka iſrakſts apmeerina 87 un 167. pantu noſazijumus, Wezakais Notarijs nemj kronim par labu peenahzigahs poſchlinas, pehz kam, uſrakſtijis uſ iſraksta par apſtiprinajumu, eeraksta to krepoſta grahmatâ un peeſihmè par to krepoſta leetu rigiſtrî (177. pant., 2. p.).

1866. g. 14. apr. d. (43186) 169. p.

170. Iſrakſts ar wiſeem pee ta peederigeem peelikumeem paleek glabaſchanâ Notarialâ Arkiwâ.

Turpat, 170. pant.

171. Dibinotees uſ krepoſta grahmatâ eerakſtito aktu, Wezakais Notarijs iſdod puſehm iſrakſtus pehz teem paſcheem noſazijumeem, pehz kahdeem iſdodami iſrakſti iſ aktu grahmatahm (115—121. p.)

Turpat, 171. pant.

172. Aktu iſrakſtus iſ krepoſta grahmatas un norakſtus no krepoſta akteem war peegahdat mahjâs, ja tas, kuram tee jadabun, ſlimibas waj zitu eewehrojamu eemeſlu pehz, pats neatnahk Notarialâ Arkiwâ. Schinî atgadijumâ ari regiſtrs top noſuhtits mahjâs (48. pant. 1. p.), lai tanî iſdotu kwihtu par ſanemſchanu.

Turpat, 172. pant.

173. Teem, kas uſrahdijuſchi iſrakſtu, Wezakais Notarijs iſſkaidro likumigos kaweklus, ka dehk aktu newar apſtiprinat notarialâ kahrtibâ, lai tee ſpertu wajadſigos ſolus ſcho kawekku nowehrſchanai.

Turpat, 173. pant.

174. Wezakais Notarijs eeraksta ſawâ ſchurnalâ, kad iſrakſts uſrahdits un kahdu eemeſlu pehz ta apſtiprinaſchana atraidita.

Turpat, 174. pant.

175. Tee, kas uſrahdijuſchi iſrakſtu, war peepraſit no Wezakà Notarija iſrakſtijumu iſ ſchurnaka, ka tas atſtahjis luhgumu par apſtiprinaſchanu beſ ſekmehm.

Turpat, 175. pant.

176. Teem, kas naw meerâ, atwehlets, uſrahdot ſcho iſrakſtijumu, greeſtees pee Apgabala Teeſas, uſ to noſazijumu pamata, kas iſteikti 60—63. pantôs.

Turpat, 176. pant.

177. Pehz akta apſtiprinaſchanas par nekuſtamas mantas ihpaſchuma teeſibas pahreeſchanu, top eerakſtiti krepoſta leetu regiſtrî:

1) eemantotaja wahrds, tehwa wahrds un uſwahrds, un, ja to wehlahs, lai zeeſchaki apſihmetu wina perſonu, wina dſihwes kahrta un dſihwes weeta;

2) akta ſuga, pehz kura ihpaſchuma teeſiba pahrgahjuſi uſ eemantotaju, apſihmejot laiku, kad ſchis akts apſtiprinats, un ta numurs un lapas puſe krepoſta grahmatâ.

Turpat, 177. pant.

178. Akti, kas aprobeſcho ihpaſchuma teeſibas, pehz tam, kad Wezakais Notarijs tos apſtiprinajis, peeſihmejami krepoſta leetu regiſtrî.

Turpat, 178. pant.

178[1]. Eerakſtijis aktu par nekuſtamas mantas ihpaſchuma teeſibas pahreeſchanu krepoſta leetu regiſtrî, Wezakais Notarijs tuhlin dara ſinamu ſchahdu pahreeſchanu, peenahzigai Semſtibas waj Pilſehtas Waldei (waj tai eeſtahdei, kas pehdejàs weetâ), ſinaſchanas dehl, pehz tahs weetas, kur manta atrodahs, ſihki apſihmedams tiklab paſchu mantu, kà ari ſenakà un jaunà ihpaſchneeka uſwahrdus un dſihwes kahrtu. Gubernâs, kur ſemſtibas eeſtahſchu naw, Wezakais Notarijs dara minetahs ſinas ſinamas, Semſtibas Waldes weetâ, Krona Palatai.

1882. g. 21. dez. d., nol. kr., 1883. g. № 138, 3. pant.

179. Iſſinojumu par akta ſaturu, kas atteekahs uſ nekuſtamas mantas ihpaſchuma teeſibas pahreeſchanu waj aprobeſchoſchanu, Wezakais Notarijs pehz tam, kad akts eerakſtits krepoſta leetu regiſtrî, dara ſinamu Senata Tipografijai eeſpeeſchanas dehl noteiktâ kahrtibâ Senata Iſſinojumôs.

1866. g. 14. aprl. d., (43186) 179. pant.

180. Par to, kahdâ laikâ iſdarita eeweſchana nekuſtamas mantas waldiſchanâ, Wezakais Notarijs, dabujis peenahzigo paſinojumu par to no Teeſas Priſtawa waj Meera Teeſneſcha, aridſan dara ſinamu Senata Tipografijai (a).

Peeſihmejums (pehz 1887. gada Turp.). Teeſleetu Miniſtrim atwehlets iſdot formu, pehz kahdas Wezakeem Notarijeem peenahkahs peegahdat Senata Tipografijai pantus par eeweſchanu nekuſtamu ihpaſchumu waldiſchanâ, lai tos eeſpeeſtu Senata Iſſinojumôs (b).

(a) Turpat, 180. p. — (b) 1867. g. 13. marta d., (44337).

181. Krepoſta leetu regiſtrî peeſihmejami noſlehgtee un tanî kahrtibâ, kas Ziwillikumôs noteikta, apſtiprinatee akti par mantas pahrwehrſchanu par neatſweſchinamu un ihpaſchuma apleezibas par mantu, kas pahrdota klajâ uhtrupê, tà pat uſ Mehriſchanas Likumu pamata iſdaritee labprahtigu iſlihgumu apleezinajumi (a) un eeweſchana nekuſtamas mantas waldiſchanâ (Ziwilteeſ. Uſt., 1431. pant.) (b).

(a) 1866. g. 14. aprl. d., (43186) 181. p.; 1868. g. 16. janw. d., (45400) I, 7. pant. — (b) 1866. g 14. aprl. d., (43187) 1431. pant.

182. Peeſihmes krepoſta leetu regiſtrî par ihpaſchuma teeſibas aprobeſchoſchanu uſ atſweſchinamu nekuſtamu mantu nekawè akta apſtiprinaſchanu par ſchihs teeſibas pahreeſchanu, ja aprobeſchoſchana nepaſtahw taiſchni aiſleegumâ.

1866. g. 14. aprl. d. (43186) 182. pant.

183. Sekoſchus aktus par ihpaſchuma teeſibas aprobeſchoſchanu apſtiprina Wezakais Notarijs, un peeſihmes par ſcheem aprobeſchojumeem top eerakſtitas krepoſta leetu regiſtrî, neiſpraſot uſ to tahdu perſonu peekriſchanu, kuru labâ jau paſtahw aprobeſchojumi, ja tomehr ſekoſchee aprobeſchojumi neaiſkar ſcho perſonu teeſibas.

Turpat, 183. pant.

184. Krepoſta leetu regiſtrî, eerakſtot peeſihmes par akteem, kas aprobeſcho ihpaſchuma teeſibu, un par aiſleegumeem, wajaga apſihmet:

1) nodibinamà nodroſchinajuma ſugu un ta ſumu, kad ſchi ſuma ir noteikta;

2) gads, mehneſs un deena, kad akts par to noſlehgts, un
3) ta numurs un lapas puſe krepoſta grahmatâ.

Turpat, 184. pant.

185. Nodroſchinot ſaudejumus, kas waretu zeltees wehlak un wiſôs zitôs atgadijumôs, kad nodibinamâ nodroſchinajuma daudſumu newar ſkaidri noteikt, regiſtrî apſihmejama augſtakà ſuma, pehz puſchu uſdewuma, par kahdu manta atbild.

Turpat, 185. pant.

186. Akti, kurôs naw ſkaidri apſihmets, eekſch kam paſtahw ihpaſchuma teeſibas aprobeſchoſchana, nemaſ netop peenemti apſtiprinaſchanas dehl un par teem regiſtrî nekahdas peeſihmes netop taiſitas.

Turpat, 186. pant.

187. Peeſihmes par eekihlajumu un ziteem ihpaſchuma teeſibas aprobeſchojumeem war tapt iſnihzinatas waj nu atkahwumu pantu pehz, waj kad tas ar meeru, kura labâ eekihlajums waj zits aprobeſchojums regiſtrî peeſihmets, waj ari pehz teeſas nolehmuma.

Turpat, 187. pant.

188. Par peeſihmju iſnihzinaſchanu Wezakais Notarijs apſihmè ſawâ ſchurnalâ, norahdidams tai paſchâ reiſâ krepoſta leetu regiſtrî, blakus peeſihmei par iſnihzinato teeſibu, iſnihzinajuma gadu, mehneſi un deenu, un to aktu waj teeſas nolehmumu, zaur kuru peeſihme iſnihzinata; paſchu aktu winſch eerakſta krepoſta grahmatâ.

Turpat, 188. pant.

189. Wiſas peeſihmes regiſtrî par kihlahm un ziteem nodroſchinajumeem uſ nekuſtamas mantas, kura wehlaki kluwuſi pahrdota klajâ uhtrupê, iſnihzinamas, iſnemjot tos, kas pahrwedami uſ jauno ihpaſchneeku.

Turpat, 189. pant.

190. Uſ mantas ihpaſchneeka peeprafijumu Wezakam Notarijam peenahkahs iſdot winam iſ krepoſta grahmatas un krepoſta leetu regiſtra wiſus iſrakſtijumus, kas atteekahs uſ ſcho mantu.

Turpat, 190. pant.

191. Iſrakſtijumi, kas atteekahs uſ nekuſtamu mantu (190. p.), ſatur ſewî wiſas peeſihmes beſ iſnehmuma, kas lihdſ tam laikam regiſtrî eerakſtitas. Teem wajaga buht apleezinateem zaur Wezako Notariju, peeleekot wina ſehgeli.

Turpat, 191. pant.

192. Perſonahm, kuru labâ krepoſta leetu regiſtrî atrodahs peeſihmes par winu peeprafijumu nodroſchinaſchanu uſ kaut kuras nekuſtamas mantas, ir teeſiba dabut iſ ta ſinas un iſrakſtijumus, bet leekas perſonas war dabut tos tikai tad, kad mantas ihpaſchneeks ar to meerâ, waj tanî kahrtibâ, kas norahdita 122—124. pantôs.

Turpat, 192. pant.

Treſchà nodaļa.

Par apleezibu iſdoſchanu uſ nekuſtameem ihpaſchumeem, kas top eekihlati waj pahrweſti par neatſweſchinameem.

192[1]. Apleezibas uſ ihpaſchumeem kas top eekihlati waj pahrwehrſti par neatſweſchiuameem (154. pant., 4. p.), iſdodamas uſ priwatperſonu luhgumu iſ Notariala Arkiwa, kas paſtahw pee tahs Apgabala Teeſas, kuras apgabalâ ihpaſchums atrodahs, eewehrojot noſazijumus par ſtempelnodewu un kahrtibu, kas noteikta 167, 168, 172, 190, 191. un 217. pant., apſihmejot tanîs wiſas ſinas, ko likums praſa.

1867. g. 27. now. d. (45214) 2. p.; 1874. g. 17. apr. d. (53379)§6. pant., 2. p.; 1878. g. 26. dez. d. (59161) I., 2. pant.

Peeſihmejuma (pehz 1886. gada Turp.) weetâ ſtahjuſchees noſazijumi, kas norahditi 154. pant. 4. p. (pehz 1887. gada Turp.).

192[2]. Lai dabutu ſinas par parahdeem un peedſinumeem, kas guļ uſ nekuſtameem ihpaſchumeem, tà pat par ſemes labumu un daudſumu un par to, ka nekuſtamam ihpaſchumam naw tahdu daļu, kas atſchkirtas no galwenà ihpaſchuma zaur ſweſcheem ihpaſchumeem, Wezakee Notariji ſtahjahs taiſchnâ ſakarâ ar eeſtahdehm, kuràs ſchihs ſinas atrodamas, waj paſinojahs ar Gubernas Waldehm, kuràhm ſchinî atgadijumâ peenahkahs ſawahkt minetahs ſinas no peenahzigahm eeſtahdehm un peegahdat tahs Notarialeem Arkiweem.

1867. g. 27. now. d. (45214) 3. p.

192[3]. Iſdewis apleezibu, ka ihpaſchums ſwabads, Wezakais Notarijs par to peenahzigi peeſihmè krepoſta leetu regiſtrî un dara ſinamu eeſpeeſchanas dehļ Senata Tipografijai uſ 178 un 179. pantu taiſchna pamata.

Turpat, 4. pant.

192[4]. Atteekotees uſ aiſleegumu uſlikſchanu uſ ihpaſchumu, kad tas peenemts kihlahm, un atteekotees uſ aiſleeguma atzelſchanu, kad eemeſli preekſch ta beiguſchees, Wezakais Notarijs iſpilda wiſus atzelto Zimilteeſas Palatu peenahkumus, peeſihmejot par to krepoſta leetu regiſtrî.

Turpat, 4. p., peeſ.

Zeturtà ſchķira.

Par notarialahm iſmakſahm.

Pirmà nodaļa.

Par notarialahm iſmakſahm wiſpahri.

193. Notarialahs iſmakſas ir ſchahdas:

1) krona poſchkinas no akteem;

2) nodewa no notarialeem akteem, pehz noſlehgſchanas weetas;

3) makſa Notarijeem par aktu noſlehgſchanu un apleezinajumu iſdariſchanu un par iſrakſtu un norakſtu iſdoſchanu;

4) makſa par iſrakſteem un norakſteem, ko iſdod iſ Notarialeem Arkiweem, un

5) makſa par iſrakſtu un ſinu iſdoſchanu iſ krepoſta grahmatahm un krepoſta leetu regiſtreem.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 193. p.

194. Wiſas notarialahs iſmakſas, kad par winu ſamakſu puſes naw ſewiſchki weenojuſchahs, janes katrai no tahm uſ puſehm.

Turpat, 194. pant.

Otrà nodaļa.

Par krona poſchlinahm no akteem.

I. Par ſtempel-poſchlinahm.

195. Preekſch iſrakſteem, ko iſdod Notarijs, Wezakais Notarijs waj perſonas, kas iſpilda winu weetu, weenâ eksemplarî, wajadſigs ſtempel-papirs ſamehrâ ar akta preekſchmeta zenu, dibinotees uſ Uſtawa par Stempel-Nodewu (1886. g. iſdw.).

1866. g. 14. apr. d. (43186) 195. p.

196. Iſdodot puſehm wairak iſrakſtu, tikai weens no teem rakſtams uſ peenahzīga ſtempel-papira, bet par pahrejeem jamakſà weenkahrſchà ſtempel-nodewa, peeſihmejot perſonu, kurai iſdots galwenais eksemplars un ſtempel-papira ſchkiru.

Turpat, 196. p.; 1874. g. 17. apr. d. (53379) 8. p.; 1878. g. 26. dez. d. (59161) I., 1—4. p.

197. (Pehz 1887. gada Turp.). Iſrakſti iſ aktu grahmatahm, kas apſtiprinami zaur Wezakeem Notarijeem, rakſtami eewehrojot noſazijumus par ſtempel-nodewu.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 197. p.; 1874. g. 17. apr. d. (53379) 8. p.; 1878. g. 26. dez. d. (59161) I., 1—4. p.; 1887. g. 19. maija d., nol. kr., 418.

198. (Pehz 1887. gada Turp.). Norakſti wiſpahri, tà pat apleezinajumi, kas netop iſdariti uſ paſcha akta, rakſtami eewehrojot noſazijumus par ſtempel-nodewu (Uſt. par Stempel-Nod., 1886. g. iſdew., 6. pant, 2. p.).

1866. g. 14. apr. d. (43186) 198. p.; 1874. g. 17. apr. d. (53379) 6. pant., 2. p.; 1878. g. 26. dez. d. (59161) I., 1, 2. pant.; 1887. g. 19. maija d., nol. kr., 418.

II. Par krepoſta poſchlinahm.

199. Apſtiprinot krepoſta aktus wiſpahri top nemta ſewiſchka aktu poſchlina, proti trihs rubki ik par kuru aktu.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 199. p.

200. (Pehz 1866. gada Turp.). Apſtiprinot aktus, kas nodibina ihpaſchuma teeſibas uſ nekuſtamas mantas pahreeſchanu, top nemtas, beſ aktu poſchlinas, wehl krepoſta poſchlinas pehz noſazijumeem Uſtawâ par Poſchl. (363—431. p.)

1866. g. 14. apr. d. (43186) nol., 200. p.; 1867. g. 10. apr. d. (44456) Sen. Uk., IV.; 1882. g. 15. jun. d. (972); 23. dez. d. (1269); 1883. g. 19. maija d., nol. kr., 640.

Treſchà nodaļa.

Par nodewahm no notarialeem akteem pehz noſlehgſchanas weetas.

201. No wiſahm praſibahm un nolihgumeem, ko Notariji noſlehdſ, tà pat ari no teem, kas wineem top uſrahditi apleezinaſchanas waj proteſta zelſchanas dehl, top nemta, pahri par augſtak apſihmetahm poſchlinahm, nodewa tahs pilſehtas, ta meeſta, waj pagaſta eenahkumeem par labu, kur dokuments noſlehgts waj uſrahdits, iſnemjot tahs praſibas un nolihgumus, kas atſwabinati no ſchihs nodewas pehz likuma, waj par kureem ſchi nodewa jau ſamakſata.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 201. p.

201[1]. Labprahtigi iſlihgumi par to, ka kopigas waj no galwenà ihpaſchuma atſchkiru guloſchas datſchas atſtahjamas neiſmehritas (Mehr. Lik. 776. panta) noſlehdſami un apſtiprinami, nenemjot par teem nodewu pehz aktu noſlehgſchanas weetas.

1868. g. 16. janw. d. (45400) III.

202. Par netirgotaju pilnwarahm un par akteem, ko apſtiprina Wezakais Notarijs, 201. pantâ noteiktà nodewa par labu pilſehtahm, meeſteem waj pagaſteem, naw jamakſà, iſnemjot tos no ſcheem akteem, no kureem ſchi nodewa likumâ ihpaſchi noteikta.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 202. p.

203. (Pehz 1887. gada Turp.). Minetahs nodewas (201. p.) leelums noſakams ta ſtempel-papira zenas diwkahrtigâ leelumâ, kas norahdita Wisaugſtaki 17. apr. 1874. gadâ (53379) apſtiprinatâ ſarakſtâ par ſcha papira ſchkirahm.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 203. p.; 1878. g. 26. dez. d. (59161) IV; 1887. g. 19. maija d., nol. kr. 418. III.

204. No aiſnehmuma ſarakſteem, kihlu grahmatahm uſ kuſtamu mantu un ziteem daſchadas ſugas parahdu praſibahm top nemta, noſlehdſot tahs waj uſrahdot apleezinaſchanas dehl pehz ſarakſtiſchanas, tikai puſe no nodewas, otra puſe jaeemakſà tikai uſrahdot pehz termina proteſta zelſchanas dehl waj ſtahdot preekſchâ peedſihſchanas dehl.

1866. g. 14. apr. d. (43186) 204. p.

205. No neuſrahditeem wekſeleem un paradu praſibahm nodewa top nemta, pilnâ mehrâ, pee proteſta waj preeſchſtahdijuma peedſihſchanas dehl.

Turpat, 205. pant.

206. Pirms nodewa eemakſata, Notarijs naw peeſpeeſts iſdot iſrakſtus.

Turpat, 206. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par makſu Notarijeem un Wezakeem Notarijeem.

I. Par makſu Notarijeem.

208. Neatkarigi no augſtak minetahm poſchlinahm un nodewahm, Notarijeem waj tahm perſonahm, kas iſpilda winu weetu, atwehlets nemt ik par kuru amata darbu, ko tee padara, makſu ſew par labu pehz labprahtigas weenoſchanahs ar tahm perſonahm, kuras greeſuſchahs pee wineem, waj, ja weenoſchanahs nenoteek, pehz ſewiſchkas takſas.

1866. g. 14. apr. d., (43186) 208. pant.

209. Takſa par Notariju amata darbeem top noſazita, pehz Teeſleetu Miniſterijas weenoſchanahs ar Ekſchleetu un Finanſu Miniſterijahm, likumu doſchanas kahrtibâ, ar Wisaugſtako apſtiprinajumu (a).

Peeſihmejums. 1867. gadâ apſtiprinata pagaidu takſa preekſch atlihdſibas Notarijeem un to weetas iſpilditajeem (b).

(a) Turpat, 209. pant. — (b) 1867. g. 27. jun. d., (44770).

210. Kad Notarija, kas paſtahw wirspilſehtâ waj gubernas pilſehtâ, gada eenehmums no preekſcheja (209.) pantâ noteiktahs makſas pehz takſas,

ſneedſahs pahri par diwi tuhkſtoſch tſchetri ſimti rubleem, bet aprinka pilſehtâ waj aprinkî pahri par tuhkſtots diwi ſimti rubleem, tad treſchdaka tahs ſumas, kas Notarijam peenahkahs pehz tahs paſchas takſas, pahri par augſtak apſihmeto makſas daudſumu par wina iſdarameem amata darbeem, top iſleetata lai paleelinatu droſchibas naudu, ko tas eemakſajis, lihdſ kamehr ſchi droſchibas nauda neſneedſahs wirspilſehtâs lihdſ diwdeſmit peezeem tuhkſtoſch rubleem, gubernas pilſehtâs lihdſ peezpadſmit tuhkſtoſch un aprinka pilſehtâs waj aprinkôs lihdſ deſmit tuhkſtoſch rubleem.

1866. g. 14. apr. d., (43186) 210. pant.

211. Tee, kas peepraſijuſchi akta noſlehgſchanu waj apleezinaſchanu, atbild Notarijam makſas ſinâ zits par zitu.

Turpat, 211. pant.

212. Notarijam teeſiba peepraſit makſu, kas tam nahkahs, tuhlin kad tas darbu iſpildijis (208. p.); iſdot iſrakſtus, norakſtus un apleezinajumus winu newar peeſpeeſt, pirms tas dabujis ſcho makſu.

Turpat, 212. pant.

213. Par akta noſlehgſchanu, kas naw ſpehkâ gahjis aiſ eemeſleem, kuri neſtahw atkarâ no Notarija, winſch dabun puſi no tahs makſas, kas tam peenahktos, ja akts buhtu galigi tapis noſlehgts.

Turpat, 213. pant.

214. Par aktu noſlehgſchanu, kuri iſrahdahs par nepilnſpehzigeem zaur Notarija wainu, tà pat par nepareiſeem apleezinajumeem, iſrakſteem un norakſteem, Notarijs, uſ makſataja peepraſiſchanu, top peeſpeeſts atdot winam ſamakſato naudu atpakaļ, neatkarigi no atbildibas par ſaudejumeem pehz ſuhdſibas, ja tahda noteiktâ kahrtibâ top eeſneegta.

Turpat, 214. pant.

215. Strihdus par makſas daudſumu, kas Notarijam peenahkahs, iſſchkir galigi ta Apgabala Teeſa, kuras pahrſinâ Notarijs ſtahw.

Turpat, 215. pant.

216. Makſas daudſumu par darbeem, kas naw uſnemti takſâ, noſaka teeſa, apſwehrdama preekſchmetus, kas takſâ uſnemti un darbu, ko Notarijs ſinamâ atgadijumâ iſdarijis.

Turpat, 216. pant.

II. Par makſu Wezakeem Notarijeem.

217. Par iſrakſtu, norakſtu un zitu papiru iſdoſchanu iſ Notariala Arkiwa un par ſehgeļa peelikſchanu teem, top nemta makſa uſ to paſchu noſazijumu pamata un tanî paſchâ mehrâ, kà par daſchadeem papireem, ko iſdod iſ Apgabala Teeſas.

Turpat, 217. pant.

Uſtaws

par

Kriminalteeſaſchanu.

Pehz 1883. gada iſdewuma un 1886 un 1887. g. turpinajumeem.

Uſtaws

par Kriminalteeſaſchanu.

Wiſpahrigi noſazijumi.

1. Neweens newar tapt peemeklets teeſas zelâ par noſeegumu waj pahrkahpumu, nebuhdams ſaukts pee atbildibas tanî kahrtibâ, kas noteikta ſcha Uſtawa noſazijumôs.

Peeſihmejums. Pee peemekleſchanas teeſas zelâ nepeeder tee ſoli, kurus ſper likumôs noteiktâ kahrtibâ polizijas waj zitas adminiſtrazijas eeſtahdes, noſeegumu un pahrkahpumu nowehrſchanas un apture ſchanas dehk.

1864. g. 20. now. d. (41476) 1. pant.; peeſihm.

2. Peemekleſchanu teeſas zelâ eekuſtina tiklab amata wihri, kà ari priwatperſonas.

Turpat 2. pant.; 1870. g. 16. jun. d. (48498) nolik. 110. pant.; 1871. g. 19. maija d. (49615) noſaz. 11. pant.; 1873. g. 16. jun. d. (52396) I., 9. pant.; 1876. g. 13. jul. d. (56203) 3. pant.; 1879. g. 9. mart. d. (59399) I. noſchkir. 12. pant.

3. Kriminalleetâs, kuras peekriht meera teeſu eeſtahdijumeem, apſuhdſamo apſuhdſeſchana teeſas preekſchâ ir atwehleta priwatperſonahm, kas zeetuſchas no noſeedſigeem darbeem, kà ari polizijas un zitahm adminiſtrazijas eeſtahdehm, likumôs norahditâs robeſchâs (42. pant. 2. punkt. un 49. pant.)

1864. g. 20. now. d. (41476) 3. pant.; 1870. g. 16. jun. d. (48498) nolik., 110. pant.; 1871. g. 19. maija d. (49615) noſaz. 11., 14. pant.; 1873. g. 16. jun. d. (52396) I, 9. pant. 1876. g. 13. jul. d. (56203) 3. pant.; 1879. g. 9. mart. d. (59399) I. noſchkir. 12. pant.

4. Kriminalleetâs, kuras peekriht wiſpahrigeem teeſu eeſtahdijumeem, apſuhdſamo apſuhdſeſchana teeſas preekſchâ ir uſdota Prokuroreem un winu Beedreem.

1864. g. 20. now. d. (41476) 4. pant.

5. Iſ preekſchejâ (4) pantâ noteikta noſazijuma ir iſnemtas tahs kriminalleetas, kuras uſ likumu pamata newar tapt zitadi eekuſtinatas, kà uſ tahs perſonas ſuhdſibu, kas zeetuſi no noſeeguma waj pahrkahpuma. Tanîs iſ ſchihm leetahm, kuras atwehlets beigt ar iſlihgumu (Sodu Lik. 157. pant.), apſuhdſamo apſuhdſeſchana teeſas preekſchâ ir atwehleta weenigi priwatapſuhdſetajeem; bet wiſâs zitâs ſchahdâs leetâs teeſiba zelt kriminalſuhdſibu peeder zeetuſchai perſonai un turpmaka peemekleſchana teeſas zelâ Prokuroram waj wina Beedram.

Turpat 5. pant.

6. Persona, kas zeetusi no nosseeguma waj pahrkahpuma un nebauda priwatapsuhdsetaja teesibu, bet kas pa kriminalleetas teesaschanas laiku zek atlihdsibas suhdsibu, top atsihta par leetâ dalibu nemjoschu siwilsuhdsetaju.

Turpat 6. pant.

7. (Pehz 1887. g. Turp.) Siwilsuhdsetajs, kas naw usdewis suhdsibu atlihdsibas dehl pirms teesas sehdes atklahschanas kriminalleetâ, saudè teesibu ussahkt suhdsibu kriminalkahrtibâ, bet war winu zelt pee siwilteesas pehz nosazijumeem, kas isteikti Siwilteesaschanas Ustawa 5. un 6. pantôs (pehz scha Turp.). Pehz scheem pascheem nosazijumeem war tapt zelta siwilsuhdsiba ari tanîs atgadijumôs, kad kriminalteesaschana, pee kuras schi suhdsiba bija sawâ laikâ peeweenota, newar tapt pabeigta tapehz, ka apsuhdsamais kritis gara slimibâ waj naw usmeklets, un siwilsuhdsetajs luhds kriminalteesai, lai beids teesaschanu wina siwilsuhdsibâ.

Turpat 7. pant., 1887. g. 14. april. d. nolik. krahj., 396, II.

8. Neweens newar tapt neds apzeetinats zitadi, kà likumôs noteiktôs atgadijumôs, neds turets telpâs, kas naw likumâ preeksch tam noliktas (Ust. par Apzeetinateem 2. un 12. pant.; Sodu Lik. 56. un 57. pant.)

1864. g. 20. now. (41476) 8. pant.

9. Prasijums, lai kahdu personu apzeetina, ispildams tikai tanî atgadijumâ, kad winsch nahzis scha Ustawa nosazijumôs noteiktâ kahrtibâ.

Turpat 9. pant.

10. Ik weenam Teesnesim un ik weenam Prokuroram, kursch, sawa eezirkna waj apgabala robeschâs, pahrleezinatos, ka kahda persona apzeetinata bes to eestahschu waj personu nolehmuma, kurahm us tam dota wara, ir peenahkums tuhlin atswabinat nepareisi apzeetinato.

Turpat 10. pant.

11. Teesnesim waj Prokuroram, kuram tizis sinams, ka wina eezirkna waj apgabala robeschâs kahds top turets nepeenahzigâ apzeetinaschanas weetâ, jasper soli, lai apzeetinato turetu noliktâ kahrtibâ.

Turpat 11. pant.

12. Wiseem teesu eestahdijumeem leetas jaisspreesch pehz pastahwoschu likumu taischnas nosihmes, bet ja gaditos nepilniba, neskaidriba, waj pretruna likumôs, kurôs teesajamais darbs aisleegts ar soda peedraudejumu, tad spreedums jadibina us likumu wispahriga gara.

Turpat 12. pant.

13. Aisleegts ir apturet leetas isspreeschanu ais ta eemesla, ka likumôs atrodahs nepilniba, neskaidriba waj pretruna. Par scha nosazijuma pahrkahpschanu wainigee nahk pee atbildibas, kà par pretlikumigu amata waras neleetaschanu. (Sodu Lik. 341—343. pant.).

Turpat 13. pant.

14. Par nosseegumu waj pahrkahpumu, kas peekriht teesas pahrsinai, neweens newar tapt sodits zitadi, kà pehz peenahzigas teesas spreeduma, kas gahjis likumigâ spehkâ.

Turpat 14. pant.

15. Kriminalleetâs ik weens ir atbildigs tikai pats par sewi. Zaur nosseegumu waj pahrkahpumu padaritas skahdes atlihdsibas sinâ war atbildet teesajamà weetâ ari zitas personas, bet tikai likumâ norahditôs atgadijumôs.

Turpat 15. pant.

16. Peemekleschana teesas zelâ, atteekotees uf apsuhdsamà kriminalatbildibu, newar tapt eekustinata un ussahktà ir jabeids:

1) kad apsuhdsamais ir miris;

2) kad notezejis noilguma laiks;

3) kad apsuhdsamais islihdsis ar aiskarto, likumâ norahditôs atgadijumôs;

4) uf Wisaugstakahs pawehles, waj wispahriga schehlastibas-manifesta pamata, zaur kuru top dahwata peedoschana.

Turpat, 16. pant.

17. Peemekleschanu teesas zelâ beidsot aif 16. pantâ peemineteem zehloneem, kriminalteesâs ussahktahs suhdsibas atlihdsibas dehk par skahdi un pametumeem, kas padariti zaur nosseegumu waj pahrkahpumu, top isschkirtas tanis paschâs kriminalteesâs.

Turpat, 17. pant.

18. Ja peemekleschana teesas zelâ beigta, pirms ta persona, kura zeetusi no nosseeguma, zehlusi kriminalkahrtibâ atlihdsibas suhdsibu, tad schi suhdsiba war tapt ussahkta pret apsuhdsamo un, wina nahwes atgadijumâ, pret wina mantineekeem, ne zitadi, kà siwilteesas zelâ.

Turpat, 18. pant.

19. Zaur atsazischanos no atlihdsibas par skahdi un saudejumeem, kas padariti zaur nosseegumu waj pahrkahpumu, nebeidsahs leetas teesaschana par apwainojamà kriminalatbildibu.

Turpat, 19. pant.

20. Islihgschana kahdâ leetâ, kuru pehz likuma war beigt ar labu, atswabina apsuhdsamo no personiskas atbildibas un top atsihta, lihds ar to, par atsazischanos no atlihdsibas, ja aiskartais naw paturejis sewim teesibas zelt siwilsuhdsibu.

Turpat, 20. pant.

21. Kas attaisnots zaur peenahzigas teesas likumigâ spehkâ gahjuschu spreedumu, newar otrkahrt tapt nemts ismekleschanâ un teesaschanâ par to paschu nosseegumu, kaut ari nahktu gaismâ jauni apstahkli, ko peerahdit wina wainibu.

Turpat, 21. pant.

22. Kas zaur likumigâ spehkâ gahjuschu spreedumu noteesats uf sodu waj strahpi, newar tapt no jauna teesats par to paschu leetu, kaut ari wehlak nahktu gaismâ apstahkli, kas paleelina wina wainu.

Turpat, 22. pant.

23. Nosazijumi, kas noteikti 21. un 22. pantôs, naw isplatami uf teem atgadijumeem, kad teesa atsihst, ka agrakais spreedums ir wiltojuma, uspirkuma, waj zita nosseegumà isnahkums.

Turpat, 23. pant.

23[1]. (Pehz 1887. g. Turp.) Kad spreedumus ispildot par apakschkareiwu noseedsigeem darbeem, kas padariti pirms winu eekaitischanas deenestâ, nahk klajâ, ka spreedumâ sods ir noteikts pehz wispahrigeem kriminallikumeem un naw pahrwehrsts sodâ pehz kara waj kara-juhras kriminallikumeem, waj ka schi pahrwehrschana isdarita nepareisi, tad peenahzigà kara waj kara-juhras preekschneeziba par scho pasino spreedumu taisijuschai teesai, kura winu islabo taî kahrtibâ, kas noteikta scha Ustawa 118, 183, 955 un 959. (4. punkt.) pantôs, un suhta atpakaļ ispildischanas dehļ.

1887. g. 24. aprl. d., nolik. krahj., 448, II.

24. Apsuhdsamais, par kuru leeta bija beigta nosazitâ kahrtibâ bes teesas spreeduma taisischanas, war tapt saukts pee atbildibas, us sewischka teesas nolehmuma pamata, kad pirms noilguma termina notezeschanas nahk gaismâ jauni apstahkli, ko peerahdit wina wainibu.

1864. g. 20. now. d. (41476) 24. pant.

25. Ja nahk gaismâ noteesatà newainibas peerahdijumi waj ari ja winsch sodu iszeetis, zaur teesas kluhdu leelakâ mehrâ, neka noseedsees, tad tas atsihstams par likumigu eemeslu atjaunot leetu par winu preeksch tam noteiktâ kahrtibâ (180. un 934.—940. pant.).

Turpat, 25. pant.

26. Newainigi noteesatas personas atkal eestatischana godâ un teesibâs top peelaista ik kurâ laikâ, neskatotees nedz us noilguma notezeschanu, nedz us noteesatà nahwi.

Turpat, 26. pant.

27. Ja darba noseedsibu newar noteikt, pirms noliktâ kahrtibâ naw noteikts, kahdas ir apsuhdsamà kahrtas waj nekustamas mantas ihpaschuma teesibas, waj ari kahda ir wina maksaschanas nespehjas daba, tad peemeklescha kriminalteesas zelâ netop ussahkta un ussahktà top aptureta, lihds strihdamà jautajuma isschkirschanai ziwilteesâ.

Turpat, 27. pant.

28. Noseeguma waj pahrkahpuma atklahschana, pee leetas zaurluhkoschanas ziwilteesâ, neatswabina kriminalteesu no peenahzigas teesaschanas, apsuhdsamà kriminalatbildibas noteikschanas dehļ.

Turpat, 28. pant.

29. (Pehz 1887. g. Turp.) Pee ziwilteesas galigeem spreedumeem jautajumôs, kuru zaurluhkoschana winai peekriht, kriminalteesai jaturahs tikai tanî sinâ, waj notikums waj darbs teescham notizis waj padarits un kahda wina ihpaschiba, bet ne apwainojamà wainibas sinâ. Bet spreedums suhdsibas leetâ, kas luhkota zauri ziwilteesâ, tapehz ka kriminalteesaschana aptureta (7. pant. pehz scha Turp.), nekahdâ sinâ nesaista kriminalteesu pee spreeduma taisischanas.

Turpat. 29. pant.; 1887. g. 14. apr. d. nolik. krahj., 396, II.

30. Pee kriminal-teesas galiga spreeduma jautajumôs: waj noseegums teescham notizis, waj winsch ir teesajamà darbs un kahda ihpaschiba schim darbam — ziwilteesai jaturahs wisôs tôs atgadijumôs, kad ziwilteesa

luhko zauri ta darba ziwilisnahkumus, kurſch bija kriminalteesaſchanas preekſchmets.

1864. g. 20. now. d. (41476) 30. pant.

31. Ja teesajamà darbs netop atſihts par noſeedſigu waj peeſkaitits winam par wainu, tad tapehz neſuhd teeſiba zelt ziwilſuhdſibu atlihdſibas dehl par ſkahdi un pametumeem, kas padariti zaur ſcho darbu.

Turpat, 31. pant.

32. Tam, kas zaur teesas ſpreedumu attaiſnots, ir teeſiba likumâ noteiktâs robeſchâs (780—784) praſit atlihdſibu par ſkahdi un pametumeem, kas zehluſchees no nepareiſas apſuhdſibas.

Turpat, 32. pant.

Pirmà grahmata.

Teesaſchanas kahrtiba meera teesu eeſtahdijumôs.

Pirmà nodaļa.

Par leetu peekritibu.

33. Meera Teeſneſchu pahrſinai peekriht pahrkahpumi, par kureem ſewiſchkâ Uſtawâ par ſcho Teeſneeſchu ſpreeſchameem ſodeem ir noteikti:

1) rahjeeni, peeſihmejumi un peekodinajumi;

2) naudas ſodi ne pahrak par trihsſimti rubleem;

3) areſts ne pahrak par trim mehneſcheem, un

4) eeſlodſijums zeetumâ ne pahrak par weenu gadu un ſeſcheem mehneſcheem. (a).

Peeſihmejums I. (Pehz 1886. g. Turp.) Meera Teeſneſchi, noteikdami ſodus par pahrkahpumeem pret krona pahrwaldibas Uſtaweem, kà ari pret Uſtaweem par klauſibahm un tirdſneezibu un par fabriku, manufakturu un amatneeku ruhpneezibu, nem par wadoni Sodu-Likumus un peeminetos Uſtawus, neatſtahdami wineem ſchinî (33) pantâ norahditas waras robeſchas (b).

Peeſihmejums II. (Pehz 1886. g. Turp.) Pahrkahpumi, kas paredſeti Meera Teeſneſchu ſpreeſchamu ſodu Uſtawa 155., 156., 158., 159. un 161. pantôs, 1885. g. iſd. peekriht Meera Teeſneſchu pahrſinai wiſôs tanîs atgadijumôs, kad ſagtu, patwarigi nozirſtu waj apſkahdetu meſcha raſchojumu wehrtiba neſneedſahs pahri par trihsſimti rubleem.

Peeſihmejums III. (Pehz 1886. g. Turp.) Leetas par atrauſchanos no darba fabrikâs un manufakturâs, ſtrahdneeku ſtreikoſchanas dehl, kà ari par waras darbeem un draudeem, kurus iſdarijuſchi ſtreikotaji (Sod. Lik. 1358[1]—1358[3] pant. pehz 1886. g. Turp.), ir iſteeſajamas Apgabala Teeſâ. (z).

(a) 1864. g. 20. now. d. (41476) 33. pant.; 1882. g. 18. maija d., nolik. krahj., № 334, III. — (b) Turpat. 33. pant., peſihm.; 1870. g. 24. maija d. (48399); 1871. g. 4. jun. d. (49702); 1874. g. 1. jan. d. (52983); 17. aprl. d. (53379); 1881. g. 12. maija d. nolik. krahj., № 355 pagaid. noſaz., 48—58 pant.; 1883. g. 28. maija d. nolik. krahj., № 598, noſaz.; № 599, noſaz.; 15. dez. d. Wisaugſt. apſtp. Walſts Pad. Kod. Nod. Wirspahrwald. preekſchzehl. 1885. g. 18. dez. d., nolik. krahj., 1047, II. — (z) 1885. g. 18. dez. d. nolik. krahj., 1047, I., 1886. g. 3. jun. d. nolik. krahj., 639, Walſts Pad. nolehm., V, 1. pant.

34. Preekſchejâ pantâ peeminetahs leetas ir iſnemtas iſ Meera-Teeſneſchu pahrſinas ſchinîs atgadijumôs:

1) kad ſods par pahrkahpumu ir ſaweenots, pehz likuma, ar wainigà iſraidiſchanu iſ dſihwes weetas, ar aiſleegſchanu weſt tirdſneezibu waj ruhpneezibu, waj ari ar tirdſneezibas waj ruhpneezibas eetaiſes ſlehgſchanu;

2) kad ſuhdſiba atlihdſibas dehl par ſkahdi waj ſaudejumeem, kas padariti zaur pahrkahpumu, ſneedſahs pahri peezi ſimti rubleem;

3) kad apſuhdſamee laukpagaſtneeki pehz likuma ir atbildigi ſawu paſchu teeſu preekſchâ.

1864. g. 20. now. d. (41476) 34. pant.

35. Beſ leetahm, kas atwehletas iſſchkirt Meera Teeſneſcheem pehz ſodu ſugas, kuri noteikti par noſeedſigeem darbeem, Meera Teeſneſchu pahrſinai peekriht, ihſti lai puſes ſameerinatu, tahs leetas, par kurahm nahk bahrgaki ſodi, bet kuras pehz likuma top uſſahktas ne zitadi, kà uſ tahs perſonas ſuhdſibu, kas zeetuſi ſkahdi waj ſaudejumus, un war tapt beigtas ar iſlihgumu. (Sod. Lik. 157. pant.).

Turpat 35. pant.

36. Jk kuram Meera Teeſneſim peekriht teeſat tikai tos pahrkahpumus, kas padariti wina eezirknî. Pee noſeedſigu darbu kopibas, kas atklahti daſchadôs Meera Teeſneſchu eezirknôs, leeta peekriht tam Meera Teeſneſim, kura pahrſinamâ eezirknî padarits ſwarigakais pahrkahpums.

Turpat 36. pant.

37. Domſtarpibas par leetu peekritibu ſtarp weena apgabala Meera Teeſneſcheem, top iſſchkirtas ta apgabala Meera-Teeſneſchu Sapulzê.

Turpat, 37. pant.

38. Domſtarpibas par peekritibu ſtarp daſchadu apgabala Meera Teeſneſcheem, top iſſchkirtas tanî Meera Teeſneſchu Sapulzê, kuras apgabalâ leeta wiſpirms zehluſees.

Turpat, 38. pant.

39. Domſtarpibas par peekritibu ſtarp Meera Teeſneſi un Teeſas Jſmekletaju, top iſſchkirtas tanî Apgabala Teeſâ, pee kuras pehdejais atrodahs amatâ.

Turpat, 39. pant.

40. Domſtarpibas par peekritibu ſtarp Meera Teeſneſchu Sapulzehm, waj ari ſtarp Meera Teeſneſi, waj Meera Teeſneſchu Sapulzi, no weenas puſes, un Apgabala Teeſu no otras, top iſſchkirtas tanî Teeſu Palatâ, kuras apgabalâ wiſpirms leeta zehluſees.

Turpat, 40. pant.

41. Luhgums, lai norahda peenahzigu Meera Teeſneſi waj peenahzigu teeſu, eeſneedſams weenam no teem eeſtahdijumeem, ſtarp kureem iſzehluſees domſtarpiba par leetas peekritibu. Schis luhgums top noſuhtits, lihdſ ar iſkaidrojumu, zaurkatiſchanas dehl tam eeſtahdijumam, kuram uſ eepreekſcheju pantu pamata nahkahs iſſchkirt domſtarpibu par peekritibu. Leetas teeſaſchana pa tahm ſtarpahm top aptureta, kamehr naw iſſchkirta domſtarpiba, kas iſzehluſees par peekritibu.

Turpat, 41. pant.

Otrà nodaļa.

Par leetu uſſahkſchanas kahrtibu pee Meera-Teeſneſcheem.

Pirmà noſchkira.

Leetu uſſahkſchanas eemeſli.

42. Meera Teeſneſis ſtahjahs pee leetu teeſaſchanas:
1) uſ to priwatperſonu ſuhdſibahm, kuras zeetuſchas ſkahdi un ſaudejumus;
2) uſ polizijas-, waj zitu adminiſtrazijas eeſtahſchu paſinojumeem (49. pant.), un
3) kad winſch pats eewehrojis noſeedſigus darbus, kuri peemeklejami, neatkarigi no priwatperſonu ſuhdſibahm.

1864. g. 20. now. d. (41476) 42. pant. 1870. g. 16. jun. d. (48498) nolik., 110. pant.; 1871. g. 19. maija d. (49615) noſaz.; 1873. g. 16. jun. d. (52396) I, 9. pant.

43. Priwatperſonu ſuhdſibas peenes Meera Teeſneſim, waj nu paſchi tee, kas zeetuſchi ſkahdi un ſaudejumus, waj tee, kam pehz likuma atwehleta teeſiba mekletees winu weetâ, waj ari pilnwarneeki.

1864. g. 20. now. d. (41476) 43. pant.

44. Par pilnwarneekeem kriminalleetâs war buht beſ Swehrinateem- un Priwat-Adwokateem ari zitas perſonas, kuŗahm likums neaiſleedſ mekletees zitu leetâs. Pilnwarneeku ſinâ jaeewehro noſazijumi, kas iſteikti Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 45—50 pantôs.

Turpat, 44. pant.; 1874. g. 25. maija d. (53573) noſaz.

45. Suhdſiba, kas peeneſama Meera-Teeſneſim war buht rakſtiſka waj mutiſka. Mutiſka ſuhdſiba, kad Meera-Teeſneſis to eerakſtijis protokolâ, top laſita preekſchâ ſuhdſetajam, kurſch to paraksta, ja tas prot rakſtit.

1864. g. 20. now. d. (41476) 45. pant.

46. Suhdſibâ, tiklab rakſtiſkâ, kà mutiſkâ, pehz eeſpehjas janorahda:
1) apſuhdſetaja wahrds, uſwahrds, dſihwes kahrta waj peewahrds un dſihwes weeta;
2) noſeedſigais darbs, wina padariſchanas laiks un weeta;
3) apſuhdſetajam padarità ſkahde un ſaudejumi;
4) apſuhdſamà waj aiſdomâ ſtahwoſchà perſona un winas dſihwes weeta;
5) leezineeki waj ziti peerahdijumi, kas ſuhdſibu apſtiprina, un
6) ſuhdſibas eeſneegſchanas gads, mehneſs un datums.

Turpat, 46. pant.

47. Kad naw ſinama perſona, kas apſuhdſama noſeedſiga darba dehl, par kuru peeneſta ſuhdſiba, waj ari kad naw peeteekamu peerahdijumu, kas apſtiprina apſuhdſibu, tad Meera-Teeſneſis war uſdot polizijai ſawahkt wiſas leetâ wajadſigas ſinas, ja noſeedſigais darbs peeder pee teem, kuri top peemekleti neatkarigi no priwatperſonu ſuhdſibahm (a).

Peeſihmejums. Pee to noſeegumu un pahrkahpumu atklahſchanas un iſmekleſchanas, kas padariti dſelſszeku Schandarmu Polizijas Pahrwalſchu eerehdņu darbibas aplokâ, ſchee eerehdņi pilnigi ſtahjahs

wispahrigas polizijas weetâ, kapehz ari teem ir atwehletas wiſas winas teeſibas un uſlikti wiſi winas peenahkumi. Peemehrojot wineem wiſpahrigos ſcha Uſtawa noſazijumus ſchinî ſinâ ja-eewehro noliķumi, kas noteikti ſcha Uſtawa 261[12]. un 261[13]. pantôs. (b).

(a) Turpat, 47. pant. — (b) 1871. g. 19. maija d. (49615) noſaz., 11. pant.

48. Perſonas, kas zaur noſeedſigu darbu zeetuſchas ſkahdi waj ſaudejumus, war greeſtees ari taiſchni pee weetejahs polizijas, kurai jaiſdara pehtiſchana un par panahkumu jaſino Meera-Teeſneſim.

1864. g. 20. now. d. (41476) 48. pant.

48[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Kad noſazijumi par laukſtrahdneeku ſaderejumu pahrkahpti, tad no ta zeetuſchai perſonai, kura wehlahs peemeklet otru puſi teeſas zelâ, ir atwehlets par pahrkahpumu uſdot pee tahs weetas wiſpahrigas waj pagaſta polizijas, kur ſaderejuma lihgums iſpildams. Uſ ſchahdu uſdewumu polizija, abahm puſehm klaht eſot, ja winas ir pee rokas, iſdara peenahzigu pehtiſchanu un par winas panahkumeem ſaſtahda protokolu, ko uſrahdit teeſai. Scho protokolu parakſta abas puſes, kurahm atwehlets tanî eerakſtit ſawus peeſihmejumus. Kad weenas puſes naw klaht, tad pehtiſchana top iſdarita diwu leezineeku klahtbuhtnê, kuri ari paraksta protokolu.

1886. g. 12. jun. d. nolik. krahj. 619. Walſts. Pad. nolehm., V. 1. pant.

49. Polizijas- waj zitas adminiſtrazijas eeſtahdes dara ſinamu Meera Teeſneſim par teem pahrkahpumeem, kurus winas atklahjuſchas ſawâ darbibas aplokâ, un kuri ir peemeklejami bes priwatperſonu ſuhdſibahm.

1864. g. 20. now. d. (41476) 49. pant.

50. Tiklab rakſtiſkôs, kà ari mutiſkôs paſinojumôs Meera Teeſneſim polizijas- waj zitas adminiſtrazijas eeſtahdes norahda:

1) kad un kur noſeedſigais darbs padarits;
2) uſ ko kriht aiſdoma un kahdi peerahdijumi ir ſchai ſinâ;
3) waj ari ir ziwilſuhdſetajs waj leezineeki, un
4) wiſu peemineto perſonu dſihwes weetu.

Turpat, 50. pant.

51. Reiſâ ar paſinojumu Meera Teeſneſim par noſeedſigu darbu, apſuhdſamo war weſtin atweſt ſchinîs atgadijumôs:

1) kad pee pahrkahpuma iſdariſchanas peekertais polizijai naw paſihſtams un neuſrahda apleezibas par ſawu wahrdu, uſwahrdu un dſihwes weetu, un
2) kad leetâs par noſeedſigeem darbeem, par kureem likumâ nolikta eeſlodſiſchana zeetumâ waj ſtingraks ſods, ir eemeſls baiditees, ka apſuhdſamais ſlehpſees waj iſnihzinahs noſeedſiga darba pehdas.

Turpat, 51. pant.

52. Par noſeedſigeem darbeem, kurus Meera Teeſneſis pats eewehrojis, winſch war, ja atſihſt par wajadſigu, uſdot polizijai iſdarit eepreekſcheju pehtiſchanu.

Turpat, 52. pant.

53. Kad polizija neispilda peenahkumus, kas tai uslikti pee Meera Teesneścha teesajamâs leetâs, tad schis to dara sinamu Apgabala Teesas Prokuroram waj wina Beedram, kursch dod leetai turpmaku wirseenu tanî kahrtibâ, kas noteikta scha Ustawa 485. pantâ.

Turpat, 53. pant.; 1879. g. 18. dez. d. (60299).

53[1]. Kad nepareisus darbus waj nokawejumus peelaisch dselszeku Schandarmu Polizijas Pahrwalschu eerehdni, tad meera teesu eestahdijumi dara par to sinamu Apgabala Teesas Prokuroram waj wina Beedram, lai dotu leetai turpmaku wirseenu pehz scha Ustawa 488[3].—488[5]. panteem.

1871. g. 19. maija d. (49615) nosaz. 19. pant.

Otrà noschkira.

Puschu un leezineeku aizinaschana.

54. Apsuhdsamais top aizinats pee teesas zaur rakstiskn pawehsti un kad winsch atrodahs Meera-Teesneścha usturas weetâ, tad zaur mutisku usaizinajumu.

1864. g. 20. now. d. (41476) 54. pant.

55. Pawehstê skaidri janorahda:
1) aizinamà persona;
2) atnahkschanas laiks un weeta;
3) leeta, kurâ apsuhdsamais top aizinats, un
4) neatnahkschanas sekmes.

Pawehstei wajag buht Meera-Teesneścha parakstitai.

Turpat, 55. pant.

56. Pawehstes top peegahdatas aizinamahm personahm waj zaur sinnesi, kursch atrodahs deeneſtâ pee Meera Teesneścha, waj zaur poliziju, waj ari weetejo pagasta waj sahdschas preekschneezibu.

Turpat, 56. pant.

56[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Leetâs par laukstrahdneeku patwakigu aiseeschanu no darba, kad aisgahjuschà strahdneeka usturas weeta naw sinama, pawehste par aizinaschanu pee teesas top suhtita us to weetu, kur winsch peerakstits, polizijas waj pagasta preekschneezibai, lai winu nodod pehz peederibas. Pawehstes nenodoschana neaptura teesaschanas pee Meera Teesneścha noliktâ terminâ, lihds kà suhdsiba ir dibinata us lihguma, kas noslehgts pehz lihgstamahs listes.

1886. g. 12. jun. d. nolik. krahj. 619, Walsts-Pad. nolehm. V. 3. pant.

57. Pawehste top eedota aizinamam paschām, bet ja wina naw mahjâs, tad to nodod weenam no mahjneekeem, ihpaschi wezakajam waj mahjas saimneekam, waj sehtas puisim, waj ari weetejai sahdschas preekschneezibai, waj beidsot polizijas kalpotajam (a).

Peesihmejums. Pawehstes par to dselszeka-deeneſtâ stahwoschu personu aizinaschanu pee teesas, kuru amati apsihmeti sewischkâ sarakstâ, ko sastahda pehz sawstarpigas weenoschanahs Satiksmas Zeku un

Teesleetu Ministri un Walsts Padomes Kodifikazijas Nodaļas Wirspahrwaldneeks, top peegahdatas ne aizinamahm personahm paschahm, bet winu tuwakai weetejai preekschneezibai, ne wehlak, kà septinas deenas pirms atnahkschanas deenas, kas nolikta pawehstè (b).

(a) Turpat, 57. pant. — (b) 1873. g. 27. now. d. (52835); 1882. g. 23. janw. d., nolik. krahj. № 66.

58. Pawehsti nododot, uf winas top uffihmets winas nodoschanas laiks, un winas otrs eksemplars, kuru sanehmejs paraksta, apsihmedams pawehstes sanemschanas laiku, top stahdits preekschâ Meera-Teesnesim.

1864. g. 20. now. d. (41476) 58. pant.

59. Ja pawehstes sanehmejs newar waj negrib parakstitees, tad par to top uffihmets uf abeem pawehstes eksemplareem, ar norahdijumu, kad un kam ihsti wina eedota un kapehz naw sanehmeja paraksta.

Turpat, 59. pant.

60. Aizinamam janahk uf leetas teesaschanu pascham; bet leetâs par pahrkahpumeem, par kureem likumâ nolikti sodi ne pahrak par arestu, winsch war sawâ weetâ atsuhtit pilnwarneeku, par ko ari japeemin pawehstè. Meera Teesnesim atwehlets ari schôs atgadijumôs prasit, lai apsuhdsamais atnahktu pats, kad pehz leetas apstahkleem tas israhdahs wajadsigs.

Turpat, 60. pant.

61. Leetâs par noseedsigeem darbeem, par kureem likumâ nolikta eeslodsischana zeetumâ, waj stingraks sods, ja apsuhdsamais neatnahk, Teesnesis leek winu westin atwest. Meera Teesnesis war rihkotees, lai tahds apsuhdsamais taptu westin atwests, ari bes eepreekscheja aizinajuma.

Turpat, 61. pant.

62. Apsuhdsamo war atwest tikai tad, kad winam par to usrahdita formala pawehste, tahda pascha satwara kà ta, zaur kuru aizina pee Teesnescha (55. pant.).

Turpat, 62. pant.

63. Par deenu un stundu, kas nolikta apsuhdsamà atnahkschanai, japasino apsuhdsetajam.

Turpat, 63. pant.

64. Uf to leetu teesaschanu, kas ussahktas pehz amata wihru pasinojumeem, wini, ja newar atnahkt paschi, atsuhta sawâ weetâ pilnwarneekus.

Turpat, 64. pant.

65. Leezineekus aizina Meera Teesnesis, ja pats pascha neapsolahs winus peegahdat (salihds. 57. pant. peesihm.) (a).

Peesihmejums. Personas, kurahm pirmo diwu klasu tschini, Walsts Padomes Lozekli, Ministri un sewischku nodaļu Wirspahrwaldneeki, winu Beedri, Stahts-Sekretari, Senatori, General-Gubernatori, kara apgabalu karapulku Komandetaji, General-Adjutanti, ka ari, winu pahrsinâ stahwoscha apgabala robeschâs, diwisiju Preekschneeki un wineem pehz amata lihdsigi sauszemes un juhras karaspehku eerehdni, Arkijereji, Gubernatori, pilsehtu Preekschneeki un Wirspolizeimeistars (Maskawas pilsehtâ), kà ari peemineto amata wihru peenahkumu ispilditaji, kad wini top aizinati, kà leezineeki, war luhgt Meera Teesnesim, triju deenu laikâ no pawehstes sanemschanas, lai winus isklauschinatu winu dsihwes weetâ. Schinî atgadijumâ isklauschinaschana noteekahs uf ta nosazijuma pamata, kas isteikts scha Ustawa 71. pantâ (b).

(a) Turpat, 65. pant. — (b) 1869. g. 29. maija d. (47147); 1881. g. 12. augst. d. nolik. krahj. № 568, Wisaugst. Uk. Sen. III., IV., 1883. g. 2. jun. d. nolik. krahj. № 508, Wisaugst. Uk. Sen.

66. Leezineeki is apakschkareiweem, kuri atrodahs ihstenâ deenestâ, top aizinati zaur sawu tuwako preekschneezibu. Ofizeeri top aizinati taischni zaur

pawehſtehm, bet aizinajums pee teeſas tos neatſwabina no deeneſta peenahkumeem, ja wini naw dabujuſchi atwakinajumu no ſawas preekſchneezibas.

1864. g. 20. now. (41476) 66. pant.

67. Kad kara preekſchneeziba apleezinajuſi, ka aizinamam leezineekam, iſ kareiweem, kara deeneſta apſtahkku dehk, naw bijis eeſpehjams perſoniſki atnahkt pee teeſas, tad aizinamais top iſklauſchinats ſawa deeneſta weetâ.

Turpat, 67. pant.

68. Leezineeki iſ Swehtkalpotajeem un pee muhku kahrtas peederigeem, ja naw atnahkuſchi pehz pirmahs pawehſtes, top aizinati zaur ſawu tuwako preekſchneezibu.

Turpat, 68. pant.

69. (Pehz 1887. g. Turp.) Par neatnahkſchanu noſazitâ terminâ, beſ ka peeneſta eewehroſchanu pelnoſcha attaiſnoſchanahs, leezineekam, kuram ir dſihwes waj pagaidu uſturas weeta Meera Teeſneſcha eezirkna robeſchâs, waj ahrpus ta, bet ne tahlak kà peezpadſmit werſtes no tahs weetas, uſ kuru winam janahk pehz aizinajuma, top uſlikts naudas ſods pehz Meera Teeſneſcha nolehmuma ne pahrak par diwdeſmit peezeem rubkeem, luhkojotees pehz leetas ſwariguma un leezineeka turibas. Tahdam leezineekam, ja winſch neatnahk otrureiſ, beſ eewehroſchanu pelnoſcheem zehloneem, top no jauna uſlikts naudas ſods augſtak apſihmetâ mehrâ; bet leetâs par noſeedſigeem darbeem, par kureem likumâ nolikta eeſlodſiſchana zeetumâ, winſch beſ tam, kà kriht naudas ſodâ, war tapt weſtin atweſts pee teeſas (a).

Peeſihmejums. Peezôs Wologdas gubernas ſeemel-rihta aprinkôs (Wetikouſtjugas, Nikolſkas, Jarenſkas, Sokwitſchegodſkas un Uſtſiſolkas), pee leezineeku neatnahkſchanas likumigeem zehloneem (69. un 71. pant.) peeder winu dſihwoſchana tahlak par diwiſimti werſtehm, no tahs weetas, kurp winus aizina (b).

(a) Turpat, 69. pant. 1887. g. 24. apr. d. nolik. krahj. 416 — (b) 1882. g. 30. mart. d., nolik. krahj. № 230, III, 4. pant.

70. Leezineeks war, waj nu diwu nedeku laikâ pehz Meera Teeſneſcha nolehmuma paſludinaſchanas par winam uſlikto naudas ſodu, waj ari atnahkdams pee teeſas uſ nojauna noliktu terminu, peeneſt ſawu attaiſnoſchanos tam paſcham Meera Teeſneſim, kurſch ari winu atſwabina no naudas ſoda, ja atſihſt, ka wina attaiſnoſchanahs pelna eewehroſchanu.

1864. g. 20. now. d. (41476) 70. pant.

71. Leezineeku, kurſch ſlimibas pehz newar atnahkt pee Meera Teeſneſcha, ſchis iſklauſchina wina dſihwes weetâ un puſchu klahtbuhtnê, ja winas atnahk preekſch tam noliktâ terminâ. Taî paſchâ kahrtibâ leezineeku iſklauſchinaſchana top iſdarita ari tanî atgadijumâ, kad leetâ iſklauſchinams leelaks ſkaits perſonu, kas dſihwo weenâ weetâ.

Turpat, 71. pant.

72. Leezineeki, kas dſihwo zitâ Meera Teeſneſcha eezirknî, attahku no tahs weetas, kur noteekahs leetas iſteeſaſchana, war tapt iſklauſchinati zaur ta eezirkna Meera Teeſneſi, kurâ wini dſihwo, pee kam atwehlets klaht buht ari puſehm, kas atnahkuſchas pee iſklauſchinaſchanas (a).

Peeſihmejums. Tos Wologdas gubernas aprinkôs, kas norahditi peeſihmejumâ pee 69. panta, Meera Teeſneſis war luhgt Teeſas Iſmekletajam lai iſklauſchina leezineeku. Scho uſdewumu iſpildit

Izmekletajs ir peespeests tanî atgadijumâ, kad schis darbs isdarams wina pastahwigâ waj pagaidu usturas weetâ (b).

(a) Turpat, 72. pant. — (b) 1882. g. 30. mart. d., nolik. krahj., № 230. III, 5. pant.

Treschà noschkira.

Teesaschanas atlikschana un soli, ko atnemt lihdsekļus atrautees no teesas.

73. Kad abas atnahkuschahs puses pasino Meera Teesnesim, ka wehl newar peeneſt wisus peerahdijumus, tad winsch atleek leetu, nolikdams wineem jaunu atnahkschanas terminu. Ja to pasino tikai weena puse, tad Teesnesis atleek leetu tikai tanî atgadijumâ, kad atsihst, ka luhgums pelna eewehroschanu.

1864. g. 20. now. d. (41476) 73. pant.

74. Meera Teesnesis war atlikt leetas isspreeschanu pehz sawa pascha eeskata, ja atsihst par wajadsigu waj nu isdarit apskatijumu, waj usdot pusehm peegahdat, waj ari polizijai sawahkt kahdas leetâ wajadsigas sinas.

Turpat, 74. pant.

75. Leetas teesaschanu atleekot weenas puses neatnahkschanas dehk noliktâ terminâ, pretejà puse war luhgt, lai ismakšas, kas tai zehluschahs zaur atnahkschanu pee teesas leeku reisu, taptu usliktas neatnahkuschai pusei, ja ta neusrahda eewehroschanu pelnoschus neatnahkschanas zehlonus.

Turpat, 75. pant.

76. Neweenam no apsuhdsameem, bes Meera Teesnescha atlaujas, naw ja-atstahj ta pilsehta waj eezirknis, kur leeta top teesata.

Turpat, 76. pant.

77. Meera Teesnesis war spert schahdus sokus, ko atnemt apsuhdsamam lihdsekļus atrautees no teesas:

1) kad us apsuhdsamo kriht aisdoma, ka tas padarijis pahrkahpumu, par kuru likumâ nolikts naudas sods waj aresta, waj kad no wina top peedsihta atlihdsiba — nemt paraksta, ka us aizinajumu atnahks pee teesas, waj eeprasit no wina pasi, waj apgalwojumu;
2) kad us apsuhdsamo kriht aisdoma, ka tas padarijis noseedsigu darbu, par kuru likumâ nolikta eeslodsischana zeetumâ, waj stingraks sods — eeprasit apgalwojumu waj kihlas, waj ari apsuhdsamo personiski apzeetinat.

Turpat, 77. pant.

78. Galwoschana pastahw eeksch ta, ka galwineeks usnemahs atbildibu ar naudu, ja apsuhdsamais atraujahs no teesas.

Turpat, 78. pant.

79. Kihlahm japastahw naudâ waj kustamâ mantibâ un tahs war dot pats apsuhdsamais, kà ari jeb kura zita persona.

Turpat, 79. pant.

80. Apgalwojuma waj kihlu leelumu noteiz Meera Teesnesis peemehrigi ta soda bahrgumam, kas draud apsuhdsamam, un kihlu deweja waj galwineeka turibai. Schi suma newar buht masaka par atlihdsibas sumu, kuru prasa no pahrkahpuma zeetuschais, ja wina suhdsibu apstiprina tizami peerahdijumi.

Turpat 80. pant.

81. Par apgalwojuma waj kihlu peenemschanu Teesnesis sastahda nolehmumu, kuru paraksta tiklab winsch, kà ari galwineeks, waj kihlu dewejs pats, un no kura wineem top isdots noraksts.

Turpat, 81. pant.

82. Apsuhdsamahs personas atlaischana pret apgalwojumu, waj winas atstahschana brihwibâ pret kihlahm, neatswabina winu no 76. pantâ preekschâ rakstita nosazijuma ispildischanas.

Turpat, 82. pant.

83. Ja apsuhdsamais isbehg waj atraujahs no teesas, tad no galwineeka peedsihtà waj ari kihlahm eemaksatà nauda, pehz tam, kad no tahs nolihdsinats atlihdsibas prasijums par skahdi un saudejumeem, kas padariti zaur apsuhdsamà pahrkahpumu, top peeweenota kapitalam, ko eetaisit apzeetinaschanas weetas preeksch arestâ eeleekamahm personahm Meera Teesneeschu eezirknôs (190. pant.).

Turpat, 83. pant.

84. Pee apsuhdsamà apzeetinaschanas top sastahdits sewischks protokols, kurâ skaidri janorahda:

1) apzeetinaschanas laiks;
2) apzeetinatà persona, un
3) noseedsigais darbs, par kuru winsch apsuhdsets.

Scho protokolu paraksta Meera Teesnesis un noraksts no ta top nosuhtits us apzeetinaschanas weetu (a).

Peesihmejums. Kad top apzeetinats kahds, kas deen, waj mahzahs gimnasijâ, progimnasijâ, realskolâ, kà ari Lasarewa austruma walodu institutâ, dalibas dehl pee kriminalnoseeguma waj ari aisdomas dehl, ka winsch schahdu noseegumu padarijis, tad ja-eewehro nosazijums, kas isteikts peesihmejumâ pee scha Ustawa 431. panta (b).

(a) Turpat, 84. pant. — (b) 1871. g. 30. jul. d. (49860) ust., 120. pant. 1872. g. 15. maija d. (50834) ust., 87. pant.; 16. dez. d. (51655) ust., 127. pant.

Treschà nodaļa.

Par teesaschanu pee Meera-Teesneescheem.

Pirmà noschkira.

Teesneescha atstumschanas atgadijumi un kahrtiba.

85. Meera Teesnesim buhs sewi atstatit un winu war puses atstumt schinîs atgadijumôs:

1) kad ir dalibà pee leetas winam paschàm, wina seewai, wina radneekeem taisnâ lihnijâ bes pakahpenu aprobeschojuma un sahnu lihnijâs

pirmo tschetru pakahpenu radneekeem un pirmo triju pakahpenu swaineeschem, kà ari teem, kurus Teesneſis peenehmis behrna weetâ;

2) kad Teesneſis ir par aiſbildni weenam no leetas dalibneekeem, waj ari kad weens no teem pahrwalda otra leetas;

3) kad Teesneſis waj wina seewa ir pehz likuma weenam no leetas dalibneekeem tuwakee mantineeki, waj ari ſtahw prahwâ ar weenu no teem.

1864. g. 10. now. d. (41476) 85. pant.

86. Luhgumu, par Meera-Teesneſcha atſtatiſchanu, pamatus norahdot, peenes apſuhdſetajs pee paſchas eeſuhdſeſchanas un apſuhdſamais ne wehlak, kà pirmoreiſ atnahkdams pee teesas.

Turpat, 86. pant.

87. Kad ir likumigi eemesli, ko atſtatit Teesneſi, kurus eeſkatijis winſch pats, waj norahdijuſchas puſes, tad winſch nodod leetu tam Meera Teesnesim, kurſch jau agrak uſ Teesu Eeſtahdijumu Satwerſmes pamata eezelts iſpildit wina amatu ſchahdôs atgadijumôs.

Turpat, 87. pant.

Otrà noſchkira.

Teesaſchanas kahrtiba.

88. (Pehz 1887. g. Turp.). Meera-Teesneſis iſteesa leetas mutiſki un klaji, eewehrodams noſazijumos, kas iſteikti 620. pantâ (pehz ſcha Turp.) un 620[1]. pantâ (pehz ſcha Turp.).

1864. g. 20. now. d. (41476) 88. pant.; 1887. g. 12. febr. d. nolik. krahj. 194, I.

89. (Pehz 1887. g. Turp.). Pee ſlehgtahm durwim top iſteesatas leetas:

1) par pahrkahpumeem pret gimenes teesibahm,

2) par seeweeschu goda aiſkarſchanu, netiklibu un ziteem beſkaunigeem waj ar peedauſibu ſaweenoteem darbeem, un

3) pahrkahpumôs, kas peemeklejami ne zitadi, kà uſ priwatperſonu suhdſibahm, kad abas puſes luhdſ, lai leetu iſteesa pee ſlehgtahm durwim.

Turpat, 89. pant.; 1887. g. 12. febr. d. nolik. kr. 194, I.

89[1]. (Pehz 1887. g. Turp.). Beſ leetahm, kas peeminetas preekſchejâ (89), pantâ (pehz ſcha Turp.). teesas sehdes durwis top ſlehgtas atgadijumôs, kas norahditi ſcha Uſtawa 620[3] (pehz ſcha Turp.) 621 (pehz ſcha Turp.) un 621[1] (pehz ſcha Turp.) pantôs.

1887. g. 12. febr. d., nolik. krahj. 194, I.

90. Pee leetas iſteeſaſchanas tiklab apſuhdſamam, neluhkojotees uſ to, waj winſch ir klaht waj ne, kà ari apſuhdſetajam waj siwilſuhdſetajam ir atwehlets ſawu teesibu aiſſtahweſchanu uſdot pilwarneekeem.

1864. g. 20. now. d. (41476) 90. pant.

91. Pehz tam, kad apsuhdsamam darits sinams apsuhdsibas kodols un pamati, Meera Teesnesis prasa winam: waj winsch atsihstahs par wainigu pee teem darbeem, kurus winam leek par wainu.

Turpat, 91. pant.

92. Ja apsuhdsamais neatsihstahs par wainigu, tad Teesnesis isklausa pa preekschu apsuhdsetaja leezineekus, pehz tam prasa ari apsuhdsamam, ko winsch war peeweest sewim par attaisnoschanos, un isklausa winu paschu, kà ari wina norahditos leezineekus.

Turpat, 92. pant.

93. Netop peelaisti pee leezinaschanas:

1) besprahtigi un ahrprahtigi;
2) garidsneeki — par atsihschanos, kas wineem isteikta pee bikts, un
3) apsuhdsamo pilnwarneeki un aisstahwetaji — par atsihschanos, ko wineem isteikuschi winu pilnwaras deweji.

Turpat, 93. pant.

94. Apsuhdsamahs personas wihrs waj seewa, winas radineeki taisnâ lihnijâ us augschu un us leju, kà ari meesigi brahki un mahsas war atsazitees no leezinaschanas; bet ja wini newehlahs isleetat scho teesibu, tad top isklauschinati bes swehresta.

Turpat, 94. pant.

95. Netop peelaisti pee leezinaschanas *sem swehresta*:

1) tee, kas atschkirti no basnizas zaur garigas teesas spreedumu;
2) behrngadeni, kas naw sasneeguschi tschetrpadsmito gadu, un
3) wahjprahtigi, kas nesajehds swehresta swehtumu.

Turpat, 95. pant.

96. Netop peelaisti pee leezinaschanas *sem swehresta*, ja weena waj otra puse zel atstumschanas eerunu:

1) tee, kam atnemtas wisas kahrtas teesibas waj wisas sewischkas personiski waj zaur kahrtu peeschkirtas teesibas un preekschrozibas;
2) zeetuschahs personas wihrs waj seewa, wina radineeki taisnâ lihnijâ un meesigi brahki un mahsas, ka ari ziti waj wina pascha, waj apsuhdsamâ radineeki sahnu lihnijâs treschâ un zeturtâ pakahpenê, un abeju puschu swaineeschi pirmâs diwâs pakahpenês;
3) tee, kas stahw ar leetas dalibneeku sewischkâ sakarâ, waj nu zaur peenemschanu behrna weetâ, waj zaur aisbildnibu, waj ari zaur to, ka weens no wineem pahrwalda otra leetas, kà ari tee, kam ir prahwa ar kahdu no leetas dalibneekeem, un
4) ebreji, sawu bijuschu tizibas brahku leetâs, kuri peenehmuschi kristigu tizibu, un rakstkolniki to personu leetâs, kuras, no rakstkola peegreesuschahs pee pareistizibas.

Turpat, 96. pant.

97. Atkaitot atgadijumus, kas norahditi 94—96 pantôs, leezineeki isklauschinami pehz winu noswehrinaschanas, ja tos atswabina no swehresta abas puses pehz sawstarpigas weenoschanahs.

Turpat, 97. pant.

98. Kad garidsneeka naw klaht, Meera Teesnesis isklauschina leezineekus bes swehresta, atgahdinadams wineem peenahkumu issazit pehz skaidras apsinas wisu, kas teem sinams, un nemdams no wineem parakstu, ka wini to, ko leezinajuschi, apnemjahs apstiprinat zaur swehrestu, ja to prasa weena waj otra puse.

Turpat, 98. pant.

99. No swehresta top atswabinati:

1) wisu kristigu tizibu Swehtkalpotaji un pee muhku kahrtas peederigi;

2) tee, kas peeder pee tizibas schkirahm un sektehm, kuras swehresta neatkauj; swehresta weetâ wini dod apsolijumu, issazit pilnigu pateesibu pehz skaidras apsinas.

Turpat, 99. pant.

100. Ja pehz kuŗa weenas puses leezineeka isklauschinaschanas, Meera Teesnesis prasa otrai pusei, waj wina newehlahs likt leezineekam kahdus jautajumus.

Turpat, 100. pant.

101. Meera Teesnesis war ari pehz sawa pascha eeskata likt tiklab leezineekeem, kà ari apsuhdsetajam un apsuhdsamam jautajumus, kas wajadsigi pretrunu nowehrschanas un leetas isskaidroschanas dehl.

Turpat, 101. pant.

102. Kad apsuhdsamais atsakahs atbildet us winam likteem jautajumeem, tad Teesnesis, nekerdamees pee draudeem, apsolijumeem, iswilinajumeem waj ziteem peespeedu lihdsekleem, pahreet us to peerahdijumu zaurluhkoschanu, kuŗi atrodahs leetâ.

Turpat, 102. pant.

103. Peerahdijumus, ko weena puse peenesusi, Meera Teesnesis dara sinamus otrai pusei.

Turpat, 103. pant.

104. Leetâs, kuŗas atlauts beigt ar islihgumu, Meera Teesnesis aprobeschojahs tikai ar to peerahdijumu zaurluhkoschanu, kuŗus puses peenesuschas un norahdijuschas.

Turpat, 104. pant.

105. Apskatijumus, apluhkojumus un kratijumus isdara waj nu Meera Teesnesis pats waj ari, wina usdewumâ, weetejahs polizijas eerehdni (salihds. 47. pant. peesihm.)

Turpat, 105. pant.; 1871. g. 19. maija d. (49615) nosaz., 11. un 14. pant.

106. Apskatijumu, apluhkojumu un kratijumu isdarischanu Meera Teesnesis usdod polizijai tikai tad, kad kahdu sewischku apstahkku pehz winsch pats newar ispildit schos darbus un naw eespehjams tos atlikt us zitu laiku.

1864. g. 20. now. d. (41476) 106. pant.

107. Kad weena waj otra puſe peenes eewehroſchanu pelnoſchus zehkonus, ko ſchaubitees par polizijas iſdarita apſkatijuma, apluhkojuma waj kratijuma tizamibu, tad Meera Teeſneſim peenahkahs paſcham pahrbaudit ſchos darbus (a).

Peeſihmejums. Tos Wologdas gubernas aprinkôs, kas norahditi peeſihmejumâ pee 69. panta, Meera Teeſneſis war luhgt Teeſas Iſmekletajam pahrbaudit apſkatijumu, apluhkojumu waj kratijumu. Scho uſdewumu iſpildit Iſmekletajs ir peeſpeeſts tanis atgadijumos, kad peeminetee darbi iſdarami wina paſtahwigâ waj pagaidu uſturas weetâ. (b).

(a) Turpat, 107. pant. — (b) 1882. g. 30. mart. d. nolik. krahj. № 230, III, 5. pant.

108. Apſkatijumi, apluhkojumi un kratijumi top iſdariti klaht eſot ne maſak, kà diweem peeſaukteem leezineekeem un teem leetas dalibneekeem, kuri atnahk pee ſcheem darbeem beſ eepreekſcheja aizinajuma.

1864. g. 20. now. d. (41476) 108. pant.

109. Par leezineekeem top peeaizinati it ihpaſchi mahju, boſchu, ruhpneezibas un tirdſneezibas eetaiſchu ſaimneeki, waj winu pahrwalditaji un pilnwarneeki, kà ari pagaſtu waj ſahdſchu amata wihri un baſnizu wezakee.

Turpat, 109. pant.

110. Pee kratiſchanas un leetu atnemſchanas beſ leezineekeem top peeaizinati klaht mahjas waj telpas ſaimneeks un wina atbuhtnê wina ſeewa, ja winſch ir prezejees, waj ari kahds no wina wezakeem mahjneekeem.

Turpat, 110. pant.

111. Apſkatijumi, apluhkojumi, kratijumi un leetu atnehmumi top iſdariti deenas laikâ, atſkaitot atgadijumus, kuri nezeeſch wilzinaſchanas.

Turpat, 111. pant.

112. Kad tahdu apſtahkku ſkaidras iſpraſchanas dehk, kas leetâ ſaſtopahs, wajadſigas ſewiſchkas ſinaſchanas waj iſbaudiba ſinatnê, mahkſlâ, amatâ, remeſtâ, waj kahdâ nodarbibâ, tad top pee-aizinati leetprateji.

Turpat, 112. pant.

113. Tiklab ſkahdes un ſaudejumu leelumu, kà ari ſaguma wehrtibu, ja puſes ſchinî ſinâ neweenojahs, noteiz Meera-Teeſneſis pehz puſchu peeneſteem peerahdijumeem waj pehz leetprateju domu iſklauſiſchanas.

Turpat, 113. pant.

114. Par neatnahkſchanu pee apſkatiſchanas, apluhkoſchanas waj kratiſchanas, peeſauzameem leezineekeem un leetpratejeem Meera Teeſneſis war uſlikt naudas ſodu ne pahrak par diwdeſmit peezeem rubkeem.

Turpat, 114. pant.

115. Meera Teeſneſis ſawahk ſinas par apſuhdſamà dſihwes kahrtu un wezumu tikai tôs atgadijumôs, kad tas wajadſigs pee winam peenahziga ſoda noteikſchanas.

Turpat, 115. pant.

116. Jk kuras leetas teeſaſchana un iſſpreeſchana beidſahs pee Meera Teeſneſcha pehz eeſpehjas weenâ ſehdê.

Turpat, 116. pant.

117. Meera Teesneſim, kad tas eeſkatijis iſ leetas apſtahkleem, ka ta nepeekriht wina teeſaſchanai, tuhlin leeta janodod Teeſas Iſmekletajam, waj ari, ja naw wajadſigs iſdarit iſmekleſchanu, taiſchni Prokuroram.

Turpat, 117. pant.

118. Tahdus atgahdijumus, kurôs Meera Teeſneſis ſaſtop iſteeſaſchanas kahrtibâ kahdas gruhtibas, winſch iſſchkir, apſwehrdams ſchinî grahmatâ noliktos noſazijumus peemehrigi ſihkeem noſazijumeem par teeſaſchanas kahrtibu wiſpahrigâs teeſu weetâs.

Turpat, 118. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par ſpreedumu taiſiſchanu un ſludinaſchanu.

119. Puſes iſklauſijis un wiſus peerahdijumus, kas leetâ atrodahs, apſwehris, Meera Teeſneſis iſſchkir jautajumu par teeſajamà wainibu waj newainibu pehz ſawas eekſchkigas pahrleezinaſchanahs, kas dibinata uſ wiſu pee leetas iſteeſaſchanas atklahtu apſtahkļu kopibas, un, leetai likumus peemehrodams, nemj par mehrauklu noſazijumus, kas noteikti ſcha Uſtawa 12. un 13. pantôs.

1864. g. 20. now. d. (41476) 119. pant.

120. Leetâs, kuras war beigt ar iſlihgumu, Meera Teeſneſim peenahkahs puſes ſameerinat un tikai beſſekmibas atgadijumâ ſtahtees pee ſpreeduma taiſiſchanas, winam atwehletas waras robeſchâs (33. pant.).

Turpat, 120. pant.

121. Pehz tam, kad apſuhdſamais atſihts par newainigu, Meera Teeſneſis winu tuhlin atlaiſch. Ja apſuhdſiba bijuſi netaiſnprahtiga, tad Teeſneſis noteeſà apſuhdſetaju uſ teeſaſchanas iſmakſu nolihdſinaſchanu, un, ja apapſuhdſamais to luhdſ, ari uſ winam padaritu ſaudejumu atlihdſinaſchanu (32. pant.).

Turpat, 121. pant.

122. To, kas atſihts par wainigu, Meera Teeſneſis noteeſà uſ ſodu un tiklab uſ teeſaſchanas iſmakſu nolihdſinaſchanu, kà ari uſ wina padaritas ſkahdes un ſaudejumu atlihdſinaſchanu, ja apſuhdſetajs waj ziwilſuhdſetajs to praſijuſchi.

Turpat, 122. pant.

123. Noteeſadams uſ naudas ſodu, Meera Teeſneſis, tam atgadijumam, ja wainigais neſpehtu makſat, noteiz ari zita ſoda leelumu naudas ſoda weetâ.

Turpat, 123. pant.

124. Meera Teeſneſcha ſpreedums top uſſkatits par galigu, kad zaur winu top nolemts: peekodinajums, peeſihmejums waj rahjeens, naudas ſods ne leelaks par peezpadſmit rubļeem no weenas perſonas, waj areſts ne pahrak par trim deenahm, un kad atlihdſiba par ſkahdi un ſaudejumeem neſneedſahs pahri par trihsdeſmit rubļeem.

Turpat, 124. pant.

125. Tas, kas zaur negaligu spreedumu noteesats uſ eeſlodſiſchanu zeetumâ, war tapt atſtahts brihwibâ, kamehr spreedums eet likumigâ spehkâ, tikai tad, kad peeneſis kihlas waj apgalwojumu.

Turpat, 125. pant.

126. Leetas, kas eeguhtas zaur noſeedſigu darbu, top atdotas atpakaļ ſaimneekam, kuram, ja wajadſigs, tahs japeegahda, kad leetu luhko zauri Meera Teeſneſchu Sapulze.

Turpat, 126. pant.

127. Spreedumu taiſijis, Meera-Teeſneſis winu ihſumâ uſraksta un ſludina leetas dalibneekeem klaji tanî paſchâ ſehdê, kurâ leetas iſteeſaſchana pabeigta.

Turpat, 127. pant.

128. (Pehz 1887. g. Turp.). Meera Teeſneſis pee spreeduma ſludinaſchanas iſſkaidro leetas dalibneekeem: kahdôs atgadijumôs, kahdâ terminâ un kahdâ kahrtibâ atlauts pahrſuhdſet Teeſneſcha spreedumu, peebilſdams tur klaht, ka, ja wini newehlahs iſleetat ſcho teeſibu, tad wini war uſdot par to tuhlin waj pirms pahrſuhdſeſchanas termina beigahm, un kà spreedums eet likumigâ spehkâ un ir tuhlin iſpildams, kad abas puſes atſakahs no pahrſuhdſeſchanas teeſibas.

Turpat, 128. pant. 1886. g. 8. dez. d. nolik. krahj. 1887. g. 64, I.

129. Meera Teeſneſim pehz spreeduma ſludinaſchanas tas ja-iſgatawo galigâ weidâ ne wehlak, kà triju deenu laikâ.

1864. g. 20. now. d. (41476) 129. pant.

130. Meera Teeſneſcha spreedumâ, kas iſgatawots galigâ weidâ, ſkaidri janorahda:

1) gads, mehneſs un datums, kad spreedums taiſits;
2) leetas dalibneeku dſihwes kahrta, wahrds, uſwahrds waj peewahrds;
3) leetas apſtahkli, kas nemti spreedumam par pamatu;
4) spreeduma kodols, norahdot tos likumus, uſ kuru pamata tas taiſits, un
5) teeſaſchanas iſmakſas, uſ kuru nomakſu wainigâ puſe noteeſata.

Spreeduma beigâs wajag buht Meera Teeſneſcha parakſtam.

Turpat, 130. pant.

131. Meera Teeſneſis eeraksta ſawus spreedumus waj nu ik preekſch kuras leetas ſewiſchkâ protokolâ, waj ari weenâ wiſpahrigâ grahmatâ.

Turpat, 131. pant.

132. Uſ luhgumu, lai iſdod spreeduma norakſtu, Meera Teeſneſim ſchis norakſts ja-iſdod ne wehlak, kà treſchâ deenâ pehz luhguma peeneſchanas.

Turpat, 132. pant.

Peektà nodaļa.

Par aiſmuguras spreedumeem.

133. Ja perſona, kas apſuhdſeta par tahdu pahrkahpumu, par kuru nolikts ſods ne pahrak par areſtu, neatnahk un neatſuhta pilnwarneeku noliktâ

terminâ, waj ari kaut gan atſuhta pilnwarneeku, bet tahdâ leetâ, kurâ wina aizinata pati, tad Meera Teeſneſis taiſa aiſmuguras ſpreedumu.

1864. g. 20. now. d. (41476) 133. pant.

134. Kad lihdſ noliktam terminam naw uſmekleta ta perſona, kas apſuhdſama par tahdu noſeedſigu darbu, par kuru likumâ noteikts eeſlodſijums zeetumâ waj ſtingraks ſods, tad Meera Teeſneſis, atlikdams ſoda ſpreeſchanu lihdſ meklejamahs perſonas atweſchanai, taiſa, uſ ſuhdſibu par ſkahdes un ſaudejumu atlihdſinaſchanu, aiſmuguras ſpreedumu pehz ziwilteeſaſchanas noſazijumeem.

Turpat, 134. pant.

135. Kad neatnahk apſuhdſetajs noliktâ terminâ, nedſ perſoniſki, nedſ zaur pilnwarneeku, neuſrahdidams eewehroſchanu pelnoſchus zehlonus, tad Meera Teeſneſis waj nu nolemj atraidit ſuhdſibu, kad leeta, pehz ſawas dabas, war tapt beigta ar iſlihgumu, waj ari zitadi, noteeſà apſuhdſetaju uſ naudas ſodu ne pahrak par diwdeſmit peezeem rubleem un aizina winu uſ jaunu terminu.

Turpat, 135. pant.

136. Ja pirms aiſmuguras ſpreeduma taiſiſchanas Meera Teeſneſis dabun ſinat, ka apſuhdſamà neatnahkſchanai par zehloni bijuſchi nepahrſpehjami kawekki waj ari, ka aizinaſchanas pawehſte winam naw tapuſi peegahdata ihſtâ laikâ, tad winſch, atlikdams leetas iſſpreeſchanu, noleek apſuhdſamam jaunu atnahkſchanas terminu, un dara winam to ſinamu.

Turpat, 136. pant.

137. Apſuhdſamais, kas nokawejis winam nolikto atnahkſchanas terminu, bet eeradees teeſâ pirms ſpreeduma taiſiſchanas par leetas kodolu, top peelaiſts pee mutiſkeem iſſkaidrojumeem. Pehz tam taiſitais ſpreedums netop uſluhkots par aiſmugurisku.

Turpat, 137. pant.

138. Aiſmuguras ſpreeduma noraksts top peeſuhtits apſuhdſamam lihdſ ar pawehſti.

Turpat, 138. pant.

139. Diwu nedeku laikâ no aiſmuguras ſpreeduma noraksta nodoſchanas, apſuhdſamam ir teeſiba, atnahkot pee Meera Teeſneſcha, peneſt atſaukſmi par leetas jaunu zaurluhkoſchanu.

Turpat, 139. pant.

140. Atſaukſmi peenemdams, Meera Teeſneſis noleek deenu, kurâ puſehm ja-atnahk uſ jaunu iſteeſaſchanu, par ko ari paſino apſuhdſetajam, atgahdinadams tam, ka wina neatnahkſchanai buhs tas iſnahkums, kas norahdits 135. pantâ.

Turpat, 140. pant.

141. Ja apſuhdſamais neatnahk otrreiſ, tad winam top uſlikts naudas ſods ne pahrak par diwdeſmit peezeem rubleem un pahr winu taiſitais ſpreedums paleek ſpehkâ.

Turpat, 141. pant.

Sestà nodaļa.

Par Meera Teesneschu protokoleem.

142. Par wisu, kas atteekahs us leetas teesaschanu, Meera Teesnesis ihsumâ eerakstа protokolâ, kurâ jaapsihme:

1) leetas eesahkschanas laiks un eemesls; puschu waj winu pilnwarneeku wahrdi, uswahrdi waj peewahrdi; suhdsibu waj pasinojumu kodols;

2) puschu un leezineeku aizinaschana; winu neatnahkschana; naudas soda uslikschana par to un scho sodu atlaischana; rihkoschanahs apsuhdsamà atweschanas dehl; soli, ko atnemt winam lihdsekkus atrautees no teesas;

3) puschu peenestee peerahdijumi; leezineeku noswehrinaschana un winu issazijumu kodols; apskatijumi, apluhkojumi, kratijumi un nowehrtejumi;

4) sehdes durwju slehgschanas atgadijumi, leetas teesaschanas atlikschana un soda uslikschana par kahrtibas trauzeschanu sehdes laikâ;

5) puschu islihgschana un nosazijumi, us kuru pamata ta notikusi; atgadijumi, kurôs leeta nodota Teesas Ismekletajam waj Prokuroram;

6) spreeduma kodols un wina sludinaschanas laiks;

7) (Pehz 1887. g. Turp.) atsazischanahs no pahrsuhdseschanas teesibas; atsaukſmes waj suhdsibas eesneegschana zaur nemeerâ esoscho pusi un isskaidrojuma peeneschana zaur pretejo pusi; leetas nosuhtischana Meera Teesneschu Sapulzei;

8) rihkojumi spreeduma ispildischanas sinâ.

1864. g. 20. now. d. (41476) 142. pant.; 1886. g. 8. dez. d. 1887. g. nolik. krahj. 64, l.

143. Tiklab puschu, kà ari leezineeku issazijumi, kurus Meera Teesnesis usrakstijis, kà ari atsaukſmes pret spreedumeem, waj islihgschanas nosazijumi top lasiti preekschâ tahm personahm, no kurahm tee nahkuschi un pahrlaboti pehz winu norahdijumeem; schihs personas ari tos paraksta, ja prot rakstit.

1864. g. 20. now. d. (41476) 143. pant.

144. Protokoli par nowehrtejumeem, apskatijumeem un ziteem us weetas isdariteem ismeklejumeem top lasiti preekschâ puſehm, peesaukteem leezineekeem un leetpratejeem; schos protokolus paraksta tiklab wini, ja prot rakstit, kà ari tee, kas isdarijuschi schos ismekleschanas darbus.

Turpat, 144. pant.

Septità nodaļa.

Par atsaukſmehm pret Meera Teesneschu spreedumeem un blakus suhdsibahm par winu rihkojumeem.

145. Pret Meera Teesneschu negaligeem spreedumeem abas puses war peeneſt atsaukſmes par wiseem leetas preekschmeteem, kas us winahm atteekahs. Bet siwilsuhdsetajs leetâs, kas eesahktas zaur polizijas waj zitu administrazijas eestahdi, war peeneſt atsaukſmi tikai skahdes atlihdsibas sinâ ween.

1864. g. 20. now. d. (41476) 145. pant.

146. (Pehz 1887. g. Turp.) Polizijai, kad wina atsinusi par wajadsigu peeneſt pret ſpreedumu atſaukſmi, jaſtahda par to preekſchâ Prokurora Beedram, kurſch war waj nu eeſneegt Meera Teeſneſim atſaukſmi, waj atſazitees no pahrſuhdſeſchanas teeſibas, paſinodams par to MeeraTeeſneſim.

Turpat, 146. pant.; 1886. g. 8. dez. d. 1887. g. nolik. krahj. 64, l.

147. Atſaukſmes eeſneegſchanai ir noliktſ diwu nedeku laiks no ſpreeduma ſludinaſchanas deenas.

1864. g. 20. now. d. (41476) 147. pant.

148. Atſaukſmes war tapt peeneſtas tiklab rakſtiſki, kà mutiſki. Pretejai puſei top iſdots, uſ winas luhgumu, noraksts no atſaukſmes.

Turpat, 148. pant.

149. Par atſaukſmes ſanemſchanu Meera Teeſneſis iſdod kwihtu un paſchu atſaukſmi noſuhta, ne wehlak, kà triju deenu laikâ, Meera Teeſneſchu Sapulzes Paſtahwigam Lozeklim lihdſ ar pahrſuhdſeto ſpreedumu un pee leetas peederigeem protokoleem.

Turpat, 149. pant.

150. Pret atſaukſmi pretejai puſei ir atkauts eeſneegt iſſkaidrojumu Meera Teeſneſchu Sapulzes Paſtahwigam Lozeklim.

Turpat, 150. pant.

151. Atſaukſme, kas eeſneegta noliktâ laikâ, aptur ſpreeduma iſpildiſchanu. Bet kad atſaukſme eeſneegta tikai ſkahdes un ſaudejumu atlihdſinaſchanas ſinâ, tad ſpreeduma iſpildiſchana ſoda ſinâ netop aptureta.

Turpat, 151. pant.

152. Atſchkiru no atſaukſmehm top peelaiſtas tikai ſchahdas blakus ſuhdſibas:

1) par gauſchibu teeſaſchanâ;
2) par atſaukſmes nepeenemſchanu, un
3) par apſuhdſamà apzeetinaſchanu.

Turpat, 152. pant.

153. Blakus ſuhdſibas, tiklab par atſaukſmes nepeenemſchanu, kà ari par apſuhdſamà apzeetinaſchanu, peeneſamas ſeptinu deenu laikâ no pahrſuhdſamo rihkojumu iſpildiſchanas deenas.

Turpat, 153. pant.

154. Suhdſibas par Meera Teeſneſcha gauſchibu un par atſaukſmes atraidiſchanu eeſneedſamas Meera Teeſneſchu Sapulzei, bet ſuhdſiba par apzeetinaſchanu peneſama Meera Teeſneſim paſcham, kuram ta jaſtahda preekſchâ Meera-Teeſneſchu Sapulzei lihdſ ar ſawu iſſkaidrojumu weenas deenas laikâ no winas ſanemſchanas.

Turpat, 154. pant.

Aſtotà nodaļa.

Par teeſaſchanas kahrtibu Meera Teeſneſchu Sapulzēs.

155. Wiſahm leetahm, kuras peekriht Meera Teeſneſchu Sapulzes zaurluhkoſchanai, wajag buht pee-eetamahm, pirms Sapulzes periodiſkahm ſehdehm, tiklab preekſch puſehm, kà Sapulzes Lozekleem un Apgabala Teeſas Prokurora Beedra.

1864. g. 20. now. d. (41476) 155. pant.

156. Leetu iſteeſaſchana Sapulzē noteekahs mutiſki un klaji, tahdà paſchà kahrtibà, kà pee Meera Teeſneſcheem, bet eewehrojot ſewiſchkus noſazijumus, kas noteikti nahkoſchôs pantôs.

Turpat, 156. pant.

157. Puſes netop aizinatas uſ leetas iſteeſaſchanu, bet war atnahkt perſoniſki, waj zaur pilnwarneekeem. Winu ne-eeraſchanahs neaptur leetas zaurluhkoſchanu, atſkaitot tikai tos atgadijumus, kad pati Sapulze atſihſt, ka puſehm wajag buht klaht. Teem, kas top apſuhdſeti par noſeedſigeem darbeem, par kureem likumà nolikta eeſlodſiſchana zeetumà, weenumehr wajag buht klaht.

Turpat, 157. pant.

158. Leetas teeſaſchana eeſahkahs ar Meera Teeſneſcha ſpreeduma un pret ſcho ſpreedumu peneſtas ſuhdſibas nolaſiſchanu; pehz tam puſes peenes ſawus iſſkaidrojumus mutiſki, bet kad winu naw klaht, tad top nolaſita atſaukſme pret ſpreedumu un pretejahs puſes iſſkaidrojums, ja tas ir eeſneegts.

Turpat, 158. pant.

159. Puſes war peneſt ſawus peerahdijums un peeweſt leezineekus, tiklab tos, kas bijuſchi pee leetas pirmejahs teeſaſchanas, kà ari tos, kas kahdu wehrà nemjamu zehlonu pehz naw warejuſchi atnahkt pee Meera Teeſneſcha. Bet peerahdijumu nepeeneſchanas un leezineeku nepeeweſchanas pehz uſ to laiku, kad leetu klauſa, winas zaurluhkoſchana netop atlikta, beſ ween, ja puſes luhdſ, lai neatnahkuſchos leezineekus aizinatu, un Sapulze neatrod tam kawekku.

Turpat, 159. pant.

160. Kad rodahs wajadſiba iſdarit no jauna apſkatijumu, iſmeklejumu waj nowehrtejumu, waj ari iſklauſchinat leezineekus uſ weetas, tad Sapulze uſdod to weenam no ſaweem Lozekleem, atſkaitot to Meera Teeſneſi, pret kura ſpreedumu atſaukſme peneſta. Leetas zaurluhkoſchana war tapt atlikta ſchinî atgadijumà uſ nahkoſchahm Sapulzes ſehdehm.

Turpat. 160. pant.

161. Pehz tam, kad leezineeki nodewuſchi ſawus iſſazijumus, wineem war, ar Preekſchſehdetaja atļauju, likt jautajumus tiklab ta puſe, kas winus peewedusi, kà ari otra puſe.

Turpat, 161. pant.

162. Jautajumus, kas wajadsigi pretrunu nowehrschanas un leetas isskaidroschanas dehl, leek Preekschsehdetajs un, ar wina atlauju, Sapulzes Lozekki, kà ari Prokurora Beedris.

Turpat, 162. pant.

163. Leezineeki, kas noswehrinati pee Meera Teesneescha, no jauna neswehr, bet Sapulzes Preekschsehdetajs wineem atgahdina winu doto swehrestu.

Turpat, 163. pant.

164. Pehz leezineeku isklauschinaschanas atwehlets peenest isskaidrojumus tiklab atsaukschmes eesneedsejam, ka ari pretejai pusei.

Turpat, 164. pant.

165. Leetâs, kuras war beigt ar islihgumu, Sapulzes Preekschsehdetajs zenschahs sameerinat apsuhdsetaju ar apsuhdsamo.

Turpat, 165. pant.

166. Pirms spreeduma taisischanas Prokurora Beedris isskaidro peenesto peerahdijumu nosihmi, norahda us likumeem, kas sihmejahs us leetu, un dod atsinu par winu peemehroschanu schim atgadijumam, bet ari pehz tam pehdejais wahrds weenumehr atwehlets apsuhdsamam waj wina pilnwarneekam.

Turpat, 166. pant.

167. Leetu klausot waj spreeschot, tas Meera-Teesnesis, pret kuru spreedumu peenesta atsaukschme, naw klaht. Ja no wina wajadsigi isskaidrojumi, tad Sapulze winu war peeaizinat, bet isskaidrojumus dewis, winsch tuhlin atstahj sehdi.

Turpat, 167. pant.

168. Zaur Sapulzes spreedumu waj nu top apstiprinats Meera Teesneescha spreedums, waj ari taisits jauns spreedums, bet tikai atsaukschmes robeschâs. Sods apsuhdsamam newar tapt pa-augstinats, bes ka to prasitu apsuhdsetajs.

Turpat, 168. pant.

169. Ja Teesneschu balsis dalahs diwejâs waj wairak domâs, tad par spreeduma pamatu top peenemtas tahs domas, us kurahm weenojahs wairak balsu; balsu weenlihdsibas atgadijumâ preekschroka jadod tahm domahm, kuras peenemj Sapulzes Preekschsehdetajs, bet ja domas dalijuschahs tà, ka Preekschsehdetaja balss newar dot pahrswaru, tad — tahm, pehz balsu skaita, lihdsigâ spehkâ stahwoschahm domahm, kuras lehnigakas pret teesajamà likteni.

Turpat, 169. pant.

170. Pee Meera Teesneschu Sapulzes spreedumu sludinaschanas, pee winu sarakstischanas un winu norakstu isdoschanas, kà ari pee Teesas sehdes protokola sastahdischanas ja-eewehro ta kahrtiba, kas noteikta scha Ustawa 127—134 un 142—144 pantôs, tikai ar to starpibu, kà wisus rihkojumus schinis leetâs isdara Sapulzes Preekschsehdetajs.

Turpat, 170. pant.

171. Tiklab Meera Teesneschu Sapulzes spreedumu, kà ari teesas sehdes protokolu paraksta Preekschsehdetajs un Lozekli, kas peedalijuschees pee spreeschanas, un apleezina Sekretars.

Turpat, 171. pant.

172. Meera Teesneschu Sapulzes spreedumi top skaititi par galigeem un nepahrsuhdsameem apelazijas zekâ.

Turpat, 172. pant.

Dewità nodaļa.

Par Meera Teesneschu un winu Sapultschu galigu spreedumu atzelschanu.

173. Pret Meera Teesneschu un winu Sapultschu galigeem spreedumeem pusehm atkauts peeneſt suhdsibas un Prokurora Beedram protestus kasazijas kahrtibâ.

1864. g. 20. now. d. (41476) 173. pant.

174. Suhdsibas un protesti pret Meera Teesneschu un winu Sapultschu galigeem spreedumeem war tapt peenesti:

1) kad likuma taischna nosihme redsami ne-eewehrota un winsch nepareisi tulkots pee noseedsiga darba un soda sugas noteikschanas;

2) kad naw eewehrotas teesaschanas eeraschas un formas, kas tik swarigas, ka winu ne-eewehroschanas pehz, spreedumam newar tapt peeschkirts teesas spreeduma spehks;

3) kad ir pahrkahptas peekritibas waj waras robeschas, kuras likumâ eerahditas Meera Teesnesim waj Meera Teesneschu Sapulzei.

Turpat, 174. pant.

175. Suhdsibas un protesti pret Meera Teesneschu galigeem spreedumeem top eesneegti taî paschâ terminâ un eewehrojot tos paschus nosazijumus, kahdi noteikti par apelazijas atsaukschmju eesneegschanu (147—151 pant). Tas pats ja-eewehro ari suhdsibu un protestu sinâ pret Meera Teesneschu Sapultschu galigeem spreedumeem, ar scheem isnehmumeem:

1) suhdsibas un protesti pret Meera Teesneschu Sapulzes spreedumeem top eesneegti schihs Sapulzes Pastahwigam Lozeklim (a);

2) teesajamais, kas eesneedsis kasazijas suhdsibu pret Meera Teesneschu Sapulzes galigu spreedumu, zaur kuru winsch noteesats uz tureschanu apzeetinajumâ, war tapt atstahts brihwibâ tikai tad, ja eemakſa kihlas (422—426 pant.);

3) kasazijas suhdsibas eesneegschana pret Meera Teesneschu Sapulzes galigu spreedumu neaptur spreeduma ispildischanu par naudas strahpehm, kas top usliktas kà sods par noseegumu waj pahrkahpumu, waj kà atlihdsiba par skahdi un saudejumeem, kas zaur wineem padariti, bet peedsihtà suma lihds kasazijas suhdsibas isspreeschanai top patureta teesas eestahdijuma glabaschanâ (b).

(a) Turpat, 175. pant. (b) 1877. g. 10. jun. d. (57471) III, B, 2. un 3. punkt.

176. Suhdſibas un proteſti pret Meera Teeſneſchu galigeem ſpreedumeem top peeneſti Meera Teeſneſchu Sapulzei un pret Sapulzes ſpreedumeem — Waldoſcha Senata Kriminalleetu Kaſazijas Departamentam.

1864. g. 20. now. d. (41476) 176. pant.

177. Pee ſuhdſibas waj proteſta japeeleek klaht tiklab pretejahs puſes iſſkaidrojums, ja tahds eeſneegts, kà ari leetà ſaſtahditee protokoli (a). Suhdſibas eeſneedſot Waldoſcha Senata Kriminalleetu Kaſazijas Departamentam pret Meera Teeſneſchu Sapultſchu galigeem ſpreedumeem, ja-eemakſa kihlahm deſmit rubku, beſ ka ſuhdſiba netop peenemta. Kihlas, ja Waldoſchais Senats ſuhdſibu atſtahjis beſ eewehroſchanas, nahk kronim par labu, bet ja ſuhdſiba atſihta par pamatigu, tad top atdotas atpakaļ winu eelizejam. No kihlu eemakſaſchanas ir atſwabinatas zaur zaurim wiſas adminiſtratiwahs waldes, kà ari teeſajamee, kuri top tureti apzeetinajumâ.

Peeſihmejums. Ja Waldoſchais Senats atſihſt, ka ſuhdſibas peeneſejs atrodahs tahdâ ſtahwoklî, kurſch wiſadâ ſinâ attaiſno nabadſibas teeſibas atwehleſchanu, tad war nolemt, ka winam kihlas atdodamas atpakaļ, ja tikai wina ſuhdſiba, kaut gan palikuſi ne-eewehrota, naw tomehr beſ nekahda pamata (b).

(a) Turpat, 177. pant. — (b) 1868. g. 1. jul. d. (46066); 1877. g. 10. jun. d. (57471) III, B, 1. pant.

178. Meera Teeſneſchu Sapulze, atſinuſi ſuhdſibu waj proteſtu par pamatigu, atzeļ ſpreedumu un nodod leetu zitam Meera Teeſneſim iſteeſaſchanas dehļ. Tapat ari Waldoſchais Senats, atzeldams Meera Teeſneſchu Sapulzes ſpreedumu, nodod leetu iſteeſaſchanas dehļ zitai Meera Teeſneſchu Sapulzei.

1864. g. 20. now. d. (41476) 178. pant.

179. Meera Teeſneſis waj Meera Teeſneſchu Sapulze, kuru iſſpreeſchanai leeta nodota, ſtahjahs pee winas ſpreeſchanas ne zitadi, kà pehz abu puſchu aizinaſchanas.

Turpat, 179. pant.

180. (Pehz 1886. g. Turp.) Kad top atklahti jauni apſtahkļi, kuri zeļ gaiſmâ noteeſatà newainibu, waj to peerahdijumu wiltibu, uſ kureem dibinats likumigâ ſpehkâ gahjuſchais Meera Teeſneſcha waj Meera Teeſneſchu Sapulzes ſpreedums, tad leeta war tapt atjaunota, bet ne zitadi, kà ar Senata Kriminalleetu Kaſazijas Departamenta atļauju.

Turpat, 180. pant., 1877. g. 10. jun. d. (57471) III. A, 3. pant. 4. punkt.; 1885. g. 19. now. d. nolik. kr. 990, I.

Deſmità nodaļa.

Par ſpreeduma iſpildiſchanu.

181. (Pehz 1887. g. Turp.) Meera Teeſu eeſtahdijumu ſpreedumi eet likumigâ ſpehkâ:

1) kad abas puſes iſteiz, ka atſakahs no ſpreeduma pahrſuhdſeſchanas teeſibas;

2) kad pret negaligu ſpreedumu naw eeſneegta apelazijas atſaukſme noliktâ terminâ;

3) kad pret galigu ſpreedumu naw eeſneegta noliktâ terminâ kaſazijas ſuhdſiba, waj ari eeſneegtà ſuhdſiba atſtahta beſ ſekmehm, un

4) kad pret aiſmuguras ſpreedumu naw eeſneegta noliktâ terminâ nedſ atſaukſme par leetas jaunu zaurluhkoſchanu, nedſ apelazijas atſaukſme, ja ſpreedums, pehz leetas ſugas, pahrſuhdſams apelazijas zekâ.

1864. g. 20. now. d. (41476) 181. pant.; 1886. g. 8. dez. d. 1887. g. nolik. krahj. 64, I.

182. Spreedums, kas gahjis likumigâ ſpehkâ, top tuhlin iſpildits.

1864. g. 20. now. d. (41476) 182. pant.

183. Meera Teeſneſcha ſpreedumus iſpilda winſch pats, bet Meera Teeſneſchu Sapulzes ſpreedumi top noſuhtiti iſpildiſchanas dehl tam Meera Teeſneſim, kura eezirknî leeta ſahkuſees, waj ari top iſpilditi pehz Sapulzes Preekſchſehdetaja rihkojuma, luhkojotees uſ to, kur atrodahs noteeſatais.

Turpat, 183. pant.

184. Ja ſpreeduma iſpildiſchanas dehl wajadſigs, ka buhtu perſoniſki klaht noteeſatais, kurſch dſihwo ta paſcha Meera Teeſneſcha eezirknî, tad winſch tadehl top aizinats un, ja neatnahk beſ eewehroſchanu pelnoſcheem zehloneem, tad winu weſtin atwed polizija.

Turpat, 184. pant.

185. Par ſpreeduma iſpildiſchanu pee perſonas, kas dſihwo zita Meera Teeſneſcha eezirknî, top paſinots weetejam Meera Teeſneſim.

Turpat, 185. pant.

186. Rahjeeni, peeſihmejumi un peekodinajumi top weenumehr doti mutes wahrdeem.

Turpat, 186. pant.

187. Ja wainigam naw nekahdu lihdſeklu pee rokas, ko nomakſat no wina peeſpreeſto naudas ſumu, tad tiklab naudas ſoda, kà ari atlihdſibas nomakſa par ſkahdi un ſaudejumeem war tapt nolikta uſ termineem, luhkojotees uſ peedſenamahs ſumas leelumu un makſaſchanas lihdſekleem.

Turpat, 187. pant.

188. Tam, kas nomakſajis naudas ſodu, waj atlihdſibu par ſkahdi un ſaudejumeem, top iſdots par to kwihts un ſchim noluhkam nomakſatà nauda top eerakſtita ſewiſchkâ grahmatâ.

Turpat, 188. pant.

189. Naudas ſodu waj atlihdſibu, kas naw nomakſata noliktâ terminâ, peedſen, uſ Meera Teeſneſcha iſdota iſpildu rakſta pamata, waj nu weetejee polizijas eerehdni, waj pagaſtu un ſahdſchu preekſchneezibas, waj ari Teeſas Priſtawi, kuri ſtahw amatâ pee Meera Teeſneſchu Sapulzes.

Turpat, 189. pant.

190. Tee, kas noteeſati uſ areſtu, top tureti preekſch tam Meera Teeſneſchu eezirknôs eetaiſitâs telpâs.

Peeſihmejums. Lihdſ tahdu telpu eetaiſiſchanai uſ areſtu noteeſato ſinâ jaeewehro noſazijumi, kas iſteikti Sodu Likumu 56. un 57. pantôs.

Turpat, 190. pant., peeſihm.

191. Tos, kas noteesati us eeslodsischanu zeetumâ, nosuhta us apzeetinaschanas weetahm weetejà polizija. Par zeetumâ nosuhtameem Meera Teesnesis pasino tahm sabeedribahm, pee kurahm peeder noteesatee.

Turpat, 191. pant.

191[1]. (Pehz 1887. g. Turp.). Laiks, kuru apsuhdsamais pawadijis apzeetinajumâ pehz spreeduma pasludinaschanas, top peeskaitits pee ta laika, us kahdu apsuhdsamais eeslodsams zeetumâ, ja winsch spreedumu naw pahrsuhdsejis.

1886. g. 8. dez. d. 1887. g. nolik. krahj. 64. II.

Weenpadsmità nodaļa.

Par teesaschanas ismakšahm.

192. Leezineekeem un leetpratejeem, kuri aizinati zaur pawehsti un wehlahs dabut atlihdsibu par zeļa ismakšahm, par to ja-usdod pehz isklauschinaschanas, waj pehz ta darba beigahm, kura dehl tee peesaukti.

1864. g. 20. now. d. (41476) 192. pant.

193. Atlihdsiba leezineekeem top dota tikai tanî atgadijumâ, ja wini peesaukti, wairak nekà peezpadsmit werstu attahkumâ. Schinî atgadijumâ wini dabun zeļa-naudas trihs kapeikas no werstes un deenas-naudas diwdesmit peezas kapeikas par ik katru deenu, kurâ tee bijuschi ahrpus dsihwes weetas. Sweschu walodu tulki un leetprateji, neatkaitot ari ahrstus, kad schee top aizinati pee teesas sawas usturas weetâ, dabun atlihdsibu par saweem puhlineem pehz nosazijumeem, kas noteikti Ziwilteesaschanas Ustawa 529. 530. 531. 860. un 862. pantôs. Schi atlihdsiba top ismakšata is tahm sumahm, kas noliktas pehz Teesleetu Ministerijas budscheta preeksch zeļu ismakšahm teesas aroda eerehdneem un personahm, kuras aizina teesas eestahdijumi, kà leezineekus.

Turpat, 193. pant. 1877. g. 11. janw. d. (56831).

194. Teesaschanas ismakšu nolihdsinaschana top uslikta waj nu: 1) apsuhdsetajam, ja apsuhdsiba atsihta par netaisnprahtigu, waj 2) apsuhdsamam, ja winsch atsihts par wainigu.

1864. g. 20. now. d. (41476) 194. pant.

195. Tanîs leetâs, kurâs pahrkahpumu padarijuschas wairak personas, teesaschanas ismakšas top usliktas galweneem wainigeem, bet ja wini nespehj makšat — tad winu lihdsdalibneekeem. Tiklab weeni, kà ari otri ir atbildigi zits par zitu.

Turpat, 195. pant.

196. Ja sehde top atlikta weenas puses ne-atnahkschanas pehz, tad teesaschanas ismakšas, kas zehluschahs zaur scho sehdi, top usliktas tai personai, zaur kuras wainu leetas zaurluhkoschana atlikta.

Turpat, 196. pant.

197. Kad wainigee naw ſinami, waj ari tee, kas noteeſati uſ teeſaſchanas iſmakſu nolihdſinaſchanu, neſpehj makſat, tad winas top nemtas uſ krona rehkena.

Turpat, 197. pant.

198. Leetâs par pahrkahpumeem, kuri peekriht meera teeſu eeſtahdijumu iſteeſaſchanai, wiſi luhguma rakſti, iſſkaidrojumi, atſaukſmes un ſuhdſibas un pati teeſaſchana ſchinîs eeſtahdijumôs ir atſwabinata no poſchkinahm un ſtempelu nodokleem.

Turpat, 198. pant.; 1874. g. 17. apr. d. (53379) uſt., 45. pant.

199. Par noraksteem no Meera Teeſneſchu un winu Sapultſchu protokoleem un ſpreedumeem top nemtas, par labu peenahzigahm Meera Teeſneſchu waj winu Sapultſchu kanzelejahm, deſmit kapeikas no lokſnes, ſkaitot katrâ lapas puſê diwdeſmit peezas rindinas. Truhzigeem noteeſateem tahdi noraksti top iſdoti beſ makſas (a).

Peeſihmejums. Naudas ſodi, kurus uſleek par neatnahkſchanu uſ Meera Teeſneſcha aizinajumu, beſ eewehroſchanu pelnoſcheem zehloneem, top peeweenoti kapitalam, ko eetaiſit apzeetinaſchanas weetas preekſch areſtâ eeleekamahm perſonahm Meera Teeſneſchu eezirknôs (190. pant.) (b).

(a) 1864. g. 20. now. d. (41476) 199. pant.; 1869. g. 19. maij. d. (47107).
(b) 1864. g. 20. now. d. (41476) 199. pant.; peeſihm.

Otra grahmata.

Teeſaſchanas kahrtiba wiſpahrigâs teeſu weetâs.

Pirmà ſchkira.

Par leetu peekritibu.

Pirmà nodaļa.

Par leetu peekritibu pehz noſeegumu ſugas.

200. Apgabala Teeſahm, pehz wiſpahrigas teeſaſchanas kahrtibas, peekriht iſteeſat wiſas kriminalleetas, kuras iſnemtas iſ Meera Teeſneſchu pahrſinas.

1864. g. 20. now. d. (41476) 200. pant.

201. Leetas par noſeegumeem un pahrkahpumeem, par kureem likumâ nolikti ſodi, kas ſaweenoti ar kahrtas teeſibu atnemſchanu waj aprobeſchoſchanu, ſtahw Apgabala Teeſu pahrſinâ ar Swehrinatu Peeſehdetaju peedaliſchanos (a).

Peeſihmejums. Pagaidu noſazijumi par leetu peekritibas pahrgroſiſchanu un teeſaſchanas kahrtibu leetâs par daſcheem noſeegumeem, par kureem naht ſods, kas ſaweenots ar kahrtas teeſibu atnemſchanu waj aprobeſchoſchanu, ir iſteikti peeſihmejumâ II pee 1031. panta ſchinî Uſtawâ (b).

(a) Turpat, 201. pant. — (b) 1878. g. 9. mai. d. (58488).

202. Leetas par blandoneem, kuri teizahs neatminoſchi no kureenes zehluſchees waj dod nepareiſus iſſazijumus par ſawu kahrtu, peekriht iſteeſat Apgabala Teeſai beſ Swehrinato Peeſehdetaju peedaliſchanahs.

1864. g. 20. now. d. (41476) 202. pant.

203. Leeta, kas nahkuſi Apgabala Teeſas iſteeſaſchanâ ar Swehrinato Peeſehdetaju peedaliſchanos, newar tapt iſteeſata nedſ tanî paſchâ teeſâ beſ Swehrinato peedaliſchanahs, nedſ meera teeſâ, kaut ari pee leetas iſteeſaſchanas iſrahditos, ka par teeſajamâ noſeedſigu darbu nenahk nedſ kahrtas teeſibu atnemſchana nedſ to aprobeſchoſchana (201. pant.).

Turpat, 203. pant.

204. Leetas par walſts noſeegumeem ſtahw Teeſu Palatu, Waldoſcha Senata Sewiſchkas Sehdes, waj Wirſejahs Kriminalteeſas pahrſinâ un leetas par amata noſeegumeem — Apgabala Teeſu, Teeſu Palatu, Senata Kaſazijas Departamentu waj Wirſejahs Kriminalteeſas pahrſinâ, tanî kahrtibâ, kas noteikta ſcha Uſtawa 1030.—1123. pantôs.

Turpat, 204. pant.; 1872. g. 7. jun. d. (50956); 1878. g. 9. mai. d. (58489).

205. Ja kahds top apſuhdſets par wairak noſeegumeem waj pahrkahpumeem, no kureem ziti peekriht ſemakahs, ziti augſtakahs teeſas iſteeſaſchanai, tad leetu iſſchkir ta teeſa, kurai peekriht teeſat ſwarigako no ſcheem noſeegumeem.

1864. g. 20. now. d. (41476) 205. pant.

206. Leetu par noſeedſigu darbu, par kuru likumâ nolikti daſchadi ſodi, peekriht iſſpreeſt tai teeſai, kurai teeſiba peeſpreeſt bahrgako no ſcheem ſodeem.

Turpat, 206. pant.

207. Wiſi noſeeguma waj pahrkahpuma lihdſdalibneeki top teeſati weenâ teeſâ un proti tanî, kurai peekriht teeſat galwenos wainigos, waj ari kuras pahrſinâ atrodahs leelaks ſkaits apſuhdſamo. Bet ja daſchus iſ noſeeguma waj pahrkahpuma lihdſdalibneekeem peekriht teeſat augſtakai un zitus ſemakai teeſai, tad leeta par wiſeem apſuhdſameem peekriht augſtakahs teeſas iſſpreeſchanai.

Turpat, 207. pant.

Otrâ nodaļa.

Par leetu peekritibu pehz noſeegumu padariſchanas weetas.

208. Ja kurſch noſeedſigs darbs, atſkaitot likumôs ihpaſchi norahditus atgadijumus, top iſmeklets tanî weetâ, kur winſch padarits, un teeſats tanî teeſâ, kuras pahrſinâ ſtahw ſchi weeta.

1864. g. 20. now. d. (41476) 208. pant.

209. Blandoni top teeſati tur, kur wini ſakerti, bet tee, kas noſauzahs ar ne-ihſteem wahrdeem un noſuhtiti uſ tahm weetahm, iſ kurahm wini, pehz ſawa uſdewuma, behguſchi waj nahkuſchi, ja winu iſſazijumu nepareiſiba peerahdita, netop ſuhtiti atpakaļ uſ pirmejahs apzeetinaſchanas weetu, bet nodoti iſmekleſchanai un teeſai tanî weetâ, kurp tee noſuhtiti.

Turpat, 209. pant.

210. Ja noſeegums, kas eeſahzees weenas teeſas apgabalâ, ir turpinajees otras apgabalâ, tad leeta teeſajama tur, kur notikuſchi pehdejee noſeedſigee darbi.

Turpat, 210. pant.

211. Kad ſagadahs kopâ wairak noſeedſigu darbu, kas padariti daſchadôs teeſu apgabalôs, tad leeta teeſajama tanî teeſâ, kuras pahrſinamâ apgabalâ padarits ſwarigakais noſeegums, un ja wini weenlihdſ ſwarigi, tad tanî teeſâ, kura tuwak pee apſuhdſamâ apzeetinaſchanas weetas.

Turpat, 211. pant.

212. Tanî atgadijumâ, kas apſihmets preekſchejâ (211) pantâ, eepreekſchejo iſmekleſchanu ik par kuru noſeegumu iſdara tas Teeſas Iſmekletajs, kura eezirknî noſeegums padarits; eepreekſchejais iſmeklejums zaur weetejo Prokuroru top noſuhtits peenahzigai teeſai.

Turpat, 212. pant.

213. Ja weens un tas pats teeſajamais peedalijees pee noſeedſigcem darbeem, kurus padarijuſchas daſchadas perſonas un kurus peekriht teeſat daſchadahm teeſahm, tad, pehz tam, kad ik katra teeſa ſewiſchki iſſpreeduſi winai peekritigu leetu, ſodu teeſajamam noteiz, pehz noſazijumeem par noſeegumu kopibu, ta teeſa, kura luhkojuſi zauri wiņa ſwarigako noſeegumu.

Turpat, 213. pant.

214. Tas, kas top apwainots par ahrſemês padaritu noſeedſigu darbu, ir teeſajams Kreewijâ tanî teeſâ, kuras pahrſinamâ apgabalâ winſch apzeetinats waj dſihwojis pehdejâ laikâ.

Turpat, 214. pant.

215. Kad Kreewijas pawalſtneeks waj ahrſemneeks, kas teeſajams Kreewijâ par ahrſemês padaritu noſeegumu, top apſuhdſets beſ tam ari par zitu walſts robeſchâs padaritu noſeegumu, tad leeta teeſajama noſeedſiga darba padariſchanas weetâ eekſchpus walſts un tanî teeſâ, kurai peekriht iſteeſat pehz ſawas ſugas ſwarigako noſeegumu.

Turpat, 215. pant.

216. Leetas par noſeegumeem un pahrkahpumeem, kurus padarijuſchi walſtî Poļu Karaliſtes un Somu Leelknaſiſtes gubernu eedſihwotaji, waj ari ſchinîs apwidôs walſts eedſihwotaji, top teeſatas tur, kur noſeegums padarits, un ſpreedums top taiſits pehz ta apwidus likumeem, kur leeta iſſpreeſta, bet pee tam teeſas eeſtahdijumi nemj wehrâ teeſibas un preekſchrozibas, kuras teeſajamee bauda ſawâ apwidû.

Turpat, 216. pant., 1875. g. 19. febr. d. (54401); 1876. g. 13. ſept. d. (56371).

217. Ja ſagadahs kopâ noſeegumi waj pahrkahpumi, kurus padarijuſi weena un ta pati perſona daſchadâs walſts dakâs, kas pahrwaldamas pehz ſewiſchkeem nolikumeem, tad leeta iſteeſajama tanî teeſâ, kurai peekriht teeſat ſwarigako noſeegumu.

1864. g. 20. now. d. (41476) 217. pant.

Treſchà nodaļa.

Par leetu peekritibu pehz apſuhdſamo peederibas pee ſewiſchkeem arodeem.

218. Leetas par garidſneeku noſeegumeem un pahrkahpumeem ſtahw garigu waj laizigu teeſu pahrſinâ pehz tahs kahrtibas, kas noteikta ſcha Uſtawa 1017.—1029. pantôs.

1864. g. 20. now. d. (41476) 218. pant.

219. Kara wihri, kas peeder pee sauſſemes un juhras arodeem, kà ari pee robeſchu ſargeem, par noſeegumeem un pahrkahpumeem, kas padariti tanî laikâ, kamehr wini atrodahs ihſtenâ deeneſtâ, ir teeſajami kara teeſâ, atſkaitot atgadijumus, kas ſemak norahditi.

Turpat, 219. pant.

220. Pehz atlaiſchanas atſtaukâ, kara wihri top nodoti kara teeſai tikai par teem deeneſta laikâ padariteem noſeedſigeem darbeem, kuri bijuſchi ſaweenoti ar kara deeneſta peenahkumu pahrkahpſchanu; par wiſeem ziteem noſeegumeem un pahrkahpumeem wini top nodoti ziwilaroda kriminalteeſai.

Turpat, 220. pant.

221. Kara wihri par noſeegumeem un pahrkahpumeem, kurus wini padarijuſchi tanî laikâ, kamehr wini atradahs atwalinajumâ uſ nenoteiktu laiku, waj kara ſpehka reſerwâ, waj reſerwas flotê un zaur zaurim ne ihſtenâ deeneſtâ, ir teeſajami ziwilaroda kriminalteeſâ, ja zaur winu noſeegumeem naw taiſchni pahrkahpti kara deeneſta peenahkumi (a).

Peeſihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.) Reſerwas kara wihri teeſajami kara teeſâ: a) ja wini uſ eeſaukumu ne-eerodahs ihſtenâ kara deeneſtâ waj uſ mahzibas ſapulzinajumeem; b) par noſeegumeem un pahrkahpumeem, kas padariti pa ſcho ſapulzinajumu laiku; c) par diſziplinas un kareiwiſkas goddewibas peenahkumu pahrkahpſchanu pa to laiku, kamehr wini nes kara uniformu waj atrodahs ahrſteſchanâ kara ahrſtetawâs. (b).

(a) Turpat, 221. pant. — (b) 1874. g. 1. janw. d. (52983) uſt., 30. pant.; 1875. g. 19. aprl. d. (54592). 1884. g. 6. mart. d. nolik. krahj. 349.

222. Noſazijums, kas noteikts preekſchejâ (221) pantâ, ſihmejahs ari uſ teem kara-wihreem, kuri eenemj amatus ziwilâ waj ſabeedribu deeneſtâ, kà ari uſ teem, kas atrodahs priwatdeeneſtâ.

1864. g. 20. now. d. (41476) 222. pant.

223. Perſonas, kuras peeder wiſpahr pee wiſu kaſaku kara ſpehku kareiwu kahrtas, top nodotas kara teeſai tur, kur ir wiſpahrigahs kriminalteeſas, tikai tôs atgadijumôs, kad winas padarijuſchas noſeegumus pa to laiku, kamehr tahs bijuſchas fronta deeneſtâ, waj deeneſtâ kara ſpehku kara eeſtahdês, waj ari kad zaur winu noſeegumeem taiſchni pahrkahpti kara deeneſta peenahkumi (a).

Peeſihmejums. Kaſaku kara ſpehkôs, kur naw dibinatas ziwilaroda teeſas, leetas par wiſeem kareiwu kahrtas perſonu noſeedſigeem darbeem peekriht kara teeſai (b).

(a) 1864. g. 20. now. d. (41476) 223. pant. — (b) 1870. g. 31. mart. d. (48207).

224. Kareiwi, kuri nepeeder pee kara ſpehku ſaſtahwa, kà: tee, kas atrodahs deeneſtâ walſts kehwnizu, mehrneezibas, meſchu, kalnu, ſatikſmes zeku, telegrafu un karantinas arodôs, kà ari apakſchkareiwi, kuri ſtahw polizijas un ugunsdſehſeju komandâs, top teeſati ziwilaroda kriminalteeſâ par wiſeem noſeegumeem un pahrkahpumeem, kas ne atteekahs uſ kara deeneſta peenahkumu pahrkahpſchanu, bet par ſcheem pehdejeem noſeedſigeem darbeem wini teeſajami kara teeſâ.

1864. g. 20. now. d. (41476) 224. pant.; 1867. g. 15. mai. d. (44575) 244. pant.; 1868. g. 5. dez. d., Wiſaugſt. pawehl. (Eekſchl. Miniſt.)

224[1]. (Pehz 1886. g. Turp.) Menoniti, kuri nodeen obligatoriſko deeneſtu meſchſargu komandâs, par wiſeem noſeegumeem un pahrkahpumeem, tiklab teem, kas naw ſaweenoti ar deeneſta peenahkumu pahrkahpſchanu, kà ari teem, kas

atteekahs uſ ſcho peenahkumu pahrkahpſchanu, top teeſati zivilaroda kriminalteeſâ un, atſkaitot noſeegumus, kas apſihmeti Meſchu Uſtawa (pehz 1886. g. Turp.) 18. pantâ, peelikumâ pee 26. panta (peeſihm.), ir atbildigi uſ Sodu Likumu un Meera Teeſneſchu ſpreeſchamu ſodu Uſtawa (1885. g. iſdew.) pamata.

1885. g. 7. mai. d., nolik. krahj. I, 10. pant., II.

225. Sauſſemes un juhras kara ſpehku aroda zivileerehdni par amata noſeegumeem un kara diſziplinas noſazijumu pahrkahpſchanu teeſajami kara teeſâ, bet par wiſeem ziteem noſeegumeem un pahrkahpumeem — zivilaroda kriminalteeſâ.

1864. g. 20. nov. d. (41476) 225. pant.

226. Zivilaroda perſonas top nodotas kara teeſahm tikai tanîs apwidôs, pahr kureem iſſludinats kara ſtahwoklis, un tikai par teem noſeegumeem, kas pee wahrda peemineti Wiſaugſtakâ ukaſâ, kurſch iſdots ſcha atgadijuma dehl.

Turpat, 226. pant.

227. Karâ ſaguhſtitee par noſeegumeem un pahrkahpumeem, kurus tee padarijuſchi pehz winu nodoſchanas zivilpreekſchneezibas pahrſinâ, top teeſati zivilaroda kriminalteeſâ.

Turpat, 227. pant.

228. Ahrſemneeki par noſeegumeem un pahrkahpumeem, kurus tee padarijuſchi Kreewijâ, ir padoti wiſpahrigeem noſazijumeem par leetu peekritibu, ja naw nolikti iſnehmumi iſ ſchecm noſazijumeem lihgumâ ar to ahrwalſti, kuras pawalſtneezibâ ſtahw apſuhdſamee.

Turpat, 228. pant.

229. Leetas par to perſonu noſeegumeem un pahrkahpumeem, kuras peeder pee ahrwalſtju wehſtneezibahm un ſuhtneezibahm, top uſſahktas ne zitadi, ka pehz peenahzigas diplomatiſkas ſaſinas ar apſuhdſamo perſonu taiſchnu preekſchneezibu.

Turpat, 229. pant.

230. Leetas par to perſonu noſeegumeem un pahrkahpumeem, kuras kalpo pee wehſtneekeem, ſuhtneem un ziteem diplomatiſkeem agenteem, ir padotas kriminalteeſai uſ wiſpahriga pamata, ja par winahm naw taiſiti iſnehmumi lihgumôs ar ahrwalſtim; bet winas top aizinatas pee iſmekleſchanas un teeſas zaur Ahrleetu Miniſteriju.

Turpat, 230. pant., 1868. g. 19. febr. d. (45503).

Zeturtà nodaļa.

Par domſtarpibu iſſchkirſchanas kahrtibu par leetu peekritibu.

Pirmà noſchkira.

Domſtarpibas par peekritibu ſtarp teeſu eeſtahdijumeem.

231. Ja kura teeſa ſpreeſch pati, waj leeta peekriht winas pahrſinai, un winai nekahdâ ſinâ nebuhs greeſtees pee augſtakahs teeſas, lai ta iſſchkirtu ſchaubas par leetas peekritibu.

1864. g. 20. nov. d. (41476) 231. pant.

232. Domſtarpibas par leetu peekritibu ſtarp Apgabala Teeſahm iſſchkir ta Teeſu Palata, kuras pahrſinamâ apgabalâ atrodahs ſchihs teeſas.

Turpat, 232. pant.

233. Domſtarpibas ſtarp Apgabala Teeſahm, kuras atrodahs daſchadu Palatu pahrſinamôs apgabalôs, iſſchkir ta Palata, kuras apgabalâ leeta wiſpirms zehlufees.

Turpat, 233. pant.

234. Leetas par peenahzigas peekritibas atjaunoſchanu top uſſahktas waj nu uſ to Apgabalu Teeſu preekſchâ ſtahdijumu, ſtarp kurahm ſchinî ſinâ zehlufees domſtarpiba, waj uſ Prokuroru preekſchlikumeem, waj uſ leetas dalibneeku ſuhdſibahm, waj ari pehz paſchu Teeſu Palatu eeſkata.

Turpat, 234. pant.

235. Domſtarpibas par peekritibu iſſchkir Teeſu Palatas Kopu Sapulze, pehz Prokurora atſinas iſklauſiſchanas.

Turpat, 235. pant.

235[1]. (Pehz 1886. g. Turp.) Leetas par domſtarpibahm peekritibas dehl ſtarp Teeſu Palatahm ſtahw Senata Pirmà un Kaſazijas Departamentu Saweenotas Sehdes pahrſinâ.

1885. g. 14. mai. d., nolik. krahj. 432. III, 1. pant. g.

236. Domſtarpibas par peekritibu ne-aptur uſſahktu teeſaſchanu, bet pee nodoſchanas teeſai un ſpreeduma taiſiſchanas war ſtahtees ne agrak, kà kad galigi iſſchkirts jautajums par leetas peekritibu.

1864. g. 20. now. d. (41476) 236. pant.

237. Domſtarpibas par peekritibu ſtarp ziwil- un kara waj gariga aroda teeſahm iſſchkir Waldoſcha Senata Kaſazijas Departamentu Kopu Sapulze.

Turpat, 237. pant.

238. Schihs leetas iſſchkir Senats pehz peenahzigas ſaſinaſchanahs: ar Kara- waj Juhrleetu Miniſtri, ja domſtarpiba, kas zehlufees, atteekahs uſ kara waj juhras leetu arodeem, un ar Wiſſwehtako Sinodu, ja ta atteekahs uſ pareiſtizibas arodu, waj ari ar Eekſchleetu Miniſtri, ja ta atteekahs uſ zitu tizibu arodu.

Turpat, 238. pant.

Otrà noſchkira.

Domſtarpibas par peekritibu ſtarp teeſas un waldibas eeſtahdijumeem.

239. Ik kuras ſchaubas par to, waj leeta kas teeſâ iſzehlufees, peekriht waldibas waj teeſas eeſtahdijumu zaurluhkoſchanai, iſſchkir teeſa, no kuras ſtahw atkarâ leetu peenemt waj ari atſiht, ka ta nepeekriht teeſas iſteeſaſchanai.

1864. g. 20. now. d. (41476) 239. pant.

240. Neweenai waldibas weetai waj perſonai naw teeſibas nemt ſawâ zaurluhkoſchanâ leetu, kura top teeſata teeſas eeſtahdijumâ, kamehr ſcho teeſajumu naw atzehluſi augſtaka teeſa.

Turpat, 240. pant.

241. Ja waldibas weeta waj perſona atſihſt Apgabala Teeſas peenemtu leetu par peekrihtoſchu ſawai pahrſinai, tad dara par to ſinamu ſchai teeſai zaur Prokuroru, kurſch pee winas atrodahs amatâ, norahdidama tos pamatus, kuru pehz wina atſihſt leetu par peekrihtoſchu ſawai pahrſinai.

Turpat, 241. pant.

242. Preekſchejâ pantâ norahditâ atgadijumâ leeta top nodota Teeſu Palatas iſſchkirſchanai un pa to ſtarpu teeſaſchana tanî teeſâ, kur domſtarpiba zehluſees, top aptureta, kamehr ta naw iſſchkirta.

Turpat, 242. pant.

243. Teeſu Palatâ ſcho leetu iſſchkirſchanas dehl ſaſtahdahs ſehde ſem Palatas Wezakâ Preekſchſehdetaja preekſchſehdibas, iſ Gubernatora, diweem Teeſu Palatas Lozekleem, Krona Palatas Pahrwaldneeka un Walſts Mantu Pahrwaldneeka, waj ari iſ wezakâ no ſcheem abeem pehz deneſta un iſ weetejà tahs ſewiſchkas pahrwaldes Preekſchneeka, uſ kuru atteekahs domſtarpiba par peekritibu, pehz ſawas ſugas (a).

Peeſihmejums. Odeſas Teeſu Palatas ſewiſchkas ſehdes ſaſtahwâ, kura ſaſtahdama uſ ſcha (243) panta pamata, top uſaizinats: Gubernatora weetâ — Pilſehtas Preekſchneeks, Krona Palatas Pahrwaldneeka weetâ — Odeſas muitas apgabala Preekſchneeks. (b).

(a) 1864. g. 20. now. d. (41476) 243. pant.; 1866. g. 23. mai. d. (43336) 1. pant.; 22. dez. d. (44024).— (b) 1889. g. 26. mai. d. (47133); 1871. g. 4. jun. d. (49705) Walſts Pad. nolehm. II. pant., 3, 4. punkt.

244. Schihs Sehdes ſpreedumi ir galigi, bet ja jautajums par domſtarpibu peekritibas dehl ir eekuſtinats paſchâ Teeſu Palatâ, tad leeta war tapt pahrneſta uſ Waldoſchu Senatu tanî kahrtibâ, kas norahdita 241. pantâ.

1864. g. 20. now. d. (41476) 244. pant.

245. Waldoſchâ Senatâ tos jautajumus par domſtarpibu peekritibas dehl, kas zehluſchees ſtarp teeſu un waldibas eeſtahdijumeem, iſſchkir galigi Pirmâ un Kaſazijas Departamentu Kopu Sapulze. (a) Bet domſtarpibas par peekritibu ſtarp kara waj kara juhrleetu preekſchneezibu un ziwil- waj gariga aroda teeſahm iſſchkir Senata Kaſazijas Departamentu Kopu Sapulze. (b)

(a) Turpat, 245. pant. — (b) 1867. g. 15. mai. d. (44575) uſt., 256. pant., (44576) uſt., 251. pant. 1874. g. 1. aprl. d. (53333) uſt., 251. pant.

Peektà nodaļa.

Par leetu pahrweſchanu iſ weenas teeſas apgabala otrâ.

246. Kriminalleetu pahrweſchana iſ weenas teeſas apgabala otrâ top atļauta waj nu uſ tahs teeſas preekſchâ ſtahdijumu, kuras pahrſinamâ apgabalâ leeta top teeſata, waj uſ Prokurora ſinojumu, kurſch atrodahs amatâ pee ſchihs teeſas, waj ari pehz augſtakahs teeſas eeſkata.

1864. g. 20. now. d. (41476) 246. pant.

247. Uſraudſibas ſinâ augſtakâ teeſa atlauj pahrweſt leetu iſ weena wiņas pahrſinâ ſtahwoſcha teeſas apgabala otrâ:

1) kad leelakai dakai apſuhdſamo un leezineeku par tahdu noſeegumu, kurſch padarits kahdas teeſas apgabalâ, ir dſihwes weeta otras teeſas apgabalâ;

2) kad tapehz, ka noſeeguma padariſchanas weeta atrodahs tahlu no tahs teeſas, kurai leeta peekriht, leetas iſteeſaſchana iſrahdahs derigaka zitâ teeſâ, kas tuwak pee tahs weetas.

Turpat, 247. pant.

248. (Pehz 1886. g. Turp). Waldoſchâ Senatâ jautajumus par leetu pahrweſchanu iſ weenas teeſas apgabala otrâ, iſſchkir Pirmà un Kaſazijas Departamentu Saweenota Sehde. Schai Sehdei atwehlets, uſ Teeſleetu Miniſtra preekſchlikumeem waj Senatam padotu teeſas weetu ſinojumeem, kà ari pehz ſawa paſcha eeſſkata, pahrweſt leetas iſ weenas teeſas apgabala otrâ, neweeu tôs atgadijumôs, kas norahditi preekſchejâ (247) pantâ, bet ari wiſôs tôs atgadijumôs, kad leetas pahrweſchana iſrahdahs par wajadſigu teeſas ſpreeduma beſpartejibas waj wiſpahrigas kahrtibas un meera apſargaſchanas dehl.

Turpat, 248. pant., 1877. g. 10. jun. d. (57471) III, A, 3. pant., 6. punkt.; 1885. g. 7. mai. d. nolik. krahj., 463; 14. mai. d. nolik. krahj., 432, III, 1. pant. d.

Otra ſchkira.

Par eepreekſcheju iſmekleſchanu.

Pirmà nodaļa.

Par perſonahm, kuras nemj dalibu pee eepreekſchejas iſmekleſchanas.

249. Eepreekſcheju iſmekleſchanu par noſeegumeem un pahrkahpumeem, kurus peekriht iſteeſat Apgabala Teeſahm, iſdara Teeſas Iſmekletaji ar polizijas un, likumâ noteiktôs atgadijumôs, Schandarmu Sewiſchka Korpuſa eerehdņu palihdſibu, ſem Prokuroru un wiņu Beedru pahrraudſibas.

1864. g. 20. now. d. (41476) 249. pant., 1871. g. 19. mai. d. (49615) noſaz., 1.—19. pant., 1875. g. 4. janw. d. (54255).

Pirmà noſchkira.

Polizijas daliba pee eepreekſchejas iſmekleſchanas.

250. Jk par kuru noſeegumu waj pahrkahpumu ſihmes, polizija tuhlin, un nebuht wehlak, kà weenas deenas laikâ pehz ſiņu dabuſchanas par to, dara ſinamu Teeſas Iſmekletajam un Prokuroram waj wiņa Beedrim.

Peeſihmejums. (Pehz 1887. g. Turp.) Jk par kuru noſeegumu waj pahrkahpumu, ko padarijis uniwerſitates, waj Sw. Peterburgas Praktiſka Technologiſka Inſtituta ſtudents ahrpus uniwerſitates waj inſtituta, polizija tuhlin paſino ſcho eeſtahdſchu preekſchneezibai, pehz peederibas.

1864. g. 20. now. d. (41476) 250. pant., 1884. g. 23. augſt. d., nolik. krahj. 713. uſt. 124. pant., 1887. g. 23. mart. d. nolik. krahj. 395. noſaz. 11. pant.

251. Sinas par noſeegumeem un pahrkahpumeem, kuri peekriht Meera Teeſneſchu iſſpreeſchanai, polizija nodod wineem pehz peederibas.

1864. g. 20. now. d. (41476) 251. pant.

252. Kad nedſ Teeſas Iſmekletaja nedſ Prokurora waj wina Beedra naw uſ weetas, tad polizija, paſinodama wineem par notikumu, kurſch ſatur ſewi noſeedſiga darba ſihmes, tai paſchâ reiſâ iſdara par to peenahzigu pehtiſchanu.

Turpat, 252. pant.

253. (Pehz 1886. g. Turp.) Kad noſeeguma waj pahrkahpuma ſihmes ſchaubigas, waj ari kad par notikumu, kuram ir tahdas ſihmes, polizija dabun ſinas pehz kauſchu walodahm, waj zaur zaurim no tahda awota, kurſch naw pilnigi tizams, tad winai, pirms ka par to ſino pehz peederibas, wiſadâ ſinâ japahrleezinahs zaur pehtiſchanu: waj teeſcham tas notikums ir atgadijees un waj pateeſi winſch ſewi ſatur noſeeguma waj pahrkahpuma ſihmes (a). Iſdarito pehtijumu, ja tas naw nododams Teeſas Iſmekletajam waj Meera Teeſneſim, pehz peederibas (251. un 255. pant.), polizija ſtahda preekſchâ Prokuroram waj wina Beedram, kurſch, waj nu to beidſ waj rihkojahs par ta papilnoſchanu; bet ja preekſchâ ſtahdito pehtijumu zaurſkatot Prokurors waj wina Beedrs eeſkatitu notikumâ noſeeguma waj pahrkahpuma ſihmes, tad winſch nodod ſchahdu pehtijumu Teeſas Iſmekletajam, waj ari uſdod polizijai eekuſtinat wainigâ peemekleſchanu zaur Meera Teeſneſi (b).

(a) 1864. g. 20. now. d. (41476) 253. pant. — (b) 1884. g. 1. mai. d. nolik. krahj. 437.

254. Pehtiſchanu iſdaridama, polizija wiſas wiņai wajadſigas ſinas ſawahk zaur ſameklejumeem, mutiſkeem iſtaujajumeem un ſlepenu uſraudſibu, neiſdaridama nedſ kratijumu, nedſ leetu atnehmumu mahjâs.

1864. g. 20. now. d. (41476) 254. pant.

255. Iſdarito pehtijumu polizija nodod Teeſas Iſmekletajam, kuram pehzak peeſuhta ari wiſas papildu ſinas, ko ta ſawahk tanî paſchâ leetâ. Nododama pehtijumu Teeſas Iſmekletajam, polizija par to ſino Prokuroram waj wina Beedram.

Turpat, 255. pant.

256. Pirms Teeſas Iſmekletaja eeraſchanahs, polizija ſpeſ ſohus, kas wajadſigi preekſch tam, lai iſſargatu noſeeguma pehdu iſnihzinaſchanu un atnemtu aiſdomâ ſtahwoſchai perſonai lihdſekkus atrautees no iſmekleſchanas.

Turpat, 256. pant.

257. Polizija ſpeſ ſohus, ko atnemt aiſdomâ ſtahwoſcham lihdſekkus atrautees no iſmekleſchanas, ſchinîs atgadijumôs:

1) kad aiſdomâ ſtahwoſchais peekerts pee paſchas noſeedſigâ darba iſdariſchanas waj ari tuhlin pehz wina iſdariſchanas;

2) kad tee, kas zeetuſchi no noſeeguma, waj ari azu leezineeki taiſchni norahda perſonu, uſ kuru kriht aiſdoma;

3) kad pee aiſdomâ ſtahwoſchahs perſonas waj winas mahjokli ir atraſtas redſamas noſeeguma pehdas;

4) kad leetas, kuras der kà noseedsiga darba peerahdijums, peeder aisdomâ stahwoschai personai waj ir atrastas pee winas;

5) kad winsch mehginajis isbehgt, waj ari sakerts pa behgschanas laiku waj pehz behgschanas, un

6) kad aisdomâ stahwoscham naw pastahwigas dsihwes weetas.

Turpat, 257. pant.

258. Tanîs atgadijumôs, kad polizija usseet noteekoschu waj patlaban notikuschu noseedsigu darbu, kà ari kad, pirms Teesas Ismekletaja eeraschanahs us weetas, noseeguma pehdas waretu isnihkt, polizija stahjahs Teesas Ismekletaja weetâ wisôs tanîs ismekleschanas darbôs, kuri nezeesch kaweschanas, kà: pee apskatijumeem, apluhkojumeem, kratijumeem un leetu atnehmumeem; bet polizija formali ne-iskausching, nedz apsuhdsamos, nedz leezineekus, bes ween ja kahds no teem israhditos gruhti slims un buhtu jabaidahs, ka winsch mirs pirms Teesas Ismekletaja eeraschanahs.

Turpat, 258. pant.

259. Atgadijumôs, kuri norahditi 257. un 258. pantôs, polizija eewehro pilnigi tos nosazijumus, kas noteikti par eepreekscheju ismeklejumu isdarischanu.

Turpat, 259. pant.

260. Pehz Teesas Ismekletaja eeraschanahs, polizija nodod winam wisu pehtijumu un nobeidz sawus pehtischanas darbus, kamehr dabun sewischkus usdewumus schinî sinâ.

Turpat, 260. pant.

261. Augschâ isteiktee nosazijumi ir isplatiti ari us pagastu un sahdschu preekschneekeem, kà ari us ziteem amata wihreem, kuri ispilda polizijas peenahkumus sawâ darba aplokâ.

Turpat, 261. pant.

Otrà noschkira.

Sewischka Schandarmu Korpusa eerehdnu darbibas kahrtiba pee noseegumu ismekleschanas.

I. Gubernas Schandarmu Walschu papildu schtata eerehdnu un Aprinka Schandarmu Walschu eerehdnu darbibas kahrtiba.

261[1]. Wiñ Gubernas Schandarmu Walschu papildu schtata eerehdni, kà ari Aprinka Schandarmu Walschu eerehdni pasino weetejai prokuraturai un polizijai ik par kuru winu eewehrotu notikumu, kas satur sewî tahda noseeguma waj pahrkahpuma sihmes, kursch peekriht wispahrigu teesas eestahdijumu isteesaschanai.

1871. 19. maij. d. (49615) nosaz. 1. pant.

261[2]. Ja pirms polizijas eeraschanahs noseeguma pehdas war isnihkt waj aisdomâ stahwoschais slehptees, tad scheem eerehdneem jasper soli, kas wajadsigi preekisch tam, lai issargatu noseeguma pehdu isnihkschanu un atnemtu aisdomâ stahwoscham lihdsekus atrautees no ismekleschanas.

Turpat, 2. pant.

261³. Prokuroreem un winu Beedreem atwehlets uſdot Gubernas Schandarmu Walſchu papildu ſchtata eerehdneem un Aprinka Schandarmu Walſchu eerehdneem iſdarit pehtijumus pahr noſeegumeem tôs ſewiſchkôs atgadijumôs, kad peeminetee prokuraturas eerehdni to atſihtu par wajadſigu.

Turpat, 3. pant.

261⁴. Prokuratura ar preekſchlikumeem par pehtijuma iſdariſchanu greeſchahs pee Gubernas Schandarmu Walſchu Preekſchneekeem un winu Palihgeem; ſchee preekſchlikumi war buht mutiſki waj rakſtiſki.

Peeſihmejums. Ja pawiſam naw eeſpehjams iſpildit prokuraturas praſijumu par pehtijuma iſdariſchanu, ſlimibas, komandejuma, pahrzehluma waj ari zitu ſawas preekſchneezibas uſdewuma pehz, tad Gubernas Schandarmu Waldes Preekſchneeks waj wina Palihgs tuhlin par to zaur rakſtu dara ſinamu tam eerehdnim, no kura nahzis praſijums, par ko tai paſchâ reiſâ ſino ſawai preekſchneezibai, iſſkaidrodams ne-iſpildiſchanas zehlonus.

Turpat, 4. pant., peeſihm.

261⁵. Pehtijumus iſdaridami, Schandarmu eerehdni eewehro noſazijumus, kas iſteikti ſcha Uſtawa 254. pantâ.

Turpat, 5. pant.

261⁶. Ja prokuraturas eerehdna uſdewumu iſpildot zeltos kahds ne-iſpratums, tad Schandarmu Korpuſa eerehdni luhdſ taiſchni winam, lai to iſſchkir.

Turpat, 6. pant.

261⁷. Schandarmu Korpuſa eerehdni nodod iſdaritos pehtijumus teem prokuraturas eerehdneem, no kureem nahzis praſijums par pehtijuma iſdariſchanu.

Turpat, 7. pant.

261⁸. Prokuraturas eerehdneem ir teeſiba praſit, lai Schandarmu Korpuſa eerehdnu iſdaritee pehtijumi taptu papilnoti pehz winu norahdijumeem.

Turpat, 8. pant.

II. Dſelſszeku Schandarmu Polizijas Walſchu eerehdnu darbibas kahrtiba.

261⁹. Dſelſszeku Schandarmu Polizijas Walſchu eerehdni to noſeegumu un pahrkahpumu iſmekleſchanas ſinâ, kuri padariti winu darbibas apgabalâ, ſtahjahs pilnigi wiſpahrigas polizijas weetâ; tapehz teem atwehletas wiſas winas teeſibas un uſlikti wiſi winas peenahkumi. Peemehrojot wineem wiſpahrigos ſcha Uſtawa noteikumus ſchinî ſinâ, ja-eewehro nahkoſchi noſazijumi.

Peeſihmejums. Robeſchas, kuràs jaatrodahs ſchai pantâ peemineto Schandarmu Polizijas Walſchu darbibas apgabalam, top noteiktas pehz Eekſchleetu, Teeſleetu un Satikſmes Zeku Miniſtru ſawſtarpigas weenoſchanahs.

Turpat, 11. pant., peeſihm.; 1880. g. 6. augſt. d. nolik. krahj., №№ 603 un 676.

261¹⁰. Leetâs, kuras peekriht iſteeſat wiſpahrigahm teeſahm, Prokuroreem un winu Beedreem ir teeſiba, tiklab pirms iſmeklejuma uſſahkſchanas, kà ari pa wina iſdariſchanas laiku uſdot dſelſszeku Schandarmu Polizijas Walſchu eerehdneem iſdarit pehtijumus un ſawahkt ſinas pehz winu doteem norahdijumeem.

1871. g. 19. maij. d. (49615) noſaz., 12. pant.

261[11]. Prokuraturas eerehdni war saſinotees ar dſelſszeku Schandarmu Polizijas Walſchu eerehdneem beſ widutibas.

Turpat, 13. pant.

261[12]. Leetâs par pahrkahpumeem, kurus peekriht iſteeſat meera teeſu eeſtahdijumeem, dſelſszeku Schandarmu Polizijas Walſchu ofizeeri war pehz tam, kad eepreekſchejais pehtijums par pahrkahpumu pabeigts, nodot wiſas par winu ſawahktas ſinas wiſpahrigai polizijai, un ſchinî atgadijumâ tiklab apſuhdſiba Meera Teeſneſcha preekſchâ, kà ari papildu ſinu ſawahkſchana pehz wina norahdijuma un zaur zaurim polizijai peekrihtoſchi peenahkumi leetas turpmakas wirſinaſchanas ſinâ pahreet uſ wiſpahrigu poliziju.

Turpat, 14. pant.

261[13]. Wiſpahrigas polizijas eerehdni tanî atgadijumâ, ja wini atklahj dſelſszeka polizijas darbibas apgabalâ noſeedſiga darba ſihmes, bet dſelſszeka polizijas eerehdnu naw klaht, bauda wiſas tahs teeſibas, kuras wineem atwehletas zaur ſcho Uſtawu pee pehtijumu un nekawejamu iſmekleſchanas darbu iſdariſchanas.

Turpat, 15. pant.

Treſchà noſchkira.

Teeſas Iſmekletaju ſwarigakee peenahkumi un winu amata waras plaſchums.

262. Eepreekſcheju iſmekleſchanu Teeſas Iſmekletajs newar uſſahkt beſ likumiga eemeſla un peeteekama pamata.

1864. g. 20. now. d. (41476) 262. pant.

263. Ik par kuru iſmekleſchanu, ko Teeſas Iſmekletajs uſſahzis ne uſ polizijas ſinojumu un ne uſ priwatapſuhdſetaja ſuhdſibu, winſch dara ſinamu Prokuroram.

Turpat, 263. pant.

264. Teeſas Iſmekletajs pats ar ſawu waru ſper wiſus ſoļus, kas wajadſigi pee iſmekleſchanas, atſkaitot tos, kur wina wara pehz likuma ihpaſchi aprobeſchota.

Turpat, 264. pant.

265. Iſmekleſchanu iſdarot Teeſas Iſmekletajam jaweb ſkaidribâ ar pilnigu beſpartejibu tiklab tee apſtahkli, kuri aiſrahda uſ apſuhdſamà wainibu, kà ari tee apſtahkli, kuri winu attaiſno.

Turpat, 265. pant.

266. Teeſas Iſmekletajam jaſper ſawâ laikâ ſoļi, kas wajadſigi pee peerahdijumu ſawahkſchanas un naw it ihpaſchi jawilzinahs atklaht un apſargat tahdas noſeeguma pehdas un ſihmes, kuras war iſnihkt.

Turpat, 266. pant.

267. Teeſas Iſmekletajs ſtahjahs pee noſeeguma waj pahrkahpuma leetiſku peerahdijumu un zaur noſeedſigu darbu eeguhtu leetu atnemſchanas, lihdſ ka ſchihs leetas top atklahtas.

Turpat, 267. pant.

268. Kad pehz leetas apstahkleem Teesas Ismekletajs pahrleezinahs, ka ir wajadsigs tuhlin spert sohus, lai nodroschinatu naudas sodu, kas war uskrist apsuhdsamam, waj ari suhdsibu par skahdes un pametumu atlihdsinaschanu, kas padariti zaur wina darbeem, tad par aisleeguma waj apkihlajuma uslikschanu us apsuhdsamà mantas, winsch stahda preekschâ Apgabala-Teesai.

Turpat, 268. pant.

269. Teesas Ismekletajam ir teesiba pahrbaudit, papilnot un atzelt polizijas darbus, kurus ta isdarijusi pee eepreekschejas pehtischanas.

Turpat, 269. pant.

270. Teesas Ismekletaja likumigus prasijumus ispilda bes kaweschanas kà polizija, tà ari teesas un waldibas weetas, amata un priwatpersonas.

Turpat, 270. pant.

271. Teesas Ismekletajs war usdot polizijai isdarit pehtijumus un sawahkt sinas pehz saweem norahdijumeem.

Turpat, 271. pant.

272. Ja sawus peenahkumus ispildot Teesas Ismekletajs sastop pretoschanos, tad winam teesiba prasit tiklab siwil- waj kara preekschneezibas, kà ari apkahrtejo kauschu peepalihdsibas (a).

Peesihmejums. Kara spehku palihdsibu prasot, jaewehro nosazijumi, kas isteikti Wispahrigas Gubernas Satwerssmes (pehz 1886. g. Turp.) 541. pantâ (peesihm.) (b).

(a) Turpat, 272. pant. — (b) 1877. g. 3. okt. d. (57748).

273. Teesas Ismekletaju war atstatit tiklab apsuhdsamais, kà ari priwatapsuhdsetajs waj siwilsuhdsetajs to zehlonu pehz, kuri top atsihti par likumigeem eemesleem atstatit teesneschus (600. pant.). Teesas Ismekletaja atstatijums top zelts preekschâ winam pascham.

1864. g. 20. now. d. (41476) 273. pant.

274. Bes tam Teesas Ismekletajam, kad winam sinams likumigs zehlons, ko winu atstatit, pascham jaatstahjahs no ismekleschanas un jasino par to teesai.

Turpat, 274. pant.

275. Teesas Ismekletajs, nododams teesas isschkirschanai pret winu zelto atstatijumu, neaptur ismekleschanas darbus. Bet tanî atgadijumâ, kad winsch pats sewi atstata no ismekleschanas, tas aprobescho sawus darbus lihds teesas isschkirschanai, sperdams tikai tos sohus, kuri nezeesch kaweschanas.

Turpat, 275. pant.

276. Teesas Ismekletajs neaptur ismekleschanas darbus, tapehz ka apsuhdsamais ir noslehpees, waj ari ka naw sinama ta persona, us kuras kristu aisdoma par noseeguma padarischanu.

Turpat, 276. pant.

277. Ismekleschana war tapt beigta tikai pehz teesas nolehmuma. Kad Teesas Ismekletajs tanîs atgadijumôs, kas paredseti scha Ustawa 16. pantâ, waj ari tapehz, ka ismeklejamâ darbâ naw noseeguma waj pahrkahpuma sihmju, waj tapehz ka naw atklahts wainigais, waj ari ka sawahktee wainas aisrahdi-

jumi ir pawiſam nepeeteekoſchi, neatrod eemeſla turpinat iſmekleſchanu, tad, apturedams to, iſluhdſ zaur Prokuroru Apgabala Teeſas atkauju beigt iſmekleſchanu. Kad Apgabala Teeſa ar to naw weenis prahtis, leeta top nodota iſſchkirſchanas dehl Teeſu Palatai.

1864. g. 20. now. d. (41476) 277. pant.; 1883. g. 3. maij. d., nolik. krahj. № 465, l.

Zeturtà noſchkira.

Prokuroru un winu Beedru ſwarigakee peenahkumi un winu amata waras plaſchums.

278. Prokurori un winu Beedri paſchi ne-iſdara eepreekſchejus iſmeklejumus, bet tikai dod par to preekſchlikumus Teeſas Iſmekletajeem un paſtahwigi pahrrauga ſcho iſmeklejumu iſdariſchanu.

1864. g. 20. now. d. (41476) 278. pant.

279. Pehtijumus iſdarot pahr noſeedſigeem darbeem, polizijas eerehdni ſtahw taiſchnâ atkaribâ no Prokuroreem un winu Beedreem.

Turpat, 279. pant.

280. Prokuroreem un winu Beedreem ir teeſiba buht klaht pee wiſeem iſmekleſchanas darbeem un uſ weetas ſkatit zauri paſchu iſmeklejumu, tomehr neapturot iſmekleſchanas gahjeenu.

Turpat, 280. pant.

281. Wiſôs preekſchmetôs, kas ſihmejahs uſ noſeeguma iſmekleſchanu un peerahdijumu ſawahkſchanu, Teeſas Iſmekletajs iſpilda Prokurora waj wina Beedra likumigus praſijumus, uſſihmedams protokolôs, kahdi ſoli ihſti ſperti uſ winu praſijumu.

Turpat, 281. pant.

282. Ja Prokurora waj wina Beedra praſijumu iſpildot ſaſtopahs kaweklis, tad Teeſas Iſmekletajs, ſperdams ſokus praſijuma iſpildiſchanas ſinâ, zik tas eeſpehjams, dara par to ſinamu praſijuma zehlejam un gaida wina iſſchkirſchanas.

Turpat, 282. pant.

283. Pee apſuhdſamà apzeetinaſchanas Teeſas Iſmekletajs par tahdas rihkoſchanahs pamateem tuhlin dara ſinamu tuwakam prokuraturas eerehdnim, kurſch war praſit, lai Teeſas Iſmekletajs aprobeſchotos ar maſak ſtingru ſoli, ja uſ apſuhdſamo nekriht peeteekoſcha aiſdoma, ka winſch padarijis noſeegumu, par kuru nahk wiſu kahrtas teeſibu atnemſchana, waj ari wiſu ſewiſchku teeſibu un preekſchrozibu ſaudeſchana.

Turpat, 283. pant.

284. Teeſas Iſmekletajs paſino Prokuroram waj wina Beedram ari par teem zehloneem, kuru pehz naw apzeetinata, waj no apzeetinajuma atſwabinata perſona, kas apſuhdſeta par tahdu noſeegumu, par kuru nahk wiſu kahrtas teeſibu atnemſchana, waj wiſu ſewiſchku teeſibu un preekſchrozibu ſaudeſchana.

Turpat, 284. pant.

285. Prokuroram waj wina Beedram ir teesiba likt preekschâ Teesas Jsmekletajam, lai apzeetina apsuhdsamo, kas atstahts brihwibâ waj atswabinats no apzeetinajuma. Bet ja Teesas Jsmekletajs atrod kawekkus to ispildit, tapehz ka us apsuhdsamo nekriht peeteekama aisdoma par noseeguma padarischanu, par kuru nahk wisu teesibu atnemschana waj wisu sewischku teesibu un preekschrozibu saudeschana, tad ne-ispildidams schahdu prasijumu, par to stahda preekschâ teesai.

Turpat, 285. pant.

286. Prokurors waj wina Beedrs war prasit eepreekscheja ismeklejuma papilnoschanas pehz wina doteem norahdijumeem, kaut ari Teesas Jsmekletajs atsihtu ismekleschanu par pabeigtu.

Turpat, 286. pant.

287. Pahrraudsibas sinâ pahr ismeklejuma isdarischanu, Prokurors waj wina Beedrs newar tapt atstatits no sawu peenahkumu ispildischanas; bet ja winsch ar apsuhdsamo waj ari ar personu, kas zeetusi no noseedsiga darba, stahw tahdâ sakarâ, kursch der par eemeslu atstatit teesneschus (600. pant.), tad winam pascham jaatstahjahs. Suhdsibas schinî sinâ war tapt eesneegtas tikai Palatas Prokuroram.

Turpat, 287. pant.

Otrà nodaļa.

Par noteikumeem eepreekschejas ismekleschanas sinâ.

288. Jk kursch Teesas Jsmekletajs isdara eepreekscheju ismeklejumu winam noteiktâ aprinka waj pilsehtas eezirknî.

1864. g. 20. now. d. (41476) 288. pant.

288[1]. Teesas Jsmekletaji, kas eezelti ihsti ismeklejumu isdarischanas dehl swarigakâs leetâs, nemj sawâ ismekleschanâ leetas us Apgabala Teesas Prokurora preekschlikumeem (salihds. Teeš. Eestahd. Satwerš., 79[1] pant.) (a). Teesas Jsmekletajeem sewischki swarigakâs leetâs Teesleetu Ministram ir teesiba usdot ismekleschanu schinîs leetâs (b). Pee Sw. Peterburgas Apgabala Teesas amatâ stahwoschi Teesas Jsmekletaji, kas eezelti ismeklejumu isdarischanas dehl ihsti wirspilsehtâ, isdara tos wisas pilsehtas isplatijumâ (salihds. Teeš. Eestahd. Satw., 79. peesihm.) (z).

(a) 1870. g. 11. mai. d. (48338). — (b) 1875. g. 1. now. d. (55214) III. — (z) 1871. g. 8. mart. d. (49333); 1872. g. 18. janw. d. (50440).

289. Teesas Jsmekletajs likumigu eemeslu pehz stahjahs pee ismekleschanas:

1) kad noseedsigais darbs padarits wina eezirknî;

2) kad noseedsigais darbs padarits zitâ weetâ, bet nahzis gaismâ wina eezirknî, un

3) kad wina eezirknî usturahs par noseedsigo darbu apsuhdsamais, waj ari aisdomâ stahwoschais, kaut gan noseegums buhtu padarits zitâ weetâ.

1864. g. 20. now. d. (41476) 289. pant.

290. Pee iſmekleſchanas par noſeedſigu darbu, kas padarits ahrpus Teeſas Iſmekletaja eezirkņa, winſch ſtahjahs, nenogaididams ſchinî ſinâ praſijuma no peenahzigeem teeſas eeſtahdijumeem, kuru pahrſinamâ apgabalâ padarits noſeegums waj pahrkahpums, bet aprobeſchojahs tikai ar teem darbeem, kuri beſ kaweſchanas jaiſdara uſ weetas, kur noſeegums waj pahrkahpums nahzis gaiſmâ, waj ari kur apzeetinats waj atklahts apſuhdſamais. Pehz ſcho darbu pabeigſchanas winſch tuhlin noſuhta tiklab iſmeklejumu, kà ari paſchu apſuhdſamo, ja tas ir apzeetinats, tam Teeſas Iſmekletajam, kuŗa eezirknî padarits noſeedſigais darbs.

Turpat, 290. pant.

291. Teeſas Iſmekletajs, kuŗa eezirknî ir atklahts noſeedſigs darbs, kas padarits neſinams kur, turpina uſſahkto iſmekleſchanu lihdſ beigahm, waj ari lihdſ tam, kamehr weſts ſkaidribâ, kur noſeegums waj pahrkahpums padarits.

Turpat, 291. pant.

292. Kad likumâ noteiktôs atgadijumôs iſrahdahs wajadſigs iſklauſchinat apſuhdſamos waj leezineekus, waj ari iſdarit zitu iſmekleſchanas darbu ahrpus ta eezirkņa, kur iſmekleſchana uſſahkta, tad ſcho darbu iſpildiſchana top uſlikta tam Iſmekletajam, kuŗa eezirknî wini jaiſdara. Schinîs atgadijumôs iſklauſchinaſchana top iſdarita pehz jautajumu punkteem, kuŗus peeſuhta leetu wedoſchais Teeſas Iſmekletajs.

Turpat, 292. pant.

293. Pilſehtâ, kaut ta ari buhtu ſadalita wairak iſmekleſchanas eezirknôs, ik kurſch Teeſas Iſmekletajs iſdara taiſchni pats wiſus darbus leetâ, kas zehluſees wiņa eezirknî.

Turpat, 293. pant.

294. Noſeegumu waj pahrkahpumu iſmekledams, Teeſas Iſmekletajs war iſdarit iſmekleſchanas darbus ari ta paſcha aprinka zitâ eezirknî, waj pat zitâ aprinkî, ja tas iſrahdahs wajadſigs, lai atklahtu pateeſibu.

Turpat, 294. pant.

295. Eepreekſcheji iſmeklejumi jaiſdara zik ween ahtri eeſpehjams. Winu iſdariſchana netop aptureta ir ſwehtku deenâs waj ſwehtdeenâs, ja leetas apſtahkli to praſa.

Turpat, 295. pant.

296. Pahrraudſiba par iſmekleſchanas darbeem peekriht tam Prokuroram, kuŗa pahrſinamâ eezirknî wini iſdarami, kaut gan ſchee darbi ſihmetos uſ noſeedſigu darbu, kas padarits ahrpus tahs teeſas apgabala, pee kuŗas Prokurors atrodahs amatâ.

Turpat, 296. pant.

Treſchà nodaļa.

Par likumigeem iſmeklejuma uſſahkſchanas eemeſleem.

297. Likumigi eemeſli, uſſahkt eepreekſcheju iſmekleſchanu, ir:

1) priwatperſonu uſdewumi un ſuhdſibas;
2) polizijas, teeſas un waldibas weetu un amatu wihru paſinojumi;

3) wainas uſdoſchana zaur wainigo;
4) leetas eekuſtinaſchana zaur Prokuroru, un
5) leetas eekuſtinaſchana pehz Teeſas Iſmekletaja paſcha eeſkata.

1864. g. 20. now. d. (41476) 297. pant.

298. Uſdewums par noſeedſigu darbu, kura azu leezineeks bijis uſdewejs, war deret par peeteekamu eemeſlu uſſahkt iſmekleſchanu, kaut ari Iſmekletajam nebuhtu ſinami nekahdi ziti wainas aiſrahdijumi.

Turpat, 298. pant.

299. Kahdas perſonas apſuhdſeſchana par noſeedſigu darbu, kura azu leezineeks naw bijis apſuhdſetajs, naw peeteekams eemeſls, uſſahkt iſmekleſchanu, ja apſuhdſetajs nepeenes peerahdijumus, ka apſuhdſiba tizama.

Turpat, 299. pant.

300. Paſkwilas beſ paraksta un nomeſtas wehſtules nedod likumiga eemeſla uſſahkt iſmekleſchanu, bet ja winas ſewî ſatur norahdijumu uſ ſwarigu launu nodomu, waj noſeedſigu darbu, kurſch apdraud wiſpahrigu meeru, tad tahs der par eemeſlu polizijas pehtiſchanai, pehz kuras war nahkt ari pati iſmekleſchana.

Turpat, 300. pant.

301. To perſonu uſdewumi, kuras zeetuſchas no noſeeguma waj pahrkahpuma, top atſihti par ſuhdſibahm.

Turpat, 301. pant.

302. Suhdſibâ jaapſihmè:
1) noſeedſiga darba padariſchanas laiks un weeta;
2) zehloni, kuru pehz uſ kahdu perſonu kriht aiſdoma;
3) padarità ſkahdę un ſaudejumi;
4) tuwens atlihdſibas aprehkinajums, ja ta top praſita.

Turpat, 302. pant.

303. Suhdſibas top uſſkatitas par peeteekamu eemeſlu uſſahkt iſmekleſchanu. Nedſ Teeſas Iſmekletajs nedſ Prokurors newar to leegt perſonai, kas zeetuſi no noſeeguma waj pahrkahpuma.

Turpat, 303. pant.

304. Pa wiſu iſmekleſchanas laiku ſuhdſibas peenehejam ir teeſiba:
1) peeweſt ſawus leezineekus;
2) buht klaht pee wiſeem iſmekleſchanas darbeem, un likt ar Iſmekletaja atļauju jautajumus apſuhdſamam un leezineekeem;
3) peeneſt peerahdijumus par apſtiprinajumu ſawai ziwilſuhdſibai;
4) praſit uſ ſawa rehkina, lai iſdod norakſtus no wiſeem protokoleem un nolehmumeem.

Turpat, 304. pant.

305. Suhdſibas peenehejs war luhgt, lai taptu ſperti ſoki, ko nodroſchinat wina praſamo atlihdſibu. Bet Teeſas Iſmekletajs ſtahda teeſai preekſchâ, ka ſchahdi ſoki jaſper, tikai tanî atgadijumâ, kad atſihſt ſuhdſetaja luhgumu par pamatigu.

Turpat, 305. pant.

306. Uſdewumus waj ſuhdſibas, kas war buht rakſtiſkas waj mutiſkas, peenemj ik kurâ laikâ tiklab polizijas eerehdni, kà ari Teeſas Iſmekletaji, Prokurori un winu Beedri. Uſdewuma waj ſuhdſibas peeneſchanas laiks un ſatwars, kà ari iſſazijumi, kas doti pee iſjautaſchanas, top eerakſtiti protokolâ.

Turpat, 306. pant.

307. Pehz uſdewuma waj ſuhdſibas dabuſchanas Teeſas Iſmekletajs waj polizijas eerehdnis tuhlin iſjautà uſdeweju waj ſuhdſetaju par notikuma apſtahkleem un par winam ſinamahm noſeedſigà darba ſihmehm, un ja uſdewejs kahdu taiſchni apſuhdſ par noſeegumu waj pahrkahpumu, tad atgahdina winam ſodu, kas nolikts par wiltigu uſſuhdſibu.

Turpat, 307. pant.

308. Uſdewuma waj ſuhdſibas peneſchana neuſleek peenahkumu peerahdit noſeedſigu darbu, bet gan uſleek atbildibu ik par kuru nepateeſu iſſazijumu.

Turpat, 308. pant.

309. Ja Teeſas Iſmekletajs, polizijas eerehdnu, waj zitu waldibas waj teeſas weetu un amata wihru paſinojumâ neatrod peeteekamu pamatu iſdarit iſmeklejumu, tad tuhlin paſino par to Prokuroram waj wina Beedram.

Turpat, 309. pant.

310. Uſ wainas uſdewumu zaur wainigo paſchu, Teeſas Iſmekletajam jaſtahjahs pee iſmekleſchanas, bet ja atnahkuſchà wainas uſdeweja atſihſchanahs top apgahſta zaur Iſmekletaja ſawahktahm ſinahm, tad winſch ſaſtahda protokolu par eemeſleem, kuri winu paſkubinajuſchi atſtaht beſ eewehroſchanas wainas uſdewumu zaur atnahkuſcho uſdeweju un noſuhta norakſtu no protokola Prokuroram waj wina Beedram.

Turpat, 310. pant.

311. Prokurors un wina Beedri war eekuſtinat leetas tiklab pehz ſinahm, kas wineem peenahkuſchas, kà ari par noſeegumeem waj noſeedſigu darbu ſihmehm, ko wini paſchi eewehrojuſchi.

Turpat, 311. pant.

312. Prokuroram un winu Beedreem naw japraſa beſ peeteekameem pamateem, lai uſſahk iſmekleſchanu. Schaubigôs atgadijumôs wineem jaſawahk ſinas zaur ſlepeneem polizijas iſtaujajumeem.

Turpat, 312. pant.

313. Teeſas Iſmekletajs ſtahjahs pee iſmekleſchanas pehz paſcha eeſkata tikai tanî atgadijumâ, kad uſeet noteekoſchu waj tikko notikuſchu noſeedſigu darbu.

Turpat, 313. pant.

314. Ja iſmeklejumu iſdarot par weenu noſeegumu, nahk gaiſmâ otra noſeeguma ſihmes, kurahm pehz ſawa ſatwara naw ar iſmeklejamo leetu ſakara, tad Iſmekletajs, ſperdams ſolus, ko apſargat ſchihs noſeeguma ſihmes un, likumâ norahditôs atgadijumôs, ari ko atnemt aiſdomâ ſtahwoſchai perſonai lihdſeklus atrautees no iſmekleſchanas, dara par to ſinamu Prokuroram waj wina Beedram

un ſtahjahs pee jaunatklahta noſeeguma iſmekleſchanas ne zitadi, kà uſ prokuraturas preekſchlikumu.

Turpat, 314. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par noſeeguma notikuma iſpehtiſchanu.

Pirmà noſchkira.

Apſkatiſchana un apluhkoſchana.

I. Apſkatiſchana un apluhkoſchana zaur Iſmekletaju.

315. Apſkatijumus un apluhkojumus iſdara peeſauktu leezineeku klahtbuhtnê, waj nu taiſchni pats Teeſas Iſmekletajs, waj zaur leetpratejeem.

1864. g. 20. nov. d. (41476) 315. pant.

316. Pee apſkatijuma un apluhkojuma atwehlets buht klaht wiſeem leetas dalibneekeem, bet Iſmekletajam naw peenahkums nogaidit winu atnahkſchanas.

Turpat, 316. pant.

317. Apſkatijumi un apluhkojumi, atkaitot atgadijumus, kas nezeeſch wilzinaſchanas, top iſdariti deenas laikâ.

Turpat, 317. pant.

318. Teeſas Iſmekletajs, iſdaridams apſkatijumus un apluhkojumus, greeſch wehribu ne tikai uſ ſkaidri redſamahm noſeeguma ſihmehm, bet ari uſ weetu un preekſchmeteem, kuri atrodahs noſeeguma pehdu apkahrtnê. Ja wajadſigs, winſch iſdara peenahzigus iſmehrojumus un ja eeſpehjams, tad ari ſaſtahda apſkatito weetu un preekſchmetu ſihmejumus.

Turpat, 318. pant.

319. Par to, kas pee apſkatijuma un apluhkojuma iſrahdijees, Teeſas Iſmekletajs ſaſtahda protokolu pehz eeſpehjàs taî paſchâ weetâ, kur ſchee darbi iſdariti. Wiſs, kas iſrahdijees, top eerakſtits protokolâ, pehz tahs paſchas kahrtas, kà tas apſkatits un nahzis gaiſmâ.

Turpat, 319. pant.

320. Par leezineekeem pee apſkatijuma un apluhkojuma top peeaizinati iſ tuwakeem eemihtneekeem: pilſehtâs — mahju, boſchu, amatneezibas un tirdſneezibas eetaiſchu ſaimneeki, kà ari winu pahrwalditaji un pilnwarneeki, meeſtôs un ſahdſchâs, beſ augſchâ peeminetahm perſonahm, — ſemturi, pagaſtu un ſahdſchu amata wihri un baſnizu wezakee. Atgadijumôs, kuri nezeeſch wilzinaſchanas, Teeſas Iſmekletajs war peeaizinat ari zitas perſonas, kas bauda wiſpahrigu uſtizibu.

Turpat, 320. pant.

321. Pee apſkatijuma un apluhkojuma peeaizinamo leezineeku ſkaitam, newajag nekad buht maſakam par diweem.

Turpat, 321. pant.

322. Pee ſeewiſka dſimuma perſonu apſkatiſchanas un apluhkoſchanas top kà leezineezes peeaizinatas apprezetas ſeeweetes.

Turpat, 322. pant.

323. Par neatnahkſchanu pee iſmekleſchanas, beſ eewehroſchanu pelnoſcheem zehloneem, peeaizinameem leezineekeem Teeſas Iſmekletajs war uſlikt naudas ſodu ne pahrak par diwdeſmit peezeem rubkeem.

Turpat, 323. pant.

324. Ja peeaizinamais leezineeks, kam par ne-atnahkſchanu pee iſmekleſchanas uſlikts naudas ſods, diwu nedeku laikâ, no tahs deenas, kad winam ſludinats par ſoda uſlikſchanu, peenes apleezinajumu, ka winſch newarejis atnahkt, tad Teeſas Iſmekletajs winu atſwabina no ſoda.

Turpat, 324. pant.

II. Apſkatiſchana un apluhkoſchana zaur leetpratejeem zaur zaurim.

325. Leetprateji top peeaizinati tanîs atgadijumôs, kad tahda apſtahkla ſkaidras iſpraſchanas dehk, kas leetâ ſaſtopahs, wajadſigas ſewiſchkas ſinaſchanas waj iſbaudiba ſinatnê, mahkſlâ, amatâ, remeſtâ waj kahdâ nodarbibâ.

Turpat, 325. pant.

326. Kà leetprateji war tapt peeaizinati: ahrſti, farmazeiti, profeſori, ſkolotaji, techniki, mahkſlineeki, amatneeki, rentmeiſtari un perſonas, kas zaur ilgu nodarbibu kahdâ deeneſtâ waj zitâ darbâ eeguwuſchas ihpaſchu iſbaudibu.

Turpat, 326. pant.

327. Leetpratejeem, kas top peeaizinati pee apſkatijuma un apluhkojuma, wajag buht wiſu to ihpaſchibu, kuras praſamas no uſtizameem leezineekeem.

Turpat, 327. pant.

328. Leetpratejeem uſ Teeſas Iſmekletaja praſijumu janahk tuhlin. Par neatnahkſchanu pee iſmeklejuma, beſ eewehroſchanu pelnoſcha zehlona, wini war nahkt pee tahs paſchas atbildibas, kà peeaizinamee leezineeki (323. pant.).

Turpat, 328. pant.

329. Pahrbaudot zehlonus, kuru pehz ſods, kas uſlikts par neatnahkſchanu pee iſmekleſchanas, top atlaiſts (324. pant.), janem wehrâ atteekotees uſ leetpratejeem, kas atrodahs walſts deeneſtâ, ari preekſchneezibas apleezinajums, ka deeneſta darbi winus aiſkawejuſchi atnahkt.

Turpat, 329. pant.

330. Pee preekſchmeteem, kuri apſkatami un apluhkojami zaur leetpratejeem, Teeſas Iſmekletajs iſdara eepreekſcheju ahreju apſkatijumu un faſtahda protokolu par redſamahm noſeeguma ſihmehm, ja tahdas atrodahs, kà ari par wiſahm pahrmainahm, kas notikuſchas apſkatamo preekſchmetu ſtahwoklî.

Turpat, 330. pant.

331. Apluhkoſchana zaur leetpratejeem, ja tam nerodahs ſewiſchki kawekki, top iſdarita Iſmekletaja un peeaizinatu leezineeku klahtbuhtnê.

Turpat, 331. pant.

332. Teesas Ismekletajs leek mutiski waj rakstiski leetpratejeem jautajumus, kas teem isschkirami.

Turpat, 332. pant.

333. Leetpratejeem, apluhkoschanu isdarot, naw jaatstahj ne-eewehrotas ari tahdas sihmes, us kurahm Ismekletajs naw greesis wehribu, bet kuru ispehtischana war west pee pateesibas atklahschanas.

Turpat, 333. pant.

334. Ja zekahs schaubas par leetprateju atsinas pareisibu, waj ari rodahs starp wineem domu starpiba, tad Teesas Ismekletajs prasa atsinas no ziteem leetpratejeem, waj stahda preekschâ augstakai spezialai eestahdei, lai atsuhta leetpratejus, waj nosuhta turp paschu ispehtamo preekschmetu, kad tas eespehjams.

Turpat, 334. pant.

335. Zaur noseegumu eeguhtas waj apskahdetas mantas nowehrteschanu isdara swehrinati wehrtetaji, bet ja naw eespehjams greestees pee wineem, waj apluhkot neatrasto waj isnihzinato preekschmetu, tad nowehrteschanu isdara leekas personas, kurahm sinama scha preekschmeta wehrtiba.

Turpat, 335. pant.

III. Apskatischana un apluhkoschana zaur ahrsteem.

336. Kad jaapskata un jaapluhko mironu meesas, daschadi eewainojumi, wardarbibas pehdas un no noseeguma zeetuschahs personas, waj ari pascha apsuhdsamâ weselibas stahwoklis, tad Teesas Ismekletajs peeaizina teesas ahrstu.

Turpat, 336. pant.

337. Teesas ahrsta peenahkumi ir usdoti: aprinkôs, — Aprinka Ahrstam un pilsehtâs — Pilsehtas waj Polizijas Ahrstam; bet ja wini slimibas waj zita eewehroschanu pelnoscha zehlona pehz newar atnahkt, tad winu weetâ Ismekletajs peeaizina katru zitu, kara zivil- waj brihwpraktizejoschu ahrstu.

Turpat, 337. pant.

338. Swarigôs atgadijumôs Teesas Ismekletajs war peeaizinat pee mironu meesu apluhkoschanas ne weenu ween, bet wairak ahrstus, neatskaitot ari to, kursch ahrstejis miruscho, ja ir wajadsigs isskaidrot slimibas un ahrsteschanas gahjeenu.

Turpat, 338. pant.

339. Pee miruschu swehtkalpotaju un pee muhku kahrtas peederigu personu meesu apskatischanas un apluhkoschanas top peeaizinats weetejais Prahwests, waj Klostera Preekschneeks, luhkojotees us to, pee kahdas garidsneeku kahrtas peedereja ta persona, kas miruši wardarbigâ nahwê.

Turpat, 339. pant.

340. Pirms teesas ahrsts atnahk us mirona meesu atraschanahs weetu, Teesas Ismekletajs:

1) ja zeļahs ſchaubas par to, waj nahwe teeſchahm peenahkuſi, ſpeſ ſoļus lai atdſihwinatu nomiruſcho, zitadi — lai apſargatu meeſas no bojaſchanahs un nejauſcheem apſkahdejumeem;

2) pahrleezinahs waj miruſchà meeſas ir weenlihdſigas ar to perſonu, par kuŗas nahwi top iſdarits iſmeklejums, un

3) par ſperteem ſoļeem ſaſtahda protokolu noteiktâ kahrtibâ.

Turpat, 340. pant.

341. Teeſas-mediziniſku apſkatijumu iſdarot Teeſas Iſmekletajs paſneedſ ahrſtam uſ wina praſijumu tahs par miruſchà meeſahm ſawahktahs ſinas, kuŗas war deret kà norahdijums tam, uſ ko ahrſtam, meeſas uſſchkehrſchot, jagreeſch ſewiſchka wehriba.

Turpat, 341. pant.

342. Pee iſmekleſchanas teeſas ahrſts, turedamees pee Teeſas-Medizinas Uſtawa noſazijumeem, apluhko miruſchà meeſu ahrpuſi, winu dobjumus, atwehrtnes, lozitawas, kaulu weſelumu un eekſchejo organu ſtahwokli un pehz eeſpehjas iſſkaidro klahteſoſcheem, kahda noſihme ik kuŗam plankumam, ſihmei, bruhzei, eewainojumam un zaur ſlimibu notikuſcheem pahrgroſijumeem, noteiz eetruhdejuma mehru un ſihmes, kas zaur to parahdijuſchahs un atbild uſ winam likteem jautajumeem.

Turpat, 342. pant.

343. Teeſas Iſmekletajam un peeaizinateem leezineekeem, kà ari zitahm perſonahm, kas peeſauktas pee miruſchà meeſu apſkatiſchanas, ir teeſiba iſteikt ſawas domas par teem ahrſta darbeem un iſſkaidrojumeem, kuŗi teem iſrahditos ſchaubigi. Winu domas top eerakſtitas protokolâ.

Turpat, 343. pant.

344. Apſkatijuma aktu waj leezibu ahrſts nodod Iſmekletajam tuhlin pehz apluhkojuma un nebuht wehlak par trim deenahm.

Turpat, 344. pant.

345. Ja leeziba neſaſkan ar iſmeklejuma apſtahkleem, waj rodahs daſchadiba ahrſtu domâs, waj ari zeļahs ſchaubas par atraſto ſihmju pareiſu iſtulkoſchanu, tad Teeſas Iſmekletajs noſuhta noraksſtu no leezibas Gubernas Waldes Medizinalnodaļai, kuŗa iſſchkiŗ ſchaubas, waj nu eeprakſidama papildu iſſkaidrojumus no ahrſteem, waj noteikdama jaunu apluhkojumu.

Turpat, 345. pant.; 1865. g. 8. jun. d. (42180).

346. Miruſchà meeſas no jauna apluhkojot' Teeſas Iſmekletajs dara peeaizinateem ahrſteem ſinamu jaunas apluhkoſchanas noluhku, pirmà apſkatijuma protokolu un aktu un to, zik ilgi meeſas gulejuſchas ſemê.

1864. g. 20. now. d. (41476) 346. pant.

347. Pee apglabatu miruſchà meeſu iſrakſchanas Teeſas Iſmekletajs neſtahjahs, pirms atnahk ahrſts. Lai pahrleezinatos, ka apglabatais ir tas pats, top peeaizinats garidſneeks un zitas perſonas, kuŗas bijuſchas klaht pee apglabaſchanas, un pee jaunas apluhkoſchanas, ja eeſpehjams, top peeaizinats ari tas ahrſts, kuŗſch iſdarijis pirmo apluhkojumu.

Turpat, 347. pant.

348. Ja zaur eepreekschejahm sinahm nenahk gaismâ, kas ir bijis miruschais, kura meesas top ismekletas, tad Teesas Ismekletajs, aprakstis skaidri miruschâ pasihschanas sihmes, weetu, kur wina meesas atrastas, un ahrsta atsinu par nahwes zehloni, nosuhta scho aprakstu, kam peenahkahs, eespeeschanas dehl weetejâs gubernas waj polizijas awisês.

Turpat, 348. pant.

349. Ismeklejot bruhzes, siteenus, sakroplojumus, lozekku bojajumus, isruhnijumu, warmahzigu peegulejumu, weselibas apskahdejumus, preekschlaizeju dsembejumu ais augla nodsihschanas waj wardarbibas un tam lihdsigus nosseedsigu darbu isnahkumus, teesas ahrsts noteiz pehz eespehjas:

1) eewainojuma ihpaschibu un wina eespaidu us apluhkojamahs personas weselibu;

2) lihdseklus, kas leetati pee wardarbibas waj eewainoschanas;

3) waj sen jau padarits eewainojums, jeb waj nesen atpakal.

Turpat, 349. pant.

350. Wezmahtes netop aizinatas, lai isdaritu patstahwigus teesas-medizinistus seewceschu apluhkojumus, bet war tapt peeaizinatas palihgâ teesas ahrstam.

Turpat, 350. pant.

351. Ismekletajs Teesnesis naw klaht pee tahda seewceschu apluhkojuma, kursch saweenots ar apslehpto meesas daku atkailinaschanu, ja apluhkojamahs prasa, lai winsch pee tam nebuhtu klaht.

Turpat, 351. pant.

352. Naw atwehlets saukt pee apluhkoschanas zitas seewiska dsimuma personas bes tahm, us kurahm kriht pamatiga aisdoma.

Turpat, 352. pant.

IV. Apsuhdsamâ apluhkoschana, kursch israhdijees par ahrprahtigu, besprahtigu waj slimibas lehkmê, kura wed pee sapraschas saudeschanas waj pilnigas nesamanas.

353. Ja pee ismekleschanas israhdahs, ka apsuhdsamam naw pilna prahta, waj ari ka winsch slimo ar prahta satreekumu, tad Teesas Ismekletajs, pahrleezinadamees par to, tiklab pehz apsuhdsamâ apluhkoschanas zaur teesas ahrstu, kâ ari zaur pascha apsuhdsamâ un to personu issautaschanu, kurahm tuwak pasihstama wina darbu un domu daba, nodod Prokuroram turpmakas rihkoschanahs dehl wisu ismeklejumu schinî sinâ lihds ar ahrsta domahm par to, kahdâ mehrâ apsuhdsamam peemiht besprahtiba waj prahta spehju satreekums (a).

Peesihmejums. 353. — 356. panteem par isskaidrojumu noteikts: nosazijumi, kas atrodahs scha Ustawa 353. — 356. pantôs top peemehroti tiklab teem atgadijumeem, kad noseegumi padariti ne pee pilna prahta, waj prahta satreekumâ, kâ ari tad, kad apsuhdsamais kriht schahdâ slimibas stahwoklî pehz noseedsiga darba padarischanas. (b).

(a) Turpat, 353. pant. — (b) 1882. g. 27. aprl. d., nolik. krahj., № 370, I.

354. Ismeklejums par apsuhdsamâ ahrprahtibu waj besprahtibu lihds ar Prokurora atsinu schinî sinâ top nodots Apgabala Teesas zaurluhkoschanai.

1864. g. 20. now. d. (41476) 354. pant.

355. Besprahtigu un ahrprahtigu personu apluhkoschanu isdara Apgabala Teesas sehdē Medizinalinspektors waj wina Palihgs un diwi ahrsti pehz Gubernas Waldes Medizinalnodalas noteikuma. Wirspilsehtâs top schim noluhkam peeaizinati, Sw. Peterburgâ: Medizinalwaldes Inspektors un diwi ahrsti, kurus eewehl Sewischka Walde schahdâs leetâs (salihdz. Wisp. Gub. Satw., 678. pant., peelik. 2. un 3. pant.) un Maskawâ — Maskawas Medizinalwaldes Preekschneeks un diwi schihs Waldes eewehleti ahrsti. (a).

Peesihmejums. Apgabala Teesâs, kuras atrodahs ne gubernas pilsehtâs, besprahtigus un ahrprahtigus war apluhkot ari bes Medizinalinspektora waj wina Palihga peedalischanahs diwi ahrsti, pehz Gubernas Waldes Medizinalnodalas noteikuma, atwehlot Teesai schinî atgadijumâ teesibu, tiklab usweenas waj otras puses luhgumu, kà ari pehz sawa eeskata, peeaizinat wehl treschu ahrstu, pehz paschas Teesas iswehles, kursch lai nemtu dalibu pee apluhkoschanas. (b).

(a) Turpat, 355. pant.; 1865. g. 8. jun. d. (42180); 1868. g. 28. jun. d. (46053); 1873. g. 20. mart. d. (52033); 1876. g. 27. aprl. d. (55855). — (b) 1871. g. 15. mart. d. (49362).

355[1]. Kad zaur eepreekscheju ismeklejumu nahk gaismâ apstahkli, kuri dod eemeslu domat, ka apsuhdsamais padarijis noseedsigu darbu slimibas lehkmê, kura wed pee sapraschas saudeschanas waj pilnigas nesamanas, kà ari ja apsuhdsamà peeminetahs slimibas sihmes waj prahta satreekums nahk klajâ pehz eepreekscheja ismeklejuma nobeigschanas, bet preeksch teesahm nodoschanas, tad apsuhdsamais top apluhkots un leetai par winu dots wirseens taî kahrtibâ, kas noteikta scha Ustawa 353.—356. pantôs.

1882. g. 27. aprl. d., nolik. krahj., № 370, II, 1. pant.

356. Pehz tam, kad peenahzigs apluhkojums isdarits (355. pant. un peesihm.), Apgabala Teesa waj nu nolemj beigt peemekleschanu teesas zelâ, kad israhdahs, ka noseedsigs darbs padarits besprahtibâ, ahrprahtibâ waj slimibas lehkmê, kas wed pee prahta saudeschanas waj pilnigas nesamanas, waj ari aptur scho peemekleschanu, ja apsuhdsamais kritis slimibas stahwokli pehz noseeguma waj pahrkahpuma padarischanas, un noteiz schinî atgadijumâ kahds solis speràms, ko atnemt peeminetai personai lihdsekkus atrautees no ismekleschanas un teesas (416.—423. pant.). (a).

Peesihmejums. Tahdu apsuhdsamo personu prahta spehju stahwokka apluhkoschanu, kuru peemekleschana teesas zelâ aptureta us scha panta pamata, ja schihs personas wehlak iswesekojahs, isdara Apgabala Teesa, eewehrodama nosazijumus, kas isteikti 355. pantâ un peesihmejumâ pee wina. (b).

(a) 1864. g. 20. now. d. (41476) 356. pant.; 1882. g. 27. aprl. d., nolik. krahj. № 370, III; 1883. g. 3. maija d., nolik. krahj., № 465, I. — (b) 1882. g. 27. aprl. d., nolik. krahj., № 370, II, 2. pant.

Otrà noschkira.

Preekschmetu usmekleschana, kuri atklahj noseegumu.

I. Kratijumi un leetu atnehmumi mahjâs.

357. Kratijumi un leetu atnehmumi mahjâs un zitâs dsihwojamâs telpâs top isdariti tikai tanî atgadijumâ, kad ir pamatiga aisdoma, ka schinîs weetâs apslehpti: apsuhdsamais waj noseeguma preekschmets waj leetiski peerahdijumi, kas wajadsigi leetas isskaidroschanas dehk.

1864. g. 20. now. d. (41476) 357. pant.

358. Kratijumi un leetu atnehmumi top isdariti klaht esot peeaizinateem leezineekeem un mahjas waj telpas saimneekam un kad wina naw mahjâs, tad

wina seewas klahtbuhtnē, ja winsch prezejees, waj ari kahda wezakà mahjneeka klahtbuhtnē.

Turpat, 358. pant.

359. Pee kratijuma un leetu atnehmuma war buht klaht wisi leetas dalibneeki, bet leekas personas netop peelaistas ne weena dsihwoklī, ja saimneeks ar to nebuhtu meerâ.

Turpat, 359. pant.

360. Kratijumi un leetu atnehmumi Ahrsemju Ministru telpâs top isdariti ne zitadi, kà pehz eepreekschejas sasinoschanahs ar Ahrleetu Ministeriju.

Turpat, 360. pant.

361. Pee kratijuma basnizâs, luhgschanas namôs, arkijereju waj klosteru namôs, ehkâs, kuras eenem teesas un waldibas weetas, mahzitas beedribas, mahzibas waj labdaribas eestahdes, kà ari zeetokschnôs un kasarmôs, Teesas Ismekletajs stahjahs ne zitadi, kà aizinadams taī paschâ reisâ klahtbuhschanas dehl tahs pahrwaldes tuwako preekschneeku, kuras pahrsinâ stahw kratamà telpa.

Turpat, 361. pant.

362. Pee kratijuma pilīs, kurâs peemiht Keisara Majestate waj Keisara Nama Lozekki, Teesas Ismekletajs war stahtees tikai ar peenahzigas pilsgalma preekschneezibas atkauju; bet pee kratijuma pilīs, kuras ne-eenemj Wisaugstakahs personas, Ismekletajs stahjahs taischni, peeaizinadams klahtbuhschanas tuwako pils preekschneezibu. (a).

Peesihmejums. Schini (362) pantâ leetatais wahrds: „peemiht" jasaprot ne schaurâ sinâ, kà Augstako personu personiska klahtbuhtne winu apdsihwojamâs pilīs, bet parasta pastahwoscha dsihwoschana tanīs, kà: Keisara un Leelkņasu pilīs Sw. Peterburgâ, Zarskoe-Selâ, Peterhofâ, Gatschinâ, Ropschâ, Pawlowskâ, Strelnâ, Snamenskojâ, Michailowskojâ un Oranijenbaumâ, us kurahm schi panta spehks sihmejahs ari taī laikâ, kad tanīs nepeemiht Wisaugstakahs Personas. (b).

(a) Turpat, 362. pant. — (b) 1866. g. 19. sept. d. (43676).

363. Kratijums un leetu atnehmums top isdarits deenas laikâ, bet ja wajadsigs, tad atkauts ari nakts laikâ, tomehr ne zitadi, kà protokolâ isskaidrojot zehlonus, kuri Ismekletaju skubinajuschi kertees pee scha ahrkahrtigà soka.

1864. g. 20. now. d. (41476) 363. pant.

364. Tiklab peesaukteem leezineekeem kà ari kratamà nama waj telpas saimneekam jadara sinams, kahdâ leetâ isdarams kratijums un ihsti ar kahdu noluhku.

Turpat, 364. pant.

365. Ja wajadsigs, ap kratamo weetu war nostatit polizijas kalpotajus un ja to naw klaht, tad wina top apsargata ar priwatpersonu palihdsibu.

Turpat, 365. pant.

366. Ismekletajam ir teesiba atdarit wakâ to, kas aissleegts, ja saimneeks to nedara labprahtigi, bet winam wisadâ sinâ jasargahs, ka weltigi neapkahdetu apkatamahs telpas.

Turpat, 366. pant.

367. Kratijums aisdomâ stahwoschahs personas papirôs isdarams ar leelako wairigumu bes tahdu apstahkku ispauschanas, kuri neatteekahs us ismeklejumu. Atnemt un peeweenot pee leetas buhs tikai wajadsigos papirus, kas

ari usrahdami peesaukteem leezineekeem un zitahm personahm, kuras ir klaht pee kratischanas.

Turpat, 367. pant.

368. Nedš waldibas waj teesas weetas, nedš amata wihri waj privatpersonas newar atsazitees isdot rakstiskus waj leetiskus peerahdijumus, kas wajadsigi pee ismekleschanas.

Turpat, 368. pant.

368[1]. Ja pee ismekleschanas israhdahs wajadsigs apskatit waj atnemt pasta waj telegrafa korespondenziju, kas nosuhtita tahs personas wahrdâ, waj peesuhtita us tahs personas wahrdu, pret kuru ussahkta kriminalpeemekleschana, tad ja-eewehro schee nosazijumi:

1) Teesas Ismekletajs ikreisas pasino par korespondenzijas apturreschanu peenahzigai pasta waj telegrafa eestahdei, pehz peederibas, un tanî paschâ reisâ bes kaweschanas greeschahs ar preekschâ stahdijumu pee Apgabala Teesas, lai winam atkautu isdarit apskatijumu waj atnehmumu. Tahdus preekschâ stahdijumus Apgabala Teesa luhko zauri ahrpus rindas;

2) Apgabala Teesas nolehmumâ par apskatijuma un atnehmuma atkauschanu skaidri janorahda tee pamati, kuru dehl schahds solis wajadsigs;

3) Us nolehmuma pamata, kas taisits us Teesas Ismekletaja preekschâ stahdijumu, Apgabala Teesa, pasinodama Ismekletajam par peeprasita sola atkauschanu waj neatkauschanu, dara par to sinamu, norahdidama leetu, kurâ nolehmums taisits, gubernas pasta waj apgabala telegrafa preekschneezibai, lai ta to pasinotu peenahzigahm pasta waj telegrafa eestahdehm; wirspilsehtâs pasinojumi, kas sihmejahs us telegrafa korespondenziju, top peesuhtiti pilsehtas telegrafa pahrwaldei. Ja Teesa neatkauj apskatit waj atnemt korespondenziju, tad schi tuhlin top nosuhtita pehz noteikuma;

4) dabujis no Teesas atkauju Teesas Ismekletajs par to pasino peenahzigahm pasta waj telegrafa eestahdehm, lai winam peegahdatu prasamo korespondenziju, waj ari pasino schihm eestahdehm, kad winsch atnahks isdarit apskatijumu un zitus ismekleschanas darbus, un atnahzis usrahda winam doto atkauju pasta waj telegrafa preekschneezibai;

5) pasta un telegrafa korespondenzijas apskatijumi un atnehmumi top isdariti pasta waj telegrafa aroda amata wihra klahtbuhtnê, pee kam wehstules, suhtijumi un telegramas, kas naw apturamas, top tuhlin nosuhtitas pehz noteikuma;

6) ja wajadsigas kahdas sinas par korespondenziju, ko dabujusi waj nosuhtijusi pee kriminalatbildibas saukta persona, tad Teesas Ismekletajs greeschahs pee peenahzigahm pasta waj telegrafa eestahdehm ar prasijumu, lai winam schihs sinas peegahdâ, neisluhgdams preeksch tam Apgabala Teesas atkauju.

1878. g. 30. okt. d. (58967).

369. Mahkleeem un Notarijeem, us Ismekletaja Teesnescha prasijumu, jarahda winam sawas grahmatas.

1864. g. 20. now. d. (41476) 369. pant.; 1866. g. 14. aprl. d. (43186) nolik. 124. pant., 1. punkt.

370. Ja rodahs wajadsiba dabuht papirus, kas nodoti Swehrinatam Adwokatam ar noteikumu, glabat winus slepenibâ, tad Isмekletajs skata winus zauri kopâ ar Swehrinatu Adwokatu, wiszaur eewehrodams nosazijumu, kas noteikts 367. pantâ.

1864. g. 20. now. d. (41476) 370. pant.

II. Leetisku peerahdijumu sawahkschana un glabaschana.

371. Leetiskee peerahdijumi, kà: wainu peerahdoschas leetas, rihks, ar kuru padarits noseegums, wiltoti dokumenti, ne-ihsta nauda, asinim aptraipiti waj apskahdeti preekschmeti un zaur zaurim wiss, kas atrasts, isdarot weetas apskatijumu, kratijumu waj atnehmumu un kas war palihdset atklaht noseegumu, waj peenahkt noseedsneeku, ir sihki jaaprakstа protokolâ, norahdot ari apstahkkus, pee kureem notikusi leetisku peerahdijumu usmekleschana un panemschana.

Turpat, 371. pant.

372. Leetiskeem peerahdijumeem wajag buht pehz eespehjas numureteem, eepakateem, aissehgeleteem un peeweenoteem pee leetas.

Turpat, 372. pant.

373. Ja leetiskee peerahdijumi newar tapt atschkirti no tahs weetas, kur tee atrasti, peemehram: asinis us ehkas seenahm, durwim un tam lihdsigi, bet winus wajadsigs usglabat, lai apskatitu leetprateji, tad Isмekletajam jasper peenahzigi soki, ko issargat noseeguma sihmes no jebkahdas pahrgrosischanahs waj isnihkschanas, un ja eespehjams, jaapsehgelè weeta waj preekschmets, us kura palikuschas noseeguma sihmes un jausdod apsargat to, kas apsehgelets, polizijai waj ustizameem kaimineem, waj ari japceleek sargi.

Turpat, 373. pant.

374. Preekschmeti, kas ispehtami kimiski waj mikroskopiski, top nemti lihds tikai taî leelumâ, kahds wajadsigs ispehtischanai; winus eepaka ahrsts waj farmazeits tà, ka tee newar zelâ sust, waj peenemt leeku peemaisijumu, waj radit kihmiskus saweenojumus ar trauku.

Turpat, 374. pant.

375. Preekschmeti, kas nolaupiti waj atnemti, pehz winu usmekleschanas un nowehrteschanas top atdoti pret kwihtu teem, kam wini nolaupiti un atnemti, ja naw sewischkas wajadsibas peeweenot schos preekschmetus pee leetas.

Turpat, 375. pant.

376. Tahm personahm, kurahm atnemti preekschmeti, kas der kà leetiski peerahdijumi, Teesas Isмekletajs, us winu prasijumu, par to isdod kwihtu.

Turpat, 376. pant.

Peektà nodaļa.

Par apſuhdſamà peegahdaſchanu pee iſmekleſchanas un wina iſklauſchinaſchanu.

Pirmà noſchkira.

Apſuhdſamà aizinaſchana waj atweſchana pee iſmekleſchanas.

377. Apſuhdſamais top aizinats pee iſmekleſchanas zaur rakſtiſku paweħſti, bet kad winſch atrodahs tanî weetâ, kur noteek iſmekleſchana, tad zaur mutiſku uſaizinajumu.

1864. g. 20. now. d. (41476) 377. pant.

378. Paweħſtes top ſuhtitas diwôs eksemplarôs, no kureem weens top eedots aizinamam, un uſ otra winſch parakſtahs, kà paweħſti ſanehmis (a).

Peeſihmejums. Paweħſtes par to dſelſzeļa deenestâ ſtahwoſchu perſonu aizinaſchanu pee iſmekleſchanas, kuru amati apſihmeti ſewiſchkâ ſarakſtâ, kas ſaſtahdams pehz Satikſmes-Zeļu un Teeſleetu Miniſtru un Walſts-Padomes Kodifikazijas Nodaļas Wirſpahrwaldneeka ſawſtarpigas weenoſchanahs, top peegahdatas ne paſcheem aizinameem, bet winu tuwakai weetejai preekſchneezibai ne wehlak kà ſeptiņas deenas eepreekſch tahs deenas, kas paweħſtê nolikta atnahkſchanai (b).

(a) Turpat, 378. pant. — (b) 1873. g. 27. now. d. (52835); 1882. g. 23. janw. d., nolik. krahj., № 66.

379. Paweħſtê, ar Iſmekletaja parakſtu, ſkaidri janorahda:

1) perſona, kura top aizinata pee iſmekleſchanas;
2) atnahkſchanas laiks un weeta;
3) leeta, kurâ praſamà perſona top aizinata;
4) neatnahkſchanas iſnahkums.

1864. g. 20. now. d. (41476) 379. pant.

380. Paweħſti, kurâ naw eewehrota preekſchejâ (379. pantâ norahdita forma, polizija ſuhta atpakaļ Teeſas Iſmekletajam.

Turpat, 380. pant.

381. Aizinamam top nolikts atnahkſchanas laiks ſamehrigi ar attahlumu un weetejeem ſatikſmes lihdſekleem.

Turpat, 381. pant.

382. Paweħſtes uſrahditajs uſſihmè tanî winas nodoſchanas laiku un praſa, lai kwihtâ, kas par to top iſdots, buhtu apſihmets paweħſtes ſanemſchanas laiks. Ja aizinamais atteizahs dot kwihtu, tad paweħſtes uſrahditajs peeſauz diwus leezineekus, kureem dara ſinamu aizinamà atteikſchanos, un uſſihmè uſ abeem paweħſtes eksemplareem, kam un kad ihſti wina eedota un kapehz naw ſanehmeja kwihta.

Turpat, 382. pant.

383. Rakſtit nepratejeem paweħſtes ſatwars top darits ſinams wiſadâ ſinâ diwu leezineeku klahtbuhtnê.

Turpat, 383. pant.

384. Ja apſuhdſamais neatrodahs ſawâ dſihwes weetâ, tad aizinaſchanas paweħſte top nodota pret kwihtu weenam no wina mahjneekeem, ihpaſchi wezakam, waj mahjas ſaimneekam, waj namikim, waj ari weetejam polizijas kalpotajam, waj ſahdſchas preekſchneekam.

Turpat, 384. pant.

385. Ja pawehſte naw nodota apſuhdſamam paſcham, tad weens winas ekſemplars top peeſiſts: pilſehtâ — pee polizijas waldes nama un ſahdſchâ — pee ſahdſchas wezakâ waj deſmitneeka nama, par ko tuhlin top darits ſinams polizijas waj pagaſta waldei.

Turpat, 385. pant.

386. Ja apſuhdſamà dſihwes weeta naw atraſta, tad polizija par to tuhlin ſino Teeſas Iſmekletajam, kurſch par to ſtahda preekſchâ Teeſai, lai apſuhdſamo mekletu zaur ſludinajumu.

Turpat, 386. pant.

387. Aizinamam janahk paſcham un noliktâ laikâ; ja winſch likumigu zehlonu pehz newar atnahkt, tad ja-eeſneedſ par to apleeziba.

Turpat, 387. pant.

388. Likumigi zehloni neatnahkſchanai pee iſmekleſchanas ir:

1) brihwibas atnemſchana;

2) ſatikſmes apſtahſchanahs pa ſehrgu, eenaidneeka uſbrukuma, upju neparaſta pahrpluhduma un tam lihdſigu nepahrwaramu kawekku laiku;

3) peepeſchs iſpoſtijums zaur nelaimes atgadijumu;

4) ſlimiba, kas atnem eeſpehju atſtaht mahju;

5) wezaku, wihra, ſeewas waj behrnu nahwe, waj ari winu gruhta, nahwi draudoſcha, ſlimiba;

6) pawehſtes nedabuſchana waj winas dabuſchana ne-ihſtâ laikâ.

Turpat, 388. pant.

389. Aizinamee, kas naw atnahkuſchi terminâ un naw uſrahdijuſchi apleezibas par neatnahkſchanas likumigeem zehloneem, top weſtin atweſti pee iſmekleſchanas. Beſ eepreekſcheja aizinajuma war tapt atweſti:

1) tee, kas apſuhdſeti par noſeegumeem, par kureem likumâ nolikti ſodi, kas ſaweenoti ar wiſu kahrtas teeſibu atnemſchanu waj wiſu teeſibu un preekſchrozibu ſaudeſchanu;

2) tee, kas apſuhdſeti par maſak ſwarigeem noſeegumeem, kad winus newar aizinat tapehz, ka ſlapſtahs, un

3) apſuhdſamee, kureem naw paſtahwigas dſihwes weetas, ſinama amata waj remeſta.

Turpat, 389. pant.

390. Apſuhdſamo war atweſt uſ iſmekleſchanu tikai tad, kad winam par to uſrahdita formala pawehſte, tahda paſcha ſatwara, kahds pawehſtei par aizinaſchanu pee iſmekleſchanas (379. pant.)

Turpat, 390. pant.

391. Kad apſuhdſamam uſrahdita pawehſte par atweſchanu, tas top uſaizinats eet winas uſrahditajam lihdſ, un ja neklauſa waj pretojahs, tad winu atwed pee iſmekleſchanas ar amata- waj priwat-perſonu peepalihdſibu.

Turpat, 391. pant.

392. Apſuhdſamà atweſchanu un wina apzeetinaſchanu, atſkaitot ahrkahrtigus, nekawejamus atgadijumus, iſdara deenas laikâ. Ik par kuru apſuhdſamahs perſonas aiſkahrumu pee ſcheem darbeem nahk likumiga atbildiba.

Turpat, 392. pant.

393. Apſuhdſamais, kamehr praſijums par wina atweſchanu naw iſpildits, top turets mahjas areſtâ waj apſargats.

Turpat, 393. pant.

394. Pawehſte par atweſchanu, kad apſuhdſamà naw mahjâs, top nodota polizijas, pagaſta waj ſahdſchas waldei, kura ſpex ſokus lai apſuhdſamo peegahdatu pee iſmekleſchanas.

Turpat, 394. pant.

395. Par tahdu perſonu peegahdaſchanu pee iſmekleſchanas, kuras jaw apzeetinatas, Teeſas Iſmekletajs greeſchahs taiſchni pee apzeetinaſchanas weetas preekſchneeka.

Turpat, 395. pant.

396. Apſuhdſamee top aizinati un atweſti pee iſmekleſchanas, neluhkojotees uſ winu dſihwes kahrtu, tſchineem un perſonikahm preekſchrozibahm; bet Iſmekletajam nebuhs nedſ atweſt nedſ pat aizinat kahdu perſonu pee iſklauſchinaſchanas, beſ peeteekama pamata.

Turpat, 396. pant.

397. Kad ſlimibas waj zitu, eewehroſchanu pelnoſchu zehlonu pehz, aizinamais waj atwedamais newar atnahkt pee iſmekleſchanas, tad Teeſas Iſmekletajs, peemehrodamees leetas ſwarigumam, atnahkſchanas kawekku ilgumam un ſaweem darbeem zitâs leetâs, kuras nezeeſch kaweſchanas, waj nu dodahs pats apſuhdſamà iſklauſchinaſchanas dehk uſ wina uſturas weetu, waj ari nogaida, kamehr beigſees atnahkſchanas kawekki.

Turpat, 397. pant.

Otrà noſchkirſa.

Apſuhdſamahs perſonas iſklauſchinaſchana.

398. Iſmekletajam Teeſneſim jaiſdara pirmais apſuhdſamà iſklauſchinajums tuhlin un nebuht wehlak kà weenas deenas laikâ pehz wina atnahkſchanas waj atweſchanas.

1864. g. 20. now. d. (41476) 398. pant.

399. Iſklauſchinajuma atlikſchanas zehloni, ja winſch naw iſdarits pirmo diwpadſmit ſtundu laikâ pehz atnahkſchanas waj atweſchanas, ja-apſihmè protokolâ, no kura noraksts jaiſdod apſuhdſamam uſ wina praſijumu.

Turpat, 399. pant.

400. Ja Iſmekletajs neatnahk uſ iſklauſchinaſchanu weenas deenas laikâ pehz tam, kad apſuhdſamais atweſts pee iſmekleſchanas, tad polizija par to ſaſtahda protokolu, kurſch peeweenojams pee leetas, un dara apſuhdſamam ſinamus wina apzeetinaſchanas zehlonus, zik tas eeſpehjams.

Turpat, 400. pant.

401. Preekſchejâ (400) pantâ apſihmetâ atgadijumâ apſuhdſamam ir teeſiba peeneſt polizijas iſſkaidrojumu un praſit, lai to eeraksta protokolâ.

Turpat, 401. pant.

402. Ja iſ apſuhdſamà iſſkaidrojuma redſams, ka winſch apzeetinats aiſ miſejuma waj pahrpratuma, tad polizijai buhs winu tuhlin atſwabinat, norahdot protokolâ zehlonus, kuri winu ſkubinajuſchi ſpert ſcho ſoli.

Turpat, 402. pant.

403. Pirms apſuhdſamà iſklauſchinaſchanas Teeſas Iſmekletajs pahrleezinahs, waj apſuhdſamais ir ihſtà perſona un paſludina winam, par ko winſch top apſuhdſets.

Turpat, 403. pant.

404. Jautajumeem, kuŗus leek apſuhdſamam, buhs buht ihſeem un ſkaidreem.

Turpat, 404. pant.

405. Iſmekletajam naw jadſenahs panahkt apſuhdſamà atſihſchanos zaur apſolijumeem, iſwilinajumeem, draudeem waj tam lihdſigeem peeſpeedu lihdſekleem.

Turpat, 405. pant.

406. Ja apſuhdſamais atſakahs atbildet uſ winam likteem jautajumeem, tad Iſmekletajs, uſſihmedams par to protokolâ, mekle pehz ziteem likumigeem lihdſekleem, ko atklaht pateeſibu.

Turpat, 406. pant.

407. Ik kuŗſch apſuhdſamais top iſklauſchinats ſewiſchki, ſperot ſokus, lai tee, kuri ſtahw aiſdomâ, ka padarijuſchi weenu un to paſchu noſeegumu, newaretu ſawâ ſtarpâ norunatees.

Turpat, 407. pant.

408. Rakſtit pratejeem ir atwehlets paſcheem eerakſtit protokolâ atbildes, kahdas tee dewuſchi mutes wahrdeem.

Turpat, 408. pant.

409. Apſuhdſamà iſſazijumi top uſrakſtiti pirmâ perſonâ ar wina paſcha wahrdeem, beſ kahdeem pahrgroſijumeem, iſlaidumeem waj peelikumeem. Wahrdi un iſteikumi iſ kauſchu walodas, waj ari tahdi, kas leetajami kahdâ apgabalâ ween, waj kas naw gluſchi ſaprotami, top iſſkaidroti eekawâs.

Turpat, 409. pant.

410. Pee apſuhdſamà iſklauſchinaſchanas, kuŗſch runà Teeſas Iſmekletajam neſaprotamâ walodâ, top peeaizinata perſona, kas prot ſcho walodu.

Turpat, 410. pant.

411. Iſdarot iſmeklejumu pahr mehmeem un zaur zaurim perſonahm, kuŗas newar iſteikt ſawas domas wahrdôs, ja-eewehro ſchee noſazijumi:

1) ja apſuhdſamee newar dot iſſazijumus ar rakſtu, tad wini top iſklauſchinati ar to perſonu palihdſibu, kuŗas eeraduſchas ſkaidri ſapraſt winu ſihmes;

2) iſmeklejot noſeegumus, par kuŗeem nahk wiſu kahrtas teeſibu atnemſchana, pee jautajumu un atbilſchu atſtahſtiſchanas netop peelaiſti apſuhdſamà tuwakee mantineeki;

3) ja ismekleschana noteekahs pilsehtâ, kur ir kurlmehmu audsinaschanas eestahde, tad top peeaizinats weens no schihs eestahdes skolotajeem;

4) teem, kas sarunajahs ar kurlmehmu zaur sihmehm, jaisruna dsirdami tas, ko tee winam isskaidro.

Turpat, 411. pant.

412. Pee isklauschinajumu atkahrtoschanas Teesas Ismekletajam naw jakerahs bes sewischkas wajadsibas.

Turpat, 412. pant.

413. Kad apsuhdsamâ wezumam war buht swars pee padaritâ darba peelihdsinaschanas winam par wainu, waj ari pee soda noteikschanas, tad wina issazijums par wezumu top pahrbaudits pehz sinahm is basnizas grahmatahm, bet ja to naw, tad is rewisijas rukeem waj ziteem dokumenteem; bet ja schihs sinas nebuhtu dabunamas, tad apsuhdsamâ wezums top noteikts zaur teesas ahrsta apluhkojumu.

Turpat, 413. pant.

414. Neaprobeschodamees ar pascha apsuhdsamâ issazijumeem, Teesas Ismekletajs pee laika sawahk sinas par wina dsihwes kahrtu un par to, waj winam naw kahdu sewischku nopelnu un pagodinajumu, kà ari waj winsch agrak naw stahwejis sem teesahm un ja stahwejis, tad kahds spreedums isnahzis wina leetâ; bet scho sinu nedabuschanas dehk leeta netop aptureta sawâ turpmakâ gahjeenâ.

Turpat, 414. pant.

Sestà nodaļa.

Par lihdsekļu atnemschanu apsuhdsamam, ko atrautees no ismekleschanas.

415. Teem, kas stahw ismekleschanâ, naw bes Ismekletaja atļaujas jaatstahj ta pilsehta waj tas eezirknis, kur top isdarita ismekleschana.

1864. g. 20. now. d. (41476) 415. pant.

416. Lai aiskawetu apsuhdsameem atrauschanos no ismekleschanas, top sperti schahdi soki:

1) usturas sihmes atnemschana, waj paraksta nemschana, ka atnahks pee ismekleschanas un neatstahs dsihwes weetu;

2) nodoschana sem sewischkas polizijas-usraudsibas;

3) apgalwojuma prasischana;

4) kihlu nemschana;

5) mahjas aresta, un

6) apzeetinaschana.

Turpat, 416. pant.

417. (Pehz 1886. g. Turp.). Pret personahm, kas apsuhdsetas par nosseegumeem waj pahrkahpumeem, par kureem nahk ar teesibu un preekschrozibu saudeschanu nesaweenota eeslodsischana zeetumâ waj zeetoksni (Sod. Lik. 1885. g.

iſdew., 35. un 38. pant.), kà augſtakais nodroſchinaſchanas lihdſeklis war buht apgalwojuma praſiſchana.

Turpat, 417. pant.; 1884. g. 24. apr. d., nolik. krahj., 515.

418. (Pehz 1886. g. Turp.) Pret perſonahm, kas apſuhdſetas par noſeegumeem waj pahrkahpumeem, par kureem nahk ar daſchu ſewiſchku teeſibu un preekſchrozibu atnemſchanu ſaweenota eeſlodſiſchana zeetumâ waj zeetokſnî (Sod. Lik. 1885. g. iſdew. 34. un 36. pant.), kà augſtakais nodroſchinaſchanas lihdſeklis war buht kihlu praſiſchana.

1864. g. 20. now. d. (41476) 418. pant.; 1884. g. 24. apr. d., nolik. krahj., 515.

419. (Pehz 1886. g. Turp.) Pret perſonahm, kuras apſuhdſetas par noſeegumeem waj pahrkahpumeem, par kureem nahk eeſlodſiſchana zeetumâ ar wiſu ſewiſchku teeſibu un preekſchrozibu ſaudeſchanu (Sod. Lik 1885. g. iſdew. 30. pant. II.), waj eeſlodſiſchana areſtantu nodalâs, waj aiſſuhtiſchana uſ dſihwi Sibirijas waj zitâs attahlâs gubernâs ar wiſu ſewiſchku teeſibu un preekſchrozibu atnemſchanu (Sod. Lik. 1885. g. iſdew 31. un 33. pant.), waj ari kriminalſodi, kà: aiſſuhtiſchana uſ nometni waj ſpaidu darbeem ar wiſu kahrtas teeſibu atnemſchanu, kà augſtakais nodroſchinaſchanas lihdſeklis war buht apzeetinaſchana.

1864. g. 20. now. d. (41476) 419. pant.; 1870. g. 31. mart. d. (48206) I.; 1884. g. 24. aprl. d., nolik. krahj. 515.

420. Preekſchejâ pantâ apſihmetais nodroſchinaſchanas lihdſeklis war tapt iſleetats pret apſuhdſameem, kam naw paſtahwigas dſihwes weetas, kaut gan wini buhtu apſuhdſeti par maſak ſwarigeem noſeegumeem.

1864. g. 20. now. d. (41476) 420. pant.

421. Iſwehlot ſoli, ko atnemt apſuhdſamam lihdſeklus atrautees no iſmekleſchanas, janemj wehrâ neween winam draudoſchà ſoda bahrgums, bet ari pret winu eſoſchu wainas aiſrahdijumu ſtiprums, eeſpehjiba noſlehpt noſeeguma pehdas, apſuhdſamà weſelibas ſtahwoklis, dſimums, wezums un ſtahwoklis ſabſihwê.

Turpat, 421. pant.

422. Ik kura perſonâ, kas ſpehj makſat, beedriba waj pahrwalde war dot par apſuhdſamo apgalwojumu, uſnemdamahs atbildibu naudâ, ja winſch atrautos no iſmekleſchanas.

Turpat, 422. pant.

423. Kihlahm japaſtahw iſ naudas waj kuſtamas mantas un tahs war dot tiklab pats apſuhdſamais, kà ari jeb kura zita perſona.

Turpat, 423. pant.

424. Apgalwojuma waj kihlu leelumu noteiz Teeſas Iſmekletajs pehz ſoda bahrguma, kas draud apſuhdſamam, un pehz galwineeka waj kihlu deweja turibas.

Turpat, 424. pant.

425. Apgalwojuma waj kihlu ſuma nekahdâ ſinâ newar buht maſaka par tahs atlihdſibas leelumu, kuru praſa no noſeeguma zeetuſchais, ja wina ſuhdſibu pabalſta tizami peerahdijumi.

Turpat, 425. pant.

426. Par apgalwojuma waj kihlu peenemschanu Ismekletajs sastahda nolehmumu, kuru paraksta tiklab winsch, kà ari galwineeks waj kihlu dewejs; ta norakstš top winam isdots.

Turpat, 426. pant.

427. Ja apsuhdsamais isbehg waj atraujahs no ismekleschanas un teesas, tad no galwineeka peedsihtà waj kihlahm eemakssatà nauda, pehz tam, kad no tahs atskaitita tà suma, kura kà atlihdsiba war tapt peespreesta no noseeguma zeetuscham, top peeweenota kapitalam, ko eetaisit apzeetinaschanas weetas (a).

Peesihmejums. Donas kara spehku apgabalâ uz schinî (427) pantâ norahditeem pamateem no galwineekeem peedsihtà waj kihlahm eemakssatà nauda top peeweenota peeminetà kara spehka wispahrigam kapitalam (b).

(a) Turpat, 427. pant. — (b) 1877. g. 26. now. d. (57908).

428. Lihds apgalwojuma waj kihlu peeneschanai apsuhdsamam top uslikts mahjas aresta waj ari winsch top apzeetinats.

1864. g. 20. now. d. (41476) 428. pant.

429. Galwoschana par apsuhdsamo waj wina atstahschana brihwibâ pret kihlahm neatswabina winu no ta nosazijuma eewehroschanas, kas noteikts 415. pantâ.

Turpat, 429. pant.

430. Nolehmumâ par apzeetinaschanu skaidri jaapsihmè:

1) kas un kad taisijis scho nolehmumu;

2) apzeetinatahs personas dsihwes kahrta, wahrds, tehwa wahrds un uswahrds waj peewahrds;

3) noseegums, par kuru apzeetinatais top apsuhdsets, waj stahw aisdomâ, un

4) apzeetinaschanas pamati.

Nolehmuma beigâs wajag buht tahs personas parakstam, kura to taisijusi.

Turpat, 430. pant.

431. Nolehmums par apzeetinaschanu top apsuhdsamam usrahdits pee paschas wina nosuhtischanas us apzeetinaschanas weetu un wisadâ sinâ pirms pagahjusi weena deena no wina apzeetinaschanas. Norakstš no scha nolehmuma top nosuhtits us apsuhdsamà apzeetinaschanas weetu (a).

Peesihmejums. Kad top apzeetinats kahds ,kas deen, waj mahzahs gimnasijâ, progimnasijâ, realskolâ, kà ari Lasarewa austruma walodu institutâ, dalibas dehl pee kriminal-noseeguma waj ari aisdomas dehl ka winsch scho noseegumu padarijis, tad persona, us kuras rihkojumu wini apzeetinati, pasino par to winu preekschneezibai bes kaweschanas (b).

(a) Turpat, 431. pant. — (b) 1871. g. 30 jul. d. (49860) ust., 120. pant.; 1872. g. 15. maija d. (50834) ust., 87. pant.; 16. dez. d. (51655) ust., 127. pant.

432. Apzeetinaschanas weetâs top westi regisstri, kurôs pee paschas arestanta nodoschanas jaeesihmè nolehmums par wina apzeetinaschanu. Regisstrôs parakstahs arestanta nodewejs un sanehmejs, pee kam pirmais dabun kwihta weetâ israkstu is registra peenahzigà panta, ko nodot Ismekletajam.

1864. g. 20. now. d. (41476) 432. pant.

Septitâ nodaļa.

Par leezineeku aizinaschanu un isklauschinaschanu.

433. Leezineeki top isklauschinati ismekleschanas weetâ, atskaitot tos atgadijumus, kad slimibas waj zitu zehlonu pehz, kuri kawè atnahkt pee ismekleschanas, israhdahs wajadsigs (397. pant.) isklauschinat tos winu dsihwes weetâ, waj ari kad Teesas Ismekletajs atsihst to par derigaku (a).

Peesihmejums. Personas, kas norahditas peesihmejumâ pee 65. panta, ja top aizinatas pee ismekleschanas kâ leezineeki, war luhgt Teesas Ismekletajam triju deenu laikâ no pawehstes dabuschanas, lai winus isklauschina winu dsihwes weetâ (b).

(a) 1864. g. 20. now. d. (41476) 433. pant. — (b) 1869. g. 29. maja d. (47147).

434. Kad jaisklauschina daudz leezineeku, kas atrodahs weenâ apkaimè, tad winu isklauschinaschana isdarama wisadâ sinâ tanî weetâ, kur wini atrodahs. Slehgtu mahzibas eestahschu audsekni un audseknes jaisklauschina schinîs eestahdês.

1864. g. 20. now. d. (41476) 434. pant.

435. Leezineeki top aizinati pee ismekleschanas tanî kahrtibâ, kas norahdita 377.—386. pantôs.

Turpat, 435. pant., 1873. g. 27. now. d. (52835).

436. Leezineeki is apakschkareiweem, kuri atrodahs ihstenâ deenestâ, top aizinati zaur sawu tuwako preekschneezibu. Ofizeeri top aizinati taischni zaur pawehstehm, bet aizinajums pee teesas tos neatswabina no deenesta peenahkumeem, ja wini naw dabujuschi atwakinajumu no sawas preekschneezibas.

1864. g. 20. now. d. (41476) 436. pant.

437. Leezineeku atnahkschanai top nolikts pehz eespehjas tahds laiks, kurâ wini swabadi no darbeem.

Turpat, 437. pant.

438. Ja leezineeks neatnahk, neusdodams likumigus zehlonus, kas norahditi 388. pantâ, tad Teesas Ismekletajs winam usleek naudas sodu ne pahrak par peezdesmit rubkeem un suhta winam otrureis pawehsti. Ja ari pehz tam leezineeks neatnahk terminâ un neusrahda likumigu zehloni, tad winsch top westin atwests pee ismekleschanas.

Turpat, 438. pant.

439. Atteekotees us kara wihreem, kuri atrodahs ihstenâ deenestâ, par likumigu zehloni neatnahkschanai us ismekleschanu top atsihts ari tas, ka wini kara deenesta apstahkku pehz nedabun no sawas preekschneezibas atkaujas atstaht deenesta weetu.

Turpat, 439. pant.

440. Ja leezineeks, kam par neatnahkschanu pee ismekleschanas uslikts naudas sods, diwu nedelu laikâ no tahs deenas, kad winam pasludinats par uslikto sodu, peenes apleezibu, ka winsch newarejis nahkt, tad Teesas Ismekletajs winu atswabina no soda.

Turpat, 440. pant.

441. Leezineeki top isklauschinati tuhlin pehz winu atnahkschanas. Ja rastos kawekki isdarit noklauschinaschanu diwpadsmit stundu laikâ pehz at-

nahkschanas, tad zehloni jaapsihmè protokolâ, no kura norakſts top iſdots leezineekam uſ wina praſijumu.

Turpat, 441. pant.

442. Pee eepreekſchejas iſmekleſchanas leezineeki top noſwehrinati tikai nahkoſchôs atgadijumôs:

1) kad leezineeks ſataiſijees uſ tahlu zeku un wina pahrnahkſchana war nowilzinatees;

2) kad leezineeks atrodahs ſlimibas ſtahwoklî, kurâ draud breeſmas wina dſihwibai;

3) kad leezineekam ir dſihwes weeta ahrpus tahs teeſas apgabala, kurai peekriht leetas teeſaſchana un turklaht tahdâ attahlumâ no teeſas ſehdes weetas, ka winam naw eeſpehjams atnahkt pee teeſas beſ ſewiſchkas gruhtibas.

Turpat, 442. pant.

443. Atſkaitot preekſchejâ pantâ apſihmetos atgadijumus, Teeſas Iſmekletajs neſwehrina leezineekus, bet atgahdina wineem, ka teeſâ wini war tapt iſklauſchinati ſem ſwehreſta, pamahzidams winus, ka wajadſigs iſſazit pilnu pateeſibu pehz ſkaidras ſirds apſinas.

Turpat, 443. pant.

444. Pee leezineeku noſwehrinaſchanas un pee atſtatiſchanas no iſklauſchinaſchanas ſem ſwehreſta, kà ari pee daſchu perſonu pilnigas atſwabinaſchanas no leezinaſchanas, Iſmekletajs eewehro noſazijumus par leezineeku iſklauſchinaſchanu pee teeſas (704—709. un 712—717. pant.).

Turpat, 444. pant.

445. Atſtatiſchanas zehlonus Iſmekletajs wed ſkaidribâ ari tanî atgadijumâ, kad leezineeks top iſklauſchinats beſ ſwehreſta, lai tos waretu apſwehrt iſklauſchinot pee teeſas.

Turpat, 445. pant.

446. Leezineeki top iſklauſchinati ſewiſchki kurſch un, ja iſrahdahs wajadſigs, tad eeſahkumâ klaht ne-eſot apſuhdſameem un dalibas nehmejeem pee leetas.

Turpat, 446. pant.

447. Jautajumeem un atbildehm wajag buht ihſahm un ſkaidrahm. Ik kurſch leezineeks top jautats par wina ſakaru ar leetas dalibneekeem.

Turpat, 447. pant.

448. Iſſazijums, ko leezineeks dewis apſuhdſamam klaht ne-eſot, top ſchim laſits preekſchâ. Apſuhdſamam ir teeſiba atſpehkot pret winu nodoto leezibu un luhgt Iſmekletajam, lai liktu leezineekam jaunus jautajumus.

Turpat, 448. pant.

449. Apſtahkli, kurus apſuhdſamais norahda, atſpehkodams leezineeka iſſazijumus, ir jaiſmeklè, ja wineem ir leetâ ſwariga noſihme.

Turpat, 449. pant.

450. Iſklauſchinot leezineekus, kuri runà Iſmekletajam neſaprotamâ walodâ, kà ari iſklauſchinot mehmus, jaeewehro noſazijumi, kas noteikti 410. un 411. pantôs.

Turpat, 450. pant.

451. Ja wajadsigs, Ismekletajs war no jauna isklauschinat leezineeku.

Turpat, 451. pant.

452. Leezineeki top isklauschinati waigu waigâ tanîs atgadijumôs, kad no pretrunu isskaidroschanas winu issazijumôs stahw atkarâ ismeklejuma turpmaka wirsinaschana.

Turpat, 452. pant.

453. Leezineeku issazijumi top usrakstiti tanî paschâ kahrtibâ, kà apsuhdsamo issazijumi (408. un 409. pant.). Ik kura leezineeka isklauschinaschanas protokolâ jaapsihme, kà winsch dewis leezibu: waj bes swehresta waj sem swehresta.

Turpat, 453. pant.

Astotà nodala.

Par pehtischanu zaur kaimineem.

454. Ja israhdahs wajadsigs leetas isskaidroschanas dehl sawahkt sinas par apsuhdsamà nodarbibu, sakaru un dsihwi, waj ari, ja apwainojamais sawôs issazijumôs schinî sinâ atsauzahs us weetejeem eemihtneekeem, tad Teesas Ismekletajs isdara us weetas sewischku pehtischanu zaur kaimineem.

1864. g. 20. now. d. (41476) 454. pant.

455. Par laiku, kas noteikts preekisch pehtischanas un par winas isdarischanas weetu, Teesas Ismekletajs pasino Prokuroram waj wina Beedram un dara sinamu leetas dalibneekeem.

Turpat, 455. pant.

456. Ja apsuhdsamais, kas apzeetinats, isteiz wehleschanos buht klaht pee pehtischanas zaur kaimineem, tad winsch top nosuhtits us schihs pehtischanas weetu.

Turpat, 456. pant.

457. Nonahzis pehtischanas weetâ pirms termina, Teesas Ismekletajs sastahda mahjas saimneeku un wezako gimenu lozekku sarakstu, kas dsihwojuschi apsuhdsamam kaiminôs.

Turpat, 457. pant.

458. Schinî sarakstâ netop eeweetoti:

1) tee, kas atrodahs ar apsuhdsamo waj no noseeguma zeetuscho pirmo tschetru pakahpenu radneezibâ waj pirmo diwu pakahpenu swainibâ, un

2) tee, kuru naw mahjâs, kà ari tee, kurus gruhtas slimibas waj zitu nepahrwaramu kawekku pehz newar aizinat pee leezinaschanas.

Turpat, 458. pant.

459. Sastahditais saraksts top usrahdits klahtesoschahm pusehm, kuram atwehlets norahdit nepareisibas, kas peelaistas winu sastahdot, un wina islaboschanas lihdsekkus.

Turpat, 459. pant.

460. Iſmekletajs, iſſchkirdams winam uſdotos peeſihmejumus, par to uſſihmè uſ paſcha ſaraksta un paſludina puſehm.

Turpat, 460. pant.

461. Iſ ſaraksta, kas apſtiprinats uſ ſchahdeem pamateem, top zaur loſi iſwehleti diwpadſmit zilweki; ja ſaraksta pa wiſam naw wairak uſnemti kà diwpadſmit, tad iſ teem zaur loſi top iſwehleti ſeſchi zilweki.

Turpat, 461. pant.

462. Zaur loſi iſwehletos zilwekus puſehm ir teeſiba atſtatit to zehlonu pehz, kas norahditi 704.—709. pantôs.

Turpat, 462. pant.

463. Beſ tam, tiklab apſuhdſamam, kà ari pretejai puſei atwehlets atſtatit ne wairak kà diwus kaiminus beſ aiſdomas eemeſlu iſſkaidroſchanas.

Turpat, 463. pant.

464. Atſtatito kaiminu weetâ nemjami ziti tanî kahrtibâ, kas norahdita 461. pantâ, pee kam galigâ ſaraksta nebuhs palikt maſak par ſeſchahm perſonahm.

Turpat, 464. pant.

465. Pehz iſwehles zaur loſi un pehz atſtatijumeem, ja tahdi bijuſchi, galigi iſwehletee kaimini top eerakſtiti protokolâ, uſſihmejot tanî wiſu, kas notizis.

Turpat, 465. pant.

466. Kaimini top iſklauſchinati ſem ſwehreſta, eewehrojot noſazijumus, kas noteikti par leezineeku iſklauſchinaſchanu.

Turpat, 466. pant.

Dewitâ nodaļa.

Par eepreekſchejas iſmekleſchanas protokoleem.

467. Ik par kuru no iſmekleſchanas galweneem darbeem top ſaſtahdits ſewiſchks protokols.

1864. g. 20. now. d. (41476) 467. pant.

468. Protokols ſaſtahdams tà, ka iſ wina buhtu ſkaidri redſams: kas, kad, kur un ihſti kahdus iſmekleſchanas darbus iſdarijis, kas pee ta bijuſchi klaht kà puſes, peeſaukti leezineeki un leetprateji, kas zaur ſcheem darbeem atklahts, un kahdi bijuſchi leetas dalibneeku waj peeſauktu leezineeku peeſihmejumi un eerunas.

Turpat, 468. pant.

469. Iſklauſchinaſchanas protokolâ jaapſihmè:

1) iſklauſchinatahs perſonas, kà ari tee, kas bijuſchi klaht pee iſklauſchinaſchanas kà puſes;

2) iſklauſchinato perſonu atbildes, un

3) apſuhdſamà peeſihmejumi waj wina eerunas pee leezineeku iſklauſchinaſchanas.

Turpat, 469. pant.

470. Protokolu paraksta wisas wina augschgalâ peeminetahs personas. Rakstit neprateju weetâ, us winu mutisku luhgumu paraksstahs tee, kam wini ustiz.

Turpat, 470. pant.

471. Protokols top lasits preekschâ wisahm personahm, kurahm tas paraksstams. Ja kahds negrib waj newar wina parakstit, tad ta eemeslis top isskaidrots protokolâ.

Turpat, 471. pant.

472. Atskaitot atgadijumus, kas ihpaschi peemineti schinî Ustawâ, Ismekletajs sastahda sewischkus nolehmumus tikai tad, kad tas wajadsigs ismeklescchanas gahjeena waj Ismekletaja rihkojumu isskaidroschanas dehl.

Turpat, 472. pant.

473. Nolehmumôs jaapsihmè tiklab winu sastahdischanas laiks, kà ari ismeklescchanas sinâ isdaramo darbu likumigi eemesli un pamati. Nolehmumus paraksta Ismekletajs weens pats, atskaitot tos, kas norahditi 426. pantâ.

Turpat, 473. pant.

474. Iskasijumi Ismekletaja protokolôs netop peelaisti, bet redsami pahrlabojumi un papilnojumi war tapt isdariti, tomehr ar to nosazijumu, ka teem wajag buht peemineteem pirms protokola waj nolehmuma paraksstischanas.

Turpat, 474. pant.

475. Us leetas dalibneeku luhgumu Ismekletajs wineem isdod norakstus no protokoleem un nolehmumeem: apsuhdsamam — bes maksas, bet privatapsuhdsetajam waj ziwilsuhdsetajam — par noteiktu maksu.

Turpat, 475. pant.

Desmità nodaļa.

Par ismeklejuma slehgschanu.

476. Pehz eepreekschejas ismeklescchanas beigahm Teesas Ismekletajs zek apsuhdsamam preekschâ, ja winsch to luhds, eepreekscheju ismeklejumu un prasa winam: waj winsch wehl negrib ko peenest sewim par attaisnoschanos.

1864. g. 20. now. d. (41476) 476. pant.

477. Ja apsuhdsamais norahda kahdus jaunus apstahklus, tad Ismekletajam japahrbauda tee no wineem, kureem war buht swars pee leetas isspreeschanas.

Turpat, 477. pant.

478. Pehz tam Ismekletajs pasludina wiseem leetas dalibneekeem, ka ismeklescchana slehgta un nosuhta wisu ismeklejumu Prokuroram waj wina Beedram.

Turpat, 478. pant.

479. Ismeklejums, kas eekustinats zaur privatapsuhdsetaja suhdsibu, top nosuhtits Prokuroram waj wina Beedram tikai pahrleezinaschanahs dehk par to, waj leetâ neatrodahs noseegums, kas peemeklejams zaur prokuraturas waru.

Turpat, 479. pant.

480. Ismekletaja apzeetinatas personas, ja tahs par ismekleschanas laiku tikuschas turetas aprinkî, top nosuhtitas us aprinka pilsehtu zeetumâ tureschanas dehk.

Turpat, 480. pant.

481. Papiri, kas peeder pee ismeklejuma, top saschuhti pa kahrtai pehz winu sastahdischanas waj dabuschanas laika, sanumureti, lapu pa lapai zaurrakstiti, un zaurschnoreti, Ismekletaja sehgeli peeleekot. Par scheem papireem top sastahdits saraksts ar norahdijumu: kurâ leetas lapâ kursch atrodahs.

Turpat, 481. pant

482. Ja ismekleschanu isdarot nahk klajâ, ka leeta nepeekriht Apgabala Teesai, tad Ismekletajs pasinodams par to Prokuroram waj wina Beedram, nosuhta ismeklejumu pehz peederibas.

Turpat, 482. pant.

Weenpadsmitâ nodaļa.

Par wispahrigahs polizijas un Schandarmu Korpusa eerehdnu, kâ ari teesas ahrstu atbildibu ismekleschanas darbôs.

483. Polizijai eepreekscheja ismeklejuma isdarischanâ jasneeds ar saweem darbeem palihdsiga roka Teesas Ismekletajam un Prokuraturas eerehdneem pee leetas apstahkļu atklahschanas, nepeelaischot neds gauschibas, neds amata waras pahrkahpschanas waj neleetaschanas.

1864. g. 20. nów. d. (41476) 483. pant.

484. Kad zekahs neispratums ispildot prokuraturas eerehdna waj Teesas Ismekletaja usdewumu, tad polizijas eerehdni isluhdsahs isskaidrojumu no ta, no ka wini dabujuschi usdewumu.

Turpat, 484. pant.

485. Polizijas eerehdnus, pagastu un sahdschu preekschneekus par nokawejumeem un nekahrtibahm ismekleschanas leetâs sauz pee atbildibas Prokurors, sem kura pahrraudsibas ismekleschana tapa isdarita. Luhkojotees us nokawejumu un nekahrtibu swarigumu Prokurors, waj nu tikai brihdina wainigahs personas, waj ari leek preekschâ teesai, pee kuras winsch atrodahs amatâ, lai winu darbus luhko zauri.

Turpat, 485. pant.

486. Ja pehz isskaidrojumu eeprasischanas no polizijas eerehdneem, pagastu waj sahdschu preekschneekeem, kurus Prokurors norahdijis, Teesa atsihst winus par wainigeem pee nenodomateem un ar swarigeem isnahkumeem nesaweenoteem nokawejumeem waj nekahrtibahm, tad par to, ka wineem jadod peesihme-

jums, waj ari wairak waj masak stingrs rahjeens, dara sinamu winu taischnai preekschneezibai.

Turpat, 486. pant.

487. Ja Teesa atsihst, ka polizijas eerehdni un pagastu waj pahdschu preekschneeki pee to peenahkumu ispildischanas, kas wineem uslikti ismekleschanas leetâs, ir peelaiduschi swarigas nekahrtibas waj launâ isleetajumus, tad wina atwehl Prokuroram sasinatees ar to preekschneezibu, no kuras stahw atkarâ winu eezelschana amatâ, lai winus nodod likumigai atbildibai, peemehrigi Teesas atsinai par to, kahdas un zik swarigas ir klajâ nahkuschahs nekahrtibas waj launâ isleetajumi.

Turpat, 487. pant.

488. Ja zelahs domu starpiba starp Prokuroru un apsuhdsamo personu preekschneezibu winu atbildibas dehl par nekahrtibahm waj launâ isleetajumeem, kas norahditi Teesas nolehmumâ, tad leeta dabun turpmaku wirseenu tanî kahrtibâ, kas noteikta nosazijumôs par teesaschanu amata pahrkahpumu leetâs (1092.—1094. pant.).

Turpat, 488. pant.

488[1]. Ik par kuru eewehrotu nokawejumu waj nepareisu darbu no Gubernas Schandarmu Pahrwaldes papildu schtata eerehdnu un Aprinka Schandarmu Pahrwalschu eerehdnu puses pee noseegumu atklahschanas, prokuraturas eerehdnim ir teesiba pasinot wainigà taischnai preekschneezibai, kurai peenahkahs darit Prokuroram sinamu par scha pasinojuma isnahkumeem.

1871. g. 19. maija d. (49615) nosaz., 9. pant.

488[2]. Ja Prokurors atsihst, ka wainigais nepareisi atswabinats no soda, waj ari ka tam uslikts wina wainas leelumam nepeemehrigs sods, tad winsch war stahdit par to preekschâ Teesu Palatas Prokuroram, kursch schinî jautajumâ sasinojahs ar Schandarmu Korpusa Schtaba Preekschneeku, bet ja scha pehdeja rihkojums nebuhtu peeteekams, tad Palatas Prokurors stahda par to preekschâ Teesleetu Ministrim, turpmakas weenoschanahs dehl ar Eekschleetu Ministri.

Turpat, 10. pant.; 1880. g. 6. augst. d., nolik. krahj., №№ 603 un 676.

488[3]. Par nenodomateem un ar swarigeem isnahkumeem nesaweenoteem nokawejumeem un nekahrtibahm, kuras eewehrojusi prokuratura pee to peenahkumu ispildischanas, kas uslikti dselszeku Schandarmu Polizijas Pahrwalschu eerehdneem ismekleschanas leetâs, prokuratura pasino turpmakas nolemschanas dehl winu taischnai preekschneezibai.

1871. g. 19. maija d. (49615) nosaz., 16. pant.

488[4]. Ja ir padaritas swarigas nekahrtibas un launâ isleetajumi, tad prokuratura sasinojahs ar wainigo personu preekschneezibu par winu nodoschanu likumigai atbildibai.

Turpat, 17. pant.

488[5]. Ja zelahs domu starpiba starp Prokuroru un wainigà preekschneezibu tahdas atbildibas jautajumâ, tad leeta par scho nahk Waldoscha Senata (Pirmà Departamenta) isspreeschanâ.

Turpat, 18. pant.

489. Teesas ahrstu, kas pee ismekleschanas naw ispilotis sawus peenahkumus, sauz pee atbildibas Prokurors, sem kura pahrraudsibas ismekleschana tapusi isdarita.

1864. g. 20. now. d. (41476) 489. pant.

490. Tiklab pee disziplinarsoda uslikschanas teesas ahrsteem, kà ari pee winu teesahm nodoschanas kahrtibas par pretlikumigeem darbeem ismekleschanas leetâs, jaeewehro nosazijumi, kas augschâ noteikti par apsuhdsameem polizijas eerehdneem tanîs paschâs leetâs, tikai ar to starpibu, ka wisôs spezialôs waj techniskôs jautajumôs teesas eestahdijums prasa eepreekschejas atsinas no peenahzigas medizinalpreekschneezibas.

Turpat, 490. paut.

Diwpadsmità nodaļa.

Par ismekleschanas darbu pahrsuhdseschanu wispahrim.

Pirmà noschkira.

Suhdsibu peeneschanas kahrtiba.

491. Leetas dalibneeki war peenest suhdsibu ik par kuru ismekleschanas darbu, kas aiskar waj apspeesch winu teesibas.

1864. g. 20. now. d. (41476) 491. pant.

492. Leezineeki, leetprateji, galwineeki, peesaukti leezineeki un zitas pee ismekleschanas peeaizinatas personas war peenest suhdsibas tikai par apspeedumeem un nepareiseem sodeem, kas wineem pascheem uslikti pee ismekleschanas.

Turpat, 492. pant.

493. Suhdsibas par polizijas darbeem top peenestas Prokuroram un par Ismekletaja darbeem, kurus winsch isdarijis tik lab zaur sawu waru, kà ari us Prokurora waj wina Beedra prasijumu — Apgabala Teesai.

Turpat, 493. pant.

494. Suhdsibas war tapt peenestas ari, pirms ka leeta eenahkusi Teesâ.

Turpat, 494. pant.

495. Suhdsibas war buht mutiskas waj rakstiskas. Mutiskas suhdsibas top eerakstitas protokolâ.

Turpat, 495. pant.

496. Apsuhdsamam, kas apzeetinats, ja winsch isteiz wehleschanos peenest suhdsibu, top atwehleti wisi schinî sinâ wajadsigee lihdsekli.

Turpat, 496. pant.

497. Ik kura suhdsiba, winas nodoschanas dehl pehz peederibas, top eesneegta tam amata wihram, pret kura darbeem wina peenesta.

Turpat, 497. pant.

498. Suhdsibas eesneedsejs war prasit, lai tam isdod kwihtu par winas sanemschanu.

Turpat, 498. pant.

499. Eesneegtà suhdsiba, ar peenahzigu isskaidrojumu us winu, janosuhta pehz peederibas triju deenu laikâ no winas eesneegschanas, bet ja suhdsiba top peenesta pret brihwibas atnemschanu, tad weenas deenas laikâ.

Turpat, 499. pant.

500. Suhdsibas peeneschana, pirms ta naw isschkirta, neaptur nedz ismekleschanas, nedz sewischku ismekleschanas darbu ispildischanas.

Turpat, 500. pant.

Otrà noschkira.

Suhdsibu zaurluhkoschanas kahrtiba.

501. Pehz suhdsibas dabuschanas lihdz ar isskaidrojumu us winu, Teesa ne wehlak, kà pirmâ teesas deenâ, stahjahs pee winas isschkirschanas rihkojumu sehdê.

1864. g. 20. now. d. (41476) 501. pant.

502. Suhdsibas preekschmetu un wisas us winu atteekoschahs sinas zel preekschâ weens no Teesas Lozekkeem.

Turpat, 502. pant.

503. Suhdsibas isschkirot, ismekleschanas aktu eeprasischana ir peelaischama tikai wisai wajadsigôs atgadijumôs, kad bes tahm naw eespehjams apspreest peenesto suhdsibu.

Turpat, 503. pant.

504. Suhdsibas peeneseji top peelaisti teesâ pee mutiskeem isskaidrojumeem, ja wini ir klaht.

Turpat, 504. pant.

505. Pirms suhdsibas isspreeschanas top isklausita Prokurora atsina.

Turpat, 505. pant.

506. Nolehmums, kas nahzis us suhdsibu, top eerakstits protokolâ, norahdot tos pamatus, kurus Teesa nehmusi wehrâ pee suhdsibas isspreeschanas.

Turpat, 506. pant.

507. Ja Teesa atsihst par wajadsigu nodot ussahkto ismekleschanu zitam Ismekletajam, tad nolehmumâ, ar zehlonu isskaidrojumu, janorahda ismekleschanas darbi, kuri atsihti par nepilnspehzigeem un atjaunojameem.

Turpat, 507. pant.

508. Teesas taisits nolehmums top sludinats suhdsibas peeneseejam un tuhlin ispildits.

Turpat, 508. pant.

509. Suhdsibas peeneseejs war luhgt lai winam isdod norakstu no nolehmuma. Schis luhgums japaklausa triju deenu laikâ.

Turpat, 509. pant.

Treschà schkira.

Par teesahm nodoschanas kahrtibu.

Pirmà nodaļa.

Par Apgabala Teesas un pee winas amatâ stahwoscha Prokurora darbeem.

510. Pehz eepreekscheja ismeklejuma dabuschanas Apgabala Teesas Prokuroram japahrbauda:

1) waj leeta peekriht prokuraturas pahrsinai;

2) waj ismeklejums isdarits peeteekami pilnigi, un

3) waj apsuhdsamais nododams teesahm, jeb waj leeta par winu beidsama waj apturama.

1864. g. 20. now. d. (41476) 510. pant.

511. Leeta, kas ussahkta priwatapsuhdsibas kahrtibâ, naw isnemta is Prokurora pahrsinas, ja zaur ismeklejumu atklahts tahds noseedsigs darbs, kursch peemeklejams zaur Prokurora waru; bet ja ismekleschanas preekschmets bijis noseedsigs darbs, kas peemeklejams priwatkahrtibâ, tad Prokuroram tikai peenahkahs nodot leetu peederigam teesas eestahdijumam.

Turpat, 511. pant.

512. Kad ismekleschana isdarita azim redsot nepilnigi, ta ka naw eespehjams pareisi noskahrst leetas kodolu, tad Prokuroram atwehleta teesiba waj nu eeprasit papildu sinas, waj ari suhtit leetu atpakaļ ismeklejuma papilnoschanas dehļ.

Turpat, 512. pant.

513. Pee kahda noseeguma waj pahrkahpuma ismekleschanas klajâ nahkuschi pretlikumigi darbi, ko padarijuschas personas, kas tanî noseegumâ waj pahrkahpumâ naw nehmuschas dalibu, newar deret par eemeslu suhtit leetu atpakaļ papilnoschanas dehļ, bet par scheem darbeem ja-isdara sewischka ismekleschana.

Turpat, 513. pant.

514. Prokuroram ir aisleegts, pee likumigas atbildibas, apturet leetas gahjeenu, papilnojot ismeklejumu zaur neswarigu sinu sawahkschanu.

Turpat, 514. pant.

515. Ja apsuhdsamà noseegumu kopibas atgadijumâ, swarigakais no wineem jaw pilnigi ismeklets un preeksch masak swariga noseeguma apstahkku atklahschanas wajadsigs ilgaks laiks, tad par swarigako noseegumu pabeigtam ismeklejumam war tapt dots turpmaks wirseens, kad masak swarigâ noseegumâ naw nedz sinami apsuhdsamà lihdsdalibneeki, nedz peeteikta ziwilsuhdsiba par atlihdsibu.

Turpat, 515. pant.

516. Ja noseedsigu darbu padarijuschas wairak personas, tad, kaut gan daschas no winahm wehl nebuhtu sinamas waj usmekletas, ismeklejumam

par teem apsuhdsameem, par kureem wisi leetas apstahkli westi skaidribâ, war tapt dots turpmaks wirseens.

Turpat, 516. pant.

517. Prokuroram jadod likumâ norahditais wirseens ik katram ismeklejumam nedekas laikâ no wina dabuschanas.

Turpat, 517. pant.

518. Apgabala Teesas Prokurors newar ar sawa pascha waru nedz pahrgrosit leetas peekritibas kahrtibu, kaut ari wina buhtu nehmusi nelikumigu zelu, nedz beigt waj apturet ismekleschanu apsuhdsibas nepamatibas waj zitu likumigu zehlonu pehz, nedz schkirt ismekleschanas preekschmetus, kureem sawâ starpâ sakars (515. un 516. pant.), bet sawu atsinu schinî sinâ winsch waj nu leek preekschâ Apgabala Teesai, waj ari stahda preekschâ Teesu Palatai, zaur winas Prokuroru, turpmakas nolemschanas dehk (523. pant.).

Turpat, 518. pant.

519. Prokurora atsina par apsuhdsamà nodoschanu teesahm top sastahdita apsuhdsibas raksta weidâ.

Turpat, 519. pant.

520. Apsuhdsibas rakstâ janorahda:

1) notikums, kursch satura sewî noseedsiga darba sihmes;

2) schi noseedsigà darba padarischanas laiks un weeta, zik tee sinami;

3) apsuhdsamahs personas dsihwes kahrta, wahrds, tehwa wahrds, uswahrds waj peewahrds;

4) to peerahdijumu un wainas aisrahdijumu kodols, kas leetâ sawahkti pret apsuhdsamo;

5) noteikums pehz likuma: kahdam noseegumam ihsti ir peemehrigas pahrbaudamà darba sihmes.

Turpat, 520. pant.

521. Pee apsuhdsibas raksta Prokurors peeleek klaht to personu sarakstu, kuras pehz wina domahm jaaizina pee teesas ismekleschanas.

Turpat, 521. pant.

522. Ja kahdâ leetâ waj leetâs, kurahm sawâ starpâ zeesch sakars, Prokurors atsihst weenu apsuhdsamo waj kahdu wina darbu par teesai peekrihtoschu un otru apsuhdsamo un zitu ta pascha apsuhdsamà darbu — par teesai nepeekrihtoschu, tad apsuhdsibas rakstu un atsinu par ziteem preekschmeteem winsch leek Teesai preekschâ, waj ari reisâ stahda preekschâ Teesu Palatas Prokuroram.

Turpat, 522. pant.

523. Atsinu par kriminalpeemekleschanas beigschanu waj apturetschanu Prokurors leek preekschâ Apgabala Teesai, bet apsuhdsibas rakstu waj nu stahda preekschâ Teesu Palatas Prokuroram, ja leeta atteekahs us noseegumu, par kuru nahk kahrtas teesibu atnemschana waj aprobeschoschana, waj ari leek preekschâ Apgabala Teesai, ja leetas preekschmets ir masak swarigs noseegums. Kad par weenu un to paschu noseedsigu darbu top apsuhdsetas wairak personas, pee kam par weeneem nodota atsina par kriminalpeemekleschanas beigschanu waj

aptureschanu un par ziteem — sastahdits apsuhdsibas raksts, kas eesneedsams Palatâ, tad peeminetà atsina ari top stahdita Palatai preekschâ, lai taptu luhkota zauri weenkop ar apsuhdsibas rakstu.

1864. g. 20. now. d. (41476) 523. pant.; 1883. g. 3. maija d., nolik. krahj., № 465, I.

524. Prokurors reisâ ar apsuhdsibas rakstu waj atsinu par leetas nobeigschanu waj aptureschanu isteiz sawas domas ari par lihdsekku atnemschanu apsuhdsamam, ko atrautees no teesas, ja atsihst par wajadsigu pahrgrosit waj atzelt kahdu jaw pret winu spertu soli.

1864. g. 20. now. d. (41476) 524. pant.

525. Pee Prokurora preekschlikuma waj preekschâ stahdijuma par leetas turpmaku wirseenu weenumehr top peelikts klaht wiss ismeklejums originalâ, lai gan Prokurors doma dot turpmaku wirseenu schim ismeklejumam tikai par apsuhdsamà swarigako noseegumu, waj ari tikai par teem noseeguma waj pahrkahpuma dalibneekeem, kuri ir klaht (515. un 516. pant.).

Turpat, 525. pant.

526. Leetâs, kuras top westas priwatapsuhdsibas kahrtibâ, apsuhdsibas raksta weetâ stahjahs priwatapsuhdsetaja suhdsiba.

Turpat, 526. pant.

527. Apgabala Teesa, nedsuhdsibas raksta, nedsuhdsibu pamata nenolemj nodot apsuhdsamos teesahm, bet stahjahs taischni pee teesaschanas pehz teem nosazijumeem, kas rakstiti preekschâ par sagatawoschanahs rihkojumeem us teesu (547—555. pant.).

Turpat, 527. pant.

528. Kad Prokurors nodod atsinu par leetas beigschanu, tad Apgabala Teesa pahrbauda ismeklejumu tikai atteekotees us tahm personahm, kuras sauktas pee atbildibas. Ja Teesa neweenojahs ar Prokurora domahm, tad jautajums par leetas beigschanu top, isschkirschanas dehl, stahdits preekschâ Palatai.

Turpat, 528. pant.

528[1]. Par kriminalpeemekleschanu, kas beigta pehz Apgabala Teesas nolehmuma (277. un 523. pant.), top sastahdits sludinajums, kuru peesit pee teesas durwim.

1883. g. 3. maija d., nolik. krahj., № 465, II., 1. pant.

528[2]. Apgabala Teesas nolehmumu par leetas beigschanu no noseedsiga darba zeetuschahm personahm ir teesiba, mehnes laikâ no scha nolehmuma sludinaschanas deenas, pahrsuhdset Teesu Palatâ tanî kahrtibâ, kas noteikta par blakus suhdsibahm.

1883. g. 3. maija d., nolik. krahj., № 465, II, 2. pant.

528[3]. Pee suhdsibahm pret Apgabala Teesas nolehmumu par leetas beigschanu jaeewehro nosazijumi, kas noteikti scha Ustawa 530—536., 538—541., 897. un 898. pantôs.

1883. g. 3. maija d., nolik. krahj., № 465, II, 3. pant.

Otrà nodaļa.

Par Teesu Palatas unpee winas amatâ stahwoscha Prokurora darbeem.

529. Teesu Palata luhko zauri apsuhdsibas rakstus, waj preekschâ stahdijumus par kriminalpeemekleschanas beigschanu waj aptureschanu ne zitadi, kà us rakstisku preekschlikumu pamata, kurus dod pee winas amatâ stahwoschais Prokurors.

1864. g. 20. now. d. (41476) 529. pant.

529[1]. Tôs atgadijumôs, kad Teesu Palata dabun sinat, ka Apgabala Teesa kriminalpeemeklejumu beigusi, waj apturejusi nepareisi, winai ir teesiba ceprasit zaurluhkoschanas dehl leetu, kurâ ismekleschana beigta waj aptureta, lai gan Palatai naw peenahkusi no zeetuschahs personas suhdsiba par Apgabala Teesas nolehmumu peeminetâ leetâ.

1883. g. 3. maija d., nolik. krahj., № 465., II, 4. pant.

530. Cepreekschejs ismeklejums top Palatâ zaurluhkots pehz preekschâ zehluma, kuru isdara weens no winas Lozekkeem.

1864. g. 20. now. d. (41476) 530. pant.

531. Preekschâ zekoschais Lozeklis isstahsta mutes wahrdeem eemeslu, kura pehz leeta ussahkta, un wisus ismekleschanas darbus, greesdams wehribu us likumâ noliktu formu un eeraschu eewehroschanu, un nolasidams tos protokolus originalâ, kureem leetâ swariga nosihme.

Turpat, 531. pant.

532. Pehz tam Teesu Palatas Prokurors nolasa weetejà Prokurora atsinu un isskaidro sawa pascha usskatu us leetu, likdams pee tam preekschâ sawus galigos slehgumus.

Turpat, 532. pant.

533. Kad preekschzehlums isklausits, Palata stahjahs pee leetas apspreeschanas tanî kahrtibâ, kas noteikta par teesas spreedumu taisischanu, pee kam Prokurora naw klaht.

Turpat, 533. pant.

534. Atsinusi, ka ismeklejums peeteekami pilnigs un isdarits bes swarigu teesaschanas formu un eeraschu pahrkahpschanas, Palata taisa galigu nolehmumu par nodoschanu teesahm, waj ari par leetas beigschanu, zitadi suhta ismeklejumu atpakal papilnoschanas waj likumigas turpmakas wirsinaschanas dehl.

Turpat, 534. pant.

535. Palata taisa nolehmumu tikai par tahm personahm, kuras sauktas pee atbildibas, un par teem noseegumeem, par kureem winas top peemekletas.

Turpat, 535. pant.

536. Ja Palata ismeklejumu zaurluhkodama atsihst, ka persona, us kuru kriht aisdoma, naw nemta ismekleschanâ, waj ari ka us personu, kas apsuhdseta par weenu noseegumu, kriht aisdoma wehl ari zita noseeguma dehl, tad dara pehz nosazijumeem, kas noteikti 515. un 516. pantôs.

Turpat, 536. pant.

537. Ja Palata pahrgroſa winas zaurluhkoſchanai preekſchâ likto apſuhdſibas rakſtu, tad winas nolehmumam wajag buht ſaſtahditam tahdâ kahrtâ, ka winſch pilnigi ſtahjahs apſuhdſibas rakſta weetâ.

Turpat, 537. pant.

538. Teeſu Palatas nolehmums par nodoſchanu teeſahm war ſaturet ſewî ari to leezineeku un leetprateju norahdijumu, kuri, pehz winas domahm, aizinami pee teeſas. Tahds norahdijums tomehr neatnemj puſehm teeſibu wehlak norahdit jaunus leezineekus.

Turpat, 538. pant.

539. Kad Palatâ top nolemts nodot teeſahm tahdu apſuhdſamo, par kuru Apgabala Teeſas Prokurors domajis leetu beigt, tad Palatas Prokurors war apſuhdſetaja peenahkumu iſpildiſchanu uſdot kahdam zitam no wina pahrſinâ ſtahwoſcheem prokuraturas eerehdneem, waj ari, ſewiſchki ſwarigôs atgadijumôs, uſnemtees pats ſchos peenahkumus; bet winam naw teeſibas praſit, lai weetejais Prokurors pabalſta apſuhdſibu pret ſawu pahrleezinaſchanos.

Turpat, 539. pant.

540. Leetâs, kuras top weſtas priwatapſuhdſibas kahrtibâ, eepreekſchejais iſmeklejums top Palatai zelts preekſchâ un luhkots tanî zauri beſ Prokurora peedaliſchanahs.

Turpat, 540. pant.

541. Teeſu Palatas nolehmums iſpildiſchanas dehl top apleezinatôs norakſtôs, zaiur Palatas Prokuroru, nodots Apgabala Teeſas Prokuroram, kuram peenahkahs uſdarit rihkojumus ari uſ Palatas nolehmumu par apſuhdſamâ apzeetinaſchan waj par zitu kahdu ſoli, ko Iſmekletajs naw ſpehris, bet wina atſinuſi par wajadſigu.

Turpat, 541. pant.

542. Pehz iſmeklejuma beigſchanas leeta war tapt atjaunota ne zitadi, kà ar Teeſu Palatas atkauju un tikai ſchôs atgadijumôs:

1) kad pehz iſmeklejuma beigſchanas, tapehz ka peerahdijumi bija nepeeteekami, nahk klajâ jauni peerahdijumi;

2) kad leeta, kas beigta tapehz, ka nebija ſuhdſibas no priwatapſuhdſetaja puſes, top eekuſtinata likumôs noteiktâ kahrtibâ, un

3) kad pehz leetas beigſchanas, aiſ ta eemeſla, ka ziwil- waj gariga teeſa nebija luhkojuſi zauri jautajumus, no kureem ſtahw atkarâ krimanalpeemekleſchana, — ſchee jautajumi top iſſchkirti tahdâ ſinâ, ka ſchi peemekleſchana japeelaiſch.

Turpat, 542. pant.

Zeturtà ſchķira.

Par teeſaſchanu Apgabala Teeſâs.

Pirmà nodaļa.

Par leetu uſſahkſchanas kahrtibu Apgabala Teeſâs.

543. Kriminalleetu teeſaſchana Apgabala Teeſâs top uſſahkta:

1) waj nu uſ Teeſu Palatas nolehmumu par apſuhdſamâ nodoſchanu teeſahm;

2) waj uſ apſuhdſibas raksta pamata, ko Prokurors leek preekſchâ Apgabala Teeſai;

3) waj ari uſ priwatapſuhdſetaja ſuhdſibu, kas naw tikuſi iſteeſata pee Meera Teeſneſcha (117. pant.).

1864. g. 20. now. d. (41476) 543. pant.

544. Leetâs, kuras iſſpreeſchamas ne zitadi, kà ar Swehrinatu Peeſehdetaju peedaliſchanos, pirms leetas teeſaſchanas wiſadâ ſinâ top iſdarita apreekſcheja iſmekleſchana un apſuhdſamà nodoſchana teeſahm.

Turpat, 544. pant.

545. Leetâs, kuras iſſpreeſchamas beſ Swehrinatu Peeſehdetaju peedaliſchanahs, pee leetas teeſaſchanas war ſtahtees ari beſ eepreekſchejas iſmekleſchanas, ja Prokurors pehz winam peegahdatahm ſinahm un peerahdijumeem, waj pehz paſchas leetas ihpaſchibas, atſihſt par eeſpehjamu likt Teeſai preekſchâ apſuhdſibas rakſtu un ja Teeſa ari no ſawas puſes neatrod eepreekſcheju iſmekleſchanu par wajadſigu.

Turpat, 545. pant.

546. Preekſchejâ pantâ noteiktais noſazijums ſihmejahs ari uſ leetahm, kuras top weſtas priwatapſuhdſibas kahrtibâ. Apgabala Teeſa war ſtahtees pee winai nodotas priwatapſuhdſetaja ſuhdſibas zaurluhkoſchanas pehz ſinahm un peerahdijumeem, ko puſes peenesuſchas Meera Teeſnesim.

Turpat, 546. pant.

Otrà nodaļa.

Par ſagatawoſchanas rihkojumeem uſ teeſu.

Pirmà noſchkira.

Teeſas rihkojumi.

547. Apgabala Teeſai ik katrâ leetâ, kas tanî eenahkuſi zaurluhkoſchanas dehl, wiſpirms uſ preekſchzehlumu, kuru iſdara uſ Preekſchſehdetaja noteikumu weens no Teeſas Lozekkeem, jaapſpreeſch rihkojumu ſehdê: waj leeta neprasa kahdu ſewiſchku rihkojumu no Teeſas puſes un janoteiz kahrtiba, kurâ leeta turpmak teeſajama.

1864. g. 20. now. d. (41476) 547. pant.

548. Pee leetas eepreekſchejas zaurluhkoſchanas top tuhlin iſſchkirti ari wiſi jautajumi leetas iſteeſaſchanas ſinâ, kurus puſes eekuſtinajuſchas ſawâs ſuhdſibâs un uſdewumôs.

Turpat, 548. pant.

549. Apgabala Teeſa neluhko zauri jautajumu par to leetu peekritibu un winu iſteeſaſchanas kahrtibu, kurâs Teeſu Palata nolehmuſi nodot apſuhdſamo teeſahm; bet ja nahk klajâ jauni apſtahkli, kas Palatai nebija ſinami, bet kureem ir ſwars pee leetas turpmakas wirſinaſchanas, tad Teeſa par to ſtahda preekſchâ Palatai.

Turpat, 549. pant.

550. (Pehz 1886. g. Turp.) Trihs nedelas, pirms teesas sehschu atklahschanas ar Swehrinato Peesehdetaju peedalischanos, is winu parindeja saraksta top zaur losi eewehleti pee atklahtahm teesas durwim trihsdesmit Peesehdetaji, kureem wajag buht klaht pa wisu sehschu laiku. Bes tam top iswehleti, tanî paschâ kahrtibâ trihs Peesehdetaju Weetneeki is sewischka, par teem sastahdita, saraksta. Pirms Teesa stahjahs pee losešchanas, wina, isklausijusi Prokurora atsinu, isslehds is saraksteem tahs personas, kuras pehz sinahm, kas winai pee rokas, newar buht pehz likuma (Tees. Eest. Satw. 1883. g. isdw., 82. pant.) par Swehrinateem Peesehdetajeem (a).

Peesihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.) Dewinâs reetruma gubernâs, kâ ari: Besarabijas, Jekaterinoslawas, Poltawas, Taurijas, Kerſonas un Tschernigowas gubernâs pee trihsdesmit Peesehdetaju eewehleschanas is parindeja saraksta un triju Peesehdetaju Weetneeku eewehleschanas jaewehro, ka ebreju skaits buhtu peemehrigs ik katrâ aprinki winu wispahriga skaita prozentam pret wisu aprinka eedsihwotaju skaitu. Ja pee losešchanas isnahkuscho ebreju wahrdu skaits sneegtos pahri par to proporziju, kas aprinki noteikta preeksch ebrejeem, tad saraksta top nsnemti tikai pirmee ebreju wahrdi, kas isnahkuschi lihds peeminetahs proporzijas pilnibai; pehz tam pahrejo Peesehdetaju skaits top papilnots zaur losi, norahditâ kahrtibâ, is kristigas waj zitu tizibu personahm.

(a) Turpat, 550. pant.; 1884. g. 12. jun. d., nolik. krahj. 485, I. — (b) 1877. g. 19. jul. d. (57589) I, 5, 6. pant.; 1879. g. 11. dezemb. (60269); 1884. g. 5. jun. d., nolik. krahj., 547, I.; 12. jun. d., nolik. krahj., 485., I.

551. (Pehz 1886. g. Turp.). Swehrinato Peesehdetaju eelosešchana noteekahs schahdâ kahrtibâ: Teesas Preekschsehdetajs, eelizis biletes ar parindeju Peesehdetaju wahrdeem weenâ trauzinâ un ar Peesehdetaju Weetneeku wahrdeem — otrâ, isnem is pirma trihsdesmit un is otra trihs biletes; wahrdi, kas usrakstiti us iswilktahm biletehm, top ussihmeti diwôs sewischkôs sarakstôs, kurus apleezina Sekretars un paraksta Teesneschi.

1864. g. 20. now. d. (41476) 551. pant.; 1884. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 485, I.

552. Par Swehrinato Peesehdetaju eelosešchanu top sastahdits sewischks protokols.

1864. g. 20. now, d. (41476) 552. pant.

553. Swehrinateem Peesehdetajeem, kas eewehleti zaur losi, top par to pasinots zaur pawehstehm, kahdas noteiktas preeksch aizinaschanas pee eepreekschejas ismekleschanas.

Turpat, 553. pant.

554. Bes sche augschâ peemineteem sagatawoschanas darbeem Teesa isschkir wisus schaubigus atgadijumus, kuri sastopahs sagatawoschanas darbôs, kas atwehleti Preekschsehdetaja rihkoschanai, kad winsch schahdus atgadijumus leek Teesai preekschâ zaurluhkoschanas dehl.

Turpat, 554. pant.

555. Wisôs jautajumôs par sagatawoschanas darbeem Teesa taisa nolehmumu tikai pehz tam, kad isklausijusi Prokurora atsinu.

Turpat, 555. pant.

Otrâ noschkira.

Teesas Preekschsehdetaja rihkojumi.

556. Kad pehz ismeklejuma eepreekschejas zaurluhkoschanas Apgabala Teesâ, leetai ir dots turpmaks wirseens, tad Teesas Preekschsehdetajs tuhlin leek teesajamam nodot:

1) norakſtu no apſuhdſibas rakſta waj no priwatapſuhdſetaja ſuhdſibas, un

2) to perſonu ſarakſtu, kuras nodomats aizinat pee teeſas.

1864. g. 20. now. (41476) 556. pant.

557. Preekſcheja (556) pantâ norahditos dokumentus iſdodot, teeſajamam top paſludinats, kà winam ſeptinu deenu laikâ jadara teeſai ſinams: waj winſch iſwehlejis ſewim kahdu aiſſtahwetaju un waj newehlahs, lai kahdas zitas perſonas, beſ tahm, kas apſihmetas winam uſrahditâ ſarakſtâ, taptu iſklauſchinatas ka leezineeki un ihſti par kahdeem apſtahkleem.

Turpat, 557. pant.

558. Tiklab par peemineto dokumentu iſdoſchanu teeſajamam, kà ari par paſludinaſchanu aiſſtahwetaja iſwehleſchanas un leezineeku ſaraksta papilnoſchanas ſinâ, no wina top nemts kwihts ar wina paſcha parakſtu, bet ja winſch neprot rakſtit, tad ar ta parakſtu, kuram winſch uſtiz parakſtitees ſawâ weetâ.

Turpat, 558. pant.

559. Ziwilſuhdſetajam top paſinots, ka apſuhdſibas raksts eenahzis Teeſâ, atwehlot winam paſcham ruhpetees par norakſta dabuſchanu no ſcha raksta uſ ſawa rehkena.

Turpat, 559. pant.

560. Ziwilſuhdſetajam naw leegts ari luhgt ſeptinu deenu laikâ no paſinojuma dabuſchanas, lai taptu papilnots to leezineeku ſaraksts, kurus noteikts aizinat pee teeſas.

Turpat, 560. pant.

561. No teeſajameem, kuri top tureti apzeetinati Teeſas paſtahwigas atraſchanahs weetâ, wiſas ſinas un iſſkaidrojumus par aiſſtahwetaju iſwehleſchanu un leezineeku ſaraksta papilnoſchanu peenemj Teeſâ Preekſchſehdetajs waj ari tas no klahteſoſcheem Lozekleem, kurſch paleek tanî weetâ, Teeſai iſbrauzot ſawâ apgabalâ.

Turpat, 561. pant.

562. No teeſajamà iſſkaidrojumus peenemjot war klaht buht ari wina iſwehletais aiſſtahwetajs, ja winſch eerodahs Teeſâ noliktâ terminâ.

Turpat, 562. pant.

563. Teeſajamà un wina aiſſtahwetaja iſſkaidrojumi top eerakſtiti protokolâ.

Turpat, 563. pant.

564. No teeſajameem, kuri top tureti apzeetinati pilſehtâs, kur Teeſas ſehdes noteekahs tikai noteiktôs laikôs, iſſkaidrojumus peenemj Preekſchſehdetajs, ja Teeſa tanî laikâ atrodahs tur, kur wini apzeetinati, zitadi weetejais Meera Teeſneſis, kurſch, ſaſtahdijis par to protokolu, to tuhlin nodod Teeſas Preekſchſehdetajam.

Turpat, 564. pant.

565. Teesajameem ir teesiba iswehlet aisstahwetajus tiklab is Swehrinateem un Priwat-Adwokateem, kà ari is zitahm personahm, kurahm likums neaisleeds mekletees zitu leetàs.

Turpat, 565. pant.; 1874. g. 25. maija d. (53573) nosaz.

566. Us teesajamà luhgumu Teesas Preekschsehdetajs eewehl winam aisstahwetaju is Swehrinateem Adwokateem, kuri eezelti pee Teesas un ja to truhkst, tad is teesu amatu Kandidateem, kas Preekschsehdetajam pasihstami kà ustizami.

1864. g. 20. now. d. (41476) 566. pant.

567. Kad weenà leetà ir diwi waj wairak teesajamo, tad wineem war tapt noteikts kopu aisstahwetajs tikai tanì atgadijumà, ja weena aisstahweschanas kodols naw pretim otra aisstahweschanai; zitadi ik katram teesajamam janoteiz saws aisstahwetajs.

Turpat, 567. pant.

568. Teesajameem ir teesiba pahrmainit, ar Preekschsehdetaja sinu, winu iswehletos aisstahwetajus, waj ari luhgt, lai taptu pahrmainiti aisstahwetaji, kurus noteikusi Teesa.

Turpat, 568. pant.

569. Reisà ar rihkojumu par aisstahwetaju peelaischanu pee winu peenahkumu ispildischanas, Teesas Preekschsehdetajs wineem atkauj isrunatees weenatnè ar teesajameem, kas top tureti apzeetinati.

Turpat, 569. pant.

570. Teesajamam un wina aisstahwetajam, kà ari priwatapsuhdsetajam un siwilsuhdsetajam waj winu pilnwarneekeem, ir teesiba ik katrà laikà skatit leetu zauri originalà Teesas kanzelejà un israkstit is tahs wisas winam wajadsigas sinas, Sekretara waj wina Palihga klahtbuhtnè un sem winu usraudsibas.

Turpat, 570. pant.

571. Pusehm ir atkauts leetas originalà skatit zauri tiklab Teesas pastahwigas atraschanahs weetà, kà ari tanìs weetàs, kur Teesas sehdes top atklahtas sinamà laikà.

Turpat, 571. pant.

572. Ja kura leeta, weenu nedeku preeksch winas klausischanas, janosuhta turp, kur nodomats atklaht Teesas sehdi.

Turpat, 572. pant.

573. Teesa newar atsazitees no to leezineeku aizinaschanas, kurus norahdijis Prokurors apsuhdsibas rakstà waj ari sewischkà prasijumà, kuru winsch leek preekschà Teesas Preekschsehdetajam pa sagatawoschanas rihkojumu laiku us teesu.

Turpat, 573. pant.

574. Teesas Preekschsehdetajs newar leetas dalibneekeem atsazit, atskaitot likumà noteiktus atgadijumus, aizinat leezineekus, kuri nodewuschi leezibu pee eepreekschejas ismekleschanas.

Turpat, 574. pant.

575. Leetas dalibneeku prasijumus, lai aizina jaunus, pee eepreekschejas ismekleschanas neisklauschinatus leezineekus, Preekschsehdetajs isschkirschanas dehl leek preekschâ Teesai, kura pee tam nemj wehrâ schinî sinâ norahdito zehlonu pamatibu un isskaidrojamo apstahkku swarigumu.

Turpat, 575. pant.

576. Ja leetas dalibneeks nedekas laikâ no tahs deenas, kad winam pasludinats, ka wina usdoto leezineeku aizinaschana atraidita, dara sinamu, ka winsch usnemjahs leezineeku aizinaschanu us sawa rehkena, tad tuhlin top sperti soki par scho leezineeku aizinaschanu us luhdseja rehkena, waj ari top winam atwehlets tos aizinat pee teesas pascham, pehz labprahtigas weenoschanahs ar wineem.

Turpat, 576. pant.

577. Kad pagahjis terminsch, kas nolikts prasijumu peeneschanai par leezineeku aizinaschanu, tad winus war aizinat tikai no jauna klajâ nahkuschu apstahkku pehz, bet ari schinî atgadijumâ neweens leezineeks, kas aizinats us weenas puses prasijumu, waj winas peegahdats, newar tapt peelaists pee isklauschinaschanas Teesas sehdê, bes ka preteja puse ar to buhtu meerâ, ja winai par to naw darits sinams wismasak weenu deenu eepreeksch schihs isklauschinaschanas.

Turpat, 577. pant.

578. Puses war prasit, lai pee teesas taptu aizinati neween leezineeki, bet ari leetprateji, kahda preekschmeta isskaidroschanas waj ari jau isdarita isspehtijuma pahrbaudischanas dehl. Luhgumi schinî sinâ japeenes tanî terminâ, kas nolikts 557. un 560. pantôs.

Turpat, 578. pant.

579. Ja kahds no teesajameem waj leezineekeem neprot pa kreewiski, tad Teesas Preekschsehdetajs eewehl pee teesas ismekleschanas tulku is tahdahm personahm, kurahm ir ustizamu leezineeku ihpaschibas.

Turpat, 579. pant.

580. Ja teesajamais waj kahds no leezineekeem mehms waj kurls un newar isskaidrojumus dot ar rakstu, tad pee teesas ismekleschanas top eewehlets istulks pehz nosazijumeem, kas noteikti 410. un 411. pantôs.

Turpat, 580. pant.

581. Teesajamee, winu aisstahwetaji, priwatapsuhdsetaji, siwilsuhdsetaji, leezineeki, leetprateji un wisi pee teesas ismekleschanas peeaizinamee, top aizinati pee teesas zaur pawehstehm, kahdas noteiktas preekisch aizinajumeem pee eepreekschejas ismekleschanas (377.—386. pant.) (a).

Peesihmejums I. Personahm, kas norahditas peesihmejumâ pee 65. panta, tanî atgadijumâ, kad winas aizinamas pee teesas kâ leezineeki, ir atwehlets luhgt Preekschsehdetajam, triju deenu laikâ no pawehstes dabuschanas, lai winus isklauschina winu dsihwes weetâ. Schinî atgadijumâ isklauschinaschanu isdara Teesas Lozeklis, peemehrojotees tai kahrtibai, kas noteikta Siwilteesaschanas Ustawa 386. un nahkoschôs pantôs. (b).

Peesihmejums II. Pee teesas ismekleschanas aizinot personas, kuras norahditas peesihmejumâ pee 378. panta, jaewehro nosazijums, kas noteikts tanî peesihmejumâ (z).

(a) Turpat, 581. pant. — (b) 1869. g. 29. maija d., (47147). — (z) 1873. g. 27. now. d. (52835).

582. Leezineeki iſ kareiwu kahrtas, kuri atrodahs ihſtenâ deneſtâ, top aizinati tanî kahrtibâ, kura noteikta 436. pantâ.

1864. g. 20. now. d. (41476) 582. pant.

583. Teeſajameem, kuri atrodahs brihwibâ, janahk pee Teeſas paſcheem, lai gan wineem ir paſchu iſwehleti waj ari Teeſas doti aiſſtahwetaji.

Turpat, 583. pant.

584. Teeſajamee, kas apzeetinati pa eepreekſchejas iſmekleſchanas laiku, top noſuhtiti tahs pilſehtas zeetumâ, kur janoteekahs winu leetâs teeſas ſehdehm, wismaſak nedeku pirms ſcho ſehſchu atklahſchanas.

Turpat, 584. pant.

585. Priwatapſuhdſetaji un ziwilapſuhdſetaji war atnahkt pee teeſas paſchi, waj ari atſuhtit ſawâ weetâ pilnwarneekus.

Turpat, 585. pant.

586. Reiſâ ar rihkojumeem par aizinaſchanu pee Teeſas, kas aizinami, Teeſas Preekſchſehdetajs noteiz Teeſas ſehdes laiku un weetu ik kurâ leetâ, ſamehrigi ar aizinamo perſonu uſturas weetas attahkumu, ar laiku, kas wajadſigs preekſch ſagawoſchanahs uſ teeſajamo perſonu aiſſtahweſchanu, un ar nolikteem ſehſchu periodeem.

Turpat, 586. pant.

587. Par leetahm, kas noliktas klauſiſchanai, top ſaſtahdits ſludinajums, kuru peeſit pee Teeſas durwim, tiklab winas paſtahwigas atraſchanahs weetâ, kà ari tanî weetâ, kur Teeſas ſehde top atklahta ſinamâ laikâ.

Turpat, 587. pant.

588. To leetu ſarakſts, kuras iſſpreeſchamas ar Swehrinatu Peeſehdetaju peedaliſchanos, top pee laika iſſludinats weetejâs gubernas awiſês, un, ja preekſch tam negadahs kawekku, tad ne wehlak kà diwas nedekas, pirms ſahkahs katrs ſehſchu periods ar Swehrinatu Peeſehdetaju peedaliſchanos.

Turpat, 588. paut.

589. Trihs deenas pirms teeſas ſehdes atklahſchanas ik kuram teeſajamam top peeſuhtits tiklab Teeſneſchu un Prokurora, kà ari Swehrinatu Peeſehdetaju wahrdu ſarakſts.

Turpat, 589. pant.

590. Kad leetâ, kas noteikta klauſiſchanai, rodahs kawekki atklaht teeſas ſehdi noliktâ terminâ waj nu tapehz, ka ir ſlims teeſajamais, waj kahds iſ leezineekeem, kuru iſſazijumeem leetâ ſwariga noſihme, waj ari zitu ſwarigu zehlonu pehz, tad Teeſas Preekſchſehdetajs, atlikdams ſehdi ſchinî leetâ, tuhlin dara par to ſinamu pee teeſas aizinamahm perſonahm un iſſino zaur ſludinajumu, kas peeſitams pee Teeſas durwim.

Peeſihmejums. Teeſas ſehdes atklahſchanu, neluhkojotees uſ to, ka kahdi no aizinameem leezineekeem naw klaht, war peelaiſt Teeſa tikai pehz ſcha apſtahkla zaurluhkoſchanas noteiktâ kahrtibâ (640. pant.).

Turpat, 590 pant.; peeſihm.

591. Par kawekli Teeſas ſehdes atklahſchanai war deret teeſajamahs perſonas aiſſtahwetaja ſlimiba, kad, lihdſ ſehdei atlikuſchà laika ihſuma pehz,

no jauna eewehletam aisstahwetajam naw eespehjams sagatawotees us aisstahweschanu.

Turpat, 591. pant.

592. Ja teesajamais, kas atrodahs brihwibâ, neatnahk bes likumigeem zehloneem, tad winu westin atwed pee teesas, usleekot winam wisas teesaschanas ismakšas, kas zehluschahs zaur sehdes atlikschanu.

Turpat, 592. pant.

593. Priwatapsuhdsetaja waj wina pilnwarneeka ne-eeraschanahs teesâ, bes likumigeem zehloneem, top atsihta par atsazischanos no kriminalsuhdsibas, kapehz ari leeta jabeidsas.

Turpat, 593. pant.

594. Ziwilsuhdsetaja waj wina pilnwarneeka ne-eeraschanahs Teesâ nekawè atklaht Teesas sehdi, bet ziwilsuhdsiba top atstumta no zaurluhkoschanas kriminalteesâ.

Turpat, 594. pant.

Treschà nodaļa.

Par Teesas sehdes sastahwu.

595. Teesas sehdè wajag buht klaht:

1) ne masak kà trim Teesneschem, to starpâ Teesas Preekschsehdetajam waj wina amata ispilditajam;

2) Prokuroram waj wina Beedram, un

3) Sekretaram waj wina Palihgam.

1864. g. 20. now. d. (41476) 595. pant.

596. Ja weens no trim klahtesoschem Teesneschem slimibas waj zita zehlona pehz atstahj sehdi pirms leetas zaurluhkoschanas beigahm un aisgahjuschà weetâ nahk zits Teesnesis, tad Teesas ismekleschana un puschu sazihste Teesâ atjaunojama no pascha gala.

Turpat, 596. pant.

597. Prokuroram Teesas sehdi atstahjot, wina netop aptureta, ja winsch sawâ weetâ atstahjis kahdu is prokuraturas lozekleem.

Turpat, 597. pant.

598. Sekretaram teesas sehdi atstahjot, wina war tapt turpinata tikai tad, kad ta weetâ nahk zita persona.

Turpat, 598. pant.

599. Teesajameem un no noseeguma waj pahrkahpuma zeetuschem ir atlauts likumigu zehlonu pehz atstatit Teesneschus no dalibas pee leetas isspreeschanas.

Turpat, 599. pant.

600. Teesneschus war leetas dalibneeki atstatit schôs atgadijumôs:

1) kad Teesnesim, wina seewai, radineekeem taisnâ lihnijâ bes aprobeschojuma un sahnu lihnijâs pirmo tschetru pakahpenu radineekeem un pirmo triju

pakahpenu ſwaineeſcheem waj tam, ko Teeſneſis peenehmis behrna weetâ, ir daliba pee leetas;

2) kad Teeſneſis ir bijis leetâ par Teeſas Iſmekletaju, Prokuroru waj par weenas waj otras puſes pilnwarneeku, waj ari ſchinî leetâ ir uſdots par leezineeku;

3) kad Teeſneſis weenam no leetas dalibneekeem ir par aiſbildni, waj ari kad weens no wineem pahrwalda otra leetas, un

4) kad Teeſneſis waj wina ſeewa pehz likuma ir tuwakee mantineeki weenam no leetas dalibneekeem waj ari ſtahw ar weenu no teem prahwâ.

Turpat, 600. pant.

601. Teeſneſcha atſtatijums japeeteiz waj nu rakſtiſkâ luhgumâ waj mutes wahrdeem ne wehlak kà weenu deenu pirms teeſas ſehdes atklahſchanas tanî leetâ; pehz tam war tapt peenemts tikai tahds atſtatijums, kura zehlonis nahzis klajâ pehz peemineta termina notezeſchanas.

Turpat, 601. pant.

602. Tam, kas wehlahs atſtatit Teeſneſi, ſkaidri ja-uſdod atſtatiſchanas pamati un japeenes waj ja-uſrahda winus apſtiprinoſchi peerahdijumi.

Turpat, 602. pant.

603. Teeſneſis, pret kuru peeteikts atſtatijums, newar peedalitees pee ſpreeſchanas par ſcho atſtatijumu un pehz tam, kad dewis Teeſai peenahzigus iſſkaidrojumus, winam jaatſtahj ſehde.

Turpat, 603. pant.

604. Iſklauſijuſi atſtatamà Teeſneſcha iſſkaidrojumus un Prokurora atſinu, Teeſa taiſa nolehmumu atſtatijuma ſinâ un, ja atſtatijumu peenemj, — tad ari to darbu ſpehka ſinâ, pee kureem peedalijees atſtatamais Teeſneſis.

Turpat, 604. pant.

605. Schahdus nolehmumus war tikai pahrſuhdſet leetas dalibneeki un ne zitadi, kà tikai reiſâ ar ſpreedumeem par leetas kodolu.

Turpat, 605. pant.

606. Teeſneſim, kuram ſinami wina atſtatiſchanas zehloni, jadara par to Teeſai ſinams, nenogaidot kamehr leetas dalibneeki peteiz atſtatijumu.

Turpat, 606. pant.

607. Uſ tahda paſinojuma pamata Teeſa taiſa nolehmumu par atſtatijuma peelaiſchanu taî kahrtibâ, kas norahdita 604. pantâ.

Turpat, 607. pant.

608. Prokuroram jaatſtahjahs no peedaliſchanahs pee leetas teeſaſchanas aiſ teem paſcheem zehloneem, kà Teeſneſcheem, nododot ſawu peenahkumu iſpildiſchanu ſchinîs atgadijumôs zitam prokuraturas eerehdnim, pehz noſazijumeem, kas noteikti Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmê.

Turpat, 608. pant.

609. Tiklab teesajamais, kà ari no noseedsiga darba zeetuschais war darit Teesai sinamu, ka pastahw likumigi zehloni atstumt Prokuroru, kursch naw pats atstahjees preekschejâ pantâ norahditôs atgadijumôs. Tad Teesa, neapturedama leetas teesaschanu, pasino par schahdu Prokurora istureschanos wina tuwakai preekschneezibai turpmakas nolemschanas dehk.

Turpat, 609. pant.

610. Sekretaram jaatstahjahs no darbeem tahdâ leetâ, kurâ nemj dalibu personas, kas atrodahs ar winu 600. pantâ norahditâ sakarâ, bet zaur to, ka winsch neispilda scha sawa peenahkuma, netop isnihzinats to Teesas darbu likumigs spehks, kurus winsch eerakstijis protokolâ, ja scha protokola tizamiba netop apgahsta zitu zehlonu pehz.

Turpat, 610. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par leetas gahjeena wadischanu Teesas sehdê.

611. Teesas Preekschsehdetajs wada Teesas ismekleschanas gahjeenu, usrauga isskaidrojumu, eerunu un peesihmejumu kahrtibu un, nowehrsdams pee sazihstes wisu to, kas neatteekahs taischni us leetu, nepeelaisch nedz aiskaroschas atsaukschmes par jeb kahdu personu, nedz peenahzigas zeenibas aiskarschanu pret tizibu, likumu un eezeltahm eestahdehm.

1864. g. 20. now. d. (41476) 611. pant.

612. Teesas Preekschsehdetajs atwehl ik kuram teesajamam wisus eespehjamos lihdseklus, ko attaisnotees.

Turpat, 612. pant.

613. Wadidams leetas gahjeenu tanî kahrtibâ, kura wiswairak palihdz atklaht pateesibu, Teesas Preekschsehdetajs war rihkotees, lai teesas ismekleschana taptu isdarita, wispirms par weenu un tad par otru personu, kas apsuhdsetas par kopigu noseeguma padarischanu; bet winam naw teesibas neweenu no teem atraidit no peesihmejumu peeneschanas tiklab wisas leetas kodola sinâ zaur zaurim, kà ari par leetas isteesaschanas kahrtibu teesâ.

Turpat, 613. pant.

614. Leetâs, pee kuru isspreeschanas peedalahs Swehrinatee Peesehdetaji, Teesas Preekschsehdetajs greesch sewischku wehribu us to, lai wini eeguhtu pilnigu eespehju leetu pamatigi luhkot zauri, un, us winu prasijumu, wineem dod peenahzigus isskaidrojumus weenkahrschôs un wineem saprotamôs wahrdôs.

Turpat, 614. pant.

615. Teesas sehdes starpbrihschôs Teesas Preekschsehdetajs spex sokus pahrraudsibas sinâ par Swehrinateem Peesehdetajeem, lai nowehrstu ahreju eespaidu us wineem, kas waretu deret par eemeslu aisspreedumam.

Turpat, 615. pant.

616. Sewischki swarigâs leetâs Teesas Preekschsehdetajs war aisleegt jeb kuru satikschmi ar Swehrinateem Peesehdetajeem, eerahdidams wineem atdusai sewischkas istabas teesas telpâs.

Turpat, 616. pant.

617. Teesas Preekschsehdetajs apsauz ik katru, kas teesas sehdê eedroschinahs isteikt peekrischanu waj nepeekrischanu doteem issazijumeem, waj isskaidrojumeem, stahtees neatkautâ sasinâ ar leezineekeem waj Swehrinateem Peesehdetajeem, waj zitadi trauzet eestahdito kahrtibu.

Turpat, 617. pant.

618. Ja teesas Preekschsehdetaja peekodinajums paleek bes sekmehm, tad winsch dara ar kahrtibas trauzetajeem, kà nosazits Teesu Eestahdijumu Satwersmê.

Turpat, 618. pant.

619. Wisi rihkojumi, kuri sneedsahs pahri par Teesas Preekschsehdetajam dotahs waras robeschahm, un wisi nolehmumi par puschu strihdeem un domstarpibahm war nahkt tikai no teesas, kura jautajumôs, kas atteekahs us leetas teesaschanas kahrtibu, eepreeksch isklausa Prokurora atsinu.

Turpat, 619. pant.

Peektà nodaļa.

Nosazijumi par leetu teesaschanu Teesas sehdês.

620. (Pehz 1887. g. Turp.) Teesas sehdes leetâs par noseegumeem un pahrkahpumeem noteekahs klaji. Leekas personas top peelaistas teesas sehdê tahdâ skaitâ, kahds samehrigs ar Teesas telpahm un nekawê teesas darbu kahrtigu gahjeenu.

1864. g. 20. now. d. (41476) 620. pant.; 1887. g. 12. febr. d., nolik. krahj., 194, I.

620[1]. (Pehz 1887. g. Turp.). Pee=eja teesas sehdê ir aisleegta behrngadeneem un wiseem teem, kas mahzahs mahzibas eestahdês. Nepilngadigeem un seewees chu dsimuma personahm pee=eja teesas sehdê war tapt aisleegta us Preekschsehdetaja rihkojumu, kad to prasa zaurluhkojamahs leetas waj sewischku teesas darbu ihpaschiba.

Peesihmejums. Studenti un augstako mahzibas eestahschu audsekni war tapt peelaisti teesas sehdê ar Preekschsehdetaja atkauju, kad tas war weizinat winu mahzibas darbus.

1887. g. 12. febr. d., nolik. krahj., 174, I.

620[2]. (Pehz 1887. g. Turp.). Is 620. pantâ (pehz scha Turp.) isteikta nosazijuma ir isnemtas un top luhkotas zauri pee sehdes slehgtahm durwim leetas:

1) par Deewa saimoschanu, swehtuma apgahnischanu un tizibas pulgoschanu, par atkrischanu no tizibas un par sektehm un raskoleem (Sod. Lik. 1885. g. isdw. 176.—197., 200.—206. un 210. pant.);

2) par noseegumeem pret gimenes teesibahm (Sod. Lik. 1549. — 1597. pant.);

3) par noſeegumeem pret ſeeweeſchu godu un ſchkihſtibu (Sod. Lik. 1523.—1532. pant.);

4) par netiklu dſihwi, pretdabigeem netikumeem un ſawedinaſchanu (Sod. Lik. 993.—1000. pant.).

Turpat.

620[3]. (Pehz 1887. g. Turp.). Beſ atgadijumeem, kas peemineti preekſchejâ (pehz ſcha Turp. 620[2]) pantâ, teeſas ſehdes durwis top ſlehgtas publikai ari zitâs leetâs, pa ſewiſchku teeſas darbu laiku waj ari pa wiſu teeſaſchanas laiku, ja Teeſa atſihſt, ka Teeſâ zaurluhkojamo apſtahkku klaja iſmekleſchana aiſkar tizibas juhtas, waj tikumibas praſijumus, waj ari newar tapt peelaiſta walſts waras zeenibas, waj wiſpahrigas kahrtibas apſargaſchanas, waj ari teeſas darbu kahrtiga gahjeena nodroſchinaſchanas labâ.

Turpat.

621. Pehz 1877. g. Turp.) Teeſas ſehdes durwu ſlehgſchana publikai, kà ahrkahrtigs ſolis, ir peelaiſchama atgadijumôs, kas norahditi preekſchejâ (pehz ſcha Turp. 620[3]) pantâ tikai tad, kad tas nepeezeeſchami wajadſigs, ſkaidri apſihmejot teeſas nolehmumâ: kureem darbeem ihſti janoteekahs pee aiſſlehgtahm durwim un kahdu zehlonu pehz. Jautajuma apſpreeſchana par ſehdes durwju ſlehgſchanu nenoteekahs klaji.

1864. g. 20. now. d. (41476) 621. pant.; 1887. g. 12. febr. d., nolik. krahj., 194, l.

621[1]. Ja Teeſleetu Miniſtris, iſ winam peenahkuſchahm ſinahm, eeſkata, ka leetas klaja zaurluhkoſchana naw peelaiſchana to zehlonu pehz, kas norahditi 620[3]. pantâ (pehz ſcha Turp.), tad rihkojahs, lai teeſas ſehdes durwis taptu ſlehgtas pa wiſu leetas zaurluhkoſchanas laiku, waj tikai pa ſewiſchku teeſas darbu iſdariſchanas laiku, paſinodams par to iſpildiſchanas dehl peenahzigahs Teeſas Preekſchſehdetajam.

1887. g. 12. febr. d., nolik. krahj., 194, l.

622. (Pehz 1887. g. Turp.) Leetâs, kas luhkojamas zauri pee ſlehgtahm durwim, ſehdes ſahlê top peelaiſti uſ teeſajamà waj no noſeeguma zeetuſchà wehleſchanos, winu radineeki un paſihſtami, tomehr ne wairak, kà trihs perſonas no katras puſes.

1864. g. 20. now. d., (41476) 622. pant.; 1887. g. 12. febr. d., nolik. krahj. 194, l.

623. Ar Teeſas Preekſchſehdetaja atkauju pee leetas klauſiſchanas, kuru luhko zauri pee ſlehgtahm durwim, top peelaiſti ari tee parindeji Swehrinati Peeſehdetaji, kuri nepeeder pee Teeſas ſaſtahwa, kà ari pee teeſas aroda waj Swehrinato Adwokatu kahrtas peederigas perſonas.

1864. g. 20. now. d. (41476) 623. pant.

624. (Pehz 1887. g. Turp.) Spreeduma ſludinaſchana, wiſadâ ſinâ, noteekahs klaji.

1887. g. 12. febr. d., nolik. krahj., 194, l.

625. Teeſas iſmekleſchana noteekahs mutiſki. Iſ ſcha noſazijuma top peelaiſti tikai tee iſnehmumi, kuri norahditi nahkoſchôs pantôs.

1864. g. 20. now. d. (41476) 625. pant.

626. Naw aiſleegts Teeſas ſehdē nolaſit to leezineeku rakſtiſkus iſſazijumus, kuri naw atnahkuſchi pee Teeſas, tapehz ka miruſchi, ſlimi, pawiſam neſpehzigi waj tahlu aiſzekojuſchi, kà ari nolaſit to perſonu iſſazijumus, kuras norahditas peeſihmejumâ pee 65. panta, ja winas bija iſklauſchinatas ſawâ dſihwes weetâ.

Turpat, 626. pant.; 1869. g. 29. maijâ (47147).

627. Naw aiſleegts nolaſit atnahkuſchà leezineeka agrakos iſſazijumus pehz tam, kad winſch iſklauſchinats no jauna, ja wina mutiſkee iſſazijumi neſaſkan ar rakſtiſkeem, kas doti eepreekſcheju iſmeklejumu iſdarot.

1864. g. 20. now. d., (41476) 627. pant.

628. Leetas dalibneekeem, leezineekeem un leetpratejeem, lai ſawu mutiſku leezibu waretu ſkaidrak iſteikt, naw aiſleegts turet pee rokas atminas labad taiſitus uſſihmejumus tanîs atgadijumôs, kad winu iſſazijumi ſihmejahs uſ kahdeem aprehkinajumeem, ſlehgumeem, waj rehkinu nodoſchanu, kurus gruhti paturet galwâ.

Turpat, 628. pant.

629. Leetas dalibneekeem un leezineekeem naw ari aiſleegts nolaſit wehſtules, kuras wini dabujuſchi waj dokumentus, kas pee wineem atrodahs, kad weeni waj otri ſihmejahs uſ winu leezibas preekſchmetu.

Turpat, 629. pant.

630. Prokurors waj priwatapſuhdſetajs no weenas puſes un teeſajamais waj wina aiſſtahwetajs no otras puſes, bauda ſazihſtē pee Teeſas weenadas teeſibas. Kà weenai tà otrai puſei ir atwehlets:

1) peeneſt peerahdijumus, ko apſtiprinat ſawus iſſazijumus;

2) atſtatit likumigu zehlonu pehz leezineekus un leetpratejus, likt wineem ar Teeſas Preekſchſehdetaja atkauju jautajumus, zelt eerunas pret leezineeku iſſazijumeem un luhgt, lai leezineeki taptu iſklauſchinati no jauna zits zita klahtbuhtnē waj atbuhtnē;

3) darit peeſihmejumus un dot iſſkaidrojumus katra darba ſinâ, kas noteekahs pee Teeſas, un

4) atſpehkot pretejahs puſes aprahdijumus un apſwehrumus.

Turpat, 630. pant.

631. Preekſchejâ (630) pantâ peeminetahs teeſibas bauda ari ziwilſuhdſetajs wiſôs jautajumôs, kas atteekahs uſ wina ziwilſuhdſibu.

Turpat, 631. pant.

632. Puſehm ſazihſtotees pee Teeſas, teeſiba teikt pehdejo wahrdu tiklab par leetas kodolu, kà ari ik par kuru ſtrihdamu preekſchmetu, weenumehr ir atwehleta teeſajamam waj wina aiſſtahwetajam.

Turpat, 632. pant.

633. Teeſas ſehdei ik kurâ leetâ janoteekahs nemitigi, atſkaitot atpuhtai wajadſigo laiku.

Turpat, 633. pant.

634. Ja Teeſa atſihſt par wajadſigu apturet Teeſas ſehdi papildu ſinu ſawahkſchanas dehl, tad ſehde top turpinata eeſahkot ar to darbu, pee kura ta

apſtahjuſees. Bet tiklab Teeſneſchi, kà Swehrinatee Peeſehdetaji war praſit lai atjaunotu daſchus darbus, waj wiſu Teeſas iſmekleſchanu no paſcha eeſahkuma.

Turpat, 634. pant.

635. Ja apturetu Teeſas ſehdi turpinot naw eeſpehjams ſaſtahdit Swehrinatu Peeſehdetaju ſaſtahwu tikai iſ tahm perſonahm, kuras nehmuſchas dalibu pee pirmejahs leetas klauſiſchanas, tad Teeſas iſmekleſchana ja-atjauno no paſcha eeſahkuma.

Turpat, 635. pant.

Seſtà nodaļa.

Par darbeem, kuri noteekahs Teeſas ſehdi atklahjot.

Pirmà noſchkira.

Teeſas ſehdes atklahſchana.

636. Leetas klauſiſchanai noliktâ laikâ Teeſas Preekſchſehdetajs, pahrleezinajees, ka wiſi amata wihri, kureem janemj daliba Teeſas ſehdê, ir klaht, atklahj ſehdi, paſludina kahda leeta luhkojama zauri un pawehl eeweſt teeſajamo Teeſas ſahlê.

1864. g. 20. now. d., (41476) 636. pant.

637. Teeſajamais eenemj teeſas ſahlê winam noteiktu weetu un ja winſch ir apzeetinats, tad ari teeſas ſehdê paleek ſem apſardſibas.

Turpat, 637. pant.

638. Teeſas Preekſchſehdetajs leek teeſajamam jautajumus par wina wahrdu, tehwa wahrdu, uſwahrdu waj peewahrdu, dſihwes kahrtu, wezumu, tizibu, dſihwes weetu un nodarbibu, kà ari par to, waj winſch dabujis norakſtu no apſuhdſibas rakſta waj priwatapſuhdſetaja ſuhdſibas.

Turpat, 638. pant.

639. Pehz tam top nolaſits dſirdot to perſonu ſarakſts, kuras aizinatas kà leezineeki, pee kam Teeſas Preekſchſehdetajs wed ſkaidribâ: waj wiſi wini atnahkuſchi pee teeſas, un ja ne wiſi, tad kas ihſti naw atnahzis un waj Teeſai ſinams likumigs neatnahkſchanas zehlons.

Turpat, 639. pant.

640. Ja ne wiſi aizinatee leezineeki atnahkuſchi, tad Teeſa, iſklauſijuſi puſchu iſſkaidrojumus par to, waj war iſdarit teeſas iſmekleſchanu neatnahkuſcho leezineeku atbuhtnê, ſaſtahda nolehmumu waj nu par to, ka Teeſas ſehde klauſiſchanai noliktâ leetâ ja-atleek, waj ari par to, ka leeta jaluhko zauri, neſkatotees uſ to, ka daſchi leezineeki neatnahkuſchi.

Turpat, 640. pant.

641. Sehdi atleekot tahda leezineeka neatnahkſchanas pehz, kura iſſazijumam leetâ ſwariga noſihme, Teeſa rihkojahs, waj nu neatnahkuſcho leezineeku otrkahrt aizinadama, waj ari likdama winu weſtin atweſt noteiktâ kahrtibâ.

Turpat, 641. pant.

642. Par likumigeem leezineeku neatnahkſchanas zehloneem pee teeſas top atſihti 388. pantâ peeminetee kawekli. Beſ tam no atnahkſchanas pee teeſas ir atſwabinati:

1) kareiwi, kas atrodahs ihſtenâ deeneſtâ, kad winu preekſchneeziba kara deeneſta apſtahkku pehz atſihſt par ne-eeſpehjamu atkaut wineem atſtaht deeneſta weetu, un

2) zaur zaurim leezineeki, kas dſihwo zitâ teeſas apgabalâ un turklaht tahdâ attahlumâ, ka wineem beſ ſewiſchkas gruhtibas naw eeſpehjams atnahkt pee teeſas.

Turpat, 642. pant.

643. Leezineekam, kurſch neatnahk pee teeſas beſ likumigeem zehloneem, top uſlikts naudas ſods ne pahrak par *ſimts rubleem* un turklaht to iſmakſu atlihdſiba, kuras zehluſchahs pee teeſas aizinamahm perſonahm, zaur ſehdes atlikſchanu, ja ſehde tapuſi atlikta tapehz, ka ſchis leezineeks neatnahzis.

Turpat 643. pant.

644. Ja leezineeks *diwu nedeku laikâ* no tahs deenas, kur winam ſludinats nolehmums par winam uſliktu naudas ſodu, peenes apleezibu par likumigeem neatnahkſchanas zehloneem, tad Teeſa winu atſwabina tiklab no naudas ſoda, kà ari no iſmakſu atlihdſibas, kas zehluſchahs zaur ſehdes atlikſchanu.

Turpat 644. pant.

645. Pehz leezineeku ſarakſta zaurkatiſchanas Teeſas Preekſchſehdetajs uſaizina winus, iſeet ſewiſchkâ, preekſch wineem noteiktâ iſtabâ un neatſtaht to, kamehr winus ſauz pee iſklauſchinaſchanas. Turklaht top ſperti ſoki, lai aiſkawetu leezineekeem norunaſchanos ſawâ ſtarpâ.

Turpat, 645. pant.

Otrâ noſchkira.

Teeſas ſehdes atklahſchana ar Swehrinato Peeſehdetaju peedaliſchanos.

I. Swehrinatu Peeſehdetaju ſehdes ſaſtahws un winu apſwehrinaſchana.

646. Pirms leetas klauſiſchanas, kura luhkojama zauri Swehrinateem Peeſehdetajeem, Teeſas Preekſchſehdetajs wed ſkaidribâ: waj wiſi pee teeſas aizinatee Peeſehdetaji ir klaht.

1864. g. 20. now. d. (41476) 646. pant.

647. (Pehz 1886. g. Turp.) Ja Peeſehdetajam, kas atnahzis ſehdes atklahſchanas laikâ, ir likumigi zehloni aiſeet waj ari atſtahtees no leetas iſſpreeſchanas ſawa ſakara pehz ar teeſajamo waj no noſeeguma zeetuſcho (600. pant.), tad teeſa winu atſwabina no ſehdes. Beſ tam pehz puſchu uſdewumeem Teeſa atſtumj no atnahkuſcheem Peeſehdetajeem tos, kuri pehz likuma (Teeſ. Eeſtahd. Satw. 1883. g. iſdw. 82. pant.) newar buht par Swehrinateem Peeſehdetajeem.

Turpat, 647. pant.; 1884. g. 12. jun. d., nolik. krahj. 485, I.

648. (Pehz 1886. g. Turp.) Ja atnahkuſcho Peeſehdetaju ſkaits iſrahdahs maſaks par diwideſmit tſchetreem, tad Teeſas Preekſchſehdetajs zaur loſi papilno winu ſarakſtu iſ Peeſehdetaja Weetneeku ſkaita.

1864. 20. now. d. (41476) 648. pant., 1884. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 485, I.

649. Pehz tam, kad neatnahkuſcho Peeſehdetaju peeſuhtitee iſſkaidrojumi luhkoti zauri un Prokurora atſina iſklauſita, Teeſa uſleek likumâ noteiktu naudas ſodu (651. un 652. pant.) teem, kuri buhdami aizinati noteiktâ kahrtibâ naw peeneſuſchi likumigus neatnahkſchanas zehlonus.

1864. g. 20. now. d. (41476) 649. pant.

650. Par likumigeem Swehrinatu Peeſehdetaju neatnahkſchanas zehloneem pee teeſas top atſihti, beſ 388. pantâ norahditeem, wehl ſchee kawekki:

1) komandejums waj ſewiſchks uſdewums deeneſtâ;

2) pawehſtes dabuſchana neihſtâ laikâ par aizinaſchanu pee teeſas, wehlak ne kà nedeku pirms ſehdes atklahſchanas;

3) nejauſchi gadijumi ſaimneezibâ, tirdſneezibâ waj ruhpneezibâ, kurôs ſaimneeka atbuhtne war weſt pee nenowehrſchama poſta, un

4) wajadſiba kà Weetneekam buht klaht Gubernas waj Aprinka Semſtibas Sapulzês pa winu ſehſchu laiku.

Turpat, 650. pant., 1868. g. 11. mart. d. (45589); 1873. g. 14. jun. d. (52389) (a).

651. (Pehz 1887. g. Turp.) Pee Teeſas aizinatam Swehrinatam Peeſehdetajam par neatnahkſchanu beſ likumigeem zehloneem top uſlikts pirmo un otrureiſ naudas ſods no deſmit lihdſ diwſimts rubkeem un treſcho — neween naudas ſods, bet ari atbildiba pehz Sodu Likumeem.

1864. g. 20. now. d. (41476) 651. pant., 1887. g. 28. aprl. d., nolik. krahj., 362, IX.

652. (Pehz 1887. g. Turp.) Swehrinats Peeſehdetajs, kas naw atnahzis pee teeſas, kaut ari likumiga zehlona pehz, top eerakſtits, uſ Teeſas Preekſchſehdetaja rihkojumu, Swehrinatu Peeſehdetaju ſarakſtâ uſ weenu iſ nahkameem ſehſchu periodeem, preekſch ta paſcha aprinka.

1877. g. 28. aprl. d., nolik. krahj., 362, IX.

653. Teeſa nolemj uſlikt naudas ſodu neatnahkuſcham Peeſehdetajam ari tanî atgadijumâ, kad wina iſſkaidrojums nemaſ naw eenahzis, bet ja winſch diwu nedeku laikâ no ſcha nolehmuma paſludinaſchanas, peenes apleezinajumu, ka wina neatnahkſchanai bijuſchi likumigi zehloni, tad Teeſa atzek neatnahkſchanas iſnahkumus, kas norahditi 651. un 652. pantôs.

Turpat 653. pant.

654. Pirms katras leetas zaurluhkoſchanas Teeſas Preekſchſehdetajs uſrahda ſehdê faſtahditus Peeſehdetaju ſarakſtus pa preekſchu Prokuroram waj priwatapſuhdſetajam un tad teeſajamam.

Turpat, 654. pant.

655. Puſes war atſtatit Swehrinatus Peeſehdetajus beſ atſtatiſchanas zehlonu norahdiſchanas, pee kam atſtatamo Peeſehdetaju wahrdi top iſdſehſti iſ ſaraksta.

Turpat 655. pant.

656. (Pehz 1886. g. Turp.) Prokuroram waj priwatapsuhdsetajam ir teesiba atstatit ne wairak kà trihs Peesehdetajus. Tahda pati teesiba peeder teesajamam un, ja winu wairak, tad wiseem wineem kopâ.

Turpat, 656. pant., 1884. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 485, l.

657. Ja teesajamo ir wairak, tad Peesehdetajus wini atstata pehz sawstarpigas weenoschanahs, bet ja weenoschanahs naw panahkama, tad — ja eespehjams isdalot starp wineem atstatamo Peesehdetaju skaitu weenlihdsigi, waj ari pehz balsu wairuma waj zaur losi.

1864. g. 20. now. d. (41476) 657. pant.

658. (Pehz 1886. g. Turp.) Ja neatstatito personu skaita, ja winu israhdahs wairak par **astonpadsmit**, top eewehleti zaur losi leetas isspreeschanas dehl **diwpadsmit** pee sastahwa peederigi Swehrinati Peesehdetaji un **diwi** Peesehdetaju Weetneeki.

Turpat, 658. pant., 1884. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 485, l.

659. Pee Swehrinato Peesehdetaju sehdes sastahdischanas zaur losi, Teesas Preekschsehdetajs eemet biletes ar neatstatito personu wahrdeem trauzinâ, sajauz winas un pehz tam isnem pa weenai **tschetrpadsmit** biletes, issaukdams ik kuru isnemto wahrdu.

1864. g. 20. now. d. (41476) 659. pant.

660. Zaur losi iswilktos Peesehdetaju wahrdus Sekretars eeraksta Swehrinatu Peesehdetaju sastahwa sarakstâ, kuru pehz salihdsinaschanas ar trauzinâ palikuschahm biletehm Sekretars apleezina, un Teesneschi paraksta. Pehz tam scho sarakstu pasludina wiseem dsirdot.

Turpat, 660. pant.

661. Pehz saraksta pirmee diwpadsmit Peesehdetaji sastahda Swehrinato Peesehdetaju sehdi, bet pehdejee diwi, kaut ari teem jaatrodahs teesas sehdê, eestahjahs Swehrinato sastahwâ tikai tad, ja kahds no diwpadsmiteem isstahjahs, pirms ka wini taisijuschi spreedumu.

Turpat, 661. pant.

662. Swehrinato Peesehdetaju Weetneeku eestahschanahs sehdes sastahwâ noteekahs tanî paschâ kahrtibâ, kahdâ winu wahrdi tapa iswilkti zaur losi.

Turpat, 662. pant.

663. Kad pee Swehrinato sehdes sastahdischanas top eewehrota kahda atkahpschanahs no noteikteem nosazijumeem, waj israhdahs kahda kluhda, tad Teesas Preekschsehdetajs par to pasludina wiseem dsirdot un tuhlin zek spehkâ kahrtibu, kas bija pahrkahpta, bet tikai eewehrotahs nepareisibas waj kluhdas sinâ, nekerdamees bes ahrkahrtigas wajadsibas pee jaunas losescchanas.

Turpat, 663. pant.

664. Pehz Swehrinato sehdes sastahdischanas Teesas Preekschsehdetajs rihkojahs, lai wini taptu apswehrinati ik kursch pehz sawas tizibas eeraschas.

Turpat, 664. pant.

665. Pirms Peesehdetaju apswehrinaschanas wisi amata wihri un priwatpersonas, kas atrodahs sehdes sahlê, pazekahs no sawahm weetahm un isklausa swehrestu stahwedami.

Turpat, 665. pant.

666. Pehz tam, kad Preesteris Peesehdetajeem atgahdinajis swehresta swehtumu, winsch lasa teem preekschâ schahdu swehrestibu:

„Apsolos un swehru pee Wisuspehziga Deewa, Wina Swehta Ewangeliuma un ta Kunga Dsihwu darosha Krusta preekschâ, ka tanî leetâ, kurâ es eewehlets par Swehrinatu Peesehdetaju, isleetoschu wisu sawas sapraschas spehku, ruhpigi luhkodams zauri tiklab apstahkkus, kas teesajamo apwaino, kà ari apstahkkus, kas winu attaisno, un nodoschu isschkiroschu balsi peemehrigi tam, ko redsescchu un dsirdescchu teesâ, pehz skaidras pateesibas un sawas sirds apsinas pahrleezinaschanahs, neattaisnodams wainigo un nenosodidams newainigo, atgahdadamees, ka manim par wisu to buhs jadod atbildiba Kunga preekschâ un Deewa preekschâ Wina pastarâ teesâ. Scho apleezinadams skuhpstu sawa Pestitaja Wahrdus un Krustu. Amen."

Jk katrs swehretajs Krustu un Ewangeliumu noskuhpstijis, isrunâ dsirdot: „es swehru."

Turpat, 666. pant.

667. Peesehdetajus, kas nepeeder pee pareistizibas, noswehrina winu tizibas garidsneeks pehz winu tizibas mahzibahm un eeraschahm.

Turpat, 667. pant.

668. Ja Teesas sehdes weetâ neatrodahs tahs tizibas garidsneeka, pee kuras peeder kahds is Peesehdetajeem, tad winu apswehrina Teesas Preekschsehdetajs.

Turpat, 668. pant.

669. No personahm, kas peeder pee tahdahm tizibahm, kuras neatkauj swehrestu, top tikai nemts swinigs, swehrestam lihdsigs apsolijums.

Turpat, 669. pant.

670. Swehrinati Peesehdetaji eezel is sawa pulka kahdu, kas prot rakstit, par Wezako, kursch waditu winu apspreedumus.

Turpat, 670. pant.

670[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Dewinâs reetruma gubernâs, kà ari Besarabijas, Jekaterinoslawas, Poltawas, Taurijas, Kersonas un Tschernigowas gubernâs Swehrinatu Peesehdetaju Wezakais ir jaeezel is kristigu tizibu personahm.

1887. g. 19. jul. d., (57589) L., 7. pant.; 1879. g. 11. dezembra d., (60269); 1884. g. 5. jun. d., nolik. krahj. 547, I.

II. Swehrinato Peesehdetaju teesibu, peenahkumu un atbildibas isskaidroschana.

671. Teesas Preekschsehdetajs isskaidro Swehrinateem Peesehdetajeem winu teesibas, peenahkumus un atbildibu, eepasihstinadams winus ar nosazijumeem, kas isteikti nahkoschôs pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41476) 671. pant.

672. Pee teesas ismekleschanas Swehrinateem Peesehdetajeem ir weenada teesiba ar Teesneschem tiklab apskatit noseeguma pehdas, wainu peerahdoschas

leetas un zitus leetiſkus peerahdijumus, kà ari likt, zaur Teeſas Preekſchſehdetaju, iſklauſchinamahm perſonahm jautajumus.

Turpat, 672. pant.

673. Swehrinati Peeſehdetaji war jeb kurâ leetas ſtahwoklî luhgt Teeſas Preekſchſehdetajam, lai iſſkaidro wineem teeſâ nolaſitu dokumentu ſatwaru, ſihmes, pehz kurahm likums noteiz to noſeegumu, ko teeſajamam leek par wainu, un zaur zaurim wiſu, kas wineem neſaprotams.

Turpat, 673. pant.

674. Swehrinateem Peeſehdetajeem naw aiſleegts pa teeſas iſmekleſchanas laiku taiſit rakſtiſkas peeſihmes.

Turpat, 674. pant.

675. Swehrinateem Peeſehdetajeem naw nedſ jaatſtahj ſehdes ſahle, nedſ jaſtahjahs ſakarâ ar perſonahm, kuras nepeeder pee teeſas faſtahwa, ja tee naw dabujuſchi uſ to Teeſas Preekſchſehdetaja atkauju. Zaur zaurim Swehrinateem ir aiſleegts ſawahkt leetâ jeb kahdas ſinas ahrpus teeſas ſehdes.

Turpat, 675. pant.

676. Ja Swehrinats Peeſehdetajs pahrkahpj preekſchejâ pantâ iſteiktu noſazijumu, tad winſch top atſtumts no leetas turpmakas zaurluhkoſchanas un kriht naudas ſodâ no deſmit lihdſ ſimts rubļeem; bet ja zaur wina atſtumſchanu zeļahs leetas aptureſchana, tad winam top uſlikta leeku iſmakſu atlihdſiba, kas tadehļ zehluſchahs pee Teeſas aizinatahm perſonahm.

Turpat, 676. pant.

677. Swehrinateem Peeſehdetajeem jatur ſawi apſpreedumi kà noſlehpums, neweenam nedarot ſinamu, kahdas balſis nodotas par labu teeſajamam waj ari pret winu. Par ſcha noſazijuma pahrkahpſchanu wainigam nahk naudas ſods no deſmit lihdſ ſimts rubļeem.

Turpat, 677. pant.

Septitâ nodaļa.

Par teeſas iſmekleſchanas kahrtibu.

678. Pehz wiſu eeraſchu iſpildiſchanas, ar kurahm ſaweenota Teeſas ſehdes atklahſchana, top dſirdot nolaſits apſuhdſibas rakſts waj priwatapſuhdſetaja ſuhdſiba.

1864. g. 20. now. d. (41476) 678. pant.

679. Pehz tam Teeſas Preekſchſehdetajs ihſôs wahrdôs iſſtahſta, apſuhdſibas kodolu un jautà apſuhdſamam: waj winſch atſihſtahs par wainigu.

Turpat, 679. pant.

680. Teeſajamam, kas atſinis ſawu wainu, top likti turpmaki jautajumi, kas atteekahs uſ ta noſeeguma apſtahkleem, par kuru winſch apſuhdſets.

Turpat, 680. pant.

681. Ja teesajamà atsihschanahs nesazel nekahdu schaubu, tad Teesa war bes turpmakas ismekleschanas pahreet us beigu sazihsti.

Turpat, 681. pant.

682. Teesneschi, Swehrinatee, Prokurors un leetas dalibneeki war, neluhkojotees us teesajamà atsihschanos, prasit, lai taptu isdarits teesas ismeklejums, un schinî atgadijumâ teesa stahjahs pee peerahdijumu zaurluhkoschanas un pahrbaudischanas.

Turpat, 682. pant.

683. Teesajamam, kursch neatsihstahs par wainigu pee noseeguma, Teesas Preekschsehdetajs, ik kuru peerahdijumu zaurluhkojot, jautà: waj winsch newehlahs attaisnoschanahs labad peenest kahdus isskaidrojumus waj atspehkojumus.

Turpat, 683. pant.

684. Bes tam Preekschsehdetajs un, ar wina atkauju, Teesas lozekli paschi, bet Swehrinati Peesehdetaji zaur Teesas Preekschsehdetaju, war likt teesajamam jautajumus par wiseem leetas apstahkleem, kuri wineem israhdahs nepeeteekami isskaidroti.

Turpat, 684. pant.

685. Teesajamà klusu zeeschana naw usskatama par wina wainas atsihschanu.

Turpat, 685. pant.

686. Kad leetâ wairak teesajamo, tad ik katrs no teem jaisklauschina sewischki, waj nu wina lihdsdalibneekeem klaht ne-esot, waj ari wineem klaht esot, pehz Teesas Preekschsehdetaja eeskata.

Turpat, 686. pant.

687. Protokoli par apskatijumeem, apluhkojumeem, kratijumeem un leetu atnehmumeem janolasa teesas sehdê tikai tanî atgadijumâ, kad puses to prasa, waj ari kad Teesneschi waj Swehrinatee to atsihst par wajadsigu.

Turpat, 687. pant.

688. Kad Teesa us puschu waj Swehrinatu Peesehdetaju peesihmejumu, waj pehz sawa pascha eeskata, atsihst apskatijuma protokolu par tahdu, kuram naw likumigas tizamibas waj peenahzigas pilnibas, bet apskatijuma pahrbaudischanu tura par eespehjamu, tad usdod weenam no saweem Lozekleem, waj Teesas Ismekletajeem isdarit jaunu apskatijumu.

Turpat, 688. pant.

689. Ahrkahrtigôs atgadijumôs, lai isdaritu apskatijumu us weetas un zaur zaurim sihkaki pahrleezinatos par notikumu, kad winsch satur sewî swarigu noseegumu, Teesa isbrauz likumâ noteiktâ sastahwâ us noseeguma weetu, kur ari atklahj teesas sehdi eestahditâ kahrtibâ.

Turpat, 689. pant.

690. Teesas Ismekletaja waj leetprateju isdarita apluhkojuma waj ispehtijuma isskaidroschanas dehl Teesa war peeaizinat sawâ sehdê personas, kuras

iſdarijuſchas apluhkojumu waj iſpehtijumu un praſit no winahm pamatiga ſinojuma par winu darbeem.

Turpat, 690. pant.

691. Leetprateji, kas iſdarijuſchi teeſas-kimiſkus waj mikroſkopiſkus iſmeklejumus ne tanî weetâ, kur noteekahs leetas teeſaſchana, netop peeaizinati Teeſas ſehdê iſſkaidrojumu dehl, bet winu weetâ top faukti ahrſti un farmazeiti.

Turpat, 691. pant.

692. Uſ puſchu waj Swehrinatu Peeſehdetaju peeſihmejumu, waj ari pehz ſawa eeſkata, Teeſa war nolikt jaunu apluhkojumu waj iſpehtijumu zaur paſchas iſwehleteem waj puſchu norahditeem leetpratejeem, ar to noſazijumu, lai wini ſawus darbus iſdaritu teeſas ſehdê, ja tas eeſpehjams, waj ari wismaſak zeltu teeſas ſehdei preekſchâ pamatigu ſinojumu par to, kas iſrahdijees pee apluhkoſchanas waj iſpehtiſchanas (a).

Peeſihmejums. Tahdu apſuhdſamo prahta ſpehju ſtahwokka apluhkoſchanu, pee kureem nomanama beſprahtiba waj ahrprahtiba, waj ſlimibas lehkmes, kuras wed pee prahta ſaudeſchanas waj pilnigas neſamanas, tanî laikâ ſtarp nodoſchanu teeſahm un ſpreeduma iſpildiſchanu, iſdara Apgabala Teeſa, eewehrodama noſazijumus, kas iſteikti 355. pantâ un peeſihmejumâ pee wina (b).

(a) Turpat, 692. pant. — (b) 1882. g. 27. apr. d., nolik. krahj., № 370, II, 2. pant.

693. Leetprateji newar tapt iſwehleti iſ tahdahm perſonahm, kurahm leetâ daliba, nedſ iſ tahdahm, kas leetâ ir par leezineekeem, Teeſneſcheem waj Swehrinateem Peeſehdetajeem.

1864. g. 20. now. d., (41476) 693. pant.

694. Leetprateji, pirms iſſkaidrojuma nodoſchanas teeſâ, top apſwehrinati tanî paſchâ kahrtibâ kà leezineeki (713—717. pant.). Pirms apſwehrinaſchanas puſes war atſtatit leetpratejus aiſ ta eemeſla, ka wineem naw to ihpaſchibu, kuras likums praſa no wineem.

Turpat, 694. pant.

695. Kad leetprateji nodewuſchi ſawu atſinu, tad wineem war ar Preekſchſehdetaja atlauju likt jautajumus tiklab Teeſneſchi un Swehrinatee Peeſehdetaji, kà ari puſes.

Turpat, 695. pant.

696. Leetiſkeem peerahdijumeem, kuri war palihdſet atklaht noſeegumu, waj ari peenahkt waj attaiſnot teeſajamo, wajag buht eenesteem teeſas ſehdê un nolikteem Teeſneſchu preekſchâ, ja tam nerodahs kawekli leetu leeluma waj ihpaſchibu pehz.

Turpat, 696. pant.

697. Leetiſki peerahdijumi, kad Teeſneſchi un Swehrinatee Peeſehdetaji winus apſkatijuſchi, top uſrahditi teeſajamam un no noſeeguma zeetuſcham, ja winſch ir klaht.

Turpat, 697. pant.

698. Kad zelahs aiſdoma par tahda dokumenta wiltojumu, kuru ziwilteeſa naw atſinuſi par wiltotu, tad kriminalteeſa iſdara iſmekleſchanu pehz noſazijumeem, kas iſteikti Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 547.—554. pantôs.

Turpat, 698. pant.

699. Leezineeki, kas Teesas sehdi atklahjot issuhtiti sewischkâ istabâ, top eesaukti Teesas sehdê pa weenam.

Turpat, 699. pant.

700. Wispirms isklauschinamas no noseeguma zeetuschahs personas, tad — leezineeki, kurus norahdijis apsuhdsetajs, un beidsot tee, us kureem ir atsauzees teesajamais.

Turpat, 700. pant.

701. Leezineeku isklauschinaschanas kahrtiba, kas norahdita preekschejâ pantâ, war tapt pahrgrosita ais kawekkeem, kas rastos winu eewehrojot, waj ari ais sewischkeem, teesas Preekschsehdetaja wehrâ nemteem eemesleem.

Turpat, 701. pant.

702. Ik kuram leezineekam, pirms winu isklauschina par leetas kodolu, top likti eepreekscheji jautajumi, lai noteiktu wina personu un isskaidrotu wina sakaru ar leetas dalibneekeem.

Turpat, 702. pant.

703. Kad no leezineeka dabutas atbildes us eepreekschejeem jautajumeem, tad Teesas Preekschsehdetajs prasa pusehm: waj winahm naw zelamas kahdas eerunas pret leezineeka peelaischanu pee isklauschinaschanas.

Turpat, 703. pant.

704. Netop peelaisti pee leezinaschanas:

1) besprahtigi un ahrprahtigi;

2) garidsneeki — par atsihschanos, kas wineem isteikta pee bikts;

3) Swehrinati Adwokati un zitas personas, kuras ispildijuschas teesajamo personu aisstahwetaju peenahkumus — par atsihschanos, kuru wineem isteikuschi pilnwaras deweji pa sawu leetu teesaschanas laiku.

Turpat, 704. pant.

705. Teesajamahs personas wihrs waj seewa, winas radneeki taisnâ linijâ us augschu un us leju, kà ari winas meesigi brahki un mahsas war atsazitees no leezinaschanas, bet ja negrib isleetat scho teesibu, tad top isklauschinati bes swehresta.

Turpat, 705. pant.

706. Netop peelaisti pee leezinaschanas sem swehresta:

1) tee, kas atschkirti no basnizas pehz garigas teesas spreeduma;

2) behrngadeni, kas naw sasneeguschi tschetrpadsmit gadu, un

3) wahjprahtigi, kas nesajehdz swehresta swehtumu.

Turpat, 706. pant.

707. Netop peelaisti pee leezinaschanas sem swehresta, ja weena waj otra puse zek atstumschanas eerunu:

1) tee, kam zaur teesu atnemtas wisas kahrtas teesibas, waj wisas sewischkas personiski waj zaur kahrtu peeschkirtas teesibas un preekschrozibas;

2) no noseeguma zeetuschais, lai gan winsch nepeedalitos pee leetas, kà ari wina wihrs waj seewa, radneeki taisnâ linijâ un meesigi brahki waj mahsas;

3) tiklab zeetuſchà, kà ari teeſajamà ziti radneeki ſahnu linijâs treſchâ un zeturtâ pakahpenê un abu puſchu ſwaineeſchi pirmâs diwâs pakahpenês;

4) tee, kas ar leetas dalibneekeem ſtahw ſewiſchkâ ſakarâ waj nu zaur peenemſchanu behrna weetâ waj zaur aiſbildnibu, waj ari zaur to, ka weens no wineem pahrwalda otra leetas, kà ari tee, kam ir prahwa ar kahdu no leetas dalibneekeem, un

5) ebreji ſawu bijuſchu tizibas brahku leetâs, kuri peenehmuſchi kriſtigu tizibu un raſkolniki to perſonu leetâs, kuras no raſkola peegreeſuſchahs pee pareiſtizibas.

Turpat, 707. pant.

708. Netop peelaiſti pee leezinaſchanas ſem ſwehreſta, ja teeſajamais zeļ atſtumſchanas eerunu, wina mantineeki, lai ſchee ſtahwetu ar winu kahdâ radneezibas pakahpenê ſtahwedami, kad winu teeſà par noſeegumu, kas iſnihzina wiſas kahrtas teeſibas.

Turpat, 708. pant.

709. Ne weens newar tapt iſklauſchinats kà leezineeks, ja winſch tanî paſchâ leetâ iſpilda Prokurora, waj teeſajamahs perſonas aiſſtahwetaja, waj ari priwatapſuhdſetaja, waj ziwilſuhdſetaja pilnwarneeka peenahkumus.

Turpat, 709. pant.

710. Par leezineeku atſtatiſchanas zehloneem Teeſa neiſdara iſmeklejumus, bet noteiz atſtatiſchanas pamatibu waj nepamatibu pehz ſinahm, kuras atrodahs leetâ, pehz puſchu peeneſteem peerahdijumeem un pehz atſtatamo perſonu atſaukſmehm. Schaubigôs atgadijumôs atſtatamahs perſonas jaiſklauſchina beſ ſwehreſta.

Turpat, 710. pant.

711. Leezineeki top noſwehrinati teeſas ſehdê. Ik kurſch ſwehr pehz ſawas tizibas eeraſchahm.

Turpat, 711. pant.

712. No ſwehreſta ir atſwabinati:

1) wiſu kriſtigu tizibu Swehtkalpotaji un pee muhku kahrtas peederigi;

2) tee, kas peeder pee tizibahm waj tizibas ſchkirahm, kuras ſwehreſtu neatļauj; ſwehreſta weetâ wini dod apſolijumu iſſazit pilnigu pateeſibu pehz ſkaidras apſinas.

Turpat, 712. pant.

713. Pareiſtizigus leezineekus noſwehrina tikai Preeſteris, kurſch, atgahdinajis ſwehreſta ſwehtumu, laſa ſcho ſwehreſtibu:

„Apſolos un ſwehru pee Wiſuſpehziga Deewa, Wina Swehta Ewangeliuma un Dſihwudaroſcha Kruſta preekſchâ, ka es nekauſchos wilinatees nedſ zaur draudſibu, nedſ radneezibu, nedſ labumu gaidiſchanu, waj ziteem kahdeem noluhkeem, bet pehz ſirds apſinas ſchinî leetâ par wiſu iſſaziſchu ſkaidru pateeſibu un neſlehpſchu neka, kas manim ſinams, atgahdadamees, ka manim par wiſu to buhs jadod atbildiba likuma preekſchâ un Deewa preekſchâ Wina paſtarâ teeſâ. Scho manu ſwehreſtu apſtiprinadams, ſkuhpſtu ſawa Peſtitaja Wahrdus un Kruſtu. Amen.“

Ik kurſch ſwehretajs, Kruſtu un Ewangeliumu noſkuhpſtijis, iſrunà dſirdot: „es ſwehru.“

Turpat, 713. pant.

713[1]. Ja teeſas ſehdes weetâ naw Pareiſtiziga Preeſtera, tad pee ſchihs tizibas peederigu leezineeku un leetprateju noſwehrinaſchanas dehl top peeaizinats pareiſtizigs Preeſteris iſ tuwakahs apkaimes.

1881. g. 10. now. d., nolik. krahj., № 779.

714. Leezineekus, kuri nepeeder pee pareiſtizibas, noſwehrina winu tizibas garidſneeks pehz ſchihs tizibas mahzibahm un eeraſchahm.

1864. g. 20. now. d., (41476), 714. pant.

715. Kad teeſas ſehdes weetâ neatrodahs tahs zitas tizibas garidſneeks, pee kuras peeder leezineeks, tad ſcho noſwehrina Teeſas Preekſchſehdetajs.

Turpat, 715. pant.

716. Pirms iſklauſchinaſchanas, Teeſas Preekſchſehdetajs atgahdina leezineekeem atbildibu par nepateeſu leezibu.

Turpat, 716. pant.

717. Beſ tam Teeſas Preekſchſehdetajs wiſahm laizigas kahrtas perſonahm, kuras iſklauſchinamas beſ ſwehreſta, atgahdina, lai winas, atſwabinadamahs no jeb kura naidibas, draudſibas waj baiku eeſpaida, runatu ſkaidru pateeſibu un tikai pateeſibu ween, nepaleelinadamas un nepamaſinadamas winahm ſinamus apſtahkļus, bet iſſazidamas wiſu tà, kà tas notizis.

Turpat, 717. pant.

718. Iſklauſchinaſchana eeſahkahs ar to, ka leezineekam leek iſſtahſtit wiſu, kas winam leetâ ſinams, nepeejauzot klaht leekus apſtahkļus un neatkahrtojot walodas, kas neſin no ka zehluſchahs.

Turpat, 718. pant.

719. Kad leezineeks ſawu iſſazijumu nodewis, tad Teeſas Preekſchſehdetajs atwehl puſehm likt leezineekam jautajumus wiſôs preekſchmetôs, kuŗus katra puſe atſihſt par wajadſigu iſſkaidrot.

Turpat, 719. pant.

720. Jautajumus leezineekam leek wiſpirms ta puſe, uſ kuras atſaukſchanos winſch aizinats pee iſklauſchinaſchanas, un pehz tam pretejà puſe.

Turpat, 720. pant.

721. Ik katrai puſei ir teeſiba likt leezineekam jautajumus neween par to, ko winſch redſejis waj dſirdejis, bet ari par teem apſtahkļeem, kuŗi peerahda, ka winſch newareja nedſ redſet, nedſ dſirdet ta, ko winſch leezina, waj wismaſak newareja redſet waj dſirdet tà, kà winſch par to leezina.

Turpat, 721. pant.

722. Leezineeks newar atſazitees no atbildes doſchanas uſ jautajumeem, kuŗi wed gaiſmâ pretrunas wina iſſazijumôs, waj ari neſaſkanu ar ſinameem apſtahkļeem waj ari zitu leezineeku iſſazijumeem, bet winſch naw pee-

ſpeeſts atbildet uſ jautajumeem, kuri peerahditu wina paſcha wainibu pee kahda noſeeguma.

Turpat, 722. pant.

723. Ik katra puſe war leezineekam likt no jauna jautajumus, lai iſkaidrotu atbildes, kas dotas uſ pretejahs puſes jautajumeem.

Turpat, 723. pant.

724. Ja zaur atbildehm, kas dotas uſ puſchu jautajumeem, leezibas preekſchmets naw pilnigi iſſkaidrots, tad Preekſchſehdetajs, waj Teeſas Lozekki, ar Preekſchſehdetaja atkauju, waj ari Swehrinati Peeſehdetaji, zaur Preekſchſehdetaju, war likt leezineekam papildu jautajumus.

Turpat, 724. pant.

725. Ik kuram leezineekam top uſrahditi leetiſki un rakſtiſki peerahdijumi, kuri atteekahs uſ wina leezibas preekſchmetu.

Turpat, 725. pant.

726. Ik kurſch leezineeks war tapt iſſlauſchinats no jauna zitu leezineeku klahtbuhtnê, waj ari ſtatits ar wineem waigu waigâ, bet beſ ſwehreſta atkahrtoſchanas.

Turpat, 726. pant.

727. Iſſlauſchinatee leezineeki newar, beſ Teeſas Preekſchſehdetaja atkaujas, atſtaht ſehdes ſahli pirms teeſas iſmeklejuma beigahm.

Turpat, 727. pant.

728. Teeſas Preekſchſehdetajs neatkauj leezineekeem iſeet no Teeſas ſahles, kamehr ſchahds winu luhgums naw darits ſinams puſehm, kuŗahm naw aiſleegts luhgt, lai leezineekeem wehl liktu kahdus jautajumus.

Turpat, 728. pant.

729. Ja iſrahditos par wajadſigu iſſuhtit teeſajamo ahrâ iſ ſehdes ſahles pa kahdas perſonas iſſlauſchinaſchanas laiku, waj ari tapehz, ka winſch dauſahs un trokſchno, tad pehz wina atpakaļ atnahkſchanas teeſas ſahlê, Teeſas Preekſchſehdetajs dara winam ſkaidri ſinamu wiſu, kas notizis winam klaht neeſot.

Turpat, 729. pant.

730. Tulki un iſtulki, kas peeaizinati uſ teeſas iſmekleſchanu, top noſwehrinati tanî paſchâ kahrtibâ, kà leezineeki (713—717. pant.), lai wini pareiſi atſtahſta jautajumus un atbildes, kas zaur wineem iſſkaidrojamas.

Turpat, 730. pant.

731. Tulku un iſtulku pirms noſwehrinaſchanas war atſtatit tiklab teeſajamais, kà ari Prokurors waj priwatapſuhdſetajs. Atſtatijuma pamatibu ir atwehlets noteikt Teeſai, pehz ſawa eeſkata.

Turpat, 731. pant.

732. Ja teeſajamais ir mehms, bet prot rakſtit, tad winſch nodod ſawus iſſazijumus un iſſkaidrojumus ar rakſtu; un ja winſch kurls, bet prot rakſtit, tad jautajumi un peeſihmejumi winam top likti preekſchâ ar rakſtu. Tiklab weenâ kà otrâ atgadijumâ tas, kas uſrakſtits, janolaſa dſirdot.

Turpat, 832. pant.

733. Kad teesas sehdē luhkoti zauri un pahrbauditi wisi leetā sawahktee peerahdijumi, tad ne katrai pusei naw teesibas peeweest jaunus peerahdijumus, bet ja ta atsihst par wajadsigu peenest leetā no jauna klajā nahkuschu peerahdijumu, tad dara eepreeksch to sinamu Teesai.

Turpat, 733. pant.

734. Kad weena waj otra puse peenes jaunu peerahdijumu, tad Teesa dod pretejai pusei eespehju sagatawotees uz sazihsti. Schinī atgadijumā Teesa war, uz 634. panta pamata, atlikt teesas ismeklejuma pabeigschanu.

Turpat, 734. pant.

Astotà nodaļa.

Par beigu sazihsti pee teesas ismekleschanas.

735. Teesas ismekleschana top nobeigta ar sazihsti par zaurluhkoto un pahrbaudito peerahdijumu kodolu.

1864. g. 20. now. d., (41476) 735. pant.

736. Beigu sazihste pastahw:

1) is Prokurora waj priwatapsuhdsetaja apsuhdsibas runas;

2) is ziwilsuhdsetaja isskaidrojumeem, un

3) is aisstahwetaja aisstahweschanas runas, waj is pascha teesajamā isskaidrojumeem.

Turpat, 736. pant.

737. Prokurors apsuhdsibas runā isteiz: apsuhdsibas swarigakos apstahklus tahdā weidā, kà wini israhdijuschees teesas ismekleschanā, un sawu atsinu par teesajamà wainas ihpaschibu un leelumu.

Turpat, 737. pant.

738. Leetās, kas isspreeschamas bes Swehrinato Peesehdetaju peedalischanahs, Prokurors apsuhdsibas runā isteiz sawu atsinu, neween par teesajamà wainibu, bet ari par sodu, kursch tam pehz likuma nahkahs.

Turpat, 738. pant.

739. Prokuroram apsuhdsibas runā naw nedz leeta jaistehlo weenpusigi, isnemot is winas tikai tos apstahklus, kuri aisrahda uz teesajamà wainibu, nedz japaleelina leetā sawahkto peerahdijumu un wainibas aisrahdijumu nosihme waj zaurluhkojamà noseeguma swarigums.

Turpat, 739. pant.

740. Ja Prokurors atrod, ka teesajamahs personas attaisnoschanahs pelna eewehroschanu, tad winam peenahkahs, nepabalstot apsuhdsibas rakstu, kas atspehkots zaur teesas ismeklejumu, pehz sirds apsinas darit par to Teesai sinamu.

Turpat, 740. pant.

741. Leetās, kuras war puses beigt ar islihgumu, priwatapsuhdsetajs peenes Teesai, ja atsihst par wajadsigu, tahdus paschus isskaidrojumus, kahdus pehz likuma dod Prokurors.

Turpat, 741. pant.

742. Zivilsuhdsetajs war isskaidrot un peerahdit wisus tos darbus un apstahkļus, no kuru atsihschanas un noteikschanas atkarigi wina prasijumi, bet winam naw ja-aisteek jautajums par teesajamà kriminalatbildibu.

Turpat, 742. pant.

743. Leetâs, kuras luhkojamas zauri ar Swehrinato Peesehdetaju peedalischanos, zivilsuhdsetajs sawus isskaidrojumus par winam padariteem saudejumeem un peerahdijumus, us kureem dibinats wina atlihdsibas prasijums, peenes pehz tam, kad Swehrinatee Peesehdetaji taisijuschi sawu spreedumu.

Turpat 743. pant.

744. Teesajamà aisstahwetajs isskaidro aisstahweschanas runâ wisus tos apstahkļus un aprahdijumus, kas apgahsch waj atspehko pret teesajamo personu zelto apsuhdsibu.

Turpat, 744. pant.

745. Teesajamà aisstahwetajam naw nedz ja-aisnemj preekschmeti, kuri nekahdâ sinâ neatteekahs us leetu, nedz ja-aiskar peenahzigà zeeniba pret tizibu, likumu un eezeltahm eestahdehm, nedz jaleetà isteikumi, kas aiskar kahdu personu.

Turpat, 745. pant.

746. Leetâs, kas isteesajamas ar Swehrinato Peesehdetaju peedalischanos, teesajamà aisstahwetajam sazihstè, kas noteek pirms Swehrinato spreeduma taisischanas, japeemehro leetai tikai tee likumi, kuri noteiz zaurluhkojamà noseeguma ihpaschibu, waj ari pehz kureem teesajamo, ja tas tiktu noteesats, war atsiht par schehlojamu.

Turpat, 746. pant.

747. Pascheem teesajameem jaeewehro pee aistahweschanahs tee paschi nosazijumi, kahdi doti par winu aisstahwetajeem.

Turpat, 747. pant.

748. Kad teesajamais waj wina aisstahwetajs beidsis aisstahweschanos waj aisstahweschanu, tad tiklab Prokurors, waj priwatapsuhdsetajs, kà ari zivilsuhdsetajs war zelt sawas pretrunas; bet wisadâ sinâ teesiba teikt pehdejo wahrdu peeder teesajamam waj wina aisstahwetajam.

Turpat, 748. pant.

749. Pehz aisstahwetaja isskaidrojumeem, Teesas Preekschsehdetajs prasa pascham teesajamam, waj winsch wehl newar ko peenest sewim par attaisnoschanos un ja nahk leedsoscha atbilde, tad pasludina, ka puschu sazihste slehgta.

Turpat, 749. pant.

Dewità nodaļa.

Par spreeduma taisischanas un sludinaschanas kahrtibu.

Pirmà noschkira.

Jautajumu sastahdischana pee leetu spreeschanas.

750. Pehz teesas ismekleschanas un gala sazihstes beigahm Teesa stahjahs pee isschkiramo jautajumu sastahdischanas.

1864. g. 20. now. d., (41476) 750. pant.

751. Jautajumeem leetas kodola ſinâ janemj par pamatu neweem apſuhdſibas raksta galigee atſinumi, bet ari teeſas iſmeklejums un beigu ſazihſte, kad ſchee attihſta, papilno un pahrgroſa tos atſinumus.

Turpat, 751. pant.

752. Par noſeedſigu darbu, kas nebijis paredſets apſuhdſibas rakſtâ, bet nahzis gaiſmâ pee teeſas iſmekleſchanas, jautajumi netop likti, ja par winu pehz likuma nahk bahrgaks ſods, nekâ par to darbu, kas norahdits apſuhdſibas rakſtâ.

Turpat, 752. pant.

753. Preekſchejâ (752). pantâ norahditâ atgadijumâ leeta no jauna nahk eepreekſchejâ iſmekleſchanâ, ja tas iſrahdahs par wajadſigu, un top faſtahdits apſuhdſibas raksts par wiſeem teeſajamâ noſeedſigeem darbeem.

Turpat, 753. pant.

754. Jautajumi par to, waj noſeegums teeſcham notizis, waj winu padarijis teeſajamais un waj tas winam peelihdſinams par wainu, top ſaweenoti weenâ kopu jautajumâ: waj teeſajamais wainigs, kad neweens naw zehlis ſchaubu nedſ par to, ka noſeegums teeſcham notizis, nedſ par to, ka winſch peelihdſinams teeſajamam par wainu, ja to atſihſt par wina darbu. Ja zelahs kaut kahdas ſchaubas jebkurâ no ſcheem jautajumeem, tad wini jaſtahda ik kurſch ſewiſchki.

Turpat, 754. pant.

755. Pehz galwenâ jautajuma: waj teeſajamais wainigs pee ta noſeeguma, iſ kura faſtahw apwainoſchanas preekſchmets, top uſſtahditi blakus jautajumi par tahdeem apſtahkleem, kuri ſewiſchki leelina waj maſina wainibas mehru. Par apſtahkleem, kureem ir ſwars tikai pee ſoda mehra noteikſchanas weenas un tahs paſchas pakahpenes robeſchâs, jautajumi netop likti.

Turpat, 755. pant.

756. Naw nekahdâ ſinâ jaſaweeno tahdi jautajumi, no kureem weenu war iſſchkirt apſtiprinoſchi un otru leedſoſchi.

Turpat, 756. pant.

757. Ja noſeegums naw pilnigi notizis, tad jaſtahda jautajums par to, kahdâ mehrâ launais nodoms iſdarits.

Turpat, 757. pant.

758. Ja noſeegumâ waj pahrkahpumâ nehmuſchas dalibu wairak perſonas, tad jaſtahda ſewiſchks jautajums par to, kahdâ mehrâ ik kura no winahm nehmuſi dalibu.

Turpat, 758. pant.

759. Par teeſajamo, kurſch noſeeguma padariſchanas laikâ bija jaunaks par ſeptinpadſmit gadeem, wiſadâ ſinâ jaſtahda jautajums: waj winſch to darijis ar pilnu ſapraſchu.

Turpat, 759. pant.

760. Leetâs, kas iſſpreeſchamas ar Swehrinato Peeſehdetaju peedaliſchanos, ſcheem leekamee jautajumi jaſaſtahda wiſpahrigi leetajamôs iſteikumôs pehz

noſeeguma un teeſajamâ wainibas ſwarigakahm ſihmehm, bet ne to noteikumu weidâ, kahdi peenemti likumâ.

Turpat, 760. pant.

761. Jautajumi par teeſajamâ ſodiſchanu un ziteem likumigeem noſeeguma iſnahkumeem ſaſtahdami: leetâs, kuras nepeekriht Swehrinato Peeſehdetaju teeſai, reiſâ ar jautajumeem par teeſajamâ wainibu; bet leetâs, kas peekriht winu teeſai, — pehz tam, kad Swehrinatee iſſchkihruſchi jautajumus par wainibu un kad puſes dewuſchas iſſkaidrojumus par teem preekſchmeteem, kuri nepeekriht Swehrinato Peeſehdetaju iſſpreeſchanai.

Turpat, 761. pant.

762. (Pehz 1886. g. Turp.). Jautajumi, kurus leek Teeſa, top ſaſtahditi rakſtiſki, nolaſiti dſirdot un iſlaboti waj papilnoti pehz teem puſchu waj kahda Swehrinata Peeſehdetaja peeſihmejumeem, kurus teeſa atſihſt par pamatigeem. Ja puſes waj Swehrinatee Peeſehdetaji to praſa, tad Teeſa dod wineem laiku apdomat ſawas eerunas un paſneedſ teem jautajumu ſarakſtu.

Turpat, 762. pant.; 1886. g. 15. maija d., nolik. krahj., 497.

763. Teeſa newar atraidit teeſajamâ luhgumu, lai liktu jautajumu par weenu no teem zehloneem, kuru pehz iſdarijums neteek peelihdſinats par wainu, waj ari ſods top maſinats waj pawiſam atzelts, ja ſchis zehlonis peeder pee teem, kas norahditi likumâ.

1864. g. 20. now. d., (41476), 763. pant.

764. (Pehz 1886. g. Turp.). Teeſas apſtiprinatee jautajumi top uſrakſtiti ſewiſchkâ jautajumu lokſnê, kuru paraksta wiſi Teeſas Lozekli.

Turpat, 764. pant.; 1886. g. 15. maija d., nolik. krahj., 497.

Otrâ noſchkira.

Spreedumu taiſiſchana beſ Swehrinato Peeſehdetaju peedaliſchanahs.

765. Leetâs, kas naw iſſpreeſchamas Swehrinateem Peeſehdetajeem, Teeſneſchi, kad jautajumi ſaſtahditi, ſtahjahs pee winu apſpreeſchanas ſewiſchkâ iſtabâ, kur newar buht klaht ne Prokurors, ne leetas dalibneeki.

1864. g. 20. now. d., (41476), 765. pant.

766. Teeſneſcheem janoteiz teeſajamahs perſonas wainiba waj newainiba pehz ſawas eekſchkigas pahrleezinaſchanahs, kas dibinata uſ wiſu leetas apſtahkļu apſpreeduma weenkop.

Turpat, 766. pant.

767. Pehz eepreekſchejas apſpreeſchanas Teeſas Preekſchſehdetajs ik kurâ jautajumâ ſawahk klahteſoſcho balſis, eeſahkdams no jaunakâ Lozekļa, un pehz tam dara ſinamas pats ſawas domas.

Turpat, 767. pant.

768. Balſis ſawahzis wiſôs jautajumôs, Preekſchſehdetajs paſludina apſtiprinoſchas un leedſoſchas atbildes un uſſihmê jautajumu lokſnê, kâ kurſch jautajums iſſchkirts un ihſti pehz kuru Teeſneſchu domahm.

Turpat, 768. pant.

769. Ja balſis dalahs diwejâs waj wairak domâs, tad par ſpreeduma pamatu nemjamas tahs domas, uſ kurahm weenojahs wairak balſu; balſim weenlihdſigi dalotees, preekſchroka jadod tahm domahm, kuras peenemj Teeſas Preekſchſehdetajs, bet ja domas dalijuſchahs tà, ka Preekſchſehdetaja balſs newar dot pahrſwaru, tad — tahm, pehz balſu ſkaita lihdſigâ ſpehkâ ſtawoſchahm domahm, kuras lehnigakas pret teeſajamà likteni.

Turpat, 769. pant.

770. Preekſchejâ (769.) pantâ iſteiktais noſazijums jaeewehro tiklab ik pee kura jautajuma iſſchkirſchanas ſewiſchki, kà ari pee galigas atſinas ſaſtahdiſchanas par leetu.

Turpat, 770. pant.

771. Teeſa taiſa ſpreedumu:

1) waj nu par teeſajamà attaiſnoſchanu, kad atſihſt, ka darbs, par kuru winſch bijis ſuhdſets, naw peerahdits, likumigu zehlonu pehz naw peelihdſinams par wainu, waj naw aiſleegts likumôs ar ſoda peedraudejumu;

2) waj par teeſajamà atſwabinaſchanu no teeſas, kad wina noſeedſigo darbu dſehſch noilgums, apſchehloſchanas manifeſts waj zits likumigs leetas beigſchanas zehlonis;

3) waj ari, beidſot, par teeſajamà ſodiſchanu, kad winſch peenahkts pee tahda noſeedſiga darba, kurſch winam peelihdſinams par wainu un par kuru winſch no atbildibas newar tapt atſwabinats.

Turpat, 771. pant.

772. Tas, kas atſwabinats no teeſas, beſ wina wainas norahdijuma, war luhgt, lai Teeſa noteiz wina wainibu un to ſodu, kas winam nahktu, ja leetâ nebuhtu atradees likumigs zehlonis beigt kriminalpeemekleſchanu.

Turpat, 772. pant.

773. Schahdi luhgumi (772. pant.) japeenes pee paſchas ſpreeduma kodola paſludinaſchanas waj ari pehz tam, bet ne wehlak kà pee ſpreeduma protokola paſludinaſchanas no teeſas atſwabinatam.

Turpat, 773. pant.

774. Sodu noteizot uſ likumu pamata, Teeſai ir atwehlets pehz apſtahkleem, kuri maſina teeſajamà wainu, rembinat ſodu par weenu waj diwahm pakahpenehm, pahrejot turklaht uſ nahkoſcho ſemako ſoda ſugu, ja augſtakâ ſugâ pehz Sodu Likumeem naw pakahpenes, kas ſemaka nekà ta, kas likumâ nolikta par teeſajamà noſeedſigo darbu.

Turpat, 774. pant.

775. Ahrkahrtigôs atgadijumôs, kad ir ſewiſchki eemeſli atweeglinat teeſajamà likteni, Teeſai atwehlets zaur Teeſleetu Miniſtri greeſtees ar luhgumu pee Keiſara Majeſtates, lai ſodu rembina tahdâ mehrâ, kas ſneedſahs pahri par Teeſas waras robeſchahm (774. pant.), waj ari lai teeſajamo apſchehlo, ja winſch kritis noſeegumâ zaur aſtahkku nelaimigu ſagadiſchanos.

Turpat, 775. pant.

776. Beſ jautajumu iſſchkirſchanas par wainibu un ſodu, Teeſa taiſa nolehmumus ari par ziteem noſeeguma waj pahrkahpuma un wina teeſaſchanas iſnahkumeem, kà:

1) par leetahm, kas eeguhtas zaur noſeedſigu darbu;
2) par ſaudejumu atlihdſibu, kuri zehluſchees weenai waj otrai puſei, un
3) par teeſaſchanas iſmakſu atlihdſibu.

Turpat, 776. pant.

777. Leetas, kas eeguhtas zaur noſeedſigu darbu, top atdotas winu ſaimneekam, pat ja winſch nebuhtu zehlis nekahdas ſuhdſibas; bet leetiſki peerahdijumi, kuŗeem leetâ ſwariga noſihme, top atdoti tikai tad, kad ſpreedums gahjis likumigâ ſpehkâ.

Turpat, 777. pant.

778. Ja zaur noſeegumu waj pahrkahpumu eeguhtas leetas dehk kahda treſcha perſona zeļ praſijumu, tad Teeſa atwehl ſtrihdneekeem mekletees par ſawahm teeſibahm ziwilkahrtibâ.

Turpat, 778. pant.

779. Teeſa noteiz atlihdſibu par ſkahdi un ſaudejumeem, kas padariti zaur noſeegumu waj pahrkahpumu, uſ to noſazijumu pamata, kas ſchinî ſinâ paſtahw Sodu Likumôs, kà ari ziwillikumôs.

Turpat, 779. pant.

780. Attaiſnotam teeſajamam ir atwehlets luhgt atlihdſibas par ſkahdi un ſaudejumeem, kas winam padariti, winu beſ pamata ſauzot pee atbildibas.

Turpat, 780. pant.

781. Scho atlihdſibu wiſadâ ſinâ war praſit attaiſnotais teeſajamais no priwatperſonas, kuŗa naw zeetuſi no ta noſeeguma waj pahrkahpuma, par kuru wina apſuhdſeja teeſajamo.

Turpat, 781. pant.

782. Perſonai, kuŗa eekuſtinajuſi peemekleſchanu teeſas zeļâ, tapehz ka zeetuſi ſkahdi un ſaudejumus, atlihdſibas makſa par labu attaiſnotam teeſajamam war tapt uſlikta tikai tad, kad ſchi perſona darijuſi netaiſnprahtigi, ſagroſidama notikuma apſtahkļus, nododama nepateeſus iſſazijumus, waj peerunadama uſ to zitus, waj ari leetadama kahdus zitus nelikumigus waj nekreetnus lihdſeklus.

Turpat, 782. pant.

783. Attaiſnotam teeſajamam naw atņemta teeſiba praſit atlihdſibas ari no amata wihreem, taî ſkaitâ no Teeſas Iſmekletaja un Prokurora, ja war peerahdit, ka tee rihkojuſchees partejiſki, apſpeeſdami, beſ likumiga eemeſla waj pamata, waj zaur zaurim netaiſnprahtigi.

Turpat, 783. pant.

784. Preekſchejâ (783.) pantâ peeminetahs ſuhdſibas jaeeſneedſ un jaiſteeſà tanî kahrtibâ, kas noſazita atlihdſibas peedſihſchanas dehk par ſkahdi un ſaudejumeem, kuŗi padariti zaur amata wihru rihkojumeem. (Ziwilteeſ. Uſtw. 1316.—1336. pant.).

Turpat, 784. pant.

785. Teesa neaptur spreeduma taisischanu, ja rodahs wajadsiba sawahkt papildu sinas waj isdarit sihku aprehkenu par weenas waj otras puses prasamo atlihdsibu, bet tikai atleek siwilsuhdsibas isschkirschanu, usdodama wajadsigo isdarischanu schinî sinâ weenam no saweem Lozekkeem, pusehm klahtesot.

Turpat, 785. pant.

786. Kad no Teesneschu atbildehm, kas dotas us likteem jautajumeem, ir dabuta galiga atsina, tad Preekschsehdetajs waj, wina usdewumâ, weens no Teesas Lozekkeem sarakста spreeduma kodolu resoluzijâ, kuru parakста wisi Teesneschi, neatskaitot ari tos, kuru domas naw saskanejuschas ar balsu wairumu.

Turpat, 786. pant.

787. Pee resoluzijas taisischanas ir atkauts isteikt sewischkas domas ar rakstu, tikai eekams Teesas spreedums naw parakstits.

Turpat, 787. pant.

788. Teesas resoluzijâ ja-apsihmè:

1) gads, mehnes un datums, kad leetâ Teesas sehde notikusi;

2) sehdes sastahws;

3) teesajamâ dsihwes kahrta, wahrds, tehwa wahrds, uswahrds waj pee-wahrds un wezums un ja winu wairak, tad ik kura no teem;

4) spreeduma kodols.

Turpat, 788. pant.

789. Tuhlin pehz resoluzijas parakstischanas, Teesneschi greeschahs atpakal sehdes sahlê un Teesas Preekschsehdetajs pasludina spreeduma kodolu.

Turpat, 789. pant.

790. Teesneescheem eenahkot, wisi, kas atrodahs sehdes sahlê, pazekahs no sawahm weetahm un isklausa stahwot spreeduma kodolu.

Turpat, 790. pant.

791. Leetâ, kura prasa ilgas apspreeschanas, ir atkauts atlikt resoluzijas taisischanu lihds nahkamai deenai, par ko Teesas Preekschsehdetajs pasludina wiseem dsirdot.

Turpat, 791. pant.

792. Reisâ ar spreeduma kodola pasludinaschanu, Teesas Preekschsehdetajs noleek deenu un stundu, kad spreedumu galigâ formâ nolasihs pee sehdes atklahtahm durwim, un usaizina leetas dalibneekus atnahkt us to laiku pee Teesas.

Turpat, 792. pant.

793. Sihki isstrahdats spreedums japagatawo weenam no Teesas Lozekkeem, kuram to usdod Preekschsehdetajs, ne wehlak kà diwu nedeku laikâ no spreeduma kodola sludinaschanas deenas.

Turpat, 793. pant.

794. Leetas dalibneekeem jausdod, waj wini wehlahs pee spreeduma sludinaschanas dabuht norakstu no scha dokumenta.

Turpat, 794. pant.

795. Norakſti no ſpreeduma top iſdoti teeſajamam beſ makſas, bet ziteem leetas dalibneekeem — par noliktu makſu.

Turpat, 795. pant.

796. Spreedums top taiſits ik par kuru leetu ſewiſchki. Winu rakſta pehz noliktas formas, Keiſara Majeſtates wahrdâ.

Turpat, 796. pant.

797. Spreedumâ beſ ta, kas norahdits reſoluzijâ, wehl ja-apſihmè:

1) apſuhdſibas preekſchmeti, kà tee norahditi apſuhdſibas rakſtâ waj privat-apſuhdſetaja ſuhdſibâ un pee teeſas iſmekleſchanas beigu ſazihſtè;

2) apſuhdſibas apſwehrums tiklab pehz leetâ peneſteem peerahdijumeem un wainas aiſrahdijumeem, kà ari pehz likumeem;

3) jo ſihks ſpreeduma kodola ſaſtahdijums, pehz likuma noſihmes un wahrdeem.

Turpat, 797. pant.

798. Ja Teeſa nolehmuſi greeſtees pee Keiſara Majeſtates ar luhgumu, lai rembina teeſajamam ſodu tahdâ mehrâ, kurſch ſneedſahs pahri par Teeſas waras robeſchahm (774. pant.), tad ſpreedumâ janorahda eemeſli, kas atweeglina teeſajamahs perſonas likteni, un Teeſas domas par to, kahdâ mehrâ ſods buhtu rembinams.

Turpat, 798. pant.

799. Spreedumu parakſta wiſi Teeſneſchi, kas peedalijuſchees pee leetas iſſpreeſchanas, un apleezina Sekretars.

Turpat, 799. pant.

800. Tapehz, ka ſpreedumu naw parakſtijuſchi weens waj pat diwi Teeſneſchi, winu atbuhtnes, ſlimibas waj zitu zehlonu pehz, leetas turpmakais gahjeens netop apturets.

Turpat, 800. pant.

Treſchà noſchkira.

Spreedumu taiſiſchana ar Swehrinato Peeſehdetaju peedaliſchanos.

801. Leetâs, kuras luhkojamas zauri ar Swehrinato Peeſehdetaju peedaliſchanos, Teeſas Preekſchſehdetajs, nododams winu Wezakam jautajumu lokſni, iſſkaidro teem:

1) leetas ſwarigakos apſtahkkus un likumus, kuri noteiz, kahds ir zaur-luhkojamais noſeegums waj pahrkahpums;

2) wiſpahrigus juridiſkus pamatus, pehz kureem apſpreeſchams to peerahdijumu ſpehks, kas peeweſti teeſajamam par labu un pret winu.

1864. g. 20. now. d., (41476), 801. pant.

802. Ja rodahs wajadſiba iſlabot nepareiſibas, kuras puſes peelaiduſchas pee apſtahkku atſtahſtiſchanas waj likuma ihſtahs noſihmes iſtulkoſchanas, tad Teeſas Preekſchſehdetajam ſawôs iſſkaidrojumôs naw nedſ ja-atklahj ſawa

paſcha domas par teeſajamà wainibu waj newainibu, nedſ japeeweð apſtahkli, kuri naw mineti ſazihſtê pee teeſas.

Turpat, 802. pant.

803. Wiſpahrigos pamatus, pehz kureem ja-apſpreeſch peerahdijumu ſpehks, Teeſas Preekſchſehdetajs iſſkaidro ne wis kà negroſamus noſazijumus, bet tikai kà pamahzijumu, lai Swehrinatee iſſargatos no pahrſteigſchanahs pee teeſajamà apwainoſchanas waj attaiſnoſchanas.

Turpat, 803. pant.

804. Teeſas Preekſchſehdetajs beidſ ſawu iſſkaidrojumu, atgahdinadams Swehrinateem Peeſehdetajeem, ka wineem janoteiz teeſajamahs perſonas wainiba waj newainiba pehz ſawas eekſchkigas pahrleezinaſchanahs, kas dibinata uſ wiſu leetas apſtahkku apſpreeduma weenkop, un ka, teeſajamo noteeſadami, wini war, ja atrod peeteekamus eemeſlus, atſiht winu par ſchehlojamu.

Turpat, 804. pant.

805. Jſ rakſtiſka iſmeklejuma nekahdi dokumenti Swehrinateem Peeſehdetajeem netop nodoti, bet Teeſas Preekſchſehdetajs wineem paſino eepreekſch, ka, ja wini wehlahs dabuht ſkaidribu par kahdu leetas apſtahkli, tad war ſchim noluhkam nahkt atpakaļ ſehdes ſahlê.

Turpat, 805. pant.

806. Apſpreeſchanas dehļ Swehrinatee iſeet preekſch tam eerahditâ iſtabâ, kuras ee-eju apſargà ſargi. Jſeet no ſchihs iſtabas kahdâ zitâ, atſkaitot ſehdes ſahli, Swehrinatee newar beſ Teeſas Preekſchſehdetaja atkaujas.

Turpat, 806. pant.

807. Swehrinato Peeſehdetaju Wezakais, kà winu ſehdes preekſchſehdetajs, uſrauga apſpreeſchanas kahrtibu, un apzerejumus, kuri noklihſt no leetas, wirſina uſ jautajumeem, kas Swehrinateem iſſchkirami.

Turpat, 807. pant.

808. (Pehz 1886. g. Turp.). Ja Swehrinatee Peeſehdetaji nahk ſehdes ſahlê atpakaļ, lai dabutu leetâ iſſkaidrojumus, tad Teeſa nolemj atwehlet Preekſchſehdetajam, lai iſſkaidro Swehrinateem Peeſehdetajeem winu neiſpratumus. Teeſas Preekſchſehdetajs dod praſamo iſſkaidrojumu ne zitadi, kà teeſajamà klahtbuhtnê. Ja Teeſa atſihſt par wajadſigu iſlabot waj papilnot jautajumus, tad ſtahjahs pee ſcha darba tanî kahrtibâ, kas norahdita 762. pantâ (pehz 1886. g. Turp.), uſrakſtidama pahrgroſitos waj papilnotos jautajumus ſewiſchkâ lokſnê.

Turpat, 808. pant.; 1886. g. 15. maija d., nolik. krahj., 497.

809. Pehz ſawu apſpreedumu beigahm, Swehrinatee Peeſehdetaji nodod balſis mutiſki, ik par kuru jautajumu ſewiſchki. Wezakais, kurſch ſawahk balſis, iſſaka ſawas domas beidſamais.

1864. g. 20. now. d., (41476), 809. pant.

810. Saſkaitijis dſirdot apſtiprinoſchahs un leedſoſchahs balſis, Swehrinato Wezakais uſſihmê ik pret kuru jautajumu, kahds ſpreedums iſnahzis

Turpat, 810. pant.

811. Ik kura jautajuma iſſpreedumam jaſaſtahw iſ apſtiprinoſchà „ja“ waj leedſoſchà „ne“, peemetinot klaht to wahrdu, kurâ atrodahs atbildes kodols. Tà, uſ jautajumeem: waj noſeegums padarits? waj pee wina wainigs teeſajamais? waj ar eepreekſcheju nodomu winſch darijis? — apſtiprinoſchahm atbildehm wajag buht: „Ja, ir padarits. — Ja, ir wainigs. — Ja, ar eepreekſcheju nodomu.“

Turpat, 811. pant.

812. Kad Swehrinatee Peeſehdetaji atſihſt, ka ar apſtiprinajumu waj leegumu ween naw ſkaidri iſteizamas winu domas, tad wini war dot atbildei peenahzigu noſihmi, peemetinadami pee nolikteem iſteikumeem daſchus wahrdus, par peemehru: „Ja, ir wainigs, bet ir darijis beſ eepreekſcheja nodoma.“

Turpat, 812. pant.

813. Swehrinateem Peeſehdetajeem jazenſchahs weenotees uſ weenbalſigu ſpreedumu. Ja pehz peenahzigeem apſpreedumeem domu ſtarpiba ſtarp wineem naw nowehrſchama, tad liktee jautajumi jaiſſchkir pehz balſu wairuma un, balſim weenlihdſigi dalotees, japeenemj tahs domas, kuras nahk teeſajamam par labu.

Turpat, 813. pant.

814. Ja paſchu Swehrinato Peeſehdetaju eekuſtinatâ jautajumâ par to, waj teeſajamais pelna ſchehloſchanu, iſrahdahs ſeſchas apſtiprinoſchas balſis, tad Swehrinato Wezakais pee nodotahm atbildehm peemetina klaht: teeſajamais, pehz leetas apſtahkleem, ir ſchehlojams.“

Turpat, 814. pant.

815. Uſſihmejis atbildi uſ likto jautajumu, Swehrinato Peeſehdetaju Wezakais uſaizina winus pahrbaudit uſſihmejumu, un ja rodahs kahdas ſchaubas par wina pareiſibu, tad ſawahk balſis no jauna un pehz wiſu atbilſchu pahrbaudiſchanas apſtiprina tahs ar ſawu parakſtu.

Turpat, 815. pant.

816. (Pehz 1886. g. Turp.). Swehrinateem Peeſehdetajeem ſehdes ſahlê atpakaļ nahkot un teeſajamo turp eewedot, Wezakais paſneedſ Teeſas Preekſchſehdetajam jautajumu lokſni ar atbildehm. Ja Teeſa atſihſt, ka wiſâs waj daſchâs Swehrinato Peeſehdetaju atbildês ir nepilniba, neſkaidriba waj pretruna, tad dara pehz noſazijumeem, kas iſteikti 808. pantâ (pehz 1886. g. Turp.), bet kad Teeſa atſihſt wiſas Swehrinato Peeſehdetaju atbildes peemehrigas likuma praſijumeem, tad Teeſas Preekſchſehdetajs atdod jautajumu lokſni Wezakam, ko nolaſit dſirdot Teeſas jautajumus un Swehrinato Peeſehdetaju atbildes; pehz tam jautajumu lokſne top no jauna paſneegta Preekſchſehdetajam, kurſch winu apleezina ar ſawu parakſtu.

Turpat, 816. pant., 1886. g. 15. maija d., nolik. krahj., 497.

817. Swehrinateem Peeſehdetajeem eenahkot, wiſi, kas atrodahs ſehdes ſahlê, pazeļahs no ſawahm weetahm un iſklauſa ſtahwot Swehrinato Peeſehdetaju ſpreedumu.

1864. g. 20. now. d., (41476), 817. pant.

818. Ja Teesa weenbalsigi atsihst, ka pehz Swehrinato Peesehdetaju spreeduma ir noteesats newainigs, tad nolemj nodot leetas zaurluhkoschanu jaunam Swehrinatu Peesehdetaju sastahwam, kuru spreedums wisadâ sinâ usskatams par galigu.

Turpat, 818. pant.

819. Us Swehrinato Peesehdetaju spreedumu, pehz kura teesajamais attaisnots, Teesas Preekschsehdetajs tuhlin pasludina, ka teesajamais swabads no teesas un apzeetinajuma, ja winsch ir turets arestâ.

Turpat, 819. pant.

820. Pehz Swehrinato Peesehdetaju apwainojoscha spreeduma, Teesas Preekschsehdetajs leek preekschâ Prokuroram waj priwatapsuhdsetajam issazit sawu atsinu par sodu un ziteem teesajamâ wainibas isnahkumeem, kuru atsinuschi Swehrinatee Peesehdetaji.

Turpat, 820. pant.

821. Pehz Prokurora waj priwatapsuhdsetaja atsinas isklausischanas Teesas Preekschsehdetajs usaizina ziwilsuhdsetaju, lai isskaidro sawas likumigas teesibas us wina prasamahs atlihdsibas dabuschanu.

Turpat, 821. pant.

822. Kad ziwilsuhdsetajs isstahstijis sawu suhdsibu, tad Teesas Preekschsehdetajs prasa teesajamam: waj winsch newehlahs ko isskaidrot, lai apgahstu prasijumus, kurus winsch isklausijis.

Turpat, 822. pant.

823. Teesajamam waj wina aisstahwetajam naw teesibas atspehkot tahdu darbu tizamibu, kurus atsinuschi Swehrinatee Peesehdetaji, bet wini tikai war peerahdit, ka schee darbi naw likumâ aisleegti, waj ka likumu newar peemehrot noilguma, apschehloschanas manifesta waj zitu zehlonu pehz, waj ari ka ziwilsuhdsetaja prasamâ atlihdsiba ir nelikumiga waj pahrak leela.

Turpat, 823. pant.

824. Teesajamais un wina aisstahwetajs war luhgt Teesai, lai rembina Prokurora waj priwatapsuhdsetaja prasamo sodu.

Turpat, 824. pant.

825. Kad puschu sazihste par teesajamâ wainibas isnahkumeem pabeigta, tad Teesa stahjahs pee to jautajumu apspreeschanas, kas sastahditi pehz 762 — 764. pantôs norahditahs kahrtibas.

Turpat, 825. pant.

826. Sodu un zitus noseeguma un wina teesaschanas isnahkumus noteikdama un spreedumu pasludinadama un sastahdidama, Teesa dara pehz nosazijumeem, kas noteikti schihs nodalas otrâ noschkirâ, tikai eewehrojot isnehmumus, kas noteikti nahkoschôs pantôs.

Turpat, 826. pant.

827. Teesas spreeduma protokolâ, kursch taisits us Swehrinato Peesehdetaju isspreeduma pamata, atsinums top eerakstits bes wina pamatu norahdiju-

ma, un Teesas apswehrumi japeeweb tikai tanîs jautajumôs, kuri atteekahs uſ likumu leetaſchanu.

Turpat, 827. pant.

828. Ja pehz Swehrinato Peeſehdetaju iſſpreeduma teeſajamais atſihts par ſchehlojamu, tad ſods, kas winam nahk pehz likuma, japamaſina nemaſak kà par weenu pakahpeni, bet war tapt pamaſinats ari par diwahm pakahpenehm, ja Teeſa eeſkata leetâ ſewiſchkus apſtahkkus, kas maſina teeſajamà wainu; wina liktena eewehrojamaks atweeglinajums war notikt weenigi uſ Teeſas luhgumu Keiſara Majeſtates preekſchâ (775. pant.).

Turpat, 828. pant.

Zeturtà noſchkira.

Spreedumu ſludinaſchana.

829. Noliktâ laikâ ſpreedumu ſludina, klaht eſot Preekſchſehdetajam waj weenam no Teeſas Lozekkeem, Prokuroram waj wina Beedram un Sekretaram waj wina Palihgam. Uſ ſcho laiku teeſajamais, kas apzeetinats, japeegahdà pee Teeſas.

1864. g. 20. now. d., (41476) 829. pant.

830. Spreeduma ſludinaſchana noteek zaur to, ka winu nolaſa pee atklahtahm Teeſas durwim un iſdod leetas dalibneekeem, uſ winu luhgumu iſgatawotus norakſtus no ſcha dokumenta (794 un 795. pant.).

Turpat, 830. pant.

831. Spreedums janolaſa pee atklahtahm teeſas durwim, kaut ari preekſch tam noliktâ laikâ nebuhtu eeradees neweens no leetas dalibneekeem.

Turpat, 831. pant.

832. Pehz ſpreeduma nolaſiſchanas klaht eſoſchais Teeſas Lozeklis iſſkaidro leetas dalibneekeem, kahdâ terminâ un kahdâ kahrtibâ wini war pahrſuhdſet iſſlauſito ſpreedumu.

Turpat, 832. pant.

833. Pehz augſchâ norahditahs formalibas iſpildiſchanas, iſnahkuſchais ſpreedums top eeſkatits par ſludinatu wiſeem leetas dalibneekeem, tà teem, kuri ir klaht, kà ari teem, kuru naw klaht, un no ſpreeduma nolaſiſchanas deenas Teeſas ſehdê ari ſkaitams wina pahrſuhdſeſchanas laiks.

Turpat, 833. pant.

834. Par ſpreeduma ſludinaſchanas laiku un kahrtibu, kà ari par leetas dalibneekeem, kuri pee tam atrodahs pee Teeſas, uſ paſcha ſpreeduma uſſihmè ar ſawu roku Teeſas Preekſchſehdetajs waj Lozeklis, kurſch ſpreedumu ſludinajis.

Turpat, 834. pant.

Deſmitâ nodaļa.

Par teeſas ſehſchu protokoleem.

835. Ik par kuru teeſas ſehdê zaurluhkojamu leetu Sekretars waj wina Palihgs ſaſtahda ſewiſchku protokolu.

1864. g. 20. now. d., (41476), 835. pant.

836. Teeſas ſehdes protokolâ jaapſihmê:

1) ſehdes laiks un weeta ar norahdijumu, kurâ ſtundâ wina atklahta un kurâ ſlehgta;

2) amata wihri, kuri bijuſchi klaht ſehdê;

3) Swehrinato Peeſehdetaju ſehdes ſaſtahws, ja leeta luhkota zauri ar winu peedaliſchanos;

4) ſehdê zaurluhkotas leetas preekſchmets;

5) leetas dalibneeki, proti: teeſajamee ar winu aiſſtahwetajeem un ziwilſuhſuhdſetaji waj priwatapſuhdſetaji un winu pilnwarneeki;

6) leezineeki, kuri iſklauſchinati ſehdê un leetprateji, kuri paſneeguſchi ſawus iſſkaidrojumus;

7) wiſi darbi, kas notikuſchi ſehdê tanî paſchâ kahrtibâ, kahdâ wini notikuſchi;

8) peeſihmejumi un eerunas atteekotees uſ ſcho darbu kahrtibu, ihſi norahdot Teeſas taiſitos nolehmumus par ſcheem preekſchmeteem.

Turpat, 836. pant.

837. Teeſas ſehdes protokols jaſaſtahda tà, lai iſ wina waretu redſet wiſu leetas gahjeenu Teeſâ un pahrleezinatees par to noſazijumu eewehroſchanu, kuru pahrkahpſchana war buht par eemeſlu ſpreeduma atzelſchanai.

Turpat, 837. pant.

838. Leetâs, kas luhkojamas zauri ar Swehrinato Peeſehdetaju peedaliſchanos, teeſas ſehdes protokolâ naw jaeeraksta iſſazijumi un iſſkaidrojumi, kuri atteekahs ne uſ teeſaſchanas kahrtibu, bet uſ paſchu leetas kodolu.

Turpat, 838 pant.

839. Leetâs, kuras luhkojamas zauri beſ Swehrinato Peeſehdetaju peedaliſchanahs, teeſas ſehdes protokolâ jaeeraksta ihſumâ tiklab iſſazijumi par leetas kodolu, zik wini neſaſkan ar eepreekſcheja iſmeklejuma protokoleem, kà ari to perſonu atbildes, kuras pirmo reiſ iſklauſchinamas pee teeſas.

Turpat, 839. pant.

840. Teeſas ſehdes protokolu paraksta Teeſneſchi un apleezina Sekretars.

Turpat, 840. pant.

841. Teeſas ſehdes protokolam wajag buht rakſtitam beſ iſkaſijumeem. Pahrlabojumi un klaht peerakſtijumi japeemin eepreekſch Teeſneſchu parakſteem.

Turpat, 841. pant.

842. Pee ſpreeduma ſludinaſchanas (829—834. pant.) Teeſas ſehdes protokols zaurſkatiſchanas dehl jauſrahda leetas dalibneekeem un teem no wineem, kuri neprot rakſtit, jalaſa preekſchâ, ja wini to wehlahs.

Turpat, 842. pant.

843. Peesihmejumus, kas taisiti par to, ka kahds Teesâ notizis darbs waj nodots issazijums neskaidri eerakstits, Teesas Sekretars waj wina Palihgs ussihmè protokolâ sem Teesneschu paraksteem.

Turpat, 843. pant.

844. Pehz scho peesihmejumu zaurluhkoschanas Teesa par wineem sastahda sawu nolehmumu, kuru paraksta Teesneschi un apleezina Sekretars.

Turpat, 844. pant.

845. Teesaschanas eestahditas formas un eeraschas ir atsihstamas par pahrkahptahm, kad Teesas sehdes protokolâ naw apleezinats, ka tahs eewehrotas.

Turpat, 845. pant.

Weenpadsmità nodala.

Par leetahm, kurâs apsuhdsamee atrahwuschees no Teesas.

846. Ja apsuhdsamà usturas weeta naw atrasta, waj ari winsch issehdsis, tad Teesa us Teesas Jsmekletaja preekschstahdijumu, Prokurora preekschlikumu, waj pehz sawas paschas nolehmuma, luhkojotees us to, kahdâ leetas stahwoklî apsuhdsamais noslehpees, gahdà par wina usmekleschanu, islaisdama pato sludinajumu Senata Jsstinojumôs un abu wirspilsehtu, kà ari weetejâs gur bernas awisês.

1864. g. 20. now. d., (41476), 846. pant.

847. Sludinajumâ par usmekleschanu jaapsihmè:

1) Teesa, us kuras prasijumu sludinajums islaists;

2) meklejamahs personas dsihwes kahrta, wahrds, tehwa wahrds, uswahrds waj peewahrds un pasihschanas sihmes;

3) noseegums, kura padarischanas dehl us wina kriht aisdoma.

Turklaht top issinots, ka ik weenam, kuram sinama apsuhdsamà usturas weeta, peenahkahs usrahdit, kur winsch atrodahs.

Turpat, 847. pant.

848. Sludinajumi par to personu usmekleschanu, kuras apsuhdsetas par noseegumu, janolasa pilsehtâs us laukumeem un sahdschâs — pagastu sapulzès, un japeesit pee polizijas walschu un to teesu durwim, pee kuru pahrsinamà apgabala apsuhdsamee peeder.

Turpat, 848. pant.

849. Sludinajumi par apsuhdsamà usmekleschanu, kursch behdsis us Poku Karala walsti waj Somu Leelkunga walsti, peesuhtami tureenes weetejahm eestahdehm eespeeschanas dehl awisês.

Turpat, 849. pant.

850. Kad ir pamats domat, ka apsuhdsamais atrodahs ahrsemès, tad par wina aizinaschanu pee Teesas jaislaisch sludinajums awisês, kuras isnahk ahrsemju walodâs, un ja tahs walsts waldibai, kur winsch atrodahs, pehz lih-

guma ir peenahkums isdot isbehguschus noseedsneekus, tad tanî paschâ reisâ jaisdara wajadsigà sasinoschanahs ar scho walsti.

Turpat, 850. pant.

851. Reisâ ar solu sperschanu apsuhdsamà usmekleschanas dehl, Teesa rihkojahs, lai wina mantiba nahktu sem aisbildnibas.

Turpat, 851. pant.

852. Ja seschu mehneschu laikâ no usmekleschanas sludinajuma islaischanas apsuhdsamais neatnahk un naw atrasts, tad Teesa, atlikusi spreeschanu par winu lihds wina atnahkschanai waj apzeetinaschanai, sastahda nolehmumu, ka ar wina mantibu darams pehz teem nosazijumeem, kas nolikti par bessinas nosuduscheem.

Turpat, 852. pant.

Peektà schkira.

Par wispahrigu teesas eestahdijumu spreedumu pahrsuhdseschanas kahrtibu.

Pirmà nodaļa.

Par kriminalspreedumu pahrsuhdseschanas zeļeem.

853. Pret wiseem spreedumeem, kurus Apgabala Teesa taisa bes Swehrinato Peesehdetaju peedalischanahs, ir peelaischamas teesajamo, priwatapsuhdsetaju un ziwilsuhdsetaju atsaukšmes, kà ari prokuraturas protesti.

1864. g. 20. now. d., (41476), 853. pant.

854. Spreedumi, kurus taisijusi Apgabala Teesa ar Swehrinato Peesehdetaju peedalischanos un wisi Teesu Palatas spreedumi top skaititi par galigeem.

Turpat, 854. pant.

855. Galigi spreedumi war tapt atzelti kasazijas kahrtibâ tiklab us leetas dalibneeku suhdsibahm, kà ari us prokuraturas protesteem waj preekschstahdijumeem.

Turpat, 855. pant.

Otrà nodaļa.

Par atsaukšmehm un protesteem pret negaligeem spreedumeem.

Pirmà noschkira.

Apelazijas atsaukšmju un protestu eesneegschanas kahrtiba.

856. Teesajamam ir teesiba eesneegt apelazijas atsaukšmi pret negaligu spreedumu wisôs leetas preekschmetôs, kuri us winu atteekahs un jeb kuras nepareisibas dehl, kas peelaista leetu teesajot waj spreedumu taisot.

1864. g. 20. now. d., (41476), 856. pant.

857. Weenadu apelazijas teesibu ar teesajamo bauda ari priwatapsuhdsetajs, bet winsch newar luhgt pahrak par to, par ko luhdsis pee pirmahs pakahpenes teesas.

Turpat, 857. pant.

858. Prokurors war eesneegt apelazijas protestus tikai pret teem negaligeem spreedumeem, kuri nesaskan ar wina nodoto atsinu un tikai tanîs jautajumôs, kurôs pirmahs pakahpenes teesa naw eewehrojusi wina prasijumus.

Turpat, 858. pant.

859. Ziwilsuhdsetajam ir teesiba eesneegt atsauksmi tikai pret tahm negaliga spreeduma dakahm, kuras sihmejahs uf atlihdsibu par skahdi un saudejumeem; bet zitas spreeduma dakas winsch war atspehkot tikai tad, kad tahs aiskar wina teesibu uf atlihdsibu.

Turpat, 859. pant.

860. Tahda pati teesiba, kà ziwilsuhdsetajam, eesneegt atsauksmi, peeder ari teem, no kureem peedsen atlihdsibu par skahdi un saudejumeem, kas padariti zaur noseegumu waj pahrkahpumu.

Turpat, 860. pant.

861. Nepilngadigu un zaur zaurim to personu weetâ, kurahm naw eespehjams isleetat sawas teesibas, atsauksmes war eesneegt winu wezakee, laulati draugi, aisbildni waj tee, pee kureem wini atrodahs audsinaschanâ.

Turpat, 861. pant.

862. Atsauksmes war tapt eesneegtas rakstiski waj mutiski, personiski waj zaur aisstahwetajeem un pilnwarneekeem.

Turpat, 862. pant.

863. Atsauksmê jaapsihmè: ka wahrdâ wina top eesneegta un kur luhdsejam ir dsihwes weeta, waj suhdsiba top peenesta pret wisu spreedumu waj tikai pret kahdu wina daku, kapehz spreedums apgahschams un ko ihsti luhds atsauksmes eesneedsejs.

Turpat, 863. pant.

864. Mutiskas atsauksmes eeraksstamas protokolâ, eewehrojot winu satwara sinâ nosazijumu, kas noteikts preekschejâ (863.) pantâ.

Turpat, 864. pant.

865. Protesti un atsauksmes jaeesneedz tai teesai, kura spreedumu taisijusi, ne wehlak kà diwu nedelu laikâ no spreeduma sludinaschanas. (833. pant.).

Turpat, 865. pant.

866. Par termina eesahkumu skaitama ta deena, kura nahk pehz spreeduma sludinaschanas. Ja termina pehdejà deena eekriht tahdâ deenâ, kurâ teesa naw turama, tad par termina beigahm usluhkojama pirmà teesas deena, kura nahk pehz tam.

Turpat, 866. pant.

867. Terminsch naw skaitams par nokawetu, ja pirms wina notezeschanas atsauksme nosuhtita pa pastu.

Turpat, 867. pant.

868. Ja terminſch nokawets eewehroſchanu pelnoſchu zehlonu pehz, tad wina atjaunoſchana ſtahw atkarâ no tahs paſchas teeſas, pret kuras ſpreedumu atſaukſme eeſneegta.

Turpat, 868. pant.

869. Perſonas, kurahm teeſiba eeſneegt atſaukſmi, war ſkatit leetu zauri 570. pantâ norahditâ kahrtibâ.

Turpat, 869. pant.

870. Teeſajamam, kurſch ir apzeetinats, jadara ſinams ik par kuru wina leetâ eeſneegtu proteſtu waj atſaukſmi.

Turpat, 870. pant.

871. Atſaukſmju un proteſtu norakſti jaiſdod wiſeem leetas dalibneekeem uſ winu luhgumu: teeſajamam beſ makſas, bet priwatapſuhdſetajeem un ziwilſuhdſetajeem — par noliktu makſu.

Turpat, 871. pant.

872. Pret atſaukſmi waj proteſtu, kuru eeſneeguſi weena puſe, otra war peeneſt ſawas eerunas waj iſſkaidrojumus Teeſu Palatai lihdſ tai deenai, kas nolikta leetas klauſiſchanai.

Turpat, 872. pant.

873. Ik kuram teeſajamam, kas apſuhdſets dalibas dehk pee weena un ta paſcha noſeeguma waj pahrkahpuma, ir atwehlets peeweenotees pee atſaukſmes, ko eeſneedſis weens no teeſajameem, par ko ir jadara ſinams Teeſai pirms apelazijas termina notezeſchanas; bet ja atſaukſme eeſneegta maſak kà trihs deenas pirms ſcha termina beigahm, tad pirms notezejuſchas trihs deenas no ta laika, kad paſludinats par atſaukſmes eeſneegſchanu.

Turpat, 873. pant.

874. Atſaukſmes un proteſti par teeſajamà kriminalatbildibu aptur wiſa ſpreeduma iſpildiſchanu, bet ja wini peeneſti atlihdſibas dehk, tad iſpildiſchana apturama tikai ſchinî ſinâ.

Turpat, 874. pant.

875. Teeſajamais, kas eeſneedſ atſaukſmi pret tahdu ſpreedumu, pehz kura winſch noteeſats uſ apzeetinaſchanu, war palikt brihwibâ tikai tad, kad peeneſis Teeſai kihlas waj apgalwojumu (422—426. pant.).

Turpat, 875. pant.

876. Atſaukſme waj proteſts pret tahdu ſpreedumu, kurâ nolemts atſwabinat teeſajamo iſ apzeetinajuma, neaptur iſpildiſchanas ſchinî ſinâ.

Turpat, 876. pant.

877. Kad atſaukſme waj proteſts pret negaligu ſpreedumu eeſneegts noliktâ terminâ, tad wiſa leeta tuhlin noſuhtama Teeſu Palatai.

Turpat, 877. pant.

Otrâ noſchkira.

Apelazijas, atſaukſmju un proteſtu zaurluhkoſchanas kahrtiba.

878. Pee leetu teeſaſchanas Teeſu Palatâ top eewehroti tee paſchi noſazijumi, kahdi nolikti preekſch Apgabalu Teeſahm, ar nahkoſchôs pantôs noteikteem iſnehmumeem un papilnojumeem.

1864. g. 20. now. d., (41476), 878. pant.

879. Teeſajamee un ziti leetas dalibneeki, kà ari leezineeki un leetprateji top aizinati pec Teeſu Palatas tikai tad, kad Palata to atſihſt par wajadſigu, waj kad puſes paſchas par to luhdſ un nerodahs kawekli paklauſit winu luhgumu.

Turpat, 879. pant.

880. Palatas Preekſchſehdetajs uſdod leetas preekſchâ zelſchanu weenam no Lozekleem un noleek deenu, kad wina zelama preekſchâ.

Turpat, 880. pant.

881. Par leetas nolikſchanu klauſiſchanai top iſkahrts ſludinajums pee Teeſu Palatas durwim.

Turpat, 881. pant.

882. Teeſajamam, kas naw ſewim iſwehlejees aiſſtahwetaju, winu eewehl Palatas Preekſchſehdetajs.

Turpat, 882. pant.

883. Leetas dalibneeku ne-eeraſchanahs Palatâ leetas preekſchâ zelſchanas deenâ, kà ari eerunu ne-eeſneegſchana pret atſaukſmehm waj proteſteem, neaptur leetas preekſchâ zelſchanu un iſſpreeſchanu.

Turpat, 883. pant.

884. Atſkaitot 820. pantâ norahditos atgadijumus, leetas preekſchâ zelſchana noteekahs klaji.

Turpat, 884. pant.

885. Leetu zeļ preekſchâ Palatas Lozeklis mutiſki, bet turklaht nolaſidams tos aktus waj dokumentus, kuri, tapehz ka teem leetâ ſwariga noſihme, jazeļ preekſchâ wahrdu pa wahrdam.

Turpat, 885. pant.

886. Palatai top zelti preekſchâ:

1) apſtahkli, kuri ſaſtahda leetas kodolu;

2) Apgabala Teeſas taiſits ſpreedums;

3) atſaukſme waj proteſts un pretejahs puſes eerunas, ja tahs ir eeſneegtas, un

4) likumi, kuri atteekahs uſ leetu.

Turpat, 886. pant.

887. Tahs perſonas atſaukſme, kura naw atnahkuſi pee leetas preekſchâ zelſchanas, janolaſa pilnigi.

Turpat, 887. pant.

888. Pehz tam, kad Palatas Lozeklis leetu zehlis preekſchâ, puſes un wiſi leetas dalibneeki top peelaiſti pee ſazihſtes uſ wiſpahriga pamata.

Turpat, 888. pant.

889. Sazihſtei un paſchai leetas zaurluhkoſchanai naw jaſneedſahs pahri par atſaukſmes waj proteſta robeſchahm.

Turpat, 889. pant.

890. Spreedumu zaurluhkojot uſ teeſajamà atſaukſmi winam noſpreeſto ſodu war neween maſinat, bet ari pa wiſam atzelt.

Turpat, 890. pant.

891. Soda paleelinaſchana waj wina uſlikſchana teeſajamam, kuru pirmahs pakahpenes teeſa attaiſnojuſi, peelaiſchama apelazijas kahrtibâ tikai tai atgadijumâ, kad par to eeſneegts Prokurora proteſts waj priwatapſuhdſetaja atſaukſme.

Turpat, 891. pant.

892. Palatas ſpreedumâ jaapſihmè ſkaidri un ihpaſchi uſ kahda pamata wina apſtiprina waj atzeł, pilnigi waj pa dałai, Apgabala Teeſas ſpreedumu un ko ihſti wina nolemj winas atzeltà ſpreeduma weetâ.

Turpat, 892. pant.

Treſchà nodała.

Par blakus ſuhdſibahm un proteſteem.

Pirmà noſchkira.

Blakus ſuhdſibu un proteſtu eeſneegſchanas kahrtiba.

893. Atſchkiru no atſaukſmehm un proteſteem, kas peneſami apelazijas kahrtibâ, war, pirms ſpreedums taiſits, eeſneegt blakus ſuhdſibas un proteſtus par ſcheem preekſchmeteem:

1) par leetas peekritibas noteikſchanu;

2) par to, ka peelaiſta peemekleſchana zaur prokuraturu priwatapſuhdſibas weetâ, waj otradi;

3) par ſołu ſperſchanu, lai aiſkawetu teeſajamam atrauſchanos no teeſas, un

4) par ſołu ſperſchanu, lai nodroſchinatu ſuhdſibu atlihdſibas dehł par ſkahdi un ſaudejumeem.

1864. g. 20. now. d., (41476), 893. pant.

894. Beſ tam blakus ſuhdſibas war eeſneegt pret nolehmumeem par naudas ſoda uſlikſchanu Swehrinateem Peeſehdetajeem, leezineekeem, leetpratejeem un zitahm perſonahm, tapehz ka tahs neatnahkuſchas pee Teeſas, par apelazijas atſaukſmju un kaſazijas ſuhdſibu nepeenemſchanu un par ſpreeduma nepareiſu iſpildiſchanu.

Turpat, 894. pant.

895. Suhdſibas un proteſti pret Apgabala Teeſas blakus nolehmumeem eeſneedſami tai paſchai Teeſai diwu nedeku laikâ no blakus nolehmuma ſludinaſchanas, waj ari, ja winſch naw bijis ſludinats, tad no wina iſpildiſchanas.

Turpat, 895. pant.

896. Iſ preekſchejâ (895.) pantâ noteiktà noſazijuma ir iſnemtas ſuhdſibas par gauſchibu un teeſajamo nepareiſu apzeetinaſchanu. Schihs ſuhdſibas war eeſneegt pa wiſu teeſaſchanas laiku.

Turpat, 896. pant.

897. Suhdſibas waj proteſta eeſneegſchana pret blakus nolehmumu neaptur wina iſpildiſchanu, atſkaitot tos atgadijumus, kad to atſihſt par wajadſigu Teeſa, kura taiſijuſi nolehmumu waj ari Teeſu Palata, kurai ſuhdſiba waj proteſts ſtahdits preekſchâ.

Turpat, 897. pant.

898. Pee eerunu un iſſkaidrojumu eeſneegſchanas pret blakus ſuhdſibahm un proteſteem jaeewehro 872. pantâ norahdità kahrtiba.

Turpat, 898. pant.

899. Blakus ſuhdſibas par kaſazijas ſuhdſibu nepeenemſchanu eeſneedſamas, pehz peederibas, Apgabala Teeſai waj Teeſu Palatai preekſchâ ſtahdiſchanas dehl Senata Kaſazijas Departamentam. Schini atgadijumâ eerunas waj iſſkaidrojumi pret blakus ſuhdſibahm jaeeſuhta taiſchni tanî Senata Departamentâ.

Turpat, 899. pant.

Otrà noſchkira.

Blakus ſuhdſibu un proteſtu zaurluhkoſchanas kahrtiba.

900. Blakus ſuhdſibas un proteſtus Teeſu Palata luhko zauri klajâ ſehdê un iſſchkir tuhlin, kad wini dabuti.

1864. g. 20. now. d., (41476), 900. pant.

901. Blakus ſuhdſibas un proteſtus zaurluhkodama, Palata aprobeſchojahs tikai ar eekuſtinato jautajumu iſſchkirſchanu, neaiſnemdama leetas kodolu.

Turpat, 901. pant.

902. Pehz tam, kad Palata iſſchkihruſi blakus ſuhdſibu waj blakus proteſtu, Apgabala Teeſai pee leetas turpmakas iſteeſaſchanas jaturahs pee Palatas nolehmuma, atſkaitot to atgadijumu, kad nahk gaiſmâ jauni apſtahkli, kureem naw peemehrojami Palatas rihkojumi. Schini atgadijumâ Teeſa, neturedamahs leetas turpmakâ teeſaſchanâ pee Palatas rihkojumeem, tikai dara par to winai ſinamu.

Turpat, 902. pant.

903. Nolehmumâ par to, ka apelazijas atſaukſmes waj kaſazijas ſuhdſibas peenemſchana nepareiſi atraidita, noleekams atſaukſmes waj ſuhdſibas eeſneegſchanai no jauna ne maſak kà nedekas un ne wairak kà diwu nedeku laiks no tahs deenas, kad par to ſludinats Palatas waj Senata Kaſazijas Departamenta nolehmums.

Turpat, 903. pant.

904. Atſaukſmi waj ſuhdſibu, kas nepareiſi atdota atpakaļ, war eeſneegt no jauna tai paſchâ weidâ, kaut ari uſ tahs atraſtos Teeſas uſrakſts par winas nepeenemſchanu.

Turpat, 904. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par ſuhdſibahm un proteſteem pret galigeem ſpreedumeem.

Pirmà noſchkira.

Kaſazijas ſuhdſibu un proteſtu eeſneegſchanas kahrtiba.

905. Suhdſibas un proteſti kaſazijas kahrtibâ peelaiſchami tikai pret galigeem ſpreedumeem, kurus newar pahrſuhdſet apelazijas kahrtibâ.

1864. g. 20. now. d., (41476), 905. pant.

906. Perſonas, kurahm ir teeſiba eeſneegt atſaukſmi un proteſtus pret negaligeem ſpreedumeem, war peeneſt ſuhdſibas un proteſtus ari pret galigeem ſpreedumeem, ar teem aprobeſchojumeem, kas norahditi nahkoſchôs pantôs.

Turpat, 906. pant.

907. Kas naw eeſneedſis apelazijas atſaukſmi waj proteſtu pret Apgabala Teeſas negaligu ſpreedumu, tas newar luhgt tanî paſchâ leetâ, lai atzeļ Teeſu Palatas galigo ſpreedumu, ja wina apſtiprinajuſi pirmahs pakahpenes teeſas ſpreedumu.

Turpat, 907. pant.

908. Ja Teeſu Palata pahrgroſijuſi Apgabala Teeſas ſpreedumu, tad par Palatas galiga ſpreeduma atzelſchanu war luhgt wiſi leetas dalibneeki, neiſnemjot ir tos, kuri naw zehluſchi eerunas apelazijas kahrtibâ.

Turpat, 908. pant.

909. Ik katra puſe, kas pee leetas nemj dalibu, war luhgt, lai ſpreedumu atzeļ to noſazijumu pahrkahpſchanas pehz, kas nolikti tikai winas teeſibu, bet ne pretejahs puſes teeſibu aiſſargaſchanas dehļ.

Turpat, 909. pant.

910. Suhdſibas un proteſti pret galigeem ſpreedumeem ja-eeſneedſ tanî paſchâ terminâ un pehz teem paſcheem noſazijumeem, kahdi nolikti atſaukſmju un proteſtu eeſneegſchanai pret negaligeem ſpreedumeem, ar ſchahdeem iſnehmumeem:

1) Suhdſibas un proteſtus Apgabala Teeſa ſtahda preekſchâ ne Teeſu Palatai, bet Senata Kaſazijas Departamentam (a).

2) Pee priwatapſuhdſetaju un ziwilſuhdſetaju ſuhdſibu eeſneegſchanas pret wiſpahrigu teeſas weetu ſpreedumeem, kà ari pee teeſajamo perſonu ſuhdſibu eeſneegſchanas pret Teeſu Palatu galigeem ſpreedumeem, kuri taiſiti beſ Swehrinato Peeſehdetaju peedaliſchanahs, jaeemaksa kihlam **diwdeſmit peezi rubļi**, beſ ka ſuhdſibas netop ſpeenemtas. Kihlas, ja Waldoſchais Senats ſuhdſibu

atſtahjis beſ eewehroſchanas, nahk kronim par labu, bet ja ſuhdſiba atſihta par pamatigu, tad top atdotas atpakaļ winu eelizejam. No kihlu eemakſaſchanas ir atſwabinatas zaur zaurim wiſas krona waldes, kà ari teeſajamahs perſonas, kuras top turetas apzeetinatas. Ja Waldoſchais Senats atſihſt, ka ſuhdſibas peeneſejs atrodahs tahdâ ſtahwoklî, kurſch wiſadâ ſinâ attaiſno nabadſibas teeſibas atwehleſchanu, tad war nolemt, ka winam kihlas atdodamas atpakaļ, ja tikai wina ſuhdſiba, kaut gan palikuſe ne=eewehrota, tomehr naw beſ ne kahda pamata (b).

3) Teeſajamais, kas eeſneedſis ſuhdſibu pret Apgabala Teeſas waj Teeſu Palatas galigu ſpreedumu, zaur kuru winſch noteeſats uſ eeſlodſiſchanu, war tapt atſtahts brihwibâ tikai pehz kihlu peneſchanas (422—426. pant.) (z).

4) Kaſazijas ſuhdſibas peneſchana pret Apgabala Teeſas waj Teeſu Palatas galigu ſpreedumu neaptur ſpreeduma iſpildiſchanu par naudas peedſinumeem, kas uſlikti kà ſods par noſeegumu waj pahrkahpumu, waj ari kà atlihdſiba par ſkahdi un ſaudejumeem, kas zaur wineem padariti, bet lihdſ kaſazijas ſuhdſibas galigai iſſpreeſchanai peedſihtà ſuma turama peenahzigas teeſas glabaſchanâ (d).

(a) Turpat, 910. pant. — (b) 1868. g. 1. jul. d., (46066); 1877. g. 10. jun. d., (57471) III, B., 1. punkt.— (z) 1877. g. 10. jun. d., (57471) III. B., 2. punkt. — (d) Turpat, 3. punkt.

911. Pee weena teeſajamà peeweenoſchanahs kaſazijas ſuhdſibai, kuru eeſneedſ otrs, kas apſuhdſets kopâ ar winu par to paſchu noſeegumu, pee eerunu un iſſkaidrojumu eeſneegſchanas Senata Kaſazijas Departamentam pret kaſazijas ſuhdſibahm un proteſteem un pee pahrſuhdſeto ſpreedumu iſpildiſchanas jaeewehro 872—876. pantôs noteiktà kahrtiba.

1864. g. 20. now. d., (41476), 911. pant.

Otrà noſchkira.

Galigu ſpreedumu atzelſchanas eemeſli.

912. Suhdſibas un proteſti pret galigeem ſpreedumeem peelaiſchami:

1) kad likuma taiſchna noſihme redſami ne=eewehrota, waj likums nepareiſi tulkots pee noſeeguma waj ſoda ſugas noteikſchanas;

2) kad naw eewehrotas eeraſchas un formas, kas tik ſwarigas, ka winu ne=eewehroſchanas pehz ſpreedumam newar tapt peeſchkirts Teeſas ſpreeduma ſpehks;

3) kad pahrkahptas ir peekritibas waj waras robeſchas, kuras likumâ eerahditas teeſas eeſtahdijumam.

1864. g. 20. now. d., (41476), 912. pant.

913. Kluhda, kas padarita atſauzotees uſ likumu pee noſeeguma waj pahrkahpuma noteikſchanas un ſoda nolikſchanas, newar deret par eemeſlu ſpreeduma atzelſchanai, ja ſods nolikts tas pats, kahds noteikts likumâ, kaut gan ne tanî, uſ kuru Teeſa atſaukuſees.

Turpat, 913. pant.

914. Kad ſagadahs kopâ wairak noſeegumu un pahrkahpumu, tad likuma nepareiſa peemehroſchana maſak ſwarigam noſeegumam, ja ſchim apſtahklim newareja buht ſwara pee ſoda nolikſchanas par ſwarigako noſeegumu, naw eemeſls ſpreedumu atzelt.

Turpat, 914. pant.

915. Kad Teeſa taiſa ſpreedumu, kas neſaſkan ar Swehrinato Peeſehdetaju iſſpreedumu, waj kad Teeſa neremdina ſodu, kaut gan Swehrinatee leetu iſſpreeſdami atſinuſchi, ka teeſajamais pelna ſchehloſchanu, tad tas newar buht par eemeſlu atzelt Swehrinato iſſpreedumu, bet tikai der par pamatu ta Teeſas ſpreeduma atzelſchanai, kurſch dibinats uſ ſcha Swehrinato iſſpreeduma.

Turpat, 915. pant.

Treſchâ noſchkira.

Kaſazijas ſuhdſibu un proteſtu zaurluhkoſchanas kahrtiba.

916. Kad ſuhdſiba waj proteſts Senata Kaſazijas Departamentâ dabuts, tad ſcha Departamenta Preekſchſehdetajs noleek deenu leetas preekſchâ zelſchanai.

1864. g. 20. now. d., (41476), 916. pant.

916[1]. Wiſus Waldoſchâ Senata Kaſazijas Departamentâ eenahkoſchos prokuraturas proteſtus, kà ari priwatperſonu ſuhdſibas par Teeſu weetu galigu ſpreedumu atzelſchanu eepreekſch luhko zauri Departamenta rihkojumu ſehdês: 1) to luhgumu atſtumſchanas dehl, kuri eeſneegti beſ likumâ noteikto formalu noſazijumu eewehroſchanas, waj ari kurôs neatrodahs nekahdu norahdijumu uſ ſpreeduma atzelſchanas eemeſleem un 2) pehz tam pahrejo leetu iſdaliſchanas dehl klauſiſchanai Departamenta waj wina Nodaļas teeſas ſehdês. Rihkojumu ſehdê taiſito reſoluziju uſſihmè Preekſchſehdetajs un pehz tam winu iſpilda beſ ſihka nolehmuma faſtahdiſchanas.

1877. g. 10. jun. d., (57471) III, B. 4. pant.

916[2]. Departamenta ſehdê luhkojamas zauri tahs leetas, kurâs iſrahdahs wajadſiba iſſkaidrot likumu taiſchno noſihmi, mehrauklai pee winu weenadas iſtulkoſchanas un peemehroſchanas. Wiſas zitas leetas iſſchkiramas Departamenta Nodaļu ſehdês.

Turpat, 5. pant.

916[3]. Ja Nodaļâ leetu klauſot kahds no winâ klahteſoſcheem Senatoreem iſteiz domas, ka wajadſigs iſſkaidrot likumu noſihmi, winu weenadas leetaſchanas dehl, tad leeta nododama zaurluhkoſchanas dehl Departamenta ſehdei, kurſch to iſſchkir galigi.

Turpat, 6. pant.

917. Ne weens no leetas dalibneekeem netop aizinats uſ winas klauſiſchanu Senatâ, bet neweenam naw aiſleegts buht klaht pee leetas preekſchzehluma, neatſkaitot ari tos, kuri top tureti apzeetinati Senata uſturas weetâ.

1864. g. 20. now. d., (41476), 917. pant.

918. Leetas preekſchâ zelſchana noteekahs klajâ ſehdê un winu iſdara mutiſki weens no Senatoreem pehz ſewiſchki eeſtahditas rindas waj ari pehz winu ſawſtarpigas weenoſchanahs. Pee tam preekſchâ zehlejs nolaſa tos aktus un dokumentus, kuri, winu ſewiſchka ſwariguma pehz, jazek preekſchâ wahrdu pa wahrdam. (a).

Peeſihmejums. (Pehz 1887. g. Turp.). 621[1]. panta (pehz ſcha Turp.) ſpehks naw iſplatits uſ tahm leetahm, kuras peekriht luhkot zauri Waldoſcham Senatam. (b).

(a) Turpat, 918. pant.; (b) 1887. g. 12. febr. d., nolik. krahj., 194. lp.

919. Senatam top leetâ zelti preekſchâ:
1) leetas apſtahkli, kuri atteekahs uſ ſuhdſibas waj proteſta preekſchmetu;
2) pahrſuhdſetais waj proteſtetais ſpreedums;
3) zehloni, uſ kureem dibinats luhgums par ſpreeduma atzelſchanu;
4) leetai peemehrigi likumi, un
5) parauga ſpreedumi, kurus Senats taiſijis tam lihdſigâs leetâs.

1864. g. 20. now. d., (41476), 919. pant.

920. (Pehz 1887. g. Turp.). Pehz leetas preekſchzehluma Preekſchſehdetajs Senators praſa ſehdê klahteſoſcheem leetas dalibneekeem, waj wini newehlahs peeneſt kahdus iſſkaidrojumus winu aiſſtahwamo teeſibu aiſſargaſchanas dehk, un tos, kuri to wehlahs, peelaiſch pee iſſkaidrojumeem.

1887. g. 16. febr. d., nolik. krahj., 243.

921. (Pehz 1887. g. Turp.). Pehz tam, kad leetas dalibneeki peeneſuſchi iſſkaidrojumus, Wirsprokurors iſteiz ſawu atſinu par teem pamateem, kurus puſes peeneſuſchas, lai panahktu pahrſuhdſetâ ſpreeduma atzelſchanu; bet ir pehz tam pehdejâ wahrda teeſiba peeder weenumehr teeſajamam waj wina pilnwarneekam.

Turpat.

922. (Pehz 1887. g. Turp.). Pehz puſchu iſſkaidrojuma un Wirsprokurora atſinas iſſlauſiſchanas, preekſchâ zehlejs Senators leek preekſchâ iſſpreeſchamo jautajumu projektu. Weenkahrſchâs leetâs jautajumu projektu neleek preekſchâ.

Turpat.

923. Wirsprokurors un leetas dalibneeki war greeſt Senata wehribu ari uſ ziteem jautajumeem, beſ teem, kurus lizis preekſchâ Senators.

1864. g. 20. now. d., (41476), 923. pant.

924. Jautajumus galigi ſaſtahda Senats un paſludina Preekſchſehdetajs.

Turpat, 924. pant.

925. Pee ſaſtahdito jautajumu apſpreeſchanas un iſſchkirſchanas kahrtibas jaeewehro wiſpahrigi noſazijumi, kas noteikti 765. un 767—770. pantôs.

Turpat, 925. pant.

925[1]. Kaſazijas Departamenta, waj wina Nodaļas teeſas ſehdê taiſitu reſoluziju par winâ zaurluhkoto leetu, uſrakſta Departamenta Preekſchſehdetajs waj Preekſchſehdetajs-Senators, waj ari winu uſdewumâ Senators, kas leetu preekſchâ zehlis waj leetas iſſpreeſchanâ nehmis dalibu. Tanîs leetâs, kurâs Departamenta waj Nodaļas ſehde neatſihſt par wajadſigu ſihki iſteikt apſweh-

rumus, kas nemti spreedumam par pamatu, nolehmumi galigâ formâ naw sastahdami, bet ukasi schinîs leetâs suhtami us to resoluziju pamata, kas schinîs leetâs taisitas. Schinî atgadijumâ resoluzijâ jaapsihmè: 1) kad un kur (Departamentâ waj Nodaļâ) notikusi sehde; 2) kas peenesis suhdsibu, waj ari kas zehlis protestu; 3) leetas preekschmets; 4) norahdijums us likumeem un wehrâ nemteem kasazijas spreedumeem un 5) sehdes atsina. Nolehmumus un spreedumus isgatawo galigâ formâ Senatori, kas leetas zehluschi preekschâ.

1877. g. 10. jun. d., (57471) III. B., 7. un 8. pant.

926. Senata spreedumu pasludina klaji Preekschsehdetajs.

1864. g. 20. now. d., (41476), 926. pant.

927. Pret Senata spreedumeem suhdsibas nekahdâ sinâ naw peelaischamas un neweens tahs newar peenemt.

Turpat, 927. pant.

928. Leeta, kurâ spreedums atzelts, top nodota waj nu tai Teesai, kas spreedumu taisijusi, waj ari zitai Teesai, kas stahw ar winu weenadâ pakahpenê, jaunas isteesaschanas dehl, eesahkot ar to darbu, kursch derejis kasazijai par eemeslu.

Turpat, 928. pant.

929. Ja leeta top nodota tai Teesai, kuras spreedums atzelts, tad winu ispreesch ta pati Teesa zitâ Sehdes sastahwâ.

Turpat, 929. pant.

930. Teesai, kurai leeta nosuhtita jaunas isspreeschanas dehl, likuma ihstas nosihmes isskaidrojuma sinâ jaturahs pee Waldoschâ Senata istulkojumeem. Suhdsibas pret spreedumu, kas taisitas us scha pamata, naw peelaischamas; bet zaur to naw atzelta suhdseschanas teesiba us zita pamata, jaunu nokawejumu pehz, kurus Teesa peelaidusi waj ari to nokawejumu atkahrtoschanas pehz, kuri dereja par eemeslu pirmâ spreeduma atzelschanai.

Turpat, 930. pant.

931. Pee leetas jaunas zaurluhkoschanas sodu teesajamam newar paleelinat, ja pret atzelto spreedumu nebija Prokurora protesta waj priwatapsuhdsetaja atsaukšmes; bet schis nosazijums nesihmejahs us to atgadijumu, kad pee leetas otrkahrtigas teesaschanas nahk klajâ jauni apstahkli, kuri pahrgrosa apsuhdsibas kodolu.

Turpat, 931. pant.

932. Spreedums, kuru Senats atstahj spehkâ, top ispildischanas dehl suhtits atpakaļ tai Teesai, kas leetu isspreedusi.

Turpat, 932. pant.

933. Wisi Senata Kasazijas Departamenta spreedumi un nolehmumi, kuri isskaidro likuma ihsto nosihmi, top wiseem par sinu issludinati, mehrauklai pee likumu weenadas istulkoschanas un leetaschanas.

Turpat, 933. pant.; 1877. g. 10. jun. d., (57471) III B. 9. pant.

Peektà nodaļa.

Par kriminalleetu atjaunoſchanu.

934. (Pehz 1886. g. Turp.). Prokuraturas eerehdņu preekſchſtahdijumi un paſchu noteeſato waj winu radineeku waj ſwaineeſchu luhgumi, lai aiſ likumâ norahditeem zehloneem atjaunotu tahdas leetas, kuŗâs ſpreedumi gahjuſchi likumigâ ſpehkâ, jaeeſneedſ Waldoſcha Senata Kriminalleetu Kaſazijas Departamentam.

1864. g. 20. now. d., (41476), 934. pant.; 1877. g. 10. jun. d., (57471) III A., 3. pant., 4. punkt.; 1885. g. 19. now. d., nolik. krahj., 990, I.

935. Leetu atjaunoſchanas likumigi zehloņi ir:

1) wairak perſonu noteeſaſchana zaur daſchadeem ſpreedumeem par weenu un to paſchu un turklaht tahdu noſeegumu, kuŗu, ja to padarijis weens no noteeſateem, nebija eeſpehjams padarit otram;

2) kahdas perſonas noteeſaſchana par zilweka ſlepkawibu, kuŗſch pehzak atradees dſihws, waj par zitu noſeegumu, kuŗſch naw notizis, un zaur zaurim tahdu peerahdijumu atklahſchana, kuŗi norahda ka noteeſatais ir newainigs, waj ir zeetis ſodu, zaur teeſas kluhdu, pahrak par to, zik noſeedſees;

3) to dokumentu wiltojuma waj ari to iſſazijumu wiltibas atklahſchana, uſ kuŗeem ſpreedums dibinats;

4) teeſas zelâ peerahditi mantkahrigi waj ziti perſoniſki Teeſneſchu noluhki tanî leetâ, par kuŗas atjaunoſchanu eenahzis luhgums waj notizis preekſchâ ſtahdijums.

1864. g. 20. now. d., (41476), 935. pant.

936. Senats wiſadâ ſinâ eepreekſch pahrleezinahs, waj tee apſtahkli pateeſi, uſ kuŗeem dibinats luhgums leetas atjaunoſchanas dehl un pehz tam, ja atſihſt, ka luhgums pelna eewehroſchanu, nodod leetu tai Teeſai, kuŗai wina peekriht iſteeſat.

Turpat, 936. pant.

937. Neiſpilditu ſpreedumu atzelot iſpildiſchana apturama lihdſ leetas galigai iſſpreeſchanai, tikai ſpeŗot ſoļus, lai aiſkawetu noteeſateem noſlehptees no iſmekleſchanas un Teeſas.

Turpat, 937. pant.

938. Kad leetu atjauno uſ to peerahdijumu pamatu, kas peneſti par labu noteeſatam, tad ſpreeduma turpmakais ſpehks tuhlin apturams un teeſajamâ liktenis atweeglinajams jeb kuŗâ ſinâ, kas nekawè ſpert ſoļus, lai nodroſchinatu wina atnahkſchanu pee Teeſas.

Turpat, 938. pant.

939. Ja nepareiſi noſoditais jaw nomiris, tad pehz leetas atjaunoſchanas par winu, pee Teeſas meklejahs wina radineeku eewehlets waj teeſas eezelts aiſſtahwetajs.

Turpat, 939. pant.

940. Suhdſibas un proteſti pret ſpreedumeem atjaunotâs leetâs peelaiſchami uſ wiſpahriga pamata.

Turpat, 940. pant.

Sesta schkira.

Par kriminalspreedumu ispildischanu.

Pirmà nodaka.

Par spreedumu eeschanu likumigâ spehkâ.

941. Teesas spreedums eet likumigâ spehkâ:

1) kad leetâ, kas isspreesta negaligi, naw noliktâ terminâ eesneegts apelazijas kahrtibâ nedf Prokurora protests, nedf leetas dalibneeku atsaukfmes;

2) kad leetâ, kas isspreesta galigi, naw noliktâ terminâ eesneegts kasazijas kahrtibâ nedf Prokurora protests, nedf leetas dalibneeku suhdsibas, un

3) kad protests waj suhdsiba, kas eesneegta kasazijas kahrtibâ, atstahti bef sekmehm.

1864. g. 20. now. d., (41476), 941. pant.

942. Spreedums eet likumigâ spehkâ waj wisâ sawâ apmehrâ waj tikai daschâs wina dakâs.

Turpat, 942. pant.

943. Ja spreedums, kas taisits par wairak teesajameem, pahrsuhdsets waj protestets, atteekotees tikai uf dascheem no wineem, tad par wiseem ziteem winsch atsihstams, ka gahjis likumigâ spehkâ no ta termina notezeschanas laika, kas nolikts preekfch atsaukfmju waj suhdsibu eesneegschanas, waj ari preekfch peeweenoschanahs pee eesneegtahm atsaukfmehm waj suhdsibahm (873. un 911. pant.).

Turpat, 943. pant.

944. Spreedums, kas pahrsuhdsets tikai ziwilsuhdsibas sinâ, eet likumigâ spehkâ wisâs tanîs dakâs, kuras nesihmejahs uf scho ziwilsuhdsibu.

Turpat, 944. pant.

945. Teesas spreedumi, kas gahjuschi likumigâ spehkâ, pirms winu ispildischanas, zaur Teesleetu Ministri stahdami preekfchâ Keisara Majestatei turpmakas nolemschanas dehl:

1) kad muischneeki, eerehdni, wisu garigas jerarkijas pakahpenu swehtkalpotaji waj personas, kurahm ordeni un goda sihmes, kas nonemjamas tikai ar Wisaugstako atlauju, top noteesatas uf sodeem, ar kuram saweenota wisu kahrtas teesibu waj wisu sewischku teesibu un preekschrozibu atnemschanu, un

2) kad Teesa luhdf, lai sodu remdina teesajamam tahdâ mehrâ, kursch sneedsahs pahri Teesai atwehletas waras robeschahm, waj ari lai noseedsneeku apschehlo.

Turpat, 945. pant.

946. Wisaugstakais isschkihrums, kas nahzis par Teesas spreedumu, jadara zaur Teesleetu Ministri sinams taischni tai Teesai, kura spreedumu taisijusi.

Turpat, 946. pant.

Otrà nodaļa.

Par daſchadu eeſtahſchu peenahkumeem pee ſpreeduma iſpildiſchanas.

947. Spreedumu iſpildiſchana wiſôs tanîs preekſchmetôs, kuri neſneedſahs pahr taiſchni teeſai peenahzigu darbu aploku kà: paſludinaſchana, ka teeſajamais attaiſnots waj atſwabinats no ſoda, peekodinajumi, peeſihmejumi, waj rahjeena doſchana teeſajamam u. t. t., peeder pee teeſas peenahkumeem.

1864. g. 20. now. d., (41476), 947. pant.

948. (Pehz 1886. g. Turp.). Wiſi rihkojumi ſpreeduma iſpildiſchanas ſinâ, kuri ſneedſahs pahr taiſchni teeſai peenahzigu darbu aploku, peeder pee Prokurora peenahkumeem, kuram top iſdots iſrakſts iſ peeminetà ſpreeduma protokola, eewehrojot ſcha Uſtawa 796. pantâ norahdito formu. Schinî iſrakſtâ jaeeweeto to ſpreeduma daļu norakſts, kuràs apſihmets leetas klauſiſchanas laiks, kà ari teeſajamahs perſonas dſihwes kahrta, wahrds, tehwa wahrds, uſwahrds waj peewahrds un wezums (788. pant. 1. un 3. punkt.) kà ari ſpreeduma kodols (797. pant. 3. punkt). Ja ſinas, kas atrodahs ſchinî iſrakſtâ, iſrahditos par nepeeteekamahm pee apwainojoſcha ſpreeduma pareiſas iſpildiſchanas, tad uſ Prokurora paſinojumu, teeſa iſdod winam norakſtu no wiſa ſpreeduma protokola.

Turpat, 948. pant.; 1885. g. 3. jun. d., nolik. krahj., 564.

949. Par ſpreeduma iſpildiſchanu Prokurors leek preekſchâ peenahzigahm eeſtahdehm un uſrauga, ka to iſpilditu pareiſi un beſ kaweſchanas.

1864. g. 20. now. d., (41476), 949. pant.

950. Darbi, kuri praſa polizijas rihkojumu, kà: noteeſato aiſſuhtiſchana uſ apzeetinataſchanas weetu, winu nemſchana uſraudſibâ, peekriht polizijai.

Turpat, 950. pant.

951. Rihkojumi par noteeſato perſonu aiſſuhtiſchanu uſ ſpaidu darbeem, uſ nometni waj uſ dſihwi Sibirijas waj zitâs attahlâs gubernâs, par winu nodoſchanu areſtantu nodaļâs un par winu mantas atnemſchanu kronim par labu, waj nodoſchanu ſem aiſbildnibas, peekriht Gubernas Waldei.

Turpat, 951. pant.; 1870. g. 31. mart. d., (48206); 1874. g. 1. jan. d., (52983), Walſt. Pad. nolem. II.

952. Garigu kahrtu waj amatu atnemj noteeſateem, pirms kà ſpreedums pee wineem iſpildits, tahs tizibas garigais arods, pee kuras peeder noteeſatais.

1864. g. 20. now. d., (41476), 952. pant.

953. Par teem, kas noteeſati uſ grehku-noſchehloſchanu pehz baſnizas noſazijumeem japaſino eparkijas preekſchneezibai waj wina tizibas Konſiſtorijai. Tee, kas noſuhtami uſ nometni waj uſ dſihwi, top padoti grehku noſchehloſchanai pehz baſnizas noſazijumeem taî weetâ, kur wini aiſſuhtami.

Turpat, 953. pant.

954. Spreedumu iſpildiſchana par naudas peedſimumeem, kas uſlikti kà ſods, waj ari, kas peeſpreeſti kà atlihdſiba ſkahdi un ſaudejumus zeetuſcheem, top uſdota Teeſas Priſtaweem.

Turpat, 954. pant.

955. Iſpilditajeem jaturahs zeeſchi pee teeſas ſpreeduma un jaiſpilda ar ſpreedumu ſaſkanoſchi Prokurora praſijumi, zaur kuru ari nahk teeſas iſſchkirſchanâ wiſas gruhtibas un ſchaubas, kas zehlahs ſpreedumu iſpildot.

Turpat, 955. pant.

956. Prokurors dara teeſai ſinamu, ka ſpreeduma iſpildiſchana notikuſi.

Turpat, 956. pant.

Treſchà nodaļa.

Par ſpreedumu iſpildiſchanas kahrtibu.

957. Teeſas ſpreedums top nodots iſpildiſchanai tuhlin, kad gahjis likumigâ ſpehkâ.

1864. g. 20. now. d., (41476), 957. pant.

958. Spreedums, kas apſuhdſamo attaiſno, iſpildams pee paſchas wina kodola ſludinaſchanas (789. pant.). Attaiſnotais, kas ir apzeetinats, jaatſwabina tuhlin (819. pant.), ja naw apſuhdſets zita noſeeguma pehz, par kuru winſch turams apzeetinats.

Turpat, 958. pant.

959. Iſ ta noſazijuma, ka ſpreedumi nekawejami jaiſpilda, peelaiſchami ſchahdi iſnehmumi:

1) ja noteeſatais kritis ſlimibâ, kura kawè iſpildit pee wina perſoniſku ſodu, tad iſpildiſchana jaatleek, kamehr winſch iſweſekojahs;

2) ſodu iſpildiſchana pee ſeeweetehm, kas atrodahs uſ gruhtahm kahjahm waj neſen dſemdejuſchas, jaatleek kamehr paeet tſchetrdeſmit deenas pehz dſemdibahm;

3) uſ aiſſuhtiſchanu noteeſatas ſeeweetes, kuras ſihda behrnus, netop aiſſuhtitas, kamehr paeet pusotra gada no behrna dſimſchanas, ja winas paſchas neluhdſ drihſakas aiſſuhtiſchanas;

4) kad iſrahdahs wajadſigs ſpreedumâ nolikto ſodu pahrwehrſt zitâ, winam peemehrigâ ſodâ, tad ſpreeduma iſpildiſchana jaaptur kamehr ſchi pahrwehrſchana naw iſdarita;

5) ja noteeſatais top apſuhdſets jauna noſeeguma dehl, par kuru nahk bahrgaks ſods, ne kà tas, uſ kuru winſch noteeſats, tad par ſcho jauno noſeegumu jaiſdara ſewiſchka iſmekleſchana, bet taiſità ſpreeduma iſpildiſchana jaatleek;

6) ja noteeſatais iſbehg, tad ſpreeduma iſpildiſchana perſoniſka ſoda ſinâ top atlikta lihdſ wina ſakerſchanai, bet atlihdſiba par ſkahdi un ſaudejumeem, kas padariti zaur noſeegumu, un zaur zaurim naudas ſodi japeedſen beſ kaweſchanas no wina mantibas.

Turpat, 959. pant.

960. Spreeduma iſpildiſchanu tanì ſinâ, zik ta praſa taiſchni teeſas darbu, iſdara teeſas ſehdè Teeſas Preekſchſehdetajs.

Turpat, 960. pant.

961. Teem, kas noteesati us sodeem, ar kureem saweenota wisu kahrtas teesibu waj wisu sewischku teesibu un preekschrozibu saudeschana, top atnemti ordeni un zitas goda sihmes, ja wineem tahdas ir, tapat ari wineem pascheem peederigi diplomi, patenti un atteſtati.

Turpat, 961. pant.

962. Noteesatos, neatskaitot tos, kam nospreests nahwes sods, war peelaist, sem peenahzigas usraudsibas, pee saredseschanahs ar winu laulateem draugeem, radineekeem un pasihstameem.

Turpat, 962. pant.

963. Ispildot spreedumu pee teem, kas noteesati us nahwes sodu, jaeewehro schee nosazijumi:

1) Spreedumi par nahwes sodu, neatskaitot ari tos atgadijumus, kad tas pahrwehrschams politiskâ nahwê (Sod. Lik. 71. pant.), jaispilda ne klaji, zeetuma sehtas robeschâs, bet ja tas naw eespehjams, tad zitâ polizijas preekschneezibas eerahditâ weetâ;

2) Preekſch nahwes soda ispildischanas pee noteesata japeeaizina wina tizibas garidsneeks, lai winu sagatawotu, luhkojotees pehz schihs tizibas mahzibahm, waj nu us grehku suhdseschanu un swehtu wakarinu, waj ari us grehku noschehloschanu un Deewa luhgschanu. Garidsneeks pawada noteesato ari us nahwes soda weetu un paleek pee wina lihds spreeduma ispildischanai, rahdidams winam zeku us jaunu dsihwi, kas winâ saule atwerahs ta preekschâ.

3) Noteesato suhta us nahwes soda weetu arestantu apgehrbâ, kareiwu apsargatu. Kad sods isdarams ahrpus zeetuma robeschahm, kurâ noteesatais ir apzeetinats, tad winu aiswed us nahwes soda weetu aisklahtâ aisjuhgâ.

4) Pee soda ispildischanas wisadâ sinâ wajag buht klaht: Prokuraturas eerehdnim, weetejahs polizijas Preekschneekam, teesas Sekretaram un ahrstam, un ja ispildischana noteek zeetuma sehtas robeschâs, tad ari zeetuma preekschneekam.

5) Bes tahm personahm, kas norahditas preekschejâ (4.) pantâ, pee nahwes soda ispildischanas war buht klaht noteesatâ aisstahwetajs un weetejee eemihtneeki, ne wairak par desmit zilwekeem, kurus usaizina pilsehtas labeedribas pahrwalde. Scho personu neatnahkschana neaptura ispildischanu

6) Kad noteesatais peegahdats nahwes soda weetâ, tad Prokurors, kursch rihko spreeduma ispildischanu, usdod Teesas Sekretaram, kas winu pawada, nolasit spreedumu wiseem dsirdot.

7) Pehz tam bende wed noteesato us eschafotu un ispilda nahwes sodu, kà spreedumâ nosazits.

8) Kad nahwes sods us sewischku Keisara Majestates pawehli pahrwehrsts politiskâ nahwê, un kad noteesatais uswests us eschafota un pahr winu, ja tas peeder pee muischneeku kahrtas, sobins pahrlausts, top pasludinata Wisaugstakà pawehle, kas winam dahwina dsihwibu.

Turpat, 963. pant.; 1880. g. 22. maj. d., nolik. krahj., № 441; 1881. g. 26. mai. d., nolik. krahj., № 387, 1—4. pant.

963. Peesihm. — Atzelts. — (1880. g. 22. maija d., nolik. krahj., № 441.).

964. Par nahwes ſoda iſpildiſchanu ſaſtahdams protokols, kuru paraksta wiſas pee wina klaht bijuſchas perſonas.

1864. g. 20. now. d., (41476), 964. pant.; 1881. g. 26. maja d., nolik. krahj., № 387, 5. pant.

965. Tee, kas noteeſati uſ aiſſuhtiſchanu pee ſpaidu darbeem, uſ nometni waj uſ dſihwi, waj ari uſ nodoſchanu areſtantu nodaļâs, nahk Gubernas Waldes pahrſinâ, kura pehz peenahzigo paraksſtu ſagatawoſchanas, eedala noteeſatos pehz noteikuma, tanî kahrtibâ, kas norahdita Uſtawôs par Apzeetinateem un Aiſſuhtameem.

1864. g. 20. now. d., (41476), 965. pant.; 1870. g. 31. mart. d., (48206), 1. pant.

966. — Atzelts. — (1874. g. 1. jan. d., (52983).

967. (Pehz 1886. g. Turp.). Tee, kas noteeſati uſ eeſlodſiſchanu zeetumâ, tiklab kas ſaweenota ar wiſu waj daſchu ſewiſchku teeſibu un preekſchrozibu atnemſchanu, kà ari kas naw ſaweenota ar tahdu atnemſchanu (Sod. Lik. 1885. g. iſdew. 33., 36. un 38. pant.), waj uſ eeſlodſiſchanu zeetokſnî, waj ari areſtâ uſ ihſu laiku, top noſuhtiti uſ weetejahm waj tuwakahm apzeetinaſchanas weetahm. Scho weetu preekſchneezibai peeſuhtami par noteeſateem taiſitee ſpreedumi norakſtôs.

1864. g. 20. now. d., (41476), 967. pant.; 1884. g. 24. aprl. d., nolik. krahj., 515.

968. (Pehz 1887. g. Turp.). Laiks, kuru pehz ſpreeduma likumigâ ſpehkâ eeſchanas pawadijuſchas apzeetinaſchanas weetâ perſonas, kas noteeſatas uſ ſpaidu darbeem, waj uſ tureſchanu areſtantu laboſchanas nodaļâ, zeetokſnî, zeetumâ waj areſtâ, top peeſkaitits pee eeſlodſiſchanas laika. Ja teeſajamais ſpreedumu naw pahrſuhdſejis, tad winam peeſkaita pee eeſlodſiſchanas laika ari to laiku, kuru winſch apzeetinats pawadijis pehz ſpreeduma paſludinaſchanas. Perſonahm, kuras neatrodahs eepreekſchejâ areſtâ, eeſlodſiſchanas terminſch ſkaitams no tahs deenas, kad winas apzeetinatas ſpreeduma iſpildiſchanas dehl, un teem, kas iſbehguſchi iſ apzeetinaſchanas weetas, pirms iſzeetuſchi teeſas nolikto ſodu, eeſlodſiſchanas laiks ſkaitams no tahs deenas, kad wini no jauna apzeetinati ſpreeduma iſpildiſchanas dehl (a).

Peeſihmejums. Waldoſcha Senata ukaſôs iſſkaidrots, ka laiks, kuru areſtanti, kas noteeſati uſ brihwibas atnemſchanu uſ kahdu laiku, pawadijuſchi zeļâ, ſuhtot winus pehz noteikuma waj ari pahrwedot winus jeb kahdu zehlonu pehz no weenas apzeetinaſchanas weetas uſ otru, japeeſkaita pee ta laika, uſ kahdu tee pehz teeſu ſpreedumeem eeſlodſami. (b).

(a) Turpat, 968. pant.; 1869. g. 18. aprl. d., (46984) nolik., II, 14. pant.; 1874. g. 3. dez. d., (54121); 1876. g. 21. maija d., (55966).; 1884. g. 24. aprl. d., nolik. krahj., 515.; 1887. g. 10. now. d., nolik. krahj., 973, I. — (b), 1882. g. 14. aprl., nolik. krahj. № 586; № 713.

969. Uſ noſuhtiſchanu noteeſatas ſeeweetes, kurahm ſihdami behrni, netop ſchkirtas no wineem, ja paſchas newehlahs atſtaht tos ſawu wihru waj radineeku gahdibâ, un jaaiſſuhta weſchus aiſſuhgôs pehz noſazijumeem, kas noteikti Uſtawâ par Aiſſuhtiteem.

1864. g. 20. now. d., (41476), 969. pant.

970. Tiklab aiſſuhtiſchanas, kà ari apzeetinaſchanas weetâs zaur zaurim, gruhſnejas ſeeweetes lihdſ dſemdeſchanai, kà ari tſchetradeſmit deenu laikâ pehz dſemdibahm, ir atſwabinamas no darbeem. Pehz ſcha termiņa, behrnu

ſihditajahm darbi atweeglinami tahdâ mehrâ, kahdâ tas wajadſigs, lai nekaitetu paſchai mahtei un winas ſihdamam behrnam.

Peeſihmejums. Noteeſatahm ſeewetehm behrnu ſihdiſchanai nolikts pusotra gada laiks. Turpat, 970. pant.; peeſihm.

971. Tee, kas noteeſati uſ nodoſchanu polizijas uſraudſibâ, top nofuhtiti uſ wineem nolikto waj winu paſchu iſwehleto dſihwes weetu, paſinojot par to polizijai, ſem kuras uſraudſibas wini nahk, un Gubernatoram, kurſch pahrſina ſcho poliziju.

Turpat, 971. pant.

972. Teem, kas iſſuhtiti iſ ſawas agrakahs dſihwes weetas ar nodoſchanu polizijas uſraudſibâ, ja wineem naw nekahdu uſtura lihdſekku, jadod no krona palihdſiba winu uſturam wajadſigâ mehrâ, kuru noteiz Eekſchleetu Miniſtris pehz weenoſchanahs ar Finanſu Miniſtri.

Turpat, 972. pant.

973. Teem, kas noteeſati uſ grehku noſchehloſchanu pehz baſnizas noſaziju-meem, noſchehloſchanas weidus, un ilgumu noteiz eparkiju preekſchneezibas, un proteſtanteem — konſiſtorijas.

Turpat, 973. pant.

974. Iſpildot ſpreedumus par naudas peedſinumeem, kas uſlikti kà ſods, waj kà atlihdſiba ſkahdi un ſaudejumus zeetuſcham, Teeſas Priſtawi dara pehz tahs kahrtibas, kas noteikta par ſpreedumu iſpildiſchanu zimilleetâs.

Turpat, 974. pant.

975. Spreedumi, zaur kureem teeſajamee attaiſnoti, pehz tam, kad gah-juſchi likumigâ ſpehkâ, jaiſſludina Senata un weetejahs gubernas awiſês, ja attaiſnotee to luhds.

Turpat, 975. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par teeſaſchanas iſmakſahm.

976. Wiſi iſdewumi kriminalleetâs iſmakſajami iſ tahm ſumahm, kas atrodahs waldibas rihkoſchanâ. Pee ſpreeduma iſpildiſchanas, nahkoſchôs pantôs apſihmetee iſdewumi japeedſen no teem, kam winus teeſa uſlikuſi, bet wiſi ziti janemj galigi uſ krona rehkena.

1864. g. 20. nów. d., (41476), 976. pant.

977. No teem, kas noteeſati uſ teeſaſchanas iſmakſu nolihdſinaſchanu, japeedſen:

1) zeļa iſdewumu nauda tahm perſonahm, kuras ſuhtitas iſdarit iſmekle-ſchanu;

2) atlihdſiba leetpratejeem, ſweſchu walodu tulkeem, leezineekeem un zitahm perſonahm tôs atgadijumôs un taî mehrâ, kà tas turpmak noteikts;

3) iſdewumi par leetiſku peerahdijumu glabaſchanu un noſuhtiſchanu, par kimiſku un techniſku iſpehtijumu iſdariſchanu un par daſchadu ſludinajumu eeſpeeſchanu awiſēs.

Turpat, 977. pant.; 1877. g. 11. janw. d., (56831).

978. Medizinaleerehdni, kas atrodahs deeneſtâ, un brihwpraktizejoſchi ahrſti, ja wini aizinati pee teeſas-mediziniſkeem iſpehtijumeem, ne winu uſturas weetâ, dabun brauzamo un zeļa-uſtura naudu, — pirmee pehz tſchina un otree pehz klaſes, kas peemehriga winu mahzitai pakahpenei, weenlihdſigi ar eerehdneem, kurus ſuhta deeneſta dariſchanâs.

1864. g. 20. now. d., (41476), 978. pant.

978[1]. Teeſas eeſtahdijumôs peeaizinamee ſweſchu walodu tulki un leetprateji, neatkaitot ari ahrſtus, kad ſchos aizina pee iſmekleſchanas waj teeſas winu uſturas weetâ, dabun atlihdſibu par ſaweem puhlineem pehz teem noſazijumeem, kas noteikti Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 529, 530, 531, 860 un 862. pantôs. Schi atlihdſiba iſmakſajama iſ tahm ſumahm, kas pehz Teeſleetu Miniſterijas budſcheta noliktas zeļa-iſmakſahm teeſu aroda eerehdneem un perſonahm, kuras teeſu eeſtahdijumi aizina, kà leezineekus.

1877. g. 11. janw. d. (56831).

978[2]. Polizijas un ziti eerehdni, kureem pehz likuma uſlikts peenahkums atklaht noſeedſigus darbus, kà ari kara deeneſtâ ſtahwoſchas perſonas, kuras iſpilda ſchos peenahkumus, atſkaitot apakſchkareiwus, kad winus aizina pee teeſas waj iſmekleſchanas ahrpus winu deeneſta weetas, kà tahdus, kas noſeedſigu darbu atklahjuſchi waj eekuſtinajuſchi par winu kriminalpeemekleſchanu, dabun brauzamo un deenas-naudu atlihdſinatu tanî mehrâ, kahds noteikts deeneſta leetâs ſuhtameem eerehdneem (Walſt. Deen. Uſt. 613., 614. un 634. pant.).

1872. g. 25. janw. d., (50467); 1881. g. 24. febr. d., nolik. krahj., № 190.

979. Leezineeki un zitas leetâ leekas perſonas, kad tos aizina pee iſmekleſchanas un teeſas tahlak par peezpadſmit werſtehm, dabun zeļa-naudas trihs kapeikas uſ werſti un tee, kurus aizina dſelſzeļa wirſeenâ — dabun brauzamo naudu turp un atpakaļ ſemakahs klaſes weetâs. Beſ tam wini dabun uſturam diwdeſmitpeezas kapeikas deenas naudas ik par kuru deenu, kamehr tee bijuſchi ahrpus dſihwes weetas.

1864. g. 20. now. d., (41476), 979. pant.; 1877. g. 11. janw. d., (56831).

979[1]. Pareiſtizibas Preeſteris, kas peeaizinats teeſas eeſtahdijumôs apſwehrinaſchanas dehl, ahrpus ſawas dſihwes weetas, dabun par braukumu deſmit kapeikas no werſtes, turp un atpakaļ. Schis iſdewums ſedſams iſ tahs ſumas, kas pehz Teeſleetu Miniſterijas budſcheta nolikta zeļu iſmakſahm.

1881. g. 10. now. d., nolik. krahj., № 779.

980. Priwatapteku un laboratoriju turetajeem waj pahrwalditajeem, par reagenzijahm, kuras tee iſleetajuſchi pee teeſas-kimiſkeem iſpehtijumeem, dabun atmakſu pehz ſewiſchkas Medizinalpadomes noliktas takſas.

1864. g. 20. now. d., (41476), 980. pant.

981. Iſdewumi par kimiſki iſpehtamo weelu eepakaſchanu un ſuhtiſchanu, kà ari par zitu leetiſku peerahdijumu ſuhtiſchanu, atlihdſinami pehz

weetejahm zenahm, peemehrigi materialeem, ſtrahdneekeem un aiſſuhgeem, kas preekſch tam iſleetati.

Turpat, 981. pant.

982. Perſonas, kuŗahm uſdota nokihlatu mahjlopu glabaſchana, dabun atlihdſibu par winu barojumu, bet pee ſchihs atlihdſibas leeluma noteikſchanas janemj wehrâ ari tas labums, kuru peeminetahs perſonas wareja eeguht no winu uſluhkoſchanâ nodoteem mahjlopeem.

Turpat, 982. pant.

983. Jſmakſas, kas zeļahs ſludinajumus iſlaiſchot par tahdu preekſchmetu uſmekleſchanu, kuŗi wajadſigi iſpehtiſchanas dehļ, par atraſtahm mironu meeſahm un par aiſdomâ ſtahwoſchu perſonu uſmekleſchanu, atlihdſinamas no to perſonu mantibas, kuŗas leetâ atſihtas par wainigahm.

Turpat, 983. pant.

984. Wiſi luhgumu rakſti, paſludinajumi, atſaukſmes un ſuhdſibas noſeegumu un pahrkahpumu leetâs un pati ſcho leetu teeſaſchana ir atſwabinata no poſchkinahm un ſtempeļu nodokļa.

Turpat, 984. pant,; 1874. g. 17. aprl. d., (53379) uſt., 45., pant.

985. (Pehz 1887. g. Turp.). Kad pehz ſcha Uſtawa noſazijumeem noraksti no ſpreedumeem, protokoleem un ziteem papireem jaiſdod leetas dalibneekeem ne zitadi, kà uſ winu rehkina, tad no ſcho noraksti praſitaja nemjamas tſchetradeſmit kapeikas no lokſnes, ſkaitot ik kuŗâ lapâ diwdeſmit peezas rindinas (a).

Peeſihmejums. Pehz ſcha (985.) panta noliktee kanzelejas nodokļi iſleetajami, kà norahdits Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 875. pantâ.

(a) 1864. g. 20. now. d., (41476), 985. pant.; 1886. g. 23. dez. d.; 1887. g., nolik. krahj. 5, VI. — (b) 1869. g. 19. maija d., (47107).

986. Atlihdſiba leetpratejeem, leezineekeem waj zitahm perſonahm, kas peeaizinatas pee leetas teeſaſchanas, iſmakſajama uſ tahs teeſas nolehmumu, kuŗa leetu luhko zauri, waj kuŗai ta jaluhko zauri. Schi nauda jaiſmakſa ne zitadi, kà uſ to perſonu praſijumu, kuŗahm teeſiba dabuht atlihdſibu.

1864. g. 20. now. d., (41476), 986. pant.

986[1]. Brauzamà un deena naudas- amata wihreem, kuŗi peemineti 978[1]. pantâ, kà ari 979. pantâ norahditais pabalſts, kad ſchis top dots kanzelejas kalpotajeem un apakſchkareiweem, winus aizinot pee teeſas waj iſmekleſchanas deeneſta peenahkumôs, iſmakſajams no katra aroda budſcheta ſumahm (Walſt. Deen. Uſt. 626. un 648. pant.), uſ to eeſtahdijumu praſijumu, kuŗôs ſchihs perſonas atrodahs deeneſtâ. Par to, zik naudas uſ ſchahda pamata iſmakſats, peeminetee eeſtahdijumi tuhlin paſino teem teeſas eeſtahdijumeem, no kuŗeem nahzis aizinajums.

1881. g. 24. febr. d., nolik. krahj., № 190.

987. Kas pirms ſpreeduma ſludinaſchanas nepraſa, lai winam atlihdſina iſdewumus, kuŗi tam zehluſchees, tas uſluhkojams par atteikuſchos no atlihdſibas.

Turpat, 987. pant.

988. Pee atlihdſibas peederigà zeļa-nauda jarehkina pehz paſtzeļu-grahmatas un tur, kur naw paſtzeļa, pehz weetejahs preekſchneezibas peegahdatahm ſinahm par to, kahdi tahlumi ſtarp pilſehtahm, meeſteem, ſahdſchahm, zeemateem un t. t.

Turpat, 988. pant.

989. Perſonahm, kuras iſdara iſmekleſchanu, kà ari teeſas eeſtahdijumeem, pamatigi jawed rehkens par wiſahm teeſaſchanas iſmakſahm. Rehkenu, kuru ſaſtahdijis Iſmekletajs, winſch tuhlin pehz iſmekleſchanas beigahm ſtahda Teeſai preekſchâ.

Turpat, 989. pant.

990. Teeſaſchanas iſmakſas leetâ par noſeegumu, kuru padarijuſchas wairak perſonas, iſdalamas winu ſtarpâ pehz tam, kahdâ mehrâ wini peedalijuſchees pee noſeeguma.

Turpat, 990. pant.

991. Galwenee wainigee, kà: wadoni, kopneeki un wiſi, kas paſchi noſeegumu padarijuſchi, kà ari peerunataji waj uſkuhditaji, atbild wiſi weenkop par teeſaſchanas iſmakſu nolihdſinaſchanu.

Turpat, 991. pant.

992. Ja galwenee wainigee neſpehj atlihdſinat teeſaſchanas iſmakſas, tad winas peeſpreeſchamas no ziteem noſeeguma dalibneekeem, kà: no pabalſtitajeem, peekahwejeem un ſlehpejeem, kuri pee teeſaſchanas iſmakſu nolihdſinaſchanas ari weenkop atbildigi.

Turpat, 992. pant.

993. Teeſas ſpreedumâ weenumehr jaapſihmè, kam ihſti teeſaſchanas iſmakſas nolihdſinamas un kahdâ mehrâ; kahda daļa no wiſahm iſmakſahm kriht ik uſ kuru noteeſato, bet jo ſihks teeſaſchanas iſmakſu aprehkinajums, norahdot preekſch kam tahs iſleetatas, jataiſa pehz ſpreeduma ſludinaſchanas ſewiſchkâ nolehmumâ.

Turpat, 993. pant.

994. Kad ſpreedums gahjis likumigâ ſpehkâ, tad nolehmumu par atlihdſinamahm teeſaſchanas iſmakſahm Teeſas Priſtaws ſludina tahm perſonahm, no kurahm atmakſa peeſpreeſta, waj ari tahm, kuru rokâ nahkuſi winu mantiba.

Turpat, 994. pant.

995. Ja perſonas, no kurahm praſa teeſaſchanas iſmakſu atlihdſibu, atſihſt aprehkenu par nepareiſu, tad war *diwu nedeļu laikâ* no ſcha aprehkena uſrahdiſchanas, eeſneegt blakus ſuhdſibu: par Apgabala Teeſas nolehmumu — Teeſu Palatai un par Palatas Kriminaldepartamenta nolehmumu — winas Departamentu Kopu-Sapulzei.

Turpat, 995. pant.

996. Nolehmums, kas nahzis uſ blakus ſuhdſibu par nepareiſibu pee teeſaſchanas iſmakſu aprehkena, wiſadâ ſinâ ſkaitams par galigu.

Turpat, 996. pant.

997. Ja no tahs perſonas, kuŗai uſlikta teeſaſchanas iſmakſu nolihdſinaſchana, tanî paſchâ reiſâ peedſenama atlihdſiba par winas padarito kahdi, ſau-

dejumu, waj aiskahrumu, tad wispirms no winas japeedsen atlihdsiba un tikai pehz tam teesaschanas ismakšas.

Turpat, 997. pant.

998. Teesaschanas ismakšas naw peedsenamas no ta mantibas, kas nomiris pirms spreedums gahjis likumigâ spehkâ, kaut ari winsch buhtu atsihts par wainigu. Bet ja wainigais miris pehz spreeduma likumigâ spehkâ eeschanas, tad teesaschanas ismakšas japeedsen no wina atstahtahs mantibas.

Turpat, 998. pant.

999. Ja noteesatais nespehj nolihdsinat teesaschanas ismakšas, tad winas galigi nemjamas us krona rehkena.

Peesihmejums. Naudas sodi, kâs usleekami par neatnahkschanu pee ismekleschanas un teesas, bes eewehroschanu pelnoscheem zehloneem, top peeweenati kapitalam, ko eetaisit apzeetinaschanas weetas (a). Donas kara spehka apgabalâ peeminetee naudas sodi peeweenojami pee scha kara spehka wispahriga kapitala. (b).

(a) Turpat, 999. pant.; peesihm. — (b) 1877. g. 26. now. d., (57908).

Treschà grahmata.

Isnehmumi is kriminalteesaschanas wispahrigas kahrtibas.

1000. Is kriminalteesaschanas wispahrigas kahrtibas nolikti schahdi isnehmumi:

1) kriminalleetâs, kuras isteesajamas ar gariga aroda peedalischanos, proti: a) noseegumôs pret tizibu un zitôs, kas saweenoti ar basnizas nosazijumu pahrkahpschanu, un b) garidsneeku noseegumôs;

2) walsts noseegumôs, kas norahditi Sodu Likumu III. Schkirâ;

3) amata noseegumôs;

4) kriminalleetâs, kuras atteekahs us daschadahm administratiwas pahrwaldibas dakahm, proti: a) noseegumôs pret krona mantu un eenahkumeem, b) noseegumôs pret wispahrigu labklahjibu un labkahrtibu;

5) kriminalleetâs, kurahm jaukta peekritiba kara- un siwilaroda teesahm.

1864. g. 20. now. d. (41476), 1000. pant.

Pirmà schkira.

Par teesaschanu kriminalleetâs, kuras isteesajamas ar gariga aroda peedalischanos.

Pirmà nodaka.

Par teesaschanu noseegumu leetâs pret tizibu un zitâs, kuras saweenotas ar basnizas nosazijumu pahrkahpschanu.

1001. Laizigu teesu pahrsinai peekritigi noseegumi pret tizibu un siti, kas saweenoti ar basnizas nosazijumu pahrkahpschanu ir padoti peemekle-

schanai teesas zelâ us wispahriga pamata, ar schinî nodalâ norahditeem isnehmumeem.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1001. pant.

1002. Leetas par noseegumeem un pahrkahpumeem, par kureem kriminallikumôs nolikta tikai grehku noschehloschana pehz basnizas nosazijumeem waj wainiga raidischana pee garigas teesas, peekriht weenigi schai teesai.

Turpat, 1002. pant.

1003. Leetas par noseegumeem un pahrkahpumeem, par kureem kriminallikumôs nolikts, bes grehku noschehloschanas pehz basnizas nosazijumeem, wehl zits sods, isspreesch kriminalteesa, kuras spreedums top darits sinams garigai preekschneezibai, lai ta usliktu noteesatam grehku noschehloschanu pehz basnizas nosazijumeem.

Peesihmejums. I. Teem, kas noteesoti us aissuhtischanu spaidu darbôs, grehku noschehloschana pehz basnizas nosazijumeem netop uslikta.

Turpat, 1003. pant.; peesihm. I.

Pirmâ noschkira.

Noseegumi pret tizibu.

1004. Leetâs par atkrischanu no tizibas un basnizas nolikumeem (Sod. Lik. 184—209 pant.) apsuhdsamee teesajami kriminalteesâ tikai par teem darbeem, par kureem pehz kriminallikumeem nahk waj nu kahds sods, waj ari aprobeschojums kahrtas teesibu leetaschanâ.

Peesihmejums. Tos, kas pahrgahjuschi no kristigas tizibas nekristigâ, waj no pareistizibas kahdâ zitâ kristigâ tizibâ, waj ari no pareistizibas nowehrsdamees peegreesuschees kahdai sektei, wisadâ sinâ eestiprina gariga preekschneeziba ihstenâ tizibâ un pamahza pehz basnizas nosazijumeem.

Peesihmejums. II. (Pehz 1887. g. Turp.) Schinî (1004.) pantâ norahditee Sodu Likumu 198. un 199. panti ir atzelti.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1004. pant., peesihm.

1005. Sinas par notikumeem, kuri norahda atkahpschanos no tizibas un basnizas nolikumeem, japawehsta par pareistizigeem — eparkijas preekschneezibai un par teem, kas nepeeder pee pareistizibas — winu garigai preekschneezibai, pehz peederibas.

Turpat, 1005. pant.

1006. Sepreekscheja ismekleschana leetâs par nowehrschanu no pareistizibas waj par atkrischanu no kristigas tizibas, top ussahkta ne zitadi, kà us garigas preekschneezibas prasijumu.

Turpat, 1006. pant.

1007. (Pehz 1886. g. Turp.). Ja scha Ustawa 1006. pantâ isteiktà nosazijuma ir isnemtas leetas tiklab par ruhnitaju sektes isplatitajeem (Sod. Lik. 1885. g. isdw. 196. 197. pant.), kà ari par teem, kas peegreesuschees pee ruhnitaju sektes waj zitahm sektehm, kuras saweenotas ar negantu mahnitizibu fanatisku usbruzibu sawai waj zita dsihwibai, waj ari ar prettikumigeem,

nekihtreem darbeem (Sod. Lik. 203. pant.). Schinîs leetâs eepreekſcheja iſmekleſchana uſſahkama ari beſ garigas preekſchneezibas praſijuma.

Turpat, 1007. pant.; 1884. g. 1. maija d., nolik. krahj., 438, IX.

1008. Teeſas Iſmekletajam naw teeſibas atſazitees no eepreekſcheja iſmeklejuma iſdariſchanas, kad gariga preekſchneeziba to praſa leetâ par nowehrſchanu no pareiſtizibas un atkriſchanu no kriſtigas tizibas.

1864. g. 20. now. d., (41476), 1008. pant.

1009. Leetâs par noſeegumeem pret pareiſtizibu, kuras Apgabala Teeſâs luhkojamas zauri ar Swehrinatu Peeſehdetaju peedaliſchanos, ſchee pehdejee jaeezek iſ pareiſtizigahm perſonahm.

Turpat, 1009. pant.

1010. Ja uſ teeſu ſehdehm aizinato trihsdeſmit Peeſehdetaju ſkaitâ atrodahs perſonas, kuras nepeeder pee pareiſtizibas, tad pirms zaur loſi faſtahda Swehrinato ſehdi, kurai jaluhko zauri leeta par noſeegumu pret tizibu, peemineto perſonu weetâ janemj Peeſehdetaju Weetneeki, kuri ir pareiſtizigi.

Turpat, 1010. pant.

1010[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Dewinâs reetruma gubernâs, kà ari Beſarabijas, Jekatarinoſlawas, Poltawas, Taurijas, Kerſonas un Tſchernigowas gubernâs, ebreju peedaliſchanahs Swehrinato Peeſehdetaju ſehdê naw peelaiſchama leetâs par noſeegumeem pret tizibu.

1877. g. 19. jul. d., (57589) l., 8. pant.; 1879. g. 11. dez. d., (60269); 1884. g. 5. jun. d., nolik. krahj., 547, I.

Otrâ noſchkira.

Noſeegumi, kas ſaweenoti ar baſnizas noſazijumu pahrkahpſchanu.

1011. Kad garigâ arodâ zaurluhkojot leetas, kurâs atrodahs baſnizas noſazijumu pahrkahpumi, nahk gaiſmâ noſeegumi, ko peekriht teeſat kriminalteeſai, tad garigà preekſchneeziba paſino par to pee Apgabala Teeſahm amatâ ſtahwoſcheem Prokuroreem, kuri ſchihs leetas wirſina turpmak pehz noteiktas kahrtibas.

1864. g. 20. now. d., (41476), 1011. pant.

1012. Leetas par laulibahm, kuras noſlehgtas zaur wardarbibu waj peekrahpſchanu pret weenu waj abeem laulajameem, waj ari kur weens waj abi laulajamee ir ahrprahtigi, uſſahkamas kriminalteeſâ, kuras ſpreedums par wardarbibu waj peekrahpſchanu japaſino garigai teeſai, tiklab lai ta ſpreeſch par laulibas pilnſpehzibu waj nepilnſpehzibu, kà ari lai noteiz teem garidſneekeem atbildibu, kuri iſdarijuſchi laulaſchanu.

Turpat, 1012. pant.

1013. Leetâs par kriſtigu perſonu daudſſeewibu, apſuhdſamee nododami kriminalteeſai tikai pehz tam, kad no garigas teeſas eepraſitas ſkaidras ſinas par laulibas noſlehgſchanu, otrai laulibai jaw paſtahwot. Tani paſchâ kahrtibâ no garigas teeſas jaeepraſa ſinas ari leetâs par ahrlaulibas dſihwi tuwu radneeku ſtarpâ.

Turpat, 1013. pant.

1014. Leetas par doſchanos laulibâ neatkautâs radneezibas waj ſwainibas pakahpenês, par kriſtigu zilweku aiſleegtu laulibu ar nekriſtigeem un par pareiſtizigu zeturto laulibu nahk kriminalteeſâ pehz tam, kad par wainigeem pabeigta gariga teeſa.

Turpat, 1014. pant.

1015. Schi pati kahrtiba jaeewehro ari pee zitahm laulibas leetahm, kurâs kriminalteeſa, kad tahs ſanehmuſi no garigas teeſas, noteiz teeſajamo perſonu kriminalatbildibu, kà ari pee tahdu garidſneeku laulibahm, kureem pehz winu baſnizas likumeem aiſleegts dotees laulibâ, ja wainigee ſchim noluhkam iſleetajuſchi krahpſchanu waj wiltoſchanu (Sod. Lik. 1569. pant.).

Turpat, 1015. pant.

1016. Leetas, kurâs weens laulats draugs ſuhdſ otru par laulibas ſwehtuma ne-eewehroſchanu, zaur laulibas pahrkahpſchanu, peekriht: waj nu 1) Kriminalteeſai, kad aiſkartais laulats draugs luhdſ, lai wainigo ſoda pehz kriminallikumeem (Sod. Lik. 1585. pant.); waj ari 2) garigai teeſai, kad aiſkartais laulats draugs luhdſ, lai laulibu ſchkir un wainigo ſoda pehz baſnizas noſazijumeem.

Turpat, 1016. pant.

1016[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Dewinâs reetruma gubernâs, kà ari Beſarabijas, Jekatarinoſlawas, Poltawas, Taurijas, Kerſonas un Tſchernigowas gubernâs, ebreju peedaliſchanahs Swehrinato Peeſehdetaju ſehdê naw peelaiſchama leetâs par noſeegumeem, kas ſaweenoti ar baſnizas noſazijumu pahrkahpſchanu.

1877. g. 19. jul. d., (57589) l., 8. pant.; 1879. g. 11. dez. d., (60269.); 1884. g. 5. jun. d. nolik. krahj., 547, I.

Otrà nodaļa.

Par teeſaſchanu garidſneeku noſeegumu leetâs.

1017. Perſonas, kuras peeder pee kahdas kriſtigas tizibas garidſneekeem, tiklab par ſawa amata peenahkumu pahrkahpſchanu, kuri noteikti baſnizas noſazijumôs un zitôs garigâ arodâ paſtahwoſchôs nolikumôs, kà ari par teem pretlikumigeem darbeem, par kureem likumôs noteikts, ka wineem atbildiba uſleekama pehz garigas preekſchneezibas eeſkata, peekriht teeſat garigai teeſai.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1017. pant.

1018. Preekſchejâ (1017.) pantâ apſihmetâs leetâs ſuhdſibas par kahdes un ſaudejumu atlihdſibu, kuri padariti zaur noſeegumu, iſteeſajamas zimilteeſâ pehz garigas teeſas beigahm.

Turpat, 1018. pant.

1019. Leetâs, kuras peekriht kriminalteeſai, pee garidſneeku kahrtas peederigas perſonas teeſajamas pehz wiſpahrigas kriminalteeſaſchanas kahrtibas, pee kam, atteekotees uſ Swehtkalpotajeem un pee muhku kahrtas peederigeem, jaeewehro ſewiſchki noſazijumi, kas noteikti nahkoſchôs pantôs.

Turpat, 1019. pant.

1020. Stahdamees pee iſmeklejuma iſdariſchanas par ſwehtkalpotaju un un pee muhku kahrtas peederigu noſeegumeem, kuri peekriht kriminalteeſas iſteeſaſchanai, Meera Teeſneſchi un Teeſas Iſmekletaji paſino apſuhdſamo tuwakai preeſchneezibai, kurai ir atwehlets pa wiſu iſmekleſchanas laiku peeſuhtit wiſas ſinas, kas deretu leetas iſſkaidroſchanai.

Turpat, 1020. pant.

1021. Swehtkalpotajus un pee muhku kahrtas peederigus war apzeetinat tikai tad, kad wini apſuhdſeti par ſwarigeem noſeegumeem, par kureem nahk wiſu kahrtas teeſibu atnemſchana waj wiſu ſewiſchku teeſibu un preekſchrozibu ſaudeſchana, un tikai wisleelakahs wajadſibas atgadijumôs.

Turpat, 1021. pant.

1022. Swehtkalpotaji un pee muhku kahrtas peederigi, kurus apſuhdſ par augſchâ peemineteem noſeegumeem, jatur apzeetinati atſchkiru no ziteem eeſlodſiteem.

Turpat, 1022. pant.

1023. Tiklab par garidſneeka apzeetinaſchanu, kà ari par zitu ſolu ſperſchanu, ko atnemt winam lihdſekkus atrautees no iſmekleſchanas, tuhlin japawehſta wina tuwakai garigai preekſchneezibai, lai ta no ſawas puſes rihkotos, ka netaptu aiſkaweta deewkalpoſchana un garigu wajadſibu iſpildiſchana.

Turpat, 1023. pant.

1024. Leetâs par Swehtkalpotajeem un pee muhku kahrtas peederigeem, kuri jateeſà ar Swehrinatu Peeſehdetaju peedaliſchanos, wiſus iſmekleſchanas aktus, pirms tos leek preekſchâ Teeſu Palatai zaurluhkoſchanas dehl, Prokurors noſuhta: atteekotees uſ pareiſtizigeem garidſneekeem — eparkijas preekſchneezibai, un atteekotees uſ garidſneekeem, kuri nepeeder pee pareiſtizibas — winu garigai preekſchneezibai, pehz peederibas.

Turpat, 1024. pant.

1025. Gariga preekſchneeziba, luhkojuſi ſchos iſmekleſchanas aktus zauri diwu nedeku laikâ no winu dabuſchanas, paſino Prokuroram ſawas domas to apſtahkku ſinâ, kuri atteekahs uſ apſuhdſameem garidſneekeem.

Turpat, 1025. pant.

1026. Garigas preekſchneezibas domas, lihdſ ar apſuhdſibas rakſtu, Prokurors leek preekſchâ Teeſu Palatai, kura ari ſpreeſch, kà leeta turpmak wirſinama uſ likumiga pamata.

Turpat, 1026. pant.

1027. Pee Teeſas iſmekleſchanas tiklab Prokurors, kà ari teeſajamais un wina aiſſtahwetajs war praſit, lai garigas preekſchneezibas atſina taptu nolaſita teeſâ, bet ſchi atſina nekawè kriminalteeſu taiſit ſpreedumu peemehrigi Swehrinato Peeſehdetaju iſſpreedumam.

Turpat, 1027. pant.

1028. Spreedumi, pehz kureem garidſneekeem ir atnemtas waj aprobeſchotas kahrtas teeſibas, — lai noteeſateem atnemtu garigu amatu, — norakſtôs peeſuhtami peenahzigai garigai preekſchneezibai, noleekot terminu, kurâ jaſuhta atpakaļ paſinojums, ka noteeſatam garigs amats atnemts.

Turpat, 1028. pant.

1029. Spreedumi, pehz kureem Swehtkalpotaji waj ari pee muhku kahrtas peederigi noteesati us peesihmejumeem, rahjeeneem waj eeslodsischanu, kas naw saweenota ar teesibu un preekschrozibu atnemschanu waj aprobeschoschanu, peesuhtami garigai preekschneezibai, lai wina no sawas puses rihkotos, kà peenahkahs. (Salihds. Sod. Lik. 86. pant. un Ust. par Sod. 5. pant.).

Turpat, 1029. pant., 1864. g. 20. now. d., (41478), 5. pant.

Otrà schkira.

Par teesaschanu walsts noseegumu leetàs.

1030. Leetas par walsts noseegumeem peekriht isspreest:

1) Teesu Palatahm, kad par noseegumu nenahk pehz likuma sods, kas saweenots ar kahrtas teesibu atnemschanu waj aprobeschoschanu;

2) Teesu Palatahm pawairotà sastahwà, ar Kahrtu Weetneeku peedalischanos, waj ari kad schini sinà nahk Wisaugstakà pawehle, — Waldoscha Senata Sewischkai Sehdei ar peemineto Weetneeku peedalischanos, ja par noseegumu likumà nolikts sods, kursch saweenots ar kahrtas teesibu atnemschanu waj aprobeschoschanu;

3) Wirsejai Kriminalteesai, kad daschadàs walsts malàs atklahta wispahriga saswehriba pret Wisaugstako Waru waj pret likumà eestahditu waldischanas kahrtu, waj pret trona mantoschanas kahrtibu, ja nahk Wisaugstakà pawehle, lai leetu luhko zauri schi Teesa.

1864. g. 20. now. d., (41476), 1030. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956), 2. pant.; 1878. g. 9. maija d., (58489) I, 1. pant.

1031. Leetas par walsts noseegumeem isteesajamas pehz kriminalteesaschanas wispahrigas kahrtibas, eewehrojot nosazijumus, kas isteikti schihs Schkiras nahkoschôs pantôs. (a).

Peesihmejums I. (Pehz 1886. g. Turp.). Teesaschanas kahrtiba walsts noseegumu leetàs peemehrojama ari leetahm par pretlikumigahm sabeedribahm, kuras peeredsetas Sodu Likumu (1885. g. isdw.) 318—324. pantôs. (b).

Peesihmejums II. Leetas par sazelschanos pret waldibas eezeltahm eestahdehm, kura paredseta Sodu Likumu 263—265. pantôs, par pretoschanos schihm eestahdehm un usbrukschanu karaspehka waj polizijas eerehdneem, waj ari amata wihreem pee amata peenahkumu ispildischanas waj scho peenahkumu ispildischanas dehl, kad schahda pretoschanahs waj usbrukschana ir saweenota ar slepkawibu, bedsinaschanu waj mehginaschanu isdarit schos noseegumus, kà ari kad zaur winu ir padariti eewainojumi, sakroplojumi waj smagi siteeni, ir pagaidam padotas, atteekotees us peekritibu, teesahm nodoschanu un paschu isteesaschanu, tai kahrtibai, kas nolikta par to leetu teesaschanu, kuras stahw Teesu Palatu pahrsinà ar Kahrtu Weetneeku peedalischanos. Eepreekscheju ismekleschanu schinîs leetàs isdara Teesas Ismekletajs, eewehrodams wispahrigus nosazijumus, kuri atrodahs scha Ustawa Otrà Schkirà. Peeminetà kahrtiba, bet tikai peekritibas un isteesaschanas sinà, pagaidam peemehrojama ari leetahm par noseegumeem, kas paredseti Sodu Likumu 395. pantà, tanîs atgadijumôs, kad schihs leetas peekristu isteesat Apgabala Teesai waj Teesu Palatai; bet leetas par schahdeem noseegumeem, kuras peekriht Waldoscha Senata Kasazijas Departamentam, paleek scha Departamenta pahrsinà un isteesajamas bes Swehrinatu Peesehdetaju peedalischanahs (z).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41476), 1031. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956), 1. pant. (b); 1874. g. 4. jun. d., (53606) II, III, (z); 1878. g. 9. maja d., (58488); 1882. g. 11. maja d., nolik. krahj., № 320, 1. pant.

Pirmà nodaļa.

Par teesaschanu Teesu Palatâs un Waldoscha Senata Sewischkâ Sehdê.

Pirmà noschkira.

Peekritiba.

1032. Leetas par walsts noseegumeem isspreeschamas waj nu tanî Teesu Palatâ, kuras apgabalâ noseegums notizis, waj ari Waldoscha Senata Sewischkâ Sehdê (1030. pant. 2. punkt.).

1864. g. 20. now. d., (41476), 1032. pant.; 1878. g. 9. maja d., (58489).

1033. Kad Walsts noseegumi sagadahs kopâ ar ziteem noseegumeem, tad wisi wini neschkirti luhkojami zauri Teesu Palatâ waj Waldoscha Senata Sewischkâ Sehdê, bet kad persona, kas apsuhdseta par noseegumu, kursch isteesajams Teesu Palatai, bes tam wehl apsuhdsama par tahdu noseegumu, kursch nepeeder pee walsts noseegumu schkiras, bet par kuru nahk sods, kas saweenots ar kahrtas teesibu atnemschanu waj aprobeschoschanu, tad jautajumu par peeminetahs personas wainibu pee scha noseedsigà darba luhko zauri, atschkiru, peenahzigà teesa un spreedumu par noseegumu kopibu taisa Teesu Palata.

1864. g. 20. now. d., (41476), 1033. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 3. pant.

Otrà noschkira.

Pehtischana.

1034. Peemekleschana teesas zelâ par walsts noseegumeem un zaur zaurim prokuraturas peenahkumi scho noseegumu leetâs ir usdoti Teesu Palatu Prokuroreem uu winu Beedreem, ar isnehmumeem, kas noteikti scha Ustawa 1044[1], 1044[4], 1048[1], 1063. un 1064. pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41476), 1034. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956), 5. pant.

1035. Ik par kuru kaunu nodomu, kurâ atrodahs walsts noseeguma sihmes, japasino Teesu Palatas Prokuroram, kad kaunais nodoms atklahts wina usturas weetâ, zitadi — weetejam Apgabala Teesas Prokuroram waj wina Beedram, waj ari polizijai, lai par to tuhlin pasinotu Teesu Palatas Prokuroram.

1864. g. 20. now. d., (41476), 1035. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956), 6. pant.

1035[1]. Neatkarigi no pasinoschanas prokuraturai us preekschejà (1035). panta pamata, polizijai tuhlin jadara sinams Gubernas Schandarmu Walschu Preekschneekeem waj winu Palihgeem par wiseem winas pahrsinamâ eezirknî klajâ nahkuscheem pahrkahpumeem, kurôs atrodahs walsts noseeguma sihmes.

1871. g. 19. maija d., (49615), nosaz. 23. pant.

1035[2]. Pehtijumus par walsts noseegumeem zaur zaurim isdara Sewischka Schandarmu Korpusa Ofizeeri, ja wajadsigs, ar scha Korpusa apakscheju tschinu peepalihdsibu, kureem schôs pehtijumôs war usdot ihpaschu darbu isdari-

schanu; sewischki swarigâs leetâs tahdus pehtijumus isdara persona, kuru preeksch tam isredsj Wisaugstakà Wara.

Turpat, 21¹. pant.

1035³. Ja Schandarmu Korpusa eerehdnu naw klaht, tad polizija sper pirmos sokus, kuri nezeesch kaweschanas, tai skaitâ kratijumu aisdomâ stahwoschahs personas dsihwokli, ar winas papiru apsehgeleschanu.

Turpat, 23. pant., 1872. g. 7. jun. d., (50956), 4. pant.

1035⁴. Pehtijumi par walsts nosseegumeem isdarami sem Teesu Palatas Prokurora waj wina Beedra usraudsibas. Pehtijumi, kuri usdoti sewischki Wisaugstakahs Waras iredsetai personai (1035. pant.), isdarami sem Teesleetu un Eekschleetu Ministru augstakas pahrraudsibas un Teesu Palatas Prokuroram pascham klaht esot. Pehtijumôs, kuri isdarami diwu waj wairak Palatu apgabalôs, Prokurora peenahkumus usleek Teesleetu Ministris weenam no scho Palatu Prokuroreem.

1871. g. 19. maija d., (49615), nosaz. 22. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956), 5. un 7. pant.; 1880. g. 6. augst. d., nolik. krahj., № 676.

1035⁵. Lihdj Teesu Palatas Prokurora waj wina Beedra atnahkschanai pahrraudsiba pahr Sewischka Schandarmu Korpusa eerehdnu isdaramo pehtischanu waj pahr nekawejameem darbeem, kas isdarami polizijai, (1035³. pant.), peekriht weetajam Apgabala Teesas Prokuroram waj wina Beedram.

1872. g. 7. jun. d., (50956) 8. pant.

1035⁶. Pehtischanu ussahk Sewischka Schandarmu Korpusa eerehdni tiklab us Teesu Palatas Prokurora preekschlikumu, kà ari taischni paschi. Wisaugstakahs Waras iredsetà persona stahjahs pee pehtijuma isdarischanas pehz augstakas pawehles. Wisadâ sinâ par pehtijuma ussahkschanu tuhlin jadara sinams Palatas Prokuroram.

1871. g. 19. maija d. (49615) nosaz. 24. pant.

1035⁷. Pehtischanas isdaritajeem ir teesiba spert wisus tos sokus, kas norahditi 253, 254, 256 un 257. pantôs, isdarit ismekleschanas darbus, kuri apsihmeti 258. pantâ, kà: apskatijumus, apluhkojumus, kratijumus (ar papiru apsehgeleschanu) un atnehmumus, kà ari isdarit eepreekscheju noklauschinaschanu. Pee scho darbu isdarischanas, kà ari 257. pantâ apsihmetâ atgadijumâ wini turahs pee nosazijumeem, kas noteikti schinî Ustawâ par eepreekscheju ismekleschanu (a). Ja wajadsigs apskatit waj atnemt pasta waj telegrafa korespondenziju, tad Schandarmu pahrwaldes eerehdni isluhdsahs preeksch tam atkaujas no Eekschleetu Ministra, kursch to dod pehz weenoschanahs ar Teesleetu Ministri (b).

Peesihmejums. Pehtijumus isdarot par pretlikumigahm sabeedribahm, pehtischanas isdaritaji war, bet tikai us Teesu Palatas rakstisku preekschlikumu, apzeetinat ari tahdas personas, kuras top apsuhdsetas par nosseegumeem, par kureem nenahk wisu tahrtas teesibu waj wisu sewischku teesibu un preekschrozibu atnemschana, ja peeminetais solis israhdahs par wajadsigu, lai nowehrstu apsuhdsamo sasinaschanos sawâ starpâ waj nosseeguma pehdu noslehpschanu (z).

(a) Turpat, 25. pant. — (b) 1878. g. 30. okt. d., (58967); 1880. g. 6. augst. d., nolik. krahj., № 676. — (z) 1874. g. 4. jun. d., (53606) IV.

1035⁸. Pehtischanas isdaritaji bes kaweschanas eeraksta isswaizajumu satwaru protokolâ, kuru paraksta isswaizajamahs personas un peesauktee leezineeki,

ja tahdi bijuschi klaht. Peesaukto leezineeku paraksti ir wajadsigi, ja iswaizajamais newar waj atsakahs parakstit protokolu.

1871. g. 19. maija d., (49615), nosaz. 26. pant.

1035[9]. Pee pehtijumu isdarischanas par walsts noseegumeem polizijas eerehdni ispilda wisus likumigos prasijumus, ar kureem pee wineem greeschahs pehtischanas isdaritaji. Gubernatoreem un zaur zaurim waldibas un teesas weetahm un amata wihreem ir peenahkums sneegt teem peepalihdsibu, zik tas stahw winu warâ.

Turpat, 27. pant.

1035[10]. Ja Wisaugstakahs Waras isredsetà persona pee pehtijuma isdarischanas sastop gruhtibas soku sperschanas sinâ, ko atnemt aisdomâ stahwoscham lihdsekkus atrautees no ismekleschanas, tad par scho sino Teesleetu Ministram, kursch, pehz weenoschanahs ar Eekschleetu Ministri, isschkir peeminetahs gruhtibas. Ja pa tahm starpahm schi persona waj Teesu Palatas Prokurors jau ir rihkojees par aisdomâ stahwoschà apzeetinaschanu, waj kihlu eeprasischanu no wina, tad schis solis paleek spehkâ, kamehr naw isschkirts jautajums, kas zehlees scha eemesla pehz.

Turpat, 28. pant., 1889. g. 6. augst. d., nolik. krahj., № 676.

1035[11]. Ik kuru pabeigtu pehtijumu Teesu Palatas Prokurors stahda preekschâ Teesleetu Ministrim, kursch, pehz sasinoschanahs ar Eekschleetu Ministri, rihkojahs par eepreekscheja ismeklejuma isdarischanu waj ari isluhds Wisaugstako pawehli par pehtijuma beigschanu, atstahjot schinî atgadijumâ leetu bes turpmakeem isnahkumeem, waj ari isschkirot winu administratiwâ kahrtibâ (Ust. par Noseeg. Nowehr. un Aptur. 1. pant. peesihm. I.).

1871. g. 19. maija d., (49615), 29. pant.; 1880. g. 6. aug. d., nolik. krahj., № 676.

1035[12]. (Pehz 1886. g. Turp.). Pehtijumus par kara deenestâ stahwoschu personu walsts noseegumeem (Kara Tees. Ust. 1884. g. isdw. 244. — 246. un 251. pant.; Juhras Kara Tees. Ust. 1874. g. isdw. 237. un 243. pant.), kuri paredseti Sodu Likumu (1885. g. isdew.) 246.—248., 253., 254. un 256. — 261. pantôs, kad schos noseegumus padarijuschas kara deenestâ stahwoschas personas weenas paschas un, turklaht, tahdâs weetâs, kuras atrodahs weenigi kara waj juhras preekschneezibas pahrsinâ, waj ari pa deeneſta peenahkumu ispildischanas laiku, — isdara, pehz peederibas, kara waj juhras preekschneeziba; schis pehtijums dabun turpmaku wirseenu pehz Kara Teesas waj Juhras Kara Teesas Ustawu nosazijumeem.

1886. g. 30. marta d., nolik. krahj., 597, II. 1. pant.

1035[13]. (Pehz 1886. g. Turp.). Wisôs zitôs atgadijumôs, atskaitot preekschejâ (1035[12].) pantâ norahditos atgadijumus, pehtijumi par kara deenestâ stahwoschu personu walsts noseegumeem isdarami un wirsinami turpmak tanî kahrtibâ, kahda noteikta scha Ustawa 1035[2]. — 1035[11]. pantôs, eewehrojot nahkoschus sewischkus nosazijumus (1035[14].—1035[16]. pant.).

Turpat, 2. pant.

1035[14]. (Pehz 1886. g. Turp.). Schandarmu Korpusa eerehdni ussahk pehtischanu neween us Teesu Palatas Prokurora preekschlikumu, waj pehz

ſawa paſcha eeſkata, bet ari uſ peenahzigas kara waj juhras preekſchneezibas paſinojumu, pee kam, pirmôs diwôs atgadijumôs, Schandarmu Korpuſa eerehdni tuhlin dara ſinamu kara deeneſtâ ſtahwoſchas perſonas preekſchneezibai tiklab par pehtijuma uſſahkſchanu, kà ari par iſmekleſchanas preekſchmetu.

Turpat, 3. pant.

1035[15]. (Pehz 1886. g. Turp.). Kad pee Teeſleetu Miniſtrim preekſchâ ſtahdita (1035[11]. pant.) pehtijuma zaurſkatiſchanas iſrahdahs, ka pehtijumu iſdarot pee atbildibas ſauktas tikai kara deeneſtâ ſtahwoſchas perſonas, waj ari kad pee noſeeguma padariſchanas, lihdſ ar kara deeneſtâ ſtahwoſchahm, ir nehmuſchas dalibu ari ziwilaroda perſonas, bet atteekotees uſ pehdejahm buhtu nodomats beigt uſſahkto leetu waj winu iſſchkirt adminiſtratiwâ kahrtibâ, un atteekotees uſ kara deeneſtâ ſtahwoſchahm perſonahm — iſdarit eepreekſcheju iſmekleſchanu, tad Teeſleetu Miniſtris, neweenſaſinojahs ar Eekſchleetu Miniſtri, bet ari dara ſawus nodomajumus ſinamus Kara Miniſtrim waj Juhras Miniſterijas Pahrwaldneekam, pehz peederibas, un dod leetai galigu wirſeenu tikai pehz tam, kad dabujis atbildes atſaukſmi no peemineteem Miniſtreem.

Turpat, 4. pant.

1035[16]. (Pehz 1886. g. Turp.). Ja atteekotees uſ wiſahm waj daſchahm kara deeneſtâ ſtahwoſchahm perſonahm, kas pehtiſchanu iſdarot ſauktas pee atbildibas, taptu atſihts par eeſpehjamu aprobeſchotees ar tahdeem ſoķeem adminiſtratiwâ kahrtibâ (1035[11]. pant.), kuri naw ſaweenoti ar atlaiſchanu no deeneſta waj neſneedſahs pahri par diſziplinarſodu robeſchahm (Kara Nolik. Swod., XXIII. grahm. 1869. g. iſdew., un Kara Juhr. Diſziplinar-Uſt. 1880. g. iſdew.), tad ſodu ſugu un mehru noteikt ſchihm perſonahm ir atwehlets Kara Miniſtrim waj Juhras Miniſterijas Pahrwaldneekam, pehz peederibas.

Turpat, 5. pant.

Treſchâ noſchkira.

Eepreekſcheja iſmekleſchana.

1036. — Atzelts. — (1872. g. 7. jun. d., (50956)).

1037. Peenahkumu, iſdarit eepreekſchejus iſmeklejumus par walſts noſeegumeem ik katrâ teeſas apgabalâ ik gadus, uſ Teeſleetu Miniſtra preekſchâ ſtahdijumu, uſleek Wiſaugſtakà Wara weenam no peenahzigahs Teeſu Palatas Lozekkeem. Pee ſcho iſmeklejumu iſdariſchanas preekſch tam iſredſetee Teeſu Palatas Lozekki ſtahjahs uſ Teeſleetu Miniſtra rihkojumu. Schos iſmeklejumus wini iſdara Palatas Prokuroram waj wina Beedram klaht eſot. (a).

Peeſihmejums. Sw. Peterburgas un Maſkawas Teeſu Palatu Lozekkeem naw leegts iſdarit Tiflifas teeſas apgabala robeſchâs ſewiſchkus iſmekleſchanas darbus winu iſmeklejamâs leetâs (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41476) 1037. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 8. pant.; 1878. g. 9. maija d. (58489) I, 2. pant.; — (b) 1874. g. 17. dez. d. (54165).

1038 lihdſ **1041**. — Atzelti. — (1872. g. 7. jun. d., 50956).

1042. Pee eepreekſcheja iſmeklejuma iſdariſchanas Teeſu Palatas Lozeklim un Prokuroram ir tahs paſchas teeſibas, kahdas atwehletas Teeſas Iſmekletajam un Apgabala Teeſas Prokuroram pehz wiſpahrigas teeſaſchanas kahrtibas (a). Bet Teeſu Palatas Lozeklim, kurſch iſdara iſmekleſchanu par walſts noſeegumu, waj leetâ par pretlikumigu ſabeedribu, ir atwehlets iſdarit paſta waj telegrafa koreſpondenzijas apſkatijumu waj atnehmumu, beſ 368[1]. un 1035[7]. pantôs peeminetas atkaujas iſluhgſchanas. Tahdus apſkatijumus un atnehmumus iſdara waj nu Teeſu Palatas Lozeklis pats, waj ari wina uſdewumâ Schandarmu Pahrwaldes eerehdni waj Teeſas Iſmekletajs (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41476) 1042. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 9. pant. — (b) 1878. g. 30. okt. d., (58967).

1043. Walſts noſeegumu dehl aiſdomâ ſtahwoſchee, kuri ir apzeetinati zeetumâ, turami ſewiſchkâs telpâs.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1043. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 10. pant.

1043[1]. Suhdſibas par Teeſu Palatas Lozekla darbeem pee eepreekſcheja iſmeklejuma iſdariſchanas walſts noſeegumôs, kurus peekriht iſteeſat Teeſu Palatai Kahrtu Weetneekeem peedalotees waj Waldoſcha Senata Sewiſchkai Sehdei, peneſamas Teeſu Palatai waj Sewiſchkai Senata Sehdei, pehz peederibas, kur tahs luhko zauri Kahrtu Weetneekeem nepeedalotees, kad Palatas Prokurora waj ari Senata Kriminal-Kaſazijas Departamenta, Wirsprokurora, waj winu Beedru atſina iſklauſita.

1872. g. 7. jun. d., (50956) 11. pant.; 1878. g. 9. maija d. (58489) 3. pant.

Zeturtâ noſchkira.

Nodoſchana teeſahm.

1044. Pehz eepreekſcheja iſmeklejuma beigahm, tas noſuhtams Teeſu Palatas Prokuroram, kurſch dara pehz ſchahdas kahrtibas:

1) kad leeta peekriht Teeſu Palatas pahrſinai, tad Prokurors ſaſtahda tanî apſuhdſibas rakſtu waj atſinu, ka iſmeklejums jabeidſ. Teeſahm nodoſchanas ſinâ Prokurors dara leetâs, kuras luhkojamas zauri ar Kahrtu Weetneeku peedaliſchanos, — pehz ſcha Uſtawa 1044[2]. panta, un leetâs, kuras luhkojamas zauri beſ winu peedaliſchanahs, — pehz 1044[3]. panta; bet iſmeklejumu beigſchanas ſinâ, tiklab weenâs, ka otrâs leetâs, Prokurors eewehro ſcha Uſtawa 1044[4]. pantâ iſteiktos noſazijumus;

2) ja iſmekleſchanas preekſchmets ir tahds noſeegums, kuru peekriht iſteeſat Waldoſcha Senata Sewiſchkai Sehdei, tad leeta ſtahdama preekſchâ Teeſleetu Miniſtrim.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1044. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 12. pant.; 1878. g. 9. maija d. (58489) I, 4. pant.

1044[1]. Teeſleetu Miniſtris, pahrleezinajees, ka eepreekſchejas iſmekleſchanas preekſchmets ir tahds noſeegums, kurſch iſteeſajams Waldoſcha Senata Sewiſchkâ Sehdê, iſredſ weenu no prokuraturas eerehdneem, lai iſpilditu pee Sewiſchkas Sehdes Prokurora peenahkumus.

1872. g. 7. jun. d. (50956) 13. pant.

1044². Prokurora peenahkumu ispilditajs pee Waldoscha Senata Sewischkas Sehdes, teesahm nodoschanas sinâ tiklab par walsts noseegumeem, kà ari par noseegumeem, kuri luhkojami zauri Senatam noseegumu kopibas atgadijumâ (1033. pant.), dara pehz nosazijumeem, kas noteikti preekisch Apgabalu Teesu Prokuroreem, atteekotees us nodoschanu teesahm tanis leetâs, kuras Apgabala Teesai luhkojamas zauri bes Swehrinatu Peesehdetaju peedalischanahs.

Turpat, 14. pant.

1044³. Preekschejâ (1044².) pantâ norahdito kahrtibu eewehro ari Teesu Palatas Prokurors, atteekotees us nodoschanu teesahm par noseegumeem, kuri luhkojami zauri Palatai us 1030. panta 1. punkta un 1033. panta pamata. Kad sagadahs kopâ Palatai isteesajams walsts noseegums ar tahdu noseedsigu darbu, kursch, nepeederedams pee walsts noseegumu schkiras, ir sewischki luhkojams zauri (1033. pant.), atteekotees us jautajumu par wainibu, tad teesahm nodoschana par scho pehdejo noseegumu isdarama pehz schinî Ustawâ norahditas wispahrigas kahrtibas.

Turpat, 15. pant.

1044⁴. Atsinas par ismeklejuma beigschanu, kuras sastahdijis Prokurora peenahkumu ispilditajs pee Waldoscha Senata Sewischkas Sehdes waj Teesu Palatas Prokurors, wini stahda preekschâ turpmakas nolemschanas dehl Waldoscha Senata Pirmam Departamentam. Atsinas par leetas beigschanu apsuhdsibas dehl par noseedsigeem darbeem, kuri nepeeder pee walsts noseegumeem, eesneedsamas: a) kad par noseegumu nenahk sods, kursch saweenots ar kahrtas teesibu atnemschanu waj aprobeschoschanu, — Teesu Palatas Kriminaldepartamentam, un b) zitôs atgadijumôs — tam eestahdijumam, kura warâ stahw leetu beigt us scha Ustawa wispahrigu nosazijumu pamata.

Turpat, 16. pant.

1045 un **1046**. — Atzelti (1872. g. 7. jun. d., 50956).

1047. Pee preekschâ stahdijuma zaurluhkoschanas par to leetu beigschanu, kuras zehluschahs apsuhdsibas dehl par walsts noseegumeem, Waldoscha Senata Pirmais Departaments peeaizina sawâ Sehdê Eekschleetu Ministri un bes tam, Ahrleetu Ministri, kad apsuhdsiba atteekahs us walsts nodewibu waj us noseegumu pret tautu teesibahm. Senatori, kuri eewehleti Waldoscha Senata Sewischkâ Sehdê, nepeedalahs pee scho preekschâ stahdijumu isschkirschanas.

1864. g. 20 now. d., (41476) 1047. . pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 17. pant.; 1880. g. 6. augst. d., nolik. krahj. № 603.

1048. Preekschâ stahdijumus par leetu beigschanu isschkir klaht esoschee Lozekki ar balsu wairumu. Ja balsis dalahs weenlihdsigi, tad leeta isschkirama pehz tahm domahm, kuras peenemj Preekschsehdetajs. Peeaizinato Ministru balsis skaitamas tà pat kà Senatoru balsis.

1864. g. 20. now. d. (41476) 162. pant.; (41476) 1048. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 18. pant.; 1880. g. 6. augst. d., nolik. krahj., № 603.

1048¹. Pirms nolehmuma taisischanas Waldoschais Senats isklausa mutisku atsinu, kuru dod: waj nu Wirsprokurors — pehz Teesu Palatas Prokurora sastahditahm atsinahm par ismeklejuma beigschanu, waj ari Proku-

rora peenahkumu iſpilditajs pee Waldoſcha Senata Sewiſchkas Sehdes — pehz atſinahm, kuras winſch pats ſaſtahdijis.

1872. g. 7. jun. d., (50956) 19. pant.

1049. Ja Prokurora atſina par iſmeklejuma beigſchanu top atzelta, tad Senata nolehmums jaſaſtahda tahdâ kahrtâ, ka tas pilnigi ſtahtos apſuhdſibas rakſta weetâ.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1049. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 20. pant.

Peektâ noſchkira.

Teeſaſchana.

I. Teeſu Palatâs.

1050. Walſts noſeegumus, kas iſteeſajami Teeſu Palatâ, luhko zauri winas Kriminaldepartaments; bet tanîs leetâs, par kurahm nahk kahrtas teeſibu atnemſchana waj aprobeſchoſchana, Palatâ ſaſtahdahs Sehde pawairotâ ſaſtahwâ iſ Palatas Wezaka Preekſchſehdetaja, winas Kriminaldepartamenta tſchetreem Lozekleem un Kahrtu Weetneekeem. Palatas Lozeklis, kurſch iſdarijis eepreekſcheju iſmeklejumu, newar buht par teeſneſi wina iſmekletâ leetâ. Ja Palatas Kriminaldepartamenta Lozekļu truhktu, ko ſaſtahdit peemineto Sehdi, tad wina papilnojama tanî kahrtibâ, kahda nolikta Teeſas Eeſtahdijumu Satwerſmes 145. un 146. pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1050. pant.; 1872. g. 7. jun. d. (50956) 33. pant.; 1878. g. 9. maija d. (58489) I, 6. pant.

1050[1]. Teeſu Palatas ſehdes atklahjamas waj nu tanî pilſehtâ, kur Palata eeſtahdita, waj ari, ja wajadſigs, uſ Teeſu Palatas nolehmumu, zitâ kahdâ pee winas apgabala peederigâ pilſehtâ.

1878. g. 9. maija d. (58489) I, 7. pant.

1051. Sehdes ſaſtahwu papilnojot tam top peeweenoti tahs gubernas Muiſchneezibas Gubernas Preekſchneeks, kur leetu luhko zauri, weens no Muiſchneezibas Aprinka Preekſchneekeem, kuri atrodahs weetejahs Apgabala Teeſas apgabalâ, weens no ta paſcha apgabala Pilſehtas Galwahm un weens no weetejâ aprinka Pagaſta Wezakeem.

1864. g. 20. now. d. (41476) 1051. pant.; 1878. g. 9. maija d., (58489) I, 8. pant.

1052. Iſ muiſchneezibas Aprinka Preekſchneekeem, Pilſehtu Galwahm un Pagaſta Wezakeem Palatas ſehdê peeaizinami ihpaſchi tee, kuri atrodahs ſchôs amatôs wairak neka weenu eewehlu laiku un tikai ja ſchahdu perſonu truhkſt, tad aizinami ari tahdi, kas eewehleti winu eenemjamôs amatôs uſ pirmo lahgu. Palata aizina ſchihs perſonas pa rindai pehz ſarakſteem, kuŗus winai iſ gadus peeſuhta pee winas apgabala peederigu gubernu Gubernatori.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1052. pant.; 1878. g. 9. maija d., (58489) I, 8. pant.

1053. Palatas ſehdei peeweenotos Lozekļus war atſtatit tikai teeſajamais un turklaht ne zitadi kà to zehlonu pehz, kuŗi noteikti par Teeſneſchu atſtatiſchanu (600. pant.). Atſtatijuma peeneſchanai ir teeſajamam at-

wehlets triju deenu laiks no tahs deenas, kad winam darits sinams sehdei peeweenoto Lozekku sarakſts.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1053. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 25. pant.; 1878. g. 9. maija d. (58489) I, 8. pant.

1054. Ja top atſtatits weetejais Muiſchneeku Gubernas Preekſchneeks, tad ſehdes ſaſtahwâ peeaizinams tuwakahs gubernas Muiſchneeku Gubernas Preekſchneeks un ja top atſtatiti ziti ſehdei peeweenoti Lozekki, tad aizinamas pa rindai tahs paſchas kahrtas perſonas, pee kuras peeder atſtatitee.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1054. pant.; 1878. g. 9. maija d.; (58489) I, 8. pant.

1055. Palatas ſaſtahwam peeweenotee Kahrtu Weetneeki peedalahs tik lab pee teeſajamâ wainibas noteikſchanas, kà ari pee ſpreeduma taiſiſchanas par ſodu. Winu balſis ſkaitamas tàpat kà Palatas paſtahwigu Lozekku balſis.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1055. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 26. pant.; 1878. g. 9. maija d., (58489) I, 8. pant.

1056. (Pehz 1887. g. Turp.). Teeſas ſehde leetâs par teeſajameem, kas apſuhdſeti pahrdroſchu aiſkaroſchu wahrdu iſrunaſchanas dehl pret Keiſara Majeſtati waj Keiſara Nama Lozekkeem, noteek pee ſlehgtahm ſehdes durwim. Leetas par ziteem walſts noſeegumeem luhkojamas zauri klajâ waj ſlehgtâ Teeſas ſehdê, pehz Teeſas eeſkata, kuras warâ ſtahw ſlehgt Teeſas durwis ari pee kahdeem ſewiſchkeem teeſas darbeem.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1056. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 28. pant.; 1878. g. 9. maija d. (58489) I, 9. pant.; 1887. g. 12. febr. d., noljk. krahj., 194, I.

1057. Pret Teeſu Palatas ſpreedumeem, kuri taiſiti beſ Kahrtu Weetneeku peedaliſchanahs, top peelaiſtas apelazijas atſaukſmes un proteſti; pret ſpreedumeem, kas taiſiti ar peemineto Weetneeku peedaliſchanos, war peeneſt kaſazijas ſuhdſibas un proteſtus.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1057. pant.; 1872. g. 7. jun. d. (50956) 35. pant.; 1878. g. d., 9. maija d., (58489) I, 10. pant.

1058. Atſaukſmes, ſuhdſibas un proteſtus luhko zauri Waldoſcha Senata Kriminalkaſazijas Departaments.

1864. g. 20. now. d. (41476) 1058. pant.; 1872. g. 7. jnn. d., (50956) 35. pant.; 1878. g. 9. maija d. (58489) I, 10. pant.

1059. Ja ſpreedums top atzelts kaſazijas kahrtibâ, tad leetu nodod jaunas iſteeſaſchanas dehl zitai Teeſu Palatai.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1059. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 35. pant.; 1878. g. 9. maija d. (58489) I, 10. pant.

1060. Tee, kas pehz galigeem ſpreedumeem noteeſati par walſts noſeegumeem, war peeneſt luhgumus par apſchehloſchanu waj winu liktena atweeglinaſchanu. Schee luhgumi eeſneedſami Teeſu Palatai un ar winas atſinu zaur Teeſleetu Miniſtri ſtahdami preekſchâ Wiſaugſtakahs nolemſchanas dehl.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1060. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 31. pant.; 1878. g. 9. maija d. (58489) I, 9. pant.

1061. Preekſchejâ (1060) pantâ norahditâ luhguma peeneſchana aptur ſpreedumu iſpildiſchanu kamehr ſchis luhgums naw Wiſaugſtaki iſſchkirts.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1061. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 31. pant.; 1878. g. 9. maija d. (58489) I, 9. pant.

II. Waldoſcha Senata Sewiſchkâ Sehdê.

1061[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Waldoſcha Senata Sewiſchka Sehde leetu iſſpreeſchanas dehl par walſts noſeegumeem ſaſtahdahs iſ Preekſchſehdetaja un peezeem Senatoreem, kurus reiſâ ar Senatoru wiſpahrigu iſdaliſchanu pa Departamenteem, noteiz Wiſaugſtakâ Wara tanî kahrtibâ, kas norahdita Waldoſcha Senata Satwerſmes 13. un 14. pantôs (1886. g. iſdew.).

Peeſihmejums. Sewiſchkas Sehdes Preekſchſehdetajs un Senatori, ja wini peeder pee Senata Departamentu ſaſtahwa, ir atſwabinati no peedaliſchanahs Departamentôs tikai pa to laiku, kas wajadſigs leetu iſteeſaſchanai par walſts noſeegumeem.

1872. g. 7. jun. d., (50956), 21. pant.

1061[2]. Sekretara peenahkumus Waldoſcha Senata Sewiſchkâ Sehdê iſpilda Waldoſcha Senata Kriminaldepartamenta Wirſſekretars waj wina Palihgs.

1872. g. 7. jun. d., (50956) 22. pant.

1061[3]. Pee leetu iſteeſaſchanas par walſts noſeegumeem Waldoſcha Senata Sewiſchkai Sehdei top peeweenoti:

1) weens no muiſchneezibas Gubernas Preekſchneekeem;
2) weens no muiſchneezibas Aprinka Preekſchneekeem;
3) weens no Eiropas Kreewijas gubernas pilſehtu Pilſehtas Galwahm, un
4) weens no Sw. Peterburgas gubernas Pagaſta Wezakeem.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1051. pant.; 1872. g. 7. jun. d., (50956) 23. pant.

1061[4]. Iſ preekſchejâ (1061[3]) pantâ peemineteem Kahrtu Weetneekeem Wiſaugſtakâ Wara ik uſ katru gadu noteiz tos, kas peeaizinami Waldoſcha Senata Sewiſchkâ Sehdê; tai paſchâ reiſâ un tai paſchâ kahrtibâ top noteikti ik katram Kahrtas Weetneekam weens waj diwi kandidati, kas iſpilditu winu peenahkumus, kad pirmejee atwakinati, ſlimi waj atſtatiti.

Peeſihmejums. Muiſchneezibas Gubernas un Aprinka Preekſchneeku un Pilſehtas Galwu ſarakſtu Eekſchleetu Miniſtris, un Pagaſta Wezako ſarakſtu Sw. Peterburgas Gubernators peeſuhta ik gadus Teeſleetu Miniſtrim preekſchâ ſtahdiſchanas dehl Wiſaugſtakai nolemſchanai.

1872. g. 7. jun. d., (50956), 24. pant.

1061[5]. Atteekotees uſ Kahrtu Weetneekeem ja-eewehro noſazijumi, kuri iſteikti ſcha Uſtawa 1053. un 1055. pantôs.

1872. g. 7. jun. d., (50956), 25. un 26. pant.

1061[6]. Sazihſte pee Waldoſcha Senata Sewiſchkas Sehdes noteekahs atſchkiru: 1) teeſajamâ wainibas waj newainibas ſinâ un 2) ſoda ſinâ, kas winam, ja tas atſihts par wainigu, uſleekams pehz likuma. Tanî paſchâ kahrtibâ jaſaſtahda un jaapſpreeſch jautajumi, kuri iſſchkirami Sewiſchkai Sehdei (750—760., 762. un 763. pant.); atbildes uſ jautajumeem paraksta wiſas perſonas, kuras peedalijuſchahs pee leetas iſſpreeſchanas.

Turpat, 28. pant.

1061[7]. Pret Waldoſcha Senata Sewiſchkas Sehdes ſpreedumeem leetâs par walſts noſeegumeem top peelaiſtas kaſazijas ſuhdſibas un proteſti tikai atteekotees uſ likuma ne-eewehroſchanu un wina nepareiſu tulkoſchanu noſeeguma un ſoda ſugu noteizot. Schis ſuhdſibas un proteſti luhkojami zauri Waldoſcha Senata Ziwil- un Kriminalleetu Kaſazijas Departamentu Kopu Sapulzê, kurâ nepeedalahs tee Senatori, kas nehmuſchi dalibu Sewiſchkâ Sehdê.

Turpat, 29. pant.

1061[8]. Waldoſcha Senata Kaſazijas Departamentu Kopu Sapulze, atſinuſi ka Senata Sewiſchkas Sehdes ſpreedumâ nepareiſi peemehrots likums par noteeſatâ ſodu, pati taiſa galigu, nepahrſuhdſamu ſpreedumu par noteeſatam uſleekamo ſodu uſ taiſchna likumu pamata.

Turpat, 30. pant.

1061[9]. Leetu teeſaſchanai par walſts noſeegumeem Waldoſcha Senata Sewiſchkâ Sehdê top peemehroti noſazijumi, kuri atrodahs ſcha Uſtawa 1056., 1060. un 1061. pantôs (a).

Peeſihmejums. (Pehz 1887. g. Turp.). 621[1]. panta ſpehks (pehz ſcha Turp.) naw iſplatits uſ leetahm, kas luhkojamas zauri Waldoſchâ Senatâ (b).

(a) Turpat, 27., 31. un 32. pant. — (b) 1887. g. 12. febr. d., nolik. krahj., 194, l.

Otrà nodaļa.

Par teeſaſchanu Wirſejâ Kriminalteeſâ.

1062. Wirſejà Kriminalteeſa, kas eeſtahdama ik reiſ uſ ſewiſchku Wisaugſtako pawehli, top ſaſtahdita, ſem Walſts Padomes Preekſchſehdetaja preekſchſehdibas, iſ ſchihs Padomes Departementu un Waldoſcha Senata Kaſazijas Departamentu, ka ari winu Kopu Sapulzes Preekſchſehdetajeem.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1062. pant.

1063. Eepreekſcheju iſmekleſchana par Wirſejâ Kriminalteeſâ iſteeſajameem walſts noſeegumeem (1030. pant. 3. punkt.) iſdara weens no Senata Kaſazijas Departamentu Senatoreem, pehz Wisaugſtakahs pawehles ſchinî ſinâ, un Prokurora peenahkumi pee ſchihs iſmekleſchanas peekriht Teeſleetu Miniſtrim.

Turpat, 1063. pant.

1064. Pehz eepreekſcheja iſmeklejuma beigahm to nodod Wirſejai Kriminalteeſai Teeſleetu Miniſtris, kurſch ari ſchai Teeſai leek preekſchâ waj nu apſuhdſibas rakſtu waj ſawu atſinu par leetas turpmaku wirſinaſchann. Teeſleetu Miniſtris iſpilda Prokurora peenahkumus ari pee leetas teeſaſchanas paſchâ Teeſâ. Teeſajameem ir atwehleti likumâ noteikti aiſſtahweſchanas lihdſekli pee Teeſas, bet par aiſſtahwetajeem ſchinîs leetâs war eewehlet tikai tahs perſonas, kuŗahm peeſchkirta Swehrinatu Adwokatu kahrta.

Turpat, 1064. pant.

1065. Wirſejâ Kriminalteeſâ iſteeſajamâs leetâs ſchi Teeſa taiſa ſpreedumus galigi; pret teem atſaukſmes un ſuhdſibas naw peelaiſchamas, bet gan no teeſajameem japeenemj luhgumi apſchehloſchanas dehl, kuri jaſtahda preekſchâ Wisaugſtakai nolemſchanai, ſcha Uſtawa 1060. un 1061. pantôs noteiktâ kahrtibâ.

Turpat, 1065. pant.

Treſchà ſchkira.

Par teeſaſchanu amata noſeegumu leetâs.

Pirmà nodaļa.

Par peekritibu.

1066. Kà ſodi un ſtrahpes, kas likumâ noteiktas par deeneſta peenahkumu pahrkahpſchanu, nahk:

1) peeſihmejumi un rahjeeni beſ eerakſtiſchanas deeneſta liſtê — uſ taiſchnas preekſchneezibas rihkojumu;

2) atſkaitijumi no algas, pahrzelſchana no augſtaka amata uſ ſemaku, atſtahdinaſchana no amata un areſts lihdſ ſeptinahm deenahm — uſ tahs preekſchneezibas rihkojumu, no kuras ſtahw atkarâ eezelſchana tanî amatâ, kuru wainigais eenemj;

3) pehz tam wiſi ziti ſodi un ſtrahpes deeneſtâ — ne zitadi kà zaur teeſu.

Peeſihmejums. Kara ſpehka ſauſſemes un juhras arodu zivileerehdneem diſziplinarſodi beſ teeſas top uſlikti pehz noſazijumeem, kuri iſteikti nolikumôs par kara diſziplinas apſargaſchanu un diſziplinarſodeem.

1864. g. 20. nov. d., (41476), 1066. pant.; peeſihm.

1067. Teeſas aroda amata wihreem ſodi un ſtrahpes top uſlikti beſ teeſas ſewiſchkâ diſziplinarkahrtibâ, kura noteikta Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmê.

Turpat, 1067. pant.

1068. Kad ſaudejumi, kas zehluſchees zaur amata wihru nepareiſeem darbeem, pehz paſtahwoſcheem likumeem janolihdſina iſ ſewiſchki preekſch tam noteiktahm ſumahm, tad ſcho amata wihru preekſchneezibai ir atwehlets, pehz tam, kad iſdarita iſmekleſchana 1089. pantâ norahditâ kahrtibâ, peedſiht ſaudejumus no wainigeem nenododot tos teeſahm, ja par winu wainu likumâ noteikts tahds ſods, kuru war uſlikt beſ teeſas.

Turpat, 1068. pant.

1069. Amata wihrs, kuram preekſchneeziba uſ preekſcheja panta pamata uſlikuſi naudas ſodu, war luhgt lai winu nodod teeſahm. Schini atgadijumâ peedſihſchana apturama lihdſ leetas iſſpreeſchanai, ja teeſajamais nodroſchina winam uſlikta naudas ſoda nomaksu, peeneſdams uſtizamu apgalwojumu waj kà zitadi.

Turpat, 1069. pant.

1070. Atlihdſiba par ſkahdi un ſaudejumeem, kuri zehluſchees no amata wihru noſeedſigeem amata darbeem, kas padariti mantkahrigu waj zitu perſoniſku noluhku dehl, peedſenama no wineem ne zitadi, kà pehz apſuhdſamo nodoſchanas teeſahm tanî kahrtibâ, kas apakſchâ norahdita.

Turpat, 1070. pant.

1071. Kriminalleetas par amata noſeegumeem ziwildeeneſtâ peekriht iſteeſat: waj nu 1) Apgabala Teeſahm waj 2) Teeſu Palatahm waj 3) Senata Kaſazijas Departamenteem, waj ari 4) Wirſejai Kriminalteeſai.

Turpat, 1071. pant.

1072. Apgabala Teesai top nodoti par winas apgabalâ padariteem amata noseegumeem:

1) wisu arodu eerehdni, kuri eenemj amatus no tschetrpadsmitahs lihds dewitai klasei, scho lihds skaitot, waj ari tee, kas bauda schihm klasehm peenahzigas teesibas;

2) tee, kurus amatôs eewehlejuschas muischneeku, pilsehtneeku un lauzneeku kahrtas, un kureem naw peeschkirta ne kahda klase, — ar isnehmumeem, kas norahditi apakschâ (1073. pant.);

3) Sekretari, Sekretaru Palihgi un ziti eerehdni, kuri stahw amatâ pee teesu weetahm, kà ari Teesas Pristawi un Notariji, un,

4) wisu arodu kanzelejas kalpotaji, kà ari pagasta un sahdschas walschu amata wihri un polizijas apakscheerehdni.

Turpat, 1072. pant., 1866. g. 14. aprl. d., (43186).

1073. Teesu Palatai par winas apgabala robeschâs padariteem amata noseegumeem top nodoti:

1) gubernas un walsts eestahschu eerehdni un amatôs eewehletahs personas no astotahs lihds peektai klasei, scho lihds skaitot;

2) aprinka semstibas walschu un sapultschu Preekschsehdetaji un Lozekki;

3) Pilsehtas Galwas un Pilsehtas Waldes Lozekki;

4) tiklab Palatai padotu Apgabalu Teesu, kà ari paschas Palatas Swehrinati Peesehdetaji par sawu peenahkumu pahrkahpschanu schinî winu amatâ.

Peesihmejums. Palatas Swehrinati Peesehdetaji teesajami winas Zimildepartamentâ.

1864. g. 20. now. d., (41476), 1073. pant., peesihm.; 1870. g. 16. jun. d., (48498), 160. pant.

1074. Personas, kas deen ahrsemês un padarijuschas amata noseegumus ahrpus tehwijas robeschahm, pehz atsaukschanas us Kreewiju, teesajamas Sw. Peterburgas Teesu Palatâ.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1074. pant.

1074[1]. Leetas par amata noseegumeem, kurus padara telegrafa aroda eerehdni Somijas Leelknasa walstî, luhkojamas zauri Sw. Peterburgas teesas apgabala teesâs (1072. un 1073. pant.).

1877. g. 20. dez. d. (58008).

1075. Senata Kasazijas Departamenti sawâs teesas sehdês luhko zauri leetas par noseegumeem amatâ, kas augstaks par peekto klasi, kà ari par Teesas Palatu Preekschsehdetaju un Lozekku, scho Palatu Prokuroru un winu Beedru amata noseegumeem.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1075. pant.

1076. Wirsejai Kriminalteesai top nodoti par amata noseegumeem Walsts Padomes Lozekki, Ministri un Sewischku Arodu Wirspahrwaldneeki.

Turpat, 1076. pant.

Otrà nodaļa.

Par nodoſchanu teeſahm.

1077. Leetas par amata noſeegumeem top eekuſtinatas:
1) pehz priwatperſonu ſuhdſibahm un uſrahdijumeem;
2) pehz amata wihru paſinojumeem un raporteem;
3) zaur preekſchneezibas uſraudſibu pahr winas apakſchneeku darbeem.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1077. pant.

1078. Leetas par amata noſeegumeem war uſſahkt: waj nu 1) pa apſuhdſamo atraſchanahs laiku winu eenemjamôs amatôs waj 2) pehz winu pahrejas zitâ arodâ waj ari 3) pehz winu atlaiſchanas no deeneſta.

Turpat, 1078. pant.

1079. Raporti un paſinojumi par amata noſeegumeem teeſas arodâ, kà ari luhgumi atlihdſibas dehl par ſkahdi un ſaudejumeem, kas padariti zaur ſcheem noſeegumeem, noſuhtami teem teeſu eeſtahdijumeem, kuru warâ ſtahw aſuhdſamos nodot teeſahm; bet ſuhdſibas par iſmeklejumu un teeſas rihkojumu waj ſpreedumu nepareiſibu peeneſamas pehz ſcha Uſtawa II. un III. grahmatas noſazijumeem.

Turpat, 1079. pant.

1080. Teeſas aroda amata wihri par amata noſeegumeem top nodoti teeſahm:
1) Sekretari, Sekretaru Palihgi un ziti eerehdni, kas ſtahw deeneſtâ pee teeſu eeſtahdijumeem, kà ari Teeſu Priſtawi un Notariji — uſ Teeſu Palatas nolehmumeem;
2) (Pehz 1886. g. Turp.). Wirsſekretari un winu Palihgi, Meera Teeſneſchi, Apgabalu Teeſu Preekſchſehdetaju Beedri un Lozekki, Teeſu Palatu Preekſchſehdetaji un Lozekki, kà ari Prokurori, Wirsprokurori un winu Beedri — uſ Senata Pirmà un Kaſazijas Departamentu Saweenotas Sehdes nolehmumeem.

Turpat, 1080. pant. 2. punkt.; 1866. g. 14. aprl. d. (43186); 1877. g. 10. jun. d., (57471); 1885. g. 14. mai. d., nolik. krahj., 432, III, 1. pant., b.

1081. (Pehz 1886. g. Turp.). Pee ſpreeſchanas par prokuraturas eerehdnu nodoſchanu teeſahm Senata Pirmà un Kaſazijas Departamenta Saweenotà Sehde ſtahjahs ne zitadi, kà uſ Teeſleetu Miniſtra preekſchlikumu.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1081. pant., 1877. g. 10. jun. d. (57471); 1885. g. 14. mai. d., nolik. krahj., 432.

1082. (Pehz 1886. g. Turp.). Likumôs noteiktôs atgadijumôs teeſu eeſtahdijumeem peeweenojamee Swehrinatee Peeſehdetaji par ſawu peenahkumu pahrkahpſchanu ſchinî amatâ top nodoti teeſahm ar Senata Pirmà un Kaſazijas Departamentu Saweenotas Sehdes atkauju.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1082. pant.; 1877. g. 10. jun. d. (57471) 1885. g. 19. now. d., nolik. krahj., 990, II.

1083. Ja kahdu apſtahkku pehz wajadſigs ahrpus teeſas papilnot iſmeklejumu par teeſu eeſtahdijumu Preekſchſehdetaju un Lozekku, waj pee ſcheem eeſtahdijumeem amatâ ſtahwoſchu Prokuroru darbeem, tad ſchi iſmekleſchana

nekahdâ ſinâ naw uſdodama Teeſas Iſmekletajam waj kahdam zitam tahs teeſas eerehdnim, pee kuras peeder apſuhdſamais.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1083. pant.

1084. Wiſi jautajumi par to teeſas aroda amata wihru nodoſchanu teeſahm, par kureem leetas iſteeſajamas Teeſu Palatahm, peekriht iſſchkirt winas Ziwildepartamentam.

Turpat, 1084. pant.; 1877. g. 10. jun. d., (57471).

1085. Raporti un paſinojumi par amata noſeegumeem adminiſtrazijas arodôs, kà ari luhgumi atlihdſibas dehl par kahdi un ſaudejumeem, kas padariti zaur ſcheem noſeegumeem, noſuhtami tai preekſchneezibai, no kuras ſtahw atkarâ apſuhdſamahs perſonas eezelſchana amatâ, bet par teem, kurus eezehluſi Wiſaugſtakà Wara amatôs ne augſtak kà zeturtâ klaſê, kà ari par muiſchneezibas Gubernas un Aprinka Preekſchneekeem — Waldoſcha Senata Pirmam Departamentam.

Peeſihmejums. Schinî (1085.) pantâ apſihmetee noſazijumi nepahrgroſa likumôs norahditu kahrtibu, kurâ ſuhdſibas peeneſamas par waldibas weetu un amata wihru nolehmumu un rihkojumu nepareiſibu.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1085. pant.; peeſihm.

1086. Apſuhdſamo amata wihru preekſchneeziba wineem wiſpirms dara ſinamus tiklab apſuhdſibas preekſchmetus, kà ari pret wineem eſoſchus peerahdijumus, ceprafidama peenahzigus iſſkaidrojumus. Kad pehz leetas apſtahkleem eepreekſcheja iſmekleſchana iſrahdahs wajadſiga, tad to uſdod weenam no tahs paſchas preekſchneezibas pahrſinâ ſtahwoſcheem eerehdneem.

Turpat, 1086. pant.

1087. Pehz tam, kad luhkoti zauri apſuhdſamà iſſkaidrojumi un iſmeklejums par wina darbeem, ja tahds ir iſdarits, wina preekſchneeziba waj nu iſſchkir leetu adminiſtratiwâ kahrtibâ, waj ari taiſa nolehmumu par wainigà nodoſchanu teeſahm waj ſtahda par to preekſchâ, kur peenahkahs. (a).

Peeſihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Ta kahrtiba, kurâ pee atbildibas ſauzamas ſemſtibas eeſtahdês deenoſchas perſonas par amata noſeegumeem, ir noteikta noſazijumôs, kas atrodahs Nolikumôs par gubernas un aprinka ſemſtibu eeſtahdehm (1886. g. iſd. 114—116. pant.). Zaur Waldoſcha Senata ukaſu iſſkaidrots, ka prokuraturai nam teeſibas, ar ſawu waru eekuſtinat peemekleſchanu amata noſeegumu dehl pret ſemſtibas walſchu Preekſchſehdetajeem un Lozekleem, bet kad prokuratura dabujuſi paſinojumu waj raportu par ſcho perſonu padariteem amata noſeegumeem, tad winai ſadara par ſcho ſinams gubernas ſemſtibas waldei, lai ta apſuhdſamà darbus liktu preekſchâ gubernas ſemſtibas ſapulzei zaurluhkoſchanas dehl; bet kad uſ tahdu paſinojumu ſemſtibas walde peelaiduſi beſdarbibu, waj ari ſewiſchki ſwarigôs un nekawejamôs atgadijumôs jaſino —Waldoſcha Senata Pirmam Departamentam un jaiſluhdſahs no wina atkauja uſſahkt pret apſuhdſamo eepreekſcheju iſmekleſchanu zaur Teeſas Iſmekletaju (1088. pant. 3. punkt.). (b).

Turpat, 1067. pant.; b 1884. g. 27. aprl. d., nolik. krahj. 617, Sen. uk.; 1885. g. 21. now. d. Wiſaugſt. apſt. Walſts Pad. Kod. Nod. Wirspahrwald. preekſchzehl.

1088. Adminiſtratiwu arodu amata wihrus par amata noſeegumeem nodod teeſahm:

1) tos, kurus eezehluſchas amatôs gubernas eeſtahdes un winahm lihdſigas — uſ Gubernas Walſchu nolehmumeem;

2) tos, kurus eezehluſchas Miniſterijas un Wirspahrwaldes — uſ Miniſtru un Wirspahrwaldneeku apſtiprinameem nolehmumeem;

3) tos, kurus eezehluſi amatâ, ne augſtak kà zeturtâ klaſê Wiſaugſtakà Wara, kà ari muiſchneezibas Gubernas un Aprinka Preekſchneekus un gubernas

un aprinka ſemſtibas walſchu un ſapultſchu Preekſchſehdetajus un Lozekļus — uſ Waldoſcha Senata Pirmà Departamenta nolehmumeem; (a)

4) uſ 1870. gada Pilſehtas Nolikumu pamata eeſtahditas pilſehtas ſabeedribas pahrwaldibas amata wihrus — uſ Domes nolehmumu; bet Pilſehtas Galwas nododami teeſahm uſ Waldoſcha Senata Pirma Departamenta nolehmumu, kas dibinats uſ Pilſehtas Domes waj pilſehtu leetu Gubernas pahrwaldes nolehmumu. (b).

Peeſihmejums. Sw. Peterburgas pilſehtas preekſchneezibas un polizijas amata wihrus nodod teeſahm Pilſehtas Preekſchneeks, pehz tam kad ſchahdas leetas eepreekſch apſpreeſtas apſpreeſchanas ſehdê, kura atrodahs pee wina (z).

(a) Turpat, 1088. pant. — (b) 1870. g. 16. jun. d., (48498) 157. un 159. pant. — (c) 1873. g. 20. marta d. (52032) noſaz. 6. pant.; 1881. g. 12. aug. d., nolik. krahj. № 568. Wisaugſt. pawehl. Senatam III, IV; 1873. g. 2. jun. d., nolik. krahj., № 508 Wisaugſt. pawehl. Sen.

1089. Pee nodoſchanas teeſahm par amata noſeegumu Teeſas Iſmekletajam jaiſdara eepreekſcheja iſmekleſchana ſchinîs atgadijumôs:

1) kad pee noſeeguma lihdſ ar amata wihreem nehmuſchas dalibu ari priwatperſonas;

2) kad no apſuhdſamà amata wihra praſa atlihdſibu par ſkahdi waj ſaudejumeem, kas zehluſchees no wina amata darbeem;

3) kad amata wihru apſuhdſ par tahdu amata noſeegumu, par kuru pehz likuma nahk wiſu kahrtas teeſibu atnemſchana waj ari wiſu ſewiſchku perſoniſki waj zaur kahrtu wainigam peeſchkirtu teeſibu un preekſchrozibu ſaudeſchana.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1089. pant.

1089[1]. Eepreekſcheju iſmeklejumu iſdariſchanu leetâs par amata noſeegumeem (1089. pant.), kuruſ padarijuſchi Somijas Leelknaſa walſtî telegrafa aroda eerehdni peenahzigais Gubernators uſdod Somijas Leelknaſa walſts weteejai polizijai, kura ſchai ſinâ eewehro weeteju likumu noteiktus noſazijumus.

1877. g. 20. dez. d., (58008).

1090. Apſuhdſamahs perſonas preekſchneeziba, nododama leetu Teeſas Iſmekletajam, dara par ſcho ſinamu Prokuroram, kas ſtahw amatâ pee tahs Teeſas, kurai leeta peekriht. Beſ tam apſuhdſamahs perſonas preekſchneeziba war noſuhtit pee iſmekleſchanas ſawu eerehdni, lai norahditu Iſmekletajam tos leetas apſtahkļus, kuru iſpehtiſchanai pehz winas domahm ir ſewiſchks ſwars un noſihme.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1090. pant.

1091. Teeſas Iſmekletaja iſdarits eepreekſchejais iſmeklejums ſtahdams preekſchâ Prokuroram, kas ſtahw amatâ pee tahs Teeſas, kurai peekriht apſuhdſamo teeſat. Prokurors nodod eepreekſchejo iſmeklejumu apſuhdſamà preekſchneezibai lihdſ ar ſawu atſinu par leetas turpmako wirſeenu.

Turpat, 1091. pant.

1092. Ja kahdâ no tahm leetahm, kuras norahditas 1089. pantâ, adminiſtratiwa preekſchneeziba, — pretim Prokurora domahm, — atſihſt, ka apſuhdſamais pawiſam naw ſauzams pee atbildibas, waj kà ſodu winam war uſlikt adminiſtratiwâ kahrtibâ, tad leeta, domu ſtarpibas iſſchkirſchanas dehl, nahk: par eerehdneem, kuruſ eezel amatôs gubernas eeſtahdes un zitas tam lihdſigas, atſkaitot Gubernas Waldes — ſchinîs pehdejâs, un par eerehdneem, kuruſ eezel

Gubernas Waldes, Ministerijas waj Wirspahrwaldes — Waldoscha Senata Pirmâ Departamentâ.

Turpat, 1092. pant.

1093. Gubernas Waldes nolehmumi, kuri nesaskan ar Prokurora atsinu par apsuhdsamo amata wihru nodoschanu teesahm, galigas isschkirschanas dehl stahdami preekschâ Senata Pirmam Departamentam.

Turpat, 1093. pant.

1094. Leetas par domu starpibu starp administratiwahm preekschneezibahm un Prokuroreem tanî jautajumâ, waj apsuhdsamahs personas amata noseegumu dehl nododamas teesahm, Waldoschais Senats isschkir tikai Pirmà un Kriminalleetu Kasazijas Departamentu Saweenotâ Sehdê.

Turpat, 1094. pant.

1095. Amata noseeguma dehl apsuhdsamà preekschneezibai, pirms wina apsuhdsamo nodod teesahm, jawed wisi apsuhdsibas preekschmeti tahdâ skaidribâ, ka lai nolehmumâ par nodoschanu teesahm atrastos wisas sinas, kas wajadsigas Prokuroram pee apsuhdsibas raksta sastahdischanas, un ka lai Teesai buhtu eespehjams sawâ sehdê stahtees taischni pee teesas ismekleschanas.

Turpat, 1095. pant.

1096. Apsuhdsibas rakstâ, kursch sastahdams us apsuhdsamà preekschneezibas nolehmumu par wina nodoschanu teesahm, jaeeweeto wisi swarigakee apstahkli un aprahdijumi, kuri peewesti schinî nolehmumâ.

Turpat, 1096. pant.

1097. Augstakee eerehdni, kuri eenemj pirmo triju klasu amatus tiklab teesas, kà waldibas arodôs, par amata noseegumeem top nodoti teesahm ne zitadi, kà pehz Wisaugstaki apstiprinata Walsts Padomes nolehmuma, kursch ari der apsuhdsibas rakstam par pamatu.

Turpat, 1097. pant.

1098. Leetas par amata noseegumeem, kuri padariti, pirms amata wihri pahrgahjuschi zitâ arodâ waj atlaisti no deenesta, ussahkamas tanî arodâ, kurâ noseegums padarits, bet scha aroda prasijums, lai nodotu teesahm tos amata wihrus, kuri eestahjuschees deenestâ zitâ arodâ, jadara sinams schim pehdejam peenahzigu rihkojumu dehl.

Turpat, 1098. pant.

1099. Atgadijumôs, kas norahditi preekschejâ pantâ, apsuhdsamee jateesà tanî teesâ, kurai winus peekrita teesat pehz agrakà amata.

Turpat, 1099. pant.

1100. Amata wihrus, kuri nodoti teesahm pa to laiku, kamehr atrodahs deenestâ, war waj nu us kahdu laiku atstahdinat waj pawisam atzelt no amateem.

Turpat, 1100. pant.

1101. Kad amata wihra nodoschana teesahm stahw atkarâ ne no tahs preekschneezibas, kura winu eezehlusi amatâ (1088. pant. 1. punkt.), tad schi

pehdejà, paſinodama Gubernas Waldei par apſuhdſamà nodoſchanu teeſahm, tai paſchâ reiſâ dara ſinamu waj wina apſuhdſamo atſtahjuſi amatâ, jeb waj atzehluſi no amata.

Turpat, 1101. pant.

1102. Alga un penſija amata noſeegumu dehł teeſahm nododamahm perſonahm top iſmakſata pehz noſazijumeem, kas noteikti Uſtawôs par Deeneſtu un Penſijahm (a).

Peeſihmejums. 1873. un 1874. gadôs zaur Waldoſcha Senata ukaſeem iſſkaidrots: kad Meera-Teeſneſchi, kuri eezelti pehz ſemſtibu eeſtahſchu eewehles, uſ kahdu laiku atſtahdinati no wina eenemſameem amateem, tadehł ka nodoti teeſahm waj ſtahw iſmekleſchanâ, tad wineem alga netop iſmakſata pa to laiku, kamehr winu leetas atrodahs teeſaſchanâ (b).

(a) Turpat, 1102. pant. — (b) 1873. g. 28. mart. d., (52064); 1874. g. 4. dez. d., (54128).

Treſchà nodaļa.

Par teeſaſchanas kahrtibu.

1103. Leetâs par amata noſeegumeem, teeſa top tureta tiklab teeſâs, kà ari Senata Kaſazijas Departamentâ, pehz kriminalteeſaſchanas wiſpahrigas kahrtibas, eewehrojot ſewiſchkus noſazijumus, kuri iſteikti nahkoſchôs pantôs.

Peeſihmejums. (Pehz 1887. g. Turp.) 621¹. panta ſpehks (pehz ſcha Turp.) naw iſplatits uſ leetahm, kuras luhkojamas zauri Waldoſchâ Senatâ.

1864. g. 20. now. d., (41476), 1103. pant.; 1887. g. 12. febr. d., nolik. krahj., 194, I.

1104. Ja wajadſigs iſſlauſchinat kà leezineekus wiſus teeſas weetas lozekkus, waj ari wiſus weetejahs adminiſtrazijas eerehdnus, tad teeſa nolemj: kam no wineem janahk paſcheem un ko war iſſlauſchinat ſem ſwehreſta wina deeneſta weetâ.

1864. g. 20. now. d., (41476), 1104. pant.

1105. Leetâs, kuras iſſpreeſchamas ar Swehrinato Peeſehdetaju peedaliſchanos, ſchee pehdejee top eewehleti zaur loſi iſ parindejeem ſarakſteem, pehz kureem Swehrinatos, ſekojot wiſpahrigai teeſaſchanas kahrtibai, peeaizina pee ſehdehm Apgabalu Teeſâs.

Turpat, 1105. pant.

1106. Swehrinato Peeſehdetaju peeaizinaſchana Teeſu Palatâ waj Waldoſcha Senata Kaſazijas Departamentâ un ſehdes ſaſtahdiſchana iſ wineem iſdarama pehz noſazijumeem, kas wiſpahr nolikti par Swehrinateem Peeſehdetajeem (550—553. un 646—677. pant.).

Turpat, 1106. pant.

1107. Waldoſcha Senata Kaſazijas Departaments Kriminalleetâs, lai iſſpreeſtu leetas par amata noſeegumeem, ſaſtahda teeſas ſehdi. Apſuhdſetaja peenahkumi peekriht ſcha Departamenta Wirsprokuroram.

Turpat, 1107. pant.

1108. Teeſahm nodotà amata wihra preekſchneezibai ir atwehlets peeneſt teeſai ſawus iſſkaidrojumus, bet kriminalteeſai, leetu iſſpreeſchot, naw jaturahs pee ſcheem iſſkaidrojumeem.

Turpat, 1108. pant.

1109. Pee ſpreeduma taiſiſchanas par amata wihreem weenumehr jaluhko zauri winu deeneſta liſtes un leezibas par agrako deeneſtu, ihſti ar to noluhku, lai pahrleezinatos, waj apſuhdſamais nepelna ſewiſchkas ſchehloſchanas, eewehrojot agrako ilgo beſwainas deeneſtu, waj kahdus eewehrojamus nopelnus.

Turpat, 1109. pant.

1110. Ja galigs ſpreedums amata wihru attaiſno, tad tiklab pee wiſa ta laika eeſkaitiſchanas ihſtenâ deeneſtâ, kurâ winſch ſtahwejis iſmekleſchanâ un ſem teeſas, ka ari pee wina algas un penſijas eeturetahs dakas atlihdſinaſchanas jaeewehro noſazijumi, kas noteikti Uſtawôs par Deeneſtu un Penſijahm (ſalihdſ 1102. pant., peeſihm.).

Turpat, 1110. pant.

1111. Galigs teeſas ſpreedums par teeſahm nodoto amata wihru japeeſuhta norakſtâ tai preekſchneezibai, uſ kuras nolehmumu ſchis amata wihrs nodots teeſahm.

Turpat, 1111. pant.

1112. Wirſejà Kriminalteeſa, kura eeſtahdita, lai teeſatu Walſts Padomes Lozekkus, Miniſtrus un Sewiſchku arodu Wirspahrwaldneekus (1076. pant.), top ſaſtahdita un wed leetas tanî kahrtibâ, kas noteikta 1062—1065. pantôs

Turpat, 1112. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par ſpreedumu pahrſuhdſeſchanu un iſpildiſchanu.

1113. Leetâs par amata noſeegumeem, apelazijas atſaukſmes un proteſti pret teeſu ſpreedumeem, kas taiſiti pirmâ teeſas inſtanzê, japeenes ſchahdâ kahrtibâ: pret Apgabala Teeſas ſpreedumeem — Teeſu Palatai, pret Palatas ſpreedumeem — Senata Kaſazijas Departamentam, un pret ſcha Departamenta ſpreedumeem — Senata Kaſazijas Departamentu Kopu-Sapulzei.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1113. pant.

1114. Kaſazijas ſuhdſibas pret Apgabalu Teeſu un Teeſu Palatu galigeem ſpreedumeem japeenes Waldoſcha Senata Kaſazijas Departamentam, bet pret ſcha Departamenta ſpreedumeem ſuhdſibas kaſazijas kahrtibâ naw peelaiſchamas.

Turpat, 1114. pant.

1115. Leetu, kurâ ſpreedums atzelts, Senats pehz ſawa eeſkata nodod waj nu Teeſai, kas ſpreedumu taiſijuſi, waj zitai teeſai, kas ar winu ſtahw weenadâ pakahpenê (928. un 929. pant.).

Turpat, 1115. pant.

1116. Likumigâ ſpehkâ gahjuſchi ſpreedumi leetâs par amata noſeegumeem iſpildami uſ wiſpahriga pamata. Bet kad apſuhdſamee noteeſati uſ ſewiſchkeem ſodeem, kas nolikti par ſcheem noſeegumeem, kà: uſ iſſlehgſchanu iſ deeneſta, atzelſchanu no amata, atſkaitiſchanu no deeneſta laika, atſtahdiſchanu

no amata, pahrzelschanu no augstaka amata us semaku un atskaitischanu no algas, — tad spreedumus ispilda noteesato preekschneeziba.

Turpat, 1116. pant.

Peektà nodaka.

Par leetu atjaunoschanu, kuras beigtas us Wisschehligà manifesta pamata waj teesajamo nahwes pehz.

1117. Amata wihreem, kureem amata noseegumôs nahk par labu Wisschehligais manifests, bes kà teesa buhtu noteikusi winu wainu waj newainibu, ir atwehleta teesiba luhgt peenahzigam teesas eestahdijumam, lai atjauno leetas, kuras tahdà kahrtâ beigtas.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1117. pant.

1118. Terminsch luhgumu eesneegschanai, kuri peemineti preekschejâ (1117). pantâ, ir nolikts: personahm, kas usturahs Walsti, tschetri mehneschi un personahm, kuras atrodahs ahrsemês, weens gads, skaitot abôs atgadijumôs no tahs deenas, kad winahm spreedums sludinats.

Turpat, 1118. pant.

1119. Ja pee spreeduma taisischanas pawisam naw noskahrstama waina waj newainiba, tapehz ka apsuhdsamais nahwes pehz naw isklauschinats, tad par scho spreedumâ sewischki japeesihmè tam atgadijumam, ka teesajamahs personas gimene eesneegtu luhgumu pensijas dehl.

Turpat, 1119. pant.

1120. Ja amata wihrs, kas luhdsis, lai atjauno leetu, kura bija beigta us Wisschehligâ manifesta pamata, pehz schihs leetas zaurluhkoschanas netop attaisnots, tad winam wairs nenahk par labu schis manifests.

Turpat, 1120. pant.

1121. Teesiba luhgt, lai atjauno leetas, kuras beigtas us Wisschehligà manifesta pamata waj teesajamo nahwes pehz, ir peeschkirta ari miruscho amata wihru gimenehm; bet to gimenes, kureem nahk par labu manifests, bauda scho teesibu tikai tad, kad schihs personas miruschas, pirms ka notezejis leetas atjaunoschanai noliktais terminsch (1118. pant.).

Turpat, 1121. pant.

1122. Luhgumu eesneegschanai, lai atjauno leetas par miruscheem amata wihreem, winu gimenehm ir atwehlets pilns terminsch, kahds nolikts 1118. pantâ, skaitot no tahs deenas, kad miris tas amata wihrs, kam manifests par labu nahzis pirms wina leetas isspreeschanas.

Turpat, 1122. pant.

1123. Pee schahdeem luhgumeem weenumehr japeeleek klaht weetejahs preekschneezibas apleeziba par to, kad miris amata wihrs, kas stahwejis sem teesahm.

Turpat, 1123. pant.

Zeturtâ ſchķira.

Par teeſaſchanu noſeegumu un pahrkahpumu leetâs, kuras atteekahs uſ daſchadahm adminiſtratiwas pahrwaldibas dakahm.

Pirmà nodaļa.

Par teeſaſchanu noſeegumu un pahrkahpumu leetâs pret krona mantu un eenahkumeem.

Pirmà noſchķira.

Leetu peekritiba un peemekleſchanas kahrtiba teeſas zelâ.

1124. Krona pahrwaldibas Uſtawu pahrkahpumus, kuri apſihmeti peelikumâ pee ſcha panta, atwehlets iſſchkirt krona pahrwaldibai paſchai pehz noſazijumeem, kas noteikti peenahzigôs Uſtawôs.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1124. pant.

1125. Atſkaitot pahrkahpumus, kuri norahditi peelikumâ pee preekſchejà (1124) panta, wiſi ziti noſeegumi un pahrkahpumi pret krona pahrwaldibas Uſtaweem peemeklejami pehz kriminalteeſaſchanas wiſpahrigeem noſazijumeem, ar ſchinî nodaļâ noteikteem iſnehmumeem.

Turpat, 1125. pant.

1125[1] iſſlehgts (1887. g. 15. jun. d., nolik. krahj., 586, IV).

1125[2]. Leetas par dſehreenu un tabakas nodokļu un zukura akziſes noſazijumu pahrkahpumeem, par kureem nahk tikai naudas ſodi ween ar konfiſkaziju waj ari beſ tahs, janodod turpmakas teeſaſchanas dehļ, ſchaî nodaļâ noteiktâ kahrtibâ, peenahzigam Meera Teeſneſim waj Teeſas Iſmekletajam tikai tanîs atgadijumôs, kad akziſes nodaļu Pahrwaldneeka uſlikkais naudas ſods naw nomakſats likumâ noteiktâ terminâ.

1883. g. 28. maija d., nolik. kr., № 598, Walſts Pad. nolehm., VII, 3—7. pant.; X, №599, noſ. 71—75. pant.

1125[3]. Leetas par tabakas un tabakas iſſtrahdajumu nelikumigu eeweſchanu iſ ahrſemehm teeſajamas tanî kahrtibâ, kas noteikta ſchinî Uſtawâ un Muitas Uſtawâ par muitas noſazijumu pahrkahpumeem, kaut gan peeminetos pahrkahpumus buhtu atklahjuſi akziſes uſraudſiba.

1883. g. 28. maija d., nolik. krahj. № 599, noſaz., 76. pant.

1126. Kad apſuhdſamais padarijis wairak noſeedſigu darbu, tad naudas ſodu par krona pahrwaldibas Uſtawa pahrkahpſchanu nedſehſch wis ſodi par ziteem noſeegumeem waj pahrkahpumeem, un ja ſchis ſods peeder pee teem, kuri norahditi peelikumâ pee 1124. panta, tad winſch uſleekams adminiſtratiwâ kahrtibâ, neatkarigi no ſodeem un naudas peedſinumeem, kuri top uſlikti teeſas zelâ par ziteem apſuhdſamà noſeedſigeem darbeem (a).

Peeſihmejums. Sewiſchki noſazijumi par ſodu uſlikſchanu tanî atgadijumâ, kad ſagadahs kopâ dſehreenu un tabakas nodokļu un zukura akziſes Uſtawu pahrkahpumi, ir iſſaziti nolikumôs par ſodeem, kas uſleekami par ſcho noſazijumu pahrkahpſchanu (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41476), 1126. pant. — (b) 1883. g. 28. maija d., nolik. krahj. № 598, Walſts Pad. nolehm., X; noſaz., 35 pant.; № 599, noſaz., 59. pant.

1127. Naudas ſoda ſuma, pehz kuras top noteikta leetas peekritiba meera- waj wiſpahrigu teeſu eeſtahdijumeem, iſzelahs, kad ſaſkaita kopâ naudas ſoda leelumu un konfiſzejamo preekſchmetu wehrtibu.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1127. pant.

1128. Leetas par noseegumeem un pahrkahpumeem pret krona ihpaschumu, kuri nepeeder pee krona pahrwaldibas Ustawu ne-eewehroschanas, ir isnemtas is kriminalteesaschanas wispahrigas kahrtibas tikai tanî sinâ, ka pee scho leetu zaurluhkoschanas teesu weetâs Prokurori nodod sawu atsinu ari par atlihdsibu, kas nahkahs kronim par labu, ja krona ziwilsuhdsiba bija zelta noteiktâ kahrtibâ.

Peesihmejums. Schis nosazijums (1128. pant.) sihmejahs ari uf pilsgalma un apanaschu arodeem.

Turpat, 1128. pant., peesihm.

Otrâ noschkira.

Pahrkahpumu atklahschanas kahrtiba.

1129. To leetu eekustinaschana, kurâs krona pahrwaldibas Ustawus pahrkahpuschas priwatpersonas, peekriht schihs pahrwaldibas eestahdehm un amata wihreem, kà ari wispahrigai polizijai tahs waras robeschâs, kahda winai atwehleta peenahzigôs Ustawôs (salihdf 261[9]. pant.) (a).

Peesihmejums. Leetas par tirgoschanos ar stipreem dsehreeneem bef patenta war eekustinat Meera Teesneschi pehz sawa pascha eeskata (42. pant. 3. punkt. (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41476), 1129. pant.; 1870. g. 24. maija d., (48399), Ust. 155. pant.; 1871. g. 19. maija d., (49615), 11. pant. — (b) 1883. g. 28. maija d., nolik. krahj. № 598., Walsts Pad. nolehm., IX.

1130. Krona pahrwaldibas eestahdehm un amata wihreem ik par kuru winu pahrsinamà apgabala robeschâs atklahtu Ustawa pahrkahpumu, kursch peemeklejams teesas zekâ, jasastahda sewischks protokols.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1130. pant.

1131. Protokoli par pahrkahpumeem, kuri atklahti fabrikâs un manufakturâs sastahdami fabrikas saimneekam, nomneekam, prikastschikam waj pahrwalditajam klahtesot un par pahrkahpumeem, kas atklahti magasinâ, bodê waj zitâ ruhpneezibas waj tirdsneezibas eetaisê — saimneekam waj prikastschikam klaht esot; bet protokola sastahdischana tapehz, ka scho personu naw klaht, naw apturama, ja scha pahrkahpuma apleezinaschanas dehl peeaizinatee leezineeki (315. pant.) ir klaht.

Turpat, 1131. pant.

1131[1]. Protokols par priwatseltrazibas nosazijumu pahrkahpschanu (Kaln. Ust.) sastahdams peesaukteem leezineekeem, nemasak kà diweem, kà ari pahrkahpuma dehl apsuhdsamam klahtesot, ja winsch ir pee rokas; bet wina atbuhtne neaptur protokola sastahdischanas.

1870. g. 24. maij. d., (48399) Ust. 156. pant.

1132. Muitas Ustawu pahrkahpumôs protokolus par kratijumeem, kuri isdariti tirdsneezibas waj ruhpneezibas eetaisê, sastahda muitas aroda eerehdni kopâ ar to polizijas eerehdni, kura klahtbuhtnê isdarits kratijums, bet leetâs, kuras eekustinajusi pati polizija, protokoli par kratijumu sastahdami tikai peeaizinatu leezineeku klahtbuhtnê.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1132. pant.

1133. Par Meſchu Uſtawu pahrkahpumeem protokolu ſaſtahda Meſchkungs waj Meſcha-konduktors no tuwakà zeema peeaizinatu leezineeku klahtbuhtnē. Tos, kas peekerti pee ſcheem pahrkahpumeem, Meſchkungam waj Meſcha-konduktoram klaht ne-eſot, meſchaſargi peegahdà tuwakai polizijas waj ſahdſchas waldei, kuŗai ſewiſchkà protokolâ jaapleezina, ſem kahdeem apſtahkleem notikuſi apſuhdſamo atweſchana, un jaſper ſoli, ka neiſſuſtu pahrkahpuma pehdas, kamehr Meſchkungs waj Konduktors ſaſtahda protokolu par tahs weetas apſkatijumu, kur pahrkahpums atklahts. (a)

Peeſihmejums. Par teem Meſchu Uſtawu pahrkahpumeem, zaur kuŗeem padaritâ ſkahde neſneedſahs pahri par diwdeſmit peezeem rubļeem, protokolu war ſaſtahdit meſchſargs, beſ leezineeku peeaizinaſchanas. (b).

(a) Turpat, 1133. pant. — (b) 1871. g. 21. dez. d. (50337); 1882. g. 19. jan. d., nolik. krahj., № 100

1134. Protokols jaſaſtahda beſ kaweſchanas un, ja eeſpehjams, tanî paſchâ weetâ, kur pahrkahpums atklahts.

1864. g. 20. now. d. (41476) 1134. pant.

1135. Ja protokola ſaſtahdiſchana notikuſi wehlak nekà diwpadſmit ſtundas no pahrkahpuma atklahſchanas, tad par nokaweſchanahs zehloneem japeemin protokolâ.

Turpat, 1135. pant.; 1870. g. 24. maija d., (48399) Uſt. 157. pant.

1135[1]. Ja par Meſchu Uſtawa pahrkahpumeem protokolu ſaſtahdijis meſchſargs wehlak nekà diwdeſmit tſchetras ſtundas un Meſchkungs waj Meſcha-konduktors — wehlak nekà trihs deenas no pahrkahpuma atklahſchanas laika, tad nokaweſchanahs zehloni japeemin protokolâ.

1882. g. 19. jan. d., nolik. krahj., № 100.

1136. Protokolâ jaapſihmè:

1) wina ſaſtahdiſchanas laiks un weeta;

2) kas, kad un kur atklahjis pahrkahpumu;

3) eekſch kam winſch ſaſtahw;

4) apwainojamà wahrds, tehwa wahrds, dſihwes kahrta un dſihwes weeta, ja ta ſinama;

5) peeſauktee leezineeki un pahrkahpuma leezineeki, ja tahdi ir bijuſchi, un

6) peeſihmejumi un eerunas, kuŗas taiſijuſchi apſuhdſamee, peeſauktahs perſonas un leezineeki.

1864. g. 20. now. d. (41476) 1136. pant.; 1870. g. 24. maija d., (48399) Uſt. 157. pant.

1137. Ja pee pahrkahpuma atklahſchanas ir nokihlatas prezes waj ziti preekſchmeti, kas konfiſzejami, tad protokolâ jaapſihmè:

1) nokihlato leetu ihpaſchiba un daudſums;

2) paku ſkaits, kuŗâs pehz apſkatijuma waj kratijuma nokihlatahs prezes eeweetotas, un ſehgelu ſkaits, kuŗi peelikti ik pee kuŗas no ſchihm pakahm.

Peeſihmejums. Telpahm, kuŗâs nolikti ſchinî pantâ peeminetee preekſchmeti peeleek ſehgelus tee amata wihri, kuŗi bijuſchi klaht pee protokola ſaſtahdiſchanas un tahs priwatperſonas, kuŗahm daliba pee leetas.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1137. pant.; peeſihm. 1870. g. 24. maija d., (48399).

1138. Preekſchmeti, kuŗus winu leeluma un zitu zehlonu pehz newar eepakat un apſehgelet, kà ari iſwadaſchanas lihdſekli ſihki jaapraksta protokolâ.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1138. pant.

1139. Protokolâ par Muitas Uſtawu pahrkahpumeem beſ augſchâ peemineteem norahdijumeem jaatrodahs:

1) aprakſtam par to, kahds iſſkats ik kurai pee kratijuma nokihlatai pretſchu pakai, kà ari kahdas ſihmes un ſehgeki atrodahs uſ winas un kahds wiſs winas ſwars, un

2) apſuhdſamà iſſazijumam par to: a) waj nokihlatahs prezes peeder winam waj kam zitam un ihſti kam un b) waj apſuhdſamais wehlahs buht pats klaht pee pretſchu apſkatiſchanas muitnizâ.

Turpat, 1139. pant.

1140. Kad protokols, nolaſits preekſchâ wiſahm perſonahm, kuras bijuſchas klaht pee wina ſaſtahdiſchanas, tad to paraksta ſchihs perſonas. Rakſtit neprateju weetâ parakſtahs uſ winu mutiſku luhgumu tee, kam wini to uſtiz.

Turpat, 1140. pant., 1870. g. 24. maija d., (48399) Uſt., 159, pant.

1141. Pahrkahpuma leezineeku parakſtôs jaatrodahs apleezinajumam, ka tee apſtahkli, kureem wini bijuſchi par leezineekeem, ir uſrakſtiti tà, kà tee teeſcham notikuſchi.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1141. pant.

1142. Ja apſuhdſamais leedſahs parakſtit protokolu, tad ſchis apſtahklis protokolâ japeemin un jadara ſinams diweem ſewiſchkeem leezineekeem.

Turpat, 1142. pant.

1142[1]. Priwatſeltrazibas noſazijumu pahrkahpſchanas atgadijumâ (Kaln. Uſt.), kad apſuhdſamais leedſahs parakſtit protokolu, ſchis apſtahklis japeemin protokolâ, ko paraksta peeſaukti leezineeki.

1870. g. 24. maija d., (48399) Uſt. 159. pant.

1143. Ja par pahrkahpſchanas peerahdijumu der kahdi dokumenti, kuri apleezina pahrkahpſchanas notikumu tà, ka iſſkaidroſchana naw wajadſiga, tad protokolu weetâ amata wihri war taiſit uſrakſtus uſ ſcheem dokumenteem.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1143. pant.

1144. Pee pahrkahpuma atklahſchanas nokihlatee preekſchmeti lihdſ leetas iſſpreeſchanai waj ari lihdſ Meera Teeſneſcha waj Teeſas Iſmekletaja turpmakam rihkojumam, — noſuhtami glabaſchanai weetejâ Rentejâ waj ari atſtahjami ſem polizijas uſluhkoſchanas.

Turpat, 1144. pant.

1145. Pee Dſehreenu Uſtawu pahrkahpumeem, kas atklahti fabrikâs waj noliktawâs, konfiſzejamee dſehreeni pehz winu apſehgeleſchanas war tapt atſtahti glabaſchanâ, ſem polizijas pahrluhkoſchanas un atbildibas, tanîs paſchôs fabriku pagrabôs un noliktawâs, kur wini atraſti.

Turpat, 1145. pant.

1146. Pee Meſchu Uſtawu pahrkahpumeem meſcha materials, ja tas nokihlats meſchâ, glabajams ta meſcha gabala ſargam, kura robeſchâs ſagums notwerts; bet ja meſcha materials iſweſts iſ meſcha, tad wina glabaſchana jauſdod tuwakai polizijas preekſchneezibai.

Turpat, 1146. pant.

1147. Ja weetejà polizija newar winas pahrluhkoſchanâ nodoto mantu ar ſaweem lihdſekleem iſſargat no iſſagſchanas un ſuſchanas, tad war ſem ſawas paſchas atbildibas atdot winu priwatperſonu glabaſchanâ, waj ari peelikt pee winas ſargus par norunatu maksu.

Turpat, 1147. pant.

1148. Tee, kurus muitas eerehdni waj akziſes uſraugi peekehruſchi pee kontrabandas un dſehreenu pretſchu pahrweſchanas, lihdſ ar nokihlatahm prezehm nofuhtami tuwakai pilſehtas waj aprinka polizijai, par ko tuhlin jadara ſinams Meera Teeſneſim waj Teeſas Iſmekletajam, kuri protokolu ſaſtahdiſchanas ſinâ dara pehz noſazijumeem, kas augſtak iſteikti 1134—1143. pantôs.

Peeſihmejums. Pirms kontrabandas prezes nofuhta uſ Muitnizu, tahs janowehrtè noſazitâ kahrtibâ.

Turpat, 1148. pant., peeſihm.

1149. Kontrabandas prezes, kas atraſtas pee kratijumeem waj nokihlatas pee pahrweſchanas ne tahlak kà ſimtu werſtu no Muitnizas, lihdſ ar pahrwedejeem nofuhtamas taiſchni Muitnizai un tanîs weetâs, kur eetaiſita karantinas lihnija, ſehrgu laikôs, — tuwakai Karantinai, kura pehz protokola ſaſtahdiſchanas nodod nokihlatahs prezes un pahrwedejus Muitnizai, kad winus eepreekſch tihrijuſi uſ karantinas noſazijumu pamata.

Turpat, 1149. pant.

1150. Priwatdſihwoklôs krona pahrwaldibas amata wihreem naw pee-ejas, atſkaitot muitas eerehdnus, kad apſuhdſamais, kuru dſen pa karſtahm pehdahm, wineem redſot noſlehpjahs priwatdſihwoklî. (a)

Peeſihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Scha panta (1150) noſazijumam ir ſpehks ari preekſch akziſes uſraugeem un dſehreenu ſargeem, kuri rihkojahs uſ reetruma ſauſſemes robeſchas ar Prußju un Auſtriju, tanî robeſchas gabalâ, kas ſtahw peemineto ſargu pahrſinâ. (b).

(a) Turpat, 1150. pant. (b) 1885. g. 30. aprl. d., nolik. krahj., 461, V.

1151. Atſkaitot atgadijumus, kas norahditi preekſchejâ (1150.) pantâ, krona pahrwaldibas amata wihri, kad ir eemeſls domat, ka priwatperſonu dſihwoklôs noteek ſchihs pahrwaldibas Uſtawa pahrkahpſchana, waj ari ir paſlehpti wainu peerahdoſchi preekſchmeti, paſino kratijuma waj atnehmuma iſdariſchanas dehl Meera Teeſneſim waj Teeſas Iſmekletajam pehz peederibas, un winu atbuhtnê — polizijai.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1151. pant.

1152. Tirdſneezibas un amatneezibas eetaiſchu, kà ari fabriku un manufakturu ſlehgſchana ir atkauta krona pahrwaldibai tikai kà pagaidu ſolis, lihdſ teeſas ſpreedumam ſchinî ſinâ, un weenigi tanîs atgadijumôs, kad zitadi naw eeſpehjams apturet atklahto pahrkahpumu un ſkahdes dariſchanu krona labumam.

Turpat, 1152. pant.

1153. Dſehreenu un ſwiķu-zukura, kà ari tabakas fabrikâs, akziſes pahraudſibai ir atwehlets pagaidam apturet darbus, kad nahk gaiſmâ tahdas nepareiſibas ſcho fabriku eekſchejâ eetaiſê, par kurahm pehz likuma nahk ſchahda ſoka ſperſchana, kà ari ſlehgt tabakas fabrikas par to, ka naw nemts nolikts bandroku daudſums un, likumôs norahditôs atgadijumôs, atnemt patentus, kas iſdoti eetaiſehm preekſch tirgoſchanahs ar ſtipreem dſehreeneem.

Turpat, 1153. pant.; 1883. g. 28. maija d., nolik. krahj., № 598, Walſt. Padom. nolehm., VI 2. pant.; X; № 599. noſaz., 80. pant., 3. punkt.

1154. Krona pahrwaldibas amata wihri, tai skaitâ ari tee, kas peeder pee dsehreenu, akzises un mescha sargu sastahwa, par nokawejumeem un nepareiseem darbeem pee to pahrkahpumu atklahschanas, kuri peekriht teesas zaurluhkoschanai, nahk pee atbildibas tai kahrtibâ, kas noteikta 53. un 485—488. pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1154. pant.

1155. Krona pahrwaldibas amata wihri, us kuru rihkojumeem notikuši kahdas eetaises, fabrikas waj manufakturas slehgschana (1152. pant.), ir atbildigi priwatpersonu preekschâ par jeb kuru skahdi un saudejumu, kad, pehz leetas zaurluhkoschanas teesâ, israhdahs, ka peeminetee soli sperti bes pamata.

Turpat, 1155. pant.

Treschâ noschkira.

Eepreekschejа ismekleschana.

1156. Teesas Ismekletajam naw teesibas atraidit krona pahrwaldibas amata wihru prasijumus, lai isdara eepreekscheju ismekleschanu par pahrkahpumeem, kas apleezinati peenahzigâ kahrtibâ.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1156. pant.

1157. Krona pahrwaldiba war suhtit kà sawus pilnwarneekus, winas pahrsinâ stahwoschus eerehdnus waj ari priwatpersonas, kas lai buhtu klaht pee ismekleschanas un aisstahwetu krona labumus.

Turpat, 1157. pant.

1158. Par ismekleschanas darbu laiku un weetu Teesas Ismekletajs dara sinamu krona pahrwaldibas pilnwarneekam tikai kad pehdejais to luhdsis. Tapehz ka winsch neatnahk us aizinajumu, netop apturets ismekleschanas gahjeens.

Turpat, 1158. pant.

1159. Eepreekscheju ismekleschanu isdarot, likumâ norahditôs atgadijumôs (268. pant.) Teesas Ismekletajam, nenogaidot sewischka krona pahrwaldibas luhguma, jagreeschahs pee Teesas ar preekschstahdijumu, lai nodroschina kronim peenahzigu naudas sumu.

Turpat, 1159. pant.

1160. Pahrkahpumôs, kuru ispehtischana prasa sewischkas sinaschanas, Teesas Ismekletajs peeaizina leetpratejus is krona pahrwaldibas deenestâ stahwoschahm personahm; bet winam naw aisleegts peeaizinat, reisâ ar amata wihrem, ari priwatpersonas, kuras pasihstamas zaur sawahm sewischkahm sinaschanahm.

Turpat, 1160. pant.

1161. (Pehz 1886. g. Turp.). Leetâs par kaltas naudas un kreditpapiru wiltoschanu, wiltotà kaltà nauda un winas wiltoschanas rihki nosuhtami ismekleschanas dehl us Sw. Peterburgas Naudas Kaltuwi un kreditpapiri us to eestahdi, kura norahdita kà winu islaideja leetaschanâ.

Turpat, 1161. pant.; 1872. g. 28. now. d., (51587);

1162. Nokihlato preekſchmetu pahrdoſchana, atſkaitot tos, kuri maitajahs, naw atlauta pirms leetas iſſpreeſchanas, ja mantas ſaimneeks par to ſaſtahditâ protokolâ pats neiſſaka, ka winſch ar to meerâ.

1864. g. 20. now. d. (41476) 1162. pant.

1163. Pahrdoſchana, ja ſaimneeks ar to meerâ, iſdarama pehz noſazijumeem, kuri noteikti peenahzigôs krona pahrwaldibas Uſtawôs un eenemtà nauda glabajama noſazitâ kahrtibâ lihdſ leetas iſſpreeſchanai.

Turpat, 1163. pant.

1164. Krona pahrwaldibas leetâs wiſu to ſoku weetâ, kuri ſperami, lai atnemtu apſuhdſameem lihdſeklus atrautees no iſmekleſchanas un teeſas (416. pant.), atſkaitot apzeetinaſchanu, top praſits apgalwojums waj kihlas tahdâ mehrâ, kas lihdſigs naudas ſodam, uſ kura nomakſu apſuhdſamo war noteeſat.

Turpat, 1164. pant.

1165. Muitas Uſtawa pahrkahpſchanas leetâs protokoli par kratijumu apſkatijumu un polizijai nodotu pretſchu nowehrtejumu (1148. pant.), noſuhtami, lihdſ ar nokihlatahm prezehm Muitnizâ, ja wina naw tahlak par ſimtu werſtehm no leetu atnemſchanas weetas; zitadi prezes janodod tuwakahs polizijas waldes glabaſchanâ un protokola noraksts janoſuhta Muitas Nodokļu Departamentam, lai noteiz Muitnizu, kurâ leetas apſkatamas.

1864. g. 26. okt. d., (41374); 20. now. d., (41476) 1165. pant.

1166. Dabujis no Muitas Nodokļu Departamenta paſinojumu par to, kurai Muitnizai japeeſuhta nokihlatahs prezes, Teeſas Iſmekletajs dara polizijai ſinamu, lai winas noſuhta pehz noteikuma reiſâ ar protokolu par kratijumu, paſinodams par to tanî paſchâ laikâ pretſchu ſaimneekam, ja tas ,iſteizis wehleſchanos buht klaht pee leetu apſkatiſchanas Muitnizâ.

1864. g. 26. okt. d., (41374); 20. now. d., (41476) 1166. pant.

1167. Apſuhdſamam, kurſch peneſis apgalwojumu waj kihlas, Teeſas Iſmekletajs atlauj nekawetam eeraſtees Muitnizâ, lai buhtu klaht pee pretſchu apſkatiſchanas, paſinodams tai paſchâ reiſâ Muitnizai, kahds terminſch nolikts apſuhdſamam, kad atnahkt pee apſkatiſchanas.

1864. g. 20. now. d. (41476) 1167. pant.

1168. Tapehz kà apſuhdſamais neatnahk noliktâ terminâ, waj ari ir iſbehdſis, pretſchu apſkatiſchana netop atlikta.

Turpat, 1168. pant.

1169. Ja apgalwojums naw peneſts, waj ari apſuhdſamais, uſ winu krihtoſchas apſuhdſibas ſwariguma pehz, jatur apzeetinats, tad tanî atgadijumâ, ja winſch wehlahs pats buht klaht Muitnizâ pee pretſchu apſkatiſchanas, winu noſuhta turp pehz eeſtahditas kahrtibas, par ko Iſmekletajs tuhlin paſino Muitnizai.

Peeſihmejums. Pretſchu nokihlataji war buht klaht pee winu apſkatiſchanas, bet Teeſas Iſmekletajam naw peenahkums wineem paſinot, ka prezas noſuhtitas uſ Muitnizu.

Turpat, 1169. pant.; peeſihm.

1170. Par to, kas iſrahdahs pee apſkatiſchanas Muitnizâ, ſihki jaſtahda protokols, kuru paraksta wiſas klaht bijuſchas perſonas, bet nokihlatahs

prezes jaeepakà pakàs waj kaſtès un jaaiſſehgelè ar Muitnizas un ſaimneeka waj pahrwedeja ſehgeeem.

Turpat, 1170. pant.

1171. Pretſchu nokihlatajeem un fabrikantu deputatam, kur tahds atrodahs, ir ari atkauts peelikt ſawus ſehgeeus pee pretſchu pakahm waj pee paſchahm prezehm, ſkatotees uſ to, kà tas iſdewigaki.

Turpat, 1171. pant.

1172. Protokolâ par pretſchu apſkatiſchanu jaapſihmè: kas un kad ihſti peelizis ſehgeli.

Turpat, 1172. pant.

1173. Kad nokihlatahs prezes un pahrwedeji taiſchni peeſuhtiti Muitnizai, tad pirms pretſchu apſkatiſchanas ſaſtahdams protokols par nokihlaſchanu un apzeetinatahs perſonas tanî paſchâ deenâ noſuhtamas pee Meera Teeſneſcha waj Teeſas Iſmekletaja, un ja to naw klaht, tad — uſ poliziju, lai ſpertu peenahzigus ſoļus, ko atnemt ſchihm perſonahm lihdſeekus atrautees no iſmekleſchanas un teeſas.

Turpat, 1173. pant.

1174. Nahkoſchôs atgadijumôs Muitniza, nenododama leetu teeſaſchanai, ſaſtahda nolehmumu par nokihlato preekſchmetu konfiſkaziju un naudas ſoda uſlikſchanu kronim par labu:

1) kad prezes, aiſjuhgs un juhga-lopi nokihlati uſ robeſchas linijas beſ pahrwedejeem un ſaimneeki waj winu pilnwarneeki, **ſeptinu deenu laikâ** no pretſchu nodoſchanas Muitnizai, naw peenekuſchi ſuhdſibas par nepareiſu nokihlaſchanu, un

2) kad ahrpus robeſchas linijas nokihlatu preekſchmetu ſaimneeks waj pahrwedejs ir ar meeru lai ſchos preekſchmetus konfiſzè, un triju deenu laikâ peenes naudu, ko nomakſat wiſu Muitnizas aprehkinato ſoda naudu.

Turpat, 1174. pant.

1175. Preekſchejâ (1174.) pantâ iſteiktais noſazijums neſihmejahs uſ nahkoſcheem atgadijumeem:

1) kad kehreji ar nodomu naw apzeetinajuſchi pahrwedeju;

2) kad kehrejeem leegta palihdſiba, kapehz ne wiſas prezes nokihlatas waj winu pahrwedejeem iſdewees noſlehptees;

3) kad uſ kehrejeem iſdarits uſbrukums pretſchu atguhſchanas dehl, un

4) kad ſaimneeku waj pahrwedeju, kurſch noſlehpees, war atklaht.

Turpat, 1175. pant.

1176. Kad weſts ſkaidribâ naudas ſods, kurſch peenahkahs pehz muitas nolikumeem, tad Muitniza par naudas ſoda leelumu paſino Meera Teeſneſim waj Teeſas Iſmekletajam, peeſuhtidama winam norakſtus no wiſeem dokumenteem, kuri ſihmejahs uſ leetu.

Turpat, 1176. pant.

1177. Pee tahdu pahrkahpumu iſmekleſchanas, par kureem naudas ſoda ſuma naw noteikta ihpaſchi, bet tikai norahditi pamati, kà wina aprehkinama,

krona pahrwaldibai peenahkahs pasinot Meera Teesnesim waj Teesas Jsmekletajam, zik leels naudas sods nahkahs kronim par labu.

Turpat, 1177. pant.

1178. Pee Meschu Ustawu pahrkahpumeem naudas soda leelums janoteiz protokolâ par notikuma weetas apskatischanu.

Turpat, 1178. pant.; 1871. g. 21. dez. d., (50337).

1179. Kad Teesas Jsmekletajs atsihst eepreekschcju ismekleschanu par pabeigtu waj neatrod eemeslu winu turpinat, tad nosuhta ismeklejumu weetejai krona waldei.

Peesihmejums. Jsmeklejumi nosuhtami: Dsehreenu, Tabakas un Swikku-zukura Ustawa pahrkahpumôs — akzises nodoklu Pahrwaldneekam, Tirdsneezibas un Ruhpneezibas Ustawa pahrkahpumôs — Krona Palatahm, Meschu Ustawa pahrkahpumôs — Walsts Mantu Pahrwaldei, Muitas Ustawa pahrkahpumôs — weetejam muitas apgabala Preekschneekam, atskaitot tahs leetas, kas zehluschahs Maskawas Muitnizâ un Sw. Peterburgas muitas apgabalâ, kuras nosuhtamas Muitas Nodoklu Departamentam.

1864. g. 26. okt. d., (41374, 41380 un 41525); 20. now. d. (41476), 1179. pant.; peesihm.; 1865. g. 17. maija d., (42106); 1866. g. 22. dez. d., (44024); 1867. g. 9. dez. d., (45258), III.

1180. Krona pahrwaldibai diwu nedelu laikâ no ismeklejuma dabuschanas winsch jaskata zauri un japeesuhta, lihds ar sawu atsinu, Apgabala Teesas Prokuroram.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1180. pant.

1181. Nolehmums par leetas beigschanu jadara sinams tai krona waldei, kura nodewusi atsinu ismeklejamâ leetâ.

Turpat, 1181. pant.

1182. Pret teesas nolehmumu par leetas beigschanu krona waldei ir teesiba peeneest suhdsibu Teesu Palatai tanî kahrtibâ, kas noteikta par blakus suhdsibu eesneegschanu.

Turpat, 1182. pant.

1183. Peemineto suhdsibu eesneegschanai noliktais diwu nedelu terminsch skaitams no tahs deenas, kad dabuhts teesas nolehmuma noraksts, klaht peeskaitot werstu laiku, ja krona walde waj winas amata wihrs usturahs ne tanî pilsehtâ, kurâ atrodahs teesa.

Turpat, 1183. pant.

1184. Teesu Palatas nolehmumi krona pahrwaldibas suhdsibâs top eeskatiti par galigeem.

Turpat, 1184. pant.

1185. Lihds tam, kamehr par suhdsibu isnahk isspreedums, pee eepreekschejas ismekleschanas spertos sokus, ko atnemt apsuhdsamam lihdsekkus atrautees no teesas, atskaitot apgalwojumu, atsek Apgabala Teesa, nolembama leetu beigt, bet nokihlatee preekschmeti, kuri war tapt konsisseti, paleek apkihlati.

Turpat, 1185. pant.

Zeturtà noschkira.

Teesaschana.

1186. Krona pahrwaldiba war eezelt sawus pilnwarneekus (1157. pant.), kas lai aisstahwetu pee Teesas krona labumus.

1864. g. 20. now. d. (41476), 1186. pant.

1187. Par pilnwarneeka eewehleschanu pee Meera Teesneescha teesajamâ leetâ, krona pahrwaldiba dara sinamu Teesnesim reisâ ar pasinojumu par naudas peedsihschanu no apsuhdsamâ.

Turpat, 1187. pant.

1187[1]. Protokoli par nosazijumu pahrkahpschanu krona meschu leetâs, kurus sastahdijuschi meschu aroda eerehdni, kà ari protokoli par apskahdejumeem un sagumeem priwatmeschôs, kurus sastahdijuschi schee eerehdni waj meschsargi, kad tee eezelti Mescha Ustawa 566. un 570. pantôs norahditâ kahrtibâ, ja pee peemineto protokolu sastahdischanas eewehroti schinî sinâ preekschâ rakstitee nosazijumi, ir pahrbaudami tikai tanî atgadijumâ, kad apsuhdsamee pret protokolu tizamibu zek tahdas us leetas apstahkleem dibinatas eerunas, kuras Meera Teesnesis atsihst par eewehroschanu pelnoschahm. Meera Teesnesis par to, kad winsch isteesahs schihs eerunas, dara sinamu peenahzigeem mescha waldes eerehdneem waj mescha ihpaschneekeem, waj ari weenu waj otru pilnwarneekeem, pehz peederibas (a).

Peesihmejums. (Pehz 1886. g. Turp.). Leetas par nosazijumu pahrkahpschanu Donas kara spehka apgabala stanizu meschôs isteesajamas tanî kahrtibâ, kas noteikta par noseegumeem un pahrkahpumeem pret krona meschem, eewehrojot sawadibas, kas norahditas Meschu Ustawâ (138. pant., peesihm. 1, peelik.: 5. pant. pehz 1886. g. Turp.) (b).

(a) 1882. g. 19. jan. d., nolik. krahj., № 100. — (b) 1882. g. 23. mart. d., nolik. krahj., № 283.

1188. Meera Teesnesis neaizina krona pahrwaldibas amata wihrus, lai wineem pasludinatu isnahkuscho spreedumu, bet peesuhta wineem spreeduma norakstu.

1864. g. 20. now. d., (41476), 1188. pant.

1189. Pret Meera Teesneschu negaligeem spreedumeem krona pahrwaldiba war peneest atsaukschmes par wiseem leetas preekschmeteem, bes nekahda aprobeschojuma.

Turpat, 1189. pant.

1190. Terminsch atsaukschmes eesneegschanai pret Meera Teesnescha spreedumu skaitams krona pahrwaldibai no tahs deenas, kad wina dabujusi spreeduma norakstu.

Turpat, 1190. pant.

1191. Meera Teesneschu Sapulze isspreesch leetas par krona pahrwaldibas Ustawu pahrkahpschanu ne zitadi, kà pehz Prokurora Beedra atsinas isklausischanas.

Turpat, 1191. pant.

1192. Leetâs, kuras peekriht Apgabala Teesai, Teesas Preekschsehdetajs, pehz leetas eenahkschanas, pee laika pasino peenahzigai krona waldei (1179. pant. peesihm.) par to, kurâ weetâ un laikâ nolikta leetâ sehde.

Turpat, 1192. pant.

1193. Krona pilnwarneeka neatnahkschana noliktâ laikâ neaptur Teesas sehdes.

Turpat, 1193. pant.

1194. Krona pahrwaldibas pilnwarneeki wiſôs jautajumôs, kuri atteekahs uſ krona labumu aiſſtahweſchanu, bauda teeſibas, kahdas ziwilſuhdſetajeem peeſchkirtas kriminalleetâs.

Turpat, 1194. pant.

1195. Norakſti no teeſas ſpreedumeem, kà ari no ſuhdſibahm un atſaukſmehm pret ſcheem ſpreedumeem top iſdoti krona waldehm beſ makſas.

Turpat, 1195. pant.

1196. Teeſiba eeſneegt proteſtus pret teeſu ſpreedumeem leetâs par krona pahrwaldibas Uſtawu pahrkahpſchanu peeder Prokuroreem uſ wiſpahriga pamata.

Turpat, 1196. pant.

1197. Krona pahrwaldibai ir teeſiba atſazitees no winas pilnwarneeku eeſneegtahm ſuhdſibahm un atſaukſmehm, paſinojot par to Teeſai, kuras ſpreedums pahrſuhdſets.

Turpat, 1197. pant.

1198. Leetâs par Muitas Uſtawa pahrkahpumeem, atteekotees uſ muitas aroda eerehdnu un robeſchas ſargu aizinaſchanu, Teeſa eewehro nahkoſchôs pantôs noteiktus noſazijumus.

Turpat, 1198. pant.

1199. (Pehz 1886. g. Turp.). Robeſchas ſargu nodaļas ofizeeri aizinami zaur rotas komandeereem un apakſchkareiwi, ja tos aizina weenu waj diwus, zaur nodaļas ofizeereem, bet ja aizina leelaku ſkaitu, tad zaur rotas komandeeri. Muitas eerehdnu aizinaſchana pee Teeſas, ja Teeſa atrodahs ne tanî pilſehtâ, kur Muitniza eeſtahdita, iſdarama paſinojotees ar muitas apgabala Preekſchneeku.

Turpat, 1199. pant. 1878. g. 27. febr. d., (55638) 2. pant.

1200. Leetas, kuras iſteeſajamas beſ Swehrinatu Peeſehdetaju peedaliſchanahs, Muitnizas Pahrwaldneeks, Lozeklis un pakuſcha uſraugs newar tapt aizinati reiſâ pee teeſas iſmekleſchanas; bet Teeſai jaaizina tikai weens no wineem, un ziti jaiſklauſchina ſem ſwehreſta uſ weetas zaur Teeſas Lozekli waj Teeſas Iſmekletaju.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1200. pant.

1201. Pehz ſchihs kahrtibas jadara ari tanîs atgadijumôs, kad beſ Swehrinatu Peeſehdetaju peedaliſchanahs iſſpreeſchamâs leetâs wajadſigs pee teeſas iſmekleſchanas iſklauſchinat wairak ne kà trihs akziſes, meſcha waj robeſchas ſargu apakſcheerehdnus, waj ari wairak nekà treſchu daļu no muitas pahrluhku ſkaita.

Turpat, 1201. pant.

1202. Meera Teeſneſis winam peekrihtoſchâs leetâs; — 1199.—1201. pantôs norahditôs atgadijumôs, — iſdara iſklauſchinajumus iſklauſchinamo perſonu deeneſta weetâ, paſinodams agrak par ſawas eeraſchanahs laiku.

Turpat, 1202. pant.

1203. Nokihlatahs prezes eeprasamas is muitas weetahm Teesâ tikai sewischkas wajadsibas atgadijumôs un pehz eespehjas aprobeschotâ mehrâ.

Turpat, 1203. pant.

1204. Leetâs par krona pahrwaldibas Ustawu pahrkahpschanu, Teesa pee spreeduma taisischanas neluhko zauri pahrkahpumu usrahditaju un atklahjeju teesibas us atlihdsibu, kas wineem pehz likuma peenahktos. Scho personu apmeerinaschana pehz schinî sinâ pastahwoscheem nosazijumeem peekriht krona pahrwaldibai.

Turpat, 1204. pant.

1205. Prezes un zitus preekschmetus, kurus teesa atsihst par konfiszejameem, kà ari tos preekschmetus, kuri aistureti naudas sodu papilnoschanas dehk, pahrdod krona pahrwaldiba us to nosazijumu pamata, kas isteikti peenahzigôs Ustawôs.

Turpat, 1205. pant.

1206. Pirmahs pakahpenes teesas spreedumi, kuri us weenas waj otras puses atsaukšmi nahkuschi augstakas teesas zaurluhkoschanâ, naw skaitami par likumigâ spehkâ gahjuscheem, atteekotees us tahm personahm, kuras pirmahs pakahpenes teesa atswabinajusi no naudas soda kronim par labu.

Turpat, 1206. pant.

1207. Ja apsuhdsamais pa leetas teesaschanas laiku noslehpjahs un us teesas islaistu sludinajumu nolikâ terminâ neatnahk, tad teesa, nemdama wina mantu sem aisbildnibas us kriminalteesaschanas nosazijumu wispahriga pamata (851. pant.), sastahda nolehmumu par konfiskaziju, kad tai janoteek pehz likuma.

Turpat, 1207. pant.

1208. Tiklab Kreewu, ka ari ahrsemju kugu kapteini un matroschi, kas apsuhdseti par tahdeem pahrkahpumeem, par kureem likums nenoteiz personisku sodu, ostôs naw apzeetinami, ja tikai peenes ustizamu apgalwojumu waj kihlas, ko nomaksat to naudas sodu, kursch no wineem nahkahs.

Turpat, 1208. pant.

1209. Pee spreeduma taisischanas par naudas sodu kronim par labu, teesa tanî paschâ reisâ nolemj par scha soda pahrwehrschanu eeslodsischanâ waj darbôs us Sodu Likumu 84. un 85. panta pamata, ja noteesatais nespehtu maksat.

Turpat, 1209. pant.; 1865. g. 27. dez. d., (42839).

1210. Preeksch naudas sodu nomaksas par krona pahrwaldibas Ustawu pahrkahpumeem, noteesatam ir atwehlets **diwu nedelu laiks** no tahs deenas, kad teesas spreedums gahjis likumigâ spehkâ; no scha nosazijuma ir isnemti Meschu Ustawa pahrkahpumi, kureem nolikts **diwu mehneschu laiks.**

1864. g. 20. now. d., (41476) 1210. pant.; 1874. g. 28. okt. d., (53997).

1211. Pehz scha termina notezeschanas naudas sods peedsenams no noteesatâ mantas, un ja tahs nepeeteek, tad sperami spreedumâ norahditee soli tam atgadijumam, ja noteesatais israhdahs par nespehjigu maksat (a).

Peesihmejums. Sewischki nosazijumi par peespreestas soda naudas peedsihschanu, ja ta naw nomaksatâ noliktâ terminâ, no personahm, kuras atbildigas par dsehreenu un tabakas nodokku un zukura

akziſes Uſtawa pahrkahpſchanu, kà ari par ſcha ſoda pahrwehrſchanu, ja wainigee neſpehj maksat, eeſtodſiſchanâ waj darbôs, ir iſteikti noliktumôs par ſodeem, kas uſleekami par peemineto Uſtawu noſazijumu pahrkahpſchanu (b).

(a) 1864. g. 20. now. d., (41476). 1211. pant.; — (b) 1883. g. 28. maija d., nolik. krahj. № 598, walſts pad. nolehm., X; noſaz., 40, 41. pant.; № 599, noſaz. 55, 56. pant.

1212. Pee teeſaſchanas iſmakſahm, kuras peedſenamas no wainigeem, japeeſkaita ari zeļa iſmakſas krona pilnwarneekeem, kuri ſuhtiti, lai buhtu klaht pee iſmekleſchanas un teeſas.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1212. pant.

1213. Par iſdewumeem, kuri iſdariti uſ preekſcheja (1212.) panta pamata, krona pahrwaldes un winu amata wihri paſino teeſai pirms ſpreeduma ſludinaſchanas teeſajamam.

Turpat, 1213. pant.

Otrà nodaļa.

Par teeſaſchanu noſeegumu un pahrkahpumu leetâs pret wiſpahrigu labklahjibu un labkahrtibu.

Pirmà noſchkira.

Teeſaſchana preſes noſazijumu pahrkahpumôs.

1213[1]. Preſes noſazijumu pahrkahpumi top peemekleti pehz kriminalteeſaſchanas wiſpahrigeem noliktumeem, ar nahkoſcheem iſnehmumeem.

1886. g. 12. dez. d., (43978) noſaz. 1. pant.

I. **Leetu peekritiba.**

1213[2]. Sodu Likumu 1010—1013, 1015—1019, 1030 un 1032. pantôs peemineti pahrkahpumi peekriht Meera Teeſneſchu pahrſinai.

1866. g. 12. dez. d., (43978) noſaz. 2. pant.

1213[3]. Noſeegumi un pahrkahpumi, kas apſihmeti Sodu Likumu 181, 189, 274, 1035—1037. pantôs, kà ari leetas par amata wihru, waldibas waj teeſas weetu un eeſtahdijumu aiſkahrumeem, peekriht taiſchni Teeſu Palatas zaurluhkoſchanai.

Turpat, 3. pant.

1213[4]. Schahdi noſeegumi un pahrkahpumi teeſajami ta apwidus teeſâ, kur eeſpeeſts rakſtôs raſchojums, kas dewis eemeſlu uſſahkt peemekleſchanu; bet ja raſchojums eeſpeeſts rakſtôs ahrſemês waj wina eeſpeeſchanas weeta naw ſinama, tad iſteeſaſchana peekriht tà apwidus teeſai, kur raſchojums iſplatits, un kad wina iſplatiſchana notikuſi wairak teeſu apgabalôs, tad tanî apgabalâ, kur wiſpirms uſſahkta peemekleſchana.

Turpat, 4. pant.

II. **Peemeklejuma eekuſtinaſchanas kahrtiba.**

1213[5]. Peenahkums eekuſtinat peemekleſchanu (297. pant. 2. punkt.) par noſeegumeem un pahrkahpumeem, kas padariti zaur preſi, peekriht Wirspahrwaldei preſes leetâs un zenſuras komitejahm, atſkaitot tikai atgadijumus par

waldibas waj teesas weetu eestahdijumu un amata wihru aiskahrumeem. Schôs pehdejôs atgadijumôs wainigà peemekleschanu eekustina Prokurors, bet ne zitadi, ka us aiskahrto suhdsibahm, usrahdijumeem waj pasinojumeem. Leetas par priwatpersonu aiskarschanu prese, ussahk teesâs paschi aiskahrtee us wispahriga pamata.

1866. g. 12. dez. d. (43978) nosaz. 5. pant.

1213[6]. (Pehz 1886. g. Turp.). Wainigo peemekleschana par to, ka tee pahrkahpuschi nosazijumus par teesas eestahdijumu spreedumu eespeeschanu (salihdz. Zens. Ust. 1886. g. isd.), peeder pee prokuraturas peenahkumeem. Bes tam teesu eestahdijumu eerehdneem un ziteem amata wihreem un priwatpersonahm ir teesiba peenest, kur peenahkahs, suhdsibas, kad wini personiski aisnemti waj aiskarti zaur eespeedumu par teesas leetahm, kas atkauts pehz peemineteem nosazijumeem. Tanî paschâ kahrtibâ un eewehrojot turklaht nosazijumu, kas isteikts scha Ustawa 297. panta 2. punktâ, eekustinama peemekleschana par to, ka pirms teesas sehdes waj leetas beigschanas, prese ispaustas sinas, kuras atklahtas zaur pehtischanu waj eepreekscheju ismekleschanu.

1864. g. 20. now. d., (41481); 1870. g. 30. jan. d., (47966); 1875. g. 4. febr. d., (54353) II.

1213[7]. Pasinojumôs, suhdsibâs un sinojumôs jo sihki janoteiz: eeksch ka ihsti pastahw noseegums waj pahrkahpums, peemeklejamo personu wahrds un ari winu dsihwes weeta, ja ta sinama. Preses leetu Wispahrwaldes pasinojumôs jaatrodahs wisahm tahm sinahm, kuras wajadsigas Prokuroram pee apsuhdsibas raksta sastahdischanas, kà ari norahdijumam us likumu, kurâ paredsets peemeklejamais noseegums, ka lai Teesu Palata waretu stahtees sawâ sehdê taischni pee teesas ismekleschanas.

1866. g. 12. dez. d., (43978) nosaz. 6. pant.

1213[8]. Us Wirspahrwaldes un zensuras komiteju pasinojumeem, kà ari us waldibas waj teesas weetu, eestahdijumu un amata wihru suhdsibahm, usrahdijumeem waj pasinojumeem Prokuroram peenahkahs ussahkt peemekleschanu, bet ja winsch Wirspahrwaldes waj zensuras komitejas pasinojumâ sastop kahdas gruhtibas waj schaubas, tad stahda par tahm preekschâ, noteiktâ kahrtibâ, Teesleetu Ministrim un pehz tam pee leetas turpmakas wirsinaschanas par mehrauklu nemj to isschkihrumu, kahdu winsch dabujis no Ministra.

Turpat, 7. pant.

1213[9]. Ja pahrkahpti nosazijumi par eetaisehm, kuras rascho un pahrdod eespeeschanas peederumus, un par grahmatu tirdsneezibu, tad wainigo peemekleschana ussahkama ar to, ka Meera Teesneescheem pasino: Wirspilsehtâs — Inspektori, kam usdota pahrraudsiba schinî leetâ, gubernas pilsehtâs — sewischki schim noluhkam Gubernatora eezelti eerehdni un zitâs weetâs — Aprinka Polizijas Preekschneeki un Polizijmeistari.

Turpat, 8. pant.

1213[10]. Ja pahrkahpti nosazijumi par dramatiskahm israhdehm, tad wainigo peemekleschana ussahkama ar to, kà Apgabala Teesas Prokuroram pasino, Sw. Peterburgâ — Pilsehtas Preekschneeks, Maskawâ — Wirspolizeimeistars un zitâs weetâs — Polizeimeistari un Aprinka Polizijas Preekschneeki.

Turpat, 9. pant.; 1873. g. 20. mart. d., (52032); 1881. g. 12. augst. d. nolik. krahj. № 568, Wisaugst. paw. Sen. III, IV; 1883. g. 2. jun. d., nolik. krahj., № 508. Wisaugst. paw. Sen.

III. Teesaschana.

1213[11]. Teesai ir teesiba, pirms spreeduma taisischanas par leetas kodolu, peemehrigi Sodu Likumu 1045 un 1046. panteem uslikt apkihlajumu us sazerejumeem un isdewumeem, pret kureem ussahkta peemekleschana teesas zekâ.

1866. g. 12. dez. d., (43978) 10. pant.

1213[12]. Tam, kas aiskahris priwatpersonas (Sod. Lik. 1039 un 1040. pant.), nekahdâ sinâ naw atwehleta teesiba peenest peerahdijumus, ka tas, ko winsch eespeedis, ir pateesiba.

1865. g. 6. aprl. d., (41990), IV, 12. pant.

1213[13]. Ja aiskahrums, pee kura norahdits us kahdu apkaunojoschu apstahkli, sihmejahs us tahdas personas darbibu deenestâ waj kauschu sabeedribâ, kura eenemj amatu pehz waldibas eezehluma waj pehz eewehles, tad aiskahrejam ir atwehleta teesiba, lai apstiprinatu sawu aisrahdijumu pateesibu, peenest wina rokâs esoschus rakstiskus peerahdijumus. Leezineeku issazijumi schinî atgadijumâ naw peelaischami.

Turpat, 13. pant.

1213[14]. Tam, kas ussahzis suhdsibu pret winam preschu ustrautu apkaunojoschu apstahkli, no sawas puses ir teesiba tiklab apgahst ar wiseem lihdsekleem to peerahdijumu spehku, kurus teesajamais peenesis us preekschejà panta pamata, kà ari peewest leezineekus, lai apstiprinatu sawas tikumigahs ihpaschibas, bet teesajamam ir aisleegts peewest leezineekus, lai atspehkotu suhdsetaja tikumigahs ihpaschibas.

Turpat, 14. pant.

1213[15]. Leetâs par aiskahrumeem, kur atbildetajam naw atkauts peenest peerahdijumus, ka apkaunojoschais apstahklis pateefs, par teesâ notikuschu sazihsti newar eespeest rakstôs, kaut ari wina isdarita publikas klahtbuhtnê. Schinîs leetâs war eespeest tikai teesas spreedumu un turklaht ar sewischku teesas atkauju. Bet wisu teesas sehdes sihkumu waj tikai suhdsetaja pirmejahs suhdsibas eespeeschanu Teesas Preekschsehdetajs atkauj weenigi tanî atgadijumâ, kad pats aiskahrtais par to luhds.

1866. g. 12. dez. d., (43978), 11. pant.; 1875. g. 4. febr. d., (54353) II.

1213[16]. Ja kahda is preses leetâs atbildigahm personahm naw usmekleta, tad teesa, rihkodamahs par wina usmekleschanu un atlikdama spreeschanu par wainigam peenahkoscho sodu lihds wina apzeetinaschanai waj usmekleschanai, neaptura, — us wispahrigu nosazijumu pamata schinî sinâ (846—852. pant.), — spreeduma pasludinaschanu par pascha raschojuma waj wina dakas isnihzinaschanu, ja to atsihst par wajadsigu.

1866. g. 12. dez. d., (43978), nosaz. 12. pant.

1213[17]. Pret Palatas spreedumeem, kad tee taisiti bes Swehrinatu Peesehdetaju peedalischanahs, ir peelaista apelazijas atsaukschu un protestu eesneegschana Waldoschà Senata Kasazijas Departamenteem.

Turpat, 3. pant.

Otrâ noſchkira.

Teeſaſchana zitâs noſeegumu un pahrkahpumu leetâs pret wiſpahrigu labklahjibu un labkahrtibu.

I. Leetu peekritiba un peemekleſchanas kahrtiba teeſas zelâ.

1214. Labklahjibas un labkahrtibas pahrkahpumus, kas apſihmeti peelikumâ pee ſcha panta, ir atwehlets iſteeſat adminiſtratiwahm waldehm taiſchni paſchahm tanî kahrtibâ, kas noteikta peenahzigôs Uſtawôs.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1214. pant.

1215. Wiſi ziti noſeegumi un pahrkahpumi pret wiſpahrigu labklahjibu un labkahrtibu peemeklejami pehz kriminalteeſaſchanas wiſpahrigeem noſazijumeem, ar nahkoſchôs (1216—1235.) pantôs norahditeem iſnehmumeem.

Turpat, 1215. pant.

1216. Schahdâs leetâs (1215. pant.), kuras peekriht iſteeſat meerateeſu eeſtahdijumeem, adminiſtratiwahs waldes dara pehz noſazijumeem, kas noteikti par krona pahrwaldibu (1186.—1191. pant.); bet leetâs, kuras peekriht iſteeſat Apgabala Teeſai, adminiſtratiwahs waldes war nemt dalibu tikai kà ziwilſuhdſetajas, kad pati leeta ſaweenota ar adminiſtrazijas ſuhdſibu par ſkahdi un ſaudejumeem.

Turpat, 1216. pant.

1216[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Peemeklejuma eekuſtinaſchana teeſas zelâ un to perſonu apſuhdſeſchana teeſas preekſchâ, kas wainigas pee noſazijumu pahrkahpſchanas, kuŗus iſdod noſazitâ kahrtibâ pilſehtu un ſemſtibu eeſtahdes (Pilſ. Nolik. 1886. g. iſdw. 103.—106. pant.; Semſt. Eeſt. Nolik. 1886. g. iſdw. 121.—125., 139.—151. pant.), ir atwehleta ſchihm eeſtahdehm uſ teem paſcheem pamateem, kà adminiſtratiwahm waldehm, un tanîs atgadijumôs, kas norahditi 139. pantâ Nolikumôs par Gubernas un Aprinka Semſtibas Eeſtahdehm, — tiklab ſemſtibas eeſtahdehm kà ari aprinka polizijas waldei.

1870. g. 16. jun. d., (48498) nolik. 110. pant.; 1873. g. 16. jun. d., (52396) I, 9. pant.; 1879. g. 9. mart. d., (59399) noſchk. I, 13. pant.

1216[2]. (Pehz 1886. g. Turp.). Peemeklejuma eekuſtinaſchana un peenahzigôs atgadijumôs to perſonu apſuhdſeſchana pee Teeſas, kuras wainigas pee noſazijumu pahrkahpſchanas par uſraudſibu pahr fabriku ruhpneezibas eetaiſehm un par fabrikantu un ſtrahdneeku ſawſtarpigu ſatikſmi, peekriht fabriku inſpekzijai. Peenahkumu, peemeklet teeſâ tos, kas wainigi pee ſcho noſazijumu pahrkahpſchanas, war uſdot polizijas eerehdneem.

1886. g. 3. jun. d. nolik. krahj. 639, noſaz. 7, 13. pant.

1217. Wiſôs tanîs atgadijumôs, kad, tapehz kà priwatperſonas naw iſpildijuſchas noſazijumus, kas apſargà wiſpahrigu labklahjibu un labkahrtibu, likums atwehl adminiſtratiwai waldei iſpildit kahdus darbus uſ wainigà rehkina, ſchi walde war peedſiht ſawu ſchim noluhkam iſdoto naudu ne zitadi, kà teeſas zelâ.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1217. pant.; 1882. g. 19. jan. d., nolik. krahj., № 84., 3. pant

1218. Brihwpraktizejoſchi ahrſti, operatori, akuſcheeri un wezmahtes, kà ari priwatapteku turetaji, apteku pahrwalditaji, prowiſori un winu palihgi par Medizinalluſtawa pahrkahpſchanu teeſajami Apgabala Teeſâs.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1218. pant.

1219. Ahrſti un farmazeiti, kuri atrodahs walſts deeneſtâ, bet nodarbojahs tanî paſchâ reiſâ ar brihwu praktiku waj medikamentu brihwu pahrdoſchanu iſ krona aptekahm, ir peemeklejami teeſas zekâ tanî paſchâ kahrtibâ, kà brihwpraktizejoſchi ahrſti un priwatapteku turetaji, ja leeta neatteekahs uſ amata noſeegumu.

Turpat, 1219. pant.

1220. Par Paſu Uſtawa pahrkahpumeem, kas norahditi 58—61. pantôs Uſtawâ par Meera Teeſneſchu ſpreeſchameem ſodeem, polizijas un zitas waldes greeſchahs pee pahrkahpeju peemekleſchanas teeſas zekâ tikai tanîs atgadijumôs, kad apſuhdſamee diwu nedeku laikâ no tahs deenas, kad wineem ſludinats peenahzigas waldes praſijums, ne-eemakſa naudas ſodu, kas no wineem pehz likuma peenahkahs.

Turpat, 1220. pant.; 1874. g. 17. jan. d., (52989), noſaz. 34. pant.

1221. Kad Buhwleetu Uſtawu pahrkahpj arkitekti, winu palihgi un ziti buhwtechniki pee priwatu waj tahdu atklahtu ehku buhweſchanas, kuras neſtahw ſcho perſonu deeneſta aroda pahrſinâ, tad wini peemeklejami teeſas zekâ tanî paſchâ kahrtibâ, kà priwatperſonas par winu padariteem pahrkahpumeem.

1864. g. 20. now d., (41476) 1221. pant.

1222. Augſchâ peeminetai peemekleſchanas kahrtibai teeſas zekâ ir padoti ari ſtuhrmani un lozmani par ſawu peenahkumu pahrkahpumeem, kas norahditi Sodu Likumu 1088, 1250, 1252—1256. pantôs un Meera Teeſneſchu ſpreeſchamu ſodu Uſtawa 79 un 80. pantôs.

Turpat, 1222. pant.

II. Pahrkahpumu atklahſchanas kahrtiba.

1223. Noſazijumi, kas iſteikti 1130, 1131, 1134—1142. pantôs, atteekotees uſ protokolu ſaſtahdiſchanu par apleezinajumu, ka pahrkahpumi atklahti, ir peemehrojami ari labklahjibas un labkahrtibas likumu pahrkahpumeem.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1223. pant.

1224. Protokoli par to noſazijumu pahrkahpſchanu, kuri eeſtahditi kauſchu weſelibas apſargaſchanas dehl, ſaſtahdami un parakſtami ahrſteem, kopâ ar polizijas eerehdneem, peeſauktu leezineeku klahtbuhtnê, uſ wiſpahriga pamata.

Turpat, 1224. pant.

1225. Protokolus par kahrtibas pahrkahpumeem, kas nolikta par fabriku, manufakturu un zitu eetaiſchu eerihkoſchanu un uſtureſchanu, ſaſtahda weetejahs polizijas un medizinalwaldes eerehdni lihdſ ar gubernas mechaniki, ja winſch atrodahs tur, kur protokols ſaſtahdams (a).

Peeſihmejums. Protokolus par ſchahdeem pahrkahpumeem Sw. Peterburgâ un Maſkawâ ſaſtahda polizijas eerehdni kopâ ar Medizinalwaldes Lozekli, klahteſot Tirdſneezibas un Ruhpneezibas Padomes Lozeklim un arkitektam (b).

(a) Turpat, 1225. pant.; — (b) 1864. g. 29. okt. d., (41394); 20. now. d., (41476) 1225. pant., peeſihm.; 1868. g. 28. jun. d., (46053); 1872. g. 7. jun. d., (50957); 1876. g. 27. aprl. d. (55855);

1225[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Protokolus par 1216[2]. pantâ (pehz 1886. g. Turp.) norahdito nosazijumu pahrkahpschanu saſtahda fabriku inſpekzijas eerehdni un nodod gubernas komiſijahm fabriku leetâs, Meera Teeſneſcheem waj Teeſas Iſmekletajeem, pehz peederibas.

1226. (Pehz 1887. g. Turp.). Fabriku un manufakturu ſlehgſchana tanîs atgadijumôs, kas norahditi Sodu Likumu 863, 1075, 1348, 1350. un 1351. pantôs ir atwehleta adminiſtratiwahm waldehm uſ teem paſcheem pamateem un ar to paſchu atbildibu, kà krona waldehm (1152—1155. pant.) (a).

Peeſihmejums. Ja padariti tahdi pahrkahpumi, par kureem likums noteiz dſehreenu eetaiſchu ſlehgſchanu waj winu turetajeem teeſibas atnemſchanu tirgotees ar ſtipreem dſehreeneem, tad peeminetahs eetaiſes pagaidam, kamehr par to iſnahk teeſas ſpreedums, ſlehdſ polizija uſ ſchinî (1226. pantâ norahditeem pamateem (b).

(a) 1884. g. 20. now. d., (41476), 1226. pant. — (b) 1868. g. 12. febr. d., (45485) IV.

1227. Ja par Buhwleetu Uſtawa pahrkahpſchanu nahk ehku noplehſchana, pahrzelſchana waj iſlaboſchana, tad adminiſtratiwai waldei atwehlets ſpert wiſus aiſſargu ſokus, kas wajadſigi wiſpahrigas droſchibas un kauſchu weſelibas apſargaſchanas dehl, bet pee ehkas iſlaboſchanas, noplehſchanas waj pahrzelſchanas uſ wainigà rehkena war ſtahtees tikai pehz teeſas ſpreeduma ſchinî ſinâ, kas gahjis likumigâ ſpehkâ.

1864. g. 20. d., (41476), 1227. pant.; 1869. g. 6. jan. d., (46628), 11. pant.; 1871. g. 19. aprl. d., (49483); 1882. g. 19. jan. d., nolik. krahj., № 84.

III. Iſmekleſchana un teeſaſchana.

1228. Leetâs, kurâs Medizinaluſtawu pahrkahpuſchi ahrſti un farmazeiti, Prokurors noſuhta eepreekſcheju iſmeklejumu atſinas nodoſchanas dehl Gubernas Waldes Medizinalnodalai, bet tanîs atgadijumôs, kad par pahrkahpumu nahk praktikas aiſleegſchana, aptekas ſlehgſchana, waj teeſibas atnemſchana apteku turet waj pahrwaldit, waj ari, kad par pahrkahpumu ir ſuhdſeta perſona, kura ſtahw gubernas mediziniſkas pahrwaldibas deeneſtâ, tad — atſinas nodoſchanas dehl, Medizinalpadomei.

1864. g. 20. now. d., (41476), 1228. pant.; 1865. g. 8. jun. d., (42180).

1229. Pee Karantinas Uſtawa pahrkahpſchanas wiſas perſonas, kuras aizinamas ſehrgu laikâ pee iſmekleſchanas un teeſas, kà ari preekſchmeti, kuri der kà wainas peerahdijums, top laiſti pahri karantinas waj apſargatahs weetas linijai tikai pehz tam, kad wini eepreekſch tihriti pehz karantinas noſazijumeem.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1229. pant.

1230. Satikſmes Zeku Uſtawu pahrkahpumôs, par kureem nahk tikai naudas ſods ween, apſuhdſameem ſuhrmaneem, lopdſineem, kugu ſaimneekeem, prikaſtſchikeem, krona komiſionareem, kugu ſtrahdneekeem un zaur zaurim zekineekeem ir atwehlets eemakſat naudas ſodu, kas no wineem peenahkahs, tahm eeſtahdehm waj perſonahm, kurahm jaapſargà ſatikſmes zeli, waj dot parakſtu, ka naudas ſodu nomakſahs ſawâ paſtahwigâ dſihwes weetâ, waj ari tanî weetâ, kur kuga waj ploſta prezes iſkraujamas.

Turpat, 1230. pant.; 1872. g. 28. now. d., (51589).

1231. Ja par ſoda naudas nomakſu, kas nahkahs pehz Satikſmes Zeku Uſtawa, dots paraksts, tad naudas peedſihſchanu iſdara polizija apſuhdſamâ paſtahwigâ dſihwes weetâ, waj kuga brauzeena gala weetâ.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1231. pant.

1232. Kad perſona, kuru apſuhdſ par Satikſmes Zeku Uſtawa pahrkahpſchanu, naw ar meeru nomakſat naudas ſodu, kas no winas peenahkahs, waj ari kad winai nahkahs perſoniſks ſods, tad Diſtanzes Preekſchneeks waj zits amata wihrs paſino par notikumu weetejam Meera Teeſneſim, kuram leetas iſteeſaſchanas dehk jaeerodahs notikuma weetâ.

Turpat, 1232. pant.

1233. Preekſchejâ (1232.) pantâ apſihmetôs atgadijumôs Meera Teeſneſim jaſtahjahs pee leetas iſteeſaſchanas beſ maſakahs wilzinaſchanahs un naw, beſ ſewiſchkas wajadſibas, apſuhdſamee jaaiſtur notikuma weetâ ilgak par ſeſchahm ſtundahm.

Turpat, 1233. pant.

1234. Meera Teeſneſis, uſ tahs perſonas luhgumu, kura noteeſata par Satikſmes Zeku Uſtawa pahrkahpſchanu, war rihkotees, lai ſpreedums pee winas taptu iſpildits ſchihs perſonas paſtahwigâ dſihwes weetâ, waj kuga brauzeena gala weetâ.

Turpat, 1234. pant.

1235. Pee Buhwleetu Uſtawa pahrkahpumeem, teeſu eeſtahdijumi, taiſidami ſpreedumus par ehku pahrzelſchanu, noplehſchanu waj iſlaboſchanu (1227. pant.), noteiz ari terminu, kurâ ſcho darbu iſpildiſchana ir atwehleta noteeſatam paſcham.

Turpat, 1235. pant.; 1869. g. 6. jan. d., (46628) 11. pant.; 1871. g. 19. apr. d. (49483);

Peekta ſchkira.

Par teeſaſchanu leetâs, kurahm jaukta peekritiba kara- un zivilteeſahm.

Pirmà nodaļa.

Teeſaſchana wispahrigu noſeegumu leetâs.

1236. Ja par tahda noſeeguma padariſchanu, kurſch neatteekahs uſ diſziplinas waj kara deeneſta likumu pahrkahpſchanu, lihdſ ar zivilaroda perſonahm top apſuhdſetas ari kara deeneſtâ (ſauſſemes waj juhras arodâ) ſtahwoſchas perſonas, tad leeta par weeneem un otreem iſteeſajama pehz wispahrigeem noſazijumeem par peekritibu, waj nu Meera Teeſneſim, waj ari zitahm zivilaroda teeſahm, eewehrojot nahkoſchôs pantôs iſteiktos noſazijumus.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1236. pant.

1237. Kara preekſchneeziba, atteekotees uſ kara deeneſtâ ſtahwoſchu perſonu pahrkahpumu un noſeegumu atklahſchanu un eepreekſcheju iſmekleſchanu, dara pehz noſazijumeem, kas iſteikti 250—261. pantôs.

Turpat, 1237. pant.

1238. Ihstenâ deenestâ stahwoschu kara wihru aizinaschana pee ismekleschanas waj teesas isdarama tanî kahrtibâ, kas noteikta 66, 436 un 582. pantôs.

Turpat, 1238. pant.

1239. Polizija, winai likumâ atwehletôs atgadijumôs, war apzeetinat kara deenestâ stahwoschas personas tàpat kà wisas zitas personas, kad us tahm kriht aisdoma.

Turpat, 1239. pant.

1240. Kad israhdahs wajadsigs westin atwest pee ismekleschanas waj teesas, waj apzeetinat kara aroda personu, kura atrodahs ahrpus kasarmahm, waj zaur zaurim ahrpus tahm weetahm, kas stahw weenigi kara preekschneezibas pahrsinâ, tad polizija, Meera Teesnesis waj Teesas Ismekletajs, isdarot peenahzigo rihkojumu, tanî paschâ reisâ pasino par to apzeetinatà preekschneezibai.

Turpat, 1240. pant.

1241. Tanîs weetâs, kuras stahw weenigi kara preekschneezibas pahrsinâ, kara deenestâ stahwoschu personu apzeetinaschanu war isdarit ne zitadi, kà ar kara preekschneezibas palihdsibu.

Turpat, 1241. pant.

1242. Kratijumus un atnehmumus waj apskatijumus weenigi kara preekschneezibas pahrsinâ stahwoschâs weetâs isdara Meera Teesneschi un Teesas Ismekletaji, tanî paschâ reisâ peeaizinadami, klahtbuhschanas dehl, tuwako kara preekschneezibu, kura ari palihds atklaht pateesibu ar wiseem winas warâ stahwoscheem lihdsekleem.

Turpat, 1242. pant.

1243. Ik par kuru peemekleschanu teesas zekâ, kas eekustinata pret kara deenestâ stahwoschu personu, kà ari par ismekleschanas beigschanu par winu, Prokurors pasino kara preekschneezibai.

Turpat, 1243. pant.

1244. Ja teesajamo wainiba peerahdita pee teesas, tad ziwilaroda kriminalteesa taisa spreedumu par wiseem noseeguma dalibneekeem, noteikdama kareiwu kahrtas noseedsneekeem sodu pehz kara kriminallikumeem.

Turpat, 1244. pant.

1245. Ziwilaroda kriminalteesu taisitee spreedumi, lai tos ispilditu pee kareiwu kahrtas noseedsneekeem, peesuhtami kara preekschneezibai, kurai ari top darits sinams, ja schihs kahrtas teesajamee attaisnoti.

Turpat, 1245. pant.

Otrà nodaļa.

Par teesaschanu noseegumu leetâs pret disziplinas un kara deenesta likumeem.

1246. Ja pee noseeguma, kas atteekahs us disziplinas un kara deenesta likumu pahrkahpschanu, lihds ar kara sauſſemes waj juhras aroda personahm,

peedalijuſchahs ari ziwilaroda perſonas, tad leeta par weeneem un otreem iſſpreeſchama kara teeſai, ſauſſemes waj juhras arodâ.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1246. pant.

1247. Kad kara teeſas preekſchneeziba ſaukuſi ziwilaroda perſonas pee iſmekleſchanas un iſklauſchinajuſi, tad ta ſpex ſokus pret winu atrauſchanos no iſmekleſchanas un teeſas, peemehrigi teem ſodeem, kuri winahm nahk pehz wiſpahrigeem kriminallikumeem.

Turpat, 1247. pant.

1248. Ja ziwilaroda perſonas top atſihtas par wainigahm, ka peedalijuſchahs pee noſeegumeem pret diſziplinas un kara deeneſta likumeem, tad kara teeſa noteiz wineem ſodu, peemehrodama ſcheem noſeegumeem wiſpahrigus kriminallikumus.

Turpat, 1248. pant.

1249. Kara teeſas ſpreedums par ziwilaroda perſonahm iſpildiſchanas dehk peeſuhtams weetejahs Apgabala Teeſas Prokuroram.

Turpat, 1249. pant.

Treſchà nodaļa.

Par teeſaſchanu tahdu noſeegumu kopibas atgadijumâ, no kureem ziti peekriht ziwilteeſai un ziti kara-teeſai.

1250. Ja kahdu apſuhdſ par diweem waj wairak noſeegumeem, no kureem zitus peekriht iſteeſat ziwilteeſai un zitus kara-teeſai, tad ziwil- un kara-arodôs iſdaritee iſmeklejumi noſuhtami waj nu Apgabala Teeſas Prokuroram, ja ſwarigakais noſeegums ir padarits ziwildſihwê, waj ari kara preekſchneezibai, kad ſwarigako noſeegumu peekriht iſteeſat kara-teeſai.

1864. g. 20. now. d., (41476) 1250. pant.

1251. Teeſa, kurai peekriht iſteeſat ſwarigako no teem noſeegumeem, ko apſuhdſamam leek par wainu, luhko leetu zauri wiſâ winas apmehrâ un noteiz teeſajamam ſodu pehz noſazijumeem par noſeegumu kopibu.

Turpat, 1251. pant.

1252. Kad kara deneſtâ ſtahwoſchas perſonas, beſ tam, ka weenkop ar ziwilaroda perſonahm padarijuſchas wiſpahrigu noſeegumu, wehl pahrkahpuſchas diſziplinas un kara deneſta likumus, tad wiſu wiſpahriga noſeeguma dalibneeku teeſaſchana ir atwehleta ziwilaroda teeſai, bet diſziplinas un kara deneſta likumu pahrkahpſchana, ja par winu nahk pehz likuma bahrgaks ſods, nekà par wiſpahrigu noſeegumu, luhkojama zauri kara teeſâ. Schinî atgadijumâ leeta papreekſchu luhkojama zauri ziwilaroda teeſâ.

Turpat, 1252. pant.

1253. Kara deneſtâ ſtahwoſchu perſonu par daſchadas peekritibas noſeegumeem teeſajot, tahs teeſas ſpreedums, kura leetu papreekſchu luhko zauri,

peesuhtams zitai teesai un naw isspildams, atteekotees us scho teesajamo, pirms par winu naw isnahzis wehlakais spreedums.

Turpat, 1253. pant.

1254. Ja apsuhdsamais ir noteesats pehz abeem spreedumeem, tad pehdejâ spreedumâ sods winam noteizams pehz nosazijumeem par noseegumu kopibu.

Turpat, 1254. pant.

Peelikumi.

Peelikums pee 1124. panta.

Par leetahm, kuras atwehlets pahrsinat krona pahrwaldibai paschai.

Krona pahrwaldibai atwehlets pahrsinat paschai schahdas leetas:

I. (Pehz 1886. g. Turp.). Muitas pahrwaldibas sinâ.

1) Par muitas nosazijumu pahrkahpschanu, kas atklahta muitas eestahschu darbibas aplokâ, kad par scheem pahrkahpumeem likumâ nolikts naudas sods, pretschu un zitu preekschmetu isnihzinaschana waj konfiszeschana, proti:

a) par muitas dokumentôs usdotahm un muitas eestahschu pahrsinâ esoschahm ahrsemju prezehm un leetahm, kas konfiszejamas waj isnihzinamas [Muit. Ust. 556, 559, 565, 570, 705, 713, 718. (pehz 1886. g. Turp.) 719—721, 725, 849, 851, 1229, 1236, 1516 (pehz 1886. g. Turp.) 1528 un 1555. pant.].

b) Par muitas dokumentôs neusdotahm waj pasascheeru apslehptahm, eewedamahm un iswedamahm prezehm un leetahm, kuras top atklahtas muitas eestahschu darbibas aplokâ pee kugu, pretschu waj pasascheeru leetu apskatijumeem [Muit. Ust. 487, 539—546, 649, 818, 903, 927, 985. (pehz 1886. g. Turp.) 986. (pehz 1886. g. Turp.) 1135, 1146, 1172. (pehz 1886. g. Turp.) 1224, 1231, peesihm. II. (pehz 1886. g. Turp.) 1247, 1252, 1341, 1357, 1374, 1380, 1517, 1542, 1544, 1561, 1562, 1573, 1576, 1577. (pehz 1886. g. Turp.) un 1580. pant.]

c) Par muitas nosazijumu ne-eewehroschanu, kas noteikti, lai nowehrstu muitas eestahschu darbibas aplokâ atklahjamu pretschu un zitu preekschmetu slepenu pahrweschanu [Muit. Ust. 402, 405, 419—421, 424, 425, 432, 433, 439, 441, 449, 457, 464, 476, 485, 491, 498, 519, 522, 523, 525, 536, 594, (pehz 1886. g. Turp., 664, 680, 684, 694, 775. (pehz 1886. g. Turp.). 776, 777, 789, 790, 792, 794, 882. (pehz 1886. g. Turp.) 883, 886, un peesihm. (pehz 1886. g. Turp.) 887, 889, 895. (pehz 1886. g. Turp.), 903. peesihm. (pehz 1886. g. Turp.), 909. (pehz 1886. g. Turp.), 912. (pehz 1886. g. Turp.), 974. (pehz 1886. g. Turp.) 977, 978. (pehz 1886. g. Turp.), 979. (pehz 1886. g. Turp.) 980. (pehz 1886. g. Turp.), 981. (pehz 1886. g. Turp.), 982, 983, 993, peesihm. II. (pehz 1886. g. Turp.), 1056, 1078, 1122, 1141, 1432. pant. un Tirdsn. Ust. 113. pant. peesihm. (pehz 1887. g. isdew.)]

2) Par eeweschanai un isweschanai atkautahm un aisleegtahm prezehm un leetahm, kà ari par aisjuhgeem un juhgu lopeem, kas ar winahm nokihlati robeschas linijâ bes pahrwedejeem, kad saimneeki waj winu pilnwarneeki nepee-

nes noliktâ ſeptinu deenu laikâ ſuhdſibas pret nepareiſu apkihlajumu (Muit. Uſt. 1540, 1547, 1564, 1618, 1620, 1712 un 1713. pant.).

3) Par prezehm un dſehreeneem, kas peeweſti redſami pee tahdahm Archangelſkas gubernas peekraſtehm, pee kurahm winu peeweſchana naw atlauta. (Turpat, 128 un 1311. pant.).

II. (Pehz 1886. g. Turp.). Meſchu pahrwaldibas ſinâ.

1) Par koku pahraku iſzirſchanu pehz ſkaita waj pehz mehra, kad ta neſneedſahs pahri par deſmit uſ ſimtu kokeem pret atlauto zirſchanu (Meſch. Uſt. 691. pant., pehz 1886. g. Turp.).

2) Par meſcha iſſtrahdajumu ſagatawoſchanu wairak nekâ atlauts, ja pahrakums neſneedſahs pahri par deſmit uſ ſimtu pret atlauto daudſumu (Turpat 694. pehz 1886. g. Turp.).

3) Par to, ka par pamaſinatu maksu waj beſ maksas dotais meſchs pahrdots waj iſleetats ne pehz noteikuma (Turpat 695. pant.).

III. Paſta arodâ.

1) Par ſchkidrumu, degamu un krahſojoſchu weelu ſuhtiſchanu pa paſtu (Sod. Lik. 1112. pant.).

2) Par neuſrahdiſchanu pee wehſtuku waj ſuhtijumu nodoſchanas, ka eekſchâ eelikta nauda waj leetas (Turpat, 1123. pant.).

3) Par ſuhtijumôs ar leetahm, paketôs waj ſainôs ſlepeni eekſchâ eeliktahm wehſtulehm un papireem (Turpat, 1124. pant.).

4) Par priwatwehſtuku, dokumentu un ſuhtijumu eelikſchanu pa paſtu ſuhtamôs krona paketôs waj ſuhtijumôs, kà ari par winu ſuhtiſchanu ſewiſchki ſem krona ſehgeļa (Turpat, 1125. pant.).

5) Par wehſtuku ſlepenu iſweſchanu iſ Kreewijas uſ ahrſemehm (Turpat, 1226. pant.).

IV. (Pehz 1886. g. Turp.). Uſtawâ par tirdſneezibu un ruhpneezibu.

1) Par tirgoſchanos un ruhpneezibas weſchanu beſ peenahzigas leezibas waj biletes (Nolik. par Tirdſ. Poſchk. 1886. g. iſdew. 113. pant.).

2) Par to, ka uſ ſawu wahrdu nemta leeziba waj bilete nodota zitai perſonai, kà ari par tirgoſchanos un ruhpneezibas weſchanu ar ſweſchu leezibu waj biletî (Turpat, 115. pant.).

3) Par tirgoſchanos un ruhpneezibas weſchanu ne pehz iſdotas leezibas waj biletes. (Turpat, 116. un 117. pant.).

4) Par to, ka tirdſneezibas waj ruhpneezibas eetaiſês naw peeſiſtas redſamâ weetâ biletes uſ tirgoſchanahs teeſibu (Turpat, 118. pant.).

5) Par manufakturas waj kolonialpretſchu pahrdoſchanu iſ mahjahm waj eebrauzamahm weetahm, no weſumeem, waj iſneſajot (Turpat, 119. pant.).

6) Par to, ka tirdſneezibas waj ruhpneezibas eetaiſchu turetajeem naw likumâ noteiktôs atgadijumôs prikaſtſchiku, waj ka prikaſtſchiki teek tureti ſtrahdneeku ſkaitâ waj beſ noteiktahm leezibahm (Turpat, 120. pant.).

7) Par pirmahs klaſes prikaſtſchika tureſchanu beſ ſadereſchanas lihguma, kà ari par gimenes lozekļu peelaiſchanu pee pirmahs klaſes prikaſtſchiku peenah-

kumu iſpildiſchanas, kad wini naw apgahdati ar noliktahm pilnwarahm (Turpat, 121. pant.).

8) Par to, ka prikaſtſchiks pahrkahpj waras robeſchas tirdſneezibas teeſibâs, kuras peeder wina ſaimneekam (Turpat, 122. pant.).

9) Par to perſonu nepeelaiſchanu pee winu peenahkumu iſpildiſchanas, kuras pahrrauga tirgoſchanos un ruhpneezibas weſchanu (Turpat, 123. pant.).

10) iſſlehgts. — (1887. g. 15. jun. d., nolik. krahj., 586, IV).

V. (Pehz 1886. g. Turp.). Uſtawâ par priwatſeltrazibu.

1) Par to, ka uſ krona un Wina Majeſtates Kabineta ſemes top iſdariti ſelta ſmilſchu uſmeklejumi waj iſluhkojumi beſ peenahzigas atkaujas leezibas (Uſt. par priw. ſeltraz. 1886. g. iſdew. 168. pant.).

2) Par uſmeklejumu un iſluhkojumu iſdariſchanu uſ tahs paſchas ſemes beſ eepreekſchejas paſinoſchanas par to ar rakſtu peenahzigai polizijas waldei (Turpat, 169. pant.).

3) Par iſluhkoſchanu tahdâ weetâ, kuru jaw eenehmuſi zita perſona (Turpat, 170. pant.).

4) Par neatkautu rihku leetaſchanu, ko pee iſluhkojuma ſkalot ſelta ſmiltis (Turpat, 171. pant.).

5) Par iſluhkojumu un paſinojumu ſtabu nenowahkſchanu (Turpat, 172. pant.).

6) Par mekletawu apſtrahdaſchanu uſ krona un kabineta ſemes, pirms dabuti wajadſigee dokumenti uſ ſchihm mekletawahm (Turpat, 173. pant.).

7) Par noſkaloto ſmilſchu ſajaukſchanu ar tukſcho ſemi pee mekletawu apſtrahdaſchanas (Turpat, 174. pant.).

8) Par to noſazijumu ne-eewehroſchanu, kas noteikti preekſch iſluhkoſchanas darbeem (Turpat, 175. pantâ).

9) Par noſazijumu ne-eewehroſchanu pee ſchnoru grahmatu weſchanas ſelta eerakſtiſchanai (Turpat, 176. pant.).

10) Par to, ka ſchnoru grahmatas ſelta eerakſtiſchanai naw ſawâ laikâ ſtahditas preekſchâ rewiſijas dehl (Turpat, 177. pant.).

Wiſpahrigs peeſihmejums. Wiſôs Uſtawu pahrkahpumôs, kas apſihmeti I—V §§., krona pahrwaldibas uſſliktee naudas ſodi, kad wainigee tos neſpehj ſamakſat, netop pahrwehrſti eeſlodſiſchanâ waj darbôs pehz Sodu Likumu 84 un 85. panteem.

Peelikums pee 1224. panta.

Par leetahm, kuras atwehlets iſteeſat adminiſtratiwahm waldehm paſchahm.

Waldehm, kuras pahrſina wiſpahrigu labklahjibu un labkahrtibu, peekriht iſſchkirt paſchahm ſchahdas leetas:

I. Medizinaluſtawa pahrkahpumôs.

Par ſodu uſlikſchanu Medizinaluſtawâ noteiktâs robeſchâs ahrſteem un farmazeiteem, kuri nodarbojahs ar brihwu praktiku, par pahrkahpumeem, kas tikuſchi ſinami medizinalpreekſchneezibai, tanî kahrtibâ, kahda eeſtahdita pahrraudſibas dehl par ahrſtu un farmazeitu darbeem, kad ar ſcheem pahrkahpumeem naw ſaweenota priwatperſonu atlihdſibas ſuhdſiba.

II. Karantinas Uſtawa pahrkahpumôs.

1) Par tahdu perſonu ſlepenu ſatikſchanos, kuras ſtahw ſem karantinas uſraudſibas eeſlehgtâs weetâs, karantinas eezirknî waj karantinas oſtâ (Sod. Lik. 837 un 839. pant.).

2) Par to karantinas noſazijumu pahrkahpſchanu, kas iſteikti Sodu Likumu 841. pantâ, kad to padarijuſchas perſonas, kuras eelaiſtas karantinâ ar preekſchneezibas atkauju.

3) Par neſwarigu karantinas noſazijumu pahrkahpſchanu, kas padarita tahdâ laikâ, kad karantinas eezirknî waj eeſlehgtâ weetâ nebija nedſ ſaſirguſchu nedſ tihriſchanai nodotu kugu, leetu, zilweku waj kuſtonu. (Turpat, 842. pant.).

4) Par iſeeſchanu iſ karantinas, lai gan pehz tihriſchanas un uſluhkoſchanas, bet beſ karantinas preekſchneezibas leezibas. (Turpat, 845. pant.).

5) Par tirgoſchanos ar lupatahm un walkatahm drehbehm karantinas eezirknî waj eeſlehgtâ weetâ, kad tahda tirgoſchanahs aiſleegta. (Turpat, 838. pant.).

6) Par to, ka kugineeki pahrkahpuſchi noſazijumus deklaraziju peeneſchanas ſinâ par prezehm, kuras noliktas tihrit pirms winu apſkatiſchanas Muitnizâ. (Muit. Uſt. 464. un 684. pant.).

III. (Pehz 1887. g. Turp.). Tirdſneezigas kugoſchanas noſazijumu pahrkahpumôs.

1) Par neſwarigeem tirdſneezigas kugoſchanas noſazijumu pahrkahpumeem, kurus padarijuſchi kugu ſaimneeki, ſtuhrmani un kugu kalpotaji (Uſt. par Konſul. 1887. g. iſdew. 53, 55, 57, 7. punkt., 83. un 99. pant.; Sod. Lik. 1214—1216, 1219, 1249 un 1250. pant.).

2) Par kugu kalpotaju nepaklauſibu kugineekeem pa kugoſchanas laiku (Tirdſ. Uſt. 1887. g. iſdew. 298. un 299. pant.; Sod. Lik. 1261. pant.).

3) Par to, ka Jenikolas lozmanu beedribas lozmani pahrkahpuſchi ſawus peenahkumus, kad tee naw ſwarigi un kad ar ſcheem pahrkahpumeem naw ſaweenota priwatperſonu atlihdſibas ſuhdſiba (1861. g. 5. jun. d., (37083) IV, 3, 4. pant.; 1864. g. 20. now. d., (41476), 1214. pant. peelik. II; 1865. g. 23. jun. d. (42238) noſaz. 29. pant.; (1883. g. 1. mart. d., (1411).

IV. Birſchas Uſtawa pahrkahpumôs.

1) Par birſchas apmekleſchanu beſ peteikſchanahs birſchas komitejai waj beſ noliktas makſas nolihdſinaſchanas (Sod. Lik. 1275. pant.).

2) Par nepeeklahjigu uſweſchanos birſchâ (Turpat, 1276. pant.).

V. (Pehz 1887. g. Turp.). Ruhpneezibas un Probir-Uſtawu pahrkahpumôs.

Pilſehtâs, kur paſtahw zunftes eeſtahdes, winahm peekriht iſſchkirt leetas:

1) Par to, ka zunftes noſazijumus pahrkahpuſchi meiſtari un ſelli (Ruhpn. Uſt. 1887. g. iſdew. 479—481. pant.).

2) Par amatneeku pahrkahpumeem pret Waldi. (Turpat, 482—486. pant.).

VI. (Pehz 1887. g. Turp.). Noſazijumu pahrkahpumôs par muiſchneeku, pilſehtneeku un lauzineeku ſapultſchu kahrtibu.

Par to, ka dalibneeki neatnahk ſapulzê waj pahrkahpj tos noſazijumus, kas nolikti kahrtibas apſargaſchanas dehl ſapulzês.

VII. Pahrkahpumôs pret Uſtawu par ſauſchu ſkaitiſchanu.

Par to, ka rewiſijas rulki waj uſdewumi par ſarakſtitahm dwehſelehm aiſ palaidnibas naw eeſneegti noliktâ terminâ (Sod. Lik. 1446. pant.).

VIII. (Pehz 1887. g. Turp.). Pahrkahpumôs pret Uſtawu par Apzeetinateem.

Par diſziplinarſodeem, kas uſleekami apzeetinateem pahrkahpumu dehl tanîs atgadijumôs, kad ſcho ſodu uſlikſchana atwehleta zeetuma preekſchneezibai. (Uſt. par Apzeet. 1886. g. iſdew. 222., 223., 250—253., 303—305. pant.).

IX. (Pehz 1886. g. Turp.). Noſazijumu pahrkahpumôs par pahrraudſibu pahr fabriku ruhpneezibas eetaiſehm un par fabrikantu un ſtrahdneeku ſawſtarpigu ſatikſmi.

Tanîs apwidôs, kur paſtahw gubernas komiſijas fabriku leetâs, ſcho komiſiju iſſchkirſchanai peekriht leetas par pahrkahpumeem, kas paredſeti 40—42. pantôs, noſazijumôs par pahrraudſibu pahr fabriku ruhpneezibas eetaiſehm un par fabrikantu un ſtrahdneeku ſawſtarpigu ſatikſmi, kà ari leetas par Sodu Likumu (1885. g. iſdew.) 1359[1]. panta pahrkahpſchanu, kad to padarijuſchi fabriku waj manufakturu pahrſinataji pirmo waj otro reiſ, un kad ſchai pahrkahpſchanai naw bijis to iſnahkumu, kuri norahditi Sodu Likumu (pehz 1886. g. Turp.) 1359[2]. pantâ.

Wiſpahrigs peeſihmejums. Wiſôs norahdito adminiſtratiwu walſchu Uſtawu pahrkahpumôs ſcho walſchu uſliktee naudas ſodi, kad wainigais tos neſpehj ſamakſat, netop pahrwehrſti eeſlodſiſchanâ waj darbôs pehz Sodu Likumu 84. un 85. panteem.

Kriminalteesaschanas Ustawa satwara rahditajs.

Wispahrigi nosazijumi. 1—32. pant.

Pirmà grahmata. Teesaschanas kahrtiba meera teesu eestahdijumôs. 33—199. pant.

Pirmà nodaļa. Par leetu peekritibu. 33—41. pant.

Otrà nodaļa. Par leetu ussahkschanas kahrtibu pee Meera Teesneescheem. 42—84. pant. Pirmà noschk. Leetu ussahkschanas eemesli. 42—53[1]. pant. Otrà noschk. Puschu un leezineeku aizinaschana. 54—72. pant. Treschà noschk. Teesaschanas atlikschana un soli, ko atnemt lihdseklus atrautees no teesas. 73—84. pant.

Treschà nod. Par teesaschanu pee Meera Teesneescheem. 85—118. pant. Pirmà noschk. Teesneescha atstumschanas atgadijumi un kahrtiba. 85—87. pant. Otrà noschk. Teesaschanas kahrtiba. 88—118. pant.

Zeturtà nod. Par spreedumu taisischanu un sludinaschanu. 119—132. pant.

Peektà nod. Par aismuguras spreedumeem. 133—141. pant.

Sestà nod. Par Meera Teesneschu protokoleem. 142—144. pant.

Septitâ nod. Par atsaukschmehm pret Meera Teesneschu spreedumeem un blakus suhdsibahm par winu rihkojumeem. 145—154. pant.

Astotà nod. Par teesaschanas kahrtibu Meera Teesneschu Sapulzês. 155—172. pant.

Dewitâ nod. Par Meera Teesneschu un winu Sapultschu galigu spreedumu atzelschanu. 173—180. pant.

Desmitâ nod. Par spreeduma ispildischanu. 181—191[1]. pant.

Weenpadsmitâ nod. Par teesaschanas ismakschm. 172—199. pant.

Otrà grahmata. Teesaschanas kahrtiba wispahrigâs teesu weetâs. 200—999. pant.

Pirmà schkira. Par leetu peekritibu. 200—248. p.

Pirmà nod. Par leetu peekritibu pehz noseegumu sugas. 200—207. pant.

Otrà nod. Par leetu peekritibu pehz noseegumu padarischanas weetas. 208—217. pant.

Treschà nod. Par leetu peekritibu pehz apsuhdsamo peederibas pee sewischkeem arodeem. 218—230. pant.

Zeturtà nod. Par domstarpibu isschkirschanas kahrtibu par leetu peekritibu. 231—245. pant. Pirmà noschk. Domstarpibas par peekritibu starp teesu eestahdijumeem. 231—238. pant. Otrà noschk. Domstarpibas par peekritibu starp teesas un waldibas eestahdijumeem. 239—245. pant.

Peektà nod. Par leetu pahrweschanu is weenas teesas apgabala otrâ. 246—248. pant.

Otrà schkira. Par eepreekscheju ismekleschanu. 249—509. pant.

Pirmà nod. Par personahm, kuras nemj dalibu pee eepreekschejas ismekleschanas. 249—287. pant. Pirmà noschk. Polizijas daliba pee eepreekschejas ismekleschanas. 250—261. pant. Otrà noschk. Sewischka Schandarmu Korpusa eerehdnu darbibas kahrtiba pee noseegumu ismekleschanas. 261[1]—261[13]. pant. Treschà noschk. Teesas Jsmekletaju swarigakee peenahkumi un winu amata waras plaschums. 262—277. pant. Zeturtà noschk. Prokuroru un winu Beedru swarigakee peenahkumi un winu amata waras plaschums. 278—287. pant.

Otrà nod. Par noteikumeem eepreekschejas ismekleschanas sinâ. 288—296. pant.

Treschà nod. Par likumigeem ismeklejuma ussahkschanas eemesleem. 297—314. pant.

Zeturtà nod. Par noseeguma notikuma ispehtischanu. 315—376. Pirmà noschk. Apskatischana un apluhkoschana. 315—356. pant. Otrà noschk. Preekschmetu usmekleschana, kuri atklahj noseegumu. 357—376. pant.

Peektà nod. Par apsuhdsamà peegahdaschanu pee ismekleschanas un wina isklauschinaschanu. 377—414. pant. Pirmà noschk. Apsuhdsamà aizinaschana waj atweschana pee ismekleschanas. 377—397. Otrà noschk. Apsuhdsamahs personas isklauschinaschana. 398—414. pant.

Sestà nod. Par lihdseklu atnemschanu apwainojamam, ko atrautees no ismekleschanas. 415—432. pant.

Septitâ nod. Par leezineeku aizinaschanu un isklauschinaschanu. 433—453.

Astotà nod. Par pehtischanu zaur kaimineem. 454—466.

Dewitâ nod. Par eepreekschejas ismekleschanas protokoleem. 467—475. pant.

Desmitâ nod. Par ismeklejuma slehgschanu. 476—482. pant.

Weenpadsmitâ nod. Par wispahrigahs polizijas un Schandarmu Korpuja eerehdnu, kà ari teesas ahrstu atbildibu ismekleschanas darbôs. 483—490. pant.

Diwpadsmitâ nod. Par ismekleschanas darbu pahrsuhdseschanu wispahrim. 491—509. Pirmà noschk. Suhdsibu peeneschanas kahrtiba. 491—500. pant. Otrà noschk. Suhdsibu zaurluhkoschanas kahrtiba. 501—509. pant.

Treschà schkira. Par teesahm nodoschanas kahrtibu. 510—542. pant.

Pirmà nod. Par Apgabala Teesas un pee winas amatâ stahwoscha Prokurora darbeem. 510—528[3]. pant.

Otrà nod. Par Teesu Palatas un pee winas amatâ stahwoscha Prokurora darbeem. 529—542. pant.

Zeturtà schkira. Par teesaschanu Apgabala Teesâs. 543—852. pant.

Pirmà nod. Par leetu ussahkschanas kahrtibu Apgabala Teesâs. 543—546. pant.

Otrà nod. Par sagatawoschanas rihkojumeem us teesu. 547—594. pant. Pirmà noschk. Teesas rihkojumi. 547—555. pant. Otrà noschk. Teesas Preekschsehdetaja rihkojumi. 556—594. pant.

Treschà nod. Par Teesas sehdes sastahwu 595—610. pant.

Zeturtà nod. Par leetas gahjeena wadischanu Teesas sehdê. 611—619. pant.

Peektà nod. Nosazijumi par leetu teesaschanu Teesas sehdês. 620—635. pant.

Sestà nod. Par darbeem, kuri noteekahs Teesas sehdi atklahjot. 636—677. pant. Pirmà noschk. Teesas sehdes atklahschana. 636—645. pant. Otrà noschk. Teesas sehdes atklahschana ar

Swehrinato Peesehdetaju peedalischanos. 646—677. pant.
Septitâ nod. Par teesas ismekleschanas kahrtibu. 678—734. pant.
Astotâ nod. Par belgu sazihsti pee teesas ismekleschanas. 735—749. pant.
Dewitâ nod. Par spreeduma taisischanas un sludinaschanas kahrtibu. 750—834. pant. Pirmâ noschk. Jautajumu sastahdischana pee leetu spreeschanas. 750—764. pant. Otrâ noschk. Spreedumu taisischana bes swehrinato Peesehdetaju peedalischanahs. 765—800. pant. Treschâ noschk. Spreedumu taisischana ar Swehrinatu Peesehdetaju peedalischanos. 801—828. pant. Zeturtâ noschk. Spreedumu sludinaschana. 829—834. p.
Desmitâ nod. Par teesas sehschu protokoleem. 835—845. pant.
Weenpadsmitâ nod. Par leetahm, kurâs apsuhdsamee atrahwuschees no Teesas. 846—852. pant.
Peektâ schkira. Par wispahrigu teesas eestahdijumu spreedumu pahrsuhdeschanas kahrtibu. 853—940. pant.
Pirmâ nod. Par kriminalspreedumu pahrsuhdeschanas zeleem. 853—855. pant.
Otrâ nod. Par atsauksmehm un protesteem pret negaligeem spreedumeem. 856—892. pant. Pirmâ noschk. Apelazijas atsauksmju un protestu eesneegschanas kahrtiba. 856—877. pant. Otrâ noschk. Apelazijas, atsauksmju un protestu zaurluhkoschanas kahrtiba. 878—892. pant.
Treschâ nod. Par blakus suhdsibahm un protesteem. 893—904. pant. Pirmâ noschk. Blakus suhdsibu un protestu eesneegschanas kahrtiba. 893—899. pant. Otrâ noschk. Blakus suhdsibu un protestu zaurluhkoschanas kahrtiba. 900—904. pant.
Zeturtâ nod. Par suhdsibahm un protesteem pret galigeem spreedumeem. 905—933. pant. Pirmâ noschk. Kasazijas suhdsibu un protestu eesneegschanas kahrtiba. 905—911. pant. Otrâ noschk. Galigu spreedumu atzelschanas eemesli. 912—915. pant. Treschâ noschk. Kasazijas suhdsibu un protestu zaurluhkoschanas kahrtiba. 916—933. pant.
Peektâ nod. Par kriminalleetu atjaunoschanu. 934—940. pant.
Sestâ schkira. Par krimtnalspreedumu ispildischanu. 941—999. pant.
Pirmâ nod. Par spreedumu eeschanu likumigâ spehkâ. 941—946. pant.
Otrâ nod. Par daschadu eestahschu peenahkumeem pee spreeduma ispildischanas. 947—956. pant.
Treschâ nod. Par spreedumu ispildischanas kahrtibu. 957—975. pant.
Zeturtâ nod. Par teesaschanas ismakšahm. 976—999. pant.
Treschâ grahmata. Isnehmumi is kriminalteesaschanas wispahrigas kahrtibas. 1000—1254. p.
Pirmâ schkira. Par teesaschanu kriminalleetâs, kuras isteesajamas ar gariga aroda peedalischanos. 1001—1029. pant.
Pirmâ nod. Par teesaschanu noseegumu leetâs pret tizibu un zitâs, kuras saweenotas ar basnizas nosazijumu pahrkahpschanu. 1001—1016[1]. pant. Pirmâ noschk. Noseegumi pret tizibu. 1004—1010. pant. Otrâ noschk. Noseegumi, kas saweenoti ar basnizas nosazijumu pahrkahpschanu. 1011—1016[1]. pant.
Otrâ nod. Par teesaschanu garidsneeku noseegumu leetâs. 1017—1029. pant.
Otrâ schkira. Par teesaschanu walsts noseegumu leetâs. 1030—1065. pant.
Pirmâ nod. Par teesaschanu Teesu Palatâs un Waldoscha Senata Sewischkâ Sehdê. 1032—1061[9]. Pirmâ noschk. Peekritiba. 1032—1033. pant. Otrâ noschk. Pehtischana. 1034—1035[16]. pant. Treschâ noschk. Cepreekscheja ismekleschana. 1036—1043[1]. Zeturtâ noschk. Nodoschana teesahm. 1044—1049. Peektâ noschk. Teesaschana. 1050—1061[9]. pant.
Otrâ nod. Par teesaschanu Wirsejâ Kriminalteesâ. 1062—1065. pant.
Treschâ schkira. Par teesaschanu amatu noseegumu leetâs. 1066—1123. pant.
Pirmâ nod. Par peekritibu. 1066—1076. pant.
Otrâ nod. Par nodoschanu teesahm. 1077—1102. p.
Treschâ nod. Par teesaschanas kahrtibu. 1103—1112.p.
Zeturtâ nod. Par spreedumu pahrsuhdeschanu un ispildischanu. 1113—1116. pant
Peektâ nod. Par leetu atjaunoschanu, kuras beigtas us Wischehligâ Manifesta pamata waj teesajamo nahwes pehz. 1117—1123. pant.
Zeturtâ schkira. Par teesaschanu noseegumu un pahrkahpumu leetâs, kuras atteekahs us daschadahm administratiwas pahrwaldibas dakahm. 1124—1235. pant.
Pirmâ nod. Par teesaschanu noseegumu un pahrkahpumu leetâs pret krona mantu un eenahkumeem. 1124—1213. pant. Pirmâ noschk. Leetu peekritiba un peemekleschanas kahrtiba teesas zelâ. 1124—1128. pant. Otrâ noschk. Pahrkahpumu atklahschanas kahrtiba. 1129—1155. pant. Treschâ noschk. Cepreekscheja ismekleschana. 1156—1185. pant. Zeturtâ noschk. Teesaschana. 1186—1213. pant.
Otrâ nod. Par teesaschanu noseegumu un pahrkahpumu leetâs pret wispahrigu labklahjibu un labkahrtibu. 1213[1]—1235. pant. Pirmâ noschk. Teesaschana preses nosazijumu pahrkahpumôs. 1213[1]—1213[17]. pant. Otrâ noschk. Teesaschana zitâs noseegumu un pahrkahpumu leetâs pret wispahrigu labklahjibu un labkahrtibu. 1214—1235. pant.
Peektâ schkira. Par teesaschanu leetâs, kurahm jaukta peekritiba kara- un siwil-teesahm. 1236—1254. pant.
Pirmâ nod. Teesaschana wispahrigu noseegumu leetâs. 1236—1245. pant.
Otrâ nod. Par teesaschanu noseegumu leetâs pret disziplinas un kara-deenesta likumeem. 1246—1249. pant.
Treschâ nod. Par teesaschanu tahdu noseegumu kopibas atgadijumâ, no kureem siti peekriht siwilteesai un siti karasteesai. 1250—1254. pant.

Peelikumi.

Peelikums pee 1124. panta—183. lap. p.
Peelikums pee 1224. panta—185. lap. p.

Uſtawâ par Kriminalteeſaſchanu iſlabojamas ſchahdas kluhdas:

38.	pantâ	1.	rind.	no	augſchas:	daſchadu apgabala,	wajag buht:	daſchadu apgabalu
88.	„	2.	„	„	„	noſazijumos	„ „	noſazijumus
97.	„	2.	„	„	„	tos atſwabina ..	„ „	tos neatſwabina
159.	„	1.	„	„	„	peerahdijums	„ „	peerahdijumus
224.	„	3.	„	„	lejas:	ne atteekahs	„ „	neatteekahs
248.	„	4.	„	„	„	eeſſkata	„ „	eeſkata
319.	„	3.	„	„	„	eeſpehjâs	„ „	eeſpehjas
362.	„	4.	„	„	aug.	klahtbuhſchanas...	„ „	klahtbuhſchanas dehl
541.	„	2.	„	„	„	zaiur	„ „	zaur.
„	„	3.	„	„	„	uſdarit	„ „	iſdarit
„	„	4.	„	„	„	zeetinaſchan.....	„ „	zeetinaſchanu
846.	„	4.	„	„	„	iſlaiſdama pa= ...	„ „	iſlaiſdama par
„	„	5.	„	„	„	weetejâs gur	„ „	weetejâs gu=
938.	„	1.	„	„	„	pamatu	„ „	pamata
953.	„	2.	„	„	„	wina tizibas	„ „	winu tizibas
963.	„	12.	„	„	„	winâ faule	„ „	winâ faulê
980.	„	1.	„	„	„	turetajeem wajpahr= walditajeem.....	„ „	turetaji waj pahr= walditaji
986[1].	„	1.	„	„	„	deena naudas=..	„ „	deenas=nauda
999.	„	4.	„	„	„	peeweenati	„ „	peeweenoti
1003.	„	6.	„	„	„	noteeſoti	„ „	noteeſati
1025.	„	1.	„	„	„	aktus zauri	„ „	aktus zauri,
1061[7].	„	4.	„	„	„	Schis ſuhdſibas ..	„ „	Schihs ſuhdſibas
1063.	„	1.	„	„	„	iſmekleſchana	„ „	iſmekleſchanu
1080.	„	4.	„	„	lejas:	Teeſu Preekſchſeh= detaju Beedri ...	„ „	Teeſu Preekſch= ſehdetaji, Preekſch= ſehdetaju Beedri
1089.	„	1.	„	„	„	waj zaur	„ „	un zaur
1092.	„	3.	„	„	aug.	kà ſodu	„ „	ka ſodu
1125[2].	„	5.	„	„	„	nodaku Pahrwald= neeka	„ „	nodoku Pahr= waldneeka
1137.	„	6.	„	„	„	preekſchmeti peeleek	„ „	preekſchmeti, peeleek
1169.	„	1.	„	„	lejas:	prezas noſuhtitas.	„ „	prezes noſuhtitas
1211.	„	5.	„	„	aug.	nomakſatà noliktà	„ „	nomakſata noliktà

Uſtaws

par

Meera Teeſneſchu ſpreeſchameem ſodeem.

Pehz 1885. gada iſdewuma un 1886, 1887 un 1889. g. turpinajumeem.

Uſtaws

par Meera Teeſneſchu ſpreeſchameem ſodeem.

Pehz 1885. gada iſdewuma un 1886. un 1887. g. turpinajumeem.

Pirmâ nodaļa.

Wiſpahrigi noſazijumi.

1. Par pahrkahpumeem, kas peemineti ſchinî Uſtawâ, Meera Teeſneſchi, dibinadamees uſ ſemaki iſteikteem preekſchraksteem, ſpreeſch ſchahdus ſodus:

1) rahjeenus, peeſihmejumus un peekodinajumus;

2) naudas ſodus ne pahri par trihsſimti rubļeem;

3) areſtu ne pahri par trim mehneſcheem, un

4) eeſlodſijumu zeetumâ ne pahri par weenu gadu un ſeſcheem mehneſcheem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 1. pant.; 1882. g. 18. maija d., nolik. krahj. 334. II, 1. pant.

Peeſihmejums I. Meera Teeſneſchi, noſazidami ſodus par kroņa pahrwalſchu, kâ ari klauſibu, tirdſneezibas, fabriku, ruhpneezibas eetaiſchu un amatneezibas uſtawu pahrkahpſchanu, turahs pee Sodu Likumeem un mineteem uſtaweem, ne-eedami pahri par wineem atwehletas waras robeſchahm, kas ſchinî (1.) pantâ norahditas.

1885. g. 18. dez. d., nolik. krahj., 1047, II.

Peeſihmejums II. Pahrkahpumi, kas paredſeti ſcha Uſtawa 155, 156, 158, 159. un 161. pantôs peekriht Meera Teeſneſchu pahrſinai wiſôs tanîs atgadijumôs, kad noſagto, patwaļigi nozirſto waj apſtahdeto meſcha raſchojumu wehrtiba naw leelaka par trihsſimti rubļeem.

1885. g. 18. dez. d., nolik. krahj., 1047, I.

Peeſihmejums III. (Pehz 1886. g. Turp.). Leetas par atſtahſchanos no darba fabrikâs un ruhpneezibas eetaiſēs ſtrahdneeku ſtreikoſchanas pehz, tapat par waras darbeem un draudeem, ko iſdarijuſchi ſtreiku dalibneeki (Sodu Lik. 1358[1]–1358[3]. pant. pehz 1886. g. Turp.), ſtahw Apgabala Teeſas pahrſinâ.

1886. g. 3. jun. d., nolik. krahj., 639, Walſts Pad. nol., V, 1. pant.

2. Schinî Uſtawâ noſakameem ſodeem peeweenojahs daſchôs, ihpaſchi minetôs atgadijumôs, preekſch pahrkahpuma iſdariſchanas leetato eerotſchu waj zitu, wainigam peederigu leetu atņemſchana.

1864. g. 20. now. d., (41478) 2. pant.

3. (Pehz 1886. g. Turp.) panta weetâ ſtahjuſchees preekſchraksti, kas iſteikti Uſtawâ par Apzeetinateem.

1886. g. 6. janw. d., nolik. krahj., 247, 2 un 3. pant.

4. Uſ areſtu noteeſatee ſtrahdà darbus tikai pehz paſchu wehleſchanahs. Wini turami atſchkiru no ziteem eeſlodſiteem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 4. pant.; 1886. g. 6. janw. d., nolik. krahj., 247, 5. pant.

5. Swehtkalpotaji un pee muhku kahrtas peederigee, kas noteeſati uſ areſtu waj eeſlodſijumu zeetumâ, top ſuhtiti ne uſ eeſlodſiſchanas weetahm, bet

uſ ſawu eparkijas preekſchneezibu, ſpreeduma iſpildiſchanas dehl pehz winas rihkojuma.

Turpat, 5. pant.

5¹. Kad wirſneeki, kas neſtahw ihſtenâ kara deneſtâ, top noteeſati uſ areſtu, tad tee areſtâ leekami kara hauptwachtâ.

1871. g. 8. jun. d., (49716).

6. Tanîs weetâs, kur eerihkotas laboſchanas patwerſmes, nepilngadigos no deſmit lihdſ ſeptinpadſmit gadeem war, zeetumâ eeſlodſiſchanas weetâ, nodot ſchinîs patwerſmês uſ Meera Teeſneſcha noteizamu laiku, bet ar to noſazijumu, ka wini tur naw atſtahjami, kad ſaſneeguſchi aſtonpadſmit gadu wezumu.

1864. g. 20. now. d., (41478), 6. pant.

7. Uſ naudas ſodeem noteeſatee, ja wini neſpehj tos ſamakſat, ir padoti:

1) naudas ſoda weetâ ne pahri par peezpadſmit rubkeem — areſtam ne pahri par trim deenahm;

2) naudas ſoda weetâ pahri par peezpadſmit rubkeem un lihdſ trihsſimti rubkeem — areſtam ne pahri par trim mehneſcheem;

3) naudas ſoda weetâ pahri par trihsſimti rubkeem un lihdſ dewini ſimti rubkeem — eeſlodſijumam zeetumâ ne pahri par tſchetreem mehneſcheem.

1885. g. 18. dez. d., nolik. krahj., 1047, III.

8. Semneekus un pilſonus, kas neſpehj ſamakſat naudas ſodus, war nodot pee publiſkeem darbeem waj ari uſ atpelniſchanu: ſemneekus — dibinotees uſ preekſchrakſteem, kas iſteikti 188. pantâ Wiſpahrigôs Nolikumôs par ſemneekeem (Sewiſchks Peel. pee Lik. par Kahrtahm, 1), pilſonus — dibinotees uſ ſewiſchkeem preekſchrakſteem (1838. g. 28. jun. d. (11366) § 33). Makſat neſpehjigee iſ zitahm kahrtahm top nodoti pee publiſkeem darbeem waj uſ atpelniſchanu tikai tad, kad paſchi to luhdſ.

1864. g. 20. now. d., (41478) 8. pant.; 1882. g. 18. maija d., nolik. krahj., 332, Wisaugſt. uk. 2. pant.

9. Par pahrkahpumeem, kas padariti beſ nodoma, Meera Teeſneſcheem atwehlets dot wainigajam, pehz apſtahkkeem, rahjeenu, peeſihmejumu waj peekodinajumu. Bahrgaki ſodi top ſpreeſti par pahrkahpumeem, kas beſ nodoma padariti, tikai ſchahdôs gadijumôs:

1) kad ſchinî Uſtawâ noteikts ſods taiſchni par neuſmanibu, un

2) kad pahrkahpums paſtahw kahda, zaur likumu uſlikta, ſewiſchka peenahkuma neiſpildiſchanâ aiſ nelahgoſchanas.

1864. g. 20. now. d., (41478), 9. pant.

10. Pahrkahpumi nepawiſam netop peelihdſinati par wainu, kad tee iſdariti:

1) nejauſchi, netikween beſ nodoma, bet ari beſ nekahdas neapdomibas waj nelahgoſchanas;

2) behrngadibâ lihdſ deſmit gadu wezumam;

3) beſprahtibâ, ahrprahtibâ un tahdâs ſlimibas lehkmês, kas wed pee prahta ſaudeſchanas waj pilnigas neſamanas;

4) tapehz, ka peeſpeedis nepahrſpehjama wara, un

5) aiſ nepeezeeſchamas atgainaſchanahs.

Turpat, 10. pant.

11. Nepilngadigeem no deſmit lihdſ ſeptiņpadſmit gadeem ſodi top ſpreeſti uſ puſi maſaki. Tahdus, kas wehl naw ſaſneeguſchi tſchetrpadſmit gadu wezumu, Meera Teeſneſis, neſpreeſdams nekahda ſoda, war noſuhtit pee wezakeem, aiſbildneem waj radneekeem, lai pahrmahza mahjâs.

Turpat, 11. pant.

12. Nolemdams ſodu mehru par pahrkahpumeem, Meera Teeſneſis noteiz to pehz noſeedſigà darba apſtahkleem, kas maſina waj paleelina wainu. Pee tam jaeewehro ſchee preekſchraksti:

1) Noteeſajot wainigo uſ eeſlodſijumu zeetumâ, ſchis ſods nolemjams augſtakà un ſemakà mehra robeſchâs, kas noteikts ſcha Uſtawa peenahzigôs pantôs;

2) Nolemjot areſtu, kad ſcha ſoda augſtakais mehrs noteikts pahri par trim deenahm, tas newar tapt nolemts uſ trim waj maſak deenahm, un

3) Uſleekot naudas ſodu, kurſch likumâ noteikts tikai augſtakâ mehrâ, tas war tapt remdinats pehz Teeſneſcha eeſkata.

Turpat, 12. pant.

13. Par apſtahkleem, kas maſina teeſajamà wainu, ſewiſchki ja-atſihſt:

1) wahjprahtiba un pehdejà mukkiba;

2) ſtipra ſakairiba, kas zehluſees ne zaur teeſajamà wainu;

3) pehdejà truhziba un jebkahdu lihdſekku truhkums pahrtikai un darbam;

4) agraka neapwainota dſihwe;

5) labprahtiga ſkahdes un pametumu atlihdſinaſchana zeetuſcham, pirms ſpreedums taiſits, un

6) atſihſchanahs un ſirſniga noſchehloſchana.

Turpat, 13. pant.

14. Par apſtahkleem, kas paleelina teeſajamà wainu, ſewiſchki ja-atſihſt:

1) apdomiba wainigà darbôs;

2) wina ſinama iſglihtibas pakahpene un wairak waj maſak augſts ſtahwoklis ſadſihwê;

3) ta paſcha pahrkahpuma atkahrtoſchana waj ari tam lihdſiga pahrkahpuma iſdariſchana, eekam pehz ſoda noſpreeſchanas gads notezejis, un

4) ſtuhrgalwiga leegſchanahs un ſewiſchki aiſdomas greeſchana uſ newainigu.

Turpat, 14. pant.

15. Kad pee pahrkahpuma padariſchanas peedalijuſchahs diwi waj wairak perſonu, tad tee wainigee, kuri paſchi to padarijuſchi waj peerunajuſchi zitus uſ to, ſodami bahrgaki, nekà winu lihdſdalibneeki.

Turpat, 15. pant.

16. Pee pahrkahpumu kopibas, wainigais top ſodits ar to no ſodeem, kas noteikti par padariteem pahrkahpumeem, kuru Meera Teeſneſis atſihſt par bahrgaku preekſch wainigà. Eeſlodſijums zeetumâ weenumehr ja-atſihſt par bahrgaku ſodu, nekà areſts waj naudas ſods. Pahrkahpumu kopiba wiſadâ ſinâ uſſkatama par apſtahkli, kas paleelina wainu (a).

Peeſihmejums 1. Ja kahdi noſeedſigi darbi ſagadahs kopam ar pahrkahpumeem pret krona pahrwaldibas uſtaweem, waj ari ar patwakigu zirſchanu, ſagſchanu waj zitu apſkahdeſchanu priwatôs meſchôs, tad naudas ſodu par krona pahrwaldibas uſtawu pahrkahpſchanu waj priwata meſcha apſkahdeſchanu nedſehſch ſodi par ziteem pahrkahpumeem (b).

Peeſihmejums 2. Sewiſchki noſazijumi par ſodu uſlikſchanu, kad ſagadahs kopâ dſehreenu un tabaka akziſes uſtawu pahrkahpumi un pagaidu preekſchrakſtu pahrkahpumi par akziſi no zukuta, iſteikti ſchinîs Uſtawôs un Preekſchrakſtôs pehz peederibas (c).

(a) Turpat, 16. pant.; (b) Turpat, 16. pant., peeſihm.; 1867. g. 15. maija d., (44587) I, 19. pant.; 1874. g. 15. marta d., (53256) I, 6. pant.; 1875. g. 4. aprl. d., (54557) I, 6. pant.; 12. dez. d. (55360). (c) 1883. g. 28. maija d. nolik. krahj., 598, Walſts Pad. nol., X.; preekſchr. 35. pant.; nolik. krahj. 599, preekſchr. 50. pant.

17. Mehginajums padarit pahrkahpumu, kas apturets pehz paſcha teeſajamâ gribas, naw ſodams.

1864. g. 20. now. d., (41478) 17. pant.

18. (Pehz 1886. g. Turp.). Pahrkahpumi pret priwatperſonu godu un teeſibahm, kas mineti 51^3 (pehz Turp.) 84, 103, 130, 131^1 (pehz Turp.), 132—143, 145—153 un 153^1. (pehz Turp.) pantôs, ſodami tikai tad, kad ſuhdſ tee, kas zeetuſchi aiſkahrumu, ſkahdi waj ſaudejumu, waj ari kad ſuhdſ winu laulatee draugi, wezaki waj aiſbildni un wiſpahrigi tee, kureem peekriht par wineem gahdat.

1864. g. 20. now. d., (41478), 18. pant.; 1886. g. 12. jun. d., nolik. kr. 619, Walſts Pad. nol. III, 8. p.

19. Sahdſiba, krahpſchana un ſweſchas mantas peeſawinaſchana laulatu draugu ſtarpâ, kà ari wezaku un behrnu ſtarpâ, ſodama tikai tad, kad ſuhdſ ta perſona, kas zeetuſi ſaudejumu.

Turpat, 19. pant.

20. (Pehz 1886. g. Turp.). Pahrkahpumi, kas apſihmeti 18. (pehz Turp.) un 19. pantôs, naw ſodami, ja aiſkartais waj tas, kas zeetis ſkahdi, iſlihgſt ar to, kas wainigs pee pahrkahpuma.

1864. g. 20. now. d., (41478), 20. pant.; 1886. g. 12. jun. d. nolik. kr., 619, Walſts Pad. nol. III, 8.p

20^1. Kas apſuhdſets par tahdu priwatmeſchôs iſdaritu pahrkahpumu, par kuru winam pehz likuma war ſpreeſt tikai naudas ſodu, tam ir teeſiba, ja meſcha ihpaſchneeks waj ta pilnwarneeks ar to meerâ, beigt leetas teeſaſchanu, eemakſajot no wina peenahzigo naudas ſodu.

1867. g. 15. maija d., (44587) I, 21. pant.

21. Wainigee top no ſoda atſwabinati, kad ſahdſiba, krahpſchana un ſweſchas mantas peeſawinaſchana diwu gadu laikâ, meſcha poſtiſchana weena gada laikâ un ziti pahrkahpumi ſeſchu mehneſchu laikâ, no winu padariſchanas, naw kluwuſchi ſinami Meera Teeſneſim nedſ polizijai, waj kad to paſchu terminu laikâ par teem naw bijis nekahdas teeſaſchanas.

1864. g. 20. now. d., (41478), 21. pant.

21^1. (Pehz 1886. g. Turp.). Wainigee pee pahrkahpumeem, kas paredſeti 51^1—51^3 (pehz Turp.), 131^1 (pehz Turp.), 142^1 (pehz Turp.) un 153^1 (pehz Turp.) pantôs, top no ſoda atſwabinati, kad ſchee pahrkahpumi weena mehneſa laikâ, no ta laika, kad tee iſdariti, naw kluwuſchi ſinami Meera Teeſneſim waj polizijai, waj kad minetâ termina laikâ par wineem naw bijis nekahdas teeſaſchanas.

1886. g. 12. jun. d., nolik. kr., 619, Walſts Pad. nol., III, 9. pant.

22. Spreedumâ nolemtais ſods atzelams:

1) kad noteeſatais miris, un

2) kad ar aiſkarto iſlihgts likumâ norahditôs atgadijumôs (20. p.).

Turpat, 22. pant.

23. Tee, kas naudas sodu weetâ top tureti arestâ, kà ari tee, kas nodoti pee publiskeem darbeem waj atpelnischanas, top atswabinati, kad tee eemaksà daku no naudas soda, kas no wineem nahkahs, peemehrigi pahri palikuschàm aresta waj darbu laikam.

Turpat, 23. pant.

24. Skahde un saudejumi, kas zaur pahrkahpumu padariti, wainigeem ja-atlihdsina us Ziwillikumu pamata.

Turpat, 24. pant.; 1875. g. 19. febr. d., (54401), nol. 245. pant.; 1880. g. 28. maija d., (60996) A, 19. pant.

25. Ja us atlihdsibas maksu un naudas sodu noteesatais nespehj maksat, tad no wina mantas wispirms janolihdsina skahdes waj saudejumu atlihdsiba un wisi nestrihdamee prasijumi no wainigà, bet naudas sods peedsenams tikai no wina pahrejahs mantas.

1864. g. 20. now. d., (41478), 25. pant.

26. Kad pahrkahpums pastahw likuma waj us likumu pamata daroscho eestahschu pawehku neispildischanâ, tad wainigee, neatkarigi no sodeem, top noteesati pehz eespehjas ispildit to, ko tee nokawejuschi.

Turpat, 26. pant.

27. Naudas sodi un nauda, kas eenemta pahrdodot atnemtahs leetas, nahk par labu ik kuras gubernas semstibas kapitalam, ko cetaisit apzeetinaschanas weetas preeksch teem, kas pehz Meera Teesneschu spreedumeem eeleekami arestâ, isnemjot tikai atgadijumus, kas schinî Ustawâ sewischki peemineti.

Turpat, 27. pant.

28. Ja pahrkahpumi, kas apsihmeti 30^1, 31 (II. dalâ, 2. punkts), 32—37, 46, 62, 76^1, 87, 104^1, 104^2, 111, 122, 128, 129, 135, 136, 139—142, 144 un 167. pantôs, padariti ar winôs norahditu sewischku noseedsigu noluhku, waj sem tahdeem apstahkleem, kas ihpaschi paleelina wainu, un paredseti Sodu Likumôs, tad wainigeem sods top nolemts pehz wispahrigu teesu spreedumeem.

Turpat, 28. pant.; 1878. g. 25. janw. d., (58111); 1885. g. 18. dez. d. nolik. kr., 1047, V.

Otrà nodaļa.

Par pahrkahpumeem pret pahrwaldibas kahrtibu.

29. Par waldibas un polizijas organu, kà ari semstibas un sabeedribas eestahschu likumigu rihkojumu, prasijumu waj nolehmumu neispildischanu, wainigee, kad schinî Ustawâ naw par to nosazits zits sods, sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peezdesmit rubleem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 29. pant.; 1869. g. 13. aug. d., (47375); 1870. g. 16. jun. d., (48498) nol., 109. pant.; 1873. g. 16. jun. d., (52396) I, 8. pant.; 1876. g. 13. jul. d., (56203); 1878. g. 23. okt. d., (58938); 26. okt. d., (58949); 1879. g. 9. marta d., (59399); 1880. g. 13. maija d., (60903) II. 2. pant.; 1883. g. 28. maija d. nol. kr., 597, I.

29^1. Par sabeedribas waj kahrtas sapulzes Preekschsehdetaja usaizinajuma neispildischanu, atteekotees us sapulzes atstahschanu, tapat par noteiktàs

likumigas kahrtibas trauzeschanu sapulzê zitâ kahdâ sinâ, sweſcha perſona, kas pee ſapulzes pahrſpreedumeem klaht bijuſi, ſodama

ar naudas ſodu no deſmit lihdſ ſimts rubkeem.

1867. g. 13. jun. d., (44690) 21. pant.

30. Par nepaklauſibu polizijas un ziteem ſargeem, kà ari pagaſtu un ſahdſchu preekſchneekeem, kad tee iſpilda amata peenahkumus un kad ſcho perſonu peepraſijumi bija likumigi, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par peezpadſmit rubkeem.

Kad naw paklauſits ſchandarmeem waj ziteem polizijas kalpotajeem, kas noſuhtiti kahrtibas uſraudſibas dehk leelâs lauſchu ſapulzês, tad wainigee ſodami:

ar areſtu ne pahri par ſeptinahm deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 30. pant.; 1870. g. 6. aprl. d., (48231); 1874. g. 12. marta d., (53243); 1875. g. 3. jun. d., (54766); 1877. g. 22. okt. d., (57790); 1878. g. 16. maija d., (58525); 9. jun. d., (58610); 1879. g. 3. jun. d., (59737); 1886. g. 19. dez. d., nol. kr. 1887, 139, noſ., 11. pant.

30[1]. Par nepaklauſibu dſelſszeku ſargeem waj ziteem dſelſszeku pahrwaldibas agenteem, kad tee iſpilda amata peenahkumus un ſcho perſonu peeprafijumi bija likumigi, ja zaur ſcho pahrkahpumu naw ne weenam padarita nahwe waj apſkahdeta weſeliba (28. p.), wainigee ſodami ar 30. pantâ apſihmeteem ſodeem.

Kad mineto perſonu likumigeem peeprafijumeem top rahdita pretoſchanahs, tad, ja no tam naw zehluſchees augſtak aprahditee iſnahkumi, wainigee ſodami:

ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem, waj ar naudas ſodu ne pahri par trihsſimti rubkeem.

1878. g. 25. janw. d., (58111) I. 6. pant.

31. Par polizijas waj zitu ſargu, teeſu un waldibas weetu kalpotaju, tapat ari lauk- un meſchſargu apwainoſchanu, kad tee iſpilda ſawa amata peenahkumus, wainigee ſodami:

1) kad aiſkahruſchi wahrdeem, — ar areſtu ne pahri par weenu mehneſi, waj ar naudas ſodu ne pahri par ſimts rubkeem, un
2) kad aiſkahruſchi darbeem, — ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem.

Ar teem paſcheem ſodeem ſodami tee, kas apwainojuſchi: 1) pagaſtu un ſahdſchu pahrwaldibas amata wihrus, kad tee iſpildija ſawa amata peenahkumus, iſnemjot tomehr pagaſta wezakos un perſonas, kas eenemj teem lihdſigus amatus, par kuru apwainoſchanu wainigeem ſodu nolemj wiſpahrigahs teeſas pehz Sodu Likumeem (a); 2) dſelſszeka ſargus waj zitus dſelſszeka pahrwaldibas agentus, kad tee iſpildija amata peenahkumus, ja zaur ſcho pahrkahpumu ne weenam naw padarita nahwe waj apſkahdeta weſeliba (28. p.) (b).

(a) 1864. g. 20. nov. d., (41478) 31. p.; 1870. g. 6. aprl. d., (48231); 1874. g. 12. marta d. (53243); 1875. g. 3. jun. d., (54766); 1877. g. 22. okt. d. (57790); 1878. g. 16. maija d. (58525); 9. jun. d. (58610); 1879. g. 3. jun. d., (59737). — (b) 1878. g. 25. janw. d. (58111) I, 6. p.; 1886. g. 19. dez. d. nolik. krahj. 1887, 139, noſ., 11. p.

31[1]. (Pehz 1886. gada Turp.). Par nepateeſu ſinojumu polizijas preekſchneezibai, ka lihguma liſte, kas iſdota laukſtrahdneekam, paſaudeta, wainigais ſodams:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

1886. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 619, Walsts Pad. nol. III, 1. p.

32. Par tahdu sihmju isnihzinaschanu, bojaschanu, noplehschanu waj pahrzelschanu, kas nostatitas us peenahzigo eestahschu rihkojumu, lai deretu aissardsibai us sausemes zeka, waj lai gahdatu droschibu juhras- un kugu brauzejeem, waj atkal par robeschu sihmju waj zitu, robeschu apsihmeschanai zeltu sihmju isnihzinaschanu, bojaschanu, noplehschanu waj pahrzelschanu, kad pee tam nebija nekahda mantkahriga nedz zita noseedsiga noluhka (28. p.); par trigonometrisku sihmju waj winu peederumu isnihzinaschanu waj apskahdeschanu, kas uszeltas walsts ismehrischanai, un tapat par tahdu sihmju isnihzinaschanu waj apskahdeschanu, kas zeltas isdarot waldibas ispehtijumus satikšmes zelu eetaisei, wainigee sodami:

ar arestu ne pahri par trim mehneschem waj ar naudas sodu ne pahri par trihssimti rubkeem.

Ar teem paschem sodeem sodamas personas, kas, bez nodoma isnihzinajuschas, sabojajuschas, noplehsuschas waj pahrzehluschas aissardsibas dehk us sausemes zeka waj atkal juhrneezibas waj kugneezibas droschibas dehk nostatitahs sihmes, nepasino par to tuwakai polizijas, kugneezibas waj osta preekschneezibai, waj kara kuga pawehlneekam, tuhlin pee pirmàs sastapschanahs ar winu.

1864. g. 20. now. d., (41478) 32. p.; 1870 g. 26. okt. d., (48846); 1876. g. 23. marta d., (55727); 30. now. d., (56650).

33. Par brunogu, usrakstu waj issinojumu bojaschanu waj isnihzinaschanu, kas us likumigo eestahschu rihkojumu isstahditi, tapat par klaju peeminekku sabojaschanu, wainigee, ja teem nebija nodoma rahdit nezeenibu pret waldibas eestahdehm (28. p.), sodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 33. pant.

34. Par kautkahdas leetas issinoschanu wiseem par sinu, bez peenahzigas atkaujas, kad tahda pehz likuma wajadsiga, wainigee, kureem pee tam nebija zita pretlikumiga noluhka (28. p.), sodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

Turpat, 34. pant.

Treschà nodaka.

Par pahrkahpumeem pret peeklahjibu, kahrtibu un meeru.

Pirmà noschkira.

Par peeklahjibas trauzeschanu pa swehtkalposchanas laiku.

35. Par swehtjuhtibas trauzeschanu basnizâ, kaplitschâ waj zitâ luhgschanas namâ nepeeklahjigi kleedsot un trokschnojot, waj zaur ziteem nelahdsigeem darbeem, tomehr neaisskarot swehtumu (28. p.), wainigee sodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj ar naudas sodu ne pahri par simts rublem.

Turpat, 35. pant.

36. Par peeklahjibas trauzeschanu ahrpus luhgschanas nameem pa swehtkalposchanas laiku zaur wispahrigeem jautribas isrihkojumeem, waj zaur kahdahm neladsibahm, kas kawè deewkalposchanu, wainigee, kad tee pee tam naw aiskahruschi swehlumu (28. p.), sodami:

ar arestu ne pahri par peezpadsmit deenahm, waj ar naudas sodu ne pahri par peezdesmit rublem.

Ar to paschu sodu sodami tee, kas wainigi, ka trauzejuschi kahrtibu pee swinigeem gahjeeneem waj swehtkeem.

Turpat, 36. pant.

Otrà noschkira.

Par kahrtibas un meera trauzeschanu.

37. Par nepateesu baumju isplatischanu, kuhrahm gan naw politiska noluhka (28. p.), bet kuras sazel nemeeribu kauschu prahtôs, tapat ari par weltigu wispahriga istrauzejuma sazelschanu swanot ar torna swanu, waj zitâ kahdâ weidâ, wainigee sodami:

ar arestu ne pahri par peezpadsmit deenahm, waj ar naudas sodu ne pahri par peezdesmit rublem.

Turpat, 37. pant.

38. Par kildahm, kauschanos, duhru zihninu waj zitadu trokschna zelschanu atklahtâs weetâs un zaur zaurim par wispahriga klusuma trauzeschanu, wainigee sodami:

ar arestu ne pahri par septinahm deenahm, waj ar naudas sodu ne pahri par diwdesmit peezeem rublem.

Ja schinîs trauzejumôs nemj dalibu wesels kauschu bars, kas uf polizijas usaizinajumu neisklihst, tad tee, kas isturahs stuhrgalwigi, sodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj naudas sodu ne pahri par simts rublem;

bet kad israhdahs par nepeezeeschamu, ar waru nobeigt nekahrtibu, kaut ari bes eerotschu leetaschanas, tad tee sodami:

ar arestu ne pahri par trim mehnescheem, waj ar naudas sodu ne pahri par trihssimti rublem.

Turpat, 38. pant.

39. Par kahrtibas trauzeschanu klajâs sapulzês waj pa wispahrigu jautribas isrihkojumu, teatra israhschu u. t. t. laiku, wainigee sodami:

ar arestu ne pahri par septinahm deenahm, waj ar naudas sodu ne pahri par diwdesmit peezeem rublem.

Turpat, 39. p. 1870. g. 16. jun. d., (48498), nol., 34. p.

40. Par wispahrigu rotaku, jautribas isrihkojumu waj teatra israhdschu atklahschanu bes peenahzigas atkaujas, kad tahda pehz likuma wajadsiga, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par diwdesmit peezeem rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478), 20. pant.

40[1]. Par ee-ejas biketu tahkakpahrdoschanu us teatra israhdehm, konzerteem un maskaradeem Keisariskôs teatrôs, par augstaku zenu, ne kà ta, kas nolikta, waj amata waj weikala weidâ, wainigee sodami ik par kuru sem mineteem nosazijumeem pahrdotu biketi:

ar naudas sodu no trim lihds peezdesmit rubkeem.

1880. g. 4. janw. d., (60342 a) Wisaugst. paw.

41. Par trakteeru, kauschu kehku un zitu tahm lihdsigu eetaischu atwehrschanu neatkautâ laikâ, kuras nepahrdod stiprus dsehreenus masumâ, tapat par neatkautu preeku, waj spehku, waj nekreetnibu un nekahrtibu peelaischanu tanîs, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peezdesmit rubkeem.

1864. g. 20 now. d., (41478) 41. pant.; 1885. g. 14. maija d., nolik. krahj., 544, Walsts Pad. nolehm., VII, 5. pant.

41[1]. Tahdu eetaischu saimneeki, kuras stipri dsehreeni top pahrdoti masumâ, ja tee israhdahs par wainigeem, ka pahrkahpuschi nosazijumus par apakschkareiwu peelaischanu tanîs un par stipru dsehreenu pahrdoschanu wineem is schihm eetaisehm, sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peezpadsmit rubkeem.

1871. g. 12. mart. d., (49352).

42. Tee, kas parahdahs klajâ weetâ peedsehruschees lihds nesamanai, waj nekreetnâ isskatâ, kas no dsehruma zehlees, sodami:

ar arestu ne pahri par septinahm deenahm, waj ar naudas sodu ne pahri par diwdesmit peezeem rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478), 42. pant.

43. Par beskaunigeem waj preeksch ziteem ar peedausibu saweenoteem darbeem klajâ weetâ, wainigee sodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

Turpat, 43. pant.

43[1]. Par mahjas lopu weltigu mozischanu, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par desmit rubkeem.

1871. g. 23. now. d., (50208).

44. Par to waldibas rihkojumu neispildischanu, kuri atteekahs us neschkihstibas nowehrschanu un tahs kaitigo isnahkumu aptureschanu, wainigee sodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478), 44. pant.

45. Par redſami peedauſigu raſchojumu un tehlojumu atklahtu iſſtahdiſchanu waj iſplatiſchanu, beſ tam, ka ſchee preekſchmeti iſnihzinami, wainigee ſodami:

ar areſtu ne pahri par ſeptinahm deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubkeem.

Turpat, 45. pant.

46. Par aiſleegtu kahrſchu, kaulinu u. t. t. ſpehku iſrihkoſchanu, tomehr ne ſpehku nama weidâ (28. pant.), wainigee ſodami:

ar areſtu ne pahri par weenu mehneſi, waj ar naudas ſodu ne pahri par ſimts rubkeem.

Turpat, 46. pant.

47. Par klajas loterijas iſrihkoſchanu beſ peenahzigas atkaujas, par likumâ neatkautu ahrſemju loterijas biketu waj promeſu iſdaliſchanu, tapat par likumâ aiſleegtu wiſadu promeſu pahrdoſchanu uſ kautkahdahm loterijahm, kà ari par promeſu pahrdoſchanu uſ aiſnehmumu biketehm ar wineſteem, wainigee, beſ tam, ka atraſtahs biketes waj promeſi top atnemti, ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit prozenteem no wiſas ſumas, kas eenemta par pahrdotahm biketehm waj promeſeem, bet ja ſchi ſuma naw ſinama, tad ar naudas ſodu ne pahri par diwiſimti rubkeem.

Turpat, 47. pant.; 1879. g. 16. janw. d., (59231).

47[1]. Par aiſdewu kaſes atwehrſchanu beſ peenahzigas atkaujas, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par trihsſimti rubkeem, bet pati kaſe ſlehdſama.

1879. g. 24. aprl. d.. (59548) noſaz., I, 11. pant.

47[2]. Par aiſdewumu iſdoſchanu, pahrkahpjot noſazijumus par droſchibas naudas papilnoſchanu tanî atgadijumâ, kad ta maſinajuſees, tapat par nekahrtigu ſchnoru-grahmatu weſchanu, wainigee aiſdewu kaſu turetaji ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubkeem.

Ar to paſchu ſodu ſodami aiſdewu kaſu turetaji: 1) kad teem naw noteiktàs iſkahrtnes, 2) kad kaſes eekſchejâs telpâs naw iſſtahditi redſamâ weetâ noſazijumi par aiſdewu kaſu atwehrſchanas un uſtureſchanas kahrtibu, 3) kad naw redſamâ weetâ un ſaprotami ik preekſch kura apmekletaja apſihmets augku leelums, kas nemjams ik par kuru mehneſi no aiſdewumeem un makſajumeem par kihlu glabaſchanu un 4) kad ſchis leelums diwdeſmit tſchetru ſtundu laikâ top pahrgroſits.

1879. g. 24. aprl. d., (59548) noſaz., I, 6, 7, 14. pant.

48. Kas ſtaigà, beſ peenahzigas atkaujas, ar grahmatahm waj ſwehtbildehm naudas laſiſchanas dehk preekſch baſnizahm, kloſtereem un zitahm Deewam tihkamahm eeſtahdehm, kad pee tam naw iſdarita krahpſchana (174.

pants, 2. punkts, 175 un 176. panti), teem neweem ſalaſitâ nauda atnemjama, bet wini ari ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubkeem.

Salaſitâ nauda noſuhtama weetejahm Deewam tihkamahm eeſtahdehm.

1864. g. 20. now. d., (41478), 48. pant.

48¹. Par ſwehtbilſchu, kruſtu un zitu teem lihdſigu, pee kriſtigeem zeenâ turamu, preekſchmetu iſgatawoſchanu, tapat par tirgoſchanos ar tahdeem preekſchmeteem, perſonas, kas nepeeder pee kriſtigahm tizibahm, ſodamas:

ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubkeem, un wiſi ſchahdi pee winahm atraſtee preekſchmeti top atnemti.

1885. g. 15. janw. d., nolik. krahj., 253, II.

48². (Pehz 1887. g. Turp.). Ja kriſtigu tizibu perſonahm, kuras ebreji ſaderejuſchi preekſch mahjas pakalpojumeem waj ziteem darbeem, waj atkal teem, kas mahzahs pee ebrejeem kahdu amatu, top ſchkehrſchli likti ſwehtdeenu un eeſtatito ſwehtku deenu ſwehtiſchanai, kà ari pahrejo tizibas peenahkumu iſpildiſchanai, tad pee ta wainigee ebreji ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubkeem.

1887. g. 28. aprl. d., nolik. krahj., 549. III.

49. Par ubagoſchanu aiſ ſlinkuma un beſdarbibas eeraduma, wainigee ſodami:

ar eeſlodſijumu zeetumâ no diwahm nedekahm lihdſ weenam mehneſim.

1864. g. 20. now. d., (41478), 49. pant.

50. Par ubagoſchanu ar nekaunibu un rupjibu, waj ari leetajot krahpſchanu, wainigee ſodami:

ar eeſlodſijumu zeetumâ no weena lihdſ trim mehneſcheem.

Turpat, 50. pant.

51. Par behrnu peelaiſchanu pee ubagoſchanas, pee ta wainigee wezaki waj zitas perſonas, kuŗahm peenahkahs par wineem gahdat, ſodami:

ar areſtu ne pahri par peezpadſmit deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubkeem.

Tanî atgadijumâ, kad ſchis pahrkahpums pahrwehrtees par remeſtu, wainigee ſodami:

ar eeſlodſijumu zeetumâ no weena lihdſ trim mehneſcheem.

Turpat, 51. pant.

51¹. (Pehz 1886. g. Turp.). Par tahda laukſtrahdneeka ſadereſchanu, no kuŗa ſkaidri ſinams, ka tas uſ to paſchu laiku ſaiſtits pehz lihguma liſtes zaur nolihgumu ar zitu darba deweju, wainigais ſodams:

ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem, waj ar naudas ſodu ne pahri par trihsſimti rubkeem.

1886. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 619, Walſts Pad. nolehm., III, 3. pant.

51². (Pehz 1886. g. Turp.). Laukſtrahdneeks, kas ſaderejis pehz lihguma liſtes, nolihgdams uſ ſinamu laiku, par ne-eeraſchanos pee darba waj

par patwaligu aiseeschanu no ta, ja tas neispilda polizijas likumiga peeprasijuma, greestees pee darba deweja atpakal, sodams:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi.

1886. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 619, Walsts Pad. nol., III, 6. pant.

51³. (Pehz 1886. g. Turp.). Laukstrahdneeks, kas no wairakeem darba dewejeem sanehmis rokas naudu, pee salihgschanas pehz lihguma listes us apgabalus pastrahdajameem laukssaimneezibas darbeem, no kureem tam tomehr sinams, ka naw eespehjams tos ispildit nolihgtâ laikâ, par mineto darbu neispildischanu peemehrigi noslehgteem lihgumeem, sodams:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi.

1886. g. 12. jun. d., nolik. krahj., 619, Walsts Pad. nol., III, 7. pant.

51⁴. (Pehz 1886. g. Turp.). Par patwaligu darba atstahschanu, pirms deenesta laiks notezejis, wainigais fabrikas waj ruhpneezibas eetaises strahdneeks sodams:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi.

1886. g. 3. jun. d., nolik. krahj., 639, Walsts Pad. nol., IV, 1. pant.

Zeturtà nodaļa.

Par pahrkahpumeem pret wispahrigu labkahrtibu.

52. Par upju, kanalu, awotu waj aku peesehroschanu, metot tanîs akmenus, smiltis un teem lihdsigus preekschmetus, kas uhdeni nesamaità, tapat par peenahkuma neispildischanu, atteekotees us aku tihrischanu un to ustureschanu labâ kahrtibâ, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par desmit rubkeem.

Turpat, 52. pant.

52¹. Tee, kas bes weetejahs kalnraktuwu preekschneezibas atkaujas, isdara apsargama apgabala mineral-awotu un dseedinoschu dubku apsardsibai noteiktâs robeschâs urbschanas un apakschsemes darbus, un tapat darbus, ar noluhku pawairot uhdens peeteku awotôs, uhdeni sakraht un sadalit, sodami:

ar arestu ne pahri par trim mehnescheem, waj ar naudas sodu ne pahri par trihssimti rubkeem.

Ar to paschu sodu sodamas personas, kas stahjuschahs apsargama apgabala robeschâs pee jaunu ehku, fabriku un ruhpneezibas eetaischu zelschanas, wisa mescha iszirschanas waj atkal pee semes darbu (grahwju, aku, pagrabu) isdarischanas, ne-eewehrodamas nosazijumus par pasinojumu weetejai preekschneezibai noliktâ laikâ.

1885. g. 19. febr. d., nolik. krahj., 275, 6, 7, 12, 13. pant.

53. Par apakschsemes truhbu wilkschanu no samasgu bedrehm, ruhpneezibas eetaisehm waj atejas weetahm lihds pilsehtas truhbahm, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

Tanî gadijumâ, kad tahdas truhbas wilktas lihdſ upehm waj kanaleem, wainigee ſodami ar to paſchu ſodu dimkahrt.

1864. g. 20. now. d., (41478) 53. pant.

54. Par eelu neapgaiſmoſchanu waj nekahrtigu apgaiſmoſchanu, tahs perſonas, kurahm peenahkahs to darit, neatkarigi no apgaiſmoſchanas wehrtibas ſamakſas, ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par weenu rubli ik par kuru laternu.

Turpat, 54. pant.

55. Kas ne-eewehro noſazijumus par eelu tihribu un glihtumu, kà ari, kas kauj lopeem klejot pa eelahm tur, kur tas aiſleegts, tas ſodams:

ar naudas ſodu ne pahri par weenu rubli.

Turpat, 55. pant.

56. Par ruhſmas, netihrumu waj ſprahguſchu lopu noweſchanu ne tanî weetâ, kas preekſch tam eerahdita, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par trim rubkeem par katru weſumu waj katru lopu.

Turpat, 56. pant.

57. Par mediſchanu, un tapat par ſiwju waj zitu kerſchanu aiſleegtâ laikâ, neatkautâs weetâs, aiſleegtâ weidâ waj ne-eewehrojot noſazitos preekſch-rakſtus, kà ari par putnu ligſdu iſpoſtiſchanu, waj par neatkautâ laikâ kautu meſcha kuſtonu pahrdoſchanu, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubkeem.

Turpat, 57. pant.; 1876. g. 28. maija d., (56008); 1879. g. 27. now. d., (60233).

Peeſihmejums (pehz 1886. gada Turp.). Scha panta noſazijumi, atteekotees uſ medibahm un ſweju, naw ſpehkâ tanîs apgabalôs, preekſch kureem paſtahw ſewiſchki noſazijumi ſchinî leetâ.

1864. g. 20. now. d., (41478) 57. p. peeſihm.; 1871. g. 17. jul. d., (49834) 41—60. p. 1877. g. 20. maija d., (57386) 43—60. p. — Salihdſ Laukſ. Uſt.

57[1]. Ar 57. pantâ nolemto ſodu un, beſ tam, ar wiſa medijuma atnemſchanu ſodami tee, kas pahrkahpuſchi noſazijumus par Uſtjinas ronu medibu. Apſihmetais ſods ſpreeſchams ik par kuru laiwu, kurâ pahrkahpeji atradahs.

1874. g. 5. marta d., (53225).

Peektà nodaka.

Par paſu Uſtawa pahrkahpumeem.

58. Mahjas eedſihwotaji, kas ſaimneekam waj mahjas pahrwalditajam neſino waj ſino nepareiſi par uſturas weetas pahrmainu, tanîs weetâs, kur tahds paſinojums noteikts, ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par deſmit rubkeem.

1864. g. 20. now. d. (41478), 58. pant.

59. Saimneeki waj mahjas pahrwalditaji, kas laikâ neſino polizijai par mahjâ eenahkuſcheem waj no tureenes aiſgahjuſcheem, tanîs weetâs, kur noteikts par to ſinot, ſodami:

ar naudas sodu ik par kuru nokawetu deenu, ne pahri par peezdesmit kapeikahm, bet wisadâ sinâ kopâ ne pahri par peezpadsmit rublеem.

Weesnizu un tahm lihdsigu eetaischu turetaji, kas pee ta wainigi, sodami:

ar naudas sodu ik par kuru nokawetu deenu, ne pahri par weenu rubli, bet wisadâ sinâ kopâ ne pahri par trihsdesmit rublеem.

Turpat, 59. pant.; 1878. g. 23. okt. d. (58938).

Peesihmejums. Rigas un Wiļņas pilsehtâs, pehz 58. un 59. panta peedsenamâ nauda nahk par labu pilsehtas isdewumu segschanai eerihkojot un usturot adresu galdu.

1867. g. 13. janw. d., (44109); 1870. g. 16. jun. d. (48498) nosaz.

59[1]. Weesnizu un tahm lihdsigu eetaischu turetaji wirspilsehtâs, ja tee nepasino par atbraukuscheem un aisbraukuscheem, sodami:

ar naudas sodu no weena lihds peezeem rublеem ik par kuru nokawetu deenu, bet wisadâ sinâ kopâ ne pahri par simts peezdesmit rublеem.

1868. g. 21. okt. d. (46384).

60. (Pehz 1887. g. Turp.). Par ustureschanos wirspilsehtâs nesamaksajot naudu strahdneeku slimnizas ustureschanai, bet Sw. Peterburgâ bes ta ari par adresu nodokla nesamaksaschanu, personas, kurahm tas pehz likuma jadara, sodamas pilsehtas eenehmumeem par labu, neatkarigi no peenahzigahs naudas samaksas:

ar naudas sodu ne pahri par trihskahrtigu samaksu preeksch slimnizas, waj ne pahri par trihskahrtigu adresu nodokli.

1887. g. 8. now. d., nol. kr., 1022, V.

61. Par aiseeschanu waj ustureschanos bes noliktahm apleezibahm, tur, kur tahs wajadsigas, waj ar notezejuschahm waj nederigahm apleezibahm, wainigee, neatkarigi no peenahzigahs naudas samaksas, sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peezpadsmit kapeikahm ik par kuru deenu, bet wisadâ sinâ kopâ ne pahri par desmit rublеem.

Ar to paschu sodu sodami tee, kas tura pee sewis zilweku bes apleezibas preeksch ustureschanahs, waj atkal ar notezejuschu waj nederigu apleezibu.

Turpat, 61. pant.

61[1]. Par ustureschanos Harkowas un Kronschtates pilsehtâs, nesamaksajot nolikto slimnizu nodokli, personas, kurahm tas pehz likuma jadara, sodamas, neatkarigi no naudas samaksas, kas no winahm peenahzahs, ar naudas sodu, kas nolemts scha Ustawa 60. pantâ. Tee, kas pee sewis tura tahdas personas, sauzami pee atbildibas pehz scha Ustawa 61. panta. Abôs gadijumôs peedsihtà nauda, Harkowas pilsehtâ, nahk pilsehtas slimnizahm par labu, bet Kronschtates pilsehtâ — peekaitama kapitalam, kas nolemts pilsehtas slimnizas zelschanai.

1869. g. 9. jun. d., (47209); 1881. g. 26. maija d. nol. krahj., 461.

62. Tee, kas aisseko us ahrsemehm, neisnehmuschi nolikto pasi, sodami, kad tee pahrsekojuschi, neatkarigi no noliktà nodokla samaksas:

ar naudas sodu ne pahri par trihskahrtigu pases maksu.

Schis nosazijums naw spehkâ preeksch teem atgadijumeem, kurôs wainigee war tapt soditi ar bahrgaku sodu par noseedsigeem darbeem, ko tee isdarijuschi pirms aisseloschanas us ahrsemehm, waj aisselojuma laikâ (28. p.).

1864. g. 20. now. d., (41478) 62. pant.

63. Tee, kas patwaligi atstahj usturas weetu, kura teem eerahdita pehz peenahzigas teesas waj waldibas rihkojuma, tapat tee, kas patwaligi pahrnahk atpakaļ tanîs weetâs, is kurahm tee issuhtiti, sodami:

ar arestu ne pahri par trim mehnescheem waj ar naudas sodu ne pahri par trihssimti rubļeem.

Neatkarigi no naudas soda wainigee top aissuhtiti atpakaļ us tahm weetahm, kas teem preeksch ustureschanahs nolemtas (a).

Ar to paschu sodu sodami parahdneeki, kas pahrkahpuschi to apsolijumu par dsihwes weetas waj pagaidu usturas weetas neatstahschanu, ko tee ar sawu parakstu dewuschi teesai pehz ziwilteesaschanas ustawa nosazijumeem (b).

(a) Turpat, 63. pant.; 1882. g. 12. marta d., nol. kr., 212, noteik., 32. p. peesihm. — (b) 1879. g. 7. marta d. (59374) Walsts Pad. nol., IV.

Papilnojums (pehz 1886. g. Turp.). Ar schinî pantâ (63) nolemto sodu sodami Baltijas gubernâs parahdneeki, kas pahrkahpuschi teesas rihkojumu, pehz ka wineem aisleegts atstaht dsihwes weetu waj pagaidu usturas weetu.

1886. g. 3. jun. d. nolik. kr., 535, 2. pant.

64. Par tahdu personu slehpschanu, kas apsuhdsetas pee Meera Teesnescha, kà ari tahdu, kas noteesatas us arestu waj us eeslodsijumu zeetumâ, wainigee sodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj ar naudas sodu ne pahri par simts rubļeem.

1864. g. 20. now. d., (41478), 64. pant.

Sestà nodaļa.

Par Buhwleetu un Satiksmes Zeļu Ustawu pahrkahpumeem.

65. Par ehkas uszelschanu waj ahreju pahrbuhwi bes peenahzigas atļaujas, kad ta pehz likuma wajadsiga, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peezdesmit rubļeem.

Turpat, 65. pant.

66. Par techniko un zitu nosazijumu pahrkahpschanu buhwju sinâ, kas noteikti Buhwleetu Ustawâ un noliktâ kahrtibâ isdotôs weetejôs noteikumôs, wainigee sodami:

kad peelaistais pahrkahpums apdraud personisku droschibu — ar naudas sodu ne pahri par simts rubļeem,

turpretim pahrejôs atgadijumôs — ar tahdu pat sodu ne pahri par peezdesmit rubļeem.

1885. g. 8. janw. d. nol. krahj., 137.

66[1]. Par noteikumu pahrkahpschanu, kas atteekahs us uszehlumeem un darbeem dselsszeļu liniju tuwumâ, wainigee, kad tee neispilda likuma prasijumus par wisa pret mineteem nosazijumeem uszeltà isnihzinaschanu waj pahrzelschanu, kad polizija waj dselsszeļa walde wineem to atgahdinajusi, sodami:

ar naudas sodu ne pahri par simts rubļeem.

1869. g. 6. janw. d., (46628), 11. pant.

67. Par atkahpschanos no nosazijumeem, kas nolikti par eelu, laukumu, bruga, schkehrsskanalu tiltu, trotuaru un grahwischu eerihkojumu, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peezpadsmit rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 67. pant.

68. Bes 65—67. pantôs mineteem sodeem, wainigeem peenahkahs islabot waj noplehst Teesnescha nolemtâ laikâ wisu, ko tee nepareisi uszehluschi, ja top atsihts, ka peelaistà nekahrtiba kaitè wispahrigai droschibai waj kauschu weselibai.

Turpat, 68. pant. 1869. g. 6. janw. d., (16628).

69. Par trotuaru, laipu, bruga un zeku neusturescchanu labâ kahrtibâ, wainigee, kas naw stahjuschees pee islabojumeem pat pehz atgahdinajuma, sodami:

ar naudas sodu ne pahri par dimdesmit peezeem rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 69. pant.

70. Par trotuaru, laipu, bruga, zeku un schoseju waj us teem esoschu klandu, grahwju, stabu, koku u. t. t. bojaschanu, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peezpadsmit rubkeem.

Turpat, 70. pant.

71. Par lopu dsihschanu pa schoseju tur, kur tas aisleegts, waj neeewehrojot preekisch tam noliktos nosazijumus, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peezeem rubkeem.

Turpat, 71. pant.

72. Par tiltu, pahrzekamu weetu, dambju, usmetumu u. t. t. apkahdeschanu us zekeem, wainigee sodami:

ar arestu ne pahri par peezpadsmit deenahm, waj ar naudas sodu ne pahri par peezdesmit rubkeem.

Turpat, 72. pant.

73. Tee, kas kawè satikšmi pa laipahm un trotuareem, waj braukschanu pa zekeem un eelahm, atstahjot us teem leelus un gruhti kustinamus preekschmetus, waj zitadi kà, sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peezeem rubkeem.

Turpat, 73. pant.

74. Par nosazijumu ne-eewehroschanu, kas nolikti wesumu weschanai pa schosejahm un ziteem zekeem, pee ta wainigee brauzeji sodami:

ar naudas sodu ne pahri par trihsdesmit kapeikahm ik par kuru wesumu.

Wesumus pawadoschee komisionari un prikastschiki, ja tee peelaiduschi schahdus pahrkahpumus, sodami:

ar naudas sodu ne pahri par desmit rubkeem.

Turpat, 74. pant.

75. Par garam braukschanu schoseju sastawahm, tapat par iswairischanos zitâ sinâ no zeku nodewu samakšas, wainigee, neatkarigi no nolikta nodokla samakšas, sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peenahzigahs waj nedabutahs nodewas trihskahrtigu leelumu.

Turpat, 75. pant. 1873. g. 10. jul. d., (52464).

76. Tee, kas pahr dselsszeku pahri brauz, pahri eet waj kaut ko pahri welk tanî laikâ, kad tas naw atkauts, sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peezdesmit rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 76. pant.

76[1]. Kas, bes nodoma apskahdejis waj aiskrahwis dselsszeka liniju, tuhlin par to dara sinamu zeka sargam waj zitai personai, kas usrauga zeka droschibu, waj tuhdak spex wisus winam eespehjamos sokus, lai nowehrstu breesmas, tanî atgadijumâ, ja teesa atsihst, ka zelsch apskahdets waj aiskrauts azim redsot ais wainigà neapdomibas, — sodams par tahdu neapdomibu, zaur kuru tomehr ne weenam naw padarita nahwe waj apskahdeta weseliba (28. p.):

ar arestu ne pahri par trim mehnescheem, waj ar naudas sodu ne pahri par trihssimti rubkeem.

1878. g. 25. janw. d., (58111) I, 2. pant.

76[2]. (Pehz 1886. g. Turp.). Tee, kas pahrkahpj Wispahrigâ Kreewijas dselsszeku Ustawâ noliktos polizijas nosazijumus preeksch publikas, tapat ari nolehmumus, kurus isdewusi peenahzigà eestahde paplaschinot schos nosazijumus, sodami, kad par padarito pahrkahpumu zits sods naw nolemts:

ar naudas sodu ne pahri par peezdesmit rubkeem.

1885. g. 12. jun. d., nolik. krahj. 671, Walsts Pad. nol., IV, 1. p.

76[3]. Kad tee, kas pee dselsszekeem stahw deenestâ, ne-eewehro waj pahrkahpj techniskos waj sewischkos nosazijumus, kas isdoti, lai us dselsszekeem apsargatu droschibu, tad wini sodami, ja par padarito pahrkahpumu kriminallikumôs naw nolikts bahrgaks sods:

ar arestu ne pahri par trim mehnescheem.

Bet kad schee deenetaji pahrkahpuschi Wispahrigâ Kreewijas dselsszeku Ustawâ noliktos nosazijumus par pasascheeru un pretschu pahrwadaschanu waj tanî Ustawâ esoschos polizijas nosazijumus, waj ari nolehmumus, kurus isdewusi peenahzigà eestahde schos waj zitus nosazijumus paplaschinot, tad wini sodami, ja par isdarito pahrkahpumu kriminallikumi nenoteiz bahrgaku sodu:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

1885. g. 12. jun. d., nol. krahj.. 671, Walsts Pad. nol. IV, 2. p.

77. Par nosazijumu pahrkahpschanu, kas nolikti preeksch kugoschanas un koku pludinaschanas upês un kanalôs, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peezdesmit rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 77. p.; 1866. g. 5. aprl. d. (43157); 1869. g. 25. aug. d., (47406); 1874. g. 23. okt. d., (53973).

78. Par balasta ismeschanu reidâ, brauzamâ uhdens-zekâ waj ostâ, upês waj kanalôs, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

Par ſcho pahrkahpumu atkahrtoſchanu wainigee ſodami:
ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem, waj ar naudas ſodu ne pahri par trihsſimti rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478), 78. pant.

79. Wadoni waj lozmani, kas neiſpilda kahrtigi peenahkumus pee kugu wadiſchanas, ſodami:
ar areſtu ne pahri par peezpadſmit deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubkeem.

Turpat, 79. pant.

80. Tee, kas uſnemjahs pawadit kugi, beſ redſamas wajadſibas waj beſ peenahzigas atkaujas, ja tee neſtahw wadonu waj lozmanu amatâ, ſodami:
ar areſtu ne pahri par peezpadſmit deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubkeem.

Turpat, 80. pant.

81. Par noſazijumu pahrkahpſchanu, ſihmejotees uſ kugojamu upju brihwkraſtu uſtureſchanu labâ kahrtibâ, kà ari par ſcho apſkahdeſchanu, wainigee ſodami:
ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubkeem.

Turpat, 81. pant.

82. Par laiwu un kugu braukſchanas kaweſchanu, pahrwelkot wirwes no weena kraſta uſ otru, waj zitâ kahdâ weidâ, wainigee ſodami:
ar naudas ſodu ne pahri par peezeem rubkeem.

Turpat, 82. pant.

83. Par peenahkuma neiſpildiſchanu, atteekotees uſ uhdens nolaiſchanu waj tiltu atwehrſchanu, tapat ari par kugoſchanas apturеſchanu, kugeem waj laiwahm gar ploſtu pahrzekamahm weetahm garam ejot, wainigee ſodami:
ar areſtu ne pahri par ſeptinahm deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubkeem.

Turpat, 83. pant.

84. Par kugineeku ſpaidiſchanu: nonemjot lahdinu no kuga, kas uſſkrehjis ſeklâ, eewelkot uhdenî kugi, kas uſſweeſts uſ kraſta, iſwelkot kugi iſ nederigas weetas, eerihkojot ſeemas telpas apſardſibai, tapat par ſtabu iſrauſchanu, kas noſtatiti kugu peebraukſchanai, kraſtmaku apdſihwotaji ſodami:
ar naudas ſodu ne pahri par peezpadſmit rubkeem.

Turpat, 84. pant.

85. Tee, kas kawè kugneezibu, eerihkodami ſwejas eetaiſes tur, kur tas aiſleegts, waj ne-eewehrojot preekſch tam noliktos noſazijumus, un tapat ſwejneeki, kas peeſehro upes un kanalus waj bojà to kraſtus, beſ tam, ka leetatee materiali atnemjami, ſodami:
ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubkeem.

Turpat, 85. pant.

86. Par kugojamas upes zeļa patwakigu pahrgrosischanu, waj par winas tezejuma aptureschanu eetaisot dambjus, tapat par tezejuma masinaschanu eetaisot kanalus waj zitâ sinâ, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par trihssimti rubļeem.

Turpat, 86. pant.

87. Par nosazijumu pahrkahpschanu, kas nolikti upes twaikonu braukschanai, scho pehdejo pahrwalditaji, kad zaur winu isdarito nekahrtibu ne weenam naw padarita nahwe (28. pant.), sodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj ar naudas sodu ne pahri par simts rubļeem.

Turpat, 87. pant.; 1866. g. 5. aprl. d., (43157); 1869. g. 25. aug. d., (47406); 1874. g. 23. okt. d., (53973)

Septitâ nodaļa.

Par nosazijumu pahrkahpschanu, kas atteekahs uf aissardsibu pret ugunsgrehkeem.

88. Par krahsnu, kaminu, duhmu truhbu u. t. t. eetaisischanu, neewehrojot nosazijumus, kas nolikti aissardsibas dehļ pret ugunsgrehkeem, krahsnu zehleji waj darbu rihkotaji sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peezdesmit rubļeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 88. pant.

89. Par preekschrakstu ne-eewehroschanu, kas atteekahs uf duhmu truhbu tihrischanu, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par desmit rubļeem.

Turpat, 89. pant.; (1885. g. 19. dez. d. pee Walsts Pad. pastahw. Kodif. Nod. Wirspahrw. Wisaugst. apst. preekschzehl.).

90. Par weegli eedegoschos weelu isstrahdaschanu waj nolikschanu tahdâs weetâs, kas naw pret uguni droschas, waj bes peenahzigas apdomibas, tapat par ugunojumu preekschmetu pahrdoschanu bes peenahzigas atkaujas un par mineto preekschmetu waj illuminaziju aisdedsinaschanu ne-eewehrojot noliktos nosazijumus, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par diwdesmit peezeem rubļeem.

Turpat, 90. pant.

91. Par nolikto usmanibas nosazijumu ne-eewehroschanu rihkojotees ar uguni dsihwojamâs weetâs, tapat par to, ka truhkst trauku ar uhdeni waj ugunsdsehschamo rihku tanîs gadijumôs, kad tas nosazits, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par desmit rubļeem.

Turpat, 91. pant.; 1876. g. 21. dez. d., (56746).

91[1]. Par nosazijumu pahrkahpschanu, kas atteekahs uf apgaismoschanas mineralekas, petrolejas, kerosina, naftas un zitu tahm lihdsigu weelu usglabaschanu un pahrdoschanu, wainigee, pehz apstahkļu swariguma, sodami, peemehrojotees 89, 90 un 91. pantam, ar naudas sodeem:

pirmoreis — no desmit lihds diwdesmit peezeem rubļeem; bet otrreis — diwkahrt.

Tani atgadijumâ, kad no schinî (91[1].) pantâ norahdito nosazijumu pahrkahpschanas zekahs kahda nelaime, par peemehru: ugunsgrehks, sprahdseens u. t. t., atbildibu par to, neaisnemjot naudas sodu, nolemj ik reis teesa, peemehrodamahs 98. pantam, pee kam wisi notikuschee saudejumi top uslikti wainigeem.

1867. g. 6. jun. d., (44667) nosaz., 11. pant.; 1872. g. 23. jul. d., (51156); 1873. g. 6. aprl. d., (52103); 1874. g. 26. aprl. d., (53436); 1879. g. 6. jul. d., (59848); 1884. g. 6. jun. d., nolik. krahj., 604, Min. Kom. nol.

92. Par tabakas smehkeschanu us eelahm un laukumeem, tur, kur ta aisleegta, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par weenu rubli.

Par tabakas smehkeschanu seena schkuhnôs, behninôs, sirgu stallôs un teem lihdsigâs weetâs, kà ari skuju meschôs karstâ waj sausâ laikâ, tapat par smehkeschanu us eelahm un laukumeem, tur, kur ta aisleegta, kad schis pahrkahpums saweenots ar uguns iszelschanahs breesmahm, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par desmit rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478), 92. pant.; 1876. g. 21. dez. d., (56746).

93. Par kuga eeweschanu ostâ, pirms us wina esoschas weegli aisdegoschahs weelas islahdetas, kà ari par peetureschanu ar tahdu kugi waj ta islahdeschanu, kad tas lahdets ar tahdahm weelahm, nepeenahzigâ attahlumâ no ziteem kugeem, wainigee, kad tos nepeespeeda pee ta wehtra waj zits kahds sewischks apstahklis, sodami:

ar naudas sodu ne pahri par trihssimti rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 93. pant.

94. Par nosazijumu ne-eewehroschanu, kas nolikti aissardsibas dehk pret uguni us kugeem, laiwahm un plosteem, isnemjot tos, kas apsihmeti 93. pantâ, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par diwdesmit peezeem rubkeem.

Turpat, 94. pant.

95. Par nosazijumu pahrkahpschanu, kas isdoti aissardsibas dehk pret uguni ahrpus dsihwojamahm weetahm, proti:

1) par uguns uskurschanu waj neusmanigu rihkoschanos ar uguni meschu, kruhmu, nepkautas waj nopkautas labibas, seena, saknu dahrsu, tiltu waj ehku tuwumâ;

2) par uguns neisdsehschanu, aisejot no tahs weetas, kur ta bija uskurta;

3) par kruhmu, sahles, saknu, saru un t. t. isdedsinaschanu, ne-eewehrojot pee tam noliktos nosazijumus, waj aisleegtâ laikâ;

4) par sweku tezinaschanu waj darwas dedsinaschanu, ogku dedsinaschanu un potascha isgatawoschanu, ne-eewehrojot pee tam nolikto aissardsibu, waj aisleegtâ laikâ;

5) par pakulu waj linu leetaschanu preekisch peelahdejumeem, meschâ schaujot;

6) par rijas atstahschanu, pa kureschanahs laiku, bes nekahdas usraudsibas, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par desmit rubkeem.

Turpat, 95. pant.; 1876. g. 21. dez. d., (56746).

96. Tee, kas ne=eerodahs uſ uguns grehku ar peenahzigeem ugunsdſeh=ſchameem rihkeem tanîs pilſehtâs waj apdſihwotâs weetâs, kur tas noteikts, un tapat tee, kas ne=eerodahs, beſ eewehrojameem eemeſleem, preekſchneezibai uſaizi=not, uſ ugunsgrehku meſchôs, waj patwaligi atſtahj ugunsgrehka weetu, ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par deſmit rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478), 96. pant.

97. Par neſinoſchanu polizijai peenahzigâ laikâ par notikuſchu ugunsgrehku, tahs perſonas, kurahm peenahkahs to darit, ſodamas:

ar naudas ſodu ne pahri par deſmit rubkeem.

Turpat, 97. pant.

98. Par 88—92, 94 un 95. pantôs apſihmeto pahrkahpumu padariſchanu, kad no tam zehlees ugunsgrehks, wainigee ſodami:

ar areſtu ne pahri par weenu mehneſi, waj ar naudas ſodu ne pahri par ſimts rubkeem;

bet par 93. pantâ apſihmeto pahrkahpumu padariſchanu, ja no tam zehlees ugunsgrehks, wainigee ſodami:

ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem, waj ar naudas ſodu ne pahri par trihsſimti rubkeem.

1885. g. 25. now. d., nol. krahj., 992, V.

Aſtotà nodaka.

Par Paſta un Telegrafa Uſtawu pahrkahpumeem.

99. Par zekotaju neatkautu weſchanu ar mainameem ſirgeem pa brihwo paſtu zekeem, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par trihskahrtigu braukſchanas naudu pehz ſirgu ſkaita par wiſu attahkumu, kuru zekotaji nobraukuſchi pa brihwo paſtu liniju garam eerihkotahm ſtazijahm.

1864. g. 20. now. d., (41478) 99. pant.

100. Par rupju iſtureſchanos pret zekotajeem, tapat ari par to noſa=zijumu ne=eewehroſchanu, kas nolikti paſta braukſchanai, wainigee paſta turetaji, winu pilnwarneeki, rakſtitaji, prikaſtſchiki, paſtneeki, brauzeji waj iſwadataji ſodami:

ar areſtu ne pahri par ſeptinahm deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubkeem.

Turpat, 100. pant.]

101. (Pehz 1887. g. Turp.). Par telegrafu peederumu apſkahdeſchanu aiſ neuſmanibas, no ka telegrafiſka ſatikſme war apſtahtees, wainigais ſodams:

ja tas beſ kaweſchanahs dara telegrafa preekſchneezibai padarito apſkahdejumu ſinamu — ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubkeem;

ja tas turpretim neiſpilda ſcha peenahkuma — ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubkeem.

Kad minetà apſkahdejuma pehz telegrafiſka ſatikſme apſtahjahs, tad wainigais ſodams:

ar areſtu ne pahri par weenu mehneſi waj ar naudas ſodu ne pahri par ſimts rubkeem.

1866. g. 8. dez. d., nol. kr. 1887. g., 68, I.

101¹. (Pehz 1887. g. Turp.). Tahda kuga waditajs, kas atrodahs darbâ pee juhras telegrafa kabela likſchanas waj iſlaboſchanas, kad tas ne-eewehro noſazijumus par ſignaleem, kas nolikti, lai nowehrſtu kugu ſadurſchanos, ſodams:

ar areſtu ne pahri par weenu mehneſi, waj ar naudas ſodu ne pahri par ſimts rubkeem.

1886. g. 8. dez. d., nol. krahj. 1887. g., 68, II.

101². (Pehz 1887. g. Turp.). Par kuga waj laiwas waj ſwejas tihklu waj rihku neattahkinaſchanu waj attahkinaſchanu neihſtâ laikâ ne maſak kà weenu juhras juhdſi no ta kuga, kas atrodahs darbâ pee telegrafa kabela likſchanas waj iſlaboſchanas, neluhkojotees uſ pehdejà iſlikteem ſignaleem, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubkeem.

Ar to paſchu ſodu ſodami tee, kas neattahkina kugi, laiwu waj ſwejas tihklu waj rihku ne maſak kà zeturtdal juhras-juhdſes tahkumâ no bakena, kas rahda weetu, kur kabels atrodahs, kamehr wehl kabela likſchanas waj iſlaboſchanas darbi turpinahs.

Ja tas, kas pee weena no ſchinî pantâ mineteem pahrkahpumeem wainigs, neattahkina ſawu kugi, laiwu waj ſawus ſwejas rihkus noliktâ attahkumâ ari pehz tam, kad ta perſona, kas rihkojahs ar kabela likſchanu waj iſlaboſchanu, to peeprahſijuſi, tad winſch ſodams:

ar areſtu ne pahri par weenu mehneſi.

1886. g. 8. dez. d., nol. krahj., 68, II.

Dewitâ nodaļa.

Par pahrkahpumeem pret kauſchu weſelibu.

102. Par likumâ nolikto wiſpahrigo aiſſardſibas ſoku ne-eewehroſchanu pret lipigu ſlimibu un ſehrgu iſplatiſchanos, wainigee ſodami:

ar areſtu ne pahri par weenu mehneſi, waj ar naudas ſodu ne pahri par ſimts rubkeem.

Turpat, 102. pant.

103. Tee, kas zitus aplaiſch ar lipigu ſlimibu, kura zehlusees no neſchkihſtibas, ſodami:

ar areſtu ne pahri par diweem mehneſcheem, waj ar naudas ſodu ne pahri par diwiſimti rubkeem.

Turpat, 103. pant.

104. Ja tahdas personas, kurahm naw teesibas nodarbotees ar ahrsta praktiku, ahrstejot leetà jiftigas waj stipras weelas (Ahrst. Ust. 879. pant. un peel.), tad tahm neween schihs weelas atnemjamas weetejahm Deewam tihkamahm eestahdehm par labu, bet winas ari sodamas:

ar arestu ne pahri par trim mehnescheem, waj ar naudas sodu ne pahri par trihssimti rublеem.

Schis nosazijums naw peemehrojams personahm, kas, aiss zilweku mihlestibas, bes atlihdsibas palihds slimeem ar padomeem un winahm sinameem ahrsteschanas lihdsekleem.

1885. g. 18. dez. d., nol. krahj., 1047, III.

104[1]. Kad personas, kurahm pehz likuma us to naw nekahdas teesibas, pahrdod jiftigas waj stipras weelas (Ahrst. Ust. 879. pant. un peel.), tad, ja zaur scho pahrkahpumu ne weenam naw padarita nahwe (28. p.), winahm neween schihs weelas atnemjamas weetejahm Deewam tihkamahm eestahdehm par labu, bet tahs ari sodamas:

pirmoreis, waj nu ar eeslodsijumu zeetumâ no diweem lihds tschetreem mehnescheem, waj ar arestu ne pahri par trim mehnescheem, waj ar naudas sodu ne pahri par trihssimti rublеem, turpretim par otro un nahkoschahm reisahm — ar eeslodsijumu zeetumâ no tschetreem lihds astoneem mehnescheem.

1885. g. 18. dez. d., nol. kr., 1047, IV.

104[2]. Par nolikto aissardsibas sohlu ne-eewehroschanu, usglabajot un un leetajot jiftigas un stipras weelas, zaur kuru tomehr ne weens naw kluwis nonahwets (28. p.), personas, kurahm atkauts turet tahdas weelas pahrdoschanai waj leetoschanai amatâ waj remestâ, sodamas:

pirmoreis — ar naudas sodu ne pahri par trihsdesmit rublеem,

bet otrreis — ar naudas sodu ne pahri par simts rublеem.

Personas, kas peenahkt as pee scha pahrkahpuma treschoreis, sodamas pehz wispahrigu teesu spreedumeem.

1885. g. 18. dez. d., nol kr., 1047, IV.

105. Par baku potescheanu bes peenahzigas atkaujas, wainigee, ja no tam zehluschees kaitigi isnahkumi, sodami:

ar naudas sodu ne pahri par trim rublеem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 105. pant.

106. Par ahrsteschanas weelu un sastahwu isgatawoschanu pahrdoschanai, kà ari par to pahrdoschanu, bes peenahzigas atkaujas, ja no tam zehlees kahds apskahdejums, wainigeem neween atnemjami pee wineem atrastee materiali un trauki weetejahm Deewam tihkamahm eestahdehm par labu, bet tee ari sodami:

ar naudas sodu ne pahri par simts rublеem.

Turpat, 106. pant.

106[1]. Par dseedeschanas weelu pahrdoschanu sagreestâ, sazirstâ waj pulwera weidâ (isnemot tomehr tahs, kas schahdâ weidâ top sanemtas no fabrikahm waj apgrosahs tirdsneezibâ), tapat par sahku sagatawoschanu waj sastahdischanu

pehz ahrstu rezepteem, pee tam wainigee tirgotaji, kas tirgojahs ar dseedinaschanas weelahm leelumâ (materialisti) waj masumâ, sodami:

pirmoreis — ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem, bet otrreis — ar naudas sodu ne pahri par diwisimti rubkeem.

Personas, kas peenahktas pee scha pahrkahpuma treschoreis, sodamas pehz wispahrigu teesu weetu spreedumeem.

1885. g. 18. dez. d., nolik. krahj., 1047, IV.

107. Par miruschu apglabaschanu ne tanîs weetâs, kas preekisch tam nosazitas, waj ne-eewehrojot noliktos nosazijumus, wainigee sodami:

ar arestu ne pahri par peezpadsmit deenahm, waj ar naudas sodu ne pahri par peezdesmit rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 107. pant.

108. Par sahrku waj mironu israkschanu bes peenahzigas atkaujas, lai pahrweetotu tos zitâs weetâs, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

Turpat, 108. pant.

109. Par mirona atweschanu is ahrsemehm waj par ta pahrweschanu is weenas gubernas otrâ, waj is weena aprinka otrâ, bes peenahzigas atkaujas, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par diwdesmit peezeem rubkeem.

Turpat, 109. pant.

110. Par kautuwes eerihkoschanu ne-eewehrojot pee tam noliktos nosazijumus, tapat par netihrumu atstahschanu pee kautuwehm, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

Turpat, 110. pant.

111. Par uhdens samaitaschanu tanîs weetâs, kur to nemj eekschejai leetaschanai, mehrzot linus waj kanepajus, eegahschot waj islejot netihrumus, waj metot kaitigas weelas, kad pee tam nebija nodomats kaitet kauschu wesselibai (28. p.), wainigee sodami:

ar arestu ne pahri par septinahm deenahm, waj ar naudas sodu ne pahri par diwdesmit peezeem rubkeem.

Turpat, 111. pant., 1871. g. 26. apr. d., (49512)

112. Tee, kas nepawehsta par sehrgas iszelschanos pee lopeem, tapat tee, kas nesper noliktos aissardsibas sokus pret lopu sehrgu un lopu iskrischanu, sodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 112. pant.

112[1]. Tee, kas ne-eewehro noliktos aissardsibas sokus pret daschadu sugu kukainu un dsihwneekn isplatischanos, kas kaitigi laukkaimneezibas stahdeem, kà ari augku-koku skolahm, sodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

1881. g. 26. maija d., nolik. krahj., 410., 1883. g. 28. maija d., nolik. krahj., 597, II.

112[2]. Par nosazijumu pahrkahpschanu, kas atteekahs uf sokeem pret silokseru, un par to obligatorisko nolehmumu pahrkahpschanu, kas isdodami tos papilnojot, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par trihssimti rubkeem, waj ar arestu ne pahri par trim mehneschem.

1885. g. 5. febr. d., nolik. krahj., 217, II.

113. Par lopu dsihschanu bes nolikta apskatijuma, dsineji sodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 113. pant.

114. Par ta nosazijuma pahrkahpschanu, ka lopi naw zitur kaujami, kà tikai kautuwês (kur tahs eerihkotas), wainigee sodami:

ar arestu ne pahri par trim deenahm waj ar naudas sodu ne pahri par peezpadsmit rubkeem.

Turpat, 114. pant.

115. Tee, kas sagatawo pahrdoschanai waj pahrdod baribas weelas waj dsehreenus, kas kaitigi weselibai waj maitajuschees, tapat tee, kas isstrahdà traukus is weselibai kaitigeem materialeem, bes tam, ka weelas, dsehreeni waj trauki top isnihzinati, sodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehnesi, waj ar naudas sodu ne pahri par simts rubkeem.

Turpat, 115. pant.; 1871. g. 26. apr. d., (49512).

116. Par peenahzigas skaidribas un tihribas ne-eewehroschanu, pahrdodot baribas weelas, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par peezpadsmit rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 116. pant.

Desmità nodaka.

Par pahrkahpumeem pret personisku droschibu.

117. Par aisleegtu eerotschu glabaschanu waj nesaschanu, par schauschanu is schaujameem waj ziteem bihstameem eerotscheem tahdàs weetàs, kur tas aisleegts, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par diwdesmit peezeem rubkeem.

Aisleegtee eerotschi top atnemti.

1864. g. 20. now d., (41478) 117. pant.; 1874. 6. maija d., (53480).

118. Par peelahdetu waj zitu bihstamu eerotschu glabaschanu, ne-eewehrojot peenahzigu usmanibu, un par tahdu eerotschu nesaschanu tur, kur tas aisleegts, wainigee sodami:

ar naudas sodu ne pahri par desmit rubkeem.

Tee, kas ne-eewehro likumà noteiktos waj noliktà kahrtibà isdotos nosazijumus par aissardsibu pee pulwera usglabaschanas un pahrwadaschanas, par no-

liktawu eerihkoſchanu ſprahgſtoſchahm weelahm preekſch kalnraktuwu un ſahls ruhpneezibu wajadſibahm, tapat par ſcho weelu eegahdaſchanu, noſuhtiſchanu, uſglabaſchanu un iſdoſchanu, ſodami:

ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem, waj ar naudas ſodu ne pahri par trihsſimti rubkeem.

Ar to paſchu ſodu ſodami tee, kas wainigi pee tahdas neuſmanibas waj nebehdibas rihkojotees ar pulweri waj ſprahgſtoſchahm weelahm, kas gan naw paredſetas ſewiſchki likumâ waj ſchinî ſinâ iſdotos nolehmumôs, bet uſ kuxahm atteekotees wainigam wajadſeja pehz wiſeem apſtahkleem paredſet breeſmas, kam bija iſzeltees no wina neuſmanibas waj nebehdibas.

1864. g. 20. now. d., (41478) 118. pant.; 1874. g. 6. maija d., (53480) noſ., 23. pant.; 1882. g. 11. maija d., nolik. krahj., 412., noſ., 29. pant.

118[1]. Tee, kas leek darbus ſtrahdat pulwera fabrikâ waj kapſelu eetaiſê, kurâ pagatawo kapſeles medneeku eerotſcheem, un kuxas gan ir eetaiſitas ar peenahzigu atkauju un eewehrojot preekſch tam noteiktos noſazijumus, bet kad fabrika waj ruhpneezibas eetaiſe naw noliktâ kahrtibâ apſkatita, ſodami:

ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem.

Par pahrejo, ſewiſchki preekſch priwatahm pulwera fabrikahm waj kapſelu eetaiſehm nolikto, noſazijumu ne-eewehroſchanu, un tapat par to noſazijumu ne-eewehroſchanu, kas par ſchihm fabrikahm un eetaiſehm noliktâ kahrtibâ iſdoti, wainigee ſodami:

ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem, waj ar naudas ſodu ne pahri par trihsſimti rubkeem.

1876. g. 22. maija d., (55975) noſaz., 13, 14. pant.; 1883. g. 15. now. d., nolik. krahj., 1884. g., 36, Walſts Pad. nol., 9., 10. pant.

119. Tee, kas ne-eewehro peenahzigu apdomibu metot akmenus waj zitus zeetus preekſchmetus, kautko iſmetot waj iſlejot, kà ari nokraujot waj wedot ſmagus preekſchmetus, ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par deſmit rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 119. pant.

120. Par plehſigu ſwehru tureſchanu, ne-eewehrojot ſokus, kas nepeezeeſchami wajadſigi wiſpahrigas droſchibas apſardſibas dehk, tapat par winu iſlaiſchanu iſ uſturas weetahm aiſ neuſmanibas, wainigee ſodami:

ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem, waj ar naudas ſodu ne pahri par trihsſimti rubkeem.

Turpat, 120. pant.

121. Tee, kas neſper noſazitos ſokus, lai nowehrſtu breeſmas, kas waretu zeltees no mahjas lopeem, ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par deſmit rubkeem.

Turpat, 121. pant.

122. Par ſuna waj zita lopa rihdiſchanu uſ zilwekeem, kaut ari beſ noſeedſiga nodoma (28. p.), wainigee ſodami:

ar areſtu ne pahri par peezpadſmit deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubkeem.

Turpat, 122. pant.

123. Par neapdomigu waj pahrak ahtru braukſchanu pilſehtâs un apdſihwotâs weetâs, kà ari par ſirgu wadibas uſtizeſchanu neſpehjigam waj peedſehruſcham, wainigee ſodami:

ar areſtu ne pahri par ſeptinahm deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubļeem.

Turpat, 123. pant.

124. Tee, kas nepeeleek atbalſtus pee wezeem ſchogeem, tapat tee, kas pee buhwehm un ziteem darbeem nenoſtata brihdinoſchas ſihmes waj ſchogus, waj pee akahm, ſamaſgu un zitahm bedrehm, un wiſpahrigi tanîs atgadijumôs, kad ſchogi waj brihdinoſchas ſihmes nepeezeeſchami wajadſigas, lai apſargatu perſoniſku droſchibu, ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par peezpadſmit rubļeem.

Turpat, 124. pant.

125. Par buhriſchu, puku podu un zitu teem lihdſigu leetu iſlikſchanu uſ logeem, beſ peenahzigas uſmanibas, tapat par iſkahrtnu waj logu ſlehgu nepeeteekoſchu peeſtiprinaſchanu, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par deſmit rubļeem.

Turpat, 125. pant.

126. Par kauſchu pahrzelſchanu wezâs waj nedroſchâs laiwâs, un wiſpahrigi par aiſſardſibas noſazijumu pahrkahpſchanu, kas nolikti preekſch zeltawahm uſ upehm, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubļeem.

Turpat, 126. pant.

127. Par tahda peedſehruſcha zilweka neapſargaſchanu, kuru beſ azim redſamahm breeſmahm newareja atſtaht ſawâ wakâ, pahrdeweji dſehreenu pahrdotawâs ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par peezeem rubļeem.

Turpat, 127. pant.

128. Par pahrkahpumu padariſchanu, kas mineti 66, 72, 76, 106, 111, 117, 118 (1. d.), 119 un 121—127. pantôs, tanî atgadijumâ, ja zaur to kahds kluwis eewainots waj kahdam weſeliba apſkahdeta, kad tomehr no tam naw nahkuſi nahwe (28. pant.), wainigee ſodami:

ar areſtu ne pahri par weenu mehneſi, waj ar naudas ſodu ne pahri par ſimts rubļeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 128. pant; 1874. g. 6. maija d., (53480) noſ., 24. pant.

129. Tee, kas padara darbu, kas gan naw paredſets ſchinî Uſtawâ, bet kas redſami iſdarits aiſ neuſmanibas, tanî atgadijumâ, ja zaur to kahds eewainots waj kahdam weſeliba apſkahdeta, kad no tam naw nahkuſi nahwe (28. pant.), ſodami:

ar areſtu ne pahri par ſeptinahm deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubļeem.

1864. g. 20. now. d., (41478), 129. pant.

Weenpadſmitâ nodaļa.

Par goda aiſkahrumeem, draudeem un wardarbibu.

Pirmâ noſchkira.

Par goda aiſkahrumeem.

130. Par aiſkarſchanu wahrdeem waj raksteem, wainigee ſodami: ar arestu ne pahri par peezpadſmit deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubleem.

Turpat, 130. pant.

131. Tee, kas zitu aiſkar wahrdeem waj raksteem, ar eepreekſch apdomatu nodomu, waj klajâ weetâ, waj daudſ lauſchu apmekletâ ſapulzê, tapat tahdu perſonu, kura gan neſtahw ar aiſkahreju radneezibâ, linijâ uſ augſchu, bet kurai, pehz ſewiſchka ſakara ar winu, ir teeſiba uſ ſewiſchku zeenibu, waj ſeeweeſchu dſimuma perſonu, ſodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehneſi, waj ar naudas ſodu ne pahri par ſimts rubleem.

Turpat, 131. pant.

131[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Par rupjibu pret darba deweju un wina familijas lozekleem, tapat par atklahtu, ar pahrdroſchibu ſaweenotu nepaklauſibu darba dewejam waj tai perſonai, kurai uſtizeta uſraudſiba pahr darbeem un ſtrahdneekeem, wainigais laukſtrahdneeks ſodams:

ar arestu ne pahri par weenu mehneſi.

1886. g. 12. jun. d., nol. krahj., 619, Walſts Pad. nol., III, 4. pant.

132. Par aiſkahrumu wahrdeem waj raksteem, kas padarits radneekam linijâ uſ augſchu, wainigee ſodami:

ar arestu ne pahri par trim mehneſcheem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 132. pant.

133. Par tahdas perſonas aiſkarſchanu darbeem, kas neſtahw ar aiſkahreju radneezibâ, linijâ, uſ augſchu, kad aiſkartais pats uſ to dewis eemeſlu, wainigee ſodami:

ar arestu ne pahri par peezpadſmit deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubleem.

Turpat, 133. pant.

134. Par aiſkarſchanu darbeem, kad aiſkartais uſ to naw dewis eemeſlu, wainigee ſodami:

ar arestu ne pahri par weenu mehneſi.

Turpat, 134. pant.

135. Tee, kas zitu aiſkar darbeem ar eepreekſch apdomatu nodomu, waj klajâ weetâ waj daudſ lauſchu apmekletâ ſapulzê, tapat tahdu perſonu, kura gan neſtahw ar aiſkahreju radneezibâ, linijâ uſ augſchu (28. pant.), bet kurai, pehz ſewiſchka ſakara ar winu, ir teeſiba uſ ſewiſchku zeenibu, waj ſeeweeſchu dſimuma perſonu, ſodami:

ar arestu ne pahri par trim mehneſcheem.

Turpat, 135. pant.

136. Par neſlawas zelſchanu wahrdeem waj rakſteem, wainigee ſodami:
ar areſtu ne pahri par diweem mehneſcheem.

Bet kad zaur neſlawu aiſkarts ſeeweetes waj tahdas perſonas gods, kura gan neſtahw ar wainigo radneezibâ, linijâ uſ augſchu, bet kurai, pehz ſewiſchka ſakara ar wainigo, bija teeſiba uſ ſewiſchku zeenibu, tad wainigais ſodams:
ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem.

Turpat, 136. pant.

137. Tee, kas, ar nodomu aiſkart kaut kura godu, iſpauſch ſinas, kuras paſinotas kà noſlehpums, waj ſadabutas uſplehſchot ſweſchas wehſtules waj zitâ pretlikumigâ kahrtâ, ſodami:
ar areſtu ne pahri par peezpadſmit deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubkeem.

Turpat, 137. pant.

138. Ar 130—137. pantôs mineteem ſodeem wainigee naw ſodami: 1) kad aiſkartais pats aiſkahris aiſkahreju lihdſigâ waj leelakâ mehrâ un 2) kad aiſkartais praſa ziwillikumôs noteiktas atlihdſibas par goda laupiſchanu.

Turpat, 138. pant.

Otrâ noſchkira.

Par draudeem un warbarbibu.

139. Par draudeſchanu paſtrahdat pee kahda waras darbus, wainigee, kad teem pee tam nebija mantkahriga waj zita noſeedſiga noluhka, (28. pant.) ſodami:
ar areſtu ne pahri par peezpadſmit deenahm, waj ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubkeem.

Turpat, 139. pant.

140. Par draudeſchanu wahrdeem, kahdu nonahwet, waj iſdarit bedſinajumu, wainigee, kureem pee tam nebija mantkahriga waj zita noſeedſiga noluhka (28. p.) ſodami:
ar areſtu ne pahri par weenu mehneſi, waj ar naudas ſodu ne pahri par ſimts rubkeem.

Turpat, 140. pant.

141. Par 140. pantâ mineteem draudeem, kad tee iſteikti rakſtôs, wainigee, kureem pee tam nebija mantkahriga waj zita noſeedſiga noluhka (28. p.), ſodami:
ar areſtu ne pahri par diweem mehneſcheem, waj ar naudas ſodu ne pahri par diwiſimti rubkeem.

Turpat, 141. pant.

142. Par patwaribu, tapat par wardarbibas leetaſchanu, tomehr beſ ka kahdu ſmagi faſiſtu, waj eewainotu waj ſakroplotu (28. pant.), ſodami:

ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem.

Turpat, 142. pant.

142[1]. (pehz 1886. g. Turp.). Darba dewejs, kas peeſpeeſch laukſtrahdneekus ſanemt algu, — naudas weetâ, — maiſê, prezês un zitôs preekſchmetôs, iſnemjot tos, kas norahditi Sodu likumu 1359[1]. pantâ (1885. g. iſdew.), ſodams:

ar naudas ſodu ne pahri par ſimts rubleem.

1886. g. 12. jun. d., nolik. kr., 619, Walſts Pad. nol., III, 2. pant.

Diwpadſmitâ nodaļa.

Par pahrkahpumeem pret gimenes teeſibahm.

143. Par leegſchanos wezakeem, kas zeeſch truhkumu, ſneegt dſihwei nepeezeeſchami wajadſigo palihdſibu, winu behrni, kureem peeteekoſchi lihdſekli preekſch tam, ſodami:

ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem.

Beſ tam wini peeturami ſneegt wezakeem palihdſibu peemehrigi ſaweem lihdſekleem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 143. pant.

144. Par behrna iſlikſchanu waj atſtahſchanu, tomehr ne tahdâs weetâs, kur naw domajams, ka to atradihs ziti (28. p.), pee ta wainigee wezaki un wiſpahri tahs perſonas, kurahm peekriht par behrnu gahdat, ſodami:

ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem.

Turpat, 144. pant.

Trihspadſmitâ nodaļa.

Par pahrkahpumeem pret ſweſchu ihpaſchumu.

Pirmâ noſchkira.

Par patwaligu ſweſcha ihpaſchuma leetaſchanu un ta apſlahdeſchanu.

145. Par auglu un ſaknu patwaligu rauſchanu, tomehr ne ſahdſibas weidâ, par ogu waj ſehnu laſiſchanu, par koku bojaſchanu dahrſôs waj dahrſa puku pluhkſchanu, par welenu iſgreeſchanu, tapat par ſmilts, mahla u. t. t. rakſchanu uſ zita grunts, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par deſmit rubleem.

Turpat, 145. p. 1878. g. 8. jul. d., (58702) 7. p.

146. Par patwaligu mediſchanu, ſiwju waj zitu kerſchanu uſ zita grunts, waj zita meſchôs un uhdenôs, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 146. pant.; 1878. g. 8. jul. d. (58702) 7. p.

147. Par eeſchanu waj braukſchanu pahr zita plawahm waj laukeem, eekam ſehja waj ſahle no teem nowahkta, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par deſmit rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 147. pant.

148. Par lopu dſihſchanu pahr zita plawahm waj laukeem, kà ari par lopu ganiſchanu uſ zita grunts waj zita meſchâ, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par deſmit rubkeem (a).

Ar to paſchu ſodu ſodami tee, kas gana lopus ſtanizu meſchôs Donas kara pulku apgabalâ, kur tas aiſleegts (b).

(a) Turpat, 148. pant. — (b) 1877. g. 22. febr. d., (56990), 9, 10. pant.

149. Par braukſchanu waj lopu dſihſchanu zaur dahrſeem waj ſaknu dahrſeem, tapat pahr plawahm, laukeem, birſehm un ganiklahm, kam apkahrt ſehtas waj grahwji, waj ari kad noſtatitas brihdinoſchas ſihmes, ka pa tahm aiſleegts braukt, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubkeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 149. pant.

150. Par akmeņu, ruhſmas, ſprahguſchu lopu un zitu netihrumu noweſchanu uſ zita grunts, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par deſmit rubkeem.

Turpat, 150. pant.

151. Par pretoſchanos pee kuſtonu (lopu waj putnu) nokihlaſchanas pee noganijumeem, tapat par nokihlatu lopu patwaligu aiſweſchanu, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par deſmit rubkeem.

Turpat, 151. pant.

152. Par zita grahwju, ſchogu waj zita kuſtamas mantas apſkahdeſchanu, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par diwdeſmit peezeem rubkeem.

Turpat, 152. pant.

Peeſihmejums. Neatkarigi no ſodeem pehz 145—152. panteem, wainigee peeturami ſamakſat apſkahdetahs mantas walditajam atlihdſibu, kas nolemta Nolikumâ par gubernas un aprinku eeſtahdijumeem ſemneeku leetâs (Sew. Peel. pee Lik. par Kahrt. III, 31. p., 1. peeſ., peel.: I noſ.).

Turpat, 152. pant., peeſ.

153. Par zita lopu nokauſchanu waj ſakroploſchanu, wainigee ſodami:

ar areſtu ne pahri par weenu mehneſi, waj ar naudas ſodu ne pahri par ſimts rubkeem.

Turpat, 153. pant.

153[1]. (Pehz 1886. g. Turp.). Laukſtrahdneeks, kas ar nodomu apſkahdè darba dewejam peederigas, iſ wairak dakahm ſaſtahditas maſchinas, ſodams:

ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem.

1886. g. 12. jun. d., nol. kr., 619, Walſts Pad. noſ., III, 5. p.

153[2]. (Pehz 1886. g. Turp.). Strahdneeks, kas ar nodomu apskahdè waj isnihzina fabrikâ waj ruhpneezibas eetaisè atrodoschos, is wairak dakahm sastahditus un wehrtigus raschoschanas rihkus, ja wina darbs naw peelihdsinams par gruhtaku noseegumu, sodams:

ar aresstu lihds trim mehnescheem.

Bet ja zaur schahdu apskahdejumu waj isnihzinajumu apstahjas darbi fabrikâ, tad wainigais sodams:

ar eeslodsijumu zeetumâ no trim mehnescheem lihds weenam gadam.

1886. g. 3. jun. d., nol. krahj. 639, Walsts Pad. nol., IV, 2. pant.

Otrà noschkira.

Par zitam peederigu koku sahdsibu un apskahdeschanu.

154. Par koku un mescha raschojumu sahdsibu, kuri jau sazirsti un sakrauti, kà ari is noliktawahm, kas eerihkotas winu usglabaschanai, wainigee sodami:

ar sodeem, kas nolikti par sahdsibu (169—172 pant).

1864. g. 20. now. d. (41478) 154. pant.

155. Par koku sahdsibu is mescha, tiklab tahdu, kuri wehl aug, kà ari tahdu, kas wehtras lausti un krituschi waj to daku, tapat par patwaligu zirschanu meschôs, kaut ari nozirstee koki nebuhtu iswesti, wainigee, bes tam, ka nosagtee waj patwaligi nozirstee koki top atnemti, waj winu wehrtiba samakssata, sodami:

pirmoreis — ar naudas sodu, kas lihdsigs nosagto waj patwaligi nozirsto koku diwkahrtigai wehrtibai:

otrreis — ar naudas sodu, kas lihdsigs nosagto waj patwaligi nozirsto koku trihskahrtigai wehrtibai, waj atkal neween ar naudas sodu, kas lihdsigs scho koku diwkahrtigai wehrtibai, bet ari ar aresstu ne pahri par trim mehneschem,

bet treschoreis un turpmakâs reisâs — ar naudas sodu, kas lihdsigs nosagto waj patwaligi nozirsto koku diwkahrtigai zenai, un ar eeslodsijumu zeetumâ no weena lihds seschem mehneschem.

Turpat, 155. pant.; 1882. g. 23. marta d., nolik. krahj. 219.

Peesihmejums. Par koku sahdsibas waj patwaligas zirschanas atkahrtojumu netop eeskaitits, kad tahs padaritas kautschu gan ne pirmo reis, bet pehz diweem gadeem no tà laika, kad par agrako mescha pahrkahpumu spreedums isnahzis.

1864. g. 20. now. d., (41478), 155. pant. peesihm.

156. Tee, kas padarijuschi 155. pantâ paredsetos pahrkahpumus, kaut ari pirmoreis, war tapt soditi ar naudas sodeem un sodeem, kas nolemti tanî pantâ par otro reisu: 1) kad sahdsiba waj zirschana isdarita saudsamâs birsês un eezirknôs, kà ari meschôs, kas ar sehtu, schogu, grahwi waj zitu apschogojumu eeslehgti; 2) kad schee pahrkahpumi isdariti nakts laikâ; 3) kad saglis waj patwaligais zirtejs isleetajis kautkahdus lihdsekkus, lai mescha sargi to nepasihtu, waj, wineem ispraschnajot, leedsees sazit

ſawu wahrdu waj nepateeſi uſdewees par zitu; 4) kad nozirſti waj ar ſaknehm iſrauti ſehklas waj dehſtiti koki; 5) kad koki noſahgeti; 6) kad zirtejs iſleetajis kautkahdus lihdſekkus, lai apſlehptu zirtuma pehdas; 7) kad ſahdſibu waj zirſchanu iſdarijuſchas wairak perſonas; 8) kad ſahdſiba waj zirſchana iſdarita newis aiſ truhkuma, bet aiſ mantkahribas.

Turpat, 156. pant.; 1882. g. 23. mart. d., nolik. kr., 219.

157. Netop peelihdſinati par wainu:

1) neezigi zirtumi, ko iſdarijuſchi zekotaji meſchâ preekſch zekâ wajadſigeem iſlabojumeem, iſnemjot weenigi ſehtus un dehſtitus kokus, un

2) kritumu un kruhmu zirſchana waj ſalaſiſchana krona meſchôs, kad uſ Meſchu Uſtawa pamata ſchee darbi naw eeſkatami par pretlikumigeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 157. pant.

158. Ar ſodeem, kas nolemti par patwaligu zirſchanu (155 un 156. p.), ſodami ari tee:

1) kas, beſ peenahzigas atkaujas, iſtihra zitam peederigus meſcha gabalus waj apaudſeſchanai ar meſchu nolemtus laukumus, tapat ar meſchu apdehſtitas waj apſehtas weetas;

2) kas zitam peederigâ meſchâ taiſa eezirtumus, lai dabutu ſwekus waj ſulu, waj ari nomiſà kokus, lai dabutu miſu, luhkus u. t. t. waj zitâ kahdâ ſinâ maità augoſchus kokus;

3) kas, iſdarot atkautu zirſchanu krona meſchâ, nozehrt wairak koku, waj reſnakus un garakus, nekà nolikts, ja pee tam iſrahdahs, ka ik uſ ſimts kokeem wairak nozirſts pahri par deſmit;

4) kas, iſdarot atkautu zirſchanu krona meſchâ, nozehrt kokus ne tahs ſugas, kà bija nolikts, waj iſzehrt maſta waj zitus zirſchanai neatwehletus kokus;

5) kas, dabujuſchi atkauju ſagahdat krona meſchôs ſwekus, darwu, potaſchu, ogles, luhkus, krijas, lubas, waj ſagatawot malku, ritenu lokus, ſirgu lokus, ilkſis u. t. l. meſcha raſchojumus, ſagatawo tos leelakâ mehrâ, ne kà atkauts, ja pee tam pahrakums ſneedſahs pahri par deſmit ik uſ ſimta no atkautà daudſuma;

6) kas, pludinot kokus waj meſcha raſchojumus beſ biletes, iſrahdahs par wainigeem, ka eegumuſchi tos nelikumigâ zekâ.

Turpat, 158. pant.; 1882. g. 23. mart. d., nolik. krahj., 219; 1885. g. 12. mart. d., nolik. krahj., 355, I, 12. pant., peeſ., II, III.

159. Par tahdu koku un meſcha raſchojumu ſlehpſchanu waj pirkſchanu, no kureem ſkaidri ſinams, ka tos ziti noſaguſchi waj patwaligi nozirtuſchi, wainigee, beſ tam, ka koki un meſcha raſchojumi top atnemti, waj winu wehrtiba jaſamakſà, ſodami:

pirmoreiſ, ar naudas ſodu, kas lihdſigs preti nemto waj pirkto koku zenai;

otrreiſ, ar to paſchu naudas ſodu waj, beſ tam, ari ar areſtu ne pahri par ſeſchahm nedekahm;

bet treſcho waj wairak reiſ — ar to paſchu naudas ſodu un ar eeſlodſijumu zeetumâ no weena lihdſ trim mehneſcheem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 159. p.; 1882. g. 23. marta d. nol. kr., 219.

Peeſihmejums. Tanî atgadijumâ, kad ſchinî (159.) pantâ minetos pahrkahpumus iſdarijuſchi koku tirgotaji, wineem ſods nolemjams pehz wiſpahrigo teeſu ſpreedumeem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 159. p. peeſ.

160. Tee, kas zitam peederigôs meſchôs, beſ peenahzigas atkaujas, eerikſo ſweku-ogku bedres, keegeku zepkus waj zitas ruhpneezibas eetaiſes, kurâs ar uguns ſpehku ſtrahdà, tapat, kas tezina ſwekus waj bedſina darwu, potaſchu, ogles waj kakkus, aridſan beſ atkaujas, ſodami, beſ tam, ka wiſas patwaligi uſzeltahs buhwes, rihki, materiali un jau iſgatawotee preekſchmeti top atnemti:

ar naudas ſodu ne pahri par ſimts rubleem.

Turpat, 160. pant.

161. Par zirſchanu krona meſchâ waj par meſcha raſchojumu ſagatawoſchanu ne tanîs eezirknôs, kas preekſch tam eerahditi, wainigee, beſ tam, ka wiſs, kas nepareiſi nozirſts waj ſagatawots, top atnemts un teeſiba zirſt waj ſagatawot eerahditâ eezirknî top atrauta, ſodami:

ar naudas ſodu, kas lihdſigs nepareiſi iſzirſtà un ſagatawotà zenai.

Schis ſods nolemjams dſwkahrt tanî atgadijumâ, kad zirſchana waj ſagatawoſchana iſdarita kugu buhwei nolemtâs waj ſaudſamâs birſês waj eezirknôs.

Ar ſchinî pantâ nolikto ſodu ſodami ari tee, kas iſdarijuſchi zirſchanu ſtanizu meſchôs Donas kara pulku apgabalâ ahrpus apſtiprinatà meſchſaimneezibas plana.

Turpat, 161. p.; 1877. g. 22. febr. d. (56990) 10. p.

Peeſihmejums. Koku tirgotaji Archangelas un Wologdas gubernâs, kuri iſzehrt meſchu neeerahditôs eezirknôs, ſagatawojot koku materialus nenokahrtotâs meſcha datſchâs, kurâs zirſchana noteek nodaliteem gabaleem un eezirkneem, kas inſtrumentali naw norobeſchoti, naw ſodami ar ſchinî pantâ (161). nolikto ſodu (ſal. Meſcha Uſt., 284. pant.).

1870. g. 4. jun. d. (48458); 1875. g. 20. janw. d. (54303).

161[1]. Tee, kas patwaligi aiſwed krona meſchâ zirſchanai atkautus kokus eepreekſch termiņa, ko winu apluhkoſchanai noteikuſi meſcha walde, ſodami:

ar naudas ſodu, kas lihdſigs nepareiſi aiſweſto koku dſwkahrtigai wehrtibai.

Ar to paſchu ſodu ſodamas perſonas, kas, nopirkuſchas no krona meſchu, ſtahjahs pee ta nozirſchanas beſ noteiktas biletes waj iſdara nozirſchanu wehlak par biletê mineto terminu.

1885. g. 12. mart. d., nolik. krahj., 355, IV.

161[2]. (Pehz 1887. g. Turp.). Tee, kas pahrdod meſchu waj iſ ta ſagatawotus materialus ſemes gabalôs, kas eerahditi bijuſcheem walſts ſemneekeem Wologdas, Wjatkas, Olonezas un Permas gubernâs kà peeſchkihrumi lauku kopſchanas dehl pehz mainas ſiſtema, waj kas peemehriti teem kà papildu peeſchkihrumi, ſodami:

ar wiſa pretlikumigi pahrdotà meſcha waj koku materialu atnemſchanu, ja tee wehl weſeli;

turpretim, ja minetais meſchs waj koku materiali jau aiſweſti projam, tad no wainigajeem pahrdewejeem peedſenama to wehrtiba pehz takſas.

Nauda, kas cenemta no atnemto koku un materialu pahrdoſchanas, tapat ari no wainigeem peedſihtà nauda peekaitama pee walſts rentejas eenehmumeem.

1887. g. 9. jun. d., nol. kr., 646, III.

162. Par ſweku tezinaſchanu waj darwas dedſinaſchanu, tapat par potaſcha, ogku waj kaķu dedſinaſchanu ne tanîs weetâs, kuras meſcha pahrwaldiba ecerahdijuſi, wainigee, beſ tam, ka teem janoplehſch uſzeltahs buhwes, ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubķeem.

1864. g. 20. nowembr. d., (41478) 162. pant.

163. Atzelts [1870. g. 26. okt. d., (48847)].

164. Tee, kam krona meſchs pahrdots ar peenahkumu nodot rehkenu, par koku ſaſahgeſchanu, pahrdoſchanu waj neatķautu apſtrahdaſchanu paſchâs meſcha datſchâs, ſodami:

ar nepareiſi pahrdoto, ſaſahgeto waj apſtrahdato koku atnemſchanu.

1864. g. 20. nowembr. d., (41478) 164. pant.

165. Koku tirgotaji, kureem, pludinot likumigi eemantotus kokus, naw peenahzigo biķetu, ſodami:

ar naudas ſodu, kas lihdſigs deſmit prozenteem no koku pretſchu wehrtibas.

Ja biķete naw uſrahdita tadehļ, ka paſaudeta, waj uſrahdita neihſtâ laikâ waj beſ peenahziga uſraſta, tad wainigee ſodami:

ar naudas ſodu, kas lihdſigs peezeem prozenteem no koku pretſchu wehrtibas.

Turpat, 165. pant.

166. Tee, kas, kugus waj leellaiwas uſ leju laiſchot, neuſrahda kugu biķetes, waj uſrahda biķetes, kuras neſakriht ar ſtempeķeem pee kugeem, tapat tee, kuru kugeem nepawiſam ſtempeķu naw, ſodami:

ar naudas ſodu, kas lihdſigs diwkahrtigai, pehz aſim waj pehdahm no kugeem nemjamai, poſchkinai. (Meſch. Uſt., 1857. g. iſdew., 684, 685, 713. pant.).

Ar to paſchu ſodu ſodami kugu ſaimneeki: a) kad teem naw ſewiſchķu biķetu preekſch laiwahm un laiwinahm, kuras tee gan buhwejuſchi preekſch kugeem, bet ſuhtijuſchi zeķâ atſchķiru no teem; b) kad biķetê norahditee kuga iſmehrojumi neſakriht ar ihſtenibu un c) kad kugi pahrbuhweti, pahrgroſot pee tam iſmehrojumu, bet par to naw ſinams darits peenahzigai preekſchneezibai peeſihmeſchanas dehļ biķetê. Kugi iſmehrojot naw jaeewehro nepareiſibas: kuga garumâ lihdſ puswerſchokam, platumâ lihdſ weenam werſchokam ik uſ aſi, augſtumâ turpretim weens werſchoks ik uſ arſchinu.

Turpat. 166. pant.

167. Par meſcha eerehdneem waj ſargeem parahditu nepaklauſibu, tomehr neleetajot wardarbibu (28. pant.), tee, kas ſaguſchi waj patwaķigi zirtuſchi kokus, ſodami, neatkarigi no naudas, kas no wineem peenahkahs:

ar areſtu ne pahri par weenu mehneſi.

Turpat, 167. pant.

167[1]. Tee, kas atraſti zitam peederigâ meſchâ, ſahnus no brauzama zeķa, ar rihkeem ko kokus zirſt, waj ar eejuhgu ko tos iſweſt, ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par peezeem rubķeem.

Leetu zaurluhkojot ja-apſwer: waj ziteem peederigâ meſchâ atraſtajam bija teeſiba zaur ſcho meſchu eet un braukt, dibinotees uſ Ziwillikumu 448. un

449. panteem, waj ſcho meſchu atſchkir no laukeem waj zekeem grahwis waj ſchogs, waj apſuhdſamais notwerts deenas waj nakts laikâ, waj pee wina atradahs rihki ko koku nozirſt un ſaſahget, waj pee wina atraſtais eejuhgs bija ſewiſchki eerihkots koku weſchanai un ziti teem lihdſigi apſtahkli, kas war deret leetas iſſkaidroſchanai. Apſuhdſamais atſwabinams no ſoda, kad peerahdits, ka winſch no zeka nomaldijees un meſchâ atradees beſ nodoma iſdarit tanî zirſchanu, ſahdſibu waj apſkahdejumu.

1867. g. 15. maija d., (44587) II, 1—3. pant.; 1874. g. 15. mart. d. (53256) I, 6. pant.; 1875. g. 4. aprl. d., (54557) I, 6. pant.; 12. dez. d., (55360).

168. Naudas ſodi, kas nolemjami uſ 155—162 un 164—166. pantu pamata, kà ari wainigeem atnemtee koki un meſcha raſchojumi, bet kad tee noſlehpti waj jau iſleetati, tad to wehrtibas ſamakſa nahk par labu kronim waj priwatihpaſchneekam, pehz peederibas.

1864. g. 20. now. d., (41478) 168. pant.

Peeſihmejums. Patwaligi iſzirſto waj noſagto koku wehrtiba tiklab iſ priwatahm, kà ari iſ krona meſchu datſchahm, tapat ari ſodi par zirſchanu, par ſlehpſchanu un par koku pirkſchanu, no kureem ſkaidri ſinams, ka tee ſagti, kas noteitti ſcha Uſtawa 155, 156, 158, 159 un 161. pant. aprehkinami pehz takſas, kas ſaſtahdama, dibinotees uſ Meſchu Uſtawa 592. panta (1857. g. iſdew.).

1871. g. 23. now. d., (50212) l.

168[1]. Patwaligas zirſchanas, ſahdſibas un zitâs priwatu meſchu apſkahdeſchanas leetâs, wainigeem, neatkarigi no naudas ſodeem un ſodeem, kas par to ſpreeſchami [154—156, 157. (1. p.), 158 (1., 2. un 6. p.), 159., 160. un 167. pant.], uſ meſcha ihpaſchneeka praſijumu, ja-aiſgahdà atnemtee, patwaligi iſzirſtee waj noſagtee meſchu materiali uſ to grunts ihpaſchumu, no kura tee noſagti.

1867. g. 15. maija d., (44587) I, 18. pant., peeſ.; 1874. g. 15. marta d., (53256) I, 6. pant.; 1875. g. 4. aprl. d., (54557) I, 6. pant.; 12. dez. d., (55360).

Treſchà noſchkira.

Par ſahdſibu.

169. Par preekſchmeta ſagſchanu, kura wehrtiba naw augſtaka par trihsſimti rubkeem, wainigee ſodami:

ar eeſlodſijumu zeetumâ no trim lihdſ ſeſcheem mehneſcheem.

1864. g. 20. now. d., (41478) 169. pant.

170. Eeſlodſijumu zeetumâ, kas minets 169. pantâ, war paleelinat lihdſ weenam gadam:

1) kad ſahdſiba padarita baſnizâ, kaplitſchâ waj zitâ luhgſchanas namâ (ja tomehr naw noſagts baſnizas ihpaſchums nedſ aiſkarts ſwehtums), waj ari kapſehtâ waj no mirona, tomehr neatrokot kapu;

2) kad ſahdſiba padarita nakts laikâ;

3) kad ſahdſibas padariſchanas dehk wainigee eelihduſchi pa logu, pahrkahpuſchi pahr ſeenu, ſehtu waj zitu apſchogojumu, waj eegahjuſchi mahjâ ar iſdomatu eemeſlu;

4) kad noſagts, kas nepeezeeſchami wajadſigs to uſturai, kam tas peedereja, un kad wainigam tas bija ſinams, waj kad noſagts ſirgs;

5) kad sahdsiba padarita pehz wairak personu norunas, tomehr nesastahdot sewischku bandu;

6) kad sahdsiba padarita teesu waj walschu weetâs, waj leelâ kauschu sapulzê;

7) kad sahdsibu padarijuschi bes norunas un kopibas ar preekisch tam eewesteem kaudim: a) sulaini, strahdneeki, amatneeku selki waj zitas personas, kas dsihwo pee ta, kura manta nosagta un b) weesnizâs, eebrauzamâs weetâs un zitâs tahm lihdsigâs eetaisês scho eetaischu saimneeki waj winu kaudis;

8) kad sahdsibu padarijusi persona, kas jau reis noteesata par sahdsibu waj krahpschanu.

Turpat, 170. pant.; 1865. g. 27. dez. d. (42839) 24. p.; 1880. g. 18. marta d. (60680) 2. p. — Salihdz. Sodu lik., 1650 un 1659. p., 7. p.

170[1]. Tee, kas padarijuschi sahdsibu, sodami ar eeslodsijumu zeetumâ no sescheem mehnescheem lihds weenam gadam un sescheem mehneschеem:

1) kad sahdsiba padarita, uslauschot schkehrschkus waj aissleh gumus, kas kawè eekluht pagalmâ, ehkâ waj is weenas winas dakas otrâ, isnemjot atgadijumus, kas paredseti Sodu lik. 1647. pantâ.

2) kad sahdsiba padarita is kustamas mantas aissleh gtahm glabatnehm, ispostot waj apskahdejot, noseeguma weetâ, schihs glabatnes waj aissleh gumus, kas kawè peekluht tanîs;

3) kad tas, kas padarijis sahdsibu apdsihwotâ waj neapdsihwotâ ehkâ, attaisijis, ar nodomu padarit sahdsibu, atsleh gas pee schkehrschkeem, kas kawè eekluht, leetajot muhkiserus waj zitus rihkus, waj atkal pakaltaisitas waj peemehrotas atsleh gas, ko tas atnesis, waj kad tas tahdeem pat lihdsekkeem atsleh dsis, noseeguma weetâ, kustamas mantas aissleh gtas glabatnes.

1882. g. 18. maija d., nol. kr., 334, II, 2. pant.

171. Sodu, kas wainigam spreeschams pehz 169—170[1]. panteem, war pamasinat us pusi:

1) ja tas, kas pee sahdsibas wainigs, labprahtigi atdewis sagumu saimneekam atpakal;

2) ja sahdsiba padarita pehdejâ truhzibâ un tapehz, ka nebija nekahdu lihdsekku usturam un darbam, un

3) ja saguma zena nesneedsahs pahri par peezdesmit kapeikahm.

1864. g. 20. now. d., (41478) 171. p.; 1865. g. 27. dez. d., (42839) 24. p.; 1882. g. 18. maija d., nol. kr., 334, II, 2. pant.

172. Par mehginajumu padarit sahdsibu, kas apturets ais apstahkleem, kuri no teesajamâ nestahweja atkaribâ, tapat par lihdsdalibu pee sahdsibas un par sagtu preekschmetu slehpschanu, wainigee sodami ar sodeem, kas nolikti par sahdsibu, bet Meera Teesnescha wakâ stahw pamasinat scho sodu us pusi, apswerot mehginajuma waj wainigo lihdsdalibas swaru.

1864. g. 20. now. d., (41478), 172. pant.

Zeturtà noschkira.

Par krahpschanu, peewilschanu un swescha mantas peesawinaschanu.

173. Par wilschanu pee mehrischanas un swehrschanas pahrdodot, pirkot waj mainot prezes waj zitas leetas, tapat par ziteem peewihlumeem, atteko-

tees uſ prezes daudſumu waj labumu, waj aprehkinot ſamakſu, waj ari iſmainot naudu, wainigee, kad nowihluma wehrtiba naw augſtaka par trihs-ſimti rubleem, ſodami:

ar eeſlodſijumu zeetumâ no weena lihdſ trim mehneſcheem.

Turpat, 173. pant.

174. Ar 173. pantâ noteikto ſodu ſodami ari tee:

1) kas apmaina leetas, kuras tam uſtizetas glabaſchanas, aiſneſchanas, pahrweſchanas waj zitadas peegahdaſchanas dehl;

2) kas iſwilk kahdam naudu waj leetas zaur to, ka paſino nepateeſas ſinas, waj eeſtahſta par eeneſigeem weikaleem, eedomateem iſdewumeem kahdâ leetâ, labdarigeem dahwinajueem, waj zitâ kahdâ krahpſchanas weidâ;

3) kas, ſanehmis parahda ſamakſu, neatdod parahda ſihmi, wekſeli, kwihtu, waj pirzeja parakſtitu rehkenu, waj nepeeſihmè uſ teem, ka peenahzigo naudu ſanehmis, ar nodomu no jauna peepraſit ſamakſato;

4) kas, pehz tam, kad parahds pilnigi ſamakſats, neatdod atpakaļ kihlas, kas eedotas aiſnehmuma nodroſchinaſchanai, un

5) kas, nebuhdams pilnwarneeks, iſnomà waj nodod par welti leetaſchanai zitam peederigu kuſtamu mantu, ar nodomu peeſawinatees nomas naudu waj eeguht zitu kahdu pretlikumigu labumu no ta.

Turpat, 174. pant.

175. Par pahrkahpumeem, kas peemineti 173 un 174. pantôs, ſodu war paleelinat lihdſ ſeſcheem mehneſcheem:

1) kad tos padarijuſi perſona, kas jau reiſ noteeſata par ſahdſibu waj krahpſchanu;

2) kad tee padariti pehz wairak perſonu norunas;

3) kad peewilſchanas dehl iſdariti kautkahdi ſewiſchki ſagatawojumi;

4) kad wainigais, ſawas kahrtas waj weetas, waj atkal ſewiſchkas ſakaribas pehz ar peewilto, rahdijahs eſam ſewiſchki uſtizams;

5) kad peewilta behrngadiga, wiſai weza, akla waj kurlmehma perſona;

6) kad peewilſchanas dehl leetatas mahntizibas eeraſchas; un

7) kad wainigais uſdewahs par kahda zita pilnwarneeku waj kalpotaju, waj peeſawinajahs nepareiſu wahrdu.

Turpat, 175. pant.

176. Wainigam pehz 173—175. pant. ſpreeſchamo ſodu war pamaſinat uſ puſi, ja ſchinîs pantôs peemineteem pahrkahpumeem peeweenojuſchees apſtahkli, kas norahditi 171. pantâ. Tanî atgadijumâ, kad iſdarits mehginajums peekrahpt, waj pee lihdſdalibas krahpſchanâ, ja-eewehro noſazijums, kas iſteikts 172. pantâ.

Turpat, 176. pant.

176[1]. Perſonas, par kurahm ſinams, ka tahm ir kautkahdi lihdſekļi, ko apmeerinat ſawus parahdu dewejus, kad tahs ar nodomu naw ſinojuſchas par to teeſai waj polizijai tanî kahrtibâ un tanîs atgadijumôs, kas noteikti noſazijumôs par

ziwilteesaschanu, tapat tahs personas, kas pee pasinojuma isteikuschas nepateesibu, kaut ari no ta nebuhtu nekahds pametums zehlees, sodamas:

ar eeslodsijumu zeetumâ no weena lihds astoneem mehneschеem.

1879. g. 7. mart. d., (59374), Walsts Pad. nol., IV.

177. Tee, kas peesawinahs waj isschkehrdè zitam peederigu kustamu mantu, kas ustizeta usglabaschanas, aisneschanas waj pahrweschanas, waj noteiktas leetaschanas dehk, kad peesawinajuma waj isschkehrdejuma zena nesneedsahs pahri par trihssimti rublеem, sodami:

ar eeslodsijumu zeetumâ no trim mehneschеem lihds weenam gadam.

Ja turpretim isschkehrdeschana padarita aiss weeglprahtibas un wainigee labprahtigi apnemjahs atlihdsinat saudejumu tam, kas to zeetis, tad tee sodami:

ar arestu ne pahri par trim mehneschеem.

1864. g. 20. now. d., (41478), 177. pant.

178. Par atrastas naudas waj atrastu leetu, waj ari par swescha gruntî atrastas mantas peesawinaschanu, wainigee, kad teem atraduma saimneeks sinams, sodami:

ar naudas sodu ne pahri naudas waj leetu trihskahrtigo sumu waj zenu.

Par scha pahrkahpuma atkahrtoschanu, tapat tanî atgadijumâ, kad wainigeem neween atraduma saimneeks bij sinams, bet pee tam atradums no teem tapis peeprasits, waj kad teem bija sinams, ka par scho sudumu issinots noliktâ kahrtibâ, tee war tapt soditi:

ar eeslodsijumu zeetumâ no diwahm nedelahm lihds seschеem mehneschеem.

Turpat, 178. pant.

179. Tee, kas nepasino noliktâ kahrtibâ, triju nedelu laikâ, par atrastu naudu waj atrastahm leetahm, par kurahm naw sinams, kam tahs peeder, sodami:

ar naudas sodu ne pahri par apslehptàs naudas waj leetu summu waj zenu (a).

Ar to paschu sodu sodams jeb kursch, us kura grunts atraduschees, waj kura ganamam pulkam peeklihduschi lopi, par kureem naw sinams, kam tee peederigi, ja tas septinu deenu laikâ nepasino par to weetejai polizijai waj sahdschas preekschneezibai (b).

(a) Turpat, 179. p. — (b) 1868. 12. febr. d. (45487).

180. Par tahdas mantas pirkschanu waj pretinemschanu kihlu weidâ, par kuru kaidri sinams, ka ta sagta waj eeguhta zaur peewilschanu, wainigee sodami:

ar arestu ne pahri par trim mehneschеem, waj ar naudas sodu ne pahri trihssimti rublеem.

Bet ja schinî pantâ peeminetos pahrkahpumus isdara weikala weidâ, tad wainigee sodami ar sodu, kas nolemts par sahdsibu (salihds. Sod. Lik. 931. pant. 2. d.)

1864. g. 20. now. d., (41478) 180. pant.

180[1]. Tee, kas no apakschkareiwjeem nemj kihlahm pretim krona eerotschus, krona drehbes waj amunizijas preekschmetus, bes tam, ka wiss, ko tee kihlahm pretinehmuschi, bes atlihdsibas atdodams atpakal, sodami:

ar naudas sodu ne pahri par scho leetu trihskahrtigu zenu.

1885. g. 18. dez. d. nol. kr., 1047, IV.

181. Sods par sahdsibu, krahpschanu un sweschas mantas peesawinaschanu waj isschkehrdeschanu nolemjams wainigeem pehz wispahrigu teesu eestahdijumu spreedumeem:

1) kad schos noseedsigos darbus padarijuschi nuischneeki, swehtkalpotaji, pee muhku kahrtas peederigi waj goda pilsoni, wisôs atgadijumôs bes nekahda isnehmuma, un

2) kad tos padarijuschas zitu kahrtu personas treschoreis, waj ari kautschu gan pirmo waj otrreis, bet par sumu, kas pahri par trihssimti rubleem, waj ari sem apstahkleem, kas paredseti Sodu Likumu 220—231, 232 (2. d.), 234, 1645, 1646, 1647, 1649, 1650—1654, 1657, 1658, 1668—1670, 1672 un 1673. pantôs.

1864. g. 20. now. d., (41478) 181. p.; 1882. g. 18. maija d., nol. krahj., 334, II, 3. p.

Uſtaws

par meera Teeſneſchu ſpreeſchameem ſodeem.

1889. gada turpinajums.

16. Peeſihmejums III. Pee koku ſahdſibu, patwaligu zirtumu waj meſcha poſtijumu kopibas, tiklab krona kà priwatôs meſchôs, tà pat, ja ſchee pahrkahpumi ſagadahs kopâ ar ziteem pahrkahpumeem, ſumas, kas meſcha pahrkahpumu pehz nahkahs kronim waj priwatam ihpaſchneekam (158[1]. pant. pehz ſcha Turp., un 168. pant. pehz ſcha Turp.), wiſadâ ſinâ top peedſihtas pilnigi, wiſu to ſodu kopu ſumâ, kuŗi ſpreeſchami ir par kuŗu tahdu pahrkahpumu ſewiſchki,

1888. g. 21. marta d., nol. kr., 425, I, 2. pant.

20[1]. Tam, kas apſuhdſets par tahdu krona waj priwatôs meſchôs padaritu pahrkahpumu, par kuŗu winam pehz likuma war ſpreeſt tikai naudas ſodu, atwehlets, ja meſcha ihpaſchneeks waj ta pilnwarneeks ar to meerâ, beigt leetas teeſaſchanu, eemakſajot no wina peenahzigo naudas ſodu augſtakâ mehrâ, kahds likumâ noteikts (155. pant. pehz ſcha Turp., un 158. pant. pehz ſcha Turp.). kà ari to ſumu, ko meſcha ihpaſchneekam peenahkahs dabut (158[1]. pant. pehz ſcha Turp.), un atdodot winam atpakaļ noſagtos waj patwaligi nozirſtos kokus, waj winu wehrtibu.

1867. g. 15. maija d., (44587) I, 21. pant.; 1888. g. 21. marta d., nol. kr., 425, I, 3. pant.

27. Peeſihmejums I. Naudas ſodi, kas top nolemti uſ 57[2]—57[6]. pantu pamata (pehz ſcha Turp.), kà ari nauda, kas eenemta pahrdodot atnemtos koku materialus, ſaſtahda meſchu aroda ſewiſchkus ſpeziallihdſekļus, bet Donas kaŗa pulku apgabalâ — kaŗa pulku kapitala ſpeziallihdſekļus (ſal. Meſchu Uſt., 1. pant. peeſ., peel., pehz ſcha Turp.).

1888. g. 4. apr. d., nol. kr., 406, Walſts Pad. nol., IV, 7. pant.

27. Peeſihmejums II. Noſazijumi par naudas ſodu iſleetaſchanu, kuŗus meera teeſas eeſtahdijumi ſpreeſch Aſtrachanas, Orenburgas, Witebſkas, Mogilewas, Minſkas, Wilnas, Kownas, Grodnas, Kijewas, Podolijas, Wolinijas, kà ari Wiſlas apwidus gubernâs, iſteikti Uſtawâ par Apzeetinateem.

1888. g. 18. maija d., nol. kr., 642. pant.

57[2]. Tee, kas zehrt augoſchus kokus apſargamâs datſchâs, pirms preekſch tahm apſtiprinati meſcha ſaimneezibas plani, waj tahdâs weetâs waj tahdâ daudſumâ, kas apſihmetôs planôs aiſleegti; kas zehrt augoſchus kokus neapſargamâs datſchâs tahdâ kahrtibâ waj daudſumâ, kas neſakriht ar Meſchu-apſardſibas Komiteju apſtiprinateem meſcha ſaimneezibas planeem; kas iſdara poſtoſchu iſzirſchanu pret Meſchu-apſardſibas Komitejas nolehmumu par iſzirſchanas

atzelschanu waj beigschanu, tà pat, kas beſ atkaujas lauſch zelmus un ſaknes — ſodami, beſ tam, ka wiſi nelikumigi nozirſtee koki atnemjami waj winu wehrtiba ſamakſajama:

ar naudas ſodu, kas lihdſigs ſcho koku wehrtibai, kura noteikta uſ walſts mantu aroda weetejahs takſas pamata, bet Donas kara pulku apgabalâ — kara pulku takſâ par ſemakahs ſchkiras kokeem aprinkî waj apgabalâ.

1888. g. 4. apr. d., nol. kr., 406, Walſts Pad. nol., IV., 1. pant.

57³. Par meſcha gabala iſtihriſchanu waj pahrwehrſchanu par zitadu leetaſchanai derigu ſemes gabalu apſargamôs meſchôs, wainigee, pahri par noteikto ſodu par nepareiſi iſzirſteem kokeem, ſodami:

ar peezi rubļi leelu naudas ſodu ik par kuŗahm iſtihrita meſcha gabala ſimts kwadrat-aſihm.

Turpat, 2. pant.

57⁴. Par meſcha gabalu neatkautu pahrwehrſchanu par zitadu leetoſchanai derigu ſemes gabalu tahdôs meſchôs, kas naw atſihti par apſargameem, wainigee ſodami:

ar peezi rubļi leelu naudas ſodu ik par kuŗahm ſimts aſim meſcha gabala, kas pretlikumigi pahrwehrſts par zitadi leetajamu ſemi.

Turpat, 3. pant.

Peeſihmejums. Atgadijumôs, kas paredſeti ſchinî (57⁴.) un 57³. pantâ (pehz ſcha Turp.), iſtihriti meſcha gabali, kas maſaki par ſimts kwadrat-aſihm, top eeſkatiti par pilnahm ſimts kwadrat-aſihm.

57⁵. Par lopu neatkautu ganiſchanu meſchâ, tà pat par neatkautu meſcha pakaiſchu ſawahkſchanu apſargamôs meſchôs un par ziteem ſahnu iſleetajumeem, wainigee ſodami:

ar naudas ſodu ne pahri par deſmit rubļeem.

Turpat, 4. pant.

Peeſihmejums. Par 57³—57⁵. pantôs (pehz ſcha Turp.) paredſeto pahrkahpumu peelaiſchanu tanîs meſchôs, kas atrodahs kroņa pahrwalſchu pahrſiņâ waj uſraudſibâ, wainigee kroņa pahrwalſchu eerehdņi ſauzami pee atbildibas uſ to noſazijumu pamata, kas iſteikti papilnojumâ pee Sodu Likumu 830. panta (pehz 1889. gada Turp.).

Turpat, 6. pant.

57⁶. Ar ſodeem, kas noteikti 57². (pehz ſcha Turp.) un 57³. (pehz ſcha Turp.) pantôs, ſodami ari: 1) tee, kas zirtuſchi augoſchus kokus Poļu Zara walſts majoratmuiſchâs, kuŗas ſtahw ſem kroņa pahrwaldes uſraudſibas, tà pat Reetruma gubernu lenu un bijuſchôs jeſuitu ihpaſchumôs, ja zirſchana iſdarita tahdâs weetâs waj tahdâ daudſumâ, kas naw ſcho meſchu apſtiprinatôs ſaimneezibas planôs atkauti, un 2) tee, kas iſtihrijuſchi mineto ihpaſchumu meſcha ſemi, ar noluhku pahwehrſt to par zitadu ſemes gabalu.

Turpat, 5. pant.

155. Par koku ſahdſibu iſ meſcha, tiklab tahdu, kuŗi aug, kà ari tahdu, kas wehtras lauſti un krituſchi waj to dalu, tà pat par patwaligu zirſchanu meſchôs, kaut ari nozirſtee koki nebuhtu iſweſti, wainigee ſodami:

pirmoreiſ — ar naudas ſodu ne pahri par peezdeſmit rubļeem;

otrreiſ — ar areſtu ne pahri par trim mehneſcheem;

beſ treſchoreiſ un turpmakâs reiſâs — ar eeſlodſijumu zeetumâ no weena lihdſ ſeſcheem mehneſcheem.

1864. g. 20. now. d. (41478) 155. pant.; 1882. g. 23. marta d., (751) I, 155. pant.; 1888. g. 21. marta d., nol. kr., 425, I, 1. pant. a.

(Peeſihmejums pee ſcha (155.) panta, Swodâ, paleek ſpehkâ)

156. Tee, kas padarijuſchi 155. pantâ (pehz ſcha Turp.) paredſetos pahrkahpumus, kaut ari pirmoreiſ, war tapt ſoditi ar ſodu, kas noteikts tanî (155.) pantâ par ſcho pahrkahpumu padariſchanu otrreiſ: 1) kad ſahdſiba waj zirſchana iſdarita ſaudſamâs birſês un eezirknôs, kà ari meſchôs, kas eeſlehgti ar ſehtu, ſchogu, grahwi waj zitu apſchogojumu; 2) kad ſchee pahrkahpumi padariti nakts laikâ; 3) kad ſaglis waj patwaligais zirtejs iſleetajis kautkahdus lihdſekļus, lai meſcha ſargi to nepaſihtu waj, teem iſpraſchnajot, leedſees ſazit ſawu wahrdu waj uſdewees nepateeſi par zitu; 4) kad zirſti waj ar ſaknehm iſrauti ſehklas waj dehſtiti koki; 5) kad koki noſahgeti; 6) kad zirtejs iſleetajis kautkahdus ſewiſchkus lihdſekļus, lai apſlehptu zirtuma pehdas; 7) kad ſahdſibu waj zirſchanu iſdarijuſchas wairak perſonas; 8) kad ſahdſiba waj zirſchana iſdarita newis aiſ truhkuma, bet aiſ mantkahribas.

1864. g. 20. now. d., (41478) 156. p.; 1882. g. 23. marta d., (751) I, 156. p.; 1888. g. 21. marta d., nolik. krahj., 425, I, 1. pant. b

158. Ar naudas ſodeem un ſodeem, kas noteikti par patwaligu zirſchanu (155. pant. pehz ſcha Turp.) ſodami ari tee:

1) kas, beſ peenahzigas atkaujas, iſtihra zitam peederigus meſcha gabalus, waj apaudſeſchanai ar meſchu nolemtus laukumus, tà pat weetas, kas ar meſchu apdehſtitas waj apſehtas;

2) kas zitam peederigâ meſchâ taiſa eezirtumus, lai dabutu ſwekus waj ſulu, waj nomiſà kokus, lai dabutu miſu, luhkus u. t. t., waj zitâ kahdâ ſinâ bojà augoſchus kokus;

3) kas, iſdarot atkautu zirſchanu krona meſchâ, nozehrt wairak koku, waj reſnakus un garakus, nekà nolikts, ja pee tam iſrahdahs, ka ik uſ ſimts kokeem wairak nozirſts pahri par deſmit;

4) kas, iſdarot atkautu zirſchanu krona meſchâ, iſzehrt kokus ne tahs ſugas, kà bija nolihgts, waj iſzehrt maſta waj zitus zirſchanai neatwehletus kokus;

5) kas dabujuſchi atkauju, ſagahdat krona meſchôs ſwekus, darwu, potaſchu, ogles, luhkus, krijas, lubas, waj ſagatawot malku, ritenu lokus, ſirgu lokus, ilkſis u. t. l. meſcha raſchojumus, ſagatawo tos leelakâ daudſumâ ne kà atkauts, ja pee tam pahrakums ſneedſahs pahri par deſmit ik uſ ſimta no atkautà daudſuma;

6) kas, pludinot kokus waj meſcha raſchojumus beſ biletes, iſrahdahs par wainigeem, ka eeguwuſchi tos nelikumigâ zelâ.

1864. g. 20. now. d., (41478) 158. p.; 1882. g. 23. marta d., (751) I, 158. p.; 1885. g. 12. marta d., (2806) I, 12. p., peeſ.; II, III; 1888. 21. marta d., nol. kr., 425, I, 1. pant., a, b.

158[1]. Teem, kas padarijuſchi 155 (pehz ſcha Turp,), 156 (pehz ſcha Turp.) un 158. (pehz ſcha Turp.) pantôs paredſetos pahrkahpumus, peenahkahs, beſ ſchinîs pantôs apſihmeteem ſodeem un naudas ſodeem, ſamaſſat kronim waj meſcha priwatam ihpaſchneekam par labu, pehz peederibas, noſagto, patwaligi nozirſto, apſkahdeto waj nelikumigi eeguhto koku waj pretlikumigi ſagatawoto meſcha raſchojumu diwkahrtigu wehrtibu, pehz takſas, kas faſtahdama uſ Meſchu

Uſtawa 592. panta (pehz ſcha Turp.) pamata. Neatkarigi no ta noſagtee waj patwaligi nozirſtee koki un raſchojumi, kas pretlikumigi no teem iſgatawoti, top atnemti un koku ihpaſchneekam atdoti atpakaļ, bet kad tas naw eeſpehjams, tad no wainigeem peedſenama koku wehrtiba koku ihpaſchneekam par labu, pehz peeminetahs takſas.

1888. g. 21. marta d., nol. kr., 425, I, 1. pant. c.

168. Naudas ſodi, kas noteizami uſ 159—162 un 164—166. pantu pamata, tà pat wainigeem atnemtee koki un meſcha raſchojumi, bet kad tee noſlehpti, waj jau iſleetati, tad to wehrtibas ſamaksa (158[1]. pant., pehz ſcha Turp.) nahk par labu kronim waj priwatam ihpaſchneekam, pehz peederibas.

1888. g. 21. marta d., nol. kr., 425, II, 168. pant.

Peeſihmejums. Par tahdu koku ſlehpſchanu un pirkſchanu, no kureem ſkaidri ſinams, ka tee noſagti, ſodi kas noteikti ſcha Uſtawa 159 un 161. pantâ, aprehkinami pehz takſas, kas top ſaſtahdita uſ Meſchu Uſtawa 592. panta (pehz ſcha Turp.) pamata.

Turpat, 168. pant.; peeſ.

Meera Teesneschu spreeschamo sodu Ustawa satwara rahditajs.

Pirmà nod. Wispahrigi nosazijumi. 1—28. pant.

Otrà nod. Par pahrkahpumeem pret pahrwaldibas kahrtibu. 29—34. pant.

Treschà nod. Par pahrkahpumeem pret peeklahjibu, kahrtibu un meeru. 35—51. pant. Pirmà noschk. Par peeklahjibas trauzeschanu pa swehtkalposchanas laiku. 35 un 36. pant. Otrà noschk. Par pahrkahpumeem pret kahrtibu un meeru. 37—51[4]. pant.

Zeturtà nod. Par pahrkahpumeem pret wispahrigu labkahrtibu. 52—57[1]. pant.

Peektà nod. Par Pasu Ustawa pahrkahpumeem. 58—64. pant.

Sestà nod. Par Buhwleetu un Satikschmes Zelu Ustawu pahrkahpumeem. 65—87. pant.

Septità nod. Par nosazijumu pahrkahpschanu, atteekotees us aissardsibu pret uguns grehkeem. 88—98. pant.

Astotà nod. Par Pastu un Telegrafa Ustawu pahrkahpumeem. 99—101[2]. pant.

Dewità nod. Par pahrkahpumeem pret lauschu weselibu. 102—116. pant.

Desmità nod. Par pahrkahpumeem pret personistu droschibu. 117—129. pant.

Weenpadsmità nod. Par goda aiskahrumeem, draudeem un wardarbibu. 130—142[1]. pant. Pirmà noschk. Par goda aiskahrumeem. 130—138. p. Otrà noschk. Par draudeem un wardarbibu. 139—142[1]. pant.

Diwpadsmità nod. Par pahrkahpumeem pret familijas teesibahm. 143 un 144. pant.

Trihspadsmità nod. Par pahrkahpumeem pret sweschu ihpaschumu. 145—181. pant. Pirmà noschk. Par sweschas mantas patwaligu leetaschanu un apskahdeschanu. 145—153[3]. pant. Otrà noschk. Par zitam peederigu koku sagschanu un apskahdeschanu. 154—168[1]. pant. Treschà noschk. Par sahdsibu. 169—172. pant. Zeturtà noschk. Par krahpschanu, peewihlumeem un sweschas mantas peesawinaschanu. 173—181. pant.

Mihejums: 10. panta 4. punktà eespeests: „peespeedis", jalasa: „peespeedusi."

Nolikumi

par

teesu un semneeku eestahschu reformu Baltijas gubernâs

un

Nosazijumi

par

scho nolikumu spehkâ zelschanu.

(Peelikums pee Waldibas nolikumu un rihkojumu krahjuma № 78, 1889. g.).

Wisaugſtaká Pawehle.

Par 1864. gada 20. nowembra deenas Teeſas Uſtawu peemehroſchanu Widſemes, Igaunijas un Kurſemes gubernahm un par weetejo ſemneeku eeſtahſchu reformu.

Pawehle Waldoſcham Senatam.

Pehz Muhſu, Deewa meerâ duſoſcha, Tehwa pawehles, kas iſnahza 1880. gada 28. maija deenâ, bija uſdots peenahzigeem arodeem faſtahdit likumu projektus tiklab par 1864. gada 20. nowembra deenas Teeſu Uſtawu peemehroſchanu, winu pilnâ apmehrâ, Widſemes, Igaunijas un Kurſemes gubernahm, kà ari par weetejo ſemneeku eeſtahſchu reformu. Nolikumu projektus par teeſu un ſemneeku eeſtahſchu reformu Baltijas gubernâs, kas faſtahditi iſpildot ſcho pawehli un tagad luhkoti zauri Walſts Padomê, Mehs atſinahm par labu apſtiprinat.

Noſuhtidami peeminetos likumus Waldoſcham Senatam, pawehlam: iſſludinat tos un zelt ſpehkâ tanî kahrtibâ, kahdu Mehs lihdſ ar ſcho norahdijuſchi ſewiſchkôs noſazijumôs.

Waldoſchais Senats nekaweſees ſpert peenahzigus ſolus, lai ſcho iſpilditu.

Uſ originala Keiſara Majeſtate ar Sawa Paſcha roku uſrakſtijis:

„Alekſandrs.“

Peterhofâ,
9. julija deenâ 1889. gadâ.

Wisaugstaki apstiprinatee Walsts Padomes nolehmumi.

Par teesu un semneeku eestahschu reformahm Baltijas gubernâs.

Keisara Majestate Walsts Padomes Kopu Sapulzes nolehmumu leetâs: 1) par teesu reformu Baltijas gubernâs un 2) par semneeku eestahschu reformu schinîs gubernâs, Wisaugstaki apstiprinajis un pawehlejis ispildit.

Parakstijis: Walsts Padomes Preekschsehdetajs

Michaïls.

1889. g. 9. julija deenâ.

Israkstits is Ziwilleetu, Likumu un Walsts Saimneezibas Saweenotu Departamentu schurnaleem no 28. nowembra d., 5 un 19. dezembra d. 1888. g. un no 9 un 23. janwara d., 20, 27 un 31. marta d., 14 un 20. aprika d., 1889. g. un is Kopu Sapulzes schurnala no 22. maija d. 1889. g.

Walsts Padomes nolehmums.

Walsts Padome, Saweenotôs Ziwil- un Garigu Leetu, Likumu un Walsts Saimneezibas Departamentôs, luhkojusi zauri Teesleetu Ministra preekschstahdijumu leetâs: 1) par teesu reformu Baltijas gubernâs, un 2) par semneeku eestahschu reformu schinîs gubernâs, nolehma:

I. Wisaugstakahs Pawehles projektu Waldoscham Senatam schinîs leetâs pasneegt Keisara Majestatei parakstischanas dehl.

II. 1) nolikumu projektu par teesu reformu Baltijas gubernas un 2) nolikumu projektu par semneeku eestahschu reformu schinîs gubernâs, — stahdit preekschâ Keisara Majestates Wisaugstakai apstiprinaschanai.

III. Wisaugstaki 1880. gada 28. maija deenâ apstiprinatos nosazijumus par meera teesu eestahdijumu satwerschmes peemehroschanu Baltijas gubernahm (Teesl. Ust. 1883. g. isdew.; Teesl. Eest. Satw. 556—570. pant., ziwilteesl. Ust. 1799—1824. pant., Kriminalteesl. Ust. 1332—1338. pant.) atzelt.

IV. Teesu Eestahdijumu Satwerschmes 56. pantu (Keisara Aleksandra II. Teesl. Ustawi, 1883. g. isdew.) papilnot ar schahdeem nosazijumeem:

56[1]. Pee leetas spreeschanas dalibu nemjoscho Goda Meera Teesneschu skaitam newajaga buht leelakam par sehdi klaht esoscho Ezirknu- un Papildu Meera Teesneschu kopskaitu, peeskaitot klaht Preeschsehdetaju. Goda Meera Teesneschu peedalischanahs Sapulzes sehdês top noteikta pehz rindas, kuru nosaka Sapulze.

Peesihmejums. Scha panta spehks naw isplatams us teem Meera Teesneschu Sapultschu apgabaleem, kurôs Ezirknu Teesneschu, peeskaitot klaht ari Preekschsehdetaju, naw wairak par diweem.

V. Kriminalteesaschanas Ustawa (1883. g. isdew.) 95 un 706. pantus isteikt schahdâ kahrtâ:

95. Netop peelaisti pee leezinaschanas sem swehresta:

1) tee, kas atschkirti no basnizas pehz garigas teesas spreeduma;

2) behrgadeni, kas naw ſaſneeguſchi tſchetrpadſmit gadu;
3) wahjprahtigi, kas neſajehdſ ſwehreſta ſwehtumu;
4) ewangeliſkas tizibas perſonas, kamehr tahs naw eeſwehtitas.

706. Netop peelaiſti pee leezinaſchanas ſem ſwehreſta:
1) tee, kas atſchkirti no baſnizas pehz garigas teeſas ſpreeduma;
2) behrgadeni, kas naw ſaſneeguſchi tſchetrpadſmit gadu;
3) wahjprahtigi, kas neſajehdſ ſwehreſta ſwehtumu;
4) ewangeliſkas tizibas perſonas, kamehr tahs naw eeſwehtitas.

VI. Ta paſcha Uſtawa 278. pantu papilnot ar ſchahdu noſazijumu:

278[1]. Teeſas un waldibas weetas un amata wihri, eekuſtinadami peemekleſchanu teeſas zekâ, tuhlin paſino par to peenahzigam Apgabala Teeſas Prokuroram.

VII. Ta paſcha Uſtawa 1314. pantu iſſlehgt.

VIII. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa (1883. g. iſdew.) 85, 372, 1176 un 1205. iſteikt ſchahdâ kahrtâ:

85. Behrni no ſeptini lihdſ tſchetrpadſmit gadeem, kà ari ewangeliſkas tizibas perſonas, kamehr tahs naw eeſwehtitas, war tapt iſklauſchinatas, bet beſ noſwehrinaſchanas.

372. Behrni no ſeptini lihdſ tſchetrpadſmit gadeem, kà ari awangeliſkas tizibas perſonas, kamehr tahs naw eeſwehtitas, war tapt iſklauſchinatas, bet beſ noſwehrinaſchanas.

1176. Kad pirzejs nenomakſà pilnigi pirkſchanas zenu un krepoſta poſchlinas noliktâ terminâ, tad wina eemakſatà rokas nauda peeweenojama pee wiſpahrigahs ſumas, kas eenahk no mantas.

1205. Suhdſibas par nepareiſu iſuhtrupeſchanu eeſneedſamas ſeptinu deenu laikâ. Suhdſibas eeſneegſchana aptur, lihdſ winas iſſchkirſchanai, noliehmuma iſpildiſchanu par nekuſtamas mantas apſtiprinaſchanu uſ pirzeja wahrdu (1164. pant.), ja ſuhdſibâ iſſazits luhgums, lai atſihſt uhtrupi par nepilnſpehzigu to eemeſlu pehz, kas norahditi 1180. panta 1—4. punktôs.

IX. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa (1883. g. iſdew.) 29. pantu papilnot ar ſchahdu 6. punktu:

6) Luhgumi par peerahdijumu nodroſchinaſchanu ſuhdſibu leetâs par jeb kuru ſumu.

X. Ta paſcha Uſtawa 82. un 369. pantus papilnot ar ſchahdeem noſazijumeem:

82[1]. Perſonas, kurahm eemeſls baiditees, ka leezineeku iſklauſchinaſchana, apkatiſchana uſ weetas, waj atſinas eeprafiſchana no leetpratejeem pehzak kluhs ne-eeſpehjama waj ari wiſai gruhta, war luhgt, lai nodroſchina ſchos peerahdijumus.

82[2]. Luhgumi par peerahdijumu nodroſchinaſchanu ir atkauti tiklab pa leetas teeſaſchanas laiku, kà ari pirms ſuhdſibas zelſchanas.

82[3]. Tee luhgumi par peerahdijumu nodroſchinaſchanu, kas peeneſti pirms ſuhdſibas uſſahkſchanas, luhkojami zauri Meera Teeſneſim, kura eezirknî atrodahs

apſkatamais preekſchmets, waj ari dſihwo leezineeki waj leetprateji, un tee luhgumi, kas eeſneegti pehz ſuhdſibas zelſchanas, iſſchkirami Meera Teeſneſim, kurſch leetu teeſâ. Schinî pehdejâ atgadijumâ ſchahdus luhgumus war tikai tad peeneſt Meera Teeſneſim, kura eezirknî atrodahs peerahdijumi, lai gan ſuhdſiba jaw zelta pee zita Meera Teeſneſcha waj wiſpahrigôs teeſu eeſtahdijumôs, kad nodroſchinaſchanas dehl ſperamee ſoli nezeeſch wilzinaſchanas.

82[4]. Luhgumam par peerahdijumu nodroſchinaſchanu, kurſch war buht mutiſks waj rakſtiſks, jaſatur ſewî: 1) pretejahs puſes wahrds un uſwahrds; 2) to apſtahkļu norahdijums, kureem par apſtiprinajumu luhdſejs atſauzahs uſ peerahdijumeem, un 3) tas pamats, uſ kura luhdſejs meklejahs, lai nodroſchina peerahdijumus.

82[5]. Luhgumu par peerahdijumu nodroſchinaſchanu Meera Teeſneſis war iſſchkirt ari beſ pretineeka aizinaſchanas, tôs atgadijumôs, kas nezeeſch wilzinaſchanas. Nolehmums, pehz kura peerahdijumu nodroſchinaſchana top peelaiſta, naw pahrſuhdſams.

82[6]. Peerahdijumu nodroſchinaſchanu peelaiſchot, jaeewehro ſcha Uſtawa wiſpahrigee noſazijumi par apſkatiſchanu uſ weetas, leezineeku iſſazijumeem un leetprateju atſinu. Luhdſejs, kà ari pretineeki top aizinati, lai peedalitos pee teeſaſchanas.

82[7]. Kad pretineeks naw norahdits, tad peerahdijumu nodroſchinaſchana peelaiſchama tikai tanî atgadijumâ, ja luhdſejam naw eeſpehjams uſdot ſawu pretineeku.

82[8]. Zaur to, ka luhgums par peerahdijumu nodroſchinaſchanu paklauſits, netop wis iſſpreeſts jautajums, waj ſchee peerahdijumi peelaiſchami un kahds wineem ſpehks tanî leetâ, kuras dehl luhdſejs meklejahs, lai ſper nodroſchinaſchanas ſoļus. Prahwneekam, kurſch naw aizinats pee teeſaſchanas par peerahdijumu nodroſchinaſchanu, waj atkal naw dabujis aizinaſchanas pawehſtes, ir teeſiba norahdit pee ſuhdſibas iſteeſaſchanas, ka peerahdijumus nodroſchinot ir notikuſi atkahpſchanahs no likumâ noteiktas kahrtibas.

369[1]. Kad top luhgts, lai peerahdijumus nodroſchina, tad teeſa dara pehz noſazijumeem, kas iſteikti ſcha Uſtawa 82[1]—82[8]. pantôs.

XI. 3. pantu VI. peelikumâ pee 53. panta (peeſihm.) Lik. Swod. IV. ſehj., Uſtawâ par ſemſtibas klauſibahm, pehz 1886. g. turp., iſteikt ſchahdâ kahrtâ:

No nekuſtamahm mantahm pilſehtâs un meeſtôs, no kurahm top nemts nodoklis par labu walſts rentejai, no fabriku un ruhpneezibas eetaiſchu telpahm aprinkôs un no ſemes, kurai nodokli uſlikti preekſch weetejahm ſemſtibas wajadſibahm, — nodokli nemjami tanî mehrâ, kahds nolikts preekſch dewinahm Reetruma gubernahm pehz 5—7. panteem V. peelik. (pehz turp.) pee peeſihmejuma pee ſcha Uſtawa 53. panta.

XII. Ta paſcha VI. peelikuma 5. pantu atzelt.

XIII. Meſchu Uſtawa (Lik. Swod. VIII. ſehj I. dal. 1876. g. iſdew.) 713—735. pantus atzelt.

XIV. Tirdſneezibas teeſaſchanas Uſtawa (Lik. Swod. XI. ſehj. II. dak. 1887. g. iſdew.) 392. papilnot ar ſchahdu noſazijumu:

Ja pret teeſas nolehmumu, pehz kura atſtatiſchanas eeruna par leetas nepeekritibu atſtahta beſ eewehroſchanas (388. pant. 2. punkt.), ir peeneſta ſuhdſiba, tad teeſa aptur turpmako teeſaſchanu tikai tanî atgadijumâ, kad, pehz leetas apſtahkleem, to atſihſt par wajadſigu.

XV. Baltijas gubernu weetejo nolikumu ſwoda III. dakas peeſihmejumu pee 304. panta, 420, 3534 un 3672—3679. pantus atzelt.

XVI. Baltijas gubernu weetejo nolikumu ſwoda III. dakas 2025—2037, 2038 un 1. peeſihmejumu pee ta, 2040—2042, 2044—2059. pantus atzelot un 2807. pantu pahrgroſot, noteikt ſchahdus noſazijumus:

Par to kahrtibu, kahdâ teſtamenti taiſami un nododami glabaſchanâ.

1) Publiſkus teſtamentus taiſot (weet. nolik. ſwod. III. dakas 2025. pant. 1, 2. punkt.) jaeewehro noſazijumi, kuri iſteikti notarialahs kahrtibas noſazijumu 67, 70—76, 83, 86—92, 95—101 un 103—114. pantôs, ar nahkoſcheem iſnehmumeem.

2) Publiſks teſtaments taiſams ne zitadi, kà teſtamenta taiſitaja paſcha klahtbuhtnê.

3) Publiſku teſtamentu taiſot wajag buht klaht trim leezineekeem; wini war apleezinat ari, ka teſtamenta taiſitajs ir ihſtà perſona.

4) Par leezineekeem pee publiſku teſtamentu taiſiſchanas, beſ tahm perſonahm, kuras netop peelaiſtas par leezineekeem pee notarialu dokumentu noſlehgſchanas wiſpahri, newar buht ari tee, kas netop peelaiſti par leezineekeem pee priwatteſtamenteem (weet. nolik. ſwod. III. d. 2064. pant. 4. punkt., 2065, 2066, 2096 un 2098. pant.).

5) Par ihſtenu publiſku teſtamentu atſihſtams tahds teſtaments, kas eerakſtits dokumentu grahmatâ. Kad tas parakſtits ſchinî grahmatâ, tad teſtamenta taiſitajam tuhlin jaiſdod iſrakſts, peepraſot nolikto ſtempeļu nodokli. Iſrakſts jaiſdod, klaht eſot ſcho noſazijumu 3. pantâ apſihmeteem leezineekeem, kuri to apleezina ar ſawu parakſtu notarija regiſtrî pehz tam, kad parakſtijees teſtamenta taiſitajs.

6) Iſrakſtam, kas iſdots teſtamenta taiſitajam, ir tahds pats ſpehks, kà teſtamenta originalam (5. p.). Ja top zelts ſtrihdus par to, ka abi ſchee dokumenti weens ar otru neſaſkan, tad preekſchroka dodama originalam, ja tanî, ſtrihdamôs pantôs neatrodahs iſkaſijumi waj pahrlabojumi, kas naw peenahzigâ kahrtâ peemineti.

7) Publiſku teſtamentu norakſtus waj iſrakſtus iſdodams, notarijs dara pehz 115—120, 122—127. panteem nolikumôs par notarialo kahrtibu.

8) Otro un nahkamos iſrakſtus iſ publiſka teſtamenta, kamehr teſtamenta taiſitajs dſihws, war iſdot tikai winam paſcham waj wina pilnwarneekam, kuram dota likumiga pilnwara.

9) Noſazijumi, kuri atrodahs weetejo nolikumu ſwoda III. d. 2799—2813. pantôs par teſtamentu atzelſchanu tapehz, ka teſtamenta taiſitajs pahrgroſijis

ſawu gribu, peemehrojami ari publiſkeem teſtamenteem, pee kam to paſchu likumu 2807. pantâ paredſeto paſinojumu teeſai par teſtamenta atzelſchanu atlihdſina notariala akta ſaſtahdiſchana par teſtamenta iſnihzinaſchanu.

10) Wiſadus teſtamentus war uſtizet notarija glabaſchanai uſ 148—150, 152, 153. pantu pamata noſazijumôs par notarialu kahrtibu. Peenemjot teſtamentu glabaſchanâ no paſcha teſtamenta taiſitaja, notarijam wajag pahrleezinatees, waj winſch ir ihſtà perſona.

11) Teſtamenteem, kas uſ preekſchejà (10.) panta pamata nodoti notarijam glabat, ir tahds pats ſpehks, kà publiſkeem dokumenteem, ja tur klaht eewehroti ſchee noſazijumi: 1) teſtamentu nodod notarijam aiſſehgeletâ paketâ teſtamenta taiſitajs pats waj, Kurſemes gubernâ, pilnwarneeks, kam uſ to dota ſewiſchka pilnwara; 2) tam, kas nodod teſtamentu notarijam glabat (1. punkt.), turklaht jauſdod, ka wina eeſneedſamâ dokumentâ atrodahs teſtamenta taiſitaja pehdejà wehleſchanahs, un 3) par teſtamenta peenemſchanu glabaſchanâ notarijam jaſaſtahda ſewiſchks notarials akts, kurâ ja-apleezina, ka 1 un 2. punktôs norahditee noſazijumi eewehroti, un japeemin, kahds ahrejs iſſkats paketam un ſehgeleem.

12) Teſtaments, kas nodots notarijam glabat, uſ atpraſijumu atdodams atpakaļ teſtamanta taiſitajam waj wina pilnwarneekam, kam uſ to dota ſewiſchka pilnwara.

13) Naw atļauts zelt ſchaubas pret publiſku, kà ari to priwatteſtamentu ihſtenibu, kurus, uſ ſcho noſazijumu 10 un 11. pantu pamata, pats teſtamenta taiſitajs nodewis notarijam glabat; pret ſcheem teſtamenteem tikai war zelt ſtrihdu par wiltojumu.

14) Teſtaments, kuram naw atſihts publiſka teſtamenta ſpehks, neſaudè priwatteſtamenta ſpehka, ja winu ſaſtahdot naw pahrkahpti noſazijumi, kas noteikti par priwatteſtamenteem.

XVII. Baltijas gubernu weeteju nolikumu ſwoda III. d. 309 un 4506. pantus papilnot ar ſcheem peeſihmejumeem:

Peeſihmejums pee 309. panta. Aiſbildni pahr nepilngadigeem, kas peeder pee pareiſtizibas, eezeļami un apſtiprinami iſ ſchihs paſchas tizibas perſonahm.

Peeſihmejums pee 4506. panta. Peenemjot teeſâ apgalwojumu no ſeewieſchu dſimuma perſonahm, ſwehreſta weetâ, kuru praſa ſchis pants Kurſemes gubernâ, nemjams parakſts.

XVIII. Baltijas gubernu weeteju nolikumu ſwoda III d. 1. peeſihmejuma weetâ pee 868. panta nemt ſcho noſazijumu:

Atlihdſiba tahdas mantas ihpaſchneekam, kura uſ waldibas rihkojumu top iſleetata walſts waj ļauſchu ſabeedribas labumam, tanîs atgadijumôs, kas naw paredſeti ſewiſchkôs nolikumôs preekſch Widſemes, Igaunijas un Kurſemes gubernahm, noteizama pehz wiſpahrigeem Walſtî paſtahwoſcheem preekſchrakſteem par publiſku atlihdſibu.

XIX. Weetejos ſemneeku likumus papilnot ar ſchahdeem noſazijumeem:

1) Mantineeki, kuri mantojumu ſanehmuſchi pehz ſaraksta, ir atbildigi par mantojuma atſtahjeja parahdeem tikai ſanemtà mantojuma leelumâ.

2) Par puhlineem pee aisbildnibas pahrwaldischanas, aisbildnis, un ja wini diwi, tad abi kopâ, — dabun peezus prozentus no tihra gada- eenahkuma, ko eenes nepilngadigahs personas manta. Atlihdsiba isdodama aisbildnim tikai pehz wina nodoto rehkenu zaurluhkoschanas. Kad pret aisbildni top zelti rehkeni waj no wina nahkahs naudas peedsinumi, tad to nolihdsinaschanai wispirms nemjama aisbildnim peenahzigà atlihdsiba.

XX. Pehz schtateem aprehkinato sumu, ko usturet wispahrigahs teesu weetas un krepostа nodalas pee Meera Teesneschu Sapulzehm, peezsimti tuhkstoschu rubku, eerakstit peenahzigâ Teesleetu Ministerijas budscheta nodalâ, eesahkot ar 1890. gada 1. janwara deenu, tahs sumas weetâ, kas pehz peeminetahs Ministerijas budscheta top ismaksata, ko usturet teesu eestahdijumus Baltijas gubernâs, proti 150180 rbl. 62 kap. par gadu, un 1889. gadâ ismaksat tahdu sumu, kahda peenahkšees pehz aprehkena no ta laika, kad teesu reforma teescham buhs eewesta peeminetâs gubernâs.

XXI. Pehz schtata aprehkinato isdewumu, ko usturet meera teesu eestahdijumus, trihs simti astondesmit septinu tuhkstoschu seschu simti rubku leelumâ par gadu, no semstibas papildu nodokla, kursch schim noluhkam top nemts Baltijas gubernâs.

XXII. Isdewumus, ko usturet: a) komisarus semneeku leetâs (70,000 rbl.), b) winu kanzelejas (17,500 rbl.), z) semneeku wirsteesu preekschsehdetajus (34000 rbl.) un d) winu kanzelejas (17000 rbl.), segt: pirmos diwus, pa wisam astondesmit septini tuhkstoschi peezisimti rubku ik gadus, no teem awoteem, kas norahditi 3. pantâ pagaidu nosazijumôs par semneeku eestahschu sastahwa un pahrsinamo preekschmetu pahrgrosischanu, un diwus pehdejos, pawisam peezdesmit weena tuhkstoscha rubku leelumâ ik gadus, — no teem awoteem, kas norahditi pagasta teesu un semneeku wirsteesu satwerstmes 49. pantâ.

XXIII. Atwehlet Teesleetu Ministrim papilnojot galwenos pamatus, kas nodibinati pagaidu nosazijumôs par krepostа leetu wedschanu, isdot sewischku instrukziju.

Nolehmuma originalu parakstijuschi schurnalôs Preekschsehdetaji un Lozekki.

Atteekotees uſ noſazijumu projektu par teeſu un ſemneeku eeſtahſchu reformas likumu ſpehkâ weſchanu Baltijas gubernâs.

Keiſara Majeſtate nolehmumu, kas taiſits Walſts Padomes Kopu Sapulzê, noſazijumu projekta ſinâ par teeſu un ſemneeku eeſtahſchu reformas likumu ſpehkâ zelſchanu Baltijas gubernâs, Wiſaugſtaki apſtiprinajis un paweh-lejis iſpildit.

Parakſtijis: Walſts Padomes Preekſchſehdetajs **Michaïls.**

1889. gada 9. julija deenâ.

Walſts Padomes nolehmums.

Iſrakſtits iſ Walſts Padomes Ziwilleetu, Likumu un Walſts Saimneezibas Departamentu Saweenotu Departamentu ſchurnala no 24. aprila deenas un iſ Kopu Sapulzes ſchurnala no 22. maija deenas 1889. gadâ.

Walſts Padome, Saweenotôs Ziwil- un Garigu Leetu, Likumu un Walſts Saimneezibas Departamentôs un Kopu Sapulzê, luhkojuſi zauri Teeſleetu Miniſtra preekſch-ſtahdijumu nolikumu projekta ſinâ par teeſu un ſemnee-ku eeſtahſchu reformas likumu ſpehkâ zelſchanu Baltijas gubernâs, nolehma:

I. Noſazijumu projektu*) par teeſu un ſemneeku eeſtahſchu reformas likumu ſpehkâ zelſchanu Baltijas gubernâs ſtahdit preekſchâ Wiſaugſtakai Keiſara Majeſtates apſtiprinaſchanai.

II. Jauno teeſu eeſtahdijumu uſtureſchanai Baltijas gubernâs 1889. gadâ wajadſigo iſdewumu, tani leelumâ, kahds peenahkſees pehz aprehkena no ſcho eeſtahdijumu atklahſchanas deenas, ſegt iſ kredita, kas eewests ſchim noluhkam Teeſleetu Miniſterijas budſchetâ, ko iſmakſat peenahzigâ mehrâ.

Nolehmuma originalu parakſtijuſchi Preekſchſehdetaji un Lozekli.

---

*) Peeminetee noſazijumi ſche peelikti klaht.

Uſ originala Keiſara Majeſtate ar Sawa Paſcha roku uſrakſtijis:

„Tam buhs tà buht.“

Peterhofâ,
9. julija d. 1889. g.

Nolikumi

par teeſu reformu Baltijas gubernâs.

A.

Par Keiſara Alekſandra II. teeſu uſtawu peemehroſchanu.

1. Keiſara Alekſandra II. teeſu uſtawi un ſcheem uſtaweem par papilnojumu iſdotee nolikumi peemehrojami Widſemes, Igaunijas un Kurſemes gubernahm ar papilnojumeem un pahrgroſijumeem, kas iſteikti nahkoſchôs pantôs.

I. Teeſas eeſtahdijumu ſatwerſmes ſinâ.

2. Widſemes, Igaunijas un Kurſemes gubernâs tà rakſtiſka, kà mutiſka teeſaſchana noteek kreewu walodâ. Luhgumu rakſteem, ſuhdſibahm un atſaukſmehm, ko eeſneedſ priwatperſonas kriminal- un ziwilleetâs, ari wajag buht rakſtitahm kreewu walodâ.

Peeſihmejums. Iſ noſazijuma, kas noteikts ſchinî pantâ, peelaiſchami ſchahdi iſnehmumi: a) meera teeſu eeſtahdijumôs leetas dalibneekeem un winu likumigeem weetneekeem, kà ari teem pilnwarneekeem, kas norahditi Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmes 389. pantâ, ir atwehlets, ja tee neprot kreewu walodas, peeneſt mutiſkus luhgumus un ſuhdſibas, kà ari dot mutiſkus iſſkaidrojumus, weetejâ walodâ, pee kam Meera Teeſneſis ar wineem ſarunajahs zaur tulku, un b) luhguma rakſtus un ſuhdſibas, ko eeſneedſ teeſu eeſtahdijumeem un pee ſcheem amatâ ſtahwoſcheem amata wihreem tee, kas top tureti apzeetinajumâ, waj atkal ſuhdſibas un paſtrojumus par peemekleſchanas eekuſtinaſchanu tahdâs kriminalleetâs, kuras naw beidſamas ar iſlihgumu (Krim. teeſ. Uſt. 297. pant. 1. punkt., un 298, 299, 301 un 306. pant.), — atkauts rakſtit weetejâs walodâs

a) Meera teeſu eeſtahdijumi.

3. Diwus waj wairak lihdſâs ſtahwoſchus adminiſtratiwus aprinkus war ſaweenot weenâ meera teeſas apgabalâ.

(papilnojot Teeſ. Eeſt. Satw. 12. pant.).

4. Meera Teeſneſchu Sapulze paſtahw iſ Preekſchſehdetaja, Eezirkna-, Goda- un Papildu Meera Teeſneſcheem.

(papilnojot 17. pant.).

5. Meera Teeſneſchus un Meera Teeſneſchu Sapulzes Preekſchſehdetajus eezel Teeſleetu Miniſtris: 1) iſ perſonahm, kuras ſaweeno ſewî tos praſijumus, kas noteikti Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmes 19 un 20. pantôs un 2) iſ weetejeem eemihtneekeem, kas apmeerina praſijumus, kuri iſteikti tahs paſchas Sa-

twerſmes 19. panta 1. un 2. punktôs, ja turklaht wineem paſcheem, waj winu wezakeem, waj ſeewahm ir weenâ no Baltijas gubernahm dſimtmuiſcha waj ſemes gabals ne maſaks par 300 deſetinahm.

(pahrgroſot 10, 19, 24—34, 36—39. pantus).

6. Par perſonahm, kuras apmeerina preekſchejâ (5.) pantâ norahditos praſijumus, top weſti ſewiſchki ſaraksti, eewehrojot to kahrtibu, kahda noſazita peelikumâ pee ſcha panta.

7. Ja raſtos uſ Eezirkņa- un Papildu Meera Teeſneſchu, kà ari Sapultſchu Preekſchſehdetaju amateem tahdu kandidatu truhkums, kas apmeerina 5. pantâ norahditos praſijumus, tad war eezelt perſonas, kuras: 1) ne jaunakas par diwdeſmit peezeem gadeem un 2) baudijuſchas iſglihtibu augſtakâs mahzibas eeſtahdês, waj iſturejuſchas peenahzigo eksamenu, waj deenejuſchas ne maſak kà trihs gadus tahdôs amatôs, pee kuru iſpildiſchanas wareja eeguht praktiſkas ſinaſchanas leetu teeſaſchanâ.

(pahrgroſot 19. pant.).

8. Meera Teeſneſchu Sapultſchu Preekſchſehdetaji un Eezirkņa- un Papildu Meera Teeſneſchi top eezelti uſ nenoteiktu laiku. Goda Meera Teeſneſchi top eewehleti uſ trim gadeem.

(pahrgroſot 23. pantu).

9. Meera Teeſneſchu Sapulzes Preekſchſehdetaja pahrſinâ neſtahw neweens Meera Teeſneſcha eezirknis.

(pahrgroſot 17. pantu un 35. panta 2. punktu).

10. Meera Teeſneſchu eezirknu ſadaliſchanu ſtarp Eezirkņa Teeſneſcheem, kà ari ſcho eezirknu robeſchu pahrgroſiſchanu iſdara Meera Teeſneſchu Sapulze un apſtiprina Teeſleetu Miniſtris.

(pahrgroſot 35. panta 1. punktu).

11. Meera Teeſneſchus un Meera Teeſneſchu Sapultſchu Preekſchſehdetajus noſwehrina winu tizibas garidſneeks tuwakahs Apgabala Teeſas atklahtâ ſehdê, pehz formas, kahda noſazita Teeſas Eeſtahdijumu Satwerſmes peelikumâ pee 225. panta.

(pahrgroſot 36. pantu).

12. Eezirkņa Meera Teeſneſchu paſtahwiga uſturas weeta top noteikta pehz ſaraksta, kuru ſaſtahda Meera Teeſneſchu Sapulze un apſtiprina Teeſleetu Miniſtris.

(pahrgroſot 41. pantu).

13. Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmes 42 un 76. pantu ſpehks iſplatams ari uſ Meera Teeſneſchu Sapultſchu Preekſchſehdetajeem.

(papilnojot 42 un 76. pantus).

14. Teeſleetu Miniſtrim ir atwehlets, ja wajadſigs, eezelt Papildu Meera Teeſneſchus tahdâ ſkaitâ, kas neſneedſahs pahri ik preekſch kuras gubernas pehz ſchtata noliktam ſkaitam.

(papilnojot 40¹. pantu).

15. Kad Eezirkņa Meera Teesneſis atwaļinats, naw klaht, ir ſlims waj miris, tad wiņa peenahkumus iſpilda weens no Papildu Meera Teesneſcheem, un ja ſcho apgabalâ truhkſt, tad weens no Goda Meera Teesneſcheem waj no apkahrtejeem Eezirkņa Teesneſcheem, pehz Sapulzes noliktas rindas. Sapulzes Preekſchſehdetaja peenahkumus ſchahdôs atgadijumôs iſpilda, pehz Sapulzes noteikuma, weens no Eezirkņa Teesneſcheem, it ihpaſchi tahs pilſehtas, kur Sapulze ſanahk kopâ, waj ari Papildu Meera Teesneſis.

(pahrgroſot 35. panta 3. punktu, 43 un 53. pant.)

16. Eezirkņa- un Papildu Meera Teesneſchi dabun iſ nodokļeem preekſch gubernas ſemſtibas klauſibahm ſawu algas un brauzamo naudu, kà ari kanzelejas iſdewumus tanî leelumâ, kahds noteikts ſewiſchkâ ſarakſtâ. Sapulzes Preekſchſehdetaja alga iſmakſajama no ta paſcha nodokļa, ſewiſchkâ ſarakſtâ norahditâ leelumâ.

(pahrgroſot 44. pantu).

17. Pee Eezirkņa Meera Teesneſcha atrodahs tulks. Algu tulks dabun iſ tahm ſumahm, kas top iſmakſatas preekſch kanzelejas iſdewumeem.

(papilnojot 44. pantu).

18. Beſ apelazijas un kaſazijas ſuhdſibahm pret Meera Teesneſchu ſpreedumeem, Meera Teesneſchu Sapultſchu pahrſinai peekriht ari leetas, kas ſewiſchki norahditas pagaſta teeſu uſtawâ.

(papilnojot 51. pantu).

19. Meera Teesneſchu Sapultſchu periodiſko ſehſchu atklahſchanas laiku un weetu noteiz Teeſleetu Miniſtris, uſ Meera Teesneſchu Sapultſchu preekſchſtahdijumeem, kuras ſchinî ſinâ eepreekſch ſaſinojahs ar Apgabala Teeſas Prokuroru. Par Sapulzes ſehſchu atklahſchanas laiku un weetu top iſſinots pee laika meera teeſas apgabala eedſihwotajeem.

(pahrgroſot 52. pantu).

20. Par ahrkahrtigu Sapultſchu atklahſchanas laiku un weetu (Teeſ. Eeſt. Satw. 54. pant.) Sapulzes Preekſchſehdetajs dara ſinamu Gubernatoram un Apgabala Teeſas Prokuroram, kà ari pee laika paſino Meera Teesneſcheem un ſemneeku Wirsteeſahm.

(papilnojot 54. pantu).

21. Leetas iſteeſajot Sapulzes nodalâs, weenâ no tahm par preekſchſehdetaju ir Preekſchſehdetajs un zitâs — Eezirkņa waj Papildu Meera Teesneſchi, pehz Sapulzes noteikuma.

(pahrgroſot 55. pantu).

22. Meera Teesneſchu Sapulzes Paſtahwigà Lozekļa peenahkumi peekriht wiņas Preekſchſehdetajam.

(pahrgroſot 57. pantu).

23. Sumas, kas wajadſigas Meera Teesneſchu Sapulzes kanzelejas iſdewumeem un pee Sapulzehm amatâ ſtahwoſchu Sekretaru, Sekretaru Palihgu un Teeſas Priſtawu algai, ir noteiktas pehz ſewiſchkeem ſarakſteem un iſmakſajamas iſ ſemſtibas nodokļeem. No teem paſcheem nodokļeem nemjamas ari

ſumas, ko nomat, apkurinat un apgaiſmot Meera Teeſneſchu kameras un Meera Teeſneſchu Sapultſchu pagaidu telpas un ko uſturet un peekopt Meera Teeſneſchu Sapultſchu paſchu namus.

Peeſihmejums. Noſazijumi par to, kahdâ kahrtibâ iſmakſajami weenreiſigi un paſtahwigi iſdewumi iſ ſchinî pantâ peemineteem nodokkeem un iſ ſewiſchka kapitala, kas no teem ſakrahjees, ſche peelikti klaht.

(pahrgroſot 59. pantu).

24. Jk pee kuras Meera Teeſneſchu Sapulzes atrodahs tulki, kuri dabun algu iſ tahm ſumahm, kas top iſmakſatas Sapultſchu kanzelejas iſdewumeem.

(papilnojot 59. pantu).

25. Pee Sapulzehm amatâ ſtahwoſcho Teeſas Priſtawu ſkaits top noteikts ik preekſch kuras gubernas pehz ſaraksta. Winu iſdala ſtarp Sapulzehm Teeſleetu Miniſtris.

(pahrgroſot 61. pantu).

26. Par ſewiſchku deeneſta darbu iſpildiſchanu Teeſas Priſtawi dabun naudas atlihdſibu pehz takſas, kas peelikta pee ſcha panta.

(pahrgroſot 61^1. pantu).

27. Meera Teeſneſchu un Sapultſchu Preekſchſehdetaju atlaiſchana no deeneſta, kà ari atwakinaſchana ilgak par weenu mehneſi, ſtahw Teeſleetu Miniſtra warâ.

(pahrgroſot 72 un 73. pantus).

b) Wiſpahrigahs teeſas un prokuratura.

28. Jk pee kuras Apgabala Teeſas atrodahs tulki; ja wajadſigs, tulki war buht ari pee Teeſas Iſmekletajeem. Algu tulki dabun iſ kanzelejas ſumahm.

(papilnojot 123. pantu).

29. Teeſu Palatas Lozekki newar peedalitees pee to kriminalleetu iſſpreeſchanas, kuràs wini nehmuſchi dalibu pee nolehmuma par nodoſchanu teeſahm.

(papilnojot 140. pantu).

30. Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmes 202. pantâ peeminetôs amatôs teeſu arodâ eezelamas uſ tahs paſchas Satwerſmes 200, 201, 203—206, 210 un 211. pantu pamata tikai tahdas perſonas, kuram ir uniwerſitatu un zitu augſtako mahzibas eeſtahſchu ateſtati par juridiſku ſinatnu kurſa beigſchanu waj par ekſamena iſtureſchanu ſchinîs ſinatnês, waj atkal perſonas, kuras deenejuſchas ne maſak par trim gadeem teeſu eeſtahdijumôs, kas eerihkoti uſ Keiſara Alekſandra II. Uſtawu pamata.

(pahrgroſot 202. pant).

31. Teeſai, kurai eeſneegts luhgums par leezibas iſdoſchanu uſ teeſibu mekletees leetâs, wajag wiſadâ ſinâ peenahzigi pahrleezinatees, waj perſona, kura wehlahs dabuht tahdu leezibu, peeteekami prot kreewu walodu.

(papilnojot 406e. pantu).

32. Teeſleetu Miniſtra eezelamos Kandidatus uſ teeſu amateem war, nodarboſchanahs dehl, peekomandet Meera Teeſneſchu Sapultſchu Preekſchſehdetajeem.

(papilnojot 408. pantu).

33. Teesu amatu kandidateem war usdot darbus krepoſta nodaļâs, kà ari pagaidahm ſcho nodaļu Sekretaru un tulku peenahkumu iſpildiſchanu.

(papilnojot 413. pantu).

34. Pee Apgabala Teeſahm wezaka notarija amats netop eeſtahdits, bet notarija arkiwi top ſaweenoti ar krepoſta nodaļu arkiweem pee Meera Teeſneſchu Sapulzehm (46. pant.).

(pahrgroſot 420. pantu).

z) Krepoſta eeſtahdijumi.

35. Preekſch hipotekas leetu pahrſinaſchanas pee Meera Teeſneſchu Sapulzehm atrodahs krepoſta nodaļas.

Peeſihmejums. Teeſleetu Miniſtrim, pehz weenoſchanahs ar Eekſchleetu un Finanſu Miniſtreem, atwehlets, uſ pilſehtas domju luhgumeem, eerihkot krepoſta nodaļas, ihſti preekſch pilſehtas nekuſtamahm mantahm, tanis pilſehtâs, kuras nebuhs noteiktas par Meera Teeſneſchu Sapultſchu paſtahwigu atraſchanahs weetu, ja ſcho nodaļu uſtureſchanai wajadſigahs iſmakſas peeminetahs pilſehtas domes uſnemſees kà paſtahwigu obligatoriſku iſdewumu uſ pilſehtas rehkena. Pahrſinaſchanu par tahdahm krepoſta nodaļahm Teeſleetu Miniſtris uſdod weenam no weeteſeem Meera Teeſneſcheem.

36. Jk kuras krepoſta nodaļas pahrſinâ atrodahs weetejais Meera Teeſneſchu Sapulzes apgabals. Ja pilſehtai top atklahta ſewiſchka krepoſta nodaļa pee weetejà Eezirkņa Meera Teeſneſcha, tad ſchihs nodaļas pahrſina iſplatahs tikai pahr pilſehtas ſemes robeſchahm.

37. Krepoſta nodaļas paſtahw iſ Preekſchneeka, Sekretara un kanzelejas eerehdneem. Rigas-Walmeeras un Reweles-Hapſalas Meera Teeſneſchu Sapulzês Sekretaram top dots Palihgs. Krepoſta nodaļâs, kas atklahjamas pilſehtâs, kuŗahm ne leels ſkaits nekuſtamu mantu, Sekretaru amatus war ne-eerihkot.

Peeſihmejums. Krepoſta nodaļu eerehdņu klaſes norahditas pee ſcha panta peeliktâ ſarakſtâ; bet ſcho eerehdņu algas noteiktas Widſemes, Igaunijas un Kurſemes guberņu teeſu pagaidu ſchtatôs.

38. Meera Teeſneſchu Sapulzes krepoſta nodaļai par preekſchneeku ir Sapulzes Preekſchſehdetajs. Rigas-Walmeeras Meera Teeſneſchu Sapulzê ſchihs nodaļas preekſchneeka peenahkumi uſdoti ſewiſchkam Meera Teeſneſim.

39. Ja krepoſta nodaļas Preekſchneeks mirſt, ir ſlims, atwaļinats waj atſtahdinats no amata, tad wiņa peenahkumu iſpildiſchana top pagaidam uſdota weenam no Meera Teeſneſcheem, pehz Meera Teeſneſchu Sapulzes noteikuma.

40. Krepoſta nodaļu Sekretaru un wiņu Palihgu amatôs eezelamas perſonas, kuŗas apmeerina praſijumus, kas norahditi Teeſu Eeſtahdijumu Satwerſmes 200, 201, 211. pantôs. Sekretara amats top dots tam, kas wehlahs wiņu eenemt, ne zitadi, kà kad Apgabala Teeſas Preekſchſehdetajs, krepoſta nodaļas Preekſchneeks un Apgabala Teeſas Prokurors pahrbaudijuſchi wiņa ſinaſchanas krepoſta un notarialu leetu weſchanas formâs un preekſch ſcha amata iſpildiſchanas wajadſigôs likumôs, kà ari wiņa praſchanu pareiſi ſaſtahdit notarialus aktus. No ſchahdas pahrbaudiſchanas ir atſwabinatas perſonas, kas nodeenejuſchas ne maſak kà trihs gadus krepoſta nodaļas Sekretara Palihga amatâ.

41. Kreproſta nodaļu Sekretarus eezel un atlaiſch Teeſleetu Miniſtris uſ ſcho nodaļu Preekſchneeku preekſchſtahdijumu, un Rigas-Walmeeras un Reweles-Hapſalas Meera Teeſneſchu Sapultſchu krepoſta nodaļu Sekretaru Palihgus — ſcho nodaļu Preekſchneeki.

42. Ja kreposta nodalas Sekretars mirst, ir slims, atwalinats waj atstahdinats no amata, tad wina peenahkumu ispildischana top pagaidam usdota, pehz Meera Teesneschu Sapulzes Preekschsehdetaja rihkojuma, Sapulzes Sekretaram waj ari weenam no teesu amatu Kandidateem (33. pant.) un kreposta nodalâs pee Rigas-Walmeeras un Reweles-Hapsalas Meera Teesneschu Sapulzehm, — scho nodalu Sekretaru Palihgeem.

43. Kreposta nodalu Sekretari un winu Palihgi top noswehrinati atklahtâ sehdê, pehz formas, kahda nosazita peelikumâ pee scha panta.

44. Kreposta nodalu Sekretareem ir atwehlets, bes noliktu kihlu eemaksas, sem nodalas Preekschneeka tuwakahs usraudsibas, isdarit notarialos darbus, kuri atteekahs uz tanis kreposta nodalâs apstiprinameem dokumenteem, pee kurahm schee Sekretari stahw amatâ.

45. Pee kreposta nodalahm amatâ stahwoschos eerehdnus eezel un atlaisch scho nodalu Preekschneeki.

46. Ik pee kuras krepostu nodalas top eerihkots sewischks arkiws, kuru pahrsina nodalas Sekretars, sem Preekschneeka tuwakahs usraudsibas. Kreposta nodalâs, kas eerihkojamas pee Meera Teesneschem, kur nebuhs Sekretara amata, arkiwa pahrsinaschana usdota Meera Teesneschem paschem.

47. Kreposta nodalahm ir sehgelis ar gubernas brunoga ustehlojumu un ar usrakstu apkahrt: „Tahdas un tahdas Meera Teesneschu Sapulzes kreposta nodala," waj ari „tahdas un tahdas pilsehtas kreposta nodala". Sehgela nospeedums, kà ari kreposta nodalu Preekschneeku un Sekretaru, Sekretaru Palihgu un Preekschneeku un Sekretaru amata pagaidu ispilditaju paraksta eksemplars japeesuhta, wajadsigas salihdsinaschanas dehk, wisahm Widsemes, Igaunijas un Kursemes gubernu krepostu nodalahm, kà ari wiseem notariju arkiweem Walstî, hipotekas arkiweem Warschawas teesas apgabalâ un Sw. Peterburgas Senata speestawai.

48. Nosazijumi, kas atteekahs uz eekschejo eekahrtojumu un darbwedibu krepostu nodalâs un pee tahm esoschôs arkiwôs, top noteikti sewischkâs instrukzijâs, ko dod Meera Teesneschu Sapulzes, kuru apgabalâ schihs nodalas eerihkotas.

49. Kreposta nodalas padotas, uz wispahriga pamata, to Meera Teesneschu Sapultschu usraudsibai, kuru apgabalâ tahs eerihkotas. Schihm Sapulzehm peenesamas suhdsibas par krepostu nodalu Preekschneeku nolehmumeem un nepareiseem darbeem; bet suhdsibas par Sekretaru un winu Palihgu darbeem peenesamas scho nodalu Preekschneekeem.

50. Atlihdsiba par saudejumeem, kas padariti zaur krepostu nodalu eerehdnu nepareiseem darbeem, nokawejumeem waj gauschibu, meklejama tanî kahrtibâ, kas norahdita Ziwilteesaschanas Ustawa 1331—1336. pantôs.

II. Kriminalteesaschanas Ustawa sinâ.

a) Atteekotees uz wispahrigeem nosazijumeem.

51. Isspreeschot leetas par neatkautu medischanu Kursemes gubernâ, pee soda noteikschanas janemj wehrâ sewischki nosazijumi, kas isteikti laukssaimneezibas Ustawa (Lik. Swod. XII sehj. II d.), 1886. g. isdew. 193—203. pantôs.

b) Atteekotees uſ leetu teeſaſchanas kahrtibu meera teeſu eeſtahdijumôs.

52. Meera Teeſneſchu Sapulzehm nolikts ſeptinu deenu laiks, ko ſtahdit preekſchâ Waldoſcham Senatam kaſazijas ſuhdſibas un proteſtus.

z) Atteekotees uſ leetu teeſaſchanas kahrtibu wiſpahrigôs teeſu eeſtahdijumôs.

53. Leetas par noſeegumeem un pahrkahpumeem, kuŗus peekriht teeſat Apgabala Teeſahm, ſchihs Teeſas iſteeſà beſ ſwehrinatu peeſehdetaju peedaliſchanahs.

(pahrgroſot Krim. teeſ. uſt. 201. pant.)

54. Leeta, kas nahkuſi Apgabala Teeſas zaurluhkoſchanâ, newar tapt nodota Meera Teeſneſcha iſſchkirſchanai, kaut ari pee leetas iſteeſaſchanas iſrahditos, ka par teeſajamà noſeedſigu darbu nenahk nedſ kahrtas teeſibu atnemſchana, nedſ to aprobeſchoſchana.

(pahrgroſot 203. pant.)

55. Kad pehz leetas apſtahkleem Teeſas Iſmekletajs pahrleezinahs, ka ir wajadſigs tuhlin ſpert ſoļus, lai nodroſchinatu naudas ſodu, kas war uſkriſt apſuhdſamam, waj ari ſuhdſibu par ſkahdes un pametumu atlihdſinaſchanu, kas padariti zaur wina darbeem, tad par to ſtahda preekſchâ Apgabala Teeſai, kuŗa ſper peenahzigos ſoļus uſ wiſpahrigu teeſaſchanas likumu pamata, waj atkal uſ ſcho nolikumu 95. panta pamata.

(pahrgroſot 268. pant.)

56. Kad Teeſas Iſmekletajs, kuŗſch dabujis no Prokurora waj wina Beedra preekſchlikumu par apſuhdſamà apzeetinaſchanu, domà, ka uſ apſuhdſamo nekriht peeteekama aiſdoma par tahda noſeeguma padariſchanu, par kuŗu nahk wiſu kahrtas teeſibu atnemſchana waj wiſu ſewiſchku teeſibu un preekſchrozibu ſaudeſchana, tad, iſpildidams prokuraturas praſijumu, Iſmekletajs par to ſtahda preekſchâ teeſai.

(pahrgroſot 285. pant.)

57. Leetâs par noſeegumeem, par kuŗeem nahk wiſu kahrtas teeſibu atnemſchana waj aprobeſchoſchana, pirms leetas teeſaſchanas wiſadâ ſinâ iſdarama eepreekſcheja iſmekleſchana un apſuhdſamà nodoſchana teeſahm.

(pahrgroſot 544. pant.)

58. Leetâs par noſeegumeem, par kuŗeem nenahk wiſu kahrtas teeſibu atnemſchana waj ſaudeſchana, pee leetas teeſaſchanas war ſtahtees ari beſ eepreekſchejas iſmekleſchanas, ja Prokurors pehz winam peegahdatahm ſinahm un peerahdijumeem, waj pehz paſchas leetas ihpaſchibas, atſihſt par eeſpehjamu likt Teeſai preekſchâ apſuhdſibas rakſtu un ja Teeſa ari no ſawas puſes neatrod eepreekſcheju iſmekleſchanu par wajadſigu.

(pahrgroſot 545. pant.).

59. Reiſâ ar ſoļu ſperſchanu apſuhdſamà uſmekleſchanas dehļ (krim. teeſ. uſt. 851. pant.) teeſa rihkojahs, lai par wina mantu taptu eezelts aiſgahdnis.

(pahrgroſot 851. pant.).

60. Pret wiſeem ſpreedumeem, kurus taiſa Apgabala Teeſa, ir peelaiſchamas teeſajamo, priwatapſuhdſetaju un ziwilſuhdſetaju atſaukſmes un prokuraturas proteſti.

(pahrgroſot 853 un 854. pantus).

61. Rihkojumi par noteeſato perſonu aiſſuhtiſchanu uſ ſpaidu darbeem, uſ nometni waj uſ dſihwi Sibirijas waj zitâs attahlâs gubernâs, par winu nodoſchanu areſtantu nodalâs un par winu mantas atnemſchanu kronim par labu, waj aiſgahdnibas eeſtahdiſchanu pahr ſcho mantu, — peekriht Gubernas Waldei, kura ſchinî pehdejâ atgadijumâ dara pehz noſazijumeem, kas iſteikti weetejôs ziwillikumôs (Weet. nolik. ſw. III. d. 2581 un nahk. pant.).

(pahrgroſot 951. pant.).

62. Krepoſta nodalu Sekretari un winu Palihgi par amata noſeegumeem top nodoti Apgabala Teeſai.

(papilnojot 1072. pantu).

III. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa ſinâ.

Pirmâ ſchkira.

a) Atteekotees uſ wiſpahrigeem noſazijumeem.

63. Ziwilleetas iſteeſajot, teeſahm jaturahs pee weetejo nolikumu ſwoda III. dalas noſazijumeem, kà ari pee weetejeem ſemneeku likumeem, atſkaitot tahs peemineto nolikumu dalas, kuras atzeltas waj pahrgroſitas zaur ſcheem nolikumeem.

64. Pee ſtrihdeem par ziwilteeſibu peeder ari ſuhdſibas par to, lai teeſa atſihſt, waj juridiſka ſatikſme paſtahw waj nepaſtahw, lihdſ kà ſuhdſetajam tanî laikâ ir likumiga intereſe noſtiprinat ſcho ſatikſmi teeſas zelâ. Schahdas ſuhdſibas eeſneedſamas, pehz wiſpahrigeem noſazijumeem par leetu peekritibu, tai teeſai, kurai peenahktos iſteeſat ſuhdſibas par peeminetas juridiſkas ſatikſmes neeewehroſchanu; bet ja naw eeſpehjams noteikt leetas peekritibu pehz ſuhdſibas zenas, — tad Apgabala Teeſai.

(papilnojot Ziwilteeſ. Uſt. 1. pant.).

65. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 17, 19 un 20. pantus peemehrojot, janemj wehrâ noſazijumi, kas iſteikti weetejo nolikumu ſwoda III. dalas 8, 9, 11, 12, 29—31, 41, 42, 207, 215, 216 un 509. pantôs.

(pahrgroſot 17, 19 un 20. pantu).

66. Noſazijums, kurſch atrodahs Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 21. pantâ, iſplatams tikai uſ ſuhdſibahm par mantibu, kas peeder pee konkurſa maſas.

(pahrgroſot 21. un atzekot 22. pantu).

67. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 27. pantu peemehrojot, ja-eewehro weetejo nolikumu ſwoda III. dalas 2918. pantâ iſteiktais noſazijums par juridiſku perſonu weetas aiſſtahweſchanu zaur winu likumigeem weetneekeem.

(pahrgroſ. 27. pant. un papiln. 288. pant.).

68. Strihdi, kuŗi atteekahs uſ tirdſneezibas leetu peekritibu (Uſt. par tirdſ. teeſ. 42—50. pant.), iſteeſajami uſ Ziwilteeſaſchanas Uſtawa pamata ar pahrgroſijumeem, kas iſteikti ſchinîs nolikumôs un pee ſcha panta peeliktôs pagaidu noſazijumôs.

(pahrgroſ. 28. pant.).

b) Atteekotees uſ teeſaſchanas kahrtibu meera teeſu eeſtahdijumôs.

69. Beſ leetahm, kas norahditas Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 29. panta 1, 2. un 6. punktôs un 82^1—82^3. pantôs, Meera Teeſneſcha pahrſinai peekriht: 1) ſuhdſibas par trauzetas waldiſchanas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ (weet. nolik. ſwod. III. d. 682—699. pant.); 2) ſuhdſibas par ſerwitutu leetaſchanas trauzeſchanu nekuſtamâ mantibâ, kad no trauzeſchanas laika naw pagahjis wairak kà gads; 3) ſuhdſibas par kuſtamas leetas uſrahdiſchanu (weet. nolik. ſw. III. d. 4593—4600. pant.), un 4) luhgumi par ſuhdſibu eepreekſcheju nodroſchinaſchanu uſ jeb kuŗu ſumu, pirms ſchihs ſuhdſibas zeltas (ſcho nolik. 86—93. pant.).

(pahrgroſ. 29. pant.).

70. Leetâs par trauzetas waldiſchanas un ſerwitutu leetaſchanas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ Meera Teeſneſis neluhko zauri dokumentus, kuŗi apleezina ihpaſchuma teeſibu uſ nekuſtamu mantu waj teeſibu uſ ſerwitutu tanî mantâ, bet tikai eeſtata no jauna ſpehkâ trauzeto waldiſchanu waj leetaſchanu.

(pahrgroſ. 73. pant.).

z) Atteekotees uſ teeſaſchanas kahrtibu wiſpahrigôs teeſu eeſtahdijumôs.

I. Leetu peekritiba.

71. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 203, 205 un 206. pantus peemehrojot, ta noſazijuma weetâ, kas iſteikts ta paſcha Uſtawa 204. pantâ, jaeewehro noſazijumi par dſihwes weetu, kahdi atrodahs weetejo nolikumu ſwoda III. dalas 3066—3074. pantôs.

(pahrgroſ. 203—206. pant.).

72. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 209. pantu peemehrojot, jaleek wehrâ weetejo nolikumu ſwoda III. dalas 3493—3503. pantôs iſteiktee noſazijumi par praſijumu iſpildiſchanu, kad iſpildiſchanas weeta lihgumâ ir noteikta un kad wina tanî naw noteikta.

(papiln. 209. pant.).

73. Suhdſibas par ihpaſchuma waj leetaſchanas teeſibu un ik par kuŗu zitu leetiſku teeſibu uſ nekuſtamu mantu waj winas peederumeem, kà ari suhdſibas un ſtrihdi par peemineto teeſibu eerakſtiſchanu kreposta grahmatâs waj par ſcho teeſibu dſehſchanu, jazeļ pehz nekuſtamahs mantas atraſchanahs weetas. Suhdſibas par ſerwituteem nekuſtamâ mantâ un par klauſibahm, kas guļ uſ ſemes gabalu, jazeļ pehz tahs weetas, kur atrodahs ar ſerwitutu waj klauſibu apgruhtinatà manta.

(pahrgroſ. 212. pant.).

74. Peekritiba pehz Ziwilteesaschanas Ustawa 215. panta jaeewehro ari pee strihdeem pret mantojuma sawstarpigu isdalijumu (weet. nolik. sw. III d. 2742. pant.) un pee suhdsibahm pret mantojuma masu, kad naw sinami mantineeki, kas atsihti par tahdeem waj peenehmuschi mantojumu.

(pahrgros. 215. un 216. pant.)

75. Peekritibai pehz Ziwilteesaschanas Ustawa 223. panta ir padotas suhdsibas par mantu, kas peeder pee konkursa masas.

(pahrgros. 223. pant. un papiln. 289. pant.).

II. Par pilnwarneekeem.

76. Ziwilteesaschanas Ustawa 250. pantu peemehrojot, jaeewehro nosazijumi, kas isteikti weetejo nolikumu swoda III. d. 4379, 4380, 4383 un 4384.pantôs.

III. Par aizinaschanu pee teesas.

77. Suhdsetajam ir atwehlets, bes awisehm, kas peeminetas Ziwilteesaschanas Ustawa 297. pantâ, us sawa rehkena, bes teesibas dabuht no atbildetaja ismaksu atlihdsibu, eespeest sludinajumu par atbildetaja aizinaschanu pee teesas ari weetejâs gubernas awisês un laikrakstôs.

(papiln. 297. pant.).

IV. Prokurora atsina.

78. Prokurors nodod sawu atsinu, bes atgadijumeem, kas norahditi Ziwilteesaschanas Ustawa 343. pantâ, ari to personu leetâs, kas noteiktâ kahrtibâ atsihtas par isschkehrdetajeem, tà pat Deewam tihkamu, labdarigu un wispahrderigu eestahschu leetâs.

(papiln. 343. pant.).

V. Pa-ihsinata teesaschana.

79. Bes leetahm, kas norahditas Ziwilteesaschanas Ustawa 349. pantâ, pa-ihsinatâ kahrtibâ jaisteesà ari leetas par ustura (alimentu) isdoschanu.

(pahrgrosot 349. pantu).

VI. Peerahdijumi.

80. Ziwilteesaschanas Ustawa 409. panta 3. punktu peemehrojot, janemj wehrâ nosazijumi, kas isteikti weetejo nolikumu swoda III. d. 819—866. pantôs.

(pahrgros. 409. pantu).

81. Mantas nodoschana glabaschanâ, kà tahda, kas pehz weetejeem ziwillikumeem (weet. nol. sw. III. d.) nepraſa, lai par to saſtahditu rakſtiſku aktu, war tapt peerahdita ar leezineeku issazijumeem.

(pahrgros. to paschu 409. pantu).

82. Ziwilteesaschanas Ustawa 410. pantu peemehrojot, jaeewehro weetejo nolikumu swoda III. d. 2952, 2993, 2994, 3532, 3572, 3605 un 3850. pantôs isteiktee nosazijumi.

(papiln. 410. pantu).

VII. Atſihſchanahs.

83. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 484. panta noſazijums atteekahs weenigi uſ mantahm, kas peeder pee konkurſa maſas.

(pahrgroſ. 484. pantu).

VIII. Leetprateju atſina.

84. Eerakſtot protokolâ tahdu leetprateju atſinu, kuŗi neprot kreewu walodas, jaeewehro noſazijums, kas iſteikts Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 405. pantâ.

(papiln. 525. pant.).

IX. Atſtatijumi.

85. Atbildetajs war, nedodams iſſkaidrojumu par leetas kodolu, zelt atſtatiſchanas eerunu, beſ atgadijumeem, kas norahditi Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 571. pantâ, ari tad, kad pehz weetejeem ziwillikumeem winam atwehleti ſinami termini preekſch atſtahtà mantojuma ſaraksta ſaſtahdiſchanas un preekſch apſwehrſchanas, waj winſch mantojumu peenems waj nè (weet. nol. ſw. III. d. 2633, 2634, 2651, 2652, 2654 un 3625. pant. 6. punkt.), kà ari termini, kuŗôs atkauts atraidit praſijumus, kas zelti pret mantojumu (to paſchu nolik. 1768, 1769, 1792, 2686. un z. pant.).

(papiln. 571. pant.).

X. Suhdſibu nodroſchinaſchana.

86. Suhdſibu nodroſchinaſchana, kamehr naw nahzis ſpreedums par leetas kodolu, peelaiſchama waj nu pirms ſuhdſibas zelſchanas, waj paſchâ leetas eeſahkumâ, waj otkal pa leetas turpmakahs teeſaſchanas laiku.

87. Peenahzibas iſpildiſchanu war nodroſchinat, pirms ſuhdſiba zelta un pat pirms peenahzis terminſch pildit peenahzibu, kad parahdneeks, azim redſot, ar noluhku iſwairitees no peenahzibas pildiſchanas, kuŗai terminſch jaw peenahzis waj peenahks drihſâ laikâ, noſlehpjahs iſ ſawas dſihwes weetas, waj atſweſchina ſawu mantu, waj ari iſ nomatas nekuſtamas mantas wed prom tanî eſoſcho kuſtamo mantu.

88. Luhgums, lai ſuhdſibas praſijumus eepreekſch nodroſchina, pirms ſuhdſiba zelta, peeneſams tai teeſai, kuŗas apgabalâ atrodahs manta, kuŗai jader par nodroſchinajumu.

89. Peeteizot luhgumu par eepreekſcheju nodroſchinaſchanu, luhdſejam japeenes peerahdijumi, kas apleezina, neween ka winam ir neſchaubiga praſijuma teeſiba uſ peenahzibas pamata, bet ari ka ir nepeezeſchami wajadſigs ſpert nodroſchinaſchanas ſokus.

90. Nekawejamôs atgadijumôs teeſa iſſpreeſch luhgumu par eepreekſcheju nodroſchinaſchanu ari beſ pretejahs puſes aizinaſchanas. Atſinuſi luhdſeja praſijumu par paklauſamu, teeſa peeſuhta norakſtu no ſchinî ſinâ taiſità noleh-muma atbildetajam, kuŗam atwehlets luhgt, lai leetu no jauna luhko zauri. Tapehz ka atbildetajs eeſneedſ ſchahdu luhgumu, nolehmuma iſpildiſchana par eepreekſcheju nodroſchinaſchanu netop aptureta.

91. Paklauſot luhgumu par eepreekſcheju nodroſchinaſchanu, teeſai atweh-lets: 1) praſit, lai ſuhdſetajs nodroſchina ſaudejumus, kas war zeltees atbilde-

tajam no ſcha ſoka ſperſchanas (601. pant. ziwilteeſ. uſt.); ſcha nodroſchinajuma leelumu teeſa noteiz pehz ſawa eeſkata; 2) nolikt ſuhdſetajam terminu preekſch ſuhdſibas zelſchanas; ja tanî laikâ, kad teeſa taiſa nolehmumu par eepreekſcheju nodroſchinaſchanu, peenahzibas pildiſchanas terminſch wehl naw peenahzis, tad ſchis terminſch ſkaitams no tahs deenas, kad peenahzibas pildiſchana palaiſta garam. Kad terminſch, ko teeſa nolikuſi eeſuhdſeſchanai, nokawets, tad ſpertais nodroſchinaſchanas ſolis atzekams uſ pretejahs puſes praſijumu.

92. Nolehmums par ſuhdſibas eepreekſcheju nodroſchinaſchanu ſaudè ſpehku, ja par wina iſpildiſchanu naw peeteikts praſijums diwu nedeku laikâ no tahs deenas, kad nolehmums iſnahzis.

93. Kad iſnihkſt zehlonis, kura pehz bija eepreekſcheja nodroſchinaſchana peelaiſta, tad atbildetajam teeſiba praſit, lai to atzek. Kamehr galwenà ſuhdſiba naw zelta, luhgums par nodroſchinajuma atzelſchanu peenekams tai teeſai, kura nolehmuſi peelaiſt nodroſchinaſchanu, bet pehz tam, kad ſuhdſiba zelta — tai teeſai, kurâ leeta top teeſata.

(papiln. 590. pant.).

94. Kad nodroſchinajumu hipotekas zekâ atkauj teeſas preekſchſehdetajs ar ſawu waru, tad winſch iſdod luhdſejam, paſcha parakſtitu norakſtu no ſawa nolehmuma par ſuhdſibas nodroſchinaſchanu ko eerakſtit peeſihmi kreposta grahmatâ, uſrakſtidams uſ ſcha noraksta, ka tas iſdots peeſihmes eerakſtiſchanas dehl.

(papiln. 599. pant.).

95. Nodroſchinot ſuhdſibu ar nekuſtamu mantu, kas atrodahs Baltijas gubernâs, aiſleeguma weetâ ſtahjahs nodroſchinajums hipotekas zekâ, eerakſtot peeſihmi tahs nekuſtamahs mantas kreposta grahmatâ, ar kuru nolemts nodroſchinat ſuhdſibu. Kahdi iſnahkumi ſchahdas peeſihmes eerakſtijumam, to noteiz weetejee ziwillikumi un pagaidu noſazijumi par kreposta leetu weſchanas kahrtibu Baltijas gubernâs.

(pahrgroſ. 602, 604—606, 609, 616—620, 622 un 623. pant.)

96. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 610 un 611. pantu noſazijumi peemehrojami ari tam atgadijumam, kad kreposta grahmatâ eerakſtama peeſihme uſ ſtrihdamu nekuſtamu mantu.

(pahrgroſ. 610 un 611. pant.).

97. Kad iſnihzis zehlonis, kura pehz kreposta grahmatâ bija uſ nekuſtamu mantu eerakſtita peeſihme, tad ſchi, pehz teeſas nolehmuma, iſnihzinama noteiktâ kahrtibâ.

(pahrgroſ. 621. pant.).

98. Peenemjot apgalwojumu no ſeeweeſchu dſimuma perſonahm, jaewehro noſazijumi, kas iſteikti weetejo nolikumu ſwoda III. dalas 4506. pantâ un peeſihmejumâ pee ta.

(papiln. 643. pant.).

XI. Treſchahs perſonas peeſaukſchana pee leetas.

99. Atbildetajs, pret kuru, kà leetas walditaju zelta ſuhdſiba par ihpaſchuma teeſibu, war atſazitees eelaiſtees atbildê par leetas kodolu, ja winſch tanî kahrtibâ, kas norahdita Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 653 un 655. pantôs,

uſdod, ka walda leetu zita wahrdâ un taî paſchâ reiſâ norahda to perſonu, kuras wahrdâ walda.

100. Ja atbildetaja norahdità perſona neatnahk teeſas noliktâ terminâ (Ziwilteeſ. Uſt. 657. pant.), waj atnahkuſi neatſihſt atbildetaja uſdewumu par pareiſu, tad pehdejam teeſiba atſwabinatees no prahwas, nolihdſinot ſuhdſetaja praſijumu.

101. Ja atbildetaja norahdità perſona atſihſt atbildetaja uſdewumu (100. pant.) par pareiſu, tad war, ja atbildetajs ar to meerâ, ſtahtees wina weetâ pee prahwas weſchanas; naw wajadſigs, lai ſuhdſetajs buhtu meerâ ar to, ka atbildetaja weetâ ſtahjahs norahdità perſona.

102. Atſwabinot atbildetaju, uſ wina luhgumu, no prahwas (101. pant.), teeſas ſpreedumam, kas leetâ taiſits, atteekotees uſ ſtrihdamo mantu, kura atrodahs atbildetaja waldiſchanâ, ir preekſch ſcha pehdejà ſaiſtoſchs ſpehks.

(papiln. 653—661. pant.).

XII. Teeſaſchanas aptureſchana.

103. Leetas teeſaſchana top aptureta, beſ atgadijumeem, kas norahditi Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 681. pantâ, ari tanî atgadijumâ, kad weens no prahwneekeem waj pilnwarneeks atſihts par iſſchkehrdetaju (weet. nolik. ſwod. III. d. 509. pant.).

(papiln. 681. pant.).

XIII. Spreeduma taiſiſchana un ſludinaſchana.

104. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 692, 718. pant. 2. punkt. un 735. pantu peemehrojot, jaewehro weetejo nolikumu ſwoda III. dalas 3629—3631. panti.

(pahrgroſot 692, 718. pant. 2. punkt. un 735. pant.).

XIV. Peedſihſchana no kuſtamas mantas.

105. Beſ preekſchmeteem, kas peemineti Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 973. pantâ, uſ treſcho perſonu praſijumeem no muiſchu nomatajeem, naw apkihlajami tee ſemes augli un raſchojumi, kuri pehz nomas lihguma noſazijumeem naw wedami iſ muiſchas prom waj ir iſleetajami tikai uſ weetas (weet. nolik. ſwod. III. d. 4095. pant.)

Peeſihmejums. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 973—975. pantus peemehrojot jaewehro noſazijumi, kas iſteikti weetejo nolikumu ſwoda 565 un 566. pantôs.

(papiln. 973—975. pant.).

106. Peedſenot no weena waj otra laulata drauga, pee tahs kuſtamas mantas aprakſtiſchanas un iſuhtrupeſchanas, kura atrodahs winu kopu dſihwoklî, janemj wehrâ weetejo ziwillikumu noſazijumi par mantas ſatikſmehm ſtarp laulateem draugeem (weet. nolik. ſwod. III. d. 10—32, 41—109, 117—128. pant.; Widſ. ſemn. lik. 1819. g. iſdew. § 359 un 1860. g. iſdew. §§ 945. un 946; Igaun. ſemn. lik. 1856. g. iſdew. § 1057 un 1062, un Kurſem. ſemn. lik. 1817. g. iſdew. § 70).

(pahrgroſ. 976. pant.).

107. Atgadijumôs, kas norahditi Ziwilteesaschanas Ustawa 1074. pantâ apkihlatos weetejo sabeedribu un eestahschu prozentu papirus, akzijas waj obligazijas war peesuhtit weetejahm birschas komitejahm, lai tos pahrdod zaur birschas maklereem.

(papiln. 1074. pant.).

XV. Peedsihschana no nekustamas mantas.

108. Nekustamas mantas aprakstot, nowehrtejot un isuhtrupejot jaewehro nosazijumi, kas isteikti Ziwilteesaschanas Ustawa 978, 991—997, 999, 1003—1008, 1029, 1034—1039, 1047—1049, 1051 un 1069. pantôs, atwehlot hipotekarisseem parahdu dewejeem tahs teesibas, kuras, pehz peemineta Ustawa 994. 995, 997, 999 un 1037. panteem, bauda peedsinejs un parahdneeks, un pehz 1029 un 1051. panteem, — wisi parahdu deweji, kuri sawus prasijumus peedsen no schihs mantas. Ziwilteesaschanas Ustawa 1095—1208. pantôs isteiktee sewischkee nosazijumi, kuri ihsti atteekahs us nekustamahm mantahm, peemehrojami ar nahkameem pahrgrosijumeem un papilnojumeem.

pahrgros. 1094. pant.).

109. Neatkarigi no peedsihschanas no parahdneeka nekustamas mantas, suhdsetajam ir teesiba luhgt, lai winam par labu isnahkuscho galigo spreedumu eerakstа krepostа grahmatâ (2. pant. nosazijumôs par dascheem pahrgrosijnmeem Baltijas gubernâs pastahwoschôs likumôs par hipotekahm).

(papiln. 1095. pant.).

110. Peesuhtidams parahdneekam pawehsti par peedsihschanu no wina nekustamas mantas, Teesas Pristaws tanî paschâ reisâ pasino par to peenahzigai krepostа eestahdei, lai par to eerakstа peesihmi krepostа grahmatâ. Schai peesihmei ir tee isnahkumi, kahdi norahditi weetejo nolikumu swoda III. dakas 954, 959 un 1385. pantôs un pagaidu nosazijumôs par krepostа leetu weschanas kahrtibu Baltijas gubernâs.

(pahrgros. 1096. pant.).

111. Dabujusi Teesas Pristawa pasinojumu (110. pant.), krepostа eestahde tuhlin winam peegahdà norakstu no krepostа grahmatas registra nodakas nekustamai mantai, us kuru peedsihschana wirsinata.

(papiln. to paschu 1096. pant.).

112. Ja parahdneeks weena mehnes laikâ pehz tam, kad dabujis pawehsti par ispildischanu, nenomaksà peedsenamo parahdu, tad Teesas Pristaws pasino par peedsihschanu no nekustamas mantas wiseem parahdu dewejeem, kuru prasijumi nodroschinati ar scho nekustamo mantu un kuru dsihwes weeta sinama.

113. Preekschejâ (112.) pantâ peeminetôs pasinojumôs jaapsihmè: 1) no kahdas nekustamas mantas un us ka prasijumu jaisdara peedsihschana; 2) zik leels peedsenamais parahds un waj tas nodroschinats zaur hipoteku us isuhtrupejamahs nekustamahs mantas; 3) peedsineja un peedsihschanu isdaroschà Teesas Pristawa dsihwes weeta un 4) kad beidsahs terminsch, kas nolikts Ziwilteesaschanas Ustawa 1095. pantâ.

114. Pehz pasinojuma dabuschanas (112. pant.) ik kuram parahda dewejam jaisswehl usturas weeta tanî pilsehtâ waj aprinkî, kur spreedums ispildams.

Scha noſazijuma ne-eewehroſchanai ir tahdi iſnahkumi, kahdi noteikti Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 945. pantâ.

(papil. 1095. pant. un pahrgroſ. 1185 un 1186. pant.).

115. To lihgumu ſpehks, kurus parahdneeks noſlehdſis par nekuſtamu mantu, pirms krepoſta grahmatâs eerakſtita peeſihme par peedſihſchanu (110. pant.) no ſchihs nekuſtamahs mantas, noteizams, — tiklab atteekotees uſ puſehm, kas nehmuſchas dalibu ſchinîs lihgumôs, kà ari atteekotees uſ nekuſtamas mantas pirzeju uhtrupê, — pehz weetejeem ziwil- un ſemneeku likumeem.

(pahrgroſ. 1099. pant.).

116. Lihgumeem par nekuſtamu mantu, kurus parahdneeks noſlehdſis pehz tam, kad krepoſta grahmatâ eerakſtita peeſihme par peedſihſchanu no nekuſtamas mantas (110. pant.) naw nekahda ſpehka, atteekotees uſ peedſineju un nekuſtamas mantas pirzeju uhtrupê (weet. nolik. ſwod. III. d. 954 un 956. pant.).

(pahrgroſ. 1100. pant.).

117. Kad Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1095. pantâ noteiktais terminſch notezejis, tad Teeſas Priſtaws ſtahjahs pee nekuſtamas mantas aprakſtiſchanas tikai uſ peedſineja, parahdneeka waj weena waj otra hipotekariſka parahda deweja praſijumu. Ja neweena no peeminetahm perſonahm nepeeprafa aprakſtiſchanas, tad top iſdarita taiſchni nekuſtamas mantas nowehrteſchana.

(pahrgroſ. 1101. paut.).

118. Beſ tahm ſinahm, kas peeminetas Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1103. panta 1—3. punktôs, aprakſtijumam jaſatur ſewî norahdijums: kam, uſ krepoſta grahmatas pamata, peeder aprakſtamà nekuſtamà manta, waj wina neatrodahs kopu waldiſchanâ ar kahdu zitu perſonu un uſ kahdas teeſibas pamata, waj wina naw apgrûhtinata ar parahdeem un par kahdu ſumu, tà pat ari kahdi aprobeſchojumi un apgrûhtinajumi gul uſ nekuſtamas mantas.

(pahrgroſ. 1103. pant. 4 un 5. punkt.).

119. Beſ ſinahm, kas norahditas Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1104. panta 1—3. punktôs, aprakſtijumâ jaapſihmè ari zitas ſinas, kuras iſſkaidro nekuſtamas mantas ſtahwokli un ſaſtahwu, kà: par winu noſlehgtee lihgumi, kuſtamas mantas, kuras ſaſtahda nekuſtamahs mantas likumigu peederumu, attahkums no ruhpneezibas pilſehtahm, kugojamahm upehm waj dſelſszeleem u. t. t.

(pahrgroſ. 1104. pant. 4. punkt.).

120. Norakſtus no teem dokumenteem par aprakſtamo nekuſtamo mantu, kuri top glabati krepoſta eeſtahdê, war, uſ to luhgumu, kam pee tam daka, un uſ winu rehkenu, eeprafit Teeſas Priſtaws iſ ſchahs eeſtahdes.

(papiln. 1111 un 1112. pant.).

121. Nekuſtama manta aprakſtama iſuhtrupeſchanai tanî ſaſtahwâ, kahdâ wina apſihmeta krepoſta grahmatâ.

(pahrgroſ. 1114—1116. pant.).

122. Ja peedſinejs, parahdneeks waj hipotekariſkee parahdu deweji naw luhguſchi aprakſtiſchanas, tad pehz ta termina notezeſchanas, kas noteikts Ziwil-

teesaschanas Ustawa 1095. pantâ, peedsinejam japeenes ta pascha Ustawa 1117. pantâ norahditais paraksts.

(pahrgros. 1117. pant.).

123. Ja starp peedsineju un parahdneeku noteek weenoschanahs par nekustamas mantas wehrtibas noteikschanu, tad akts, kurâ tahda weenoschanahs isteikta, atstahjams pee Pristawa diwu nedelu laikâ, lai to waretu skatit zauri hipotekarikee parahdu deweji, kureem ir prasijumi pret isuhtrupejamo nekustamo mantu. Scha termina laikâ peeminetee parahdu deweji war peteikt sawu nemeeru pret isdarito nowehrtejumu un luhgt, lai nekustamas mantas wehrtiba taptu noteikta pehz Ziwilteesaschanas Ustawa 1122. panta.

(papiln. 1121 un 1122. pant.).

124. Neatkarigi no peedsineja teesibas iswehlet spreeduma ispildischanas zelus (Ziwiltees. Ust. 935 un 936. pant.), teesa, kad Ziwilteesaschanas Ustawa 1095. pantâ norahditais terminsch notezejis, war, us peedsineju waj hipotekarisku parahdu deweju luhgumu, apkihlat maksajumus, kas nahkahs parahdneekam pehz lihgumeem, kahdi pastahw par nekustamu mantu.

(papiln. 1128. pant.).

125. Ziwilteesaschanas Ustawa 1128, 1130, 1131 un 1139. pantu nosazijumi jaeewehro ari tanîs atgadijumôs, kad manta naw tapusi aprakstita.

(pahrgros. 1128, 1130, 1131 un 1139. pant.).

126. Nekustama manta, us kuru peedsihschana wirsinata, atstahjama kihlu turetaja pahrwaldischanâ tikai tanîs atgadijumôs, kas norahditi weetejo nolikumu swoda III. dalas 1493—1500. pantôs.

(pahrgros. 1129 un 1130. pant.).

127. Parahdneeka un peedsineja usdewums par uhtrupes weetu, terminu un kahrtibu (Ziwiltees. Ust. 1132. pant.) usrahdams hipotekarikeem parahdu dewejeem tanî kahrtibâ, kas noteikta scho nolikumu 123. pantâ. Ja schinîs jautajumôs parahdneeks, peedsinejs un hipotekarikee parahdu deweji neweenojahs, tad uhtrupe isdarama tanî kahrtibâ, kas norahdita Ziwilteesaschanas Ustawa 1133—1182. pantôs, ar pahrgrosijumeem, kahdi noteikti schinîs nolikumôs.

(papiln. 1132. pantu).

128. Nekustamas mantas, kas nowehrtetas sem tuhkstots peezisimti rubleem, kà ari semneeku sehtas un wispahr wisi sewischki semes gabali, kas nesastahda weselu dsimtmuischu (weet. nol. sw. 597. pant. 5. punkt. un 613. pant. 7. punkt.), neluhkojotees us winu wehrtibu, isuhtrupejami pec weetejahs Meera Teesneschu Sapulzes; nekustamas mantas, kas nowehrtetas us tuhkstots peezisimti rubleem waj augstak, kà ari wisas nekustamas mantas tahs krepostа nodalas apgabalâ, kurâ atrodahs Apgabala Teesa, isuhtrupejamas pee schihs Teesas.

(pahrgros. 1133. pant.).

129. Peedsinejs un parahdneeks, kà ari hipotekarikee parahdu deweji war prasit, lai isuhtrupè pee Apgabala Teesas nekustamu mantu, kas, us preekscheja panta pamata, isuhtrupejama pee Meera Teesneschu Sapulzes.

(pahrgros. 1135. pant.).

130. Mantas, kas eekihlatas weetejâs muischneeku un pilsehtu krediteestahdês, kad peenahzigee maksajumi nokaweti waj peedsihschana wirsinata us tahm, top pahrdotas pehz scho eestahschu statutôs noteikteem preekschraksteem, peemehrejot tos wispahrigai isuhtrupeschanas kahrtibai, kahda norahdita Ziwilteesaschanas Ustawâ un schinîs nolikumôs.

(papilnojot 1137. pantu).

131. Nekustamu mantu isuhtrupeschana top isdarita pa wisa gada laiku, atskaitot tahs deenas, kurâs teesas slehgtas.

(pahrgros. 1142 un 1145. pant.).

132. Bes sinahm, kas norahditas Ziwilteesaschanas Ustawa 1147. panta 1—3 un 6. punktôs, issinojumeem par nekustamas mantas isuhtrupeschanu jasatur sewî: 1) nekustamas mantas nowehrtejums, 2) sinas par hipotekarisku parahdu leelumu, kas guk us nekustamas mantas, 3) norahdijums, kurâ krepoſta nodakâ top westa krepoſta grahmata nekustamai mantai un 4) norahdijums, ka wiseem, kam tahdas teesibas us nekustamo mantu, kas leeds to istuhtrupet, japeeteiz schihs sawas teesibas pirms uhtrupes deenas.

(pahrgros. 1147. pant.).

133. Uhtrupes isdarischanai top sastahdits ik par kuru nekustamu mantu uhtrupes raksts, kurâ jaeeraksta: nekustamas mantas nosaukums, zena, no kuras jaeesahkahs solischanai, parahdâ palikuschee maksajumi, kas guk us nekustamas mantas, un schihs mantas isuhtrupeschanas ismaksas.

(pahrgros. 1151. pant.).

134. Solischanahs eesahkahs waj nu no nowehrtetahs sumas waj no to prasijumu (ismaksu, nodokku parahdu un zitu parahdu) sumas, kuri pee nolihdsinaschanas bauda preekschrozibu waj wezakuma teesibu preekſch wiseem no kustamas mantas peedsenameem prasijumeem, luhkojotees us to, katra no schihm abahm sumahm leelaka.

(papiln. to paschu pantu).

135. Ja krepoſta grahmatâ, bes ka tanî agrak eerakstitais kihlu turetajs ar to buhtu meerâ, ir eewests tahds nekustamas mantas apgruhtinajums, kuram, nekustamo mantu isuhtrupejot us scha kihlu turetaja waj par winu wezaka parahdu deweja prasijumu, war buht swars pee peeminetâ kihlu turetaja apmeerinaschanas mehra, tad us scha pehdejâ kihlu turetaja luhgumu, kas japeeteiz pirms uhtrupes deenas, nekustamâ manta leekama uhtrupê sem nosazijuma, ka schis apgruhtinajums waj nu peepaturams waj isnihzinams. Kad naw ne weena, kas wehletos eeguht nekustamo mantu ar apgruhtinajuma peepaturejumu, tad nekustamâ manta kriht tam, kas solijis augstako zenu sem nosazijuma, ka apgruhtinajums isnihzinams. Bet ja atrodahs tahdi, kas wehlahs pirkt nekustamo mantu tà ar apgruhtinajuma peepaturejumu, kà ar wina isnihzinajumu, tad nekustamâ manta kriht tam, kas solijis augstaku zenu sem nosazijuma, ka apgruhtinajums isnihzinams, — weenigi tad, kad schi zena ir leelaka ne ween par augstako zenu, kas solita sem nosazijuma, ka apgruhtinajums peepaturams, bet ari par to prasijumu sumu, kuri bauda preekschrozibu waj wezakuma teesibu preekſch ta kihlu turetaja prasijuma, kas luhdsis, lai isdara schahdu diwkahrtigu uhtrupi.

(papilnojot to paschu pantu).

136. Ja pahrdodot weenu waj wairak neķà weenu tanî paſchâ laikâ iſuhtrupejamu nekuſtamu mantu, kas nodroſchina weenus un tos paſchus hipotekariſkus parahdus, top nolihdſinati nodokku parahdi, iſmakſas, peedſinumi un peeminetee hipotekariſkee parahdi, tad zitas nekuſtamas mantas atſwabinamas no uhtrupes.

(pahrgroſ. 1153 un 1155. pant.).

137. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1161 un 1162. pantôs peeminetahs pirkſchanas ſumas, — beſ rokas naudas, — un krepoſta poſchlinu nomakſai ir nolikts mehneſs laiks. Ja pirms ſcha termina notezeſchanas peeminetahs ſumas nomakſatas, tad Meera Teeſneſchu Sapulzes Preekſchſehdetajs waj Apgabala Teeſa, raugotees uſ to, kur uhtrupe iſdarita, nolemj apſtiprinat nekuſtamo mantu uſ pirzeja wahrdu, kà ari dſehſt: 1) wiſas krepoſta grahmatâ uſ ſcho nekuſtamo mantu eerakſtitahs parahdu peenahzibas, par kurahm pirzejs naw ihpaſchi peeminejis, ka tahs uſnemj uſ ſewi (weet. nolik. ſw. III d. 1602 un 3967. pant.), un 2) tos apgruhtinajumus, ar kuru iſnihzinajumu nekuſtamà manta eeguhta (135. pant.).

(pahrgroſ. 1161, 1162 un 1164. pant.).

138. Nolehmums par nekuſtamas mantas apſtiprinaſchanu uſ pirzeja wahrdu, top ſchim pehdejam iſdots norakſtâ, ko eerakſtit nekuſtamo mantu krepoſta grahmatâs uſ wina wahrdu.

(pahrgroſ. 1165. pant.).

139. Pirzejam atwehlets eerehkinat pirkſchanas ſumâ hipotekariſkus parahdus tikai tanî atgadijumâ, ja parahdu deweji ir ar meeru atſtaht tos uſ nekuſtamas mantas, pahrwedot uſ pirzeja wahrdu.

(papiln. 1166. pant.).

140. Ja uhtrupê eenemtà ſuma naw peeteekama, ko apmeerinat wiſus peedſinumus un hipotekariſkos parahdus, tad pirzejs war eerehkinat pirkſchanas zenâ ſawus praſijumus tikai tahdâ mehrâ, kahds winam peenahkahs pehz aprehkena, kad nomakſati Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1163. pantâ peeminetee nodokku parahdi un iſmakſas un tee parahdu praſijumi, kuri bauda preekſchrozibas un wezakuma teeſibu preekſch pirzeja.

(pahrgroſ. 1167 un 1168. pant.).

141. Uhtrupê pahrdotu nekuſtamu mantu atpirkſchanas un pirkſchanas preekſchrozibas teeſibu noteiz weetejo ziwillikumu noſazijumi.

(pahrgroſ. 1169. pant.).

142. Beſ teem atgadijumeem, kas norahditi Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1170. panta 1. un 3. punktôs, uhtrupe atſihſtama par neiſdewuſchos, ja ne weens no teem, kas wehlahs lihdſ ſolit, nepahrſola to zenu, no kuras eeſahkahs ſoliſchanahs (134. pant.).

(pahrgroſot 1170. pant. 2. punkt.).

143. Ja uhtrupe neiſdodahs, tad ik kuram parahdu dewejam ir teeſiba luhgt jaunas iſuhtrupeſchanas, waj paturet nekuſtamu mantu ſewim par to ſumu, no kuras eeſahkahs ſoliſchana. Ja wairak parahdu deweji peeteiz wehleſchanos

paturet nekuſtamu mantu ſewim, tad preekſchroziba atwehlama peedſinejam un pehz tam jaunakam parahdu dewejam, pehz apmeerinaſchanas kahrtibas, un pee weenada wezuma — tam, ka praſijums leelaks.

(pahrgroſ. 1171, 1174 un 1187. pant.).

144. Ja ari otra uhtrupe neiſdodahs un parahdu deweji newehlahs paturet nekuſtamu mantu ſewim, tad beidſahs peedſihſchana no nekuſtamas mantas un peeſihme par peedſihſchanas wirſinaſchanu uſ nekuſtamu mantu iſnihzinama. Iſmakſas, kas zehluſchahs no nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanas, janomakſà peedſinejeem, peemehrigi ik kuŗa peedſenamai ſumai.

(pahrgroſ. 1175. pant.).

145. Ja pirzejs nenomakſà noliktâ terminâ pilnigi pirkſchanas ſumu, waj to ſumu, kuŗa tam janomakſà uſ ſcho nolikumu 139 un 140. pantu pamata, kà ari krepoſta poſchkinas, tad wiņa eemakſatà rokas nauda peeweenojama wiſpahrigai no mantas eenemtai ſumai, un par nekuſtamu mantu, ja ne weens no parahdu dewejeem newehlahs to paturet ſewim (140. pant.), noleekama uhtrupe pehz noſazijuma, kas iſteikts weetejo nolikumu ſwoda III. dakas 3968. pantâ.

(pahrgroſ. 1176. pant.).

146. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1177. pantâ norahditâ atgadijumâ, otra uhtrupe noleekama, eewehrojot noſazijumu, kas iſteikts weetejo nolikumu ſwoda III. dakas 3968. pantâ. Bet peedſihtà ſoda nauda peeweenojama wiſpahrigai no mantas eenemtai ſumai.

(papiln. 1177. pant. un pahrgroſ. 1179. pant.).

147. Uhtrupe naw atzekama aiſ ta zehlona, kas norahdits Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1180. panta 1. punktâ. Atteekotees uſ treſcho perſonu, kuŗai teeſa atſihſt ihpaſchuma teeſibu uſ iſuhtrupeto nekuſtamo mantu, uhtrupê eenemtà ſuma atlihdſina paſchu nekuſtamo mantu.

(pahrgroſ. 1180. pant. 1. punkt. un 1181. pant.).

148. Otrâ uhtrupê nekuſtamu mantu war pahrdot ari ſemak par nowehrtejumu, bet ne ſemak par to praſijumu ſumu, kuŗi bauda, pehz nolihdſinaſchanas kahrtibas, preekſchrozibas waj wezakuma teeſibu preekſch wiſeem no nekuſtamahs mantas iſdarameem peedſinumeem. Kad ſchis noſazijums pahrkahpts, tad uhtrupe atſihſtama par nepilnſpehzigu.

(papiln. 1180 un 1182. pant.).

149. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1188 un 1189. pantus peemehrojot, jaeewehro noſazijums, kas iſteikts weetejo nolikumu ſwoda III. dakas 3957. pantâ.

(pahrgroſ. 1188 un 1889. pant.).

150. Peemehrojot Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1199—1201. pantus, par uhtrupes apturеſchanu waj par aprakſtitahs nekuſtamahs mantas dakas iſuhtrupeſchanu, jaeewehro weetejo ziwilliſumu noſazijumi par nekuſtamu mantu atbildibu, wiſâ wiņu ſaſtahwâ, par hipotekariſkeem parahdeem.

papiln. 1199—1201. pant.

151. Suhdſibas peeneſchana par nepareiſu iſuhtrupeſchanu aptur nolehmuma iſpildiſchanu par nekuſtamas mantas apſtiprinaſchanu uſ pirzeja wahrdu ari tanî atgadijumâ, kas norahdits 148. pantâ.

(papiln. 1205. pant.).

XVI. Peedſihtahs ſumas iſdaliſchana.

152. Suma, kas eenemta no nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanas, wiſadâ ſinâ nododama weetejai Apgabala Teeſai.

(papiln. 1214. pant.).

153. No eemakſatahs ſumas, uſ Apgabala Teeſas nolehmumu, tuhlin top nolihdſinatas peedſihſchanas iſmakſas; no pahrejahs naudas nolihdſinami praſijumi ſchahdâ kahrtibâ: 1) baſnizai, kronim un ſabeedribahm par labu eeſtahditee ſemes nodokli un klauſibas no nekuſtamas mantas, kà ari ſemes klauſibas par labu priwatperſonahm, ja tanî laikâ, — no peeſihmes eerakſtiſchanas krepoſta grahmatâ par peedſihſchanu no nekuſtamas mantas (110. pant.) lihdſ uhtrupes deenai, — peenahzis makſaſchanas terminſch; 2) 1. punktâ peeminetee parahdâ palikuſchee nodokli un klauſibas par trim pehdejeem gadeem lihdſ 110. pantâ norahditahs peeſihmes eerakſtiſchanai; 3) adminiſtratiwo walſchu iſdotahs iſmakſas iſuhtrupetâ nekuſtamâ mantâ kauſchu weſelibas waj wiſpahrigas droſchibas apſardſibai (Buhwleet. Uſt. 404. pant., lik. ſw. XII. ſehj. I. d. pehz 1886. g. Turp.); 4) makſajumi, kuri nahkahs perſonahm, kas kalpojuſchas iſuhtrupetâ nekuſtamâ mantâ, to pahrwaldidamas waj iſdaridamas tanî kahdus darbus pehdejâ gadâ, ſkaitot lihdſ uhtrupes deenai (weet. nolik. ſw. III. d. 4174. pant.); 5) praſijumi, kas dibinati uſ publikahm hipotekahm pehz wezakuma, kahds kuram praſijumam peeder uſ likuma pamata; 6) to perſonu praſijumi, kuras atrodahs ſem parahdneeka aiſbildnibas waj aiſgahdnibas, kà ari wina nepilngadigu behrnu praſijumi, un tur, kur nepaſtahw laulatu draugu mantas kopiba, — parahdneeka ſeewas praſijumi, kad wini zekahs iſ parahdneeka pahrwaldiſchanas pahr peemineto perſonu mantu; ſchinî punktâ peeminetee praſijumi, kad eenemtâ ſuma nepeeteekama, top nolihdſinati peemehrigi winu leelumam; 7) atlikums, pehz 1—6. punktôs peemineto praſijumu nolihdſinaſchanas, iſdalams ſtarp pahrejeem parahdu dewejeem, peemehrigi winu praſijumu leelumam.

Peeſihmejums. Atteekotees uſ parahdeem, kas eerakſtiti krepoſta grahmatâs, lihdſ ar kapitalu nolihdſinaami ari ar ſcheem parahdeem ſaweenotee ſahnu praſijumi (weet. nolik. ſw. III. d. 1351. pant.), ja tee peeteikti, peneſot peerahdijumus, lihdſ uhtrupes deenai. Scho praſijumu ſtarpâ tahdu paſchu wezakuma teeſibu, kà kapitals, bauda ari prozenti, kuri peenahkahs, bet tikai par pehdejeem trim gadeem pirms uhtrupes deenas; ja prozenti naw peeteikti lihdſ uhtrupes deenai, tad wini pee eenemtahs ſumas iſdaliſchanas eewehrojami wezakuma ſinâ, lihdſigi kapitalam, tikai pa to laiku, no peeſihmes eerakſtiſchanas deenas krepoſta grahmatâ par peedſihſchanu no nekuſtamas mantas lihdſ uhtrupes deenai.

(pahrgroſ. 1163 un 1215. pant.).

154. Neatkarigi no Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1217. pantâ norahditas kahrtibas, kurâ aprehkens uſrahdams klahteſoſcheem parahdu dewejeem, ſchis aprehkens, ja tas atteekahs uſ ſumu, kas eenemta nekuſtamu mantu iſuhtrupejot, tanî paſchâ kahrtibâ uſrahdams ari parahdneekam, kuram, tapat kà parahdu dewejeem, ir teeſiba zelt pret aprehkenu ſtrihdu.

(papiln. 1217 un 1218. pant.).

155. Pee iſdaliſchanas netop peelaiſti dalibâ perſoniſki parahdu deweji, kas uſrahdijuſchi ſawus iſpildu rakſtus peedſihſchanas dehl pehz ſeſchu nedeku notezeſchanas no tahs deenas, kad peedſihtà ſuma eemakſata Apgabala Teeſâ. Tomehr, tiklab ſchee parahdu deweji, kà ari wiſi tee, kuru praſijumi palikuſchi pa dakai waj pa wiſam nenolihdſinati, patur teeſibu praſit, lai tos nolihdſina no parahdneeka zitas mantas, waj luhgt, lai parahdneeku atſihſt par neſpehjigu makſat.

(pahrgroſ. 1222. pant.).

XVII. Leetu teeſaſchanas kahrtiba mantas patwaligas eenemſchanas waj waldiſchanas trauzeſchanas atgadijumâ.

156. Zimilteeſaſchanas Uſtawa 1310, 1311, 1314 un 1315. pantu noſazijumi iſplatami ari uſ ſerwitutu leetaſchanas trauzeſchanu nekuſtamâ mantâ, pee kam ſchinîs pantôs norahditâ ſeſchu mehneſchu termina weetâ ſtahjahs weena gada terminſch.

(pahrgroſ. 1310, 1311, 1314 un 1315. pant.).

XVIII. Atlihdſibas peedſinumi par ſkahdi un ſaudejumeem, kurus padariſuſchi amata wihri.

157. Beſ atgadijumeem, kas norahditi Zimilteeſaſchanas Uſtawa 1330[2]. pantâ, atlihdſibas ſuhdſibas zekamas Waldoſcha Senata Kaſazijas Departamentâ — pret landrahteem (Igaunijas un Widſemes gubernâs un Sahmu ſalâ) un Teeſu Palatâ — pret aprinka deputateem (Widſemes un Igaunijas gubernâs) un konwenta deputateem Sahmu ſalâ, (weet. nolik. ſw. II. d. 541. pant. un peelik. III pee paſcha panta).

(papiln. 1330[2]. pant.).

158. Sewiſchku ſehſchu ſaſtahwâ, kas norahditas Zimilteeſaſchanas Uſtawa 1330[3]. pantâ, Widſemes un Igaunijas gubernâs aprinka muiſchneezibas Preekſchneeku weetâ peeaizinami Apgabala Teeſâ weetejee aprinka deputati.

(papiln. 1330[3]. pant.).

XIX. Leetu teeſaſchana par dſimſchanu laulibâ.

159. Zimilteeſaſchanas Uſtawa 1348 un 1349. pantus peemehrojot, jaeeewehro ari noſazijumi, kas iſteikti weetejo nolikumu ſwoda III. dakas 132—144 un 147. pantôs.

(pahrgroſ. 1348 un 1349. pant.).

XX. Leetu iſſchkirſchana ſameerinaſchanas zeſâ.

160. Zimilteeſaſchanas Uſtawa 1357. pantu peemehrojot, jaeewehro noſazijums, kas iſteikts weetejo nolikumu ſwoda III. d. 3597. pantâ.

(papiln. 1357. pant.).

161. Zimilteeſaſchanas Uſtawa 1364 un 1366. pantus peemehrojot janemj wehrâ weetejo nolikumu ſwoda III. d. 3606—3616. panti.

(papiln. 1364 un 1366. pant.).

Papildu noſazijumi.

162. Zimilteeſaſchanas Uſtawa peelikums IV pee 1400. panta (peeſihm.) par robeſchu ſtrihdu iſſchkirſchanu naw peemehrojams un robeſchu ſtrihdi iſtee-

ſajami uſ wiſpahriga pamata. Peelikums VI pee peeminetà panta, — par teeſaſchanu leetàs par makſaſchanas neſpehju un par parahdneeku perſoniſku apzeetinaſchanu — ir ſpehkà preekſch Baltijas gubernahm, ar pahrgroſijumeem un papilnojumeem, kas iſteikti peelikumà pee ſcha (162.) panta.

(pahrgroſ. peeſihm. pee 1400. panta).

163. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa noſazijumi, kurôs runats par aiſbildneem un par perſonahm, kas ſtahw ſem aiſbildnibas, peemehrojami ne tik ween aiſbildnibahm, kuras top eezeltas pahr nepilngadigeem, bet ari aiſgahdnibahm, kuras top eezeltas uſ weetejo ziwillikumu pamata.

164. Wiſôs tanîs atgadijumôs, kur Ziwilteeſaſchanas Uſtawà runats par aiſleeguma uſlikſchanu uſ nekuſtamas mantas, kad tas ſihmejahs uſ Baltijas gubernàs eſoſchu nekuſtamu mantu, ſcha aiſleeguma weetà ſtahjahs peeſihmes eerakſtijums krepoſta grahmatà uſ ſcho nekuſtamo mantu.

165. Sem teeſu uſtawôs peeminameem krepoſta- un notarialeem, kà ari noteiktà kahrtibà noſlehgteem un apleezinateem dokumenteem ſaprotami publiſki dokumenti.

166. Wiſi tee Ziwilteeſaſchanas Uſtawa panti, kurôs runats par ſemi, kura atlikuſees pehz peeſchkirſchanas ſemneekeem, un par iſpirkuma aiſdewumu, kà ari tee panti, kurôs aiſrahdits uſ ſewiſchku peelikumu pee Likumeem par Lauſchu kahrtahm, (Lik. Swod. IX. ſehj., 1876. g. iſdew.), — naw peemehrojami, atſkaitot atgadijumu, kas norahdits Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 973. panta 10. punktà.

167. Ziwilteeſaſchanas Uſtawa noſazijumu, kuri uſ ſcho nolikumu pamata naw peemehrojami Baltijas gubernàs tapehz, ka ſchinîs gubernàs paſtahw hipotekas kahrtiba un ſewiſchki ziwillikumi, ir pilnigi jaewehro weetejeem eeſtahdijumeem, atteekotees uſ tahm teeſibahm, kuras noteiz un apſargà zitàs Walſts dalàs paſtahwoſchee likumi.

168. Weetejo nolikumu ſwoda noſazijumi, kuri noteiz leetu peekritibu ſenakahm teeſahm, kad tee noſaka daſchadu, ſchinîs gubernàs paſtahwoſchu teeſibu peemehroſchanu (weet. nolik. ſw. III. d. eewedums, II—XII. pant.), paleek ſpehkà.

169. Noſazijumi, kas iſteikti 69. (4. punkt.), 88—90, 92 un 93. pantôs, japeemehro ari tanîs atgadijumôs, kad, pirms ſuhdſibas zelſchanas, eepreekſch nodroſchinami hipotekas zekà praſijumi un ſtrihdi par teeſibu eerakſtiſchanu krepoſta grahmatàs, waj par eerakſtito teeſibu iſnihzinaſchanu. Paklauſot ſchinî atgadijumà luhgumu par eepreekſcheju nodroſchinaſchanu, teeſai peenahkahs nolikt ſuhdſetajam terminu, kurà tam ſuhdſiba jazek. Kad ſchis terminſch palaiſts garam, tad ſpertais nodroſchinajuma ſolis atzekams, uſ pretejahs puſes praſijumu.

Otrà ſchkira.

Par ſewiſchkeem teeſaſchanas weideem.

170. Preekſchraksti, kas iſteikti ſchinî ſchkirà, ſtahjahs noſazijumu weetà par apſargoſcho teeſaſchanu (Ziwilteeſ. Uſt. 1401—1460. pant.), atſkaitot tos no peemineteem noſazijumeem, uſ kureem aiſrahdits ſchinî ſchkirà.

a) Par peenemſchanu behrna weetâ.

171. Luhgumi par peenemſchanu behrna weetâ un par atſaziſchanos no ſcha peenehmuma (weet. nolik. ſw. III. d. 185 un 186. pant.) eeſneedſami: pirmais — tai Apgabala Teeſai, kuras pahrſinamâ apgabalâ behrna weetâ peenemjamam dſihwes weeta, un pehdejais — tai teeſai, kura apſtiprinajuſi peenehmumu behrna weetâ.

172. Lihdſ ar luhgumu par peenemſchanu behrna weetâ japeenes peerahdijumi, kas apſtiprinatu tos apſtahkļus, no kureem pehz likuma (weet. nolik. ſw. III. d. 175—184. pant.) ir atkariga behrna weetâ peenemſchanas pilnſpehziba. Lihdſ ar luhgumu par nepilngadiga peenemſchanu behrna weetâ japeenes ari peenahzigahs aiſbildnibas eeſtahdes apleeziba par to, ka peenemſchana behrna weetâ nenahk peenemjamam par ſkahdi (weet. nolik. ſw. III. d. 185. pant.).

173. Teeſa paſino puſehm zaur pawehſtehm, kurâ deenâ nolikts leetu klauſit, un, pahrleezinajuſees, ka luhgums par peenemſchanu behrna weetâ ir likumigs un pareiſs, kâ ari iſklauſijuſi leetas dalibneeku mutiſkos iſſkaidrojumus, ja tee eeraduſchees ſehdē, ar nolehmumu apſtiprina behrna weetâ peenemſchanu. Tanî paſchâ kahrtibâ iſſchkiſami ari luhgumi par atſaziſchanos no panehmuma behrna weetâ.

174. Leetas par peenemſchanu behrna weetâ un par atſaziſchanos no ſchahda peenehmuma, iſſpreeſchamas pehz Prokurora atſinas iſklauſiſchanas.

175. Suhdſibas par Apgabala Teeſas nolehmumeem ſchinîs leetâs eeſneedſamas, eewehrojot to kahrtibu un tos terminus, kas norahditi Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 783 un 791. pantôs.

b) Par kahdu perſonu atſihſchanu par prahtâ jukuſchahm un par aiſgahdnibas eezelſchanu par tahm.

176. Luhgumi par to, lai kahdu perſonu atſihſt par neſpehjigu pahrwaldit ſawu mantu un rihkotees ar to, beſprahtibas waj ahrprahtibas pehz (weet. nolik. ſw. III. d. 498 un 499. pant.), eeſneedſami Apgabala Teeſai, pehz ſchihs perſonas dſihwes weetas. Tai paſchai Teeſai top eeſneegti prokuraturas preekſchlikumi ſchinî ſinâ.

177. Luhgumôs un prokuraturas preekſchlikumôs par kahdas perſonas atſihſchanu par neſpehjigu rihkotees ar ſawu mantu (176. pant.), janorahda ſchihs perſonas darbi, kuri wed gaiſmâ wina prahta ſatreekumu, eeſneedſot peerahdijumus, kas to apſtiprina un peeleekot klaht mediziniſku leezibu.

178. Kad, aiſklahtâ teeſas ſehdē, iſklauſits preekſchlikums un, ja wajadſigs, pahrbauditi peerahdijumi, waj ari kad zaur weenu no teeſas Lozekļeem, peemehrigi Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1456. pantam, iſdarita iſpehtiſchana, tad teeſa, ja atrod luhgumâ waj preekſchlikumâ (177. pant.) peeweſtos pamatus par eewehroſchanu pelnoſcheem, taiſa nolehmumu par tahs perſonas apluhkoſchanu teeſâ zaur ahrſteem, par kuru leeta eekuſtinata. Nolikdama apluhkoſchanu zaur ahrſteem, teeſa war nolemt, ka pagaidam eezekama aiſgahdniba, kas lai pahrwalda ſlimâ mantu un gahdâ par wina perſonu, par ko ari teeſa, iſpildiſchanas dehļ, paſino peenahzigai aiſbildnibas eeſtahdei.

179. Uſ to laiku, kas nolikts apluhkoſchanai, Teeſas Preekſchſehdetajs leek aizinat waj peegahdat teeſâ apluhkojamo perſonu.

180. Apluhkoſchana iſdarama aiſſlahtâ teeſas ſehdê, klahteſot Prokuroram un leetpratejeem ahrſteem, kas norahditi Kriminalteeſaſchanas Uſtawa 355. pantâ. Uſ puſchu luhgumu war, pehz teeſas eeſkata, peeaizinat ari zitus ahrſtus — ſpezialiſtus. Pee apluhkoſchanas war buht klaht priwatperſona, kas leetu eekuſtinajuſi, un apluhkojamâ pilnwarneeks.

181. Ja apluhkojamâ perſona, pehz ſawas ſlimibas dabas newar tapt peegahdata teeſâ, tad apluhkoſchana iſdarama ſlimâ atraſchanahs weetâ, pee kam, ja ſlimais uſturahs ne tanî weetâ, kur atrodahs Apgabala Teeſa, preekſch wina apluhkoſchanas top ſuhtits weens no teeſas Lozekkeem. Pee apluhkoſchanas wiſadâ ſinâ wajag buht klaht prokuraturas eerehdnim.

182. Par wiſeem apluhkoſchanas darbeem ſaſtahdams protokols, kuru paraksta wiſi klahtbijuſchee. Ahrſti, kas bijuſchi klaht pee apluhkoſchanas, iſteiz ſawu atſinu ar rakſtu, preekſch kam wineem teeſa war atwehlet noteiktu laiku.

183. Ja teeſa atſihſt par wajadſigu nodot apluhkojamo eepreekſchejai ahrſtu uſluhkoſchanai, tad noteiz tahdas uſluhkoſchanas terminu un ſpeſ ſchinî ſinâ peenahzigos ſoļus, pee kam ſlimo, ja wina uſluhkoſchana mahjâs iſrahdahs par ne-eeſpehjamu waj grûhtu, war eeweetot ſlimnizâ.

184. Turpmakâ teeſaſchana ir padota wiſpahrigeem Ziwilteeſaſchanas Uſtawa noſazijumeem.

185. Leetas par kahdu perſonu atſihſchanu par prahtâ jukuſchahm iſſchkiramas pehz Prokurora atſinas iſklauſiſchanas.

186. Teeſas Preekſchſehdetajs war uſdot weenam no Swehrinateem Adwokateem, kuri peeſkaititi pee Teeſas, aiſſtahwet ſlimâ labumus, ja apluhkojamais pats naw iſwehlejis waj newar iſwehlet pilnwarneeku.

187. Teeſas nolehmums par to, ka kahda perſona atſihta par prahtâ jukuſchu, tuhlin peeſuhtams peenahzigai aiſbildnibas eeſtahdei, lai eezel aiſgahdnibu pahr ſlimâ perſonu un mantu (weet. nolik. ſwod. III. d. 501. pant.).

188. Teeſaſchanas iſmakſas atlihdſinamas no apluhkotâ mantas, ja priwatperſonu luhgums waj Prokurora preekſchlikums paklauſits; zitadi wiſi iſdewumi nemjami uſ krona rehkena. Bet ja teeſa atſihſt, ka priwatperſona leetu eekuſtinajuſi netaiſnprahtigi, tad iſmakſas uſleek ſchai perſonai.

189. Pret Apgabala Teeſas un Teeſu Palatas nolehmumeem war eeſneegt blakus- un kaſazijas ſuhdſibas tiklab pats apluhkojamais waj wina pilnwarneeks, kà ari perſona, kas eekuſtinajuſi leetu par apluhkoſchanu, un Prokurors.

190. Schinî pantâ noteiktà kahrtiba jaeewehro ari atzelot pahr prahtâ jukuſcho eezelto aiſgahdnibu tapehz, ka winſch iſweſelojees.

z) Par kahdu perſonu atſihſchanu par iſſchkehrdetajeem un par aiſgahdnibas eezelſchanu pahr wineem.

191. Kahdas perſonas iſſludinaſchanu par iſſchkehrdetaju iſdara Apgabala Teeſa, kuras apgabalâ ta dſihwo, uſ winas radneeku waj tuwu perſonu luhgumu (weet. nolik. ſw. III. d. 506. pant.), kà ari uſ Prokurora preekſchlikumu, pehz ſinahm, kas winam peenahkuſchas no polizijas waj zitâ zelâ.

192. Priwatperſonu luhgumâ waj Prokurora preekſchlikumâ (191. pant.) janorahda apſtahkli, kuri wed pee atſinas, ka iſſchkehrdiba paſtahw, pee kam ſchihs perſonas war luhgt, lai tuhlin ſpex ſokus, ko nodroſchinat mântu pret iſſchkehrdeſchanu, norahdot paſchu nodroſchinaſchanas zeku. Schos luhgumus paklauſit ſtahw teeſas waj Teeſas Preekſchſehdetaja warâ, tanî kahrtibâ, kas norahdita Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 590. un nahkoſchôs pantôs un ſcho nolikumu 86. un nahkoſchôs pantôs.

193. Norakſts no luhguma waj preekſchlikuma (191. pant.) top peegahdats tai perſonai, par kuras atſihſchanu par iſſchkehrdetaju leeta eekuſtinata, lai ſchi perſona noliktâ terminâ dotu iſſkaidrojumu.

194. Turpmakà teeſaſchana ſchinîs leetâs noteek pa=ihſinatâ teeſaſchanas kahrtibâ.

195. Teeſa war, ja atſihſt par wajadſigu, iſdarit zaur weenu no ſaweem Lozekkeem iſpehtiſchanu par tahs perſonas dſihwi, kura iſſludinama par iſſchkehrdetaju. Iſpehtiſchana iſdarama iſklauſchinot peemehrigi Kriminalteeſaſchanas Uſtawa 454—466. panteem ſchihs perſonas radneekus un zitus, kam ſinama winas darbu daba.

196. Leetas par iſſchkehrdibu iſſpreeſchamas pehz Prokurora atſinas iſklauſiſchanas.

197. Pret teeſas nolehmumeem ſchinîs leetâs peelaiſchamas blakus= un kaſazijas ſuhdſibas.

198. Teeſas nolehmums par kahdas perſonas atſihſchanu par iſſchkehrdetaju top iſſludinats awiſês, kas norahditas Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 295. pantâ, kà ari weetejâs gubernas awiſês, un top paſinots tiklab peenahzigai aiſbildnibas eeſtahdei, lai eezek aiſgahdnibu par iſſchkehrdetaja mantu (weet. nolik. ſw. III. d. 507 un 508. pant.), kà ari wiſahm weetejà Apgabala Teeſas apgabala hipotekas nodalahm, lai par to klaji iſſtahda iſſinojumus.

199. Par aiſgahdnibas atzelſchanu, kas eezelta pahr iſſchkehrdetaju (weet. nolik. ſw. III. d. 511. pant.), war luhgt waj nu aiſgahdnis waj ta perſona pati, kura iſſludinata par iſſchkehrdetaju.

200. Norakſts no luhguma par aiſbildnibas atzelſchanu (199. pant.) peeſuhtams tai perſonai, uſ kuras luhgumu nahzis nolehmums par aiſgahdnibas eezelſchanu bet ja tahdas perſonas naw, waj ari winas dſihwes weeta naw ſinama, tad — Prokuroram.

201. Teeſaſchana uſ luhgumeem par aiſgahdnibas atzelſchanu padota noſazijumeem, kas iſteikti 192 un 194—198. pantôs.

202. Teeſaſchanas iſmakſas leetâ atlihdſinamas no tahs perſonas mantas, kuru teeſa atſinuſi par iſſchkehrdetaju. Ja luhgumu par kahdas perſonas atſihſchanu par iſſchkehrdetaju teeſa atrod par nepamatigu, tad iſmakſas, — ja leetu eekuſtinajuſi priwatperſona — uſleekamas uſ ſchihs perſonas mantas, bet ja teeſaſchana eeſahkta uſ Prokurora preekſchlikumu, tad—nemjamas uſ krona rehkena.

d) Par aiſgahdnibu pahr klaht ne=eſoſchu un beſwehſts noſuduſchu perſonu mantibu.

Par aiſgahdnibas eezelſchanu pahr klaht ne=eſoſchu perſonu mantu.

203. Leetas par aiſgahdnibu pahr klaht ne=eſoſchà mantu, tanîs atgadijumôs, kad ſcho aiſgahdnibu eezek teeſa (weet. nolik. ſw. III. d. 517. pant.),

peekriht tahs Apgabala Teesas pahrsinai, kuras apgabalâ klaht ne-esoscham bija dsihwes weeta.

204. Par aisgahdnibas eezelschanu war luhgt tiklab priwatpersonas, kurahm interese pee mantas apfargaschanas, waj pee klaht ne-esoschâ teesibu aisstahweschanas, kà ari prokuraturas eerehdni.

205. Apgabala Teesa, pahrleezinajusees, ka weetejo nolikumu swoda III. dakas 517. pantâ norahditeem nosazijumeem ne kas naw pretim, sastahda nolehmumu par aisgahdnibas eezelschanu pahr klaht ne-esoschà mantu un pasino par scho, ispildischanas dehl peenahzigai aisbildnibas eestahdei.

206. Teesas nolehmums (205. pant.) taisams teesas sehdê pehz Prokurora atsinas isklausischanas.

207. Scha nolehmuma norakstš peesuhtams klaht ne-esoscham, ja wina usturas weeta sinama; zitadi schis nolehmums issludinams tanî kahrtibâ, kahda noteikta Ziwilteesaschanas Ustawa 295. pantâ.

208. Kad eestahjahs nosazijumi, kuri norahditi weetejo nolikumu swoda III. dakas 522. pantâ, tad aisgahdniba jabeidš pehz tahs teesas nolehmuma, kura bija eezehlusi aisgahdnibu.

209. Pret teesas nolehmumu peelaischamas blakus suhdsibas us wispahriga pamata.

Par beswehsts nosuduschà issludinaschanu par miruschu.

210. Atgadijumôs, kas norahditi weetejo nolikumu swoda III. d. 524 un 525. pantôs, personas, kam pee tam interese, un, tahdahm personahm truhkstot, aisgahdnis pahr beswehsts nosuduschà mantu, kà ari prokuraturas eerehdni war luhgt Apgabala Teesai (203. pant.), lai issludina beswehsts nosuduscho par miruschu.

211. Priwatpersonu luhgumâ waj Prokurora preekschlikumâ jaapleezina, peewedot peerahdijumus, beswehsts nosuduschà wezums, laiks, kad winsch atstahjis dsihwes weetu, un laiks, kad par winu dabutas pehdejahs sinas. Bes tam pee luhguma japeeleek klaht nauda, ko islaist sludinajumus.

212. Ja Apgabala Teesa, luhkojusi zauri peenestos peerahdijumus un, kad wajadsigs, isdarijusi peenahzigo (Ziwiltees. Ust. 1456. pant.) ispehtischanu zaur weenu no saweem Lozekleem, atsihst, ka weetejo nolikumu swoda III. d. 524 un 525. pantôs norahditee peenehmumi, ka beswehsts nosuduschais miris, peeteekami apstiprinati, tad nolemj islaist sludinajumu par beswehsts nosuduscho pehz wispahrigeem nosazijumeem par teesaschanu usaizinajuma kahrtibâ.

213. Peeminetâ sludinajumâ (212. pant.) beswehsts nosuduscham top uslikts peenahkums eerastees teesâ, waj dot par sewi teesai tizamu sinu gada un weenas deenas laikâ (weet. nolik. sw. III. d. 3627. pant.), ar peedraudejumu, ka zitadi winsch buhs padots 214. pantâ norahditeem isnahkumeem. Tanî paschâ sludinajumâ top usaizinatas wisas zitas personas, kurahm ir tizamas sinas par beswehsts nosuduschà usturas weetu waj nahwi, peegahdat schihs sinas teesai.

214. Pehz sludinajuma termina beigahm, ja naw dabutas tizamas sinas, ka beswehsts nosuduschais ir dsihws, teesa, us to personu luhgumu, kam pee tam interese, nolemj atsihst beswehsts nosuduscho par miruschu.

215. Leetas par beſwehſts noſuduſcho perſonu iſſludinaſchanu par miruſchahm, iſſchkiramas ne zitadi, kà pehz Prokurora atſinas iſklauſiſchanas.

216. Teeſas nolehmums par kahdas perſonas atſihſchanu par miruſchu, iſſludinams noteiktâ kahrtibâ awiſês (Ziwilteeſ. Uſt. 295. pant.).

217. Pret teeſas nolehmumu, pehz kura beſwehſts noſuduſchee atſihti par miruſcheem, top peelaiſtas blakus ſuhdſibas uſ wiſpahriga pamata.

218. Teeſas nolehmums par beſwehſts noſuduſchà iſſludinaſchanu par miruſchu, pehz pahrſuhdſibas termina notezeſchanas, war tapt atzelts uſ weetejo nolikumu ſwoda III. d. 527. un 528. pantu pamata, uſ ſewiſchku ſuhdſibu, kas zeļama pehz wiſpahrigeem noſazijumeem par leetu peekritibu.

e) Par teſtamenta atplehſchanu un ſludinaſchanu.

219. Weetejo nolikumu ſwoda III. d. 2446—2452. pantôs norahditee rihkojumi par rakſtiſku teſtamentu atplehſchanu un par rakſtiſku waj mutiſku teſtamentu waj zitadu pehdejahs wehleſchanahs iſſazijumu (dahwinajuma nahwes atgadijumam, nolihguma par mantineeka eezelſchanu un kodizila) ſludinaſchanu, iſdarami, luhkojotees pehz nowehletahs mantas ſugas un zenas, Apgabala Teeſâ waj pee Meera Teeſneſcha, kuru pahrſinamâ apgabalâ teſtamenta taiſitajam, pirms wina mirſchanas, bija pehdejà dſihwes weeta. Peeminetos rihkojumus iſdara Apgabala Teeſa, ja pee teſtamenta eeſneegſchanas newareja noteikt nowehletahs mantas ſugu un zenu.

220. Pehz teſtamenta taiſitaja nahwes waj wina iſſludinaſchanas par miruſchu (weet. nolik. ſw. III. d. 524. pant.), ik kurſch wina teſtamenta rakſts tuhlin eeſneedſams peenahzigâ teeſâ tai perſonai, kuras rokâs ſchis rakſts atrodahs. Jſ ſcha panta noſazijumeem iſnemti tee atgadijumi, kas apſihmeti weetejo nolikumu ſwoda III. d. 2446 un 2450. pantôs un 2. peeſihmejumâ pee 2447. panta.

221. Tuhlin pehz teſtamenta eeſneegſchanas, nenogaididams luhguma peeneſchanas, Teeſas Preekſchſehdetajs noleek deenu, kurâ teſtaments atplehſchams, par ko top iſſtahdits iſſinojums uſgaidamâ iſtabâ un pee teeſas durwim un ſludinats weetejâs gubernas awiſês.

222. Ahrkahrtigôs atgadijumôs, kad pehz apſtahkleem wajadſigs tuhlin nolaſit teſtamentu, Teeſas Preekſchſehdetajs waj Meera Teeſneſis, neiſlaiſdams ſludinajumu, uſ weena waj otra mantineeka luhgumu, noleek teſtamenta atplehſchanai un nolaſiſchanai wiſihſako terminu, peemehrodamees tam, ka mantineekeem, kas ſinami, buhtu eeſpehjams atnahkt.

223. Noliktâ deenâ (221 un 222. pant.) Teeſas Preekſchſehdetajs waj Meera Teeſneſis klajâ ſehdê atplehſch teſtamentu, uſrahda to atnahkuſcheem leezineekeem, lai tee apleezina ſawus parakſtus un ſehgeļus; pehz tam teſtaments pilnigi nolaſams, eewehrojot noſazijumus, kas iſteikti weetejo nolikumu ſwoda III. d. 2448 un 2449. pantôs.

224. Par wiſeem darbeem, kas iſdariti pee teſtamenta atplehſchanas un nolaſiſchanas, ſaſtahdams protokols, kurâ neween pilnigi jaeerakſta teſtaments, bet ari ja-apſihmè: 1) waj ſehgeli bija weſeli; 2) kahdi leezineeki atradahs ſehdê un kahdus iſſkaidrojumus wini dewa; 3) waj tapa zeltas eerunas pret teſta-

menta ihſtenibu waj pilnſpehzibu, un 4) waj teſtamenta rakſtâ nebija eewehrotas kahdas ſawadibas, kà: iſlabojumi, kaſijumi, iſdſehſumi u. t. t.

225. Ja teſtamenta taiſitajs ſawu pehdejo wehleſchanos iſteizis mutes wahrdeem (weet. nolik. ſw. III. d. 2087, 2096 un 2097. pant.), tad peenahzigà teeſa, uſ to perſonu luhgumu, kam pee ta daka, aizina leezineekus, kas bijuſchi klaht pee ſchahda wehleſchanahs iſteikuma, un iſklauſchina winus teeſas ſehdê par to, kahds teſtamenta taiſitajam wahrds, uſwahrds, dſihwes kahrta un wezums, kahds ſatwars bijis mutiſkam teſtamentam, kà ari kur un kad tas faſtahdits, un par ziteem apſtahkleem, pee kureem teſtamenta taiſiſchana notikuſi un kureem war buht ſwars pee teſtamenta pilnſpehzibas.

226. Leezineeki (225. pant.) iſklauſchinami ſem ſwehreſta (weet. nolik. ſw. III. d. 2088 un 2443. pant.) pehz wiſpahrigeem Ziwilteeſaſchanas Uſtawa noſazijumeem, pee kam peeminetà Uſtawa 390 un 400. pantôs atwehletahs teeſibas bauda wiſas tahs perſonas, kuras peeteikuſchas ſawas teeſibas uſ mantojumu.

227. Leezineeku iſſazijumi (225. un 226. pant.) eerakſtami protokolâ, kurſch lihdſ ar teſtamenta taiſitaja iſteiktas wehleſchanahs uſrakſtijumu, ja tahds iſdarits uſ weetejo nolikumu ſwoda III. d. 2089. panta pamata, top paſludinats teeſas ſehdê, tanî kahrtibâ, kas noteikta par rakſtiſkeem teſtamenteem.

228. Pehz tahdu teſtamentu paſludinaſchanas, kurôs atrodahs nowehlejumi par labu Deewam tihkameem, labdarigeem un wiſpahrderigeem eeſtahdijumeem (weet. nolik. ſw. III. d. 2348. pant.), teeſa noſuhta iſrakſtus iſ ſcheem teſtamenteem Prokuroram, lai tas paſino peenahzigeem arodeem, peeſuhtidams lihdſ ar to ſinas par teſtamenta iſpilditaju waj to perſonu wahrdu un dſihwes weetu, kas teſtamentu eeſneeguſchas, lai to paſludina.

229. Teeſa paſludina, uſ to perſonu luhgumu, kam pee ta daka, ka teſtamenti waj wiſpahri rihkojumi nahwes atgadijumam, gahjuſchi likumigâ ſpehkâ: 1) ja iſpilditi noſazijumi, kas apſihmeti weetejo nolikumu ſwoda III. d. 2451 un 2452. pantôs, un 2) ja perſonas, kuŗahm pehz likuma atwehleta teeſiba zelt ſtrihdu pret teſtamenta pilnſpehzibu (to paſchu nolikumu 2477, 2478 un 2798. pant.), atſazijuſchahs no ſtrihdus zelſchanas.

230. Weetejo nolikumu ſwoda III. d. 2451. pantâ peeminetam klajam aizinajumam peemehrojami wiſpahrigi noſazijumi par teeſaſchanu uſaizinajuma kahrtibâ.

231. Kad teſtamenti gahjuſchi likumigâ ſpehkâ, tad ſcho originali, ſchnori zaurwelkot un teeſas ſehgeli peeleekot, ar peenahzigeem uſrakſteem par teſtamenta paſludinaſchanu un wina eeſchanu likumigâ ſpehkâ, top iſdoti mantineekeem waj teſtamenta iſpilditajeem, ja teſtamenta taiſitajs naw zitadi iſrihkojis. Pee ſcho dokumentu iſdoſchanas janemj wehrâ noſazijums, kas iſteikts Ziwilteeſaſchanas Uſtawa (pehz 1886. g. Turp.) peeſihmejumâ pee 1408. panta.

232. Kamehr teſtaments naw gahjis likumigâ ſpehkâ, tas uſglabajams teeſâ pee-eetams eeſkata dehl wiſeem, kam pee tam intereſe, ſem Meera Teeſneſcha waj Apgabala Teeſas Lozekla uſraudſibas un atbildibas. Mantineekeem, uſ winu luhgumu, war tapt iſdoti noraksti, ar uſrakſtu, ka teſtaments ſludinats un apmeerina wiſas noteiktahs formalibas (ſalihdſ weet. nolik. ſw. III. d. 2480. pant.), bet wehl naw gahjis likumigâ ſpehkâ.

233. Pret teesas rihkojumeem un nolehmumeem leetâs par testamenteem peelaischamas blakus suhdsibas ar isnehmumeem, kahdi noteikti schinîs nolikumôs par to nolehmumu pahrsuhdseschanu, kas taisiti isteesajot leetas usaizinajuma kahrtibâ.

f) Par mantojuma apsargaschanu.

234. Atgadijumôs, kas norahditi weetejo nolikumu swoda III. d. 2587—2589. pantôs, atstahtahs mantibas apsargaschanas sokus speh Meera Teesnesis, kura eezirknî atrodahs atstahtà mantiba. Priwatpersonahm ir teesiba greestees ar luhgumu schinî sinâ pee Eezirkna Meera Teesnescha waj ari pee weena no apkahrtnê dsihwojoscheem Goda Meera Teesneschem.

235. Par tahs mantas apsargaschanu, kas palikusi pehz miruschà, war luhgt: 1) mantineeki; 2) testamenta ispilditaji waj aisgahdni pahr mantojumu; 3) miruschà amata wihra preekschneeziba, bet tikai atteekotees us krona waj labeedribu naudu, leetahm waj papireem, kas palikuschi miruschà mantibâ; 4) parahdu deweji prasijumôs, par kuru peespreeschanu waj nodroschinaschanu taisits teesas nolehmums; schinî atgadijumâ apsargama tikai ta daka atstahtahs mantas, kahda peeteekama, ko nolihdsinat peeminetos prasijumus.

236. Atgadijumôs, kas norahditi weetejo nolikumu swoda III. d. 2589. pantâ, Meera Teesnesis stahjahs pee mantojuma apsargaschanas ari neraugotees us to, waj to kahds luhdsis waj nè (235. pant.), us to personu, kas dsihwoja ar nomiruscho weenâ mahjâ, waj ari wina deenestneeku waj mahjineeku usdewumu, kà ari us polizijas pasinojumu un prokuraturas eerehdnu prasijumu, waj pehz sawa pascha eeskata, ja winam tizis skaidri sinams, ka testamenta taisitajs miris.

237. Mantojuma apsargaschanas soli ir: 1) mantas apsehgeleschana; 2) winas sarakstischana un nowehrteschana, un 3) winas nodoschana glabaschanâ.

Par mantas apsehgeleschanu.

238. Atstahtà manta apsehgelejama tikai tad, kad personas, kam pee ta interese, to luhds, waj kad Meera teesnesis, weetejo nolikumu swoda III. d. 2589. pantâ narahditôs atgadijumôs, atsihst apsehgeleschanu par wajadsigu, waj ari kad ais kahdeem zehloneem naw tuhlin eespehjams stahtees pee saraksta sastahdischanas.

239. Apsehgeleschanu isdara, us Meera Teesnescha rihkojumu, pee Meera Teesneschu Sapulzes amatâ stahwoschais Teesas Pristaws, ne masak kà diwahm leekahm personahm klaht esot, peelikdams krona sehgeli pee leetu glabatnehm waj paschahm leetahm.

240. Pee apsehgeleschanas war buht klaht personas, kas apsihmetas 235. pantâ.

241. Stahdamees pee apsehgeleschanas, Teesas Pristaws nemj no teem, kas dsihwo miruschà dsihwoklî, paraksta par to, ka no atstahtahs mantibas wini neko naw noslehpuschi, nedsteem sinams, ka kahda daka schihs mantibas buhtu noslehpta, panemta waj aisnesta. Par nepateesu issazijumu pee scha paraksta nemschanas, wainigeem usleekams sods, kas noteikts Meera Teesneschu spreescha-

mo ſodu Uſtawa 176[1]. pantâ, par ko ari top atgahdinats pee paraksta nemſchanas.

242. Naw jaapſehgelè 1) preekſchmeti, kas wajadſigi deeniſchkai leetaſchanai tahm perſonahm, kas palikuſchas tanî mahjâ waj dſihwoklî, kur dſihwoja miruſchais, kà ari rihki, kas wajadſigi laukſaimneezibâ, un 2) preekſchmeti, kurus pehz winu ihpaſchibas newar apſehgelet. Par wiſeem neapſehgeleteem preekſchmeteem ſaſtahdams ihſs ſaraksts.

243. Ja top paſinots, ka atſtahtâ mantibâ atrodahs teſtaments, tad Teeſas Priſtawam jauſmeklè wiſpirms ſchis dokuments.

244. Pee apſehgeleſchanas atraſto teſtamentu un zitadus pehdejahs wehleſchanahs iſteikumus (219. pant.), kà ari aiſſehgeletus paketus Teeſas Priſtaws neatplehſtus peeſuhta Meera Teeſneſim, uſ kura rihkojumu iſdarits apſehgelejums, eerakſtot ſchurnalâ, kahdâ weidâ tee atraſti.

245. Pee apſehgeleſchanas atraſtee prozentu papiri, ſkaidra nauda un dahrguma leetas ari nododamas Meera Teeſneſim, tahs peeminot pilnigi Priſtawa ſchurnalâ.

246. Preekſchmeti, pret kureem treſchahs perſonas zehluſchas praſijumu, aprakſtami, bet ſchurnalâ japeemin peeteiktee praſijumi.

247. Teeſas Priſtawam, kurſch iſdara apſehgeleſchanu, jaeeraksta wiſi ſawi darbi, ko tas iſdarijis pee apſehgeleſchanas, ſewiſchkâ ſchurnalâ, kurſch ſaſtahdams pehz Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 950 un 951. pantôs iſteikteem noſazijumeem.

248. Leetas dalibneeku rakſtiſkee uſdewumi peeleekami ſchurnalam klaht, norahdot to ſchurnalâ paſchâ.

249. Schurnalu par apſehgelejumu paraksta wiſas perſonas, kas bijuſchas klaht.

250. Pehz apſehgeleſchanas beigahm, ſchurnals ar wiſeem peelikumeem ſtahdams preekſchâ Teeſneſim, uſ kura rihkojumu apſehgelejums iſdarits.

Par ſehgeka nonemſchanu.

251. Rihkojumu par ſehgeku nonemſchanu iſdara waj nu Meera Teeſneſis, uſ kura nolehmumu ſehgeki peelikti, waj ari teeſa, kas nolehmuſi apſtiprinat mantineekus mantojuma teeſibâs un nodot teem atſtahto mantu. Ja apſehgelejums iſdarits tapehz, ka mantineeki nebija ſinami, waj tee nebija klaht, tad ſehgeki nonemjami pehz aiſgahdna eezelſchanas pahr atſtahto mantibu waj pahr klaht ne-eſoſcho mantineeku mantibu.

252. Sehgekus nonemj Teeſas Priſtaws klahteſot ne maſak kà diwahm leekahm perſonahm.

253. Pee ſehgeku nonemſchanas ir teeſiba buht klaht 235. pantâ apſihmetahm perſonahm, kà ari teem, kas zehluſchi praſijumus pret apſehgeleteem preekſchmeteem.

254. Par to, kad ſehgekus nonems, top paſinots tahm perſonahm, kuhm uſ preekſchejà (253.) panta pamata ir teeſiba buht klaht pee ſehgeka nonemſchanas, ja winu dſihwes weeta ir ſinama, kà ari top iſkahrts iſſinojums Meera Teeſneſchu uſgaidamâ iſtabâ.

255. Ja sehgeka nonemschana saweenota ar saraksta sastahdischanu, tad sehgeki nonemjami pa kahrtai teem preekschmeteem, kuri eewesti sarakstâ.

256. Wiss teesas Pristawa darbi pee sehgeka nonemschanas eerakstami sewischkâ schurnalâ (247. pant.). Schurnalâ ari ja-apsihmè, kahdâ stahwoklî atrasti peeliktee sehgeki.

Par saraksta sastahdischanu.

257. Saraksstu un nowehrtejumu isdara Teesas Pristaws us Meera Teesnescha rihkojumu, leezineeku klahtbuhtnê, peemehrodamees tai kahrtibai, kahda par saraksta un nowehrtejuma isdarischanu noteikta Ziwilteesaschanas Ustawâ, eewehrojot nosazijumus, kas isteikti 253 un 254. pantôs; ja Pristaws stahjahs pee saraksta sastahdischanas bes mantas eepreekschejas apsehgeleschanas, tad jaeewehro ari nosazijumi, kas isteikti 241 un 243—246. pantôs.

258. Nekawejamôs atgadijumôs, us Meera Teesnescha rihkojumu, pee saraksta sastahdischanas war stahtees, nenogaidot pasinojuma peegahdaschanu interesetahm personahm, par to, kad saraksstu sastahdihs (254. pant.).

259. Par saraksta sastahdischanas darbeem sarakstams schurnals tanî kahrtibâ, kas norahdita 247. pantâ.

Par apsehgeletahs waj aprakstitahs mantas glabaschanu.

260. Apsehgeletâ waj sarakstità manta, kad wajadsigs to glabat un turklaht pehz likuma naw peenahkums eezelt aisbildni waj aisgahdni, nododama glabaschanâ peemehrigi nosazijumeem, kas isteikti Ziwilteesaschanas Ustawa 1009—1020. pantôs.

261. Mantojumâ atrodoschahs leetas, kuras drihs eet bojâ, tuhlin, us Meera Teesnescha rihkojumu, isuhtrupejamas tanî kahrtibâ, kas noteikta Ziwilteesaschanas Ustawâ un par tahm eenemtà nauda, atskaitot uhtrupes ismakšas, eemakšajama Meera Teesnesim.

262. Testamentu waj zitu kahdu isrihkojumu nahwes atgadijumam, kas atrasti sperot sokus mantojuma apsargaschanas sinâ, Meera Teesnesis, ja winam pascham naw teesibas to atplehst un sludinat (219. pant.), tuhlin peesuhta peenahzigai teesai.

263. Atstahtâ mantâ atrastus aissehgeletus paketus (244. pant.) Meera Teesnesis atplehsch klajâ sehdê, peeminedams protokolâ, kahdâ stahwoklî tee atrasti.

264. Ja is usraksta waj zita kahda rakstiska peerahdijuma redsams, ka aissehgeletais pakets peeder treschai personai, tad Teesnesis aizina scho personu preeksch tam noliktâ deenâ, lai ta buhtu klaht pee paketa atplehschanas. Aizinatahs personas neatnahkschana neaptur atplehschanu.

265. Papiri un zitas leetas, kas atrodahs aissehgeletôs paketôs, un nepeeder pee mantojuma (264. pant.), nododamas pehz peederibas waj ari aissehgelejamas, ko isdot us atprasijumu.

266. Ja miruschais stahweja walsts waj sabeedribas deenestâ un pehz wina palikuschâ mantâ atrodahs akti, grahmatas, atslehgas waj ziti preekschmeti,

kas tam nodoti deenesta darischanâs, tad Meera Teesnesis, us miruschà preekschneezibas prasijumu, leek tuhlin isdot peeminetos preekschmetus pehz peederibas.

267. Leetas, kuru atdoschanas prasa treschahs personas, war tahm tapt isdotas, pehz Meera Teesnescha eeskata, ja naw ko schaubitees, ka winas peeder schihm personahm un pret winu atdoschanu neweens naw zehlis strihdu. Zitadi japeemehro nosazijumi, kas isteikti Ziwilteesaschanas 1092 un 1093. pantôs.

Par suhdsibahm un strihdeem, kas zelahs pee mantojuma apsargaschanas.

268. Suhdsibas par Meera Teesneschu rihkojumeem mantojuma apsargaschanas sinâ peenesamas Meera Teesneschu Sapulzei tanî kahrtibâ, kas norahdita Ziwilteesaschanas Ustawa 167—169. pantôs.

269. Terminsch suhdsibas peneschanai skaitams no tahs deenas, kad pahrsuhdsamais darbs ispildits, bet ja tas isdarits suhdsetajam klaht ne-esot, tad no tahs deenas, kad winam sludinats nolehmums, pret kuru tas peenes suhdsibu, peeskaitot klaht schinî pehdejâ atgadijumâ werstu laiku. (Ziwiltees. Ust. 300. pant.).

270. Suhdsibas eesneegschana neaptur nedz pahrsuhdsetà nolehmuma ispildischanu, nedz Teesnescha turpmakos darbus, bes ween ja no Meera Teesneschu Sapulzes nahzis rihkojums par aptureschanu.

271. Suhdsibas pret Teesas Pristawu par likumâ noteikto nosazijumu ne-eewehroschanu pee apsehgeleschanas, sehgeku nonemschanas un saraksta sastahdischanas, kà ari strihdi, kas zelahs ispildot miruschà mantas apsargaschanas darbus, jazel pee peenahzigà Meera Teesnescha tanî terminâ, kas nolikts Ziwilteesaschanas Ustawa 1202. pantâ.

g) Par aisgahdnibu pahr mantojumu.

272. Nolehmumu par aisgahdnibas eezelschanu, ziwillikumôs norahditôs atgadijumôs (weet. nolik. sw. III. d. 2453, 2480 un 2590. pant.), taisa waj nu Meera Teesnesis, kursch spez sohlus mantojuma apsargaschanas sinâ, waj ari teesa, kura isteesà leetu par mantojumu.

273. Atsinusi, pehz leetas apstahkleem, par wajadsigu, eezelt aisgahdnibu pahr mantojumu, teesa par to pasino peenahzigai aisbildnibas eestahdei.

h) Sludinajumi par mantojuma atklahschanos.

274. Sludinajumus par to, ka mantojums atklahjees (weet. nolik. sw. III. d. 373, 2597, 2629, 2651 un 2652. pant.), islaisch, luhkojotees pehz atstahtahs mantas sugas un zenas, Meera Teesnesis waj Apgabala Teesa, kuru pahrsinamâ apgabalâ mantojuma atstahjejam bija pehdejà dsihwes weeta.

275. Sludinajumu par to, ka mantojums atklahjees, teesa islaisch, us to personu luhgumu, kam pee tam dara, waj pehz sawa eeskata (weet. nolik. sw. III. d. 2589 un 2597. pant.), schinîs atgadijumôs: 1) kad mantineeki naw sinami; 2) kad naw tizami sinams, ka tee, kas peeteikuschi sawu teesibu us mantojumu, ir weenigee un tuwakee mantineeki; 3) kad mantineeki, kaut gan sinami, bet atsakahs peenemt mantojumu, waj isteiz wehleschanos peenemt to ne zitadi, kà pehz saraksta, un 4) kad mantineekeem, testamenta ispilditajeem waj mantojuma aisgahdnim naw sinami parahdi, kas gul us atstahtahs mantas.

276. Lai iſlaiſch ſludinajumu par to, ka mantojums atklahjees, war luhgt: teſtamenta iſpilditajs, aiſgahdnis pahr mantojumu un wiſpahri wiſas perſonas, kuras zeļ kahdus praſijumus pret mantojumu, kà: mantineeki, legatariji, parahdu deweji. Meera Teeſneſis, ſperdams ſolus tahda mantojuma apſargaſchanas ſinâ, kas nepeekriht wina pahrſinai (274. pant.), paſino, ja wajadſigs, peenahzigai teeſai, lai iſlaiſch ſludinajumu.

277. Sludinajums par to, ka mantojums atklahjees, war tapt ſaweenots ar uſaizinajumu, kas minets 230. pantâ, un ir padots wiſpahrigeem noſaziju-meem par uſaizinaſchanas kahrtibu.

i) Par darbeem mantojuma peenemſchanas ſinâ.

278. Luhgumi par to, lai peeſpeeſch mantineekus iſteikt, waj wini grib peenemt mantojumu waj nè (weet. nolik. ſw. III. d. 2634 un 2635. pant.), eeſneedſami tai teeſai, kurai peekriht iſteeſat leetu par mantojumu (274. pant.). Tai paſchai teeſai eeſneedſami luhgumi par mantojuma peenemſchanu pehz ſarakſta (weet. nolik. ſw. III. d. 2651—2653. pant.), kà ari paſinojumi par atſaziſchanos no mantojuma (to paſchu nolikumu 2415, 2496, 2623 un 2776—2786. pant.).

279. Luhgumâ par to, lai peeſpeeſch mantineekus iſteikt ſawu gribu atteekotees uſ mantojumu (278. pant.), jaapſihmè: 1) kahdas perſonas ihſti aizinatas pee mantoſchanas; 2) uſ kahda pamata: pehz teſtamenta, lihguma waj likuma, un 3) kahdus praſijumus luhdſejs zeļ pret mantojumu.

280. Uſ ſcha luhguma pamata teeſa, neſtahdamahs pee luhdſcja praſijumu pareiſibas pahrbaudiſchanas (279. pant. 3. punkt.), aizina wina norahditos mantineekus un, ja tee eeraduſchees ſehdè, iſklauſijuſi ſcho mutiſkus iſſkaidrojumus, nolemj kahdâ laikâ wineem jaiſteiz, waj tee grib peenemt mantojumu waj nè (weet. nolik. ſw. III. d. 2634 un 2635. pant.).

281. Uſ paſinojumu par mantojuma peenemſchanu pehz ſarakſta (278. pant.), par atſtahto mantu ſaſtahdams ſarakſts un aizinami parahdu deweji, ja ſchee darbi wehl naw iſdariti.

j) Par apſtiprinaſchanu mantojuma teeſibâs.

282. Mantineeki pehz likuma, kuri peenehmuſchi mantojumu, ja atſihſt par wajadſigu greeſtees pee teeſas, lai noteiktu ſawas teeſibas uſ mantojumu, war, peneſdami wajadſigos peerahdijumus, luhgt peenahzigai teeſai (274. pant.), lai tos apſtiprina mantojuma teeſibâs.

283. Ja par mantineeku aizinaſchanu bija iſlaiſti ſludinajumi, tad winu apſtiprinaſchana mantojuma teeſibâs newar notikt, pirms notezijis tas terminſch, kas nolikts ſludinajumâ.

284. Ja ſtarp perſonahm, kas peeteikuſchas ſawas teeſibas uſ mantojumu, zeļahs ſtrihdus par mantoſchanas teeſibu, tad ſchihm perſonahm atwehlams peerahdit ſawas mantoſchanas teeſibas prahwas zeļâ.

285. Apſtiprinadama mantojuma teeſibâs, teeſa noteiz: 1) waj luhdſejs eeguhſt wiſu mantojumu kà weenigais mantineeks, waj atkal tikai kahdu mantojuma daļu kà lihdſmantneeks, un 2) kad manto wairak perſonas kopâ, tad waj tahs eeguhſt mantojumu nedalitu (weet. nolik. ſw. III. d. 1711, 1759,

1772, 1791, 1823, 1845 un zit. pant.), waj ari ik kurai no tahm peekriht noteikta daka atstahtahs mantas un kahda ihsti.

Peesihmejums. Atteekotees uf poschkinu peedsihschanas laiku, jaeewehro nosazijums, kas isteiks Zivilteesaschanas Ustawa (pehz 1886. g. Turp) peesihmejumâ pee 1408. panta.

286. Uf nolehmuma pamata par apstiprinaschanu mantojuma teesibâs mantineekeem ir teesiba dabuht apsargato mantu, kà ari prasit, lai, peemehrigi winu teesibai, taptu eerakstitas eeguhtahs nekustamahs mantas krepoſta grahmatâs uf winu wahrdu (weet. nolik. sw. III. d. 810 un 813. pant.).

k) Par mantojuma dalischanu.

287. Luhgumi par mantojuma dalischanu, ja mantineeki schinî sinâ neweenojahs sawstarpigi, eesneedsami: waj nu tai teesai, kurai peekriht isteesat mantojuma leetu (274. pant.), waj ari tam Meera Teesnesim, pee kura mantineeki greeschahs pehz sawstarpigas weenoschanahs (Ziviltees. Ust. 1422. pant.).

288. Strihdu par mantojuma dalischanu war nodot schkihreju teesas isschkirschanai pehz wispahrigeem Zivilteesaschanas Ustawa nosazijumeem.

289. Mantojuma isdalischana isdarama uf Zivilteesaschanas Ustawa 1410—1419, 1421 un 1423. pantu pamata, eewehrojot nosazijumus, kas isteikti weetejo nolikumu swoda III. d. 2685—2695, 2698—2734, 2738—2741. un 2743—2762. pantôs.

290. Likumôs norahditôs atgadijumôs (weet. nolik. sw. III. d. 941, 2699, 2702, 2709, 2716, 2724. un zit. pant.) atstahtahs mantas nowehrteschana un isuhtrupeschana isdarama pehz wispahrigeem Zivilteesaschanas Ustawa nosazijumeem. Kad wisi mantineeki un, peenahzigôs atgadijumôs, ari aisbildnibas eestahde, ar to meerâ (weet. nolik. sw. III. d. 382—385. pant.), tad mantu war pahrdot ari no rokas.

291. Nekustamas mantas pahrdoschana, winas pateesas wehrtibas noteikschanas dehl, isdarama pehz nosazijumeem, kas noteikti schinîs nolikumôs par labprahtigu isuhtrupeschanu (298—309. pant.), eewehrojot weetejo nolikumu swoda III. d. 2703 un 2704. pantus, pee kam nekustama manta aprakstama un nowehrtejama tikai tad, kad to prasa kahds no lihdsmantineekeem.

292. Nosazijumi, kas isteikti 287—291. pantôs, peemehrojami, peenahzigâ kahrtâ, wisadas kopmantas dalijumeem (weet. nolik. sw. 126, 940, 941, 4335, 4336. un zit. pant.), eewehrojot pee scheem dalijumeem weetejo ziwillikumu nosazijumus.

l) Par mantas atpirkschanu.

293. Luhgumi par nekustamas mantas atpirkschanu (weet. nolik. sw. III. d. 1613—1690. pant.) eesneedsami tai Apgabala Teesai, kuras pahrsinamâ apgabalâ atrodahs atpehrkamà manta.

294. Lihds ar luhgumu par atpirkschanu ja-eesneeds: 1) ta dokumenta norakſts, uf kura pamata nekustama manta atsweschinata (weet. nolik. sw. III. d. 1621. pant.); 2) suma, ko par nekustamu mantu nomaksajis atbildetajs (weet. nolik. sw. III. d. 1623. pant.) waj ari tanî atgadijumâ, kas paredsets weetejo nolikumu swoda III. d. 1628. pantâ, — ko nomaksajis winas pirmais eegu-

wejs, parahdus atrehkinot un pahrwedot, pehz to paschu nolikumu 1624. panta; 3) diwkahrtigas krepoſta un zitas poſchkinas (weet. nolik. ſw. III. d. 3012. pant.), kuras pee dokumenta apſtiprinaſchanas nomakſajis atbildetajs, waj weetejo nolikumu ſwoda III. d. 1628. pantâ paredſetâ atgadijumâ, — pirmais nekuſtamas mantas eeguwejs, un 4) peerahdijumi, ka luhdſejam teeſiba atpirkt nekuſtamo mantu.

Peeſihmejums. Ja dokuments par nekuſtamas mantas atſweſchinaſchanu wehl naw eerakſtits krepoſta grahmatâs (weet. nolik. ſw. III. d. 1621. pant.), tad ſcha (294.) panta 3. punktâ peeminetahs poſchkinas eemakſajamas tikai paraſtâ, likumâ noteiktâ mehrâ.

295. Kad naw eewehroti preekſchejâ (294.) pantâ iſteiktee noſazijumi, tad luhguma rakſts, pehz ſewiſchka teeſas nolehmuma, atdodams luhdſejam atpakaļ.

296. Luhguma rakſts, kas eeſneegts eewehrojot 294. pantâ noteiktos noſazijumus, pehz teeſas nolehmuma, peeſuhtams nekuſtamas mantas eeguwejam, lai dod iſſkaidrojumu uſ ſcho luhgumu un ſinas par to, kahdus wajadſigus un derigus iſdewumus winſch iſdarijis nekuſtamâ mantâ (weet. nolik. ſw. III. d. 1630 pant.).

297. Pee turpmakeem teeſas darbeem atpirkſchanas ſinâ jaeewehro noſazijumi, kas iſteikti Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1442—1447 un 1450. pantôs un weetejo nolikumu ſwoda III. d. 1613—1690. pantôs, pee kam ſcho nolikumu 1629 un 1631. pantôs noſazitâ ſwehreſta weetâ ſtahjahs paraksts.

m) Par nekuſtamas mantas labprahtigu iſuhtrupeſchanu teeſas zeļâ.

298. Nekuſtamas mantas labprahtiga iſuhtrupeſchana ar teeſas widutibu, uſ ihpaſchneeka, kà ari ta kihlu turetaja luhgumu, kuram teeſiba pahrdot kihlas no rokas (weet. nolik. ſw. III. d. 1443, 1454 un 3945. pant.), iſdarama waj nu pee Meera Teeſneſchu Sapulzes waj pee Apgabala Teeſas, kuru apgabalâ atrodahs pahrdodamà nekuſtamà manta.

299. Lihdſ ar luhgumu par labprahtigu iſuhtrupeſchanu jaeeſneedſ apleezinats norakſts no krepoſta grahmatas regiſtra nodaļas pahrdodamai nekuſtamai mantai un uhtrupes noſazijumi.

300. Uhtrupes noſazijumeem (299) jaſatur ſewî: 1) pilnigs apſihmejums, kahds iſuhtrupejamahs nekuſtamahs mantas ſaſtahwz; 2) zena, no kuras jaeeſahkahs ſoliſchanai; 3) kahdâ zeļâ un kahrtibâ nomakſajama par nekuſtamo mantu ſolità augſtakà zena un 4) wiſas tahs teeſibas, kuras ihpaſchneeks nekuſtamâ mantâ patur ſewim par labu. Beſ tam janorahda ari wiſi tee uhtrupes noſazijumi, kurus pahrdewejs atſihſt par wajadſigeem.

301. Ja pahrdodamà nekuſtamà manta atrodahs wairak perſonu kopwaldiſchanâ, tad preekſch uhtrupes nolikſchanas wajadſigs, ka wiſi lihdſwalditaji buhtu ar to meerâ.

302. Pahrleezinajuſees par to, ka nekuſtamà manta peeder luhdſejam waj ta kihlu turetaja parahdneekam, kuram teeſiba pahrdot nekuſtamo mantu no rokas (298, 299 un 301. pant.) un ka naw likumigu kawekku pahrdot ſcho nekuſtamo mantu uſ luhgumâ norahditeem noſazijumeem (300. pant.), teeſa nolemj atļaut iſuhtrupeſchanu.

303. Uhtrupe iſdarama tanî kahrtibâ, kas noteikta Ziwilteeſaſchanas Uſtawâ, eewehrojot turklaht weetejo nolikumu ſwoda III. d. 3946, 3961, 3962, 3966, 3968 un 3969. pantus un nahkoſchos noſazijumus.

304. Nekuſtamâ manta aprakſtama un nowehrtejama tikai tad, kad to luhdſ perſona, uſ kuras peeprafijumu uhtrupe top iſdarita.

305. Iſſinojumâ par uhtrupi, beſ tahm ſinahm, kas norahditas Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 1147. panta 1—3 un 6. punktôs un ſcho nolikumu 132. panta 2 un 3. punktôs, jaapſihmè ari wajadſigee uhtrupes noſazijumi (ſcho nolikumu 300. pant. 1—4. punkt.) un janorahda, ka ſchi uhtrupe labprahtiga.

306. Uhtrupe eeſahkahs ar to, ka dſirdot top nolaſiti uhtrupes noſazijumi.

307. Uſ tahs perſonas luhgumu, uſ kuras peeprafijumu noteek pahrdoſchana, uhtrupi war atſiht par iſdewuſchos ari tanî atgadijumâ, kad atrodahs tikai weens, kas wehlahs ſolit.

308. Ja pehz uhtrupes noſazijumeem pahrdewejam atwehlets peenemt augſtako ſolito zenu un winſch waj nu paſcha noteiktâ waj teeſas noliktâ terminâ (weet. nolik. ſw. III. d. 3962. pant.) nedara ſinamu ſawu ſpreedumu, tad atſihſtams, ka winſch kluſu zeeſdams palizis meerâ ar ſolito augſtako zenu.

309. Nekuſtamas mantas pirzejam, kad tas iſpildijis wiſus uhtrupes noſazijumus (weet. nolik. ſw. III. d. 3966. pant.), iſdodami norakſti no teeſas nolehmuma, kas uhtrupi apſtiprina, kà ari no uhtrupes noſazijumeem un no uhtrupes rakſta, kuri winam eeſneedſami peenahzigâ kreposta eeſtahdê, lai nekuſtamu mantu eerakſtitu kreposta grahmatâ uſ wina wahrdu.

n) Par nodoſchanu glabaſchanâ.

310. Atgadijumôs, kas norahditi weetejo nolikumu ſwoda III. d. 3522. pantâ, parahdneekam ir teeſiba nodot peenahzibas iſpildiſchanas preekſchmetu tahs teeſas glabaſchanâ, kuras pahrſinai, pehz wiſpahrigeem noſazijumeem par leetu peekritibu, peekriſtu ſuhdſiba par ſchihs peenahzibas neiſpildiſchanu.

311. Glabaſchanâ war nodot: 1) ſkaidru naudu; 2) wehrts papirus; 3) dahrgus metalus ſakaufejumôs un iſſtrahdajumôs; 4) dahrgeem akmeneem iſgreſnotas leetas, un 5) wiſadus dokumentus. Zitus preekſchmetus war nodot glabaſchanâ tikai tad, kad nerodahs gruhtibas tos peenemt glabaſchanâ.

312. Luhgumam par peenemſchanu glabaſchanâ jaſatur ſewî: 1) parahda deweja wahrds, uſwahrds, dſihwes kahrta un weeta waj norahdijums, ka tee parahdneekam naw ſinami; 2) tahs peenahzibas apſihmejums, kurai par iſpildijumu top iſdarita nodoſchana glabaſchanâ; 3) ta zehlona norahdijums, aiſ kura makſajumu newareja nodot paſcham parahdu dewejam; 4) pilnigs glabaſchanâ nododamahs naudas waj preekſchmetu apſihmejums, un 5) luhgums, lai glabaſchanâ nodoto uſ atpraſijumu iſdod parahdu dewejam.

313. Kad luhguma rakſts eenahzis, teeſa, nepahrbaudidama luhdſeja iſſkaidrojuma pareiſibu, paſino parahdu dewejam, — ja wina dſihwes weeta ſinama, — par iſdarito nodewumu glabaſchanâ.

314. Kamehr parahdu dewejs naw peeprafijis, lai winam iſdod glabaſchanâ nodoto, tikmehr parahdneeks war glabaſchanâ nodoto preekſchmetu nemt atpakaļ.

315. Strihdus par glabaſchanâ nodoſchanas pilnſpehzibu iſſchkirams uſ wiſpahrigu Ziwilteeſaſchanas Uſtawa noſazijumu pamata.

316. Atgadijumôs, kas norahditi weetejo nolikumu ſwoda III. d. 3524. pantâ, tahdu preekſchmetu pahrdoſchana, kuŗus pehz winu ihpaſchibas newar nodot teeſas glabaſchanâ, iſdarama uſ parahdneeka luhgumu pehz wispahrigeem Ziwilteeſaſchanas Uſtawa noſazijumeem; no pahrdoſchanas eenemtâ nauda, atrehkinot iſdewumus, nododama teeſas glabaſchanâ.

o) Teeſaſchana uſaizinajuma kahrtibâ.

I. Wispahrigi noſazijumi.

317. Teeſaſchana uſaizinajuma [proklama] kahrtibâ peelaiſchama tikai tanîs atgadijumôs, kas likumâ ſewiſchki norahditi.

318. Teeſaſchana uſaizinajuma kahrtibâ eekuſtinama ne zitadi, kà uſ to perſonu luhgumu, kam pee tam daka, atſkaitot atgadijumus, kad likumâ atrodahs zitadi noſazijumi ſchinî ſinâ (weet. nolik. ſw. III. d. 2451, 2597 un zit. pant.).

319. Luhgums, lai uſſahk teeſaſchanu uſaizinajuma kahrtibâ par teeſibahm un hipotekahm uſ nekuſtamu mantu, eeſneedſams tai Apgabala Teeſai, kuŗas apgabalâ top weſta kreposta grahmata par ſcho nekuſtamo mantu.

320. Luhgumâ, lai uſſahk teeſaſchanu uſaizinajuma kahrtibâ, ja-apſihmè: 1) tee apſtahkli, uſ kuŗeem dibinahs luhgums par uſaizinajumu, peewedot peerahdijumus, kas winus apſtiprina; 2) uſaizinamo perſonu neatnahkſchanas iſnahkumi, un 3) tahs leetâ intereſetahs perſonas, kas luhdſejam ſinamas.

321. Luhgumôs, lai uſſahk teeſaſchanu uſaizinajuma kahrtibâ ar noluhku dſehſt hipotekas un atſiht noſaudetus dokumentus par iſnihzinateem, tee apſtahkli, uſ kuŗeem dibinats luhgums par uſaizinajumu, ſkaidrahm ſinahm truhkſtot, ja-apleezina tahdâ mehrâ, ka tee iſrahditos par tizameem, pee kam no luhdſeja nemjams parakſts par to, ka winſch ſchos apſtahkļus atſtahſtijis pehz ſkaidras pateeſibas un labas apſinas, ar preedraudejumu, ka zitadi winſch ſodams uſ Meera Teeſneſchu ſpreeſchamo ſodu Uſtawa 176[1]. panta pamata.

322. Kad luhgums atſihts par pamatigu, tad teeſa nolemj uſaizinat zaur ſludinajumu awiſês wiſas intereſetahs perſonas, lai peeteiz ſawas teeſibas.

323. Sludinajumam (322. pant.). jaſatur ſewî: 1) luhdſeja wahrds, uſwahrds un dſihwes kahrta; 2) kahds pamats un preekſchmets teeſaſchanai uſaizinajuma kahrtibâ; 3) terminſch, kurâ teeſibas japeeteiz, un 4) kahdi iſnahkumi neatnahkſchanai terminâ.

324. Uſaizinajuma termina ilgumu, kad likumâ naw par to ſewiſchku noſazijumu, teeſa noteiz pehz ſawa eeſkata, bet ſchis terminſch newar buht ihſaks par ſeſcheem mehneſcheem, nedſ garaks par gadu un weenu deenu (weet. nolik. ſw. III. d. 3059, 3060 un 3627. pant.). Schis terminſch ſkaitams uſ Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 301. panta pamata.

325. Sludinajumi, kas norahditi 323. pantâ, iſlaiſchami tanî kahrtibâ, kahda noteikta Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 295—297. pantôs, un beſ tam eeſpeeſchami weetejâs gubernas awiſês un iſkarami teeſas uſgaidamâ iſtabâ, bet ja pilſehtâ ir birſcha, tad ari birſchâ. Ja uſaizinajums ſihmejahs uſ teeſibahm uſ nekuſtamu mantu waj uſ praſijumeem, kas nodroſchinati zaur hipotekahm, tad ſludinajums jaiſkar ari tanî kreposta eeſtahdê, kurâ top weſta kreposta grahmata par ſcho nekuſtamo mantu.

326. Leetâ interesetahs personas, kuras luhdsejs norahdijis, waj kas teesai sinamas, neatkarigi no sludinajumeem, top aizinatas zaur pawehstehm us wispahriga pamata.

327. Kad leetâ interesetahs personas peeteiz sawas teesibas pat pehz sludinajumâ apsihmetà termina notezeschanas, bet pirms teesa taisijusi nolehmumu par ta luhguma kodolu, us kuru eekustinata teesaschana usaizinajuma kahrtibâ (329. pant.), tad jaatsihst, ka schis teesibu peeteikums peenests sawâ laikâ.

328. Jsteesadama leetu usaizinajuma kahrtibâ, teesa nestahjahs pee to strihdu zaurluhkoschanas, kuŗus zek leetâ interesetahs personas, bet atwehl pusehm peerahdit schos strihdus prahwas zekâ. Bet ja strihdum war buht swars pee usaizinajuma kahrtibâ teesajamahs leetas issprees chanas, waj ari ja strihdus dara schihs teesaschanas turpinaschanu ne-eespehjamu, tad teesa, luhkojotees pehz apstahkleem, waj nu aptur teesaschanu usaizinajuma leetâ lihds strihdus isschkirschanai, waj ari pawisam beids scho teesaschanu.

329. Kad sludinajumâ noliktais terminsch notezejis, tad teesa, us luhdseja peeprasijumu, bet ja usaizinajums isdarits bes luhguma, tad pehz sawas paschas eeskata, nolemj atsiht wisas terminâ nepeeteiktahs teesibas par isnihzinatahm. Pirms nolehmums taisits, teesa, ja wajadsigs, war nolikt luhdsejam terminu, ko eesneegt papildu peerahdijumus, kas apstiprinatu wina luhgumu.

330. Ja seschu mehneschu laikâ pehz ta termina beigahm, kas noliktš sludinajumâ, luhdsejs nemeklejahs, lai leetu noleek klausischanai, tad turpmakà teesaschana schinî leetâ jabeids un war tapt atjaunota tikai noliktâ kahrtibâ jaunu usaizinajumu islaischot.

331. Pret teesas nolehmumeem un rihkojumeem pee leetu teesaschanas usaizinajuma kahrtibâ, peelaischamas blakus suhdsibas us wispahriga pamata. Bet Teesas nolehmumus, pehz kuŗeem terminâ nepeeteiktahs teesibas atsihtas par isnihzinatahm, war pahrsuhdset blakus suhdsibu zekâ, kad: 1) teesaschana usaizinajuma kahrtibâ ussahkta tahdâ atgadijumâ, kas likumâ naw sewischki norahdits; 2) pahrkahpti 323, 325 un 326. pantôs isteiktee nosazijumi par sludinajumu satwaru un winu isplatischanas kahrtibu; 3) naw eewehroti termini, kas nolikti interesetu personu atnahkschanai (324. pant.) waj nolehmuma taisischanai (329 un 330. pant.), un 4) teesa atstahjusi bes zaurluhkoschanas sawâ laikâ peenestu teesibas peeteikumu (327. pant.). Blakus suhdsibas pret scheem nolehmumeem eesneedsamas mehnes laikâ no resoluzijas sludinaschanas deenas.

332. Nolehmumus, pehz kuŗeem nepeeteiktahs teesibas atsihtas par isnihzinatahm (329 un 331. pant.), war nostrihdet ari zaur suhdsibu, kas zekama pret to personu, us kuŗas luhgumu schee nolehmumi taisiti. Schihs suhdsibas peelaischamas tiklab atgadijumôs, kas paredseti preekschejà panta 1—4. punktôs, kà ari tanî atgadijumâ, kad peerahdits wiltojums tanîs dokumentôs, kas eesneegti lihds ar luhgumu, waj ari kad usdewumi, kas isteikti schinî luhgumâ, atsihti par nepateesseem.

333. Preekschejâ (332.) pantâ peeminetà suhdsiba zekama tanî teesâ, kuŗa taisijusi nostrihdamo nolehmumu, tschetru mehneschu laikâ no tahs deenas, kad suhdsetajam tizis sinams peeminetais nolehmums, waj no tahs deenas, kad gahjis likumigâ spehkâ spreedums, pehz kuŗa dokumenti atsihti par wiltoteem, waj usdewumi par nepateesseem (332. pant.). Schi suhdsiba atstah-

jama beſ ſekmehm, ja ta zelta pehz deſmit gadu notezeſchanas no tahs deenas, kad taiſits noſtrihdamais nolehmums (331. pant.).

Peeſihmejums. Weetejo ziwillikumu noſazijumi (2619, 2620. un zit. pant.), kuri peelaiſch ſuhdſibas zelſchanu ari zitôs atgadijumôs, beſ 332. pantâ norahditeem, waj noteiz ſuhdſibas zelſchanai ilgakus terminus, ne kâ ſchinî (333.) pantâ norahditee, — paleek ſpehkâ.

334. Teeſaſchanas iſmakſas uſaizinajuma kahrtibâ teeſajamâs leetâs uſleekamas tai perſonai, uſ kuras luhgumu eekuſtinata ſchi teeſaſchana.

Peeſihmejums. Schee noſazijumi neſihmejahs uſ uſaizinajumeem, kuŗus iſlaiſch uſ ſewiſchku nolikumu pamata ziti eeſtahdijumi, atſkaitot teeſas.

II. Sewiſchki teeſaſchanas weidi uſaizinajuma kahrtibâ.

1) Uſaizinajums pee nekuſtamas mantas atſweſchinaſchanas.

335. Nekuſtamu mantu atſweſchinot, tiklab atſweſchinatajs, kâ eeguwejs war luhgt, lai uſaizina wiſas perſonas, kuŗahm zekamas eerunas pret noſlehgto lihgumu waj kahdi praſijumi pret atſweſchinamo nekuſtamo mantu, kas dibinati uſ ihpaſchuma teeſibas, kihlu waj zitas leetiſkas teeſibas, kuŗa naw eerakſtita kreposta grahmatâ, waj ari uſ atpirkſchanas teeſibas (weet. nolik. ſw. III. d. 1649, 1650, 3018, 3019, 3242 un zit. pant.).

336. Sludinajumôs par uſaizinajumu, kas ſaſtahdami uſ preekſchejâ (335.) panta pamata, janorahda, ka tas, kas ſludinajumôs noliktâ terminâ nepeeteiks ſawus praſijumus, taps atſihts par tahdu, kas ſaudejis leetiku teeſibu uſ atſweſchinamo nekuſtamo mantu, kâ ari jeb kuŗu teeſibu, kas uſ ſcho mantu ſihmejahs, zelt praſijumu pret tahs eeguweju. Uſaizinajumam naw nekahda ſwara pee atſweſchinataja peenahzibahm, atteekotees uſ aizinamahm perſonahm.

337. Uſaizinajuma iſnahkumi naw iſplatami uſ ſemes klauſibahm.

2) Uſaizinajums pee fideikomiſa dibinaſchanas waj beigſchanahs.

338. Dibinot gimenes waj zilts fideikomiſu (weet. nolik. ſw. III. d. 2337 un 2525. pant.), uſ dibinataja luhgumu top uſaizinati wiſi tee, kuŗeem kahdas eerunas pret fideikomiſa dibinaſchanu, waj kuŗi iſplata ſawas teeſibas uſ ta preekſchmetu (to paſchu nolikumu III. d. 2531, 2532, 2538 un 2539. pant.), ar atgahdinajumu, ka tee, kas ſawus praſijumus terminâ nebuhs peeteikuſchi, taps atſihti par tahdeem, kas ſaudejuſchi teeſibu peeteikt ſchos praſijumus.

339. Uſaizinajuma ſpehks naw iſplatams uſ teeſibahm un praſijumeem, kas eerakſtiti kreposta grahmatâs (weet. nolik. ſw. III. d. 2535. pant.), kâ ari uſ ſemes klauſibahm un uſ neatſtumjamo mantineeku teeſibahm Kurſemes gubernâ (to paſchu nolikumu III. d. 2534. pant.).

340. Atgadijumâ, kas norahdits weetejo nolikumu ſwoda III. d. 2576. pantâ, teeſa, uſ fideikomiſa pehdejâ walditaja luhgumu, uſaizina wiſus tos, kas iſplata ſawus praſijumus uſ fideikomiſu, ar atgahdinajumu ka, ja tee neatnahks terminâ, fideikomiſs tiks iſſludinats par atzeltu un fideikomiſa preekſchmets par ſwabadu mantu.

341. Luhgt, lai iſlaiſch uſaizinajumu ar teem iſnahkumeem, kahdi norahditi preekſchejâ (340.) pantâ, war ari miruſchâ pehdejâ fideikomiſa walditaja mantineeki, kuŗi uſ dibinajuma dokumenta pamata newar buht par wina mantineekeem fideikomiſâ (weet. nolik. ſw. III. d. 2577. pant.)

3) Uſaizinajums pee mantojuma atklahſchanahs.

342. Sludinajumôs par to, ka mantojums atklahjees (230, 275—277. pant.), janorahda, ka, wiſi tee kureem kahdas teeſibas uſ mantojumu kà mantneekeem, legatarijeem, fideikomiſarijeem, parahdu dewejeem u. t. t., waj kam zekamas kahdas eerunas pret teſtamentu, ja nepeeteiks ſawas teeſibas un eerunas uſaizinajuma terminâ, taps atſihti par tahdeem, kas ſaudejuſchi ſchihs teeſibas, waj atſazijuſchees no eerunahm.

343. Uſaizinajuma ſpehks naw iſplatams: 1) uſ praſijumeem pret miruſchà perſonu, kas eerakſtiti kreposta grahmatâ, iſnemjot prozentus un zitus ſahnu praſijumus (weet. nolik. ſw. III. d. 1351. pant.), un 2) uſ praſijumeem, kas peeteikti teeſai pirms uſaizinajums iſſludinats.

4) Uſaizinajums ar hipoteku dſehſchanas noluhku.

344. Uſaizinajums ar noluhku dſehſt kreposta grahmatâs eerakſtitas hipotekas peelaiſchams: 1) kad hipotekas parahds, pehz parahdneeka uſdewuma, jaw nomakſats, bet preekſch ta dſehſchanas kreposta grahmatâs newar dabuht likumâ praſamà (weet. nol. ſw. III. d. 1600. pant.) tagadejà parahdu deweja iſſkaidrojumu, ka ſchis ar to meerâ, tapehz ka winſch naw ſinams waj ari naw ſinama wina dſihwes weeta; 2) kad parahdu dewejs atſihſt parahdu par nomakſatu un iſſkaidro, ka ar meeru, lai to dſehſch kreposta grahmatâ, bet newar peeneſt winam iſdoto parahda dokumentu tapehz, ka tas noſaudets (weet. nol. ſw. III. d. 3540. pant.), un 3) kad parahdneeks pehz hipotekariſkas peenahzibas, kuras terminſch notezejis, newar iſdarit makſajumu, tapehz ka naw ſinams tagadejais parahdu dewejs, waj naw ſinama wina dſihwes weeta.

345. Teeſaſchanu uſaizinajuma kahrtibâ war uſſahkt atgadijumôs, kas paredſeti preekſchejà (344). panta 1 un 3. punktôs, — uſ eekihlatahs nekuſtamahs mantas ihpaſchneeka luhgumu un tanî atgadijumâ, kas paredſets ta paſcha panta 2. punktâ, — uſ nekuſtamas mantas ihpaſchneeka waj parahda deweja luhgumu.

346. Lihdſ ar luhgumu, kas peeminets preekſchejâ (345.) pantâ, jaeeſneedſ originalâ hipotekarifka peenahziba, kas dſehſchama, waj norakſts no tahs, kà ari kreposta eeſtahdes iſdotas ſinas par to, kas ir pehdejà kreposta grahmatâ eerakſtità parahdu deweja pehznahzeji teeſibâs. Paſchâ luhgumâ janorahda ari tee kreposta grahmatâ eerakſtità parahdu deweja pehznahzeji teeſibâs, kuri naw peemineti kreposta eeſtahdes iſdotâs ſinâs, bet luhdſejam ſinami. Atgadijumâ, kas norahdits 344. panta 3. punktâ, luhgumu eeſneedſot jaeemakſà naudas ſuma, kas peeteekama, ko pilnigi apmeerinat parahdu deweju.

347. Uſaizinajuma ſludinajumôs janorahda: atgadijumôs, kas paredſeti 344. paſta 1 un 3. punktôs, ka uſaizinatahm perſonahm terminâ ne-atnahkot, parahds tiks atſihts par nomakſatu, un ta paſcha panta 2. punkta paredſetâ atgadijumâ, ka parahda dokuments tiks iſſludinats par iſnihzinatu un beſ tam, wiſôs ſchinîs atgadijumôs, ka luhdſejam buhs atwehlets praſit, lai dſehſch hipoteku kreposta grahmatâ.

348. Teeſas nolehmums, pehz kura parahds atſihts par nomakſatu waj parahda dokuments par iſnihzinatu (347. pant.), war tapt taiſits tikai pehz tam, kad luhdſejs peeneſis peenahzigas kreposta eeſtahdes iſdotas ſinas par to,

waj naw eenahkuſchi kahdi paſinojumi, kas atteekahs uſ hipoteku, kuras dehk uſſahkta teeſaſchana uſaizinajuma kahrtibâ.

349. Teeſas nolehmums, pehz kura parahds atſihts par nomakſatu waj parahda dokuments par iſnihzinatu (348. pant.), kà ari likumigâ ſpehkâ gahjuſchais ſpreedums, pehz kura ſchis nolehmums atzelts (331 un 332. pant.), iſwilkumâ jaiſſludinà tanî kahrtibâ, kas noteikta 325. pantâ.

5) Uſaizinajums parahdu dokumentu noſaudeſchanas atgadijumâ.

350. Parahda dokumenta noſaudeſchanas atgadijumâ, parahdu dewejs, kà ari ik weens pehznahzejs wina teeſibâs, bet ja uſ dokumentu uſſihmets uſrakſts uſ uſrahditaja wahrdu waj blanko-uſrakſts (weet. nolik. ſw. III. d. 3473. pant.), — tad pehdejais wina turetajs war luhgt, uſaizinajuma teeſaſchanas kahrtibâ, lai dokumentu atſihtu par iſnihzinatu.

351. Luhgums, lai dokumentu atſihtu par iſnihzinatu (350. pant.), eeſneedſams, luhkojotees pehz ta ſumas, Meera Teeſneſim waj Apgabala Teeſai pehz dokumentâ apſihmetahs makſaſchanas weetas. Bet ja dokumentâ makſaſchanas weeta naw apſihmeta, tad luhgums peneſams pehz parahdneeka dſihwes weetas, un ja ari ta naw ſinama, tad pehz peenahzibas iſdoſchanas weetas. Ja dokuments nodibinaja publiſku hipoteku uſ nekuſtamas mantas, tad luhgums eeſneedſams tai Apgabala Teeſai, kuras apgabalâ top weſta krepoſta grahmata par peemineto nekuſtamo mantu.

Peeſihmejums. Ja makſaſchanas waj dokumenta iſdoſchanas weetâ atrodahs wairak Meera Teeſneſchu, tad luhgums, kas peekriht Meera Teeſneſcha pahrſinai, peneſams weenam no teem, pehz luhdſeja iſwehles.

352. Lihdſ ar luhgumu jaeeſneedſ parahda dokuments un ja dokuments bija hipotekariſks, tad beſ tam ari ſinas, kas norahditas 346. pantâ; bet ja naw eeſpehjams dabuht dokumenta norakſtu, tad ta ſatwars un wiſs, kas wajadſigs, lai pilnigi apſihmetu wina ſwarigakahs ſihmes, jaiſteiz luhguma rakſtâ.

353. Sludinajumâ, kas ſaſtahdams uſ eeſneegtà luhguma pamata, neſinamais parahda dokumenta turetajs top uſaizinats peneſt dokumentu teeſai, ar peedraudejumu, ka zitadi dokuments taps atſihts par iſnihzinatu.

354. Ja noſaudetais dokuments bija eerakſtits krepoſta waj notarija grahmatâ, tad uſ luhdſeja praſijumu iſſludinajumôs ja-apſihme ari, ka, ja dokuments nebuhs peneſts terminâ, tad luhdſejam taps iſdots dokumenta iſrakſts, kas ſtahſees dokumenta originala weetâ.

355. Saſtahdot nolehmumu, pehz kura peenahzibas dokuments, kas nodroſchinats zaur publiſku hipoteku, top atſihts par iſnihzinatu, ja-eewehro 348. pantâ iſteiktais noſazijums. Atteekotees uſ nolehmumu un ſpreedumu iſſludinaſchanu leetâs par parahda dokumentu atſihſchanu par iſnihzinateem jaeewehro noſazijums, kas iſteikts 349. pantâ.

356. Iſſludinot krediteeſtahſchu un akziju beedribu parahdu peenahzibas waj papirus par iſnihzinateem, paleek ſpehkâ tee ſewiſchkee noſazijumi, kas noteikti ſcho eeſtahſchu un beedribu ſtatutôs.

p) Par atlihdſibas noteikſchanu pee mantu atſweſchinaſchanas pee ſpeedu kahrtibâ.

357. Atgadijumôs, kas norahditi 204—207. pantôs Igaunijas gubernas ſemneeku likumôs no 1856. gada, 42—45. pantôs Widſemes gubernas ſemneeku likumôs no 1860. gada un Wisaugſtaki 19. februara deenâ 1865. gadâ apſtiprinato noſazijumu 23. pantâ par Sahmu ſalas ſemneeku agrarleetas nokahrtoſchanu, — ſemneeku ſemes atſweſchinaſchanas wajadſibu, uſ dſimtmuiſchneeka prahſijumu, un par atſweſchinamo mantu peenahzigahs atlihdſibas leelumu noteiz weeteja, — pehz mantas atraſchanahs — Apgabala Teeſa, kura ſchihs leetas iſteeſâ pa-ihſinatâ kahrtibâ, eewehrodama nahkoſchos noſazijumus.

358. Atſweſchinamâ ſemes gabala nowehrtejumu iſdara leetprateji ſem preekſchâ zehleja Lozekka pahrraudſibas, kuram, uſ puſchu norahdijumu, jaſawahk uſ weetas wiſas preekſch ſchihs nowehrteſchanas wajadſigahs ſinas.

359. Teeſaſchanas iſmakſas leetâ uſleekamas dſimtmuiſchneekam, kas eekuſtinajis leetu par atſweſchinaſchanu.

360. Rihkojums par atſweſchinatâ ſemes gabala nodoſchanu dſimtmuiſchneekam iſdarams tikai pehz tam, kad dſimtmuiſchneeks peenes teeſai ſemes gabala walditaja kwihtu par to, ka ſchis pehdejais dabujis wiſu winam peenahzigo atlihdſibu, waj eemakſâ Apgabala Teeſâ wiſu peeſpreeſto ſumu.

IV. Nolikumu ſinâ par notarialo kahrtibu.

361. Peemehrojot tos notarialahs kahrtibas nolikumu pantus, kurôs aiſrahdits uſ Walſts Likumu Swoda noſazijumeem, kas naw iſplatiti uſ Baltijas gubernahm, jaeewehro teem peemehrigee weetejo nolikumu noſazijumi.

362. To preekſchrakſtu weetâ, kas nolikumôs par notarialo kahrtibu atteekahs uſ dokumentu noſlehgſchanu un apſtiprinaſchanu uſ nekuſtamu mantu, ſtahjahs noſazijumi, kas atrodahs pee ſcha panta klahtpeeliktôs pagaidu noſazijumôs par krepoſta leetu weſchanu.

363. Notariju arkiwi ſaweenojami ar krepoſta nodaļu arkiweem. Schinîs arkiwôs top uſglabati wiſu pee weetejahs Apgabala Teeſas amatâ ſtahwoſcho notariju ſehgelu noſpeedumi un parakſtu ekſemplari.

364. Peenahkumus, kas uſdoti wezakeem notarijeem pehz notarialahs kahrtibas nolikumu 154. panta 1 un 2. punkteem, iſpilda pehz noſazijumeem, kas iſteikti to paſchu nolikumu 47. (1. punkt.) 48, 155 un 156. pantôs, tahs krepoſta nodaļas Sekretars, kuras apgabalâ atrodahs notarija kantoris, pee kam: 1) notarialahs kahrtibas nolikumu 47. panta 1. punktâ peemineto regiſtri pagatawo pats Sekretars un to iſdod winam krepoſta nodaļas Preekſchneeks zaurſchnoretu, ſehgeli peeleekot, un lapu pa lapai zaurrakſtitu, ar ſawu parakſtu; 2) Sekretars leetâ krepoſta nodaļas ſehgeli, ko peelikt kur wajadſigs, un 3) makſa par to rakſtu iſdoſchanu, kas norahditi notarialahs kahrtibas nolikumu 154. panta 2. punktâ un par ſehgeļa peelikſchanu pee teem, nemjama pehz takſas, pehz kuras krepoſta nodaļas nemj kanzelejas nodokļus (peelik. 7. un 9. punkt. pee 68. panta 2. punkta pagaidu noſazijumôs par krepoſta leetu weſchanas kahrtibu).

365. Pee to personu pahrbaudischanas, kuras wehlahs eenemt notarija amatu, wezakâ notarija weetâ stahjahs krepostа nodaļas Preekschneeks.

366. Notarijam jawed tikai weena dokumentu grahmata, kurâ eerakstami wisi dokumenti, kas top noslehgti notarialâ kahrtibâ.

367. Pee notarija darbu aploka peeder: 1) noslehgt wisadus dokumentus atskaitot tos, kas no ta isnemti pehz likuma; 2) isdot israkstus is dokumentu grahmatahm un dokumentu norakstus; 3) isdarit apleezinajumus; 4) peenemt glabaschanâ priwatpersonu dokumentus, kà ari testamentus, un 5) sastahdit mantojuma dalischanas projektus likumâ norahditôs atgadijumôs (289. pant).

368. Dokumentus, taî skaitâ ari dokumentus us nekustamu mantu, war priwatpersonas noslehgt pehz sawa eeskata, priwatâ waj notarialâ kahrtibâ, atskaitot nahkoschâ (369.) panta 1—3. punktôs peeminetos dokumentus, kureem wajag buht noslehgteem pee notarijeem, zitadi tee naw pilnspehzigi.

369. Notarialâ kahrtibâ janoslehdz (368. pant.): 1) Kursemes gubernâ dahwinajums pahri par 75 rubļeem (weet. nolik. sw. III. d. 4473. pant.); 2) Widsemes gubernas pilsehtâs: a) testamenti; b) laulibas lihgumi, un z) lihgumi par mantineeka eezelschanu (turpat 2996. pant. 5. punkt.), un 3) lihgumi par daschadâs laulibâs dsimuschu behrnu teesibu nokahrtoschanu (turpat 2514 un 2996. pant. 1. punkt.). Islihgumi par testamentâ us nahkamu laiku nowehleteem alimenteem (turpat. 3602. pant.), laulibas lihgumi, kas us scha panta (2. punkta, b) pamata naw noslehdsami pee notarijeem, lai schee dokumenti buhtu spehkâ ari preeksch treschahm personahm (turpat 38. pant.), un, Igaunijas gubernas pilsehtâs, lihgumi par mantineeka eezelschanu (turpat 2488. pant.), — apleezinami pee notarija.

Peesihmejums. I. Kad pehz weetejeem likumeem ir wajadsiga lihguma apstiprinaschana aisbildnibas eestahdê, tad notarijis stahjahs pee dokumenta sastahdischanas waj apleezinaschanas tikai pehz tam, kad luhgumâ dalibu nemjoschahs puses peenes apleezibu, ka peenahzigâ aisbildnibas eestahde ar to meerâ.

Peesihmejums II. Atgadijumôs, kas norahditi weetejo nolikumu swoda III. d. 38. pantâ laulibas lihgumus, us puschu luhgumu issino Apgabala Teesas, trihs reis eespeesdamas sludinajumus awisês, kas norahditas Ziwilteesaschanas Ustawa 295 un 296. pantôs, un weetejâs gubernas awisês. Bes tam issinojamais sludinajums top peesists pee Teesas durwim un iskahrts ta notarija kantorî, kas lihgumu noslehdsis waj apleezinajis.

370. Notarijam aisleegts noslehgt dokumentus, waj isdarit apleezinajumus, ne ween atgadijumôs, kas norahditi notarialahs kahrtibas nolikumu 75. pantâ, bet ari to personu wahrdâ un us to personu wahrdu, kuras atrodahs wina aisgahdnibâ.

371. Dokumenti, kas noslehgti pee notarija, top dehweti par publiskeem, jeb notarialeem.

372. Notarialahs kahrtibas nolikumu 83 un 90. pantus peemehrojot, to dokumentu sinâ, kas ispildami ne Baltijas gubernâs, notarijeem janemj wehrâ ari tee ziwillikumi, kahdi pastahw tur, kur dokuments ispildams.

373. Par leezineekeem pee notarialu dokumentu noslehgschanas wajag buht ihpaschi wihreeschu dsimuma personahm un, tikai tahdahm truhkstot, peelaischamas seewees chu dsimuma personas.

374. Notarialu dokumentu noslehdsejeem Baltijas gubernâs atwehlets dabuht bes kreewu teksta, dokumenta sarakstijumu ari weenâ no walodahm, kurnâ weetejee eedsihwotaji, sem notarija atbildibas par tulkojuma pareisibu, pee kam wisadâ sinâ par originalu usskatams kreewu teksts.

Peelikumi.

Peelikums I.

(pee 6. panta).

Par sarakstu sastahdischanas un weschanas kahrtibu par personahm, kuras apmeerina prasijumus preekisch Meera Teesneescha amata eenemschanas.

1. Preekisch pirmejahs sarakstu sastahdischanas par personahm, kas apmeerina prasijumus preekisch Eezirkna- Palihga- waj Goda Meera Teesneescha waj Meera Teesneschu Sapulzes Preekschsehdetaja amata eenemschanas, sastahdahs pagaidu gubernas-komitejas, kuras sastahw, sem Gubernatora preekschsehdibas, is gubernas muischneezibas Preekschneeka, weetejahs Apgabala Teesas Prokurora (waj Gubernas Prokurora), Krona Palatas Preekschsehdetaja, Walsts Mantu Pahrwaldneeka waj Walsts Mantu Pahrwaldes wezakà Mehrneeka un gubernas pilsehtas Galwas.

2. Pirms sarakstu sastahdischanas gubernas komiteja wajadsigo sinu dehl greeschahs: a) atteekotees us muischneekeem Kursemes gubernâ — pee aprinka muischneezibas Preekschneekeem un Widsemes un Igaunijas gubernâs — pee amata wihreem, kuri stahw aprinka Preekschneeku weetâ; b) atteekotees us pilsehtneekeem — pee Pilsehtu Galwahm; z) atteekotees us semneekeem — pee preekschneezibas eestahdehm un d) atteekotees us zitahm aprinki dsihwojoschahm personahm, kuras nepeeder pee norahditahm kahrtahm — pee aprinka polizijas Preekschneekeem.

3. Scha peelikuma 2. pantâ norahditeem amata wihreem, kad tee issinojuschi sarakstu gaidamo sastahdischanu, jasawahk peenahzigahs sinas par personahm, kas apmeerina prasijumus, kahdi noteikti 5. pantâ nolikumôs par teesu ustawu peemehroschanu Baltijas gubernahm un pehz tam, gubernas komitejas noliktâ termina jasastahda ik kuŗai kahrtai sewischki saraksti, kuŗôs ik par katru sarakstâ usnemto personu jaeesihmè: waj tas wehlahs tapt eezelts par Goda- waj Eezirkna Meera Teesneti, waj winsch peeteekami prot kreewu walodu un kahdâ mahzibas eestahdè baudijis isglihtibu un waj winam paschām waj ta seewai waj wezakeem ir peemineto nolikumu 5. pantâ norahditais mantas zenss.

4. Sewischkee saraksti issludinami wiseem par sinu gubernas awisês.

5. Diwu nedelu laikâ no sarakstu issludinaschanas deenas (4. pant.) war eesneegt suhdsibas gubernas komitejai par kahdas personas neusnemschanu waj nepareisu usnemschanu sarakstôs.

6. Us sewischko sarakstu pamata gubernas komiteja sastahda wispahrigos pirmejos sarakstus ik kuŗam aprinkim sewischki. Tur klaht komitejahm at-

wehlets ihpaschi norahdit us tahm, sarakstôs usnemtahm personahm, kuras pehz winas domahm jo zeenigas eenemt Meera Teesnescha amatu.

7. Scha peelikuma 6. pantâ norahditâ kahrtibâ sastahditos sarakstus Gubernators stahda preekschâ Teesleetu Ministrim.

8. Goda-, Cezirkna- un Papildu Meera Teesneschu, Sapultschu Preekschsehdetaju skaita papilnoschanas dehl, ik gadus top sastahditi Teesleetu Ministra norahditôs terminôs papildu saraksti, kurôs ussihmejami wisi pahrgrosijumi, kas notikuschi pehdejâ gada laikâ.

9. Papildu sarakstli sastahdami tanî kahrtibâ, kas norahdita scha peelikuma 1—6. pantôs.

Peelikums II.

(pee 23. panta, peesihm.).

Par ta kapitala isleetaschanu, kas sakrahjees no semstibas papildu nodokleem, ko usturet meera teesu eestahdijumus, un par naudas sumu ismaksaschanas kahrtibu, ko nomat, apkurinat, apgaismot un peekopt meera teesu eestahdijumu telpas.

1. Kapitals, kas sakrahjees no 1882. gada Widsemes, Igaunijas un Kursemes gubernâs no semstibas papildu nodokleem, ko usturet meera teesu eestahdijumus, isleetajams ik kurâ gubernâ, — kad eepreeksch atrehkinati 10 % par labu eeslodsischanas weetahm: a) weenreisigeem isdewumeem pee pirmahs Meera Teesneschu Sapultschu un winu kreposta nodaku telpu un Meera Teesneschu kameru eerihkoschanas; b) namu zelschanai preeksch Meera Teesneschu Sapulzehm un preeksch tam wajadsigo semes gabalu eemantoschanai un z) jauno hipotekas grahmatu pagatawoschanai un eerakstu pahrweschanai tanîs is wezahm grahmatahm.

2. Rihkojoschâ komiteja Kursemes gubernâ un pehz 1882. g. 13. aprila likuma Widsemes un Igaunijas gubernas walschu sewischkas sehdes (nepeedalotees tanîs sehdês apgabala wehletaju sapultschu deputateem, kas peemineti apsihmetâ likumâ) noteiz, zik leeleem wajag buht: a) weenreisigeem isdewumeem pee pirmejahs Meera Teesneschu Sapultschu un winu kreposta nodaku telpu un Meera Teesneschu kameru eerihkoschanas, un b) ikgadigeem isdewumeem, ko nomat, apkurinat un apgaismot Meera Teesneschu kameras un Meera Teesneschu Sapultschu un winu kreposta nodaku telpas, kà ari ko usturet un peekopt Meera Teesneschu Sapultschu paschu namus.

Peelikums III.

(pee 26. panta).

Atlihdsibas taksa Teesas Pristaweem, kuri atrodahs amatâ pee Meera Teesneschu Sapulzehm, par sewischku deenesta darbu ispildischanu.

1. Pristawam par to, ka tas peegahdà prahwneekeem, leezineekeem, parahdneekeem, peedsinejeem un zitahm personahm pawehstes, aizinajumus un wisadus pasinojumus tiklab no teesahm, kà no Teesas Pristaweem, — nahkahs:

Kad suhdsibas wehrtiba naw leelaka par 2000 rbl. — 20 kap.
„ „ „ „ „ „ 5000 „ 40 „
„ „ „ ir leelaka par 5000 „ 80 „
kad suhdsibas wehrtiba naw noteikta, tad ik par kuru no augstak peemineteem darbeem nahkahs . . . . . 40 kap.

2. Par darbeem pee kustamas mantas apraksti schanas: a) kad lihds ar to isdarits mantas nowehrtejums, waj winas wehrtiba sinama, tad Pristawam nahkahs:

par mantas apraksti schanu, kuras wehrtiba naw leelaka par 25 rbl. 20 kap.
„ „ „ „ „ „ „ „ 50 „ 40 „
„ „ „ „ „ „ „ „ 100 „ 80 „
„ „ „ „ „ „ „ „ 200 „ 1 rbl. 60 „
„ „ „ „ „ „ „ „ 300 „ 2 „ 40 „
„ „ „ „ „ „ „ „ 400 „ 3 „ 20 „
„ „ „ „ „ „ „ „ 500 „ 4 „ — „
ik par kureem 100 rbl. kas pahri par 500 „ — „ 40 „
„ „ „ 1000 „ „ „ „ 5000 „ 1 „ 60 „
„ „ „ 1000 „ „ „ „ 25000 „ — „ 80 „

b) kad apraksti schana isdarita bes nowehrteschanas un pati apraksti tahs mantas zena naw westa skaidriba, tad Pristawam nahkahs:
ik no kura preekschmeta, kas apraksti ts sem ihpascha numura,
kad apraksti to preekschmetu naw wairak par 50 — pa 4 kap.
ik no kura preekschmeta pahri par 50 lihds 100 „ 3 „
„ „ „ „ „ „ 100 2 „

Preekschmeti, kas gluschi weenadi, usnemjami sarakstâ sem weena kopu numura un schinî atgadijumâ par wisas partijas weenadu preekschmetu eeraksti schanu sarakstâ Pristaws dabun maksu, kahda augstak noteikta par weenu preekschmetu un bes tam atlihdsibu pehz skaita, ik no kuras desmitas — 1 kap. un no leetahm, kas sweramas waj mehrojamas ik no 10 pudeem waj asim — 2 kap.

3. Tanîs atgadijumôs, kad Teesas Pristaws, nesastahdidams saraksta, tikai salihdsina mantu ar agrak sastahdito sarakstu, winam nahkahs:

a) kad mantas wehrtiba sinama un naw leelaka par 25 rbl. — 8 kap.
„ „ „ „ „ „ „ „ 50 „ — 12 „
„ „ „ „ „ „ „ „ 100 „ — 20 „
„ „ „ „ „ „ „ „ 200 „ — 40 „
„ „ „ „ „ „ „ „ 300 „ — 60 „
„ „ „ „ „ „ „ „ 400 „ — 80 „
„ „ „ „ „ „ „ „ 500 „ —1rbl. „
ik par kureem 100 rbl., kas pahri par 500 „ — 9 „
„ „ „ 1000 „ „ „ „ 5000 „ — 40 „
„ „ „ 1000 „ „ „ „ 25000 „ — 20 „

b) kad mantas wehrtiba naw westa skaidriba, tad Pristawam nahkahs, ik no kura preekschmeta, kad apraksti to preekschmetu skaits naw leelaks par 50 — pa 4 kap.

ik no kura preekschmeta pahrak par 50 lihds 100 — pa 3 kap.
„ „ „ „ „ „ 100 — — „ 2 „

4. Par sehgeku nonemschanu kustamu mantu atswabinot no apkihlajuma, kà ari par sehgeku peelikschanu tôs atgadijumôs, kad apsehgeleschana un sehgeku nonemschana isdarama atschkiru no mantas aprakstischanas, Pristaws dabun ik par kuru nonemtu waj peeliktu sehgeli un ik par kuru sihmiti, kad sehgeku waj sihmischu skaits naw leelaks par 50 — pa 2 kap.

ik par kuru sehgeli un ik par kuru sihmiti pahri par 50 lihds 100 pa 1 kap.
„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ 100 „ — „ ½ „

5. Aprakstot nekustamas mantas, ik par kuru nekustamu mantu waj winas daku, kas sewischki aprakstita, Teesas Pristawam nahkahs: kad nekustamas mantas wehrtiba naw leelaka par 500 rbl. — 2 rbl.

| | | |

Kad mantu isuhtrupejot eenemj wairak par 500 rbl., tad Pristaws dabun no tahs sumas, kas eenemta pahrak par 500 rbl. — 1/4 prozenta.

9. Par sarakstischanos strahpes naudu peedsenot no pirzeja, kas naw eemaksajis nolikto rokas naudu, Pristaws dabun no wina 40 kap.

10. Par atspreestahs kustamahs mantas atnemschanu, kas apkihlata, winas walditajam neatdota pehz teesas spreeduma noliktâ terminâ un naw isdota Pristawam us wina pirmo peeprasijumu, — Pristawam nahkahs ik no kura atnemtà preekschmeta waj aprakstitahs sewischkas partijas, kad to skaits naw leelaks par 10 — pa 20 kap.
pahri par 10 — „ 8 „

11. Par parahdneeka personisku apzeetinaschanu un wina nosuhtischanu us eeslodsischanas weetu Pristawam nahkahs 3 rbl. 20 kap.

12. Par to ka Teesas Pristaws isdod peedsinejam, parahdneekam, apkihlatas mantas glabatajam, parahdneeku eeslodsischanas weetas usraugam, schurnala waj mantas saraksta israkstus waj norakstus, waj apleezinajumu par to, ka parahdneekam peesuhtita pawehste par ispildischanu, — Teesas Pristawam nahkahs ik no kuras isdotà dokumenta lokšnes 15 kap. Par nepilnu lokšni jamaksà tik pat kà par pilnu, ja peerakstitas wairak nekà 2 lapas puses; bet ja peerakstits masak par 2 lapas pusehm, tad Pristawam nahkahs 8 kap.

Peesihmejums. Ik kuras 25 rindinas skaitamas par lapas pusi. Par usrakstu ussihmeschanu us ispildu rakstteem par to, ka parahdneeks naw apmeerinajis peedsineju u. t. t. Pristawam nahkahs 8 kap. Bes tam par sehgeka peelikschanu pee mantas saraksta un ziteem dokumenteem Teesas Pristaws ik no kura dokumenta dabun 4 kap.

13. Par eeweschanu waldischanâ Pristawam nahkahs 1 rbl. 60 kap.

14. Ja pawehste nododama waj zits kahds darbs Pristawam isdarams ne tur, kur winam dsihwes weeta, tad winsch dabun brauzamo un deenas naudu us to nosazijumu pamata, kas isteikti Ziwilteesaschanas Ustawa 858 un 864. pantôs. Zik ilgu laiku Pristaws atradees zelâ, tas aprehkinams pehz werstu laika, kas noteikts ta pascha Ustawa 300. pantâ; deenas naudu Pristaws dabun, kad winsch bijis zelâ ne masak kà 24 stundas.

Peesihmejums. Schi nauda naw peeweenojama wispahrigai atlihdsibas sumai, kahda nahkahs Teesas Pristaweem, bet isdodama ik kuram sewischki.

15. Pehz schihs taksas nolikto atlihdsibu Teesas Pristawi war dabuht un wineem ir teesiba to peedsiht no tahs personas, us kuras peeprasijumu Pristaws isdarijis kahdu darbu.

Peelikums IV.

(pee 37. panta, peesihm.).

Krepoſta nodaļu eerehdņu amata klaſu ſaraksts.

Amatu noſaukums	Klaſes un ſchkiras.		
	Pehz amata.	Pehz uſſchuwuma uſ mundeera.	Pehz penſijas.
Preekſchneeks	Pehz Meera Teeſneſchu Sapulzes Preekſchſehdetaja waj Meera Teeſneſcha amata.		
Sekretars	VIII.	VIII.	VI.
Sekretara Palihgs . . .	IX.	IX.	VII.

Peelikums V.

(pee 43. panta).

Swehreſta forma preekſch krepoſta nodaļas Sekretara un Sekretara Palihga amata.

Apſolos un ſwehru pee Wiſuſpehziga Deewa, Wiņa Swehta Ewangeliuma un ta Kunga Dſihwu daroſcha Kruſta preekſchâ, ka buhſchu uſtizigs Keiſara Majeſtatei Kungam un Keiſaram, Wiſas Kreewijas Patwaldneekam, iſpildiſchu ſwehti Walſts likumus, glabaſchu ruhpigi manim uſtizamos dokumentus un grahmatas un dariſchu wiſâs leetâs tà, kà to praſa manim uſdotais peenahkums, atgahdadamees, ka manim par wiſu to buhs jadod atbildiba likuma preekſchâ un Deewa preekſchâ Wiņa paſtarâ teeſâ. Scho apleezinadams ſkuhpſtu ſawa Peſtitaja Wahrdus un Kruſtu. Amen.

Peelikums VI.

(pee 68. panta).

Pagaidu noſazijumi par tirdſneezibas leetu teeſaſchanu.

1. Apgabala Teeſâs leetas, kuras peeder pee tirdſneezibas leetahm (likumu ſwoda XI. ſehj. II. d. Tirdſ. leetu teeſ. Uſt. 42—50. pant.) iſteeſajamas paihſinatâ kahrtibâ, eewehrojot nahkoſchos noſazijumus.

2. Suhdſibu war zelt pehz tahs weetas, kur atrodahs manta, kas ſaſtahda ſtrihdus preekſchmetu.

3. Nosazijumam, kas isteikts Ziwilteesaschanas Ustawa 221. pantâ, ir padotas ari suhdsibas pret tirgotajeem, kuras zekahs is lihgumeem, kas noslehgti ar winu kantoru, fabriku un tirdsneezibas eetaischu preekschstahwjeem waj winu pilnwarneekeem, kam dota wispahriga pilnwara west tirdsneezibu (lik. sw. XI. sehj. II. d. Tirds. Ust. 44. pant.).

4. Atbildetajs, kas saukts pec teesas us Ziwilteesaschanas Ustawa 206. un 210. pantu pamata, war leetu pahrzelt us to teesu, kur winam pastahwiga dsihwes weeta, ne zitadi, kà kad suhdsetajs ar to meerâ. Atteekotees us atstatischanas eerunu par leetas nepeekritibu, jaeewehro nosazijums, kas isteikts Tirds. Ust. peelikumâ pee 392. panta (lik. sw. XI. sehj. II. d. 1887. g. isdew.).

5. Leetâs, kuras tuhlin prasa isspreeschanas, Teesas Preekschsehdetajs war aizinat atbildetaju us nahkamo deenu un pat us noteiktu stundu tanî paschâ deenâ, kurâ eesuhdsibas raksts eesneegts.

6. Apgabala Teesas sehschu deenâs prahwneeki war atnahkt pee teesas bes aizinajuma un luhgt, lai ta isschkir winu strihdu, pee kam suhdsetajs naw atswabinats no peenahkuma eesneegt eesuhdsibas rakstu. Teesa war tuhlin stahtees pee winu strihdus isschkirschanas, ja atrod, ka leeta naw kawejama.

7. Teesai atwehlets, us puschu luhgumu, waj pehz sawa eeskata, aizinat prahwneekus personiskas iswaizaschanas dehl sehdê waj apspreeschamâ istabâ, waj usdot iswaizaschanu weenam no Teesas Lozekkeem, kursch ari sastahda protokolu par prahwneeku issazijumeem.

8. Ja weena puse eesneeds teesai sawas tirdsneezibas grahmatas, tad ari otrai pusei atwehlets eesneegt sawas tirdsneezibas grahmatas. Ziteem peerahdijumeem truhkstot, teesa war dibinat sawu spreedumu us weenas puses tirdsneezibas grahmatahm, ja otra puse pee tam par atspehkojumu nepeenes sawas tirdsneezibas grahmatas.

9. Strihdôs par mantojumu, kà ari leetâs, kuras zekahs is tirgotajusaimneeku sakara ar tirdsneezibas pilnwarneekeem un prikastschikeem, teesa war peespeest tirgotaju, us pretejahs puses peeprasijumu, peeneest sawas tirdsneezibas grahmatas.

10. Prahwneekam, kas atsauzahs us sawahm tirdsneezibas grahmatahm, waj eesneeds tahs us teesas prasijumu (8 un 9. pant.), winas jaeesneeds teesas sehdê lihds ar to pantu israkstu, kuri atteekahs us strihdameem leetas apstahkleem.

11. Pee tirdsneezibas grahmatu zaurluhkoschanas teesa pahrleezinahs tikai par to pantu satwaru, kuri atteekahs us strihdameem leetas apstahkleem; grahmatu pahrejo satwaru teesa luhko zauri tikai tahdâ mehrâ, kahdâ tas wajadsigs, lai isschkirtu jautajumu, waj tirdsneezibas grahmatas pareisi westas.

12. Ja suhdsetaja un atbildetaja tirdsneezibas grahmatas sawâ starpâ nesakan, tad teesas sinâ stahw, pa wisam nepeenemt tirdsneezibas grahmatas kà peerahdijumu, waj atsiht weena prahwneeka grahmatas par tizamakahm nekà otra grahmatas un dibinat us tahm leetas isspreedumu.

13. Leetâs starp personahm, kuras wed tirdsneezibu, tirdsneezibas grahmatu peerahdoschais spehks pastahw tikai desmit gadus. Pret miruscho tirgotaju wina grahmatas saudê peerahdijuma spehku pehz peezeem gadeem.

14. Tirdsneezibas grahmatas, kad tahs westas peemehrigi nosazijumeem, kas noteikti schinî sinâ, war, us teem pamateem, kas norahditi Ziwil- un Tirdsneezibas leetu teesaschanas Ustawôs (605—627. pant. Tirds. Ust. un 258 un 259. pant. Tirds. leet. tees. Ust.), deret par apleezinajumu un peerahdijumu pee wiseem strihdeem tiklab tirdsneezibâ, kà ari zitâs leetâs, kas atteekahs us tirgotajeem.

15. Ja prahwneeki atsauzahs us birschas makleru grahmatahm, tad teesa war prasit, lai makleri eesneedz schihs grahmatas, turklaht turedamahs pee nosazijumeem, kas isteikti Tirds. leet. tees. Ustawa 268—271. pantôs.

16. Ja wajadsigs salihdsinat israkstus is tirdsneezibas waj makleru grahmatahm ar schihm grahmatahm paschahm, kad tahs atrodahs ne tanî pilsehtâ, kur leeta top teesata, tad teesa sasinojahs ar weetejo, — pehz grahmatu atraschanahs, — Apgabala- waj Komerzteesu waj ar Meera Teesnesi, lai israkstu salihdsina ar grahmatahm un noteiz, kahdâ kahrtibâ tahs top westas.

17. Suhdsibu nodroschinot, preze, kas ahtri bojajahs, apkihlajama tikai tad, kad suhdsetajs nodroschinajis tos saudejumus, kas war zeltees atbildetajam, ja suhdsiba taptu atsihta par bespamatigu. Scha nodroschinajuma leelumu noteiz teesa. Pehz apkihlaschanas manta top isuhtrupeta un eenemtà nauda nodota teesai lihds leetas beigahm.

18. Tanîs atgadijumôs, par kureem naw noteiktu un skaidru likumu, teesa turahs pee tirdsneezibas eeraschahm.

19. Isspreeschot jautajumus par to, waj tirdsneezibas eeraschas pastahw, teesa war turetees pee agrakeem teesu eestahdijumu spreedumeem, pee birschas komiteju apleezinajumeem un leetprateju issazijumeem.

20. Ja kura spreeduma eepreekscheja ispildischana top peelaista, eeprasot nodroschinajumu no tahs puses, kurai par labu spreedums isnahzis. Atgadijumôs, kas norahditi Ziwilteesaschanas Ustawa 737. panta 1—3 un 5. punktôs, teesas sinâ stahw neprasit schahda nodroschinajuma.

21. Tirdsneezibas leetâs jaewehro schahdi termini: diwu nedeku laiks — ko eesneegt isskaidrojumus us apelazijas suhdsibahm (Ziwiltees. Ust. 760. pant.) un septinu deenu laiks ko eesneegt blakus suhdsibas un luhgumus par terminu atjaunoschanu, tà pat ko peeneest isskaidrojumus pret blakus suhdsibahm (Ziwiltees. Ust. 785, 789 un 837. pant.).

22. Scho nosazijumu 2, 3, 5 un 7—19. pantu preekschraksti peemehrojami ari tahm tirdsneezibas leetahm, kuras top isteesatas meera teesu eestahdijumôs.

Peelikums VII.

(pee 162. pant.).

Pagaidu nosazijumi par leetu teesaschanu par maksaschanas nespehju.

1. Leetas par maksaschanas nespehju, neatskaitot leetas par semneeku kahrtas personu maksaschanas nespehju, isteesajamas pehz nosazijumeem, kas

isteikti Ziwilteesaschanas Ustawa peelikumâ VI. pee 1400. panta (peesihm.), ar nahkoscheem pahrgrosijumeem un papilnojumeem.

2. Isspreeschot leetas par maksaschanas nespehju, jaeewehro weetejo nolikumu swoda III. dalas preekschraksti, atskaitot tos, kas atrodahs 3526 (8. punkt.)3529, (peesihm.) pantôs, kà ari 65. pantâ, zik schis pants sihmejahs uf konkursu. Peemineto preekschrakstu weetâ stahjahs scho nosazijumu 35, 36 (11. punkt.) un 41. panti.

Peesihmejums. Nosazijumi par konkursu, kas atrodahs weetejôs semneeku likumôs, top atzelti.

3. Ja parahdneeks walda nekustamu mantu Baltijas gubernâs, tad par konkursâ krischanu teesa tuhlin pasino peenahzigai krepostа nodalai, lai par to eeraksta peesihmi krepostа grahmatâ.

4. Leetâs par semneeku kahrtas personu maksaschanas nespehju, sludinajumi islaischami, neween tôs laikrakstôs, kas norahditi Ziwilteesaschanas Ustawa peelikumâ VI. pee 1400. panta (peesihm.), bet ari weetejâs tautas awisês.

Peesihmejums. Ja parahdneekam, kas nespehj maksat, naw pastahwigas dsihwes weetas pagasta robeschâs, tad schinî pantâ norahditâ sludinajumu islaischana ir atkariga no teesas eeskata.

5. Uf ta nolehmuma pamata, pehz kura maksaschanas nespehja atsihta, parahdneeka teesiba pahrwaldit un rihkotees ar sawu mantu, kura peeder pee konkursa masas (18. pant.), pahreet uf wina parahdu dewejeem, kas dabun apmeerinajumu konkursa teesaschanas kahrtibâ (35. pant.).

6. Wisi rihkojumi, kurus parahdneeks isdarijis pahr mantu, kas peeder pee konkursa masas, kad peenahzigai teesai jaw bija peeteikts luhgums, lai parahdneeku issludina par maksat nespehjeju, ir nepilnspehzigi atteekotees uf preekschejâ (5.) pantâ peemineteem parahdu dewejeem, bet paleek spehkâ preeksch parahdneeka un treschahs personas, kas ar winu nolihgusi.

7. Wisi rihkojumi, kurus parahdneeks isdarijis pahr mantu, kas peeder pee konkursa masas, pirms peenahzigai teesai peeteikts luhgums, lai parahdneeku issludina par maksat nespehjeju, ir atzekami, kad to luhds parahdu deweji, waj weens no teem, gada laikâ no parahdneeka konkursâ krischanas, ja: 1) parahdneeks ar nodomu isdarijis rihkojumus par skahdi saweem parahdu dewejeem, un 2) ta persona, kas isleetajusi scho rihkojumu sewim par labu, ir nehmusi dalibu pee schahda nodoma.

8. Rihkojumi dahwinaschanas sinâ, — atskaitot weetejo nolikumu swoda III. d. 110 un 402. pantôs paredsetos, — kurus parahdneeks isdarijis pehdejâ gadâ, pirms peeteikts luhgums, lai winu issludina par maksat nespehjeju, atzekami ari, kad truhkst preekschejâ (7.) pantâ norahdito nosazijumu.

9. Parahdu dewejs, kursch peeteizis luhgumu, lai atzek parahdneeka rihkojumu, atswabinams no peenahkuma peerahdit, ka 7. pantâ norahditee nosazijumi pastahw: 1) kad parahdneeks pehdejâ gadâ, pirms luhgums peeteikts, lai winu issludina par maksat nespehjeju, ir pahrdewis, waj zitadi kà atdewis sawu mantu sawam laulatam draugam, waj sawa pascha waj sawa laulata drauga radneekam taisnâ linijâ uf augschu waj uf leju, kà ari pirmâ sahnu linijâ, un 2) kad rihkojums notizis pehdejo desmit deenu laikâ, pirms luhgums peeteikts, lai parahdneeku issludina par maksat nespehjeju.

10. Manta, ko parahdneeks atsweschinajis zaur rihkojumeem, kas atzekami (7—9. pant.), top peeweenota konkursa masai, pee kam tomehr, ja ta persona,

kas iſleetajuſi ſewim par labu parahdneeka dahwinaſchanas rihkojumu (8. pant.), peerahda ſawa darba taiſnprahtibu, tad tai jaatdod dahwana tikai tahdâ mehrâ, kahdâ ſchi perſona tapuſi bagataka zaur parahdneeka rihkojumu.

11. Konkurſa waldei, atſkaitot atgadijumus, kas ihpaſchi paredſeti weetejo nolikumu ſwoda III. dakâ, atwehlets atſazitees iſpildit wiſus nolihgumus un peenahzibas, kuras parahdneeks noſlehdſis, pirms tas iſſludinats par makſat neſpehjeju, un kuri wehl naw iſpilditi, pirms parahdneeks kritis konkurſâ; no ſawas puſes ta perſona, kas noſlehguſi lihgumu ar parahdneeku, war luhgt teeſai, lai noleek konkurſa waldei terminu, ko eeſneegt atſaukſmi par to, waj ta wehlahs pildit parahdneeka noſlehgto lihgumu, jeb waj atſakahs no ta pildiſchanas.

12. Lihdſejs war praſit, lai winam atdod atpakaļ iſ konkurſa maſas to preekſchmetu, ko winſch peegahdajis makſat neſpehjejam parahdneekam, iſpildidams lihgumu, kurſch atſihts par nepilnſpehzigu (6. pant.), waj kuru teeſa atzehluſi (7 un 8. pant.), waj ari kuru konkurſa walde nepilda (11. pant.), ja ſchinî pehdejâ atgadijumâ preekſchmets wehl naw pahrgahjis parahdneeka ihpaſchumâ. Tà pat peeminetôs atgadijumôs parahdneeks war praſit, lai winam iſdod iſ konkurſa maſas to ſumu, par kahdu konkurſa maſa tapuſi bagataka zaur peegahdatà preekſchmeta wehrtibu, ja ſchis preekſchmets wairs neatrodahs konkurſa maſâ (25. pant. 2. punkt.). Wiſôs zitôs atgadijumôs tas, kas noſlehdſis lihgumu ar makſat neſpehjeju parahdneeku, war ſawu praſijumu pret parahdneeku zelt ſpehkâ ne zitadi, kà konkurſâ. Kad konkurſa maſai atdota atpakaļ manta, kuru parahdneeks atſweſchinajis zaur rihkojumu, ko teeſa atzehluſi (10. pant.), tad tas praſijums, kura nolihdſinaſchanai iſdarits ſchis rihkojums, top eeſtatits agrakâ ſpehkâ.

13. Tas, ka atleekoſcha waj atzekoſcha noruna wehl naw peenahkuſi, nekawè peeteikt praſijumu konkurſa teeſaſchanas kahrtibâ.

14. No obligatoriſkas peeteikſchanas konkurſa teeſaſchanas kahrtibâ ir atſwabinati: 1) praſijumi, lai iſ konkurſa maſas iſdod leetas, kas pee tahs nepeeder (20. pant.); 2) praſijumi, kuri nolihdſinami atſchkiru no konkurſa leetas teeſaſchanas (22. pant.); 3) praſijumi, kuri zekahs iſ konkurſa maſas parahdeem (25. pant.), un 4) wiſi ziti praſijumi, kuri atteekahs uſ eerehkenamo ſumu. (16. pant.).

15. Perſonahm, kuŗahm teeſiba praſit, lai iſ konkurſa maſas taptu atdalitas pee tahs nepeederigas leetas (20. pant.), peenahkahs zelt peenahzigâ teeſâ ſuhdſibu tanî terminâ, kas nolikts praſijumu peeteikſchanai konkurſa leetâ (9. pant., peelik. VI. pee Zimilteeſ. Uſt. 1400. pant. peeſihm.), zitadi ſaudè teeſibu praſit atdaliſchanas. No ſcha peenahkuma atſwabinatas perſonas, kuru teeſibas uſ peeminetahm leetahm eerakſtitas kreposta grahmatâ.

Peeſihmejums. Leetâs par ſemneeku kahrtas perſonu makſaſchanas neſpehju, parahdneeka nomajamais ſemneeku ſemes gabals jeb ſehta tuhlin pehz parahdneeka konkurſâ kriſchanas, ar wiſeem peederumeem atdodams atpakaļ dſimtmuiſchneekam.

16. Tahs perſonas teeſibu, kas tanî paſchâ reiſâ ir makſat neſpehjeja parahdneeks un parahda dewejs, eerehkinat ſawu parahdu makſajumâ, noteiz weetejo nolikumu ſwoda III. d. 3545—3558. panti, ar to noſazijumu, ka pee konkurſa atwehlets eerehkinat ari tos praſijumus: 1) kuru preekſchmets naw naudas ſumas un 2) kureem terminſch wehl naw peenahzis waj atleekoſcha no-

runa wehl naw peepildijuſees, eewehrojot pehdejâ atgadijumâ noſazijumus, kas iſteikti 39. pantâ. Praſijumus, kas eeguhti pehz luhguma peteikſchanas peenahzigai teeſai, lai parahdneeku atſihſt par makſat neſpehjeju, naw atkauts eerehkinat, ja praſijuma atdoſchana notika pehz labprahtiga lihguma (weet. nolik. ſw. III. d. 3461. pant. 3. punkt.).

17. Praſijumu peeteikſchanai noliktâ terminâ [9. pant. peelik. VI. pee Zivilteeſ. Uſt. 1400. pant. (peeſihm.)] treſchahm perſonahm peenahkahs paſinot konkurſa waldei par leetahm, kuras uſ ſchahda waj tahda pamata atrodahs pee winahm un peeder makſat neſpehjejam parahdneekam; neiſpildidamas ſcha peenahkuma, winas atbild par ſkahdi un ſaudejumeem, kas no tam zehluſchees. Schis noſazijums naw iſplatams uſ perſonahm, kas walda parahdneeka nekuſtamu mantu uſ tahdu teeſibu pamata, kas eerakſtitas krepoſta grahmatâ.

18. Konkurſa maſas ſaſtahwam peeweenojama: 1) wiſa mantiba, kas konkurſâ kriſchanas laikâ peeder parahdneekam pehz Baltijas gubernâs paſtahwoſcheem ziwillikumeem, iſnemjot tos preekſchmetus, kuri pehz ſcheem likumeem nenahk konkurſâ waj, pehz Zivilteeſaſchanas Uſtawa 973. panta 1—8 un 10. punkteem un pehz 105. panta nolikumôs par teeſas uſtawu peemehroſchanu Baltijas gubernahm, naw apkihlajami; 2) mantiba, kas peeweenojama konkurſa maſai uſ ſcho noſazijumu 10. panta pamata, un 3) mantiba, kura pa konkurſa laiku peenahk parahdneekam beſ atmakſas.

19. Eenahkumi, kurus parahdneeks dabun pa konkurſa laiku no ſawu behrnu atſchkirtas mantas, kas atrodahs wina pahrwaldiſchanâ waj leetaſchanâ, naw peeweenojami konkurſa maſai.

20. Makſat neſpehjeja ſeewas un behrnu, kà ari zitu perſonu teeſiba praſit, lai no konkurſa maſas atſchkir leetas, kas pee tahs nepeeder, top noteikta Baltijas gubernâs paſtahwoſchôs ziwillikumôs.

21. Ja leetas, kuras uſ preekſcheja panta pamata atſchkiramas no konkurſa maſas, tanî wairs naw atrodamas, tad perſona, kurai peeder atſchkirſchanas teeſiba, war: 1) ja nauda, kas no leetu eeguweja peenahkahs, naw nomakſata, praſit, lai atkauj teeſibu dabut ſcho naudu; 2) ja nauda nomakſata pehz konkurſâ kriſchanas un peeweenota konkurſa maſai — praſit, lai iſdod par leetahm nomakſato ſumu (25. pant. 2. punkt), un 3) ja parahdneeks naudu ſanehmis pirms konkurſâ kriſchanas, tad, — peedalitees pee konkurſa uſ wiſpahriga pamata.

22. Atſchkiru no konkurſa teeſaſchanas jaapmeerina: 1) kihlu teeſibas, kas eerakſtitas krepoſta grahmatâs; 2) praſijumi, kas nodroſchinati ar rokaskihlahm; 3) praſijumi, kureem par labu Baltijas gubernâs paſtahwoſchôs ziwillikumôs nodibinata teeſiba apkihlat waj aiſturet nekuſtamas mantas; 4) wiſi praſijumi, kuri pehz peeminetâs gubernâs paſtahwoſchahm tirdſneezibas eeraſchahm nodroſchinati ar kihlu teeſibu, kà: komiſionaru, ekſpeditoru, pahrwadataju praſijumi — atteekotees uſ wineem uſtizetu prezi, un to perſonu praſijumi, kas palihdſejuſchas glahbt kugi waj lahdinu, waj ari uſglabat zitu glahbtu mantu, — atteekotees uſ to mantu, ko wini glahbuſchi waj uſglabajuſchi, un 5) tahda mantojuma parahdu deweju un legatariju praſijumi, kas nahzis parahdneekam rokâ pirms waj pehz konkurſâ kriſchanas.

23. Prasijumi, kas peemineti 22. panta 2—4. punktôs, bauda sewischkas apmeerinaschanas teesibu, ahrpus konkursa leetas teesaschanas, tikai tad, kad leeta, kas apkihlata, aistureta waj sastahda kihlas, parahdneeka konkursâ krischanas laikâ atrodahs parahdu deweja waldischanâ (weet. nolik. sw. III. d. 641. pant.), waj ari atgadijumôs, kas paredseti weetejo nolikumu swoda III. d. 1403—1405. pantôs, — atrodahs nekustamâ mantâ, kas isnomata.

24. Konkursa walde war luhgt teesai, lai noleek terminu leetu pahrdoschanai, ko apmeerinat prasijumus, kas norahditi 22 un 23. pantôs.

25. Pirms konkursa masas dalischanas starp maksat nespehjeja parahdu dewejeem, is tahs janomaksà pehz schahdas rindas: 1) konkursa laika tekoschee nodokli, kà ari semes klausibas tà publiskàs, kà priwatas (weet. nolik. sw. III. d. 1307, 1320 un 1321. pant.); 2) parahdi, kas zelahs is lihgumeem, ko noslehgusi konkursa walde, waj ari ko noslehdsis prahwneeks pirms konkursâ krischanas un konkursa walde usnehmusees pildit (11. pant.), tà pat ari 12. pantâ un 21. panta 2. punktâ norahditee prasijumi par naudas sumas isdoschanu is konkursa masas to leetu weetâ, kuras schinî masâ neatrodahs; 3) ismaksas preeksch konkursa atklahschanas un ustureschanas un isdewumi pee konkursa masas usmekleschanas, pahrdoschanas un isdalischanas; 4) atlihdsiba, kas nahkahs swehrinatam aisgahdnim un kuratoreem (Tirds. leet. tres. Ust. 639—643. pant., lik. sw. XI. sehj. II. d.), un 5) ustura dala, kas nolikta maksat nespehjejam parahdneekam un wina gimenei. Prasijumi, parahdi un ismaksas, kas peeminetas schinî pantâ, ja konkursa masa nepeeteekama, ko tos pilnigi nolihdsinat, janomaksà peemehrigi winu leelumam un pehz schinî pantâ norahditahs rindas.

26. Tuhlin kà prasijums peeteikts, tas eerakstams schnores grahmatâ, ar kuratora parakstu un sehgeli, apsihmejot: 1) prasijuma pamatu; 2) wina sumu, un 3) schkiru (35. pant.), pehz kuras parahdu dewejs prasa nolihdsinaschanas. Ja prasijums dibinahs us dokumenteem, tad konkursa walde noleek parahdu dewejam, kas prasijumu peeteizis, terminu ne ilgak par diwahm nedelahm, ko peenest schos dokumentus originalôs waj peenahzigâ kahrtibâ apleezinatôs norakstôs. Schnores grahmatu war skatit zauri wisi leetas dalibneeki.

27. Pehz ta termina notezeschanas, kas nolikts prasijumu peeteikschanai, konkursa walde sasauz parahdu dewejus, lai pahrbauda peeteiktos prasijumus sewischkâ sehdê, nolikdama schihs sehdes deenu ne wehlak par diwahm nedelahm no ta termina notezeschanas, kas noteikts prasijumu peeteikschanai.

28. Sehdê, kas nolikta peeteikto prasijumu pahrbaudischanai (27. pant.), par preekschsehdetaju ir konkursa preekschsehdetajs waj weens no kuratoreem; sehde eeskatama par isdewuschos, neluhkojatees us to parahdu deweju skaitu, kas tanî eeraduschees. Parahdneekam wajag buht sehdê klaht, lai dotu, us kuratoru waj parahdu deweju wehleschanos, isskaidrojumus peeteikto prasijumu sinâ.

29. Peeminetâ sehdê ik kursch schnores grahmatâ eerakstitais prasijums (26. pant.) luhkojams zauri pehz eerakstischanas rindas, tiklab atteekotees us to, zik pareisigs un zik leels schis prasijums, kà ari atteekotees us schkiru, pehz kuras parahdu dewejs, kas peeteizees, prasa apmeerinaschanas (35. pant.). Prasijumu peeteikuschà parahdu deweja neeeraschanahs sehdê nekawè luhkot zauri scho prasijumu.

30. Ik pehz kura prasijuma pahrbaudischanas, sehdes preekschsehdetajs schnores grahmatâ eeraksta pahrbaudischanas panahkumu un sastahda sewischku sarakstu par atsihteem parahdeem (31. pant.), peeminedams, kahdâ mehrâ prasijums atsihts un kahdai nolihdsinaschanas schkirai tas peeschkirts. Scho sarakstu paraksta konkursa walde un klahtesoschee parahdu deweji.

31. Prasijumi usskatami par atsihteem tahdâ mehrâ, kahdâ pret teem naw sehdê zehlusi strihdu konkursa walde waj kahds no sehdê atnahkuscheem parahdu dewejeem waj winu pilnwarneekeem. Ja strihdus atteekahs us to, waj ir pateesigi un zik leeli ir prasijumi, kas dibinati: 1) us teesu galigeem spreedumeem; 2) us wekseekeem, kas naw saudejuschi wekseka teesibas spehku, un tirdsneezibas leetâs — us wekseekeem, kas apmeerina nosazijumus, kahdi norahditi Tirdsneezibas leetu teesaschanas Ustawa 581. panta 1. punktâ; 3) us dokumenteem, kas noteiktâ kahrtibâ noslehgti waj apleezinati, un tirdsneezibas leetâs — us dokumenteem, kas apmeerina nosazijumus, kahdi norahditi peeminetà Ustawa 581. panta 3. punktâ, un 4) us tirgotaju kantora grahmatu panteem, kas westas noteiktâ kahrtibâ, — tad parahdu dewejam waj konkursa waldei, kas peeteikuschi strihdu, japeerahda scha strihdus pareisiba prahwas zekâ, un lihds tam, kamehr teesa scho strihdu naw isschkihrusi, prasijums bauda wisas atsihtu parahdu preekschrozibas. Bet ja strihdus zelts pret ziteem, — bes peeminneteem, — prasijumeem, to pateesiguma un leeluma sinâ, waj pret weena waj otra prasijuma peederibu pee pirmahs schkiras, tad stahw ta parahdu deweja sinâ, kas peeteizis prasijumu, zelt pret nostrihdetajeem suhdsibu, lai prasijums taptu atsihts par nestrihdamu. Schinî noluhkâ konkursa walde isdod parahdneekam is schnores grahmatas (26. pant.) peenahzigà panta apleezinatu israkstu. Schinî pantâ peeminetahs suhdsibas zekamas peenahzigâ teesâ triju mehneschu laikâ no tahs sehdes deenas, kas bija nolikta prasijumu pahrbaudischanai.

32. Atkaitot atgadijumns, kas paredseti preekschejâ (31.) pantâ, atsihto prasijumu (30. pant.) sarakstam ir tiklab leeluma, kà apmeerinaschanas schkiras sinâ, saistoschs spehks preeksch wiseem parahdu dewejeem, kuri dabun atlihdsibu konkursa kahrtibâ (35. pant.), un schis saraksts naw pahrsuhdsams.

33. Eesneegtee dokumenti top atdoti parahdu dewejam atpakal us wina prasijumu, ar kuratora peenahzigu usrakstu par to, kahds panahkums bijis prasijuma pahrbaudischanai.

34. Neatsihto prasijumu (31. pant.) walditaji patur, kamehr pret wineem zeltais strihdus naw isschkirts, balss teesibu parahdu deweju kopu sapulzês. Prasijumu walditajs saudè balss teesibu, kad tas terminâ nezek suhdsibu par to, lai atsihst prasijumu pateesigumu waj leelumu.

35. Parahdi, kas noliktâ terminâ peeteikti, eedalami schahdâs schkirâs: 1) parahdi, kas nolihdsinami pilnigi (36. pant.), un 2) parahdi, kas nolihdsinami peemehrigi winu leelumam (37. pant.). Parahdi, kas naw peeteikti noliktâ terminâ, nolihdsinami tikai is tahm sumahm, kuras atleek pehz otrahs schkiras parahdu nolihdsinaschanas (37 un 38. pant.).

36. Pee pirmahs schkiras parahdeem peeskaitami un nolihdsinami is pirmahm konkursa waldes rihkoschanâ eenahkuschahm naudas sumahm, pehz schahdas rindas: 1) parahdi, kas zkeahs no ismakschahm par miruschà parahdneeka apglabaschanu; 2) ahrsteschanas un kopschanas ismakschas pa tahs slimibas laiku, kurâ tas

miris, — par pehdejo gadu lihdſ wina nahwei; 3) neiſmakſatà atlihdſiba mahjas kalpotajeem un ſtrahdneekeem par pehdejo gadu pirms konkurſa; 4) parahdâ palikuſchee krona un ſabeedribas nodokli un ſemes klauſibas (weet. nolik. ſw. III. d. 1306 un 1320. pant.) par pehdejeem trim gadeem pirms parahdneeka konkurſâ kriſchanas; 5) iſmakſas, ko iſdewuſchas adminiſtratiwas waldes makſat neſpehjeja nekuſtamâ mantâ wiſpahrigas droſchibas un kauſchu weſelibas apſardſibai (Lik. ſw. XII. ſehj. I. d. 1886. g. Turp., Buhwleet. Uſt. 404. pant.); 6) parahdâ palikuſchahs priwatahs ſemes-klauſibas par trim pehdejeem gadeem pirms parahdneeka konkurſâ kriſchanas (weet. nolik. ſw. III. d. 1306 un 1320. pant.); 7) dſimtmuiſchneeka praſijumi, kuri zekahs no ta, ka makſat neſpehjejs parahdneeks, kurſch peeder pee ſemneeku kahrtas, naw iſpildijis rentes lihgumus par ſemneeku ſemes gabaleem un ſehtahm un naw atlihdſinajis apſkahdejumus par pehdejo gadu pirms konkurſâ kriſchanas; 8) parahdi teem, kas peegahdajuſchi mahjâs ehdamas wajadſibas par tſchetreem pagahjuſcheem mehneſcheem; 9) noſazitais makſajums birſchas maklereem par pehdejo gadu pirms parahdneeka konkurſâ kriſchanas; 10) pehz Widſemes pilſehtu teeſibahm, makſat neſpehjeja parahdneeka atraitnei peenahzigà kahſu rihta balwa, ja ſchi atraitne ilpildijuſi weet. nolik. ſw. III. d. 1821. pantâ praſamo noſazijumu, un 11) to perſonu praſijumi, kuras ſtahw ſem makſat neſpehjeja parahdneeka aiſbildnibas waj aiſgahdnibas, kà ari wina nepilngadigu behrnu un, tur, kur nepaſtahw laulatu draugu mantas kopiba, makſat neſpehjeja parahdneeka ſeewas praſijumi, — atteekotees uſ to parahdneeka waldiſchanâ nahkuſcho mantu, kura peeder ſchihm perſonahm un kura wairs neatrodahs konkurſa maſâ, ja ſchee praſijumi naw apmeerinami uſ ſcho noſazijumu 20. panta un 21. panta 1 un 2. punktu pamata. Schinî punktâ peemineto perſonu praſijumi, ja konkurſa maſa nepeeteekama, ko tos pilnigi nomakſat, nolihdſinami peemehrigi winu leelumam.

37. Pee otrahs ſchkiras parahdeem peeder wiſi praſijumi, beſ teem, kas norahditi preekſchejâ (36.) pantâ.

38. Tà pat kà kapitals, nolihdſinami pirmâ waj otrâ ſchkirâ: wiſi ar parahdu ſaweenotee ſahnu praſijumi (weet. nolik. ſw. III. d. 1351. pant.), nemjot: a) prozentus, kas peeauguſchi pehz parahdneeka konkurſâ kriſchanas; b) iſmakſas, kas zehluſchahs weenam waj otram parahdu dewejam peedalotees konkurſâ, un 2) naudas ſodus un ſtrahpes, kas apmeerinamas tikai iſ tahm ſumahm, kuras atlikuſchas pehz wiſu pirmahs un otrahs ſchkiras parahdu nomakſas lihdſ ar ſahnu praſijumeem.

39. Pee beſprozentu parahda apmeerinaſchanas, kuram wehl naw terminſch peenahzis, jaeewehro noſazijums, kas iſteikts weetejo nolikumu ſwoda III. d. 3510. pantâ. Tahda parahda nolihdſinaſchana, kura atleekoſchà noruna wehl naw peepildijuſees, atleekama lihdſ kamehr noruna peepildahs.

40. To pirmahs un otrahs ſchkiras parahdu nolihdſinaſchana, pret kuru pateeſigumu waj leelumu zelts ſtrihdus (31. pant.), atleekama, kamehr to teeſa naw galigi iſſpreeduſi, ja ſchis praſijums nepeeder pee teem, kas peemineti 31. panta 1—4. punktôs. Ja ſtrihdus zelts tikai pret parahda peederibu pee pirmahs ſchkiras, bet ne pret praſijuma pateeſigumu waj leelumu, tad ſchis parahds jaw pirms teeſas galigas iſſpreeſchanas apmeerinams pehz otrahs ſchkiras.

To prasijumu apmeerinaschana, kas norahditi 31. panta 1—4. punktôs, war tapt atlikta tikai pehz peenahziga teesas nolehmuma.

41. Tapehz, ka parahdneeks atsihts par makſat neſpehjeju nelaimes pehz, winſch naw atſwabinats to parahdu deweju preekſchâ, kas naw dabujuſchi pilnigas atbildibas konkurſâ, no atbildibas ar mantibu, kas parahdneekam peenahktu pehz konkurſa beiguma, un winam paleek tikai teeſiba dabuht no ſchihs mantibas to, kas wajadſigs wina uſturam (weet. nolik. ſw. III. d. 3525. pant. un nahk. pant.).

42. Ar to mantibu, kas parahdneekam peenahk pehz konkurſa beiguma, prasijumi, kas konkurſâ peedalijuſchees, bet naw tanî pilnigi apmeerinati, apmeerinami tà pat, kà prasijumi, kas zehluſchees pehz konkurſa beiguma, waj kas gan zehluſchees pirms konkurſa beiguma, bet tanî naw peedalijuſchees.

43. Pehz termina notezeſchanas, kas nolikts prasijumu peeteikſchanai, parahdneeks war likt preekſchâ iſlihgumu parahdu dewejeem, kas pehz otrahs ſchkiras apmeerinami (35. pant. 2. punkt.).

44. Iſlihgums atſihſtams par iſdewuſchos: 1) ja uſ to weenojuſchees diwi treſchdaļas otrahs ſchkiras parahdu deweju, kas atnahkuſchi uſ kopu ſapulzi un kuŗeem ir ne maſak kà trihs zeturtdaļas tahdu parahdu prasijumu, kas apmeerinami pehz ſchihs ſchkiras, un 2) ja iſlihgumu teeſa apſtiprinajuſi (45. pant.). Pee iſlihguma peedalahs ari tee parahdu deweji, kuŗu prasijumi naw atſihti (31. pant.), ja ſchee prasijumi dod balſs teeſibu kopu ſapulzês (34. pant.).

45. Teeſa newar apſtiprinat iſlihgumu, kas peenemts ar preekſcheja 44. panta 1. punktâ noteikto wairumu: 1) kad leetâ atrodahs kaunprahtiga bankrota ſihmes; 2) kad weenam waj wairak parahdu dewejeem, kas weenojuſchees uſ iſlihgumu, ir atwehletas ſewiſchkas preekſchrozibas preekſch ziteem, bet naw iſteikuſchi wiſi parahdu deweji, preekſch kuŗeem iſlihgumam ſaiſtoſchs ſpehks (43 un 46. pant.), ka wini ar to meerâ, un 3) kad iſlihgums notizis tapehz, ka parahdneeks iſleetajis kahdus nekreetnus lihdſekkus waj wiltigus darbus.

46. Iſlihgums naw ſaiſtoſchs preekſch parahdu dewejeem, kuŗi dabun apmeerinajumu pehz pirmahs ſchkiras (36. pant.).

47. Iſlihguma ſpehks pee makſat neſpehjeja parahdneeka parahdu deweju, lihdſparahdneeku un galwineeku ſawſtarpigas ſatikſmes noteizams uſ weetejo ziwillikumu pamata.

48. Ik kuŗam parahdu dewejam, preekſch kuŗa iſlihgums ſaiſtoſchs (43 un 46. pant.), atwehlets ari pehz tam, kad teeſa iſlihgumu apſtiprinajuſi (45. pant.), luhgt, lai to atzel tanî dakâ, kuŗa winam nahk par ſkahdi, ja pehzak iſrahdahs, ka pee iſlihguma noſlehgſchanas parahdneeks iſleetajis peewilſchanu waj peeſpeeſchanu (weet. nolik. ſw. III. d. 2977—2983 un 3614. pant.).

49. 1480—1485 un 1488. panti Likumôs par Ziwilteeſaſchanu (likum. ſw. X. ſehj. II. d.), 485—496, 499, 553—587, 589—594, 598—603, 609, 615. (2. punkt.), 623 un 634—636. panti Tirdſneezibas leetu teeſaſchanas Uſtawâ (lik. ſw. IX. ſehj. II. d.) naw peemehrojami, pee kam 553—580, 582—587, 589—594, 598—603, 623, 634 un 636. pantu weetâ ſtahjahs ſcho noſazijumu peenahzigee preekſchraſti, un 635. panta weetâ noſazijumi, kas atrodahs weetejo nolikumu ſwoda III. d. 3606—3611. panti. Tirdſneezibas leetu teeſaſchanas Uſtawa 588. pantâ iſteiktais noſazijums peemehrojams wiſahm nedalitahm peenahzibahm (weet. nolik. ſw. III. d. 3331.pant.).

Peelikums VIII.

(pee 362. pant.).

Pagaidu noſazijumi par krepoſta leetu weſchanas kahrtibu.

1. Turpmak lihdſ wiſpahrigai likumu zaurluhkoſchanai par teeſibu noſtiprinaſchanu uſ nekuſtamahm mantahm, tagad eerihkoto teeſas- jeb publiſku grahmatu (weet. nolik. ſw. III. d. 3002. pant.) weſchana turpinama pehz noſazijumeem, kas iſteikti 2—68. pantôs. Ta kahrtiba, kahdâ apſtiprinami pirkſchanas kontrakti par ſemneeku nomas weetahm, noteikta 69—76. pantôs.

Peſihmejums. Schee noſazijumi ſtahjahs to ſewiſchko preekſchrakſtu weetâ, kas paſtahw daſchadôs Baltijas gubernu apwidôs par publiſku grahmatu weſchanas kahrtibu un par formahm, kahdas jaeewehro pee dokumentu apſtiprinaſchanas, kuri atteekahs uſ nekuſtamu mantu, kâ ari weetejo nolikumu ſwoda III. d. 3008 un 3009. pantu un Widſemes gubernas ſemneeku likumu (no 13. now. d. 1860. g.) 75—77. pantu weetâ. Wiſi ziti noſazijumi par teeſibu noſtiprinaſchanu uſ nekuſtamu mantu, kas atrodami peemineto gubernu ziwillikumôs, kâ ari weetejo krediteeſtahſchu noſazijumi paleek ſpehkâ ari uſ nahkamu laiku.

I. Par krepoſta grahmatahm.

2. Publiſkas grahmatas (weet. nolik. ſw. III. d. 3002. pant., peeſihm.), kas eerihkotas teeſibu noſtiprinaſchanai uſ nekuſtamu mantu, top dehwetas par krepoſta grahmatahm.

3. Krepoſta grahmatas ſaſtahw iſ originala akteem un dokumenteem, uſ kuru pamata notikuſi teeſibu noſtiprinaſchana uſ nekuſtamu mantu, lihdſ ar apleezinateem norakſteem no nolehmumeem par peemineto teeſibu pirmejo nodibinaſchanu waj nodroſchinaſchanu un no ſcho teeſibu turpmakeem pahrgroſijumeem waj dſehſumeem (54. pant.).

Peeſihmejums I. Teeſibas uſ nekuſtamu mantu, kuras naw obligatoriſki noſtiprinamas zaur eerakſtijumu krepoſta grahmatâs (weet. nolik. ſw. III. d. 3004. pant., peeſihm. II.), war tapt eeweſtas ſchinîs grahmatâs uſ to perſonu wehleſchanos, kam peeder peeminetahs teeſibas.

Peeſihmejums II. Sem teeſibu nodroſchinaſchanas jaſaprot ta juridiſkâ ſakara noſtiprinaſchana uſ nekuſtamu mantu, kas norahdita ſcho noſazijumu 15. pantâ.

4. Krepoſta grahmatas ſaſtahdamas ik par kuru gadu ſewiſchki, pee kam gada laikâ apſtiprinatee akti un dokumenti ſaſchuwjami pehz winu apſtiprinaſchanas kahrtibas, burtnizâs, kuras pehz gada beigahm top eeſeetas grahmatâs lihdſ ar diweem alfabetiſkeem norahditajeem, kas ſaſtahditi pehz nekuſtamu mantu noſaukumeem un pehz ihpaſchneeku uſwahrdeem.

Peeſihmejums. Ik par kuru gadu ſaſtahditahs grahmatas top atſihtas tikai par preekſchejo un nahkamo gadu krepoſta grahmatu dakahm.

5. Krepoſta grahmatas wedamas peemehrigi tagad peenemtam publiſku grahmatu un ſcho regiſtru eedalijumam pehz nekuſtamu mantu ſugas, kâ ari pehz hipotekas apgabaleem un ſcho nodalijumeem, pee kam tôs atgadijumôs, kad ſenakais hipotekas apgabals peeder pee daſchadu krepoſta nodalu ſaſtahwa, ik kura no ſchihm nodalahm wed ſewiſchkas grahmatas preekſch ſenakâ hipotekas apgabala dalas, kas ſchai nodalai peeſchkirta.

6. Krepoſta grahmatâs top eerakſtiti noſtiprinajumi tikai uſ tahm nekuſtahmahm mantahm, kuras atrodahs weenas un tahs paſchas krepoſta nodalas apgabalâ, bet par to nekuſtamo mantu, kura ir zitas nekuſtamas mantas peederums, krepoſta grahmata wedama tanî nodalâ, kuras pahrſinai peekriht galwenà nekuſtamà manta, kaut ari ſchihs nekuſtamahs mantas atraſtos daſchadôs krepoſta nodalu apgabalôs.

7. Bes 4 un 5. pantôs norahditahm krepoſta grahmatahm, top weſts ſewiſchķs ſcho grahmatu regiſtris, pehz formas, kas faſtahdama uſ 19—22. pantu pamata.

8. Krepoſta grahmatu regiſtrî (7. pant.) ik kuŗa nekuſtama manta, kas naw zitas peederums, dabun ſewiſchku nodaļu. Tanî atgadijumâ, kad top nodibinata wiſas nekuſtamas mantas leetaſchanas teeſiba ar ihpaſchuma teeſibahm, nekuſtama manta patur agrako nodaļu; bet ja tahdâ leetaſchanâ nodota tikai nekuſtamas mantas daļa, tad ſchai daļai top atklahta jauna nodaļa.

9. Nekuſtama manta, kuŗai regiſtrî eerahdita ſewiſchka nodaļa (8. pant.), atbild par wiſahm tanî nodaļâ eerakſtitahm, nekuſtamu mantu apgruhtinoſchahm teeſibahm, wiſâ tanî faſtahwâ, kahdâ ſchi nekuſtamâ manta regiſtra nodaļâ apſihmeta. Schis noſazijums naw iſplatams uſ teem atgadijumeem: 1) kad peemineto tceſibu preekſchmets ir tikai weena waj otra nekuſtamas mantas kopu ihpaſchneeka daliba (weet. nolik. ſw. III. d. 1358. pant.), un 2) kad ſchihs teeſibas nodibinatas tikai uſ ſinamu nekuſtamas mantas daļu. Schinîs atgadijumôs tomehr wajadſigs, ka paſchôs aktôs un dokumentôs, uſ kuŗu pamata apſihmetahs teeſibas noſtiprinatas, buhtu peeminets, ka ſchihs teeſibas atteekahs ne uſ wiſu nekuſtamu mantu, bet tikai uſ tahs ſinamu dalibu waj daļu. Kihlu teeſibu nodibinaſchana uſ tahdas nekuſtamas mantas daļu waj dalibas daļu, kas peeder weenam no kopu ihpaſchuma lihdſdalibneekeem (weet. nolik. ſw. III. d. 1358. pant.), netop peelaiſta.

10. Sadalot nekuſtamu mantu wairak patſtahwigâs nekuſtamâs mantâs, kà ari atdalot no nekuſtamas mantas daļu waj peederumu, noluhkâ peeweenot tos pee zitas nekuſtamas mantas (11. pant.), wiſas nekuſtamu mantu apgruhtinoſchas kihlu- un zitas teeſibas jo projam paleek pilnâ apmehrâ ik uſ kuŗas no jaun-eetaiſitahm nekuſtamahm mantahm, waj no nekuſtamas mantas atdalitahm daļahm waj peederumeem, atſkaitot tos atgadijumus: 1) kad ſcho teeſibu preekſchmets naw tahs nekuſtamahs mantas daļas, iſ kuŗahm eetaiſita jauna nekuſtama manta, waj kuŗas atdalitas (9. pant. 2. punkt.), un 2) kad perſonas, kuŗahm peeder peeminetahs teeſibas, iſteikuſchas, ka tahs ar meeru atſwabinat ſchihs nekuſtamahs mantas daļas no atbildibas par peeminetahm teeſibahm.

11. Saweenot weenâ wairak nekuſtamas mantas, kuŗas peeder weenam un tam paſcham ihpaſchneekam un kuŗahm regiſtrî eerahditas ſewiſchķas nodaļas (8. pant.), ir atļauts: 1) kad ſaweenojamahs nekuſtamahs mantas atrodahs weenas un tahs paſchas krepoſta nodaļas apgabalâ, un 2) kad tikai weena no ſaweenojamahm nekuſtamahm mantahm apgruhtinata ar kihlu- waj zitahm teeſibahm, waj kad wiſas ſaweenojamahs nekuſtamahs mantas apgruhtinatas ar weenahm un tahm paſchahm teeſibahm, waj ari kad ſtarp tahm perſonahm, kam peeder teeſibas, kas apgruhtina ik kuŗu no nekuſtamahm mantahm ſewiſchķi, ir notikuſi weenoſchanahs winu teeſibu wezakuma ſinâ. Lai peeweenotu pee weenas nekuſtamas mantas daļu waj peederumu, kas atdalits no otras (10. pant.), ir wajadſigs tikai, ka buhtu peepilditi ſcha panta 2. punktâ norahditee noſazijumi.

12. Ja weenas un tahs paſchas kihlu- waj zitas teeſibas nodibinatas uſ wairak patſtahwigahm nekuſtamahm mantahm (8. pant.), tad ſchihs teeſibas eerakſtamas, winu pilnâ apmehrâ, ik kuŗai nekuſtamai mantai eerahditâ regiſtra nodaļâ.

13. Ik kura regiſtra nodaļa (8. pant.) dabun ſewiſchku, nekuſtamai mantai agrako publiſko grahmatu regiſtrôs peeſchkirtu numuru (krepoſta numuru), kurſch peepaturams nekuſtamai mantai ari tanî atgadijumâ, kad weena no agrak atklahtahm nodaļahm taptu ſlehgta.

14. Regiſtra nodaļâs (8. pant.) eerakſtams ik kurſch juridiſks ſakars, kas atteekahs uſ nekuſtamu mantu, kà ari teeſibas un nodroſchinajumi, kas uſ ſcho mantu nodibinati, tà pat wiſi ſcho teeſibu un nodroſchinajumu pahrgroſijumi un dſehſumi.

15. Regiſtra nodaļâs top eeweſti dewejadi eerakſtijumi: panti un peeſihmes. Par panteem ſauz wiſus eerakſtijumus par juridiſku ſakaru un teeſibahm, kas noſtiprinatas uſ nekuſtamu mantu, kà ari par ſcho eerakſtijumu pahrgroſiſchanu un dſehſchanu. Kà peeſihmes ja-eeraksta: 1) nekuſtamas mantas ihpaſchneeka iſſludinaſchana par makſat neſpehjeju parahdneeku (3. pant. pagaid. noſaz. par leetu teeſ. par makſ. neſpehju); 2) peedſihſchanas wirſinaſchana uſ nekuſtamu mantu; 3) teeſas nolehmumi par ſuhdſibu nodroſchinaſchanu; 4) waldibas weetu un perſonu praſijumi, kureem likums peeſchkihris neſtrihdamu praſijumu ihpaſchibu (1. pant., peeſihm., Ziwilteeſ. Uſt.), — lihdſ kamehr ſcho peeſihmju weetâ ſtahjahs panti; 5) ſuhdſibu peeneſchana pret krepoſta nodaļu Preekſchneeku nolehmumeem (ſcho noſazijumu 64 un 66. pant.), — lihdſ kamehr ſchihs ſuhdſibas iſſchkirtas noteiktâ kahrtibâ, un 6) kad nekuſtamas mantas ihpaſchneeks ar to meerâ, tad wiſs tas, ko waretu eerakſtit kà pantu, — lihdſ kamehr beiguſchees kawekki, kas dara galigo noſtiprinaſchanu par ne-eeſpehjamu.

16. Peeſihme, kas peemineta preekſchejâ (15). panta 1. punktâ, kawè noſtiprinat jeb kahdas teeſibas, lai tahs buhtu noſtiprinatas kà buhdamas (labprahtigi waj peeſpeedu zekâ), bet peeſihmes, kas paredſetas 2. punktâ, kà ari 3. punktâ, ja teeſas nolehmums par ſuhdſibas nodroſchinaſchanu nahzis ſtrihdus pehz par ihpaſchuma (pilniga waj dalita) teeſibu uſ nekuſtamu mantu, — kawè noſtiprinat jeb kahdas teeſibas uſ nekuſtamu mantu, kuras tahs ihpaſchneeks labprahtigi nodibinajis. Wiſôs zitôs atgadijumôs peeſihmes nekawè turpmakos noſtiprinaſchanas darbus, bet patur nodroſchinatai teeſibai wezakumu pehz peeſihmes eerakſtiſchanas laika un peeſchkir ſchai teeſibai ſaiſtoſchu ſpehku preekſch teem nekuſtamahs mantas eeguwejeem, kuru teeſibas noſtiprinatas wehlak, nekà nerakſtitas ſchihs peeſihmes.

17. Ik kura regiſtra nodaļa paſtahw iſ wirsraksta un tſchetrahm daļahm (18—22. pant.).

18. Wirsrakſtâ norahdami, pehz krepoſta numura (13. pant.): 1) nekuſtamahs mantas noſaukums, ja ſchai tahds ir, un 2) weeta, kur atrodahs nekuſtamâ manta.

19. Nodaļas pirmâ daļâ jaapſihmè: 1) pirmâ rubrikâ: a) nekuſtamas mantas paſtahws; b) winas peederumi; z) nekuſtamai mantai par labu nodibinatee ſerwituti un ſemes klauſibas; d) wiſi nekuſtamai mantai no jauna klaht peeweenoti ſemes gabali un e) nekuſtamas mantas, tahs peederumu un no jauna klaht peeweenotu ſemes gabalu plaſchums; 2) otrâ rubrikâ: a) no nekuſtamas mantas zaur pahrdoſchanu waj dſimtrentè iſdoſchanu atdalamee ſemes gabali, norahdot plaſchumu un b) pirmâ rubrikâ eerakſtito ſemes klauſibu un ſerwitutu iſnihzinaſchana.

20. Nodaļas otrâ daļâ ja-apſihmè: 1) pirmâ rubrikâ: a) nekuſtamas mantas ihpaſchneeks (taiſchnais ihpaſchneeks un perſona, kura leetà wiſu nekuſtamu mantu ar ihpaſchuma teeſibahm); b) waldiſchanas pamats, un z) ſuma, par kahdu nekuſtamà manta eeguhta, ja ta apſihmeta dokumentôs par nekuſtamas mantas pahreju. Beſ tam tur, kur paſtahw laulatu draugu mantas kopiba, janorahda, waj nekuſtamà manta peeder pee kopibas ſaſtahwa, jeb waj ta ſaſtahda ihpaſchneeka ſewiſchku mantu; 2) otrâ rubrikâ: a) peeſihmes, kas peeminetas 15. panta 1 un 2. punktôs, kà ari peeſihmes, kas norahditas ta paſcha panta 3. punktâ, ja winu noluhks ir nodroſchinat ihpaſchuma teeſibu (pilnigu waj dalitu); b) pehz lihguma waj teſtamenta nodibinats aiſleegums atſweſchinat nekuſtamu mantu (weet. nolik. ſw. III. d. 959. pant.); z) dſimtſideikomiſa dibinaſchana uſ nekuſtamu mantu (turpat 2339. pant.); d) lihgumi par mantineeka eezelſchanu (turpat 2487 un 2494. pant. peeſihm.), tanî ſkaitâ ari ziltsmantojumu lihgumi (turpat 2503. pant.); e) ziltsfideikomiſa dibinaſchana uſ nekuſtamu mantu (turpat 2539. pant.), un f) pahrgroſijumi, kuri atteekahs uſ eerakſtijumeem tanîs preekſchmetôs, kas peemineti punktôs a—e, kà ari ſcho pahrgroſijumu un paſchu ſchihs rubrikas eerakſtijumu iſnihzinaſchana.

21. Nodaļas treſchâ daļâ jaapſihmè: 1) pirmâ rubrikâ: a) nekuſtamu mantu apgruhtinoſchahs leetiſkahs teeſibas, beſ tahm, kas peeminetas 20. panta 2. punktâ un 22. pantâ, un b) peeſihmes, kas peeminetas 15. panta 3, 5 un 6. punktôs, ja tahs nodroſchina apgruhtinajumu nodibinaſchanu (punkts a.); 2) otrâ rubrikâ —pahrgroſijumi, kas atteekahs uſ teem nekuſtamas mantas apgruhtinajumeem, kahdi norahditi pirmâ rubrikâ, kà ari ſcho pahrgroſijumu, paſchu apgruhtinajumu un peeſihmju iſnihzinaſchana.

22. Nodaļas zeturtâ daļâ jaeeraksta: 1) pirmâ rubrikâ: a) kihlu teeſibas, kas nodroſchinatas zaur nekuſtamu mantu; b) peeſihmes, kas norahditas 15. panta 4. punktâ, un z) peeſihmes, kas norahditas ta paſcha (15.) panta 3, 5 un 6. punktôs, ja tahs nodroſchina kihlu teeſibu nodibinaſchanu; 2) otrâ rubrikâ — ſuma, lihdſ kurai ſneedſahs kihlu teeſiba waj peeſihme; 3) treſchâ rubrikâ — atſkaitot ſcha panta 4. punktâ norahditos pahrgroſijumus — wiſadi pahrgroſijumi, kuri atteekahs uſ pirmahs rubrikas eerakſtijumeem, kà ari ſcho pahrgroſijumu iſnihzinaſchana; 4) zeturtâ rubrikâ: a) kihlu teeſibu dſehſchana pilnigi waj pa daļai, un b) to peeſihmju iſnihzinaſchana, kuras nodroſchina naudas praſijumus (1. punkt. b un z), un 5) peektâ rubrikâ — ſuma, par kahdu kihlu teeſiba ir dſehſta waj par kahdu peeſihme iſnihzinata.

23. Jk kuram regiſtra nodaļas eerakſtijumam jaſaſtahw: 1) iſ tekſta (24. pant.) un 2) iſ norahdijuma uſ kreposta grahmatu un ſchurnala gadu un numuru, ſem kura ſchurnalâ eewests luhgums par eerakſtijumu iſdariſchanu (47. pant.). Eerakſtijumam apakſchâ jauſſihmè gads, mehneſs un datums, kad ſchis eerakſtijums iſdarits; eerakſtijumu paraksta kreposta nodaļas Preekſchneeks un apleezina Sekretars.

24. Eerakſtijuma tekſtam jaſatur ſewî: 1) norahdijums uſ to dokumentu, uſ kura pamata noſtiprinajums iſdarits, un 2) noſtiprinatahs teeſibas, tahs ſatwara un ſwarigako peederumu norahdijums, pee kam ſewiſchki eerakſtijumôs par kihlu teeſibahm un par naudas praſijumu nodroſchinaſchanu (22. pant.) janorahda: a) kihlu teeſibas waj peeſihmejamà praſijuma pamats; b) parahdu

dewejs waj persona, kuŗai par labu peesihme eerakstita; z) kapitala suma, Kreewijas sudraba naudâ, — lihds kuŗai sneedsahs kihlu teesiba waj peesihmejamais prasijums; d) prozentu un norunatà nepildu soda leelums, kà ari winu nomaksas termini, un e) parahdneeks tanîs atgadijumôs, kad kihlu teesiba waj peesihmejamais prasijums atteekahs ne us wisu nekustamu mantu, bet tikai us dalibu, kahda peeder weenai no tahm personahm, kas kopâ walda nekustamu mantu nedalitu.

25. Eewedot kreposta grahmatu regîstrôs eerakstijumus par teesibahm, kas peeder wairak personahm kopâ, ik kuŗai no tahm peederigà daliba skaidri janoteiz, atskaitot tos atgadijumus, kad schihs personas pehz likuma atswabinatas no kopu teesibas dalischanas (weet. nolik. sw. III. d. 1822—1824, 2677 un zit. pant.). Ja no akteem un dokumenteem, us kuŗu pamata eerakstijums isdarams, naw redsams, kahdâs dalâs teesiba peeder ik kuŗam dalibneekam, tad eerakstijumâ jaapsihmè, ka teesiba winahm peeder lihdsigâs dalâs.

26. Wiseem eerakstijumeem jaussihmè tekoschais numurs, pehz tahs kahrtibas, kahdâ eerakstijumi eewesti (ik kuŗâ rubrikâ sewischki).

27. Iskasijumi eerakstijumôs naw peelaischami. Ja rodahs wajadsiba eerakstijumâ kaut ko isdsehst waj ko peerakstit klaht un schis islabojums saskan ar kreposta schurnalâ sarakstito nolehmumu par nostiprinajuma isdarischanu (52. pant.), tad par to peeminams kreposta nodalas Preekschneeka parakstâ (23. pant.), waj ari, ja kluhda atrasta pehz tam, kad eerakstijums parakstits, tad ta peeminama sewischkâ eerakstijumâ. Schis pehdejais eewedams bes jauna nolehmuma taisischanas, pee kam jaunais eerakstijums sastahdams pehz formas, kahda noteikta 23. pantâ, un tanî japeemin, ka tas stahjahs agrakà eerakstijuma weetâ. Islabojumi eerakstijumôs, kas nesaskan ar nolehmumeem par nostiprinajuma isdarischanu, peelaischami ne zitadi, kà tanî kahrtibâ, kahda norahdita 64 un 67. pantôs.

28. Ik kuŗam kreposta grahmatu regîstrim (7. pant.) ir diwi alfabetiski norahditaji, no kuŗeem weens sastahdams pehz ihpaschneeku uswahrdeem un otrs — pehz nekustamu mantu nosaukumeem.

29. Ik preeksch kuŗas regîstra nodalas (8. pant.) eetaisama sewischka leeta (kreposta leeta), kuŗa sastahw: 1) is schihs nodalas norakstа, un 2) is norakstеem no wiseem dokumenteem un papireem, kas atrodahs kreposta grahmatâs un atteekahs us nekustamas mantas nodalu, kà ari is norakstеem no peeteikumu grahmatas (44. pant.) un kreposta schurnala (47. pant.) panteem.

30. Kreposta grahmatas regîstri un leetas pastahwigi jaglabà kreposta nodalâ un tahs newar tapt isdotas us ahrpusi waldibas weetahm waj amata wihreem, us winu peeprasijumeem.

31. Ik weenam teesiba skatit zauri kreposta grahmatu regîstrus un isnemt is teem sewim wajadsigahs sinas. Bet pee kreposta grahmatu un leetu zaurskatischanas, kà ari pee sinu dabuschanas is kreposta grahmatahm, leetahm un regîstreem un pee norakstu dabuschanas no kreposta grahmatâs esoscheem dokumenteem un papireem, priwatpersonas, — bes ween peenahzigahs nekustamahs mantas ihpaschneeks un personas, kam teesibas us to mantu, — peelaischamas ne zitadi, kà ar kreposta nodalas Preekschneeka atlauju. Schi atlauja top dota tikai pehz pahrleezinaschanahs par to, ka peeminetahm personahm

teeſcham ir wajadſiba ſkatit zauri krepoſta grahmatas waj aktes un dabuht ſinas waj norakſtus iſ krepoſta grahmatahm, leetahm un regiſtreem.

32. Peenahzigo kontroles eeſtahſchu eerehdni, kà ari wiſi zitu arodu amata wihri, kureem ir tahda wajadſiba amata dariſchanâs, war ſkatit zauri krepoſta grahmatas, leetas un regiſtrus.

33. Uſ waldibas weetu waj amata wihru peeprafijumeem, krepoſta nodalahm peenahkahs peeſuhtit wiſadas ſinas iſ krepoſta grahmatahm, leetahm un regiſtreem.

34. Nekuſtamas mantas ihpaſchneekam, uſ wina luhgumu, top iſdotas, — ko eeſneegt krediteeſtahdês, — kreditleezibas, kurahm jaſatur ſewî pilnigas ſinas par nekuſtamas mantas ſaſtahwu, kahds tas ir ſcho leezibu iſdoſchanas laikâ, par ihpaſchneeka aprobeſchojumeem teeſibâs rihkotees ar ſcho mantu, par teeſibahm, kas apgruhtina nekuſtamo mantu, par kihlu teeſibahm un par nodroſchinajumeem, kas nodibinati uſ nekuſtamu mantu pehz eerakſtitahm peeſihmehm.

II. Par krepoſta leetu weſchanu.

35. Krepoſta nodalas ſtahjahs pee wiſadu noſtiprinajumu iſdariſchanas, atſkaitot atgadijumus, kas paredſeti ſchinîs noſazijumôs, ne zitadi, kà uſ nekuſtamu mantu ihpaſchneeku un to perſonu luhgumeem, kuras eeguhſt, waj atſweſchina teeſibas uſ ſchihm mantahm, waj uſ teeſu waj zitu waldibas weetu un amata wihru peeprafijumeem.

36. Pilnwaras doſchana zitai perſonai, peeteikt luhgumu par noſtiprinajuma dariſchanu, jaiſteiz pilnwarâ, kas apleezinata notarialâ kahrtibâ; bet ja pilnwara dota notarijam, kas noſlehdſis dokumentu, uſ kura ſchis peeteikums dibinats, waj ari ja pilnwaras doſchana apſihmeta ſchinî dokumentâ, tad newajaga ſewiſchkas pilnwaras.

37. Peeteikumi, lai iſdara noſtiprinajumu (35. pant.), ir rakſtiſki waj mutiſki. Rakſtiſkee peeteikumi war tapt peeſuhtiti pa paſtu.

38. Priwatperſonahm, kas greeſchahs pee krepoſta nodalas ar peeteikumeem, lai iſdara noſtiprinajumus, ja-apleezina ſawas perſonas ihſteniba; tahm ari jaapleezina ſawa teeſibu-ſpehja, atſkaitot to atgadijumu, kad luhgumu peeteizot top peeneſts notarials dokuments, kas noſlehgts peedalotees luhdſejam kà lihguma noſlehdſejam, waj kad peeteikums dibinats uſ teeſas ſpreeduma, kas iſnahzis luhdſeja leetâ. Luhdſeja perſonas-ihſteniba un teeſibu-ſpehja jaapleezina: 1) ja luhgums peeteikts ar rakſtu — uſ paſcha luhguma rakſta notarialâ kahrtibâ, un 2) ja luhgums peeteikts mutes wahrdeem, tad krepoſta nodalas Sekretaram, eewedot luhguma peeteikumu grahmatâ (44. pant.).

39. Lihdſ ar peeteikumu, lai iſdara noſtiprinajumu (37. pant.), jaeeſneedſ: 1) wiſi akti un dokumenti, kuri apleezina noſtiprinamahs teeſibas waj krepoſta grahmatâs eewedamahs ſinas (40—42. pant.); 2) apleezinajums, ka ta perſona, pret kuru noſtiprinajums wirſinats, ar to meerâ, atſkaitot tos atgadijumus, kad noſtiprinajums ſihmejahs uſ teeſibahm, kas nodibinatas pehz likuma waj teeſas ſpreeduma, waj kad peeteikts, lai eerakſta peeſihmes, kas norahditas 15. panta 1—5. punktôs, tà pat ari apleezinajums par to, ka treſchà perſona ar to meerâ, kad tas pehz likuma wajadſigs pee noſtiprinajumu iſdariſchanas,

— ja paſchâ aktâ waj dokumentâ naw iſteikts, ka ſchihs perſonas ar to meerâ, un 3) poſchlinas, kas norahditas 68. panta 1. punktâ.

40. Akti un dokumenti, kas peemineti preekſchejâ (39.) panta 1. punktâ, japeenes ariginalôs, atkaitot tos atgadijumus: 1) kad lihgums, uſ kura dibinats peeteikums par noſtiprinajuma iſdariſchanu, noſlehgts notarialâ kahrtibâ un 2) kad akts waj dokuments, uſ kura peeteikums dibinats, atrodahs zitas krepoſta nodalas grahmatâs. Pirmâ atgadijumâ eeſneedſams iſrakſts iſ dokumentu grahmatas un otrâ — noraksts, kas tahs krepoſta nodalas Sekretara apleezinats, kuras grahmatâs atrodahs akta waj dokumenta originals. Kad akta waj dokumenta originals atrodahs tahs krepoſta nodalas grahmatâs, kurai peeteikts luhgums par noſtiprinajuma iſdariſchanu, waj peelikts pee zita luhguma, kas atteekahs uſ to paſchu nekuſtamo mantu, tad peeteek ar to, ka atſauzahs uſ ſcha akta waj dokumenta originalu, norahdot krepoſta grahmatu, kurâ tas atrodahs, waj luhgumu, ar kuru reiſâ tas eeſneegts. Lihdſ ar luhgumeem, lai noſtiprina teeſibas uſ teeſas ſpreeduma pamata, tà pat ari lai eeraksta peeſihmes, kas paredſetas 15. panta 3. punktâ, jaeeſneedſ iſpildu raksts. Ja ſuhdſibas nodroſchinaſchanu nolehmis teeſas preekſchſehdetajs, tad, lai par to eerakſtitu peeſihmi, jaeeſneedſ noraksts no ſcha nolehmuma (94. pant., nolik. par teeſu uſt. peemehr. Balt. gub.).

41. Akti un dokumenti, kas noſlehgti waj apleezinati ahrſemês, teeſâ waj pee notarija, war deret par pamatu noſtiprinajuma iſdariſchanai tikai tad, kad paraſtu ihſteniba uſ dokumenta un teeſas waj waldibas weetas waj notarija teeſiba noſlehgt waj apleezinat aktu waj dokumentu, apleezinata kreewu Wehſtneezibâ, Suhtneezibâ waj Konſulatâ.

42. Akti un dokumenti, kas rakſtiti ne kreewu walodâ, jaeeſneedſ lihdſ ar tahdu tulkojumu kreewu walodâ, ko apleezinajis ſwehrinats tulks, notarijs waj krepoſta nodalas Sekretars.

43. Pee noſtiprinajumu iſdariſchanas wajadſigà tahs perſonas peekriſchana, pret kuru noſtiprinajums wirſinats, waj ari treſchahs perſonas peekriſchana (39. pant. 2. punkt.) ja-apleezina: 1) ja ta nahk no waldibas eeſtahdes, — ar apleezibu, ko iſdod ſchi eeſtahde, waj ar paſinojumu, kas adreſets taiſchni krepoſta nodalai, un 2) ja ta nahk no priwatperſonas, — ar notarialu dakumentu waj ar dokumentu, kas uſrahdits apleezinaſchanas dehl, waj ari ar to, ka luhgumu par noſtiprinajuma iſdariſchanu paraksta ta perſona, kuras peekriſchana wajadſiga, pee kam tiklab ſchihs perſonas paraksta ihſteniba, kà ari winas perſonas ihſteniba un teeſibu-ſpehja jaapleezina notarialâ kahrtibâ. Ja luhgums par noſtiprinajuma iſdariſchanu peeneſts mutes wahrdeem, tad peekriſchanu war iſſazit pee paſchas luhguma peeteikſchanas, pee kam tai perſonai, kuras peekriſchana wajadſiga, jaapleezina ſawas perſonas ihſteniba un teeſibu-ſpehja tanî paſchâ kahrtibâ, kà luhdſejam (38. pant.).

44. Mutiſkus luhgumus, tuhlin kad tee peeteikti, krepoſta nodalas Sekretars eeraksta peeteikumu grahmatâ, norahdot luhguma peeteikſchanas laiku (45. pant.) un lihdſ ar luhgumu eeſneegtos aktus, dokumentus un poſchlinas (39. pant.). Peeteikumu grahmatâ eerakſtito pantu, kad tas luhdſejam iſlaſits

preekſchâ, paraksta ſchis un Sekretars; ja luhdſejs tapehz, ka neprot rakſtit waj aiſ ziteem zehloneem pantu newar parakſtit, tad par to japeemin peteikumu grahmatâ un pants, luhdſejam klahteſot, japaraksta krepoſta nodaļas Preekſchneekam un ja-apleezina Sekretaram. Ja perſona, pret kuru noſtiprinajums wirſinats, iſteikuſi pee noſtiprinajuma iſdariſchanas wajadſigo peekriſchanu, luhgumu peteikdama (43. pant.), tad par to jauſſihmè peteikumu grahmatas pantâ un ſchis pants japaraksta ari peeminetahm perſonahm.

45. Uſ rakſtiſkeem peepraſijumeem un luhgumeem par noſtiprinajuma iſdariſchanu krepoſta nodaļas Sekretars uſſihmè laiku (gadu mehneſi un datumu), kad tee eenahkuſchi.

46. Par to, ka praſijumi un luhgumi, lai iſdara noſtiprinajumu, ſanemti, Sekretars, uſ peeteizeja luhgumu, iſdod apleezibu, kurâ jaapſihmè: 1) laiks, kad peteikums eenahzis (44. un 45. pant.); 2) perſona, kas peteikumu peeneſuſi; 3) nekuſtama manta, uſ kuru peteikums atteekahs, un 4) akti, dokumenti un poſchlinas, kas eeſneegtas lihdſ ar peteikumu.

47. Ik kuru krepoſta nodaļâ eenahkuſcho peepraſijumu, lai iſdara noſtiprinajumu,un ik kuru luhgumu ſchinî ſinâ krepoſta nodaļas Sekretars, ar ſawu parakſtu, tuhlin eeraksta krepoſta ſchurnalâ ſem ſewiſchka numura, pehz winu eenahkſchanas laika (44 un 45. pant.).

48. Peepraſijumi un luhgumi, kas peteikti krepoſta nodaļâ perſoniſki waj zaur pilnwarneekeem weenâ un taî paſchâ deenâ, kà ari peepraſijumi un luhgumi, kas dabuti pa paſtu weenâ un taî paſchâ deenâ, top uſſkatiti par weenâ laikâ eenahkuſcheem.

49. Peepraſijumus un luhgumus par noſtiprinajuma iſdariſchanu, krepoſta nodaļas Preekſchneeks luhko zauri ne wehlak kà nahkamâ ſehdê pehz winu eenahkſchanas. Peepraſijumu un luhgumu zaurluhkoſchanas rinda noteizama weenigi pehz tahs kahrtibas, kahdâ tee eerakſtiti krepoſta ſchurnalâ (47. pant.).

50. Krepoſta nodaļas Preekſchneeks luhko zauri peepraſijumus un luhgumus par noſtiprinajuma iſdariſchanu uſ to norahdijumu pamata, kahdi atrodahs paſchôs peepraſijumôs un luhgumôs, kà ari aktôs un dokumentôs, kas lihdſ ar teem eeſneegti, neſaſinodamees, ſinu dabuſchanas dehl, ar ziteem eeſtahdijumeem waj priwatperſonahm. Bet pirms uſ peepraſijumeem waj luhgumeem par noſtiprinajumu iſdariſchanu (52. pant.) nolehmums taiſits, peeteizejeem atwehlets peeneſt wiſadus peteikumus, lai papilnotu peepraſijumôs waj luhgumôs truhkſtoſchahs ſinas, kà ari eeſneegt klaht nepeeliktos aktus, dokumentus un poſchlinas. Schee peteikumi war buht rakſtiſki un top eerakſtiti krepoſta ſchurnalâ, bet mutiſkee — ari peteikumu grahmatâ, atſkaitot to atgadijumu, kad mutiſkee peteikumi peeneſti peepraſijuma waj luhguma zaurluhkoſchanas laikâ, kur tad krepoſta nodaļas Preekſchneeks, eewehrodams 44. pantâ iſteiktos noſazijumus, eeraksta tos taiſchni krepoſta ſchurnalâ (47. pant.). Peteikumi, kas paleelina pirmejos peepraſijumus waj luhgumus, netop peelaiſti.

51. Peepraſijumus un luhgumns par noſtiprinajuma iſdariſchanu zaurluhkojot (50. pant.), krepoſta nodaļas Preekſchneekam peenahkahs pahrleezinatees tikai par to: 1) waj peepraſijumi un luhgumi ſaſkan ar noſazijumeem, kas at-

rodahs 35, 36 un 38—43. pantôs: 2) ka noſtiprinajuma iſdariſchanu nekawè zitas teeſibas, kas jaw eerakſtitas krepoſta grahmatâ; 3) ka teeſiba, par kuras noſtiprinaſchanu peeteikts luhgums waj praſijums, peeder pee teem, kas eerakſtami krepoſta grahmatâs un 4) ka aktôs un dokumentôs, uſ kureem dibinats luhgums waj peepraſijums par noſtiprinajuma iſdariſchanu, neatrodahs ne kas azim redſot pretlikumigs.

52. Jk uſ kuru peepraſijumu waj luhgumu par noſtiprinajuma iſdariſchanu, krepoſta nodaļas Preekſchneeks ſaſtahda ſewiſchku nolehmumu, kuru ari tuhlin eeraksta krepoſta ſchurnalâ (47. pant.) un parakſta, apſihmedams gadu, mehneſi un datumu, kad nolehmums taiſits (53. pant.). Krepoſta nodaļas Preekſchneeka nolehmums noteiz, waj nu ka peeteiktee peepraſijumi waj luhgumi paklauſami, waj ari ka tee atſtahjami beſ ſekmehm. Nolehmumi par noſtiprinajuma aptureſchanu, kamehr naw nowehrſti kawekli, kas raduſchees, naw peelaiſchami; bet ja peepraſijums waj luhgums paklauſams tikai pa dakai, tad krepoſta nodaļas Preekſchneeks nolemj iſdarit noſtiprinajumu tanî mehrâ, kahdâ noſtiprinaſchana war tapt peelaiſta, atraididams peepraſijumu waj luhgumu pahrejahs dakas.

53. Nolehmumôs, pehz kureem peepraſijumi waj luhgumi par noſtiprinajumu iſdariſchanu waj ſcho peepraſijumu un luhgumu dakas (52. pant.) atſtahtas beſ ſekmehm, jaiſteiz tee pamati, uſ kureem noſtiprinaſchana newar tapt peelaiſta. Nolehmumeem par noſtiprinajumu iſdariſchanu jaſatur ſewî: 1) norahdijums uſ krepoſta grahmatu, pee kuras peeweenojams akta waj dokumenta originals (3 un 60. pant.), kà ari uſ regiſtri (7. pant.), nodaļu (8. pant.), daļu un rubriku (19—22. pant.), kur eerakſtijums eewedams; 2) ta eerakſtijuma tekſts, kas eewedams krepoſta grahmatâ (24. pant.) un 3) ja no wairak peepraſijumeem un luhgumeem, kas eenahkuſchi weenâ laikâ (48. pant.) un kas atteekahs uſ weenu un to paſchu nekuſtamu mantu, daſcheem jabauda wezakuma teeſiba preekſch ziteem un ja luhgts, lai peeſihmeto teeſibu (15 un 16. pant.) galigi noſtiprina — tad eerakſtijuma wezakuma teeſibas apſihmejums.

54. Tuhlin pehz ſehdes beigahm, norakſts no krepoſta nodaļas Preekſchneeka nolehmuma, pehz kura noteikts iſdarit noſtiprinajumu (53. pant.) top uſrakſtits, ar Preekſchneeka parakſtu un Sekretara apleezinajumu uſ paſcha akta waj dokumenta, kas apſtiprinats uſ ſcha nolehmuma pamata. Ja noſtiprinajums nenodibina jaunu, lihdſ tam krepoſta grahmatâs neapſihmetu teeſibu, bet tikai pahrgroſa weenâ waj otrâ ſinâ waj dſehſch jaw noſtiprinato teeſibu, tad nolehmuma norakſts rakſtams tanî paſchâ aktâ waj dokumentâ, uſ kura pamata notizis pirmais peeminetahs teeſibas noſtiprinajums.

55. Eerakſtijumus regiſtrî eewed krepoſta nodaļas Sekretars ne wehlak, kà lihdſ nahkamai teeſas deenai pehz nolehmuma taiſiſchanas, un parakſta krepoſta nodaļas Preekſchneeks wiſus reiſâ, weenâ un taî paſchâ deenâ.

56. Krepoſta nodaļas Preekſchneeks tuhlin paſludina ſawu nolehmumu (52. pant.) priwatperſonahm, kuras luhguſchas, lai iſdara noſtiprinajumu, ja tahs bijuſchas klaht pee nolehmuma taiſiſchanas, par ko Preekſchneeks uſſihmè krepoſta ſchurnalâ. Bet ja ſchihs perſonas pee nolehmuma taiſiſchanas naw

bijuſchas klaht, tad nolehmumi, pehz kureem luhgums, lai iſdara noſtiprinajumu, waj ſcha luhguma daļa atſtahta beſ ſekmehm, top teem darits ſinams ne wehlak kà nahkamâ teeſas deenâ zaur pawehſti, kurâ uſrakſtits kreposta ſchurnalâ eeweſtais nolehmums. Par nolehmumeem, kurôs noteikts iſdarit noſtiprinajumu peemehrigi luhgumam, netop darits ſinams. Uſ to perſonu luhgumu, kuŗas peeteikuſchas peeprafijumu, lai iſdara noſtiprinajumu, tuhlin pehz ſehdes beigahm top iſdoti noraksti no taiſiteem nolehmumeem. Teeſahm waj waldibas weetahm un amata wihreem, kas peeprafijuſchi, lai iſdara noſtiprinajumus, noraksti no nolehmumeem, kas taiſiti uſ ſcho peeprafijumu pamata, top peeſuhtiti ne wehlak kà nahkamâ teeſas deenâ.

57. Preekſchejâ (56.) pantâ peeminetahs pawehſtes ſuhtamas uſ to perſonu uſturas weetu, kuŗas greeſuſchahs pee kreposta nodaļas ar luhgumeem, lai iſdara noſtiprinajumus. Perſonas, kas naw pareiſi uſdewuſchas ſawu uſturas weetu, waj naw paſinojuſchas par tahs pahrmainu, newar atſauktees, ka tahs neko neſin no pawehſtehm, kas winahm peeſuhtitas pehz norahditahs adreſes. Par pawehſtju noſuhtiſchanu peeminams kreposta ſchurnalâ, apſihmejot, kam ihſti un kad tahs noſuhtitas.

58. Ja peeprafijums waj luhgums par noſtiprinajuma iſdariſchanu top atſtahts beſ ſekmehm, tad lihdſ ar prafijumu waj luhgumu eeſneegtee akti, dokumenti un poſchlinas ja-atdod luhdſejeem atpakaļ, par ko no teem nemjams kwihts. Schis kwihts, kà ari pats luhguma rakſts waj teeſas, tà pat zitas waldibas weetas waj amata wihra rakſts peeweenojams pee kreposta leetas par peenahzigo nekuſtamo mantu.

59. Par noſtiprinajuma iſdariſchanu, pehz kuŗa nodibinata jauna teeſiba, kas kreposta grahmatâs naw apſihmeta, luhdſejam waj ari luhdſejeem, ja to wairak, ik kuŗam top iſdots kreposta akts, kuŗſch ſaſtahw: 1) iſ ta akta waj dokumenta, uſ kuŗa pamata noſtiprinajums iſdarits un 2) iſ kreposta uſrakſta tanî noraksta; ſchinî uſrakſtâ wahrdu pa wahrdam jauſſihmè eerakſtijums, norahdot to kreposta grahmatu, pee kuŗas peeweenots akta waj dokumenta originals, kà ari regiſtri un nodaļu, kurôs eerakſtijums eeweſts. Ja kreposta akts iſdots wairak perſonahm, tad ik kuŗâ eksemplarâ japeemin, kahdâ eksemplaru ſkaitâ kreposta akts iſdots, norahdot, kam iſdoti ziti eksemplari.

60. Kreposta aktu uſrakſtiſchanas dehļ (59. pant.), perſonas, kas peeteikuſchas luhgumu, lai iſdara noſtiprinajumu, peenes notarialâ kahrtibâ apleezinatus norakſtus no noſtiprinameem dokumenteem. Ja ſchihs perſonas naw peenesuſchas norakſtus pirms kreposta nodaļas preekſchneeks taiſa nolehmumu, tad tee pagatawojami uſ ſcho perſonu rehkena kreposta nodaļas kanzelejâ un apleezinami Sekretaram. Aktu un dokumentu originali, iſrakſti iſ dokumentu grahmatahm un noraksti no akteem un dokumenteem (39—42. pant.), uſ kuŗeem dibinats luhgums par noſtiprinajuma iſdariſchanu, peeweenojami pee kreposta grahmatahm (3. pant.).

61. Ja noſtiprinajums tikai pa daļai pahrgroſa waj iſnihzina agrak noſtiprinatu teeſibu, tad pee pirmâ noſtiprinajuma iſdotam kreposta aktam uſ-

leekams jauns usraksts (59. pant. 2. punkt.), kurâ jaisteiz tikai 53. panta 2. punktâ peeminetais nolehmuma fatwars. Ja nostiprinajums atteekahs us tahda prasijuma dakas atdoschanu, par kuru krepoſta akts isdots, tad usraksts ussihmejams schinî aktâ; personai, kas eeguhst prasijuma daku, isdodams krepoſta akta noraksts ar tahdu paschu usrakstu. Ja parahdu dewejs atdod wisu prasijumu pa dalahm wairak personahm, tad ik kurai no schihm personahm isdodams krepoſta akta noraksts, apsihmejot usrakstâ par prasijuma atdoschanu, kam noraksti isdoti; bet krepoſta akta originals atstahjams krepoſta leetâ (29. pant.). Pee krepoſta aktu noraksta pagatawoschanas jaewehro nosazijums, kas isteikts preekschejâ (60.) pantâ.

62. Tahdu nostiprinajumu eerakstischanu grahmatâs, kuri isnihzina nodibinatahs teesibas (59. pant.), kà ari wispahri wisu peesihmju (15. pant. 1—6. punkt.) eerakstischanu tanîs grahmatâs, apleezina isdodamee noraksti no krepoſta nodalas Preekschneeka nolehmumeem (56. pant.): pehz pirmejà nostiprinajuma isdotais krepoſta akts peeweenojams pee krepoſta leetas.

63. Krepoſta akti, noraksti no teem un noraksti no krepoſta nodalas Preekschneeka nolehmumeem, par kureem peeminets 59—62. pantôs, top isdoti, usraksti isdariti un pawehstes suhtitas ne zitadi, kà pehz wisu, 68. pantâ norahditu poschlinu nomaksas.

64. Persona, kas luhgusi, lai isdara nostiprinajumu, war pahrsuhdset krepoſta nodalas Preekschneeka nolehmumu (52. pant.), ja schis nolehmums atraida luhgumu par nostiprinajuma isdarischanu, waj ari kad gan nolemts isdarit nostiprinajumu, bet ne tahdâ mehrâ un ne tahdâ weidâ, kà norahdits peeteikumâ. Wisas zitas personas war zelt strihdu pret nostiprinajumu ne zitadi, kà prahwas zelâ.

65. Suhdsibas par krepoſta nodalas Preekschneeka nolehmumeem, kà ari par wina nepareiseem darbeem un par leegschanos ispildit sawus peenahkumus peenesamas, eewehrojot to kahrtibu un terminu, kahdi noteikti par blakus suhdsibu peeneschanu.

66. Par suhdsibas eesneegschanu pret krepoſta nodalas Preekschneeka nolehmumu japeesihmè, us suhdsetaja luhgumu, krepoſta grahmatu regîstrî (15. pant. 5. punkt.).

67. Ja pehz tam, kad taisits nolehmums par nostiprinajuma isdarischanu (52. 53. pant.), nahk gaismâ kluhda tanî nolehmumâ, tad krepoſta nodalai peenahkahs, ari bes to personu suhdsibas waj schehloschanahs, kam pee tam dala (64. pant.), stahtees pee schihs kluhdas islaboschanas zaur jaunu nolehmumu, kursch taisams pehz atsauksmes eeprasischanas no tahm personahm, kam par labu waj pret ko isnahzis pirmais nepareisais nolehmums. Jaunajam nolehmumam naw nekahda swara preeksch tahm personahm, kuru teesibas nostiprinatas pirms schi nolehmuma taisischanas, atskaitot to atgadijumu, kad teesas zelâ peerahdita scho personu netaisnprahtiba pee luhguma peeteikschanas par nostiprinajuma isdarischanu.

68. Pee krepoſta leetu weschanas top nemtas: 1) poschlinas, kas norahditas weetejo nolikumu swoda III. d. 3012. pantâ, un 2) kanzelejas poschlinas pehz takſas, kas pee scha panta peelikta klaht.

III. Par kahrtibu, kahdâ apſtiprinami pirkſchanas kontrakti par ſemneeku nomajameem ſemes gabaleem.

69. Pirkſchanas kontrakti par ſemneeku nomajameem ſemes gabaleem apſtiprinami tanî kahrtibâ, kahda norahdita augſchâ 2—68. pantôs, eewehrojot nahkoſchus ſewiſchkus noſazijumus.

Peeſihmejums I. Schee noſazijumi ſtahjahs to preekſchrakſtu weetâ, kas paſtahw Widſemes, Igaunijas un Kurſemes gubernâs atteekotees uſ to kahrtibu, kahdâ pee teeſahm apſtriprinami (koroborejami) pirkſchanas kontrakti par ſemneeku nomajameem ſemes gabaleem, neaiſnemjot weetejôs ſemneeku likumôs un teem par papilnojumu iſdotôs nolikumôs nodibinato kahrtibu par ſcho kontraktu noſlehgſchanu un apleezinaſchanu.

Peeſihmejums II. Schee noſazijumi naw peemehrojami tanîs atgadijumôs: 1) kad pahrdodamais ſemes gabals jaw atſchkirts no galwenahs nekuſtamahs mantas hipotekariſkas atbildibas; 2) kad ſemneeku nomajamo ſemes gabalu pirzis muiſchneeks, lai to peeweenotu pee muiſchas, un 3) kad ſemneeku (klauſibas) ſemi lihdſ ar muiſchas ſemi pahrdodot, pahrdotâ ſemes gabala leelaká daka paſtahw iſ muiſchas ſemes.

Peeſihmejums III. Schee noſazijumi ja-eewehro Sahmu ſalâ ari pee pirkſchanas kontraktu apſtiprinaſchanas par ſewiſchkeem muiſchas ſemes gabaleem, kad ſchos ſemes gabalus par ihpaſchumu eeguhſt ſemneeki.

70. Lihdſ ar luhgumeem, lai apſtiprina pirkſchanas kontraktus par ſemneeku nomajameem ſemes gabaleem, ja-eeſneedſ: 1) pirms kontrakta apſtiprinaſchanas, pehz norunas, nomakſajamâ pirkſchanas ſumas daka, ſkaidrâ naudâ waj prozentu papirôs, waj tahs krediteeſtahdes kwihts par ſchihs ſumas peenemſchanu glabaſchanâ, ar kuras peepalihdſibu pirkſchana top iſdarita; 2) pahrdodamâ ſemes gabala plans, ar abu lihdſeju puſchu parakſtu, kas noteiktâ kahrtibâ apleezinats, un ar ſemes-mehrneeka ſaſtahditu aprakſtu, 3) tur, kur eerihkotas kadaſtra grahmatas, iſrakſts iſ ſchihm grahmatahm, kurſch norahda pahrdodamâ ſemes gabala leelumu un wehrtibu.

Peeſihmejums I. Rokas nauda, kuru pahrdewejs dabun, eerehkinot pirkſchanas ſumâ, ari ja-eeſneedſ lihdſ ar luhgumu par kontrakta apſtiprinaſchanu.

Peeſihmejums II. Glabaſchanâ nodotâ pirkſchanas ſumas daka lihdſ kontrakta apſtiprinaſchanai eeſkatama par pirzeja ihpaſchumu.

Peeſihmejums III. Perkamâ ſuma eemakſajama waj nu kreposta nodaká waj tanî krediteeſtahdê, ar kuras peepalihdſibu pirkſchana top iſdarita, bet Sahmu ſalâ to war eemakſat ari ſewiſchká kaſes nodaká, kas eerihkota pee Sahmu ſalas muiſchneezibas rentejas, preekſch iſpirkſchanas makſajumu peenemſchanas un nodoſchanas pehz peederibas.

Peeſihmejums IV. Ja pirkſchanas ſuma waj winas daka, pirms pirkſchana apſtiprinata, nomakſajama pa dakahm, tad ſchihs ſumas, tuhlin ka tahm peenahzis terminſch, eemakſajamas tai krediteeſtahdei, kura glabâ pahrejo pirkſchanas ſumas daku (peeſihm. III).

71. Kurſemes gubernâ, eepreekſch luhguma peteikſchanas, lai apſtiprina pirkſchanas kontraktus par ſemneeku nomajameem ſemes gabaleem, jaeeraksta kreposta grahmatâ pahrdeweja ihpaſchuma teeſiba uſ galweno nekuſtamo mantu, ja lihdſ tam ſchi teeſiba tanî nebija apſihmeta (weet. nolik. ſw. III. d. 2736. pant.).

72. Kreposta nodalas Preekſchneeks ſtahjahs pee pirkſchanas kontrakta apſtiprinaſchanas par ſemneeku nomajamo ſemes gabalu un pee ſcha ſemes gabala atſchkirſchanas no galwenahs nekuſtamahs mantas hipotekariſkas atbildibas ne zitadi, kâ: 1) kad winam peenesta apleeziba par to, ka perſonas, kuŗahm peeder kreposta grahmatâ eeweſtahs teeſibas uſ galweno nekuſtamo mantu, ir ar meeru atſchkirt pahrdodamo ſemes gabalu no ſchihs nekuſtamahs mantas hipotekariſkas atbildibas, un 2) ja galwenâ nekuſtamâ manta eekihlata weetejâ

muiſchneeku kredit beedribâ, — kad ſchi beedriba paſinojuſi krepoſta nodaļas Preekſchneekam, ka ta, uſ pirzeja luhgumu, atſihſt ſcho pehdejo par ſawu parahdneeku un luhdſ, lai galwenahs nekuſtamahs mantas kreditparahda ſamehrâ ſtahwoſchà daļa taptu pahrzelta uſ pahrdodamo ſemes gabalu, waj kad pahrdewejs eeſneedſ kreditbeedribas iſdoto leezibu par to, ka beedriba nepatur ne kahdu teeſibu uſ pahrdodamo ſemes gabalu tapehz, ka ir nomakſata waj nodroſchinata tahda, uſ galwenahs nekuſtamahs mantas gulоſchà parahda daļa, kahda ſkaitama uſ pahrdodamo ſemes gabalu.

73. Kamehr naw notezejis terminſch, kas nolikts ne-eerakſtito hipoteku eeweſchanai krepoſta grahmatâs (nolik. par Teeſ. reformu Balt. gubernâs, B, 10. pant.), Widſemes un Igaunijas gubernâs krepoſta nodaļas Preekſchneeks, tuhlin, kad ſanehmis luhgumu par pirkſchanas kontrakta apſtiprinaſchanu, dara par to ſinamu peenahzigai Apgabala Teeſai, lai uſaizina parahdu dewejus ſcho hipoteku ſinâ un perſonas, kam ſtrihdi un eerunas pret pahrdoſchanu. Pehz peeminetà termina beigahm, un Kurſemes gubernâ — no tahs deenas, kad ſchee noſazijumi ſtahjahs ſpehkâ, peeminetais uſaizinajums iſlaiſchams tikai uſ weena waj otra lihdſeja luhgumu.

74. Preekſchejâ (73.) pantâ peeminetais uſaizinajums padots wiſpahrigeem noſazijumeem par teeſaſchanu uſaizinajuma kahrtibâ, kas iſteikti nolikumôs par teeſas uſtawu peemehroſchanu Baltijas gubernahm, pee kam: 1) ſludinajumôs jaapſihmè tiklab nekuſtamà manta, no kuras atſweſchina ſemes gabalu, kà ari pats pahrdodamais ſemes gabals un wina pirkſchanas zena; 2) uſaizinajuma terminſch weenumehr noleekams *ſeſchi mehneſchi*; 3) ſludinajumi iſlaiſchami tanî wehrtibâ, kahda norahdita wiſpahrigôs noſazijumôs par uſaizinajumu, kà ari eeleekami tureenes tautas awiſês, un 4) ja ſtarp pahrdeweju un to perſonu, kas zek ſtrihdu waj eerunu pret pahrdoſchanu, naw notikuſi weenoſchanahs, tad noleekams, no tahs deenas, kad Apgabala Teeſâ zelts ſtrihdus waj eeruna, *triju mehneſchu* terminſch, ko peeneſt krepoſta nodalai teeſas nolehmumu, pehz kura kontrakta apſtiprinaſchana aptureta, kamehr ſtrihdus naw iſſchkirts.

75. Ja uſaizinajums iſlaiſts (73 un 74. pant.), tad, beſ noſazijumeem, kas norahditi 72. pantâ, wajaga: 1) peeneſt peenahzigahs teeſas apleezinajumu par to, ka eerunas un ſtrihdi pret pahrdoſchanu naw zelti, waj ari ka ſtrihdi un eerunas, kas bija zeltas, jaw pabeigtas, waj 2) ka preekſchejâ 74. panta 4. punktâ peeminetais triju mehneſchu terminſch notezejis un naw peeneſts teeſas nolehmums par apſtiprinaſchanas aptureſchanu.

76. Pehz kontrakta apſtiprinaſchanas (72 un 75. pant.), krepoſta nodaļas Preekſchneeks peeſuhta krepoſta akta norakſtu tai kredit-eeſtahdei, ar kuras peepalihdſibu pirkſchana notikuſi un paſino par iſdarito apſtiprinaſchanu tai eeſtahdei, kura pahrſina kadaſtra grahmatas.

Peelikums

pee 68. panta, 2. punkt. pagaidu nosazijumôs par krepoſta leetu weſchanas kahrtibu.

Takſa, pehz kuras krepoſta nodalas nemj kanzelejas poſchlinas.

1)	par jaunas nodalas atklahſchanu krepoſta regiſtrî	5 rbl.	— kap.
2)	par krepoſta akta iſdoſchanu	3 „	— „
3)	par kreditleezibas iſdoſchanu	3 „	— „
4)	par krepoſta uſraksta uſlikſchanu.	1 „	50 „
5)	par krepoſta akta noraksta iſdoſchanu	1 „	50 „
6)	par noraksta iſdoſchanu no nolehmumeem tanî atgadijumâ, kas paredſets 62. pantâ pagaidu nosazijumôs par krepoſta leetu weſchanas kahrtibu	1 „	50 „
7)	par wiſadu noraksta un ſinu iſdoſchanu, ik no lokſnes. .	— „	40 „
8)	par katras krepoſta grahmatas, katras krepoſta leetas un katras krepoſta grahmatu regiſtra nodalas zaurſkatiſchanu	— „	30 „
9)	par ſehgeka peelikſchanu	— „	25 „

Peeſihmejums I. Noteizot nodokli par noraksta un ſinu iſdoſchanu (7. punkt.) ik kuras diwdeſmit peezas rindinas ſkaitamas par lapas puſi; par nepilnu lokſni maksa nemjama tà pat kà par pilnu, ja peeraktitas wairak par diwahm lapas puſehm, bet ja peeraktitas ne wairak kà diwas lapas pajes, tad nemjamas 30 kap.

Peeſihmejums II. Sehgelis peeleekams wiſeem krepoſta akteem, to noraksteem, krepoſta uſraksteem, kreditleezibahm un papihreem, kas iſdodami uſ 31. panta pamata pagaidu nosazijumôs par krepoſta leetu weſchanas kahrtibu, kà ari noraksteem no krepoſta nodalas Preekſchneeka nolehmumeem.

Peelikums IX.

Pagaidu schtati

Teesu eestahdehm Baltijas gubernâs.

Saraksts Nr. I.

Sw. Peterburgas Teesu Palatas pagaidu papildu schtats.

Amatu nosaukums.	Skaitom skaits.	Algojums par gadu.			
		Weenam.			Pa wisam.
		Algas.	Galda naudas	Kortela naudas.	
		Rubki.			
Departamenta Preekschsehdetajs . . .	1	3000	1000	1000	5000
Palatas Lozekki	8	2000	750	750	28000
Sekretars	1	1000	400	400	1800
Sekretaru Palihgi	4	400	200	200	3200
Palatas kanzelejas papildu isdewumi . .	—	—	—	—	8000
Teesas Pristaws	1	300	150	150	600
Prokurora Beedrs	1	2000	1000	1000	4000
Palatas Prokurora kanzelejas papildu isdewumi	—	—	—	—	1000
Kopâ . .	—	—	—	—	51600
Peedewu peeschkihrumi Apgabala Teesu Wezakeem Lozekkeem (ik kuram pa 500 rbk.)	—	—	—	—	4500
Pa wisam .	—	—	—	—	56100

Saraksts Nr. II.

Pee Sw. Peterburgas Teesu Palatas apgabala peeskaititu Apgabala Teesu pagaidu papildu saraksts.

Apgabala Teesas.	Aprinki, kuri peekriht Apgabala Teesas pahrsinai.
1) Rigas	Wisi Widsemes gubernas aprinki.
2) Reweles	Wisi Igaunijas gubernas aprinki un Narwas pilsehta.
3) Jelgawas	Kursemes gubernas Jelgawas, Bauskas, Jaun-Jelgawas, Jlukstes un Tukuma aprinki.
4) Leepajas	Kursemes gubernas Grobinas, Kuldigas, Aisputes, Wentspils un Talsu aprinki.

Saraksts Nr. III.

Apgabala Teesu pagaidu schtati.

Amatu nosaukums.	Personu skaits.	Algojums par gadu.			
		Weenam.			Pa wisam.
		Algas.	Galda naudas.	Kortela naudas.	
		Rubki.			
A. Rigas Apgabala Teesa.					
Preekschsehdetajs	1	2500	1000	1000	4500
Preekschsehdetaja Beedri	2	2000	750	750	7000
Teesas Lozekki	18	1200	500	500	39600
Sekretari	3	600	300	300	3600
Sekretara Palihgi	10	300	150	150	6000
Arkiwars	1	500	250	250	1000
Preeksch arkiwa ustureschanas	—	—	—	—	800
Preeksch Teesas kanzelejas isdewumeem un tulkeem	—	—	—	—	20000
Teesas Pristawi	12	300	150	150	7200
Teesas Sinneschi	4	150	75	—	900
Prokurors	1	2000	750	750	3500
Prokurora Beedri	11	1000	500	500	22000
Wineem preeksch kanzelejas isdewumeem (ik kuram pa 500 rbk.)	—	—	—	—	5500
Sekretars pee Prokurora	1	500	250	250	1000
Prokuroram preeksch kanzelejas isdewumeem un tulkeem	—	—	—	—	4500
Teesas Ismekletaji	27	1000	500	—	40500
Wineem preeksch kanzelejas isdewumeem un tulkeem (ik kuram pa 750 rbk.)	—	—	—	—	20250
Kopâ	—	—	—	—	187850
B. Reweles Apgabala Teesa.					
Preekschsehdetajs	1	2500	1000	1000	4500
Preekschsehdetaja Beedrs	1	2000	750	750	3500
Teesas Lozekki	7	1200	500	500	15400
Sekretari	2	600	300	300	2400
Sekretaru Palihgi	4	300	150	150	2400
Arkiwars	1	500	250	250	1000

Amatu nosaukums.	Personu skaits.	Algojums par gadu.			
		Weenam.			Pa wisam.
		Algas.	Galda naudas.	Korteļa naudas.	
		Rubļi.			
Preekſch arkiwa uſtureſchanas	—	—	—	—	500
Preekſch Teeſas kanzelejas iſdewumeem un tulkeem	—	—	—	—	8200
Teeſas Priſtawi	6	300	150	150	3600
Teeſas Sinneſchi	2	150	75	—	450
Prokurors	1	2000	750	750	3500
Prokurora Beedri	5	1000	500	500	10000
Wineem preekſch kanzelejas iſdewumeem (ik kuram pa 500 rbl.)	—	—	—	—	2500
Sekretars pee Prokurora	1	500	250	250	1000
Prokuroram preekſch kanzelejas iſdewumeem	—	—	—	—	1800
Teeſas Iſmekletaji	11	1000	500	—	16500
Wineem preekſch kanzelejas iſdewumeem un tulkeem (ik kuram pa 750 rbl.) . .	—	—	—	—	8250
Kopâ . .	—	—	—	—	85500
C. Jelgawas Apgabala Teeſa.					
Preekſchſehdetajs	1	2500	1000	1000	4500
Preekſchſehdetaja Beedrs.	1	2000	750	750	3500
Teeſas Lozekli.	5	1200	500	500	11000
Sekretari	2	600	300	300	2400
Sekretara Palihgi	4	300	150	150	2400
Preekſch arkiwa uſtureſchanas	—	—	—	—	500
Preekſch Teeſas kanzelejas iſdewumeem un tulkeem	—	—	—	—	6500
Teeſas Priſtawi	6	300	150	150	3600
Prokurors	1	2000	750	750	3500
Prokurora Beedri	4	1000	500	500	8000
Wineem preekſch kanzelejas iſdewumeem (ik kuram pa 500 rbl.)	—	—	—	—	2000
Sekretars pee Prokurora	1	500	250	250	1000

Amatu nosaukums.	Personu skaits.	Algojums par gadu.			
		Weenam.			Pa wisam.
		Algas.	Galda naudas.	Korteļa naudas.	
		Rubļi.			
Prokuroram preekšch kanzelejas isdewumeem	—	—	—	—	1250
Teesas Jsmekletaji	9	1000	500	—	13500
Wineem preekšch kanzelejas isdewumeem un tulkeem (ik kuram pa 750 rbļ.) . .	—	—	—	—	6750
Kopâ . .	—	—	—	—	70400
D. Leepajas Apgabala Teesa.					
Preekšchsehdetajs	1	2500	1000	1000	4500
Preekšchsehdetaja Beedrs.	1	2000	750	750	3500
Teesas Lozekli.	5	1200	500	500	11000
Sekretari	2	600	300	300	2400
Sekretaru Palihgi	4	300	150	150	2400
Preekšch arkiwa ustureschanas	—	—	—	—	500
Preekšch Teesas kanzelejas isdewumeem un tulkeem	—	—	—	—	6500
Teesas Pristawi	6	300	150	150	3600
Prokurors	1	2000	750	750	3500
Prokurora Beedri.	4	1000	500	500	8000
Wineem preekšch kanzelejas isdewumeem (ik kuram pa 500 rbļ.)	—	—	—	—	2000
Sekretars pee Prokurora	1	500	250	250	1000
Prokuroram preekšch kanzelejas isdewumeem	—	—	—	—	1250
Teesas Jsmekletaji	8	1000	500	—	12000
Wineem preekšch kanzelejas isdewumeem un tulkeem (ik kuram pa 750 rbļ.) . .	—	—	—	—	6000
Kopâ . .	—	—	—	—	68150

Saraksts Nr. IV.

Sumas, kas dodamas iſ Walſts Rentejas preekſch kreposta nodaku uſtureſchanas pee Meera Teeſneſchu Sapulzehm.

	Perſonu ſkaits.	Algojums par gadu.			
		Weenam.			Pa wiſam.
		Algas.	Galda naudas.	Korteļa naudas.	
		Rubļi.			
A. Widſemes guberna.					
Peedewu peeſchkihrumi Meera Teeſneſchu Sapultſchu Preekſchſehdetajeem par krepoſta nodaku Preekſchneeku peenahkumu iſpildiſchanu (ik kuram pa 300 rbl.) .	4	—	—	—	1200
Krepoſta nodaku Sekretari	5	700	250	250	6000
Krepoſta nodaļas Sekretara Palihgs Rigas-Walmeeras Meera Teeſneſchu Sapulzē	1	600	200	200	1000
Preekſch krepoſta nodaļas kanzelejas iſdewumeem	—	—	—	—	6300
B. Kurſemes guberna.					
Peedewu peeſchkihrumi Meera Teeſneſchu Sapultſchu Preekſchſehdetajeem par krepoſta nodaku Preekſchneeku peenahkumu iſpildiſchanu (ik kuram pa 300 rbl.) .	5	—	—	—	1500
Krepoſta nodaļas Sekretari	5	700	250	250	6000
Preekſch krepoſta nodaku kanzelejas iſdewumeem	—	—	—	—	3600
C. Igaunijas guberna.					
Peedewu peeſchkihrumi Meera Teeſneſchu Sapultſchu Preekſchſehdetajam par krepoſta nodaku Preekſchneeku peenahkumu iſpildiſchanu (ik kuram pa 300 rbl.) .	2	—	—	—	600
Krepoſta nodaku Sekretari	2	700	250	250	2400
Krepoſta nodaļas Sekretara Palihgs Rewele-Hapſalas Meera Teeſneſchu Sapulzē	1	600	200	200	1000
Preekſch krepoſta nodaļas kanzelejas iſdewumeem	—	—	—	—	2400
Kopā . .	—	—	—	—	32000

Peeſihmejums I. Kanzelejas ſumu ſadaliſchana ſtarp gubernas krepoſta nodaļahm atwehleta Teeſleetu Miniſtrim.

Peeſihmejums II. Atklahjot krepoſta nodaku pilſehtâ, kurâ neatradiſees paſtahwigi Meera Teeſneſchu Sapulze (peeſihm. pee 35. pant. nolik. par teeſu Uſt. peemehr. Balt. gub.), Meera Teeſneſim, kas pahrſina krepoſta nodaku, top iſmaſata iſ pilſehtas lihdſekkeem peedewu alga 800 rbl. leelumâ ik gadus, tanî ſkaitâ 500 rbl. kanzelejas iſdewumeem. Beſ tam tanîs pilſehtâs, kurâs Teeſleetu Miniſtris, weenojees ar Eekſchleetu un Finanſu Miniſtreem, atſihs par wajadſigu eerihkot ſewiſchku krepoſta nodaļas ſekretara amatu, ſchim amata wihram top iſmaſati iſ teem paſcheem lihdſekkeem 1000 rbl. algas ik gadus.

Saraksts Nr. V.

Sumas, kas dodamas iſ papildu ſemſtibas nodokleem preekſch meera teeſu eeſtahdijumeem Baltijas gubernâs.

Amatu noſaukums.	Perſonu ſkaits.	Algojums par gadu. Weenam. Algas.	Galda naudas.	Korteļa naudas.	Pawiſam.
		Rubļi.			
A. Widſemes guberna.					
Rigas-Walmeeras Sapulzes Preekſchſehdetajs	1	2400	800	800	4000
Zitu Sapultſchu Preekſchſehdetaji . . .	4	1800	600	600	12000
Sapultſchu Sekretari	5	500	250	250	5000
Sekretaru Palihgi	7	300	100	100	3500
Teeſas priſtawi	21	300	100	100	10500
Preekſch kanzelejas iſdewumeem un tulkeem:					
a) Rigas-Walmeeras Sapulzei . . .	—	—	—	—	4000
b) Tehrbatas-Werawas Sapulzei . .	—	—	—	—	2100
z) Sahmu-ſalas Sapulzei	—	—	—	—	900
d) Zehſu-Walkas un Pernawas-Wilandes (ik kuŗai pa 1400 rbļ.). .	—	—	—	—	2800
Eezirkņa Meera Teeſneſchi	43	1200	500	500	94600
42 Eezirkņa Meera Teeſneſcheem preekſch kanzelejas iſdewumeem un tulkeem (ik kuŗam pa 1000 rbļ.)*)	—	—	—	—	42000
Peedewu peeſchkihrumi Eezirkņa Meera Teeſneſcheem ſchinîs pilſehtâs:					
a) Rigâ (ik kuŗam pa 500 rbļ.) . .	9	—	—	—	4500
b) Tehrbatâ (ik kuŗam pa 300 rbļ.) .	2	—	—	—	600
Papildu Meera Teeſneſchi	5	1000	400	400	9000
Wineem preekſch kanzelejas iſdewumeem (ik kuŗam pa 300 rbļ.).	—	—	—	—	1500
Kopâ. .	—	—	—	—	197000

*) Meera Teeſneſis, kas pahrſina Rigâ treposta nodaļu, nedabun kanzelejas naudas.

Amatu nosaukums.	Personu skaits.	Algojums par gadu.			
		Weenam.			Pa wisam.
		Algas.	Galda naudas.	Kortela naudas.	
		Rubki.			
B. Kurſemes guberna.					
Sapultſchu Preekſchſehdetaji	5	1800	600	600	15000
Sapultſchu Sekretari	5	500	250	250	5000
Sekretaru Palihgi	5	300	100	100	2500
Teeſas Priſtawi	12	300	100	100	6000
Preekſch Sapultſchu kanzelejas iſdewumeem un tulkeem (ik kuŗai pa 1400 rbk.) .	—	—	—	—	7000
Eezirkņa Meera Teeſneſchi	22	1200	500	500	48400
Wineem preekſch kanzelejas iſdewumeem un tulkeem (ik kuŗam pa 1000 rbk.) . .	—	—	—	—	22000
Peedewu peeſchkihrumi Jelgawas un Leepajas pilſehtu Eezirkņa Meera Teeſneſcheem (ik kuŗam pa 300 rbk.). . .	—	—	—	—	600
Papildu Meera Teeſneſchi	4	1000	400	400	7200
Wineem preekſch kanzelejas iſdewumeem (ik kuŗam pa 300 rbk.)	—	—	—	—	1200
Kopâ. .	—	—	—	—	114900
C. Igaunijas guberna.					
Sapultſchu Preekſchſehdetaji	2	1800	600	600	6000
Sapultſchu Sekretari	2	500	250	250	2000
Sekretaru Palihgi	3	300	100	100	1500
Teeſas Priſtawi	8	300	100	100	4000
Preekſch kanzelejas iſdewumeem un tulkeem:					
a) Reweles-Hapfalas Sapulzei . . .	—	—	—	—	1800
b) Weſenbergas-Weiſenſteinas Sapulzei	—	—	—	—	1400
Eezirkņa Meera Teeſneſchi	16	1200	500	500	35200
Wineem preekſch kanzelejas iſdewumeem un tulkeem (ik kuŗam pa 1000 rbk.) . .	—	—	—	—	16000
Peedewu peeſchkihrumi Eezirkņa Meera Teeſneſcheem Reweles pilſehtâ (ik kuŗam pa 500 rbk.)	3	—	—	—	1500
Papildu Meera Teeſneſchi	3	1000	400	400	5400
Wineem preekſch kanzelejas iſdewumeem (ik kuŗam pa 300 rbk.)	—	—	—	—	900
Kopâ. .	—	—	—		75700

Sarakſts Nr. VI.

Baltijas gubernu Meera Teeſneſchu Sapulzes.

	Sapulſchu Preekſchſehdetaji.	Eezirkņa Meera Teeſneſchi.		Papildu Meera Teeſneſchi.	Sapulſchu Sekretari.	Sapulſchu Sekretaru Palihgi.	Kreposta nodaļu Sekretari.	Kreposta nodaļu Sekretara Palihgi.	Teeſas Prikſawi.	Kreposta nodaļas.
		Pilſehtas.	Aprinka.							
A. Widſemes guberna.										
1. Rigas-Walmeeras . . .	1	9*)	8		1	3	1	1		1
2. Zehſu-Walkas	1	—	8		1	1	1	—		1
3. Tehrbatas-Werawas . .	1	2	8	5	1	2	1	—	21	1
4. Pernawas-Wilandes . .	1	—	6		1	1	1	—		1
5. Sahmu ſalas	1	—	2		1	—	1	—		1
B. Kurſemes guberna.										
1. Jelgawas-Baukas . . .	1	1	4		1	1	1	—		1
2. Tukuma-Talſu	1	—	4		1	1	1	—		1
3. Jaunjelgawas-Jlukſtes .	1	—	4	4	1	1	1	—	12	1
4. Wentspils-Kuldigas . .	1	—	4		1	1	1	—		1
5. Aiſputes-Grobinas . . .	1	1	4		1	1	1	—		1
C. Jgaunijas guberna.										
1. Reweles-Hapſalas . . .	1	3	6	3	1	2	1	1	8	1
2. Weſenbergas-Weiſenſteinas .	1	1**)	6		1	1	1	—		1
Kopâ. .	12	17	64	12	12	15	12	2	41	12

*) Weens no Rigas Meera Teeſneſcheem top eezelts par Rigas-Walmeeras Sapulzes kreposta nodaļas Preekſchneeku.

**) Narwas pilſehtâ.

B.

Par daſcheem pahrgroſijumeem hipoteku likumôs.

1. Hipoteka (weet. nolik. ſw. III. d. 1336. pant.) top nodibinata tikai uſ nekuſtamas mantas un dod parahdu dewejam leetiſku teeſibu uſ eekihlatu nekuſtamu mantu weenigi tad, kad ta eerakſtita publiſkâs (krepoſta) grahmatâs. Wiſpahrigahs (general-) hipotekas ari uſ kuſtamahm mantahm, tà pat ſewiſchkahs (ſpezial-) un kluſahs (likumigahs) hipotekas top atzeltas, pee kam to likumigo kihlu teeſibu weetâ, kas nodibinatas pehz weetejo nolikumu ſwoda III. daļas 1403 un 1404. panteem, ſtahjahs likumiga aiſtureſchanas teeſiba, kas norahdita to paſchu nolikumu 3381. pantâ. Kurſemes gubernâ obligatoriſkà aiſbildnu un aiſgahdnu apſtiprinaſchanas waj eezelſchanas aktu eerakſtiſchana, lihdſ ar mantu ſarakſtu, publiſkâs grahmatâs top atzelta.

(pahrgroſot weet. nolik. ſw. 1336, 1357, 1371, 1383, 1389, 1393, 1403, 1404, 1574, 1603 un 3004. pantus un atzelot to paſchu nolikumu 436, 1377—1382., peeſihmi pee 1383. pant., 1390, 1394—1402, 1406—1411, 1446, 1581, 1583, 1585—1588, 1604, 1605, 1607—1610 un 2593. pant.).

2. Galigs teeſas ſpreedums, pehz kura no parahdneeka top peeſpreeſta noſazita naudas ſuma waj zits apmeerinajums, kas naudâ wehrtejams, der par pamatu hipotekas eeguhſchanai, eerakſtot ſpreedumu publiſkâs (krepoſta-) grahmatâs.

(atzelot weet. nolik. ſw. III. d. 1412 un 1413. pant.).

3. Bahrinu teeſas, ja atrod par wajadſigu, war praſit, lai eerakſta publiſkâs (krepoſta-) grahmatâs peeſihmi uſ aiſbildnu waj wezaku, kà ſawu behrnu aiſbildnu (weet. nolik. ſw. III. d. 216 un 275. pant.) nekuſtamu mantu, ko nodroſchinat praſijumus, kas waretu zeltees iſ aiſbildſtamo mantas pahrwaldiſchanas. Bahrinu teeſu ſpreedumôs, kas taiſami ſchinî ſinâ, janoſaka ſuma, lihdſ kurai jaſneedſahs nodroſchinajumam.

4. Hipotekas eerakſtamas publiſkâs (krepoſta-) grahmatâs ne zitadi, kà uſ noſazitu naudas ſumu un uſ noſazitu nekuſtamu mantu, par kuras ihpaſchneeku waj leetataju ar ihpaſchuma teeſibahm kihlu dewejs apſihmets tanîs grahmatâs.

(pahrgroſ. un papiln. weet. nolik. ſw. III. d. 1580, 1584, 1603 un 1606. pant.).

5. Hipoteku wezakumu noſaka winu eerakſtiſchanas laiks publiſkâs (krepoſta-) grahmatâs. Pehz tahda paſcha wezakuma top apmeerinati ar galweno praſijumu ſaweenotee ſahnu praſijumi (weet. nolik. ſw. III. d. 1351. pant.), bet prozenti top nomakſati tikai par trim pehdejeem gadeem pirms nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanas. Prozentu ſamakſas praſijumi par agrakeem gadeem top apmeerinati weenlihdſigi ar perſoniſku parahdu deweju praſijumeem.

(pahrgroſ. weet. nolik. ſw. III. d. 1351. pant. un atzelot 1612. pant.).

6. Kihlu teeſibu eerakſtiſchana publiſkâs (krepoſta-) grahmatâs peelaiſchama ne zitadi, kà ar kihlu deweja peekriſchanu, kas iſteikta waj nu pee paſchas kihlu teeſibas nodibinaſchanas waj pehzak. Schinîs grahmatâs eerakſtitu kihlu teeſibu iſnihzinaſchana, tà pilniga, kà pa daļai, peelaiſchama ne zitadi kà ar parahdu deweja peekriſchanu. Schis noſazijums neſihmejahs uſ teem atgadijumeem, kad kihlu teeſiba eerakſtama waj iſnihzinama uſ teeſas waj peenahzigahs aiſbildnibas eeſtahdes nolehmuma pamata (3. pant.)

(atzelot weet. nolik. ſw. III. d. 1575. pant. un pahgroſ. 1576 un 1600. pant.).

7. Weetejo nolikumu ſwoda III. dakas 1572, 1574, 1577, 1595 un 1606. pantu ſpehks iſplatams uſ wiſeem Baltijas gubernu apwideem.

(pahrgroſ. weet. nolik. ſw. III. d. 1572, 1574, 1577, 1595 un 1606. pant. un atzekot turpat 1573, 1578, 1579, 1594. (peeſihm.), 1596, 1601 un 1611. pant.).

8. Hipotecku war nodibinat, lai nodroſchinatu praſijumus, kas war zeltees nahkamâ laikâ iſ parahdneekam atklahjama kredita (kredithipoteka). Eerakſtot ſcho hipoteku krepoſta grahmatâ, janorahda atklahjamà kredita augſtakà ſuma, kuras mehrâ kredithipoteka ari bauda wezakuma teeſibu no ta laika, kad ta eerakſtita krepoſta grahmatâ.

(papilnojot weet. nolik. ſw. III. d. 1337. pant.).

9. Pirms ſcho likumu ſpehkâ ſtahſchanahs, ſchahdâ waj tahdâ kahrtâ, nodibinatahs hipotekas uſ kuſtamu mantu, kà ari wiſpahrigahs (general-) hipotekas, zik tahs ſihmejahs uſ parahdneeka kuſtamu mantu, lihdſ kamehr tahs beidſahs (weet. nolik. ſw. III. d. 1414—1436. pant.), patur wiſas teeſibas un preekſchrozibas, kas tahm peeſchkirtas pehz teem likumeem, kahdi paſtahweja wiņu nodibinaſchanas laikâ.

10. Pirms ſcho likumu ſpehkâ ſtahſchanahs nodibinatahs hipotekas uſ nekuſtamu mantu, kas naw eerakſtitas publiſkâs grahmatâs, kà ari wiſpahrigahs (general-) hipotekas, zik tahs ſihmejahs uſ nekuſtamu mantu, kaut ari tahs eerakſtitas teeſas perſonalhipoteku grahmatâs (weet. nolik. ſw. III. d. 1607. pant.), lai paturetu leetiſkas teeſibas ſpehku, japeeteiz, eerakſtiſchanas dehl krepoſta grahmatâs, peenahzigâ eeſtahdê ne wehlak kà diwu gadu laikâ no ſcho likumu ſpehkâ ſtahſchanahs, neraugotees uſ to, waj ſchihs hipotekas nodibinatas uſ likuma, teeſas nolehmuma waj juridiſka notaiſijuma pamata.

11. Wiſpahrigahs (general-) hipotekas (10. pant.) eerakſtamas krepoſta grahmatâ ne zitadi, kà eewehrojot noſazijumus, kas iſteikti 4. pantâ. Ja parahdneeks tanî laikâ, kad wiſpahrigà (general-) hipoteka peeteikta eerakſtiſchanas dehl krepoſta grahmatâ, walda wairak nekuſtamas mantas, tad parahdu dewejam atwehlets waj nu iſwehlet weenu no ſchihm nekuſtamahm mantahm, ko eerakſtit hipoteku uſ to, waj ari eerakſtit hipoteku uſ wiſahm waj daſchahm parahdneeka nekuſtamahm mantahm, noſazitâs praſijuma dakâs, kas nodroſchinats zaur ſcho hipoteku. Eerakſtot wiſpahrigahs (general-) hipotekas, kas paredſetas weetejo nolikumu ſwoda III. d. 1394, 1395, 1397—1402. pantôs, ta ſuma, kuras mehrâ eerakſtamas ſchihs hipotekas, noteizama waj nu pehz puſchu ſawſtarpigas weenoſchanahs, waj ari ja weenoſchanahs newareja tapt panahkta, tad zaur teeſu, pee kam teeſa nolemj eerakſtit augſtako ſumu, lihdſ kuŗai war ſneegtees praſijumi, kas nodroſchinati zaur ſchihm hipotekahm.

12. Hipotekas, kas peeminetas preekſchejâ (11.) pantâ, bauda wezakuma teeſibu, ſkaitot no tahs deenas, kad tahs eerakſtitas krepoſta grahmatâs; bet parahdu dewejeem atwehlets, ſeſchu mehneſchu laikâ no hipoteku eerakſtiſchanas deenas, peerahdit prahwas zelâ, ka wiņu praſijumeem, uſ agrako nolikumu pamata, peeder wezakuma teeſiba preekſch praſijumeem, kas agrak eerakſtiti krepoſta grahmatâs.

Z.

Par aisbildnibas eestahschu eerihkoschanu.

1. Aisbildnibas un aisgahdnibas leetu pahrsinaschanas dehk Baltijas gubernâs un Narwas pilsehtâ, top eerihkotas muischneeku un pilsehtneeku bahrinu teesas, peemehrojot tahm Wispahrigahs gub. satwersmes (Lik. swod. II. sehj. I. d.) 1721—1740 un 1747—1753. pantus un eewehrojot nahkoschos nosazijumus.

2. Igaunijas gubernâ top eerihkota weena muischneeku bahrinu teesa pa wisu gubernu sem gubernas muischneezibas Preekschneeka preekschsehdibas un ja tas atsakahs usnemtees schos peenahkumus, tad sem sewischka Preekschsehdetaja preekschsehdibas, padomê, kas sastahdahs is muischneezibas eewehleteem peesehdetajeem, skaitot ne masak kà weenu ik no kura no tschetreem aprinkeem. Igaunijas muischneeku bahrinu teesas Preekschsehdetajs iswehlams landtaga pilnâ sapulzê (weet. nolik. sw. II. d. 475. pant.) un peesehdetaji iswehlami ik kurâ aprinki sewischki (to paschu nolikumu 474 un 476. pant.).

(pahrgros. wispahr. gub. satw. II. sehj. I. d. 1721. pant.).

3. Widsemes gubernâ, atskaitot Sahmu sahlu, muischneeku bahrinu teesahm par Preekschsehdetaju ir weens no aprinka deputateem, un Sahmu salâ konwenta deputats. Kursemes gubernâ schihs teesas stahw sem neresidejoscho aprinka muischneezibas Preekschneeku preekschsehdibas. Muischneeku bahrinu teesu peesehdetaji iswehlami muischneezibai Widsemes un Kursemes gubernâs tanî kahrtibâ, kas norahdita weetejo nolikumu swoda II. d. 399, 434, 523 un 534. pantôs.

(pahrgros. to paschu pantu).

4. Baltijas gubernâs muischneeku bahrinu teesu peesehdetaju un sewischka Igaunijas bahrinu teesas Preekschsehdetaja apstiprinaschanas un deenesta kahrtibu nosaka preekschraksti, kas isteikti 238 un 249—253. pantôs, Likumôs par Lauschu Kahrtahm (Lik. sw. IX. sehj.).

5. Muischneeku sapulzês pee bahrinu teesu peesehdetaju, un Igaunijas gubernâ ari pee sewischka teesas Preekschsehdetaja iswehles atkauts peedalitees wiseem dsimtmuischneekeem, kuri walda dsimtmuischas.

6. Muischneeku bahrinu teesu pahrsinai peekriht, pehz weetejo zitwillikumu nosazijumeem, leetas par aisbildnibahm un aisgahdnibahm pahr muischneeku kahrtas personahm un winu mantu, atskaitot: a) apsargoschas leetas, kas peekriht teesu eestahdijumu pahrsinai, un strihdus leetas; b) leetas par nepilngadigu personu peenemschanu behrna weetâ (weet nolik. sw. III. d. 185. pant.; z) leetas par atkaujas doschanu pareistizigahm personahm dotees laulibâ, bes ka ar to meerâ winu wezaki un aisbildni (weet. nolik. sw. III. d. 205 un 351. pant.), un d) leetas par juridisku notaisijumu un testamentu noslehgschanu un testamentu glabaschanu (weet. nolik. sw. III. d. 2045 un 2051. pant.). Wisôs tanîs atgadijumôs, kurôs pehz likuma wajaga bahrinu teesai apstiprinat juridisku notaisijumu (weet. nolik. sw. III. d. 364, 377, 378, 396, 399, 400, 401. un z. panti), schi teesa eepreeksch luhko zauri notaisijumus un isteiz waj wina ar teem meerâ waj nè.

(pahrgros. wispahr. gub. satw. II. sehj. I. d. 1723. pant.).

7. Bahrinu teesu nolehmumi a) par pilngadibas atkauschanu agrak par wirspahrigo terminu (weet. nolik. sw. III. d. 271. pant.); b) par peekrischanu, kà behrni isstahjahs is wezaku waras (weet. nolik. sw. III. d. 229. pant.); un ka daschadàs lqulibàs dsimuschu behrnu teesibas top islihdsinatas (weet. nolik. sw. III. d. 2514 un 2516. pant.); z) par mantojuma sawstarpigeem isdalijumeem, kad lihdsmantneeku starpâ atrodahs personas, kas stahw sem aisbildnibas (weet. nolik. sw. III. d. 2695. pant.); d) par aisbildnibâ stahwoschu personu nekustamu mantu atsweschinaschanu waj apgruhtinaschanu pahrak par 300 rubleem (weet. nolik. sw. III. d. 382 un 386. pant.), un e) par atlihdsibas leelumu aisbildneem un aisgahdneem (weet. nolik. sw. III. d. 426 un 496. pant.) — apstiprinaschanas dehk stahdami preekschâ Apgabala Teesai.

(pahrgros. wispahr. gub. satw. II. sehj. I. d. 1727. pant.).

8. Wispahrigas gubernas satwersmes (lik. sw. II. sehj. I. d.) 1747. pantâ norahditos bahrinu teesu lozeklus Baltijas gubernu pilsehtàs iswehl pilsehtas domes is weetejeem eedsihwotajeem, kas pehz sawahm kahrtas teesibahm peekriht pilsehtas bahrinu teesu pahrsinai.

(pahrgros. wispahr. gub. satw. II. sehj. I. d. 1747. pant.).

9. Pilsehtas bahrinu teesu teesibas un peenahkumi leetàs, kas tahm peekriht pehz wispahr. gub. satw. (lik. sw. II. sehj. I. d.) 1750. panta, noteikti weetejôs siwillikumôs ar teem pahrgrosijumeem, kahdi nosaziti preeksch muischneeku bahrinu teesahm.

(pahrgros. wispahr. gub. satw. II. sehj. I. d. 1750. pant.).

10. Pilsehtas bahrinu teesu pahrsina Leepajas, Piltenes, Limbaschu, Baltijas-Porta un Narwas pilsehtàs isplatahs tikai us tahm pilsehtahm, kuràs schihs teesas eerihkotas. Us Talsu aprinki isplatahs Kuldigas pilsehtas bahrinu teesas pahrsina un us Jlukstes aprinki — Jekabstates pilsehtas bahrinu teesas pahrsina.

(pahrgros. wispahr. gub. satw. II. sehj. I. d. 1751. pant.).

11. Pahrraudsiba pahr eestahdehm, kuras bauda nepilngadigu personu teesibas(weet. nolik. sw. III. d. 2356. pant.), peeder bahrinu teesahm, us schinî sinâ pastahwoscho nolikumu pamata.

12. Rihkoschanahs ar paleekameem sideikomiseem (weet. nolik. sw. III. d. 2348. pant.) tanîs atgadijumôs, kas norahditi weetejo nolikumu swoda III. d. 2357. pantâ, isdarama us peenahzigo aisbildnibas eestahschu preekschstahdijumeem, tanî kahrtibâ, kahda nosazita Likumu swoda X. sehj. I. d., 1887. g. isdew., 986. pantâ.

13. Us bahrinu teesahm isplatams 168. panta spehks nolikumôs par teesu ustawa peemehroschanu Baltijas gubernahm.

Uſ originala Keiſara Majeſtate ar Sawa Paſcha roku uſrakſtijis:

„Tam buhs tà buht.“

Peterhofâ,
9. julija d. 1889. g.

Nolikumi

par ſemneeku eeſtahſchu reformu Baltijas gubernâs.

A.

Pagaſta teeſu uſtaws.

I. Pagaſta teeſu un ſemneeku wirsteeſu ſatwerſme.

1) Par pagaſtu teeſu eezirkneem.

1. Ik kurâ pagaſta teeſas eezirknî atrodahs pagaſta teeſa. Pee pagaſta teeſas eezirkna ſaſtahwa peeder weens waj wairak pagaſti, kà ari to muiſchu muiſchas-ſeme, kuru ſemneeku-ſeme ſaſtahda ſchos pagaſtus. To muiſchu muiſchas-ſeme, kuru ſaſtahwâ neatrodahs ſemneeku-ſeme, peeſchkirama pee tuwakà pagaſta teeſas eezirkna, pehz Meera Teeſneſchu Sapulzes nolehmuma.

2. Pagaſta teeſu eezirknu ſkaits noteizams pehz ſaraksta, ko ik kuram aprinkim ſaſtahda Meera Teeſneſchu Sapulze. Sapulze ſcho ſarakſtu peeſuhta Gubernatoram, kurſch, ja naw ſchinî ſinâ weenis prahtis ar Sapulzes nolehmumu, ſtahda preekſchâ ſcho ſarakſtu, lihdſ ar ſawu atſinu, Teeſleetu Miniſtrim turpmakas nolemſchanas dehk. Pee ſarakſtu ſaſtahdiſchanas un apſtiprinaſchanas janemj wehrâ, ka ne weena eezirkna eedſihwotaju ſkaits nebuhtu maſaks par tuhkſtoti nedſ leelaks par diwi tuhkſtoſchi wihreeſchu dwehſeku, un ka atſtatums no tahkakahm apdſihwotahm weetahm lihdſ tai weetai, kur atrodahs teeſa, neſneegtos pahri par diwpadſmit werſtehm.

3. Maſ apdſihwotôs apgabalôs, kur uſ 2. pantâ noſazità iſplatijuma neatrodahs tuhkſtotis wihreeſchu dwehſeku, kas peederigas pee pagaſta ſabeedribu ſaſtahwa, peelaiſchama atkahpſchanahs no augſchâ norahdità noſazijuma.

4. Saweenojot pagaſtus weenâ pagaſta teeſas eezirknî, janemj wehrâ, ka tee netaptu daliti dakâs. Leelaks pagaſts, kaut ari ta eedſihwotaju ſkaits ſneegtos pahri par wisleelako dwehſeku ſkaitu, kahds noſazits pagaſtu teeſu eeeezirkneem (2. pant.), ſaſtahda weenu pagaſta teeſas eezirkni.

5. Pagaſta ſabeedribu luhgumus un ſemneeku leetu aprinka eeſtahſchu nodomajumus par pagaſta teeſu eezirknu robeſchu pahrgroſiſchanu, kà ari par

to pagaſtu ſkaita paleelinaſchanu waj pamaſinaſchanu, kuri peeder pee pagaſta teeſas eezirkņa ſaſtahwa, un par jaunu pagaſta teeſu eezirknu eetaiſiſchanu waj par paſtahwoſcho eezirknu ſkaita pamaſinaſchanu, — luhko zauri peenahzigà Meera Teeſneſchu Sapulze, prokuraturas eerehdnim peedalotees. Sapulzes taiſitee nolehmumi peeminetôs jautajumôs top dariti ſinami Gubernatoram, kurſch, ja ar Meera Teeſneſchu Sapulzes nolehmumu naw weenis prahtis, dara pehz ſcho noſazijumu 2. panta.

6. Kad pagaſta teeſu eezirknu ſaraksta pirmais apſtiprinajums notizis, tad par to, kà ari ik par kuru ſcha ſaraksta pahrgroſijumu Gubernators dara ſinamu Teeſleetu Miniſtrim un iſſludina weetejâs gubernas un tautas awiſês.

2) Par pagaſta teeſu ſaſtahwu un par pagaſta teeſneſchu iſwehleſchanas kahrtibu.

7. Pagaſta teeſa ſaſtahw iſ pagaſta teeſas preekſchſehdetaja, pagaſta teeſneſcheem un teeſneſchu-weetneekeem. Pagaſta teeſneſchu un teeſneſchu-weetneeku ſkaitu noteiz pagaſta weetneeku pulks waj weetneeku pulku ſaweenota ſapulze, ja pee pagaſta teeſas eezirkņa ſaſtahwa peeder wairak pagaſtu; bet pagaſta teeſneſchu ſkaits nekahdâ ſinâ newar buht maſaks par tſchetreem. Weetneeku pulku ſaweenota ſapulze noteiz ari, zik teeſneſchu un teeſneſchu-weetneeku jaiſwehl ik kuram pagaſtam.

Peeſihmejums. Weetneeku pulku ſaweenotai ſapulzei par preekſchſehdetaju ir wiswairak apdſihwotà pagaſta wezakais.

8. Pagaſta teeſneſchus un teeſneſchu-weetneekus iſwehl aiſklahti balſojot pilna pagaſta ſapulze uſ trim gadeem, iſ to pagaſta lozekļu ſkaita, kas ſaſneeguſchi dſimdeſmit peezu gadu wezumu, peeder pee kriſtigas tizibas un prot laſit un rakſtit tanî weetejâ walodâ, kuru runà eedſihwotaju leelà puſe. Newar tapt iſwehleti: a) tee, kas ſtahw iſmekleſchanâ waj ſem teeſas par noſeegumeem waj pahrkahpumeem, kà ari tee, kas pehz teeſas ſpreedumeem par pretlikumigeem darbeem ſoditi ar eeſlodſijumu zeetumâ waj zitu bahrgaku ſodu, un tee, kas ſtahwejuſchi ſem teeſas par noſeegumeem waj pahrkahpumeem, par kureem nahk tahdi ſodi, kad wini naw attaiſnoti pehz teeſas ſpreedumeem; b) tee, kas atzelti no amata pehz kriminalteeſas ſpreedumeem, — triju gadu laikâ no winu atzelſchanas; z) tee, kas iſſludinati par makſat neſpehjejeem parahdneekeem un d) ahrſemneeki, kas naw peenehmuſchi kreewu pawalſtneezibu.

9. Ik kurâ pagaſta teeſas eezirknî, kur weena zeturta daļa eedſihwotaju peeder pee pareiſtizibas, iſ teem jaiſwehl ne maſak kà weena zeturta daļa pagaſta teeſas lozekļu wiſpahriga ſkaita un tahds pats ſkaits teeſneſchu-weetneeku. Ja puſe pagaſta teeſas eezirkņa lozekļu ir pareiſtizigi, tad iſ winu widus jaiſwehl ne maſak kà puſe wiſu teeſneſchu ſkaita un tahds pats ſkaits teeſneſchu-weetneeku.

10. Pagaſta teeſas lozekļi iſwehl iſ ſawa widus, uſ trim gadeem, preekſchſehdetaju, kuram wajaga buht par tahda ſemes gabala ihpaſchneeku, kas pehz ſawa iſplatijuma naw maſaks par ſemneeku ſemes-gabala wismaſako leelumu, waj ari par tik pat leela ſemes-gabala nomataju, pehz rakſtiſka lihguma ne maſak kà uſ ſeſchu gadu laiku.

Peeſihmejums. Preekſchſehdetajs, kas pa triju gadu laiku ſaudejis ſawu pirkto waj nomato ſemes gabalu, neſaudè teeſibas turpinat deeneſtu lihdſ iſwehles laika beigahm.

11. Pagasta teesas preekschsehdetajs iswehlams is pareistizigu skaita, ja puse pagasta teesas eezirkna eedsihwotaju peeder pee pareistizibas.

12. Tee, kas iswehleti par pagastas teesas preekschsehdetajeem, pagasta teesneschem un teesneschu-weetneekeem, war atsazitees no amata peenemschanas tikai schahdôs atgadijumôs: ja wini wezaki par 60 gadeem, waj ja wini jaw isdeenejuschi, pehz pagasta sabeedribas iswehles, pilnu lahgu (terminu), waj sirgst ar stiprahm meesas kaitehm, waj pahrwalda aisbildnibu, kas saweenota ar semneeku semes gabala pahrsinaschanu behrngadena weetâ, kad paschi ir tahdu semes gabalu ihpaschneeki waj nomataji, waj ari, ja pehz sawas nodarbibas, waj saimneezibas darischanu dabas wini newar pastahwigi usturetees pagasta robeschâs.

Peesihmejums. Naw teesibas atteiktees no amata peenemschanas personahm, kas iswehletas tanî trihs gadus wehlak pehz tam, kad tahs isdeenejuschas weenu pilnu lahgu (terminu).

13. To personu sarakstus, kas iswehletas par pagasta teesas preekschsehdetajeem, pagasta teesneschem un teesneschu-weetneekeem, pagasta wezakais apstiprinaschanas dehl stahda preekschâ Meera Teesneschu Sapulzei, kura war apstiprinaschanu leegt tikai tad, kad pee iswehles pahrkahpta nosazitâ kahrtiba, waj ari kad iswehletâ persona neapmeerina prasijumus, kas isteikti scho nosazijumu 8—11. pantôs.

14. Par pagastu teesu preekschsehdetajeem, scho teesu lozekkeem un winu weetneekeem iswehletee top noswehrinati un peelaisti pee amata ispildischanas, kad tee peenesuschi no tahs tizibas garidsneeka, pee kuras katrs no teem peeder, apleezinajumu par to, ka wini noswehrinati. Scho apleezinajumu garidsneeks usraksta tanî leezibâ, ko pagasta wezakais isdod ik kuŗai iswehletai personai tuhlin pehz iswehles beigahm.

Peesihmejums. Personas, kas peeder pee tahdahm tizibahm, kuŗas neatkauj swehrestu, ta weetâ dod swinigu apsolijumu pagasta teesas sehdê. Par schihs formalibas ispildischanu pagasta wezakais ussihmè leezibâ, kas isdodama us scha panta pamata.

15. Teesneschu-weetneeki ispilda pagasta teesneschu peenahkumus, kad schee slimi, kahdu laiku naw klaht waj ir atstatiti. Ja kahds no pagasta teesnescheem mirst, waj tam ja-atstahj saws amats pirms notezejuschi trihs gadi, us kureem tas eewehlets, tad wina weetâ stahjahs teesneschа-weetneeks, kuŗsch dabujis wisleelako balsu skaitu. Par to, ka pagasta teesneschа weetâ stahjees teesneschа-weetneeks, pagasta teesa dara sinamu Meera Teesneschu Sapulzei.

16. Pagasta teesas protokolu weschana un wispahri rakstu darbu pahrsinaschana top usdota pagasta skrihwerim, bet ja pee pagasta teesas eezirkna sastahwa peeder wairak pagastu, tad weenam no pagasta skrihwereem, pehz pagasta teesas preekschsehdetaja iswehles. Pagasta weetneeku pulks waj weetneeku pulka saweenotâ sapulze, ja tas atsihts par wajadsigu, waj ja pagasta teesa to prasa, nolemj eerihkot pee pagasta teesas sewischka skrihwera amatu. Ja pagasta weetneeku pulks waj weetneeku pulku sameenotâ sapulze naw weenis prahtis ar pagasta teesas peeprasijumu, tad jautajumu par sewischka skrihwera amata eerihkoschanu pee pagasta teesas isschkir Meera Teesneschu Sapulze.

17. Pagasta teesas skrihweri, kas nestahw pagasta skrihwera amatâ, iswehl teesa pati is tahdahm personahm, kas sasneeguschas pilngadibu, prot kreewu

walodu un apmeerina zitus prasijumus, kas isteikti scho nosazijumu 8. pantâ. Pagasta teesas skrihwera atlaischana no amata, kà ari pagasta skrihwera atlaischana no deeneſta pee pagasta teesas, ſtahw pagasta teesas warâ. Pagasta teesas skrihweri noſwehrina ar deeneſta ſwehreſtu winu tizibas garidſneeks.

Peeſihmejums. Pirmo triju gadu laikâ no ſcho nosazijumu ſpehkâ zelſchanas pagastu teesu skrihweri, ar Meera Teeſneſchu Sapulzes atkauju, war tapt eezelti iſ perſonahm, kam naw kreewu walodas praſchanas.

3) Par pagasta teesas ſehdehm.

18. Pagasta teesa notur ſawas ſehdes pagasta namâ. Ja pagasta teesas eezirknis ſaſtahw iſ wairak pagasteem, tad pagasta teesa iſwehl preekſch ſawahm ſehdehm weena pagasta namu, par ko dara ſinamu Meera Teeſneſchu Sapulzei. Pagasta teesas ſehdes atklahjamas ari zitôs pagasta namôs, to leetu zaurluhkoſchanas dehl, kas zehluſchahs tahdâs weetâs, kas tuwu pee ſcheem pagasta nameem, waj ari to leetu zaurluhkoſchanas dehl, kuras pehz ſawas ihpaſchibas praſa iſſchkirſchanas tur, kur tahs zehluſchahs.

19. Pagasta teesas ſehdes noturamas weenreiſ nedelâ, tahdâ nedelas deenâ, kahdu preekſch tam noleek pagasta teesa pehz ſawa nolehmuma ik kura gada dezembrî uſ nahkamu gadu. Beſ tam pagasta teesas preekſchſehdetajs, ja wajadſigs, noleek ahrkahrtigas ſehdes.

20. Par deenu un weetu, kas noliktas pagasta teesas paraſtahm un ahrkahrtigahm ſehdehm, jaiſkar iſſinojumi ik kurâ pagasta namâ pagasta teesas eezirkna robeſchâs un jadara ſinams Meera Teeſneſchu Sapulzei.

21. Pagasta teesas ſehdei jaſaſtahw ne maſak kà iſ trim teeſneſcheem, eeſkaitot tanî ſkaitâ ari preekſchſehdetaju.

22. Pagasta teeſneſim, kas ſlimibas waj zita wehrâ nemjama zehlona pehz newar buht klaht pee ſehdes, par to pee laika japaſino teesas preekſchſehdetajam, kuršch, ja wajadſigs, gahdà par teeſneſcha-weetneeka peeaizinaſchanu. Teeſneſcha-weetneeks peeaizinams pagasta teesas ſehdê ari tanî atgadijumâ, kad kahds no pagasta teeſneſcheem atſtatits, ja neatſtatito teeſneſchu, eeſkaitot tanî ſkaitâ ari preekſchſehdetaju, paleek maſak par trim.

23. Ja pagasta teesas preekſchſehdetaja naw klaht, waj ari tas atſtatits, tad ſapulzejuſchees teeſneſchi iſwehl iſ ſawa widus pagaidu preekſchſehdetaju.

24. Pagasta teesas ſehdes iſtabâ pa ſehdes laiku uſ galda ja-atrodahs teesas ſpeegelim. To ukaſu tekſtam, kas atrodahs uſ teesas ſpeegeļa, wajag buht kreewu walodâ ar tulkojumu weetejâs walodâs: latweeſchu, igaunu waj ſweedru, peemehrigi ik kura pagasta teesas eezirkna eedſihwotaju wairumam.

25. Pagasta teesas preekſchſehdetajs atklahj un ſlehdſ ſehdi, wada teesas darbus un gahdà par peeklahjibas apſargaſchanu ſehdê un kahrtibas eewehroſchanu, kahda noſazita pee leetu klauſiſchanas un iſſpreeſchanas. Pee wina greeſchahs wiſi, kam teeſiba peedalitees pee iſſkaidrojumu doſchanas leetas ſinâ.

26. Wiſeem, kas atrodahs pagasta teesas ſehdê, peenahkahs eewehrot peeklahjibu, kahrtibu un klusumu un paklauſit preekſchſehdetaja rihkojumeem. Tos, kas wainigi pee ſcho noſazijumu neiſpildiſchanas, preekſchſehdetajs wiſpirms apſauz ar atgahdinajumu un pehz tam war ſodit ar naudas ſodu no diwdeſmit peezahm kapeikahm lihdſ weenam rublim, par labu pagasta nabagu lahdei, un beſ tam iſraidit iſ ſehdes.

4) Par semneeku wirsteesu.

27. Lai isteesatu suhdsibas pret pagasta teesu spreedumeem un nolehmumeem, top eerihkotas sewischkas eestahdes, kas dehwejamas par semneeku wirsteesahm. Semneeku wirsteesu skaits ik preeksch kura aprinka noteikts sewischkâ sarakstâ, kas atrodahs peelikumâ pee scha panta.

28. Par semneeku wirsteesas pastahwigu usturas weetu top iswehlets, pehz Meera Teesneschu Sapulzes nolehmuma, weens no pagastu nameem, pehz eespehjas, apgabalam widû. Semneeku wirsteesu apgabalu robeschu sarakstu tanîs aprinkôs, kur wairak nekà weena semneeku wirsteesa, sastahda Meera Teesneschu Sapulze un dara sinamu Gubernatoram, kursch, ja ar Sapulzes nolehmumu schinî sinâ naw weenis prahtis, dara pehz scho nosazijumu 2. panta.

29. Semneeku wirsteesa sastahw is schihs teesas preekschsehdetaja un is pagasta teesu preekschsehdetajeem, kas pa rindai top peeaizinti kà lozekli.

30. Semneeku wirsteesu preekschsehdetajus eezel Teesleetu Ministris is tahdahm personahm, kuras apmeerina prasijumus, kahdi isteikti Teesu Eestahdijumu Satwerssmes 19. panta 1 un 2. punktôs, ja tahs turklaht peeteekami prot kreewu walodu un weetejo mehli, kuru runà semneeku wirsteesas apgabala eedsihwotaju leelà puse. Atteekotees us semneeku wirsteesu preekschsehdetaju eewehleschanas nosazijumeem un kahrtibu, top eewehroti ari Teesu Eestahdijumu 21, 22 un 42. panti un 6 un 10 panti nolikumôs par teesu ustawu peemehroschanu Baltijas gubernahm.

31. Preeksch darbu weschanas semneeku wirsteesâ schihs teesas preekschsehdetajs eezel sewischku skrihweri is tahdu personu skaita, kas peeteekami prot kreewu walodu un weetejo mehli un apmeerina nosazijumus, kahdi norahditi scho preekschrakstu 8. pantâ. Semneeku wirsteesas skrihweris noswehrinams ar deenesta swehrestu tanî kahrtibâ, kahda nolikta preeksch pagasta teesu skrihwereem.

32. Semneeku wirsteesa atklahj sawas sehdes ne masak kà ik pahrnedekas waj nu sawas pastahwigahs usturas weetâ (28. pant.) waj, pehz wajadsibas, zitâs apgabala weetâs. Norahdito sehschu skaitu war paleelinat peemehrigi leetu daudsumam, tiklab pehz semneeku wirsteesas nolehmuma, kà ari pehz Meera Teesneschu Sapulzes rihkojuma.

33. Ta rinda, pehz kuras pagasta teesu preekschsehdetaji peeaizinami peedalitees semneeku wirsteesas sehdês un schihs teesas pastahwigo sehschu laiks, top noteikti pehz saraksta, kuru sastahda wisu ta apgabala pagasta teesu preekschsehdetaju kopu sapulze, pee kam peeminetâs teesas sehdês, kuras top atklahtas ahrpus winas pastahwigahs usturas weetas, peedalischanahs dehl top peeaizinati it ihpaschi tuwako pagasta teesu preekschsehdetaji. Schis saraksts top iskahrts semneeku wirsteesas telpâs un ik kurâ pagasta teesâ, kas atrodahs wirsteesas apgabala robeschâs. Par semneeku wirsteesas ahrkahrtigu sehdi top iskahrts sewischks issinojums schihs teesas telpâs.

34. Semneeku wirsteesas sehdei jasastahw ne masak, kà is trim lozekleem, eeskaitot tanî skaitâ ari preekschsehdetaju. Sehdê newar peedalitees tahs pagasta teesas preekschsehdetajs, pret kuru eesneegta suhdsiba, kas luhkojama zauri.

35. Ja semneeku wirsteesas preekschsehdetajs ir slims, naw klaht waj atstatits, tad wina peenahkumu ispildischana top usdota, pehz

Meera Teesneschu Sapulzes nolehmuma, weenam no Goda- waj Papildu Meera Teesnescheem, kas prot weetejo mehli, waj ari zitas semneeku wirsteesas preekschsehdetajam, kura atrodahs tanî paschâ meera teesu apgabalâ.

36. Pee leetu teesaschanas semneeku wirsteesâs jaeewehro scho nosazijumu 22, 24—26. panti.

5) Par pagasta teesu un semneeku wirsteesu sasinoschanahs kahrtibu un par darbu weschanas walodu schinîs teesâs.

37. Pagasta teesas, tiklab sawâ starpâ, kà ari ar pagasta amata wihreem, sarakstahs ar pasinojumeem, bet aprinka eestahdehm un amata wihreem tahs stahda preekschâ sinojumus (raportus).

38. Semneeku wirsteesas, tiklab sawâ starpâ, kà ari ar zitahm eestahdehm un amata wihreem, sasinojahs zaur scho teesu preekschsehdetaju widutibu. Semneeku wirsteesu preekschsehdetaji gubernas eestahdehm un amata wihreem un Meera Teesneschu Sapulzehm stahda preekschâ sinojumus, bet no tahm dabun preekschrakstus; ar wisahm zitahm eestahdehm un amata wihreem wini sarakstahs ar pasinojumeem.

39. Pagasta teesu sasinojumôs sawâ starpâ, ar pagasta amata wihreem un semneeku wirsteesahm, un semneeku wirsteesu preekschsehdetaju sasinojumôs ar pagasta teesahm un pagasta amata wihreem, kà ari pagasta teesu un semneeku wirsteesu darbu weschanâ un pee rakstiku dokumentu sastahdischanas teesâ, bes kreewu walodas, pagaidam, lihds kamehr schinî sinâ taps isdoti sewischki preekschraksti, top peelaista ta weetejà waloda, kuru runà pagasta teesas eezirkna waj semneeku wirsteesas apgabala lauzineeku leelà puse, proti: latweeschu, igaunu waj sweedru waloda. Semneeku wirsteesas spreedumi galigâ formâ sastahdami kreewu walodâ.

Peesihmejums. Tanîs pagasta teesu eezirknôs, kur ne masak kà puse eedsihwotaju runà kreewiski, wisa pagasta teesas sarakstischanahs un darbu weschana noteek kreewu walodâ. Noteikt to, kuri apwidi ir schahdi, atwehlets Teesleetu Ministrim, pehz eepreekschejas sasinoschanahs ar Eekschleetu Ministri.

40. Semneeku wirsteesu preekschsehdetaji tiklab sawâ starpâ, kà ar eestahdehm un amata wihreem, kas naw peemineti preekschejâ pantâ, sasinojahs kreewu walodâ.

41. Kasazijas un blakus suhdsibas pret semneeku wirsteesu spreedumeem waj rihkojumeem rakstamas kreewu walodâ.

42. Pagasta teesai un semneeku wirsteesai ir sewischki sehgeki ar gubernas brunoga ustehlojumu un ar pagasta teesas waj semneeku wirsteesas nosaukuma apsihmejumu apkahrt brunogam kreewu walodâ. Pagasta teesas un semneeku wirsteesas sarakstischanahs papiri top suhtiti pa pastu bes maksas.

6) Par usraudsibu pahr pagasta teesahm un semneeku wirsteesahm.

43. Augstakà usraudsiba pahr pagasta teesahm un semneeku wirsteesahm un pret schihm teesahm peenesto suhdsibu zaurluhkoschana ir usdota Meera Teesneschu Sapulzehm.

44. Pagasta teesu darbu weschanas rewisija top isdarita ne masak kà reis pa gadu; rewisijas isdarischanu Meera Teesneschu Sapulze usdod semneeku wirsteesu preekschsehdetajeem, waj Meera Teesneschem, pee kam rewidejamo teesu amata wihreem top usrahditas eewehrotahs nekahrtibas un atkahpschanahs no

likuma. Semneeku wirsteesu darbu weschanas rewisija ir usdota Meera Teesneschu Sapulzes Preekschsehdetajam. Par to, kas israhdijees pee rewisijas, Sapulzes Preekschsehdetajs, Meera Teesneschi un semneeku wirsteesu preekschsehdetaji stahda preekschâ Meera Teesneschu Sapulzei.

45. Meera Teesneschu Sapulze isdod apaksch tahs stahwoschahm pagasta teesahm un semneeku wirsteesahm instrukzijas (preekschrakstus) par eekschejo eekahrtojumu un darbu weschanas sihkumeem schinîs leetâs, kà ari par naudas, wehrts-papiru un leetu glabaschanas kahrtibu un par naudas- un zitu grahmatu weschanu.

46. Tuwakà usraudsiba pahr leetu ahtru un pareisu wirsinaschanu pagasta teesâs un semneeku wirsteesâs, kà ari pahr to, ka scho teesu lozekki un skrihweri pareisi ispilda sawus peenahkumus, ir usdota, pehz peederibas, preekschsehdetajeem, kuri, lihds ka eewehrojuschi kahdus nokawejumus, waj nu tos nowehrsch paschi ar saweem rihkojumeem, waj sino par teem Meera Teesneschu Sapulzei.

7) Par pagasta teesu un semneeku wirsteesu preekschsehdetaju, lozekku un skrihweru teesibahm un peenahkumeem.

47. Pagasta teesas preekschsehdetajam, pagasta teesnescheem un pagasta teesas skrihwerim atlihdsibu par deenestu noteiz pagasta weetneeku pulks un tanîs pagasta teesu eezirknôs, kas sastahw is wairak pagasteem, — weetneeku pulku saweenota sapulze. Wismasako algas mehru iswehleteem pagasta teesas amata wihreem noteiz Gubernators. Pagasta teesas preekschsehdetajam top ismaksata is pahrsuhdsibas nodokkeem (Succumbenzgelder) waj, ja to truhkst, — is pagasta kases brauzamà nauda preeksch braukumeem us semneeku wirsteesas sehdehm, tahdâ mehrâ, kahdu noteiz weetneeku pulks. Teesneschа-weetneeks dabun pagasta teesnesim peenahzigo algu tikai tad, kad tas ispilda wina peenahkumus ne masak kà weenu mehnesi.

48. Semneeku wirsteesas preekschsehdetajam ir peeschkirta alga 1000 rubku leelumâ par gadu. Bes tam skrihwera peenemschanai un kanzelejas isdewumeem preekschsehdetajam top ismaksati ik gadus 500 rubki.

49. Isdewumi preeksch semneeku wirsteesu preekschsehdetaju algas un kanzeleju usstureschanas top nolihdsinati no sewischka nodokla, kas uslikts pee pagasta sabeedribu sastahwa peederigahm personahm, un kas sadalams pa wisu aprinki un semneeku wirsteesas apgabalu, peemehrigi eedsihwotaju wihreeschu dwehseku skaitam, un nemjams ik kurâ pagastâ pehz tahs kahrtibas, kahda norahdita § 11. punkt. **f** nolikumôs par pagasta sabeedribu pahrwaldibu Baltijas gubernâs.

50. Pagasta teesas preekschsehdetajs un pagasta teesneschi par sawu peenahkumu uszihtigu ispildischanu ne masak kà diweju trihs-gadu laikâ war tapt apbalwoti ar medaļahm. Tahdi paschi apbalwojumi war tapt peeschkirti semneeku wirsteesas skrihwerim un pagasta teesas skrihwerim pehz diwpadsmit gadu uszihtiga deenesta schinîs amatôs.

51. Semneeku wirsteesas preekschsehdetajs, pagasta teesas preeschsehdetajs un pagasta teesneschi, sawus peenahkumus ispildidami, nes winu amateem peeschkirtas amata sihmes.

Peesihmejums. Amata sihmju apraksts atrodahs peelikumâ I. un II. pee scha panta.

52. Semneeku wirsteesas preekschsehdetajs pehz amata klases un deenesta teesibahm un preekschrozibahm top peelihdsinats Meera Teesneschu Sapulzes Sekretaram.

53. Semneeku wirsteesas preekschsehdetaju war atlaist atwakinajumâ ne ilgak kà us weenu mehnesi Meera Teesneschu Sapulze un us ilgaku laiku — Teesleetu Ministris. Pagasta teesas preekschsehdetaju un pagasta teesneschus war atlaist atwakinajumâ, ne ilgak kà us weenu mehnesi, pagasta teesa un us ilgaku laiku — Meera Teesneschu Sapulze.

54. Semneeku wirsteesas preekschsehdetajs un lozekki, pagasta teesas preekschsehdetajs un pagasta teesneschi sauzami pee atbildibas waj nu disziplinarâ kahrtibâ waj kriminalteesas zelâ.

55. Semneeku wirsteesu preekschsehdetaju disziplinarà atbildiba noteikta us Teesu Eestahdijumu Satwerstmes 76. panta pamata, pee kam disziplinarâ kahrtibâ isschkiramahs leetas par peeminetahm personahm eekustina Meera Teesneschu Sapulze un pahrsina Apgabala Teesa. Disziplinarâ kahrtibâ par pagasta teesu preekschsehdetajeem un pagasta teesneschem isschkiramahs leetas pahrsina Meera Teesneschu Sapulze. Semneeku wirsteesu skrihweri, pagasta teesu skrihweri un pagasta skrihweri, kas wed rakstus pagasta teesâs, ir padoti Meera Teesneschu Sapultschu Preekschsehdetaju disziplinarai warai.

56. Ja leeta, kas isschkirama disziplinarâ kahrtibâ, atteekahs us diweem waj wairak amata wihreem, no kureem zitus peekriht teesat augstakâ un zitus semakâ teesâ, tad wisi wini teesajami weenkop augstakâ teesâ.

57. Pagasta teesu preekschsehdetaji un pagasta teesneschi war tapt soditi disziplinarâ kahrtibâ: ar peesihmejumu, rahjeenu, naudas sodu lihds peezpadsmit rubleem un ar arestu lihds septinahm deenahm.

58. Pirms spreedums taisits disziplinarâ kahrtibâ, teesa eepraša no apsuhdsamà rakstisku isskaidrojumu, waj ari aizina to mutisku isskaidrojumu dehk.

59. Pret Meera Teesneschu Sapultschu spreedumeem, kas taisiti disziplinarâ kahrtibâ, suhdsibas peelaischamas tikai tad, kad pagasta teesu preekschsehdetaji un lozekki noteesati us arestu. Suhdsibas pret schahdeem spreedumeem peenesamas Teesu Palatai diwu nedelu laikâ no spreeduma sludinaschanas deenas un eesneedsamas tai teesai, kas spreedumu taisijusi.

60. Kriminalteesai par amata noseegumeem top nodoti: semneeku wirsteesu preeschsehdetaji — pehz Teesu Palatas nolehmumeem, bet pagasta teesu preekschsehdetaji un lozekki, semneeku wirsteesu un pagasta teesu skrihweri, kà ari pagasta skrihweri, kas wed rakstus pagasta teesâs — pehz Meera Teesneschu Sapulzes nolehmumeem. Kriminalleetas par schinî pantâ peeminetu personu amata noseegumeem isspreeschamas Apgabala Teesâs (Kriminalteesas Ust. 1072. pant.).

61. Pirms nolehmums par nodoschanu teesahm taisits, Meera Teesneschu Sapulze eepraša no apsuhdsamà isskaidrojumus un, ja wajadsigs, leek isdarit ismeklejumu zaur Meera Teesneši. Nododama teesahm waj noteikdama ismeklešchanu, Meera Teesneschu Sapulze tanî paschâ reisâ war apsuhdsamo pagaidam atstahdinat no amata.

62. Pagasta teesas preekschsehdetaju un pagasta teesneschus war isslehgt is deenesta un atzelt waj atlaist no amata tikai pehz kriminalteesas spreeduma.

63. Pagasta teesas preekschsehdetaju un pagasta teesneschus, bes teem atgadijumeem, kad tee padarijuschi amata noseegumus, war, luhkojotees pehz apstahkleem, pehz tam kad no wineem eepreeksch eeprasiti isskaidrojumi, atstahdinat no amata Meera Teesneschu Sapulze schahdôs atgadijumôs: a) kad tee issludinati par maksat nespehjeeem parahdneekeem; b) kad wini noteesati pehz wispahrigu teesu waj meera teesu eestahdijumu spreedumeem par noseegumeem, par kureem nahk ne semaks sods, kà eeslodsijums zeetumâ, un z) ja tee saukti pee ismekleschanas, kà tahdi, kas apsuhdseti par to noseegumu padarischanu, kas paredseti scha panta punktâ b.

Peelikums

pee 27. panta.

Semneeku wirsteesu skaita saraksts Baltijas gubernâs.

Gubernu nosaukums.	Aprinku nosaukums.	Semneeku wirsteesu skaits.
Igaunijas	Harijas (Reweles)	2
	Wihkas (Hapsalas)	2
	Wihrlandes (Wesenbergas)	2
	Jerwas (Weisensteinas)	1
Widsemes	Rigas	2
	Walmeeras	2
	Zehsu	2
	Walkas	2
	Werawas	2
	Tehrbatas	2
	Pehrnawas	2
	Wilandes	2
	Arensburgas (Sahmu salas)	1
Kursemes	Dobeles (Jelgawas)	1
	Baukas	1
	Wentspils	1
	Aisputes	1
	Kuldigas	1
	Grobinas	1
	Talsu	1
	Tukuma	1
	Jaunjelgawas	1
	Ilukstes	1

Peelikums I.

pee 51. panta.

Amata-sihme, kas peeschkirta pagastu teesu preekschsehdetajeem un pagasta teesneschem, ir no gaischa bronsa. Sihmes wirspusê atrodahs gubernas brunogs ar usrakstu„ предсѣдатель волостнаго суда" („pagasta teesas preekschsehdetajs") waj „волостной судья" („pagasta teesneſis"), un otrâ pusê Keisara Majestates Wahrda wenseka ustehlojums ar usrakstu apkahrt, kas norahda scho nolikumu apstiprinaschanas datumu, mehnesi un gadu. Usraksteem us amata sihmehm wajag buht kreewu waldâ. Schihs amata sihmes nesamas bronsa kehdê: preekschsehdetajeem ap kaklu un pagasta teesneschem pee kruhtim.

Peelikums II.

pee 51. panta.

Amata-sihme, kas peeschkirta semneeku wirsteesas preekschsehdetajam ir no bronsa, apsudrabota, eeapalâ weidâ, ar ne leeleem eeleekumeem augschejâs un apakschejâs dalâs. Eeapakuma widû wirspusê atrodahs Kreewijas Walsts brunogs, apkahrt tam usraksts „предсѣдатель верхняго крестьянскаго суда" („semneeku wirsteesas preekschsehdetajs"), un otrâ pusê — Keisara Majestates Wahrda wenseka ustehlojums, ar usrakstu apkahrt, kas norahda scho nolikumu apstiprinaschanas datumu, mehnesi un gadu. Usraksteem us schihm sihmehm wajag buht kreewu waldâ. Schi sihme nesama ap kaklu apsudrabotâ plakanâ bronsa kehdê.

II. Nosazijumi par ziwilleetu teesaschanu.

Pirma schkira.

Teesaschana suhdsibu leetâs.

1) Wispahrigi nosazijumi.

1. Pagasta teesa, isteesadama ziwilleetas, turahs pee scheem nosazijumeem.

Peesihmejums. Ja Meera Teesneschu Sapulze, kà wisaugstakâ semneeku teesa, sastaptu pee scho nosazijumu peemehroschanas kahdas schaubas winu nosihmes sinâ, tad ta isschkir schihs schaubas, apswehrdama Ziwilteesaschanas Ustawa nosazijumus (Keisara Aleksandra II. Teesu Ustawi) un Wisaugstak apstiprinatos nolikumus par scha Ustawa peemehroschanu Baltijas gubernahm.

2. Pagasta teesa stahjahs pee ziwilleetu teesaschanas ne zitadi, kà us suhdsetaja luhgumu un isspreesch leetu tikai pehz tam, kad isklausijusi atbildetaja isskaidrojumus, waj kad notezejis terminsch, kas bija winam nolikts preekssch atnahkschanas.

3. Prahwneekeem ir teesiba buht klaht pee wiseem teesas darbeem ziwilleetas isteesaschanas sinâ un dot isskaidrojumus mutes wahrdeem.

4. Wisus darbus pee zivilleetas teesaschanas, atskaitot tos, kas norahditi 77, 78 un 82. pantôs, war isdarit tiklab paschi prahwneeki, kà ari winu pilnwarneeki. Prahwneeki pasino pagasta teesai par winu iswehleteem pilnwarneekeem waj mutes wahrdeem, waj ar rakstu. Wini ari war dot saweem pilnwarneekeem nosazitâ kahrtibâ apleezinatu pilnwaras rakstu. Mutisks pasinojums par pilnwarneeka iswehleschanu waj nu top usrakstits lihds ar mutisku eesuhdsibu (19. pant.) un prahwneeka parakstits, ja tas prot rakstit, waj ari eewests protokolâ, ja pasinojums peenests teesas sehdê (45. pant.). Rakstisks pasinojums war tapt isdarits waj nu paschâ eesuhdsibas rakstâ, waj ari sewischkà luhguma rakstâ us pagasta teesas wahrdu. Pilnwaras deweja parakstu us pilnwaras rakstu war apleezinat Meera Teesneses, polizija waj weetejà pagasta walde, waj weetejais pagasta wezakais. Prahwneeka iswehletais pilnwarneeks war leetu beigt ar islihgumu, kaut ari par to nebuhtu peeminets pilnwaras rakstâ.

5. Ik weens top atsihts par spehjigu meklet un aisstahwet pagasta teesâ sawas teesibas, atskaitot nepilngadigus, ahrprahtigus, makfat nespehjejus un tos, kas zaur teesu atsihti par isschkehrdetajeem, kuru weetâ meklejahs winu likumigee preekschstahwji (weetneeki): nepilngadigu weetâ winu wezaki, aisbildni un aisgahdni, ahrprahtigu un isschkehrdetaju weetâ — winu aisgahdni. Prezetu seewes schu weetâ war mekletees winu wihri, bes sewischkas pilnwaras.

Peesihmejums. Pehz tam, kad parahdneeks issludinats par makfat nespehjeju, wina teesiba suhdset un atbildet pee teesas par to mantu, kas peeder pee konkursa masas (kopibas), pahreet us konkursa waldi, isnemjot tahs leetas, kuràs schi walde isdod parahdneekam leezibu, ka pati atsakahs no scho leetu weschanas. Schini atgadijumâ teesaschanas ismakses nekriht us konkursa masu.

6. Teesaschana pagasta teesâs un semneeku wirsteesâs ir atswabinata no stempeļu nodokļa un jeb kurahm poschkinahm.

2) Par leetu peekritibu.

7. Pagasta teesas pahrsinai peekriht schahdas suhdsibas starp semneekeem, kà ari ziteem weetejo pagasta sabeedribu lozekleem, isnemjot 8. pantâ norahditos: 1) par kustamu mantu un par peenahzibahm un lihgumeem, kuru wehrtiba nesneedsahs pahri par simts rubleem; 2) par saudejumu atlihdsibu, kas nesneedsahs pahri par simts rubleem; 3) par trauzetas waldischanas eestatischanu no jauna spehkâ, pagasta robeschâs, ja no trauzeschanas laika naw pagahjis wairak kà gads, un 4) par trauzetas serwitutu leetaschanas eestatischanu no jauna spehkâ, pagasta robeschâs, ja no trauzeschanas laika naw pagahjis wairak kà gads.

Peesihmejums. Is pagasta teesas pahrsinas ir isnemtas leetas, kuràs par suhdsetaju waj atbildetaju ir pagasta sabeedriba, kà ari suhdsibas par atlihdsibu skahdes un saudejumu dehk, kas padariti zaur semneeku sabeedribu pahrwaldibas amata wihru negahdibu, neapskatibu waj gauschibu (Ziviltees. Ust. 1330°. pant.).

8. Personas, kuras naw pagasta sabeedribu lozekli, kà ari muischneeki, eerehdni, swehtkalpotaji, basnizas kalpotaji, goda pilsoni un tirgotaji, ja tee ari buhtu pagasta sabeedribu lozekli, nepeekriht pagasta teesas pahrsinai. Schihs personas war weenotees, lai pagasta teesa isschkir winu leetu, kad schi leeta peeder pee tahm, kas norahditas 7. pantâ. Scho weenoschanos isteiz: suhdsetajs — zeldams pagasta teesâ suhdsibu un atbildetajs — eelaisdamees atbildê us suhdsibu, nezekot atstatischanas eerunu par leetas nepeekritibu.

9. Pagasta teesas pahrsinai nepeekriht suhdsibas par ihpaschuma teesibu, kihlu teesibu, serwitutu teesibu un jeb kuru zitu leetisku teesibu us nekustamu mantu.

10. Suhdsiba eesneedsama tai pagasta teesai, kuras eezirknî atbildetajam dsihwes- waj pagaidu usturas weeta.

11. Sudsiba, kas atteekahs us wairak atbildetajeem, kuri dsihwo daschadôs pagasta teesu eezirknôs, zekama weenâ waj otrâ scho eezirknu pagasta teesâ, pehz suhdsetaja iswehles.

12. Suhdsibas par trâuzetas waldischanas un serwitutu leetaschanas eestatischanu no jauna spehkâ zekamas pehz tahs weetas, kur atrodahs nekustama manta.

13. Suhdsibas, kas zekahs is sweschas leetas aistureschanas kihlahm un suhdsibas par saudejumu atlihdsibu nekustamâ mantâ, zekamas pehz tahs weetas, kur leetas aisturetas, waj kur padariti darbi, no kureem zehlees saudejums.

14. Pretsuhdsiba, kas peekriht pagasta teesas isteesaschanai, isspreeschama tai paschai pagasta teesai, kurai eesneegta pirmejà suhdsiba.

15. Ja pretsuhdsiba, kas zeeschi saistita ar pirmejo suhdsibu, pehz sawas wehrtibas nepeekriht pagasta teesas pahrsinai, tad pagasta teesa beidsot pee sewis leetas teesaschanu un atlauj prahwneekeem teesatees peenahzigâ teesâ.

16. Suhdsibas, kas zekahs is lihguma, kurâ norunata wina ispildischanas weeta, waj is lihguma, kura ispildischana, pehz peenahzibas ihpaschibas, war notikt tikai sinamâ weetâ, eesneedsamas tai pagasta teesai, kura lihguma ispildischanas sinâ ir weetejà.

17. Ja wairak pagasta teesas peenemj sawâ isteesaschanâ weenu un to paschu leetu, waj ari atraida leetas teesaschanu nepeekritibas pehz, tad domstarpibu, kas iszehlusees starp schihm teesahm, isschkir ta semneeku wirsteesa, kurai pagasta teesas padotas, waj kuras apgabalâ suhdsiba wispirms zelta, ja domstarpiba iszehlusees starp daschadu wirsteesu apgabalu pagasta teesahm. Domstarpiba top isschkirta waj nu us weena waj otra prahwneeka suhdsibu, kura eesneedsama pagasta teesai, kas scho stahda preekschâ peenahzigai semneeku wirsteesai, waj ari us weenas waj otras pagasta teesas preekschstahdijumu, starp kurahm domstarpiba iszehlusees.

18. Domstarpibas par leetas peekritibu starp weena meera teesu apgabala semneeku wirsteesahm isschkiramas scha apgabala Meera Teesneschu Sapulzê; domstarpibas starp daschadu apgabalu wirsteesahm — tanî Meera Teesneschu Sapulzê, kuras pahrsinamâ apgabalâ leeta wispirms zehlusees; bet domstarpibas starp pagasta teesu waj semneeku wirsteesu, no weenas puses, un Meera Teesnesi, no otras puses, isschkiramas tanî Sapulzê, kurai Meera Teesnesis padots. Domstarpibas par leetas peekritibu top isschkirtas us blakus suhdsibu, kas peenesta Sapulzei, waj us weenas waj otras teesas preekschstahdijumu, starp kurahm domstarpiba iszehlusees. Leetas teesaschana top aptureta, kamehr domstarpiba naw isschkirta.

3) Par suhdsibas zelschanu un par aizinaschanu pee teesas.

19. Tam, kas wehlahs zelt suhdsibu, jagreeschahs pee pagasta teesas ar rakstisku waj mutisku luhgumu. Rakstisks luhgums eesneedsams teesâ suhdsetajam

waj wina pilnwarneekam, waj peesuhtams pa pastu. Mutisku luhgumu usraksta skrihweris waj weens no pagasta teesnescheem; tad schis luhgums lasams preekschâ suhdsetajam, kursch to paraksta, ja prot raksstit. Ja suhdsetajs neprot raksstit, tad luhgumu paraksta tas, kam suhdsetajs to ustiz, waj ari skrihweris, waj pagasta teesnesis, kas luhgumu usraksstijis, peeminot, ka luhdsejs pats naw paraksstijis luhgumu tapehz, ka neprot raksstit. Raksstiks luhgums, kas pagasta teesai naw luhkojams zauri, top atdots luhdsejam atpakaļ lihds ar pasludinajumu, bet par mutiska luhguma nepeenemschanu suhdsetajam, us wina wehleschanos, top isdota apleeziba ar rakstu.

20. Luhgumu peeteizot suhdsetajam janorahda: 1) tiklab sawa pascha, kà ari atbildetaja dsihwes kahrta, wahrds, uswahrds un dsihwes weeta; 3) suhdsibas peerahdijumi; 3) suhdsibas wehrtiba, isnemjot leetas, kas naw wehrtejamas, par peemehru, par trauzetas waldischanas eestatischanu no jauna spehkâ, par ferwitutu leetaschanas eestatischanu no jauna spehkâ u. t. t., un 4) ko winsch ihsti luhds, waj ko meklè.

21. Par suhdsibas wehrtibu atsihstama waj nu suhdsetaja meklejamà suma ar prozenteem lihds eesuhdsibas deenai, waj ari suma, par kahdu suhdsetajs wehrtè meklejamo leetu waj nostrihdamo teesibu.

22. Us eesuhdsibas luhguma pamata pagasta teesa aizina atbildetaju, kas dsihwo pagasta eezirkna robeschâs, ne wehlak, kà us nahkamo sehdi pehz leetas zelschanahs; ja atbildetajs dsihwo ahrpus pagasta eezirkna robeschahm, tad atnahkschanai war tapt nolikts ilgaks terminsch. Deena, us kuru atbildetaju aizina, suhdsetajam top darita sinama pee paschas eesuhdseschanas.

23. Atbildetajs top aizinats pee teesas zaur pawehsti, kurâ ja-apsihmè: 1) suhdsibas preekschmets; 2) kas top aizinats un us ka luhgumu; 3) weeta, us kuru ja-atnahk; 4) atnahkschanas deena un stunda, 5) isnahkumi, kureem aizinamais top padots par ne-atnahkschanu. Pawehstes beigâs wajag buht pagasta teesas preekschsehdetaja waj lozekļa parakstam.

24. Pawehsti peegahda aizinamai personai pagasta robeschâs — sinnesis un ahrpus pagasta — pagasta-, muischas- waj aprinka polizija.

25. Pawehste suhtama diwôs eksemplarôs, no kureem weens eksemplars, kad tanî ussihmeta nodoschanas deena, top atstahts pee aizinamahs personas, waj ja ta naw klaht, tad pee kahda no wina mahjneekeem, waj ari pee ta no kaimineem, kursch ar meeru peegahdat aizinamam pawehsti un par to dod kwihtu, un otrs eksemplars, ar sanehmeja paraksstu, apsihmejot nodoschanas deenu, top stahdits preekschâ pagasta teesai. Ja pawehstes sanehmejs neprot raksstit, tad winam top mutes wahrdeem darits sinams, us kuru deenu tas aizinats pee pagasta teesas; par to top ussihmets us abeem pawehstes eksemplareem, peeminot, kad un kam ihsti ta nodota. Ja sinnesis neatrod ne weenas no schinî pantâ peeminetahm personahm, tad atstahj weenu pawehstes eksemplaru, ko nodot aizinamam, pilsehtâ — pee polizijas eerehdna un us laukeem — weetejâ pagasta waldè. Ja ta persona, kuŗai pawehste peesuhtita, to nepeenemj, waj leedsahs paraksstitees, ka to sanehmusi, tad par to ari jausihmè abôs pawehstes eksemplarôs, peeminot, kam un kad ta nodota un kapehz naw aizinamà waj sa-

nehmeja paraksta. Ja atbildetajs waj wina mahjneeki leegtos sanemt pawehsti, tad sinneſis war nemt sewim lihds weenu waj diwus leezineekus.

26. Ja abas prahwneeku puses atnahk pee pagasta teesas pa sehdes laiku, tad teesa tanî paschâ sehdê stahjahs pee winu strihdus zaurluhkoschanas, tomehr neatlikdama isteesaschanu zitâs leetâs, kuras nolikts klausit tanî deenâ.

27. Tiklab suhdsetajam pehz suhdsibas zelschanas, kà ari atbildetajam pehz pawehstes nodoschanas, zaur kuru tas top aizinats us eesuhdsibas luhguma pamata, peenahkahs pasinot pagasta teesai par sawas dsihwes weetas pahrmainu, kamehr pagasta teesa naw leetu isspreedusi. Tam prahwneekam, kas scho neispilda, naw teesibas atsauktees us to, ka tam naw peegahdata pawehste par aizinaschanu pee teesas.

4) Par teesaschanu pagasta teesâ.

28. Leetu teesaschana pagasta teesâ noteek mutiski un klaji (publiski).

29. Tanî deenâ, us kuru aizinats atbildetajs (22. pant.), abahm prahwneeku pusehm jaatnahk pee pagasta teesas waj jaatsuhta sawâ weetâ pilnwarneeki.

30. Pehz prahwneeku atnahkschanas, pagasta teesas preekschsehdetajs tos paskubina beigt leetu ar labu. Ja prahwneeki neweenojahs islihgt ar labu, tad winu starpâ noteek mutiska sazihste, pee kam wispirms suhdsetajs isstahsta leetas apstahkkus un usdod sawus prasijumus; pehz tam atbildetajam jaisskaidro, waj winsch atsihst, jeb waj atraida, — pilnigi waj pa dalai, — suhdsetaja prasijumus un waj winsch zek strihdu pret suhdsetaja atstahstiteem leetas apstahkkeem. Peeteizot pret suhdsibu strihdu, atbildetajam, lai apstiprinatu sawas eerunas, jaaisrahda us peerahdijumeem, kahdi tam ir. Pehz tam, kad atbildetajs isteiz sawas eerunas, tiklab suhdsetajs, kà ari atbildetajs war pa rindai papilnot sawus isskaidrojumus.

31. Preekschsehdetajs un, ar wina atkauju, pagasta teesas lozekli leek prahwneekeem jautajumus, lai westu skaidribâ wisus ta strihdus apstahkkus, kas iszehlees starp prahwneekeem.

32. Kad teesa atsihst, ka leeta peeteekami isskaidrota, tad, beigusi puschu sazihsti, no jauna zenschahs wedinat tahs us islihgschanu un, tikai bessekmibas atgadijumâ, stahjahs pee spreeduma taisischanas.

33. Kad prahwneeks sawâ weetâ atsuhta pilnwarneeku, pagasta teesa war prasit, lai prahwneeks atnahk pats, ja to atsihst par wajadsigu leetas apstahkku isskaidroschanas dehl. Ja prahwneeks us teesas aizinajumu neatnahk, tad teesa war atsiht, ka prahwneeks nezek strihdu pret teem apstahkkeem, us kureem pretejà puse dibina sawus prasijumus waj eerunas. Kahdi isnahkumi prahwneeka neatnahkschanai, par to winam top atgahdinats pawehstê.

34. Islihgums, kas starp prahwneekeem notizis, top eerakstits sehdes protokolâ un, pehz nolasischanas, japaraksta prahwneekeem, teesneſcheem un skrihwerim. Ja prahwneeks neprot rakstit, tad par to peeminams protokolâ. Leeta, kas beigta ar islihgumu, newar tapt atjaunota.

35. Atbildetaja isskaidrojums, ka leeta peekriht zitai pagasta teesai, waj ka leeta nepeekriht pagasta teesahm pehz atbildetaja kahrtas teesibahm, netop nemtas wehrâ, ja tas peenests pehz tam, kad atbildetajs isteizis sawas eerunas par suhdsibas kodolu; bet atbildetajs war ik kurâ leetas stahwoklî norahdit us to, ka suhdsiba pa wisam nepeeder pee tahm leetahm, kuras peekriht pagasta teesu pahrsinai.

36. Pagasta teesai, ja atbildetajs naw zehlis atstatischanas eerunu, naw teesibas atraidit tahdas leetas zaurluhkoschanu, kura peekriht zitai pagasta teesai, waj wispahri nepeekriht pagasta teesahm pehz prahwneeku kahrtas teesibahm (8. pant.). Pagasta teesai jabeidz leetas teesaschana, ja eeskata, ka zeltà suhdsiba nepeeder pee tahm leetahm, kahdas us 7 un 9. panta pamata peeschkirtas pagasta teesu pahrsinai.

37. Ik kura leeta pagasta teesâ luhkojama zauri un isspreeschama pehz eespehjas weenâ sehdê.

38. Pagasta teesai naw teesibas atsazitees atlikt leetas isteesaschanu, ja ar to meerâ abas prahwneeku puses; ja atlikschanas luhds tikai weena puse, bet otra ar to naw meerâ, tad atlikschana peelaischama tikai tanî atgadijumâ, kad luhdsejs apleezina, ka winam nebija agrak eespehjams peenest peerahdijumus, kahdi tam ir.

39. Lai dabutu no teesas waj waldibas weetas waj no amata wihra sinas waj dokumenta norakstus, kas wajadsigi leetas isskaidroschanas dehk, pagasta teesa isdod prahwneekam, us wina luhgumu, leezibu par to, ka sinas waj dokumenta noraksts teescham wajadsigs un ihsti us kuru laiku.

40. Suhdsibas nodroschinaschana us suhdsetaja peeprasijumu peelaischama tôs atgadijumôs, kad suhdsiba israhdahs tizama un kad war baiditees, ka atbildetajs noslehps waj isschkehrdes sawu mantu.

41. Suhdsibas nodroschinaschanas dehk pagasta teesa: 1) aprakstа un nodod glabat patcham atbildetajam waj leekai personai atbildetaja kustamu mantu tahdas sumas leelumâ, kahdu suhdsetajs prasa, waj ari to kustamu mantu, kuras dehk suhdsiba zelta, waj 2) stahda preekschâ tahs teesas krepostа nodalai, pee kuras top westa krepostа grahmata par atbildetajam peederigu nekustamu mantu, lai eeraksta peenahzigu peesihmi schinî grahmatâ, waj beidsot 3) prasa, lai atbildetajs gahdà galwineeku, kas dotu teesai parakstu, ka, ja atbildetajs nenomaksahs, winsch nolihdsinahs suhdsetajam to sumu, kahda peespreesta no atbildetaja.

42. Ja weens no prahwneekeem mirst, top ahrprahtigs, top atsihts par isschkehrdetaju waj ja tam atnemtas wisas kahrtas teesibas, tad leetas teesaschana pagasta teesâ top aptureta, kamehr mantineeki naw eestahjuschees mantojuma teesibâs, waj kamehr naw eezelts aisbildnis waj aisgahdnis. Leetas teesaschana top atjaunota us weenas waj otras puses luhgumu.

43. Pagasta teesas preekschsehdetajeem un teesneschem jaatstahjahs no peedalischanahs pee leetas apspreeschanas un winus war atstatit prahwneeki schahdôs atgadijumôs: 1) kad ir daliba pee leetas teesnesim, wina seewai waj

wina radneekeem taisnâ linijâ beſ pakahpenu aprobeſchojuma un ſahnu linijâs — pirmo tſchetru pakahpenu radneekeem un triju pirmo pakahpenu ſwaineeſcheem, kà ari teem, ko teeſneſis peenehmis, waj kas winu peenehmuſchi behrna weetâ; 2) kad teeſneſis ir par aiſbildni waj aiſgahdni weenam no prahwneekeem waj pahrwalda wina leetas (darischanas), waj kad prahwneeks pahrſina teeſneſcha leetas; 3) kad teeſneſis waj wina ſeewa ir pehz likuma tuwakee mantineeki weenam no prahwneekeem, waj ari ſtahw prahwâ ar weenu no teem.

44. Luhgums par pagaſta teeſneſcha atſtatiſchanu peeteizams, pirms eeſahkahs mutiſka ſazihſte par leetu, un iſſpreeſchams pagaſta teeſai beſ atſtatamà teeſneſcha peedaliſchanahs.

45. Ja par kuru leetu, ko pagaſta teeſa iſklauſijuſi, ſaſtahdams protokols, kuram jaſatur ſewi: 1) leetas apſihmejums; 2) pee teeſas atnahkuſcho prahwneeku waj winu iſwehleto pilnwarneeku wahrds un uſwahrds; 3) prahwneeku zeltee praſijumi, norahdot tos apſtahkkus, uſ kureem ſchee praſijumi dibinati, un peerahdijumus, kurus prahwneeki peneſuſchi, waj uſ kureem tee atſaukuſchees; 4) norahdijums waj prahwneeki atſinuſchi ſuhdſibu, — wiſu waj pa dalai, — waj tee atſazijuſchees no ſuhdſibas un waj atſinuſchi kahdu apſtahkli, uſ kuru atſauzahs pretejà puſe; 5) iſlihgums, kas notizis ſtarp prahwneekeem; 6) pee teeſas atnahkuſcho leezineeku un leetprateju wahrdi un uſwahrdi, kà ari winu iſſazijumi (66 un 73. pant.); 7) naudas ſods, ko teeſa uſlikuſi weenai waj otrai puſei, leezineekeem waj leetpratejeem, un 8) leetâ iſdaritais teeſas rihkojums, waj ſpreeduma kodols (95 pant. 4. punkt.).

5) Par peerahdijumeem.

46. Ja kuram prahwneekam japeerahda tee apſtahkli, kas der par pamatu wina praſijumeem waj eerunahm un pret kureem wina pretineeks zel ſtrihdu.

47. Ja atbildetajs pagaſta teeſâ atſihſt ſuhdſibu, tad ſuhdſetajs ir atſwabinats no peerahdijumu peneſchanas.

48. Atſihſchanahs, kas notikuſi ahrpus teeſas, war tapt peenemta par peerahdijumu, pehz teeſas eekſata.

49. Wiſadus prahwneeku peneſtus dokumentus, tiklab tos, kas noſlehgti peenahzigâ kahrtibâ, kà ari priwatdokumentus, tà pat zitus papirus un birkas pagaſta teeſa nemj wehrâ pee leetas iſſpreeſchanas.

50. Rakſtiſks dokuments der par peerahdijumu pret to, kas winu parakſtijis, kamehr dokumenta ſatwars naw apgahſts ar ziteem peerahdijumeem.

51. Kad zelts ſtrihdus par to, ka rakſtiſks dokuments, kas leetas ſinâ peneſts, ir wiltots, tad pagaſta teeſa wiſpirms leek preekſchâ tai puſei, kas ſcho dokumentu peneſuſi, nemt to atpakaļ; ja ſchi ar to naw meerâ, tad teeſa atgahdina tam, kas norahdijis uſ wiltojumu, kahds naudas ſods winam top uſlikts, ja nepeerahda, ka wiltojums teeſcham paſtahw (Zimilteeſ. Uſt. 562. pant.) Kad prahwneeks tomehr neatſakahs no ſtrihdus par wiltojumu, tad pagaſta teeſa aptur pee ſewis leetu, bet dokumentu, kas norahdits par wiltotu,

ſtahda preekſchâ weetejam Prokuroram, lai taptu iſſchkirts jautajums par wiltojumu tanî kahrtibâ, kahda nolikta Zîwilteeſaſchanas Uſtawa 557—561. pantôs. Strihdus par tahda dokumenta wiltojumu, no kura leetas iſſpreeſchana naw atkariga, neaptur teeſaſchanu.

52. Prahwneekam, kurſch luhdſ, lai iſklauſchina leezineeku, ja-iſteiz tee apſtahkli, kureem par apſtiprinajumu winſch atſauzahs uſ leezineeku, un japeeaizina ſchis pee teeſas, waj ari janorahda leezineeka wahrds, uſwahrds un dſihwes weeta un jaluhdſ, lai winu aizina zaur pawehſti. Prahwneeku norahditee leezineeki iſ kara- waj zîwileerehdneem, ſwehtkalpotajeem un perſonahm, kas peeder pee muiſchneeku kahrtas, netop aizinati pee teeſas, bet iſklauſchinami ſawâ dſihwes weetâ, 59 un 60. pantôs norahditâ kahrtibâ. Aizinot leezineekus zaur pawehſti, jaeewehro noſazijumi, kas norahditi 23—25. pantôs. Leezineeki iſ apakſchkareiweem, kas atrodahs ihſtenâ deeneſtâ, aizinami zaur winu tuwako preekſchneezibu, bet ja teem naw eeſpehjams, pehz ſchihs preekſchneezibas atſaukſmes, atnahkt pee teeſas, tad tee iſklauſchinami ſawa deeneſta weetâ tanî kahrtibâ, kahda norahdita 59 un 60. pantôs.

53. Ne weens newar atſazitees no leezinaſchanas. Iſ ſcha noſazijuma ir iſnemti prahwneeku radneeki taiſnâ linijâ uſ augſchu un uſ leju, meeſigi brahki un mahſas, kà ari tee, kam atlez labums, kad leeta iſſpreeſta weenai waj otrai puſei par labu.

54. No leezinaſchanas teeſa atſtumj pati, beſ prahwneeku luhguma waj norahdijuma: 1) tos, kas atſihti par prahtâ jukuſcheem un neſpehjigeem iſſkaidrotees nedſ mutes wahrdeem, nedſ ar rakſtu, kà ari tos, kas prahta ſpehjibu ſatreekuma pehz atrodahs, uſ peenahzigas eeſtahdes rihkojumu, ahrſta uſluhkoſchanâ waj dſeedinaſchanâ; 2) tos, kam winu meeſigu waj garigu truhkumu pehz newareja buht ſinaſchanas par peerahdamo apſtahkli; 3) behrnus pret wezakeem; 4) prahwneeku laulatus draugus; 5) garidſneekus par to, kas wineem uſtizets pee bikts; 6) tos, kas atſchkirti no baſnizas pehz garigas teeſas ſpreeduma un kam atnemtas wiſas kahrtas teeſibas, waj ari kas nahkuſchi tahdâ ſodâ, ar kuru ſaweenota teeſibas ſaudeſchana buht par leezineeku.

55. Uſ pretejahs puſes atſtatijumu no leezinaſchanas top atſtumti: 1) prahwneeka radneeki taiſnâ linijâ beſ pakahpenu aprobeſchojuma, bet ſahnu linijâ — pirmo triju pakahpenu radneeki un diwu pirmo pakahpenu ſwaineeſchi, ja ſchis prahwneeks uſ teem atſauzahs; 2) to prahwneeku aiſbildni un aiſgahdni, uſ kureem winſch atſauzahs, waj ari tee, kuri ſtahw wina aiſbildnibâ waj aiſgahdnibâ; 3) tee, kas prahwneeku peenehmuſchi behrna weetâ, ja winſch uſ teem atſauzahs, waj ari tee, ko prahwneeks peenehmis behrna weetâ; 4) tee, kam prahwa ar weenu no puſehm, un tee, kuru labums ſtahw atkarâ no leetas iſſpreeſchanas par labu tai puſei, kura uſ wineem atſauzahs; 5) pilnwarneeki, ja uſ teem atſauzahs winu pilnwaras deweji.

56. Leezineeku atſtatijumi japeeteiz, pirms ſchee leezineeki iſklauſchinati.

57. Par neatnahkſchanu noliktâ terminâ beſ eewehroſchanu pelnoſcheem zehloneem, zaur pawehſti aizinatam leezineekam, kas dſihwo ne tahlak par diwdeſmit peezahm werſtehm no tahs weetas, kurp winam pehz aizinajuma ja-atnahk,

top uſlikts, pehz pagaſta teeſas nolehmuma, naudas ſods no diwdeſmit peezahm kapeikahm lihdſ diweem rubkeem par labu pagaſta nabagu lahdei, un winſch top aizinats otrreiſ. Ja tas neatnahk otrreiſ, tad winam top uſlikts naudas ſods diwkahrtigâ mehrâ.

58. Leezineeks war ſeptinu deenu laikâ no tahs deenas, kad winam ſludinats teeſas nolehmums par naudas ſoda uſlikſchanu, waj ari atnahkdams no jauna noliktâ terminâ, peeneſt ſawu attaiſnoſchanos pagaſta teeſai, kura winu atſwabina no naudas ſoda, ja atſihſt, ka attaiſnoſchanahs pelna eewehroſchanu.

59. Leezineeku, kurſch ſlimibas waj wezuma neſpehka pehz newar atnahkt pee pagaſta teeſas, iſklauſchina wina dſihwes weetâ pagaſta teeſa, waj tahs uſdewumâ, weens no teeſas lozekleem kopâ ar ſkrihweri, klahteſot prahwneekeem, kureem iſklauſchinaſchanas deena top darita ſinama.

60. Leezineeki, kas dſihwo tahlak par diwdeſmit peezahm werſtehm no tahs weetas, kur noteek leetas iſteeſaſchana, iſklauſchinami, eewehrojot 52. pantâ iſteiktos noſazijumus, zaur ta eezirkņa teeſu, kurâ tee dſihwo, eepreekſch paſinojot par to prahwneekeem un wineem klahteſot, ja wini atnahk preekſch tam noliktâ terminâ.

61. Leezineeki pagaſta teeſâ iſklauſchinami beſ noſwehrinaſchanas, bet eepreekſch iſklauſchinaſchanas preekſchſehdetajs wineem atgahdina neween peenahkumu iſſazit pehz ſkaidras apſinas wiſu, kas teem ſinams, bet ari ſodu, ar kahdu ſodami pehz kriminallikumeem tee, kas pee teeſas dewuſchi nepateeſu leezibu (Sod. Lik. 943. pant.*). Beſ tam leetâs, kas pahrſuhdſamas apelazijas kahrtibâ, no leezineekeem, atſkaitot tos, kas norahditi 62. pantâ, nemjams parakſts, ka wini apſolahs, ja to praſa weens waj otrs prahwneeks, apſtiprinat wiſu, ko iſſazijuſchi, ar ſwehreſtu ſenneeku wirsteeſâ, ja leeta nahktu apelazijas zekâ ſchihs teeſas zaurluhkoſchanâ.

62. No ſwehreſta top atſwabinati: 1) wiſu kriſtigu tizibu ſwehtkalpotaji un pee muhku kahrtas peederigi; 2) behrni, kas naw ſaſneeguſchi tſchetrpadſmit gadu wezumu, kà ari ewangeliſkas tizibas perſonas, kamehr tahs naw eeſwehtitas, un 3) tee, kas peeder pee tizibas ſchkirahm un ſektehm, kuras ſwehreſta neatkauj; ſwehreſta weetâ wini dod apſolijumu, iſſazit pilnigu pateeſibu pehz ſkaidras apſinas.

63. Jk kurſch leezineeks iſklauſchinams ſewiſchki. Leezineeki, kuri wehl naw leezibu nodewuſchi, newar buht klaht pee zitu leezineeku iſklauſchinaſchanas.

64. Kad leezineeks ſawu leezibu nodewis, pagaſta teeſas preekſchſehdetajs atkauj prahwneekeem no ſewis likt leezineekam jautajumus par wiſeem preekſchmeteem, kurus katrs no wineem atſihſt par wajadſigu iſſkaidrot.

65. Lai nowehrſtu pretrunas leezineeku iſſazijumôs par ſwarigeem preekſchmeteem, pagaſta teeſa noteiz leezineeku iſklauſchinaſchanu waigu waigâ.

66. Sehdes protokolâ eerakſtams leezineeka iſſazijumu kodols, kuri jalaſa leezineekam preekſchâ un ſchim japaraksta, ja winſch prot rakſtit. Ja leezineeks neprot rakſtit, tad par to japeemin protokolâ.

---

*) Skat. peelik. pee ſcha panta grahmatas beigâs. Pahrtulkotajs.

67. Leezineeka iſſazijumu ſpehku noteiz pagaſta teeſa, pehz leezineeka uſtizamibas un wina iſſazijumu ſkaidribas, pilnibas un tizamibas.

68. Leezineekam, kas wehlahs dabuht atlihdſibu par iſmakſahm, kas tam padaritas, winu aizinot pee teeſas, japaſino par to pehz iſklauſchinaſchanas beigahm. Atlihdſibu leezineekeem noteiz pagaſta teeſa no deſmit kapeikahm lihdſ weenam rublim par deenu, ſkatotees pehz darba deenas zenas un ziteem weetejeem apſtahkleem; ſchi atlihdſiba peedſenama no ta prahwneeka, uſ kura luhgumu leezineeks aizinats.

69. Pagaſta teeſa war, uſ prahwneeku luhgumu waj pehz ſawa eeſkata, eeprafit leetprateju atſinu (domas) tahdâ jautajumâ, pee kura iſſchkirſchanas wajaga ſewiſchkas ſinaſchanas waj iſbaudibas, par peemehru, kad janoteiz ſaudejumu leelums, mantas zena, darba wehrtiba u. t. pr.

70. Leetprateji iſwehlami tanî ſkaitâ no weena lihdſ trim, pehz prahwneeku ſawſtarpigas weenoſchanahs. Pee to leetprateju atſtatiſchanas, kurus eezehluſi pagaſta teeſa, jaeewehro noſazijumi, kahdi noteikti par leezineeku atſtatiſchanu (54—56. pant.).

71. Leetpratejus peeſauz pee teeſas prahwneeki paſchi, waj ari aizina teeſa zaur pawehſtehm, eewehrojot noſazijumus, kas norahditi 23—25 un 52. pantôs.

72. Leetpratejeem par to, ka tee neatnahk pee iſpehtiſchanas beſ eewehroſchanu pelnoſcheem zehloneem un par to, ka tee nepeenes atſinu noliktâ terminâ, pagaſta teeſa uſleek naudas ſodu no peezdeſmit kapeikahm lihdſ peezeem rubleem, par labu pagaſta nabagu lahdei, un winu weetâ, ja tas eeſpehjams, eezel zitus.

73. Leetprateju atſina eerakſtama ſehdes protokolâ un parakſtama wineem paſcheem, ja tee prot rakſtit. Ja leetprateji neprot rakſtit, tad par to peeminams protokolâ.

74. Leetpratejeem ir teeſiba par darbu nokaweſchanu un puhlineem praſit atlihdſibas, kuru noteiz pagaſta teeſa no diwdeſmit peezahm kapeikahm lihdſ diweem rubleem par deenu, ſkatotees pehz darba deenas zenas un ziteem apſtahkleem. Atlihdſiba leetpratejeem peedſenama no tahs puſes, kura luhguſi, lai tos aizina, waj ari no abahm puſehm lihdſigi, ja to luhguſchas abas puſes, waj ari ja teeſa pati pehz ſawa eeſkata nolikuſi iſpehtiſchanu.

75. Apſkatiſchana uſ weetas war tapt nolikta tiklab uſ weena waj otra prahwneeka luhgumu, kà ari pehz pagaſta teeſas eeſkata.

76. Apſkatijumu iſdara waj nu wiſs pagaſta teeſas ſaſtahws, waj teeſas uſdewumâ weens no teeſneſcheem, lihdſ ar ſkrihweri, klahteſot prahwneekeem, kureem apſkatiſchanas deena top darita ſinama. Prahwneeku neatnahkſchana nekawè iſdarit apſkatijumu. Par apſkatijumu ſaſtahdams protokols, kuru parakſta prahwneeki, ja tee prot rakſtit, teeſneſchi un ſkrihweris. Pee protokola parakſtiſchanas prahwneeki war peeminet ſawas eerunas pret protokolu.

77. Prahwneekeem naw leegts, pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs, luhgt teeſai, lai leetu iſſpreeſtu uſ ſwehreſta pamata, ko uſnemjahs weens no teem.

Bet teesa newar nedſ peespeest prahwneekus pee ſwehresta, nedſ ari uſlikt winu ſuhdſetajam waj atbildetajam.

78. Prahwneeki ſwehr paſchi un wineem par to, ka ir ar meeru iſſchkirt leetu zaur ſwehreſtu, waj nu ja-eeſneedſ ſewiſchks luhguma rakſts, kas winu paſchu, bet ne winu pilnwarneeku parakſtits, waj ari jaapleezina mutes wahrdeem. Mutiſks luhgums eerakſtams protokolâ.

79. Tiklab rakſtiſkâ, kà ari mutiſkâ luhgumâ janorahda tee apſtahkli, par kureem top atwehlets ſwehreſts weenam no prahwneekeem, un paſchi iſteikumi un wahrdi, kuri jaapſtiprina ar ſwehreſtu.

80. Kad eenahzis luhgums par leetas iſſpreeſchanu zaur ſwehreſtu, teesas preekſchſehdetajs wiſpirms leek prahwneekeem preekſchâ iſlihgt ar labu, beſ ſwehreſchanas.

81. Par ſwehreſta peelaiſchanu teesa ſaſtahda nolehmumu, kurâ jaapſihmè: 1) to prahwneeku wahrdi, kuri weenojuſchees, lai weens no teem nodotu ſwehreſtu; 2) laiks, kad prahwneekam janahk uſ ſwehreſta nodoſchanu, un 3) apſtahkli, kureem par apſtiprinajumu ſwehrests nododams.

82. Ja prahwneeks, kas bijis ar meeru ſwehret, atſakahs no ſwehreſchanas, waj ari neatnahk noliktâ terminâ, lai nodotu ſwehreſtu, tad tas apſtahklis, par kuru ſwehrests bija peelaiſts, atſihſtams par peerahditu.

83. Prahwneeki top noſwehrinati baſnizâ waj luhgſchanas weetâ, pehz winu tizibas eeraſchahm.

84. Swehreſtam wajag buht mutiſkam. Par ſwehreſta nodoſchanu rakſtiſkâ luhgumâ waj protokolâ, kurâ eerakſtits mutiſks luhgums, eerakſtama peeſihme, kuru paraksta garidſneeks un tee, kurus ſchis noſwehrinajis, ja wini prot rakſtit.

85. Ja ſwehrests nenoteek tapehz, ka miris tas, kuram winſch bija jaiſpilda, tad leeta iſſpreeſchama uſ zitu peerahdijumu un prahwneeku iſſkaidrojumu pamata, kas tanî leetâ atrodahs.

86. Swehrests netop peelaiſts: 1) leetâs, kurâs nemj dalibu nepilngadigi un wiſpahri tee, kam naw atkauta ſwabada rihkoſchanahs ar mantibu; 2) par tahdeem apſtahkleem, kuri ſtahw ſakarâ ar kahdu noſeegumu waj pahrkahpumu, un 3) tahdu dokumentu taiſchnas noſihmes apgahſchanas dehl, par kuru ihſtenibu naw zeltas ſchaubas.

87. Swehrests peenemjams kà peerahdijums tam, par ko winſch dots, un naw apgahſchams ar nekahdeem ziteem peerahdijumeem.

6) Par ſpreedumu taiſiſchanu un ſludinaſchanu.

88. Pehz mutiſkas ſazihſtes beigahm, teeſneſchi apſpreeſch iſklauſito leetu un tuhlin taiſa ſpreedumu weenbalſigi waj pehz balſu wairuma. Ja balſis dalahs weenlihdſigi, tad preekſchſehdetaja balſs dod pahrſwaru. Kamehr teeſneſchi leetu apſpreeſch, leekas perſonas newar buht klaht.

89. Pee ſpreeduma taiſiſchanas pagaſta teeſa nemj wehrâ wiſus leetâ peeweſtos apſtahkļus un noteiz peerahdijumu noſihmi pehz ſawas apſinas pahrleezibas.

90. Pee ſpreeduma taiſiſchanas pagaſta teeſa turahs pee ziwillikumeem, kas atrodahs weetejôs ſemneeku likumôs, bet tanîs atgadijumôs, kuŗus ſchee ſemneeku likumi neiſſpreeſch, — pee weetejeem waj wiſpahrigeem Walſts nolikumeem un wiſpahr ſinamahm eeraſchahm.

91. Pagaſta teeſai naw teeſibas nedſ taiſit ſpreedumu par tahdeem preekſchmeteem, par kuŗeem naw zelts praſijums, nedſ peeſpreeſt wairak, nekà prahwneeki praſijuſchi, nedſ eekuſtinat jautajumu par noilgumu, ja prahwneeki uſ to naw atſaukuſchees.

92. Leetâs par trauzetas waldiſchanas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ un par ſerwitutu leetaſchanas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ pagaſta teeſa neluhko zauri jautajumu par to, kam peeder, kà ihpaſchums, ſtrihdamais ſemes gabals waj ſerwitutu teeſiba, bet tikai apſarga waj eeſtata no jauna ſpehkâ waldiſchanu waj leetaſchanu, kas trauzeta zaur atbildetaja patwaligeem darbeem.

93. Teeſas taiſitais ſpreedums uſrakſtams, teeſneſcheem un ſkrihwerim parakſtams un tanî paſchâ ſehdê prahwneekeem ſludinams, par ko no teem top nemts paraksts. Pee ſpreeduma ſludinaſchanas pagaſta teeſas preekſchſehdetajam jaiſſkaidro prahwneekeem ſpreeduma pahrſuhdſeſchanas kahrtiba un terminſch.

94. Teeſneſis, kas naw weenis prahtis ar taiſito ſpreedumu, war peeſihmet par to ſpreedumu parakſtidams, waj ari eeſneegt teeſai ar rakſtu tos apſwehrumus, uſ kuŗeem dibinatas wina ſewiſchkas domas.

95. Uſrakſtitâ pagaſta teeſas ſpreedumâ ja-apſihmè: 1) gads, mehneſs un datums, kad ſpreedums taiſits; 2) prahwneeku wahrds un uſwahrds un winu peeteiktee praſijumi; 3) tee apſwehrumi ihſumâ, uſ kuŗeem ſpreedums dibinats, un 4) ſpreeduma kodols (teeſas reſoluzija). Reſoluzijâ janoteiz ſkaidri un gaiſchi waj ſuhdſiba atſihta par pareiſu, jeb waj ta atraidita, un ja ſuhdſiba atſihta par pareiſu, pilnigi waj pa dakai, tad, kas atbildetajam jaiſpilda un ihſti kahdâ terminâ, ar peeſpeedu iſpildiſchanas peedraudejumu.

96. Ja leetâ iſklauſchinatee leezineeki waj leetprateji iſteikuſchi wehleſchanos dabut atlihdſibu, tad ſpreedumâ janoteiz ſchihs atlihdſibas leelums, kuŗu peenahkahs nomakſat tai puſei, kas pehz ſpreeduma uſwareta. Ja ſpreedums taiſits pa dakai par labu ſuhdſetajam, un pa dakai par labu atbildetajam, tad leezineekeem un leetpratejeem peenahzigà ſuma iſdalama uſ abahm prahwneeku puſehm.

97. Prahwneeki war luhgt, lai teem iſdod ſpreeduma norakſtu, kuŗu teeſai peenahkahs iſdot ne wehlak kà triju deenu laikâ no tahs deenas, kad eenahzis ſchahds luhgums. Ik par kuŗu norakſtu no prahwneeka top nemtas peezpadſmit kapeikas par labu ſkrihwerim.

98. Pagaſta teeſa iſſpreeſch galigi leetas par naudas ſumu lihdſ peezpadſmit rubļeem.

99. Ja atbildetajam naw ſkaidras naudas, ko nomakſat no wina peeſpreeſto naudas ſumu, tad pagaſta teeſa, uſ atbildetaja luhgumu un iſklauſijuſi

ſuhdſetaja iſſkaidrojumus, war nolikt ſinamu terminu naudas nomakſai un wiſpahri ſpreeduma iſpildiſchanai, luhkojotees pehz peedſenamahs ſumas leeluma un atbildetaja lihdſekkeem. Iſpildiſchanas paildſinaſchana, kad ſuhdſetajs ar to naw meerâ, peelaiſchama tikai weenu reiſi.

100. Leetâs, kuras pagaſta teeſa iſſpreeſch ne galigi, ſpreeduma eepreekſcheja iſpildiſchana peelaiſchama, uſ ſuhdſetaja luhgumu, tikai ſchahdôs atgadijumôs: 1) kad peedſihſchana peeſpreeſta uſ apleezinata dokumenta pamata, waj uſ tahda priwatdokumenta pamata, ko atbildetajs atſinis; 2) kad pehz nomas waj rentes termina notezeſchanas, nomatajam pehz ſpreeduma peenahkahs nodot mantu, kas atradahs nomâ waj rentê, waj kad ſpreedumâ noteikts atdot tahdu mantu, kas atradahs nelikumigâ waldiſchanâ; 3) kad ſtrihdus-leetâ par perſonu ſaderejumu, ſaderetajam uſlikts peenahkums atlaiſt to perſonu, kas pee wina ſtahw deeneſtâ, un 4) kad ſuhdſetajs peenes peeteekamas kihlas, ko nodroſchinat ſaudejumus tam atgadijumam, ka ſemneeku wirsteeſa pahrgroſitu ſpreedumu, un kad war domat, ka zaur nokaweſchanu iſpildiſchana pehzak buhs ne-eeſpehjama.

7) Par aiſmuguras ſpreedumu un par atſaukſmi.

101. Ja atbildetajs neatnahk noliktâ terminâ, tad pagaſta teeſa, uſ ſuhdſetaja luhgumu, waj nu noleek jaunu terminu prahwneeku atnahkſchanai, waj ſtahjahs pee leetas iſteeſaſchanas. Ja leeta war tapt iſſpreeſta tanî paſchâ ſehdê, tad pagaſta teeſa taiſa aiſmuguras ſpreedumu; zitadi wina atleek leetas iſteeſaſchanu, lai ſawahktu jaunus peerahdijumus, tà par peemehru: lai iſklauſchinatu leezineekus, uſ kureem ſuhdſetajs atſauzees, lai iſdaritu apſkatijumu uſ weetas, lai eeprafitu leetprateju atſinu u. t. t. Atbildetajs, kas nokawejis atnahkſchanai nolikto terminu, bet eeradees teeſâ, pirms ſpreedums taiſits par leetas kodolu, top peelaiſts pee mutiſkeem iſſkaidrojumeem; pehz tam taiſitais ſpreedums naw uſluhkojams par aiſmuguriſku. Tà pat ari ſpreedums naw uſluhkojams par aiſmuguriſku, kad atbildetajs peeſuhtitâ atbildê luhdſ, beſ wina atnahkſchanas un beſ wina mutiſkeem iſſkaidrojumeem, ſtahtees, uſ peeminetahs atbildes pamata, pee leetas iſteeſaſchanas.

102. Aiſmuguras ſpreedumâ pagaſta teeſa peeſpreeſch ſuhdſetajam tikai tos wina praſijumus, kurus tas peerahdijis.

103. Ja ſuhdſetajs neatnahk, tad pagaſta teeſa, luhkojotees pehz atbildetaja wehleſchanahs, waj nu noleek jaunu terminu prahwneeku atnahkſchanai, waj ari beidſ leetas teeſaſchanu un peeſpreeſch atbildetajam no ſuhdſetaja, par weltigu nahkumu pee teeſas, atlihdſibu no peezdeſmit kapeikahm lihdſ trim rubleem. Suhdſetajs neſaudê teeſibu zelt no jauna ſuhdſibu, bet tam peenahkahs pa preekſchu nomakſat atbildetajam par labu peeſpreeſto atlihdſibu par weltigu nahkumu.

104. Ja neatnahk ſuhdſetajs un atbildetajs, tad pagaſta teeſa beidſ leetas teeſaſchanu, bet ſuhdſetaja ſinâ ſtahw zelt ſuhdſibu no jauna.

105. Ja pagaſta teeſai teek ſinams, ka ſuhdſetaja waj atbildetaja neatnahkſchanai par eemeſlu bijuſchi eewehroſchanu pelnoſchi zehloni, kà par pee-

mehru, tuwa radneeka ſlimiba waj nahwe, prahwneeka apzeetinajums, upju pahrpluhdums u. t. t., waj ka aizinaſchanas pawehſte naw prahwneekam ſawâ laikâ peegahdata, tad pagaſta teeſa atleek leetas iſtecſaſchanu un noleek jaunu atnahkſchanas terminu, par ko atnahkuſcham prahwneekam paſino mutes wahrdeem, bet neatnahkuſcham peeſuhta pawehſti.

106. Noraksts no aiſmuguras ſpreeduma lihdſ ar pawehſti top peeſuhtits atbildetajam, kurſch, ſeptinu deenu laikâ no pawehſtes nodoſchanas, war pecneſt pret ſpreedumu atſaukſmi, t. i. atnahkt pee pagaſta teeſas un luhgt, lai aizina atbildetaju un luhko leetu no jauna zauri. Teeſa peenemj atſaukſmi tikai tanîs atgadijumôs, kad atbildetaja neatnahkſchana pee pirmahs ſehdes notikuſi 105. pantâ norahdito zehlonu pehz. Zitadi teeſa nolemj atraidit luhgumu par atſaukſmes peenemſchanu, un iſnahkuſcho aiſmuguras ſpreedumu war pahrſuhdſet tikai tanî kahrtibâ, kahda noſazita 109. pantâ.

107. Lihdſ kà atſaukſme peenemta, aiſmuguras ſpreedums atſihſtams par nepilnſpehzigu un leeta top atwirſinata atpakaļ tanî ſtahwoklî, kurâ ta atradahs pirms ſpreeduma.

108. Ja atbildetajs neatnahk otrureiſ, tad uſ ſuhdſetaja luhgumu top taiſits otrs aiſmuguras ſpreedums, pret kuru atſaukſme naw peelaiſchama.

109. Tiklab ſuhdſetajs, kurſch ar ſawu ſuhdſibu atraidits pa wiſam waj pa daļai, kà ari atbildetajs, no kura peeſpreeſts peedſinums, war peeneſt tà pret pirmo, kà pret otro aiſmuguras ſpreedumu apelazijas ſuhdſibu, ja leeta pehz ſawas wehrtibas war peekriſt otras inſtanzes teeſas zaurluhkoſchanai.

110. Terminſch, kurâ atbildetajs war eeſneegt apelazijas ſuhdſibu, ſkaitams no tahs deenas, kad winam nodots ſpreeduma noraksts.

8) Par teeſaſchanu ſuhdſibâs pret pagaſta teeſahm un ſemneeku wirsteeſahm.

a) Par apelaziju.

111. Pret pagaſta teeſas ſpreedumu ſuhdſibâs, kuru wehrtiba ſneedſahs pahri par peezpadſmit rubļeem, waj kuras naw wehrtejamas, kà par peemehru: par trauzetas waldiſchanas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ, waj par ſerwitutu leetaſchanas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ, war tapt peeneſtas apelazijas ſuhdſibas ſemneeku wirsteeſai. Apelazijas ſuhdſibu peeneſchanai nolikts diwu nedeļu terminſch no ſpreeduma ſludinaſchanas (93. pant.).

112. Apelazijas ſuhdſibâ janorahda tee zehloni, kuru pehz eeſneedſejs eeſkata ſpreedumu par nepareiſu; lihdſ ar apelaziju war peneſt jaunus peerahdijumus, bet jaunu praſijumu peteikſchana apelazijâ netop peelaiſta.

113. Apelazijas ſuhdſibas eeſneedſamas diwôs eksemplarôs tai pagaſta teeſai, kuŗa leetu iſſpreeduſi. Pagaſta teeſa, pahrleezinajuſees, ka ſuhdſiba peeneſta terminâ, weenu ſuhdſibas eksemplaru ar wiſeem pee leetas peederigeem papireem ſtahda preekſchâ ſemneeku wirsteeſai, ne wehlak kà ſeptinu deenu laikâ, bet otru eksemplaru lihdſ ar pawehſti peeſuhta pretejai puſei. Apelazijas ſuhdſibu, kas eeſneegta beſ likumigu noſazijumu eewehroſchanas, pagaſta teeſa atdod atpakaļ eeſneedſejam lihdſ ar paſludinajumu.

114. Apelazijas eesneedsejam atwehlets rakstiskas suhdsibas weetâ peenest apelazijas suhdsibu mutes wahrdeem tahdâ paschâ kahrtibâ, kahda nolikta preeksch eesuhdseschanas. Protokolu, kurâ eerakstita mutiska apelazijas suhdsiba, pagasta teesa stahda preekschâ semneeku wirsteesai, un scha protokola norakstu peesuhta pretejai pusei lihds ar pawehsti.

115. Semneeku wirsteesa, sanehmusi leetu, aizina prahwneekus nosazitâ terminâ pee sehdes. Weenas waj otras puses neatnahkschana pee teesas sehdes neaptur leetas zaurluhkoschanu, un ta puse, kas atnahkusi, top peelaista pee mutisku isskaidrojumu peneschanas.

116. Ja neatnahk abas prahwneeku puses, tad leetas zaurluhkoschana atleekama us zitu sehdi, par ko abahm pusehm top suhtitas pawehstes. Ja abas prahwneeku puses no jauna neatnahk, tad semneeku wirsteesa isspreesch leetu bes winu mutisku isskaidrojumu isklausischanas.

117. Leetas isteesaschana semneeku wirsteesâ noteek klaji un mutiski. Winu atklahj ar to, ka nolasa pahrsuhdseto pagasta teesas spreedumu un pret scho spreedumu peneesto suhdsibu; pehz tam noteek mutiska sazihste starp prahwneekeem, kureem pee tam teesiba peenest jaunus peerahdijumus. Leetas turpmakai teesaschanai semneeku wirsteesâ top peemehroti scha ustawa nosazijumi par teesaschanas kahrtibu pagasta teesâs.

118. Semneeku wirsteesas spreedumi, kas taisiti us apelazijas suhdsibahm pret pagasta teesu, eeskatami par galigeem.

b) Par blakus suhdsibahm.

119. Blakus suhdsibas pret pagasta teesu war peenest tikai schahdôs atgadijumôs: par gauschibu, par eesuhdsibas raksta, atsaukschmes waj apelazijas suhdsibas nepeenemschanu, par nolehmumeem, kas taisiti us luhgumeem, lai teesneschus atstata, lai suhdsibu nodroschina, lai spreedumu eepreeksch ispilda, lai atleek wina ispildischanu, kà ari tanî atgadijumâ, kad starp pagasta teesahm iszekahs domstarpiba par leetas peekritibu.

120. Blakus suhdsibas eesneedsamas septinu deenu laikâ, skaitot no tahs deenas, kad pagasta teesas nolehmums sludinats, isnemjot suhdsibas par gauschibu, kuru eesneegschanai terminsch naw nolikts.

121. Blakus suhdsibas peenesamas ar rakstu waj mutes wahrdeem pagasta teesai, kura tahs septinu deenu laikâ no winu eesneegschanas stahda preekschâ semneeku wirsteesai, peelikdama klaht, ja wajadsigs, sawu isskaidrojumu. Blakus suhdsibas par gauschibu un eesuhdsibas raksta, atsaukschmes waj apelazijas suhdsibas nepeenemschanu war tapt eesneegtas taischni semneeku wirsteesai.

122. Semneeku wirsteesâ blakus suhdsibas luhkojamas zauri bes prahwneeku aizinaschanas, bet atnakuschee prahwneeki peelaischami pee mutisku isskaidrojumu peneschanas. Pret semneeku wirsteesas nolehmumeem, kas taisiti us blakus suhdsibahm pret pagasta teesu, nekahdas suhdsibas naw peelaischamas.

z) Luhgumi par spreeduma kasaziju un jaunu zaurluhkoschanu.

123. Pret pagasta teesu spreedumeem leetâs, kuru wehrtiba nesneedsahs pahri par peezpadsmit rubkeem, top peelaisti luhgumi par kasaziju: 1) kad pagasta teesa peenehmusi sawâ isteesaschanâ tahdu leetu, kura pehz likuma naw peeschkirta pagasta teesu pahrsinai (7 un 9. pant.); 2) kad leeta isspreesta bes prahwneeku waj winu likumigu preekschstahwju (weetneeku) aizinaschanas, waj bes winu peelaischanas pee mutiskeem isskaidrojumeem, waj kad naw peenemti no prahwneekeem peerahdijumi, waj naw paklausiti winu likumigee prasijumi par teesneschu, leezineeku un leetprateju atstatischanu; 3) kad pagasta teesa taisijusi tahdu spreedumu, kas nesakan ar spreedumu, ko tanî paschâ leetâ taisijusi pagasta teesa waj zita teesa, un kas gahjis likumigâ spehkâ; 4) kad pagasta teesa taisijusi spreedumu masak kà triju teesneschu sastahwâ, un 5) kad pagasta teesa taisijusi spreedumu par tahdu preekschmetu, par kuru prasijums nebija zelts, waj peespreedusi wairak nekà prahwneeks prasijis.

124. Pret pagasta teesu spreedumeem, kas taisiti suhdsibâs, kuru wehrtiba nesneedsahs pahri par peezpadsmit rubkeem, kà ari tahdâs leetâs, kurâs naw peenestas noliktâ terminâ apelazijas suhdsibas, top peelaisti luhgumi par spreeduma jaunu zaurluhkoschanu, ja kriminalteesa atsinusi tos dokumentus par wiltoteem, waj tos leezineeku issazijumus par nepateeseem, us kureem spreedums bija dibinats.

125. Atteekotees us luhgumeem par spreeduma kasaziju un jaunu zaurluhkoschanu jaeewehro nosazijumi, kahdi noteikti par apelazijas suhdsibu eesneegschanu, peesuhtischanu pretejai pusei un preekschâ stahdischanu semneeku wirsteesai.

126. Luhgums par spreeduma kasaziju peenesams diwu nedeku laikâ no wina sludinaschanas deenas, un luhgums par spreeduma jaunu zaurluhkoschanu— weena mehnesa laikâ, skaitot no tahs deenas, kad kriminalteesas spreedums gahjis likumigâ spehkâ (124. pant.).

127. Kad peenests luhgums par spreeduma kasaziju waj jaunu zaurluhkoschanu, tad nekustama manta waj naudas suma, kas spreedumâ peespreesta, war tapt nodota suhdsetajam tikai tad, kad tas peenesis nodroschinajumu.

128. Semneeku wirsteesa aizina prahwneekus un, isklausijusi winu mutiskus isskaidrojumus, nolemj waj nu atzelt pagasta teesas spreedumu, waj ari atsiht, ka luhgums par spreeduma kasaziju waj jaunu zaurluhkoschanu nepelna eewehroschanas.

129. Weenas waj otras puses, waj ari abu puschu neatnahkschana nekawè semneeku wirsteesu taisit nolehmumu.

130. Ja pagasta teesa peenehmusi sawâ zaurluhkoschanâ winai nepeekritigu leetu, tad semneeku wirsteesa isnihzina wisu teesajumu, bet zitôs atgadijumôs semneeku wirsteesa, atzeldama pagasta teesas spreedumu, nodod leetu jaunas zaurluhkoschanas dehk kaiminu pagasta teesai.

131. Pret semneeku wirsteesas nolehmumeem, kas taisiti us luhgumeem par spreedumu kasaziju un jaunu zaurluhkoschanu, nekahdas suhdsibas netop peelaistas.

132. Semneeku wirsteesas spreedumi, kas taisiti us apelazijas suhdsibahm pret pagasta teesu, war tapt pahrsuhdseti Meera Teesneschu Sapulzê tikai ar rakstiſku luhgumu par scho spreedumu atzelschanu tanî kahrtibâ un tanîs atgadijumôs, kas norahditi 123—126. pantôs. Pee luhguma peeleekams klaht kihlahm weens rublis. Kihlas tahdâ suhdsibâ, kas atstahta bes eewehroschanas, nahk par labu sewischkam nodoklim, ko usturet semneeku wirsteesas, bet tahdâ suhdsibâ, kas atsihta par pamatigu, atdodamas atpakaļ kihlu eelizejam.

133. Ja Meera Teesneschu Sapulze atsihst, ka luhgums pelna eewehroschanu, tad atzeļ pahrsuhdsamo spreedumu un, peemehrigi 130. pantam, waj nu nodod leetu zaurluhkoschanas dehļ zitai semneeku wirsteesai, waj ari isnihzina wisu teesajumu. Sapulzes spreedumi naw pahrsuhdsami.

9) Wispahrigi nosazijumi par spreedumu ispildischanu.

134. Ispildami ir: 1) pagasta teesas spreedumi, kas gahjuschi likumigâ spehkâ, waj nodoti eepreekschejai ispildischanai, un 2) semneeku wirsteesas spreedumi, kas taisiti us apelazijas suhdsibahm pret pagasta teesu.

135. Pagasta teesas spreedums eet likumigâ spehkâ: 1) kad tas taisits suhdsibâ, kuras wehrtiba neſneedsahs pahri par peezpadsmit rubļeem; 2) kad tas taisits suhdsibâ par leelaku sumu, waj ari suhdsibâ, kas naw wehrtejama, un pret scho spreedumu noliktâ terminâ naw peenesta apelazija, un 3) kad tas taisits ais muguras un pret scho spreedumu noliktâ terminâ naw peenesta nedz atsaukſme, nedz apelazija.

136. Ja parahdneeks spreedumu neispilda labprahtigi, tad us peedsineja luhgumu tas ispildams peespeedu kahrtibâ.

137. Luhgumu, lai pagasta teesas spreedumu ispilda, peedsinejs peenes tai pagasta teesai, kas spreedumu taisijusi, bet luhgums, lai ispilda semneeku wirsteesas taisitu spreedumu, peenesams tai pagasta teesai, pret kuras spreedumu bija eesneegta apelazijas suhdsiba.

138. Pagasta teesa isdod peedsinejam ispildu rakstu us wina mutiſku waj rakstiſku luhgumu schinî sinâ.

139. Ispildu raksts sastahdams pehz formas, kas peelikta klaht pee scha panta, parakstams teesas preekschsehdetajam un apleezinams skrihwerim, peeleekot teesas sehgeli. Par ispildu raksta isdoschanu peedsinejam, us spreeduma taisama peesihme ar teesas preekschsehdetaja parakstu.

140. Peedsinejs eesneedz ispildu rakstu ta eezirkna pagasta teesai, kura robeschâs spreedums ispildams, bet ja peedsinejs luhdz ispildit spreedumu tahdâ weetâ, kura nepeeder pee ne weena pagasta teesas eezirkna, tad ispildu raksts stahdams preekschâ weetejam Meera Teesnesim, kursch schinî atgadijumâ dara pehz tahs kahrtibas, kahda noteikta preekſch meera teesu eestahdijumu spreedumu ispildischanas.

141. Tahs pagasta teesas eezirkna robeschâs, kas spreedumu taisijusi, to ispilda pagasta teesa pati.

142. Spreeduma ispildischanas zeli ir: 1) peespreestahs naudas sumas peedsihschana no parahdneeka kustamas mantas, no naudas ismaksajumeem, kas parahdneekam nahkahs no treschahm personahm, waj no nekustamas mantas, kas winam peeder, 2) peespreestahs leetas nodoschana peedsinejam peespeedu kahrtibâ; 3) nekustamas mantas trauzetas waldischanas waj serwitutu leetaschanas eestatischana no jauna spehkâ, un 4) tas, kad peedsinejs pats, us parahdneeka rehkena, isdara tos darbus, kuri pehz spreeduma isdarami parahdneekam. Peedsihschanas wirsinaschana us parahdneeka nekustamu mantu peelaischama tikai tahdâ atgadijumâ, kad naw eespehjams spreedumu ispildit zitadâ zeklâ.

143. Luhgums, lai spreedumu ispilda weenâ waj otrâ zeklâ, kas norahditi eepreekschejâ pantâ, peenesams pagasta teesai mutes wahrdeem waj ar rakstu. Tahdu luhgumu peenesot peedsinejam jaeesneedz ispildu raksts un janorahda parahdneeka dsihwes weeta, kà ari ta weeta, kur atrodahs manta, no kuras peedsihschana isdarama. Ja peedsihschana jawirsina us naudas ismaksajumeem, kas parahdneekam nahkahs no treschas personas, tad peedsinejam janorahda schihs personas wahrds, uswahrds un dsihwes weeta.

144. Ja peedsinejs nedabun pilnigu apmeerinajumu tanî zeklâ, kuru winsch norahdijis, tad war luhgt pagasta teesai, lai spreedumu ispilda zitâ zeklâ.

145. Kad peedsinejs newar norahdit spreeduma ispildischanas zekus, kà ari kad parahdneeka manta, us kuru peedsihschana wirsinata, israhdahs par nepeeteekamu, ko pilnigi nolihdsinat peedsenamo sumu, tad peedsinejs war greestees pee weetejahs, — pehz parahdneeka dsihwes weetas, — pagasta teesas ar luhgumu aizinat parahdneeku, lai tas usdod, kahdi tam lihdsekli ko nolihdsinat peedsenamo sumu.

146. Us tahdu luhgumu pagasta teesa aizina parahdneeku zaur pawehsti us nahkamo sehdi. Ja parahdneeks neatnahk noliktâ terminâ, tad pagasta teesa pasino weetejai polizijai, pehz parahdneeka dsihwes weetas, lai scho westin atwed (145. pant.).

147. Kad parahdneeks atnahzis waj westin atwests, tad pagasta teesa winu isklauschina par to, waj winam ir lihdsekli, ko nolihdsinat peedsenamo sumu un eeksch ka ihsti tee pastahw. Pee tam teesa atgahdina parahdneekam sodu, ar kuru pehz likuma sodamas tahs personas, par kurahm sinams, ka tahm ir kahdi lihdsekli, ko apmeerinat sawus parahdu dewejus, kad tahs ar nodomu par to naw sinojuschas teesai, waj ari kad par to sinodamas isteikuschas nepateesibu (Meera Teesneschu spreeschamo sodu ustawa 176[1]. pant.).

148. Wisi isdewumi pee spreeduma ispildischanas peedsenami no parahdneeka.

149. Nauda, kas spreedumu ispildot peedsihta no parahdneeka, nodoama peedsinejam pret wina kwihtu, atskaitot atgadijumus, kas norahditi 199. pantâ.

150. Par to, ka spreedums ispildits, ispildu rakstâ taisama peenahziga peesihme ar teesas preekschsehdetaja parakstu, bet tai personai, pret kuru spreedums ispildits, jaisdod peenahziga sihme.

151. Ja parahdneeks mirſt pa ſpreedumu iſpildiſchanas laiku, tad iſpildiſchana apturama, kamehr mantineeki naw ſtahjuſchees mantojuma waldiſchanâ, waj kamehr naw eezelts mantojuma aiſgahdnis; bet parahdneeka mantas iſuhtrupeſchana, kad par to iſlaiſts iſſinojums, netop aptureta. Peedſinejam atwehleta teeſiba luhgt, lai tuhlin eezel mantojuma aiſgahdni.

152. Suhdſibas pret pagaſta teeſu, ſpreedumu iſpildiſchanas ſinâ, peeneſamas ſemneeku wirsteeſai tanî kahrtibâ, kahda noteikta par blakus ſuhdſibu peeneſchanu. Suhdſibas eeſneegſchana neaptur pagaſta teeſas rihkojumus ſpreeduma iſpildiſchanas ſinâ, beſ ween ja nahzis ſemneeku wirsteeſas nolehmums, ka tee apturami.

153. Suhdſibas pret to pagaſta teeſas lozekli, kas ſuhtits iſdarit ſewiſchkus darbus ſpreeduma iſpildiſchanas ſinâ, iſſpreeſch pagaſta teeſa; ſchihs ſuhdſibas eeſneedſamas waj nu teeſas lozeklim paſcham, waj ari taiſchni pagaſta teeſai tanî kahrtibâ, kahdâ noteikta preekſch ſuhdſibahm pret pagaſta teeſu.

14) Par peedſihſchanu no kuſtamas mantas.

154. Uſ peedſineja luhgumu, lai peedſihſchanu wirſina uſ parahdneeka kuſtamu mantu, kas atrodahs pagaſta teeſas eezirknî, teeſa ſuhta weenu no ſaweem lozekleem kopâ ar ſkrihweri, lai preekſch tam noliktâ deenâ apkihlatu peedſineja norahditahs parahdneeka leetas, par ko dara ſinamu peedſinejam un ſuhta pawehſti parahdneekam. Kad apkihlajamâ manta ahtri eet bojâ, waj kad eemeſls baiditees, ka ta war tapt noſlehpta, tad pagaſta teeſa war, nenogaididama pawehſtes peegahdaſchanas parahdneekam, rihkotees, ka apkihlajums tuhlin taptu uſlikts.

155. Newar apkihlat: 1) ik deenas walkajamas drehbes, kas wajadſigas pehz gada laika; 2) welekļu un traukus tanî mehrâ, kahdâ tee wajadſigi parahdneekam un wiņa gimenei preekſch deeniſchkas leetaſchanas; 3) winu gultas drahnas un gultas; 4) uſturas leetas un malku, kas atrodahs mahjâ, tahs uſtureſchanai diwu mehneſchu laika wajadſigâ mehrâ; 5) ſwehtbildes, kuŗahm naw nedſ rihſu, nedſ wehrtigu iſgreſnojumu; 6) kuſtama manta, kas pehz weetejeem ſemneeku likumeem atſihſtama par nekuſtamu mantu peederumu; 7) tee ſemes augli un raſchojumi, kuŗi pehz nomas lihguma noſazijumeem naw wedami iſ nekuſtamas mantas prom waj ir iſleetajami tikai uſ weetas (weet. nolik. ſwod. III. d. 4095. pant.), un 8) kuſtama manta, kas atſihſtama par nepeezeeſchami wajadſigu ſemneeku ſaimneezibâ.

156. Peedſenot no weena waj otra laulata drauga, pee tahs kuſtamas mantas aprakſtiſchanas un iſuhtrupeſchanas, kuŗa atrodahs winu kopu dſihwokli, janemj wehrâ weetejo ſemneeku likumu noſazijumi par mantas ſatikſmehm ſtarp laulateem draugeem (ſemneeku likumi: Widſemes gubernas, 1860. g. §§ 945 946., Igaunijas gubernas 1856. g. §§ 1057 un 1062. un Kurſemes gubernas, 1817. g. § 70.).

157. Parahdneeka waj treſchu perſonu eerunas, ka parahdneeka waldiſchanâ atradoſchahs leetas nepeeder parahdneekam, neaptur winu apkihlaſchanu.

158. Tas, kas atrod, ka winam peeder kahda teesiba us apkihlatahm leetahm, war zelt pret parahdneeku un peedsineju suhdsibu par scho leetu atswabinaschanu no apkihlaschanas un peedsihschanas tanî, — pehz apkihlaschanas — weetejâ teesâ, kurai tahda suhdsiba peekriht pehz leetu wehrtibas.

159. Apkihlajums isdarams parahdneekam un peedsinejam klaht esot. Tomehr tas apkihlaschanu neaptur, ja kahds no wineem neatnahk.

160. Parahdneekam ir teesiba prasit, lai daschas no wina leetahm netaptu apkihlatas, ja zitas leetas, kuras tas usrahda, pehz isdarita apwehrtejuma, peeteek, ko nolihdsinat peedsenamo sumu. Peedsinejam atwehleta teesiba, ja parahdneeks ar to meerâ, atswabinat daschas leetas no apkihlaschanas un pahrdoschanas, kaut ari pahrejahs leetas nebuhtu peeteekamas, ko pilnigi nolihdsinat wina peedsenamo sumu.

161. Stahjotees pee parahdneeka leetu apkihlaschanas, suhtitam pagasta teesas lozeklim japeeaizina pagasta wezakais waj muischas polizijas pahrsinatajs: 1) ja apkihlaschana noteek parahdneekam klaht ne-esot, un 2) ja leedsahs atdarit mahjas ahrdurwis, waj ari eekschejo istabu durwis, waj atslehgt aisslehgto telpu atslehgas.

162. Apkihlajums pastahw eeksch tam, ka leetas top aprakstitas un nowehrtetas, peeleekot sihmiti ik pee kuras no tahm. Leetas saleekamas glabatnês, pee kuras top peelikts pagasta teesas sehgelis. Ja leeta newar tapt eelikta glabatnê, tad sehgelis peeleekams pee paschas sihmites. Ja wehla laika waj zita zehlona pehz leetas newar tapt aprakstitas waj nowehrtetas tanî paschâ deenâ, kurâ ussahkta apkihlaschana, tad, kamehr sarakste un nowehrtejums naw sastahdits, leetas saleekamas kahdâ telpâ, kura top aissehgeleta ar pagasta teesas sehgeli.

163. Sarakstâ jaapsihmè: 1) apkihlaschanas deena; 2) to sihmischu numuri, kas peeliktas pee apkihlateem preekschmeteem; 3) ik kura apkihlatà preekschmeta nosaukums ar wina zenas apsihmejumu, un 4) eerunas, ko zehluschi parahdneeks un peedsinejs, kà ari treschahs personas, kas peeteikuschas kahdas teesibas us apkihlatahm leetahm. Sarakstu paraksta suhtitais pagasta teesas lozeklis un skrihweris, kà ari parahdneeks un peedsinejs, ja wini bija klaht pee aprakstischanas, bet atgadijumôs, kas norahditi 161. pantâ, ari pagasta wezakais, waj muischas polizijas pahrsinatajs.

164. Ik kura preekschmeta wehrtibu noteiz parahdneeks un peedsinejs pehz sawstarpigas weenoschanahs, bet ja weenoschanahs nenoteek, waj ari winu, weena waj otra, naw klaht, — tad suhtitais teesas lozeklis. Parahdneekam waj peedsinejam, kas naw meerâ ar nowehrtejumu, ko isdarijis pagasta teesas lozeklis, ir teesiba prasit, lai nowehrteschana taptu isdarita zaur leetpratejeem, pee kuru aizinaschanas jaeewehro nosazijumi, kas noteikti 70—74. pantôs.

165. Pehz sarakstа sastahdischanas pagasta teesas lozeklis nodod apkihlatahs mantas glabat tai personai, ko parahdneeks un peedsinejs iswehlejuschi pehz sawstarpigas weenoschanahs, waj ari weenam waj otram no wineem pascheem, kad preteja puse ar to meerâ, bet ja weenoschanahs naw panahkama, waj ari parahdneeka waj peedsineja naw klaht, — tad kahdam no kaimineem, waj po-

lizijai. Ta persona, kurai mantas nodotas glabaschanâ, parakstahs uſ mantu ſaraksta par winu ſanemſchanu un war dabuht, ja wehlahs, norakſtu no mantu ſaraksta. Naudu, prozentu papirus un dahrgas leetas pagaſta teesnesis, kursch iſdara aprakſtiſchanu, nodod pagaſta teesai.

166. Glabatajs dabun atlihdſibu par iſdewumeem, kas tam zehluſchees mantas glabajot, tahdâ mehrâ, kahdu noteiz pagaſta teesa. Par tahs mantas iſſchkehrdeſchanu, kas uſtizeta glabaſchanai, glabatajs neween ſaudè teesibu uſ peemineto atlihdſibu, bet ari ſauzams pee atbildibas pehz kriminallikumeem (Sod. Lik. 1681 un 1682. pant. un Meera Teesn. ſpr. ſod. Uſt. 177. pant.).

167. Kad mantu ſaraksts nodots pagaſta teesai, ſchi tuhlin noleek apkihlato mantu pahrdoſchanas weetu un laiku un iſuhtrupeſchanas dehl ſuhta weenu no ſaweem lozekleem ar ſkrihweri.

168. No parahdneeka atnemto ſkaidro naudu teesa nodod peedſinejam. Peedſinejs war praſit, lai winam nodod pee parahdneeka atraſtos prozentu papirus par tahdu zenu, uſ kahdu winſch ſawſtarpigi weenoſees ar parahdneeku, bet ja weenoſchanahs nebuhtu panahkama, tad par tahdu zenu, par kahdu ſchee papiri pahrdoti pehz pehdejoreiſ iſſludinatahm tuwakahs birſchas ſinahm.

169. Uhtrupe iſdarama pee pagaſta teesas telpahm. Manta, kuras noweſchana ſaweenota ar gruhtibahm, waj leelakahm iſmakſahm, top iſuhtrupeta tanî weetâ, kur to glabà.

170. Uhtrupes terminu noleek pagaſta teesa, luhkojotees pehz mantu daudſuma un ſugas, no deſmit deenahm lihdſ weenam mehneſim. Preekſchmeti, kas ahtri bojajahs, war tapt iſuhtrupeti ari ihſakâ laikâ.

171. Uhtrupe top darita ſinama zaur iſſinojumu, kas peeſitams pee weetejà un kaiminu pagaſtu nameem, un top iſſludinata pehz deewkalpoſchanas beigahm pee weetejahs baſnizas tahdâ kahrtibâ, kahdu noteiz aprinka polizija, trijâs ſweẽtdeenâs no weetas, ja tas eeſpehjams ſamehrâ ar laika ilgumu, kahds nolikts uhtrupei. Iſſinojumâ jaapſihmè preekſchmetu wispahrigais noſaukums, uhtrupes weeta, deena un ſtunda, mantas ihpaſchneeka wahrds un uſwahrds, un ſuma, par kahdu manta nowehrteta iſuhtrupeſchanai.

172. Uhtrupei noliktâ deenâ wiſeem, kas wehlahs, ir atkauts apſkatit iſuhtrupejamos preekſchmetus.

173. Uhtrupe eeſahkahs pulkſten deſmitôs no rihta. Pirms uhtrupes ſahkuma parahdneekam teesiba nomakſat wiſu no wina peenahzigo peedſenamo ſumu un zaur to atſwabinat ſawu mantu no uhtrupes. Ja neatnahk ne weens, kas wehlahs lihdſſolit, waj ari atnahk tikai weens, tad uſ pirzeju atnahkſchanu jagaida lihdſ pulkſten diweem pehz puſdeenas; bet ja pulkſten diwpadſmitôs atnahk ne maſak kà diwi pirzeji, tad uſ winu praſijumu jaeeſahk uhtrupe.

174. Parahdneekam, kà ari tahm perſonahm, kuras kà amata wihri ir klaht pee uhtrupes, waj bijuſchas klaht pee iſuhtrupejamahs mantas apkihlaſchanas, naw teesibas peedalitees pee ſoliſchanahs.

175. Soliſchanu atklahjot, pagaſta teesas lozeklis parahda ik kuru iſuhtrupejamo preekſchmetu, iſſaukdams wina zenu, kahda noteikta pee nowehrte-

schanas, un prasa: „kas sola wairak?“ Pirzeju solitahs zenas pagasta teesas lozeklis pasludina mutes wahrdeem, kamehr pahrsolijumi turpinahs. Kad pahrsolijumi beiguschees, tad teesas lozeklis issauz trihs reisas schos wahrdus: „waj ne weens wairak?“ un ja pehz treschahs reisas tuhlin nenahk pahrsolijums, tad wehlak tas wairs netop peenemts.

176. Pirzejs, kuram uhtrupê leeta krita, tuhlin eemaksà ne masak, kà peekto daku no pehdejahs nosolitahs zenas. Atlikums winam janomaksà skaidrâ naudâ, ne wehlak kà pulksten diwpadsmitôs pehz tam nahkamâ deenâ, zitadi winsch saudè eemaksato rokas naudu, kura top isleetota peedsenamahs sumas nolihdsinaschanai.

177. Pahrdotas leetas top nodotas pirzejeem tikai tad, kad no wineem pilnigi sanemta uhtrupê solità suma.

178. Par uhtrupi jasastahda protokols, kuru paraksta teesas lozeklis un skrihweris. Protokolâ jaapsihmè: 1) uhtrupes deena; 2) numurs, sem kura isuhtrupejamais preekschmets ussihmets sarakstâ; 3) augstakà zena, kas solita uhtrupê; 4) pirzeja wahrds un uswahrds, apsihmejot to sumu, ko winsch eemaksajis pee paschas solischanas.

179. Ja ta suma, kas eenemta pahrdodot weenu daku mantas, sedz peedsenamo prasijumu un pee ispildischanas zehluschos isdewumus, tad ziti preekschmeti netop isuhtrupeti, bet atdodami atpakal winu ihpaschneekam. Mantas ihpaschneekam atkauts prasit, lai weenus waj otrus preekschmetus isuhtrupè agrak par ziteem.

180. No sumas, kas eenahkusi uhtrupê, wispirms samaksajami mantas glabaschanas un noweschanas isdewumi, un pehz tam nolihdsinami peedsenamee prasijumi.

181. Uhtrupe atsihstama par neisdewuschos: 1) kad neatnahk ne weens solitajs, waj ari atnahk tikai weens; 2) kad no atnahkuscheem ne weens nepahrsola nowehrteto zenu; 3) kad pehz uhtrupes beigahm pirzejs, rokas naudu eemaksajis, nenomaksà terminâ atlikumu.

182. Kad uhtrupe neisdodahs tapehz, ka solitaji neatnahk, tad klahtesoscheem parahdu dewejeem atwehlets, pehz balsu wairuma, peemehrigi winu prasijumu sumahm, luhgt, lai isrihko jaunu uhtrupi, waj ari, lai atkauj paturet paschem neisuhtrupeto mantu pehz nowehrtejuma. Teesiba paturet mantu pascham, peeder sewischki tam parahdu dewejam, us kura luhguma mantas bija apkihlatas, un tad tam, kura prasijums leelaks.

183. Jauna uhtrupe isdarama pehz nosazijumeem, kas nolikti par pirmo uhtrupi, tikai ar to starpibu, ka otrâ uhtrupê mantu war pahrdot sem nowehrtetahs zenas.

184. Manta, kura naw pahrdota otrâ uhtrupe, ja parahdu deweji to nepatur sewim par labu, ir atswabinama no apkihlajuma, un parahdu dewejeem atwehlets isdarit peedsihschanu no zitas parahdneekam peederigas mantas. Schinî atgadijumâ mantas apkihlaschanas, glabaschanas un isuhtrupeschanas ismaksas

kriht uſ peedſineju, kas lizis to apkihlat, waj ari uſ parahdu dewejeem, kas praſijuſchi mantas pahrdoſchanas, kad wini paſchi atſakahs to paturet ſewim par labu.

11) Par peedſihſchanu no naudas iſmakſajumeem, kas parahdneekam peenahkahs no treſchahm perſonahm.

185. Uſ peedſineja luhgumu, lai peedſihſchanu wirſina uſ naudas iſmakſajumeem, kas parahdneekam peenahkahs no treſchas perſonas, teeſa aiſleedſ treſchai perſonai iſdot parahdneekam naudu, ar peedraudejumu, ka tahds iſmakſajums buhs nepilnſpehzigs, par ko dara ſinamu peedſinejam un ſuhta pawehſtes parahdneekam un treſchai perſonai.

186. Pehz peeminetahs pawehſtes dabuſchanas, treſchai perſonai uſlikts peenahkums, kad makſaſchanas terminſch peenahzis, eemakſat parahdneekam peenahzigo ſumu pagaſta teeſai, kura to iſleetà peedſenamà praſijuma nolihdſinaſchanai.

187. Ja treſcha perſona ne-eemakſà pagaſta teeſai to ſumu, kas no ſchihs perſonas nahkahs, tad peedſinejam teeſiba zelt pret to ſuhdſibu wiſas tahs ſumas leelumâ, kahdu nahzahs dabuht parahdneekam taî deenâ, kad treſchai perſonai peegahdata pawehſte.

188. Uſ peedſineja luhgumu, lai peedſihſchanu wirſina uſ parahdneeka algu, ko tas dabun priwatâ waj ſabeedribas deneſtâ, teeſa dara pehz teem preekſchrakſteem, kas iſteikti 185—187. pantôs, tomehr ar to noſazijumu, ka peedſenama ir tikai weena treſchdaka algas, ko parahdneeks dabun.

12) Par peedſihſchanu no nekuſtamas mantas.

189. Ja peedſinejs luhdſ pagaſta teeſai, lai peedſihſchanu wirſina uſ parahdneeka nekuſtamu mantu, tad teeſa pati neſper ne kahdus ſoļus peedſihſchanas ſinâ, bet atwehl peedſinejam greeſtees pee tahs teeſas preekſchſehdetaja (128. pant. nolik. par teeſ. uſt. peemehr. Balt. gub.), pee kuras ſchi nekuſtama manta jaiſuhtrupè. Turpmakee darbi leetâ par nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanu noteikti Ziwilteeſaſchanas Uſtawa noſazijumôs.

190. Luhgumâ, kas peeneſams peenahzigas teeſas preekſchſehdetajam (189. pant.), peedſinejam janorahda nekuſtama manta, uſ kuru winſch wehlahs wirſinat peedſihſchanu, un jaeeſneedſ iſpildu rakſts lihdſ ar pagaſta teeſas apleezinajumu par to, ka peeſpreeſtais peedſinums newareja tapt nolihdſinats zitâ kahdâ ſpreeduma iſpildiſchanas zekâ (142. pant.).

13) Par peeſpreeſtas leetas peeſpeedu nodoſchanu.

191. Ja peedſinejs paſino teeſai, ka parahdneeks nenodod winam peeſpreeſto leetu, kas atrodahs pagaſta teeſas eezirknî, tad teeſa ſuhta weenu no ſaweem lozekleem kopâ ar ſkrihweri, lai atnemj leetu no parahdneeka un nodod to peedſinejam, un preekſch tam nolikto deenu peedſinejam dara ſinamu mutes wahrdeem, bet parahdneekam ſuhta par to pawehſti. Kad eemeſls baiditees, ka no parahdneeka peeſpreeſtà leeta waretu tapt noſlehpta, tad pagaſta teeſa war,

nenogaididama pawehſtes peeſuhtiſchanas parahdneekam, gahdat, lai leeta no wina taptu tuhlin atnemta.

192. Ja parahdneeka naw klaht, waj ari tas leedſahs iſdot leetu, tad pagaſta teeſas lozeklis peeaizina pagaſta wezako, waj muiſchas polizijas pahrſinataju un, wineem klaht eſot, atnemj leetu un nodod to peedſinejam.

193. Par to, ka ſuhtitais teeſas lozeklis iſpildijis winam doto teeſas uſdewumu, top ſaſtahdits protokols, kuru paraſta teeſas lazeklis un ſkrihweris, kà ari peedſinejs un parahdneeks, ja wini pee tam bijuſchi klaht, un atgadijumâ, kas norahdits 192. pantâ, ari pagaſta wezakais waj muiſchas polizijas pahrſinatajs.

194. Ja peeſpreeſtà leeta wairs neatrodahs, tad pagaſta teeſa, uſ peedſineja mutiſku luhgumu, aizina parahdneeku un, iſklauſijuſi wina iſſkaidrojumus, peeſpreeſch peedſinejam leetas wehrtibu.

14) Par nekuſtamas mantas tranzetas waldiſchanas waj ſerwitutu leetaſchanas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ.

195. Ja ſuhdſetajs paſino teeſai, ka atbildetajs, neraugotees uſ teeſas ſpreedumu, nepeelaiſch winu pee nekuſtamas mantas waldiſchanas waj pee ſerwituta leetaſchanas, tad teeſa ſuhta weenu no ſaweem lozekleem kopâ ar ſkrihweri, lai preekſch tam noliktâ deenâ eeſtata no jauna ſpehkâ ſuhdſetaja waldiſchanu waj leetaſchanu, par ko ſuhdſetajam dara ſinamu mutes wahrdeem un atbildetajam ſuhta pawehſti.

196. Ja atbildetaja naw klaht, waj ari winſch leedſahs peelaiſt ſuhdſetaju pee waldiſchanas waj leetaſchanas, tad ſuhtitais pagaſta teeſas lozeklis peeaizina pagaſta wezako waj muiſchas polizijas pahrſinataju.

197. Par to, ka ſuhtitais teeſas lozeklis iſpildijis winam doto teeſas uſdewumu, top ſaſtahdits protokols, kuru paraſta teeſas lozeklis un ſkrihweris, kà ari peedſinejs un parahdneeks, ja wini pee tam bijuſchi klaht, un atgadijumâ, kas norahdits 196. pantâ, ari pagaſta wezakais waj muiſchas polizijas pahrſinatajs.

15) Par darbu iſdariſchanu uſ parahdneeka rehkenâ.

198. Ja peedſinejs paſino teeſai, ka parahdneeks neiſpilda, ſpreedumâ noliktâ terminâ, tos darbus, kas tam iſpildami pehz ſpreeduma, tad teeſa aizina parahdneeku un, iſklauſijuſi wina iſſkaidrojumus, atkauj peedſinejam iſdarit peeminetos darbus uſ parahdneeka rehkena.

16) Par tahs ſumas iſdaliſchanu ſtarp wairak parahdu dewejeem, kas peedſihta no parahdneeka.

199. Ja no parahdneeka peedſihtà ſuma iſrahdahs par nepeeteekamu, ko pilnigi nolihdſinat wiſus pret winu peeteiktos praſijumus, tad pagaſta teeſa uſdod weenam no ſaweem lozekleem kopâ ar ſkrihweri ſaſtahdit aprehkenu par ſchihs ſumas iſdaliſchanu ſtarp parahdu dewejeem un taî paſchâ reiſâ noleek ſeſchu nedelu terminu, kura laikâ parahdu dewejeem, kas wehlahs peedalitees pee iſdaliſcha-

nas, japeeteiz par to pee teesas loekka. Parahdu deweji top aizinati zaur issinojumu, kas peesitams pee weetejà un kaiminu pagastu nameem un issludinams trijàs swehtdeenàs no weetas, pehz deewkalposchanas beigahm, pee weetejahs basnizas tanî kahrtibâ, kahdu noteiz weetejà polizija.

200. Pee isdalischanas jaeewehro tikai tee prasijumi, kuri pehz teesas spreeduma peedsenami, waj ari par kuru nodroschinaschanu taisits teesas nolehmums.

201. Parahdu deweji peenes luhgumu par peedalischanos pee isdalischanas teesas lozeklim mutes wahrdeem, norahdidami prasijuma sumu un eesneegdami ispildu rakstus, par ko sastahdams protokols, kuru paraksta parahdu deweji, teesas lozeklis un skrihweris.

202. Pehz seschu nedelu termina beigahm (199. pant.) teesas lozeklis sastahda aprehkenu par to, kahdâ kahrtâ no parahdneeka peedsihtà suma isdalama starp parahdu dewejeem, kas luhgusschi peedalitees pee isdalischanas, pirms notezejis minetais terminsch.

203. Aprehkenu par peedsihtahs sumas isdalischanu teesas lozeklis eesneedz pagasta teesai, kura aprehkena zaurluhkoschanas un to strihdu isschkirschanas dehl, ko parahdu deweji zehluschi pret scho aprehkenu, noleek sehdi un aizina uz to parahdu dewejus zaur pawehstehm. Teesas nolehmumu war pahrsuhdset ik kursch no parahdu dewejeem septinu deenu laikâ, kas skaitams no nolehmuma sludinaschanas deenas.

204. Parahdu deweji, kas pee isdalischanas naw dabujuschi pilnigu apmeerinajumu, kà ari tee parahdu deweji, kas pawisam naw peedalijuschees pee isdalischanas, patur teesibu prasit apmeerinajumu no parahdneeka pahrejahs mantas.

205. Peedsihtahs sumas isdalischana war tapt aptureta, kad parahdu deweji luhdz, lai atklahj konkursu pahr parahdneeka mantu.

Otrà schkira.

Apsargoscha teesaschana.

1) Par mantojuma leetu teesaschanu.

a) Par atstahtà mantojuma apsargaschanu.

206. Spert sohus semneeku atstahtà mantojuma apsargaschanas sinâ, ir usdots tai pagasta teesai, kuras eezirknî atrodahs atstahtais mantojums. Par semneeka mirschanu pagasta wezakam waj muischas polizijas pahrsinatajam, kà ari miruschà mahjneekeem peenahkahs tuhlin pasinot pagasta teesas preekschsehdetajam.

207. Pagasta teesai bes nekahda luhguma peenahkahs tuhlin spert apsardsibas sohus: 1) kad mantineeki naw sinami; 2) kad mantineeku ne weena naw klaht, kaut gan tee sinami; 3) kad, weenam waj otram mantineekam klaht

ne=eſot, ir pamats baiditees, ka atſtahtais mantojums taps iſſchkehrdets, un 4) kad pakal palikuſchee mantineeki naw pilngadigi, waj par teem eeſtahdama aiſ=gahdniba.

208. Beſ teem atgadijumeem, kas norahditi preekſcheja pantâ, pagaſta teeſai jaſper apſardſibas ſoki, kad to luhdſ: 1) kahds no mantineekeem; 2) teſta=menta iſpilditajs; 3) parahdu dewejs, kuram teeſa praſijumu peeſpreeduſi, waj nolehmuſi ta praſijumu nodroſchinat; ſchinî atgadijumâ apſargama tikai tahda atſtahtà mantojuma daka, kahda pehz ſawas wehrtibas peeteekama, ko nolihdſi=nat peeteikto praſijumu, un 4) miruſchà pagaſta amata wihra preekſchneeziba; ſchinî atgadijumâ jaapſarga tikai pagaſta ſabeedribas nauda, leetas un papiri, kas palikuſchi pee miruſchà.

209. Pagaſta teeſa gahdà par ſoku ſperſchanu apſardſibas ſinâ. Ne=kawejamôs atgadijumôs pagaſta teeſas preekſchſehdetajs war ar ſawa paſcha waru rihkotees par apſardſibas ſoku ſperſchanu, bet winam peenahkahs nahkamâ ſehdê par to darit ſinamu pagaſta teeſai, kuras warâ ſtahw apſtiprinat waj atzelt preekſchſehdetaja rihkojumu.

210. Pagaſta teeſa uſdod weenam no ſaweem lozekkeem, kopâ ar ſkrih=weri, ſpert apſardſibas ſokus, un, klahtbuhſchanas dehk, aizina zaur pawehſtehm tiklab tahs perſonas, kas luhguſchas apſardſibas (208. pant.), kà ari wiſas zi=tas perſonas, kas peeteikuſchas ſawas teeſibas uſ mantojumu, tà pat ari pakal palikuſcho laulatu draugu, teſtamenta iſpilditaju, kas eezelts pehz teſtamenta, un to mantineeku aiſgahdni, kureem naw teeſibu=ſpehjas, ja ſinama ſcho perſonu uſturas weeta pagaſta teeſas eezirkna robeſchâs. Scho perſonu neatnahkſchana neaptur apſardſibas ſoku ſperſchanu. Nekawejamôs atgadijumôs pagaſta teeſa war, nenogaididama pawehſtju peeſuhtiſchanas peeminetahm perſonahm, gahdat tuhlin par apſardſibas ſoku ſperſchanu.

211. Apſardſibas ſoki paſtahw eekſch atſtahtà mantojuma aprakſtiſchanas un nowehrteſchanas. Ja wehla laika waj zita zehlona pehz mantiba newar tapt aprakſtita un nowehrteta tanî paſchâ deenâ, kad uſſahkti apſardſibas ſoki, tad, kamehr naw ſaſtahdits ſaraksts un nowehrtejums, mantas ſaleekamas ſe=wiſchkâ telpâ, kura top aiſſehgeleta ar pagaſta teeſas ſehgeli. Par to ſaſtah=dams protokols, kuru paraksta pagaſta teeſas lozeklis, ſkrihweris un tahs no intereſetahm perſonahm (210. pant.), kuras bijuſchas klaht pee aiſſehge=leſchanas.

212. Pee atſtahtà mantojuma aprakſtiſchanas, pagaſta teeſas lozeklis nemj no teem, kas dſihwo miruſchà dſihwokli, parakſtu par to, ka no atſtahtahs mantibas wini naw ne ka apſlehpuſchi, ka teem naw ſinams, ka pee aprakſti=ſchanas kaut ka truhktu, un ka wini naw nedſ redſejuſchi, nedſ dſirdejuſchi, ka no ſchihs mantibas, kas buhtu noſlehpts, panemts waj aiſnests. Par nepateeſu iſſazijumu pee ſcha paraksta nemſchanas wainigeem uſleekams ſods, kas noteikts Meera Teeſneſchu ſpreeſchamu ſodu Uſtawa 176[1]. pantâ, par ko ari top at=gahdinats pee paraksta nemſchanas.

213. Pee paraksta ſaſtahdiſchanas janemj wehrâ noſazijumi, kas iſteikti 162 un 163. pantôs.

214. Ik kura preekſchmeta zenu noteiz pagaſta teeſas lozeklis. Perſonahm, kam pee leetas intereſe (210. pant.), ja tahs naw meerâ ar nowehrtejumu, ko iſdarijis pagaſta teeſas lozeklis, ir teeſiba praſit, lai nowehrtejumu iſdara leetprateji, pee kuru iſwaizaſchanas janemj wehrâ noſazijumi, kas noteikti 70—74. pantôs.

215. Pehz ſaraksta ſaſtahdiſchanas, pagaſta teeſas lozeklis nodod atſtahto mantojumu glabat mantojuma aiſgahdnim, bet ja aiſgahdnis naw eezelts — tad ſewiſchkam glabatajam, kuru eezel, pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs, klahteſoſchee mantineeki iſ ſawa widus, waj iſ leekahm perſonahm, bet ja mantineeki neweenojahs waj naw klaht — tad pagaſta teeſas lozeklis. Ta perſona, kuŗai atſtahtais mantojums top nodots glabat, par wina ſanemſchanu dod kwihtu uſ mantu ſaraksta.

216. Mantojuma aiſgahdnim wajaga buht eezeltam, kad pee mantojuma ſaſtahwa peeder nekuſtama manta, waj darbâ ſtahwoſcha tirdſneezibas-, amatneezibas-, waj ruhpneezibas eetaiſe, waj kad nahkahs zelt ſuhdſibu miruſchâ wahrdâ, waj atbildet uſ ſuhdſibu, kas zelta pret winu, waj buht klaht pee teeſas ſpreeduma iſpildiſchanas. Mantojuma aiſgahdnim ir tahdas paſchas teeſibas, kâ aiſbildnim. Winu eezel pehz ſawſtarpigas weenoſchanahs, klahteſoſchee mantineeki iſ ſawa widus, waj iſ leekahm perſonahm, bet ja mantineeki neweenojahs, waj winu naw klaht, — tad pagaſta teeſa.

217. Sarakſtu lihdſ ar ſkaidru naudu, prozentu papireem un dahrgahm leetahm, kas atraduſchahs, pagaſta teeſneſis nodod glabat pagaſta teeſai.

218. Leetas, kas ahtri bojajahs, pagaſta teeſa tuhlin pahrdod uhtrupê.

219. No tahs naudas, kas nodota pagaſta teeſas glabaſchanâ, ſchi teeſa iſdod miruſchâ apglabaſchanai un wina gimenes uſtureſchanai wajadſigo ſumu. Par ſcho ſumu iſdoſchanu teeſa war gahdat ari pirms aprakſtiſchanas beigahm.

b) Par mantineeku uſaizinaſchanu.

220. Sperdama ſolus atſtahtâ mantojuma apſardſibas ſinâ, pagaſta teeſa tanî paſchâ reiſâ uſaizina mantineekus ſchôs diwôs atgadijumôs: 1) kad mantineeki naw ſinami, un 2) kad mantineeku ne weena naw klaht, kaut gan tee ſinami.

221. Mantineeku uſaizinajumu iſdara weetejà, — pehz atſtahtâ mantojuma atraſchanahs, — pagaſta teeſa. Kad pehz miruſchâ ir palikuſi mantiba, daſchadôs pagaſta eezirknôs, tad uſaizinajumu iſdara ta pagaſta teeſa, kuras eezirknî miruſcham bija dſihwes weeta.

222. Ja mantineeki naw ſinami, waj winu dſihwes weeta naw ſinama, tad winu uſaizinajums iſdarams ſludinot trijâs ſwehtdeenâs no weetas, pehz deewkalpoſchanas beigahm, pee weetejahs baſnizas, tahdâ kahrtibâ, kahdu noteiz aprinka polizija, kâ ari peeſitot iſſinojumu weetejà Meera Teeſneſcha kamerâ un pee weetejà un kaiminu peegaſtu namu durwim. Ja atſtahtahs kuſtamahs mantas wehrtiba ſneedſahs pahri par ſimts rubleem, waj ari ja ir atſtahta nekuſtama manta, tad mantineeku uſaizinajums beſ tam iſdarams zaur ſludina-

jumeem gubernas awiſēs trijōs numurōs no weetas, miruſchà dſimtâ walodâ. Iſmakſas par ſludinajumu iſlaiſchanu kriht uſ atſtahto mantojumu.

223. Ja klaht ne=eſoſcho mantineeku dſihwes weeta ſinama, tad tee aizinami zaur weetejo poliziju.

224. Mantineeku atnahkſchanai ir nolikts ſeſchu mehneſchu terminſch, ſkaitot no tahs deenas, kad eeſpeeſts pehdejais ſludinajums, bet ja ſludinajums nebija iſlaiſts, tad no tahs deenas, kad pehdejoreiſ ſludinats pee baſnizas.

225. Uſaizinajumâ jaapſihmè: 1) teeſa, kura iſlaiſch uſaizinajumu; 2) tahs perſonas dſihwes kahrta, wahrds un uſwahrds, pehz kuras mirſchanas mantojums atklahjees; 3) ſchihs perſonas dſihwes weeta un mirſchanas laiks, un 4) uſaizinajuma terminſch un neatnahkſchanas iſnahkumi (226. pant.).

226. Ja uſ uſaizinajumu ne weens noliktâ terminâ neatnahk, tad atſtahtais mantojums, pehz iſmiruma teeſibas, nahk par labu tai pagaſta ſabeedribai, pee kuras miruſchais peedereja. Mantineeki tomehr neſaudè teeſibu pa noilguma laiku, meklet mantojumu teeſas zelâ, bet ſaudè teeſibu peedſiht eenahkumus.

z) Par eeſtahſchanos atſtahtà mantojuma waldiſchanâ un par apſtiprinaſchanu mantojuma teeſibâs.

227. Ja nebija ſperti ſoli mantojuma apſardſibas ſinâ, tad mantineeki tiklab pehz likuma, kà pehz teſtamenta, war eeſtahtees mantojuma waldiſchanâ ari beſ winu teeſibu zaurluhkoſchanas un apſtiprinaſchanas teeſâ. Bet wiſadâ ſinâ, pat kad nebija ſperti apſardſibas ſoli, mantineekeem atwehlets luhgt, lai winus apſtiprina mantojuma teeſibâs.

228. Atſtahtà mantojuma nodoſchana mantineekam pehz teſtamenta waj pehz likuma, ja mantojums bija apſargats, war notikt ne zitadi, kà kad teeſa winu apſtiprinajuſi teeſibâs.

229. Ja pehz mantojuma atſtahjeja ir palikuſi nekuſtama manta, tad atteekotees uſ winas pahrrakſtiſchanu, pehz kreposta grahmatahm, uſ mantineeka wahrda jaeewehro nolikumi, kahdi paſtahw ſchinî ſinâ.

230. Apſtiprinaſchana mantojuma teeſibâs ſtahw tahs pagaſta teeſas warâ, kuras eezirknî mantojuma atſtahjejam bija dſihwes weeta.

231. Kad mantineeki peeteikuſchi luhgumu, lai winus apſtiprina mantojuma teeſibâs, tad pagaſta teeſa noleek ſehdi, uſ kuru aizina zaur pawehſti tahs perſonas, kas peeteikuſchas ſawas mantoſchanas teeſibas. Beſ tam par ſehdes deenu top iſſinots pee weetejahs baſnizas un iſkahrts ſludinajums weetejà un kaiminu pagaſtu namôs. Sehde newar tapt nolikta agrak par mehneſi no mantojuma atſtahjeja mirſchanas deenas. Ja mantineeki naw pilngadigi, waj ja pahr wineem eezelama aiſgahdniba, tad teeſa pati noleek ſehdi winu mantoſchanas teeſibu zaurluhkoſchanas dehl, preekſch kam ari aizina zaur pawehſti aiſbildni waj aiſgahdni.

232. No mantineekeem pehz likuma netop praſits, lai tee peenes peerahdijumus par ſawu radneezibu ar mantojuma atſtahjeju, ja ſchi radneeziba

pagasta teesai sinama. Bet kad schi radneeziba naw sinama, waj teesai zekahs kahdas schaubas schinî sinâ, tad mantineekeem japeenes radneezibas peerahdijumi. Radneezibai par apstiprinajumu war peneest tiklab israkstus is basnizas grahmatahm, kà ari zitus rakstiskus peerahdijumus.

233. Ja starp personahm, kas peeteikuschas mantoschanas teesibas, zekahs strihdus par mantojumu, tad leeta apsargoschas teesaschanas kahrtibâ top beigta un schihm personahm atwehlets greestees ar suhdsibu pee peenahzigas teesas. Schinî atgadijumâ, kà ari ja mantineeki naw peenesuschi peenahzigu apleezinajumu par sawahm mantoschanas teesibahm, atstahtais mantojums paleek aisgahdna pahrwaldischanâ, bet ja aisgahdnis wehl naw eezelts, tad teesa to eezel.

234. Kad mantineeki apstiprinati mantojuma teesibâs, tad manta wineem top nodota pret kwihtu.

235. Tapehz, ka mantineeki apstiprinati mantojuma teesibâs, zitas personas nesaudè teesibu, pirms noilguma beigahm, meklet mantojumu prahwas zekâ, pehz wispahrigeem nosazijumeem par suhdsibas leetu peekritibu.

236. Ja pagasta teesâ top glabats rakstiks testaments, waj teesas protokolâ eerakstits mutiks testaments, waj ari ja testaments eesneegts teesai pehz testamenta taisitaja mirschanas, tad pagasta teesa, pahrleezinajusees par testamenta taisitaja mirschanu, noleek sehdi preekssch testamenta nolasischanas. Sehdè top aizinati zaur pawehstehm tiklab mantineeki pehz testamenta, kà ari tee mantineeki pehz likuma, kuri peeteikuschi teesâ sawas mantojuma teesibas. Bes tam par sehdes deenu issinojams pee weetejahs basnizas un iskarams issinojums weetejà un kaiminu pagastu namôs. Sehde newar tapt nolikta agrak par mehnesi no tahs deenas, kad notizis teesas rihkojums schinî sinâ.

237. Pahrleezinajusees par to, ka testaments sastahdits pehz likuma prasijumeem, pagasta teesa nodod atstahto mantojumu mantineekeem pehz testamenta. Strihdu pret testamenta pilnspehzibu war zelt gada un seschu nedeku laikâ no minetahs mantojuma nodoschanas.

d) Par mantojuma dalischanu.

238. Bes tam, ka pagasta teesa apleezina dokumentus par atstahtà mantojuma dalischanu, kas notikusi pehz mantineeku labprahtigas weenoschanahs, mantineeki war greestees pee pagasta teesas, kuras eezirknî atrodahs atstahtais mantojums, ar luhgumu, lai teesa peepalihds isdarit dalijumu.

239. Dalijuma isdarischanas dehl pagasta teesa suhta weenu no saweem lozekkeem ar skrihweri, kuri sastahda dalischanas projektu.

240. Ja mantineeki paleek meerâ ar scho projektu, tad tas parakstams wineem, teesas lozeklim un skrihwerim un stahdams preekschâ pagasta teesai apleezinaschanas dehl.

241. Ja mantineeki ar dalischanas projektu naw meerâ, tad pagasta teesa beids pee sewis leetas teesaschanu un atwehl wineem greestees pee peenahzigas teesas ar luhgumu par mantojuma dalischanu teesas zekâ.

2) Teesaschana aisbildnibas un aisgahdnibas leetâs.

a) Par teesaschanu aisbildnibas leetâs.

242. To aisbildnibu pahrsinaschana, kas eestahdamas pahr semneekeem, ir usdota pagasta teesahm.

243. Aisbildniba pahr personahm, kuru mantiba sastahw tikai is kustamas mantas, eestahdama pehz aisbilstamâ waj wina wezaku dsihwes weetas.

244. Aisbildniba pahr personahm, kurahm peeder nekustama manta, eestahdama pehz schihs mantas atraschanahs weetas, bet ja palizis wairak nekustamu mantu, kas atrodahs daschadôs pagasta teesu eezirknôs — tad tur, kur atrodahs wehrtigakâ nekustamâ manta.

245. Aisbildnibas pahrzelschana no weenas pagasta teesas pahrsinas otras pahrsinâ, ja tas wajadsigs, stahw Meera Teesneschu Sapulzes warâ.

246. Aisbildni un aisbildnibas eestahdes sawôs darbôs pee winahm uslikto peenahkumu ispildischanas turahs tiklab pee scheem nosazijumeem, kà ari pee teem, kas isteikti weetejôs semneeku likumôs, bet tôs atgadijumôs, kas schinîs nosazijumôs naw paredseti — pee weetejo nolikumu swoda III. dakas preekschraksteem.

247. Ja pehz testamenta aisbildni naw eezelti un naw tehwa waj mahtes, kam aisbildniba peeder pehz likuma, tad aisbildnus eezel pagasta teesa.

248. Aisbildni, kas eezelti pehz testamenta, eestahjahs tuhlin sawu peenahkumu ispildischanâ; bet winu apstiprinaschana, waj ari, ja wini neapmeerina likuma prasijumus, tad zitu aisbildnu eewehleschana winu weetâ, — stahw pagasta teesas warâ.

249. Aisbildneem, kas eezelti pehz testamenta waj ari kurus eezehlusi pagasta teesa pati, top isdota par winu eezelschanu leeziba, kurâ janorahda winu teesibas un peenahkumi. Schihs leezibas formu sastahda weetejà Meera Teesneschu Sapulze.

250. Aisbildni sanemj mantu pehz saraksta, kas sastahdits apsargoschas teesaschanas kahrtibâ. Apleezinats noraksts no mantu saraksta isdodams aisbildnim.

251. Aisbildneem, kas eezelti kopâ pahrwaldit aisbildnibu, jadara pehz sawstarpigas weenoschanahs. Ja iszekahs domu starpiba, tad wineem jaisluhdsahs pagasta teesas isschkirschanas.

252. Nepilngadigeem peederigee naudas dokumenti, prozentu papiri un dahrgas leetas (217. pant.) janodod glabat pagasta teesai. Tà pat ari skaidra nauda, kas swabada no isdewumeem, jaeemaksà pagasta teesai, kura tos isleetà, ko eepirkt Waldibas isdotus waj Waldibas galwotus prozentu papirus, waj ari nogulda tos us prozenteem Waldibas waj weetejâs sabeedribu krediteestahdês.

253. Aisbildni isluhdsahs pagasta teesas atkauju, kad darami schahdi darbi: 1) mantojums japeenemj, waj no ta jaatsakahs; 2) manta dalama ar ziteem lihdsihpaschneekeem; 3) japahrdod kustama manta, isnemjot tahs leetas,

kas ahtri bojajahs, waj ari mantu, kas saſtahda tirgoſchanahs waj amata preekſchmetu, waj saimneezibas raſchojumu; 4) manta dodama nomâ waj uſ renti, pee kam nomas waj rentes ilgumam naw jaſneedſahs pahri par to laiku, kad aiſbilſtamais nahk pilnôs gadôs; 5) pehrkama nekuſtama manta, un 6) noſlehdſams aiſnehmums nepilngadigâ wahrdâ.

254. Nekuſtamas mantas pahrdoſchana waj eekihlaſchana, kà ari apgruhtinaſchana ar ſerwituteem iſdarama ne zitadi, kà ar Meera Teeſneſchu Sapulzes atkauju, uſ ſemneeku wirsteeſas preekſchſtahdijumu. Aiſbildni greeſchahs ſchinî ſinâ pee pagaſta teeſas, kura leetu ſtahda preekſchâ ſemneeku wirsteeſai lihdſ ar ſawu atſinu. Atkauja aiſbildneem, pirkt nekuſtamas mantas waj peenemt tahs parahdu nomaksas weetâ, iſdarama pehz noſazijumeem par nekuſtamu mantu pahrdoſchanu un eekihlaſchanu. Preekſch nekuſtamas mantas pahrdoſchanas, ko nolihdſinat pehz teeſas ſpreeduma peeſpreeſto praſijumu, atkauja naw jaiſluhdſahs.

255. Aiſbildnis nodod pagaſta teeſai ik gadus janwara mehneſî par aiſbildnibas pahrwaldiſchanu rehkenus pehz Meera Teeſneſchu Sapulzes ſaſtahditas formas. Ja weenâ aiſbildnibâ eezelti diwi aiſbildni un ik katram uſtizeta aiſbildnibas ſewiſchkas dalas pahrwaldiſchana, tad ik katrs no wineem nodod ſewiſchku rehkenu par winam uſtizeto dalu. Aiſbildneem atwehlets nodot rehkenus mutes wahrdeem; ſchahdi rehkeni eerakſtami teeſas protokolâ.

Peeſihmejums. Noſazijumi par rehkenu nodoſchanu neatteekahs uſ wezakeem, kureem aiſbildniba peeder pehz likuma un kuri ir atſwabinati no rehkenu nodoſchanas.

256. Rehkenam jaſatur ſewî ihſas ſinas: 1) par aiſbilſtamà audſinaſchanu; 2) par pahrmainahm, kahdas rehkena gada laikâ notikuſchas mantibâ, un 3) par eenahkumeem un iſdewumeem.

257. Pagaſta teeſa luhko nodotos rehkenus zauri un, ja wajadſigs, war praſit no aiſbildneem, lai eeſneedſ papildu ſinas un atnahk paſchi rehkenu iſſkaidroſchanas dehl.

258. Par rehkenu nenodoſchanu janwara mehneſî, pagaſta teeſa ſoda pee ta wainigo aiſbildni ar naudas ſodu lihdſ deſmit rubleem un noleek winam, pehz ſawa eeſkata, jaunu terminu rehkenu nodoſchanai. Ja rehkens nebuhtu nodots ari ſchinî terminâ, tad wainigais aiſbildnis no jauna ſodams ar naudas ſodu norahditâ mehrâ.

259. Ja pee rehkena zaurluhkoſchanas naw uſeeti nekahdi nokawejumi waj nepareiſibas aiſbildnibas pahrwaldiſchanâ, tad pagaſta teeſa apſtiprina rehkenu un iſdod aiſbildneem, uſ winu luhgumu, apleezibu.

260. Neatkarigi no rehkenu zaurluhkoſchanas, pagaſta teeſa pahrrauga aiſbildna darbus un war ik kurâ laikâ iſdarit aiſbildnu pahrwaldibas rewiſiju.

261. Ja aiſbildna darbôs pee aiſbildnibas pahrwaldiſchanas pagaſta teeſa eeſkatitu noſeegumu, tad pagaſta teeſa eekuſtina leetu par aiſbildna kaukſchanu pee kriminalatbildibas.

262. Par neruhpigu aiſbildnibas pahrwaldiſchanu un par pagaſta teeſas rihkojumu neiſpildiſchanu, aiſbildni ſodami ar naudas ſodeem lihdſ deſmit rubleem.

263. Ja israhdahs, ka aisbildnis ar saweem darbeem waj nokawejumeem aisbilstamam padarijis skahdi, tad pagasta teesa, noteikusi schihs skahdes leelumu, luhkojotees pehz apstahkleem, waj nu tuhlin usdod lihdsaisbildnim, waj jauneezeltam aisbildnim zelt suhdsibu pret skahdes daritaju, waj ari leek schim preekschâ ar labu nomaksat aprehkenato sumu mehness laikâ un tikai tad, kad winsch naudu nenomaksà noliktâ terminâ, rihkojahs par suhdsibas zelschanu pret winu.

264. Tôs atgadijumôs, kas paredseti 261—263. pantôs, pagasta teesa war atzelt aisbildni no aisbildnibas pahrwaldischanas.

265. Aisbildni, kuri luhds pagasta teesai, lai tos atlaisch no amata, war tapt atlaisti tikai to zehlonu pehz, kas noteikti likumâ (weet. nolik. sw. III. d. 330. pant.)

266. Aisbildneem, kad tee atlaisti waj atzelti no aisbildnibas pahrwaldischanas, waj ari kad aisbildniba beigusees, — janodod ar to soda peedraudejumu, kas norahdits 258. pantâ, — pagasta teesai diwu nedelu laikâ par aisbildnibas pahrwaldischanu rehkeni, kuri naw eewesti agrakôs rehkenôs.

267. Preekschejâ pantâ norahditôs atgadijumôs, kà ari, kad aisbildnis mirst, pagasta teesa noleek deenu, kurâ aisbildna pahrsinâ stahwoschâ manta peenemjama jauneezelteem aisbildneem, waj ari teem, par kureem aisbildniba beigusees.

268. Mantas nodoschana noteek klaht esot weenam no pagasta teesas lozekleem un skrihwerim, kuri schinî noluhkâ suhtiti pehz pagasta teesas rihkojuma. Pagasta teesas lozeklim top eesneegts sanemtahs mantas sarakstS (250. pant.) un wisi aisbildnim nodotee rehkeni, salihdsinaschanas dehl ar mantu, kahda atrodahs.

269. Par mantas nodoschanu top sastahdits protokols, kurâ jaapsihmè nodotà manta ar aisrahdijumeem us sanemtahs mantas sarakstu (250. pant.). Scho protokolu paraksta pagasta teesas lozeklis un tahs personas, kas mantu nodewuschas un sanehmuschas, un apleezina skrihweris; pehz tam schis protokols nododams pagasta teesas glabaschanâ.

270. Ja pee mantas nodoschanas iszelahs neispratumi un ta persona, par kuru aisbildniba beigusees, zek pret bijuscho aisbildni atlihdsibas prasijumu par istruhkstoscho mantu, tad pagasta teesas lozeklis zenschahs strihdneekus usmedinat us leetas beigschanu ar labu un schinî noluhkâ leek preekschâ islihgschanas zelus. Notikuschais islihgums eerakstams protokolâ par mantas nodoschanu. Neispratumi un strihdi par aisbilstamà istruhkstoscho mantu, kas zehluschees starp bijuscho un jaun-eezelto aisbildni, isschkirami pagasta teesai un newar tapt beigti ar islihgumu pehz aisbildnu weenoschanahs.

271. Pagasta teesa atswabina aisbildnus no aisbildnibas pahrwaldischanas tikai pehz tam, kad dabuts protokols par mantas nodoschanu.

272. Pagasta teesas ik gadus us 1. marta deenu stahda preekschâ semneeku wirsteesai pahrskatu par winu pahrsinâ stahwoschahm aisbildnibahm. Pahrskatu formu sastahda Meera Meesneschu Sapulze.

273. Semneeku wirsteesai, neatkarigi no pagasta teesu pahrskatu zaurluhkoschanas, ir teesiba rewidet pagasta teesâs wedamahs aisbildnibas leetas un spert wisus tos solus, kurus atsihst par wajadsigeem nepilngadigo leetâ. Augstakà pahrraudsiba pahr wisahm meera teesu apgabala pagastu teesahm, atteekotees us to peenahkumu ispildischanu, kas pagasta teesahm usdoti pehz scheem nosazijumeem, atrodahs Meera Teesneschu Sapulzê.

b) Par teesaschanu aisgahdnibas leetâs.

274. Aisgahdnibahm peemehrojami nosazijumi, kas isteikti 242 un 244—273. pantôs.

275. Aisgahdniba pahr personahm, kuru mantiba sastahw tikai is kustamas mantas, eestahdama pehz winu dsihwes weetas.

3) Par peenemschanu behrna weetâ.

276. Semneeku luhgumi par semneeku kahrtas personu waj atradenu peenemschanu behrna weetâ eesneedsami tai pagasta teesai, kuras pahrsinamâ eezirknî dsihwo behrna weetâ peenemjamais.

277. Pagasta teesa pahrleezinajusees, ka luhgums par peenemschanu behrna weetâ ir likumigs un pareiss un ka peenemschana behrna weetâ nenahk peenemjamam par skahdi, un isklausijusi leetas dalibneeku isskaidrojumus, nolemj atlaut peenemschanu behrna weetâ.

4) Par dokumentu apleezinaschanu.

278. Notaisijumi, kurus noslehds ar rakstu waj mutes wahrdôs pagasta sabeedribu lozekli sawâ starpâ, waj ar leekahm personahm, par sumu ne pahri par trihs simti rubleem, war, us lihdseju wehleschanos, tapt apleezinati pagasta teesâ.

Peesihmejums I. Lihgumi starp muischneekeem un pagastu sabeedribas lozekleem par semneeku semes gabalu nomaschanu noslehdsami tanî kahrtibâ, kahda noteikta 8. pantâ pagaidu nosazijumôs par semneeku eestahschu sastahwa un pahrsinamo preekschmetu pahrgrosischanu Baltijas gubernu semneeku eestahdês.

Peesihmejums II. Pagasta teesahm peenahkahs pehz pastahwoscheem nosazijumeem darit rentneekeem sinamus muischneeku peesolijumus un muischneekeem rentneeku atsaukschmes par pahrgrosijumeem rentes kontraktu nosazijumôs un semes gabalu pahrdoschanas lihgumôs.

279. Tahm personahm, kas lihgumâ nemj dalibu, ja tahs pagasta teesas lozekleem naw pasihstamas, japeerahda, ka winas teescham ir tahs, par kahdahm tahs sauzahs, peenesot pasi waj zitu papiru, kas apleezina personu, waj ari peewedot leezineekus, kas tahs personas pasihst un ir paschi pasihstami pagasta teesai.

280. Pagasta teesai nebuhs apleezinat lihgumus, kurus noslehds tahdas personas, kam naw teesibu-spehjas, kà par peemehru: nepilngadigi, ahrprahtigi un ziti.

281. Pee rakstiska dokumentu apleezinaschanas, tee lasami pusehm preekschâ pagasta teesas sehdê, pehz kam teesas preekschsehdetajs prasa pusehm, waj winas meerâ ar wiseem nosazijumeem, kas atrodahs dokumentâ. Ja lihdseji to sawâ atbildê apstiprina, tad wini paraksta dokumentu un tas top

eerakſtits dokumentu grahmatâ. Pehz eerakſtiſchanas grahmatâ, uſ paſcha dokumenta taiſams apleezinaſchanas uſraksts, kuram jaſatur ſewî: 1) apleezinaſchanas gads, mehneſs un datums; 2) tahs pagaſta teeſas apſihmejums, kura apleezina dokumentu; 3) numurs, ſem kura dokuments eerakſtits dokumentu grahmatâ, un 4) apſihmejums, ka lihdſeji pagaſta teeſai paſihſtami, waj ari norahdijums, kahdâ zelâ pagaſta teeſa pahrleezinajuſees par winu perſonas ihſtenibu. Uſrakſtu paraksta pagaſta teeſas preekſchſehdetajs un ſkrihweris. Sem uſraksta peeleekams pagaſta teeſas ſehgelis.

282. Mutes wahrdôs noſlehgtus notaiſijumus lihdſeji uſdod pagaſta teeſas ſehdê, kur tee eerakſtami dokumentu grahmatâ, laſami preekſchâ lihdſejeem un parakſtami tiklab ſcheem, kà ari teeſas preekſchſehdetajam un ſkrihwerim. Eepreekſch preekſchſehdetaja paraksta japeemin, ka lihdſeji pagaſta teeſai paſihſtami, waj ari janorahda, kahdâ zelâ pagaſta teeſa pahrleezinajuſees par winu perſonas ihſtenibu. No mutes wahrdôs noſlehgteem notaiſijumeem, kas eerakſtiti dokumentu grahmatâ, pagaſta teeſa iſdod lihdſejeem, uſ winu luhgumu, norakſtus ar teeſas preekſchſehdetaja un ſkrihwera parakſtu, peeleekot teeſas ſehgeli.

283. Dokumentu, waj lihgumu-grahmatâ eerakſtitu notaiſijumu paraksta to perſonu weetâ, kas neprot waj newar rakſtit, tee, kam winas to uſtiz, par ko japeemin apleezinajumâ uſ dokumenta waj dokumentu-grahmatâ eerakſtità notaiſijuma beigâs, eepreekſch preekſchſehdetaja paraksta.

284. Semneeku teſtamenti tiklab rakſtiſki kà mutiſki war tapt taiſiti tanî kahrtibâ, kahda norahdita 281—283. pantôs.

285. Tiklab par mutiſku, kà rakſtiſku notaiſijuma apleezinaſchanu un par norakſta iſdoſchanu top nemtas peezpadſmit kapeikas ſkrihwerim par labu.

286. Pagaſta teeſas dokumentu grahmata zaurſchnorejama un lapu pa lapai apleezinama ſemneeku wirsteeſas preekſchſehdetajam, peeleekot ſehgeli.

5) Par ſuhdſibahm pee apſargoſchas teeſaſchanas.

287. Leetâs par mantojumu, aiſbildnibu, peenemſchanu behrna weetâ un dokumentu apleezinaſchanu ſuhdſibas peeneſamas: pret ſuhtito pagaſta teeſas lozekli — pagaſta teeſai un pret pagaſta teeſu — ſemneeku wirsteeſai, ſeptinu deenu laikâ. Schis terminſch ſkaitams preekſch klahteſoſcheem — no tahs deenas, kad pahrſuhdſamais darbs iſdarits, waj pahrſuhdſamais nolehmums ſludinats, un preekſch klaht ne-eſoſcheem — no tahs deenas, kad pahrſuhdſamais darbs waj nolehmums wineem tizis ſinams.

288. Suhdſiba pret ſuhtito pagaſta teeſneſi eeſneedſama teeſneſim paſcham, waj pagaſta teeſai, pehz luhdſeja eeſkata. Suhdſiba pret pagaſta teeſu eeſneedſama tanî kahrtibâ, kahda noteikta preekſch blakus ſuhdſibahm (119 un 121. pant.).

289. Suhdſibas peeneſchana neaptur pahrſuhdſetà rihkojuma iſpildiſchanu, kamehr par to naw iſnahzis tahs teeſas nolehmums, kuram ſuhdſiba peeneſta.

Peelikums

pee 139. panta noſazijumôs par ziwilleetu teeſaſchanu.

I. Iſpildu rakſts preekſch pagaſta teeſas ſpreeduma iſpildiſchanas.

Iſpildu rakſts.

Uſ Keiſara Majeſtates Pawehli.

Tahdâ un tahdâ deenâ, tahdâ un tahdâ gadâ, tahda un tahda pagaſta teeſa, iſklauſijuſi ſuhdſibas leetu, ko zehlis tas un tas (ſuhdſetaja wahrds un uſwahrds) pret to un to (atbildetaja wahrds un uſwahrds) par to un to (ſuhdſibas preekſchmets), nolehma (burtu pa burtam ſpreeduma kodols).

Schis ſpreedums ir iſpildams.

Schis iſpildu rakſts iſdots tahdâ un tahdâ deenâ, tahdâ un tahdâ gadâ, tam un tam (tahs perſonas wahrds un uſwahrds, kurai iſpildu rakſts iſdots).

Pagaſta teeſas preekſchſehdetaja parakſts un ſkrihwera apleezinajums.

(S. W.)

II. Iſpildu rakſts preekſch ſemneeku wirsteeſas ſpreeduma iſpildiſchanas, kas taiſits uſ apelazijas ſuhdſibu pret pagaſta teeſu.

Iſpildu rakſts.

Uſ Keiſara Majeſtates Pawehli.

Tahdâ un tahdâ deenâ, tahdâ un tahdâ gadâ, tahda un tahda apgabala ſemneeku wirsteeſa, iſklauſijuſi leetu uſ ta un ta (wahrds un uſwahrds) apelazijas ſuhdſibu pret tahdas un tahdas pagaſta teeſas ſpreedumu, ta un ta (ſuhdſetaja wahrds un uſwahrds) ſuhdſibâ, kas zelta pret to un to (atbildetaja wahrds un uſwahrds) par to un to (ſuhdſibas preekſchmets) nolehma:

(burtu pa burtam ſemneeku wirsteeſas ſpreeduma kodols).

Schis ſpreedums ir iſpildams.

Schis iſpildu rakſts iſdots tahdâ un tahdâ deenâ, tahdâ un tahdâ gadâ, tanî un tanî pagaſta teeſâ, tam un tam (tahs perſonas wahrds un uſwahrds, kurai iſpildu rakſts iſdots).

Pagaſta teeſas preekſchſehdetaja parakſts un ſkrihwera apleezinajums.

(S. W.)

III. Nosazijumi par pahrkahpumu leetu teesaschanu.

1) Wispahrigi nosazijumi.

1. Pagasta teesa, isteesadama leetas par pahrkahpumeem, turahs pee scheem nosazijumeem.

Peesihmejums. Ja Meera Teesneschu Sapulze, kà wisaugstakà semneeku teesa, sastaptu pee scho nosazijumu peemehroschanas kahdas schaubas winu nosihmes sinà, tad ta isschkir schihs schaubas, apswehrdama Kriminalteesaschanas Ustawa nosazijumus (Keisara Aleksandera II. Teesu Ustawi) un Wisaugstaki apstiprinatos nolikumus par scha Ustawa peemehroschanu Baltijas gubernahm.

2. Apsuhdsamo apsuhdseschana pagasta teesas preekschâ ir atwehleta priwatpersonahm, kas zeetuschas no pahrkahpuma. Bes tam par apsuhdsetajeem war buht polizijas- un ziti waldibas amata wihri wisâs tanis leetâs, kurâs peemekleschana war tapt eekustinata ari bes zeetuschahs personas suhdsibas.

Peesihmejums. Leetas, kas ussahktas pehz pagasta teesas preekschsehdetaja waj lozekku paschu eesakata, top klaustas bes apsuhdsetaja (17. panta 3. punkts).

3. Personai, kas zeetusi no pahrkahpuma, ir teesiba, pirms sehde leetâ atklahta, peteikt atlihdsibas suhdsibu; schinî atgadijumâ peeminetà persona atsihstama par siwilsuhdsetaju kriminalleetâ. Ja no pahrkahpuma zeetuschais, pirms sehdes atklahschanas leetâ, naw peeteizis atlihdsibas suhdsibu, tad tas newar ussahkt scho siwilsuhdsibu kriminalkahrtibâ, bet patur teesibu to zelt siwilteesaschanas kahrtibâ, pehz tam, kad spreedums kriminalleetâ, buhs gahjis likumigâ spehkâ.

4. Pee likumigâ spehkâ gahjuscha kriminalteesas spreeduma, jautajumâ par to, waj teesajamais padarijis pahrkahpumu, siwilteesai jaturahs wisôs tanis atgadijumôs, kad suhdsiba par to saudejumu atlihdsinaschanu, kas padariti zaur scho pahrkahpumu, zelta siwilkahrtibâ, atschkiru no kriminalleetas.

5. Leeta par pahrkahpumu newar tapt eekustinata pagasta teesâ un ussahktà ir jabeidsa: 1) kad apsuhdsamais ir miris; 2) kad notezejis noilguma laiks; 3) kad apsuhdsamais islihdsis ar aiskarto, likumâ norahditôs atgadijumôs (15. pants pagaidu nosazijumôs par pagastu teesu spreeschameem sodeem), un 4) us Wisaugstakahs Pawehles waj wispahriga schehlastibas-manifesta pamata, zaur kuru top dahwata peedoschana.

6. Kad leeta beigta ais teem zehloneem, kas norahditi 5. pantâ, tad turpmak teesajot kriminalkahrtibâ zelto siwilsuhdsibu par atlihdsibu tai personai, kas zeetusi no pahrkahpuma, jaeewehro nosazijumi par siwilleetu teesaschanu.

7. Islihgschana tahdâ leetâ, kuru pehz likuma war beigt ar labu, atswabina apsuhdsamo no personiskas atbildibas un top atsihta par atsazischanos no atlihdsibas, ja zeetuschais naw paturejis sewim teesibas zelt siwilsuhdsibu.

8. Tas, kas attaisnots, waj noteesats us sodu pehz likumigâ spehkâ gahjuscha pagasta teesas waj semneeku wirsteesas spreeduma, newar tapt teesats otrkahrt par to paschu pahrkahpumu, atskaitot tos atgadijumus, kad israhditos, ka pagasta teesa taisijusi spreedumu tahdâ leetâ, kas sneedsahs pahri par winas waras robeschahm, waj ari ka agrak taisitais spreedums bijis wiltojuma, uspirkuma waj zita noseeguma isnahkums.

2) Par leetu peekritibu.

9. Pagasta teesu pahrsinai peekriht leetas par pahrkahpumeem, kas norahditi pagaidu nosazijumôs par pagastu teesu spreeschameem sodeem, kad apsuhdsamee, kà ari zeetuschee, ja tahdi buhtu, ir pagasta sabeedribu lozekki (§ 1 nolik. no 19. febr. d. 1866. g. par pagast. sabeedr. pahrwald. Balt. gub.) un schee pahrkahpumi padariti tahdâs weetâs, kuras peeder pee pagasta teesu eezirknu sastahwa.

10. Leetas par pahrkahpumeem, kas norahditas pagaidu nosazijumôs par pagasta teesu spreeschameem sodeem, ir isnemtas is pagasta teesu pahrsinas: 1) kad apsuhdsamee waj winu lihdsdalibneeki, kà ari no pahrkahpuma zeetuschee ir pagasta sabeedribas lozekki, kas peeder pee muischneekeem, eerehdneem, Swehtkalpotajam, basnizas kalpotajeem, goda pilsoneem un tirgotajeem; 2) kad atlihdsibas suhdsiba, ko zehlis no pahrkahpuma zeetuschais, sneedsahs pahri par simts rublеem, un 3) kad apsuhdsamais padarijis wairak pahrkahpumus, no kureem ziti peekriht pagasta teesas pahrsinai un ziti augstakas teesas pahrsinai. Schinî atgadijumâ wisa leeta peekriht augstakahs teesas zaurluhkoschanai.

11. Wisahm no pahrkahpuma zeetuschahm personahm, kuras naw pagasta sabeedribu lozekki, waj ari kaut gan ir scho beedribu lozekki, bet peeder pee muischneekeem, eerehdneem, Swehtkalpotajeem, basnizas kalpotajeem, goda pilsoneem un tirgotajeem, ir atwehlets, pehz sawa eeskata, greestees pee pagasta teesas tahdu, schai teesai peekritigu leetu isteesaschanas dehk, kuru eekustinaschana atkariga weenigi no pascha zeetuschà (15. pant. pagaid. nosaz. par pag. tees. spreesch. sod.), ja tur klaht tanîs leetâs apsuhdsamee ir pagasta sabeedribu lozekki un pehz sawahm personiskahm teesibahm (10. pant. 1. punkt.) naw isnemti is papasta teesu pahrsinas.

12. Leeta par pahrkahpumu peekriht tahs pagasta teesas pahrsinai, kuras eezirknî pahrkahpums padarits.

13. Ja pirms pagasta teesas spreestà soda ispildischanas apsuhdsamais padara zitus, pagasta teesahm isteesajamus pahrkahpumus, tad ikkursch pahrkahpums luhkojams sewischki zauri peenahzigai pagasta teesai. Spreedumi, ko taisijuschas sewischkas pagasta teesas, netop ispildîti, bet nosuhtami tai pagasta teesai, kuras eezirknî padarits soda sinâ swarigakais pahrkahpums, waj ja tee weenlihdsi swarigi, — tad pehz laika pehdejais pahrkahpums, kopu spreeduma taisischanas dehk, peemehrigi nosazijumeem par sodischanu pahrkahpumu kopibas atgadijumâ (14. pant. pagaid. nosaz. par pag. tees. spreesch. sod.).

14. Ja wairak pagasta teesas peenemj weenu un to pascha leetu sawâ isteesaschanâ, waj ari atraida leetas teesaschanu tapehz, ka iszehlusees domstarpiba tanî sinâ, kuras no schihm teesahm leeta peekriht, tad domstarpibu, kas zehlusees, isschkir, waj nu ta semneeku wirsteesa, kuras pagasta teesas padotas, waj ari ta semneeku wirsteesa, kuras apgabalâ leeta wispirms zehlusees, ja domstarpiba iszehlusees starp daschadu wirsteesu apgabalu pagasta teesahm. Domstarpiba top isschkirta us apsuhdsetaja waj apsuhdsamà blakus suhdsibu (77. pant. 2. punkt.), waj ari us weenas waj otras pagasta teesas preekschstahdijumu, starp kuruhm domstarpiba iszehlusees. Domstarpiba starp Meera

Teesneši no weenas puses un pagasta teesu waj semneeku wirsteesu no otras puses, isschkirama Meera Teesneschu Sapulzei uš Meera Teesnescha waj ari weenas waj otras peeminetahs teesas preekschstahdijumu. Leetas teesaschana top aptureta, kamehr domstarpiba naw isschkirta.

15. Domstarpibas par leetas peekritibu starp weena meera teesu apgabala semneeku wirsteesahm isschkiramas scha apgabala Meera Teesneschu Sapulzei; bet domstarpibas starp daschadu meera teesu apgabalu semneeku wirsteesahm isschkiramas tai Meera Teesneschu Sapulzei, kuras pahrsinamâ apgabalâ leeta wispirms zehlusees.

16. Domstarpibu par leetas peekritibu starp Teesas Ismekletaju un semneeku wirsteesu ischkir Apgabala Teesa. Ja leetu, ko Teesas Ismekletajs nodod pagasta teesai (Kriminalteeš. Ust. 482. pant.), schi teesa atsihst par tahdu, kas sneedsahs pahri par winas peekritibas robeschahm, tad pagasta teesa stahda par to preekschâ semneeku wirsteesai, kuras warâ stahw waj nu atsuhtit leetu pagasta teesai atpakaļ isspreeschanas dehļ waj ari cekustinat jautajumu par domstarpibu ar Teesas Ismekletaju un par scha jautajuma isschkirschanu stahdit preekschâ Apgabala Teesai. Ja leetu, ko pagasta teesa nodewusi Teesas Ismekletajam, schis atsihst par peekritigu pagasta teesai, tad winsch to nosuhta semneeku wirsteesai, kuras warâ stahw eekustinat jautajumu par domstarpibu ar Teesas Ismekletaju.

3) Par leetu usſahkschanas kahrtibu pagasta teesâ un par aizinaschanu pee teesas.

17. Pagasta teesa stahjahs pee isteesaschanas: 1) uš priwatapsuhdsetaju, t. i. no pahrkahpumeem zeetuschu priwatpersonu suhdsibahm; 2) uš amata wihru pasinojumeem (2. pant.) par tahdeem, winu atklahteem pahrkahpumeem, kuri peemeklejami ari beš priwatpersonu suhdsibas, un 3) uš pagasta teesneschu, waj pagasta teesu preekschsehdetaju pasinojumeem par winu paschu eewehroteem, pahrkahpumeem, kas peemeklejami neatkarigi no priwatpersonu suhdsibahm.

18. Amata wihru pasinojumôs pagasta teesai janorahdâ: 1) pahrkahpums, wina padarischanas laiks un weeta; 2) uš ko kriht aisdoma un kahdi tam par apstiprinajumu ir leezineeki waj ziti peerahdijumi; 3) zeetuschâ persona, ja tahda ir, un 4) wisu peemineto personu dsihwes weeta.

19. Priwatpersonu suhdsibâs, pehz eespehjas, janorahda preekscheją pantâ pecmineti apstahkli.

20. Amata wihru pasinojumi un priwatpersonu suhdsibas war buht rakstiskas waj mutiskas. Mutiski pasinojumi waj suhdsibas eerakstami pagasta teesneším waj skrihwerim protokolâ, kursch top lasits preekschâ leetas eekustinatajam un japaraksta tiklab schim, kà ari protokola sastahditajam.

21. Persona, kas zeetusi no pahrkahpuma, war usdot pilnwarneekam, kà apsuhdsetajam waj siwilsuhdsetajam, ne ween eesneegt suhdsibu, bet ari west leetu turpmak. Par to, ka no noseeguma zeetuschais usdod pilnwarneekam eesneegt suhdsibu waj west leetu, winam peenahkahs pasinot pagasta teesai mutes wahrdôs, waj ar rakstu. Tam, kam dota pilnwara leetu west, ir teesiba leetu beigt ar labu.

22. Priwatperſonu ſuhdſibas, kas eeſneegtas pagaſta teeſai, tahdâs leetâs, kuras eet pahri par pagaſta teeſu peekritibas robeſchahm, pagaſta teeſa wirſina turpmak ſchahdâ kahrtibâ: 1) ja noſeegums waj pahrkahpums, kas peeminets ſuhdſibâ, peeder pee tahdeem, kuru peemekleſchanu war beigt ar iſlihgumu, tad rakſtiſka ſuhdſiba atdodama luhdſejam atpakaļ ar uſrakſtu, ka leeta nepeekriht pagaſta teeſai, un ar norahdijumu uſ peenahzigo teeſu, bet uſ mutes wahrdôs peneſtu ſuhdſibu top iſdota peenahziga apleeziba, un 2) ja pahrkahpums waj noſeegums, kas ſuhdſibâ peeminets, peemeklejams neatkarigi no zeetuſchahs perſonas gribas, tad rakſtiſka ſuhdſiba waj protokols, kurâ eerakſtita mutiſka ſuhdſiba, janoſuhta, luhkojotees pehz leetas peekritibas, Meera Teeſneſim waj Teeſas Iſmekletajam, kuri no ſawas puſes, ja ar pagaſta teeſas domahm naw weenis prahtis, waj nu nodod leetu peenahzigai teeſas eeſtahdei, waj ari dara pehz 14 un 16. panteem.

23. Tanîs leetâs, kuras peemeklejamas neatkarigi no priwatperſonu ſuhdſibahm, ja naw ſinama perſona, uſ kuru kriht aiſdoma par pahrkahpuma padariſchanu, waj ja naw peeteekamu peerahdijumu, waj ari truhkſt zitu wajadſigu ſinu, teeſa war, nenolikdama leetâ ſehdi, uſdot weenam no ſaweem lozekleem leetu iſmeklet.

24. Apſuhdſamais aizinams pee teeſas zaur pawehſti pehz eeſpehjas ne wehlak kà uſ nahkamo ſehdi pehz leetas zelſchanahs. Kad apſuhdſamais atrodahs tur, kur ir pagaſta teeſa, tad pawehſtes weetâ winu war uſaizinat mutes wahrdeem. Uſ to deenu un ſtundu, kas nolikta apſuhdſamâ atnahkſchanai, aizinami zaur pawehſtehm: zeetuſchais, ja winſch ir apſuhdſetajs (17. pant. 1. punkt.), waj wina pilnwarneeks, ziwilſuhdſetajs un teeſai norahditee leezineeki; ſcheem pehdejeem pawehſtes netop ſuhtitas, ja leetas eekuſtinatajs uſnemjahs atweſt leezineekus. Tahdâ leetâ, ko eekuſtinajis amata wihrs, ſchim pehdejam top paſinots par ſehdes deenu un ſtundu, pee kam, pehz teeſas eeſkata, war peeaizinat leetas iſſkaidroſchanas dehļ ari to perſonu, kas zeetuſi no pahrkahpuma.

25. Pawehſtê ſkaidri janorahda: 1) aizinamà perſona; 2) kadehļ wina top aizinata; 3) atnahkſchanas laiks un weeta; 4) leeta, kurâ noteek aizinajums, un 5) neatnahkſchanas iſnahkumi. Pawehſte japaraksta preekſchſehdetajam waj weenam no pagaſta teeſneſcheem.

26. Pawehſte janodod pee teeſas aizinamahm perſonahm tanî kahrtibâ, kahda norahdita 24 un 25. pantôs, noſazijumôs par ziwilleetu teeſaſchanu.

27. Apſuhdſamam, ko pagaſta teeſa aizinajuſi, jaatnahk pee teeſas paſcham, ja winſch pawehſtes nodoſchanas laikâ atradahs tahs ſemneeku wirsteeſas apgabala robeſchâs, kurai padota pagaſta teeſa, kas rihkojuſees par aizinaſchanu. Ja apſuhdſamais neatnahk, tad leeta par winu noleekama klauſiſchanai uſ jaunu terminu un winam no jauna top peeſuhtita pawehſte; wina neatnahkſchana uſ otro aizinajumu neaptur leetas iſſpreeſchanu un ſpreedums, kas taiſits winam klaht neeſot, kà tahds, kas naw uſſkatams par aiſmuguriſku, war tapt pahrſuhdſets tikai uſ wiſpahriga pamata. Apſuhdſamais, kam paſcham janahk pee teeſas, ja tas neatnahk beſ eewehroſchanu pelnoſcheem zehloneem, ſodams uſ teeſas nolehmumu ar naudas ſodu pirmoreiſ — no weena lihdſ peezeem rubkeem; un otrreiſ — no diweem lihdſ deſmit rubkeem. Apſuhdſamais,

kurſch naw peeſpeeſts atnahkt pats, uſ wina luhgumu, kà ari pehz teeſas eeſkata, top iſklauſchinats waj nu tanî pagaſta teeſâ, kuras eezirknî winſch atrodahs, waj ari weetejâ polizijâ.

4) Par leetu iſteeſaſchanu pagaſta teeſâ.

28. Leetu iſteeſaſchana pagaſta teeſâ noteek mutiſki un klaji.

29. Kad naw atklahta ta perſona, kas padarijuſi pahrkahpumu, un kad iſmekleſchana iſdarita (23. pant.), tad teeſa nolemj leetu beigt, par ko paſludina leetas eekuſtinatajam. Leetas, kuras war nobeigt ar iſlihgumu, jabeidſ, kad zeetuſchà ſuhdſibâ naw norahdits apſuhdſamais; par tahdu leetas beigſchanu zeetuſcham top darits ſinams. Leeta, kas beigta, war tapt atjaunota pirms nolihguma notezeſchanas (16. pant. pagaid. noſaz. par pag. teeſ. ſpreeſch ſod.), kad apſuhdſamais uſeets. Abôs atgadijumôs nolehmums par leetas beigſchanu taiſams atklahtâ ſehdê, bet beſ puſchu un leezineeku aizinaſchanas.

30. Tanî deenâ, uſ kuru nolikta leetas klauſiſchana, amata wihrs, kas leetu eekuſtinajis, war waj nu atnahkt pee teeſas pats, waj atſuhtit ſawâ weetâ zitu amata wihru. Amata wihra neatnahkſchana neaptur leetas zaurluhkoſchanu un ſpreeduma taiſiſchanu, atſkaitot to atgadijumu, kad pagaſta teeſa atſihſt par wajadſigu aizinat ſcho amata wihru kà leezineeku.

31. Ja neatnahk priwatapſuhdſetajs un nepeeſuhta pilnwarneeku, nepeeneſdams eewehroſchanu pelnoſchus zehlonus, tad teeſa nolemj leetu beigt, ja ta peeder pee tahdahm, kuras war nobeigt ar iſlihgumu (15. pant. pagaid. noſaz. par pag. teeſ. ſpreeſch. ſod.). Zitadi teeſa noteeſà neatnahkuſcho priwatapſuhdſetaju uſ naudas ſodu no peezpadſmit kapeikahm lihdſ trim rubkeem un aizina winu uſ jaunu terminu.

32. Ja priwatapwainotajs peerahda teeſai, ka wina neatnahkſchanai bijuſchi eewehroſchanu pelnoſchi zehloni, tad teeſa atſwabina winu no uſliktà naudas ſoda un atjauno leetas teeſaſchanu, ja ta bija beigta.

33. Ja priwatapſuhdſetajs atſuhta ſawâ weetâ pilnwarneeku, teeſa war praſit, lai priwatapſuhdſetajs atnahk pats leetas apſtahkku iſſkaidroſchanas pehz.

34. Apſuhdſamais, kurſch naw peeſpeeſts atnahkt pats pee teeſas, war atſuhtit ſawâ weetâ pilnwarneeku. Apſuhdſamam, kas peeſpeeſts atnahkt pats pee teeſas, ir teeſiba pee leetas iſteeſaſchanas peenemt aiſſtahwetaju.

35. Leetas iſteeſaſchana pagaſta teeſâ eeſahkahs ar to, ka teeſas preekſchſehdetajs iſſtahſta apſuhdſamam apſuhdſibas kodolu un leek winam jautajumu, waj winſch atſihſtahs par wainigu pee teem darbeem, kurus winam leek par wainu.

36. Ja apſuhdſamais atſihſtahs par wainigu, tad teeſa, eerakſtijuſi apſuhdſamà iſſazijumus protokolâ un iſklauſijuſi puſchu iſſkaidrojumus, taiſa ſpreeſdumu; zitadi teeſa ſtahjahs pee leezineeku un leetprateju iſklauſchinaſchanas un pee zitu, puſchu peeneſtu peerahdijumu zaurluhkoſchanas, pehz kam pahreet uſ puſchu iſſkaidrojumu iſklauſiſchanu.

37. Preekschsehdetajs un, ar wina atlauju, teesas lozekli leek jautajumus puſehm, leezineekeem un leetpratejeem, lai weſtu ſkaidribâ wiſus leetas apſtahkļus.

38. Ja apſuhdſamais leedſahs atbildet uſ winam likteem jautajumeem, teeſai naw jakerahs pee draudeem, apſolijumeem, iſwilinajumeem un ziteem peeſpeedu lihdſekkeem.

39. Atteekotees uſ leezineeku iſklauſchinaſchanu, uſ iſnahkumeem, kahdeem tee padoti par neatnahkſchanu pee teeſas, uſ winu atſtumſchanu waj atſtatiſchanu, kà ari uſ leezineeku iſſazijumu ſpehka noteikſchanu, jaeewehro noſazijumi, kas iſtekiti 52, 56—61 un 63—67. pantôs, noſazijumôs par ziwilleetu teeſaſchanu, un ſcho noſazijumu 40—44. pantôs.

40. Netop peelaiſti pee leezinaſchanas: 1) beſprahtigi un ahrprahtigi; 2) garidſneeki — par atſihſchanos, kas wineem iſteikta pee bikts, un 3) apſuhdſamo pilnwarneeki waj aiſſtahwetaji — par atſihſchanos, ko wineem iſteikuſchi winu pilnwaras deweji.

41. Apſuhdſamahs perſonas wihrs waj ſeewa, winas radneeki taiſnâ linijâ uſ augſchu un uſ leju, kà ari meeſigi brahļi un mahſas war atſazitees no leezinaſchanas; bet ja wini newehlahs iſleetat ſcho teeſibu, tad top iſklauſchinati beſ ſwehreſta.

42. Netop peelaiſti pee leezinaſchanas ſem ſwehreſta: 1) tee, kas atſchkirti no baſnizas zaur garigas teeſas ſpreedumu; 2) behrngadeni, kas naw ſaſneeguſchi tſchetrpadſmito gadu; 3) wahjprahtigi, kas neſajehdſ ſwehreſta ſwehtumu; un 4) ewangeliſkas tizibas perſonas, kamehr tahs naw eeſwehtitas.

43. Netop peelaiſti pee leezinaſchanas ſem ſwehreſta, ja weena waj otra puſe zek atſtatiſchanas eerunu: 1) tee, kam atnemtas wiſas kahrtas-teeſibas waj wiſas ſewiſchkas perſoniſki waj zaur kahrtu peeſchkirtas teeſibas un preeſchrozibas; 2) zeetuſchahs perſonas wihrs waj ſeewa, wina radneeki taiſnâ linijâ un meeſigi brahļi un mahſas, kà ari ziti waj wina paſcha, waj apſuhdſamà radneeki ſahnu linijâs, treſchâ un zeturtâ pakahpenê, un abeju puſchu ſwaineeſchi pirmâs diwâs pakahpenês; 3) tee, kas ſtahw ar leetas dalibneeku ſewiſchkâ ſakarâ, waj nu zaur peenemſchanu behrna weetâ, waj zaur aiſbildnibu, waj ari zaur to, ka weens no wineem pahrwalda otra leetas, kà ari tee, kam ir prahwa ar kahdu no leetas dalibneekeem, un 4) ebreji, ſawu bijuſcho tizibas brahļu leetâs, kuri peenehmuſchi kriſtigu tizibu, un raſkolniki to perſonu leetâs, kuras no raſkola peegreeſuſchahs pee pareiſtizibas.

44. No perſonahm, kas peeminetas 41 un 42. pantôs netop nemts paraksts, ka wini apſolahs apſtiprinat ſawu iſſazijumu ar ſwehreſtu (61. pant. noſaz. par ziwilleet. teeſ.).

45. Atteekotees uſ leetpratejeem (ekſperteem) jaeewehro preekſchraksti, kahdi iſteikti 69—73. pantôs, noſazijumôs par ziwilleetu teeſaſchanu.

46. Atlihdſiba leezineekeem un leetpratejeem top dota tikai tanîs leetâs, kas eeſahkamas ne zitadi, kà uſ zeetuſchahs perſonas ſuhdſibu (15. pant. pagaid. noſaz. par pag. teeſ. ſpreeſch. ſod.), eewehrojot turklaht preekſchrakſtus, kas iſteikti 68 un 74. pantôs, noſazijumôs par ziwilleetu teeſaſchanu.

47. Ja teesa atsihst par wajadsigu isdarit apskatijumu waj kratijumu, tad usdod schos darbus ispildit weenam no saweem lozekkeem. Apskatijumi un kratijumi, atskaitot nekawejamus atgadijumus, isdarami deenas laikâ, klahtesot ne masak kà diweem peesaukteem leezineekeem, mahjas saimneekam waj wina mahjneekeem, kà ari teem leetas dalibneekeem, kuri atnahk pee scheem darbeem.

48. Skahdes un saudejumu leelumu, kas padariti zaur noseegumu, noteiz teesa pehz peerahdijumeem, ko puses peenesuschas, waj ari pehz leetprateju atsinas isklausischanas.

49. Leetâs, kuras war beigt ar islihgumu, pagasta teesas preekschsehdetajs uswedina puses, kad tahs atnahkuschas, uz islihgschanu ar labu, un tikai, ja tahs naw meerâ islihgt ar labu, teesa pahreet uz peerahdijumu pahrbaudischanu, pee kam aprobeschojahs tikai tos peerahdijumus zaurluhkodama, ko puses peenesuschas waj norahdijuschas.

50. Ik kuras leetas teesaschana un isspreeschana japabeidz pagasta teesâ pehz ceespehjas weenâ sehdê. Bet pagasta teesa war atlikt leetas isteesaschanu, ja atsihst par wajadsigu isdarit apskatijumu waj kratijumu, aizinat leetpratejus waj leezineekus, atwehlet pusehm peegahdat leetâ wajadsigos peerahdijumus, waj usdot weenam no saweem lozekkeem isdarit ismekleschanu.

51. Atteekotees uz pagasta teesneschu atstahschanos no dalibas pee leetas apspreeschanas un uz winu atstatischanu, kad to prasa puses, — japeemehro 43 un 44. panti nosazijumôs par ziwilleetu teesaschanu.

52. Ja pa leetas teesaschanas laiku nahk gaismâ, ka ta nepeekriht pagasta teesai, tad wina beidz leetas teesaschanu un dara pehz 22. panta norahdijumeem, pee kam luhguma rakstа atpakaļ atdoschanas weetâ ar uzrakstu, stahjahs norakstа isdoschana no teesas nolehmuma. Ja apsuhdsamais ar rakstu waj mutes wahrdeem nezek atstatischanas eerunu, tad pagasta teesai naw teesibas atraidit tahdas leetas zaurluhkoschanu, kura peekriht zitai pagasta teesai pehz noseeguma padarischanas weetas.

53. Ik par kuru leetu, ko pagasta teesa isklausijusi, sastahdams sehdes protokols, kurâ janorahda: 1) leetas apsihmejums; 2) pee teesas atnahkuscho puschu wahrds un uswahrds; 3) tas pahrkahpums kura pehz apsuhdsamais atrodahs teesas preekschâ, kà ari tee apstahkli, uz kureem apsuhdsiba dibinata, un tee peerahdijumi, kurus puses peenesuschas, waj uz kureem tahs atsaukuschahs; 4) apsuhdsamà atsihschanahs, ka winsch padarijis pahrkahpumu, waj ari kahda apstahkla atsihschana, uz kura apsuhdsiba dibinata; 5) ta islihguma satwars, kas notizis starp prahwneekeem; 6) pee teesas atnahkuscho leezineeku un leetprateju wahrds un uswahrds un winu issazijumi; 7) nolehmumi par naudas sodeem, kas uzlikti weenai waj otrai pusei, leezineekeem waj leetpratejeem; 8) leetâ taisità spreeduma kodols un ziti teesas rihkojumi. Pagasta teesas uzrakstitee puschu, kà ari leezineeku issazijumi, tà pat islihguma nosazijumi top lasiti preekschâ tahm personahm, no kurahm tee nahkuschi, top islaboti pehz winu norahdijumeem un japarakstа wineem, ja tee prot rakstit.

5) Par spreeduma taisischanu un sludinaschanu.

54. Pehz puschu mutiskas sazihstes beigahm, teesneschi apspreesch isklausito leetu un tuhlin taisa spreedumu. Ja teesneschu balsis dalahs diwejâs waj wairak domâs, tad par spreeduma pamatu peenemjamas tahs domas, uf kurahm weenojahs wairak balfu. Ja balsis dalahs weenlihdsigi, tad preekschroka jadod tahm domahm, kuras peenemj preekschsehdetajs, bet ja domas dalijuschahs tà, ka preekschsehdetaja balss newar dot pahrswaru, tad — tahm, pehz balfu skaita lihdsigâ spehkâ stahwoschahm domahm, kuras lehnigakas pret teesajamà likteni.

55. Pee spreeduma taisischanas pagasta teesa apswer wisus leetâ peeweftos apstahklus un peerahdijumus un isspreesch jautajumu par teesajamà wainibu waj newainibu pehz apsinas pahrleezibas. Ja teesa atsihst teesajamo par wainigu, tad noteesà winu uf sodu, kahds noteikts pagaidu nosazijumôs par pagasta teesu spreeschameem sodeem. Apsuhdsamahs personas atstahschana aisdomâ naw peelaischama.

56. Leetâs, kuras war beigt ar islihgumu, wainigais top noteesats neween uf sodu, bet ari uf atlihdsibas nomaksu leezineekeem un leetpratejeem.

57. Ja teesajamais taptu attaisnots un pret winu zeltà apsuhdsiba taptu atsihta par netaisnprahtigu, tad teesa noteesà priwatapsuhdsetaju, ja attaisnotais to prasa, nomaksat par labu schim pehdejam atlihdsibu par winam padariteem un peerahditeem saudejumeem, kà ari nomaksat atlihdsibu leezineekeem un leetpratejeem.

58. Noteesadama, soda weidâ, uf naudas sodu, pagasta teesa, eewehrojot to atgadijumu, ja wainigais nespehtu maksat, noteiz ari zitu sodu, naudas soda weetâ (6. pant. pagaid. nosaz. par pag. teef. spreesch. sod.).

59. Teesas taisitais spreedums usrakstams, parakstams teesneschem un skrihwerim un tanî paschâ sehdê sludinams pusehm, par ko no winahm top nemts paraksts. Pee spreeduma sludinaschanas teesas preekschsehdetajam peenahkahs isskaidrot pusehm spreeduma pahrsuhdseschanas kahrtibu.

60. Teesneses, kas naw weenis prahtis ar taisito spreedumu, war peesihmet par to, spreedumu parakstidams, waj ari eesneegt teesai ar rakstu tos apswehrumus, uf kureem dibinatas wina sewischkas domas.

61. Spreedumâ skaidri ja-apsihmè: 1) gads, mehnes un datums, kad spreedums taisits; 2) leetas dalibneeku wahrds un uswahrds; 3) tee apsuhdsamà darbi waj nokawejumi, kurôs teesa eerauga pahrkahpuma sihmes, kà ari galigee atsinumi un apswehrumi, uf kureem spreedums dibinats; 4) spreeduma kodols (resoluzija), un 5) peespreesto teesaschanas ismaksu un saudejumu leelums. Teesas resoluzijâ (4. punkt.) jaisteiz skaidri un gaischi, waj apsuhdsamais attaisnots, jeb waj atsihts par wainigu, norahdot schinî pehdejà atgadijumâ tos pantus pagaidu nosazijumôs par pagasta teesu spreeschameem sodeem, uf kuru pamata apsuhdsamam sods nosazits.

62. Uf leetas dalibneeka luhgumu, pagasta teesai peenahkahs isdot winam bef maksas spreeduma norakstu, ne wehlak kà treschâ deenâ pehz tam, kad eenahzis schahds luhgums.

63. Pagasta teesas spreedums eekatams par galigu, kad tas, soda weidâ, noteiz naudas sodu ne pahri par peezeem rubkeem, waj scha naudas soda pahrwehrschanas weidâ, arestu ne pahri par trim deenahm (6. pant. pagaid. nosaz. par pag. tees. spreesch. sod.), ja turklaht peeteiktahs siwilsuhdsibas wehrtiba nesneedsahs pahri par peezpadsmit rubkeem.

6) Par teesaschanu us suhdsibahm pret pagasta teesahm un semneeku wirsteesahm.

Par apelaziju.

64. Pret pagasta teesas negaligeem spreedumeem abas puses (apsuhdsetajs un apsuhdsamais) war peenest apelazijas suhdsibas par wiseem leetas preekschmeteem, kas us pusehm atteekahs. Bet siwilsuhdsetajs, tahdâ leetâ, ko eesahkusi polizija waj zita waldibas eestahde, war peenest suhdsibu tikai atlihdsibas sinâ par skahdi un saudejumeem.

65. Apelazijas suhdsibas peeneschanai ir nolikts diwu nedeku laiks, skaitot no spreeduma sludinaschanas deenas. Suhdsiba eesneedsama tai pagasta teesai, kas spreedumu taisijusi. Apelazijas suhdsibu pa pastu peesuhtot par eesneegschanas deenu eekatama ta deena, kurâ apelazijas suhdsiba nodota pastâ.

66. Apelazijas suhdsibas war tapt peenestas mutes wahrdôs waj ar rakstu Suhdsetajam jaisteiz tee zehloni, kuru pehz winsch eekata spreedumu par nepareisu, pee kam war atsauktees us jauneem peerahdijumeem. Mutes wahrdôs peenestu apelazijas suhdsibu teesnesis waj skrihweris eeraksta protokolâ, kursch suhdsetajam top lasits preekschâ un japaraksta teesnesim waj skrihwerim un suhdsetajam, ja tas prot rakstit. Pretejai pusei ir atwehlets eepasihtees ar apelazijas suhdsibas satwaru un top isdots norakst no tahs.

67. Par apelazijas suhdsibas sanemschanu teesa isdod kwihtu, un suhdsibu paschu pagasta teesa, ne wehlak kà septinu deenu laikâ, stahda preekschâ semneeku wirsteesai lihds ar pahrsuhdseto spreedumu un wiseem pee leetas peederigeem protokoleem un sarakstischanahs papireem.

68. Apelazijas suhdsiba, kas eesneegta noliktâ terminâ, aptur spreeduma ispildischanu, bet siwilsuhdsetaja peenesta apelazijas suhdsiba, kura atteekahs tikai us skahdes un saudejumu atlihdsibu, neaptur spreeduma ispildischanu soda sinâ.

69. Leetahm, kas luhkojamas zauri semneeku wirsteesâ, wajag buht peeeetamahm, lai puses waretu tahs skaitit zauri.

70. Leetu isteesaschana semneeku wirsteesâ noteek mutiski un klaji, tanî paschâ kahrtibâ, kà pagasta teesâ, eewehrojot tur klaht sewischkus nosazijumus, kahdi noteikti nahkoschôs pantôs.

71. Puses top aizinatas pee leetas isteesaschanas zaur pawehstehm (25 un 26. pant.) un war atnahkt paschas, waj atsuhtit pilnwarneekus. Tapehz, ka puses, kas pawehsti dabujuschas, waj winu pilnwarneeki neatnahk, leetas zaurluhkoschana netop aptureta, atskaitot tos atgadijumus, kad semneeku wirsteesa atsihst, ka pusehm nepeezeeschami wajag buht klaht.

72. Leetas iſteeſaſchana eeſahkahs ar to, ka top nolaſits pagaſta teeſas ſpreedums un pret ſcho ſpreedumu peeneſtà ſuhdſiba, kà ari pretejahs puſes iſſkaidrojums, ja tas ir eeſneegts; pehz tam puſes top peelaiſtas peeneſt mutiſkus iſſkaidrojumus.

73. Semneeku wirsteeſa luhko zauri puſchu peeneſtos peerahdijumus un iſſklauſchina winu atweſtos leezineekus, tiklab tos, kas iſſklauſchinati pee leetas pirmejahs teeſaſchanas, kà ari tos, kas pagaſta teeſai nebija norahditi. Tapehz, ka puſes naw peegahdajuſchas peerahdijumus un leezineekus uſ to laiku, kad leetu klauſa, winas zaurluhkoſchana netop atlikta, beſ ween ja teeſa, uſ weenas waj otras puſes luhgumu, atſihſt par wajadſigu aizinat neatnahkuſchos leezineekus. Teeſai peenahkahs aizinat un iſſklauſchinat leezineeku ſchahdôs atgadijumôs: 1) kad puſes norahditais leezineeks bija nepareiſi atſtumts no leezinaſchanas pagaſta teeſâ, un 2) kad weena waj otra puſe luhdſ iſſklauſchinat pretejahs puſes leezineeku ſem ſwehreſta. Pee tam jaeewehro noſazijumi, kas iſteikti 39. pantâ.

74. Pehz ſemneeku wirsteeſas eeſkata, waj uſ weenas waj otras puſes peepraſijumu, leezineeki top noſwehrinati pirms iſſklauſchinaſchanas.

75. Pehz ſemneeku wirsteeſas ſpreeduma waj nu top apſtiprinats pagaſta teeſas ſpreedums, waj ari top taiſits jauns ſpreedums, bet tikai apelazijas ſuhdſibas robeſchâs. Apſuhdſamam newar ſodu paleelinat, ja apſuhdſetajs to nepeepraſa.

76. Semneeku wirsteeſas ſpreedumi, kas taiſiti uſ apelazijas ſuhdſibahm pret pagaſta teeſu, eeſkatami par galigeem.

Par blakus ſuhdſibahm.

77. Blakus ſuhdſibas top peelaiſtas ſchahdôs atgadijumôs: 1) par teeſaſchanas gauſchibu; 2) par to, ka teeſa leetu peenehmuſi waj naw peenehmuſi ſawâ teeſaſchanâ; 3) par to, ka teeſa naw peenehmuſi apelazijas waj blakus ſuhdſibu waj ari luhgumu par galiga ſpreeduma atzelſchanu, un 4) par to, ka peenemtà leeta beigta, waj ari beigtahs leetas atjaunoſchana top leegta (5, 29, 31, 32 un 52. pant.).

78. Preekſch ſuhdſibas eeſneegſchanas par gauſchibu terminſch naw nolikts; wiſôs zitôs atgadijumôs ſuhdſibas eeſneegſchanai nolikts ſeptinu deenu terminſch, ſkaitot no tahs deenas, kad ſuhdſibas eeſneedſejam ſludinats pahrſuhdſamais nolehmums.

79. Blakus ſuhdſibas peneſamas ar rakſtu: pret pagaſta teeſu — ſemneeku wirsteeſai un prel ſemneeku wirsteeſu — Meera Teeſneſchu Sapulzei; blakus ſuhdſibas Meera Teeſneſchu Sapulzei top rakſtitas kreewu walodâ.

Luhgumi par galigu ſpreedumu atzelſchanu.

80. Luhgumi par galigu ſpreedumu atzelſchanu (63 un 76. pant.) peelaiſchami; 1) kad redſami ne-eewehrota taiſchnà noſihme, kahda ir noſazijumeem par pagaſta teeſu ſpreeſchameem ſodeem; 2) kad pagaſta teeſa peenehmuſi ſawâ teeſaſchanâ tahdu leetu, kura pehz likuma pa wiſam naw peeſchkirta pagaſta

teesas pahrsinai, waj ari peekriht winai tikai tad, kad ar to meerâ no pahrkahpuma zeetuschais (11. pant.); 3) kad leeta isspreesta bes puschu aizinaschanas, un bes winu mutisku isskaidrojumu isklausischanas, waj bes puschu peenesto peerahdijumu zaurluhkoschanas (36 un 73. pant.); 4) kad atraidits luhgums, lai aizina pretejahs puses leezineeku isklauschinaschanas dehk sem swehresta, waj lai aizina leezineeku, kas nepareisi atstumts no leezinaschanas pagasta teesâ, tà pat kad leezineeks isklauschinats bes swehresta preti likuma prasijumam (73 un 74. pant.); 5) kad teesa taisijusi spreedumu tahdâ leetâ, par kuru zitâ teesâ jaw bija isnahzis spreedums, kas naw atzelts noteiktâ kahrtibâ; 6) kad teesa taisijusi spreedumu nelikumigâ sastahwâ (21 un 34. panti pagasta teesu un semneeku wirsteesu satwerschmê), un 7) kad apelazijas spreedumâ nosazits, bes apsuhdsetaja peeprasijuma, bahrgaks sods, nekà pagasta teesas spreestais (75. pant.).

81. Luhgums par spreeduma atzelschanu japeenes ar rakstu diwu nedelu laikâ, no spreeduma sludinaschanas, tai pagasta teesai, kas scho spreedumu taisijusi. Luhgumi par spreeduma atzelschanu, kas eesneegti terminâ aptur spreedumu ispildischanu, atskaitot semneeku wirsteesas spreedumus par naudas sodeem, kas spreesti par pahrkahpumeem, waj kà atlihdsiba par skahdi un saudejumeem, bet peedsihtà suma, kamehr luhgums par spreeduma atzelschanu naw galigi isschkirts, glabajama waj nu teesas kasâ, waj pagasta kasâ.

82. Luhgumu par spreeduma atzelschanu, ne wehlak kà septinu deenu laikâ, lihds ar protokoleem un wiseem pee leetas peederigeem sarakstischanahs papireem, stahda preekschâ pagasta teesa — semneeku wirsteesai, un semneeku wirsteesa — Meerateesneschu Sapulzei.

83. Semneeku wirsteesa, kurai peekriht isspreest luhgumu par spreeduma atzelschanu, neaizina puses pee leetas klausischanas, bet ja puses atnahk, tad wina isklausa to isskaidrojumus.

84. Kad luhgums par spreeduma atzelschanu nolasits un atnahkuscho puschu isskaidrojumi isklausiti, tad teesa taisa nolehmumu waj nu par luhguma atstahschanu bes sekmehm, waj par pahrsuhdsetà spreeduma atzelschanu.

85. Galigu spreedumu atzekot jaeewehro schahdi nosazijumi: 1) ja galigs spreedums atzelts tapehz, ka leeta nepeekriht pagasta teesahm, tad leetai dodams, likumigâ kahrtibâ, turpmaks wirseens; 2) ja galiga spreeduma atzelschana notikusi us ziteem pamateem, tad waj nu top taisits jauns spreedums, waj ari, jauna spreeduma taisischanas dehk, leeta, ko pagasta teesa isspreedusi, top nodota weenai no tuwakahm pagasta teesahm, bet leeta, ko isspreedusi semneeku wirsteesa — weenai no tuwakahm semneeku wirsteesahm.

86. Luhgumi par semneeku wirsteesu spreedumu atzelschanu Meera Teesneschu Sapulzê luhkojami zauri, peedalotees Prokurora Beedram, pee kam jaeewehro nosazijumi, kas isteikti 80—85. pantôs.

87. Eesneedsot luhgumu par semneeku wirsteesas spreeduma atzelschanu, jaeemaksà kihlahm weens rublis. Tahdâ suhdsibâ kas atstahta bes eewehroschanas, kihlas nahk par labu sewischkam nodoklim, ko usturet semneeku wirs-

teesas, bet tahdâ suhdsibâ, kas atsihta par pamatigu, atdodamas atpakaļ kihlu eelizejam.

88. Nolehmumi, kas taisiti us luhgumeem par galigu spreedumu atzelschanu, naw pahrsuhdsami.

7) Par spreedumu ispildischanu.

89. Spreedumi eet likumigâ spehkâ: 1) kad pret negaligu spreedumu noliktâ terminâ naw peenesta apelazijas suhdsiba; 2) kad pret negaligu spreedumu noliktâ terminâ naw eesneegts luhgums par spreeduma atzelschanu, waj ari eesneegtais luhgums atstahts bes sekmehm.

90. Spreedums, kas gahjis likumigâ spehkâ, tuhlin top nodots ispildit. Pagasta teesas spreedumu ispilda schi teesa pati; bet semneeku wirsteesas spreedumu — ta pagasta teesa, pret kuru bija peenesta suhdsiba.

91. Par spreedumu ispildischanu pee tahm personahm, kas dsihwo zitâ pagasta teesas eezirkni, top pasinots weetejai pagasta teesai. Par spreedumu ispildischanu pee tahm personahm, kas dsihwo ahrpus pagasta teesu pahrsinas aploka, top pasinots weetejai polizijai.

92. Tiklab naudas soda, kà ari saudejumu atlihdsibas nomaksu, ja wainigam naw preeksch tam pee rokas lihdsekļu, pagasta teesa war nolikt us sinamu terminu, luhkojotees pehz peedsenamahs sumas leeluma un wainigà lihdsekļeem.

93. Naudas sods waj atlihdsiba, kas naw nomaksata noliktâ terminâ, top peedsihta pehz nosazijumeem par spreedumu ispildischanu siwilleetâs.

94. Par spreedumu ispildischanu pee teem, kas noteesati us arestu, pagasta teesa pasino pagasta waj wispahrigai polizijai pehz noteesato dsihwes weetas. Tee, kas noteesati us arestu, top tureti telpâs, kas preeksch tam eetaisitas pagasta teesas eezirknôs.

95. Par spreeduma ispildischanu us spreeduma originala top taisita peenahziga peesihme ar preekschsehdetaja parakstu.

IV. Pagaidu nosazijumi par pagasta teesu spreeschameem sodeem.

1. Widsemes, Igaunijas un Kursemes gubernu pagasta teesas, lihds kamehr buhs wispahrigi luhkoti zauri likumi par pagasta teesu spreeschameem sodeem, pahrsina leetas par pahrkahpumeem, kas paredseti 1860. gada Widsemes gubernas semneeku likumu 1033, 1036, 1038, 1040, 1042, 1043, 1049, 1051, 1052, 1054—1061, 1069—1075, 1078, 1079, 1081, 1082, 1086 un 1095—1102. pantôs,*) eewehrojot nahkoschus nosazijumus (2—20. pant.).

*) Skat. peelikumu pee scha panta grahmatas beigâs.

Pahrtulkotajs.

2. Pagasta teesas noteesà wainigos us to sodu, kahds par padarito pahrkahpumu nolikts, peenahzigâ pantâ Widsemes gubernas semneeku likumôs no 1860. gada (1. pant.).

3. Peenahzigôs pantôs Widsemes gubernas semneeku likumôs no 1860. gada (1. pant.) norahditais meesas sods newar tapt spreests pahrak par diwdesmit rihkschu siteeneem. Sods, kas noteikts peemineto semneeku-likumu 1078. pantâ, top pahrwehrsts naudas sodâ ne pahrak par diwpadsmit rubleem.

4. Pahrkahpumi, kas paredseti 1860. gada Widsemes gubernas semneeku likumu 1072 un 1081. pantôs, ir isnemti is pagasta teesu pahrsinas, ja naudas sods, kas par teem nahkahs soda weidâ, sneedsahs pahri par diwpadsmit rubleem.

5. 1860. gada Widsemes gubernas semneeku likumu peenahzigôs pantôs noteikto meesas sodu pagasta teesai ir teesiba pahrwehrst stingrâ arestâ pee maises un uhdens ne ilgak kà us diwahm nedelahm. Tahdâ paschâ arestâ un us tahdu paschu laiku pagasta teesai ir japahrwehrsch meesas sods, tiklab personahm, kas isnemtas no scha soda us wispahrigu likumu pamata (Sod. Lik. 1885. g. isdew., peelik. I. pee 30. pant.), waj us weetejo nolikumu pamata (1860. g. Widsem. gub. semn. lik. 608. pant. un 4. jun. d. 1865. g. Wisaugstaki apstipr. Balt. Komit. nolehm.*), kà ari teem noteesateem, kuri luhds, lai isdara schahdu pahrwehrschanu.

6. Us naudas sodeem noteesatee, ja wini nespehj tos samaksat, ir sodami: 1) naudas soda weetâ ne pahri par peezeem rubleem — ar arestu ne pahri par trim deenahm; 2) naudas soda weetâ ne pahri par diwpadsmit rubleem — ar arestu ne pahri par seschahm deenahm.

7. Tee, kas naudas soda weetâ top tureti arestâ, atswabinami, kad nomaksà no wineem peenahzigo naudas soda daku, kahda stahw samehrâ ar atlikuscho eeslodsischanas laiku.

8. Pahrkahpumi netop peelihdsinati par wainu, kad tee padariti: 1) nejauschi, netikween bes nodoma, bet ari bes nekahdas neapdomibas waj nelahgoschanas; 2) behrngadibâ lihds desmit gadeem; 3) prahta satreekumâ; 4) tapehz, ka peespeedusi nepahrspehjama wara, un 5) ais nepeezeeschamas atgainaschanahs.

9. Nepilngadigus no desmit lihds tschetrpadsmit gadeem pagasta teesa war, neuslikdama sodu par pahrkahpumeem, nosuhtit pee wezakeem waj aisbildneem, lai soda mahjâs.

10. Noteikdama soda mehru, pagasta teesa nemj wehrâ apstahkkus, kas teesajamà wainu masina waj paleelina.

11. Par apstahkleem, kas teesajamà wainu masina, sewischki jaatsihst: 1) nepilngadiba lihds septinpadsmit gadu wezumam; 2) wahjprahtiba un pehdejà mulkiba: 3) stipra sakairiba, kas zehlusees ne zaur teesajamà wainu; 4) pehdejà truhziba un jeb kahdu lihdsekku truhkums pahrtikai un darbam; 5)

---

*) Skat. peelikumu pee scha panta grahmatas beigâs. Pahrtulkotajs.

agraka neapwainota dſihwe; 6) labprahtiga pametumu atlihdſinaſchana zeetuſcham, pirms ſpreedums taiſits, un 7) atſihſchanahs un ſirſniga noſchehloſchana.

12. Par apſtahkleem, kas paleelina teeſajamà wainu, ſewiſchki jaatſihſt: 1) apdomiba wainigà darbôs; 2) ſtuhrgalwiga leegſchanahs un aiſdomas greeſchana uſ newainigu; 3) wairak pahrkahpumu kopiba, un 4) ta paſcha pahrkahpuma atkahrtoſchana, waj ari tam lihdſiga pahrkahpuma padariſchana, pirms pehz ſoda noſpreeſchanas gads notezejis.

13. Kad pee pahrkahpuma padariſchanas peedalijuſchahs diwas waj wairak perſonas, tad tee wainigee, kuri paſchi to padarijuſchi waj uſ to peerunajuſchi zitus, ſodami bahrgaki nekà winu lihdſdalibneeki.

14. Kad taî paſchâ reiſâ iſteeſajami wairak pahrkahpumu, kurus padarijuſi weena un ta pati perſona, tad teeſa ſoda wainigo ar to no ſodeem, kurſch ir bahrgaks.

15. Par pahrkahpumeem, kas paredſeti 1860. gada Widſemes gubernas ſemneeku likumu 1059, 1075, 1095, 1097 un 1098. pantôs, kà ari par ſahdſibu, krahpſchanu un ſweſchas mantas peeſawinaſchanu ſtarp wezakeem un behrneem, wainigee ſodami ne zitàdi, kà kad ſuhdſibu pagaſta teeſai waj polizijai peeneſuſchi zeetuſchee waj winu wihri, wezaki, aiſbildni un wiſpahri tee, kureem par wineem jagahdà. Par ſcheem pahrkahpumeem nenahk ſods, ja zeetuſchais waj aiſkahrtais iſlihgſt ar wainigo.

16. Wainigee top no ſoda atſwabinati, kad winu padaritee pahrkahpumi, waj paſchi wainigee naw tikuſchi ſinami teeſai waj polizijai ſeſchu mehneſchu laikâ.

17. Spreedumâ nolemtais ſods atzekams: 1) kad noteeſatais miris, un 2) kad ar aiſkahrto iſlihgts likumâ norahditôs atgadijumôs (15. pant.).

18. Neatkarigi no naudas-ſtrahpehm un ſodeem par pahrkahpumeem, wainigee top noteeſati iſpildit winu pahrkahptos peenahkumus un iſlabot padaritos nokawejumus, kà ari top peeſpeeſti, uſ zeetuſchà peepraſijumu, iſlabot wiſu, ko tee ſabojajuſchi, waj apſkahdejuſchi waj ari atlihdſinat zeetuſcham ſkahdi un ſaudejumus.

19. Ja uſ atlihdſibas makſu un naudas ſodu noteeſatais neſpehj makſat, tad no wina mantas wiſpirms janolihdſina ſaudejumu atlihdſiba, bet naudas ſods peedſenams tikai no wina pahrejahs mantas.

20. Naudas ſodi, kas top uſlikti uſ ſcho noſazijumu pamata, nahk par labu kapitalam, ko eetaiſit apzeetinaſchanas weetas preekſch teem, kas eeleekami areſtâ pehz pagaſta teeſu ſpreedumeem.

Peeſihmejums. Lihdſ tam, kamehr iſnahks ſewiſchki noſazijumi, ſchee naudas ſodi ſaſtahda it kurâ aprinki ſewiſchku kapitalu, kurſch atrodahs gubernas preekſchneezibas rihkoſchanâ un ſtahw ſem ſemneeku leetu komiſaru tuwakas pahrraudſibas. Gubernas preekſchneeziba iſdod noſazijumus par ſcho kapitalu glabaſchanu, kà ari par rehkenu weſchanu un rehkenu nodoſchanu par teem.

B.

Pagaidu noſazijumi par ſemneeku eeſtahſchu ſaſtahwa un pahrſinamo preekſchmetu pahrgroſiſchanu.

1. Lihdſ ar Keiſara Alekſandra II. Teeſu Uſtawu eeweſchanu, uſraudſiba pahr ſemneeku pagaſtu ſabeedribu pahrwaldibu un pahr to likumu pareiſu peemehroſchanu, kuri nokahrto ſemneeku agrar-leetu, top uſdota komiſareem ſemneeku leetâs, kurus eezel uſ Gubernatoru preekſchſtahdijumu Eekſchleetu Miniſtris iſ tahdahm perſonahm, kam teeſiba ſtahwet walſts deeneſtâ.

Peeſihmejums. Semneeku leetu komiſaru ſkaits ir noteikts ſewiſchkâ ſarakſtâ, kas peelikts klaht pee ſcha panta.

2. Semneeku leetu komiſareem ir peeſchkirta VII. klaſe pehz amata, VII. ſchkira pehz uſſchuwuma uſ mundeera, V. ſchkira pehz penſijas un gada algojums 2000 rubļu leelumâ. Beſ algojuma wineem top iſmakſati ik kuram 500 rubļi preekſch rakſtwedeja peenemſchanas un ziteem kanzelejas iſdewumeem.

3. Iſdewumi, ko uſturet komiſarus ſemneeku leetâs Igaunijas un Kurſemes gubernâs, ſedſami iſ naudas makſajumeem preekſch ſemſtibas klauſibahm. Bet Widſemes gubernâ lihdſ tam, kamehr taps pahrgroſiti paſtahwoſchee noſazijumi par ſemſtibas klauſibahm, peeminetais iſdewums nomakſajams no ſewiſchka nodokļa, kas top nemts no muiſchas- un ſemneeku ſemes, ſamehrâ ar dahlderu ſkaitu.

4. Tanîs aprinkôs, kurôs ſemneeku leetu komiſaru ſkaits leelaks par weenu, winu eezirknu robeſchas noteizamas un pahrgroſamas pehz ſemneeku leetu komiſijas nolehmuma, ar Eekſchleetu Miniſtra apſtiprinajumu. Komiſara paſtahwigu uſturas weetu noteiz Gubernators, pehz eeſpehjas, eezirknim widû.

5. Ja ſemneeku leetu komiſars ir atſtahdinats, naw klaht, ir ſlims, waj miris, tad wina amata iſpildiſchanu Gubernators uſdod tuwakâ eezirkņa komiſaram, waj ſewiſchki komandejamai perſonai.

6. Semneeku leetu komiſaram ir ſewiſchks ſehgelis ar gubernas brunoga uſtehlojumu un ar uſrakſtu apkahrt brunogam: tahda un tahda aprinka un eezirkņa „komiſars ſemneeku leetâs.“ („Коммисаръ по крестьянскимъ дѣламъ“).

7. Luhgumi un ſuhdſibas peneſamas ſemneeku leetu komiſaram mutes wahrdôs maj ar rakſtu un pehdejâ atgadijumâ tahs war eeſneegt luhdſeji waj ſuhdſetaji paſchi, waj ari peeſuhtit pa paſtu. Perſonas, kas greeſchahs, pee ſemneeku leetu komiſara, war winam paſinot par ſaweem iſwehleteem pilnwarneekeem waj nu perſoniſki mutes wahrdôs, waj uſ wina wahrdu ſuhtitâ ſewiſchkâ rakſtiſkâ paſinojumâ, waj ari paſchâ luhguma rakſtâ. Pagaſta ſabeedribu pilnwarneeki apgahdajami ar weetneeku pulka ſpreedumeem, pehz kureem tee eezelti par pilnwarneekeem.

8. Komiſareem ſemneeku leetâs peekriht: a) wiſi tee peenahkumi uſraudſibas ſinâ par ſemneeku pagaſta ſabeedribu pahrwaldibu un pahrraudſibas ſinâ pahr ſemneeku agrarleetas nokahrtoſchanas noſazijumu peemehroſchanu, — kuri (peenahkumi) uſ weetejo nolikumu pamata bija uſdoti draudſes teeſahm un

draudſes teeſneſcheem Widſemes un Igaunijas gubernâs un aprinka teeſahm Kurſemes gubernâ; **b**) apſtiprinat (koroboret), tos lihgumus, kurus ſemneeki noſlehdſ ar muiſchneekeem par ſemneeku ſemes gabalu nomaſchanu, **z**) apleezinat lihgumu likumibu par ſemneeku ſemes gabalu pahrdoſchanu un to lihgumu likumibu, pehz kureem pagaſta ſabeedribu lozekki pehrk Widſemes gubernâ klauſibas muiſchas-ſemes (kwotu) gabalus un Sahmu ſalâ un Igaunijas gubernâ 1/6 ſemneeku rentes ſemes, kas peeweenota, uſ weetejo nolikumu pamata, pee muiſchas-ſemes; ſchinîs apleezinajumôs ſemneeku leetu komiſaram, nepahrbaudot nolihgumu tanî ſinâ, waj tas preekſch puſehm peenehmigs waj ne, ja-apleezina tikai, ka lihguma ſatwars neweenâ ſinâ neſtahw pretim ſemneeku likumu un zitu likumu noſazijumeem; **d**) iſdarit eepreekſchejus iſmeklejumus leetâs par nepareiſu, — pretim ſemneeku likumeem, — ſemneeku-ſemes (Widſemes gubernâ — klauſibas ſemes, Sahmu ſalâ un Igaunijas gubernâ — ſemneeku rentes ſemes un Kurſemes gubernâ ſemneeku rentes ſemes gabalu) peeweenoſchanu pee muiſchas-ſemes, kà ari, Widſemes gubernâ leetâs par klauſibas ſemes pahrwehrſchanu no klauſibahm brihwâ ſemê, un ſchos iſmeklejumus ſtahdit preekſchâ, lihdſ ar ſawu atſinu, iſſchkirſchanas dehk ſemneeku leetu komiſijai; **e**) atkaut weetneeku pulku ſaweenotas ſapulzes ſaſaukſchanu tôs atgadijumôs, kas norahditi pagaſta teeſu uſtawâ; **f**) paſinot Meera Teeſneſchu Sapulzei nodomajumus par pagaſta teeſu eezirknu robeſchu pahrgroſiſchanu, kà ari par to pagaſtu ſkaita paleelinaſchanu waj pamaſinaſchanu, kuri peeder pee pagaſta teeſas eezirkna ſaſtahwa, un **g**) Widſemes gubernâ apſtiprinat no jauna pahrmehritahs ſemes waku grahmatas

Peeſihmejums I. Ja lihgumôs, kas peemineti punktâ z, atrodahs noſazijumi kas neſakan ar likumu, un ja weena waj otra puſe naw ar meeru iſlaiſt ſchos noſazijumus, tad ſemneekn leetu komiſars atraida lihguma apleezinaſchanu. Lihgumus, kas naw komiſara apleezinati, kreposta eeſtahdes nenemj preti apſtiprinaſchanas (korroborazijas) dehk.

Peſihmejums II. Leetas, kas peeminetas punktâ d, eekuſtinamas tanî kahrtibâ, kahda noteikta pehz paſtahwoſcheem nolikumeem. Semneeku leetu komiſija war uſdot ſemneeku leetu komiſaram iſdarit iſmeklejumus tiklab uſ to perſonu paſinojumeem, kureem uſtizeta pahrraudſiba par to, ka netaptu maſinata ſemneeku ſeme, bet Widſemes gubernâ ari klauſibas muiſchas-ſeme, kà ari pehz zitahm komiſijai taiſchni peenahkuſchahm ſinahm.

9. Pret ſemneeku leetu komiſara nolehmumeem un rihkojumeem preekſchmetôs, kas apſihmeti 8. panta punktôs **b** **c** un **d**, war peneſt ſuhdſibas ſemneeku leetu komiſijahm tanî terminâ, kahds norahdits 32. pantâ noſazijumôs par pagaſta ſabeedribu pahrwaldibu Baltijas gubernâs.

10. Lihdſ tam laikam, kamehr galigi nebuhs pahrgroſits aprinka un gubernas ſemneeku leetu eeſtahſchu eekahrtojums Baltijas gubernâs, pee Widſemes ſemneeku leetu komiſijas, beſ tahm perſonahm, kas peeminetas 1107 un 1108. pantôs Widſemes gubernas ſemneeku likumôs no 1860. gada, peeder Wize-Gubernators un diwi Gubernas Waldes Padomneeki. Widſemes ſemneeku leetu komiſijas Sekretars eezekams pehz ſchihs komiſijas nolehmuma.

11. Igaunijas, Widſemes un Kurſemes Gubernatoreem un ſemneeku leetu komiſijahm, beſ teem peenahkumeem, kas iſteikti paſtahwoſchôs nolehmumôs par ſemneekeem un ſcho noſazijumu preekſchejôs pantôs, top uſdota: pirmeem — pagaſta pahrwaldibas amata wihru galiga atzelſchana, adminiſtratiwâ kahrtibâ, no winu eenemjameem amateem, un pehdejahm — to leetu iſſchkirſchana, kas

apſihmetas ſcho noſazijumu 8. panta punktâ d. Pret ſemneeku leetu komiſijas nolehmumeem peeminetôs preekſchmetôs war peeneſt ſuhdſibas Eekſchleetu Miniſtrim trihsdeſmit deenu laikâ no nolehmuma ſludinaſchanas.

Peelikums

pee 1. panta pagaidu noſazijumôs par ſemneeku eeſtahſchu faſtahwa un pahrſinamo preekſchmetu pahrgroſiſchanu.

Semneeku leetu komiſaru ſkaita faraksts Widſemes, Igaunijas un Kurſemes gubernâs.

Gubernu noſaukums.	Aprinku noſaukums.	Komiſaru ſkaits.
Igaunijas	Harijas (Reweles)	2
	Wihkas (Hapſalas)	2
	Wihrlandes (Weſenbergas)	2
	Jerwas (Weiſenſteinas)	1
	Salas: Dago un Wormſa	1
Widſemes	Rigas	2
	Walmeeras	2
	Zehſu	2
	Walkas	2
	Werawas	2
	Tehrbatas	2
	Wilandes	2
	Pehrnawas	2
	Arensburgas (Sahmu ſalas)	1
Kurſemes	Dobeles (Jelgawas)	1
	Baukas	1
	Wentspils	1
	Aiſputes	1
	Kuldigas	1
	Grobinas	1
	Talſu	1
	Tukuma	1
	Jaunjelgawas	1
	Ilukſtes	1

Uſ originala Keiſara Majeſtate ar Sawa Paſcha roku uſrakſtijis:

„Tam buhs tà buht."

Peterhofâ,
9. julija d. 1889. g.

Noſazijumi

par teeſu un ſemneeku eeſtahſchu reformas likumu ſpehkâ zelſchanu Baltijas gubernâs.

A.

Teeſu reformas ſinâ.

I. Wiſpahrigi noſazijumi.

1. Nolikumi par Keiſara Alekſandra II. Teeſu Uſtawu peemehroſchanu Baltijas gubernahm, kà ari noſazijumi: a) par aiſbildnibas eeſtahſchu eerihkoſchanu ſchinîs gubernâs, un b) par daſcheem pahrgroſijumeem hipoteku likumôs, top zelti ſpehkâ Widſemes, Igaunijas un Kurſemes gubernâs un Sw. Peterburgas gubernas Narwas pilſehtâ, 1889. gada otrâ pusgadâ, tanî kahrtibâ, kahda norahdita nahkoſchôs pantôs.

2. Noteikt tuwak to teeſas eeſtahdijumu atklahſchanu, kas eerihkoti uſ Keiſara Alekſandara II. Teeſu Uſtawu kà ari nolikumu pamata par ſcho Uſtawu peemehroſchanu Baltijas gubernahm, atwehlets Teeſleetu Miniſtrim pehz weenoſchanahs ar Eekſchleetu un Finanſu Miniſtreem.

3. Lihdſ ar jauno teeſu eeſtahdijumu atklahſchanu top atzeltas: Widſemes gubernâ hofteeſa un ſemesteeſas, Kurſemes gubernâ oberhofteeſa un wirspilsteeſas, Igaunijas gubernâ oberlandgerichte, niderlandgerichte un mangerichtes, kà ari wiſi Baltijas gubernu pilſehtu un Narwas pilſehtas magiſtrati ar winu apakſchteeſahm, un Reweles Augſchpilſehtas (Doma) un Weſenbergas, Weiſenſteinas un Baltijas porta fogteiteeſas, Igaunijas gubernâ. Tapat wiſâs trijâs Baltijas gubernâs top atzelti Gubernas Prokuroru un winu Beedru amati. Par ſchinî pantâ apſihmeto teeſu un amatu atzelſchanu top ſludinats Senata un gubernas awiſês.

Peeſihmejums. To kahrtibu, kahdâ atzekamahm teeſahm taps nonemti tee winu peenahkumi, kas nepeeder pee teeſas uſdewumeem, noteiz ſewiſchki noſazijumi, kas ſche peelikti klaht.

4. Teeſleetu Miniſtrim atwehlets, triju mehneſchu laikâ pehz tam, kad preekſchejâ pantâ peeminetahs teeſas ſlehgtas, uſdot ſewiſchkeem ſcho teeſu lozekleem, kuri naw eezelti zitôs amatôs, iſdarit iſpildu darbus pee ſcho teeſu

taisito spreedumu ispildischanas, leetu nodoschanas u. t. t. Schee lozekli lihds kamehr tee pabeids wineem usdotos peenahkumus, jo projam dabun wineem peeschkirto algojumu us agraka pamata.

5. Eewedot nolikumus par teesu reformu Baltijas gubernâs tee, pee atzelamahm teesahm pastahwoschee adwokati, kuri taps eezelti nodarboschanahs dehl ar leetahm jaunôs teesu eestahdijumôs, dabun Swehrinatu Adwokatu nosaukumu un ir padoti teem nosazijumeem, kahdi par scheem Adwokateem noteikti Teesu Ustawôs. Swehrinatu adwokatu eezelschana is agrakeem Adwokateem, kas apmeerina Teesu Eestahdijumu Satwerfmes 354 un 355. pantôs isteiktos nosazijumus, stahw Teesleetu Ministra warâ; wisi ziti Swehrinati Adwokati war usnemtees mekleschanos leetâs Igaunijas, Widsemes un Kurfemes gubernâs ne zitadi, ka ar Teesleetu Ministra atlauju.

6. Slehdsamo teesu un prokuraturas eerehdni, kas naw eezelti jaunôs amatôs, top atstahti ahrpus schtata us wispahriga pamata, ismaksajot teem no wineem, kuri dabuja algojumu no Waldibas, algu waj weenreisigus ismaksajumus, us to nosazijumu pamata, kahdi noteikti 572. pantâ Ust. par deenestu pehz Waldibas eezehluma. (Lik. Sw. III. sehj.)

7. Nekustamas mantas Kurfemes gubernâ (widmas), kas bija peeschkirtas wirspilskungeem algojuma weetâ, pahreet pilnigâ krona ihpaschumâ un eenahkumi no schihm nekustamahm mantahm peeweenojami pee Walsts Rentejas swabadeem awoteem Walsts Mantu Ministerijas eenehmumu budschetâ.

8. Wisi rihkojumi, kas atteekahs us Teesu Ustawu eeweschanas nosazijumu ispildischanu, nahk is Teesleetu Ministerijas, bet tee, kas atteekahs us nosazijumu ispildischanu par tahdu tagadejo teesu peenahkumu nodoschanu, kas nepeeder, pee teesas usdewumeem — is Eekschleetu Ministerijas. Teesleetu- un Eekschleetu Ministreem ir atwehlets isdot sewischkas instrukzijas peemineto nosazijumu peenahzigas peemehroschanas dehl.

II. Pirmejà eezelschana teesu eestahdijumu amatôs.

9. Teesleetu Ministrim ir atwehlets isredset personas, ko pirmâ galâ, — pehz Teesu eestahdijumu Satwerfmes un pehz nolikumeem par schihs Satwerfmes peemehroschanu Baltijas gubernahm, — eezelt Apgabala Teesu Preekschsehdetaju un Lozekku, tanî skaitâ ari Teesas Ismekletaju, tà pat Teesu Palatas Departamenta Preekschsehdetaja un Lozekku amatôs.

10. Apgabala Teesu un Meera Teesneschu Sapultschu Preekschsehdetaju, kà ari Apgabala Teesu Lozekku, Meera Teesneschu un prokuraturas eerehdnu eezelschana war notikt ari agrak nekà tanî terminâ, kahds nolikts jauno teesas eestahdijumu atklahschanai, ja scho amata wihru peedalischanahs pee sagatawojuma darbeem Teesu Ustawu eeweschanas sinâ, taptu atsihta par wajadsigu.

11. Jauno teesu eestahdijumu un prokuraturas eerehdni dabun schtatôs nosazitu algojumu, skaitot no tahs deenas, kad tee eezelti amatâ.

12. Dodotees us deenesta weetahm, teesu eerehdni dabun brauzamo naudu par jeb kuru attahlumu un pabalstu tahdâ mehrâ, kahds noteikts wispahrigôs likumôs.

13. Apgabala Teesu Preekschsehdetaji, Preekschsehdetaja Beedri un Lozekki kà ari Teesu Palatas Departamenta Preekschsehdetajs un Lozekki, kas eezelti agrak par jauno teesu eestahdijumu atklahschanas laiku, war, pehz Teesleetu Ministra, waj tahs personas eeskata, kurai, pehz sewischkas Wisaugstakahs pawehles, buhs usdots zelt spehkâ nolikumus par teesu reformu Baltijas gubernâs, — tapt komandeti us atzekamahm teesahm, lai tanîs peedalitos pee teesu leetu isspreeschanas, ar Lozekku un Preekschsehdetaju teesibahm.

III. Pirmejà meera teesu eezirknu un aisbildnibas eestahschu eerihkoschana.

14. Pirmejo saraksstu par Meera Teesneschu eezirknu robeschahm sastahda pagaidu gubernas-komitejas, kas apsihmetas 1. pantâ 1. peelikumâ pee 6. panta nolik. par Teesu Ust. peemehr. Balt. gub.; peedalotees to pilsehtu Pilsehtas Galwahm, kuras peeder pee meera teesu apgabala sastahwa, kà ari peedalotees peenahzigeem aprinka muischneezibas Preekschneekeem (Kurzemes gubernâ), aprinka deputateem (Widzemes un Igaunijas gubernâs) un konwenta deputatam (Sahmu salâ). Gubernas komitejas sawahk wisas wajadsigahs sinas zaur tahm eestahdehm un amata wihreem, kas norahditi peeminetà peelikuma 2. pantâ. Saraksstu sastahdot, gubernas komitejas nemj wehrâ eedsihwotaju sadalijumu, satikssmes weeglumu, weetejo ruhpueezibas saru un tirdsneezibas attihstibas stahwokli u. t. t., neskatidamahs, kad wajadsigs, us pilsehtas un aprinka semes robeschahm. Eezirknu saraksti top zaur Gubernatoru stahdîti preekschâ Teesleetu Ministrim, kursch sasinojees ar Eekschleetu Ministri, leek schos saraksstus preekschâ zaurluhkoschanas un apstiprinaschanas dehl Waldoschà Senata Pirmam Departamentam.

15. Wisi rihkojumi, kas atteekahs us amata wihru eewehleschanu muischneeku un pilsehtu bahrinu teesâs, darami Gubernatoram un turklaht tik laiku, ka, jaw no teesu eestahdijumu atklahschanas deenas, iswehletahs personas waretu stahtees pee sawu deenesta peenahkumu ispildischanas.

IV. Kahrtiba, kahdâ jaunôs teesu eestahdijumôs turpmak wirsinamas leetas, kas ussahktas wezâs teesâs, waj zehluschahs is agraka laika juridiska sakara.

a) Par kriminalleetahm.

16. Leetas, kas ussahkamas ne zitadi, kà us suhdsibahm un war tapt beigtas ar islihgumu, ja tanîs naw notizis islihgums, nedz isnahzis teesas spreedums, top beigtas; bet suhdsetaji patur teesibu, atjaunot schihs leetas jaunôs teesu eestahdijumôs, pee kam tas laiks, kas notezejis no suhdsibas zelschanas deenas wezahs kahrtibas teesâ, lihds tai deenai, kad suhdsetajam pasinots par leetas beigschanu, netop peeskaitits pee noilguma laika. Bet ja us scha pamata pahri palikuschais laiks buhtu ihsaks par trim mehneschem, tad suhdsetajam atwehlets atjaunot leetu triju mehneschu laikâ.

Peesihmejums. Pee to leetu beigschanas, kas apsihmetas schinî pantâ, ja-eewehro scho preekschraksstu 37. panta nosazijums.

17. Lihgumi par to leetu atjaunoschanu, kas apsihmetas preekschejâ (16.) pantâ, eesneedsami Meera Teesneschem. (Kriminalteesn. Ust. 35. pant.).

18. Tanîs leetâs, kas beigtas uſ 16. panta pamata, tiklab ſoki, kas ſperti pret apſuhdſameem, lai teem atnemtu lihdſekļus atrautees no iſmekleſchanas un teeſas, kà ari ſoki, kas ſperti zivilprafijuma nodroſchinaſchanas ſinâ, paleek ſpehkâ diwu mehneſchu laikâ no jauno teeſu eeſtahdijumu atklahſchanas deenas. Wehz ſcha termina beigahm, ja naw eeſneegts luhgums par leetas atjaunoſchanu, peeminetee ſoki top atzelti uſ prokuraturas eerehdnu rihkojumu; zitadi ſcho ſoku patureſchana ſpehkâ, waj winu pahrgroſiſchana ſtahw tà jaunà teeſu eeſtahdijuma warâ, kurâ leeta atjaunota.

19. Wiſas leetas (atſkaitot tahs, kas peeminetas 16. pantâ) par Meera Teeſneſchu iſteeſajameem noſeegumeem un pahrkahpumeem, kuras atrodahs wezo teeſu iſteeſaſchanâ, kà ari tahs, kas top weſtas polizijas eeſtahdès, ja tiklab weenâs, kà otrâs leetâs naw taiſits ſpreedums par kodolu, top nodotas peenahzigahm Meera Teeſneſchu Sapulzehm, kuras ſadala ſchihs leetas ſtarp Meera Teeſneſcheem turpmakas wirſinaſchanas un iſteeſaſchanas dehl pehz teem noſazijumeem, kahdi noteikti preekſch Meera Teeſneſcheem.

20. Neiſſpreeſtahs leetas pahr noſeegumeem un pahrkahpumeem, kuras top teeſatas wezâs teeſâs, kà pirmâ inſtanzê (atſkaitot leetas, kas norahditas 16. pantâ), un kuras ſneedſahs pahri par meera teeſu eeſtahdijumu waras robeſchahm leetu peekritibas ſinâ, top nodotas Apgabala Teeſas Prokuroram turpmakas wirſinaſchanas dehl pehz Kriminalteeſaſchanas Uſtawa noſazijumeem.

21. Otrahs pakahpenes teeſâ neiſſpreeſtee pirmahs pakahpenes teeſas preekſchſtahdijumi tapehz, ka apſuhdſamee apzeetinati (Wiſaugſt. 3. jun. d. 1886. g. apſtipr. Walſts Pad. nolehm. III. d. 3. pant., punkt.), kà ari apſuhdſamo ſuhdſibas ſchinî jautajumâ, top nodotas Apgabala Teeſahm pehz peederibas.

22. Leetas, kas apſihmetas 20. pantâ, ja tanîs iſmekleſchana naw pabeigta, waj ari ja tahs dotas atpakaļ iſmeklejuma papilnoſchanas dehl, top nodotas Apgabala Teeſu Teeſas Iſmekletajeem un pehz iſmeklejuma beigahm wirſinamas turpmak tanî kahrtibâ, kahda norahdita Kriminalteeſaſchanas Uſtawâ.

23. Wiſpahri pee wiſu to leetu iſteeſaſchanas jaunôs teeſu eeſtahdijumôs, kas uſſahktas wezahs teeſaſchanas kahrtibâ, leezineeki un leetprateji, kas jaw iſklauſchinati ſem ſwehreſta, pee jaunas iſklauſchinaſchanas ſchinîs eeſtahdijumôs netop no jauna noſwehrinati. Pee teeſas iſmekleſchanas atkauts nolaſit agrakos iſſazijumus, ko nodewuſchi neatnahkuſchee leezineeki, neaprobeſchojotees ar teem atgadijumeem, kas norahditi Kriminalteeſ. Uſt. 626. pantâ.

24. Teeſaſchana Waldoſchâ Senatâ un teeſâs, kà ari gubernas waldê, uſ ſuhdſibahm un proteſteem pret teeſu un waldibas eeſtahſchu blakus nolehmumeem tahdâs leetâs, kas nobeidſamas waj nododamas Meera Teeſneſcheem waj Prokuroreem (16, 19 un 20. pant.), top beigta.

25. Atſaukſmes un proteſti pret pirmahs pakahpenes wezo teeſu ſpreedumeem peneſamas taiſchni Apgabala Teeſahm agrako terminu laikâ, peeſkaitot klaht werſtu laiku (14. pant., Wiſaugſt. 28. maija d. 1880. g. apſtipr. noſaz. par to likumu pahrgroſiſchanu un papilnoſchanu, kas atteekahs uſ teeſaſchanu un darbu weſchanu tagadejâs Baltijas gubernu teeſâs.). Schahdas leetas, kà

ari leetas, kas top teesatas otrahs pakahpenes teesâ, kà otrâ instanzê, isspreeschamas Apgabala Teesâs pehz wezahs teesaschanas-kahrtibas. Turklaht tanîs no apsihmetahm leetahm, kuras otrahs pakahpenes teesâs isspreeschamas galigi, Apgabala Teesas spreedumi eeskatami par galigeem, bet wisas zitas leetas pahreet is Apgabala Teesas Senata teesas departamentôs tanî kahrtibâ, kahda nosazita agrakôs nolikumôs.

26. Leetas, kas isspreestas otrahs pakahpenes wezâs teesâs, kà pirmâ instanzê, top pabeigtas, waj ari nahk Senata teesas departamentôs us agrako nolikumu pamata. Atsaukſmes un protesti schinîs leetâs top peenesti Apgabala Teesahm, ko stahdit preekschâ Senatam.

Peesihmejums. Leetâs, kas apsihmetas 25 un 26. pantôs, Gubernas Prokuroru un winu Beedru peenahkumi peekriht Apgabalu Teesu Prokuroreem un winu Beedreem.

27. Suhdsibas pret polizijas eestahschu spreedumeem pahrkahpumu leetâs top peenestas gubernas waldei un isspreestas us agrakà pamata.

28. Tahm leetahm, kas pehz sewischkeem teesaschanas weideem top teesatas wezâs teesâs, peemehrojami augschâ isteiktee wispahrigee nosazijumi ar nahkoscheem isnehmumeem preekſch daschahm no schihm leetahm (29—31. pant.).

29. Leetas par nowehrschanu no pareistizibas, waj par atkrischanu no kristigas tizibas, kuras us 20. panta pamata nodotamas Apgabala Teesas Prokuroram, top peesuhtitas, — atskaitot leetas, kas peeminetas Kriminalteesaschanas Ustawa 1007. pantâ, — garigai preekschneezibai, ja leeta ussahkta bes winas peeprasijuma, un dabun turpmaku wirseenu ne zitadi, kà us garigas preekschneezibas peeprasijumu.

30. Ismekleschanas leetas par amata noseegumeem, atskaitot tahs, kas norahditas Kriminalteesaschanas Ustawa 1089. pantâ un scho nosazijumu 26. pantâ, kà ari atskaitot tahs, kurâs teesahm nodoschana nahkusi no gubernu rewidejoschà Senatora, top atdotas atpakal apsuhdsamo preekschneezibai, no kuras stahw atkarâ dot leetai turpmaku wirseenu pehz Kriminalteesaschanas Ustawa nosazijumeem. Ja teesahm nodoschana, pehz agrakeem nolikumeem, stahweja atzelamo teesu warâ, tad leeta top nodota gubernas waldei.

31. Wezâs teesâs, kà teesas pirmâ pakahpenê, neisspreestahs leetas par pahrkahpumeem pret krona pahrwaldibu un wispahrigas labklahjibas un labkahrtibas ustaweem, kuras, pehz Kriminalteesaschanas Ustawa isteesajamas taischni krona waldehm, waj wispahri waldibas pahrwaldehm, top nodotas isteesaschanas dehl schihm pahrwaldehm, pehz peederibas. Zitahm schahdahm leetahm, neatskaitot pahrkahpumu leetas pret likumeem par krona mescheem Kursemes gubernâ, kurâs naw pirmâ instanzê taisiti meschkungu, apakschmeschkungu un Walsts Mantu Pahrwaldes spreedumi (Mesch. Ust. 713—727. pant., lik. swod. VIII. sehj. I. d. 1876. g. isdew.), peemehrojami wispahrigi nosazijumi, kahdi noteikti augschâ 19—26. pantôs. Suhdsibas pret meschkungu waj apakschmeschkunga spreedumeem, kas taisiti pirms jauno teesu eestahdijumu atklahschanas deenas, peenesamas Walsts Mantu Pahrwaldei un nobeidsamas us agrakà pamata (Mesch. Ust. 726. pant., lik sw. VIII. sehj. I. d. 1876. g. isdew.).

32. Pehz wezo teesu slehgschanas, winu spreedumi top sludinati zaur poliziju, kurai peenahkahs ari ispildit schos spreedumus, zik to likums usdod polizijai.

Peesihmejums. Scha panta nosazijums peemehrojams ari Waldoschâ Senata spreedumu sludinaschanai un ispildischanai.

b) Par ziwilleetahm.

33. No jauno teesu eestahdijumu atklahschanas deenas, neweena ziwilleeta, kuru peekriht isteesat scheem eestahdijumeem, newar tapt ussahkta nedz polizijas, nedz zitâs waldibas eestahdês, kaut gan ta zeltos is zitas leetas, kas bija isteesajama pehz agrakahs kahrtibas, waj ari stahwetu ar to leetu sakarâ.

34. No jauno teesas eestahdijumu atklahschanas deenas, prahwneekeem atwehlets, pehz sawstarpigas weenoschanahs, beigt wisâs waldibas-eestahdês un teesâs teesajamahs ziwilleetas ar teesibu tahs atjaunot peeminetôs eestahdijumôs, kuras peekriht isteesat jaunajeem teesu eestahdijumeem.

35. Leetu beigschana us preekschejâ (34.) panta pamata, top peelaista ik kurâ leetas stahwoklî, ja tanî naw taisits spreedums, kas gahjis likumigâ spehkâ (weet. nolik. sw. III. d. 3597. pant.).

36. Weenoschanahs, beigt leetu us 34 un 35. pantu pamata, isdarama tanî kahrtibâ, kahda nosazita weetejo nolikumu swoda III. d. 3598. pantâ. Pee tam prahwneekeem atwehlets noteikt sawas teesibas strihdamâ preekschmeta sinâ, kà ari suhdsibas nodroschinaschanas sokus lihds leetas atjaunoschanai u. t. t.

37. Pehz tam, kad teesaschana beigta, teesa waj waldibas eestahde, us puschu peeprasijumu, atdod tahm atpakaļ winu peeneestos dokumentus un isdod winahm apleezinatus norakstus no winu isskaidrojumeem, sinahm, apskatijuma protokoleem, leezineeku isklauschinaschanas protokoleem un no ziteem papireem un dokumenteem, kas atrodahs leetâ. Wisus schos papirus un dokumentus prahwneeki war peenest, atjaunodami leetu jaunôs teesu eestahdijumôs. Zaur scho tomehr netop atzelta prahwneeku teesiba peeprasit, lai beigtais teesajums taptu peesuhtits jaunam teesas eestahdijumam (Ziwiltees. Ust. 452—455. pant.).

38. Atteekotees us noilguma laika aprehkenaschanu no tahs deenas, kad nolemts leetu beigt, jaeewehro nosazijumi, kas isteikti weeteja nolikumu swoda III. d. 3629. un nahkoschôs pantôs.

39. Kad leeta beigta us augschâ isteikto nosazijumu pamata, tad prahwneekeem top atdota atpakaļ ta nauda, ko wini eemaksajuschi kihlahm, ka apelazija ir taisna, un wini ir atswabinati no wisahm, kronim par labu peenahzigahm poschlinahm un naudas sodeem par agrako teesajumu, kad schihs poschlinas un naudas sodi wehl naw nomaksati, pehz peederibas. Tàpat scho nosazijumu 37. pantâ peeminetee norakstî no papireem un dokumenteem top isdoti prahwneekeem, nepeedsenot no teem stempeļu nodokļi.

40. No jauno teesu eestahdijumu atklahschanas deenas, leetas, kurâs wezahs teesas waj Gubernas Walde bija pirms eesuhdseschanas spehruschas eepreekschejus nodroschinaschanas sokus, jaeesuhdsi jaunôs teesu eestahdijumôs tahdâ terminâ — peeskaitot klaht werstu laiku, — kahds nolikts sperot nodroschina-

schanas sohus, pee kam, ja pahri palikuschais terminsch ihsaks par diwahm nedehlahm, tad winsch top pagarinats lihds diwahm nedehlahm. Ja leeta naw eesuhdseta lihds scho terminu beigahm, tad us pretejahs puses luhgumu peenahzigais Meera Teesnesis atzel nodroschinaschanas sohus.

41. No jauno teesu eestahdijumu atklahschanas deenas, wezâs teesâs teesajamahs leetas, kurâs tikai eesneegti luhgumi par atbildetaja aizinaschanu pee teesas, waj ari kurâs aizinajums isdarits, bet atbildetajs noliktâ terminâ (23. pant. nosaz. no 28. maija d. 1880. g. par to lik. pahrgros. un papiln., kas atteek. us tees. un darbu wesch. tagadejâs Balt. gub. tees.) naw atnahzis un spreedums leetâ wehl naw taisits, kà ari leetas, kurâs atbildetajs wehl naw eelaidees atbildê us suhdsibu, top beigtas, par ko leetas dalibneekeem jadara sinams zaur poliziju.

42. Suhdsetajeem atwehleta teesiba atjaunot preekschejâ (41. pantâ) peeminetahs leetas jaunos teesu eestahdijumôs, pee kam atteekotees us noilguma laika aprehkenaschanu no tahs deenas, kad suhdsetajeem sludinats par leetas beigschanu, jaeewehro tee nosazijumi, kas isteikti weetejo nolikumu swoda III. d. 3629. un nahk. pantôs. Schinîs leetâs spertee nodroschinaschanas soki paleek spehkâ diwu mehneschu laikâ no tahs deenas, kad sludinats par leetas beigschanu. Ja suhdsiba naw atjaunota scha termina laikâ, tad apsihmetee soki top atzelti us atbildetaja peeprasijumu.

43. Meera teesu eestahdijumeem peekritigahs neisspreestahs leetas, kas top teesatas wezâs teesâs, kà pirmâ instanzê, top (atskaitot tahs, kas top beigtas pehz 41. panta) tanî kahrtibâ, kahda norahdita scho nosazijumu 19. pantâ nodotas, us weenas waj otras puses luhgumu, Meera Teesneschem isteesaschanas dehl pehz teem nosazijumeem, kas noteikti preekisch meera teesu eestahdijumeem.

44. Tahs neisspreestahs leetas, kas sneedsahs pahri par meera teesu eestahdijumu waras robeschahm leetu peekritibas sinâ, un kuras top teesatas wezâs teesâs, kà pirmâ instanzê, nododamas (atskaitot tahs, kas top beigtas pehz 41. panta) Apgabala Teesahm isteesaschanas dehl us agrako nolikumu pamata, eewehrojot nahkoschus nosazijumus (45—48. pant.).

45. Prahwneeki eesneedz tos sazihstes papirus un parahdijumus, ko no wineem eeprasijuschas wezahs teesas, Apgabala Teesai wineem, pehz agrakeem nolikumeem, noteiktâ terminâ; peeskaitot klaht werstu laiku; ja pahri palikuschais terminsch ir ihsaks par diwahm nedehlahm, tad winsch top pagarinats lihds diwahm nedehlahm.

46. Pehz leetu nodoschanas Apgabala Teesai prahwneeki aizinami un sazihstes un zitu papiru noraksti wineem peesuhtami zaur pawehstehm tanî kahrtibâ, kahda norahdita siwilteesaschanas Ustawâ.

47. Teesa noleek prahwneekeem galigus terminus, lai ispilda tos darbus, kas teem teesâ darami, ar atgahdinajumu, ka terminu garam palaischot, suhd teesiba isdarit to darbu, kura dehl terminsch bija nolikts. Schee termini, atskaitot tos atgadijumus, kas likumâ ihpaschi norahditi, newar buht garaki par diwahm nedehlahm, peeskaitot klaht werstu laiku. Tanîs atgadijumôs, kurôs pastahwoschee nolikumi nosaka ihsakus terminus, schee pehdejee paleek spehkâ.

48. Atteekotees uſ leezineeku un leetprateju aizinaſchanas un iſklauſchinaſchanas kahrtibu, kà ari uſ apſkatijuma iſdariſchanu uſ weetas, jaeewehro noſazijumi, kas noteikti Ziwilteeſaſchanas Uſtawa 374, 376, 379—400, 402—408, 507—522, 524—532. pantôs. Teeſaſchana papildu peerahdijumu peeneſchanas ſinâ (Additional- un Superadditionalbeweisverfahren) netop peelaiſta.

49. Leetu iſſpreeſchana uſ ta ſwehreſta pamata, ko uſnemjahs weena waj otra puſe (Schiedseid) top peelaiſta tanîs leetâs, kas iſ wezahm teeſahm nodotas meera teeſu eeſtahdijumeem (43. pant.) uſ to nolikumu pamata, kahdi paſtahw Baltijas gubernâs, atteekotees uſ ſchahdu ſwehreſtu. Schis noſazijums peemehrojams ari leetu iſſpreeſchanai jaunôs teeſu eeſtahdijumôs tanîs lihgumôs, kas noſlehgti pirms ſcho eeſtahdijumu atklahſchanas deenas, kaut ari ſchihs leetas zeltos pehz peeminetà termina.

50. Teeſajot jaunôs teeſu eeſtahdijumôs leetas, kuras tanîs eenahks pabeigſchanas dehl uſ ſcho noſazijumu 43 un 44. pantu pamata, pee ſchihm leetahm peederigee akti un dokumenti, kas rakſtiti weetejâs walodâs, war tapt laſiti ne tulkojamâ, bet originalâ.

51. Otras inſtanzes teeſu un Waldoſchà Senata teeſas-departamentu teeſaſchana, kas uſſahkta uſ blakus ſuhdſibahm pret wezo teeſu ſpreedumeem leetâs, kas beidſamas waj nodotamas Meera Teeſneſcheem (43 un 44. pant.), top beigta.

52. Leetas, kas teeſajamas wezâs teeſâs, kà otrâ waj treſchâ inſtanzê, top nodotas Apgabala Teeſahm, kurahm ari jaeeſneedſ priwatperſonu ſuhdſibas un krona walſchu atſaukſmes pret negaligeem ſpreedumeem, ko wareja pahrſuhdſet pee eezelamahm teeſahm. Schahdas leetas Apgabala Teeſas iſſchkir agrakâ teeſaſchanas kahrtibâ, pee kam tanîs no peeminetahm leetahm, kuras bija galigi iſſpreeſchamas otrahs pakahpenes tagadejahm teeſahm 315, 464, 862 1019 un 1297. pant. weet. nolik. ſw. I. d.), Apgabala Teeſas ſpreedumi' eeſkatami par galigeem, bet wiſas zitas leetas war pahreet iſ Apgabala Teeſas Waldoſchà Senata teeſas-departamentôs tanî kahrtibâ, kahda noſazita agrakôs nolikumôs.

53. Leetas, kas iſſpreeſtas otrahs pakahpenes teeſâs un kas pehz paſtahwoſcheem likumeem war tapt pahrſuhdſetas Waldoſchâ Senatâ, pahreet Senatâ uſ agrakà pamata. Suhdſibas ſchinîs leetâs eeſneedſamas Apgabala Teeſahm preekſchâ ſtahdiſchanas dehl Senatam.

54. Kurſemes gubernâ tahdu ſpreedumu apſtiprinaſchana (confirmatio), pehz kureemi atbildetajs atſihts ſuhdſibâ par uſwaretu tapehz, ka naw atnahzis uſ aizinajumu pee teeſas (in amissionem causae) iſdarama Apgabala Teeſai uſ to nolkumu pamata, kahdi tagad paſtahw ſchinî ſinâ. Ja teeſa atſihſt, pehz ſcheem nolikumeem, atbildetaja neatnahkſchanas zehloni par likumigu, tad atzel aiſmuguras ſpreedumu un ſuhdſetajam atlauj uſſahkt leetu no jauna peenahzigâ teeſâ, pehz wiſpahrigeem noſazijumeem par leetu peekritibu.

55. Luhgumi par to, lai atſihſt wezo teeſu ſpreedumus par nepilnſpehzigeem (Nullitätsklagen) tahdâs leetâs, kuras tapa luhkotas zauri ne apelazijas kahrtibâ, ja terminſch preekſch to nolehmumu pahrſuhdſeſchanas blakus

ſuhdſibu kahrtibâ (31 un 32. pant. 1880. g. 28. maija d. lik. par to nolik. pahrgroſ. un papiln., kas atteek. uſ teeſaſchanu tagad. Balt. gub. teeſ.) wehl naw notezejis lihdſ tai deenai, kad taps atklahti jaunee teeſu eeſtahdijumi, top peelaiſti tikai peeminetâ terminâ. Luhgumi par to, lai atſihſt par nepilnſpehzigeem ſpreedumus, ko taiſijuſchas wezahs teeſas, waj ari Apgabala Teeſas wezahs teeſaſchanas kahrtibâ (44 un 52. pant.) tahdâs leetâs, kuras apelazijas zeļâ war tapt pahrneſtas uſ augſtaku teeſu, top peelaiſti ne zitadi, kà reiſâ ar apelaziju un tanîs terminôs, kahdi nolikti apelazijas peeneſchanai. Bet tanîs leetâs, kas iſſpreeſtas wezâs teeſâs galigi, waj ari tanîs, kuràs, peemineto teeſu ſpreedumi un nolehmumi gahjuſchi likumigâ ſpehkâ, augſtak apſihmetee luhgumi (Nullitätsklagen) peelaiſchami: pret blakus nolehmumeem — mehneſs laikâ un pret ſpreedumeem par leetas kodolu — tſchetru mehneſchu laikâ no jauno teeſu eeſtahdijumu atklahſchanas deenas, pee kam, ja uſ paſtahwoſcho nolikumu pamata, lihdſ ta termina beigahm, kas nolikts ſchahda luhguma peeneſchanai, paleek ihſaks laiks nekà ſchôs jaunôs terminôs noliktais, tad jaeewehro ſchis ihſakais terminſch. Luhgumi, lai atſihſt par nepilnſpehzigeem tos Apgabala Teeſu galigos ſpreedumus, kas taiſiti uſ wezahs teeſaſchanas kahrtibas noſazijumu pamata (44 un 52. pant.), peeneſami tſchetru mehneſchu laikâ no ſpreedumu iſſludinaſchanas deenas. Luhgumi par to, lai atſihſt ſpreedumus par nepilnſpehzigeem, eeſneedſami: pret pirmahs pakahpenes teeſu ſpreedumeem— Apgabala Teeſahm, un pret otrahs pakahpenes teeſu ſpreedumeem, kà ari pret teem Apgabala Teeſu galigeem ſpreedumeem, kas taiſiti agrakahs teeſaſchanas kahrtibâ — Waldoſcham Senatam zaur Apgabala Teeſu. Ja ſpreedums top iſnihzinats, tad leeta dabun turpmaku wirſeenu pehz ſcho noſazijumu 43—51. panteem.

56. Luhgumi par prahwas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ tanîs leetâs, kas iſſpreeſtas atzeļamâs teeſâs, peelaiſchami uſ agrakà pamata. Schee luhgumi tanîs atgadijumôs, kad tee bija eeſneedſami wezahm teeſahm, top peeneſti Apgabala Teeſahm un iſſpreeſti pehz tagad paſtahwoſcho likumu noſazijumeem. Ja prahwa no jauna eeſtatita ſpehkâ, tad leeta dabun turpmaku wirſeenu pehz ſcho noſazijumu 43—52. panteem.

57. Labprahtigi eezeltas ſchkihreju teeſas, kuràm atwehlets iſſpreeſt leetas pehz apſinas waj pehz likuma, bet beſ pahrſuhdſibas teeſibas, ja turklaht pehz lihguma bija noteikts wirsſchkihrejs waj ari ja to iſwehlejuſchi puſchu iſredſetee ſchkihreji, turpina ſawus darbus ſem Apgabala Teeſu pahrſinas uſ Ziwilteeſaſchanas Uſtawa pamata.

58. Pehz likuma eeſtahditahs ſchkihreju teeſas (IV. nodaļa, peelik. pee 7. pant., uſt. par krona nekuſt. mantu pahrwald. Reetr. un Balt. gub., lik. ſwod. VIII. ſehj. I. d., 1876. g. iſdew.), kuràm jaiſſpreeſch leetas par ſemi un ſerwituteem Baltijas gubernu krona nekuſtamâs mantâs, paleek ſpehkâ uſ agrakà pamata lihdſ kamehr iſnahks ſewiſchki noſazijumi. Nolikumôs par peeminetahm teeſahm norahdito: 1) ſchkihreju teeſneſchu weetâ, kuŗus eezel ſemes teeſas, wirspilsteeſas un niderlandgerichtes, (peemin. peelik. 45 un 48. pant.), ſtahjahs Meera Teeſneſchi, kuŗus eezel peenahzigahs Meera Teeſneſchu Sapulzes, 2) ſemes teeſneſchu, wirspilskungu un manrichteru, kà wirsſchkihreju (ta paſcha

peelikuma 90. pant.) weetâ — Meera Teesneschu Sapultschu Preekschsehdetaji un 3) otras pakahpenes teesu lozekku (ta pascha peelik. 54. pant.) weetâ — weetejo Apgabala Teesu Lozekki; bet gubernas pilsehtu magistratu pirmo birgermeistru weetâ (ta pascha peelik. 55. pant.) peeaizinami pilsehtas Galwas waj winu weetneeki. Leetas isteesadami schkihreju teesneschi, likumâ norahditôs atgadijumôs (ta pascha peelik. 52, 62, 63, 65 un 71. pant.), turahs pee nolikumeem par teesu reformu Baltijas gubernâs. Peeminetâ peelikuma 36—40. pantôs nosazitâ majorat- un fideikomisa-muischu walditaju radneeku usaizinaschana un to strihdu isschkirschanas kahrtiba, kas peeteikti scha usaizinajuma pehz, ir padota wispahrigeem nosazijumeem, kahdi noteikti nolikumôs par teesu reformu Baltijas gubernâs, tikai ar to nosazijumu, ka eerunu peeneschanas dehl Apgabala Teesa noleek sludinajumôs tschetru mehneschu terminu.

59. Schkihreju teesas, atskaitot atgadijumus, kas norahditi 57 un 58. pantôs, kà ari widutaju komisijas leetâs par kihlu-waldischanas, nomas un ziteem kontrakteem, komisijas leetâs par mantojamu nekustamu mantu dalischanu (weet. nolik. swod. I. d. 1344. pant. 2. un 3. punkt.), kà ari schkihreju teesas, kas eestahditas pehz Wisaugstaki 1828. g. 28. nowembra d. apstiprinata nolikuma, lai isschkirtu starp Igaunijas gubernas muischneekeem strihdus par robeschahm un klausibahm (piln. lik. krahj. № 2462) un pehz tahs paschas gubernas semneeku likumeem, — top sehgtas us to teesu waj waldibas weetu rihkojumu, pee kurahm peeminetahs teesas un komisijas eestahditas. Pee tam prahwneekeem top atwehlets atjauuot leetas jaunôs teesu eestahdijumôs tanî terminâ, kahds nolikts scho nosazijumu 42. pantâ.

60. Suhdsibas pret schkihreju teesu spreedumeem tôs atgadijumôs, kad tee taisiti pirmahs pakahpenes teesas spreedumu weetâ (847. un 883. pant., lik. par ziwilleet. tees., lik. swod. X. sehj. II. d., 1876. isdew.), peenesamas Apgabala Teesai, pehz scho nosazijumu 52. panta.

61. Pehz wezo teesu slehgschanas, winu spreedumi, kas palikuschi nesludinati, top sludinati prahwneekeem zaur poliziju.

62. Ja wezo teesu spreedumu ispildischana naw eesahkta pirms jauno teesu eestahdijumu atklahschanas deenas, tad tee ispildami us ispildu rakstu pamata, kurus isdod Apgabala Teesa tanî kahrtibâ, kahda norahdita nolikumôs par teesu reformu Baltijas gubernâs.

63. Ja wezo teesu eestahdijumu spreedumi jaw eesahkti ispildit, tad winu ispildischana pabeidsama us agrako nosazijumu pamata zaur poliziju, atskaitot tos atgadijumus, kad jaisuhtrupè nekustama manta (73. pant.).

64. Us peedsineja luhgumu, bet peedsihschanu wirsinot us nekustamu mantu, pehz peedsineja weenoschanahs ar parahdneeku un hipotekarikeem parahdu dewejeem, preekschejâ (63.) pantâ apsihmeto spreedumu ispildischana war tapt isdarita tanî kahrtibâ, kahda norahdita Ziwilteesaschanas Ustawâ. Luhgums schinî sinâ eesneedsams peenahzigai Apgabala Teesai, peeleekot klaht: 1) norakstu no spreeduma waj ukasa, kurâ spreedums isteikts, un 2) tahs eestahdes apleezibu, kas isdarija spreeduma ispildischanu, tiklab par to, kahdâs dakâs spreedums ispildits, kà ari par to, ka turpmakà ispildischana aptureta. Ja naw eespehjams

peeneſt peemineto apleezibu, lai apſtiprinatu tos apſtahklus, kas norahditi ſcha panta 2. punktâ, tad war peeneſt ari zitus peerahdijumus.

65. Suhdſibas pret wezo teeſu nepareiſeem darbeem pee ſpreedumu iſpildiſchanas peeneſamas peenahzigahm Apgabala Teeſahm waj Waldoſcham Senatam un top iſſpreeſtas uſ agrako nolikumu pamata; bet ſuhdſibas pret polizijas darbeem pee wezo teeſu ſpreedumu iſpildiſchanas peeneſamas, luhkojotees uſ ſuhdſibas ihpaſchibu, Apgabala Teeſai, Gubernas Waldei waj Waldoſcham Senatam (441, 442, 529 un 530. pant., lik. par Ziwilleet. teeſ., lik. ſwod. X. ſehj., II. d., 1876. g. iſdew.).

66. Wiſâs Gubernas Waldês, polizijas eeſtahdês un teeſâs wedamahs leetas par trauzetas waldiſchanas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ, kà ari leetas par peedſihſchanu neſtrihdamâs peenahzibâs, ja peeminetahs eeſtahdes wehl naw taiſijuſchas nolehmumus par ſcho leetu kodolu, top nodotas jauneem teeſu eeſtahdijumeem, pehz peederibas, lai tahs iſteeſâ pehz Ziwilteeſaſchanas Uſtawa noſazijumeem.

67. Aiſbildnibas leetas, kas top teeſatas bahrinu teeſâs un wezâs teeſâs, wirſinamas turpmak tanî kahrtibâ, kahda noteikta noſazijumôs par aiſbildnibas eeſtahſchu reformu Baltijas gubernâs. Tapehz ari wiſas leetas, kas pehz peemineteem noſazijumeem pahrſinamas jaunahm aiſbildnu eeſtahdehm, top ſchihm nodotas, bet tahdas ſuhdſibas tanîs leetâs, kuras naw iſſpreeſtas wezâs teeſâs eeſneedſamas peenahzigahm Apgabala Teeſahm. Wiſas zitas leetas, kas iſnemtas iſ jauno aiſbildnibas eeſtahſchu pahrſinas, nododamas, pehz peederibas, jauneem teeſu eeſtahdijumeem. Leetas, kurâs top luhgts, lai atkauj pahrdot waj eekihlat aiſbildnibâ waj aiſgahdnibâ ſtahwoſchu perſonu nekuſtamu mantu, wehrtibâ pahri par 300 rubkeem, ſtahdamas preekſchâ peenahzigahm Apgabala Teeſahm.

68. Aiſbildnibas eeſtahdês wedamahs leetas par ſtrihdameem teſtamenteem un mantojumeem luhkojotees pehz ſcho leetu ſtahwokka, top nodotas jaunajeem teeſu eeſtahdijumeem, pehz peederibas (43 un 44. pant.).

69. Wezâs teeſâs wedamahs leetas par atſtahtà mantojuma apſardſibu, mantineeku uſaizinaſchanu, teſtamentu atplehſchanu, mantojuma daliſchanu, nekuſtamu mantu atpirkſchanu, behrna weetâ peenemſchanu, atſihſchanu par iſſchkehrdetajeem waj par beſwehſts noſuduſcheem u. t. t., nododamas jaunajeem teeſu eeſtahdijumeem, lai tahs wirſina turpmak pehz nolikumeem par teeſu reforuu Baltijas gubernâs.

70. Teſtamenti, kas nodoti glabat wezahm aiſbildnibas eeſtahdehm un teeſahm, nododami turpmakas glabaſchanas dehl Apgabala Teeſahm.

71. Leetas par *ſinamu* perſonu iſaizinajumu uſſahkt ſuhdſibu (provocatio ex lege diffamari un si contendat), kurâs wehl naw iſnahzis ſpreedums par kodolu, top beigtas un puſehm atwehlets uſſahkt ſchihs leetas jaunôs teeſu eeſtahdijumôs peemehrigi nolikumeem par teeſu reformu Baltijas gubernâs.

72. Tahs leetas, kas naw iſſpreeſtas par wiſpahrigeem, *neſinamu* perſonu uſaizinajumeem, lai tahs peeteiz ſawas teeſibas (Edictalladung),

top nodotas Apgabala Teesahm waj meera teesu eestahdijumeem, pehz peederuma, turpmakas wirsinaschanas dehl pehz nosazijumeem par sewischkeem teesaschanas weideem. Termini, ko schinîs leetâs wezahs teesas sludinajumôs nolikuschas preekisch teesibu peeteikschanas, paleek spehkâ. Bet ja no jauno teesu eestahdijumu atklahschanas deenas lihds sludinajuma terminam paleek pahri masak kà weens mehnesS, tad schis terminsch top pagarinats lihds weenam mehnesim.

73. Wezâs teesâs nenobeigtahs leetas par nekustamu mantu isuhtrupeschanu nododamas tai Meera Teesneschu Sapulzei, pee kuras top westa krepoSta grahmata par isuhtrupejamo nekustamo mantu un wedamas galâ us agrako nolikumu pamata.

Peesihmejums. Par to, schinî un preekischejâ (72.) pantâ apsihmeto leetu nodoschanu, kuras jaw isslaisti sludinajumi, tuhlin jaissino weetejâs gubernas awisês, skaidri apsihmejot leetas un jaunos teesu eestahdijumus, kureem schihs leetas nodotas.

74. Tanîs leetâs, kuras top teesatas jaunôs teesu eestahdijumôs us scho nosazijumu pamata, jaturahs pee Ziwilteesaschanas Ustawa nosazijumeem par teesaschanas ismakSahm. Teesas poschkinas nenobeigtâs leetâs, kas nodotas Apgabala Teesahm (44 un 52. pant.), noteiz teesa pee spreeduma taisischanas. Pee eesuhdseschanas eemakSatahs poschkinas un pahrsuhdsibas-maksa top eeskaititas to teesaschanas ismaksu rehkenâ, kahdas nahkahs no prahwneekeem.

75. Pee wezahm teesahm pastahwoscheem adwokateem, lai gan tee nebuhtu peeskaititi pee Swehrinateem Adwokateem, atwehlets mekletees tanîs jauno teesu eestahdijumu isspreeschanai nodotâs leetâs, kuras tee meklejahs pee atzelamahm teesahm.

76. Schee nosazijumi peemehrojami ari tahm leetahm, kuras top teesatas pilsehtu magistratôs un scho apakschteesâs, kà Zunstu teesâs, isschkirot strihdus starp Zunstehm, amatneekeem, kà ari starp teem un leekahm personahm (332. pant., ust. par ruhpneez., lik. swod. XI. sehj. II. d., 1887. g. isdew.).

z) Par konkursa leetahm.

77. Wezâs teesâs ussahktee teesaschanas darbi, kureem noluhks nowehrst konkursu, kà ari tahs leetas par maksaschanas nespehju, kuras jaw pirms jauno teesu eestahdijumu atklahschanas deenas isnahzis nolehmums par konkursa atklahschanu, turpinamas un nobeidsamas Apgabala Teesâs tanî kahrtibâ, kahda eestahdita pehz agrakeem nolikumeem, pee kam tee peenahkumi, kas peekrita Rewelê pilsehtas apakschteesahm un konkursa komisijahm, prasijumu pahrbaudischanas sinâ pahreet us Apgabala Teesahm, bet Widsemes gubernâ likwidazijas-komisareem, winu weetu eenemjoscheem eerehdneem un konkursa buchhaltereem usdotos peenahkumus pee konkursa masas isdalischanas ispilda weens no peenahzigahs Apgabala Teesas Lozekleem.

78. Peemehrojot pagaidu nosazijumus par leetu teesaschanu par maksaschanas nespehju (peelik. pee 162. panta nolik. par teesu eestahd. peemehr. Balt. gub.) tahm wezâs teesâs ussahktahm leetahm, kuras wehl taw schinîs teesâs isnahzis nolehmums par konkursa atklahschanu, kà ari tahm leetahm, kas zehluschahs jaunôs teesu eestahdijumôs, jaewehro nahkoschee nosazijumi (79—81).

79. To rihkojumu noſtrihdeſchana un atzelſchana, kurus parahdneeks iſdarijis par ſawu mantu pirms jauno teeſas eeſtahdijumu atklahſchanas deenas, ir padota agrako likumu noſazijumeem, ja pehz ſcheem noſazijumeem to rihkojumu noſtrihdeſchana bija peelaiſta ar leelakeem aprobeſchojumeem nekà pehz pagaidu noſazijumeem par leetu teeſaſchanu par makſaſchanas neſpehju.

80. Pirms jauno teeſu eeſtahdijumu atklahſchanas deenas nodibinatahs likumigahs (kluſahs) un ſewiſchkahs (ſpezial-) hipotekas uſ nekuſtamas mantas, kas naw eerakſtitas publiſkâs grahmatâs, kà ari wiſpahrigahs (general-) hipotekas uſ kuſtamas mantas kopibas, apmeerinamas kà pirmahs ſchkiras parahdi, ar teem aprobeſchojumeem, kahdi norahditi 81—83. pantôs.

81. Preekſchejâ (80.) pantâ peeminetahs hipotekas apmeerinamas tikai pehz teem praſijumeem, kas norahditi 36. panta 1—7. punktôs pagaidu noſazijumôs par leetu teeſaſchanu par makſaſchanas neſpehju, pee kam ſcho hipoteku apmeerinaſchanas wezakuma teeſiba top noteikta uſ to nolikumu pamata, kahdi paſtahweja peemineto hipoteku nodibinaſchanas laikâ.

82. Sewiſchkas hipotekas uſ nekuſtamas mantas, kas naw eerakſtitas krepoſta grahmatâs pa ta termina laiku, kahds norahdits 10. pantâ noſazijumôs par daſchadeem pahrgroſijumeem hipoteku likumôs, ſaudè priwilegetu konkurſa praſijumu ihpaſchibu un top apmeerinatas, weenlihdſigi ar perſoniſku parahdudeweju praſijumeem, pehz otrahs ſchkiras.

83. Teeſas perſonalhipoteku grahmatâ (wect. nolik. ſwod. III. d. 1607—1610. pant.) ne-eerakſtitahs generalhipotekas ari uſ kuſtamu mantu kopibas ſaudè, apmeerinaſchanas ſinâ, preekſchrozibas teeſibas (80 un 81. pant.), ja naw peeteiktas tanî Apgabala Teeſâ, kuras pahrſinai peekriht parahdneeks pehz wiſpahrigeem Ziwilteeſaſchanas Uſtawa noſazijumeem, diwu gadu laikâ no jauno teeſu eeſtahdijumu atklahſchanas deenas.

84. Peeteikumi, kas peemineti 83. pantâ, iſdarami ar rakſtu, tanîs japſihmè: 1) parahda dewejs; 2) parahdneeks; 3) praſijuma pamats; 4) praſijumam peeſchkirtà preekſchroziba; 5) ſchihs preekſchrozibas pamats, un 6) ja preekſchroziba apmeerinaſchanas ſinâ ſihmejahs tikai uſ ſinamu parahdneeka mantu, — tad ſchi manta.

85. Teeſa nepahrbauda nedſ to, waj peeteikums pehz kodola pareiſs, nedſ to, waj peeteiktà teeſiba, pehz agrakeem nolikumeem, peeder pee priwilegeteem konkurſa praſijumeem.

86. Peeteikumi top eerakſtiti ſewiſchkâ, preekſch tam eetaiſitâ grahmatâ, tanî kahrtibâ, kahdâ tee eenahkuſchi.

Peeſihmejums. Peeminetà grahmata top weſta pehz formas, kahdu noteiz Teeſleetu Miniſtris. Peeteikumi, kad uſ teem uſſihmets numurs, ſem kura tee eerakſtiti grahmatâ, top peeweenoti pee wiſpahrigahs preekſch tam eerihkotahs rakſtu-wirknes. Tà grahmatu, kà ari rakſtu-wirkni war ſkatit zauri wiſi tee, kam pee tam likumiga intereſe.

87. Tam, kas peeteizis ſawu teeſibu, top uſ wina luhgumu iſdota apleeziba par to, ka wina peeteiktà teeſiba eerakſtita grahmatâ (86. pant.), apſihmejot eerakſtiſchanas laiku (gadu mehneſi un datumu) un numuru, ſem kura peeteikums eerakſtits grahmatâ. Par teeſibas eerakſtiſchanu grahmatâ parahd-

neekam top tuhlin sinots zaur pawehsti, bet ja wina dsihwes weeta naw sinama, — tad eespeeschot sludinajumu gubernas awisēs.

88. Par to, ka top atraidita peeteiktahs teesibas eerakstischana grahmatâ waj preekschejâ (87.) pantâ peeminetahs apleezibas isdoschana, tà pat ari par to, ka grahmatâ teesiba naw eerakstita peemehrigi luhgumam, — suhdsibas peeneesamas tanî kahrtibâ, kahda noteikta preekssch blakus suhdsibahm.

89. Grahmatâ eerakstitu teesibu isnihzinaschana, pilnigi waj pa dakai, top peesihmeta grahmatâ tikai, kad to luhds parahda dewejs, kas peeteizis teesibas eerakstischanu, waj pehznahzejs wina teesibâs waj ari kad parahdneeks peenes teesas spreedumu, pehz kura top atsihta par nepilnspehzigu grahmatâ eerakstità teesiba waj schihs dakas.

90. Ja konkurss atklahjees, parahda dewejam peenahkahs ne wehlak, kà prasijumu pahrbaudischanai noliktà termina deenâ peeneest teesas apleezibu par teesibas eerakstischanu grahmatâ, zitadi parahda dewejs saudè preekschrozibas teesibu prasijuma apmeerinaschanas sinâ.

91. Prasijumi, kas peeteikti teesai tanî kahrtibâ, kahda noteikta preekschejôs (84—90.) pantôs, pahrbaudami un war tapt nostrihdeti us wispahriga pamata, kas norahdits 29—31. pantôs pagaidu nosazijumôs par leetu teesaschanu par maksaschans nespehju (peelik. pee 162. panta nolik. par teesu ust. peemehr. Balt. gub.).

92. Nosazijumi, kas isteikti preekschejôs 84—90. pantôs, peenahzigâ kahrtâ peemehrojami ari wezâs teesâs nepabeigtahm leetahm par sewischkeem konkurseem, tà pat leetahm, kas zehluschahs jaunôs teesu eestahdijumôs par peedsihto naudas sumu isdalischanu starp wairak parahdu-dewejeem.

d) Par notarialo kahrtibu.

93. No jauno teesu eestahdijumu atklahschanas deenas wisi notarialee dokumenti top noslehgti peemehrigi notarialahs kahrtibas nolikumeem un nosazijumeem par schihs kahrtibas peemehroschanu Baltijas gubernahm.

94. Wisâs tanîs pilsehtâs, meestôs, meestinôs un sahdschâs, kur naw eezelti notariji, lihds winu eezelschanai notariju peenahkumus ispilda (2. pant. nolik. par notar. kahrtibu) weetejee Meera Teesneschi.

95. Weena mehness laikâ no jauno teesu eestahdijumu atklahschanas deenas, agrako publisko notariju un teesu grahmatas, akti un dokumenti, kas atteekahs us dokumentu noslehgschanu notarialâ kahrtibâ, janodod pehz peederibas weetejo krepostа nodalu arkiweem.

96. Pehz scho grahmatu nodoschanas (95. pant.), sinas israkstus un norakstus is tahm isdod krepostа nodalas Sekretars tanî kahrtibâ, kahda norahdita nolikumôs par notarialo kahrtibu un nosazijumôs par to nolikumu peemehroschanu Baltijas gubernahm.

97. Lihds ar jauno teesu eestahdijumu atklahschanas deenu sawu darbibu beids tagad Baltijas gubernâs pastahwoschee notariji un makleri, atskaitot zunstu, birschu, kugu un juhras apdroschinaschanas maklerus.

98. No jauno teesu eestahdijumu atklahschanas deenas magistratu un pilsehtu apakschteesu peenahkumi, atteekotees us kontraktu noslehgschanu par juhras brauzameem kugeem, us protestu sastahdischanu, tirdsneezibas lihgumu noslehgschanu u. t. t., zik schee peenahkumi naw usdoti sewischkeem maklereem un notarijeem, pahreet, us wispahriga pamata, us notarijeem, kas eestatiti pehz nolikumeem par notarialo kahrtibu (Lik. swod., 1887. g. isdew. XI. sehj. II. d., tirdsn. ust. 11, 51, 166, 174, 226, 334, 413 un 584. pant.).

e) Par krepoſta leetahm.

99. No jauno teesu eestahdijumu atklahschanas deenas teesu personalhipoteku grahmatu weschana (weet. nolik. swod. III. d. 1607. pant.) beidsahs, un teesibu nostiprinaschana us nekustamu mantu top isdarita pee meera teesu eestahdijumeem atklahjamâs krepoſta nodaļâs us pagaidu nosazijumu pamata par krepoſta leetu weschanas kahrtibu (peelik pee 362. pant., nolik. par teesu ust. peemehr. Balt. gub.).

Peesihmejums. Wezo teesu publiskahs personalhipoteku grahmatas top, lihds ar norahditajeem un schurnaleem, kas pee tahm peeder, nodotas peenahzigo krepoſta nodaļu arkiweem. Widsemes hofteesas general-kihlu grahmatas top glabatas Rigas-Walmeeras krepoſta nodaļâ.

100. Wezo teesu publiskahs grahmatas, kas eerihkotas preekſch teesibu nostiprinaschanas us nekustamu mantu (weet. nolik. swod. III. d. 3002. pant.), pee schihm grahmatahm peederigee regiſtri un aisleegumu grahmatas, kur tahdas ir, kà ari Igaunijas Oberlandgerichtes koroborazijas leetas, top, lihds ar norahditajeem un schurnaleem, kas peeder pee schihm grahmatahm un regiſtreem, nodotas peenahzigo krepoſta nodaļu pahrsinâ.

Peesihmejums. Sem schinî pantâ peemineteem, pee publiskahm grahmatahm peederigeem regiſtreem jasaprot: Kurſemes wirspilsteesu un pilsehtu magistratu, Igaunijas oberlandgerichtes un Narwas magistrata hipoteku grahmatas, Reweles magistrata, Widsemes magistratu un aprinka teesu semes-hipoteku grahmatas, Widsemes hofteesas grahmatas par waldischanas pamateem un par atschkihrumeem no hipotekariskas atbildibas un pee kihlu-grahmatahm peederigee regiſtri tanî paschâ hofteesâ.

101. Widsemes hofteesas koroborazijas grahmatas, kà ari Igaunijas oberlandgerichtes ingrosazijas un hipoteku grahmatas preekſch semstibas-muischahm top, lihds ar norahditajeem un regiſtreem, kas pee tahm peeder, nodotas Rigas-Walmeeras un Reweles-Hapsalas krepoſta nodaļahm pehz peederibas; preekſch zitahm Widsemes un Kurſemes gubernu krepoſta nodaļahm top nonemti norakſti no wiseem teem akteem un dokumenteem, kas atrodahs peeminetâs grahmatâs un atteekahs us scho nodaļu apgabalôs esoschahm nekustamahm mantahm. Tà pat preekſch Wesenbergas-Weisensteinas krepoſta nodaļas top nonemti norakſti no wisahm tahm lapahm (Folien), kas Igaunijas oberlandgerichtes hipoteku grahmatâs eerahditas tahm nekustamahm mantahm, kuras peekriht peeminetahs krepoſta nodaļas pahrsinai.

102. Preekſchejâ (101.) pantâ norakſti top nonemti tikai tôs atgadijumôs, kad us akteem un dokumenteem nodibinatahs teesibas wehl naw galigi dsehſtas waj lapas (Folien) naw slehgtas, pirms eeweſti teesu reformas likumi. Schee norakſti apleezinami peenahzigâ kahrtibâ.

103. Wezo teesu publiskahs grahmatas, tani skaitâ ari personalhipoteku grahmatas (99. pant), kà ari pee publiskahm grahmatahm peederigee regiſtri

jaufglabà krepoſta nodaļu arkiwôs peemehrigi 30. pantam pagaidu noſazijumôs par krepoſta leetu weſchanas kahrtibu. Pee ſcho grahmatu un regiſtru zaurkatiſchanas un pee norakſtu, ſinu, iſrakſtu un leezibu iſdoſchanas iſ ſchihm grahmatahm, jaeewehro to paſchu noſazijumu 31—34. panti.

104. No akteem un dokumenteem, ko apſtiprinajuſchas wezahs teeſas pehdejà gada laikâ pirms jauno teeſu eeſtahdijumu atklahſchanas, top ſaſtahditas ſewiſchkas publiſkas grahmatas.

105. Pirmahs krepoſta grahmatas, ſkaitot no jauno teeſu eeſtahdijumu atklahſchanas deenas, kà ari pee tahm peederigee ſchurnali un peeteikumu grahmatas, wedamas lihdſ 1. janwara deenai 1891. gadâ.

106. Widſemes un Igaunijas gubernâs ſewiſchkas grahmatas preekſch dokumenteem, kas rahda waldiſchanas pamatus un nekuſtamu mantu apgrubtinaſchanu ar hipotekahm un leetiſkeem ſerwituteem, netop eeweſtas, bet wiſi akti un dokumenti, uſ kuru pamata teeſibas top nodibinatas, uſ preekſchu eerakſtami weenâs un tanîs paſchâs krepoſta grahmatâs.

107. No jauno teeſu eeſtahdijumu atklahſchanas deenas, ik weens teeſibu noſtiprinajums uſ nekuſtamu mantu top eerakſtits krepoſta grahmatu regiſtrôs, kuri uſſkatami kà to agrako regiſtru turpinajums, kas peeder pee publiſkahm grahmatahm (100. pant., peeſihm.).

108. Krepoſta grahmatu pirmejos regiſtrus, kà ari pee teem peederigos alfabetiſkos narahditajus pagatawo un iſſuhta Teeſleetu Miniſterija.

109. Teeſleetu Miniſtrim atwehlets, papilnojot ſchos noſazijumus, ſpert wiſus tos ſoļus, kas wajadſigi krepoſta leetas ſekmigas un nekawejamas nokahrtoſchanas dehļ, peemehrigi teem noſazijumeem, kas iſteikti preekſchejôs (99—108.) pantôs.

V. Par atzelamo teeſu arkiweem un depoſiteem.

110. Atzelamo teeſu depoſiti (noguldijumi) pahreet jauno teeſu eeſtahdijumu un aiſbildnibas eeſtahſchu pahrſinâ, pehz peederibas.

111. Atzelamo teeſu leetu glabaſchanas dehļ top eerihkoti ſewiſchki arkiwi ik pee kuras Apgabala Teeſas. Schinîs arkiwôs nenahk tahs no pilſehtu magiſtratu un pilſehtu apakſchteeſu leetahm, kuras peeder pee ſabeedribu, garigu leetu, polizijas un ziteem peenahkumeem, kuri nepeeder pee ſcho teeſu teeſas-uſdewumeem; ſchihs leetas nododamas gubernas walſchu arkiweem.

VI. Par Tehrbatas uniwerſitates teeſas leetahm.

112. No jauno teeſu eeſtahdijumu atklahſchanas deenas, Tehrbatas uniwerſitates teeſa nepeenemj ſawâ iſteeſaſchanâ tahs leetas, kuras peekriht iſteeſat jauneem teeſu eeſtahdijumeem.

113. Tehrbatas uniwerſitates teeſas un ſchihs organu (ſindika un prorektora) nepabeigtahs leetas, kas peekriht jauno teeſu eeſtahdijumu pahrſinai, top beigtas waj ari dabun jaunajôs eeſtahdijumôs turpmaku wirſeenu taî

kahrtibâ, kahda norahdita schinîs nosazijumôs wezo teesu leetu nobeigschanas sinâ.

114. Tahs leetas, kurâs uniwersitates teesas spreedums jaw isnahzis, pabeidsamas schihs teesas augstakâs pakahpenês un Waldoschâ Senatâ, us agrakâ pamata.

115. Luhgumi par to, lai atsihst spreedumus par nepilnspehzigeem, peenesami, eewehrojot to kahrtibu un tos terminus, kahdi noteikti pastahwoschôs likumôs, tomehr ar to nosazijumu, ka peeminetee termini newar buht garaki par teem, kas norahditi scho nosazijumu 55. pantâ.

116. Uniwersitates teesâ wedamahs leetas par aisbildnibahm un aisgahdnibahm top nodotas, — lihds ar wiseem pee tahm peederigeem dokumenteem un naudas sumahm, — peenahzigahm aisbildnibas eestahdehm.

117. Uniwersitates teesai glabaschanas dehl eesneegtee testamenti nodotami Apgabala Teesai.

B.

Semneeku eestahschu reformas sinâ.

I. Wispahrigi nosazijumi.

118. Reisâ ar wispahrigo un meera teesu eestahdijumu atklahschanu Widsemes, Igaunijas un Kursemes gubernâs, top zelti spehkâ: a) pagasta teesu ustaws preekisch Baltijas gubernahm un b) pagaidu nosazijumi par semneeku eestahschu sastahwa un winu pahrsinamo preekschmetu pahrgrosischanu schinîs gubernâs.

119. Lihds ar preekschejâ pantâ peemineto likumu spehkâ zelschanu, top atzeltas: 1) Igaunijas un Widsemes gubernu draudses teesas, 2) Widsemes, Igaunijas un Kursemes aprinka teesas, 3) Rigas landsogteiteesas sewischkâ nodaka, 4) pee Widsemes gubernas aprinka teesahm pastahwoschee aprinka fiskalu beedri un 5) semneeku leetu nodalas pee Widsemes hofteesas, Sahmu salas landrahtu kolegijas un Rigas rahtes. Peemineto eestahschu eerehdneem top peemehroti preekschraksti, kas isteikti scho nosazijumu 4 un 6. pantôs. Par scho eestahschu slehgschanu top sludinats Senata-, wectejâs gubernas- un tautas awisês.

II. Par semneeku leetu komisaru, semneeku wirsteesu un pagasta teesu eezirknu pirmejo eerihkoschanu un par amatôs eezelschanu semneeku eestahdês.

120. Lihds kà issludinati pagaidu nosazijumi par semneeku aprinka eestahschu sastahwa un pahrsinamo preekschmetu pahrgrosischanu, Widsemes un Igaunijas semneeku leetu komisijas tuhlin, us Gubernatoru preekschlikumeem, stahjahs pee semneeku leetu komisaru eezirknu robeschu saraksta sastahdischanas, nemdamas wehrâ eedsihwotaju skaitu, aprinku eedalijumu draudsês, tanîs esoscho muischu un pagasta sabeedribu skaitu, kà ari satiksmes weeglumu, un skatidamahs us to, lai muischas, widmas, basnizkungu muischas un sewischkee semes

gabali (weet. nolik. swod. III. d. 597 un 613. pant.) netaptu daliti starp diweem eezirkneem.

121. Semneeku leetu komisaru eezirknu robeschu sarakstš, ko sastahdijusi semneeku leetu komisija, top lihds ar Gubernatora atsinu, apstiprinaschanas dehl, stahdits preekschâ Eekschleetu Ministrim un, pehz apstiprinaschanas issludinats weetejâs gubernas- un tautas awisês.

122. Semneeku leetu komisari top eezelti jaw tik laiku, ka tee waretu stahtees pee amata peenahkumu ispildischanas reisâ ar Meera Teesneschem.

123. Semneeku wirsteesu apgabalu robeschu pirmejo sarakstu sastahda pagaidu gubernas-komitejas, kas apsihmetas 1. pantâ I. peelikumâ pee 6. panta nolikumôs par teesu ustawu peemehroschanu Baltijas gubernahm, peedalotees klaht, ik kurâ aprinkî, peenahzigam aprinka deputatam. Sarakstu sastahdot, gubernas komitejas nemj wehrâ aprinka eedsihwotaju skaitu un satikšmes weeglumu. Semneeku wirsteesu apgabalu sarakstus Gubernators, lihds ar sawu atsinu, apstiprinaschanas dehl, stahda preekschâ Teesleetu Ministrim; pehz apstiprinaschanas schee sarakstî top issludinati weetejâs gubernas- un tautas awisês.

124. Pastahwoscho pagasta teesu skaits un personu sastahws paleek bes pahrgrosijuma gada laikâ no pagasta teesu ustawa eeweschanas. Pehz scha termina beigahm stahjahs pee amata ispildischanas, peemehrigi pagasta teesa ustawa nosazijumeem, jauneewehletee pagasta teesas preekschsehdetajs un lozekli.

125. Pehz pagasta teesu ustawa eeweschanas Meera Teesneschu Sapulzes stahjahs pee pagasta teesu eezirknu skaita un robeschu saraksta sastahdischanas ik preeksch kura aprinka, us to nosazijumu pamata, kas isteikti pagasta teesu ustawâ (pagasta teesu un semneeku wirsteesu satwerssmes 2—4. pant.). Meera Teesneschu Sapultschu sastahditee sarakstî jadara Gubernatoram sinami jaw tik laiku, ka jaunais aprinku eedalijums pagasta teesu eezirknôs waretu stahtees spehkâ ne wehlak, kà pehz gada, skaitot no pagasta teesu ustawa eeweschanas deenas.

126. Pehz tam, kad Gubernators pagasta teesu eezirknu sarakstus luhkojis zauri un atsinis par derigeem, bet ja winsch ar Meera Teesneschu Sapulzes nodomajumeem naw weenis prahtis — tad pehz tam, kad Teesleetu Ministris schos sarakstus pahrgrosijis waj apstiprinajis, Meera Teesneschu Sapulzes gahdà par eewehleschanu pagasta teesu amatôs un par agrako pagasta teesu slehgschanu.

III. Kahrtiba, kahdâ turpmak wirsinamas un nodotamas semneeku eestahschu leetas.

127. Tai kahrtibai, kahdâ turpmak wirsinamas un pabeidsamas jaunâs teesâs leetas, kas ussahktas semneeku eestahdês pirms jauno teesu eestahdijumu atklahschanas, top peemehroti scho nosazijumu IV. nodalas burt. A preekschraksti, kà ari nahkoschôs (128—152.) pantôs isteiktee preekschraksti.

1) Par pagasta teesu leetahm.

128. No pagasta teesu ustawa eeweschanas deenas, pagasta teesas: 1) beids teesaschanu wisâs tanîs, pehz kodola wehl neissprees tâs leetâs, kuras snee-

dſahs pahri par waras robeſchahm, kahdas preekſch ſchihm teeſahm no jauna noſazitas leetu peekritibas ſinâ; 2) peenemj ſawâ iſteeſaſchanâ tikai tahs leetas, kuras uſ pagaſta teeſu uſtawa pamata peekriht winu pahrſinai, un 3) pee to leetu teeſaſchanas, kas zehluſchahs agrak, turahs pee pagaſta teeſu uſtawa noſazijumeem.

Peeſihmejums I. Pagaidu noſazijumi par pagaſta teeſu ſpreeſchameem ſodeem netop peemehroti teem pahrkahpumeem, kas padariti pirms pagaſta teeſu uſtawu eeweſchanas, ja ſods, kas noteikts tanîs noſazijumôs ir bahrgaks nekâ tas, kas noteikts weetejôs ſemneeku likumôs. Schahdôs atgadijumôs pagaſta teeſai, ſodu noteizot, jaturahs pee weetejeem ſemneeku likumeem.

Peeſihmejums II. Pagaſta teeſâs teeſajamahs leetas par teem pahrkahpumeem, kas norahditi weetejôs ſemneeku likumôs, bet naw paredſeti nedſ ſodu likumôs, nedſ Meera Teeſneſchu ſpreeſchamo ſodu uſtawâ, nedſ pagaidu noſazijumôs par pagaſta teeſu ſpreeſchameem ſodeem, — top beigtas.

129. Pagaſta teeſu ſpreedumi ziwil- un kriminalleetâs, kas taiſiti pirms pagaſta teeſu uſtawa eeweſchanas, bet wehl naw ſludinati leetas dalibneekeem, ſludinami uſ weetejo ſemneeku-likumu pamata.

130. Pehz pagaſta teeſu uſtawa eeweſchanas, pagaſta teeſas nodod Meera Teeſneſchu Sapulzehm tahs kriminal- un ziwilleetas, kuras ſneedſahs pahri par pagaſta teeſu jaunnoſazitahm waras robeſchahm leetu peekritibas ſinâ, un kurâs wehl naw ſpreedums taiſits par kodolu. Meera Teeſneſchu Sapulzes nodod Apgabala Teeſahm leetas, kas tahm peekriht un wiſas zitas iſdala ſtarp Meera Teeſneſcheem iſteeſaſchanas dehl pehz teem noſazijumeem, kahdi noteikti preekſch meera teeſu eeſtahdijumeem.

131. Widſemes un Kurſemes gubernu pagaſta teeſâs nepabeigtahs konkurſa leetas nododamas Apgabala Teeſahm.

132. Suhdſibas pret pagaſta teeſu ſpreedumeem, kas taiſiti ziwil- un kriminalleetâs, pirms pagaſtu teeſu uſtawa eeweſchanas, bet naw wehl gahjuſchi likumigâ ſpehkâ, eeſneedſamas, uſ agrakâ pamata un agrakôs terminôs, tahm pagaſta teeſahm, kas ſpreedumus taiſijuſchas, un pehz tam, lihdſ ar leetahm paſchahm, nododamas, iſſpreeſchanas dehl pehz agrakeem likumeem: 1) ſemneeku wirsteeſai, ja leeta neſneedſahs pahri par jaunajahu pagaſta teeſu waras robeſchahm leetu peekritibas ſinâ, 2) Meera Teeſneſchu Sapulzei, ja leeta peekriht meera teeſu eeſtahdijumeem un 3) Apgabala Teeſai, ja leeta ſneedſahs pahri par meera teeſu eeſtahdijumu waras robeſchahm leetu peekritibas ſinâ.

133. Nododot leetas ziteem eeſtahdijumeem, pagaſta teeſas waj nu ſuhta ſchinîs leetâs aktu originalus waj ari, ja akti naw eerihkoti, pagatawo un ſuhta apleezinatus norakſtus no leetâ ſaſtahditeem protokoleem. Peeminetee akti un norakſti nododami peenahzigeem eeſtahdijumeem pehz paraksta, ar wiſeem pee leetas peederigeem papireem, dokumenteem un naudas ſumahm.

134. Pagaſta teeſas nodod ſawas leetas pehz ſemneeku wirsteeſu preekſchſehdetaju norahdijumeem un ſem winu uſraudſibas.

2) Par atzelamo ſemneeku-eeſtahſchu leetahm.

a. Kriminalleetas.

135. Pehz tam kad eeweſti pagaidu noſazijumi par ſemneeku eeſtahſchu ſaſtahwa un pahrſinamo preekſchmetu pahrgroſiſchanu, leetas kas zehluſchahs

Widsemes gubernas draudses teesâs, kà pirmâ instanzê, un naw isspreestas schinîs teesâs pehz kodola, top nodotas turpmakas teesaschanas dehl pehz jauneem likumeem: 1) pagasta teesahm, ja leeta peekriht pagasta teesai; 2) Meera Teesneschu Sapulzehm isdalischanas dehl starp Meera Teesneschem, ja leeta nesneedsahs pahri par meera teesu eestahdijumu waras robeschahm leetu peekritibas sinâ, un 3) Apgabalu Teesas Prokuroram, ja leeta sneedsahs pahri par meera teesu eestahdidijumu waras robeschahm leetu peekritibas sinâ.

136. Leetas, kas top teesatas Widsemes gubernas draudses teesâs un Kursemes gubernas aprinka teesâs, kà otrâ instanzê, un naw isspreestas pehz kodola, nododamas turpmakas teesaschanas dehl, luhkojotees pehz leetu peekritibas, waj nu semneeku wirsteesahm, waj Meera Teesneschu Sapulzehm, waj ari Apgabala Teesahm.

137. Leetas, kas top teesatas Widsemes gubernas aprinka teesâs un Rigas landsogteiteesas sewischkà nodalâ kà otrâ instanzê, un naw isspreestas pehz kodola, nododamas pehz winu peekritibas, waj nu semneeku wirsteesahm, waj Meera Teesneschu Sapulzehm, waj ari Apgabala Teesahm. Leetas, kas top teesatas tanîs paschâs semneeku teesâs, kà treschâ instanzê, nododamas, luhkojotees pehz winu peekritibas, waj nu Meera Teesneschu Sapulzehm, waj ari Apgabala Teesahm.

138. Widsemes hofteesas, Sahmu salas landrahtu kolegijas un Rigas rahtes semneeku leetu nodalâs nepabeigtahs leetas par sihkeem pahrkahpumeem, top nodotas Apgabalu Teesahm.

139. Suhdsibas pret draudses- un aprinku-teesu spreedumeem, kas taisiti, pirms bija eewesti pagaidu nosazijumi par semneeku eestahschu sastahwa un pahrsinamo preekschmetu pahrgrosischanu, peenesamas, luhkojotees pehz leetas peekritibas, waj nu Meera Teesneschu Sapulzehm, agrakôs terminôs, peeskaitot klaht werstu laiku.

Peesihmejums. Leetas, kas peeminetas 136—139. pantôs, teesajamas us agrako likumu pamata un top isspreestas galigi.

140. Pee soda noteikschanas kriminalleetâ par pahrkahpumu, kas padarits, pirms bija eewests pagasta teesu ustaws, semneeku wirsteesas un meera- un wispahrigee teesu eestahdijumi peemehro weetejo semneeku-likumu nosazijumus tikai tanîs atgadijumôs, kad schinîs likumôs noteiktais sods nam tik bahrgs, kà tas, kas noteikts: pagaidu nosazijumôs par pagasta teesu spreeschameem sodeem, ustawâ par Meera Teesneschu spreeschameem sodeem un sodu likumôs.

a. Ziwilleetas.

141. No tahs deenas, kad eewesti pagaidu nosazijumi par semneeku eestahschu sastahwa un pahrsinamo preekschmetu pahrgrosischanu Baltijas gubernâs, draudses teesu un aprinka teesu nepabeigtahs leetas nododamas: 1) tahs, kas top teesatas, pirmâ instanzê, Igaunijas un Widsemes gubernu draudses teesâs un Igaunijas, Widsemes un Kursemes gubernas aprinka teesâs: kad tahs peekriht meera teesu eestahdijumu pahrsinai — Meera Teesneschu Sapulzehm, isdalischanas dehl starp Meera Teesneschem, bet kad tahs sneedsahs pahri

par meera teesu eestahdijumu waras robeschahm peekritibas sinâ, tad — Apgabalu Teesahm; 2) tahs, kas top teesatas, otrâ instanzê, Igaunijas un Widsemes gubernu draudses teesâs un Kursemes gubernas aprinka teesâs: kad tahs nesneedsahs pahri par pagasta teesu waras robeschahm leetu peekritibas sinâ, — semneeku wirsteesahm, un kad tahs nesneedsahs pahri par meera teesu eestahdijumu waras robeschahm leetu peekritibas sinâ, — Meera Teesneschu Sapulzehm, bet ja tahs peekritibas sinâ sneedsahs pahri par schihm robeschahm, tad — Apgabala Teesahm, un 3) tahs, kas top teesatas, treschâ instanzê, Igaunijas un Widsemes gubernu aprinka teesâs: kad tahs nesneedsahs pahri par meera teesu eestahdijumu waras robeschahm peekritibas sinâ, — Meera Teesneschu Sapulzehm, bet ja sneedsahs pahri par schihm robeschahm, tad — Apgabala Teesahm.

Peesihmejums. Igaunijas gubernâ tahs leetas, kas top teesatas draudses teesâs, kâ pirmâ instanzê, ja tahs peekritibas sinâ nesneedsahs pahri par pagasta teesu jaunahm waras robeschahm, nododamas pagastu teesahm.

142. Atzelamâs semneeku eestahdês teesajamahs konkursa leetas nododamas Apgabala Teesahm.

143. Widsemes hofteesas, Sahmu salas landrahtu kolegijas un Rigas rahtes semneeku leetu nodalâs nepabeigtahs siwilleetas, kà ari Igaunijas oberlandgerichtê un Kursemes oberhofteesâ nepabeigtahs semneeku leetas nododamas: a) Apgabala Teesai, neluhkojotees uf leetas fugu un suhdsibas wehrtibu, ja leeta jaw luhkota zauri diwâs aprinka instanzês un b) Apgabala Teesai waj Meera Teesneschu Sapulzei, luhkojotees pehz leetas fugas un suhdsibas wehrtibas, ja leeta isspreesta weenâ aprinka instanzê.

144. Apelazijas suhdsibas pret Igaunijas un Widsemes gubernu draudses teesu un Kursemes gubernas aprinka teesu spreedumeem, kas taisiti, pirms bija eewesti pagaidu nosazijumi par semneeku eestahschu sastahwa un pahrsinamo preekschmetu pahrgrosischanu, bet kas wehl naw gahjuschi likumigâ spehkâ, eesneedsamas, agrako terminu laikâ, peeskaitot klaht werstu laiku, — Meera Teesneschu Sapulzehm waj Apgabala Teesahm, luhkojotees pehz leetas fugas un suhdsibas wehrtibas.

145. Apelazijas suhdsibas pret Igaunijas un Widsemes aprinka teesu spreedumeem, kas taisiti, pirms eewesti pagaidu nosazijumi par semneeku eestahschu sastahwa un pahrsinamo preekschmetu pahrgrosischanu, bet kas wehl naw gahjuschi likumigâ spehkâ, eesneedsamas, agrako terminu laikâ, peeskaitot klaht werstu laiku: a) Apgabala Teesahm, neluhkojotas uf leetas fugu un suhdsibas wehrtibu, ja leeta isspreesta trijâs instanzês, un b) Apgabala Teesahm waj Meera Teesneschu Sapulzehm, luhkojotees pehz leetas fugas un suhdsibas wehrtibas, ja leeta isspreesta weenâ waj diwâs instanzês.

146. Suhdsibas pret Widsemes hofteesas-, Sahmu solas landrahtu kolegijas- un Rigas rahtes semneeku leetu nodaku spreedumeem, eesneedsamas Waldoscham Senatam zaur Apgabalu Teesu, agrako terminu laikâ, peeskaitot klaht werstu laiku.

147. Atzelamo semneeku-teesu leetas kas peeminctas 141—145. pantôs un kas nododamas jauno teesu eestahdijumeem, lai tahs isspreesch pirmâ instanzê, wirsinamas turpmak schinîs eestahdijumôs pehz Siwilteesaschanas Ustawa nosa-

zijumeem. Bet tahs leetas, kurâs atzekamahs teesas jaw taisijuschas spreedumus par kodolu, top pabeigtas jaunôs teesu eestahdijumôs uf agrako likumu pamata.

148. Atzekamâs semneeku teesâs isspreestahs leetas, kurâs spreedumi naw galigi ispilditi, waj ari wehl naw gahjuschi likumigâ spehkâ, nodobamas teem jauno teesu eestahdijumeem, kureem, uf scho nosazijumu pamata, top eesneegtas suhdsibas pret peemineteem spreedumeem. Scheem pascheem eestahdijumeem peekriht gahdat, lai taptu ispilditi tee no peemineteem spreedumeem, kuri gahjuschi likumigâ spehkâ.

z) Apsargoschas teesaschanas un teesu pahrwaldibas leetas.

149. No tahs deenas, kad eewesti pagaidu nosazijumi par semneeku eestahschu sastahwu un pahrsinamo preekschmetu pahrgrosischanu, mantojuma un aisbildnibas leetas, kas top westas Igaunijas un Widsemes gubernu draudses teesâs un Kursemes gubernas aprinka teesâs, kà pirmà instanzê, atskaitot leetas, kas norahditas scho nosazijumu 150. pantâ, dabun turpmaku wirseenu tanî kahrtibâ, kahda noteikta nosazijumôs par aisbildnibas eestahschu eerihkoschanu (burts Z nolik. par teesu reformu Balt. gub.). Bet mantojuma un aisbildnibas leetas, kas top westas wisu triju gubernu draudses un aprinka teesâs uf suhdsibahm pret pagasta teesahm, nodobamas: a) draudses teesu leetas, kuras atteekahs uf semneeku kahrtas personahm, — semneeku wirsteesahm; b) aprinka teesu leetas, kas atteekahs uf schihs kahrtas personahm, — Meera Teesneschu Sapulzehm, un z) draudses un aprinka teesu leetas, kuras atteekahs ne uf semneeku kahrtas personahm, — Meera Teesneschu Sapulzehm waj Apgabala Teesahm, luhkojotees pehz leetas peekritibas.

150. Pehz pagasta teesu ustawa, pagasta teesu pahrsinâ stahwoschu personu mantojuma un aisbildnibas leetas, kuras top teesatas Igaunijas gubernas draudses teesâs, nodobamas peenahzigahm pagasta teesahm, lihds ar wiseem pee schihm leetahm peederigeem dokumenteem, dahrgahm mantahm un naudas sumahm.

151. Krepoſta grahmatas par semneeku semes gabaleem, kuras pastahw Widsemes gubernas aprinka teesâs un Rigas landfogteiteesas semneeku leetu nodalâ, kà ari schinîs teesâs wedamahs leetas par semneeku semes gabalu pahrdoschanu, lihds ar wiseem pee schihm leetahm peederigeem dokumenteem un naudas sumahm, nodobamas peenahzigahm Meera Teesneschu Sapulzehm, pehz semes gabala atraschanahs weetas.

152. Igaunijas un Widsemes gubernu draudses teesâs un Kursemes gubernas aprinka teesâs wedamahs leetas par usraudsibu pahr pagasta teesahm, kà ari leetas par pagasta teesu preekschsehdetaju un lozekku apstiprinaschanu amatâ un par weenas pagasta teesas eerihkoschanu preekſch diweem waj wairak pagasteem, — nodobamas Meera Teesneschu Sapulzehm.

d) Administratiwas leetas.

153. No tahs deenas, kad eewesti pagaidu nosazijumi par semneeku eestahschu sastahwa un pahrsinamo preekschmetu pahrgrosischanu, Igaunijas un

Widsemes gubernu draudses teesâs un Kursemes gubernas aprinka teesâs wedamahs leetas, kas atteekahs uf usraudsibu pahr pagasta sabeedribu pahrwaldibu un pahr semneeku agrarleetas nokahrtoschanu, lihds ar wiseem pee schihm leetahm peederigeem dokumenteem, kà ari Igaunijas un Widsemes gubernu draudses teesâs pastahwoschahs grahmatas, kurâs atrodahs to lihgumu apleezinajumi, kas par semes gabalu nomoschanu noslehgti starp muischneekeem un pagasta sabeedribu lozekleem, — nododamas semneeku leetu komisareem.

154. Widsemes gubernas aprinka teesâs un Rigas landfogteiteesas semneeku leetu nodalâ wedamahs leetas par jaunu wakas grahmatu apstiprinaschanu, lihds ar wiseem pee tahm peederigeem dokumenteem, nododamas peenahzigeem semneeku leetu komisareem.

155. Igaunijas un Widsemes gubernu draudses teesâs un Kursemes gubernas aprinka teesâs wedamahs leetas par to, ka pee muischas-semes nepareisi peeweenota: Igaunijas gubernâ un Sahmu salâ semneeku nomas-seme, Widsememes gubernâ klausibas-seme un Kursemes gubernâ semneeku-mahjas (Gesinde), kà ari leetas par to, ka Widsemes gubernâ klausibas-seme nepareisi pahrwehrsta no klausibahm brihwâ semê, — nododamas, pehz peederibas, semneeku leetu komisareem. Bet Igaunijas un Widsemes gubernu aprinka teesâs un wisu triju gubernu augstakâs semneeku teesâs teesajamahs leetas par semneeku-semes nepareisu peeweenoschanu pee muischas-semes, top nodotas semneeku leetu komisijahm.

156. Igaunijas, Widsemes un Kursemes gubernâs atzelamo aprinka teesu leetas par pagasta amata wihru galigu atzelschanu no winu eenemjameem amateem top nodotas Gubernatoreem.

e) Atzelamo semneeku-eestahschu arkiwi, depositi un mantiba.

157. Draudses un aprinka teesu un Rigas landfogteiteesas arkiwôs glabajamahs un tanîs nododamahs teesu leetas, kà ari aprinka fiskalu beedru leetas un semneeku leetu nodaku arkiwi pee Widsemes hofteesas, Sahmu salas landrahtu kolegijas un Rigas rahtes, — janodod Apgabala Teesahm. Draudses un aprinka teesu un Rigas landfogteiteesas semneeku leetu nodaku administratiwahs leetas, kas top glabatas arkiwôs un tanîs noguldamas, — janodod semneeku leetu komisareem.

158. Atzelamo semneeku-teesu depositi pahreet jauno teesu-, aisbildnibas- un administratiwo eestahdijumu pahrsinâ, pehz peederibas.

159. Atzelamahm semneeku eestahdehm peederigo mantibu, kà: teesas speegelus, likumu-grahmatas, mehbeles, kanzelejas peederumus u. t. t. isdala Meera Teesneschu Sapultschu Preekschsehdetaji, pehz weenoschanahs ar Gubernatoreem, starp Meera Teesneescheem, semneeku leetu komisareem un semneeku wirsteesahm.

Peelikums pee 3. panta.

Nosazijumi

par to, kà Baltijas gubernu un Narwas pilsehtas teesahm nonemjami tee winu ispildamee peenahkumi, kuri nepeeder pee teesas usdewumeem.

1. Magistratu peenahkumi pahrraudsibas sinâ pahr kahrtu sabeedribu un eestahschu darbeem un winu nolehmumu apstiprinaschanas sinâ, likumâ noteiktôs atgadijumôs, kà ari sabeedrigu sapultschu atkauschanu (weet. nolik. swod. I. d. 458. pant., 2, 5 un 6. punkt., 643. pant., 1. punkt., 1014. pant., 1 un 4. punkt., 1422. pant., 4. punkt.; ta pascha swoda II. d. 1169, 1170, 1176, 1201. u. z. pant.).

2. Kahrtu iswehletos pilsonus un gilschu iswehletos preekschsehdetajus kahrtu waldês un zitus kahrtu preekschstahwjus (weet. nolik. swod. I. d. 458. pant., 3 un 4. punkt., 643. pant., 2. punkt., 1014. pant., 2 un 3. punkt., 1422. pant., 1. punkt. un 1534. pant. 2. punkt., un 1877. g. 26. marta d. Wisaugst. apstipr. nosaz. par pils. nolik. peemehr. 22. pant.) peekriht apstiprinat Gubernatoram.

3. To personu usnemschana weetejo pilsonu skaitâ, kuras apmeerina likumigos prasijumus (weet. nolik. swod. I. d. 458. pant. 10. punkt., 643. pant. 3. punkt., 1014. pant., 5. punkt., 1230. pant. 2. punkt., 1422. pant. 3. punkt. un 1534. pant. 4. punkt.), peeder gildehm waj kahrtahm, ik katrai sewischki.

4. Nodokku waldes top sastahditas sem pilsehtas waldes iswehlamâ, nodokku wezakà preekschsehdibas, is diweem lozekleem, kurus iswehl gildes waj pilsonu kahrtas.

5. Zunftu ustawu pahrgrosischana waj papilnoschana, pastahwoscho likumu robeschâs, atwehleta gubernas preekschneezibai, pehz tam, kad eepreeksch eeprasita schinî sinâ pilsehtas domes atsina.

6. Magistratu peenahkumi pasu un usturas sihmju isdoschanas sinâ (1877. g. 26. mart. d. Wisaugst. apstipr. nosaz. 21. pant.) top usdoti nodokku waldehm.

7. Pahrsina par tahm priwatas labdaribas eetaisehm, kuras, aisbildnibas waj aisgahdnibas nosazijumu pehz, newar pahreet is magistratu pahrsinas pilsehtas sabeedribas pahrwaldibas pahrsinâ (1877. g. 26. marta d. Sewischka Wisaugst. ukasa 4 un 5. pant.) top atwehleta bahrinu teesai.

8. Magistratu pahrsinâ stahwoschee kapitali, kas dahwinati par labu skolahm un mahzekleem, nododami pagaidam lihds kamehr isnahks sewischks no-

teikums, pilsehtas sabeedribas pahrwaldibai. Schos kapitalus pilsehtas sabeedribas pahrwaldibas glabà atschkiru no ziteem kapitaleem.

9. Wisaugstaki 1877. g. 26. mart. d. apstiprinatà Walsts Padomes nolehmuma IV. pants un tanî paschâ deenâ Wisaugstaki apstiprinatee nosazijumi par pilsehtas likumu peemehroschanu Baltijas gubernahm, isplatami ari us Narwas pilsehtu.

10. Magistratu peenahkumi ewangeliskas luteranu basnizas leetâs top usdoti pagaidam, lihds kamehr isnahks sewischki noteikumi, luteranu garigahm konsistorijahm (lik. swod. XI. sehj. I. d. 434. pant.), pee kam iswehlet kandidatus us Rigas un Reweles pilsehtu konsistoriju preekschsehdetaju un lozekku, kà ari generalkonsistorijas laizigu lozekku amateem (turpat 454. pant.), stahw konsistorijas warâ. Naudas sumas, kas wajadsigas, ko usturet Rigas un Reweles konsistoriju kanzelejas, top ismaksatas tahdâ mehrâ, kahdu noteiz Eekschleetu Ministris, is pilsehtas lihdsekleem.

11. Kandidati us konsistorijas preekschsehdetaju amatu Kursemes gubernâ (436. pant., XI. sehj. I. d. lik. swod., 1886. g. turp.) iswehlami is weetejo muischneeku widus. Kandidatus us generalkonsistorijas laizigu lozekku amateem (turpat 454. pant.) stahda preekschâ schihs gubernas muischneezibas komiteja.

12. Jelgawas un Kuldigas basnizu inspekzijas top atzeltas. Usraudsiba pahr basnizas aisgahdnu darbeem, atteekotees us to draudschu saimneezibas leetu pahrsinu, kas atrodahs sem peeminetahm inspekzijahm, top usdota weetejahm basnizu wirsaisgahdnibahm, kurahm ari atwehlets, eezelt wirspilskungu weetâ, basnizu aisgahdnus krona muischâs.

13. Gubernas waldei ir usdots luhkot zauri leetas par muischas-semes ihpaschneeku atstahdinaschanu no polizijas peenahkumu ispildischanas (10. pant. III. nod., Wisaugst. 1888. g. 9. jun. d. apstipr. Walsts Pad. nol. par polizijas reformu Balt. gub.).

Satwara rahditajs.

Wisaugstakà Pawehle un wisaugstaki apstiprinatee Walsts Padomes nolehmumi.

1. Par 1864. gada 20. nowembra deenas Teesas Ustawu peemehroschanu Widsemes, Igaunijas un Kurzemes gubernahm un par weetejo semneeku eestahschu reformu.
2. Par teesu un semneeku eestahschu reformahm Baltijas gubernâs.
3. Atteekotees uz nosazijumu projektu par teesu un semneeku eestahschu reformas likumu spehkà weschanu Baltijas gubernâs.

I.

Nolikumi par teesu reformu Baltijas gubernâs.

A. Par Keisara Aleksandra II. Teesu Ustawu peemehroschanu.

lap. p.

I. Teesas eestahdijumu satwerschmes sinâ 1
a) Meera teesu eestahdijumi 1
b) Wispahrigas teesu weetas un prokuratura 4
z) Krepoста eestahdijumi 5
II. Kriminalteesaschanas Ustawa sinâ 6
a) Atteekotees uz wispahrigeem nosazijumeem 6
b) Atteekotees uz leetu teesaschanas kahrtibu meera teesu eestahdijumôs. 7
z) Atteekotees uz leetu teesaschanas kahrtibu wispahrigôs teesu eestahdijumôs. 7
III. Ziwilteesaschanas Ustawa sinâ. . 8
a) Atteekotees uz wispahrigeem nosazijumeem. 8
b) Atteekotees uz teesaschanas kahrtibu meera teesu eestahdijumôs 9
z) Atteekotees uz teesaschanas kahrtibu wispahrigôs teesu eestahdijumôs. 9
I. Leetu peekritiba 9
II. Par pilnwarneekeem. 10
III. Par aizinaschanu pee teesas. 10
IV. Prokurora atsina. 10
V. Pasihsinata teesaschana. 10
VI. Peerahdijumi. 10
VII. Atsihschanahs. 11
VIII. Leetprateju atsina. 11
IX. Atstatijumi. 11
X. Suhdsibu nodroschinaschana. 11
XI. Treschahs personas peesaukschana pee leetas. 12
XII. Teesaschanas aptureschana. 13
XIII. Spreeduma taisischana un sludinaschana. 13
XIV. Peedsihschana no kustamas mantas. 13
XV. Peedsihschana no nekustamas mantas. 14
XVI. Peedsihtahs sumas isdalischana. ... 20
XVII. Leetu teesaschanas kahrtiba mantas patwakigas eenemschanas waj waldischanas trauzeschanas atgadijumâ. 21
XVIII. Atlihdsibas peedsenumi par skahdi un saudejumeem, kurus padarijuschi amata wihri. 21
XIX. Leetu teesaschana par dsimschanu laulibâ. 21
XX. Leetu isschkirschana sameerinaschanas zekâ. 21
Papildu nosazijumi 21
Par sewischkeem teesaschanas weideem 22
a) Par peenemschanu behrna weetâ 23
b) Par kahdu personu atsihschanu par prahtâ jukuschahm un par aisgahdnibas eezelschanu par tahm 24
z) Par kahdu personu atsihschanu par isschkehrdetajeem un par aisgahdnibas eezelschanu pahr wineem 24
d) Par aisgahdnibu pahr klaht ne-esoschu un beswehsts nosuduschu personu mantibu . 25
e) Par testamenta atplehschanu un sludinaschanu 27
f) Par mantojuma apsargaschanu 29
Par mantas apsehgeleschanu 29
Par sehgeka nonemschanu 30
Par saraksta sastahdischanu 31
Par apsehgeletahs waj aprakstitahs mantas glabaschanu 31
g) Par aisgahdnibu pahr mantojumu 32
h) Sludinajumi par mantojuma atklahschanos 32
i) Par darbeem mantojuma peenemschanas sinâ 33
j) Par apstiprinaschanu mantojuma teesibâs 33
k) Par mantojuma dalischanu 34
l) Par mantas atpirkschanu 34
m) Par labprahtigu nekustamas mantas isuhtrupeschanu teesas zekâ 35
n) Par nodoschanu glabaschanâ 36
o) Teesaschana usaizinajuma kahrtibâ 37
I. Wispahrigi nosazijumi 37
II. Sewischki teesaschanas weidi usaizinajuma kahrtibâ 39
1) Usaizinajums pee nekustamas mantas atsweschinaschanas 39
2) Usaizinajums pee fideikomisa dibinaschanas waj beigschanahs 39
3) Usaizinajums pee mantojuma atklahschanahs 40
4) Usaizinajums ar hipoteku dsehschanas noluhku 40
5) Usaizinajums parahdu dokumentu nosaudeschanas atgadijumâ 41

lap. p.

6) Par atlihdſibas noteikſchanu pee mantu atſweſchinaſchanas peeſpeedu kahrtibâ .. 42

IV. Nolikumu ſinâ par notarialo kahrtibu 42

Peelikumi:

I. (pee 6. panta). Par ſaraſtu ſaſtahdiſchanas un weſchanas kahrtibu par perſonahm, kuras apmeerina praſijumus preetſch Meera Teeſneſcha amata eenemſchanas 44

II. (pee 23. panta. peeſihm.). Par ta kapitala iſleetaſchanu, kas ſakrahjees no ſemſtibas papildu nodokleem, ko uſturet meera teeſu eeſtahdijumus un par naudas ſumu iſmakſaſchanas kahrtibu, ko nomat, apturinat, apgaiſmot un peekopt meera teeſu eeſtahdijumu telpas 45

III. (pee 26. panta). Atlihdſibas taksa Teeſas Priſtaweem, kuri atrodahs amatâ pee Meera Teeſneſchu Sapulzehm, par ſewiſchku deeneſta darbu iſpildiſchanu ... 45

IV. (pee 37. panta, peeſihm.). Kreposta nodaku eerehdnu amata klaſu ſaraſts ... 49

V. (pee 43. panta). Swehresta forma preekſch kreposta nodaļas Sekretara un Sekretara Palihga amata 49

VI. (pee 68. panta). Pagaidu noſazijumi par Tirdſneezibas leetu teeſaſchanu ... 49

VII. (pee 162. panta). Pagaidu noſazijumi par leetu teeſaſchanu par makſaſchanas neſpehju 51

VIII. (pee 362. panta). Pagaidu noſazijumi par krepoſta leetu weſchanas kahrtibu . 59

I. Par krepoſta grahmatahm 59

II. Par krepoſta leetu weſchanu 64

III. Par kahrtibu, kahdâ apſtiprinami pirkſchanas kontrakti par ſemneeku nomajameem ſemes gabaleem 70

Peelikums pee 68. panta, 2. punkt. pagaidu noſazijumôs par krepoſta leetu weſchanas kahrtibu. Taksa, pehz kuras krepoſta nodaļas nemj kanzelejas poſchlinas ... 72

IX. Peelikums. Pagaidu ſchtati Teeſu eeſtahdehm Baltijas gubernâs 73

B. Par daſcheem pahrgroſijumeem hipoteku likumôs 81

Z. Par aiſbildnibas eeſtahſchu eerihkoſchanu 83

II.
Nolikumi par ſemneeku eeſtahſchu reformu Baltijas gubernâs.

A. Pagaſta teeſu Uſtaws.

lap. p.

I. Pagaſta teeſu un ſemneeku wirsteeſu ſatwerſme 1

1) Par pagaſtu teeſu eezirkneem 1

2) Par pagaſta teeſu ſaſtahwu un par pagaſta teeſneſchu iſwehleſchanas kahrtibu 2

3) Par pagaſta teeſas ſehdehm 4

4) Par ſemneeku wirsteeſu 5

5) Par pagaſta teeſu un ſemneeku wirsteeſu ſaſinoſchanahs kahrtibu un par darbu weſchanas walodu ſchinis teeſâs 6

lap. p.

6) Par uſraudſibu pahr pagaſta teeſahm un ſemneeku wirsteeſahm 6

7) Par pagaſta teeſu un ſemneeku wirsteeſu preekſchſehdetaju, lozekļu un ſkrihweru teeſibahm un peenahkumeem 7

Peelikums pee 27. panta. Semneeku wirsteeſu ſkaita ſaraſts Baltijas gubernâs . 9

Peelikums I. pee 51. panta 10

Peelikums II. pee 51. panta 10

II. Noſazijumi par ziwilleetu teeſaſchanu. Teeſaſchana ſuhdſibu leetâs 10

1) Wiſpahrigi noſazijumi 10

2) Par leetu peekritibu 11

3) Par ſuhdſibas zelſchanu un par aizinaſchanu pee teeſas 12

4) Par teeſchanu pagaſta teeſâ 14

5) Par peerahdijumeem 16

6) Par ſpreeduma taiſiſchanu un ſludinaſchanu 20

7) Par aiſmuguras ſpreedumu un par atſaukſmi 22

8) Par teeſaſchanu ſuhdſibâs pret pagaſta teeſahm un ſemneeku wirsteeſahm 23

a) Par apelaziju 23

b) Par blakus ſuhdſibahm 24

z) Luhgumi par ſpreeduma kaſaziju un par jaunu zaurluhkoſchanu 25

9) Wiſpahrigi noſazijumi par ſpreedumu iſpildiſchanu 26

10) Par peedſihſchanu no kuſtamas mantas 28

11) Par peedſihſchanu no naudas iſmakſajumeem, kas parahdneekam peenahkahs no treſchahm perſonahm 32

12) Par peedſihſchanu no nekuſtamas mantas 32

13) Par peeſpreeſtas leetas peeſpeedu nodoſchanu 32

14) Par nekuſtamas mantas trauzetas waldiſchanas waj ſerwitutu leetaſchanas eeſtatiſchanu no jauna ſpehkâ 32

15) Par darbu iſdariſchanu uſ parahdneeka rehkena 33

16) Par tahs ſumas iſdaliſchanu ſtarp wairak parahdu dewejeem, kas peedſihta no parahdneeka 33

Apſargoſcha teeſaſchana 34

1) Par mantojuma leetu teeſaſchanu 34

a) Par atſtahtâ mantojuma apſargaſchanu 34

b) Par mantineeku uſaizinaſchanu 36

z) Par eeſtahſchanos atſtahtâ mantojuma waldiſchanâ un par apſtiprinaſchanu mantojuma teeſibâs 37

d) Par mantojuma daliſchanu 38

2) Teeſaſchana aiſbildnibas un aiſgahdnibas leetâs 39

a) Par teeſaſchanu aiſbildnibas leetâs ... 39

b) Par teeſaſchanu aiſgahdnibas leetâs .. 42

3) Par peenemſchanu behrna weetâ 42

4) Par dokumentu apleezinaſchanu 42

5) Par ſuhdſibahm pee apſargoſchas teeſaſchanas 43

Peelikums pee 139. panta noſazijumôs par ziwilleetu teeſaſchanu:

I. Iſpildu raksts preekſch pagaſtas teeſas ſpreeduma iſpildiſchanas 44

II. Iſpildu raksts preekſch ſemneeku wirsteeſas ſpreeduma iſpildiſchanas, kas taiſits uſ apelazijas ſuhdſibu preti pagaſta teeſu 44

lap. p.

III. **Noſazijumi par pahrkahpumu leetu teeſaſchanu** 45
1) Wiſpahrigi noſazijumi 45
2) Par leetu peekritibu 46
3) Par leetu uſſahkſchanas kahrtibu pagaſta teeſâ un par aizinaſchanu pee teeſas .. 47
4) Par leetu iſteeſaſchanu pagaſta teeſâ .. 49
5) Par ſpreeduma taiſiſchanu un ſludinaſchanu 52
6) Par teeſaſchanu uſ ſuhdſibahm pret pagaſta teeſahm un ſemneeku wirsteeſahm 53
Par apelaziju 53
Par blakus ſuhdſibahm 54
Luhgumi par galigu ſpreedumu atzelſchanu 54
7) Par ſpreedumu iſpildiſchanu 56

IV. **Pagaidu noſazijumi par pagaſta teeſu ſpreeſchameem ſodeem** 56

B. Pagaidu noſazijumi par ſemneeku eeſtahſchu ſaſtahwa un pahrſinamo preekſchmetu pahrgroſiſchanu. 59

Peelikums pee 1. panta pagaidu noſazijumôs par ſemneeku eeſtahſchu ſaſtahwa un pahrſinamo preekſchmetu pahrgroſiſchanu. Semneeku leetu komiſaru ſtaita ſarakſts Widſemes Igaunijas un Kurſemes gubernâs 61

III.

Noſazijumi par teeſu un ſemneeku eeſtahſchu reformas likumu ſpehkâ zelſchanu Baltijas gubernâs.

A. Teeſu reformas ſinâ. 1
I. Wiſpahrigi noſazijumi 1
II. Pirmejâ eezelſchana teeſu eeſtahdijumu amatôs 2

lap. p.

III. Pirmejâ meera teeſu eezirknu un aiſbildnibas eeſtahſchu eerihkoſchana 3
IV. Kahrtiba, kahdâ jaunôs teeſu eeſtahdijumôs turpmak wirſinamas leetas, kas uſſahktas wezâs teeſâs, waj zehluſchahs iſ agraka laika juridiſka ſakara 3
a) Par kriminalleetahm 3
b) Par ziwilleetahm 6
z) Par konkurſa leetahm 12
d) Par notarialo kahrtibu 14
e) Par kreposta leetahm 15
V. Par atzelamo teeſu arkiweem un depoſiteem 16
VI. Par Tehrbatas uniwerſitates teeſas leetahm 16

B. Semneeku eeſtahſchu reformas ſinâ 17
I. Wiſpahrigi noſazijumi 17
II. Par ſemneeku leetu komiſaru, ſemneeku wirsteeſu un pagaſta teeſu eezirknu pirmejo eerihkoſchanu un par amatôs eezelſchanu ſemneeku eeſtahdēs 17
III. Kahrtiba, kahdâ turpmak wirſinamas un nodobamas ſemneeku eeſtahſchu leetas .. 18
1) Par pagaſta teeſu leetahm 18
2) Par atzelamo ſemneeku-eeſtahſchu leetahm 19
a) Kriminalleetas 19
b) Ziwilleetas 20
z) Apſargoſchas teeſaſchanas un teeſu pahrwaldibas leetas 22
d) Adminiſtratiwas leetas 22
e) Atzelamo ſemneeku-eeſtahſchu arkiwi, depoſiti, un mantiba 23

Peelikums pee 3. panta:

Noſazijumi par to, kà Baltijas gubernu un Narwas pilſehtas teeſahm nonemjami tee winu iſpildamee peenahkumi, kuri nepeeder pee teeſas uſdewumeem.

Sewiſchki peelikumi

(pahrtulkotaja klaht peelikti).

Peelikums I

pee 61. panta noſazijumôs par ziwilleetu teeſaſchanu.

Sodu likumu 943. pants pehz 1885. g. iſdewuma:

Par nepateeſu leezibu beſ ſwehreſta teeſas preekſchâ, wainigee ſodami:
ar areſtu no trim nedeļahm lihdſ trim mehneſcheem;
waj ar eeſlodſijumu zeetumâ no diweem lihdſ tſchetreem mehneſcheem.

Tomehr ja nepateeſa leeziba teeſas preekſchâ nodota, lai gan beſ ſwehreſta, bet uſpirkuma pehz, tad wainigais ſodams:
ar ſodeem, kahdi noteikti ſcho likumu 236, 237 un 240. pantôs*).

Peelikums II

pee 1. panta pagaidu noſazijumôs par pagaſta teeſu ſpreeſchameem ſodeem.

1860. g. Widſemes gub. ſemneeku likumu panti, kas peemineti 1. pantâ**) pagaidu noſazijumôs par pagaſta teeſu ſpreeſchameem ſodeem:

1033. Всякое самовольное, или противозаконное скопище крестьянъ воспрещается и не должно быть терпимо волостною полиціею. Если при томъ окажутся шумъ и буйство, то зачинщики подвергаются (примѣняясь къ ст. 1280 Улож. о Нак.) аресту или отдачѣ въ безплатныя работы въ пользу общества, на время отъ трехъ до семи дней, или, смотря по обстоятельствамъ, отсылаются въ Орднунгсгерихтъ, для преданія ихъ уголовному суду.

1033. Ja kuŗa ſemneeku patwaļiga waj pretlikumiga ſapulzeſchanahs ir aiſleegta un pagaſta polizijai ta naw japeelaiſch. Ja turklaht noteek trokſchnoſchana, tad uſwedinataji ſodami (peemehrigi ſodu likumu 1280. pantam) ar areſtu waj ar nodoſchanu pee darbeem, beſ atmakſas, pagaſtam par labu, no trim lihdſ ſeptiņahm deenahm, waj ari luhkojotees pehz apſtahkleem, noſuhtami brugu teeſâ, lai nodod kriminalteeſai.

1036. Кто на пожарѣ лѣниво подаетъ помощь или совершенно уклоняется отъ оказанія пособія, тотъ подвергается (на основаніи ст. 1471 Улож. о Наказ.)

1036. Kas pee ugunsgrehka laiſki ſneedſ palihdſibu waj pawiſam atraujahs no palihdſeſchanas, tas ſodams (uſ ſodu likumu 1471. panta pamata) waj nu ar

*) Sodu likumu 236, 237 un 240. panti noteiz aiſſuhtiſchanu uſ Sibiriju nometnê un nodoſchanu pee ſpaidu darbeem no 8 lihdſ 10 gadeem, pee kam ſchee ſodi ſaweenoti (240. pant.) ar klaju grehkunoſchehloſchanu.

**) Originala teksts nemts iſ pilna likumu krahjuma. Pahrtulkotajs.

или денежному штрафу отъ пятидесяти копѣекъ до пяти рублей, или тѣлесному наказанію отъ трехъ до десяти ударовъ.

1038. Крестьяне, отлучающіеся изъ своихъ обществъ безъ узаконенныхъ видовъ или неявившіеся къ сроку, означенному въ выданныхъ имъ распортахъ, подвергаются, по приговору крестьянскихъ судебныхъ мѣстъ (на основаніи ст. 1224 Улож. о Наказ.), или употребленію въ безплатныя работы въ пользу общества до шести дней, или наказанію розгами отъ пяти до десяти ударовъ, или денежному взысканію отъ одного до пяти рублей.

1040. Бѣжавшій изъ-подъ ареста, долженъ быть задержанъ и отданъ подъ стражу. Если онъ былъ арестованъ, по приговору суда, на срокъ, то время заключенія его (согласно ст. 352 Улож. о Наказ.) считается со времени вторичнаго задержанія его послѣ побѣга. Если же онъ, при побѣгѣ, учинилъ какое либо насиліе противъ стражи, то онъ предается уголовному суду, для поступленія съ нимъ на основаніи Уложенія о Наказаніяхъ.

1042. Кто въ церкви во время совершенія богослуженія будетъ нарушать должное благоговѣніе, или же, къ соблазну другихъ, являться туда пьяный и въ видѣ развращенномъ, или же, неприлично громкимъ смѣхомъ, хохотомъ или инымъ шумомъ и вообще неблаговидными поступками причинитъ соблазнъ, отвращая вниманіе молящихся отъ службы Божіей, тотъ, смотря по мѣрѣ вины, подвергается (на основаніи ст. 243 Улож. о Наказ.) денежному взысканію отъ пятидесяти копѣекъ до одного рубля, или аресту отъ трехъ до семи дней. При обстоятельствахъ же, увеличивающихъ преступленіе, виновный предается уголовному суду.

1043. Кто въ общенародныхъ собраніяхъ будетъ начинать неприличные споры, распри или брань о различіи вѣроисповѣданій, тотъ за сіе подвергается, смотря по обстоятельствамъ, болѣе или менѣе увеличивающимъ вину его (согласно ст. 215 Улож. о Наказ.),

naudas ſodu no peezdeſmit kapeikahm lihdſ peezeem rubkeem, waj ar meeſas ſodu no trim lihdſ deſmit rihkſchu ſiteeneem.

1038. Semneeki, kas atſtahj ſawus pagaſtus beſ likumâ noteiktahm paſehm waj neatnahk tanî terminâ, kahds norahdits wineem iſdotâs paſês, ſodami, pehz ſemneeku teeſu ſpreeduma (uſ ſodu likumu 122. panta pamata) waj nu ar nodoſchanu pee darbeem, beſ atmakſas, pagaſtam par labu, lihdſ ſeſchahm deenahm waj ar peezeem lihdſ deſmit rihkſchu ſiteeneem, waj ar naudas ſodu no weena lihdſ peezeem rubkeem.

1040. Kas iſbehg iſ areſta, tas apzeetinams un eeſlodſams. Ja winſch bija apzeetinats, pehz teeſas ſpreeduma, uſ ſinamu laiku, tad wina eeſlodſiſchanas laiks (pehz ſodu likumu 352. panta) ſkaitams no ta laika, kad winſch pehz behgſchanas otrkahrt apzeetinats. Bet ja winſch, iſbehgdams, padarijis kahdu wardarbibu pret ſargeem, tad tas nododams kriminalteeſai, lai ar winu dara pehz ſodu likumeem.

1042. Kas baſnizâ pa Deewa kalpoſchanas laiku trauzè peenahzigo ſwehtjuhtibu, waj ziteem par peedauſibu eerodahs tanî peedſehrees waj palaidnigâ iſſkatâ, waj zaur nepeeklahjigeem ſkaņeem ſmeekleem waj zaur zitu trokſni un wiſpahri zaur nepeeklahjigu iſtureſchanos zeļ peedauſibu, nogreeſdams Deewa luhdſeju wehribu no Deewa kalpoſchanas, tas, luhkojotees pehz wainas leeluma, ſodams (uſ ſodu likumu 243. panta pamata) ar naudas ſodu no peezdeſmit kapeikahm lihdſ weenam rublim, waj ar areſtu no trim lihdſ ſeptinahm deenahm. Kad atrodahs apſtahkļi, kas noſeegumu paleelina, tad wainigais nododams kriminalteeſai.

1043. Kas kauſchu ſapulzês uſſahk nepeeklahjigus ſtrihdus, kildas waj lamaſchanos par tizibu ſtarpibu, tas par ſcho ſodams, luhkojotees pehz apſtahkļeem, kas wairak jeb maſak paleelina wina wainu (pehz ſod. lik. 215. panta), ar ſtingru rahjeenu waj naudas ſodu no peezeem

строгому выговору или денежному взысканію отъ пяти до десяти рублей, или аресту отъ трехъ до семи дней.

1049. За драку на улицѣ, площади или въ иномъ публичномъ мѣстѣ, виновные подвергаются (примѣняясь къ ст. 1283 Улож. о Наказ.) аресту или отдачѣ въ безплатныя работы въ пользу общества на время отъ трехъ до семи дней; буде же отъ драки произошло увѣчье или значительный вредъ, виновные предаютя уголовному суду.

1051. Кто въ селеніи будетъ, безъ явной необходимости, употреблять огнестрѣльное оружіе въ домѣ или на дворѣ, или же на улицѣ или площади, или въ иномъ какомъ либо мѣстѣ, гдѣ, по вѣроятности могутъ въ то время быть и часто бываютъ люди, и гдѣ, посему, всякая стрѣльба сего рода воспрещена, тотъ за сіе подвергается (на основаніи ст. 1300 Улож. о Наказ.) денежному взысканію отъ одного до десяти рублей.

1052. Буде кто, не подвергаясь самъ особенной опасности, имѣлъ возможность спасти погибающаго отъ огня, потопленія, или отъ нападенія разбойниковъ, но не подалъ ему необходимой помощи, то о таковомъ его жестокосердіи объявляется публично и онъ, сверхъ того, смотря по обстоятельствамъ, подвергается аресту на время отъ одного до трехъ дней, или наказанію розгами до тридцати ударовъ.

1054. Воспрещается крестьянамъ держать у себя дикихъ звѣрей, какъ то: медвѣдей, волковъ и другихъ. Найденные у крестьянъ дикіе звѣри убиваются, а державшіе ихъ у себя подвергаются (согласно ст. 1305 Улож. о Наказ.) денежному взысканію отъ одного до пяти рублей. При несостоятельности виновнаго къ уплатѣ положеннаго штрафа, у него отбираются и продаются, въ пользу волостной казны, кожи убитыхъ дикихъ животныхъ. Сверхъ того, буде звѣри эти причинили кому либо вредъ, то державшій ихъ у себя обязанъ за сіе вознаградить кого слѣдуетъ.

1055. Тому же наказанію (на основаніи ст. 1306 Улож. o Наказ.) подвергается и хозяинъ домашняго животнаго,

lihdſ deſmit rubleem waj ar areſtu no trim lihdſ ſeptiņahm deenahm.

1049. Par kauſchanos uſ eelas, uſ laukuma waj zitâ atklahtâ weetâ, wainigee ſodami (peemehrigi ſod. lik. 1283. pantam) ar areſtu waj ar nodoſchanu pee darbeem, beſ atmakſas, pagaſtam par labu no trim lihdſ ſeptiņahm deenahm; bet ja no kauſchanahs zehlees ſakroplojums waj leelaks apſkahdejums tad wainigee nododami kriminalteeſai.

1051. Kas uſ laukeem beſ redſamas wajadſibas leetâ ſchaujamu eerozi mahjâ waj pagalmâ waj ari uſ eelas waj klajumâ waj zitâ kâdâ weetâ, kur, kâ bija domajams, war buht un beeſchi atrodahs kaudis, un kur tapehz jeb kura ſchahda ſchauſchana aiſleegta, tas par to ſodams (uſ ſod. lik. 1300. panta pamata) ar naudas ſodu no weena lihdſ deſmit rubleem.

1052. Ja kam, beſ ſewiſchkahm breeſmahm preekſch paſcha, bija eeſpehjams glahbt zilweka dſihwibu no uguns waj uhdens breeſmahm waj no laupitaja uſbrukuma, bet tas naw ſneedſis wajadſigo palihdſibu, tad par tahdu wina zeetſirdibu top klaji iſſinots un winſch pats beſ tam, luhkojotees pehz apſtahkleem, ſodams ar areſtu no weenas lihdſ trim deenahm waj ar meeſas ſodu lihdſ trihsdeſmit rihkſchu ſiteeneem.

1054. Semneekeem aiſleegts turet pee ſewis plehſigus ſwehrus, kâ: lahtſchus wilkus un zitus. Pee ſemneekeem atraſtee plehſigee ſwehri top nonahweti un winu turetaji ſodami (pehz ſod. lik. 1305. panta) ar naudas ſodu no weena lihdſ peezeem rubleem. Ja wainigais neſpehtu nomakſat winam uſlikto naudas ſodu, tad no wina top atnemtas un, pagaſta labdei par labu, pahrdotas nonahweto plehſigo ſwehru ahdas. Beſ tam, ja ſchee ſwehri padarijuſchi kahdam ſkahdi, tad winu turetajs ir peeſpeests par to dot atlihdſibu, kam peenahkahs.

1055. Ar to paſchu ſodu (uſ ſod. lik. 1306. panta) ſodams ari mahjas lopa ſaimneeks, kurſch, ſinadams wina kauno dabu,

который, зная злыя его свойства, не приметъ надлежащихъ, для предупрежденія опасности отъ онаго, мѣръ.

1056. Кто зная, что принадлежащая ему собака взбѣсилась, не приметъ зависящихъ отъ него мѣръ, для предотвращенія могущаго произойти отъ того вреда, и вообще, кто не соблюдаетъ полицейскихъ предписаній, относительно бѣшеныхъ собакъ, тотъ подвергается наказанію розгами отъ пятнадцати до двадцати ударовъ, или же денежному взысканію отъ трехъ до двѣнадцати рублей серебромъ; при обстоятельствахъ же, увеличивающихъ преступленіе, виновный предается уголовному суду.

1057. Кто натравитъ на людей собакъ, тотъ подвергается (примѣняясь къ ст. 1303 Улож. о Наказ.) денежному взысканію отъ пяти до двѣнадцати рублей, или же тѣлесному наказанію розгами отъ пятнадцати до двадцати ударовъ, кромѣ надлежащаго вознагражденія того, кому собакою будетъ причиненъ вредъ.

1058. Кто при скорой ѣздѣ, причинитъ кому либо, по неосторожности, вредъ, тотъ платитъ издержки на леченіе пострадавшаго и подвергается штрафу въ шестьдесятъ копѣекъ серебромъ, въ пользу волостной казны того общества, къ которому принадлежитъ сей послѣдній.

1059. Угрожающій нанести кому либо тяжкую обиду, или вредъ по имуществу, подвергается (примѣняясь къ ст. 2114 и 2115 Улож. о Наказ.) аресту или отдачѣ въ безплатныя работы въ пользу общества на время отъ трехъ до семи дней. Сверхъ того, мѣстная полиція обязана имѣть за нимъ особое наблюденіе.

1060. За продажу испорченныхъ припасовъ, виновный (примѣняясь къ ст. 1096 Улож. о Наказ.) подвергается денежному взысканію, отъ пятидесяти копѣекъ до трехъ рублей, или же аресту, или отдачѣ въ безплатныя работы въ пользу общества на время отъ трехъ до семи дней; испорченные же припасы у продавца отбираются для уничтоженія. За троекратное повтореніе таковаго по-

neſpex peenahzigos ſokus, lai nowehrſtu breeſmas, kas war zeltees no ſcha mahjas lopa.

1056. Kas, ſinadams, ka winam peederigais ſunis palizis traks, neſpex wina warâ ſtahwoſchos ſokus, lai nowehrſtu to poſtu, kas no ta war zeltees, un wiſpahri, kas ne-eewehro, polizijas preekſchrakſtus par trakeem ſuneem, tas ſodams ar peezeem lihdſ diwdeſmit rihkſchu ſiteeneem waj ar uaudas ſodu no trim lihdſ diwpadſmit rubkeem ſudraba; bet bet kad atrodahs apſtahkki, kas noſeegumu paleelina, tad wainigais nodobams kriminalteeſai.

1057. Kas rihda uſ zilwekeem ſunus, tas ſodams (peemehrigi ſod. lik. 1308. pantam) ar naudas ſodu no peezeem lihdſ diwpadſmit rubkeem waj ar peezpadſmit lihdſ diwdeſmit rihkſchu ſiteeneem, beſ tam winſch peeſpeeſts dot peenahzigu atlihdſibu tam, kam ſuņa padarijis ſkahdi.

1058. Kas ahtri brauzot, padara kahdam, aiſ neuſmanibas, ſkahdi tas makſà zeetuſcham dſeedinaſchanas iſmakſas un ſodams ar ſeſchdeſmit kapeikam ſudraba par labu ta pagaſta lahdei, pee kura peeder ſchis zeetuſchais.

1059. Kas draudè kahdu ſmagi apwainot waj padarit ſkahdi ta mantai, tas ſodams (peemehrojotees ſod. lik. 2114 un 2115. panta) ar areſtu waj ar nodoſchanu pee darbeem, beſ atmakſas, pagaſtam par labu, no trim lihdſ ſeptinahm deenahm; beſ tam weetejai polizijai jatur pahr winu ſewiſchka uſraudſiba.

1060. Par tahdu baribas weelu pahrdoſchanu, kas maitajuſchahs, wainigais (peemehrigi ſod. lik. 1906. panta) ſodams ar naudas ſodu no peezdeſmit kapeikahm lihdſ trim rubkeem waj ar areſtu waj nodoſchanu pee darbeem, beſ atmakſas, pagaſtam par labu, no trim lihdſ ſeptinahm deenahm; bet baribas weelas, kas maitajuſchahs, top iſnihzinaſchanas dehl atnemtas no pirzeja. Par tahda pahrkah-

ступка, виновный отсылается въ Орднунгсгерихтъ, для преданія его суду.

1061. Неисполняющій полицейскихъ предписаній, служащихъ къ предохраненію отъ заразительныхъ болѣзней, подвергается (соглатно ст. 1067 Улож. о Нак.) денежному взысканію отъ двадцати пяти копѣекъ до одного рубля.

1069. Кто разложитъ огонь въ лѣсу, на лугу, на сѣнокосѣ или въ открытомъ полѣ и при уходѣ не загаситъ его, тотъ подвергается (согласно ст. 1462 Улож. о Наказ.) денежному взысканію отъ пятидесяти копѣекъ до пяти рублей или наказанію розгами отъ десяти до двадцати ударовъ, и обязанъ, сверхъ того, буде отъ таковой неосторожности кто либо потерпитъ убытокъ, вознаградить его по мѣрѣ возможности.

Примѣчаніе. Каждое мызное управленіе въ правѣ просить Приходскій Судъ о приведеніи къ формальной должностной присягѣ своихъ полѣсовщиковъ и ферстеровъ, послѣ чего показанія ихъ, при слѣдствіяхъ о лѣсныхъ порубкахъ и другихъ подобныхъ дѣлахъ, получаютъ равную силу съ показаніями казенныхъ полѣсовщиковъ.

1070. За кражу на сумму не свыше десяти рублей серебромъ, виновные подвергаются (по смыслу статей 2238, 2239 и 86 Улож. о Наказ.) наказанію розгами до пятидесяти ударовъ. Если же преступленіе сопровождалось обстоятельствами, увеличивающими вину, или украденное стоитъ дороже десяти рублей серебромъ, а равно и во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда кража состоитъ въ похищеніи продуктовъ съ полей, виновный отсылается въ Орднунгсгерихтъ, для преданія его уголовному суду.

1071. Съ соучастниками въ кражѣ, съ укрывателями воровъ или краденаго имущества, а равно и съ тѣми, которые завѣдомо покупаютъ украденные вещи, поступается также, какъ постановлено, относительно главныхъ виновниковъ, въ ст. 1070.

1072. Кто присвоитъ себѣ вещи, о пропажѣ коихъ было сдѣлано публичное извѣщеніе или вообще не объявитъ суду

puma trihskahrtigu atkahrtoschanu wainigais eesuhtams brugu teesai, lai nodod teesahm.

1061. Kas neispilda tos polizijas preekschrakstus, kuri der aissardsibai pret lipigahm slimibahm, tas sodams (pehz sod. lik. 1067. panta) ar naudas sodu no diwdesmitpeezahm kapeikahm lihds weenam rublim.

1069. Kas uskur uguni meschâ, plawâ waj klajâ laukâ un, aiseedams, to ne isdsehsch, tas sodams (pehz sod. lik. 1462. panta) ar naudas sodu no peezdesmit kapeikahm lihds peezeem rubkeem waj ar desmit lihds diwdesmit rihkschu siteeneem un bes tam ir peespeests, ja no tahdas neapdomibas kahdam zehlusees skahde, winam to pehz eespehjas atlihdsinat.

Peesihmejums. Ik kuŗai muischas waldei ir teesiba luhgt draudses teesai, lai noswehrina ar amata swehrastu winas meschfargus un meschkungus, pehz kam winu issazijumi pee ismeklejumeem par mescha sahdsibahm un zitâs tam lihdsigâs leetâs dabun tahdu paschu spehku, kà krona meschfargu issazijumi.

1070. Par sahdsibu, kad saguma wehrtiba nesneedsahs pahri par desmit rubkeem sudraba, wainigee sodami pehz sod. lik. 2238, 2239 un 86. pantu nosihmes) ar meesas sodu lihds peezdesmit rihkschu siteeneem, bet ja noseegums padarits pee tahdeem apstahkkeem, kas wainu paleelina, waj ari ja sagums makså wairak par desmit rubkeem sudraba, tà pat wisôs tanîs atgadijumôs, kad no tihrumeem sagti laukâ raschojumi, tad wainigais nosuhtams brugu teesâ, lai nodod kriminalteesai.

1071. Ar sahdsibas lihdsdalibneekeem, ar sagtu waj sagtahs mantas slehpejeem, kà ari teem, kas sinadami pehrk sagtas leetas, darams tà pat, kà nosazits par galweneem wainigeem 1070. pantâ.

1072. Kas peesawinahs tahdas leetas, par kuŗu pasuschanu bija klaji isskudinats, waj wispahri nepasino teesai par wina at-

о найденной имъ вещи, равно и тотъ, кто купитъ или приметъ подъ закладъ вещи у подозрительныхъ людей, отдающихъ ихъ за безцѣнокъ, и не объявитъ о томъ въ мѣстномъ Волостномъ Судѣ, подвергается (примѣняясь къ ст. 2274 Улож. о Наказ.) денежному взысканію, равному цѣнности присвоенной вещи, которая, въ случаѣ отысканія хозяина ея, отбирается и возвращается хозяину по принадлежности. Если же хозяинъ вещи, отъ утайки оной потерпитъ убытокъ, то виновный обязанъ его за то вознаградить.

1073. Буде слесарь, безъ позволенія хозяина, по требованію домашней прислуги, отомкнетъ замокъ, или сдѣлаетъ къ оному новый ключъ, или выдастъ отмыкательные крючки и чрезъ то, по неосторожности, будетъ способствовать къ совершенію кражи, то онъ смотря по обстоятелствамъ, можетъ быть присужденъ къ вознагражденію понесеннаго убытка. Въ случаѣ же совершенія имъ сего съ злымъ умысломъ, онъ судится какъ соучастникъ въ преступленіи.

1074. Буде кто при покупкѣ или продажѣ, или при какой либо сдѣлкѣ, умышленно обманетъ другаго и введетъ его въ убытокъ, или же посредствомъ обмана присвоитъ себя чужія вещи, то съ виновнымъ въ таковомъ мошенничествѣ, поступается также, какъ постановлено, относительно виновныхъ въ кражѣ, въ ст. 1070.

1075. Кто самовольно, но не тайно и не въ видѣ кражи, присвоитъ себѣ чужую собственность, сожнетъ хлѣбъ или скоситъ сѣно съ чужаго поля и. т. п., тотъ (согласно ст. 2178 Улож. о Нак.), сверхъ вознагражденія владѣльца за убытки, подвергается денежному взысканію, равному десяти процентамъ съ суммы, въ которую оцѣненъ убытокъ.

1078. Лицамъ всѣхъ сословій наистрожайше воспрещено скупать у крестьянъ хлѣбъ или иныя естественныя произведенія на корнѣ. Изъ сего изъемлется лишь сѣнной укосъ, который можетъ быть продаваемъ, до кошенія, арендаторомъ, съ согласія вотчинника, и крестьянскимъ поземельнымъ собственникомъ во всякое время, по своему

rasto leetu, tà pat tas, kas pehrk waj nemj kihlahm leetas no neustizameem laudim, kuri tahs atdod par neeka zenu, un kas par to neusdod pee weetejahs Pagasta Teesas, tas sodams (peemehrigi sod. lik. 2274. pant.) ar naudas sodu, kas lihdsigs peesawinatahs leetas wehrtibai; schi leeta, kad tahs saimneeks atrasts, top atnemta un atdota saimneekam, pehz peederibas. Bet ja leetas saimneekam no tahs noslehpschanas zelahs skahde, tad wainigais top peespeests winam to atlihdsinat.

1073. Ja atslehgu kalejs, bes saimneeka atlaujas, us mahjas gahjeju peeprasijumu, atslehds atslehgu waj ari istaisa preeksch tahs jaunu atslehgas spalinu waj isdod muhkiserus un zaur to, ais neapdomibas, peepalihds padarit sahdsibu, tad winsch, luhkojotees pehz apstahkleem, war tapt noteesats us notikuschas skahdes atlihdsibu. Bet ja winsch to dara launà nodomà, tad teesajams, kà noseeguma lihdsdalibneeks.

1074. Ja kas pehrkot waj pahrdodot waj kahdu notaisijumu noslehdsot, ar nodomu zitu apkrahpj un eewed to saudejumôs, waj ari zaur krahpschanu peesawinahs sweschas leetas, tad ar to, kas pee schahdas krahpschanas wainigs, darams tà pat, kà nosazits 1070. pantà par teem, kas wainigi pee sahdsibas.

1075. Kas patwaligi, bet ne slepeni un ne sahdsibas weidà, peesawinahs sweschu ihpaschumu, nopkauj labibu zita laukà waj seenu zita plawà u. t. t., (pehz sod. lik. 1178. panta) ne ween peespeests atlihdsinat waldditajam saudejumus, bet ari sodams ar naudas sodu, kas lihdsigs desmit prozenteem no tahs sumas, us kahdu saudejums nowehrtets.

1078. Wisu kahrtu personahm us to stingrako aisleegts appirkt no semneekeem labibu waj zitus laukn raschojumus us tiruma. Is scha nosazijuma isnemta tikai seena plauja, kuru rentneeks war pahrdot ar dsimtmuischneeka atlauju ari eepreeksch plauschanas un semneeku semes ihpaschneeks ik kurà laikà pehz pascha eeskata. Ja pretlikumiga lauku raschojumu pahrdoschana

усмотрѣнію. Если противозаконная продажа естественныхъ произведеній, еще состоящихъ на корнѣ, будетъ обнаружена, то продавецъ и покупатель подвергаются въ пользу кассы бѣдныхъ той волости, въ которой продавецъ причисленъ, денежному штрафу, каждый на сумму, равную полной стоимости предмета продажи.

1079. Всѣ карточныя и азартныя игры запрещаются; участвующіе въ нихъ подвергаются (согласно ст. 1330 Улож. о Нак.) аресту на время отъ одного до трехъ дней, или наказанію розгами до десяти ударовъ. Тому же наказанію подвергаются корчмари, которые даютъ крестьянамъ, для игры, карты и кости.

1081. Кто купитъ или приметъ въ закладъ у нижнихъ воинскихъ чиновъ оружіе, казенное платье или амуничныя вещи, тотъ, сверхъ возвращенія означенныхъ вещей, безъ всякаго за то платежа, подвергается (согласно ст. 2301 Улож. о Нак.) денежному взысканію втрое, противъ цѣны сихъ вещей.

1082. За умышленную растрату или похищеніе, состоящими въ услуженіи людьми, находящихся у нихъ на рукахъ хозяйскихъ денегъ или вещей, виновные подвергаются, въ случаѣ, если похищенное не превышаетъ цѣною десяти рублей серебромъ, высшей мѣрѣ наказанія, опредѣленнаго въ ст. 1070 за кражу вообще. Въ противномъ же случаѣ, виновные представляются въ Орднунгсгерихтъ, для поступленія съ ними по законамъ.

1086. Кто, по неосмотрительности и отъ несоблюденія постановленныхъ для предохраненія отъ пожаровъ правилъ, произведетъ пожаръ, тотъ долженъ причиненный убытокъ, по возможности, вознаградить и, сверхъ того, подвергается (примѣняясь къ ст. 1438—1446 Улож. о Нак.) денежному взысканію отъ одного до десяти рублей, или аресту отъ одного до семи дней.

1095. Кто изъ своекорыстныхъ видовъ, произведетъ, клеветою, несогласіе между супругами, родственниками, хозяевами и находящимися у нихъ въ услуженіи людьми, тотъ подвергается,

nahktu gaismâ, tad pahrdewejs un pirzejs sodami, par labu ta pagasta nabagu labdei, pee kura pahrdewejs peeder, ik katrs ar naudas sodu tahdas sumas leeluma, kas lihdsiga pilnai pahrdodamâ preekschmeta wehrtibai.

1079. Wisas kahrschu- un laimes spehles aisleegtas; tee, kas tanîs nemj dalibu, sodami (pehz sod. lik. 1330. pant.) ar arestu no weenas lihds trim deenahm waj ari rihkstehm lihds desmit siteeneem. Ar to paschu sodu sodami krodsineeki, kuri dod semneekeem preeksch spehleschanas kahrtes un kaulinus.

1081. Kas uo apakschkareiweem pehrk waj nemj kihlahm pretim eerotschus, krona drehbes waj amunizijas leetas tas, bes tam, ka wisas peeminetahs leetas jaatdod atpakaļ, sodams (pehz sod. lik. 2301. pant.) ar naudas sodu, kas trihskahrt tik leels, kà scho leetu zena.

1082. Tee, kas deenesta kaudis buhdami, ar nodomu isschkehrsch waj nosog saimneeka naudu waj leetas, kas atrodahs wiņu rokâ, sodami, ja saguma wehrtiba nesneedsahs pahri par desmit rubļeem sudraba, ar augstako soda mehru, kahds wispahri noteikts par sahdsibu 1070. pantâ. Zitadi wainigee nododami brugu teesai, lai ar teem dara pehz likuma.

1086. Kas, ais neapskatibas, waj neewehrodams tos nosazijumus, kahdi noteikti aissardsibas dehļ pret ugunsgrehkeem, padara uguns grehku, tas neween peespeests atlihdsinat, pehz eespehjas, to saudejumu kas zehlees, bet bes tam ari sodams (peemehrigi sod. lik. 1438—1446. pant.) ar naudas sodu no weena lihds desmit rubļeem waj ar arestu no weenas lihds septinahm deenahm.

1095. Kas ais mantkahrigeem noluhkeem, nesklausu zeldams, sazek neweenprahtibu starp laulateem draugeem, radneekeem, saimneekeem un wiņu deenesta kaudim, tas sodams, luhkojotees pehz wainas leeluma,

по мѣрѣ вины, наказанію розгами до тридцати ударовъ или ареcту до трехъ дней и присуждается къ вознагражденію причиненныхъ убытковъ.

1096. За ложный на кого либо доносъ въ учиненіи полицейскаго проступка виновный подвергается наказанію розгами до тридцати ударовъ, или аресту до трехъ дней; за ложное же обвиненіе кого либо въ уголовномъ преступленіи, виновный предается уголовному суду, на основаніи Уложенія о Наказаніяхъ.

1097. Кто оскорбитъ кого либо ругательными словами, явнымъ презрѣніемъ, или пасквилями, а равно кто станетъ упрекать незаконорожденныхъ дѣтей ихъ происхожденіемъ или будетъ издѣваться надъ изнасилованною или обольщенною женщиною, тотъ, смотря по обстоятельстамъ, присуждается: къ испрошенію у обиженнаго прощенія, и къ содержанію подъ арестомъ до двухъ дней или къ наказанію розгами до двадцати ударовъ.

1098. За причиненіе крестьянину побоевъ, виновный присуждается къ уплатѣ обиженному опредѣляемой судомъ суммы, за безчестіе, и сверхъ того (примѣняясь къ ст. 2090 Улож. о Нак.) подвергается денежному взысканію отъ одного до десяти рублей или аресту отъ одного до трехъ дней.

1099. Кто, предаваясь пороку пьянства, будетъ являться на улицахъ площадахъ и многолюдныхъ собраніяхъ въ неприличномъ и соблазнительномъ видѣ, или же будетъ найденъ на улицѣ, или другомъ общественномъ мѣстѣ, пьянымъ до безпамятства, тотъ (примѣняясь къ ст. 1345 Улож. о Нак.) подвергается аресту на время отъ одного до трехъ дней, или тѣлесному наказанію розгами отъ десяти до тридцати ударовъ. Если же имъ совершенъ, въ пьянствѣ, какой либо проступокъ или преступленіе, или причиненъ кому либо вредъ, то онъ подвергается взысканіямъ, на основаніи изложенныхъ выше, по сему предмету, правилъ.

1100. Въ воскресные и праздничные дни запрещается корчмарямъ, во время продолженія Богослуженія, продавать ви-

ar rihkſtehm lihdſ trihsdeſmit ſiteeneem waj ar areſtu lihdſ trim deenahm un top noteeſats atlihdſinat padaritos ſaudejumus.

1096. Kas kahdu nepateeſi uſſuhdſ ſihka pahrkahpuma padariſchanas dehk, tas ſodams ar rihkſtehm lihdſ trihsdeſmit ſiteeneem waj ar areſtu lihdſ trim deenahm; bet kas kahdu nepateeſi apſuhdſ par kriminalnoſeegumu, tas nododams Kriminalteeſai uſ ſodu likumu pamata.

1097. Kas kahdu aiſkar ar lamaſchanahs wahrdeem, redſamu nizinaſchanu waj ar ſaimu rakſteem, tà pat kas ahrlaulibâ dſimuſcheem behrneem peemet winu zelſchanos, ja ſobojahs par warmahzigi peeguletahm waj paweſtahm ſeewetehm, tas, luhkojotees pehz apſtahkleem, noteeſajams uſ apwainotà noluhgſchanos un uſ areſtu lihdſ diwahm deenahm waj uſ meeſas ſodu lihdſ diwdeſmit rihkſchu ſiteeneem.

1098. Par ſemneeka ſaſiſchanu wainigais noteeſajams uſ naudas nomaksu, kahdu teeſa ſpreeſch aiſkartam par labu, par goda laupiſchanu, un beſ tam (peemehrigi ſodu lik. 2090. pant.) ſodams ar naudas ſodu no weena lihdſ deſmit rubleem waj ar areſtu no weenas lihdſ trim deenahm.

1099. Kas, padodamees dſerſchanas netikumam, parahdahs uſ eelahm, laukumeem un daudſ lauſchu apmekletâs ſapulzês nepeeklahjigâ un peedauſigâ weidâ, waj top atraſts uſ eelas waj zitâ atklahtâ weetâ, lihdſ neſamanai peedſehrees, tas (peemehrigi ſod. lik. 1345. pant.) ſodams ar areſtu no weenas lihdſ trim deenahm waj ar meeſas ſodu no deſmit lihdſ trihsdeſmit rihkſchu ſiteeneem. Bet ja winſch dſehrumâ padarijis kahdu noſeegumu waj pahrkahpumu, ari kahdam ſkahdi, tad winſch ſodams uſ to noſazijumu pamata, kahdi augſtak noteikti ſchinî ſinâ.

1100. Swehtdeenâs un ſwehtku deenâs krodſineekeem aiſleegts, pa Deewa kalpoſchanas laiku, pahrdot brandwihnu un

но или пиво, подъ опасеніемъ взысканія одною рубля пятидесяти копѣекъ серебромъ штрафа.

1101. Женщины, предавшіяся распутству, и обратившія непотребство въ ремесло, или публично, за деньги, оному способствующія, подвергаются аресту или отдачѣ въ безплатныя работы въ пользу общества, на время отъ одного до трехъ дней, или денежному взысканію отъ двухъ до шести рублей.

1102. Волостная полиція обязана наблюдать, чтобы взрослые разнаго пола люди не купались и не парились вмѣстѣ; непослушныхъ же подвергать наказанію, указанному въ предыдущей статьѣ.

alu, zitadi tee ſodami ar weenu rubli peezdeſmit kapeikahm ſudraba

1101. Seewecetes, kas padewuſchahs netiklibai, un neſchkihſtibu pahrwehrtuſchas par weikalu, waj ari klaji, par naudu, neſchkihſtibu weizina, ſodamas ar areſtu waj nodoſchanu pee darbeem, beſ atmakſas, pagaſtam par labu, no weenas lihdſ trim deenahm, waj ar naudas ſodu no diweem lihdſ ſeſcheem rubļeem.

1102. Pagaſta polizijai peenahkahs uſraudſit, ka daſchada dſimuma pee-auguſchi laudis nepeldetos un nepehrtos kopâ, bet nepaklauſigeem uſlikt ſodu, kahds norahdits preekſcheja pantâ.

Peelikums III

pee 5. panta pagaidu noſazijumôs par pagaſta teeſu ſpreeſchameem ſodeem.

A.

Peelikums pee ſodu likumu 30. panta (1885. g. iſdew.):

Par perſonahm, kas ſwabadas no meeſas ſodeem.

1. Sem meeſas ſodeem jaſaprot: 1) ſodiſchana ar rihkſtehm, 2) ſaſlehgſcha na dſelſiſ.

2. Seewceſchu dſimuma perſonas pawiſam ſwabadas no meeſas ſodeem.

3. No meeſas ſodeem ari ſwabadi: 1) dſimti muiſchneeki, 2) perſoniſki muiſchneeki, 3) ahrſemju muiſchneeki, 4) pareiſtizibas ſwehtkalpotaji, baſnizas pritſchetniki un baſnizas kalpotaji, 5) tee kas peeder pee pareiſtizigu muhku kahrtas, 6) romeeſchu-katoļu, armeņu-gregorijanu, armeņu-katoļu un proteſtantu baſnizu ſwehtkalpotaji un baſnizas kalpi, 7) tee, kas peeder pee romeeſchu-katoļu, armeņu-gregorijanu un armeņu-katoļu muhku kahrtas, 8) ſinoda ſpeeſtawu amatneeki, kas zehluſchees iſ garidſneeku kahrtas un atrodahs deeneſtâ waj no ta atwakinati, 9) kirgiſu ſultani, 10) dſimti goda pilſoni, 11) perſoniſki goda pilſoni un Widſemes, Igaunijas un Kurſemes gubernijâs tahs perſonas, kas paſihſtamas ſem literatu jeb ekſemptu kopu noſaukuma, 12) abu gilſchu tirgotaji, kas padariju-ſchi noſeegumu pa to laiku, kamehr ſtahweja gildês, kaut gan tee iſſtahjuſchees iſ tirgotaju kahrtas eepreekſch ſpreeduma taiſiſchanas, 13) kalmiku nojoni-walditaji un ſaiſangi, 14) Tiflisas pirmahs ſchkiras mokolaki ar winu pehznahzejeem 79 gimenu ſkaitâ, kas peemineti ſewiſchkâ, Wisaugſtaki apſtiprinata ſarakſtâ, 15) ſeïdi, kuri war ſawu zelſchanos peerahdit ar weeteja kadija leezibu, kas dibinata uſ diwu, winam paſihſtamu ſeïdu apleezinajumu, par kureem naw ko ſchaubitees, ka tee ir ſeïdi.

4. Teeſiba buht ſwabadeem no meeſas ſodeem ir iſplatita: 1) uſ kriſtigu tizibu baſnizas kalpotaju behrneem, 2) uſ ſinoda ſpeeſtawu ſeku behrneem, kad ſchee ſeki paſchi zehluſchees iſ garidſneeku kahrtas un atrodahs deeneſtâ waj no ta atwakinati, 3) uſ kalmiku nojonu-walditaju behrneem un uſ kalmiku ſaiſangu, kad ſaiſangi walda dſimtus

aimakus, 4) uſ tahm perſonahm kas peeder pee abu tirgotaju gilſchu gimenehm un eerakſtitas kopâ ar gimenes galwu weenâ leezibâ.

5. Beſ tam no meeſas ſodeem ſwabadi:

1) krona audſekni, panſioneeri un puspanſioneeri technilogiſkâ inſtitutâ iſ bijuſchahs treſchahs gildes maſpilſonu, zunftneeku un zitu brihwu kauſchu behrneem, kas dabujuſchi mahzitu meiſtaru noſaukumu, kura weetâ 1849. gadâ ſtahjahs inſcheneera-technologa noſaukums waj iſ ſeku behrneem, un kas zaurzaurim beiguſchi mahzibas kurſu ar pilnigahm ſekmehm un dabujuſchi labas leezibas par uſweſchanos,

2) technologiſka inſtituta panſioneeri iſ bijuſcheem krona kaudim, ja wini nodeen ſawâ arodâ beſ wainas ne maſak kà diwpadſmit gadus, un winu behrni, ja wini turpina ſawu tehwu amatu,

3) otras ſchkiras technologi, mechanikas meiſtari un laboranti, kas beiguſchi pilnu mahzibas kurſu Sw. Peterburgas technologiſkâ inſtitutâ,

4) audſekni, kas ar ſekmehm beiguſchi mahzibas kurſu augſtakâs un widejâs mahzibas eeſtahdês,

5) audſekni, kas ar ſekmehm beiguſchi mahzibas kurſu tahdâs mahzibas eeſtahdês, kuras gan nepeeder pee widejahm bet pehz mahzameem preekſchmeteem ſtahw augſtak par aprinka ſkolahm,

6) perſonas kas dabujuſchas ateſtatus par mahzibas kurſu ſekmigu beigſchanu aprinka ſkolâs, kà ari ſemkopibas waj tam lihdſigâs un augſtakâs mahzibas eeſtahdês,

7) augſtako mahzibas eeſtahſchu audſekni, kas gan naw beiguſchi pilnu ſinatnu kurſu, bet kas atſtahjuſchi ſchihs eeſtahdes ne wis fliktas uſweſchanahs pehz waj aiſ ziteem noſodameem zehloneem, bet ar ſawas preekſchneezibas labu atſaukſmi tikumibas ſinâ,

8) perſonas, kas dabujuſchas ateſtatus, kas dod teeſibu tapt peeſkaititam pee ziwil-eerehdnu pirmahs ſchkiras waj tee, kas beſ lekziju klauſiſchanas uniwerſitatê pehz pahrbaudiſchanas dabujuſchi ihſtena ſtudentu waj mahzitas pakahpenes noſaukuma,

9) perſonas, kas gan naw beiguſchas gimnaſijas kurſu bet iſſtahjuſchas iſ gimnaſijahm waj zitahm widejahm mahzibas eeſtahdehm, pehz pahrzelſchanas uſ zeturto klaſi, ar labu leezibu tiklab par ſekmehm ſinatnês kà ari par uſweſchanos,

10) perſonas, kas naw mahzijuſchahs widejâs mahzibas eeſtahdês bet pehz peenahzigas pahrbaudiſchanas dabujuſchas leezibu uſ mahjſkolotaju noſaukumu,

11) perſonas, kas ar ſekmehm beiguſchas ſinatnu kurſu real-klaſês pee gimnaſijahm un aprinka ſkolahm un iſpelnijuſchahs labu atſaukſmi par ſawu uſweſchanos,

12) pee meſcha inſtituta bijuſchahs mehrneeku ſkolas mahzekki, kas ar pilnigahm ſekmehm beiguſchi mahzibas kurſu un dabujuſchi ihſti labu leezibu par uſweſchanos,

13) tee, kas beiguſchi mahzibas kurſu Gorku ſemkopibas ſkolâ kà ari ſemkopibas ſkolâ pee Maſkawas laukſaimneezibas beedribas un dabujuſchi ateſtatus par kurſa beigſchanu ar mahzita pahrwalditaja noſaukumu,

14) priwat-mehrneeki un takſatori, kas dabujuſchi iſglihtibu ſewiſchkâs klaſês pee Konſtantina mehrneezibas inſtituta un bijuſchâ Gorku ſemkopibas inſtituta un kureem ſchihs eeſtahdes peeſchkihruſchas pagaidu leezibas waj galigus ateſtatus; tapat tee, kas ar peenahzigahm ſekmehm beiguſchi kurſu mehrneezibas un takſazijas papildu takſês pee gubernas gimnaſijahm,

15) Sw. Peterburgas un Kerſonas tirdſneezibas kugoſchanas ſkolu audſekni, kas beiguſchi mahzibas kurſu ar pilnigahm ſekmehm un ihſti labu uſweſchanos, un winu behrni, ja tee, nododamees kugneezibai, ſkolâs audſinati un iſturejuſchi ekſamenu,

16) tee no Rigas tirdſneezibas-kugoſchanas ſkolas audſekneem, kuri dabun no tahs komiſijas, kas eerihkota pee Rigas pilſehtas rahtes, juhrneeku ekſamineſchanas dehl, ateſtatus uſ ſtuhrmanu waj ſtuhrmanu palihgu noſaukumu,

17) tee kas ar pilnigahm ſekmehm beiguſchi kurſu Uſmanas (bijuſchâ Odeſas-galwenâ dahrſneezibas ſkolâ un dabujuſchi ateſtatus uſ mahzitu dahrſneeku noſaukumu,

18) brihwahs ekonomiſkahs beedribas laukſaimneezibas ſkolas audſekni iſ bijuſchahs treſchas gildes tirgotaju un zitu brihwu kauſchu kahrtu behrneem, kas apbalwoti ar labeem ateſtateem par ſekmehm ſinatnês un kreetnu uſweſchanos,

19) kreetnakee skolneeki, kas beiguschi isglihtibas kursu Widsemes plawkopibas skolâ k. 1840. gadâ dibinajusi Widsemes ekonomiska beedriba, un dabujuschi teesibu tapt spadeem no meesas sodeem ar Walsts Mantu Ministerijas atkauju,

20) daschadu nosaukumu semneeki, kas peelaisti pee lekziju klausischanas pehz otras kras Charkowas lopahrstu skolâ un dabujuschi leezibu, ka teem teesiba nodarbotees lopahrstu praktiku to arodu muischâs, no kureem tee eestahjuschees skolâ, waj apkaimemuischneeku muischâs,

21) daschadu nosaukumu semneeki, kas peelaisti pee lekziju klausischanas pehz otras kiras bijuschahs Terbatas lopahrstu skolâ un beiguschi mahzibas kursu,

22) pee galwas naudas maksataju kahrtas peederigas personas kas ar sekmehm iguschas pilnu mahzibas kursu nabagu behrnu audsinaschanas namâ un dabujuschi bas leezibas.

23) Maskawas audsinaschanas nama amatneezibas skolas audseknı, kas dabujuschi testatus us mahzitu meistaru nosaukumu, kà ari tee, kas beiguschi kursu strahdneeku noka ar meistaru waj seku nosaukumu,

24) Rigas politechniskas skolas mahzekli, kamehr tee atrodahs schinî skolâ, kà ari ee, kas tanî beiguschi pilnu kursu un apbalwoti ar usslaweschanas atestatu,

25) tee, kas ar sekmehm beiguschi pilnu mahzibas kursu Walsts Mantu Ministerias aroda semakâs laukstaimneezibas skolâs,

26) tautas skolu skolotaji,

27) personas, kurahm ir medaļas ar usrakstu „за храбасть“ („par duhschibu“) waj „за спасеніе погибающихъ“ („par glahbschanu is dsihwibas breesmahm“) waj „за усердіе“ (par zenschibu),

28) bijuschee pagasta galwas, kureem ir sudraba medaļa par to, ka tee nodeenejuschi dewinu gadu laikâ schinî amatâ bes wainas, kà ari tee, kas apbalwoti ar scho balwu pirms dewinu gadu beigahm par sewischku zenschibu un kreetnibu deenestâ, waj ari tee, kam dahwinats Swehtà Jerusalemes Joana ordens,

29) pagasta skrihweri is semneekeem, kas schinî amatâ nodeenejuschi bes wainas 12 gadus un dabujuschi sudraba medaļu,

30) semneeku kahrtas personas, kurahm personiski, bet ne kopâ ar ziteem, sludinata Wisaugstakà labpatikschana, ja wini turklaht naw agrak soditi pehz teesas spreeduma,

31) maspilsoni un laukpagastneeki, kas nodeenejuschi Walsts Mantu Ministerijas arode semako laukstaimneezibas skolu aisgahdnu amatâ ne masak kà trihs gadus no weetas,

32) Neeschinas greeki, kas swehrejuschi Kreewijas pawalstneeku swehrestu un nomeduschees us dsihwi Neeschinas pilsehtâ,

33) Aiskaukasijâ: chanu zimenu lozekli, beki, agalari, sultani, meliki un klejojoscho kundu zilts wezaji,

34) wisu nekristigu tizibu garidsneeki un winu behrni,

35) Personas, kas eenehmuschas karaimu gachamu, gassanu un schamaschu garigus amatus,

36) Ebreji semkopji, kas issrahdijuschees par kreetneem laukstaimneezibâ un dabuschi selta un sudraba medaļas,

37) tee Sibirijas kirgisu sultani, kas naw zehluschees no sultaneem, un kas atstahjuschi deenestu pirms peedeenejuschi ofizeera tschinu, bet nodeenejuschi bes wainas nemasak kà trihs gadus; prikasu peesehdetaji, kad tee nodeenejuschi 6 gadus un pagastu pahrwalditaji pehz 9 gadu deenesta;

38) wisi tee, kas ne masak kà 70 gadus wezi.

6. No meesas soda ari swabadi, bet tikai pa to laiku, kamehr atrodahs amatâ:

1) Maspilsoni, kas deen pehz pilsehtas sabeedribu iswehles tahdôs amatôs, kuri nostahdditi sinamâs klasês.

2) Semstibas domneeki is semneekeem, pa to laiku, us kahdu tee eewehleti schinî amatâ.